

Annus	1532
Intervallum	10
Littera dominicalis	10
Ciclus solaris	13
Aureus nus	1
Indicium	1
Concursus	1

7. 3. p. 152

Invenitur

Dec. 1846

A

S 11
18

Paulus Bary f. h. 2. h.
 p. 1. p. 1. p. 1.
 Georg Valla f.
 p. 1. p. 1. p. 1.
 Georg Valla f.
 p. 1. p. 1. p. 1.

Stol

Ham 13,544

- CLiberquadripartiti Ptolemei.
- CLentiloquium eiusdem.
- CLentiloquium hermetis.
- CEiusdem de stellis bebenijs.
- CLentiloquium herbem. 7 de horis planetar.
- CEiusdem de significatione triplicitatum ortus.
- CLentuz quinquaginta ppones Almanforis.
- CTabel de interrogationibus.
- CEiusdem de electionibus.
- CEiusdem de repon significationib⁹ in iudicijs.
- CTabellaballach de receptionibus planetaruz.
- CEiusdem de interrogationibus.
- CEpistola eiusdem cu¹² duodecim capitulis.
- CEiusdem de revolutionibus annor mundi.

*Bibliotheca Collegii Majoris
 Universitatis Cracoviensis*

ex 1433

*angly in elphy qd dicit
 ad h. 2. fol. 20*

almo edisse

*flugh Niphs vbi edisse pte in dno ghorat et fir
 mado pndit dno f. obfunda a. vbi aut in omni
 el ghorat mado obfunda a. vbi aut vbi aut
 dligz tollit in mado, mado obfunda a. in pndit
 h. d. obf. an f. q. m. mado obfunda f. mado
 mado f. mado vbi mado obfunda, obfunda pndit mado.
 mado fol dno a. d. f. mado mado f. mado gandy
 mado f. mado f. mado mado obfunda f. f.
 quod mado f. mado a. mado, mado a. mado.*

*Angly angly f. mado obfunda ab illo pndit
 f. mado f. mado ad h. 2. fol. 20
 dno, mado obfunda f. mado a. dno angly mado pndit*

C Hieronymus salius fauentinus artium et medicine do-
ctor: officio marie de anuaria ferrariensi artium et medicine do-
ctori astrologorum excellensimo et nobilitate astrologie. S.

Eritque sunt isoleres maledicti: multiq; ignaua do-
minice charissime: q; hac nostra astronomie pte:
qua iudicialē vocamus: parripēdā spernē-
damq; totaliter cēsent et quotidie pclamant: hi
quidem quoniam ex eoz intellectu hebetudine
et vt ita dicā maxia grossitie minimā ei pte: attigere n̄ pos-
sunt: illi vero q; plurima astronomie iudicia irrita: et yana:
ac sine veritate: videre se dicunt pronunciarī hac quā dixi-
mus astronomie partē nō sciam: sed fabulatoriaz decepto-
riāq; pnuntiare audacter et temerarie psumūt. Nos autē
ignauos cum ignauia sua: et maledicos cum maledictione
relinquentes: ipsaz nostram astronomie partē in numero
scientiaruz speculatiuaz interferendas esse cōprobamus.
Quidez n. scientia dici debeat facile patebit si qd sit sci-
entia et quō acquiratur notū fecerimus: Quid autē aliud ē
scientia q; habitus per demonstrationem acquisitus: de
mōstratio at qd aliud facit nisi notionem passionis de s̄bo
suo: ergo scientia debet habere s̄bm: de quo: q; ē: presuppo-
nat: et de quo eius passionēs demōstret per pncipia in ipsa
scientia credita: Clarescet autē oibus talē esse iudicialēz no-
stram: si quid de astronomia dixerimus equo animo intel-
lexerint: Dicimus itaq; q; et si astronomia bipartita videat-
ur in demonstratiuā et iudicialē: est tñ scia vere vna vnita
te s̄bi: diuisionem capiens a passionib; diuersis in eadē scia
de eodez s̄bo demōstratio: sicut ex immediate seqntibus fa-
cile intelligenti patebit. Dicamus ergo q; s̄bm astronomie
est corpus celeste ex ea parte qua mouet motib; s̄rys: et in
eo sunt vtutes: q;bus virtutibus et moribus est cā gnatiois
et corruptionis. De hoc autē s̄bo supponit astronomus q; est
tāq; sufficienter probatū a p̄ho nālī: pbat nāq; p̄hs q; cor-
pora celestia sūt cā generatiois et corruptiois: et q; si debent
esse cā gnatiois et corruptiois necesse est q; i ipsi sint mo-
tus s̄rys: qm̄ idēz et s̄lī se h̄is sp̄ idēz inatū ē facere: Ideoq;
nō p̄ma allatio cā gnatiois et corruptiois sed q; circa obli-
quuz circulū. In hac n. et cōtinuū est et moueri duos motus:
pbat itē p̄hs q; necē ē hunc mūdū inferiorē p̄ supiorē
gubernari. Astronomus at ad vltiorē demōstrationē p-
cedēs inuestigat mot⁹ hos s̄rios: q; sint: et quō: et in q̄to tpe si
antip̄ pncipia geometrica hēc q; dixim⁹ demōstratiue pclu-
dendū: et h̄ facit astronomia q; demōstratiua dī: cui⁹ demōstra-
tiones oēs sicut mathematice sunt ita et certissime: sicut tu
optime calles: Cui quidē succedit immediate hēc nra scien-
tia de qua sermo ē tanq; p̄s posteriori parti poti⁹ toti⁹ astro-
nomie: et hēc scda pars aggredit demōstrare de virtutib;
corporum celestiuuz que sint: et quō: et quando sint causa gene-
rationis et corruptionis: In hoc autē cognitionē a postērio-
ri deuenit astronom⁹: quemadmodū et in alijs scientijs pti-
git: p̄hi nāq; ex admirari p̄hari ceperūt: Astronomus itaq;
videns ex boibus hunc quidem gladio perire: illū vero de
liciose dīez vltimum claudere. Credēsq; illud totūz a cor-
poribus celestibus puenire: perscrutari cepit huius diuer-
se mortis causas: inuenitq; talem stellā taliter dispositam
huius delicioz mortēz cēsisse: aliā vero stellaz illi truculē-
taz tradidisse mortē: ex mltis itaq; memorijs et experiētijs
duēt astronom⁹: ex mltis vō exp̄iētis scias pstruxit: iuxta
illud p̄hi p̄hēnio methaphisice et p̄p̄tia quidē n. arte fe-
cit: sed in exp̄iētia casus. Et autē ars cū ex multis exp̄imē-
talib; deceptionib; fit vna de similib; acceptio: vñ ex quia
est: in p̄pter quid veniebat astronom⁹ rediensq; ex p̄pter
quid: q; ē: demōstrauit: Quare manifestus est q; iudicialis
astronomus vtrazq; demōstratione vritura poti⁹ gdem cū
iudicat de futuris: tunc et n. a causa super effectus pcedit: a
posteriori vero vritur demōstratione: cū de preteritis iudi-
cium p̄fert ab effectu nāq; super causam tūc sillogizat.

Sufficienter huc vsq; demonstratū ē existimo dominice
mi hanc nostrā astronomie partē quā iudicialē dicim⁹ no-
mine scientie dignissime ac meritisime vocari debere. Qu-
vero speculatiua dici debeat facile patebit si diuisionē sci-
entiarum posuerimus: et quid speculatiuū quid ve actiuū
sive praticum importent declarauerimus. Dicamus itaq;
cuz Auic. caplo pmo sue methaphisice ad pncipiu: q; sciē-
tie diuidunt in speculatiuas et actiuas: Et speculatiue sunt
in quibus querit perfici vrit⁹ aīe speculatiua per acq̄sicio-
nem scie in effectu: s. per adeptionez scie imaginatiue et cre-
ditue de rebus que non sūt nostra opera nec nre dispōes:
in his ergo finis est certitudo sententie et opiniois: senten-
tia n. et opinio n̄ sūt ex qualitate nri operis nec ex qualitate
initij opis nri s̄m q; ē initij opis: practive vero sūt in q;bus
pmū querit pfici vrit⁹ aīe speculatiua p adeptioez scie ima-
ginatiue et creditue de rebus que sūt nostra opa ad h̄ vt se-
cundario perueniat pfectio vritutis practive in moribus: Est
aut manifestū ex his q; practive et speculatiua ex pte intel-
lect⁹ non distinguūt: qm̄ tā p speculatiuā q; p̄p̄ticā vrit⁹ aīe
speculatiua pfici h̄z: s̄z distinctio earū ē ex pte rei cōsiderate:
et ex pte finis: vñ si dīz scia nominari practive o; q; sit de re-
bus que sūt nra opera sive nre dispōes: ad h̄ vt pueniat
pfectio vritutis practive i moribus. Quēadmodū morales
sūt et ciuiles. Quod n. morale est apud vnā gentēz vitiosū
est apud aliā et vituperabile sicut in epicureis manifestus
est: statuta similī ciuitatus iuri ciuili derogare videmus et
Imperator solus legi derogare pōt: ius q; canonice per
p̄ciliuz nouū pmutari posset totūz: et solus pontifex ipsi de
rogare pōt. Quoz nihil pōt cōtingere in his q; a speculati-
uis sciētis cōsiderant: Subtilit postmodū Auic. q; specu-
lative ināles doctrinales: et diuinas p̄tinent: Volēs omnes
alias scias sub his trib; cōprehēdi debere: qre et nra astro-
nomia de nūero istaruz erit vt infra lat⁹ ostēdem⁹: Et s̄z
postq; ē et medici sumus et in hac sermonez p̄p̄imus: qd
de ipsa nra medicina sentiamus interere volum⁹: Dicim⁹
igit breuiter: quicqd alij sentiāt: q; scdm intentionēz auic.
ipsa in numero speculatiuaz p̄putanda ē: s̄c ex his q; nunc
dicta sunt patere pōt: Est n. speculatio medicine de his que
nra opera non sūt neq; nostre dispositioes: neq; per ipsaz
prouenit pfectio vritutis practive in moribus. Hoc idē
intellexit pnceps prima primi ad pncipiu cā totā medici-
naz determinauit esse scias q̄yis multi exp̄positores ibi opi-
niones suā extorqueere conent⁹: Et 3^a p. ad pn^m dixit medici-
na in p̄ma diuisione in duas diuiditur ptes i pte theorica: et
p̄tem practive: que tñ oēs sūt scie speculandi: s̄z sub quo mē-
bro diuisionis p̄tineat si q; q̄rat: respōdem⁹ q; ē de nālīb;:
patet at h̄ ex nūero sciaz que idēz Auic. ponit eodē ca^m me-
thaphisice pmo cū ostēdit deū nō esse s̄bm alicui⁹ scie sicut
neq; methaphisice vbi oēs scias preter methaphisicā nu-
merans dixit eo: q; alie scientie sūt vel morales vlt ciuiles
vlt naturales vlt doctrinales vel loyce: et nulla scientia sapi-
entie ē ex hac diuisione: patet igitur discurrenti diuisione
q; medicina de numero nālīuz erit. Et idēz eodē caplo dīc
s̄bz nālīuz ē corpora scdm q; mouent et gescūt: et qd de eis i-
quiritur ē accidentalia q; accidet eis p̄p̄ie scōz hūc modūz.
Negari vō non potest et s̄bm medicine et accidentia de ipo-
ab ea cōsiderata scdm hanc rōnez quā dixit procedere. Ad-
de q; ea scientia naturalis est dicenda que rerum ad ipsaz
p̄tinentium naturas speculatur qualē mediciaz ē scim⁹
omnes: igitur et medicina naturalis est et speculatiua. Vis
igit admodū pauculis de medicina isertis: vñ digressi sum⁹
redeam dicētes eaz astronomiā dīc q; ē pmo n̄ iter speculati-
uas sciētias cōputandas esse. Est nāq; de his q; nostra non
sūt opa neq; nostre dispōes: neq; p ipsaz h̄z puenire perfe-
ctio vritutis practive i morib;: Quis et n. hō aut que gēs pōt
motus celestes variare: aut ipsoz celoz et stellaz nās per-
mutare et influētijs prohibere: nihil hoc apud boies fieri

posse confitebunt oēs scio: nō ergo sūt ea que astronomi cō-
siderat opa nostra neq; dispōnes nre: igit̃ r specularia scia
merito dici dōz. **S**z statim mathematici cū nālī cōrēdet vo-
lens ipsas astronomia sub genere suo pprehēdi debere: qm̃
demonstrationes qbus astronomi moti corpōz celestiu: r eo-
rūdem q̃tates metiēdo demonstrat oēs geometrice sunt
r mathematice. Naturalis aut̃ qd suū est cupiēs manute-
nere mathematico respōdens dicit: qñ immo ipsa astrono-
mia sub nostri generis diuio collocāda est. Hoc qdē tibi sta-
tim palā fiet si qd sit subz nostrū: in memoriaz tibi reduxe-
ris: atq; quod sit tuum sōm in mediū attuleris. Nosces at̃
subm̃ nostrum si paulo antedicta lectitaueris: r quid de
ipso demōstrare itēdim⁹ r quomō. Sz dicas qd nōne dixit
aut̃: loco sepe allegato doctrinaliū sōm ē q̃titas pura vel
qd est hīs q̃tates: r dispōnes ei⁹ q̃ in eis ingruunt sunt ea
q̃ accidunt q̃titati i diuinitōe quarum nō inuenitur species
māe: nec viri⁹ motus. nōne itēz diuulgatum est apud oēs
mathematicā abstrahere a mā: r motu: ita certe. Jgit̃ si me-
mineris ei⁹ qd supra dixim⁹ esse sōm astronomie: statiz cō-
cedes ipsas nālēm: r nō esse mathematicā. Ipse nāq; astro-
nomus motuiz celoz: planetaz: r oīz stellarū subtilis in-
dagator ē. quō ergo abstrahit a motu: flaturas itē stellarū
minutim scrutat: eazq; influentias r impressiones i bec infe-
riora: tāq; in māz recipientē: eiusdē quoq; māe ad ipsas im-
pressiones pportionatā dispōez specularis dixit venerē: na-
tū i italia albū facere: i ethiopia vō min⁹ nigrū. Quomō g̃
non nālīs r abstrahens a mā dici poterit. Qd vero dixisti
astronomū geometricis vii demonstrationib⁹: fateor: sz illd
benignitate tua accidere n̄ dubito: mutuo. n. ppōnes tuas
tradidisti ei: sicut r multis alijs sciētificis ptingere sepe vi-
dem⁹: alter. n. alteri⁹ sepe vii ppōnib⁹. Dicit aut̃ fortasse
qspiaz. Dūce mi dīd qd dixim⁹ q astronomia n̄ ē de his q̃
sunt opa nra. Judicat astronomi q mars pūctus capiti al-
gol i natiuitate alicui⁹ faciet natū suspēdi: viuet aut̃ natus
recte r nō suspēdet. Itē iudicat astronomi q natus habēs
mercuriū taliter dispositū neq; doct⁹ eris: neq; sapiēs. ella
horabit at̃ nat⁹ in sapia r doctrina r sapiēs efficiet r doct⁹.
At duo d. Judicialem sequunt⁹: q ipse mēt⁹ est: r q ē ipsa
scia de his q̃ sunt nra opa vt pote q p voluntatē nraz pmi-
tari r variari possunt. cui qdē rudentes vtrūq; negamus:
Cōcō. n. astronomi iudicialis ē bec: q mars capiti algol iū-
ctus talē ipimit dispōnez in nato vt aut pp latrociniū: aut
pp p̃ditōez: aut pp quā vis aliā cāz facile ira iudiciū i ipz p-
uocet r suspendat: nō. n. glz latro: nec glz p̃ditōz suspēditur
sed qui ad hoc nati sunt vt suspēdant. Itē mercuri⁹ taliter
disposit⁹ talē imp̃sionē efficit in nato vt sapias difficulter
adipiscat⁹ r doctrinā: nō. n. qlibet in sapiētia laborās sapiēs
enadit: sed qui hoc bz a nā vt sapiēs fieri possit. Imp̃sioes
autē has fieri nostrū opus qd dicit esse: Sz q has imp̃sioes
nes que sunt effectus stellarū: r cause in nobis nō sequātur
effectus secundarij cōtingit ppter impedimētū eueniēs a vo-
luntate eius qui ip̃sionē suscepit: quare r astronomi recte
rudicant. r eius cōsideratio fuit de his que nostra nō sunt
opera: q̃uis effectus imp̃sionis de qua iudiciū p̃ulit non
euenit. Dico tñ q cū ip̃sioes dē fortēs fuerit: difficile
valde erit hoi aliter per volūtātē assuescere. Et baly cōmē-
tator credidit illud esse ip̃sibile: qm̃ corpa celestia corpi r
eius partib⁹ cōplexione imp̃mūt: scōm quā organa ipsi ani-
me seruire debētia taliremanēt dispōne disposita: qua aia
ipsis in suis opationib⁹ vtiē: nō enī aliter opatur aia corpi
iuncta nisi fm̃ dispōnez organoz sibi deseruiētuz. verūtū
cū imp̃siones refracte fuerit: pōt hō per exercitiū r volū-
tatē ppriā alteri quā elegerit parti adherere r pficere i ea.
Et hinc pz in vniuerso exercitiōz diuersitas: q in eis ma-
gis pficit vni⁹ q̃ aliis. Et q q̃q; ab incepto exercitio de-
flectit atq; aggredit⁹. Nos tñ ne cōtradiciam⁹ fidei de libe-

ro arbitrio credimus q iudicia astronomie in his in qbus
homo per volūtātē ip̃edimētū pōt apponere deficere pos-
sunt: q̃q; r facili⁹ r difficilior est hoi impedimētū appone-
re: fm̃ q ip̃ressio fortis fuerit aut debilis: neq; ppter hoc
veritas sciētie tollit neq; speculatio: sz in his in qbus posse
volūtariū hōis nō extendit iudicia nequaq; a veritate re-
moueri possūt: quāppter ptholeme⁹ noster in cētiloquio
ad p̃icipiū dixit: q iudicia astronomie media sunt iter ne-
cessariū r possibile: r q astrologus mltā mala p̃bire po-
terit disponēdo illū qui ea suscipe debet ad dispositionē cō-
trariā: que qdē dispositio nisi fiat malū illud hōiez infallā-
ter capiet. Et in reliquis quoq; nature opib⁹ errores mul-
tos r mōlta ptingere videm⁹ ex aliquo occurrētū ip̃edimē-
to: neq; tñ ppter hoc nālīs phie veritas tollit: neq; specula-
tio. Et in medicine ēt operibus errores nō paucos euenire
palam est: ipsius similiter iudicia multotiens irrita r sine
veritate prolata: r femine r pueri q̃ plurica viderūt: neq;
tñ pp hoc medicina vilipēdit: q̃nimo ipsi medici in sūma
veneratione habent adeo vt veriti non sint antiqui medi-
cos appellare deos. Adde: si liber: q tā i medicina q̃ in astro-
nomia iudicia multa irrita pferunt ab his q r ipsi sint irri-
dēdici: se iter astrologos r medicos iserere velit: r ab his
sciētis oīno sint alieni: habet multoties ignorātie disposi-
tiones in eis habētēs. Ut qd qd stulti i taz pclarā r diuinas
sciētias tam insolētē r ifanc irrurris: si nāq; saperētis astro-
nomos: q̃s vilipēditis: deos vocaret⁹ terrenos: ecce loq; eos
ad nos missos vt p̃betas crederetis. Quā. n. scia: dicite q
so hō magis filis deo fieri pōt q astronomia: nōne p̃dicere
futura p̃beticiū ē r diuī: nōne auertere a vob futura ma-
la: bonaq; futura augere: vires excedit humanas: Desisti-
te g̃ ab ilania ṽra r astronomiaz exaltate: astronomoz vt
deos colite. Nos vero dominice mi: vt bec adeo p̃clara et
nobilis scia: hacten⁹ ab inuidis occultata: oib⁹ ipaz cupiētē
bus i ppatulo fiat: ptholemeū p̃hendēz regē alexadrinū:
ac in astronomia p̃ncipē: balyq; ebenrodan ei⁹ fidelissimū
r medullarē itēptez: q̃ magis emēdatos potuim⁹: ipensa
acuratissimū viri Detaulani Scotti Mōdoetiēis imp̃sio-
ni tradi curauim⁹. Eis quoq; atēgo qdā alioz quorūdā p-
batoz viroz opuscula adiecim⁹: Et hac etiā itēitione vt q̃
plurima alia etiaz p̃batoz viroz opera imp̃sioni tradi-
curem⁹: vt r bec quoq; nobilissima scia: q̃uis in se difficilli-
ma: copia tñ libroz ipam cupiētib⁹ elucescat. Est aut̃ apud
nos hoc decretū: vt neq; ptho. neq; ex alijs quēq; laudan-
do tps cōteram⁹: ne ipsos extollere credentes vilescere fa-
ciamus: pluribus nāq; valde r maiorib⁹ sūt digni laudib⁹
q̃ nos calamo notare aut vbo p̃mōnere posse credam⁹. Sz
si q̃ q̃tū laudis ptho mereatur cognoscere velit libz Al-
magesti: r hūc q̃drupartiti libz ac cētiloquiū suū optime
itelligat. Silter quoq; r reliquoz opa itelligēdo q̃tū eos
laudare possit perfecte cognoscat. Vale.

Cui⁹ aut̃ p̃tis voluminis distinctionē i libz ac tracta-
tus r capitula tabularis index si legeris: p̃fecte tibi osten-
det. p̃ nāq; tibi occurrit liber q̃drigiti ptholemei i q̃ttuor
tractat⁹ distinct⁹. post ipsuz eiusdē seqt Cētiloquiū: De hic
bermetis cētiloq; ac de stellis beibenys tractatulus sub
sequēter apparet. Berhē quoq; cētiloquiū r de hōis pla-
netarum ac de ortus triplicitatuz significatiōe post ipsū
adesse videbis: post ipsuz videbis Almagorez cū. iso. p̃posi-
tionib⁹. Zabel deinceps itērogationes ostendit: ac electio-
nes: r tēpoz significatiōes in iudicijs. Ultimo vero loco
Messallach receptiones planetarū: r etiam itērogatio-
nes declarat. Epistolam duodeciz capituloruz pponit. Et
annos mundi renouēdo iudicat: Minutius vero eozuz
que diximus distinctionē ac per numeruz cartaruz notati-
onem subsequēter si voles legere poteris.

propbat qd 12

mag vniue

laudat astronomia

qte vniue

Tabula

¶ Tabula capitulorum primi tractatus
Libri quadrupartiti ptolemei: que
sunt. 24. capitulorum primi problemia
le in collectione intellectus scientie iu
dicioz astroz. car. 3.

- 2 Qualiter ad prognosticabiles sciē
tia iudicioz astroz possim⁹ pue
nire et quantum est quod ex ea
sciri potest. 4.
- 3 Ad demonstrandum huius ope
ris vtilitatem 7. i
- 4 In fortitudinibus luminarium et
erraticarum stellarum 11. 3
- 5 In fortunis et infortunis 12. 4
- 6 In masculinitate et feminitate 13. 6
- 7 In diurnis et nocturnis 13. 7
- 8 In fortitudinibus figurarum que
formantur ex solis ponem 14. 9
- 9 In fortitudinibus stellarum fixarum 14. 10
- 10 In fortitudinibus quatuor temporum 17. 11
- 11 In fortitudinibus quatuor angulo
rum et quatuor horis partium 18. 12
- 12 In signis fixis: mobilibus: et comu
nibus. 18. 13
- 13 In masculinis et feminis signis 19. 14
- 14 In affinitatibus quatuor signorum
et figuris 20.
- 15 In sublimibus infimis que preci
pientia et obedientia dicuntur 21.
- 16 In signis se invicem aspicientibus
et sibi in fortitudinibus equatis 21.
- 17 In signis sibi adiacentibus et inter
que nulla sit colligatio 21.
- 18 In domibus quinque stellarum erra
ticarum ac solis et lune 22. 4
- 19 In triplicitatibus et eorum diis 23. 5
- 20 In exaltationibus 24. 6
- 21 De terminis 24. 7
- 22 In duodecimis 27. 8
- 23 In almugea et alchibara et in his
similibus 28.
- 24 In alictis et alnisigres et in alijs
fortitudinibus 29.

**¶ Tabula capitulorum secundi tracta
tus quadrupartiti et sunt. 13.**

- 1 In generali divisione huius
scientie 29.
- 2 In vniuersalibus proprietatibus
climatum. 30.
- 3 In similitudine regionum cum tri
plicitatibus et stellis 31.
- 4 Qualiter ad pronosticabiles scien
tiam futurorum generaliter per
ueniatur. 37.
- 5 In cognitione regionum quibus accidē
tia futura contingent 38.
- 6 In tempore futurorum accidētium 38.
- 7 In genere futurorum accidētium 41.
- 8 In qualitatibus futurorum 42.
- 9 In corporibus eclipsis et in caudatis
stellis et in similibus 46.
- 10 In anni principio 47.
- 11 In naturis signorum particularibus

- 12 In particularium qualitatibus inuesti
gatione. 50.
- 13 In significationibus que ex alijs signis
accipiuntur. 51.

**¶ Capitulum tertii tractatus qua
drupartiti et sunt. 14. car. 53.**

¶ Problemium

- In casu spematis et exitu istius. 54.
- In scientia gradus ascendens. 55.
- In partitione locutoris natiuitatis. 56.
- In parentibus. 58.
- In masculinis et femininis. 61.
- In natiuitate geminorum. 61.
- In monstruosis signis. 62.
- In his qui non creuerunt. 63.
- In spatio vite. 64.
- In forma et figura corporis nati ac
in ipsius complexionem. 71.
- In impedimentis et infirmitatibus.
accidentibus corpori nati. 73.
- In qualitatibus anime nati. 76.
- In impedimentis anime nati. 82.

**¶ Capitulum quarti tractatus qua
drupartiti et sunt nones. 85.**

¶ Prologus.

- De prosperitate nati et substantia. 85.
- De prosperitate et validitate nati. 86.
- In magisterio nati et ei⁹ opere. 87.
- De coniugis. 91.
- De filiis. 94.
- In amicitia et inimicitia. 95.
- In peregrinationibus. 97.
- In qualitate mortis nati. 98.
- In diuisione temporis in vita nati. 101.

Tabula verborum centiloqui ptolemei.

- 1 In cognitione eorum que verum iu
diciū perhibent 107.
- 2 In incessu vero circuloz. 107.
- 3 De apparitione effectus stelle cuius for
tis fuerit in natiuitate alicui⁹. 107.
- 4 In sedis stellarum et in eorum iudi
cio. 107.
- 5 In permutatione et prohibitionem vēr
turi mali secundum stellas 107.
- 9 In quibus electiones multum profi
ciunt et in quibus parum 107.
- 7 In cognitione virtutis alicui⁹ ex na
tura ipsius anime. 107.
- 8 De dignitate precientie anime 107.
- 9 De imaginibus celestibus vniuersu
iisque creature terrene. 107.
- 10 In quibus sunt vitales infortune. 107.
- 11 Non solum in ratione verum etiam in ex
perimentorum memoria. 108.
- 12 In magnanimo et pusillanimo et in
frigida ipsius anime. 108.

- 13 In secundis stellarum super affir
matione iudicioz astroz. 108.
- 14 In malicia significatoz. 108.
- 15 De diuersitatibus ascendens
quorumlibet. scilicet ciuitatum edifica
tionum et interrogationum. 108.
- 16 In diuerso esse fortune vel infortune
in locis timedis vel fortunis vi
cissim et eorum significatio. 108.
- 17 In errore iudiciorum vite actum
quoque et passionum. 108.
- 18 De coniunctione luminarium in
eodem minuto et essentia fortune
in gradu ascendente. 108.
- 19 In purgationibus luna cum ioue
existente 108.
- 20 In vulneratione luna existente in
signo membri illius. 108.
- 21 In vitiis purgatiuis in signis hu
midis et domino ascendens sub
terra et e contra. 108.
- 22 In vitis signis fixis in his que
mutare et alterare intendimus. 108.
- 23 In significatione planetarum ad lu
nam ex diuersa esse eius ex circu
lo vel ascendente. 108.
- 24 In horrendis accidentibus propter
eclipsim solis et lune in angulo
natiuitatis et reuolutionis. 109.
- 25 In directione significatoz. 109.
- 26 In occultatione hominis vel acti
onis. 109.
- 27 In significationibus veneris in ascē
dente natiuitatis: in medijs di
uersis aliorumque planetarum. 109.
- 28 In confortatione nate composita ex
naturis duarum stellarum erra
ticarum. 109.
- 29 In cognitione dignitatis nati et ei⁹
mortis vel finis per natiuitatem. 109.
- 30 De successione propinquorum re
gum in regno. 109.
- 31 De esse regis in regno et quid ei accidar
in vita et suis familiaribus. 109.
- 32 In significatione duarum natiuita
tum super concordia et amicitia
et inimicitia. 109.
- 33 In significatione duarum natiuita
tum in dilectione ex dilectione solis
et lune et eorum aspectibus. 109.
- 34 De differentia natiuitatis hominis a nati
uitate alterius animalis per gra
dum alimuntali. 109.
- 35 In frigore temperie vel calore hye
mis. 110.
- 36 In quibus edificationibus exer
ceri debent stelle fixe et in quibus
errant. 110.
- 37 In cognitione totius esse nati et fi
nis eius per ascendens nati
uitatis 110.
- 38 In significationibus mercurij in
omnibus malorum in na
tiuitate nati 110.
- 39 In malo esse. scilicet in regum introni
zatione 110.

1

- 24

Tabula

mento q̄li modo erit. 130.
 Q̄o de qualitate animi eoz
 Q̄o si mulier que aufugit a viro reuertetur vel non.
 Q̄o si mulier sit virgo v̄l corupta. 130.
 Q̄o si mulier h̄z filiū vel nō.
 Q̄o si p̄gnatio sit ex fornicatione vel non. 130.
 Q̄o si mulier h̄z virū que diligit vel qui eam diligit.
 Q̄o de contentiōe duozū q̄s eozum vincet. 130.
 Q̄o de emptione de venditione quid erit de ea. 130.
 Q̄o de fugitivo aut substantia v̄l alia re p̄dita si inuenietur.
 Q̄o de loco fugitiui ⁊ rei perditę siue latrocini. 131.
 Q̄o si reuersio fugitiui ad locum v̄l aufugit sit ei melior q̄ ire quo v̄lt. 131.
 Q̄o d̄ latrocinio. v̄trū adipiscat̄ ip̄z interrogas vel nō.
 Q̄o si q̄d abijt sine p̄y d̄ sua ablata inuenietur vel nō. 131.
 Q̄o si latro sit pegrin⁹ v̄l nō.
 Q̄o de loco i q̄ ē latrocinii.
 Q̄o si res furata sit vna vel plures. 131.
 Q̄o an ille d̄ quo habet suspicio sit latro vel non. 131.
 Q̄o de re furata qd̄ ip̄a sit.
 Q̄o de mō rei furate. 132.
 Q̄o de latrone v̄trū sit masculus vel femina.
 Q̄o de societate duozū quis erit eius finis.
 Q̄o volētis ire ad magnum virum si eū inueniet vel nō.
 Q̄o de duce proficiscēte ad bellū si rex ⁊ regnū ei⁹ stabile fuerit. 132.
 Q̄o si exercitus sit magn⁹ vel parvus. 132.
 Interrogatiōes 8^a dom⁹.
 Interrogatiōes 9^a dom⁹.
 Q̄o si pegrinatio sit an non ⁊ si p̄fici nō potest qd̄ eam prohibet. 133.
 Q̄o de ingressu peregrinantis i ciuitatē aliquam quid ei erit i ea. 134.
 Q̄o de esse itineris p̄ncipum vel rerum ⁊ eē eozū qd̄ succedat vel remanet.
 Q̄o si terra i q̄ q̄s ē ē melior ei an ea ad quā est iturus.
 Q̄o de victo qd̄ erit de eo.
 Q̄o de aduētū absētis.
 Q̄o visiois vel sōny. 134.
 Interrogatiōes 10^a dom⁹.
 Q̄o si adipiscet regnū i quo h̄z fiduciā vel non.
 Q̄o de q̄l̄ re si adipiscet eā vel non. 135.
 Q̄o i quo expēdet substantiā quā collegit rex. 135.

Q̄o de eē regis ab eo qui eū constituit.
 Q̄o de q̄ terra est d̄is regni.
 Q̄o de ingressu ei⁹ i sede. 135.
 Q̄o de stabilitate regis aut de recessiōe eius. 136.
 Q̄o de rege absētē si reuertetur. 136.
 Q̄o si p̄uēiet ad regnū v̄l n̄.
 Interrogatiōes 11^a dom⁹.
 Q̄o si adipiscet rē quā spat.
 Q̄o si iūgat q̄s amico suo l̄ n̄.
 Q̄o de spe nō exp̄ssa si q̄s p̄m ipam spē adipiscet.
 Interrogatiōes 12^a dom⁹.
 Q̄o q̄ bestia vicet brauiū in cursu. 136.
 Q̄o q̄s sit color bestie vicētis.
 Q̄o d̄ etate bestie vicētis.
 Q̄o de v̄niferis i iuniciis qd̄ erit iter eos. 136.
 Q̄o de epla vel legato.
 Q̄o de eē viri ad quem vēit epistola. 136.
 Q̄o v̄trū bonū v̄l malū sit in epistola. 136.
 Q̄o quid sit i epistola. 137.
 Q̄o v̄trum epla sit p̄fecta l̄ n̄.
 Q̄o v̄trū epla sit sigillata v̄l n̄.
 Q̄o si epla egrediatur a rege vel non. 137.
 Q̄o si epla p̄uēiat ad regem vel non. 137.
 Q̄o de rumorib⁹ v̄trū veri an falsi sint. 137.
 Q̄o de re q̄ timef.
 Q̄o si interfect⁹ videt v̄l n̄. ⁊ si q̄s passus iniuriam videt cabit v̄l nō restituēdo iūurias q̄s suscepit. 137.
 Q̄o de aliq̄ re v̄trū sit vera vel falsa. 137.
 Q̄o q̄ ex duab⁹ vel trib⁹ reb⁹ sit dignior ⁊ q̄ acgref. 137.
 Q̄o si interrogatus fueris de multis rebus. 137.
 Q̄o de iḡitiōe venatōis ⁊ q̄ lis erit adeptio. 137.
 Q̄o v̄trū multū an parū vēa tores capiant. 137.
 Q̄o de cōiūto et qd̄ cōcedunt contine. 137.
 De significatōib⁹ horaz pla netaz i interrogatōib⁹. 138.
 Tabula caplozū libri 3a helis d̄ electōibus.
 Elones ascēdētes i scia nāz signozū q̄rū p̄ sūt mobilia.
 Elo de iceptōe alie op̄is ⁊ d̄ ipedimētis lune. 138.
 Elones scēde domus.
 Elo i accipiēdo ⁊ accomodādo pecuniā. 139.
 Elo i p̄icipatiōe euz aliquo in suba vel aliquo opere.
 Elo p̄ suba mittēda v̄l lucratur ex ea. 139.
 Elo p̄ emēdo ⁊ vēdendo.

Electio i opib⁹ alchimie. 139.
 Electiones 3ª dom⁹. 139.
 Electiones q̄rte dom⁹.
 Ele. i edificādo domū. 139.
 Electio p̄ destrūdo domū.
 Ele. i emēdo terrā aut eā locādo v̄t accipiat reddit⁹ ex ea.
 Ele. i deducēdo fōrē v̄l p̄u teū fodiēdo. 139.
 Ele. i plātādīs arborib⁹. 139.
 Ele. i seminādo semē. 139.
 Electiōes quinq̄ domus.
 Ele. i gñādo filiū masculū vel feminam. 139.
 Ele. i educēdo p̄rū mortuū de vtero. 139.
 Ele. si volueris filiū tradere discipule v̄l mittere ad locū i q̄ doceat aliq̄d magistm.
 Elones sexte domus.
 Elo i expellēdo diabolos et fantasmatā d̄ aliq̄ loco. 139.
 Elo i accipiēdo medicinā v̄l applicādo emplastrum v̄l quodcūq̄ aliud medicamentū ⁊ cūcūq̄ mēbro. 139.
 Elo i radēdo caput medicamine. 140.
 Ele. in emptōe fuoz.
 Ele. de dāda ingenuitate.
 Electiōes septie domus.
 Electio in coniugio. 140.
 Elo i exitu ad bellū. 140.
 Ele. i emēdo i mutuo accipiendo aut restituēdo infra bellū ⁊ destrūdo aliq̄d locū v̄l i strū aliq̄d. 140.
 Elones octaue dom⁹.
 Electiones none dom⁹.
 Ele. i pegrinatōib⁹. 140.
 Ele. p̄ ingressu itinerantis regi onē vel ciuitatē. 140.
 Electiōes decime dom⁹.
 Elo i eūdo euz rege ad regionē cui pest. 141.
 Ele. p̄ s̄limatōe ad regnū.
 Ele. p̄o ponēdo regem in sedem imperij.
 Ele. p̄ faciēdo p̄pōm si reddit⁹.
 Ele. i firmādo p̄ncipatū.
 Ele. p̄ inuincendo regi.
 Ele. p̄ mitigādo regē iratū sibi.
 Electiōes v̄ndecie dom⁹.
 Ele. i faciēdo amicitiam.
 Ele. in petendo ab aliquo viro rem aliquam. 141.
 Elones duodecie dom⁹.
 Ele. i emendo bestias.
 Ele. in exitu ad venationē.
 Ele. i fugiendo ⁊ q̄cqd̄ volueris occulte faciēdo.
 Ele. i querēdo fugiētem.
 Ele. i scribēdo eplam. 141.
 Tabla caploz lib. 3a bel d̄ signē t̄p̄is ⁊ iudicia.
 Cognitio tēp̄oz p̄cipua.
 De iūe significatōis t̄p̄is. 141.
 De vita hois in ascēte. 142.

Dom⁹ 13^a ⁊ 14^a dom⁹.
 Domus filiozū. 142.
 Domus infirmitatis.
 Septie domus ⁊ octaue.
 Caplm none domus.
 De reuersione peregrinantis.
 De epistola ⁊ rumoribus.
 Decime domus. 142.
 Tabla lib. messaballach de receptōe planetarum siue de interrogatōib⁹.
 De receptione ⁊ cōiunctione planetarum. 143.
 Questiones ascendētis.
 De aliq̄ re v̄trū p̄ficiat v̄l nō ⁊ d̄ aliq̄ rumorē v̄trū sit l̄ nō.
 De morte v̄l vita interrogantis i āno interrogatiōis sue.
 Questiones scēde domus.
 De suba inuenienda vel nō ⁊ qualis sit. 144.
 De pecunia accomodata v̄t restituatur v̄l v̄t p̄t tibi d̄ sua. 145.
 V̄trū hēat s̄baz regis aut n̄.
 De t̄p̄e rei h̄nde q̄n. f. habebitur res illa. 145.
 Q̄ōnes decime dom⁹.
 De regno si hēbit ipm̄ iterrogans aut non ⁊ quando.
 De bono aut d̄ malo i q̄ fuerit v̄l p̄ ea futurū expectat.
 Q̄n q̄s regnū hēbit aut erit desperatus de eo. 145.
 In scientia vite nati. 146.
 Ca. i ānis alchoboden. 147.
 De quodā duce q̄ p̄fuit affricę ex insu regi alio d̄dicēte.
 Tabla caploz eplę messaballach d̄ iūctōib⁹ p̄laz. q̄ continet. 148.
 Tabula caploz lib. messaballach i reuolutionibus annozū mundi. 148.
 Capitulum p̄hemiale. 149.
 In scientia domini anni.
 Ca. q̄n d̄is anni cōmittit dispositionem suā alteri.
 Capi. in significatore regis ⁊ subditorū eius. 149.
 In signib⁹ aspectū ⁊ d̄ni anni ⁊ reliq̄ significatoz. 149.
 Ca. 2^a In reuolutōe ānoz mūdi de granitate. 150.
 Cap. in timore super regē.
 Q̄o de bello ⁊ q̄s de duob⁹ vincet. 150.
 Cap. de mortalitate i quāta p̄te moriuntur. 150.
 In d̄sione mūdi ⁊ climatū p̄ subas p̄laz ⁊ signoz. 151.
 In signē d̄ni āni ⁊ v̄niscūm q̄ p̄laz q̄n ē d̄is āni. 151.
 In scia eē regis p̄ significatore rem suū. 151.
 De signib⁹ duaz i fortunaz.
 Et sic ē finis tabule totū voluminis.

Tractatus

Primus

Liber quadripartiti Ptholemei. i. quatuor tra-
cratunz: in radicansi discretionem per stellas de fu-
turis et in hoc mundo constructois et destructio-
nis contingentibus cum comento Dali Heben
Rodan: cuius in primo tractatu sunt viginti qua-
tuor capitula.

Edixit Egidius de Tebaldis lobard de ciuitate parmensi.

Cire et intellige

re gliosus est ois scientia e a
deo. **Q**uod igitur aia gliosa q
intelligit et discernit. et de il-
lu valde diligit et elegit i quo
posuit superioris sciencie itel-
lectu. scia ro superior est pro
culdubio ars astroz: qz oes
alie subiecte sunt sibi: et ipa su
data est sup pncipia certa na-
turalia coprehedentia totuz
mundu. Et necessariu est vt
p alias igressus fiat poti qz

perueniri possit ad ea. **E**x quo patet: qz ipa sit superior et ex-
cellerior. Leteru dubitatio no occurrir: qn diuina puidetia
disponere superioru corporu inferiora oia moueant: qm ipa
fuit ca oium accidentiu terrenoz. **Q**ui ergo se ingerit circa
intelligentia scie sic sublimis: diligit deu cognoscere oium
creatores: qz opus stellaz dei est. et ipse taqz vicarie dei ope-
rantur qecquid accidit i terrenis. Item cu deus sit ipse ides
intellect: qto quis magis intelligit: tanto e deo proximior:
cuius nome benedicu sit per secula sempiterna. **S**tudeat
igitur intelligentie vnusqzsqz. qz sicut ait salomon: intelliges
gubernacula possidebit. Ego vero tanqz verus amator sci-
entie et scientiu: inspicies qualiter in vno libro quatuor par-
tium: que coposuit ptholeme sapietissim: tota consistit ars
astroz per regulas et radices sz quadriualis sciam et nam.
psideras et qz vba sua sic clausa fuerat sicqz sius poderosa:
qz vix aperiri poterat per aliquem sapietu. qn imo potius qsi
oes errabat in eo: et diuersis opinionibz iniam variabat. pp
quod fruct: et effect: sciencie sic nobilis perdebat. qz nullus
in ea recto tramite incedebat: libru ipm: vt ei purus studen-
tibus intellectus clari patefiat: cu glosis prudetissimi De-
ben Rodan phyci qui a deo habuit et sua consideratione mi-
rabili: vt plenius itelligeret ipa verba et qcad per ea pate-
facere ptholeme: trasferre prouidi iussu et beneplacito dni
alfonsi romanoz et castelle regis illustrissimi de yspanico i
latinum: planu. s. et apertum. qm ad aliud in hoc opere no in-
tendo. **S**upplico ergo deo patri: vt mibi dignet via recti-
tutis aperire. verutu libru istu de arabico trasferri manda-
uit primitus i yspanicu ydeoma ide gloriosissim Alfonso
romanoz et castelle rex excelsus: q sciam diligit et sciencia ho-
nozat. q a finibus terre per vniuersa mudi climata cui usqz
maneriei omniu gentiu et linguaru perquirir scias et acqrit:
q taqz sciaz et vntu oiu dnz et magi vtilia multa ppa pside-
ratione renouauit: et libros plimos ordiari madauit: de sapie-
tu antiquoz sentetys atqz dictis: q hincide iacebat pdita et
diffusa: et illuinabitur. pculdubio posteritas futuroz. Eten-
rex ille munificus: cui liberalis munificetia inestimabilis
est: eius valitudo pualet vniuersis cui bonozificetia trasit
ad quelibet. et remanet in seipsa nec minuitur sz auget: ei in-
tellect: oia pprehendit. puidetia ei dina poti qz huana vfr.
nam hec oia radicata sunt eqnaturata i eo: vt fons est virtutu
oium. et ideo alfonsus vero suo noie nucupat. h aut fons al-
tus: fonsqz viu: cui riuuli roze salutifero rigant: et ornant cu-
ctis virtutibz orbem terre. Et vt multa sub breuiloquio co-

prehendaz: dico celu et aspectu amicabilez planetaz cum re-
ceptionibz suisqz dignitatibz copeniut ad tantu hoiem faci-
endum: nec credo qz hoiem perfectiore natura potuissz fa-
cere. **D**is igitur o mi dne contentus existas. qz quado liqes
fama regum et principu aliozum. tua fama vigeat cunctis
temporibus immortalis.

Tractatus primus glose Daly heben rodan: super prima
pre libri qdripartiti Ptholemei pbeludiani. Dixit Daly:

Verba q dixit sapientissim Ptholeme
i arte iudicioru astronomie: sup
his q accidit glosare volentes. dicim q iudic-
ciu stellaz e ars a pncipys certis puenies: q
b ea q accidit pnt sciri. quoz pncipioz cer-
toz alia in scia narum: et alia in scia quadri-
uuz sunt probata. Tu vero hec vba in hac de-

terminatõe dicta itelliges qm legeris hunc libru. si mentes
in eo apposueris diligent. verutu si bene no inspexeris et le-
uiter p eu trasueris: assimileris circa bona arboze trasu
ti ipsamqz aspicieti: et de fructu suo no accipit. et sic meli fuis-
set tibi vt no laborasses in legendo hunc libru. et si volutate
magna et coploto studio apposueris ibi mentem poteris ad al-
tum gradu huius sciencie puenire. expedit tamen vt deo sup-
plices q auxiliet tibi ad itelligendu verba boni viri et per-
fectissimi ptholemei: de quibz itelligendis graz mibi fecit.
qz bucuzsqz no fuit repert. qui coplete ea posset itelligere
bene: nec distiguere q sunt in eis mirabilea rones: in quibz
fm posse nrs logmur: attedentes snt in eisde res q verboru
suozu copeniut rationi: et eozu quodlibz distinguim vt vnu
sit ab alio separat. **S**upplicam igit deo vt nos iuuat nos
qz dirigat i semita veritatis. **P**rimo at copenit vt ppona-
mus res octo: quas magistri i suis libris semp pponut. vnaz
dicendo ante put copenit rone. dicim eni scienciaz fore ali-
quas: que sunt sciencie sine opere: et earuz que sunt opera. **E**t
ex his que sunt opera sunt que pficiut id i quo natura dicit. si-
cut est phycia et agricultura. et alie sunt que sequit res natu-
re. sicut texere et carpentaria. et alie sunt que docet ea que fu-
tura sunt p natura. sicut astronomie: iudicia: prophetie: et di-
uinationes. **S**ed per hanc artes iudicioz astronomie pot ho-
scire vtplurimu: id q fuit longis elapsis reposit: et id qd est
et qd est futur. **A**mplius est scia: q cu rebz pble plibus cotine-
tur. sicut e scire quot sunt spbere. et quot maneries sunt. et quot
sunt celestes motus: qb sciunt phi quot sunt spales motores.
et ppter hoc scientia ista in duas partes magnas diuidit. qz
rum vna est thedica. et hec est astrologia quadriualis: qua
nouit homo quot spbere sunt in celo: et quot maneries mo-
tuum: q certa demstratione vera dei vnitare demostat. cui
nome sit perpetue exaltatum. **P**ars vero alia e practica.
et hec est super stellaru iudicys: qua sciri pnt virtutes earuz:
et qualiter operant in rebz omnibz que sunt infra spberam
lune. he aut res sunt quatuor elementa. fumositates terre. mi-
nere. vegetabilia. animalia. et alia que sequitur. sicut salus q ae-
ris reperi sequitur. et infirmitas corruptela. **I**n hac eni par-
te scda dicta practica mltos libros copilauerit sapietes an-
tiqui. eozum tamen oium verior et magis copletus: et qui ma-
gis recta phiaz sequitur: est liber ptholemei. hic videlicet d
quo loquimur: etia q talis sit multu clausus ppter breuita-
tem rerum nobiliu que sunt in eo: et ronom multaru i verbis
paucis coprehesarum: qz ptholome sequi voluit more bo-
noz phoz: q dicti sunt andatores: zisti sunt de secta platonis
et Aristo. qui rones magnas paucis coprehederit verbis vt
eas no nisi sapietes itelligeret sciendialiquid volutatemet
studium habetes magnum: et no nescy neqz pigri. **E**t ppter
hoc conuenit vt hunc libru glosemus: vt sit leuior adiscere
ac scire aliquid cupietibz. **P**reponemus aut res octo princi-
pales vt pcedim: que sunt. **R**ones de quibz logtur liber.
Nomen libri. **P**roficiu qd pz in eo. **I**n qua ordinatõe exi-

*Quia dicitur
pncipioz certis
puenies*

*Quia dicitur
pncipioz certis
puenies*

*Quia dicitur
pncipioz certis
puenies*

*Quia dicitur
pncipioz certis
puenies*

*Quia dicitur
pncipioz certis
puenies*

Tractatus

fit. Nomen auctoris eius. De qua arte ē. De quot partib⁹
est. Quia manerie demonstrat id qd est in eo. De rōnib⁹ vñ
de loquitur. ¶ Dico qd ptholeme⁹ posuit in eo reglas ⁊ ra-
dices omnes quib⁹ ars ista cōponitur in iudicijs. ita qd qd
sciuerit ⁊ intellexerit eas bene dicere poterit omni tempo-
re ea que accidūt omnibus corporibus: que sūt infra spherā
lune ex his que trīnēt per naturā ⁊ que p accidēs ea sequū-
tur. ⁊ pōt homo trīn inde scire: qd pōt humanus attinge-
re intellectus. ¶ De noīe libri dico. qd quādo ptholemeus ī
regulis ⁊ rōnibus istis insperit: eas diuersarū maneriez in-
uenit. ⁊ ppter hoc ad suaz partē posuit vnāquāq. ⁊ vidit qd
erāt quatuor maneries vñ posuit eas ī quatuor tractatibus
vt quilibet p se eēt: ita qd vnaqueq. posset suo noīe ppo nū-
cupari. ⁊ ppter hoc imposuit huic libro nomē libri quatuor
partiū iudiciōz astronomie vt sciam⁹ qd scia ista diuiditur
in qtuor partes qd dicit. ¶ De pficuo b⁹ lib. dico. qd ē res q
bene pōt itelligi a rōne de qua loquit⁹ ⁊ noīe libri. nā ex hoc
libro pōt homo scire totā hāc sciam in paucis sūmis. ¶ De
ordiatōe libri. dico qd picipia ⁊ radices sūt d astrologia q
diuinali accepta: qua scit homo motus ⁊ figuras stellarum:
similiter ⁊ de arte nāru: qua scit homo rez naturas: ⁊ que
cōprehensiones. ⁊ ppter hoc cōuenit: vt post has duas scias
liber iste legatur. ¶ uenit etiam vt quadriuialem astrologiā
liber iste sequat⁹: ita qd sciētia veniat ordinare. ¶ De nomi-
ne cōpositoris. dico qd fuit ptholeme⁹ pbeludianus ille qm
qui fecit almagesti. ⁊ hoc intēdimus ita esse: p eo qd sensus ⁊
intellectus suus sup verbis hui⁹ libri assimilatur suo sensui
in verbis alys q in omnibus alys libris dixit: quos manife-
stum est eū fecisse. ⁊ est manerie qua loqui puenit. qm oēs
libri quos fecit sūt vñ similitudinis ī habēdo. s. veritatem
magnā de sciēdo tā bene res naturales: sicut ⁊ qdriuales:
⁊ ī hōdo posse cōprehēdi ī vñs paucis rōnes magnas. Am-
plius qd iuenimus ī alys libris quos fecit qd nominat ⁊ fate-
tur hāc sciaz. sicut dixit ī li. suo de sūmis statuū stellaz: qd
pter figuras stellaz ptingēs eis pp suos mot⁹ sūt oēs mu-
tatōes diuerse ī dīe ī qritate ⁊ qritate ī hoc mūdo de gna-
tione ⁊ corruptōe. ⁊ ppter has figuras sūt mutatiōes in re-
bus subiectis h⁹ mūdi. ¶ Dixit ē in illo lib. qd corpora cele-
stia dant rebus inferi sub eis existentibus vtutes siles reb⁹
ipsis hūitib⁹ aptitudinē nālē ad eas recipiēdas: ⁊ tales rōnē
qlis ē ista. dixit ī mlti loci ī li. suo almagesti. sic rettulit ī li
li. qd locut⁹ fuit d triplici 4. 6. 8. oppōe ⁊ diuictiōe: ita qd qm
ī istis duob⁹ libris suis isperim⁹ diligēter multū siles ī rōn-
ibus eos eē videbim⁹ ⁊ talia vba dixit ē ī li. suo de aspecti-
bus: ⁊ vba q dixit ī li. suo d mappa mūdi. assilant ē eis que
dixit ī scdo tractatu h⁹ lib. qd locutus fuit de partitōe popu-
larōis terre: hoc idē affirmat testimoniū antiquozū capi-
dionū de alexadria. ⁊ aliorū illi⁹ tēporis sapiētū pfitentūz
qd ptholemeus fecit hūc libru: ille q cōposuit almagesti: ⁊ ce-
teri sapiētes q fuerūt post istos. sicut ⁊ bebi⁹ hbencorahia
cobalindi. iohanicus filius isaac ⁊ abraaz de abenagald.
oēs affirmant ⁊ sūt certi qd hūc libru fecit ptholemeus pbe-
ludianus: q cōposuit almagesti. ⁊ si eū nō fecisset qd fuisz ex
sapiētibus ille q talē haberet virtutē ī sensu ⁊ sapia: p faciē-
do talē libru: qualis ē iste: nisi solūm iste ptholemeus. Cer-
te ego nō existimo: qd aligs eēt ita nescius nec tā audax q fa-
cere nos velle credere: qd alius eū fecisset: nisi hic vir bon⁹.
tū albumasar ⁊ alij q fecerūt cronicas. ipi q nō intellexerūt
nisi textū: ⁊ res accipiūt p auditū: qd nō exquirūt qd est vītas
vel qd nō: crediderūt qd hic ptholemeus fuerit vnus ex regi-
bus alexandrie: ex his q post alexandru fuerūt. qd tali noīe
noīabant oēs ipi reges. ⁊ qd fuit iter eos rex vñ: q tū dile-
xit sapiētes: sapias ⁊ scias: qd perqfuit ⁊ habuit quot libros
potuit: cuiusq. manerie sciārum. ⁊ quot potuit sapiētes tra-
xit ad terrā suā precib⁹ ⁊ gratijs magnis: qd faciebat eidē.
ita qd noīat⁹ fuit ptholeme⁹ sciaz amator. ⁊ iste ptholeme⁹

fuit an lōgo tēpore qd iste ptholemeus q cōposuit libru istū.
nā ī oibus cronicijs iuenimus qd reges isti de alexadria: qui
ptholemei fuerūt noīati: fuerūt an qd romanozū imperato-
res. ⁊ reperimus qd iste ptholemeus q libru cōposuit alma-
gesti: noīat loca stellaz fm rectificationē eorū: tpe romano-
rū imperatozū multū post tpa regū alexadrie. qre intelli-
mus: qd ptholeme⁹ iste pbeludianus nō fuit ex regibus ale-
xadrie. Amplius nūq. iuenimus qd h rex ptholeme⁹ sciaz
amator cōposuerit vllū libru. tū diligebat multū sapiētes. ⁊
audire scias ⁊ maxie libros d abraica. Et iohānes grāmaric⁹
q fuit vnus ex sapiētib⁹ bonis alexadrie affirmat hoc qd di-
cimus. vñ reperimus p certo: qd ptholemeus pbeludianus
ille q cōposuit libru almagesti: fecit istū. ¶ De qua scia est li-
ber iste. dico qd ē de scia pnosticationū: vñ pōt hō scire res q
future sūt anteq. sūt sicut pphici sciūt p signalia q habent.
si eger sanari poterit: vel nō: aut si sanus ad egritudinē veni-
re pōt vel nō. vel ad quā ifirmitatē venire d. sicut iuenies
ī libro pnosticationū hypocratis. ⁊ ī libro suo aez ⁊ aquariū
⁊ regionū. ⁊ ī lib. galieni de crisi. ⁊ ī illo de dieb⁹ ceticis. sicut
laboratores ⁊ minery vñ marinary hnt suā artē quaz in-
telligūt ppter ortū ⁊ ascensū stellarū ⁊ eaz occasū. ⁊ ppter
ventos q mouent ⁊ cognoscūt ea q cōtingere debent ī arbo-
ribus. messibus. ⁊ mineris. ⁊ id qd nauib⁹ ī mari accidet. ⁊ cu-
iusmodi tps erit. Et indiū habet arte sua: qua sciūt res fu-
turas. ispiciedo. ī cordib⁹. ī spatulis. ⁊ epatibus bestiaz. Si-
militer augurary. ⁊ illi q inspicūt ad puerbia. ⁊ q multum
vñ sūt re vna ⁊ dmysterio vno: habet eoz. s. vñuq. qz inten-
tione suā p sciēdo res que future sūt anteq. sūt. vñ scia p-
nosticationis ē maneriez multarū dicem⁹ qd bec ars astro-
mie est vna ex illis. ⁊ an itelligem⁹ qd est certior oib⁹ alys ⁊
verior ⁊ generalior: ⁊ in oibus rebus cōpleta. ¶ De maiori-
bus partibus libri dico qd sūt quatuor vt predictū ē. qd ptho-
leme⁹ qm ī generalib⁹ maneriebus isperit. iuenit qd erant q
tuor. In prima parte cōpilauit oēs regulas gnāles. oēs ptes
alias hūius scie cōtinētes. In scda parte cōpilauit regulas q
bus pōt homo scire res grādes ⁊ gnāles q hnt accidere gen-
tibus multis vel vngenti. sicut renouatio legū. regna noua
plia magna. bona tpa victualū siue mala p magnas terras.
⁊ siliā magna debētia cōtingere ī magnis terris. ⁊ de his po-
fuit partē scdaz. In tertia pte oēs regulas cōpilauit quibus
pōt scire ea q hnt accidere cuiq. psonē ī se fm naturatē
suā. ⁊ de hoc tertiā partē cōposuit. In quarta pte oēs regu-
las cōpilauit qbus pōt hō scire ea q habent accidere cuiq.
psonē de reb⁹ extrinsecis. sicut cōiugiū. ministeriū. ⁊ talia. ⁊
de his cōposuit quartā partē. Et postq. scias istā in quatuor
partes gnāles diuisit: cōuenit vt quelibz eaz ps capla hēat
specialia. sicut h an iuenies: Et qd electōes ⁊ qdones pōt hō ī-
telligere p bec q dicta sūt noluit loquēdo d ipis se itronit-
tere ptholeme⁹. ⁊ eo magis q sūt res debiles multū. ¶ De
manerie demfatōis. dico qd ptholemeus locut⁹ fuit ī 6. ma-
neriebus. ī cōpōne. ī solutiōe. in partitione. in diffinitione.
et inductione. et similibus. qd locutus fuit in compositio-
ne et solutione est sicut cum dixit qd talis planeta cum per
se fuerit talē rē ostēdit. ⁊ qd aliā partitionē habuerit rē talē
demonstrat. ⁊ ita sicut quālibz rē demfat per argumētū vel p
experiētiā. In partitōe sicut qd dixit. qd gradus cōes codia-
ci sūt costates dūtes ī tali ⁊ tali figura. In diffinitione est vt
qd locut⁹ fuit ī diuisiōe planetarū ⁊ signozū. In inductione ē.
vt qd locut⁹ fuit de cōplone cuiusq. planete. ⁊ sicut de pba-
tione fuit repertū. In similitudine. vt qd demfat rōnes suas ad
similitudinē aliorū. ¶ In his autē manerieb⁹ oib⁹ loq. semp
in qtu potest fm naturā. sic est calor. frigiditas. siccitas ⁊ hu-
miditas. ⁊ res tales nāles. Nā opio sua ē qd oēs stelle faciūt
res istas ī corporibus q sūt īfra spherā lune. ⁊ sequūt ea oēs
res alie q ī hac scia oca sūt. sic postea an itelliges. ¶ Postq.
aut cōplete diximus res octo principales. volumus incipe

Philus

De nomine
compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

compositoris

re vba ptolemei glosare posuituri sua ab vna parte ⁊ glosas
nrām ab alia. ita qꝫ liber bene diuisus sit.

Caplin primū primi tractatus libri q̄driparti
ti ptholomei i collectiōe itellectus scie iudicioꝝ
astroꝝ. Prohemium.

Rerū iesure in qbus est pnoſticabil
ſeic ſtellarū pfectio magnas ⁊ preci
puas duas eſſe dephēdim⁹
¶ Tres quibus perficiuntur pꝛeno
ſticaciones niſſiori: maiores ⁊ nobi
liores ſunt due.

¶ Ptholome^o inspecti oib^{us} manerieb^{us} p^{ro}noscificationu^m. ⁊ illas p^{er} co^{gn} defectiuas inuenit. ⁊ sicut oiu^m alio^{rum} q^{ui} d^{icitu} talib^{us} locuti fueru^{nt}. ⁊ inuenit q^{uod} vnusq^{ue}q^{ue} i sua scia se innabat a stel^{lis}. sic^{ut} hypocras loq^{uendo} d^{icitu} ascensu^m vl^{tra} descensu^m ⁊ occasu^m stellaz. ⁊ sicut locut^{us} fuit galien^{us} de mutationib^{us} iⁿfirmitatū. q^{uod} cur^{rit} sū lune sequit^{ur}. ⁊ sicut laboratores q^{ui} sciūt t^{em}p^{or}e quo habet ar^{bor}es ⁊ vicias plātare. ⁊ de bestys masculū dare semine. Si milit^{er} ⁊ marināriū q^{ui} p^{er} stellas dirigūt naues suas. hoies ēt legū i b^{ea}t^{is} inādis suis hoib^{us} horis ⁊ dieb^{us} festiuis. tū i his oib^{us} q^{uod} h^{ab}et de scia stellaz ē res modica multū. ita q^{uod} non p^{ossu}nt ēt postq^{uam} ita ē uenit vt solūmō sit astrologi ars p^{ro}noscificationū p^{ro}pleta. nā astrologus nouit id q^{uod} sciūt oēs isti. ⁊ vltra id q^{uod} deficit cōplemētō toti^{us}. Et p^{ro}pter hoc dixit ptholome^{us}. q^{uod} res q^{ui} ar^{te} p^{ro}noscificationū p^{ro}fecte cōp^{re}hēdit. maior^{es} ⁊ nobiliores sūt due. he due sūt. astrologia q^{uod} d^{icitu} riuialis: ⁊ ars iudicio^{rum} astronomie. ¶ Q^{uod} dixit o^{mn}i misiori. vult dicere o^{mn}i d^{omi}ne. ⁊ hoc dicit vt honore^m faciat legētib^{us} suū lib^{er}ū. ⁊ tale verbū curialitatis inuenies i p^{ri}ncipio lib^{ro}z s^{uoz} oiu^m. sic^{ut} in almagesti ⁊ arismetria. ¶ Q^{uod} ēt dixit maior^{es}. vult dicere maior^{es} p^{ro}fectiois. q^{uod} p^{ro}fectio cuiusq^{ue} scie d^{icitu} talis vt sūt vera. cōp^{re}hēdens oēs rōnes q^{uod} sequit^{ur} de ea. ¶ Q^{uod} aut^{em} dixit. nobiliores. dixit p^{ro}p^{ter} q^{uod} mā de qua loq^{uitur} q^{uod} d^{icitu} riuialis scia sūt corpora celestia. ⁊ mā d^{icitu} qua iudicia astronomie loq^{uitur}: sūt oia corpora existia iⁿtra s^{ph}erā lune. et p^{ro}pterea ars ista nobilio^{rum} ē cūctis alijs. q^{uod} mā de q^{uod} loq^{uitur} ē tot^{us} mūndus. Dec aut^{em} verba q^{uod} dixit ptholome^{us} sūt argumētū vnu^m: cui^{us} sūb^{ter}m ē id q^{uod} dixit. q^{uod} res q^{ui} p^{ro}ficiūtur p^{ro}noscitātes misiori. maior^{es} ⁊ nobiliores. ⁊ p^{re}dicatum est id q^{uod} dixit. sunt due.

A Quaz altera q̄ pcedit ⁊ ē fortior: ē scia solis ⁊
lune: necnō qnq3 stellarum erraticaz figuras de
mōstrās: q̄s suoz motuū cā: ⁊ vni⁹ ad aliā corū
q3 ad terrā collarōe p̄igere manifestū ē.

Cetera quare p^{er} h^{oc} ordiat^{ur} & virtute pponi.
re h^{ab}ere q^{uod} d^{icitu}r luminariu^m & q^{uod}q^{ue} planetaru^m fi
gure sciunt s^{ibi} motu^m suu^m iⁿ c^{on}parat^{io}n^e v^{er}ius ad
aliud. & eoru^m ad spheram terre.

Astrologia qđ riuialis ē hec. qz p eā scit bō figuras stella-
rū fm mot^{os} suos: ⁊ respectu yni^{us} ad aliā. ⁊ he figure sūt con-
iunctōes ⁊ aspect^{us} ceteri: i cōparatōe aspect^{us} eaz ad terrā ē
qñ sūt circa terrā vl^l bōge. aut qñ oriūt vl^l occidūt in eclip^si-
b^{us} duoz luminariū: ⁊ silib^{us}. Et ppter hoc dixit ptholeme^{us}
figuras stellaz: vt nos itelligere faciat. q scia sciēdi cō nāe
sūt si sūt leues aut nō si pōderose vel nō. nō ē d scia astrolo-
gi. sed ē de scia naturarū. Et gnqz planete d gb^{us} dixit. sunt
saturⁿ. iuppiter. mars. venus. ⁊ mercuri^{us}. **E**t q dixit d
arte astrologiē q dz i ordiatōe pponi fuit. qz si nesciuerim^{us}
figuras stellaz: nesciem^{us} fm q operāi i corpi^{bus} i feriozib^{us}
indicare. **E**t q dixit in virtute fuit. quia iste demonst^r-
tōes firmiores ⁊ fortiores sūt illis q sūt i arte iudiciorū. ⁊ l^l
qz de geometria ⁊ arismetica sūt accepti. **A**mpli^{us} qz mā-
de ā loq^{ti} nobilioz ē illa de qua loq^{ti} bec alia. qm illa celest^{is}

alis est: h̄ vō terrenalis. **L**et ex locut⁹ fuit solū de septē pla-
netis: nec noiauit stellas fixas. ⁊ h̄ q² planete sūt leuis mor⁹
⁊ d̄ vno statu i aliū cito mutant⁹: s̄z q² mutāt ista corpa i se
riora. ⁊ maxie q² v̄tutes stellaz fixarū sequūtur i cōparatio
ne earū ad v̄tutes septēz planetarū. Et semp̄ cuz noiat dno
lumiaria ptholome⁹ dicit p sole ⁊ luna. ⁊ qñ alios planetas
noiat: dicit talis planeta ⁊ h̄tis: vt scire nos faciat virtutes
⁊ progatiuā magnā quā h̄nt duo lumiaria magna sup̄ alios
planetas. ⁊ si ad v̄ba sua iſpereris inucnes. q² ipe noiat eos
ita. ¶ Res sc̄da q̄ p̄siderari d̄z sūt mutatōes ⁊ opa q̄ cōtin/
gūt ⁊ p̄ficiūt p figuratōez cursuū stellarū q̄ sunt sue nāles ⁊
p̄pe i reb⁹ q̄s cōprehēdūt. Dec ē scia iudicioz astronōie. q²
p̄ ea pōt hō scire mutatōes ⁊ opa p̄tigētia i reb⁹ q̄ v̄sus nos
sūt. ⁊ mutatōes de gb⁹ dixit: sūt **lex maneries mor⁹**: q̄ sūt ge-
neratio. d̄uerſio. corruptio. augmētū. ⁊ decremētū. mutatio
d̄ vno loco ad aliū. Et opa q̄ dixit sūt res ab iſtis mutatiōib⁹
venientes i modū sequele. sicut virtutes aie corporis p̄ple-
xiones sequūt. ¶ Et q² dixit accidūt ⁊ p̄plēnt. dixit. vt exce-
ptuet res que fiūt: ⁊ nō cōplēnt. s̄ic t̄ps qd̄ semp̄ fit ⁊ nunq̄
cōplēnt: i sciēdo t̄n qd̄ ē t̄ps. ⁊ quare venit: nō est hui⁹ scie. sed
scie naturaz. ¶ S̄z si gs̄ h̄ hoc foret dicēs: q² ptholome⁹ iā
locutus ē i hac scia de re q̄ fit ⁊ nō cōplēnt. qñ iūt de aborti-
uio locut⁹. R̄spōdem⁹ ad hoc: q² abortiuū iā cōpletus est
i oibus suis membris. t̄ps tamē sue vite nō fuit completus.
¶ Qd̄ aut̄ dixit p figuratōē cursuū stellarū: dixit pro eo: q²
v̄nusq²q² planeta h̄z p̄p̄riū cursuū suū. ⁊ p̄pter hoc seponit
eorū quilibz i figura separata ab alteri⁹ figura. q² ille q̄ vna
vice oriētalīs ē: alia ē occidētalīs. ⁊ ille q̄ ē occidētalīs fit ori-
entalīs. ⁊ ita i alyis figuris. nā p̄pter figuras tales accidunt
opa ⁊ mutatōes i reb⁹ que sūt v̄sus nos. ⁊ h̄nt hoc a nā.
sicut lapis adamas trahere ad se ferrū. ⁊ s̄ic purgare colerā
scamonea. ⁊ cetera talia.

C Aliter vero est scia qua explanat mutationes ⁊
opa: q̄ accidit ⁊ cōplent̄ ppter figuras circuitū
eā ⁊ naturales cis i rebus quas circūdat. **S**z qm̄
duarū predictarū: prima qd̄ ē scia p se alteriqz i
cōmixta: oꝛ vt scie pscrutator: cā sui cā pergrat et
adiscat ⁊ hic fructū accipiat: lz scdā nō adiscat
sciam. Qm̄ igitur hoc ita se habere manifestū ē.
iā prime p se scie tibia nobis pactū ē volumē: in
quo p posse nō rōnabiliter pcessimus.

Prima dicitur sciari quas dixim? ē scia sepa-
rata ⁊ coplecta per se. ⁊ ē talis: qz hō d3 eā adisce-
re ppter officium qd ē i ea p scijsā: sine itromitten-
do se d hac alia. qz pōt hac alia scdaz qua dixim?
excusare. ⁊ qz it pma fuit nri ppositi. ⁊ qm ita
est cōposuim⁹ libri istu a priā scia separati. pcel-
sumus n. pma via demarcatōis ēn posse dnm

Postq; ptholeme⁹ dixit: q; scia indicioꝝ astronomie post
q̄driualē astronomiā d; legi: notificauit mō nobis v̄tutem
q̄ ē i vtraq; eaz: vt nullus extimet: q; scie q̄driualis ppositi
tū sit solūmō: vt ad pficiū indicioꝝ astronomie pueniat. r
ppter hoc dixit: q; astrologia q̄driual ē res q̄ pōt cēad finē
fuerit ppositi. sine ista indicioꝝ. Dic enī liber separat⁹ quē
dixit tot astrologia cōposuisse: ē liber almagesti.

TIn hoc libro secundam scientiam per se nequaquam
explicabilem prout ratio physica postulat expla-
nabimus.

¶ Res secunda quā diximus nō ē completa p se. nos
autem fm viam philosophic de ipsa loqui volu-
mus in hoc libro.

Tractatus

CScia iudicioꝝ astronomie nō ē cōpleta p se: qz cōpleri nō pōt pter sciam qdriualis astrologie z nāz i q fit opatio. nāz si alterā dīnaz rēz: q̄liscūq; sit. hō nesciuerit: bñ n̄ poterit d̄ bac scia opari. **C**Qd at dixit. f3 viā phie pōt itelligi q vult dicere fm sciaz nāz. p̄t ē itelligi d̄ toto q d̄ ista scia loq̄tur: q ē arg^m i modo quo loq̄z nūc iē ē i phia p ea certificāda.

CQ portet aut ei⁹ iuestigatorē hāc itētiōē exeq: vt i ea recto tramite viaq3 veraci pcedat. **A**ldo dñi tñ ad hāc pueniēdi sciaz: mō quo ad alteraz p uenit: q sp vni⁹ cūsdēq3 modi ē: assilare nō velit. hāc etēni postpōet z abuegabit sciaz si assilēt.

CEt dñe i volēti i hoc itēdere: vt itēdat viā hoīs veritatē q̄reis. hoc. n. sit ppositum sūū: ne velit eq̄re viā h⁹ scie scōde vie sue p̄ime scie q̄ stabilis ē z firmas p vni⁹ mōdi. nā si hoc faceret statiz

hiet reprobare ac reddere sciaz istā mēdacē.

CUult dñe q qui petit pnosticationes h⁹ scie scire sic certe vt illas scie qdriual: errat. qm̄ qdriualis astrologie pnosti catōes. sicut ē scire qn̄ erūt eclypsēs z iūctōes q̄ sequūtur cursus planetaz: nūc mutanē. pnosticatōes tñ h⁹ scie: sūt alteri⁹ mōdi. qz mae i qb⁹ supiora corpa opant mutāt d̄ le. ui. z qz nō sūt firme nec de vno modo moriātur.

CBrenis. n. mora accidētū materiei: i q̄ becyer sat scia: ē h⁹ scie scōde mutatiōis occasio. **H**ec nā. q3 materia nūq3 i codē statu p̄senerat. iō p̄fectaz istius scie cognitiōē grauit̄ q̄s attigit.

CUo pp quā mutat h⁹ scia ē. qz el̄m i quo fit ope ratio d̄ bac scia n̄ ē stabile: nec morat d̄ vno mō. z pp hoc ē graue itelligere appatū q est in eo.

CPostq nobis assignauit rōnē q̄ certa ē sp astrologia qdri ual. dedit nobis rōnē i hoc dco. qre scia iudicioꝝ astrono⁹ ē alteri⁹ manerici q̄ p⁹. dī. q̄ be due scie bñt diffōnē vñā. tñ error q cadit i ista iudicioꝝ ē pp el̄m i quo fit opatio de bac scia. vult dñe p̄ q̄tuor elā z oia q̄ cōponunt d̄ ipis. sicut fumosi tates: minere: vegetabilia z aialia. nā res iste recipiūt opa p maneries mltas. z nlla eaz stabil ē i vno statu. z pp hoc est graue scire res p̄tētes i cōlōz. h̄ q̄ p̄tētes itelligit q̄ error ca dēs i bac scia n̄ ē pp sciaz: f3 pp accis mae i q̄ opant d̄ ea.

CQb hoc tñ a nullo pigricie cā postpōenda est: qn̄ ex ea sciri qd̄ pōt ē scire nitat: **P**lanū qdēz ē: illd̄ q nos abir: plimū accitūz z mutationū: i hoc mūdo cōtingentiū occasionez existere.

CUo tñ puenit p toto. eo q d̄ hoc accidat: vt di mittam⁹ ispicē i reb⁹ q d̄ bac scia pnt sciri. h̄z m̄i festū est q p maiori pte accitūz z nouitates que inter nos acciderūt: nō veniūt ppter aliā rē n̄ si ppter ea que circūdatos nos tenet.

CPostq ptholeme⁹ fecit itelligere: q error q cadit in bac scia n̄ ē nisi pp m̄az q n̄ ē stabilis: dīc nob q̄q hoc ita sit n̄ de bem⁹ deniare: qn̄ ispiciam⁹ p̄hanc sciaz i bis q d̄ ea p̄t hō sci re. qz manifestū ē q mutatiōes z opa p̄tētia iter nos ac cidūt: pp figuras z cursus stellaz. Et postq ita ē p̄tus error nō d̄z nos dūiare a magno p̄ficu qd̄ possum⁹ h̄re d̄ ea.

CUo at m̄troz ē ad iuestigādū difficilia vilipē dere: qd̄ i mentis cecitate aīq3 ipitia primā scie pte accusates postponēbāt: qd̄ vero scōdam

CEt qz m̄tri hoies mēdaces faciūt res q̄ sūt ad i telligēdū graues: sūt ex eis q̄ sic ad magnā veniūt

cecitate q̄ primā h̄arū sciaz dñt mēdacē z alij qui scōdam: vituperantes eadem.

CQuadiual⁹ astrologia ē grauis ad itelligēdū: qz de geo metria z arismetica fortes rōnes sūt i ea: z pp rectificatiōes antiq̄z: q̄ sūt diuersaz opinionū. pp errorē q accidit i dīfio ne istroz cū qb⁹ ispiciebāt: z pp lōgitudine t̄pis q̄ iter vñā rectificatiōē z aliā. z scia iudicioꝝ astronomic grauis ē ad itelligēdū pp el̄m qd̄ n̄ ē stabile sic p̄dixim⁹. z pp difficulta tē itelligēdi p̄pōnē q̄ sit d̄ vtutib⁹ planetaz: vni⁹. f. cū alio. z pp hoc sūt aliq3 q ad tantā pueniūt cecitate. vult dñe. scēci tate itellec⁹: q dñt sciaz p̄mā mēdacē. Nā vitupāt res m̄l tas z valde bonas z magis p̄fectas i phia. qz graue ē eas in telligere. Et sūt alij q scōdam dñt mēdacē: z eā vitupant. bac eadē rōe. pthole. at adiūxit i suo dco sūt has duas scias: vt itelligas q̄ vtraq3 eaz ē bñ certa i se h̄z grauitas z error q̄ p̄tigit i eis ē pp debilitatē itellec⁹ hoīs: z pp nāz el̄m qd̄ nō ē stabile. z postq ita ē nulla h̄az sciaz p se vituperari pōt.

COccasio qdē illos ad hec ita distrahēs forsitā hec ē. Quūvel sūt vt qdā qd̄ p̄ difficultate nimia scire nequeat: alios scire posse nequaq3 extimāt: vt forsā velut h̄i q l3 scire valeāt repudiāt: eo q leniter a mēoria diffuāt. **H**is itaq3 de cāis hanc vilipēdentes sciam p nullo reputabāt.

Et rō pp quā dñe possum⁹ pp qd̄ hoc eis accidit: ē: qm̄ aliq sūt q̄ p̄ eo q n̄ pnt rē itelligere: credūt q eē nō possit aliquo mō z qd̄ nullus sit q attige re possit eā: Et aliq sūt opionis q̄ hō ispicere n̄ d̄z in re difficili ad sciēdū: z d̄ignat eā: z pp bec i pposito h⁹ scie n̄ ispicit: z dīcūt: q est res quā attigere nequit homo.

CPtho. logē i hoc loco assignās rōez: qre m̄lti vitupāt sciaz iudicioꝝ astrono⁹. z dīc q̄ rēz dīnaz. vna pp quā h̄ faciūt: aut qz credūt q n̄ sint hoies q possint itelligere vllō mō res q sūt graues ad itelligēdū: aut qz vidēt aliquos ibi errare. qz nō pnt scire totū pp rē aliquā q̄ defīc. inde sibi dēdignan tur totū: z reputāt q̄ ē res quā nlls scire pōt: sic alij quos dī ximus. **D**ñia rō q̄ iter vñā opionē z aliā: ē qz p̄mi quos dī xim⁹: reputāt q n̄ ē hō q eā possit itelligere vllō mō. Et alij reputāt q̄ ē res q̄ possit attigi: f3 ē adeo grauis: q̄ i ea ispicie dū nō ē. z ppter hoc dēdignatur eadem

CUos vero p̄insq3 h⁹ scie particularia m̄ifeste m⁹: breuiter p̄bare nitemur: qd̄ i bac h̄z: quidq3 sciri pōt d̄ pnosticationis scia: quīscue sequat fru ctus: z ex his duob⁹ icipiem⁹ explanare quantū sit: qd̄ ex hac scia p̄tingere possumus.

CUos narrabim⁹ vt breuiter faciam⁹ itelligi q̄ tū pnosticatōis hō pōt attigere d̄ bac scia z quantū ē p̄ficu qd̄ iacet i ea atēquā loq̄mur i reb⁹ p̄ticia ribus. h⁹ scie. **I**ncipiedo p̄finit⁹ vt itelligi facia m⁹ quantū ē id qd̄ d̄ bac scia pōt hō attigere.

CPostq narrauit rōnē pp quā p̄ error pōt cadē in hac arte dīcēs q̄ ē pp el̄m qd̄ nō ē stabile. z qz graue ē scire p̄pōnes q̄ sūt pp cōmittiōē vtutū planetaz. z ppter hoc m̄lti dēdī gnāt eadē. **I**ncipit nūc p̄bare q̄ ē vā z certa scia. z vult oñ dere q̄tū ide attigere pōt h̄z: q̄tū ē p̄ficu qd̄ iacet in ea. vt hoies d̄ ipa maiore h̄abēāt volūtate: z p̄siderēt eā magl

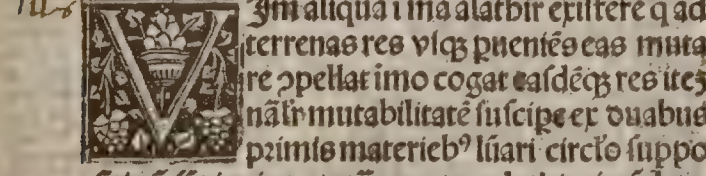
CQualiter ad p̄nosticabilem scientiam indi ciorum astrozum possumus p̄uenire. z quan tūz est. quod ex ea sciri pōt.

Ca. II.

Deinde in hoc capitulo dicitur de primis elementis quibus constituta sunt omnia corpora naturalia. Et dicitur quod primus elementus est aqua. Et dicitur quod aqua est elementum commune omnibus corporibus naturalibus. Et dicitur quod aqua est elementum commune omnibus corporibus naturalibus. Et dicitur quod aqua est elementum commune omnibus corporibus naturalibus.

Pytholemeus dat i hoc cap. dñmationē q i bac ar te pt bō attigere qñtū ē i ea: z mīat qñtū ē id qd pt attigi: z cū b dñmīat q ars vā ē. Et postq ita ē qñtū dñ aliq opīari q nō fuit res exptā. nā ars ista vā ē sed nullus locut fuit i ea cū rōne: imo si ispereris i vīs q dīre rūt: inenies eos mltū a vīrate remotos: z repies q vba pībo lemei falsicari non possunt.

Vm aliquā i mā alabīr exīstere q ad terrenas res vīqz pñentes eas muta re ppetlat imo cogat eas dēqz res itez nātr mutabilitatē suscipe ex duabus primis materiēb lūari circū suppo sitis q sūt ignis z aer: q s mortu alabīr circūdat z mutat: i pīqz cetera aquā. s. z terrā: eozūqz singla vegetabilia circūdat: suisqz mutatōib mutat: nullū dubium esse credimus.

Terbū dīctū substantia nobili q virtutē bz co gnita: z q bec vīr dīcedit ad oīa q sūt supā ter rā: monēs z mutans ea: z q bec recipiūt ēt mo tū z mutationē a duob elemētis q sūt sup spha lune: z bec sūt ignis z aer q sūt circūdatā z recipi unt mortū z mutatōez a motib corpīs nobilis: z ipa sūt pprehēdit z mutat mortū suo res alias q sūt i eis: sicut ē terra: aq: z res oēs q sūt i eis: dve getabilib z aīalibus: verbum ē vez z res certa z omnibus manifesta.

Oia corpā celestia sūt suba nobil: z gñāl sūt oīa vñū i gñe. z sūt nāe z sube alteri q res alie q sūt sub spha lune: q illa ē suba firma z durabil sp vñū modi s suba rez q sūt inter nos ē duertibil z mīat mutationū. Et ē manifestū q vñas ad nos veniēs a corpib supiorib opat z mutatōez facit in corpib supiorib. q dōez q quodā mō ispicere voluerit vide būq qñq aer ifrigidat: sūt cāldū z siccū: z hūld: res oēs exīstes sup terrā: mutat pp b: sūt aq z vegetabilia z aīalia: z pībo. pbat b an pbatōe certa z recta iudiciū q dca ē expien tia i b mō: q laboratores sciūt p cursū planetaz tpa pueniē tia p plārandis arboribus: p seminādo: p faciēdo vt bestie generēt: q sapiētiōez sūt d laborib terre: sicut illi q libros d aggrīctura fecerūt sciūt a stellis id qd accidet cylibz arbo ri p dōia q plātatur: z id qd eis accidet qñ fructu portabūt. Marinary vō sciūt a stellis qñr bēant dirigere naues suas: z q sapiētiōez sūt itelligūt res q accidūt i mari: z illi q morā tur i ripis maris sciūt a stellis quō crescit z decrescit mare: vñ quō mutat z sūt ruii mutant z fōtes. **P**hyet sciūt a stellis z planetis q aer dat sanitatē z ifirmitatē: z ille q plus nonit z magnis reb ispicit p res pīculares scire ad suū mī steriū pīnetes sicut **Hypocras** q dīxit si ifirmitates accide tes venerit pāliqua rez celestiu: puenit phyco q eas pīcat: **Doc. n. vñū** idit q **Hypocras** sciūt z itellexit ifirmitates pueniētes a corpib celestib: z pp b dīxit q bec scia nō est ars modica artis phyce. **E**t **Salienus** ēt studuit z isperit i mīsterio suo tñ q iuenit q mutatōez ifirmitatū sequunt p cursū lune: q si die cetica luna isperit aliqua fortūā natiuitatis ifirmi: pueniet ei sine pena termin z exīr bon. z si die ipa isperit aliqua ifortūā erit pīuū. **E**t res tales dī rit ēt **Salien** i libris suis d phyca: z sūt **Hypocras** q anq lo cut fuit galien i hac rōne i libro suo quē fecit d embzīoe: qñ dīxit d creatura: qre viuit de septē mētib z nō d octo. **E**t magis dico q nō ē bō tā nēscī q nō nonit q pp cursū solis fit calor z frīg z res alie q vidēt ad oculū. **P**tholeme ēt non fuit pīer probare hoc p iudicia sed demonstratione recta.

Deinde in hoc capitulo dicitur de primis elementis quibus constituta sunt omnia corpora naturalia. Et dicitur quod primus elementus est aqua. Et dicitur quod aqua est elementum commune omnibus corporibus naturalibus. Et dicitur quod aqua est elementum commune omnibus corporibus naturalibus.

Primus **E**t q sol z aer i terrenis omnibus operantur: **Q**uā sol cū aere opat i reb oib exīstib i terra: **P**ībo. vlt nob onder p b vba q spha ignis z aeris q mu tat p corpa celestia mutat res oēs q sūt iter nos. qñ aer qñ mutat i calozē vlt adduc i nos d suo ope: z i reb q sūt iter nos

Et q nō solū terre ex qñuoz ani t pib alteratōez adueniūt: velut i aīantiū pceptōib: arboz fructi b: aqz excessib: corporūqz mutatōib: s ēt ex di urna volubilitate in q quotidie pīnet. **O**b hanc etenī volubilitatē terra calefcit z ifrigidat: desic cat z humectat vno eodēqz mō: pp siles in spē figuras: q formāt fm eoz loca a zenit nīoz capī tū. **A** luna quoqz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribuit: q mltis aīatis z inaiatis mu tatōez pferunt. **E**xcessus nāqz rīnoy et decremē ta: s lune diminutōez z augmētū eneniūt. **A**da rīa quoqz i ei dñu z occasu alterat. **V**egētāb līa itē z aīata in toto vlt in pte ipī augmēto vel diminutione: cremenū z decremētū inēit.

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū. z qñ elōgat minuit mltū d calozē suo sicut facit die qualibz. s3 q ē circa vlt lōge a medio celi exīte sup terrā. nā īmane facī aerē magis tēpatū: sicut ē tpe veris res pectū maneriet ē aer ipa die vlt dicere q mane ē aer magis tpat vlt pīnū. sūt a medio celi an calefcit aer fm qd ē tpe estatis ēt ab occasu an humectat s3 qd ē tpe autūni. **E**t a me nocte iōū s3 qd ē tpe hyemali. **H**ec. n. ē res quā pō d le ui pī itelligere si ispererit quō se ponit qñlibz die aer. **E**t post q ita ē manifestū q sol ē maior cā i bis q accidūt p āni tpa: sicut ē gñatio aīaliū z fructificatio arboz: z q i illis t pib se q h pplexionē aeris. certū ēt q sol ē maior cā i mutādo die qñlibz res istas q sūt iter nos pīclarib mutationibz. **E**t pīthole. ex q sūt donec dñmīatōez iuenit ex pte sensus q sol opat i reb q sūt iter nos z recipiūt ab eo mutatōez z opera: res mltē viue z nō viue. **N**ā aqz rēctie crescūt z decrescūt sic augmētū z decremētū lucis lune: z mutat ēt mutatōez maris fm ascēsu z descēsu lune. sūt vegetabilia z aīalia cre scūt z minuūt i toto vlt pte fm augmētū z decremētū lune. **E**t vñ d vno ope ad aliō ē qñto lōgi sūt corpa: vñū. s. ab alio: qz tāto sūt debiliora: z qñto viciniora tāto fortiora. **E**t pp b dīxit pīthole. quia lunāe circanos: pūit ad nos de ipā ma gna vñ. **E**t ē manifestū q res viue sūt vegetabilia z aīalia et res uō viue: sūt aq: fumositates: et minere: recipiūt oēs opa

Et nō ē hoc solū pp mutatōez q sūt p tpa ani: si cut ē aīaliū gñario: fructificatio arboz: crecentie aqz z alioz opoz mutatōez: s ēt ē pp reuolutio nē qua facit firmamētū vīce vna i die: qz calefac z ifrigidat: humectat et desiccāt p regulā z ordi natōez q seqt figuras q sūt siles i manerib illi q sūt s3 loca sua de zenit nīoz capītu. **A** luna quo qz sūt: qz terre ppīngoz ē magna nobis vis attribui tur: qz mltis aīatis z inaiatis mutatōez pīnet. **E**xcessus maris via z rīnoy z decremēta s3 bac diminutōez z augmētū eneniūt. **M**aria quoqz in ei dñu z occasu alterant. **V**egētāb līa itē z animāta in toto vlt in parte ipī augmēto vlt or iminutōe cremenūz vlt decremētūz inēiunt.

Postq dīxit q sol mutat aerē z aer ēt res qz pphēdit mu tat dīxit q sol nō facīp pāni tpa: s3 facī quolibz die: eo mō q facit p āni tpa. qz sicut sol qñ ē i directio nīoz capītu facit ae rē multū calidū.

Tractatus

mutatōes a virtute lunari. et res quā videm⁹ ad oculū hā
videm⁹ riuos crescere et minui. et lux lūe crescit et minuit.
et mltē arbores mutāt oī die mor⁹ suos pp̄ ascēsu et occasu lu
ne: aut qz stat i medio celi. et hoc totū sciūt certe phyci p̄fisso
res et laboratores et mariary qz totū bñ scire poteris p libros
quos p̄dicti p̄plauerūt: qz vegetabilia: aialia: minere et aque
mutāt i toto vl i pte fm mutatōez lucis lune aut fm figuras
in qua se ponit.

C Erraticarū quoqz stellaz atqz fixaz circūuolūtio:
calores et vētos ac nines i aere nos ambiente mlti
tis modis efficit. Quapp fm illi⁹ p̄plexionē reb⁹
terre suppositis alterationes accidūt.

Et curius plāz erraticorū et stellaz fixaz opāt
i aere q nos p̄phēdit mltā et diuersa opa calozis
et frigoris: vētorū gelatorū et niuiū. et pp̄ mutatōez
illa mutant res oēs q sunt supra terram mutatōe
eidem simili.

Docuit nos p̄thol. q oēs res celestes sūt gnālī vni⁹ sube.
et q sol et luna opant res mltas vles et p̄ticulares i reb⁹ q sūt
iter nos. et pp̄ hoc uenit vt qz planetaz et stelle fixe hēant
opa vltia et p̄ticulata: sicut hnt sol et lūa. Et postqz sūt vni⁹ sbe
gnālī cōuenit q oē gen⁹ hēat spēs q opent cū sua suba aliq
opa vl sit i eis aliq vlt. et uenit q oēs alie spēs q sūt illi⁹ gnīs
hēant siles vtutē. et q talia opa opent sicut i phia dictū ē. Et
postqz ita ē: uenit oimō vt ceteri planete et stelle hēant vtū
tē cū q opent i reb⁹ q sūt iter nos. sicut sol et lūa opāt id
qd opāt pp̄ mōtū suū: et pp̄ vtutē figuraz i qb⁹ se ponunt: sic
et alys plāetis et stell⁹ uenit: q pp̄ mor⁹ suos et figuras i qb⁹ se
ponūt et faciāt opa i reb⁹ q sūt iter nos. Nō at dixit plas-
maticos dixit p eo q hēant retrogradationē: directionē: altitū
tudine et p̄p̄tionē: cursu festinū et tardū. et bi sūt. 5. qz an noia
uimus. i. Saturn⁹: Iuppiter: Mars: Ven⁹: et Mercuri⁹. Et
stelle fixe d qb⁹ dixit sūt oēs alie stelle q sūt i celo et sūt oē fi
xe: qz sp̄ sūt vni⁹ modi: vna. scilicet alia elōgata. et b sūt qz egno
cti et zodiaci: et sp̄ oēs d vno monēt. sicut uenit: vt sicut sol
bz opaz spālē alteri⁹ maneriet q lūa. sic qz bz planeta et stel
la hēat suā opam spālē et diuersā: vna. scilicet alia. Et sicut sol et
luna opant i reb⁹ pp̄ mutatōez q mutant aerē: sic et pte et cete
re stelle opant id qd faciūt pp̄ mutatōez quā faciūt i aere: et
pp̄ eas et aerē fiunt iter nos calor frigus: venti gelate: nines:
et alia multa pertinentia ad naturam cuiuslibet eorum. / 2

Et fm eorū figuras adinuicē: quas et sua cōiun
ctōe suariqz fortitudinū cōmixtiōe suscipiūt: va
rie rerum mutationes contingunt.

Participatio et plāz et stellaz figuris vni⁹. i.
versus alia: mltas et diuersas mutationes faciūt
quādo cōiunguntur et cōmixtū virtutes descē
dentes ab eis vna. i. cum alia.

Postqz qz stellaz bz vtutē p̄p̄ia cū q opā suā opāt et mu
tatōez quā i aere facit manifestū ē qz diūgūt d figura q eaz
vtutes voluūt et cōmixtū p̄p̄ones sue. i. cū alia. et d hac cōmi
xtiōe fit alia p̄plexio: quā bz vna qz p se. Et pp̄ hoc cōuenit
vt faciāt alia opa magna et diuersa q qz p se opari nō possēt
et ita sūt bz opa mltā et diuersa et qz cōmixtiōes mltē et diuer
se sūt. **Q**uō at dixit i b loco p̄thole. dixit q id qd opāt stel
le oēs: opāt pp̄ mutatōez quā i aere faciūt: d calore: frigore:
humiditate et siccitate. et hic ē finis p̄bōnis quē dedit i opib⁹
stellaz. p̄thole. at vult exponere id qd uenit d reb⁹ qz di
xit i hac p̄batōe: et postea b inductiue mōstrabit.

Preter q sol efficacia sp̄ i rex variatiōib⁹ ordi
nati cēdētib⁹ p̄ualer ceteris. Alie. vero illū qnqz
inuāt et nō sūqz i pēdiūt: qd i luna cōtigit euidentē
atqz frequētē: velut i iunctiōe et dicorhōmitate

ac plenilunio. In alijs vero stellis euenit i t̄pis p
lixioris circuitōe et occultiore significatōe fm q
est i horis occultatōis et apparitōis eaz: atqz de
clinatōe sua versus qzlibet latitudinem.

Quāqz vni⁹ solis viciū sit et dñet i reb⁹ oib⁹
cūtib⁹ p ordiatōem: in alij planete adiunat aliq
et aliq nō: qz poti⁹ p̄trariāt: et hoc i luna ē mani
festū ē et magis et sepi⁹ appz: sic in iunctiōe sol et
lune. et qz ipa diuinita ē et qz p̄plet. de alijs in
planetis et stellis accidit hoc magis a logo t̄p̄et
plus cōp̄re dñit: sic i t̄p̄e quō apparet et quō
abscōditur vel quo ad aliquā partē declinat.

Quō dixit vt solis ē viciū et dñat i reb⁹ cūtib⁹ p ordiatō
nē ē hoc q appz i q̄mōz p̄tib⁹ an: et q̄mōz p̄tib⁹ diei: et reb⁹
oib⁹ q d opibus sol apparet. Et id qd dixit q alij ple et stelle
adiunat solē i eo qd opāt i reb⁹ q sūt p ordinationē vl dñat
vl minuit d ope suo: et totū aliq qd dixit p hūc locū: dixit vt
dñat opā stellaz et cōmixtiōes q sūt p̄nes suaz vtutū
vni⁹. i. cū alia. Sicut docet nos p h vba: q oēs mor⁹ p̄rigētes
i reb⁹ q sūt iter nos accidūt p̄pter p̄nes vtutū stellarū et pp̄
cōmixtiōes suas: et pp̄ b videm⁹ i t̄p̄ib⁹ et qz die maneries di
uersas. qm aliq vlt q ē solis p̄p̄a crescit et aliq minuitur.

Et postqz ita ē itelligam⁹ q alij planete et stelle aliq inuāt
vtutē et op⁹ solis q si hā sūt eis: alij p cēntiā et alij p acciō. per
cēntiā: qm aliqz p̄ta vl stella fuerit talis nāe q opet op⁹ t̄le
qle illd solis p acciō qm i loco fuerit: vbi vt sua hēat vl ma
iorē. Et eaz ē aliq dñas op⁹ solis et minues vtutē suā. Sicut
p cēntiā aut p acciō: p cēntiā qm nā sua fuerit nāe solis dñas:
tūc dñat op⁹ solis: sic ē saturn⁹. p acciō qm in loco fuerit aliq
q possit minuire d vtutē sol. hoc. n. appz i luna magis et sepi⁹
qz i aliquo alioz: qz ē mltū circa terrā: sic videm⁹ qz diūgūt
cū sole: et qz diuinitat et qz p̄plet. de alijs in planetis et stell
nō appz hoc t̄m: nec sic sepe: qz hoc nō accidit nisi qm appent
vl qm abscōdit: vl qm declinat ad aliquā pte sep̄trionis aut
meridiei: aut occidēt aut oriētis. Et qz p̄bō dñit p h vba
dñatōz opū planetaz: p h eadē dñit nob viā q scire possu
m⁹. et p̄p̄lōis ē qz plāeta p se et qz stella p exp̄ientia et alpe
ctū. et qz exp̄iri voluerim⁹ qd opāt vt cuiusqz eaz p se: exp̄ie
mur hoc resp̄ct sol et lūe: qz iā p certo scim⁹ et p̄p̄lōis sūt isti
quo: qm res ē q vlt dñit appz. et cū d vna sciuerim⁹: poterim⁹
scire d alys. hoc mō īpiciēdo qm secū se hāp̄it vl iūgit si vt
sua crescit vl minuit studēdo i b nō pax. i. mltū. et qz hoc sp̄
cū īp̄exerim⁹ iūciem⁹ et v̄exerim⁹: certi d eo qd iūciuerim⁹:
et bēbim⁹ viā ad iūciēdū id qd postea subseqt i bī ḡra h in
uenerim⁹ vtutē alie p̄le q augeat i calore quē facit sol: et qui
minuat d hūiditate quā facit luna: et videbim⁹ q ipe pl et vl
stella: minuit d frigore et augeat d siccitate: et experiemur thoc
multiōtiē i ea: certi erim⁹ q ipe pl et vl stella opāt calozes et
siccitatē. p hāc. n. viā iūciuerim⁹ phyci v̄itae ois cōmixtiōis et
medicie et p̄p̄atōe calozis hoīs nālis. Nūc at dedit p̄bō. erg
sitōem directe volētib⁹ scire hāc sciaz: vt si voluerit accipe
reglas libroz b⁹ scie: sic posite sūt i eis p sapientes ātiqz: p̄p̄
eas accipere. et si hoc p se experiri voluerit poterit p hāc viā
Et postqz ista ē dñmō q hīcia ē vā firmior et non possēt.

Qm igit ita se stellaz op⁹ bz: necesse ē vt qd su
is opāt motib⁹ n solū i māifestis appeat. v̄ex et i
p̄cipio or⁹ semini et fructuūz vt forme eazqz
modi fm aeris q̄lirates i ipa hora designent.

Et ē necin⁹ postqz hōc appet d opib⁹ istaz rex
hoc mō qd n opent solū mō res istas p mōt⁹ lu
os i reb⁹ qz videm⁹ et scim⁹ et opāt i oib⁹ re
b⁹ v̄iūtib⁹ et datib⁹ semē et fructū h mō q ge
nerāt et formant p̄stātū aeris eas p̄phēdentis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

regni
et
planis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

Opus de
planis
et stellis
et de
planis
et stellis

qualiscumque manerie sit hoc et quo tpe.

C Jam dederat nobis gñale dñm ptholemeus qd id qd opant stelle opat i reb' oib' qd iut iter nos pp mutatione qua faciunt pmo i aere: qz pp virtute ipaz veniet ab eis i aere opa tur ta bñ sic i terra i ags fustatibus mineris vegetabilib' et aialib'. nñ at pp bñ suu dñm vlt facere nos re alia intelligere spaliore et magis ppa vlt. n. mfare nobis virtute cuiusl pncipy. Na p pma recipit p pñone aliqua ex mixtione qd fit in aere pp mutatione et virtute stellaz. et fm bñ gñant et forma tur. et suba dñ qd fit illud al' recipit virtute et pñone talem. Et manifestu e qd vtutes aie et oia ei' opa sequit sep pñone cor poris sic ondit pmit. Aris. et postea ptholeme' et bñ idex acci dit i oibus alijs pncipis rez oius qd pncipiu bñt et e' mani festu. cu illa vtute qua recipit res pnci' suo remanebit do nec durabit: vñ postqz ita e' intelligim' opa stellaz ee i duob' manerieb'. vna id qd pncipiu rei opat. Alia id qd opat post pnci'. et id qd recipit res i pnci' remanet secū donec durat. Sz id qd accit ei p' pñ' n durat ei nisi aliq tpe et postea dñm itur. p' bñ. vba pthole. certitudinem natitatum et omnis pncipy pbat.

C Unde e qd p plura expri sūt agricolores ac peco rii custodes: i hora coit' aialiu: seminuqz plecti onis qd ide futurū sūt p vtorz flar' dñpendunt.

C Et fm hoc laboratores et pastores qd magis qd alijs ispicunt intelligit hora q masculus iungit cu semina et hora q spgit semē qd accidet in hac gñat ioe per ventos hora ipa currentes.

C Ptholeme' nō tenuit se cōtētū dñmādo nobis p argumē ta id qd mfauit solū mō. Sz b voluit affirmare et certificar p res qd ppls nouit vt certi scim' et intelligim' vi magnā quā bñt pnci' rez: qz laboratores et pastores q magis ispicunt cu cut moni' q fecit libru vñū d agricultura. et tractatū mul tū bonū mirabilē et valde pletū. Et si sūt sapiētes ātig q fece rūt alios libros d hac rōne tales qd ē iste. Intelligūt pp ven tos currētes hora q masculus iungit cu semina: et qñ plātāt vñ semināt qd accidet huic gñoni. Qd at dic' d vtorz currētib' dicit pp mutationē q accit i aere pp vtutē stellaz. qz vñ nō sūt nisi ppter fustitates q fiūt i aere et ppter motuz aeris. et hec duo nō fiūt nisi per vtutes stellaz q i aere amiscētur.

C Sñalr et cognoscim' q res vles q p sol et lūe nec n stellaz figuras dclarāt. plane sūt et aperte. h' eteni artis expotores eoz pnosticatiōes solis frequenter experimentis agnoscunt.

C Et gñalr videmus q res vles eas quas intelli gim' a pncipatōe solis et lune ac stellaz i figuris sūt manifeste mltuz et appēt vñlibit ita q eas pñt scire et intelligere ppter plimas pnosticationes mlti q nihil sciūt d scia nec nā solūmō p ispiciedo in reb' et ppter expientia quā alijs habuerunt.

C Dicit q radices bñ scie sūt adeo manifeste q pplares nihil sciētes d scia sciūt et intelligūt eas ispiciedo et expiedo eas. p' et bñ gñto magis scire dbeat sapiētes: q res nāles scire stu det sē pñi et pñfici.

C Illi quoqz stellaz effect' q maximis virib' ac cidūt: et qui nālri euenire pñuēnt ab iperitis im mo et et a quib' aialiu pnosticāt. Quāplima nā qz aialia tēpoz āni variatiōes vtorzqz mutatiōes qui aulia vocāt significare videmus.

C Et opa q veniūt a vi maiori et currūt ordiatōe ppetua sciūt ānqz accidāt nescij pplares. Et di co magis q bec intelligunt aialia multa qm aialia mltā mīant mutatiōez tēpoz āni et diuersitatem

ventoz qui animales sunt dicti.

C Iā dixerat nob q vnusqz pplaris qñscūqz sit pñt scire b' artis et scie rōnes aliquātulū ispiciedo i eis. Ad hō igit' ma gis sapiētes q sciūt rez nās nā stellaz opa qto fortioza sūt currētia ordiatōe ppetua sic vt' sol. pñt bñ intelligere nescij pplares. Satis q magis illi q expiri volūt et aliqñtū i reb' ispicere. et nō isij solūmō b intelligūt et aialia mltā et ea que mutāt se de vñō loco i aliū et morāt qñlibz tpe loco certo sic grues. Sñl' aialia q gñant tpe scito sicut turtures. Et aialia q pparāt victū suū vñō tpe p alio: sic apes et formice b totum docet nos q aialia mltā intelligūt et cognoscūt mutatiōes tēpoz āni qd fac sol. videm' et q nescij pplares et mltā aialia muta intelligūt diuersitatē cursuz vtorz q pñt sūt aiales: qz hy vñtūp currūt i estate ex pte septētriois p mediū diē: et e cirti' currēs qñz magis et qñz min' p pncipatōne quā bñt stelle cū sole. b. n. intelligūt mltā aialia muta. et b mō sūt alij vñtū q sūt p pñt p qñlibz tpe āni: qz vnusqz eoz currit pp viz cursuz sol: et augm' et dcrem' cuiusl eoz nō fiūt nisi pp pnci pationē aliaz stellaz cū sole: vñ nō intelligūt b nisi sciētes vtu tes stellaz bñtū participationē i figura cū sole.

C Qd qz hāz significatiōz occasio frequēti' est sol ptingere n dubitām'. Ea vero q mltorib' acci dūt virib' nō nisi a frequēter expriis pnosticāt: ve lut a nautia indiuidue mutatiōes byemalis aeris et lociōis temporis ventuz.

C Iño pp quā vñtūp hēc vñtūp sol: mō opa vñtūp aialia vñtūp ista pñt idē pñtificatiōes intellige re q mlti eis appoluerit et mltorib' expri fuerit. Sic marinarj q sciūt pncipales mor' accidētes i aere byemali et vtorz currentes per cursuz ma gis a longo tempore.

C Ptholemeus glosat nobis p hec verba dictuz quod ante dixit dicēs q ratio ppter quā nesci' populus et aialia mu ta intelligūt mutatiōes magnas cūtes ordinate ē vis magna sol vincēs i cōmixtiōe qd fit ppter diuctōez virtutū stellarū et pp hoc mutatiōes q fiūt p alia viz minozē illa solis neque unt intelligere nisi q multotiēs ibi ispererit et expri fuerit lō go tpe sicut marinarj q sciūt pp cursū stellaz id qd accidet i aere byemali de augm' vel dcrem' ipi'. Et si id qd accidet i vñtis a longo tpe veniētib': b. n. scire poteris a marinarjs cūtib' sup mare: et maxie ab illis q bñt vitam i mari idie.

C Hec at p lune: fixazqz stellaz cum sole figuras euenire manifestum est.

C Et hēc quo eis cōtingit pp pncipatōne quam luna et stelle fixe bñt cum sole in f. gura.

C Vñtūp ore q marinarj pp expientia lōgi tēpō sciūt q mutatio nes pncipales i aere accidētes fiūt oēs pp pncipatōne lūe et stellaz fixaz cū sole i qñlibz figura. Et qz b dñm vñtūp segē illa vba pdicta. Dicim' q sūt laboratores faciūt et pastores.

C At qz stellaz loca rerūqz pdictaz horas et erra ticaz stellaz mor' q plurimū pfactorz iunāt sciaz ignorare mulotiēs in hac scia decepti sunt.

C Et qz isti nō bñt vi itellec' sic magnā q sciant loca stellaz: et tpa rez qd dixim' certificare: nec sūt b expri ppletē: nec p sēlu curi: nec p plas erra ticosqz et rel q dat magnū auxiliū i sciēdo res qd di rim': accit eis et errare mltotiēs i reb' istis sciēdis.

C Vñtūp dicere q laboratores et pastores marinarj et ceteri oēs qd expedit experiri res dixit qz nesciūt cursū solis et lu ne et alioz plāetaz et stellaz fixaz: nec de figura nec de alijs manerieb': nec experti fuerūt hoc multotiēs vt debebant. nec sciūt vtutes et opera plāetaz erraticoz: nec eoz cursū q i operādo bñt viz multū maiore qz stelle fixe accidit eos et

Tractatus

rare multoties i pnosticationib⁹ q⁹s scire debet per stellas. Et si hoc sciuisse cōplete possit scire res p⁹iculares debet accidere i eis q⁹ eos scire oportet.

Cū ita sit: si q⁹s oīuz stellas z sol lūeq⁹ mo⁹ r⁹ notitiā habuerit: ita vt loca z horas: i q⁹b⁹ eaz figure formāt veraciter agnoscat: suazq⁹ ēt naturaz q⁹s p mltroz expimta tēpoz didicerit n obliuiscat: l³ eaz substātales naturas nesciuerit: sed quos opāt effect⁹ agnouerit: vt solē calefacere: lunā hūectare z in ceteris sūtr fueritq⁹ fortis ad hoc sciendū mō naturalit⁹: z i hoz p⁹mixtiōe signifi-

cationis modū bona d⁹phēderit eximinatione. Et postq⁹ ita ē q⁹res phibebit ei q⁹ nouit motū stellas oīuz z sol z lūe ita q⁹ n⁹hil sibi d⁹ficiat i sciēdo loca z tpa i q⁹b⁹ eis figure accidūt: z nouit naturā cuiusl³ eoz p⁹mixtiōe sapiētū ātūquoz q⁹ h⁹ lō gis t⁹ib⁹ z mltoties s⁹ exp⁹ri. p⁹ s. post aliūquā nesciat nāz s⁹bstātie: sciat t⁹n⁹ t⁹utē lūe cū q⁹ opāt sic nouit hō q⁹ v⁹it⁹ sol est calō et v⁹it⁹ lūe h⁹z mltociē: z h⁹ mō sciat virtutes aliaz stellas h⁹z h⁹at p⁹ se sciendi res istas s⁹z nāz: z p⁹t sci⁹ p⁹ sēu bonū q⁹ habeat p⁹prietates rez q⁹ sūtr p⁹mixtiōez totū istū i⁹s: q⁹m oīd⁹et res q⁹ hūtr p⁹rigere quolibet tpe.

Res q⁹ fuerūt expimēate z scite p⁹batōe sūtr quas alij exp⁹ti fuerūt p⁹bauerūt z rectificauerūt z cōuenit q⁹ eaz exp⁹ pellem⁹ exp⁹ietā z rectificationē z quas alij n⁹ fuerunt exp⁹ti p⁹ se cōuenit nos dicere q⁹ eas sciuerūt p⁹ alioz doctrinā. Et q⁹z vita hoīs d⁹terminata ē i mō q⁹ nō sufficit ad p⁹bādum res oēs p⁹ se oportuit eū scire ea q⁹ ante eū ceteri p⁹bauerūt de m⁹ione illoz q⁹ ea exp⁹ti fuerūt. Pro eo q⁹ fruct⁹ z p⁹ficiū q⁹ inde pōt h⁹i nō tardet. Et q⁹z p⁹positū h⁹z scie ē scire res q⁹ future sūtr p⁹ opa stellas sufficit hoīem scire v⁹itū q⁹ opāt q⁹libet eaz z opera q⁹ sūtr p⁹mixtiōe figuraz suaz. Scire tamē causaz sube nō est astrologi s⁹z p⁹his de naturi scire volētis. Q⁹d āt dixit p⁹tolome⁹ d⁹ illo q⁹ h⁹z posse sciēdi res istas: s⁹z nāz v⁹it⁹ dicere q⁹ ille q⁹ p⁹t scire p⁹ se v⁹l⁹ p⁹ alios s⁹z v⁹itutes nāles q⁹b⁹ stelle opa sua faciūt q⁹ v⁹itutes sūtr. 4. q⁹litates q⁹ sūtr i aere nos cōtinēte: s⁹ caloz. frigiditas. hūiditas. z siccitas. pōt oia alia q⁹ sūtr de ista scia scire. Et t⁹n⁹ āt intelliges q⁹n⁹ glosabim⁹ v⁹ba q⁹ d⁹ cet postq⁹ hoc ita ē. Et q⁹z dixit q⁹ poterit scire p⁹ bonū sensuz que h⁹at p⁹prietates rez q⁹ sūtr p⁹mixtiōe hūi⁹ totū. v⁹it⁹ dicere q⁹ hō q⁹ scire poterit p⁹ p⁹lōes v⁹itutes stellas pōt scire p⁹mixtiōem p⁹plonuz v⁹itū q⁹ venire pōt ab alijs: q⁹z v⁹itutes sue p⁹miscēt p⁹pter figuras: z q⁹ b⁹ bene sciūt n⁹hil est q⁹d possz eos disturbare q⁹n⁹ sciāt ea q⁹ hūtr stelle q⁹libz tpe opari.

Quid euz. n. phibere poterit q⁹n⁹ ita sēp ag⁹scat futuras aeris mutatiōes: vt eū nūc calidiorē: nūc hūidiorē fore p⁹dicat. P⁹oterit itē p⁹ aeris q⁹litates oīum hoīum nāz q⁹litates d⁹phēdere sic vt corporis aīeq⁹ q⁹litates ita z ita euenire dignoscat: z futura eaz in certis horis accidēda d⁹phēdat. Qui ēt cū aer ābiens corporaz nā sic z sic se habuerit saluti corporazq⁹ melior actioni conueniens esse p⁹ nosticabit. Quz p⁹trariū fuerit indicabit p⁹trariū.

Pro d⁹miādo p⁹piaz mutatiōes aeris: z dicēdo q⁹ erit calidior aut frigidior. Et poterit scire cuiusl³ persone p⁹plonē p⁹piaz a statu aeris nos p⁹riente. z p⁹ h⁹z sciet statu cōp⁹is z suoz spir⁹itū: et

sciet accētia q⁹ sibi accidēt aliquib⁹ t⁹ib⁹. Et q⁹n⁹ aer qui nos p⁹iet fuerit alicui⁹ maneriet z p⁹plo cōp⁹is fuerit alicui⁹ alteri⁹ erit t⁹prat⁹ z adiuuabit salutē corporis ad ip⁹z igrossādum. z si alteri⁹ maneriet fuerit n⁹ erit hōiā p⁹ueniens nec temperat⁹.

Cūlt dicere q⁹ astrolog⁹ ē hō q⁹ dicit v⁹itutes figuraz q⁹ sūtr p⁹ motū stellas z totū aliū q⁹d de eo dicit: z h⁹z posse sciēdi z m⁹randi mutatiōes p⁹iculares q⁹ hūtr accidere in aere. Ampli⁹ h⁹z exēplū q⁹z dicit b⁹ vere futuro erit aer hūidior aut sic cior eo q⁹d solet eē. Et idē dicit de q⁹libet die q⁹ tali die erit calidior aut frigidior aer de eo q⁹d cōuenit eidē t⁹pi: z p⁹pter b⁹ scire poterit statu cuiuslibet p⁹lone de qua p⁹plexione fuerit quoz mo⁹z erit z q⁹ facta faciet: q⁹z q⁹n⁹ sciuerit v⁹itū cōp⁹lōis q⁹ fiet i aere p⁹mixtiōe v⁹itū stellas hora q⁹ corpus formatur z firmat i ipo v⁹it⁹ aeris b⁹z d⁹z scire ea que acciderit ipi corpori d⁹ salute v⁹l⁹ i⁹firmirate z id quod acciderit v⁹itū t⁹ib⁹ spiritū ipi⁹ corporis ac moribus z factis suis: q⁹z bec oia se quūt p⁹plonē corporis sicut exp⁹ti sūtr d⁹miāone recta p⁹bi nā les z p⁹his. Itē scire poterit id q⁹d acciderit cuiuslib⁹ hōi q⁹libz tpe: q⁹z q⁹n⁹ sciuerit p⁹plonem alic⁹ hoīs separati z sciuerit res q⁹ accidere hūtr i aere z q⁹ metā d⁹stabit i cerebro b⁹z hoīs tā li tpe: sciet q⁹ mores ipi⁹ hoīs erūt illo tpe tales q⁹les s⁹ hoīs melācolici. Cōuenit. n. tē b⁹z i⁹spicere i v⁹bis p⁹tholemei q⁹ d⁹ rit in b⁹ loco. dicit ipa b⁹z itelligas s⁹z q⁹ ea docem⁹ id facies de oib⁹ verbis q⁹ dicit de mō q⁹ itelligas p⁹te aliq⁹d.

Et p⁹dictis i⁹git eozq⁹ sūtr ad hoc opus nos p⁹uenire posse manifestum est.

Per hēc. n. q⁹ d⁹scim⁹ z alia talia poterim⁹ sci⁹re q⁹z hēc scia ē res cū mō q⁹ eā attigere poterim⁹.

Ualde bonū v⁹bū dixit q⁹ dicit q⁹ poterit i cū atigere q⁹n⁹ p⁹ria q⁹ scim⁹ als scias q⁹ sūtr d⁹ naturis extracte sic mediciaz: p⁹ bāc eādē possum⁹ sciam istā attigere: z hēc ē via quā nos docuit. Hoc āt v⁹buz q⁹d dixit ē r⁹isio aliq⁹b⁹ d⁹icētib⁹ q⁹z hēc scia nō p⁹t attigi p⁹ naturaz nec rectificationem: nec expiēdo res nisi p⁹sonia: aut p⁹ v⁹isioes seu p⁹phas. Et p⁹tholeme⁹ p⁹ h⁹z v⁹ba sic r⁹idet z dicit. bene p⁹t eē verū q⁹d dicitis q⁹z p⁹phas seu v⁹isioes pōt attigi hēc scia. nost⁹ti possum⁹ eā attigere p⁹ viāz nāz z rectificatiōis z expiēdi res. Et ego dico q⁹ si tu vis b⁹z itelligere hāc viā quā dixit p⁹tholeme⁹ i⁹spice i libro galiēi que sūt d⁹ opionib⁹: z itelligas b⁹z id q⁹d dixit d⁹ opioib⁹ secte z expiēte. Dic. n. finit⁹ q⁹tu locut⁹ fuit p⁹tholeme⁹ i hac scia q⁹ pōt attigi. ab hinc v⁹o i antea loquet⁹ i q⁹ritate quā inde hō pōt attigere p⁹ponēdo v⁹ba q⁹ huic p⁹ueniūt rōni.

Qui hāc sciam culpādā z postponendā eē d⁹icere licz friuolas aliq⁹s t⁹n⁹ occasiōes habuerunt.

Alli eū q⁹ eūciunt hāc sciam dicentes q⁹ non pōt attingi dāt rōnes s⁹z nō sūtr recte.

Postq⁹ p⁹tholeme⁹ mōstrauit q⁹z hēc scia pōt attigi z docuit nos viā q⁹ possum⁹ eā attigere. v⁹l⁹ mō destruere dēā eoz q⁹ dicit q⁹ nō ē res q⁹ possit attigi i mō q⁹ nulli sup⁹lit rō qua possit contradicere huic scie.

Quarū p⁹ria ē eoz magna deceptio q⁹ hāc auct⁹itate nō attēdūt sciam. cū eā i⁹spicere grādīs sit i⁹ndustria mltis modis. Iōq⁹z p⁹plures opiat⁹ sūtr fōtuitu cōtingere cum hēc scia vera fuerit.

Et nos scim⁹ hoc istis rōnib⁹ q⁹s dicem⁹. p⁹ria rō q⁹ errauerunt i hoc ē q⁹ n⁹ i⁹nspecterunt i hac scia nec multi studuerūt i ea sic d⁹bebāt q⁹n⁹ ē grādīs valde z mltaz viāz z p⁹ hoc crediderunt aliq⁹ q⁹ res q⁹s certificat astrologi p⁹ hac arte casu accidant z fortuna.

Concludit hic
quod si quis
scire velit
res particulares
debet accidere
eis quod eos
scire oportet.
Et si hoc
sciuisse
completo
posset scire
res particulares
debet
accidere
eis quod
eos scire
oportet.

Concludit
hic quod
si quis
scire velit
res
particulares
debet
accidere
eis quod
eos scire
oportet.

Quod si quis
scire velit
res
particulares
debet
accidere
eis quod
eos scire
oportet.

Et si hoc
sciuisse
completo
posset scire
res
particulares
debet
accidere
eis quod
eos scire
oportet.

Planū ē et sciaz scrutatores bonos ⁊ accurate
quosq; nō ppter p̄dicatas occasiōes decipi. sed
ppter eiusdē rei naturā suāq; debilitatē. qm̄ rem

Sensus istius leg
Tet est sub
aliquo in ip
ad hoc leg
et est sub
vni. f. p. p. r. r.
in 43. p. r. r.
et est sub
ad hoc leg
vni. f. p. p. r. r.
et est sub

1. *Prophetae vel*
 2. *prophetiae a sancto*
 3. *apostolice gratia* *De*
 4. *3. etiam in Deo*
 5. *in eorum in Deum*
 6. *etiam in Deum*
 7. *in Deum etiam*
 8. *in Deum etiam*
 9. *in Deum etiam*
 10. *in Deum etiam*
 11. *in Deum etiam*
 12. *in Deum etiam*
 13. *in Deum etiam*
 14. *in Deum etiam*
 15. *in Deum etiam*
 16. *in Deum etiam*
 17. *in Deum etiam*
 18. *in Deum etiam*
 19. *in Deum etiam*
 20. *in Deum etiam*
 21. *in Deum etiam*
 22. *in Deum etiam*
 23. *in Deum etiam*
 24. *in Deum etiam*
 25. *in Deum etiam*
 26. *in Deum etiam*
 27. *in Deum etiam*
 28. *in Deum etiam*
 29. *in Deum etiam*
 30. *in Deum etiam*
 31. *in Deum etiam*
 32. *in Deum etiam*
 33. *in Deum etiam*
 34. *in Deum etiam*
 35. *in Deum etiam*
 36. *in Deum etiam*
 37. *in Deum etiam*
 38. *in Deum etiam*
 39. *in Deum etiam*
 40. *in Deum etiam*
 41. *in Deum etiam*
 42. *in Deum etiam*
 43. *in Deum etiam*
 44. *in Deum etiam*
 45. *in Deum etiam*
 46. *in Deum etiam*
 47. *in Deum etiam*
 48. *in Deum etiam*
 49. *in Deum etiam*
 50. *in Deum etiam*
 51. *in Deum etiam*
 52. *in Deum etiam*
 53. *in Deum etiam*
 54. *in Deum etiam*
 55. *in Deum etiam*
 56. *in Deum etiam*
 57. *in Deum etiam*
 58. *in Deum etiam*
 59. *in Deum etiam*
 60. *in Deum etiam*
 61. *in Deum etiam*
 62. *in Deum etiam*
 63. *in Deum etiam*
 64. *in Deum etiam*
 65. *in Deum etiam*
 66. *in Deum etiam*
 67. *in Deum etiam*
 68. *in Deum etiam*
 69. *in Deum etiam*
 70. *in Deum etiam*
 71. *in Deum etiam*
 72. *in Deum etiam*
 73. *in Deum etiam*
 74. *in Deum etiam*
 75. *in Deum etiam*
 76. *in Deum etiam*
 77. *in Deum etiam*
 78. *in Deum etiam*
 79. *in Deum etiam*
 80. *in Deum etiam*
 81. *in Deum etiam*
 82. *in Deum etiam*
 83. *in Deum etiam*
 84. *in Deum etiam*
 85. *in Deum etiam*
 86. *in Deum etiam*
 87. *in Deum etiam*
 88. *in Deum etiam*
 89. *in Deum etiam*
 90. *in Deum etiam*
 91. *in Deum etiam*
 92. *in Deum etiam*
 93. *in Deum etiam*
 94. *in Deum etiam*
 95. *in Deum etiam*
 96. *in Deum etiam*
 97. *in Deum etiam*
 98. *in Deum etiam*
 99. *in Deum etiam*
 100. *in Deum etiam*

Tractatus

huic scie debitas attingere nequeunt.

Con manifestu est quod homo quicquid studet in sciendis quibusdam liberalibus cum voluntate magna recte et toto posse suo accidit sibi error in multis: non propter tales rationes quales diximus: sed propter naturam illam ream quod studet quod est magna in se: et multum propter debilitates hominis intellectus: quod omnia quae sunt in illa scia nequit attingere pro eo quod est grandis valde.

Con postquam dixit rationes quibus crediderunt multi: quod si scia non possit attingi: et destruxit opiniones illas: quoniam manifestum est quod defectus quos inueniunt in hac scia: non sunt in scia: sed veniunt debilitate itromittentium se de ea. Et ita dixerat nobis antequam homo in hac scia per error accideret propter mentem recipiendam virtutem stellarum: quod non est firma: in se stabilis. et quod est graue multum scire opinionem quod sit ex coniunctio virtutis stellarum: nunc autem vult homo dubium destruere et ostendere nobis: quod error iste non est propter defectum quod sit in natura scie: sed pro eo quod res est grauis multum in se: et intellectus humanus non habet virtutem sic magnam: quod possit intelligere res graues multum. Quibus ipsa in se sit valde vera. putant sunt scie quodriuales: quod quod sunt cunctis aliis artibus veriores: et firmitiorum demonstrationum: quod nullus scilicet ibi esse potest. tamen multi putant in eis errare: non defectu scie: sed propter grauitatem magnam ipsius et debilitatem intellectus humani. Et postquam hoc accidit in arithmetica: geometria: musica: et astrologia quodriualia. non est mirum. si in astrologia iudiciorum accideret illud idem. et maxime quod materia non est firma: nec stabilis. et propter grauitatem intelligendi opinionem quod sit ex coniunctio stellarum. Et postquam ita est error quod accideret in hac scia: non erit propter defectum ipsius: sed propter debilitatem intellectus humani: quod negat attingere ut ostendat omnes res graues multum.

Con accidit ite generaliter quod ad nullam qualitatem istius materie sciaz veraciter si opabili puenimur. Adhuc autem ad id quod ex multis dissilibusque rebus colligitur.

Con et generaliter dico quod statim homo materie dirigere non potest ut totaliter attingat via certa multum in qua non sit dubium aliquod: nisi subtilitate intellectus aliquorum quod putant res considerare acutius quam alij. et maxime in his quod composita sunt multarum et diuersarum rerum.

Con Ptholemeus docet nos in hoc modo maneribus artis di. quod id totum quod scire possumus de statu hominis maxime superioris per hanc artem non dirigitur ut sciat nisi subtilitate intellectus vniuersi magis quam alteri. et subtili consideratione aliquorum. quod maxima ista non sit in vno statu consistit: nec est firma. et hoc idem docuit nos hypocras in phisica: quod dixit tempus esse acutum. voluit dicere: maxima ista non est longo tempore in vno statu. sed cito mutatur de vna hora in aliam. **C**on Quod autem dicit ptholemeus: in his quod composita sunt multis et diuersis rebus: vult dicere per scias quod accepta est per coniunctionem multarum virtutum et diuersarum: et propter hoc est graue multum intelligere opinionem certam quod sit per res tales. sicut dixit hypocras iudicium esse graue. vult dicere: quod omnes res scita arguunt nisi experientia approbet: non est adeo firma: quod homo confidere debeat operando per ea. In dicto autem ptholemei sunt verba duo quod nos glossare oportet. et hec sunt. confiderare: et cogitare. secundum antiquos logicos est in tribus maneribus. vna est certa in se: quod inde aliud esse non potest. vel circa hoc: quod homo negat scire per certo. sed cogitat quod est ita. Alia de re quod est multum longe a veritate et certitudine. Alia de maneribus est quod est iter abas has. Vnde dico quod cogitare quod hic dixit ptholemeus: est illud quod homo est circa veritatem illam de qua aliud esse non potest. quod certitudo sua demonstrata est demonstratio deca anni. Considerationum vero est alia homo circa veritatem. et hoc est omnes res huius regulam: quod ea ab errore custodit. sicut figura quam homo facit per compassum et regulam maderi. nam compassum et regula faciunt figuram certam consideratione: quod quod non sit per demonstrationem. Et alia est quod est longe a veritate multum. et hec est res accedens fortuitum aliquod de eo: quod homo confiderat. Et est alia quod est iter abas ambas. Cum autem

ad id quod antequam diximus reuertemur: inuenies quod consideratio hominis scie est illud quod est homo circa veritatem: quoniam est ream quod adiungit scie ex parte demonstratione certa. Et postquam est ita. scia illa custodit ab omni errore: et quoniam homo speret in eo quod diximus: inuenies: quod per hanc manerem de cogitare et confiderare: sit operatio omnis sciarum: et per se in phisice.

Con contingit et cum hoc quod errantiam stellarum figure in antiquis formate temporibus sit ille per quas nostrorum temporis figuras quod eis assimilant consideramus et super earum effectus. id quod per se auctoritatis viri rerum inspectores per suorum temporis figuras deprehenderunt in dicamus: quod nunc forsitan figuris multum vel parum propter longas earum circuitus assimilant. **C**on Quod autem hec figure per se eis assimilent. ita ut quod in celis et quod in terris sit: ad id quod tunc fuerat reuertantur: nequaquam est possibile: nec ab aliquo dici poterit: nisi quod stultit: deridendo perficere se id scire putent quod a nullo unquam perfecte sciri potuit: vel qui se ad id puenisse dicat: quod est puerum nullum mortalium vita sufficit.

Con Et accidit sibi in hoc quod esse potest: ut puenies quas habent planete per figuras in opibus quod experimentata fuerunt in opibus antiquis multum a longe: et nos iudicamus: quod dixerunt sapientes antiqui quod erant fuerunt: et inueniunt sic esse: et assilant figuris nunc temporis: vnde magis et alia minus per longas reuolutiones cursuum planetarum quod fuerunt ab ideis quod ad hoc tempus sit assimilare id quod dixerunt et experti fuerunt sapientes antiqui illorum temporis figuris et opibus huius temporis completa similitudine: in qua non sit diuersitas nec mutatio: ita quod id totum quod est in celo cum eo toto quod est in terra: sit reuersum ad ipsum statum primum: res est quod non potest esse nec potest aliis se laudare quod attingat: nec sciat se ex illis quod compleat attingi non potest. nec ex his quod nequit attingere vita sua: et vita hominis determinata est.

Con Postquam nos fecit intelligere: quod res quas attingimus de hac arte attingimus consideratione quod est circa demonstrationem. et quod non deficit mirare ea esse: nisi quod maxima non est stabilis. vult nunc magis explicare volentibus dicere hanc artem: ut non nulla remaneat dicenda: quod ea quod indicamus per tempus populi stellarum in maxima quod nunc est inuenta huius rectificationibus antiquorum: et non ab alia parte. et per hoc accidit quod erit talis stellatio et talis maxima: quod assilantur illi quod fuerunt tempore sapientium antiquorum: vna magis: et alia minus. et per hoc reuolutiones stellarum a longis temporibus venientes. inuenire tamen tale maximum et tale considerationem stelle ipsarum eandem quam certificauerunt sapientes antiqui: ita quod non sit magis nec minus: res est quod esse non potest. nec homo tota vita sua potest ea attingere. quod vita determinata est. nec per doctrinam alteram. et si per errores quod cadit in doctrinis: et longis temporibus non conuenit homini veritatem petenti laudare se de talire: nisi ei qui vult se ostendere populo qui nihil intelligit sapientie. Et postquam ita est non est mirum si aliquis error cadit in volendo equare res que sunt res in hoc tempore in celo et terra rebus quod fuerunt tempore antiquorum sapientium a talis longis temporibus versus nunc. Cum hoc autem dicto destruxit opiniones aliquorum dicentium. quod res omnes redeunt ad eam putant per cognitionem: cum talibus alia alia vice fuerunt: nec plus nec minus: sed eadem utique ipse. Et ceciderunt in hunc errorem propter longos cursus et multas reuolutiones stellarum. quod cogitauerunt quod sit numerus eorum annorum mundi. et dierum cum quibus loca planetarum et stellarum certificari possunt. Et quoniam ille complexus quod omnes stelle erunt ad ipsum punctum reuerse. et propter hoc omnes res redebunt: ut sint tales quales fuerunt in ipemet. In hunc. n. errorem multum

Supputat cum Platinis

et aliquando ceciderūt. et astrologi multi tales. vt albumasar
et alij multi. et itelliges si sciueris aliquid de arismetica quod
hic est error magnus. Ego vero studui quicquid nūerū cōz. quod
hoc numerarē nūero scito. cū quo posset tabulas ponere. vñ
exirēt dies sciti. et illum nō potui inuenire.

His etiā occasiōibus p̄ quas dā horas i iudicio
rū p̄noscitōe fallimur. qm̄ exēplaria p̄ que adi
scimus: his qbus iudicamus nō assimilātur.

Et ppter hanc rōnez accidit error aliquando in alijs q̄ deberēt eē p eo: q̄ ea de quibus dederūt nobis sapiētes antiq̄ exēplū: nō pnt ad ip̄a eadez redire sine diuersitate aliq̄ pauca vel multa.

E Dico qd hec vba apta sunt ⁊ non indigent glosa.

Ethā cū aeris accidentia i aere perſcrutamur: ob
hoc nobis repertū difficilia ſūt. qm̄ occaſionuz q̄
ſūt i aere gravis ē iuentio: ⁊ ſi que p̄ celeſtia fue
rint occaſiões deprehēdimus.

in plura **T**amē rō ppter quā p inquirendo accñtia q̄ in
uere p̄gūt ē graue irelligere ē. qz nō accidit tal̄ i
uere apparat⁹ cū tali pstellatōe q̄ l̄ alia vice fuit.

Cur docet nos ptholomeus quod non est terra stabilis nec firma. et docet nos sic probare debemus quod se possit res in diuersis modis. Incipio. n. loquor de eo quod accidit in aere: quod res in quatuor modis. quia in aere accidunt res multe. pro eo quod opera corporum superiorum non recipiuntur in quolibet loco de una manerie. quia in aliquo loco erunt motus et ibi viget ventus propter corporum altitudinem. et propter hoc non poterit aer ille habere calorem sic magni: aut propter fumositate quod eleuabitur de humiditatibus alicuius ciuitatis. vel propter fetores corporum mortuorum. nam hec sunt res temperie aeris corrumpentes. et filia que contingunt. Conuenit ergo astrologo: ut inspiciat in statu aeris antequam iudicium proferat.

Quq; sup hoīuz natiuitatibus loqmur: fm col
lectōes viriū rex multas ⁊ nō frīuolas i hoc pci
pinus occasiōes q̄ ēt p se res variare ꝓpellūt.

En dicēdo ēt ī natīuitatibus q̄ sūt s̄z p̄lonē vir
tutū ī q̄l̄z re īuenimur ī eis rōnes nō paucas: nec
minores alijs q̄bus mutant̄ pprietates cor̄.

Edit q̄ i nativitatib⁹ sibi accidūt res multe disturbātes
eas ne recipiāt d̄ leui opa stellarū s̄z q̄ eis p̄ueibat recipe.

¶ Semini nāq3 dñe: mutationū q̄litates multū
iuvant. quia cu3 regio quelibet eiusdemq3 regio
nis aer vnius eiusdēq3 sit modi: vnaq3 seminu3
dñia: ad sue sp̄ei p̄petēte formādā imaginē vires
optiet: velut hoīs ⁊ eq̄ ceterarūq3 bestiarū sem-

Hoc ē qz māncries spmatis dat magnū auxiliū
 i pprictatibz gnarōis: p eo qz act circūdat villaz
 qbz orizōrē dēterminat. Si ambo fuerit vni sta
 qlibet māncries spmatis vniūsqz p figurādō
 formaz generalē pueniēre cuius spci. sicut ē spma
 hois z equi z omnium aliorum animalium.

¶ Vult dicere qd oia q sunt p eēntiā z nāz vicūt. i reb^o oibus.
 qm id qd ē p eēntiā nō pōt cābiri nec mutari de sua nā. vbi
 gra. virt^o q ē i spermate p eēntiā ē vt faciat formā duenien
 tē solūmō spēi d q ē z de spermate hois negt forma fieri ni
 si hois. z de illo eg. negt forma fieri nisi eg. z sic dceret aliali
 bus. z sūt de semini^o vegetabilius. z oib^o alijs nālibus: q
 vnu qd qz eoz recipit: als respicit forma eoz nālem q tori
 eidē tñ accidētia q ptingūt spmati cuiuslibet corporis illi^o
 spēi. nō corrīgūt spmati p eēntiā: s; accidunt z pformā ē secū

vi virtutū stellarū i villa origōta illa vbi fuit. et fm statū
aeris et loci illius.

Corruum item loca res magna cōuertunt mu-
tatione.

Et loca generationis mutant res que generantur in illis mutatione non parua.

¶ Vult dicere q*uod* i*n* locis i*n* q*uibus* fiet gnatio. sic sunt terre nigro-
ru*m*. o*mn*es q*ue* generabunt i*n* eis habebunt redire ad gnatione*m* ipsa*m*.
paulati. i*dem* ad colore*m* terre nigro*rum*. q*uod* q*uod* fuerit de albis. z si ho*mo*
niger valde gnabitur i*n* terra multu*m* frigida vbi sunt boies al-
bi: habebit redire ad ip*sa*m gnatione*m* alia*m*. paulati. z ita co*n*tingit
i*n* filiis illis id*em*. Et postq*uam* e*st* ita manifestu*m* e*st* q*uod* calor paulati
a sp*iritu* remouet. nec i*n* eo remanet nisi id q*uod* h*ab*et p*er* centiam
z nam. z hec e*st* v*er*itas gnatiois solu*m*o. Couenit nobis i*n*spicere
ad generatione*m* c*uius* e*st* nat*us* z ad sp*iritu* v*er*i deicedit. z ad locu*m* i*n*
quo nat*us* fuit. z postea poterim*us* indicare. hoc enim magis
exp*re*nit i*n* eo q*uod* sequitur.

¶ Quā semina etiam vnius fuerit sp̄s dñi: velut ho-
minū semē. ⁊ aerū itē q̄lirates eedē extiterit. mul-
tas ac magnas i corpe ⁊ aia q̄lirates dr̄ntes sor-
tientur nascentes fm regionum in quibus nasci-
tur differentias.

Et qñ fuerit maneries spmatis illius gñatiõis
vniũs modi. sicut spma heis: ⁊ fuerit status de-
ris circũdãtis eiusdem maneriei accidet natis di-
uersitates magne i corpibus ⁊ spmaribus sñ di-
uersitatẽ regionum in quibus nascuntur.

¶ Verbi grā illeq nascit i oīere erit diuersus i coipe ⁊ spū:
ab eo nascit i occidere. qūis cōstellatio ābāz natūitatū
sit vna. ⁊ hoc est. ppter accidentia pertinentia ad q̄libet re
gionē q̄ cum spermate cuiuslibet formantur. In alijs autē
rebus naturalibus inuenies istud idem.

Tibi quoq; atq; mores diuerſi eorū indiuiduas
alterationes futuras vtiq; inuabunt.

T Amplius cū hec cibaria et mores quibus uti-
tur: qz q diuersi nō fuerit adiunat vna pre.

¶ Hoc aut videbis visibiliter: qm̄ i morib⁹ hoium iſpexeris. ⁊ cibarys qb⁹ vtūf. qm̄ i illis q cibarys colericis vtūf: fit colera: ⁊ trabūf mores ⁊ cōplē nes earū: ſicut hoium colericorū ⁊ illis q vtūf cibarys facientib⁹ melācolia ⁊ plones ⁊ mores trabūf verſus illos melācolicorū. ⁊ ceteris cōplexiōib⁹ illud idem. ⁊ ideo mores contingunt. q: illi q morāf ⁊ vitā hnt cū bonis: quīs malus ſit p nām: trahit verſus bonū illozū. ⁊ ptrariū de cōuerſo. **hoc enī totū ⁊ rōnem pp** quā ē iuenies aperte i libris ſapientū antiquozū.

¶ At cū oīa neqꝫ occasiōibus q̄ i aere se concoz
dauerit lz magna sit vis aeris q̄ i eē harū rerū sm
p̄ sūt grādis ē magni iuuaminis occasiō si ab eis
nō iuuātur hi qui per superorū solūmō motus
p̄nosticantur: et qui per eos tñ: id qđ p̄fecte sci
re nequeūt iuestigāi quādoqꝫ fallentur.

Et si se nō cocoꝝ dauerit quolibet earū rerū ve
nientū p aerē circūdārē: p eo q̄ vīstus aeris est
magna valde: q̄uis aer det vīz magnā: et auxiliū
multū magnū: vt res ipse sint. putat. et aerē res
iste nō iūnerit accider dubiū et erroꝝ. cuiusq; vo
lēi p modū superiorū coꝝpoꝝū solummodo iudica
re et esset hō q̄ vellet res scire que per se comple
re sciri non possunt.

Tractatus

Ptholemeus dicit hic: qd si homo nō inuenit opera stellarū q in aere sūt: operant cū statu ueniēte: generi: regioni: spē: cibarijs: et moribus: accidet sibi error: qn voluerit iudicare. Et ppter hoc dixit: aer q circūdat pro eo qd ante dixit: q virtutū stellarum cōiunctio et opera sua primo sunt i aere. Et postq ē ita manifestū. qd nobis cōuenit: qn bene p hāc scientiam certificare voluerim: vt semp stellarū opera cū rebus generalibus adiungamus. et q in quālibet eaz aspiciamus bene de mō: q nō dicamus de nigro qui est filius nigri q est albus: p eo q stellatio natiuitatis demōstrat q debeat ēē albus: tū debemus dicere q ē minus niger q esse deberet. nec debemus dicere: q ille qui vitur cum latronibus ē hō pacis: p eo q natiuitas sua demōstrat. s; debemus dicere: q erit minus malus ceteris latronibus: donec eoz societates dimittat: et tūc ad naturā suā redibit: et ita debemus facere in omnibus alijs rebus generalibus et particularibus: in legibus et moribus gentium accidentibus.

Quoniam igitur hoc ita est: nō qz quandoqz i ea fallimur: tota vilipēdēda ē et destrūēda hec scia. sicut nautarū solertia: qui nauigādo frequēter errāt: a nobis nec vilipenditur nec repudiatur: s; i ea magis attēti atqz solliciti manere debem.

Postq aut res iste sūt in hac manerie: nō puenit nobis destrūere totā hāc artē ppter aliquem errorem qui ibi cadit aliquādo. sicut destrūere non debemus magisteriū marinariōz i nauib; dirigendis ppter errorem qui ibi accidat: et p eo q multotiens accidat.

Postq ptholemeus monstrauit q hec ars vera ē: et ptra dicentis sibi opiniones destruxit: et docuit nobis loca i qb; debemus inspicere quādo nos voluerimus bene custodire qb; errorem. Dixit in hoc loco i modo cōclusionis: q nō debemus destrūere totā hanc artē ppter aliquē parū errorem qui ibi aliquādo cōtingit. et posuit diuisionē magnā inter banc artē et magisteriū marinariōrum. et quando insperemus in hac arte: paucis vicibus accidet ibi error. et in magisteriū nauib; multis. Et postq ita est: uenit vt sequamur et amemus hanc artē iudiciōz magis q alias ppter magnū pficiū qd iacet i ea: et modicū errorem qui accidit quādo bene insperemus in eadem.

Pollicet nāqz nobis ardua atqz iestimabilia: et id ē qd ex ea attēdere posse ē si dubitem.

Sed conuenit vt eam petamus et teneam; p valde nobili: quia in ea sunt pficiū multa bona et mirāculosa.

Hec pficiū que dicit ptholemeus sūt: sicut custodia a nocuentis inimicis: ab aere corrupto: et a caristia victualiu: qm anteqz acciderent scimus res istas.

Ite nō cōuenit vt per eā omnia: sed solū uestigando uestigem. Necessariū quoqz dicim; vt earum materias deprehēdamus: nec qd non est idoneum interponamus.

Et psequamur ea que sciri possunt p hāc artē. Et nō cōuenit similiter p hāc artē velle scire oia: preter ea que p hōiem possunt attingi: et conuenit etiā nos velle id qd est de pertinētiā sua: et q nō applicemus ei id qd non est de ea.

Quod hic dicit glosa non eget.

Sicut enim medicos cū infirmitatū occasiones:

infirmorum qualitates querūt nō reprehēdim;: sic nobis molestū ēē nō d; materias et regiōes: cibosqz et oia q pterita sūt accētia uestigare.

Et sicut non dislaudam; phycos: cū inquirunt qua rōne infirmitas enenit infirmo: et statū pertinentē ad euz. Similiter nobis nō cōuenit in hac arte renūcere qui petamus de generatiōe: regiōe: cibarijs: et oibus alijs accidentibus q ptingunt.

Phyici adiuvant semultū in eo qd eis scire cōuenit: inquirendo de vita qua vltus est infirmus: de loco vnde est: et oibus alijs q i physica dicta sūt. et de hoc nullus eos dislaudat: imo laudat illū qui efficacius eos inquirat. Et postq ita ē in physica que est pfectus res: qto magis in hac arte que est p sciendo ea que futura sunt: satis patet. igitur mirandum nō est si de generatione inquiratur: et de alijs q ptholeme; dixit.

Capitulum tertium ad demonstrandum huius operis utilitatem.

Ualiter stellarū pnostrationes deprehendant. et q ea solūmodo accidentia q corpori globū terre circūdanti et que horum occasiōe hoib; accidunt: inotescat: et q hōiūz accidentia corpori et anime eozqz virib;: necnō et opib;: que a primis vsqz ad extremos operati sunt annos: sint pertinētia. et q sint que extrinsecus accidunt: q pdictis naturaliter et ienitabiliter adherent: vult quedā amoris cōnexio q ē inter corp; et substantiā: necnō et eius sociam: et vt cōnexio que interest anime eiusqz pgeniei: atqz dominio qsticunqz ex eis in ceteris contingeret hoib;: generaliter probatum est.

Generaliter demōstrauimus qua manerie poterimus attingere pnostrationes stellarū. Sūma quidē totius qd idē scire possum;: sūt accidentia que cōtingunt i corpore qd circūdat. Et accidentia que cōtingunt hoibus hac solūmō rōne. Hec accētia que contigūt hoibus sūt ea q ptiēt ad spiritū et ad corpus et ad virtutē et opa donec a principio et id qd subsequet post opera illi; rei que operabat i eo et i alijs repositis: et res que accidunt extra eas: que hnt cū rebus pdictis participationes naturalē et necessariā: sicut participatio q est inter corpus et id qd inerat et sociam. Et participatio que est iter spiritus et generamētū et dñū et res quas idē pōt hō hēre p tpa.

Quicquid est in hoc dicto sūt cōlones eozū q nos an docuit. Nos aut exponere volumus vnūqzqz per se: vt h; melius itelligas id qd dixit: qua manerie poterim; meli; attingere pnostrationes p stellarū. vult dicere q iā docuit nos q manerie poterimus scire p astronomiā res que future sūt. Et id qd dixit. Sūma totius: qd scire poterimus: sūt accidentia que cōtingūt i corpore. qd circūdat. vult dicere: q locū vnde veniunt sūt accidentia q accidunt i aere per opera stellarum. et accidentia que dixit cōtingere hoib; hac rōne solūmō. vult dicere q res q accidunt hoibus ppter vim stellarū: non accidunt ppter aliud: nisi ppter opa q stelle operant i aere

Laudis Apolog. Ca. iii. pmi

nos circūdat: et ppter dīctiōez virtutū stellarū q̄ i aere
demonstrā. Et hoc qd̄ dixit q̄ hec acciā q̄ cōtīgūt boibus
sūt ea q̄ p̄iēt ad spūz et ad corp⁹ et ad vtutes et opa donec a
p̄icipio: vult dicere q̄ acciā q̄ boib⁹ accidūt nō sūt nisi p̄m
māz de q̄ gnāntur et cōplexione q̄ format in eis p̄ cōmix
tionem virtutū stellarū q̄ sit i aere boza q̄ gnāti sūt. Et id qd̄
dixit id qd̄ seq̄t hoc p̄ tpa illi⁹ rei q̄ opabit i eo et i tpbis.
Vult dicere id qd̄ seq̄t corp⁹ hoīs et spūz p̄ cōplexione
quā recipit a p̄icipio q̄ cōplexiōes postea q̄ accidūt nō pos
sūt opari i eo alr nisi i addēdo i ea vel solūmō mouēdo res
q̄ accidūt extra eas q̄ bēt cū reb⁹ p̄dictis p̄cipatōem nā
lē et necessariā: vult dicere de reb⁹ q̄ sequūt corp⁹ et spūz
ex reb⁹ q̄ sūt extra eos. Et id qd̄ dixit p̄cipatō q̄ ē iter cor
p⁹ et id qd̄ lucrat et sociā: vult dicere ppter hanc vñ corp⁹
vuit et vxorē et filios q̄ sunt res q̄ corp⁹ se adiuvat. et p̄ci
patō q̄ ē iter spūz generamentū et dominiū. vult dicere q̄
postquā spūz ē gnātor corp⁹ cupit spūz qd̄ remāeret for⁹ illa
et postquā hec eadē remanere nō p̄t q̄ remāeat alia talis
sicut illa gnātorē ipi⁹. Et spūz amat dñū p̄ eo qd̄ t̄ret i bo
minē et qd̄ lucrat p̄ hūc honorē res oēs q̄ idiget. b⁹. n. cer
titudine itelliges a pietate quā d̄ filijs habem⁹: q̄ nātr oēs
amam⁹: et q̄ mlti vitā bēt p̄ posse et dñū postulā. Et id qd̄
dixit id qd̄ ide p̄t b̄re s̄z tpa. vlt dicē id qd̄ bō p̄t b̄re ex istis
reb⁹ q̄s dixit aliquo tpe et nō alio sicut ē mulier quā bō b̄
re nō p̄t donec sit i etate: hec āt oīa vīqz hic docuit nos gnā
liter p̄bo. et de hinc i antea omnia p̄ticulariter quando ad
loca eorum peruenerit.

¶ Hūc autem promissorum residuum indicabi
mus: qd̄ ē b⁹ vtilitatē opis breuiter investigare.

¶ Nos āt volum⁹ dicere id breuiter qd̄ remāet
d̄ rōne quā recepm⁹: p̄ dīmōstrado p̄ficiū qd̄
iacet in hac arte.

¶ Dixit breuiter q̄ si totū p̄ficiū qd̄ iacet i hac arte totū
vellet narrare rōnīmū plongaretur.

¶ Sed modū itētiōez q̄ sciēdi quātitates istius
scientie fruct⁹ p̄i⁹ enodare proposuimus.

¶ Et icipim⁹ primo narrare et finē p̄positū. vñ sci
re volum⁹ virtutē p̄ficiū bñi⁹ artis.

¶ Vlt dicere q̄ monstrabit finē p̄ficiū q̄ bō potest d̄ hac
arte b̄re.

¶ Bicem⁹ nāqz qm̄ si b⁹ vtilitatis quātitates q̄
ad aiaz p̄tinz p̄siderare velim⁹: d̄phēdem⁹ nihil
eē: a quo eē alacritatesqz aīc tātā melioratiōez
assumāt. Alr qz dicim⁹ nihil eē i quo tātū lucrat
aīa: sicut i b⁹ scie p̄gnosticatōe. P̄er ipam eteni
ad diuīarū bñanarūqz rerū noticiā puenim⁹.

¶ Bicim⁹ ergo q̄ si ispererim⁹ i virtutē p̄ficiū qd̄
iacet i ea p̄ spūz inueniem⁹ rē nō eē q̄ t̄m p̄ficiat
aīe: nec eā sic exhillaret. neqz dirigat q̄ t̄m scire
que futura sūt per hāc artē: q̄ bō p̄ ea res huma
nas et diuinas attingit.

¶ Qm̄ sciuerim⁹ p̄ hāc artē mores veniētes p̄ vtutes spūz.
p̄ eo qd̄ sequitur cōplexione corp⁹is aīquā appeat d̄ illis
vlla malicia poterimus eos dirigere et emendare i mo
do quo i etibicis dixerunt p̄bi: et si intellexerimus per hāc
artē: q̄ ibi sūt mores boni: augebim⁹ et affirmabim⁹ eos ma
gis. et bō t̄m i pueritia facere possum⁹ leui⁹ q̄ i etate maiori
qm̄ mores q̄les sūt appebūt p̄letū: q̄ tē grane ē mltū eos
mutare. Ampli⁹ qm̄ sciuerim⁹ p̄ astronomiā ea ad q̄ recipiē
da ē spūz magis par⁹ v̄l elongat⁹: sūt s̄ magisteria scie aut
leges curabim⁹ de re illa i q̄ recipiēda aīa ē magis pata: et

dimittē illā ad quā recipiēda pata ē. et ita erubim⁹
penā et laborē corp⁹is et spūz: q̄ frustra laborat q̄ de re ad
quā recipiēda nō ē aīa pata. nā talia q̄lia h̄ possum⁹ p̄ hanc
artē solūmō: et nō p̄ aliā. Et postq̄ ē ita: nihil ē p̄ qd̄ meli⁹
erigere et letificare possum⁹ aīam q̄ p̄ hāc artē: nec mai⁹ p̄
ficiū sibi faciat. Et qm̄ ea d̄ q̄b⁹ sum⁹ pari addiscem⁹ meli⁹
et multum de leui si itromiserimus nos de ipis. et he sunt
res humane q̄s dixit. Diuine q̄s nos dixit: sūt forā ea: quas
pōt bō b̄re q̄ ad eā fuerit p̄parat⁹: et hec for⁹ vā est deuz cor
gnosceret: sicut antiq̄ p̄bi docuerunt.

¶ Corp⁹is itez vtilitas qm̄ ad ea q̄ cuiqz p̄pōni
cōpetūt puenire negm⁹ nisi p̄ b⁹ opis cognitiōez.

¶ Et s̄līr p̄fectū corp⁹is quē p̄ hāc artē scire pos
sum⁹ ea q̄ pueniētia et p̄stabilia sūt cuīl p̄pōni.

¶ Corp⁹is p̄ficiū ē p̄suare salutē et lenare ifirmitatē ab eo
et qm̄ a p̄n⁹ p̄ astronomiā sciuerim⁹ et p̄pōni corp⁹ erit et c⁹
modi ifirmitates futuris t̄pib⁹ sibi p̄tīgēt: sciēm⁹ q̄līr p̄para
bimus illd̄ corpus p̄ sua cōsuāda salutē et p̄ defendēdo ipz
ab ifirmitate. Et postq̄ ē ita: nihil ē qd̄ magis p̄ficiat corp⁹
q̄ scire per hāc artē ea que futura sunt.

¶ In diuītijs āt et dignitatib⁹ ac i his s̄līb⁹ id b̄re
possum⁹ q̄ i tota p̄bia cōsideram⁹. Non ē enim
p̄bie ex se vt ad p̄dictorū lucrū aliq̄d quēqz addu
cat: nec tamē ē idōeū vt ab hoīb⁹ ic̄spet. S̄līr ita
qz nec p̄p hāc occasione ic̄nlpāda ē hec scia nec
ipius magne postponēde sūt vtilitates.

¶ S̄nālīr āt astrologo honores et diuicias magnas
p̄ hāc artē d̄bem⁹ dicere id qd̄ i p̄bia d̄icim⁹ qm̄
p̄ p̄bias nō tenet p̄bīs lucrari magnas diuicias et
res tales: nō t̄m rectū ē p̄p hoc q̄ p̄bia d̄ honeste
tur: s̄līr hāc artē nō d̄bem⁹ d̄bōē stare nec d̄
mittere alia p̄ficiua magna q̄ possum⁹ inde b̄re.

¶ Vult d̄re q̄ p̄bia nō h̄z p̄ nāz q̄ d̄er diuītijs spūz: t̄m p̄eam
puenit hō ad sciēdū vias q̄b⁹ p̄t meli⁹ lucrari. S̄līr ars ista
nō p̄ nāz sui p̄ ea sciēda p̄t bō sp̄ ad magnas diuicias puenire
q̄ docet boīez res facere q̄b⁹ se mltū adiuvat i lucrādo bo
nozē et p̄ficiua mltā. vñ nō puenit d̄bonestare p̄biam in hac
arte: eo q̄ p̄ se nō dat magnas diuicias statim: nec q̄ bō dimi
tat honores et p̄ficiua magna q̄ b̄re p̄t corp⁹i et aīe: put dixit.

¶ S̄nālīr ē t̄m rōnes hāc ic̄ulpātū sciām: eāqz nul
lī vtilitatis eē dicētū: aīaduertētib⁹ patebit eos
hec nō veraciter p̄tulisse. Eorū nāqz stulta deli
beratio ad hoc erat p̄cluior: vt rerū ic̄uitabilr
cōrigētū p̄gnosticatōes sup̄fluas et intiles eē d̄
cerēt. Ad hec eorū vba s̄ dissoluta: aspectu sub
tili idōeaqz cognitiōe carētia.

¶ Et s̄nālīr dico q̄ tu d̄leui itelliges q̄ illi q̄ d̄bo
hestāt hāc artē dicētes q̄ i ea sciēda nō ē p̄ficiū
viā veritatis nō tenēt: et q̄ ceteri q̄ dixerūt q̄ nul
lū ē p̄ficiū i sciēdo res anteq̄ sūt: verba vacua
et sine discretione dixerunt.

¶ Vult dicere q̄ illi q̄ dixerūt q̄ i sciēdo futura nō est p̄fi
ciū: non bñ ispererūt i vbiis suis et laxauerūt vba q̄lia acci
derit eis: et non sunt p̄batione determinata.

¶ Primū nāqz scire d̄bem⁹ q̄ res necessario cō
rigētes cū alicui p̄tīgēt nisi p̄tīmēat mltū ei for
tasse nocebūt et adeo q̄ s̄lū et memoriā auferēt
aut tātū gaudij vel tristitie cōferēt q̄ idē enēiet.

2
Cor 2

Indicabit illud
et p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹

Indicabit illud
et p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹

Indicabit illud
et p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹

Sagitta
p̄tū

Indicabit illud
et p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹
p̄tū corp⁹

Quoniam hec igitur huiusmodi sunt: probatum est in rebus generalibus et individuis quod ea accidentia quorum prima occasio fortior et maior est omnibus occasioibus sibi contrariis quoniam necessario contingit. Sciendum est item quod ea que sic se non habent cum contrariis eam forte receperint: leniter mutabuntur. Que vero hec non inenerint primas naturas imitabuntur.

Et postquam hec sunt sicut predictum habemus intelligimus rebus omnibus tam bene vltibus sicut et particularibus quibus accidentia contingunt si res prima fortior et maior fuerit quam res alie contrarie: sine dubio necesse est ut maior penitus superet minorem et que sic non fuerit: habere sint idebilitate equales possunt de leui cuius aliquam preparationem mutari. et si accens contrarium non venerit prima non sequetur.

Vult dicere quod opera que operantur stelle in terrenis tam bene vltibus sicut et particularia ea que sunt propria quilibet per se vni manere sicut sunt in hoc quod ea que fortius habuerunt spiritum penitus esse omnia propter sicut autem quod in hac pronosticatione scienda habet hoc est: quod blandit voluntatem ne sibi res ipsa impetiose contingat. Que vero habent tria equalia virtute: possunt mutari de leui et vni eorum preparatione aliqua deuari. Et si in hoc preparatio non fieret accens eueniet quod primum principium demonstrabit.

Quod pigritia et insipientia non necessariis viribus euenit.

Hoc autem erit nescientia et innecessitate magna.

Vult dicere quod opera stellarum que habent magnam contrarium in virtute non transibunt ad nos nisi nescientia nostra. quod non facimus preparationem deuandi ei que non sunt necessaria ut corrigantur. Et in his scire pronosticationes magnam est periculum quod malum in modo quod non veniet poterimus deuare. vbi graue. Quoniam sciuerimus quod vni martis faciet alicui infirmitatem de colera in capite vni mensis huic obuiare poterimus purgando coleram et complexionem suam cum frigidis et humidis temperando. et quoniam hoc fecerimus poterimus illi ab hac egritudine liberare. inde si acciderit erit pauca multum in respectu eius quod fuisset nisi hoc fecissemus.

Idem etiam in omnibus quorum initia naturalia sunt euenire videmus: ut in naturis quorumdam lapidum atque vegetabilium: necnon et vltimorum et apostematum: ac infirmitatum: que necessario aliquid operantur: quorum quedam sunt ut id operentur nisi eis ab aliquo contrario contradicatur.

Hoc idem videmus accidere in omnibus alijs habentibus principia naturalia quoniam ex natura aliquorum lapidum est et vegetabilium aialium vulnerum et infirmitatum operari rem aliquam necessario sic quod aliter non poterit. Et eorum aliqua operantur hoc nisi res habuerit spiritum operantes.

Dicit quod hoc quod dixit non est in operibus stellarum solummodo imo est in operibus rerum aliarum naturalium: quod nulla earum operi suo habet rem spiritum que possit ea disturbare. Sicut si igne magno quando cadit in herbas siccas aut de toxico forti multum vel magnis et profundis vulneribus quod habet liberari non potest: aut de forti appetitu infirmitatis magne vel de infirmitatibus periculosis et fortibus multum. Nam ex his sunt aliquid quibus habet liberari preparatione aliquid quam facit. Et sunt aliquid que habent contrarium vni homo liberari potest illud accens disturbare. Ptolemeus autem adiungit opera stellarum et opera rerum terrenarum ut melius intelligere

nos faciat quod hec ambo sunt res naturales et que possunt mutari: aliquid qua tamen eorum sunt que nullo modo disturbare non possunt sed expedit ut sint omnia. Et eorum sunt que habent spiritum quod ea spiritare possunt.

Similiter et conuenit omnibus in hac scientia versantibus que hominibus accidunt accidentia considerare: ac in ipsis naturaliter pronosticari: et ut falsis non adhereant opinionibus cum quedam ideo euitari nequeant quod occasiones a quibus procedunt que dam sunt multe et magne: quedam vero his contrarie alterationesque suscipiunt: velut medici quibus hominum infirmitates innotescunt: predictum: que earum sunt curabiles que vero minime.

Conuenit enim ut hoc modo intelligant illi qui de hac scientia scire volunt que sunt accidentia hominibus contingentia et quod primo iudicent secundum naturam non inspicientes ad opiniones vacuas in suis iudiciis quoniam quedam sunt quibus homo se nequit modo aliquo custodire. pro eo quod cause quibus veniunt sunt multe fortes et magne: et eorum sunt de manerie quod possunt mutationem recipere: sed quod phyci debent intelligere de infirmitatibus que earum sunt mortales nequeentes habere remedium: et que earum propter medicinam remedium possunt habere.

Id quod dixit quod iudicet primo secundum naturam. vult dicere quod homo iudicauerit quod iudicet sicut in his que mutari possunt sed quod res naturales mutantur: et non dicit de re quod omni modo esse debet atque remanere non possit nisi de his que veniunt per magnas multas: et fortes causas. nam de talibus iudicari debet quod omni modo contingent. Et id quod dixit eorum esse manerie quod mutationem possunt recipere. Vult dicere quod eorum sunt quibus possumus aliquid custodia liberari eo quod a debili causa pueniunt. et in talibus debemus dicere istud erit nisi adhibeamus ibi custodia. Quod autem dixit sicut phyci possunt scire de infirmitatibus que sunt mortales et que liberari possunt propter medicinam. vult dicere quod astrologo scire conuenit quod ex operibus stellarum sunt necessaria quibus liberari possunt et hoc per se iudicare a parte vna. et ab alia parte ea quibus liberari possunt sicut faciunt boni phyci qui quando videtur infirmitatem que curari non potest non itromittunt se de illa quod nolunt super re inutili laborare. cum autem intelligunt quod liberari possunt apponunt ibi remedium suum et curant eam.

In rebus quoque quibus ideo potest alteratio attendere debemus ex iudicio modis: id quod subinsignit. Cum in cuiuslibet natiuitate dixerit astrologus: quod cum talis fuerit eius complexio et sic se aeris habuerit mutatio: alterataque fuerit temperata complexio sed augmentum vel diminutionem talis presequitur infirmitas: et velut quando dicit medicus quod hec infirmitas vel hec vlcera augmentabuntur et putrescent: et si si quis rerum magnanimitas naturas agnoscens dicat. quod magnes ferrum attrahat: vniquodque istorum si artificis ignorantia et non apertum contrarium: necio contingit et sed sue proprietate nature vires procedet: et non augmentabitur: nec putrescet vlcera cum eis obuiauerit medicina. Nec item lapis magnetis ferrum attrahet si cum alleis vngatur.

Amplius in his que possunt mutari conuenit ut iudicet

*Infirmitas
dicitur*

Voluerat

*Magnus
alterat*

De figuris & p[ro]phetis
De p[ro]phetis

Tractatus

isto mō quo dicā. verbi grā. Cū aliquis de nati-
uitate aliqua iudicauerit d[icit] dicere si p[ro]p[ri]o fue-
rit hui[us] maneriei & ac[er] proprius mutabit hac
manerie de mō q[uo]d p[ro]p[ri]o tēperata mutet ad ma-
ius vel min[us]: talis infirmitas accidet. put dicit
b[en]eficiū. hec infirmitas crescet magis vel hoc
vulnus hēbit putrefacere. aut sicut dicit ille qui
nouit i mineris q[uo]d adamas trahet ferrū si circa
illud ponetur. Et q[uo]d q[uo]q[ue] bar[bar] rerū dimissa fue-
rit nescierate q[uo]d i ea non op[er]et res p[ro]pria q[uo]d defē-
dat: ipa oī mō cōtinget: & primā naturā seq[ue]t. Et
si cū cōtrario apponet ibi custodia: vln[us] nō au-
gebit nec putrescet. nec lapis adamas si vngat
alio trahet ferrū.

C[on]t[ra] dicit q[uo]d astrologo puenit res p[re]sci q[uo]d p[ro]p[ri]a stel-
larū mutationē recipit: q[uo]d videlicet sūt eaz que p[ri]mū p[re]s-
b[er]e quo d[ist]urbent & ille q[uo]d h[ab]et iudicare appoat ibi custodi-
am & tēpet eas cū suo d[omi]nio: sicut faciūt phyci: q[uo]d si nō medi-
carēt vuln[us] posset putrefacere: & bō inde mori. Alio v[er]o q[uo]d
dixit glosa nō eget.

C[on]t[ra] dicit q[uo]d p[re]dicā sūt non phibēt nisi ab his q[uo]d
natural[iter] sūt illis cōtraria: & s[ecundu]m q[uo]d tā indicatū ē.
S[ecundu]m ē i illis rebus euenerit: q[uo]d q[uo]d cū hoib[us] acci-
dūt ignorabunt accētia: vel cū sciūt: s[ecundu]m illis nō
obijcient p[ro]pria: seq[ue]t nērio p[ri]m[us] ordo natu-
re. At si p[re]sciant & q[uo]d illis mederi sciat iueniat:
aut nullatenus via naturali & p[ri]m[us] indicata cōti-
gent: vel si contigerit i modico accident.

C[on]t[ra] eadē q[uo]d dixim[us] vitare possum[us] q[uo]d non ve-
niat ad tales stat[us] p[ro]p[ri]a dō ea s[ecundu]m naturā & p[er] in-
dicatū intercessit ita erūt res ille si bō nesciuerit ac-
cidētia q[uo]d contingit hoib[us] vel si ea sciunt & non
p[ro]pauerit rē aliq[ue] q[uo]d ipe p[ro]priet accēt modis oī-
b[us] s[ecundu]m q[uo]d eueneret ordinatio prima nature. cū at
scita fuerit anq[ue] euenerit aut appuerit aliq[ue] sci-
ens dare remediū nō accidet & si acciderint erit
res modica.

C[on]t[ra] q[uo]d dixit h[ec] eadē q[uo]d dixim[us] q[uo]d reb[us] istis defendūt. vlt
dicere maneries medicamīs q[uo]d mutat opa rerū nāliū p[er]
d[omi]nū q[uo]d ē in eis: h[ec] eodē mō sūt ex opib[us] celestiu[us] corporū: q[uo]d
remediū p[re]s[ent] b[er]e: q[uo]d sicut opa terrena rē p[ri]mā sequūt: nisi
in aliquo ope resistent sic opa celestiu[us] corporū opus p[ro]p[ri]e
nāe seq[ue]t nisi d[omi]n[us] ope aliq[ue] vel medicent. tū nō medicabūt
aut destruet in totū & nō erūt vel si fuerit erit eis ide res
modica multum.

C[on]t[ra] q[uo]d i reb[us] g[ra]u[is]ib[us] & idiuiduis ē via eadez:
mirū ē cur ab hoib[us] cōcedit q[uo]d g[ra]u[is]ib[us] p[ro]nostica-
tio possit h[ab]eri & q[uo]d ab eis p[re]caneri possit. Sunt
nāq[ue] plimi q[uo]d t[em]p[or]is āni p[ro]nosticatōes stellarūq[ue]
fixarū nubes ac figuras cōcedunt: & circa ea
multū versatur: nec non & ab his que p[er] a futu-
ra sūt: sibi p[re]canet & q[uo]d frigida sūt i estate: in hye-
me vero q[uo]d calida sūt reseruāt: S[ecundu]m al[iter] ē eoz cō-
p[ro]p[ri]es: t[em]p[or]e p[ro]p[ri]es n[on] sūt allicere. Itē cum
ab ifortunijs & accētib[us] q[uo]d i mari p[re]figit sibi p[er]

cauere nolūt stellarū fixarū nubes attēdūt. In h[ec]
stiaz quoq[ue] cōceptōib[us]: ac plātarū plātarōib[us] lūe
figuras q[uo]d scōz sui lūinis q[ui]tate formand[is] obser-
uat: & q[uo]d agā: Memine vidim[us] q[uo]d hoc v[er]o de
negaret ut q[uo]d dicere eā nec p[ro]ficere nec eē posse.
Quidā vero sūt q[uo]d ad idiuiduoz p[ro]gnosticatōes
i p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e nemine posse puenire indicat ut in
augmēto uel diminutiōe caloris vel frigoris &
sūt i p[ro]p[ri]a cuiusq[ue] rei cōplone: opinant[ur] ē esse
m[er]ita: a q[ui]bus nemo sibi p[re]canere possit. At si pla-
nū ē q[uo]d cū n[on]a nos ifrigidamus corpa ān caloris
g[ra]u[is]is aduētū: min[us] caloris nobis icūbar: Idēz
nos i reb[us] idiuiduis facere possum[us] q[uo]d calores aug-
mētant: vt eas. s. ad itēpiē cōuertam[us].

C[on]t[ra] postq[uo]d hec v[er]it[as] vna ē & eadē i reb[us] v[er]ib[us]
& p[ro]p[ri]arib[us] mirādū ē q[uo]d rōne p[ro]p[ri]a q[uo]d hoies ne-
sciūt ea q[uo]d futura sūt i reb[us] v[er]ib[us]: & nō p[re]s[ent] p[ro]-
parationē & custodiā q[uo]d expedit contra ipa. q[uo]d
p[ro]p[ri]ares oēs vt plimū cognoscūt d[icit] nero q[uo]d p[ro]p[ri]e
re p[re]s[ent] āni t[em]p[or]is & nubes stellarū fixarū: & figuras lūe
& ispicit m[er]itū i eis & i custodiendo se ab eis. ac-
cidūt. p[ro]p[ri]at res frigidās i estate. & i hyeme res
calas & studēt adducere p[ro]p[ri]e t[em]p[or]is tempate.
Ampli[us] q[uo]d ispicit ad nubes stellarū fixarū q[uo]d
custodire se volūt a reb[us] q[uo]d accidūt p[er] mare. S[ecundu]m
d[icit] bestijs. p[re]cipiū. q[uo]d dāt masculū femie: & i pla-
tādis arborib[us] ispicit h[ab]et figuras lūe q[uo]d ē plēa
aut m[er]ita aut aucta. nec v[er]uā vllū vidimus q[uo]d
hoc elegerit nec mēdar eē dicere: vel q[uo]d eē p[re]s[ent]
aut q[uo]d magnū p[ro]ficuū nō adducat. Sūt t[ame]n aliqui
d[icit] i p[ro]p[ri]arib[us] q[uo]d bō neq[ue] scire ea q[uo]d ibi acci-
dūt ex h[ab]is q[uo]d p[ro]p[ri]a sūt cuilib[us] p[ro]p[ri]oni rez sicut q[uo]d
sit frig[us] magis vel min[us] & s[ecundu]m calor & q[uo]d bō nō se
poterit a p[ro]p[ri]arib[us] custodire. Et postq[uo]d māi-
festū ē q[uo]d eē d[icit] vt calor eueniat: is[er]abim[us] cō-
pora n[on]a ita q[uo]d nō hēbimus calore sic magnū q[uo]d
eueniet: hoc idē poterim[us] b[on]i facere p[ro]p[ri]arib[us].
& poterim[us] b[on]i augere calorem ita q[uo]d maior erit
hac eadē rōne.

C[on]t[ra] oia verba sūt ambozism[us] v[er]o. vult dicere q[uo]d post
q[uo]d v[er]it[as] ē vna et eadē i v[er]ib[us] & p[ro]p[ri]arib[us]: sicut an[te] nos do-
cuit i opib[us] stellarū q[uo]d mutatiōez scipiūt. b[on]i d[icit] bō mirari q[uo]d
rōne eueniūt hoies sic ignoti oēs q[uo]d bō scire nequeat ea q[uo]d
futura sūt anq[ue] sint i reb[us] v[er]ib[us] sicut sūt āni tempora:
& ea q[uo]d sciunt pastores laboratores & marinarū & alia q[uo]d vi-
dit. & videret q[uo]d i h[ab]is sciēdis anq[ue] eueniat iacet magnū p[ro]fi-
cuū: p[ro]p[ri]e custodiā q[uo]d ibi adhibet. Et s[ecundu]m accidit i p[ro]p[ri]arib[us]
si adhibeat ibi custodia que q[uo]d ē i p[ro]p[ri]arib[us] facili[us] est &
ea facere p[ot] magis bō. Dec. n. ē rō totius hui[us] dicti p[ro]p[ri]o.
verū t[ame]n q[uo]d aliquāclū clausū ē: volo ip[su]m melius exponere
tibi. Et autem dixit studet tradere cōplonez ad tempera-
mētū. vult dicere q[uo]d res facit: quib[us] tēpet oia t[em]p[or]is āni p[er] cō-
seruāda salute. tū at scies virtutez hui[us] p[ro]p[ri]os phycē q[uo]d lo-
quūt de gubernatiōe sanoz. Et id q[uo]d dixit i p[ro]p[ri]is pone-
di bestias masculū. s. femine. & in plātādis arborib[us] q[uo]d ispi-

qua
g[ra]u[is]

p[ro]p[ri]a
m[er]ita

vt
iudicāda
v[er]it[as]

l[et]as
h[ab]et

q[uo]d
ar[ist]o

vt
p[ro]p[ri]a

S[ecundu]m
p[ro]p[ri]a

3

p[ro]p[ri]a

Primus

ab alij mal

10

Ant Long

clit ad figuras lue. vlt dicere id qd faciunt sapietes: labora
toz p palloz c' certitudine scies a libis agriculture. z nubiū
z id qd dixit pprietate cōplonis rez de addēdo i calore vlt
frigus. vult dicere de cōmixtione qd fuit pp cōiunctionem
virtutū stellaz qd sep augēt i virtute sol' vel minuit de ea. et
id qd dixit filr poterimus addere i calore. hac eadē rōe vlt
dicere qd sicut possum' minuire de calore: p ea que facie
m' sic possumus i eū addere p ea que fecerimus z i frigore
illud idem.

C' Nisi qz hui' deceptiois occasio ē idiniduoꝝ
rez grauis pgnosticatio: z qz per pauci eam in
vfu habent.

C' Ca tñ hui' erroris ē grauitas sciēdi p'claria
qñqz sint: p eo qd hoies vtunt' hoc parū valde.

C' Dicit qd rō pp quā alig sūt ignoti qd p'claria atēqz sint
nequeat hō scire ē ppter grauitatē sciēdi p'clariōis
p'clariū z qd hoies bis nō. tāū quātū vlib' vtunt'.

C' Ideo qd fere ē occasio: vt alia nullaten' crean
tur. Res. n. vires cōtrarietatis hñtes: absqz re
b' p quaz vires pgnosticamur n̄ leuiter iueniū
tur: iōqz in maiori pte nō repiūt perfecte.

C' Ita qd pp hūc errorē hoies de p'clariis n̄
credūt: qd id qd bz in se viz cōtrarietatis neqvt
plimū iueniri sic. cuiusvis p'clariōis cogni
te sūt. vñ hec ē res qd cōmpletē iueniri n̄ pōt.

C' Docet nos p hoc dictū qd rō grauitatis p'clariōis
p'clariū ē. qd cōmixtio que fit de rebus cōtrariis intelli
gi nō pōt de leui ppter grauitatē que est in ea. z ppter hoc
durum est qd homo sciat ea complete.

C' Quapp cū nature prime sp absqz p'hibentes
sint vicētes putauerūt qd ipe facerēt quicqd ē in
enitabilr: z ita qd p'hiberi nequeat.

C' Et qz hūc prime altiores sūt: z disturbance
n̄ recipiūt sui mor' crediderūt qd oia sūt i mō rez
q mutari nō pnt nec bō ab illis custodire pōt se.

C' Et quia stelle sūt altiores multū qd mūdus totus z sue
virtutes sic fortes sūt qd vincunt oēs alias virtutes et di
sturbatiōē aliqz nō hñt sui mor': crediderūt multi qd eaz
opa filr cōverti nec mutari nō possent nec homo pōt se cu
stodire ab eis i mō qd sint necessary sui mor'. hec aut credu
litas vā eēt si mā recipiēs opus non recipet opa ab alijs re
bus multis. sed recipiēdo a rebus multis de iure non reci
piet stellaz opa. si i eis aliqd fuerit priū qd stellaruz operi
bus sit equale.

C' Et vt mihi vñ idē in ipa eadē pgnosticatione
putauerūt. At lz cōtingeret qd i maiori pte pro
gnosticatio falleret: eēt tñ cōueniēs vt eā subtili
ter inuestigaremus: eo qd ei veritatis aliqd inest:
velut i scia qd salutē cōseruare demonstrat: licz nō
oium hoīuz salutis sit occasio: cū sit tñ quorū
dā qd lz sit modicū: tñ appetēdū atqz diligen
dū: z hoc i eo magnū fore p'ficiū existimare de
bemus.

C' Ideo ē qd de pgnosticatiōib' crediderūt: nā
lz vt plimū errēt i eis qd tñ modicū: qd vñ repi
tur in illis de iure dz diligi z pquiri. qz rē iueni
m' p custodienda salute: z si p hoc qd facim'?

neqant oēs hoies custodiri nec sit custodia toti
pplo: ē tñ salutis custodia aliquoz eoz: z qñqz
modicū sit: cōuenit tñ ut illud velimus pquiri
mus: z pcurē? scire: ac teneamus pro re bōa
ac nobili valde.

C' Dicit filr teneo cōuenire qd qñqz isti cōsiderātes i reb' p
noscationū astronic errēt multū: id tñ modicū certitudi
nis qd ē in eis diligere nos multū cōuenit? pcurare de il
lo de mō quo facim' i custodiēda salute. Et licz in eo qd
facim' non lateat custodia p toto populo: qz tñ ex illo mo
dico sūt aliq custodiri cōuenit vt illud teneam' p re nobi
li z bōa valde. si bene sit paucū: pp hoc. n. dictū docet nos
p'clariū qd nobis cōuenit vt multū seqmur hac artē: quis ipi
us sit modica certitudo. nō p eo qd iā pbauit z demonstra
uit nobis qd si i ea apposerim' bñ mētē: qd iueniem' i
illa veridicū erit z certū nisi forsitan aliqū d' tardo in tar
dum pp errorē aliqū.

C' Patet ē qd hui' opis vñres iō marias egiprij
mōstrauerūt: qm i oib' libris medendis sciam
stellaz pgnosticationib' p'nterūt: ppterea qd
hec hñmōi fore cognouere: nec i eadē hora illa in
fil' p'nterēt vt icatatiōes z medicinas facerēt:
ad olēdū ipedimta p'ntia siue futura: gñalia seu
p'claria p corp' circūdās accētia: nisi qm opia
ti sūt qd ide p'nterūt: nec mutent: nec p'nterant.

C' Asilat. n. qd sapiētes d' egipio: qd vi hui' artis
docuerūt ponebāt p'hyca cum p'clariōib'
astronomie i oib' suis libris: p eo qd res istas i hac
manerie fore sciebāt. Et nō adingerēt hora vna
artes virtutis cū hac medicatiōe p'hyce: p libe
rado a pestilētijs uenietibus apte corporis cele
stis siue p'ntib' vel futuris. siue vlib' siue p'clari
larib' nisi qz uidebāt qd p illud factūz nō dāna
rēt res nec pestilētijs ipas reciperēt.

C' Iā docuit nos qd opa stellaz vñia vel p'claria pnt
p'ntiōe mutari: z p affirmādo h accipit testimoniū ab alijs
illis qd docuerūt hac artē: z isti sūt aliq sapiētes de egipio.
nā isti sicut audim' docuerūt hoies scias oēs: z mēse: z h
affirmat sic plo. z docet nos idē p'clariū. p ea qd faciebāt dū po
nebāt p'hyca: cū p'clariōib' astronomie. p eo qd sciebant
res istas de manerie ista fore. vult dicere qd sciebāt qd opa
stellaz mutari poterāt: posuerūt opa p'hyce cū opib' astro
noie vt p'hyca remoueret dānū qd veniebat per stellas.
C' Oz aut dixit nisi qz tenebāt: qd p illud scñ nō dānarētur
res. vult dicere qd sapiētes illi posuerūt res terrenas a celesti
bus opib' liberare p cōmixtiōes z icatatiōes: z res virtu
tes hñtes: quas ponebāt ad colla z i rebus.

C' Quapp id qd hūc nature z qd cū sequitur cō
tradiciōi vñ i ordie scdo: posuere i uirtute z
posse.

C' Et pp hoc posuerūt res vi hñtes contrariam
hūc nature i scdo gradu uirtutis iudiciū inest.

C' Vlt dicere qd sapiētes de egipio posuerūt opa stellaz in
p gradu virtutis: z ea cū qd p'ntamur posuerūt i 2º gradu.

C' Et vires utilitatis eius operis viribus prono
sticationis cōiungere: in libris q ostēsores me
dicie nūcupātur: eo. s. ut existētiū cōplexiōū qñ
tates p stellas de p'bederēt: nec non z accidiēda

B z

salut
custodia

medic
p'clari
grda

apologia
vñia

Egiprij

medicini

apologia

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

grda

Tractatus

que per corporis circundāns sūt euētura: eorūq;
occasioēs z vt fortes ēt eēnt in istarum scia re-
rum: ac in doctrina curandi curabilia in maiori
parte eo qd esse nequaquā est possibile vt omnia
corpora infirmitatesq; eiusdem modi sint quali-
tatis intēperie: z vt per medicinā z per res vni-
cuiq; corpori conueniētes z non cōueniētes in
futurarum infirmitatū custodia fortiores existe-
rēt: nec nō z vt his que iam euenerunt medica-
mie in quo nec ip̄fectio nec vlla sit deceptio
mederētur: z vt ex hoc ad sumā perfectionem
ad quam aliq; attigere possit attigerent.

Et posuerūt antiqui virtutē proficiū huius ar-
tis i vno gradu cū virtute prognosticationū q̄s
de libris suis i phycā noiauerunt: vt scirēt per
stellas status cōplexionum temporū z infirmi-
tates contingere debentes i operū celestis
corporis z que adueniēt eisde infirmitatibus: p
eo qd ex rebus istis cognoscēt cōmixtiōes quas
facere haberent: vt plurimū: hūi oia corpora
omnes infirmitates illius status ēē nō possent
z vniū temperamenti: z vt scirent bene phy-
sicā: et ea que cuilibet corpori z infirmitati cō-
ueniant fin illud manda bāt quēlibet custodiri
custodia conueniēti eidē: vt nō incurrerēt infir-
mitates ip̄as venire debentes tali. s. medicina: i
qua error uel defectus nō ēt: z de cura illa ad
finem cōgruum peruenirent.

Uult dicere p hoc dictū qd sapiētes d egypto q cognoue-
rūt qd hec ars multū cū phycā se tenebat: inuoluerūt vnā
partē ip̄ius in libris suis de phycā: vt scirēt per astronomi-
as cōplexiones que pprie sūt cuilibet: z ea que accidunt i ae-
re quibus mutantur corpora z cuiusmodi accitūa pueniūt
a mutatiōib; ip̄is. Qd aut dixit pro eo qd sciūt res istas z cō-
mixtiōes que accidunt vt plurimū: z aliud qd dixit. vult
dicere qd qñ inspexerunt: qd corpora et infirmitates sunt
multarū z diuersarū manerēz: inspexerunt i hac arte pro
sciēdo accitūa que contingunt i aere z lucrati fuerūt de
phycā sapiam ex cōmixtiōib; cōuenientibus cuilibet ac-
cidentium: z per has duas artes: magnā habuerūt virtutē
gubernādi z custodiēdi salutē corporū z medicinādi infir-
mitates qualescūq; cōtingerēt: in modo qd error ibi nō ac-
cidet: nec defectus in opere suo: hoc enī dictum docet nos
perfectionē z bonitatē magnā sapientum antiquoz d egy-
ptoz: z erant magni sēsus: z bene credo qd Hippocras z Ha-
lienū z oēs phyci greci tenebāt hanc viā: qñ inueniēnt
in libris suis: qd nobis precipiunt i talib; mētē apponere.

Hoc igitur in generaliter dicendo premitten-
dum erat.

Hec autem dicta sunt: que generaliter nos p
ponere cōueniebant.

Uult dicere qd quicqd dixit a p̄cipio vsq; hic ē res quā
hominem intelligere conuenit: z in ea inspicere: z sciat qd
sunt dicta generalia: z propter hoc melius intelligent par-
ticularia huius artis

Consequenter vero dicenda: modo p̄seque-
mur itroductorio.

Et nunc volumus in modo itroductorum
dicta ponere que dicemus.

Uult dicere qd ea que in hoc libro ab hinc in antea nos
docebit: sunt regule z radices huius artis tales qd quando
eas intelligemus bene: qd quācūq; partē huius artis vo-
luerim: ire: poterimus exp̄dire. Et liber iste itroductor
us erit totus: quo huius artis oēs intelligim; rōnes.

Eaq; opera prius manifestabimus: quib; re-
rum celestium alteratiōes pprie contingūt.

Incipientes loqui de operibus que faciūt mu-
tationes pprie rerū celestium.

Uult dicere qd incipiet dicere regulas z radices pertinen-
tes ad qdlibet corporum celestium. s. ad qdlibet separatim
per se: z qd oēs partes huius artis de his rebus simplicibus
componuntur.

Et hoc antiquorum exp̄imentis ordine natu-
rali dispositis crequemur: z ex his primūz erra-
ticarū stellarū atq; luminū opera ptractabim;
deco volente.

Et sequemur idē sapiētes antiquos illos q
ordinantur naturali ordinatiōe locuturi p̄mo
de operibus duozū luminarū: z p̄latū estaticoz.

Dicit qd qd vult dicere in hoc libro est fin p̄bationes
z rectificationē sapientūz antiquoz: z sicut exp̄ti fuerūt
quomodo cōuenit per naturā solūmodo ea dimittere q
nature non conueniunt. Nam p̄mo incipit a duobus lumi-
naribus. z. s. p̄tis erraticis: pro eo qd eos inuenit maioris
operis in terrenis: qd oia alia corpora celestia: qd sui motus
ppria sic sunt diuersa per naturā z multarum mutatio-
num: sicut terrena sunt z magne conuersionis: z qd per hec
possumus peruenire ad sciendum virtutes aliorum celestium
corporum. Dic enī finitur ratio quā dixit in hoc ca-
pitulo. Et conuenit vt omnes rationes preteritas teneas p̄-
sentes in tua memoria: quando vnāquāq; rerum quas di-
xit ante leges z sicut intelligere poteris quicquid vult di-
cere: qd manerie illō dicet z hoc itelliges si sic feceris. Dic
autem cōplere volumus hunc tractatum de glosa: z incipia-
m; scdm tractatū glosē q̄rti capituli prime partis p̄thole-
mei: p eo qd vsq; hic erat totus vniū rationis: z ab hic in
antea de alia loquitur ratione.

Scōs tractatus glosē Daly super primo tractatu p̄tho-
lemei libri.

Dixit Daly.

In primo tractatu glosauimus ea que pre-
poni cōueniunt particularibus huius artis. z
in hoc alio dicta glosabimus p̄tholemei:
que dixit i quolibet planetaz per se. z p̄ba-
bimus qd in hoc est opinio sua maior omni-
bus alijs. Et scias qd nunq; aliam glosam i-
uenimus in hoc libro. Credo tamen qd sine
glosa non dimississent eum aliqui sapiētes antiqui: sed nū-
q; ad nos nec ad terram nostram peruenit. Conuenit ergo
vt referas grates deo: qd verba huius boni viri sic clausa
dignat; est aperire nobis. verūtam si i istis nostris verbis
aliquem errorem inuenieris illum tu dirigere debeas. nec
imponas nobis culpam: quoniā nō ē homo qui omnes er-
rores possit euitare.

In fortitudinibus luminarium z erraticarū
stellarum. Capitulum. III.

Hec est caplm quartum in quo loquitur de virtute duo-
rum luminarium z planetarum erraticorū. p̄tho-
lemeus super eo toto quod in suis libris loquitur tenet vt
am quam tenuit Aristo. in illis quos fecit. Et bene appa-

caliditas solis
et hanc caliditatem
et hanc caliditatem

Primus

ret qd ptholomeus erat vnus ex pñis qui dicti sunt anda
tores. i. circutores hoc est perhypatetici: illi enim dicti sūt
circuentes scolas: eo qd discipulos suos eūdo per scolas do
cebāt. Isti enim docebant manifestiora pñs qd ea que fue
rant magis clausa: et sicbant faciendo donec pueniebant
ad magis clausa illius rōis. vnde qd ptholomeus erat de se
era illa: incipit pmo a duobus luminarib: qñ eorum opera
sunt visibilia et manifestiora: qd opa aliorum. Postmodo
locutus fuit de s. pñis erraticis eo qd eorum opera mani
festiora sūt qd aliarū stellarum.

Manifestum est quidem qd substantie
solis op⁹ est calefacere modicūq;
desiccare cui⁹ operis sensus pprie
ipse ceteris opib⁹ aptior est: eiusq;
scia leuior ppter magnā solis quā
titatē: et manifestā tēporū anni mutationē: sol
etenim quanto magis loco zenith nostrorū capi
tus propior accedit: tāto magis calefacit.

Cognita res est. qd opus sube solis ē caleface
re et dare aliquantūlū siccitatis. Et hec opa ma
gis sentiūt et leui⁹ scita sūt oib⁹ alijs pñis magi
tudine solis et propter manifestā mutationem
quā p tēpora āni facit. Et quāto magis acce
dit circa nostra capita tāto magis calefacit.

Quod dixit: cognita res de ope sube solis. vult dicere qd
manifestum est cūctis hominib⁹ de mūdo qui aliquem se
sum hñt qd opus sube solis est calefacere multum: et aliquā
tulum desiccare. hec enim est suba caloris nālis qui est in
mundo: et hoc est elementū ignis. Et scire potes qd quanto
magis circa capita nra venit tāto magis calefacere. et cale
faciendo desiccāt aliquantūlū eo qd exugāt humiditates
trahendo eas a corporibus aialium: sicut dixerunt pñy.

Et trahendo dulces aquas de mari sicut dixerunt pñy na
turales. et Galienus pbauit qd oēs nāles virtutes tali calo
re qualis est cōplexio ista solis oīa sua operātur opera. Cū
autem dixit: hec opera sūt magis sentita: et leuius scita. vlt
dicere qd sensus sentiunt opera solis magis qd aliarum stel
larum: et intelligit homo qd est sicut sensus sentiūt leui⁹ qd
intelligant id quod de alijs pñis inspicit. qd non expedit vt i
spiciat ibi multū: qñ res est visibilia et manifesta. Et ptho
lomeus reddit rōnem: quare hoc magis in sole qd in alijs
stellis appeat: dicens qd ppter magnitudines solis: et pro
pter mutationes que p ipm apparent in quatuor āni tem
poribus grādem quam dixit magnitudinē: dixit eo qd est
maius corpus qd sit in toto mundo qd sētutum sit: sicut i. s.

Tractatu almagesti pbatum est. Et propter hoc conuenit
qd eius virtus maior sit cūctis alijs virtutibus omniū alio
rum corporū de mundo. Nam virtus cuiuslibet corporis
sue sitis est magnitudini sicut probatus est i naturis: et hoc
intelligemus ab eo qd appet de operibus solis in operib⁹
anni. Ptholomeus autem reuertatur pñes ad loquendū
de operibus solis: et in suba sua non loquitur. vt intelligere
nos faciat: qd stellarum opera qd ad nos perueniunt: sunt
virtutē operis solummodo: et non propter qualitatem subaz
caritū que de natura operum sunt: qñ loqui de hoc non ē
bō scie sed nature. Nam in hac scientia non habemus inspi
cere sicut propter qualitates nature: aut ppter op⁹: nibilo
minus tamē bene apparet rōne verborū ptholomei: qd ei⁹
opinio cuz illa Aristo. vna erat vt suba omnium celestium
corporum sit eētie qd nō calida: non humida: non frigida:
non siccā. Pthole. qd ē ex verbis qd dixit d sole docet nos
regulas quatuor: vna ē generalis soli et alijs stellis oib⁹:

et hoc est qd virtus stellarum sequitur corporū suorū magni
tudinem cuius demonstrationem dare leue est ita qd postq;
stelle sunt vnū substantie generaliter cōuenit vt res oēs
que sunt de hac suba dicte sunt et de spēs⁹ et pñis cuiusq;
Et iam probatum erat qd hec suba opatur in terrenis opa
que sunt vnū nature generalr. et sol est vna ex spēs⁹ b⁹
generis: eius virtus magnitudinem suam sequitur. Post
mō puenit qd virt⁹ aliarū spēsū hui⁹ generis: sequat corporū
suorū magnitudinem. hec vero spēs sunt omnes alie stelle.

Secunda ē qd postq; virtus solis maior est virtute aliarū
stellarum: conuenit vt de reb⁹ que sunt iter nos hēat eas
que pertineant ad talem virtutem: sicut est regnum: regē
nobilitas posse bene apparere magnitudo cordis et intelle
ctus: et fm hanc regulam cōuenit vt quelibet aliarum stel
larum habeat res tales quales pertineant ad suam virtu
tem. Tercia ē qd sol qd multum calefacit: et exugāt modicū
conuenit sicut diximus in primo tractatu: qd opera qd faciet
in corporibus et moribus animalium: sunt cōuenientia huic
cōplexioni: et propter hoc conuenit vt habeat cor et eius
venas naturalem calorem: vitam: et etatem iuuentutis. et d
opibus spīs vt sit liber: et expeditus: et intelligens: diligere
lipiditatem lucē et oēm rem claram. Quarta regula est: vt
ea que composita sunt de his que dicta sunt in alijs tribus
regulis sicut est bona voluntas diligere: ludere: laudare:
qd res est que sequitur limpitudinē: et intellectum. Cum āt
inspereris in illis regulis quatuor de omnib⁹ reb⁹ alijs
per ea scire poteris res omnes que sunt in solē nā fm hoc
cōuenit qd de mineris habeat iacintum pñiatum: et aux
et de aialibus et plantis nobilib⁹ que in eis sunt. Et pro eo
qd eius virtus maior est et fortior conuenit vt sic maior in
rebus omnib⁹ operatur: et qd omnes alie stelle habeāt par
ticipationem cum ea in opere.

De virtute lune.

Adior āt lune vis ē humectare. est eni
m terra propior a q vapor hñidus ab imo
vsq; ad eā ascēdit. Quapp ad hñc modū
mutatiōe manifesta corpora mutat. Nam qd plu
res earum rerum partes infra corpus existunt:
maturat et putrefacit. Ipa item cum sole lz mo
dicam in calore societatem habet: qñ ab ipo lu
men recipit.

Adior enim virtus lune est humectare:
pro eo qd est multum circa terram. et propter
fumositatem humidam que per eam eleua
tur a terra. Et propter hoc ad talem statum
mutat corpora manifesta mutatione que facit
mutari et putrefacere corpora vt plurimū. Et
habet etiam cū sole participationē modicam in
calore p eo qd recipit lucem ab eo.

Postq; docuit nos qd virtutes stellarum corporū suorū
sequitur magnitudinem et corpus lune pūum ē sicut in al
magesti monstrauit: et eius opus sequitur opus solis in pre
vna: dicit hic qd est hoc pro eo: qd est multum circa terram
et peruenit ad nos eius virtus anteq; misertit: et ppter hoc
apparet eius opus magis qd aliarū stellarū: et videmus visi
biliter qd trahit humores terre: et corporū eā sequentium
et pro eo qd habet lucem a sole operatur in terrenis calores
modicum accidentalem cum quo facit putrefacere et mu
tari humores exñtes in corporibus sicut ostensum ē i pñy
ca et natura. Et manifestum est qd lux facit calorem: et pōt
hoc probari per specula que comburuntur et similia. Et qd

Prima regula

Secunda regula

Tercia regula

Quarta regula

Opera solis

Quarta regula

et qd pñy
qui nō hñt
pñia pñy
vaporis pñy
maturat. Tercio
humectat. Et
propter hoc
mutat corpora
manifesta
mutatione que
facit mutari
et putrefacere
corpora vt
plurimū. Et
habet etiam
cū sole
participationē
modicam in
calore p eo
qd recipit
lucem ab eo.

Nota seruare

Tractatus

luna lucem habet a sole: conuenit vt habeat modicum calorem: quoniam facit sicut per accidens. Et hoc est id quod vult dicere Ptholemeus. Et quia hoc non intellexit albumasar credidit quod erraret in dicto suo. dicens quomodo potest fumositas humida ad lunam ascendere: cum fumositas ascendere nequeat. *Alia is. Nadig.* Luna satis longius est. Ego vero risi de dictis talibus qualia hec sunt: et dixi qualiter intellexit hoc quia Ptholemeus noluit dicere quod fumositas humida ascendat hinc ad lunam: sed dixit quod ascensus fumositatis humide qui est versus lunam docet nos quod trahit humores terre et aliorum corporum eam sequentium sicut adamas trahit ferrum. Et pro eo quod dixit quod homines intelligunt hec a motibus riuorum maris et humidiorum corporum sufficit in hac ratione dixisse quod ascendit fumositas ad partem ubi est luna. Et Ptholemeus dedit etiam nobis regulas. 3. prima est quod virtus que est circa terras habet magis opus pro eo quod ad terram peruenit: antequam habeat permutari. Cum autem regulam istam adiungimus ei que dicta est de magnitudine corporis inuenimus viam sciendi virtutes stellarum. scilicet que fortior vel debilior est: et propter hoc sciemus ea que ad ipsas pertinent secundum virtutes earum. Et cum has duas res coniungimus conuenit vt luna res habeat que solem sequitur: et sunt in secundo gradu lunis verbi gratia. si opus solis durauerit annos. opus lune durabit menses: et si sol habuerit aurum: luna habebit argentum: et si sol habuerit auri: luna habebit panem: et si sol habuerit reges luna habebit hereditarios reges sua et alia que sequuntur secundarie: ad virtutem solis. Secunda est: quod postquam luna facit humiditates per accisionem conuenit vt luna habeat aquas et omnes alias humiditates et ea que veniunt: per eas sicut est frigus modicum quod propter humiditates sequitur. Tertia glossa est: quod luna postquam calefacit parum per accidens conuenit vt faciat mutare et putrefacere et hoc quod habeat opera et substantias conuenientes tali rei. Et Ptholemeus non nominat regulam acceptam a motibus stellarum pro eo quod est res manifesta. Decem enim regula est in sole pro eo quod motus omnium stellarum sequitur motum suum conuenit quod sit princeps super omnes stellas: et in luna est pro eo quod in quolibet quarta applicat omnibus stellis: conuenit quod habeat virtutem applicandi virtutes aliarum stellarum cum sua. Et propter hoc conuenit quod virtus solis et lune dicitur super virtutes aliarum stellarum. Et quia luna festina est in suo motu: conuenit vt habeat de terrenis ea que pertinent ad rem tales: sicut nuntii et cursores. Nam conuenit vt sic inspicimus omnibus pertinentibus ad quolibet plax.

De virtute saturni.

Saturni vero stella secundum operis sui partes maiores infrigidat: suamque frigiditate maxima: modicum desiccatur: hec autem propter eius elongationem magnam a calore solis et ab humidis vaporibus qui prope terram sunt enenire videtur.

Et maius ac fortius opus saturni est infrigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris. Et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis et humidis fumosis fratribus terre.

Vult dicere quod facit hoc eo quod opus suum est multum elongatum ab opere solis: quod est opus caloris et a luna cuius est opus attrahere humores. Et hoc sicut in alio tractatu diximus: quod quando insperit ad comparisonem saturni cum sole et luna insperit quod amborum erat contrarius: et propter hoc dixit quod venit vt frigidus et siccus. Et Ptholemeus metipse glo-

saui. hanc comparisonem in eo quod sequitur.

Huius quidem stelle ceterarumque stellarum virium scientia: a suarum figurarum experientis que sunt in earum collatione cum sole et luna procedit. In ordinibus namque mutationum qui secundum augmentum diminutionemque differant videmus earum quasdam aeris qualitates vno modo: quasdam alio variare.

Scire quidem virtutem huius stelle. et aliorum erit propter rectificationem figurarum in que sunt in respectu solis et lune: quoniam earum aliquas videmus mutantes aerem vna maniera mutationis. et earum aliquas alia maniera in diuersis ordinationibus mutationis augere et minui.

Si memoriam habes eius quod tibi diximus quomodo probare possumus stellarum virtutes: glossa non indiget in hoc dicto: et si hoc oblitus es ausculta: dico quod sol et luna eo quod eorum opera magis apparent quam omnium aliarum stellarum: et sunt nobis magis manifesta et semper vnam viam sequuntur. et opera reliquarum stellarum abscondita videntur propter manifestam: conuenit vt inspiciant ad stellas habentes communiter cum duobus luminaribus figuris si augent in suis operibus: vel ab eis minuunt. Et sic ibi inspiciedo ad omnes donec certitudinem scias omnium. non semel sed pluries. Et si inuenieris quod semper sequatur vnam maniera operandi: scies de certo cuiusmodi virtutem habent.

De virtute ionis.

Huius quidem fortitudinis stelle ionis temperate complexionis existit. locus namque sui motus medius est inter saturni frigiditatem martisque feruorem. Quapropter infirmum calefacit et humectat et quoniam eius magis est calefacere. ipseque super alios celos vehit: auctor ventorum qui res oriri faciunt existit.

Ionis autem virtutis opus est complexionis temperate: et locus sui motus est medianus inter frigiditatem saturni et calorem martis: et propter hoc conuenit vt calefaciat et humectet: quia vero calefactio sua magis est: conuenit propter sphaeras que sunt sub eo vt ventos faciant generantes.

Multi crediderunt cum audierunt hoc verbum ptholemei quod opera stellarum secundum eius opinionem sequatur loca sphaerarum secundum vnam existit super alia: sicut credidit huius antiqui. et aliquid: et alii qui cum talibus rationibus nos impediunt. Ego vero dico quod si opera stellarum sunt secundum naturam: quomodo possunt sciri per propositiones quadruiales: quoniam radices harum amborum scientiarum diuerse sunt vna. scilicet ab alia. Amplius si omnia celestia corpora non sunt alicuius complexionis calide: frigide: humide: neque sicce: sicut probauit Aristoteles. quomodo potest ionis complexio temperari: eo quod sphaera sua existat inter illam martis et saturni. Nam si bene ad deum inspereris Ptholemei inuenies non esse prout ipsi crediderunt. Et postquam docuit nos viam qua sciemus virtutes stellarum ponit hoc vice alia in hoc loco dicens. quod quando probabimus motum operis quod et operabitur in aere nos circundante inueniemus quod est medianus inter magnam frigiditatem quam facit saturnus: et magnam

calorem quē facit mars. et hoc affirmat id quod dixit qd ca-
lefacit et humectat: quā si dixisset qd iuppiter facit hoc eo qd
sphaera sua existit iter sphaeraz vnam et aliam. cōueniret vt
esset temperatus et non calidus nec humidus. **E**t ego dico
qd quando ptholemeus pbauit opus iouis in comparatio-
ne operis solis et lune locutus fuit qd facit calorem non vl-
tra magnum: et propter hoc dixit qd motus sui operis est in
ter opus martis et illud saturni. **Q**uātem dixit eo qd ē ca-
lor suus magis facit ventos generantes propter speras q
sūt sub ipo. vult dicere qd iuppiter quia inclinatur ad tem-
periem versus calorem et humiditatem: quando cōmisset
cum operibus aliorum plarum existentiuz sub eo facit vē-
tos generatiuos: **E**t bi venti sunt illi qui sunt in spermate et
semminibus: et ceteri venti tales qui sunt conuenientes vite.
Et si inspereris ad cōmitionē que fit ex virtutibus plarū
existentium sub eo cum sua virtute: tunc inuenies sic esse
debentem.

De virtute martis

Artis autē stella proprie desiccatur. eiusqz
nature vis comburi: eius nāqz calor: igni
is assimilatur calori et locum in tra solē
obinet cūis sphaera ferens subest illi.

Ars proprie desiccatur et p vim sue nature cō-
burit: eo qd igneum habet calorem: et quia est
circa solem: quoniam sphaera i qua sol existit
posita est sub eo.

Uult dicere qd opus virtutis martis quando illud expe-
rimur inueniemus siccitatis magne. ad id quod dixit. qd
virtus martis comburit eo qd igneum habet calorem. **D**i-
co qd stelle sunt sube simplicis et non compositae diuersorū
elementorum appitio sui cōlōis est recta: qz ibi non ē ali-
quid qd mutet colorem conuenientem eidem sube. **P**tho-
lemeus aut docet nos per hoc dictum regulaz qua sciam
virtutem stellarum quoniam per nos itelligere nō possum
et possumus eam itelligere per colorem. **I**n hoc enim vi-
cto adest dubium: qd nos soluere oportet. Nam multi cre-
dunt qd color non ostendat rei virtutem: et hec ē veritas in
terris propter cōmitionem elementorū que in eis est.
tamen in celestibus non est ita: quia non sunt vllō modo
composita aliquo elemento. **E**t propter hoc rediuit ptho-
lemeus ad probandum hanc virtutē alio modo dicens: et
quia existit circa solem: et quia sphaera in qua ē sol est posi-
ta sub eo. vult dicere qd accidit vt sit veritas res ista: qz vir-
tus martis comburit: eo qd existit circa solem: et quia sol est
sub eo et commiscetur virtus sua cū illa solis: et sit calidus
multum et siccus de modo qd sine temperamento pburit.

De virtute veneris.

Eneris quoqz stella propter sue cōplexi-
onis temperiem iouem proflus in ope-
ribus imitatur preter qd in ea iouis or-
do conuersus est: modicum nāqz calefacit quia
prope solem est: et humectat quantum luna p-
pter magnam sui luminis quantitatem: ideoqz
sibi vapores qui ex humoribus terram circun-
dantibus ascēdūt attrahit.

Et venus ipamet opera iouis facit. propter tē-
peramentum sue complexionis excepto qd est
nature iouis contraria vna. qz calefacit parum
multum. eo qd existit circa solem et humectat p-
lynam: propter magnam lucem quā habet hic

pla eo qd attrahit ad se fumofirates que eleuant
ab humoribus terre.

Uult dicere qd eius calor est minor multum illo iouis: et
propter hoc et propter humiditatem quā facit dicimus qd
est quodāmodo frigida: et plus humida. **Q**uātem dixit eo
qd existit circa solem: dixit: eo qd virtus sua voluitur cum
illa solis. Et id quod dixit humectat sicut luna: vult dicere
qd venus facit hūectationē circa eā quā facit luna. Et id qd
dixit ppter magnam lucem vult dicere qd modicus calor
facit humores currere.

De virtute mercurij.

Telle quidez mercurij opus est in maio.

Sri parte desiccare et equaliter humectare

In quibusdam eteniz horis desiccatur hu-
mores: eo qd nusquam a calore solis nimis elon-
gatur. **I**n quibusdam autē humectatur eo qd ei
locus superest lunari sphaere que terre propior
existit: et in horum quidem vtroqz eius altera-
tio est festina. Ventorum et hic auctor existit:
ob hoc qd eius motus circa solem citus habet.

Siccitas vero et humiditas mercurij est per
vnum equale. quoniam aliquando desiccatur et
erugat humores: eo qd nūqz elongatur multū
a calore solis. et nullo tempore: et aliquādo hu-
mectatur eo qd pōitus est super speram lūe: que ē
magis circa terram qz omnes alie spere et muta-
tur ad has duos statūs et facit ventos propter
sensititas mutationes eius circūqz solem.

Uult dicere qd opus mercurij non est vna res sola: quon-
iam aliquando desiccatur et aliquando humectatur. cum aut
siccatur est quando soli applicatur: et tūc opus suum in calefa-
ciendo et siccando circa illud solis. Humectare namqz suū
est propter vim suam que cōmiscetur cum illa lune qd posi-
ta est sub eo: et est opus suū sicut opus lune. Et ptholemeus
qz pōnē fecit d ope mercurij cū illo solē. **I**tem qd aliqñ fa-
ciebat opus tale qle sol et qz pationē fecit cū eo lūe. inuenit
qd aln faciebat opus tale quale luna: et experti fuit hoc mul-
totiens: et inuenit qd semper alterum horum duorū operū
faciebat leniter: et sciuit pro certo qd opus suum est fm opus
aliarum stellarum cum quibus inuoluitur et opus propri-
um in se non habet. Et quia cursus mercurij est semper cir-
ca solem conuenit vt virtus mercurij permutet opus solis
diuersis mutationibus fm stellas cum quibus inuoluitur
Et quia virtus sua inuoluitur multum cum illa lune: et ga-
operatur in mutatione virtutis solis: conuenit qd ventos
faciat diuersarum manerierū. **D**ic enim perficitur qd
locutus est ptholemeus in virtutibus. et plarū et manifestū
est sicut itelligimus et glosauimus qd hoc totum monstra-
uit fm naturam et non fm quadruium. **E**t si isti dicerēt
qd he sphaere posite fuerūt in hac manerie per naturam p-
virtutes suoz operū. dicem qd hec virtus esse pōt: non tū
qd per hoc magis possint scire virtutes stellerū. **A**mplius
si itellerimus per dictū ptholemei qd dixit de saturno
qd est frigus eo qd elōgatus est a calore solis qd hoc diceret
propter sphaerā suāque elongata ē a sphaera solis. cōueniret
propter hanc opinionem qd omnes stelle fixe frigidiores
saturno essent eo qd earum spera multo magis elongata
est a sphaera solis: qz ab illa saturni. et hoc non est ita. Qua-
re verum est id quod diximus. Nos autem cūz veritate i-
uenies si bene inspereris in verbis ptholemei. **E**t ita do-
cuimus te regulas quas dedit nobis ptholemeus in sole et

Tractatus

luna ꝛ uenit vt tales petas regulas i.5. planetis erraticis ꝛ alyis stellis ꝛ per id quod dixit q. saturnus ifrigidat multum ꝛ deficcit aliquantulum dedit nobis regulam: q. res que sunt talis complexionis: ꝛ que ad talem complexionē pertinent sunt oēs saturni sicut est nix aut gellata ꝛ frigida ꝛ omnis res acetosa ꝛ poplo frigida ꝛ sicca ꝛ mores ꝛ opera ꝛ finientia ad talem complexionem sicut est iram tenere lō go empore ꝛ omne magni celamenti ꝛ abstinentie ꝛ labora torū terre ꝛ strigas. Et postq. sui est nix ꝛ gelata cōuenit vt humiditates faciat ꝛ augmentat in aquis per accidens quoniaz gellate ꝛ nives quando fiunt habent aquas auge re ꝛ generaliter dico quia eius complexio est contraria ou arum luminarium conuenit vt habeat res omnes contra rias rebus pertinentibus ad luminaria. ¶ Et p id quod dixit q. iuppiter est temperate complexionis dedit nobis re gulam pertinentem ad res que proueniunt a tali complexi one. sicut sunt bona facta spaciofa: voluntas: legalitas: ꝛ ve ritas sapere ꝛ bona credulitas. Et per id quod dixit q. ca lor ꝛ humiditas vincit in eo debet nobis regulam: q. debet habere res pertinentes ad hoc: sicut est sanguis ꝛ simi le. Et per id quod dixit q. eius opus est medianum inter opus saturni ꝛ illud maris dedit nobis regulam q. iup piter habet res medianas inter res pertinētes ad saturnū: ꝛ pertinentes ad martem sicut sunt indices: ꝛ alcaidi ꝛ eun tes pacem ponete inter homines. ¶ Et per id qd dixit q. virtus martis est ardens dedit nobis regulaz de rebus exi stentibus inter nos eas que similes sunt sibi sicut est ignis stulticia ira impetuositas occidere venena interficientia boza ipa: ꝛ fm hoc cōuenit vt habeat homines ꝛ milites ar migeros ꝛ omne bellum ꝛ guerram ꝛ omnem armorū ma nerie. ¶ Et per id quod dixit q. virtus veneris ē sicut vir tus iouis excepto q. minor est aliquantulum conuenit vt habeat omnes tales maneries ꝛ ornamentum mulierum: gaudia: ludos: ꝛ omnem delitiā ꝛ bonos mores. ¶ Et p id quod dixit burnectat sicut luna: dedit nobis regulam q. ha bet omnes humiditates conuenientes eidem sicut est vi num ꝛ omnis potatio saporosa: ꝛ similia. ¶ Et per id qd dixit q. Mercurius miscetur cum alyis stellis. dedit nobis regulam q. habet res alias pertinentes ad alias plas in cō paratione solis ꝛ conuenit q. habeat secretarios reges scri barios numeratores: adrendatores: ꝛ res alias que nomi nate sunt ad mercuriū pertinentes. Et si inspexeris ad dicta nostra bene poteris itelligere qua manerie applicāt virtutes stellarum ad ea que sunt iuxta nos: quoniam apli cant ꝛ radios in rectis lincis. Et mirari non bene debes q. nos sic inuenimus res omnes sentitas que sunt inter nos: quia virtutes: visus: auditus: ꝛ odoratus omnes ad nos ve niunt aere mediante. Amplius quando voluerimus pone re polum pedis mouemus ipm cum voluntate nostra sē per quando volumus: ꝛ sine dubio: quia virtus motus a ce rebro venit in vno momento ad polum. Et postq. ē ita ma nifestum est qualescūq. due stelle coniungantur per longi tudinem ꝛ latitudine ꝛ cōmiscetur due virtutes ꝛ fit vna virtus tertia ꝛ celestis ꝛ perueniēs vsq. ad nos: ꝛ sine dubio virtutes stellarum mutantur propter coniunctiones.

C In fortunis et in fortunis   Caplm. V.

Quam igitur sint figure predictæ pro
ut diximus sintq; naturarũ quorũ
Due videlz calor ⁊ humor procre
antes ⁊ efficiẽtes: nil etenim nisi p
illa creamentum suscipit: Due ve
ro. s. frigiditas atq; siccitas destruẽtes: p eas
nãq; res minuuntur esseq; desistunt:

¶ Postq̃ hec ita sũt: ⁊ due ex quatuor naturis

que sunt calor ⁊ humiditas sunt generatrices:
⁊ operatrices: quia res omnes per has ꝓmiscē
tur ⁊ crescūt: ⁊ ceteræ due sunt damnatrices ⁊
destructrices que sunt frigiditas ⁊ siccitas: quo
niam per has res duas damnantur ⁊ destruan
tur omnes res aliæ.

¶ Vult dicere postquā he regule date sunt hoc modo: et nos inuenimus q̄ per calorem ⁊ humiditatem fit omnis generatio ⁊ omne clementum: ⁊ q̄ p̄ frigiditatem ⁊ siccitatem fit omnis corruptio ⁊ omnis mutatio dicimus q̄ hoc expertum est in scientia nārū ⁊ i p̄hysca: ⁊ propterea hoc accepit pro re que experta erat. ⁊ vult dicere i isto loco de calore ⁊ humiditate que: magis inclinatur ad temperamentum ⁊ de frigiditate ⁊ siccitate que magis exeūt de tēperamento. Et tu ante intelliges per verba sua q̄ hoc verum ē. Tu inuenies q̄ Aristo. probauit in illo libro: generationis ⁊ corruptionis: q̄ frigiditas ⁊ calor sunt operationes ⁊ humiditas ⁊ siccitas receptorices operis eorum. ⁊ hoc est contrariū eius qđ dixit Ptholemeus ⁊ propter hoc volo dubium istud soluere dicens q̄ Ptholemeus nō contradixit Aristo. nisi in hoc loco s̄m rationem de qua loquitur. nam imposuit nomē operator ⁊ generator his per que res generantur ⁊ crescunt: ⁊ posuit nomen dānator his per que corumpuntur res. ⁊ humiditatem posuit cum calore: eo q̄ his duobus omnes res alie generantur. ⁊ posuit siccitatem cum frigiditate: eo q̄ per hec duo damnantur ⁊ destruntur omnes res. ⁊ manifestum est q̄ quando due diuerse res cōiūgūtur que harum diuarum vincit aufert nomen: ⁊ ita fecit Ptholemeus in hoc libro.

Quas stellarum erraticaruz iouez. Lac vene
rem lunam etia3 scd3 pñice viros au crozitratis
fortunas esse dicere eo q̃ earum est complexio
temperata ⁊ q̃ eis multum caloris ac humoris
ineſt.

Exierunt antiqui q. 3. planetarū erraticorū
qui sunt iuppiter ⁊ venus ⁊ luna similiter dāt
fortunam: eo q sunt temperate complexionis
⁊ trahuntur magis versus calorem ⁊ bumidi
tatem.

Certe dixit hic ptholemeus q calor z humiditas de q
bus locutus fuit sunt que magis inclinantur ad tempera
mentum. quia quando accipiemus regulam ionis q calefa
cit z hūctat tēperate conuenit fm hoc q: operet in genera
tione z cremento: et facienti rem talem: conuenit dare for
tunam. z quando accipiemus regulaz veneris: q opus ei⁹
cadit circa illud ionis: eo q magis humectat. z eius vir⁹
semper cōmiscetur cum illa solis: eo q vadit circa eum et
eius mor⁹ est circūqz solem componitur ex modico calo
re quā habet venus cu⁹ calore solis z humiditate veneris
complexio vna omnem generationem faciens z cremen
tum z facienti rem talem conuenit dare formam. Simili
ter z de luna. nam eo q ē motus festini z ei⁹ lux a sole: z ei⁹
virtus sequitur virtutem solis in operando z semper com
miscetur cum virtute solis qui dominatur super omnem
generationē conuenit vt opus lune sit omnis generatio. z
crementum. qm nā posuit in eā humiditatem magnā: eo
q amplificat corpora omnium rez terrenaz p temperan
do virtutem siccitatis solis.

Quædam quidem saturni atq; martis operib⁹
predictarum stellarum naturaliter contraria
fore testati sunt: eo q; horum alter p frigiditatē

intensam et alter per siccitatem intensam operatur.

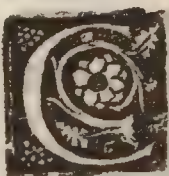
Et dixerunt quod saturni et martis naturale opus est contrarium ipsis planetis: quia unus frigus alter siccus ultra medium.

Aperte dixit hic etiam quod frigiditas et siccitas de quibus locutus fuit sunt que nimium exiuerunt de omni temperamento. et est manifestum quod postquam Saturnus sic in frigidat aufert a rebus omnibus humiditatem. et conuenit quod opus nature illius qui talis est. sit operi iouis contrarium et ueneris atque lune. et uolo dicere quod suum naturale opus sit corruptionis et minutionis ac destructionis rerum. et ideo dixit nobis aperte quod mars operatur maius siccitatis quam caloris et modicus calor quando cum siccitate magna commiscetur: comburit. et si quis credat quod opus naturale martis est magna siccitas et quando coniungitur cum opere solis sit inde complexio que comburit. dico quod hic uoluit dicere ptholomeus quando dixit eo quod est circa solem. et sol positus est sub eo: nam res est: que potest esse et non est sine modo hoc dixit propterea ptholomeus. Quod autem dixit quod eius color assimilatur colori igneo: et propter hoc operatur calorem qui comburit totum: dixit pro affirmando rationem quam dixit de Marte.

Solem autem atque mercurium in natura siccitate habere subiungere: eo quod illi utriusque prebent effectum: et secundum aliarum stellarum mutationem cum quibus ictual habuerint: magis quam ceterarum stellarum alique res mutare compellunt.

Solem tamen et mercurium habere dixerunt participationem cum naturis aliorum planetarum: eo quod dant ambo res duas. et mutantur cum mutatione aliorum planetarum: secundum illos cum quibus se aspiciunt magis quam alijs.

Uult dicere quod sol et mercurius aliquando dant fortunam et aliquando infortuniam. de mercurio quidem ante monstratum fuit quod aliquando facit siccitatem et aliquando humiditatem. Et quando de humiditate operatur eius opus est generatio et crementum: quia uirtus sua cum illa solis semper commiscetur. tamen sol quia uirtus sua semper uicit et dominatur super res omnes et siccitas quam facit est modica conuenit secundum rationem quam prediximus quod quando commiscetur cum aliquibus rebus facientibus humiditatem et generationem faciat et augmentum. et quando commiscetur cum eo res facientes siccitatem conuenit quod operetur corruptionem et minutionem. Nunc autem habemus certas secundum regulas ante dictas quod iuppiter et uenus et luna sunt fortunate. Similiter erit hec regula pro eo quod ante dicebamus: quod dicemus quod res omnes pertinentes ad bonum pertinent et ad hos planetas fortunosos secundum quod nature cuiuslibet conuenit: et quod saturnus et mars sunt infortunati. Et similiter erit regula pro eo quod ante dicitur: quia dicemus quod res omnes ad malum et infortunium pertinentes ad hos duos planetas pertinent secundum quod conuenit in sui natura. et quod ad solem et mercurium quandoque pertinet bonum et fortunium et malum et infortunium aliquando. Et isti antiqui sui de quibus locutus fuit in hoc capitulo pthole. sapienter locuti fuerunt: quia intellexerunt fortunas et infortunas stellarum et operum que operantur primo in elementis. Nam hec quatuor qualitates sunt primo instrumenta nature cum quibus in rebus omnibus operatur que sunt generationis et corruptionis. Et si inspexeris in scientia nostram inuenies quod res omnes sequuntur prima. 4. elementa que sunt caliditas: frigiditas: humiditas: et siccitas

In masculinitate et feminitate Capitulum VI.

Am partium item nature duo sunt prima genera masculinum. scilicet et femininum.

Amplius eo quod principia nature sunt duo. et hec sunt masculinum et femininum.

Quia quando natura incipit facere homines incipit per eorum facere: quod conuenit ut recipere possit spiritum: et mutat postmodum ad statum alium corpus ipsum donec spiritus sit in eo et mutat illud postea donec sit anima et postmodum ad statum animalis ad statum hominis ipsum mutat. et hoc modo res omnes operatur natura sicut probatum est in scientia naturalium. Et postquam ita est: quod illa que facit natura recipiunt omnia opus a corporibus celestibus manifestum est quod uirtus masculini et feminini segretur per se. 4. qualitates. Quod autem dixit. quod sunt duo genera masculinum et femininum. uult dicere quod hec duo sunt similia in tota natura. nam quando natura incipit facere aliquod corpus uel qualecunque sit propositi sui est facere ut illud compleat et ipsa per se extrahat separatam et que maioris perfectionis sunt faciunt masculinum et femininum manerent et corporum diuersorum sicut est uir et femina. et in his que sunt modice perfectionis fecit masculinum et femininum commixta: quoniam in semine vegetabilium et fructuum arborum sunt uirtutes masculini et feminini commixte. et uenit ut intelligas in hoc loco de nomine nature quod est uis et uirtus quam deus posuit in rebus omnibus pro ipsis gubernandis: et complendis et conseruandis.

Cumque ex uiribus predictis proprie femina uis sit ex humida substantia: eo quod hec qualitas in femininis generaliter inuenitur.

Et uirtus femina proprie habet uirtutum quas diximus est sube humide quoniam hec qualitas iuncta est generaliter in omnibus feminibus.

Uult dicere quod uirtus femina nunquam inuenta est nisi cum suba humida. et hoc scimus inductio: quia quando inspexerimus in omnibus particularibus inueniemus semper quod uirtus femina cum suba humida est coniuncta. Amplius quia sapientes antiqui monstrauerunt quod femina generaliter omnino est humidior quam masculina.

Et residua qualitas in maribus proprie semper reperitur.

Et alia qualitas que remanet proprie in masculinis est inuenta.

Qualitas que remanet est siccitas quia quando uirtus feminea est cum suba humida conuenit quod suba masculina sit cum suba sicca in comparatione humide.

Ab antiquis concine dictum est: lunam et uenerem quibus multum inest humiditatis femininas esse. Solem autem atque saturnum: iouem etiam ac martem masculinos.

Et postquam hoc ita est. rem certam dixerunt sapientes antiqui cum dixerunt: et luna et uenus sunt femine propter multam humiditatem que in eis: eo quod sol: mars: saturnus: et iuppiter sunt masculini.

Quod autem dixit propter humiditatem que in eis est. uult dicere quod humiditatem faciunt in terrenis. Sol tamen et mars sunt masculini: eo quod faciunt calorem et siccitatem in rebus

Tractatus

Et iuppiter qz facit calorem & calorem humiditatem defeccat. & saturat n° qz multum infrigidat & frig° magnū gellat humiditatem.

CMercuriū vero quā siccitatē & humiditatē equaliter opat: i vtroqz gñre societate habere dixerūt.

Et mercuri° bz picipationē cū abobus gñeri b°: eo qz facit siccitatē & humiditatē equaliter.

A verbo intelligimns ptolemei qz mercurius facit cōplexionem medianam inter calorem & frigiditatem & facit humiditatem & siccitatem visibiliter & qñqz alias. Nūc autē inspicias quō intellexit ptole. p regulas antedictas qz rōne facit vniūsqz pla ppe opus suum.

Aliunt etiam planetas vt ita dicam masculinizare & feminizare secundū figuras que in sui cuius sole collatione formantur. Nam cum ipsi soles pcedētes orientales existūt masculini: cū vero solē seqntes occidentales fuerit feminini dicūt.

Et dixerūt qz ple dāt virtutē masculinā & femininā pp figuras quas hñt in respectu solis: qz qñ sunt orientales añ solē: sunt masculini. & qñ occidentales sequentes solem sunt feminini.

Vult dicere qz sapientes antiqui dixerūt p experientias & rōnes qz planete sūt diuersorū operū ppter figuras quas hñt respectu solis diuersas. qz qñ fuerint orientales qz ascēdant ante solem extēdētes virtutē suam sup terrā: anteqz virtus solis ascendat: erunt masculini. Et quādo fuerit occidentales erit cōtrarium. Et propter hoc cōuenit: vt quādo fuerint orientales habeant vim maiorem: & qz opus suū magis appeat: qz cū fuerint occidentales. Et qz virtus masculina maior ē feminina virtute: cōuenit rōne & experientia: qz ple dēt vim masculinā: qñ fuerint orientales: qz tūc hñt vim maiorem. Et qz cū sol ascēdit p eos humiditates quas fecerūt exugat. Et qz dent vim femininā: qñ fuerint occidentales: qz tūc hñt vim minorem: & qz hñctant id qd defeccat sol.

Idem etiam per figuras quas in orizonte formant habere probantur. Cum enim in locis fuerint que sunt ab oriēte vsqz ad celi medium: vel ab occidente vsqz ad oppositum mediū celi sub terra: sunt masculini: eo qz cum sunt orientales ea morantur in parte: a qua procedit vētus qui vocatur assabe. In duabus autem quartis residuis sunt feminini: ob hoc quoniam partes illam opinent vnde procedit adabor.

Et erit hoc etiā propter figuras quas habent respectu orizontis. quia quando fuerunt in oriente quod est ascendens vsqz ad medium celi & ab occidēte vsque ad angulum terre: qui est mediū celi de sub terra sunt masculini. quia quando sunt in istis locis sunt in directo ventī qui dicitur ē solan°. & qñ sunt i alijs duob° qrtis sunt feminini. eo qz sunt i directo vēti occidentalis.

Postqz ptolemeus monstrauit id qd operantur ple: nā liter dando vim masculinā & femininā monstrat nunc nobis quō de b eodē p accñs opant dicēs nobis primo. id qd operantur respectu solis primo modo mōstrat id qd operantur respectu orientis: vt dat nobis per has regulas cum p sciam° alia opa que per accidens operantur: qñ firmamentum omni hora diuīsu se ponit in quarta quarta: qz ipm diuidit circulus orizontis & circulus meridiei & qdlibet horum

quatuor qrtor bz viz ab alio quarto diuīsa: qz quartū qd ē a medio celi vsqz ad occñs: ē locus vñ mouetur ventus occidentalis sicut nāles & pbyci monstrauerūt: & tenet qz ventus solan° pfectior & siccior sit qz occñtalis. vñ & bz hoc cōuenit qz p mū qrtū qd ē oriētale: sit d nā masculina: & qrtus occñtalis d nā feminina. Et qz ea qz opposita sūt viz hñt equalē puenit. qz vt qrtū qd ē ab occidēte vsqz ad mediū celi dñt terra hñat vi sic magnā: vt oriētale: p eo qd oppositū ē eidē. Et qz qrtū qd ē a medio celi dñt terra vsqz ad oriēns hñat vi sic magnā: vt qrtū occñtalis sibi oppositū. p hec. n. vba dñt nobis pto. reglā qz poteris alia mltā itelligere Et dñt tibi viā qz itelligas nām. iz. domorū qz fiūt in firma mēto p accñs: & hoc exprimet tibi ante.

In diurnis & nocturnis. Caplin. VII.

Noniam item duo sunt spatia ex quibus tempus efficitur. Quorū alterum dies est: qui proprie masculinizat propter calorem eiusqz vim efficacē atqz mouētem. Alterum vero nox est qui feminizat propter illius humiditatem atque quētem.

Quia stelle operantur qualitates primas in terrenis conuenit vt diuidant alia opposita: & secundū hoc earum alique habent diem alie vero noctē. Et similiter quia hec duo sunt partes quibus fit tempus & dies masculinat proprie propter virtutem & calorem operatricem que existit in motu ē de die: & nox effemiat ppter frigiditatem & operatricem que est quies & tranquillitas.

Tps fit d reb° pñuis & ois res pñua sēp dñsionē recipit & pp b diuidit tps i ānos mēses dies & horas: & ptes horarū & alias fractiōes. Et i die ē tps qz sol pplet reuolutionē vñā aprie qz ascēdit donec alia vice ascēdat: & b diuidit in diē & i noctē. & dies si diuidit ad aliā nāz: qz ps diei ē & sñr nox. vñ puenit qz due petie qb° tps manifeste pñōit. sint nox & dies. tñ dies maioris vñtis ē: eo qz vt solis extēdit super terrā cū qz mouēt alia & vegetabilia crescūt. Et gñāl i aia lib° & reb° oib° se monētib° bz sol viz maior ē d die qz d noctē. ita qz vt qz sol sit ille qz oia moueat sine illo medio. nox at dñsionis vñtis ē: qz vt sol abscondit ē subter terrā: & pp b puenit vt aialia regescāt. Ampli° calor māifestior ē d die qz d noctē. nā d noctē crescūt humiditates qñ hēm° fūositate hūidas qz d noctē magis i aere pñgūt & expergunt de die. vñ ex hoc toto cōuenit vt nā diurna masculina sit & nocturna feminina.

Lunam ac venerē nocturnas: solem autem & iouem diurnos esse dicere. Mercurium vero velut pcedimus vtrīsqz socium fecere.

Dixerunt qz ven° & luna sūt nocturne sequēdo primā rōnez suā & qz sol & iuppiter sūt diurni: & mercurius habet cum istis participationem vt diximus.

Qd dixit sequēdo rōnē suā. vñ dicere qz sciuerūt qz erant stelle diurne & qz nocturne. rōne masculini & feminini. Et qd sciuerūt p rōnez postmodū p expiētā certificauerūt.

Et eum in oriente diurnus in occidente vero nocturnum esse rettulere.

Qz mercurius cū est in parte oriētali est diurnus. & cū est in parte occidētali nocturnus.

Ptholeme⁹ significat nobis in hoc qđ dixit de mercurio: qđ stelle p accis opant: qm̄ oriēs euz in eo apparēt stelle: cū ascendūt: & deinde mouet vētus solan⁹: puenit vt beat vīm maiore & manifestiore qđ occis: qm̄ i occidēte cadunt stelle: & vētus occidētalīs abide mouet. & qđ mercuri⁹ facit medianā psonē iter calozē & frigiditatē: puenit qđ qm̄ fuerint in oriente ad masculinū pteat & diurnū. & cum in occidēte ad femininū & nocturnū.

Infortunā autem vtrāqz super hos duos modos diuisere: pter qđ hoc non naturaliter sed p contrarium fecerunt.

Et participarūt et ad has duas maneries planete duo qui substantiā habent corruptionis & destructionis. vnde non sequuntur in hoc naturalem rōnē primā: sed alias diuersam.

Aperte dixit h nobis pthol. qđ qđ dixit vsqz buc ē fm rōnes nāe. & hoc qđ nē dixit ē alteri⁹ manieri: vlt oīe qđ h de quo mō loq̄ ē cū rōne nāz diuersa ab ea qđ an dixit.

Nam cum res cōsimiles rebus quarum complexio idonea est commiscetur earum valitudo meliorantur.

Et hoc ē qđ quando res similes pmiscetur cū rebus bone complexionis: earum proficuum magis crescit.

Et hoc manifestū ē: qđ res bone qm̄ cōmiscēt cū alijs sibi siliabus sūt maioris proficui. & d p̄trario illō idē. qm̄ res male qm̄ cū siliabus cōmiscēt sūt maioris damni.

Cum autem res dissimiles cōmiscentur reb⁹ destruentibus minuetur eorum nocumentuz.

Et quādo res que non sunt p̄similes inuoluūt cū malis minuunt multū d suo damno.

Hoc aliud vbi ē p se sūt manifestū. qđ si res faciētes dā nū cōmiscēt cū p̄ficiētib⁹ minuit mltū d suo dāno. ptholeme⁹ at pposuit has rōnes: demōstrando id qđ sapiētes anti q p̄xpientia pbauerūt: & iuenerūt certū. & p dāno hāc rōne alijs talib⁹ i quocūqz loco fuerit oportunū i nā steliāz.

Ob hoc ergo saturnū qui ifrigidat calori diei: martem vero quia desiccatur humori noctis assimilauerūt. iō. s. qđ vterqz istorum cā ei⁹ rēperabitur complexio qualitati temperate complexionis assimilabitur.

Et qđ saturn⁹ ē frigidus multū posuerunt euz cū calore diei: & qđ mars est siccus valde posuerunt ipm̄ cum humiditate noctis. & vterqz eoz quando sua complexio temperatur fit conueniens statui complexionis temperate.

Nā ē qđ oēm rē tēpat. & postqđ saturn⁹ frigid⁹ ē nimīū posuit eū diurnū: vt nā diei eū p̄tēperz suo calore. qđ si fecisset ipz nocturnū auxisset i sui dānū nimīū sui mēsurā. martē sūt eo qđ nimīū sicc⁹ ē. posuit nocturnū vt noctis hūiditas minuat aliqd de magna siccitate ipz⁹. qđ si eū fecisset diurnū auxisset sine mēsurā mltū i dānū suū. Et qđ sapiētes antiq̄ expti fuerūt nāz hoz duoz plāz iuenerūt saturnū eē diurnū. martē vero nocturnū p alia rōne diuersā ab ea quā an dixerūt primā. nā hāc iuenerūt rōne de p̄tēpando nāe & cōueniētē vt a vbiis itelligas pthole. qđ i fortune p̄lōnē bonā faciūt aliqñ: qđ de opib⁹ suis minuit opa alioz qđ p̄ria sunt eis. Expedit et vt i b̄spicias qđ loco qđ sibi accit i hac pte.

In fortitudinibus figuraz que formantur p solis positionem.

Capitulum VIII.

Dixit Bala.

Ptho. aut vult i hoc caplo ofidere quō scias vtutes: quas hnt stelle p accis: sic m̄rauit vsqz buc qđ scire poteris vtutes quas habent per eēntiam

Luna itē & tres erraticæ stelle soli p̄aposite diminutionē & augmentum i suis proprijs virib⁹ assumūt. s. figuras qđ i collatōe sol⁹ effigūt. Luna & tres planete erratici qđ sunt supra solē recipiūt augmentum & decrementum i virtutibus suis proprijs fm̄ figuras quas hnt in comparatōe solis.

Vult dicere qđ opus suarum p̄p̄iarum & nālium augeatur & minuitur in eorum plauetarum figuras i p̄paratiōe solis. nam an docuit nos qđ planete qđ sūt sup solē: sūt saturi nus iuppiter & mars. & p̄pterea dixit eos erraticos: vt inde extrahas stellas foras que sunt etiā sup solem.

Luna nāqz a sua p̄ria corniclatōe vsqz ad suā primā dicothomitatē humectat: & inde vsqz ad plenilunium calefacit: & inde vsqz ad dicothomitatēz scđaz desiccatur: deinde vsqz quo occultetur: & i directo solis existat infrigidat.

Quia luna ab hora qđ nascit donec sit in p̄rio luminis medio humiditatē p̄p̄ie opat: & ab hora medijs prime lucis donec sit plena opat calorem. & ab hora qđ ē plena vsqz ad horā medijs se cūdi opat siccitatē. & ab hora medijs scđi vsqz ad horā qđ abscondit & sepat a sole opat frigiditatē.

Op⁹ lune p̄p̄iū ē hūiditatis. & qđ postqđ icipit in luce crescere accidit calor eius qualibz die crescit: & calor sep apit poros: digelat hūiditatē spissā & gelatā: et facit eā decurrere: puenit vt lūa ab hora qđ sepat a sole donec sit dimidiata i luce: hūiditatē solūmō vt plimū opet. & postqđ sepat a 4° sinistra solis & vadit ad oppōnē suā crescit magis calor ei⁹ p̄p̄ magnā lucē quā hz. & postqđ sepat ab oppōnē solis & vadit ad ei⁹ dextrā quartam crescit magis calor ei⁹: eo qđ lux ei⁹ ē multū sup terrā: & p̄ hoc exugat hūiditates: & puenit qđ opet siccitatē. Et postqđ separat a dextra q̄rta solis & vadit vt iugat cū eo: lux sua multū minuit oī die & puenit qđ frigiditas sequat hūiditatē ipsā donec sepat: eo qđ calore minuit oī die p̄p̄ minutōez sue lucis. & hz b̄ sūt i luna quatuor stat⁹. p̄m⁹ ē etati pueritie filis & tpi vīs. 2° ē filis etati iuētutis & tpi estivali. 3° ē filis etati senectutis & tpi autū uali. & 4° ē filis etati decrepiti & tpi byemali. Nūc at lucrat⁹ ē alias regulas p̄hec dēcā: qđ cū eis admixtis alijs regulis eēntialib⁹ opatōis p̄p̄e lūe mltā itelligere poteris ad lunam p̄tinetia. vbi grā: qđ qm̄ fuerit hūida d̄m̄rat feminas. & masculos qm̄ sicca fuerit. sūt qm̄ calida demonstrabit masculos. & feminas quando frigida.

Stelles vero matutinales ex quo apparēt de sub radijs solis vsqz ad suā stationē primā magis humectat. & a statōe sua prima vsqz ad vesp̄tinā ascēsiōnē magis calefaciunt: & ide vsqz ad statōem scđam plus desiccatur: & quā vsqz ad suā occultationem magis infrigidant.

Planete erratici dicuntur solummodo ma

Tractatus

tutinales: qm̄ ab hora qua exeūt d̄ subradijs solis vsq; ad suā stationē primāz humectant magis. Et a statōe primā q̄ primā nocte ascēdunt calefaciūt magis. ⁊ deide q̄ primā nocte ascēdunt vsq; ad statōem scdā desiccant magis ⁊ a statōe scdā donec sint occidentales ifrigidāt magis.

C Planete erratici qui dicuntur solummodo matutinales sunt tres existentes super soles. scilicet saturnus: iuppiter ⁊ mars quoniam isti solummodo apparent exeutes de sub radijs solis in mane. Et venus ⁊ mercurius exeundo de sub radijs solis apparent quandoque in mane: et quandoque in nocte. Et lux horum trium cum fuerint orientales incipit omni die augeri donec se ponunt in solis opposito q̄ primā nocte ascēdunt: ⁊ postmodo lux eorum incipit minui omni die donec coniungantur cum sole. vnde conuenit vt habeant pro augmento ⁊ decremento sue lucis tale statum qualem luna: ita q̄ dum sūt orientales donec sint in statione primā operantur humiditatez per accidēs: ⁊ a principio sue retrogradationis q̄ primā nocte ascēdunt: operantur calorem per accidēs. ⁊ dūz ascēdūt primā nocte vsq; ad stationem qua incipiunt dirigi operantur siccitatem. ⁊ dum sunt directi donec coniunguntur cum sole: operantur frigiditatem in manerie que lune accidit. Et conueniens est q̄ ratio ppter quam est hoc sit id quod volo dicere. Dico enim q̄ dum exeunt de sub radijs sunt similes etati pueritie. ⁊ postq̄ incipiunt retrogradari donec oppositi sint soli: sunt similes etati iuuentutis. Et postq̄ separantur ab oppōne donec incipiunt dirigi: sunt similes etati senectutis. ⁊ postq̄ diriguntur donec iungantur cum sole: sunt similes etati decrepiti. hui⁹ autem similitudinis ratio est. q̄ virtus stellarum est cum virtute solis cōmixta. ⁊ sui motus sunt naturaliter ligati cū motu suo. ⁊ omnes sue virtutes sequuntur virtutes solis ⁊ lune. ⁊ q̄ notificādo hos status lune sufficere cognouit: nō oportuit: vt in venere et mercurio notificaret eosdem. Quod enim in hoc loco exp̄mitur te intelligere oportet. qm̄ aliquorū est opinio q̄ hi planete operantur hoc fm̄ q̄ sunt circa terram vel longe. ⁊ hec est falsa ratio. qm̄ eo q̄ sint circa terram non operantur aliam: nisi q̄ sunt solummodo maioris virtutis. ⁊ quando sunt longe minoris: q̄ magis elōgati sunt. Et aliqui vadiunt p̄tra ptolemeū in eo qd̄ dixit ante. q̄ quanto planete sunt magis circa terram: tanto magis eorum virtus appareret. nam sicut dixerunt nos inuenimus planetas retrogrados esse debiles operis. ⁊ est manifestum q̄ sunt magis circa terram. nos autem nō dicimus q̄ sit ita. ⁊ si deus nobis vitam prestiterit: ⁊ fauorem in glosando almagestū meli⁹ hoc distinguemus. Istis tamen respondere volumus fm̄ q̄ hoc debet intelligi a verbis ptolemei: dico q̄ planete retrogradi sunt sicut homines peregrini qui eo q̄ habeant vim magnam: non possunt sic bene opera sua facere. hui⁹ enim ratio nālis: q̄ opus trium plāz supiorz cū sint retrogradi est opi solis p̄trarium: ⁊ opus solis vicit ⁊ superat: eo q̄ est cōmixtum cū eoz opere ppter oppōnez: ⁊ opus eoz debilitatur ppter solē q̄ fortificat se de illis. Et quādo venus ⁊ mercurius sunt retrogradi eo q̄ virtus sua inuoluitur cū illa solis: nō apparet opus eorum complete sicut ad eos p̄tinet. Et si dixeris cōtra hoc qm̄ plus cōmiscētur cū sole: possum⁹ intelligere magis qd̄ mutatiōes faciunt in ope solis. Respōdeo tibi cum hoc eodē ⁊ dico q̄ non habent i eis virtutē cōpletā per se: nisi q̄ mutant virtutē solis. ⁊ virtus solis hec ēq̄ vincit ⁊ q̄ operat. volo enim res tibi dicere de venere ⁊ mercurio fm̄ eoz figuras quas hnt i respectu solis. Dico q̄ ven⁹ ⁊ mercuri⁹ postq̄ separant a sole q̄ sunt directi ⁊ apparet primā nocte donec eoz directio cō-

pleat ⁊ reuertatur ad solē ⁊ iungantur cum eo: hnt status quatuor fm̄ q̄ sunt longe a sole vlt̄ circa prim⁹. n. q̄ humectat: donec sūt i medio sue directionis. scd̄ q̄ calefaciunt donec sūt ad stationē primā. terti⁹ q̄ desiccant donec sūt i medio sue retrogradationis. quartus est q̄ ifrigidāt donec sūt cōbusti. ⁊ hoc simile est eis qd̄ est dictum d̄ planetis superiorib⁹. ⁊ tu ipse itelligere poteris ab eo qd̄ diximus. Et postq̄ separantur a sole retrogradi existentes: et apparent in mane donec eoz retrogradatio p̄pleatur et sūt directi hnt etiā stat⁹ quatuor similes ipsis quatuor: tñ q̄ sūt directi in eoz exitu de sub radijs quando sūt occidentales. et q̄ sunt retrogradi in exitu eoz de sub radijs qm̄ sūt orientales. et cōuenit vt habeat vim maiorem quando sūt occidentales q̄ qm̄ sūt orientales. Et alig dixerūt q̄ humectant qm̄ sunt orientales: eo q̄ virtus earū extendit sup̄ terram an̄ q̄ virtus solis: et q̄ desiccant qm̄ occidentales.

C Planum est etiam q̄ cum he cōmiscēntur ad inuicem differētes qualitates in aere mltis modis operantur fm̄ vniuscuiusq̄ proprie fortitudinis victoriam.

Et est manifestū q̄ quando cōmiscēntur vn⁹ scz cum alio: operantur in aere multas maneries statuum diuersorum fm̄ q̄ est virtus p̄pria cuiuslibet vt plurimū ⁊ suus mot⁹ fm̄ diuersitate figurarū sit quando velit.

Vult dicere: q̄ stelle quando cōmiscēntur vna. scz alia operantur in aere ppter essentielles ⁊ accidentales virtutes suas multas maneries mutationum ⁊ diuersarum naturarū valde fm̄ numerum complexionum diuersarū quibus sue virtutes die qualibz componuntur. ⁊ est manifestum q̄ vincens in qualibet harum complexionum erit illa que habuerit vim maiorem fm̄ loca planetarū ⁊ f̄z virtutem cuiuslibet in se put ante intelliges. Et q̄ virtutes essentielles stellarum mutantur aliquantulum fm̄ diuersitatem suarū figurarū ⁊ locorum in respectu solis ⁊ orientis. Et postq̄ ita est in aere nbs circundante conuenit vt accidat idē in hominibus ⁊ rebus omnibus respiciētib⁹ opus a stellis.

In fortitudinib⁹ stellarū fixarū.

Capitulum

IX.

Cum de naturis stellarum fixarum quas fm̄ suorum operum proprietatem assumunt tractatus predict⁹ sequatur: hec consequenter incipiāmus: earumq̄ variationes per experimenta repertas cōmemoramus.

Et postq̄ sequitur hoc quod diximus loqui de natura stellarum que non sunt erraticę in his que habēt scd̄m opus propriū suū volum⁹ in hoc opere incipere dicturi imutationes inuentas in eis quādo rectificate fuerint.

Vult dicere q̄ loqui de stellis fixis debet sequi id quod locutus est de stellis erraticis. qm̄ earum motus proprius non mutatur. Quod autem dixit que habent fm̄ p̄prium opus: vult dicere q̄ earum opera de quibus loquetur sunt opera que habent solummodo per essentiam: ⁊ non de illis que habent per accidēs. quoniam opera accidentalia que habent sunt eiusdem maneriei quam dixit de tribus planetis superioribus. Et id quod dixit: q̄ fuerunt eis inuente quando rectificate fuerunt: vult dicere q̄ earum opera de quibus loquetur: sunt que eis inuente fuerunt propter ex-

*na p̄p̄ia
in ep̄stola*

*Ep̄stola
in ep̄stola*

perientiam fm opus earum cuiuslibet in terrenis.

C Et quibus earum similitudines cum stellis erraticis indicemus.

C Et monstrabimus in hoc similitudinem quam habent cum natura stellarum erraticarum.

C Postquam Ptolemeus locutus fuit complete de septem planetis mobilibus: et sol et luna sunt domini et principes super omnes stellas. quia eorum opera manifestiora et visibilia sunt illis omnium aliorum et cetera errantia habent complexiones similes illis solis et lune. Et apparitio suorum operum est mediana inter magnam apparitionem duorum luminarium: et modicam apparitionem operum stellarum fixarum: habuit ponere ptolemeus planetas erraticos: sicut regulam pro sciendo virtutem stellarum fixarum in comparatione erraticorum: sicut posuit duo luminaria pro sciendo virtutes stellarum vel planetarum erraticorum. in aliis quibus tamen locis posuit duo luminaria pro sciendo virtutes aliquarum stellarum fixarum.

C Et primum quidem earum que in ipsius circuli signorum figuris sunt memoriam premitamus.

C Et nominabimus primo harum illas que sunt in figura zodiaci signorum.

C Signa sunt loca unde vadunt stelle et mutantur in signis ad alia: et sunt numero signa duodecim hoc modo quem tibi dicam. imaginare nunc quomodo si essent partes circuli in quo vadit sol per superficiem duodecim partes equales. et quod eas dividunt circuli magni in sphaera. et est manifestus quod hi circuli se coniungunt in duobus punctis oppositis. scilicet quod maius spacium quod est inter unum et alium est in circulo solis solummodo. et quantomagis elongantur duo circuli a circulo solis: tantum magis augmentantur. cum autem imaginaveris: venit te scire quod spacium quod fit in sphaera inter secunda a duobus circulis signi: zodiaci tunc est circulus de medio istorum: et iste circulus de medio istorum: est locus ubi est semper circulus solis et lune et aliorum planetarum erraticorum. Et quod ptolemeus inuenit stellas fixas que sunt in hoc zodiaco manifestioris operis: eo quod motus suus est semper in via mobilium: et earum virtutes commiscuntur magis cum virtutibus mobilium: locutus est primo de earum operibus quod vires aliarum: et nominavit eas unam et unam secundum ordinem signorum.

C Stellarum itaque res in vertice arietis existenti commixtis viribus saturni et martis assimilantur.

C Opus illarum stellarum que sunt in capite arietis est simile commixtioni que fit ex virtute saturni et martis.

C Duodecim signa nominata fuerunt a nominibus figurarum que sunt in zodiaco: ita quod nomen cuiuslibet eorum accipit nomen figure que est in eo circa zodiacum: quia figura existens extra zodiacum potest esse talis quod capiet duo signa. Et manifestum est quod cum stelle fixe moveantur longo tempore convenit ut nomina signorum mutantur quando figura mutabitur de uno signo in aliud. Et ptolemeus quoniam inuenit stellas fixas multas esse illas earum que sunt in loco uno coniunxit: eo quod virtutes earum commiscuntur et fiunt secundum virtutem unam: et locutus fuit ex eis ac si essent stella una: putavit rettulit in hoc loco. quia stelle que sunt in capite arietis: habent virtutem similem virtuti commixte ex saturno et Marte. Et iam patefactum fuit nobis quod virtus saturni est facere frigiditatem magnam et aliquantulum siccitatis. et illa martis est maxime siccitatis adeo quod siccit. unde secundum hoc convenit quod stelle fixe que sunt in capite arietis sint siccitatis maxime et complete. et quod sint temperate inter caliditatem et frigiditatem.

sed tendunt magis versus frigiditatem. postmodum venit ut parum in frigiditatem et desiccant multum. et postquam sunt talis manerie expedire ut operentur in terrenis talia opera quod pertinent ad complexionem talem: et qualia secundum regulas quas ante diximus sequi debent. convenit enim ut hoc in tua memoria recondes super eo toto quod in hac ratione dixit ptolemeus: et si non egebis magna glossa. nunc autem ausculta id quod docet ptolemeus.

C Earum vero que in eiusdem ore sunt vires: mercurij viribus similes esse perhibentur que etiam in modicum saturni viribus assimilantur.

C Et virtus earum que sunt in ore arietis est similis illi mercurij et parvi virtuti saturni.

C Vult dicere quod modicum in frigiditatem et humectant.

C Opus autem earum que in eiusdem pede posteriori sunt: ab operibus martis non differunt et que in ipsius cauda locantur viribus veneris sequuntur.

C Et que sunt in pede posteriore habent virtutem similiter martis. et que sunt in groppa sunt similes virtuti veneris.

C Docuit nos quod in omnibus stellis que sunt in figura arietis vincit siccitas: et tendunt magis ad complexionem martis.

C Stellarum autem que in tauro sunt illius complexionis que eius insitit humero: a veneris complexionem non distat: et etiam saturni complexionem modicum assimilatur.

C Et que sunt in cauda tauri habent complexionem similem complexioni veneris: et assimilantur aliquantulum complexioni saturni.

C Hec est figura secunda signorum: et vult dicere quod virtus harum stellarum est frigida et humida.

C Athorace vero complexionem martis et lune commixte complexioni similis fore probatur.

C Et que diete sunt pleiades habent complexionem similem complexioni lune et martis.

C Ptolemeus dedit in hac comparatione lune. et sic hoc convenit ut sint pleiades complexionem temperata inter humiditatem et siccitatem: et quod tendant versus calorem: et convenit cum hoc ut a ptolemeo intelligas: quod si stellarum que sunt duorum planetarum contrariorum similitudo per unum equale fuerit: ipse temperate complexionis erunt: et operantur ambe ad ambos planetas opera pertinentes: et si non propter complexionem equalem: tendent ambe ad complexionem unius.

C At stellarum in tauri vertice lucidioris et clare rubedis similitudinem gerit et dicitur aldebaran illius inquam complexionem a martis complexionem non elongatur. Aliarum vero que ibidem sunt complexionem saturnine complexionem eoque equalitur et martialis complexionis similitudinem gerit aliquantisper.

C Et de his que sunt in capite tauri complexionem lucentis que in eis est: cuius color tendit versus vermillionis finem que est aldebaran: complexionem mar-

Tractatus

tis assimilatur. Ceteræ vero que ibi sūt habent complexionem similem complexioni saturni et parum illi mercurij.

¶ Quod dixi et Aldebaran planum est. conuenit tamen fm hoc qd alie stelle que sunt in capite hēant: p̄lonē multū frigida: et qd operentur siccitatem magis q̄ humiditates: et qd aliquando humectent.

¶ In ei⁹ asit cornuū cacuminibus posite idem qd mars operantur.

¶ Et q̄ sūt in capitib⁹ suoz cornuū habent complexionē talē q̄lis est illa martis.

¶ Stellarū item q̄ in geminorum signo sūt sūt: ille q̄ in suis collocatur pedibus a mercuriali qualitate non recedūt: et q̄uis modici qualitati veneris associantur.

¶ Hec tertia figura et earū que sūt in gemini pedibus habent complexionē vt est illa mercurij: et assimilāt parū complexioni veneris.

¶ Scdm hoc conuenit vt operentur humiditatem magis q̄ siccitatem.

¶ Lucidiores vero stelle in eozū coris posite saturnine coequant complexionē. Due quoqz magne stelle in eozū duobus capitib⁹ impresse sūt quarū prima mercurio in operibus assimilāt et vocat auellar: altera vero martis cōplexionem imitatur: et dicit abracale.

¶ Et stellarū lucentiū q̄ sunt in suis coris est cōplexio talis sic illa saturni. Et duarū stellarum magnarum q̄ sunt in duob⁹ capitibus: viri⁹ arioris. s. earū est talis vt illa mercurij. et he stel le vocantur in greco aflalon: hec est pes gemini. Et alia stella harū duarū habent complexionem similem illi martis. et dicit i greco erideas: hoc est man⁹ gemini.

¶ Item in cancro duarū stellarū q̄ in eius pede locū obtinent: op⁹ vnum est et idem: et operib⁹ mercurialib⁹ assimilatur et modicū martialib⁹. Earū vero complexio que sūt in ei⁹ azubene saturni mercurijqz complexionī non repugnat. il li⁹ aut opus que in eius locatur pectore nubisqz gerit similitudinem vocaturqz meeles: lune et martis operib⁹ equatur.

¶ Et ex his q̄ sūt in cancro op⁹ duarū que sūt in suis pedibus est vnu et idem: et habent talē virtutē sic stella mercurij: et assimilāt parū illi martis. Et ille que sūt in grafis anteriorib⁹ habent vim sicut illa saturni et mercurij. Et illa que sūt in suis pectorib⁹ q̄ assimilant nini: et est dea pefebre: hnt viz sic est illa martis et lune.

¶ Omnes Astrologi sunt concordēs qd stelle que habent cōplexionem martis et lune abscindunt proprie visum. et hoc esse dico propter magnam contrarietatem que est in hac virtute.

¶ Duarū vero stellarū vires q̄ sūt ex vtraqz parte meeles: et q̄ duo asini dñr a martis et solis virib⁹ non recedūt: et manifestū est qd hec complexio abscidit et destruit.

¶ Et due q̄ sūt circa pefebre q̄ dicte sūt duo asini hnt vim similem illi martis et solis. et ē manifestū qd complexio talis ē abscidens et dampnans.

¶ Hic dedit ptolemeus comparisonem solis. et vult dicere qd he due stelle faciunt calorem et siccitatem magnas: et monstrant superationes et posse sapientie et cetera talia.

¶ At stellarum in leone duarum que ipsius insite sunt capiti: opus saturninis operibus assimilatur et martialibus etiam modicum. Trius vero que i ipsius collo sūt opera: saturninis operibus parificantur: et lz modicum martialib⁹ operibus assimilantur. Stellæ vero lucida in corde leonis posita: quam vocant regiam: quemadmodum iuppiter et mars operatur.

¶ Et due stelle que sunt in leonis capite habent vim vt est illa saturni: et assimilatur parū illi martis. Et tres que sunt in suo collo habent vim sic illa saturni: et assimilantur parum illi mercurij. Et lucens que est in corde leonis: que dicta est regalis habet vim sicut illa martis et ionis.

¶ Hoc est cor leonis cui sapientes antiqui nomē posuerūt regale: eo qd est magis circa zodiacū ceteris stellis magnis fixis. et eam propter hoc in prima magnitudine ordinauerunt: q̄ in secunda magnitudine sit pro certo.

¶ Stella quidem in eius dorso posita: Claraqz stella in ipsi⁹ cauda locata veneris et saturni viribus coequentur: et lz modicum mercurium in operibus imitantur. Due vero huius coris isite a veneris mercurijqz virib⁹ nō discedūt.

¶ Et que est in suo spinali: et alia lucens que est in sua cauda habent vim sicut illa saturni et veneris: et assimilatur parū illi mercurij.

¶ Item in virgine illarum que in eius vertice: earumqz que in illius oculo: necnon in eius ale meridiane extremo figurantur opera: a martialibus effectibus non remouentur: et martis operibus lz parū assimilatur. Alie quoqz stelle lucide que in eius ala septentrionali necnon que in eius dorso formantur ab operibus mercurij non discrepant: et q̄uis modicum martis gerunt similitudinem. Stella vero lucida in ei⁹ ala septentrionali gesta: quam almucedeme alacaf appellāt vt saturn⁹ atqz mercurij opat.

¶ Et ex his que sunt in virgine. Hec est figura sexta composita figure mulieris et spice. Ille q̄ sunt in suo capite et ala meridionalis que est in capite ale sue habent vim sicut illa mercurij et assimilantur parum illi martis. et alie stelle lucē.

tes que sunt in ala sua septentrionali: et alie que sunt in suo spinali habent vim sicut illa mercurij: et assimilantur parum illi martis. et lucēs que est in ala sua septentrionali que est dicta anterior involuendo se: habet vim sicut illa saturni et martis.

¶ Intelligimus ab hoc dicto qd virtus mercurij vincit in stellis totius signi virginis.

¶ Et opus stelle que dicitur azimech alaazel a veneris viribus non recedit et mercurialibus ali quantisper assimilatur. In eius autem pedum summitate posite. et ex ea parte a qua protrahunt fimbrias: mercurialibus et martis viribus coequantur.

¶ Et stella que dicta est alzimee alaazel et vult dicere summas habet vim sicut illa veneris et parum assimilatur illi mercurij. Et que sunt in capite pedum suorum virginis in loco vnde falde sue trabuntur habent vim sicut illa mercurij et martis in libra.

¶ De stelle sunt in figura virginis: et tamen sunt in signo libe: composita est libra ex vna parte figure virginis et vna parte figure scorpionis.

¶ Et que in extremo duarum azubene scorpionis apparent insitis operibus saturni atqz mercurij imitantur: et que earum medietate optinent: saturni viribus assimilantur: et hz modicum martis sequitur complexionem.

¶ Et stelle que sunt in duobus graijs anterioribus scorpionis earum que sunt in capitibus eorundem habent vim sicut illa saturni et mercurij et que earum sunt in medio eorum habent vim sicut illa saturni et parum assimilatur illi martis.

¶ Et ex his que sunt in isto corpore scorpionis hic incipit octava figura.

¶ Earum quidem que in scorpione notantur illius luculente vires que in illius fronte sibi locuz vendicant a martis viribus non recedunt. Tris etiam que in eius ore sunt media que lucidissima est: et parum habz rubedinis vocaturqz cor scorpionis: a martis operibus no separatur: et hz modicum: iouis vires assumit. Que autem in ipsius caude nodis constituuntur veneris et saturni viribus assimilantur. At in eius aculeo constitute martis ac mercurij vires imitantur. In alaba vero locate que nubibus gerit similitudinem: eumqz subsequitur: a martis et lune viribus non recedunt.

¶ Virtus lucentium que sunt in suo fronte est sicut illa martis et parum vt illa saturni. et ex tribus que sunt in ore suo earum media est lucens: habens colorem tendentem ad vermiliū finem: et

est dicta cor scorpionis habens viz sicut illa martis et assimilatur parum illi iouis. Et que sunt in nodis sue caude habent vim sicut illa saturni et veneris. et que sunt in mascella et est vna q tenz in capite caude habent viz sicut illa mercurij et martis. Et stelle que assimilantur nubibus que sequuntur istas: et est dictuz in arabico Jacha: habent vim sicut illa martis et lune.

¶ Stellarum itez in sagittario: ea que sagitte cacumen indicat: martis et lune viribus coequat. Earum aut que ipsius formā arcus exprimit: et ille que in loco contactus manus figuratur: vt inppiter et mars operantur. Que aut in alaba vultus eius sunt: soli et marti operibus concordant. Illarum vero que sunt in loco sagitte: contactus vires: iouis viribus equantur: et hz modicum operibus mercurij concordant. In eis autem cruribus insite: iouis saturniqz vires no postponunt. Quatuor autem que sunt in eius cauda. viribus veneris et saturni assimilant.

¶ Et stelle que sunt in sagittario et earum que sunt in pñcro sagitte vim habent: sicut illa martis et lune. Et que sunt in arcu et pñsea manus habent vim sicut illa iouis et martis: et que sūt in nube quam habet in facie habent vim sicut illa solis et martis. Et que sunt in loco castonamenti: et est asta sagitte: hnt vim sicut illa iouis et assimilatur parum illi mercurij. Reperim⁹ in alio libro ita. Ille que sunt in loco adiunctamenti: et hoc est adiunctamento tirantis sagitte: tam habent vim sicut illa iouis et assimilatur illi mercurij. Et que sunt in brachijs equi et in cruribus habent viz sicut illa iouis et saturni. Et quadrata que est in cauda equi habet viz sicut illa veneris et saturni.

¶ Figura sagittarij est composita ex equo et homine tirante cum arcu sagittam vnam.

¶ Stelle quoqz capricorni q eius adherent cor nibus: a venerea complexione non discedunt: et martialē hz par sequitur. Earum aut opera q in eis videntur saturninis operibus coequant et modicum etiaz veneris et martialibus: et eis in cauda formate a iouis saturniqz viribus no discrepant.

¶ Et ex his que sunt in capricorno. s. in cornibus suis habent opus sicut illud veneris: et modicum sicut illud martis. Et que sunt in pedibus et ventre suo hnt opus vt illud martis et mercurij et que sunt in ore suo habent opus vt illud saturni et parum illis martis et veneris. Ille q sunt in cauda sua habent corpus vt illud saturni et iouis.

Tractatus

Item in aquario stelle que in eis sunt hauri-
torio cū his que in manu sinistra figurantur: que
admodū saturni ac mercurii operantur. At
eorum que in coris sunt vires quāplures a mer-
curialibus operibus non dissonant: ppaue qui-
dem earum saturninis assimilantur viribus. In
aque vero decursu collocatē: saturnum in ope-
ribus imitantur: et ex iouis complexione modi-
cum adipiscuntur.

Et ex his que sunt in aquario. scilicet que sunt in spatulis suis
cum illis que sunt in manu sinistra habēt opus
saturni et mercurii. Earum tñ que sunt in suis
coris magis sui opis ē: ut illud mercurii: et mi-
nus ut illud saturni. et que sunt in casu aque ha-
bent opus saturni et parum iouis.

Stellarum vero que in piscibus ordiuntur:
ille que meridiani piscis verticem obtinet a mer-
curii viribus non discordant et quāvis modicum
saturni vires sequuntur. In eius autem ore vi-
se ad iouis et mercurii similitudinē operari non
cessant: super eius caudam et supra filū meridi-
onale constitutē a saturni complexionibus non
discrepant et quāvis parum mercurii viribus as-
similantur. Earū item opera que sūt in ipso cor-
pore piscis septentrionalis in ipsius. scilicet spina io-
uis opera non refutant: et aliquāti per veneris
imitantur. In filo autem septentrionali fixe ve-
lut saturni et iuppiter operantur. Stella q-
uēdem lucida super eius ligaturā constituta mar-
tis gerit similitudinē: et mercurii modicum.

Et ex his que sunt in duobus piscibus. et hec ē
duodecima figura earum. scilicet que sūt in capite pi-
scis pectorib⁹ meridionalib⁹: habent opus mer-
curii et parum saturni. et que sūt in ore suo hñt op⁹
iouis et mercurii. et que sūt in cauda sua et filo meri-
dionali habent opus saturni et parū mercurii.
et que sunt in ipso corpore pectoris et in spinali:
habent opus iouis et parum veneris. et que sūt
in filo septentrionali habent opus saturni et io-
uis. Et lucens que morat in ligamento est os
piscis hz op⁹ martis et parū mercurii.

Hic perficitur de figuris existētib⁹ in zodiaco gēd lo-
cutus est: et de stellis que in eis sunt.

Item de stellis que sūt in figuris a circulo signo-
rum septentrionalib⁹ dicamus.

Et de stellis existētib⁹ in figuris que sūt apte
septentrionis respectu zodiaci.

Mostrauim⁹ autē quod stelle fixe in zodiaco existētes sūt ma-
ioris virtutis et opis manifestioris alijs. et volum⁹ nō mīare:
quod stelle fixe que sunt in figuris septentrionalibus sunt ma-
ioris virtutis et manifestioris operis illis que sunt in figu-
ris meridionalibus. Dicimus enim quod virtutes stellarum
et radij sue lucis cadunt super nos et super angulos rectos.

aut super angulos maiores quā anguli radiorū stellarum
fixarum meridionalium. et ppter hanc rationem peruenit
ad nos de virtutibus stellarum septentrionalium magis
quā de virtutibus meridionalium. Et ppter hoc ordinauit
Ptholeme⁹ figuras septentrionales autē meridionales.

Stelles quippe lucide in vrsa minori formate
a viribus saturni non recedunt: et veneris qua-
litates hz parum amplectuntur. In vrsa vero
maiori locate martis concordant complexioni-
bus. Stelle quidez assimilate minori alatha cō-
formate sub ei⁹ cauda a veneris et lune comple-
xionibus nō dissonant.

Stelles lucentes que sunt in vrsa minori habēt
vim saturni et parum veneris. et que sunt in vr-
sa maiori habēt vim martis. et stella parua que
assimilatur parue nube: que est super eius cau-
dam: habet vim lune et veneris.

Aliqui astrologi pbauerunt cum stella que sit talis cō-
plexionis: interimit propter magnam humiditatem que
est in eis.

Lucide quoqz stelle que draconis locū signi-
ficant: saturni martisqz viribus equantur. Ear-
vero qualitates que sunt in ficarīs a iouis satur-
niqz qualitatibus non discordant. In sui quoqz
dorsi nucha posite: mercurii saturniqz vires nō
postponūt: quin etiā iouis et martis vires quā-
doqz sequuntur.

Stelles lucentes que sūt in dracone: habēt viz
sicut saturni et martis. et que sūt in figura gnta
oportet hñe vim sicut saturni et iouis. et que sūt
in nodis spinalis habent viz sicut saturni et mer-
curii: et aliquando sicut iouis et martis.

Hec est cōmixtio magna virtutum: et ppter hoc faciunt
opera diuersa.

Stella quidem lucida colorem rubeum opti-
nens que dicitur azimec. ariamec. iouis marti-
qz similitudinē portat. At que sunt in alfeltra
veneriqz mercurioqz similes existunt. Que au-
tem in viro super sua genna sedente cōstituuntur
a mercurialibus complexionibus faciez nō
auertunt. Quedam etiam earum que sunt in
assange que vulgur cadēs appellat: veneris mer-
curiqz vires nō abiciūt. Que autēz galline for-
mam expriment his predictis assimilantur. At
que figuraz obrinet in qua est sedes: saturno ve-
neriqz coequantur. Stellevēro que dicuntur il-
lius que fert cathene caput: saturni venerisqz ope-
ra non refutant. et que tenent similitudinē ala-
tha que in cultelli manubro continentur: mar-
tiales et mercuriales complexionēs imitantur.
Lucide quoqz stelle illius figure in qua boza for-
mantur a martis mercuriqz viribus non rece-
dunt. Itē stellarum opera que hominis serpe-
tem tenentis imaginem representat saturninis

operibus assimilantur et modicum veneris in ipso quidem serpentis corpore fixe a saturno et Marte in operibus non differunt. In sagittario vero locate martis similitudinem retinent venerisque modicum. In vulture volare figurate martis iouisque complexionem sequuntur. Et que delphini formam indicant: ut saturnus et mars operantur. Clare vero stelle in equo site: quem admodum mars atque iuppiter operari non renuntiant. Stelle quidem andromedes vires veneris habere probantur. Trianguli vero stelle mercurij complexionem habere non spernunt.

Et lucens cuius color tendit ad vernilius que dicta azimeth colanza habet vim martis et iouis et que sunt in foca habent vim veneris et mercurij et que sunt in genibus habent vim mercurij et que sunt in arnis quod est instum musice dicitur ingreco lora: una quarum est vultur cadens. habent vim veneris et mercurij. eandem vim habent que sunt in gallina. Et que sunt in figura eius que stat in cella habent vim saturni et veneris et que assimilantur sicut nix et sunt in manu cultelli habent vim martis et mercurij. Et que sunt in tentore habent vim martis et mercurij. Et que sunt in clauis ubi tenetur serpens habent vim saturni et parum veneris. Et que sunt in colubramet habent vim saturni et martis. Et que sunt in sagitta habent vim martis et parum veneris. Et que sunt in vultu re volanti habent vim martis et iouis. Et que sunt in delphino habent vim saturni et martis. Et lucetes que sunt in equo habent vim martis et mercurij. Et que sunt in asnade et est mulier que non habet virum maritus habent vim veneris et ille detriangulo habent vim mercurij.

¶ Dic perficitur id quod locutus est de figuris septentrionalibus. Item de stellis que in figuris a circulo signorum meridionalibus ordinantur

¶ Et ex his que sunt in parte meridionali respectu zodiaci.

¶ Conuenit te scire quod stelle fixe meridionales sunt debiles operis in nobis: et ex his quanto magis fuerint circa nos tanto vim maiorem habent in nobis et in terris meridionalibus habent vim maiorem quam stelle septentrionales

¶ Stella lucida nepe in meridiano piscis ore formatam viribus veneris et mercurij similem esse manifestum est. et in eiusdem piscis corpore locate saturno in operibus equiparantur. Vires autem stellarum que sunt in figura fortissimi earum. scilicet que in eius utroque sunt humero a martis mercurijque viribus non discrepant. Quum vero ceterarum stellarum lucidarum eiusdem opera ab operibus iouis ac saturni non recedunt. Ultima

quoque stellarum rini lucidissima iouem: alie vero saturnum imitantur. Que leporis designant effigiem mercurijque saturnique viribus non discoueniunt. Omnes autem stelle in cane site preter illas que in eiusdem ore ponitur et idem operantur: et veneri assimilantur. Lucida vero stella in ipsius ore formata et dicitur ascebere genita. iouis opera non postponit: et modicum martis operibus associatur. Complexio quidem lucide stelle in primo cane constitute mercurialibus equatur complexionibus et modicum etiam martialibus. Opera vero stellarum lucidarumque magnanimi formam representant operibus saturninis atque veneris assimilantur. at que in calice constitutur: venereas complexionem non spernunt. et mercuriales et parum imitantur. In cornu quidem constitutione posite saturno martique sunt similes. Stelle vero lucide navis imaginem exprimentes saturno iouique coequantur. In cetauo vero constitute ille. scilicet que eius formam humanam obtinet veneris et martis gerunt similitudinem. Clare autem que in ipsius equina figura site sunt quemadmodum iuppiter et venus operantur. Lucide quoque stelle in lupi forma posite saturninas vires habere non negantur. nec etiam martiales et modicum. In turribulo vero constitute veneri sunt similes: et aliquantulum mercurio. Et complexionem lucidarum stellarum que sunt in corda meridiana: que alfecca meridiana dicitur saturnine complexionis et martialis non obliuiscuntur. Et lucens que est in buca piscis meridionalis habet virtutem veneris et mercurij: et que sunt in pectore habent vim saturni. Et ex his que sunt in gigante. scilicet in humeris habent vim martis et mercurij. et alie lucetes que sunt in eo habent vim iouis et saturni. et ex his que sunt in numero earum. scilicet posterio. lucens habet vim iouis et saturni alie tamen que sunt in eo habent vim saturni. et que sunt in lepore habent vim mercurij et saturni. Et que sunt in cane omnes excepta ea que est in ore suo habent vim veneris. Lucens vero que est in ore suo: et hec est alhabor habet vim iouis et parum martis. et lucetes que sunt in spina contracte habent vim veneris et parum mercurij. Et que sunt in cornu habent vim martis et saturni. et lucetes que sunt in navi habent vim saturni et iouis. maior. n. habet decem est in arabico Rubayl. et que sunt in tara apoz: et est figura bovis et equo composita. scilicet in figura bovis habet vim veneris et martis. et que sunt in figura equi habent vim veneris et iouis. et lucetes que sunt in lupo habent vim saturni et parum martis et que sunt in galaxia habent vim veneris et

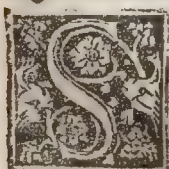

Tractatus

parum mercurij. et lucentes que sunt in corona meridionali. et hec est alfera meridionalis hnt vi saturni et mercurij.

Dixit Baly: hic perficitur quicquid locutus est Ptholemeus in figuris stellarum fixarum: et ante docebit quomodo scies virtutem cuiuslibet persone. Conuenit. n. qm inueneris aliquam earum hnt vi coposita magis qm de vno planeta: vt scias p certo q operatur id idem qd operantur ipsi plane te: opere. s. minoris virtutis: eo q ydemmet planete operatur: et semper stellas magnitudinis prime i maiori ppoas virtute. et postmo illas que sunt magnitudinis scde: et sic ordinabis virtutes earum fm magnitudinis suaz ordinationem. Similiter pones in vi maiori eas q snt ex eis magis circa codiacu: et in minori quato snt magis longe. Sitr pones septentrionalē in maiori qm meridionalē. et que est super zenith in vi maiori q illa que nō est ita. et que fuerit cum aliquo planeta vnita in longitudine et latitudine aut in longitudine sola in vi maiori q illa que sic non est. Hoc aut scire poteris isto mo: accipe loca stellarum fixarū i almagesto vel alio libro in superficie in vna sphaera vel alia re: et facies circulu meridiē et circulum altitudinis: et alia q docet te Ptholemeus in .4. tractatu almagesti. et scies ascēdens: et inspicies in sphaera que ex stellis fixis est in orizonta: et que in medio celi: et que earū est cū aliquo planeta errati co in longitudine: et cōmises virtutem suā cum virtutib⁹ septē planetarum: sicut ante scies. Conuenit enim te sci re q be stelle debilitantur et fortificantur fm loca sua respectu ascendentis: et fm figuras suas respectu solis imō lune et trium planetarū superiorum. verūtamen stelle iste eo q nō redeunt operantur humiditatem donec separentur a sole et sunt orientales donec sol se ponit in p̄trario earum: et operantur calozē a q̄rta sinistra donec sol sit in opposito earū. et opant siccitatē ab oppōne vsqz ad dexteram quartam. et operantur frigiditatem a dextera quarta donec sol in longitudine sit cum eis. et generaliter scias q id idē qd accidat septē planetis accidit stellis fixis. et potes certifi care quicquid dixit de suis virtutibus ptholemeus in manerie qua dictū est tibi inspiciedo ad suos colores si hoc volueris per te scire.

In fortitudinib⁹ quatuor tēporū. Ca. X
Duo sunt quibus virtutes generales quatuor tempoz anni nos scire oportet. vnum qz quādo scire voluerimus mutationē aeris per stellarum opera inspicim⁹ quid stelle demonstrant et iudicabimus in cōparatione generalis cōplexionis illi⁹ tēporis: et cum hoc sciemus qd ē in aere omni die. Aliud ē: qz per hec tpa sciem⁹ rōnē quā signa diuisa fuerunt in .iz.

Sellas itaqz fortitudinū q̄litates i semetipsis vt ab antiquis expertum est sunt he.

Virtutes stellarū p suā eēntiam sunt be p̄z rectificationē sapientuz antiquorum.

Vult dicere q iaz docuit nos virtutes eēntiales ac accidentales stellarum fm q antiqui sapientes per experientiam experti sunt.

Anni vero tpa qtuor eē dñr: ver: estas: autūnus: et hyems. In veris itaqz tpe fortior ē humiditas: hyemis nāqz frigiditate p̄terita ad humoz distēperatiā q pp hyemis frigiditatē p̄gelati snt caloz icipit. Et i estiuāli tpe pp sol accēssu zenith nostrorū capitū caloz p̄ualet. In autū

nali qdē tpe vincit siccitas. Caloz. n. estatis trās acce hūiditates exiccanit. In hyemali vero tpe ppter solis remotionem a loco zenith nostrorū capitū superat frigiditas.

Sitr āni tpa snt qtuor: ver: estas: autūnus: et hyems. Et vicit in vere hūiditas: eo q post frigus hyemis icipit caloz liq̄facere hūiditates q gelate fuerūt pp frig⁹ hyemis. et vincit i estate caloz eo q sol ē i zenith n̄roz capitū et i climati b⁹ meridiei. Et vicit siccitas i autūno: eo q caloz estatis q transiuit desiccavit hūiditates et in hyeme vicit frigus: eo q sol a zenith nostrorū capitū elongatur.

Vult dicere q in vere vincit humiditas: eo q caloz temperatus veris degelat humiditates et trahit eas superius et inuoluit cum aere ita q sit humidus. et nos inuenim⁹ q Salienus videt contra hoc ire. vbi dixit q complexio veris est temperata. Nos autem inter hos duos sapiētes cōuenientiā apponere volum⁹ hac ratione. Ptholeme⁹ qdē tenet q caloz veris talis ē qualis caloz et humiditas ionis que ē cum temperamento: et hoc dicit ante: tamē in hoc loco voluit sequi opiniones magis famosas. qz tēperata cōplexio que ē vite conueniens et cremēto tendit magis ad calozē et humiditatē. et ppter hoc inter hos duos sapiētes non ē diuersitas. Sitr estas calefacit eo q sol q̄to magis accedit circa nostra capita tanto magis calefacit: qz magis p̄seuerat die qualibet sup̄ terram q̄ sub terra. et qz radij sui cadunt super angulos rectos vel circa rectos duplicat radij per reuerberationē: et calefacit nos magis p cōiuncti ones radioz. et qz sol durat magis super terrā: et ppter hoc cōuenit vt i estate viciat caloz. Et qz estas cū maxio calore hūiditates exugat: puenit vt i autūno veniēte p̄ estate viciat siccitas. et in hyeme qz sol magis p̄seuerat sub terra q̄ supra: et radij perueniunt ad nos: nō super angulos acutos: et sit reuerberatio super eosdē coniūgitur ex radys sol modica virtus in aere. et ppter hoc conuenit vt in hyeme viciat frigus: et ē visibiliter manifestus vt frigus hyemis humiditates congelat. Hoc. n. itelliges q saturnus eo q multū frigidus congelat hūiditates et cōiungit: et quando fit caloz degelat et currūt: et ppter hoc facit saturnus augmentū aquaz et riuoz per accidens. Qz vero sol facit has mutationes gñales pprio cursu quem bz p circulu signorū cōuenit vt circulus signorū i partes quatuor diuidat. p̄ma pars quā sol ambulat i toto tēpore veris. scda quā ambulat i toto estatis tēpore. tertia quā ambulat i toto tpe autūni. quarta quā ambulat toto hyemis tpe. Et puenit omni modo q be partes sint eq̄les: qz sol sp̄ ascēdit versus septētrionalē ptem donec applicet ad tropicū estiuāle. et deinde descēdit a septētrionalē donec applicet ad tropicū c̄gnoctij autūnalē. postmō descēdit sp̄ versus meridiē dōec ad tropicū hyemalē applicet. deinde ascendit meridie donec ad tropicū vernalē c̄gnoctij applicet. hec qdē p̄tes snt eq̄les: sic i almagesti m̄rauit. Et postq̄ ita ē et inuenim⁹ q qd̄z qtuor tēporū habet p̄ncipium et augmentū et decrementū et abasamentū in qualitatib⁹ ad ea pertinentib⁹: cōuenit oibus modis: vt quelibet harū qtuor partiū sphaere diuidat i tres p̄tes: ita q p̄tine p̄tis veris cōplexio sit circa p̄plexionem vltime partis hyemis et mediane cōplexio pp̄ua sit veris. vltime vero cōplexio sit circa cōplexionē estatis: et d̄ alijs t̄pibus sic dicemus. Et conuenit fm artē quadriū q be p̄tes quatuor sint equales nō fm artē naturē: qm aliqui sentim⁹ q p̄plexio cuiuslibet tēporis vadit semp crescēdo postmō morat de vno mō et postmōz diminuit. et quando

qz sentimus eas equalē: ita qz tēpus cremēti cū eo qz mo-
ratur in se et cum ab axamento ē totus vnus maneriet.
Ampli⁹ qz luna peragrat cursū suū quolibet mense p. 12. si
gna: et attigit solē duodecies oī āno: et qualibet reuolutiōe
facit in aere res similes eis quas facit sol oī āno. Et ppter
hoc uenit vt quolibet quatuor partium zodiaci diuidat i
tres ptes nāles. ita qz zodiacus sit. i. partes equales: et hec
ptes dicuntur signa. Nūerus autē qz dictus est gradus cō-
uenit p certo qz sit fm cursum solis qualibz die. nā sol oī
uersimode vadit: qm aliquādo vadit citi⁹ et aliquādo tar-
dius. Tempus totū āni est. 365. dies: et fractiōe diei. et sapi-
entes antiqui perquisierūt numez a multis pti⁹ i quo nō
eēt fractiō et essz circa numez istum: et inuenerūt qz ē. 360.
et zodiacum fm hoc in tot gradibus diuiserunt: p eo qz nu-
merus esset leuis. et qz numerus iste nō multū elongat a p-
mo qualibet die. qz quando diuidem⁹ qnqz dies: et quartā
partē i. 365. ex hoc cuiuslibet diei res sensibilis nō mutat.
Nūc autē oīsz est tibi: qz duodeci partes sūt nāles. et 360.
gradus sūt super stabilimentū sapientū: qz si naturaliter
fuissent: conueniret vt essent magis. 360. graduum fm cur-
sum solis qualibet die. Et sapiētes antiq diuiserunt quelibet
gradū i. 60. partes: quibus nomina imposuerunt minu-
ta et minutū i. 60. sūt sic vsqz in infinitū vt leuior et certior
esset numerus. Et postqz ita est conuenit vt qdlibet signū
sit. 30. graduū super stabilimentū. et tamē per nām debet eē
tot graduū quot diebus peragrat sol vnū signū. tñ si aux
esset mobilis. conuenit vt in ipss eisde locis qbus tarda-
tur motus solis vno tēpore alio tpe magis vadat. et s3 hoc
partitio nālis p. 360. ptes: et nō p stabilimentum.

Quapropter cū circulus signozū naturali ca-
reat pncipio: velut et oīs circulus: illi⁹ pncipiū
signum vernalis equinoctij quod est aries po-
suere.

Et qz non habet zodiacus pncipiū naturale:
sicut nullus circulus habz pncipiū positū est pā-
cipium a toto signo: vnde incipit equinoctiū ve-
ris: et hoc est signum arietis.

Vult dicere qz non habet punctus spālem vt sit pncipiū
naturale. posuerunt antiqui pncipium a pncipio equinoctij
veris. et hoc est signū arietis. et aliqui crediderūt cum audi-
uerūt hoc dictū: qz zodiacus diuisus nō est i duodeci ptes
nisi p duodeci figuras q sūt in zodiaco: et est in alia mane-
rie. qz eo qz diuisus fuit p hunc numez nominauerūt quā-
libet partem nomine figure comprehendētis per naturā
in hunc numerum.

A billo. s. initium sumpsere a quo pplexio cre-
scit humida: sicut et i aīatis prima pānozū vi-
te est tempus in quo eozum complexio existit
humidior.

Et posuerūt in firmamēto pncipiū: locū quo
est complexio tps humidior: sicut prima etas
animalium est i tpe quo sua pplexio būidior ē.

Vult dicere qz antiqui secuti fuerunt i hoc naturā et in-
uenerūt qz humiditas tēperata i aīalibus ē i pncipio: et p-
pter hoc dixerūt conuenire vt nāle pncipium firmamēti
sit pueniēs etati eidez: qd ē pñ^m veris. et hoc qz nā facit res
terrenas seq corpa celestia. et sic sp sūt ea sequentes.

Eodēqz ordine cetera constituere tēpora. In
oīu m eteni aīantiū cōplexione i pñmis annis p-
ualet būiditas sicut et in vere. In illis etenis an-
nis mollis est et tenera. In scbis autē ānis vsqz

ad caloris stationē pfectā: velut i estate vicit ca-
lor. In tertijs quidez annis in qb⁹ est prope suā
declinationem: et circa minuendi pncipiū: for-
tior ē siccitas velut et in autūno. Et in annis ex-
tremis i qbus ad destructionē peruenit i ipso si-
cut et in hyeme superat frigiditas.

Et sequuntur fm hoc alia tria tēpora: qz com-
plexio etatis prima est humida: sic veris: et aīa-
lia in hac etate tenera sunt et blanda: et secunda
etas est calida quando calor animalium est com-
pletus: sicut est tempore estiuale. et tertia etas
quando incipit minui est sicca: sicut in autūno.
et quarta postrema etas que est circa corruptio-
nem est frigida sicut hyems.

Vult dicere qz antiqui secuti fuerūt iustū nature. et post-
qz ita facit res terrenas siles celestib⁹ i omni re: qm ille sūt
substātie: sicut iste substātie sūt: et ille durabiles qlibet per-
se: et durabiles per gnationes: et sūt illis vestigia: cōuenit ex
hoc: vt quādo voluerim⁹ habere demonstrationē sup cor-
pora celestia: qz ea accipiam⁹ ab operib⁹ q sūt inter nos. Et
ita sicut est pncipiū hominis humidū: cōuenit vt āni pñ-
cipiū sit ver: qz est humidior. et qz alia tēpora subsequētia
postmōz s3 ver sunt in alijs etatibus veniētibus post pue-
ritiam. et hec est res manifesta: qz ea ne oī itelligere possu-
mus sed sentire. Et ptoleme⁹ iā tibi monstrauit viz quas
habet āni pncipiū: si bñ intellexisti quod ante dixit: qz res
omnes que formantur in pncipio firme semper remanent
re illa q generatur donec corrupta. Et p hec verba demō-
stratū est tibi: qz primū quartū zodiaci est calidū et būidū
puerile sanguineū. et 2⁹ quartū: calidū et siccz: estiuale iu-
uenile colericū. Et tertiū qrtū frigidū et siccz: melācolicū:
auūnale demōstrans pncipiū viuēdi et senescēdi. Et qrtū
vltimum est frigidū et būidū: decrepitū: hyemalis:
flegmaticū.

In fortitudinibus quatuor anguloz et quoz
orizontis partium. Ca. XI.

Pdem quoqz modo in qualitatib⁹
bus quatuor locozum horizontis et
angulozū: a quibus ventozūz fla-
tus ad omnem parte inchoant di-
cendum est.

Similiter status quatuor locozum in orizon-
te et anguli vnde incipiunt motus ventozū per
omnes partes.

Vult dicere qz sol q vicit res oēs opat i istis locis: et sic i
tempozibus anni. et qz stelle sicut ante docebim⁹ eū iuuat.

In parte nanqz que dicitur oriens fortior est
siccitas: ob hoc qz cum per eam partem soli in-
cedit: quicquid nor humectauit desiccare non
desinit: et quia venti qui ex illa parte flar⁹ emit-
tunt et gñaliter orientales appellantur: ab oī pri-
uantur humiditate atqz desiccant.

Ille qui vincit in parte orientis est siccitas eo
qz sol quando est in hac parte incipit desiccare
quicquid humectauit nor. et venti qui mouen-
tur in hac parte: qui sunt generaliter dicti sola-
ni: sunt sine būmibus et desiccant.

Tractatus

CUult dicere q̄ siccitas vicit i aere oriētis cuiuslibz ppli resp̄ci aeris sui occidētis: qz sol icipit desiccare aerē oriē- tis: donec occidit crescit siccitas multū i ptibus oriētis: qz qd̄ desiccāt i ptibz occidētis ē modicū: qz mltum nō durat ibi: z cū occidit nō id humectat. Probatō vō certitudis huiusmodi ē id qd̄ videm⁹ i ventis orientalibz: qz oēs desic- cant: z nunq̄ de leui veniunt cum aqua.

Pars autē meridiana calidissima est: ob hoc q̄ solis calor multus ē cū i celi medio moratur: z qm̄ hec pars quantū ad nostre regionis situz est dextra: venti q̄ ab ea parte pcedūt gnālī me- ridiani nūcupātur: q̄ calidi sūt z cōburētes.

Et pars meridiei ē calida mltū ppter magnā calefactōem solis q̄ est i medio. Et hec pars re- spectu nostrarum moraz tēdit ad partem meri- diei z venti q̄ mouentur ab hac parte: q̄ meridi- onales sunt generaliter dicti: sunt calidi combu- rentes.

Multū bñ dixit Ptholeme⁹: cū dixit resp̄ci nraz mo- raz: qz si posuerim⁹ q̄ aliq̄ pplatio sit i parte meridiei: erit septētrion illi q̄ moratur ibi de modo q̄ nobis ē merides: qz nobis est merides respectu nraz moraz calidus z com- burens: qm̄ sol ē toto āno in directo partis illi⁹: z facit mul- tas reuerberatōes radiorum.

Occidentalis vero pars humida est: eo q̄ cū sol i illa parte morat: ea que dies exiccavit mor- humectari icipiunt: z q̄ inde pcedūt venti: quos generalr occidētales dicimus mollificāt z hu- mectant. Pars at̄ septētrional est frigidissima ob hoc q̄ caloris occasiones q̄ nobis incūbunt ppter solis exītiā i celi medio fm̄ nostri situs locum a nobis multū elongant. Et qm̄ i oppo- sitione solis celi mediuz optinētis ponit: z vē- ti ex hac parte procedentes frigidissimi sūt z cō- strictiui.

Et pars occidentis est humida: quia quando sol ē i hac pre: res desiccate i die incipiūt hūecta- ri: vt venti q̄ ab hac parte mouent: q̄ gnālī dci sunt occidētales: hūectant. Pars septētriois ē frigida multū: qz res faciētes calozē p eēntiam solis i medio celi: quādo ispiciem⁹ resp̄ci nraz moraz elongantur mltuz ab hac parte: qm̄ ē si- cut i opposita solis cum est i medio celi: z ven- ti qui ab hac parte mouentur qui generalr dci sunt septentrionales congelant.

CUult dicere q̄ versus prem septētrionis respectu nraz moraz accedit sol semp i modo quo nobis facit i hyeme: z ppter hoc est frigida.

Hoc itaqz notitia valet z pficit ad oīum ptiū cōplexionū cognitiōez i omni hora. Jō. s. qz pla- num est z apertū: q̄ vis stellarū efficiens s̄z tē- porum annozū z anguloz q̄litates mutāt.

Et in rebus istis est pficuum z auxilium ma- gnū p cognoscēdo cōplexiōes oīum partū quo- libet tēpore: qz manifestū ē q̄ virt⁹ cū qua opā- tur stelle mutāt p stat⁹ tēpore z etatū z āgloz.

Apte dixit hic Ptholeme⁹: q̄ hoc scire dat magnum pfi- ciū i cognoscendo virtutes stellarum. z postq̄ opera stella- rum recipiūt mutationez: sicut nobis i 3o caplo dem̄strauit: cōuenit vt mutent p cōplexiōē esse partium: z etatum: et anguloz. z rerum aliarum.

Ita cū oēs res eis assimilāt pure erūt eaz q̄li- tates z absqz vlli⁹ alteri⁹ p̄mixtiōe. Quapropter erūt eaz opa fortiora. verbi grā. Stelle nālī ca- lefaciētes i modis calidis sūt fortiores: z stelle s̄lī hūectātes i modis hūidis. Eaz vero vires i istoz modoz cōtrarietati⁹ nō sūt pure: s̄ alijs rebz admixte sūt debiles: velut i stellarz calefaci- entū viribz i modis frigidis: z i stellarz hūectā- tū fortitudibz i modis desiccātibz euenit. Idē quoqz i oibus alijs modis euenire fm̄ qualitatū cōmixtionem non dubitemus.

Et qm̄ stat⁹ fuerit illis siles erit q̄litas sua pu- ra z sine cōmixtiōe vlla: z erit maioris virtutis op⁹ s̄lī: sicut stelle q̄ opant calozē nālī i statibz calidis hnt vi maiorē: z stelle hūide i statibz hu- midis: z si i statibz fuerit eis p̄trarijs nō erūt pu- re: sed cōmixte cū alijs z debiles: sicut virt⁹ stel- larum callidarū i statibz frigidis. z stellarū hu- midaz i statibz siccis. Et sunt omnes res alie s̄z cōmixtionem qualitatū.

Ptholeme⁹ autem docet p hoc dictū quomō fortificāt- vtutes stellarum z quō debilitant: docēs q̄ eaz q̄libet for- tificāt cū suo simili: z cū suo p̄trario debilitat: z fm̄ q̄ ē cō- mixtiō ē vt⁹ vt debilitas sua: s̄c p̄mixtiō p nām vt accēs.

In signis fixis mobilibz z coibz. Ca. XII. **Ab**hinc i antea docet nos ptholeme⁹ virtutes signo- rum: sicut stellarum docuit.

Is itaqz pmissis segtur vt pprias partium circuli signoz mutatiōes s̄c nobis aduenere adiiciam⁹.

Et postq̄ hec dixim⁹ hac mane- rie cōuenit vt hoc sequat loq i mu- ratōibz nālībus p̄p̄ijs partiū zodiaci signoz: s̄z q̄ ad nos puenit per alios sapientes.

Postq̄ p loq proposuit de stellis: tpibz: z anglis: itelligi- mus ex hoc q̄ zodiacus signoz diuidit i duodeci pres. Di- xit. n. hoc q̄ cōuenit vt loquamur pmo de mutationibus nālībus p̄tinētibz ad q̄libet signum fm̄ rectificationem sapientum antiquozum.

Que sūt gnāles vni⁹ cuiusqz pplexiōes tēpo- rum que per ea sunt assimilate.

Qz cōplexiōes vles quas habet q̄libet eozū assimilantur tpibus que per ea sunt.

Ratio huius dicti ē id qd̄ an dixim⁹: q̄ vtus cuiuslibz si- gnorū pōt itelligi p cōplexiōē vlem q̄ similis est operi suo: tpe quo sol ē i eo etiā dem̄stratū est p id qd̄ ē p̄dictū: q̄ virtu- tes celestū corporū itelligimus solūmō p cōparatōez solis z lune. Et qz sol magis p̄tinet ad zodiacum signozū: sicut i astrologia quadriūali ē mōstratū: euenit vt vtutes signo- rum sciamus per mutationem operum eius.

Et quedam ēt suarum pprietatum que soli z lune ceterisqz stellarz assimilant: quas nos in se

quentibus cōmemorabimur post premissas signorum vires in semetipsis absq; vllius alijs cōmixtione quas eis tñ ex collatione vnus ad aliud assignamus.

Cū aliquę proprietates signorum sūt aliquę ppter pertinēcias quas cū duobus luminarib; et alijs stellis hñt q ante dicemus postq locuti erimus de virtutibus signorum sine alia mixtione cū per se fuerit iudicare respectu vni; ad aliud.

C Dicit q virtutes signorum sunt in trib; manerieb; vna est ppter pertinentiam quam hñt cum stellis: et q de his loquetur in antea. postq de duobus manerieb; erit locut; quarum vna est id qd est proprium cuilibet signo per se et alia est pertinentia quā bz vñ. s. i respectu alteri.

C Prima nempe signorum differentia est: q qdam eorum tropica: quedam equinoctialia: qdam quoque fixa: et quedam communia nūcū pantur.

C Nam prime diuersitates quas habent signa sunt q aliqua eorū dicuntur mobilia: aliqua signa equinoctialia: aliqua fixa: et aliqua bicorporea.

C Vult dicere q opera aliquorum eorum mutantur de re vna in alias et aliqua habent opera temperata: aliqua vero fixa et aliqua duabus rebus cōmixta.

C Tropica nāq; duo sunt gradus. s. 30. qui estiuāli solsticiū punctum sine intervallo sequit;: et sunt cancri gradus. Et ali; etiam in. 30. gradus punctum: hyemalis solsticiū ordinati succedentes qui sunt capricorni gradus. hec aut bis iccirco nominibus designantur: qm illud in eis euenire manifestum est. Nam cum sol ad istorum duorum signorum initia peruenit: versus motum qui est in latitudine contraria motui quem prius habebat tunc conuertit. Cūq; fuerit in cācro estatē. In capricorno vero facit hyemē.

C Quia horum duo signa sunt mobilia: et hec sunt. 30. gradus qui sequuntur punctum tropici estiuālis: vsq; ad finē cancri. Et. 30. gradus primi qui sequunt punctum tropici hyemalis et est finis capricorni. Et eis imposuerunt nomina talia: quia conuenientia sibi fuerunt: quia sol est in principio horum duorū signorum mutat ad motum in latitudine diuersum a motu quem ante habebat: et cum est in cancro facit estatē et cum est in capricorno facit hyemē.

C Vult dicere q hec nomina eis imposita deriuantur a naturali demonstratione quā habent per se: et illud qd dixit q sol mutatur in motu latitudinis est in quadrantiāli astrologia monstratum.

C Equinoctialia quoq; duo sunt: signum videlicet equinoctij vernalis punctum loco proximo subsequens: sūq; gradus arietis. Et signum au

tūnalis equinoctij pūctum ordinatiz succedēs: qd est signum libe. Hoc quidem nomen sortitūtur ex hoc: q in eis indubitanter euenit. Cū sol eteniz eorum ingreditur initia nocti dies vbiq; coequantur.

C Et horum duorum dicuntur signa temperatē: et hec sunt prima sequentia punctuz equinoctij veris: et est signum arietis. aliud est punctuz qd sequitur punctum equinoctij autūnalis: et est signū libe: quibus talia nomina fuerunt imposita: eo q conuenientia sibi fuerunt: quia cū sol est in eorum principio: est dies in omnibus partibus equalibus cum nocte.

C Intelligim; ab hoc et ab alijs dictis huic assimilantib; q signa non habent in se opus naturale nisi quantum est opus quo virtus solis et aliarum stellarum mutatur cum sint in eis et sic videntur signa esse materic.

C Reliquorum autem signorum octo: que iter tropica et equinoctialia signa locantur quattuor fixa et quattuor nominantur cōmunia. Fixa vero sunt que duo solsticialia et duo equinoctialia signa sequuntur: que sunt. taurus. leo. scorpius. aquarius: eo q quattuor tēporū mutationes: q sole ingrediente solsticialia et equinoctialia consequuntur signa principium sumunt: et sunt cū aer ad humiditatem: vel ad calorem. aut ad frigiditatem: sive ad siccitatem mutatur. Figuntur: et magis apparent: quotienscūq; sol i his signis fixis moratur. Aeris quoq; qualitas tunc naturaliter existit pura. Nam propter longam istorum qualitatum durabilitatem earum vires apertissime recipit.

C Et ex octo signis remanentibus de his. s. que sunt inter signa mobilia et temperata sunt quattuor que dicta sunt fixa. et quattuor que dicta sunt bicorporea. fixa enim sunt ea que sequuntur duo mobilia: et duo temperata: et hec sunt taurus. leo. et scorpio. et aquarius. Et hoc ē quia mutationes quattuor temporum que incipiunt quando sol est in signis mobilibus et temperatis q aer inclinatur ad humiditatem et siccitatem. aut calorem aut frigiditatem sunt firmiores: et affriorēs cum sol est in his signis fixis et status aeris naturales tunc sunt puri et q multum in statibus istis durant recipiunt vim suā: receptiōne sic manifesta q hoc sentimus.

C Vult dicere q cum sol est in signis istis solūmodo sentimus statum proprium illius operis pure sine cōmixtione: quoniam aer multum in vno statu pdurat.

C Signa vero cōmunia sunt: que post signa fixa mox apparent que sunt. gemini. virgo. sagittarius. et pisces. Ideoq; sic appellātur: quoniam

Tractatus

Inter mobilia fixaq3 signa locantur: et cum suis principijs atq3 extremitatibus naturali fere mutationi consimulantur: que unicuique duarum qualitarum est: ppria: qualitarum videlicet mobilium atq3 fixorum.

Signa vero duorum corporum sunt ea que secuntur fixa. et hec sunt gemini. virgo. sagittarius. et pisces. que sunt iter mobilia signa et fixa que habent participationem cum principijs et finibus suis in mutatione naturali ppria duorum statuum mobilium et fixorum.

Aperte dixit Ptolemeus in hoc loco q3 duo signa temperantie sunt et mobilia: q3 quando sol aliquod eorum in greditur tempus mutatur. Nam aries mutatur de hyeme ad ver: et libra de estate ad autumnum. Eterum assignavit rationem ppter qua hec dicta fuerunt duorum corporum: eo q3 gemini principium similitudinem habet cum aere veris et finis cum aere estivali. Et virginis principium similitudinem habet cum aere estivali et finis cum aere autumnali. et principius sagittarii similitudinem habet cum autumno et finis cum hyeme: et principium piscium similitudinem habet cum aere hyemali et finis cum aere veris. Et postq3 mutatio naturalis et ppria solis mutat per hec signa. hoc modo convenit ut virtutes habeat cum quibus nunquod eorum operetur duo diversa.

In masculinis et femininis signis. Ca. XIII.

Masculine atque diurne nature sex signa indicaverunt: sex vero residua ad naturam femininam atq3 nocturnam retrulere: et unum post aliud disposuere: ob hoc q3 nocti dies adheret et intra ea semper existit: et q3 sexus masculini sunt ppe femininos: et eis frequenter adfigitur.

Similiter posuerunt sex horum signorum de natura masculina et diurna. et alia sex de natura feminina et nocturna. et ordinaverunt unum post aliud: eo q3 nox semper venit post diem et circa diem. Et quia femina semper vadit cum masculo et circa eum.

Vult dicere q3 sapientes antiqui secuti fuerunt in hac partitione undecimam qui hoc experti fuerunt et miserunt q3 positionem earum per experientiam et ordinaverunt ea q3 naturam: eo q3 femina sequitur masculum et nox diem.

Huius autem rei principium ab ariete ppter occasiones predictas sumpsere: et quoniam etiam masculi dominantur et agunt: estq3 convenientius ut sint pcedentes: patientibusq3 honorabiliores. Ob hoc igitur a masculino fecere initium. Arietis et etiam libe signa masculina sunt atq3 diurna: eo q3 circulus equinoctialis super ipsa preeditur: a quo primus fortisque motus qui firmamenti motus dicitur sumit originem. Ordo vero signorum hec duo subsequendum est velut predictimus: femininum. s. post masculinum: et post femininum masculinum.

Pincipium huius ab ariete ppter rationes

quas dicimus. Nam eo q3 masculus est princeps opatorum et ancianus in virtute maiori quaz patiens opus posuerunt primum masculum. Unde signa arietis et libe sunt masculina et diurna eo q3 linea equinoctialis transit per ambo ipsa: et abinde incipit maior mutatio totius firmamenti. Alia tamen signa sequentia ea ordinata fuerunt q3 dicimus unum. s. post aliud.

Ratio qua dixit Ptolemeus postq3 ab ariete iceperunt est pro eo q3 sol in temporibus anni facit: et quia virtus principij est ei que subsequitur preponenda. Similiter quia motus totius est ab oriente ad occidentem super polos equinoctij convenit ut arietis et libe signa vim habeant ancianam: super illam illorum: et quia virtus arietis qui est principium vim habeat anciana super illam libe: et q3 sint alia ordinata secundum q3 natura ordinavit noctem post diem et feminam post masculum: et quia masculus est operator et prepositus in virtute et ordinatione super feminam convenit ut sit aries masculinus: taurus vero femininus: et libra masculinus et scorpio femininus et sic de omnibus alijs: eo q3 signa masculina diurna sunt: feminina vero nocturna.

Quidam autem sub ascendente ordinem sexus signorum incepere.

Et aliqui ordinaverunt signa masculina et feminina incipiendo a signo ascendente.

Ptolemeus facit nos intelligere per hoc dictum q3 ratio propter quam sapientes antiqui sciuerunt. id est domos eadem ratio qua sciuerunt duodecim signa quando linea circuli orientis et linea meridiei dividunt hora qualibet firmamentum per quatuor partes sicut ante diximus: et sunt dicta loca partium anguli ascendente: eo q3 hi quatuor similes sunt punctis quatuor anni temporum: q3 post q3 primum principium naturale anni est primus punctus arietis convenit q3 hic punctus ascendat in ascendente ut puncti quatuor temporum anni sint in linea meridiei et in linea orientis. similiter propter similitudinem nature signorum que sunt in istis punctis: quia quando unum fuerit mobile omnia. 4. erunt mobilia. ut plurimum: et quando unum fixum fuerit omnia. 4. erunt fixa: et quando unum duorum corporum fuerint omnia quatuor. Amplius cum planete in orientem fuerint virtus ab eis proveniens extenditur ad omnia: recta linea ad omnia que sunt in tota oriente sicut de radijs solis: qui lucere faciunt totam orientem hora que sol ascendit ad ascendens. Idem est de virtute anguli meridij celi: quia cum planete sunt ibi linee radiorum suorum: que veniunt ad punctum orientis sunt eales cum illis que veniunt ad alium punctum suum oppositum: et oibus modis erunt sic longe ab occidente sicut ab oriente: et ppter hoc convenit. ut. 4. anguli habeant vim magnam: put habent primum quatuor temporum anni: et res est sicut diximus: convenit ut firmamentum se ponat hora quilibet. id est partes rotundae antedictis et quilibet pars in. 30. sicut signa dividunt antiqui. **S**icut sapientes inspererunt et invenerunt plus q3 ascendens sit primum: q3 exit primus de subterra: et posuerunt ipsos pro domo principij anime et corporis et posuerunt angulum sibi oppositum pro domo partium oppositorum et virorum mulierum pro maritis et maritorum pro mulieribus et invenerunt angulum 4. domus simile puncto tempore estivali: eo q3 cum aries fuerit ascendens contra erit cancer: et q3 virtus solis appetit quoniam est in puncto canceri posuerunt eam pro domo patris eius oppositum pro domo matris: et q3 angulus. 4. domus est punctus de subterra posuerunt eam pro domo hereditatum terre et rerum secretarum: eo q3 Saturnus habet in eo posse magnum qui est frigidus et siccus similis nature terre.

Similiter qz inter soles 7 io^{us} est similitudo magna: qz cū est in medio celi virtus ei⁹ ad oēm partem extenditur: posuerunt io^{us} pro domo regnorū 7 misteriorū quibus vivit homo. Et qz secūda convenit post ascensu. 7. ii^a post io^{us} posuerunt 2^{am} pro domo aueris 7 auxiliorū: eo qz auere 7 auxiliatores sequunt corpus 7 oē principium 7 posuerunt ii^{am} pro domo spei 7 fortune: eo qz virtus eius sequitur virtutem io^{us}. put virt⁹. 7. virtutē seqt ascendētis 7 posuerūt oppositū duoz qd ē octava p domo terior 7 debitorū 7 hereditatū mortuoz: eo qz est opposita 2^a que habet similitudine cum venere: qz secūda est taurus qd est domus veneris. Et ppter similitudinē quā habet 8^a. cum scorpione qui est domus martis. 7 posuerunt oppositū vnde cie qd ē 5. p domo filiorū 7 gaudiorū: 7 qz semp est trina ab ascendente posuerunt eam pro gaudio veneris: qz venus habet cum corpore completam amicitiaz. Et qz vnde cie aspici de sextili ascendens posuerunt eam pro gaudio alteri⁹ fortune que est iuppiter. postmodum ad tertiam inspexerūt 7 inuenerūt qz erāt cadētes a quarta 7 similitudine magna qz ē domus mercury cuius virtus est super alia cōmixta 7 habet cursum semper circa solem: posuerūt eā p domo fratrum propinquoz 7 mutationū breuiū. Similiter qz est i sextili ascendens: habet similitudinem cum luna in faciendo mutationes festinas posuerunt eam p gaudio lune: 7 posuerunt suum oppositū. qd est cōtra pro domo itineris logorū 7 fidei 7 scientiaz: quoniam habet similitudinem cum sagittario que est domus Jouis: 7 aspici ascendens de triplo. Et quia virtus lune est opposita virtuti solis i bu mectando posuerunt eam p gaudio solis: 7 qz etiam sol habet posse magnum in triplicitate arietis qm aries est eius exaltatio. 7 sua triplicitas similis ē nōe domui. Similiter qz inuenerunt qz. 12. separatur ab ascendente: 7 est cadens ab eo posuerunt eam pro domo inimicorū 7 laborum: 7 gaudium saturni qui est lubricus frigidus 7 sicus 7 posuerunt eius oppositū qd ē sexta: qz cadit a septima 7 separatur ab ea pro domo infirmitatum 7 gaudium martis: quia contrarius est saturno. Et qz. 7. est domus parū 7 subiecti elongatur a paribus tantū quantū sexta a septima elōgatur posuerunt eam. 5. sextam pro domo subiectoz. Et p^o qz non est locus qui mercurio conueniat nisi ascendens posuerunt ipam pro gaudio suo. C^o Postquaz autem sapientes antiqui extraxerunt demonstrationes. i. domozum p hanc rationem experti fuerunt 7 inuenerunt multotiens qz sic erat p experientia: vt posuerūt. vii sic stabiliuerūt. et qz ptolemeus non noiauit in libro suo nisi radices stabilitatis non laborauit in dicendo hoc totum: sed locut⁹ fuit de his que sūt super terrā: eo qz habent vi maiorem illis qz sūt sub terra 7 ppter hoc posuit. i. 2^{am} domum subiectoz loco sexte sicut ante monstrauit.

C^o Anum. i. masculinum 7 aliud nominando femininum: 7 in ceperunt ab ascendente.

C^o Et posuerunt vnum masculinum 7 aliud femininum incipiendo ab ascendente.

C^o Vult dicere qz sapientes antiqui secuti fuerunt in domibus ponere vnu masculinum 7 aliud femininum fm qz fecerunt in. i. 2. signis 7 in ceperunt ab ascendente 7 posuerūt ipm masculinum 7 secūda femininā hac eadē rōne.

C^o Velut quidam qui signozum mobilium principia a luna signo posuere: eo qz citius qz aliarū stellarum aliquam variationem recipit.

C^o Sicut aliqui in ceperūt signa mobilia a signo lune: qm lune accidit festinus motus magis qz alijs pletis.

C^o Ptolemeus posuit in hoc loco nobis in mente qz lune sequitur illam solis: 7 sic conuenit: vt sicut motus naturalis vltis sequitur cursum solis. sic motus particularis qui fit omni mense cursū lune sequatur: qz luna paragrāt signa oia omni mense 7 fiunt omni mense. 4. tropici files illis quas facit sol per omnia signa quolibet anno. 7 pp h accepserunt antiqui principium signozum mobile a signo lune. 7 posuerunt principium mobile: aliud vero fixum: 7 aliud duoz corpoz sic fecerūt i signis respcū cursu solis.

C^o Simili namque modo sexuum signozum initia ab ascendente ceperunt. ob hoc qz orienti propius existit: 7 ordinem subsequente velut p dictum ē subsecuti sunt.

C^o Et sic accepserunt principium signozum masculinorum ab ascendente: eo qz est magis circa oriens 7 ordinatiuerunt hoc modo quē diximus vnum post aliud.

C^o Sicut posuerunt signa mobilia 7 fixa a loco lune in modo quo sunt per solem sic posuerunt domos masculinas 7 femininas fm signa 7 in ceperunt ab ascendente: qz est circa oriēs 7 posuerunt ipz p principio signoz.

C^o Quidam etiam in quatuor omnia signa partiti sūt: qui 7 dicere qz signa: que matutinalia masculinaqz dicuntur: sunt ea que ab ascendente vsqz ad celi medium constituuntur: 7 que etiam sunt eis opposita ab occidente vsqz ad angulū terre. Duas vero quartas residuas femininas 7 vespertinales appellauere. Imposuereqz signis alia multa prenomina fm figuras que i eis sūt. Quedā eorū etenī quadrupedia 7 quedā siluestria. Quedam vero multozum nominauere filiorū: 7 his similia: sed quoniam eorū nomnum est occasio manifesta. et quoniā huiusmōi que sunt per has figuras illo in loco nominari possunt in quo nobis ad hanc scientiam vilitatem conferent hoc in loco reticendū fore de crentis.

C^o Et aliqui diuiserunt duodecim signa in quatuor partes 7 fecerunt qz signa orientalia et masculina sunt ab ascendente: vsque ad medium celi et opposita sua similiter que sunt ab occidente vsque ad angulum terre: et cetera duo opposita posuerunt pro feminis occidentalibus. Et signis multa nomina posuerunt fm figuras pertinentes ad ea. Quoniam aliqua eorū dixerunt signa quadrupedum aliqua eorū signa siluestria et alia multi feminis et talia. Et horū nomnum rationem est hoc bonum ad intelligendum. nam potest homo ponere res p3 figuras o quibus poterit se inuare in hac sciētia. timui. n. qz esset superfluitas declarare bec omnia i hoc loco.

C^o Vult dicere qz sapientes antiqui posuerunt nomina multa signis secundum figuras stellarum fixarū pertinentes ad ea secundum figuras suarū operum p demonstrā

Tractatus

do opera signorum per se et propter virtutes stellarum fixarum que sunt in eis: quoniam ex hoc fit virtus una que operatur res que sunt inter nos: re simili illi figure que est in celo. dicitur quod per hoc potest homo scire de dicto quod ante diximus de stellis et signis. Et quia hec opera mutantur propter mutationem harum figurarum de uno signo in aliud longis temporibus tenuit quod esset superfluitas declarare in hoc loco. Vult dicere quod id quod inde opportunum fuerit dicet ante. Ego vero te volo docere ea que accidunt hoc nostro tempore. Dico enim quod signa rationalia sunt ea que in quibus est figura similis figure humane. Et hec sunt gemini. ergo. et libra. et prima medietas sagittarii et arietis. Amplius dicuntur bone vocis et dicuntur habere viam maiorem in oriente propter maiorem viam hominis et quia est bone vocis. Et signa pluuiosa sunt in quibus est figura animi sicut vultur et gallina. Et signa habentia figuras bestiarum quadrupedum similiter sicut aries taurus capricornus et sunt dicta domestica. et leo et finis sagittarii et scorpio sunt siluestria. Et signa multorum filiorum sunt Cancer scorpio et pisces: eo quod significant animalia aquarum que sunt multi seminis. Similiter posuerunt nomina multa signis secundum eorum opera: quoniam eorum sunt que dicuntur manentia: et sunt gemini: leo et virgo. Et eorum que dicuntur paucorum filiorum: et sunt aries taurus libra. sagittarius. capricornus. et aquarius. Et eorum sunt medietas vocis et sunt signa habentia figuras bestiarum que habent vocem sicut aries taurus leo: et ultima medietas sagittarii et capricorni. Et eorum sunt que non habent vocem sicut cancer scorpio et pisces. Multa tibi de signis dixerunt antiqui conuenit tamen ut de dictis eorum accipias id quod cum opinione probolime concorder: quoniam est solummodo ille qui res sequitur naturalem: qui tenet ut quodlibet signum vim suam habeat separatam propter stellas fixas in signo quolibet existentes. Et propter hoc conuenit ut inspicias que stelle ad signum pertinent: et secundum hoc iudicabis. Et cum hoc feceris naturaliter eris banc artem. secutus et concors eris cum opinione theolemei. Conuenit enim ut hoc facias et omnia alia dicta dimittas nec te perdas sicut ille qui vult accipere vias multas et que sit certa ignorat: et sic non ibis errando sicut ille qui nescit que sit veritas et que non.

In affinitatibus quatuor signorum et figuris. Cap. XIII.

Prima quidem partium circuli signorum inter se consimilium affinitas est que in figuris habetur: et sicut partes inter quas unius est diametri longitudo: et que duobus rectis angulis subtenduntur. suntque sex signa et centuoctuaginta gradus et partes etiam inter quas est longitudo trina et que unum rectum angulum ac eiusdem tertiam continent: et sunt quatuor signa ac centumviginti gradus. Partes quoque iter quas est longitudo tetragona que unum rectum angulum continent: et sunt tria signa atque gradus nonaginta. Nec non et pres inter quas est hexagona longitudo que unum rectum angulum bisse circuli tenet: et sunt duo signa ac gradus sexaginta.

circuli tenet: et sunt duo signa ac gradus sexaginta.

Partes sphere signorum que habent similitudinem unum cum alio primo sunt hec que habent participationes in figuris aspectus: et hec sunt ille que habent inter unam diametrum et aliam comprehendere duos angulos rectos. et sex signa que sunt centuoctuaginta gradus. Et que habent inter se elongationem de. 3. et comprehendunt unum angulum rectum et tertium aliter. et sunt quatuor signa que sunt centumviginti gradus. et que habent inter se elongationem quarte comprehendunt unum angulum rectum. et. 3. signa que sunt nonaginta gradus. et que habent inter se elongationem sextile comprehendunt duas partes anguli recti. et duo signa que sunt sexaginta gradus.

In bono eget glo. q. aliqd. intelligit de geometria et ab B. itelligit corrupto dei aliqd. dixit. ut de proiectione radioz. siue gradibus equalibus.

Occasiones autem cur has solas longitudes et non alias observamus: et ex B. quod subsequenter adiscemus. nam occasiones observandi longitudinem unius diametri per se manifestant: eo quod in eorum oppositione sex lineae rectae elongantur. cumque duas maiores partes consideraverimus in quibus erit convenientia quantitatis partium ac quantitatis totius et partium: hec residue figure constituentur.

Ratio propter quam hec elongationes sunt solummodo. partium que iudicantur intelliges per id quod nunc dicemus. dico quod ratio que iudicatur per elongationem diametri est ratio dimidiata per se quoniam est oppositum per lineam rectam. Cumque duas maiores partes consideraverimus in quibus erit convenientia quantitatis partium ac quantitatis totius et partium hec residue figure constituentur per convenientiam itaque partium erit ita quoniam accipiemus necessitas eas in quibus ad accordamentum cadit neumaz que sunt unum aliud tantum et illas que habent de pluribus. Et de istis sunt alij aspectus.

Figura aspectuum.

Cult dicere q sapiētes antiqui non iudicant p elongationem aliā nisi per has predictas: eo q dyameter diuidit circulum per medium: et per lineā rectā: et fit vñ punctus linee recte oppositum alterius: qz qñ vñ punctum fuerit in ascendente: aliud erit in occidente: et quando vñ erit in medio celi: aliud erit i anglo terre: et dicit q ex arcu quē facit dyameter quando diuidetur p pportiones maiores musice: eas in quibus cadit accordamentū fierent elongationes alie q sunt trina q̄rta et sextilis.

CPer convenientiam itaqz partis erit ita. cuz ad duorum rectorum angulorum longitudinē assignabimus proportionem que diametri est longitudo ab eius medietate: et tertia erit. s. medietas ipsius longitudo tetragona et eius tertia erit longitudo ipsius exagona. ex hac aut longitudo duplicata trina p̄stituet longitudo.

CDe accordamento alius tantū respectu elongationis que facit duos angulos rectos: hec est elongatio diametri accipiemus medietatem et tertium medietatis que facit elongationes quarte et de tertio fit elongatio sextilis et de duplo tanto fit elongatio trini.

Cult dicere q elongationē dyametri: qz res est manifesta: qñ vim bz participatiōis trine cum alio acceperunt p regula sapientes antiqui in aspectibus: qz quando ex arcu dyametri medietatem accipiemus: fiet quarta. et qñ. 3^a. fiet sextil: et qñ due partes. fiet trinus: et duplicabimus quartā fiet oppositū. et si trinus fiet alius trinus. et si sextilē duplicabim⁹ potest inde fieri aliqñ oppō. vel trinus vel sextilis et erit in quadratio manifestum q medietas: et 3^a. sūt maiores partes et non pōt cadere pportio.

CPer totius vero partisqz convenientiam fiet ita: cum a tetragona longitudine ad duas alias longitudes inter quas ipa constituitur pportionem fecerim⁹: fueritqz vñus pportio sexquilatera: alterius vero sexquitercia: cū assignauerimus i quā proportionem ab ea ad id quod minus ea fuerit. et cuius pportio ad ea fit sexquilatera exagona fiet inde longitudo. et qz ad maius ea pportionem assignauerimus et cuius pportio sit ei sexquitercia: trinam longitudines constituemus.

CAd cordandum vñus partis dupli: et tātū qñ fuerit i respectu longitudinis quarte q angulum rectum facit erit sua pportio duabus longitudinibus pportio tāti et medij. et dī pportio sexquilatera alia pportio tantū et tertij: et dī sexquitercia qñ respectu maioris pportionis tantū et medij fit longitudo sextilis: et qñ fuerit respectu maioris pportionis tāti et tertij est elongatio trini.

Cult dicere q qñ accipiemus acconcordamentum tāti et partem in respectu quarte que est medietas medij circuli fiet inde elongatio sexti et longitudo trini et hoc modo: qz si accipiemus tātū vt sextilē et medietatē sextil fiet ide. 4^a. et hec p̄pō. 4^a ad sextilem est pportio tāti et medij. Et qñ accipiemus tantum vt quartū et eius tertium plus fiet trinus: et hec est pportio tantū et tertij. Et si intelligis aliqd de geometria arismetica et musica: intelligere poteris hoc

deleui. Ptolemeus vō q̄ hoc demonstraverit fm quadruuium non dimittet qui fm nām demonstrat.

Cistarium itaqz affinitatū trinā et exagonaz cōueniētes: appellauere: eo q ex signis in gñe conuenientibus cōstituunt: masculina nāqz vel feminina sūt omnia. Que aut ex diametro vel ex figura tetragona formantur: disconuenientes noiauerē. eo q in contrarietate signorū in gñe conuenientiam semper inueniuntur.

CEt p̄ticipationes que sunt de trino et sextili dicimus accordatas: qz de signis sunt compositi accordatis in natura. qñ aut ambo erūt masculina: aut ambo erunt feminina. Ea tñ que sunt in diametro. aut sup quartaz non sunt accordata. qz non inueniunt signorū accordatorū in nām.

CInspece ad perfectionem magnā itelligentie. Pto. qz lz elongationes istas pportiones quadruiales et modos tractauit voluit eas in opus iudicij ponere donec inde fm naturam dederit rōnem. Dicens qz he quadruiales longitudes bñt acordamētum et discordamentum aliud fm naturam: qz signa que sunt in figura trini vel sextilis sunt acordamenta vt sint ambo masculina: vel ambo feminina. Quarta vero discordata est: qz si vñum signum fuerit masculinū aliud erit femininū et cō. Et signa que sunt supra diametro discordata sunt: qz sol facit tps in vno earum cōtrariū cī⁹ qd facit in alia sua opposito. Silt qñ vñum ascendit aliud vero descendit. In quarta etiaz mutatur tps de vna manerie i alia. et hac rōne cōuenit vt aspectus trinus sit fortuna et amicitia et acordamētus. Silt et sextil: et conuenit vt aspectus dyametri sit trinus et inimicus: et qz sextil ē medium tertij dixerunt sapientes antiqui q est media fortuna et amicitia. et qz. 4^a. ē oppositio media dixerūt q est media inimicitia.

CIn sublimib⁹ et infimis que p̄cipientia et obedientia dicuntur. Caplin. XV.

Dixit Daly.

Hec est alia maneries accordamenti qd habent signa i ter se fm naturam.

Artes quidem quarū lōgitudo ab aliquo vno eodēqz puncto: p̄fecto rum equinoctialiū est eadem: sublimes et infime nuncupantur: et sunt ille quarum ascensiones et descensiones in equis temporibus cōtingunt: eo q in equalibus circūferentijs circulozum parallelorum equinoctiali circulo ferunt.

CSilt dicunt ptes que elongate sunt equaliter ab vno puncto cognito duorum punctoꝝ equinoctij ptes altas et bassas: et he sunt ille que habent ascensiones et descensiones cuz t̄pibus eālibus: qz sunt in circulis equalibus ex circulis eque distantibus equinoctij.

Cult dicere q ascensiones vñus eoz sūt tāte sicut ascensiones alterius: et similiter descensiones: qñ ascensiones totius arietis sunt equales ascensionib⁹ pisciū in oi villa: et ille tauri illis aquary et ille gemini illis eapricorni: et ille cancri illis sagittary: et ille leonis illis scorpiōis et ille virginis illis libze: et fm hoc cōuenit q primus gradus arietis sit ac

C 3

*proportio sexquilatera et trina p̄ticipatiōis
et vñi cōt̄ra p̄ticipatiōis vñi sexquitercia
est conuenientia*

*vñ et trina p̄ticipatiōis p̄ticipatiōis p̄ticipatiōis
p̄ticipatiōis vñi cōt̄ra p̄ticipatiōis vñi sexquitercia
est conuenientia*

Tractatus

cordatus cū ultimo gradu piscis ⁊ oībus alijs illud idēz.
Cistarum aīst p̄tium ille que in medio estiuālis
 circuli formantur: sublimes dicitur: et que sūt
 in hyemālis circuli medio noīantur infime: ob
 hoc q̄ cum sol p̄ estiuālis circuli medium p̄gre
 ditur: dies noctibus maiores efficit. Cū autēz
 hyemālis circuli medietatem illuminat dicāno
 tribus breuiores eē demonstrat.

Et p̄tes que sunt i medietate circuli estiuālis
 sunt dicte alte et que sunt i medietate circuli hy
 emālis dicte sunt basse: q̄ cum sol fuerit in me
 dio circuli estiuālis facit diem maiorem nocte.
 et quādo fuerit i medietate circuli hyemālis fac
 diem maiorem nocte.

Postq̄ dies nobilior ⁊ fortior est nocte: q̄ motus aīaliū
 fortiores sunt. ⁊ magis appēt ⁊ de nocte est alterius mane
 riei p̄pter virtutē solis: q̄ appēt de die a quo pueniūt oīz
 rerū virtutes ob hāc rōnē dixerūt sapiētes antiqui. q̄ par
 tes t̄pis estiuālis alte vt oīdant hoc nomine: q̄ sol cum est
 ibi est in maiori altitudine: q̄ cū ē in medio circuli hyema
 lis. Similr dixerūt eas cōmandatores ⁊ dixerūt alias bas
 sas ⁊ obedientes pro demonstrando meliorationem virtu
 tis quam hnt partes alte super bassas. In hoc enim caplo
 lucramur duo scire magna: ⁊ bona: vnū ē accordamētū qd
 est inter has partes. aliud est q̄ qñ inueniēm⁹ duas natiui
 tates q̄ accorde sunt in vno gradu sciemus q̄ ille cuius
 signator est in gradu basse: erit obediens oī cuius signator
 ēi gradu alto. Astrologi nāq̄ dnt hos grad⁹ i vtute p̄cedes.

In signis se inuicem aspicientibus et sibi i for
 titudinibus equatis. **Capl⁹ XVI.**

Dicit Daly.

Hec est alia maneries accordamēti signorum ⁊ graduū
 ⁊ aspectus vnus ad alium: ⁊ hoc noīauit p̄tho. vt
 nobis patefaciat q̄ signa habēt p̄cipatiōes mltas f̄z nāz.

Item itē quādam esse partes que
 alijs p̄tibus in fortitudinib⁹ equat⁹:
 cum earūz longitudo ab vno quo
 libet puncto ex duobus p̄ctis tro
 picis: vna est ⁊ eadem: eo q̄ cū sol
 p̄ quēlibet istorum duorum punctoꝝ perrexe
 rit dies diei: noctiq̄z nox equabitur: ⁊ tempora
 horarum erunt eadem.

Similiter tenent q̄ alique partes sūt equales
 cum alijs in virtute: ⁊ hoc est qñ fuerint elonga
 te equaliter ab vno p̄cto duozū tropicoꝝ esti
 uālis vel hyemālis: q̄ cū sol fuerit i vtraq̄z ha
 rum duarum p̄tium ē dies vni⁹ partis: equalis
 cum die alterius: ⁊ nox equalis cum nocte: ⁊
 t̄pa ambarū horarū erunt equalia.

Doc est q̄ sol erit i vna linea egdistātiū egnoctio: qñ erit
 in istis duabus partib⁹: q̄ sunt equalr a tropico elōgate.

Aliunt etiā q̄ he partes p̄pter p̄dictas occasio
 nes se inuicē aspiciant: ⁊ q̄ vnaq̄z earūz ab eis
 dem orizōtis p̄tibus ascendat in oriente: ⁊ i eis
 dem p̄tibus i occidēte occubate.

Et dixerūt q̄ he p̄tes se aspiciunt vnā. s. aliam

ratione p̄dicta: ⁊ q̄ vtraq̄z earū ascendit de
 vno met puncto orizōte: ⁊ sūtr occidit.

Vult dicere q̄ duo gradus q̄ sunt equaliter elōgati a p̄
 cto q̄liscūq̄ sūt duozū tropicoꝝ dictoꝝ se aspiciūt vnus. s.
 alium: q̄ dies ⁊ noctes ābaz sunt equales ⁊ ascendūt ābo
 ab vno p̄cto orizōte. ⁊ similiter se ponūt: ⁊ p̄pter hoc sūt
 accordati: ⁊ eozū virtutes equales.

In signis sibi p̄radicentibus ⁊ inter que nul
 la sit colligatio. **Caplīm XVII.**

Artes quippe q̄ p̄radicentes ⁊ ex
 tranec nūcupant ille sūt inter quas
 ex modoꝝ p̄dictoꝝ affinitatib⁹ nul
 la cōtinetur affinitas. i. nec sunt ex
 p̄cipiētib⁹: nec ex obediētib⁹: nec ex
 se inuicē aspiciētib⁹ q̄ sunt in fortitudinibus adī
 uicē eq̄lia: nec sunt ex his q̄ per aliquā q̄ttuor fi
 guraz positaz: aliquā hēbant adīuicē affinitatē
 .i. p̄ diametri figurā: ⁊ p̄ trigonā tetragonā quo
 q̄z ac exagonam.

Et gradus q̄ dicti sūt diuisi ⁊ pegrini sūt q̄ nō
 hnt vnus. s. cū alio silitudinē: nec p̄ticipationez
 aliqua manerie. ex his quos dixim⁹: ⁊ sūt ex ill⁹
 q̄ nō sūt de ipantibus ⁊ obediētib⁹: nec sūt ex il
 lis q̄ aspiciūt vnus. s. aliū eq̄les i virtute: nec sūt
 ex illis q̄ hnt silitudinē i aliquozū quattuor aspe
 ctū nec oppō trino nec quarto.

Pthole. docet te p̄ hoc dictum q̄ signa ⁊ gradus se aspi
 ciunt vnus alium aut in modo quo sunt i duob⁹ lineis eg
 distantibus equinoctio: vel q̄ sint ambo i eadē linea egdi
 stāte egnoctio: aut q̄ sint elōgati vn⁹ ab alio in dyametro
 de trino aut de 4⁹ vel sextili: ⁊ bi sunt. 3. aspectus qui sunt
 sex. q̄ tres eozū sunt duplices: q̄ trinus ē duarū manerie
 rū: ⁊ quarta et sextilis ⁊ iam dedit tibi rōnem fm naturā
 in istis aspectibus p̄ verba p̄terita.

Partes aīst quas nullaten⁹ p̄ hos modos as
 sociari dephendim⁹: sūt iter quas vnū vel qnq̄z
 signa cōtinēt ob hoc q̄ ille p̄tes iter q̄s vnūz fi
 gnū hnt se nō aspiciūt. ponunt. n. sibi met ex obli
 quo. Ille vero p̄tes iter quas qnq̄z signa locant
 circulū p̄ partes equales nō absidunt.

Et partes q̄s inuenim⁹ participationē ulla ma
 nerie nō hntes sunt he q̄ hnt iter se vnū signū vlt
 qnque ⁊ q̄ hnt iter se vnum signū nō se aspiciūt
 vna. s. aliā qm̄ q̄libet earū ē ab alia inclinata. **H**e
 tñ q̄ hnt iter eas qnque signa q̄z circulus nō diui
 dūt i partes eq̄les sicut diuidūt q̄ttuor figure.

Qlibet p̄s ex hntib⁹ iter se. 30. gradus ē ab alia iclinata
 i ascēdēdo ⁊ dscēdēdo: ⁊ q̄ hnt iter se signa. s. oī si p̄nt circu
 lū videre i p̄tes eq̄les: nō hnt iter se q̄druialē nec nālē elō
 gationē q̄ possit viz accordamēti nec discordimēti b̄re: q̄ q̄
 tū caput sexti signi ē icliatū a capite. ⁊ tātū ē icliatū caput
 iz. ab ascēdēte i locis ascēdētib⁹ ⁊ occidētib⁹. **N**ūc aspect⁹
 itelligere potuisti aspect⁹ signoz vnū cū alio: ⁊ q̄ sūt q̄ttuor
 aspect⁹ ⁊ nō p̄res. ⁊ ceteri aspect⁹ q̄ nō sūt sic dixit p̄tho. sūt
 mediani iter applicationē ⁊ diuisionē ⁊ sūt circa applicatio
 nē vel lōge f̄z graduū q̄ sūt iter eos. **P**ostq̄ locum sum⁹
 d̄ ⁊ vñ tūb⁹ stellaz ⁊ signoz volum⁹ glossare id qd dixit p̄tho.

de participatione quā hñt ple cū signis. et hñ scitā fuerūt expiē do sēp cū alios pīa igrediebat aliqđ signū vel gradū cuius modi virtutē hēbat: et vbi iueniebam qđ magis dñfābat vī suā. itelligēbam qđ illō signū: et gradus erāt conueniēti oēs eidez ple et ē. hec. n. erit reglā p sciēdo ptiicipationē quā habent planete cum signis.

In domibus quinque stellarum erraticarum ac solis et lune. Capitulū. XVIII.

Artes nāqz circuli signoz: qđ dom? triplicitates exaltatiōes ac termini nominantur: bisqz silia: in qb? aliqđ silitudinē vel dignitatē habeāt septē planetis assimulantur.

Loca et partes aliquę zodiaci signoz sunt que pueniunt septē planetis et dicunt domus triplicitates exaltatiōes et termini et cetera talia cum quibus habent similitudinē et partem.

Primo tenet p ordinationē hāz virtutū qđ cōuenit vt domus sit añqz triplicitas: et triplicitas añqz exaltatio et exaltatio añqz terius. Qđ at dixit et cetera talia dixit pp operationē suā et ptiicipationē quā hñt cū sole et figura sic stādī: se c? i facie et luce fin qđ añ dicit. nō. n. ē solus ptho. qđ posuit oñ dñz triplicitatis qđ oñm exaltatiōis. Nā iuenim? qđ domus pposuit dñz triplicitatis i caplo forme.

Domoz qđ nā est vt subiungā: qm̄ igitur ex signis duodeci duo sunt septētrionalia illa vide licet qđ in loco zenitb nostror capitū sūt viciniora: qđ de re calore generāt: que sunt cancer et leo duobus maximis digniorib? luminariib? p domibus sunt attributa: et leonis signū qđ est masculinū solis domū posuere. Canceri vero signū qđ femininū est: lune domū cōstituerunt.

Nā domoz est sicut dico qđ duo signa septētrionalia duodeci signozum qđ sunt magis qđ alia circa zenitb nostror capitū et hac rōe faciunt calozē qđ sunt Cancer et leo: posuerūt ambo p domibus duoz luminarium magnis et nobilibus leonem quia masculus domum solis: cancerum quia femina domum lune.

Duo signa qđ sūt i capite septētriois sūt gemini et cancer qz gemini calefacit et hñctat et ē finis signoz veris et nā posuit nātr duo lūinaria dños aliaz stellaz et gemini nō pcordeat cū aliqđ eoz: qz cū sole nō pcordeat: qz sol dñccat et gemini hñctat: nec cū lūa: qz femia ē et nocturna: et gemini masculin? et diurn? n̄ fuit pueniēs: vt gemini eēt dom? alii cui? duoz lūinariū: sed puenit vt eēt cancer et leo: et qđ leo eēt dom? solis: eo qđ secū pcordeat: qz calid? ē et siccus: et qđ lūa seqt sēp solē: pueniēs fuit vt ei? dom? eēt circa domū solis et signa qđ sūt circa domū solis sūt cancer et vgo. et qz signus vginis ē siccū n̄ cōuenit lūe qđ ē hūida: et pp h̄ posuerūt cancer qđ ē hūidus domū lūe. Qđ at dixit qđ sunt magis circa zenitb nroz capitū. et pp hoc faciūt calozē. vlt dicere qđ qrtū terre pplatū ē: septētrion puenit vt signa qđ sūt i hac pte sint conueniētia magis ad significādū pplatūrā qđ aliqđ aliorum pp caliditatē quā faciūt nālē: vñ crescūt res oēs.

Ideoqz circuli medietatē qđ est a leone vsqz ad capricornū solarē nūcuparūt. Aliā vero medietatē qđ est ab aqrio vsqz ad cancerū lunare appellauerunt. Ita vt in vnaqz duaz circuli medietatū

i solari. f. atqz lūari: domū sibi pgruētē s3 suaz spheraz ac nāz ordinē vnusqzqz planetaz bñct.

Et pp hoc posuerūt medietatē zodiaci qđ est a leone vsqz ad capricornū mediū solare. Et aliā medietatē qđ est ab aqrio vsqz ad finē canceri mediū lūare: vt qlibz qnqz plaz erraticor domū hēat in vtraqz medietate duoz luminariū s3 qđ puenit spherarū suarū ordinatiōi suisqz naturis.

Vult dicere qđ sapiētes atqz iuenerūt qđ vntes duoz luminariū oñabāt sup oia: et qlibet. s. plaz erraticor seqbat ea: et qđ sūt mioris vntis: et sine vntib? lūariū nō hēbāt posse. p se sic añ fuit nobis oñfū. hac igit rōe cōuenit. vt qlibz s. plaz erraticor hēat i medietate solari signū pueniēs cōploni qđ sit d sua et solari vntē et i lūe medietate idē.

Qua ppter qđ saturnus ē naturaliter frigidus caloziqz contrarius et eius celus altius et remotus est a lūinaribus ei duo signa capricornum et aquariū: que sūt i oppositiōe canceri atqz leonis assignarunt. ob hoc. f. qđ hec duo capricorn? videlz et aquarius frigida sūt et hyemalia: et qđ iterum figurarum affinitas qđ sit ex oppōne non ē conueniens et infortuna.

Et qđ saturn? naturalr ē frigidus: et ē calozī contrarius et ei? sphaera ē a spheris luminariū elōgata magis quā aliqua aliarū: pederunt ei p domibus capricornū et aqriū qđ cancer sūt opposita et leoni: qm̄ hec duo signa Capricorn? et aquarius frigida et hyemalia sunt. Et ē qđ cū forma oppositiōalis figure nō cōcordat ptiicipatio.

Vult dicere qđ op? ppiū saturni ē i frigidare et facit pacidēs siccitatē pp suū magnū frig? et pp hoc dixit frig? hyemale vt exiret de dñctiōe aliorū? triare volētis: dicēdo. p? qđ saturn? ē frigidus et sicc? cū signis hyemalib? qđ sūt frigida et hūida nō pcordeat. Qđ at dixit qđ sphaera saturni ē magis a spheris lūinariū elōgata. vlt dicere qđ nā posuit spherā suā magis elōgatā a terra qđ aliqđ aliaz vt pp elongationē frig? minuatur i terra: et qđ capricorn? et aquarius sūt signa hyemalia et sra oportuit frig? suū eē valde magni frigoris saturno pueniēs. et qđ hec duo signa domib? duoz luminariū sūt opposita et lūinaria oēm gñonē faciūt et cremētū rez oportuit qđ hec duo signa facerēt corruptionē et diuinationē talē qđ op? saturni cōuenit. vñ hac rōe dēderūt saturno p domib? capricornū et aqriū: qz nā sua ē tria nāe lūinariū: et qđ capricorn? ē hyemalis et sol calidus et sicc? et saturn? frigidus et sicc? sicc? qđ tri? ē cancer et frigidus pp saturn? et qđ ē hyemal. et aqri? qđ ē i medietate lūari oportuit eē hūidū: et p tepādo magnā friditatē saturni ē calid?. Et pp h̄ dixit doctoz qđ sapiētes antiq dicebant qđ saturnus meli? opat i aqrio qđ i capricorno et magis gaudet i eo qđ caloz et hūiditas aqry minuit mltū d magno frigore et siccitate ipi. Saturn? ē hñctat p accis alii sic pdixim? sñt qđ saturnus ē masculin? et diurn? magis sibi puenit aqri? et pp h̄ dixerūt qđ aqrius ē significatoz aqz currentiū sicut fontes et riui.

At qđ iuppiter complexiōis est temperate: et sub saturni sphaera fertur duo signa qđ capricornum sequunt: et aquariū: et sūt sagittarius et pisces: et sunt attributa: eo qđ ventos procreant: et res oriri cōpellunt: suntqz a domibus luminari

Tractatus

um i longitudine trina: et q̄ est cōueniēs et fortūū.
C Et qz iuppiter ē tēpate p̄plonis: et ē sub sphe
 ra saturni: dederūt ei signa duo q̄ sunt circa ca
 p̄ricornū et aquariū: et hec sūt sagittariū et pi
 scis ad ventos generatiuos p̄nentes: et sūt in
 longitudine trina domib⁹ duoz luminariū
 q̄ est longitudo cōcordie et fortune.

C Qz dixit q̄ iuppiter est sub sphaera saturni. vult dicere q̄
 nā ordinauit iouē sub saturno vt virtus eius minueret de
 nocumento virtutis saturni. Et id qd dixit q̄ sagittariū et
 piscis p̄tinent ad vētos et ḡnationē pōt itelligi: qz sic exp̄ri
 fuerūt sapiētes antiqui. et pōt itelligi qz cū sol ē in sagitta
 rio est finis autūpni: et tūc finitur siccitas: et būditas incipit
 quā sūt venti et ḡnānt res multe. Piscis ē et finis hyemis
 quo deflūt frigus et incipit calor vnde vēti et alia multa fi
 unt. Et vēti quos dicit p̄tholeme⁹ p̄tine ad iouē et domos
 suas sūt sūosirates ḡnātrices sicut sūt sūosirates s̄matis
 et seminū alioz. Nā videm⁹ aialia et vegetabilia bis duob⁹
 t̄pib⁹ vt p̄lm crescere: qz cū sol est in sagittario semia p̄ma
 iori p̄te incipiūt tūc nasci. Et cū ē i piscib⁹ est adeo manife
 stū q̄ nō hēim⁹ p̄pterea inde log. Et qz trin⁹ ē aspect⁹ con
 cordie et fortune: eo q̄ signa in vna nā cuz duob⁹ signis lu
 minariū concordāt. Et sphaera iouis sequit⁹ illaz saturni et
 iuppiter ventos facit q̄b⁹ ḡnānt res. dederūt sapiētes anti
 qui hec duo signa ioui qz cōcordat tempantia cū duob⁹ lu
 minariib⁹ i oī bono et fortuna. Et s̄m hoc erit qz sagittari⁹
 est accordatus cū nā solis q̄ iuppiter hēat in eo p̄cipatio
 nē cū sole. et s̄lī qz piscis est accordatus cū natura lune q̄
 habeat i eo iuppiter p̄cipationē cū lūa. Et qz iuppiter nō
 ē cōtrariū rez et res p̄stables q̄ cōmīscuntur cuz alijs si
 bi s̄līb⁹ crescunt i bono et p̄ficuo suo magis. Dixit propter
 hoc dorothē⁹ q̄ iuppiter gaudet magis i sagittario q̄ in pi
 sce: qz iuppiter ē masculin⁹ et diurn⁹ tendēs magis ad nām
 solis. et sagittari⁹ est diuini nature.

C Post hec aūt qz mars naturaliter deficcet: et
 eius sphaera sub iouis sphaera voluit duo signa
 q̄ post iouis hospitia locant⁹ ei dedere: et sūt ari
 es et scorpius quorum longitudo a luminariū
 domib⁹ est t̄tagona sicut caliditati destructo
 rie et contradictorie conuenit: q̄ nature martis
 assimilatur.

C Similr qz mars deficcet: naturalr et pprie et
 spa eius est sub spa iouis: dederunt ei duo signa
 se tenētia cuz duobus signis iouis que sūt aries
 et scorpio elongata a domibus luminariū elon
 gatione quarte que cōuenit corruptiōi et dāno.
 nā talis res p̄tinet ad martis naturā.

C Vult dicere q̄ mars qz multum deficcet excedit natu
 raliter i infortunio et dāno cōtrario ioui q̄ luminaria duo
 faciunt et natura posuit sphaerā suā sub sphaera iouis vt cuz
 suo calore adiunget i minuendo de dāno frigiditatis satur
 ni. Et p̄pter hoc dederūt ei duo signa se tenētia cū duob⁹
 iouis. et hec sūt ea q̄ sunt elongata a domibus luminariū
 elongatione quarte que est elongatio corruptiōis et inimi
 citie que p̄tinet ad naturam martis. Et qz scorpio est cō
 trariū domui solis: cōuenit vt sit frigidus et būidus p̄mi
 nuedo dānū siccitatis martis. Et hac eadē rōne ē mars no
 ctūn⁹. S̄lī aries qz est contrariū domui lune conuenit
 q̄ sit calidus et sicc⁹. Et p̄pter hoc dixit dorothē⁹ q̄ mars
 gaudet magis i scorpione q̄ i ariete qz est nocturnus sicut

īpe et ei⁹ natura temperat⁹ in eo.

C Veneris autē stelle q̄a cōplonis est tēpate et
 sub martis sphaera circūuoluitur: duo signa que
 martis habitacula sequunt⁹: sūt attributa: eo q̄
 res oriri faciunt: et sunt taur⁹ ac libra: quoz lon
 gitudō a domib⁹ luminariū ē sextilis: q̄ ē lon
 gitudō s̄litudinis: et conuenientie: et qz venus
 ē inuenit⁹ duaz p̄rium plusq̄ duob⁹ signis elō
 gatur a sole.

C Et qz ven⁹ tēpata ē: et eius sphaera ē sub sphe
 ra martis dederunt ei duo signa tenētia se cum
 duob⁹ signis martis et sunt signa ḡnāntia: q̄ sūt
 libra et taur⁹ q̄ sunt a duob⁹ signis luminariū
 elōgata elōgatiōe sextilis q̄ ē concordie et amicit
 tie. et qz ē ven⁹ nunq̄ elōgat⁹ a sole ulla duarū
 p̄rium magis duob⁹ signis.

C Qz ven⁹ tēpata ē cōuenit vt dom⁹ hēat cū domib⁹ lūina
 riū duoz cōcordātes. S̄lī qz libra ē signū i quo dies eq̄
 cū nocte cū aialib⁹ vegetabilib⁹ et oī ḡnone cōcordat. S̄lī
 qz taur⁹ ē signū in quo t̄ps veris firmat⁹ p̄ueniēs ē bis q̄ di
 xim⁹: et hac rōne p̄uenit vt due dom⁹ veneris sint taur⁹ et
 libra pp cōcordatiā q̄ ē iter ea et duo lūaria: p̄uenit ēt q̄ li
 bra sit calidus et masculin⁹ et diurnus sicut ad solē p̄tinet: et
 qz taur⁹ sit femia nocturna sicut p̄tinet ad lunaz: et si rōne
 fecit nā q̄ ven⁹ nūq̄ elōgat⁹ a sole itra id qd ē iter domos
 suas et dom⁹ lūinariū hac cōcordia: et q̄ ad faciēdū bonum
 adiunget sp̄ solē pp būditatē suā q̄ minuit d̄ siccitate solis.
 vñ dixit dorothē⁹ q̄ ven⁹ gaudet i tauro magis q̄ in libra
 pp cōcordiā quam habet cum natura lune.

C Itē qm̄ ex erraticis stellis mercurius reman
 serat q̄ in neutra duaz p̄riū a sole vnq̄ plusq̄ p̄
 vni⁹ signi sp̄atiū elōgat⁹: et sub alijs stellis vehi
 tur: data sunt ei duo signa residua: q̄ post lumi
 nariū loca locantur et sūt gemini ac virgo.

C Et qz mercuri⁹ ē q̄ remanet ex erraticis et nū
 quā elōgatur a sole villa hora aliqua duaz par
 tium magis vno signo: qz īferius ē ab alijs p̄le
 tis dederunt ei duo signa remanētia q̄ se tenent
 i domib⁹ duoz lūinariū: et sūt gemini et virgo.

C Nā tēpat factū mercuri qm̄ fecit q̄ nō elongaret⁹ a sole
 magi vno signo vt vt ei⁹ cōmisceret sp̄ cū virtute solis: et posuit
 sphaerā suā sub sphaeris alioz planetaz vt ei⁹ nā cōuertat⁹
 ad nās cuiusl3 p̄lax cui applicat p̄mutatō virtutē solis mu
 tationē illi⁹ p̄le: et pp hoc p̄uenit vt dom⁹ mercuri sint medi
 ana iter fortunā et īfortunā et iter accordatiā: qz signū ge
 mioz nō ē ad cordatiā cū cācro. qm̄ se nō aspiciūt et cōcor
 dat cū leōe aspectu sextil: et v̄ginis signū n̄ bz cōcordatiā cū
 leōe: qz se nō aspiciūt et cōcordat cū cācro: qm̄ se aspiciūt d̄
 sextili: et pp hoc v̄go nāe sol⁹ p̄riū et gemini nāe lūe. vñ dixit
 dorothē⁹ q̄ mercuri⁹ gaudet i v̄gie magis q̄ in gemini pp
 p̄rietatē v̄ginis cū nā solis: qz sol est sp̄ firm⁹ i statu vno et
 mercuri⁹ n̄. Nā qdē posuit tēpamētū i istis domib⁹ inter
 p̄las: qz duas domos veneris posuerūt cū domib⁹ iouis cō
 cordātes et duas domos martis cū saturni domib⁹ discor
 datas pp eoz nās q̄ p̄rie sūt: et posuit domos mercuri alte
 rius manerie: qz gemini discordat cum sagittario: et con
 cordat cum ariete et cū libra et cū aq̄rio et leōe. et v̄go discor
 dat cū piscib⁹ et sagittario et cōcordat cū scorpione capricor
 no et tauro put p̄uenit nature mercuri.

In triplicitatibus et casu domus. Ca. XIX.
Dixit Daly.

In ordinandis domus triplicitatum sunt astrologi
diversarum opinionum: quoniam una secta
eorum dicitur quod debet ordinari post domos: sicut ptolemeus
facit. et alii sunt qui eos ordinant post domos terminorum et coiter
ant. primi vero sic dicunt: quod potentia planete in domo sua si
mixta est potentie bovis in sua domo: quod ibi quocumque voluerit et
faciet quod sibi placebit. Et potentia planete in triplicitate sua
mixta est potentie bovis iter vassallos et auxiliares suos. Et post
planete in exaltatione sua similis est potentie bovis in regno
suo. Et potentia planete in suo termino mixta est potentie bovis in
villa sua. et potentia planete in sua facie mixta est potentie bovis in
magisterio suo. Et secundum hoc dixerunt quod potentia domus triplici
tatis sequitur potentiam domus domus. et hoc concordat Dorotheus
us in capitulo forme. Ego enim dicam tibi quoniam facies et non erra
bis. inspicere ad signum et ad gradum: et si acciderit quod sit in eo aliquis
ex domus dignitatum vel quod ipsum aspiciat illum qualiscumque sit. per ac
cipies potius illi loci: et si acciderit quod sint ibi. et vel. 3. aut plures
inspicere habent vim maiorem et des sibi domus potius quam debili.

triplicitatis affinitates cum plane
tis sunt be. Quia igitur eglateri triangu
li figura semet ipsa equa et veniens.

Concordantia triplicitatum cum pla
netis est: quia figura trianguli laterum
equalium est in se concordata et equalis.

Vult dicere quod triangulus laterum equalium est et equalium an
guloz. et quoniam zodiacus in triangulum dividetur cadet quibus angu
lus trianguli super signum talis nature qualis cetera duo
alioz anguloz. et sic concordantia duorum signorum equalis. quia si
vnu eorum masculinum fuerit et diurnum: et alia cetera duo erunt
et si fuerit femininum alia duo erunt feminina.

**Et quia tres circuli sunt terminaciones zodiaci cir
culi: equinoctialis videlicet circulus et duo cir
culi solstitiales.**

**Et quia anguli determinantes zodiacum sunt tres et
hi sunt duo circuli tropicorum.**

Vult dicere quod maior circulus zodiaci est ille in quo mo
ventur omnes stelle super duos polos ad orientem ab occidente de
terminans tres circulos equidistantes. et maior horum est circulus
equinoctialis: et alii duo sunt equales: et unus transit per caput tro
pici estivalis: et alter per caput tropici hyemalis.

**Quoddecim zodiaci circuli partes in quatuor
triangulos equilateros dividere.**

**Et dividit per duodecim partes firmamenti
in quatuor triangulos ex equalibus.**

Vult dicere quod. id est. signa dividit iter quilibet duos circulos
illoz trium signorum equalium. et primum illoz cadit super unum il
loz trium circuloz: et ultimum super circulum qui est sequens. et secundus erit
principium quarti signi super secundum circulum. et ita veniunt per. id est. si
gna dividantur in quatuor triangulos laterum equalium. Et quoniam adiu
gemus est ptolemeus. et bene inspicimus in eis sciemus rationem per nomen: quod hy
trianguli sunt propositi et vim maiorem quam signa cadentia super
angulos exagoni laterum equalium.

**Prima ergo triplicitas est ex ariete leone et
sagittario: que sunt signa masculina: suntque solis
et iouis et martis domicilia.**

**Primus triangulus est aries: leo: et sagittarius:
et prima signa sunt masculina. et domus solis io
nis et martis.**

Insipice quoniam ptolemeus per cepit a sole et ordinatorem qui
significatorem solis semper incipere convenit.

Quapp banc triplicitatem soli et ioui repulso
marie dederit: eo quod mars est ex his contrarius
his solis.

Et propter hoc posuerit hec tria signa solis iouis
et non martis: quia mars est alterius his quam sol.

Quia aries est domus martis: et cadit in medietate lunari in tri
plicitate domus solis et domus iouis qui est in medietate solari et
mars est diverso his a natura solis et iouis: et hec triplicitas est
diurna: et mars est corruptor juvenis fuit ut primum gubernator
hanc triplicitatis sit sol. postmodum iuppiter sine marie.

Huius autem triplicitatis primum dominus est in die
solis. in nocte vero iuppiter. Arietis est signum cir
culi equinoctialis sequitur: et leo vicinior est estiva
li circulo. Sagittarius autem hyemali circulo propior
existit. Est et hec triplicitas septentrionalis: eo quod do
minum habet ibi iuppiter. arietis est signum circuli
equinoctialis et res oriuntur pellunt: necnon ventos sep
tentrionales adducit.

Subinator huius triplicitatis est de die solis: et de
nocte iuppiter. aries namque sequitur equinoctium: et
leo est magis circa tropicum estivalis: et sagittarius
circa tropicum hyemalis. hec autem triplicitas est septen
trionalis propter potentiam quam habet ibi et fa
cit ventos septentrionales.

Vult dicere quod iuppiter facit ventos septentrionales siles
veteris gentium. posuit hanc triplicitatem septentrionalis. et ceteri
astrologi tenent quod hec triplicitas est orientalis per gubernatorem
quam habet ibi sol. tamen dicitur ptolemeus. est magis directus: eo quod sol fac
it opera naturalia. Et postquam iuppiter habet in hac triplicitate participatio
nem cum eo trahit ipsa opera naturalia ad naturam principis ad eum.

Preter quod quia in ea est domus martis: quia ibi societa
te bene dicitur septentrionali vento: aliquid eorum ex
occidentali commiscetur. Quapp colligitur inde ventus
ex septentrionali et occidentali commixtus. Alia
enim huiusmodi ventos adducit. pars etiam oc
cidentalis est feminina.

Tamen per domum martis et per participatiorem
quam habet in hac triplicitate sit inde ventus composi
tus septentrionalis et occidentalis: quia mars gene
rat tales ventos: et pars occidentalis est feminina.

Ratio per quam mars dicitur in parte occidentalis est. quia in sua comple
xione temperat per magnam humiditatem que est in ea: eo quod ibi appa
ret per luna quoniam sub radice solis exit. et est manifestum quod pto
lemeus tenet quod mars est particeps solis et iouis in gubernan
do hanc triplicitatem. et alii tenent quod saturnus est princeps: quod credi
derunt quod hec triplicitas sit orientalis. etiam quod ptolemeus. magis
credenda sunt: quia veniunt per experientias multas cum naturalibus argumē
tis: et nos vidimus versus ad bodierna die: quod id quod dicit concordat
dat per experientiam cum eo quod locuti sumus.

Secunda vero triplicitas que est ex tribus signis femi
ninis: tauro. scilicet. et virgie ac capricorno collecta lu
ne venerique assignatur: eo quod illa est ex his que sunt lune. Isti
us vero triplicitatis in die dominus est luna: et in no
cte venus.

Secundus triangulus qui sit de tauro virgie et capri

Tractatus

cornu tribus signis femininis compositus est datus lune et venerei: quod sunt nocturne: quod est haiz lune: et gubernator totius triplicitatis: de nocte luna et de die venus.

Aspice primo quo locutus est de luna: quoniam est nocturna.

Estimale quod est circulo taurus: equinoctiali virgo hyemali vero capricornus est propior.

Taurus est magis circa circulum estimale: et virgo magis circa circulum equinoctium: et capricornus magis circa circulum hyemalem.

Non est magis taurus circa circulum estimale quam equinoctium. et dicam sicut de leone: aquario: et scorpio: respectu circuli hyemalis. tamen voluit in mentem nobis ponere per hoc dictum nam medietatis solaris et medietatis lunaris. et quod leo est in medietate solari posuit quod erat magis circa circulum estimale. et quod taurus est in medietate lunari posuit eum sicut magis circa circulum estimale. quoniam hoc tempore opera duorum luminarium magis apparet: et in scorpio et aquario fecit hoc idem: quod sunt domus duarum in fortunarum: quoniam duarum infortunarum nam concordat cum circulo hyemali: quod ipsa pars terre depopulata est.

Hec autem triplicitas meridiei puenitior est prope venereis in ea dominus: hec etenim stella huiusmodi ventos adducit: eo quod eius vis per calorem et humiditatem hec efficit.

Et hec triplicitas pertinet magis ad meridiem pro posse quod habet in ea venereus quoniam hic plura generat res veteros quod sua facit re tale cum calore et humiditate sua.

Item dixit quod venus est temperate complexionis: et complexio temperata est illa in qua est calor et humiditas naturalis.

Preter quod pro saturni domum quam est capricornus: et pro eius in ea societate veteri quod per hanc nascetur triplicitate ex meridionali et orientali coadunabuntur. contrario modo triplicitati prime: ob hoc quod saturnus veteros orientales adducit: eo quod est ex haiz solis.

Et quod capricornus est domus saturni. propter participationem quam habet in hac triplicitate fuerunt venti huius triplicitatis meridionales et orientales contrarii triplicitati prime: quod saturnus generat ventos orientales eo quod est de haiz solis.

Quia saturnus facit modicam siccitatem tale qualis est siccitas solis. et est diurnus sicut sol: puenit ut sit de haiz solis. et quia veteri orientales sunt veteri siccis: puenit quod eos generet sol et saturnus. per. n. quod sit de alia opione quam sint ceteri astrologi in hac triplicitate. nam tenent astrologi quod mars sit princeps veneris et lune in gubernando hac triplicitate: quod est sua exaltatio capricornus. et phole. tenet quod saturnus est particeps in hac triplicitate veneris et lune: quod capricornus est domus sua: et eius dictus magis directum est: quod virtus domini domus maior est virtute domini exaltationis.

Tertia quod est triplicitas quam ex tribus signis masculinis geminis. scilicet libra ac aquario colligitur: saturno et mercurio attribuitur eo quod in illa domus eorum habentur.

Tertius triangulus qui fit de gemini libra et aqurio tribus signis masculinis compositus pertinet ad saturnum et mercurium quoniam isti duo plures habent in hac triplicitate domos.

Quamquam venus beat in hac triplicitate domum: non conuenit ut beat in ea gubernationem: quod est feminina et nocturna.

Unus autem diurnus dominus est saturnus: quoniam est ex haiz diei: nocturnus vero dominus est mercurius.

Et gubernator huius triplicitatis de die est saturnus: quod est de haiz diei et de nocte mercurius.

Quod mercurius est diuersarum naturarum et saturnus diurnus: conuenit ut mercurius gubernet hanc triplicitatem de nocte: et eo similiter que est virtutis debilioris saturno.

Signus quoque geminorum estimale circulo propior existit: et libra circulum equinoctiale subsequitur. aqurius autem hyemali circulo vicinior habetur. Hec autem triplicitas orientali vetero magis puenit: propter saturni dominium: atque iuppiter saturno in haiz as similatur est enim diurnus: erunt venti qui huius triplicitatis occasione puenient in ter septentrionale et orientalem.

Et signus geminorum est magis circa circulum estimale: et signus libre sequitur equinoctium: et signus aqurii est magis circa circulum hyemale. unde hec triplicitas puenit magis vetero orientali propter gubernationem quam habet ibi saturnus. tamen quod iuppiter est talis haiz qualis saturnus quoniam est diurnus sunt veteri huius triplicitatis iter solanum et zierzum.

Quod venus non habet in hac triplicitate dominum et mercurius est proplonis comixte et non remansit ex planetis masculinis nisi iuppiter conuenit ut in gubernando hac triplicitate sit princeps saturni et mercurii: quod sol non habet nisi vnam triplicitatem: sicut non habet nisi vnam domum. manifestum quidem est quod ipse concordat cum ceteris astrologis in dominis huius triplicitatis: et non concordat in parte qua dominatur. quoniam ipsi dicunt quod est occidentalis: et pholemeus tenet quod sit orientalis propter dominum quod habet ibi saturnus: et tenet quod mercurius habet vim maiorem quando est orientalis quam quando est occidentalis. In hoc enim loco est dubium vnum: quoniam aliqui dicunt quod facit iuppiter veteros zierzos cum sit calidus et humidus: et rursus talis est: quod ventus zierzus est sanior et conuenientior in perueniada salute: sicut dicit phica et ioui puenito per tale.

Quarta autem triplicitate faciunt cancer scorpius et pisces. Restat igitur ut marti dnetur et ut ipse in ea dominium exerceat: eo quod scorpius est eius domicilium.

Quartus triangulus qui fit de cancro: scorpio ne: et piscibus remansit marti ut habeat gubernationem in eo: quod scorpius est sua domus.

Vult dicere quod mars non habet partem in aliis triplicitatibus: et habet in hac triplicitate dignitates: vnam quod scorpius est sua domus et gaudet in eo. aliam quod est nocturnus sicut triplicitas ista: dederunt ei ut ea gubernet de die ac de nocte.

Associatur ei in dominio: propter haiz: et eo quod ha signa sunt femina: in nocte quod est luna: in die vero venus.

Et habet participationem cum eo in gubernando ea propter haiz: et quod ha signa sunt femina. luna de nocte et venus de die.

Pholemeus tenet quod dominus huius triplicitatis de die et de nocte est mars solummodo: et quod venus est ei particeps de die: luna vero de nocte: quod hec triplicitas est occidentalis pro gubernationem quam habet ibi mars et venus et luna. Et est

manifestū q̄ dictū suū i hoc est certū. Societas tñ astrologorum tenet q̄ venus gubernet hāc triplicitatem de die: mars vero de nocte: et q̄ particeps de die et de nocte est luna. s̄l̄r et q̄ bec triplicitas ē septentrionalis: quorum opinio falsa est: qm̄ aliqua ratio non est ibi. et ppter hoc conuenit vt opinionem ptholemei sequaris: qm̄ ipse solus est certus: et omnes alij vacui et mēdaces.

Cancer itē estiuāli: et scorpius hyemāli: pisces autē eq̄noctiali circulo p̄p̄iores existunt.

Et signū cāeri ē magis circa circulū estiuālez et scorpio hyemālem piscis eq̄noctij.

Ptholemeus no iamit hos tres circulos i triplicitatib⁹ vt d̄mōstret meliorationē quā h̄z trin⁹ sup sextile. q̄ eo q̄ by tres circuli determinant zodiacū: cōuenit vt trin⁹ beat magis melior atōem vtutis super sextilem.

Ista qdē triplicitas v̄tos occidētales efficit ppter i ea martis luneq̄z dominium: ac q̄ ven⁹ ei associat⁹: erit v̄tus ex occidentali meridionali q̄ collectus.

Et bec triplicitas puēit v̄to occidētales ppter gubernationē quā hēnt ibi mars lūa et tñ ppter participationē quā hēt venus secum sit ventus ppositus occidentali et abrego. i. meridionali.

In exaltationibus. Capi. xx.

Dixit Valey.

Ptho. tenet q̄ virtus dñorum exaltationis sequitur virtutē dñor triplicitatis. et hoc intelliges cū inspexeris ad verba sua.

Ignorum quippe modi qui luminarium et stellarum erraticarum exaltationes dñr: sunt velut subiūga. Sol etenim cū in arietis signo fuerit ad altiorē circuli medietatē septentrionalē mutabit. Cūq̄ libze signūz ingreditur ad inferiorem circuli medietatē meridionalē p̄p̄ium iter aduertit.

Et signa que dēa sūt exaltatōes duorū lūinariū et plāetariū erraticorū sunt hac manerle quā dicam. Sol cū est in ariete mutatur ad medietatem zodiaci q̄ ē alta et septentrionalis. et cum est in libra mutatur ad medietatem zodiaci. que est meridionalis et bassa.

Altum et bassum: q̄ dicit est status contingens soli p̄p̄ populationē terre. q̄ caput arietis ē nobis s̄z caput draconis. q̄ qñ sol ibi applicuerit ipm̄q̄ trāsierit: mutabitur ad partē septentrionis. et caput libze ē s̄z caudā: q̄ qñ sol applicat ei ipam̄q̄ pertrāsit mutat ad partes meridiei. et vt⁹ solis ac vis sua magis i septentrione apparet.

Qua p̄p̄ arietis signū in quo lōgitudo dierūz: eorūq̄ caloris naturalis augmētū incohat: sol exaltationē posuere: libraz vero p̄p̄ p̄dictaz occasionē p̄trarietates: eiusdē casuz fore dicere.

Et ppter hoc posuerunt arietem vñ incipit lōgitudo diei et clementi sui naturalis caloris exaltationem solis: et libram sui casū: ppter cōtrarium rōnum quas diximus.

Vult dicere q̄ sapiētes antiqui: q̄ inuenerūt q̄ quando

sol intrat arietem incipit dies longior fieri: et i populatione terre calor crescere nālis: et vadit ascēdendo versus augez suā posuerūt arietē domū exaltatōis sue: et libzā casus sui. q̄ tūc incipit nox lōgior fieri: calor minuit⁹ et fortificat⁹ frigus i p̄platōe terre: et vadit sol versus depopulationē terre et versus depressionē suā: q̄ ē opposita sue augi.

Saturn⁹ antez vt ei⁹ a sole lōgitudo foret oppositiōis: sicut et in domibus: eo q̄ vbi calor cre scit frigiditas remittitur: et vbi frigiditas intenditur calor remittitur: libze signū p̄ exaltatōe: arietem vero p̄ casu recepit.

Et vt elongatio saturni a sole sit oppositiōalis elongatio: put est domorūz: q̄ vbi crescit calor minuit⁹ frigus: et vbi crescit frigus minuitur calor: posuerunt libzā suam exaltationē: arietēz vero casum.

Hoc est q̄ elōgatio oppositiōnalis est elōgatio corruptiōis et contrarietatis. et ppter hoc puenit vbi minuit⁹ calor incipiat frig⁹. et B ē libra. et q̄ ipa sit cāus sol et exaltatio saturni. et q̄ aries q̄ exaltatio sol sit casus saturni: ita q̄ tota nā solis sit p̄traria nature saturni: sicut eam posuerūt in reb⁹: in hoc autē loco segitur suas regulas ptholemeus: vt oēs nāe stellaz oīum solis naturam sequantur.

Item cū luna fuerit in arietis signo cū sole qd̄ est eius exaltatio: qm̄ post bec prius apparebit in tauro: in quo augmenti sui luminis erit qñ principii: fuit ei⁹ exaltatio in tauro: quod est primum sue p̄p̄ie triplicitatis signūz. In scorpiōne vero signo qd̄ in illius oppositiōne format⁹ eius casus designatur.

Similiter luna post q̄ ē cū sole in ariete q̄ ē ei⁹ exaltatio: et apparet prius in tauro et incipit lux sua crescere: et est tunc eius principium finis natiuitatem posuerunt exaltationēz suam in tauro: et est primum signum triplicitatis p̄p̄ie. vñ s̄z hoc posuerunt hoc signū exaltationē suā: et scorpiōne q̄ ē b⁹ signi oppositiūz casuz suum.

Quā virtus lune segitur virtutē solis et ei⁹ dom⁹ tenet⁹ casus sua: puenit etiā vt ei⁹ exaltatio teneat cū sua. Et q̄ principii apparitionis lucis lune est qñ nascitur: et taurus est triplicitatis sue principium: puenit vt taurus sit ei⁹ exaltatio q̄ qñ sol fuerit in ariete q̄ est ei⁹ exaltatio erit principius lucis lune et eius virtutis i tauro. Et q̄ scorpio ē in figura cōtraria tauri: puenit vt sit ei⁹ casus. et hac rōne dixerūt q̄ signū septimū a domo planete est suū infortunū p̄p̄ sui contrarietatem que est in eis.

At q̄ iuppiter est auctor ventorum septentrionalium q̄ res orisifaciunt: et qm̄ cum in maiori declinatione septentrionali fuerit que est cācro ipsius vis p̄p̄ia apparebit: v̄tosq̄ septentrionales efficiet: ei canceri signū exaltationēz: et capricornum casum tribuere.

Et q̄ iuppiter facit v̄tos septentrionales generantes res: et quando fuerit in septētriōe ē bene inclinatus versus partē ipsam: et fuerit in cancro mōstret p̄p̄iā virtutē suā et facit v̄tos septētrionales: p̄p̄ hoc posuerūt exaltatōez suā canceri.

Tractatus

C Sapiētes antiq fecerunt hoc. qz viderunt qz vñs iouis magis apparet cū est i cancro: et dñbilat cū ē i capricorno. qz iuppiter eo qd ē temperate nature est habitationi cōueniens: et gnātionē et ad mouēdos vñs septētrionales temperatos: apte septētrionis versus habitationē. Et qñ iuppiter ē et bz moram in eo fortificat multū opus et vñs sua p pñia i faciēdo nasci et crescere oēs res: nec ē i fine septentrio nis signum aliud nisi gemini et cācer. et gemini nō pertinet ad eū: qz ē oppositū sue domi qd ē sagittarius i. 4. piscis. Et cācer puenit ei magis ppter lunas: qz tēperamētū nature lune ē pueniens nature iouis. Et magn⁹ calor et siccitas leonis sibi nō puenit: vñ his oib⁹ rōnibus puenit oib⁹ modis qd exaltatio iouis sit cācer et ei⁹ casus capricornus. quia est eius oppositum.

C Mars at qñ naturaliter ē cōburens et mari me cū i capricorno fuerit: eo qd ei⁹ declinatio tñc est i parte meridionali i capricorno iouis exaltationi contrario sublimat: cadit at i cācro.

Et qz mars est ardēs per naturā et pprie quādo fuerit in capricorno pburit multū magis: qz inclinatur ad ptē meridiē: posuerūt suā exaltationem capricornū contrarium exaltationi iouis et eius casum cancerum.

Pars meridiē qd est calida multū puenit nature martis qd est cōburens. nā quidem in hoc loco voluit tēperare nās martis: qz hec pars depopulata est. et qz nā martis est pñia nature iouis. vñ his duab⁹ rōnibus puenit qd exaltatio martis sit capricorn⁹ qd ē finis meridiē: et eius casus sit cancer: vt ei⁹ nā sit nāe iouis oib⁹ modis pñia.

Rursus qz venus naturaliter humectat: mari me at in signo piscis: in quo veris humiditas apparere: eiusqz vis nālis incipit crescere: i piscibus exaltat: et i virgine cadit.

Silr qz venus buēctat naturalr et pprie cum est i piscib⁹: qz i eo apparet principiū hūiditatis veris: et ibi crescit ppria virt⁹ sua: ob hoc ē exaltatio sua i piscib⁹: et casus i virgine.

Quādo ven⁹ ingreditur pisces appaz ppria vñs sua. qz nāliter cōcordat cū piscib⁹: qñ est femininū et nocturnū: et in eo incipit temperata veris hūiditas apparere. et eius natura cōcordat cū ioue: qz est domus sua et termin⁹ ei⁹ exaltationis est domus lune: qd duo planete cū veneris natura concordāt. et hac rōne puenit vt signū piscis eēt exaltatio veneris: et virgo casus: qd piscib⁹ ē dñia: qñ sicca ē nālī.

Mercurius at qñ desiccatur: i pñia veneris in signo. s. virginis exaltatur: i quo autumn⁹ qd est siccus incipit apparere: cū eius itez propria vis crescit i veris cōtrarium: est et eius casus i signo piscium.

Mercuri⁹ desiccatur p se: et i hoc est contrarius veneri: puenit qd ei⁹ exaltatio sit in virgine qd apparere incipit in autumn⁹ qd est siccus. nam crescit in virgine sua virt⁹ ppria veneris nature cōtraria: et est in piscibus casus ei⁹.

Iam docuit nos ptholeme⁹ qd mercurius opatur magis i desiccādo qd in humectādo: et qd magis cū saturno qd cū ioue cōcordat: et cum sole magis qd cū luna. qz due domus mercuri sūt bono aspectu cōcordes cū duabus domibus saturni: et sūt pñia illis iouis. Et qz cursus ei⁹ ē semp cir

ca solē: et vñs ei⁹ dñmīscet semp cū sua vñte. Silr qñ autumnus incipit semp in virgine: et est siccus et qñqz frigidus: et qñqz calidus fm nām mercuri. Et qz cū fortificat mercurius et ei⁹ opus pprie apparet in virgine. Et qz cū sol fuerit in domo sua apparet in vesp̄is i virgine qd ē ei⁹ dom⁹: his rōnib⁹ puenit vt vgo sit ei⁹ exaltatio pisces casus.

De terminis.

Capi.

XXI.

Dicit Daly.

Per hanc

ordinationē itelligim⁹ qd virtus dñi termini segit vñtē dñi exaltatōis.

Ermioz qdē modi duo sūt. Quorū alter egyptius: alter vero caldaicus appellat. At qd egypti⁹ dñi marime a domoz dñis accipit. caldaic⁹ at a dñis triplicitatū assumit.

Termini sunt duab⁹ maneribus. vna est fm egyptiacos accepta: alia fm caldeos: qd vero s3 egyptiacos est accepta a dñis domozum accipitur. caldaicus autem a dñis triplicitatis accipitur fm gubernationes triplicitatum.

Illi de egypto fuerūt sapiētes magistri qd fuerūt antiquo tpe. nam isti fuerūt study et exercitū magui i sciētis et sapiētis oib⁹ de qb⁹ homo iuari pōt: et scimus hoc p cronicas sapientū antiquozū: fm qd loquebant de ipsis: et per ea qd suis opibus remāserunt a multis ānozū miliarijs vsqz ad hodiernā diē. tamē ego dicā id qd vidi de vna experientia quā iueni i loco qd dicit⁹ est oculus solis: qz modico tpe miracula magna vidi. Et caldei sūt illi de babilonia qd fuerūt se quentes egyptianos i scia astronomie. Dicit. n. ptholeme⁹ qd egyptiani acceperūt terminos vñ plurimū s3 dños domorum. et ppter hoc voluerunt eos aliqui astrologi atqz illos qd sūt fm dños triplicitatum.

S3 egyptius nec in ordinibus semp nec i vñi vñcuiusqz quātitatib⁹ id qd p radice generalr ē positū i terminoz modis veraciter mutat. Nā primos in ordine domozū dñis et qñqz triplicitatum: qñqz vero exaltationū dñis attribuunt: vt in libra nō a venere: s3 a saturno: i ariete quoqz non a marte s3 a ioue ceperūt. Si dños igit triplicitatū et non alios secuti sūt: cur i capricorno a mercurio et nō a venere sumpsere exordii⁹. Itē si dños exaltationū et nō alios secuti sūt cur in cācro a marte et nō a ioue inītiarunt. Rursus si in his nō sequebant nisi planetas: quozū ples sint pñictarum fortitudines cur i aquario principiz fecerunt a mercurio qd solā habz in eo triplicitatē: et non a saturno qd domum ibi atqz triplicitatem possidet. In capricorno etiaz a mercurio qd nullam habet auctoritatem ibi incepterunt. Reliquoz vero terminoz ordo ad hūc modum reperitur. In quantitatib⁹ quoqz terminoz nullum ordinēz obseruare videntur. nā in horum oīum terminoz numero qui vñcuiqz planetaz colligitur: quē cum numero annozū planete eiusdē esse quātitatis denunciant. nulla est ratio que fm hoc esse vite quantitas pbeet. At si dixerim⁹ et concesserim⁹ qd q inde colligit

verus sit noster: aut ab egyptijs affirmat: isde numerus fortasse colligent: et si terminorum quantitates multis diuersisqz modis variaret.

Et tamen secundum opinionem illorum de egypto non sequitur rem generaliter: quoniam ipsi non posuerunt per radice sequelam certificaram: nec in ordinatione nec in quantitate cuiuslibet eorum. Quia primo posuerunt in ordinatione sua dominos domorum in aliqua eorum: et in alijs posuerunt dominos tripliciter: et in alijs dominos exaltationum. et secundum hoc posuerunt in libra primo saturno: et non posuerunt veneri: et posuerunt arieti primo ioui et non posuerunt marti. unde si sequitur modos tripliciter: quare posuerunt in capricorno primo mercurio: et non posuerunt primo veneri. Et si sequitur dominos exaltationum: quare posuerunt primo in cancro marti et non posuerunt ioui: et si sequitur in hac planetas habentes plures dignitates: quare primo posuerunt in aquario mercurio qui non habet ibi nisi solam triplicitatem: et non posuerunt saturno qui habet domum et triplicitatem. Et quare posuerunt in primo capricorno mercurio qui nullam habet dignitatem in gubernando hoc signum. hac enim manerie inuenit homo qualibet ordinationem de terminis quam fecerunt: videtur etiam quod in quantitate terminorum nullam regulam inspererunt: quia in numero qui adiungitur cuilibet planetarum horum terminorum: quoniam tenent numerum suum esse tantum quot sunt anni sui. et qui per hos diuiditur non est ratio nec demonstratio significans quod vita tanta esse possit. Et adhuc si dicerem quod numerus ille tantus est: et est veritas id quod dicunt illi de egypto bene potest adiungi tantus numerus: sicut noster iste mutando quantitatem signorum in diuersis maneriebus.

Illi de egypto tenent quod anni maiores planetarum sunt tot quot habet quilibet ex gradibus per terminum in omnibus signis. Et quod quilibet planeta qui dominabitur in vita et fuerit potens dat annos suos maiores in vita. Et ptho. dicit quod in hoc numero non est ratio nec demonstratio naturalis que significare possit quod tempus vite sit tantum. Et bene quidem est hic numerus: sicut ipsi dixerunt bene posset in diuersis maneriebus mutari numerus graduum. et cum hoc eodem numero concordabit. et propter hoc videtur quod illi de egypto non fuerunt secuti terminos una regula: sicut in ipsis ordinandis non fuerunt secuti. unde hoc aliud non fuit: nisi quod a parte alia terminos acceperunt.

Quidam autem qui id in hoc affirmare videntur: quod eis physica ratio satis videtur sufficere dicunt: quod cum tempora ascensionum terminorum vniuscuiusque planete collecta fuerint una eademque quantitas in omnibus climatibus ex eis nascetur: quod falsum esse manifestum est. Sit etenim in hoc secuti id quod in insipientium libro reperitur: et per ascensionibus equales adiunctio

nes sumpserunt. hec autem veritati contrarium esse nullus ambigit. Inuentum est enim in hoc libro quod ascensiones virginis ac libe in linea equinoctiali linee parallela que per inferiorem egyptie regionis locum habet transitum: sunt vnicuique duorum signorum predictorum triginta septem tempora et tres: et quod ascensiones etiam vniuscuiusque duorum signorum leonis ac scorpiionis trigintaque sint tempora: sed geometrica ratione probatur leonem et scorpiionem plus trigintaque temporibus. virginem autem et libram minus supra dictis temporibus ascendere. Item hi qui hanc ad duxerunt rationem: non eas secuti sunt terminorum quantitates quas quod plures hominum affirmarunt. In multis etiam locis mentiri necessarium reperitur. Et ut eorum sententia firmior appareret gradus in minuta diuiserunt: nec tamen ob hoc eos veraces sed mendacissimos in hoc ut per diximus affirmamus. Eorum autem termini quos hic predictis rationibus vituperamus sunt hi velut dixere ut inferius.

Et aliqui fuerunt qui voluerunt in hoc vnam dicere rationem facientem secundum philosophiam similitudinem veritatis. dixerunt. n. quando adiungemus tempora ascensionum terminorum: cuilibet planete esset una eadem quantitas pro omni climata et hoc est mendacissimum. nam fuerit in hoc secuti libros imperitorum qui secuti fuerunt in ascensionibus additiones equales pro omni locum. et hec est res que cum veritate aliquis videre non habet aliquo modo: quoniam in libris suis inueniunt quod ascensiones virginis et libe in linea equidistanti equinoctio que transit in maiori parte velut terre egypti sunt vtriusque horum duorum signorum triginta septem gradus: et tertius. et quod ascensiones leonis et scorpiionis sunt trigintaque gradus. et est iam demonstratum de demonstrationibus geometricis quod leo et scorpio ascendunt in minori parte temporis: eo quod dixerunt amplius in hoc quod voluerunt monstrare non fuerunt secuti quantitatem terminorum quos multi dixerunt. Et inuenimus quod ipsi habent multis locis ex necessitate metiri: aut diuidere gradus terminorum in minuta per affirmando dictum suum: et cum hoc toto non fuerunt sicut ante diximus: veritatem secuti.

Illi qui voluerunt experiri terminos egyptianorum non fuerunt secuti quantitates graduum terminorum: quoniam egyptiani dixerunt et in multis locis habuerunt mentiri ex necessitate. et gradus diuidere in minuta: quod quidem terminis fieri non potest. et cum hoc toto non fuerunt veritate secuti: sicut ptho. probauit. Et hec omnia verba que dixit ptho. dixit per demonstrando nobis quod termini egyptianorum non sunt accepti per aliquam regulam. Et termini quos dixerunt sunt quod iuppiter habet sex gradus a principio arietis. et omnes alij secundum hanc maneriem sine aliquo ordinatione et regula.

Tractatus

Cum autem ex predictis gradibus unicuique istorum planetarum colligitur hoc. Saturno quinquaginta septem; ioui: lxxviii. marti. lxxvi. veneri lxxv. mercurio. lxxvi. quorum omnium collectio est cccix. graduum.

Gradus vero qui adiungitur cuilibet planetarum sunt isti. Saturno. lxxv. ioui. lxxviii. marti. lxxvi. veneri. lxxv. mercurio. lxxvi. omnes isti faciunt. cccix. gradus.

ipsum est eadem participatio: quia ponunt primum terminum domino triplicitatis qui est iuppiter. postmodum secundum terminum domino triplicitatis qui sua sequitur qui est venus. postea tertium terminum et quartum duobus dominis triplicitatis gemini qui sunt saturnus et mercurius. postmodum quintum terminum domino triplicitatis alteri qui est mars.

Natura adequavit iter se planetas septem qui sunt motus festini in suis dignitatibus. postmodum dedit soli medietatem sphaere: et aliam medietatem lune. Et dedit quique planetis loco boni dignitatem terminorum sole et luna exceptuatis. Et propter hoc dixerunt sapientes antiqui quod significatio solis cum est in medietate sua: et lune cum est in sua. est equalis significationi quique plane

hoc dixerunt sapientes

Termini			Egyptiaci							
In arie.	Iuppiter	6	Venus	6	Mercu	8	Mars	5	Satur.	5
Lancer	Venus	8	Mercu	6	Juppi.	8	Satur.	5	Mars	3
Gemi.	Mercu	6	Juppi.	6	Venus	5	Mars	7	Satur.	6
Lancer	Mars	7	Venus	6	Mercu	6	Juppi.	7	Satur.	4
Leone	Iuppiter	6	Venus	5	Satur.	7	Mercu	6	Mars	6
Virgi.	Mercu.	7	Venus	10	Juppi.	4	Mars	7	Satur.	2
Libra	Satur ⁹	6	Mercu	8	Juppi.	7	Venus	7	Mars	2
Scor.	Mars	7	Venus	4	Mercu	8	Juppi.	5	Satur.	6
Sagi.	Iuppiter	12	Venus	5	Mercu	4	Satur.	5	Mars	4
Capri.	Mercu.	7	Juppi.	7	Venus	8	Satur.	4	Mars	4
Aqrio	Mercu.	7	Venus	6	Juppi.	7	Mars	5	Satur.	5
Pisces	Venus	12	Juppi.	4	Mercu	3	Mars	9	Satur.	2

Hic perficitur dictus ptolemei in terminis egyptianorum.

Alterum vero modum quem caldaicum appellarunt: per triplicitatum dominos resonantur sed eorum rationes et apertiores et magis sufficientes inveniuntur. et tamen nec in ordinibus nec in quantitatibus planetas qui triplicitatibus dominantur semper imitantur.

Alia maneries est caldeorum qui dicunt rationem in ea de dominis triplicitatum: et eorum ratio planior est: tamen non sequitur planetas gubernantes triplicitates nec in ordinatione nec in quantitate.

Vult dicere quod termini caldeorum magis sunt accepti cum ratione regule tamen sunt diuerse ordinationis: quia eorum sunt qui de die sunt unius planete et de nocte alteri. Sicut eorum quilibet planeta quantitatibus diuersarum.

Horum autem sententia breuiter et absque libro memorie commendari potest. Prime namque triplicitati que est ex ariete leone et sagittario terminorum apud eos diuisio in unoquoque signorum eius una est et eadem. Primum etenim terminum dant domino triplicitatis qui est iuppiter. secundum domino triplicitatis sequentis et est venus. tertium autem et quartum duobus dominis triplicitatis geminorum qui sunt saturnus ac mercurius. quintum quoque domino reliqua triplicitatis et est mars.

Et propter hoc verbum istorum potest esse scitum per certo liberaliter et sine libro et participatio terminorum in quolibet signorum triplicitatis prime que est aries leo et sagittarius: versus

et de alijs triplicitatibus secundum hanc rationem.

Secunde vero triplicitatis que est tauro virgine et capricorno colligitur: unumquodque signorum una eademque diuisione partiuntur: assignantque primum terminum veneri propter eius in ea dominium. secundum veto et tertium duobus dominis triplicitatis geminorum: qui sunt saturnus et mercurius. post hec autem quartum marti: ioui reliquum assignauerunt.

Et secunda triplicitas que est tauro virgo et capricornus: dederunt etiam in quolibet horum signorum una et eadem participatione: quia ponunt primum terminum veneris: quia est domina in hac triplicitate: et ponunt secundum et tertium terminum duobus dominis triplicitatis gemini qui sunt saturnus et mercurius: et ponunt quartum marti: et alium ioui.

Si bene intellexisti dictum quod antea dixit: non indiges glossa. et si non intellexisti: dico tibi quod secunda triplicitas quia est veneris et lune et luna non habet in terminis partem: uenit ut venus sit dominus primi termini boni triplicitatis: et quod 2us terminus sit terminus saturni de die: et mercurius de nocte: et tertius terminus mercurius de die et saturni de nocte: et quartus terminus marti qui est dominus quarte triplicitatis: et quintus terminus iouis qui dominatur in triplicitate leonis.

Hunc quidem ordinem maxime secuti sunt in duabus reliquis triplicitatibus: preter quod tertie triplicitatis quia duos dominos habere dicunt saturnum scilicet et mercurium: primam in die partem saturni: in nocte vero mercurii assumunt.

Hec ordinatio vadit ut plurimum in alijs duabus triplicitatibus et in tertia triplicitate quia habet duos dominos qui sunt saturnus et mercurius. accipimus pri-

mam dignitatem de die a saturno et de nocte a mercurio.

Caldei fuerunt secuti in ordinatione terminorum triplicitatis cancri hanc eadem viam predictam. et quia iuenerunt omnes triplicitatis geminorum. saturnum de die: et de nocte mercurium posuerunt. saturnum de die omnes primi termini signorum triplicitatis: et omnes de nocte. et posuerunt mercurium de nocte omnes primi termini triplicitatis signorum triplicitatis: et omnes secundae triplicitatis de die: Et posuerunt tertium terminum martem qui est omnes quarte triplicitatis qui est cancer. et posuerunt iouem omnes quinte triplicitatis et venerunt omnes quinte. Et posuerunt in quarta triplicitate martem omnes primi termini: et iouem omnes secundae: et venerunt omnes tertie: et saturnum omnes quarti de die et quinti de nocte: et mercurium omnes quarti de nocte et quinti de die:

Abodus autem quantitatis terminorum qui in unoquoque signo reperitur: et qui supradictum observat ordinem unus quidem est et manifestus: nec eorum differunt quantitates nisi equi diminutione. Nam unusquisque terminorum in quantitate unius gradus a precedenti minuitur. Posuerunt enim primum cuiusque signi terminum. vii. graduum: secundum. vii. tertium. vi. quartum. v. quintum autem. iiii. qui est finis. xxx. graduum.

Et quantitas signorum in quolibet signorum plane currit: et sequitur ordinationem primam quam ante diximus. et diversitas sue quantitatis est cum diminutione equalitatis: ita quod quilibet terminorum minuitur de termino qui est ante eum unum gradum: quia posuerunt primum cuiuslibet signi. vii. gradus et secundum. vii. et tertium. vi. et quartum. v. et quintum. iiii. quibus perficiuntur. xxx. gradus.

Multum bene fuerunt in hoc locuti: quia primus terminus triplicitatis cuiuslibet: qui est eiusdem omni triplicitatis: convenit ut habeat ibi maiorem partem quam omnes alii. et quia triplicitas sequitur primam: et secundam: et tertiam. et est ibi una triplicitas habens duos omnes: et tertius debilius est primo: et non est in quolibet signo ultra. 30. gradus: pervenit ut iter unum et alium sit melior ratio unius gradus. Et quia sit primus octo graduum et secundus. 7. et sic secundum ordinationem huiusmodi. prima triplicitas aries: leo: sagittarius: omni suorum terminorum de die quolibet horum trium signorum. iuppiter. 8. venus. 7. saturnus. 6. mercurius. 5. mars. 4. de nocte. iuppiter. 8. venus. 7. mercurius. 6. saturnus. 5. mars. 4. et triplicitas taurus: virgo: capricornus omni suorum terminorum de die. venus. 8. saturnus. 7. mercurius. 6. mars. 5. iuppiter. 4. de nocte venus. 8. mercurius. 7. saturnus. 6. mars. 5.

Termini caldeorum sine babilonie

Aries	Iuppiter	8	Venus	7	Saturnus	6	Mercurius	5	Mars	4
Taurus	Venus	8	Saturnus	7	Mars	6	Mars	5	Iuppiter	4
Geminus	Saturnus	8	Mercurius	7	Mars	6	Iuppiter	5	Venus	4
Cancer	Mars	8	Iuppiter	7	Venus	6	Saturnus	5	Mercurius	4
Leo	Iuppiter	8	Venus	7	Saturnus	6	Mercurius	5	Mars	4
Virgo	Venus	8	Saturnus	7	Mercurius	6	Mars	5	Iuppiter	4
Libra	Saturnus	8	Mercurius	7	Mars	6	Iuppiter	5	Venus	4
Scorpius	Mars	8	Iuppiter	7	Venus	6	Saturnus	5	Mercurius	4
Sagittarius	Iuppiter	8	Venus	7	Saturnus	6	Mercurius	5	Mars	4
Capricornus	Venus	8	Saturnus	7	Mercurius	6	Mars	5	Iuppiter	4
Aquarius	Saturnus	8	Venus	7	Mars	6	Iuppiter	5	Venus	4
Pisces	Mars	8	Iuppiter	7	Venus	6	Saturnus	5	Mercurius	4

iuppiter. 4. Tertia triplicitas. gemini: libra: aquarius: omni suorum terminorum de die: saturnus. 8. mercurius. 7. mars. 6. iuppiter. 5. venus. 4. de nocte mercurius. 8. saturnus. 7. mars. 6. iuppiter. 5. venus. 4. Quarta triplicitas. cancer: scorpio: piscis: omni suorum terminorum de die mars. 8. iuppiter. 7. venus. 6. saturnus. 5. mercurius. 4. de nocte mars. 8. iuppiter. 7. venus. 6. mercurius. 5. saturnus. 4. Hac autem manerie sunt ordinati termini caldeorum: et sunt qui melius dicunt istos terminos. quia dicunt quod principia signorum sunt termini fortunarum: et fines infortunarum. Et vellemus scire cum qua opinione antiquorum concordat eorum dictum.

Ex quibus omnibus in die colliguntur saturno septuaginta octo gradus. In nocte vero sexaginta sex: et ioui septuaginta duo: marti sexaginta: veneri septuaginta quinque: mercurio autem in die sexaginta sex: in nocte vero septuaginta octo.

Et de illis adiunguntur saturno de die septuaginta octo gradus: et de nocte sexaginta sex: et ioui septuaginta duo: et marti sexaginta: et veneri septuaginta quinque: et mercurio de die sexaginta sex: et de nocte septuaginta octo.

Uult dicere quod numerus graduum terminorum cuiuslibet plane secundum caldeos est diversus a numero graduum secundum egyptianos. et qui est diversitas iter sapientes antiquos in numero annorum maiorum planetarum: sic errant intelligentes et docti quod erit de nobis intriligendo rem talem.

At istorum duorum id quod ab egyptiis dictum est magis veritati concordat: eo quod egyptiorum librorum auctores ex hoc quod natiuitatibus inveniunt esse commemoratum eos collegerunt et in suis libris scripserunt quas exemplari via graduum terminorum ordinaverant in his in quibus opus habent.

Tamen certior harum opinionum quas diximus est secundum terminos egyptianorum: quia egyptiani populi sunt liberos et posuerunt eos in suis libris: acceperunt id de eo quod inveniunt dictum in natiuitatibus quas ordinaverunt exemplo eorum per gradus terminorum in locis quibus eis fuerat opportunum.

Postquam declaravit dubium quod erat in terminis voluit nobis in hoc loco monstrare que opinio certior est. Et dixit quod quia termini caldeorum regulam habeant certificantem eiusdem experientiam: tamen non concordat cum eis nec sapientes antiqui sic eos experti fuerunt. inveniunt tamen quod termini egyptianorum: quibus sine regula sint accepti per experientiam quod sunt veri.

Et quia hi qui liberos composuerunt terminorum ordinem non scripsere: nec in suorum librorum aliquo numeraverunt: necessario dubietates et deceptiones in eis reperiuntur.

Et quia isti compilatores librorum non posuerunt ibi ordinationem terminorum

Tractatus

nec eos nominauerunt in suis libris oportuit in hoc dubiū et error accidere.

Cult dicere qd qd cōpilatores egyptianorū non posuerūt in libris suis experientias in quibus sciuerunt ordinatio nes terminorū: et quot gradus in quolibet signorum habe bat accidit ibi dubiū duabus partibus. vna qd forsitan ali qui eos postmodum inuenerūt: et nos id non intelligimus. alia quia qd ita fuit non possumus bene confidere in eo: qd inde inuenim⁹. et hoc ē qd dixit d̄ antiqs sapiētib⁹ ptho.

Chos autem in quodā libro vetustissimo cui⁹ pars maior pre vetustate nimia consumpta fue rat et perforata terminos inuenimus: in quo id quod ex ordine et quantitate terminorū contine batur naturaliter rationabiliterqz fuerat ordia tum. Itē in eo predictarum natiuitatum grad⁹ reperim⁹: et quot etiam haberet vnusqzqz pla netarum: concordabatqz cū hoc quod in libris priorum inuenitur.

Chos autē inuenim⁹ librū de terminis antiquus et ipse vetulus erat. p maiori pte et fractus: et qd qd dicebat ibi d̄ ordiatōe et q̄litate sua natrālī regulam sequebat et inuenimus etiā i eo grad⁹ natiuitatū quos ante diximus et sūmā ei⁹ habe bat vnusqzqz planeta et cōcordabant cū eo qd li bri sapientum antiquorum dicebant.

Cult dicere qd id qd in libro ipso inuenit erat fm regulā et rem naturalem. et qd b̄ sapiētes antiqui experti erāt: et cer titudinē huius sciuerunt certificando et experiendo: et posu erunt res quas experti fuerunt. amplius qd concordabat cum terminis egyptianorum: et concordabat summa gra dium cuiuslibet planete cū ānis maioribus illi⁹ planete.

Erat etiā i eo sermo valde lōgus i quo ipi ter mini mltis neqz p̄baban̄. s̄ p̄ ei⁹ nimia vetu statē et crebrā folioz p̄dātōez eū p̄scribere ne quim⁹: eiusqz rōnes oēs nobis difficiles et ob scure videbant. Partes tñ terminorū q̄ nos ad hec itelligēdū multū iuuere: circa libri finē inte gre et abiqz lesiōe remāserāt: et qcqd illic ex ter minis inuenim⁹ i hoc loco subiūgit.

Et erant in hoc libro verba multum longa et multe superfluitatis demonstratio et eas nequim⁹ app̄bēdere: qd liber fract⁹ erat: et nob fuit graue demōstratōez dare in ipsis lōgis rōni bus: qd tamen partitio terminorū remāsit in fine libri inuenim⁹ qd dānata nec corrupta nō erat: et hoc ad itelligēdū rōnē multū nos iuuir: et qcqd inueni in libro ipso de ratione terminorum erat hoc quod dicam.

Hec verba demonstrant magnam bonitatē ptholemei. qualiter multum diligebat veritatem. quonias de verbis alienis noluit sibi attribuere gloriā: nec verecūdatus fuit palam dicere: qd in illis rationibus longis que scripte erāt in libro ipso et non poterat reddere rōnem.

In ordine nāqz p̄siderabat i vnoquoqz signo rū dñz exaltationis triplicitatis ac dom⁹: et qd cū qz eoꝝ duas istaz haberet i signo p̄tates et si fo

ret ifortuna p̄cedebat i ordie. Qd si modns ifor tunaz nō sic inueniret i fine signorū ordinabat. et itez p̄cedebāt exaltatōis dñi: postea triplicitatū. deinde domoz dñi subsequebant fm signorū ordinem.

Et ordiatio respiciebat i quolibz signo addñz exaltatōis triplicitatis et domus: et quē plane tā inueniebāt hñtez i signo duas dignitates: baz ponebāt primā: q̄uis foret ifortuna et si ita nō foret ifortuna ponebāt eā in fine signi: et p̄pone bāt dñm exaltatōis: postmodū dñz triplicitatis dñm dom⁹ postea fm ordinatōem signorum.

Ad hoc intelligimus: qd isti termini de quibus pthole. lo quitur non fuerunt sui. qd si sui essent non p̄poneret dñm exaltationis dñi triplicitatis et dñi domus. nam oēs astro logi concordant qd dñs dom⁹ quē isti postposuerunt est oī bus p̄ponendus: qd inuenti fuerunt per hunc bonū hoīem: apposuerunt ipsos ei⁹: qd sciuerunt nomen sapientis qui fe cit librū ipsū. Et ē manifestū qd ptholeme⁹ terminos istos confirmat et tenet qd sint recti: qd multū cū terminis egyptianorum: et s̄ cōcordāt cū terminis caldeorum. Et qd in sūma graduū cuiuslibet planetaz p̄cordat cum annis ma ioribus suis: et qd experiētia cōcordat cum eis.

Quicūqz vero duas hñet i signo p̄tates hñti vnā p̄tatem i ordine p̄ponebat: p̄ter qd i leone et cācro q̄ sūt solis et lune domicilia: qb⁹ termi ni nō assignant: primū vnus cuiusqz signi termi nū alteri ifortunaz ascripserūt. Nā primus can cri terminus marti: leonisqz primū saturno do narunt. Istozqz duoz planetaz ordo i his du ob⁹ signis p̄ibat eo qd in alijs oībus ipi locaban tur extremi.

Et p̄ponunt duas dignitates hñtes i signo ei qui cancri et leonē habebat: qd sūt dom⁹ duoz luminariū: et luminariū terminū aliquē non de derūt: et posuerūt primū terminū cuiuslibz hoz signorū vni ex ifortunis: et s̄ hoc dederunt pri mū terminum cancri marti: et primū leonis sa turno: et ordinauerunt eos in his duob⁹ signis primis.

Soli et lune non dederunt aliqui sapientes p̄tē in termi nis p̄pter dignitatē quā hñt in duab⁹ medietatib⁹ codia ci: et inueniebant fm regulā quā ante dixit: qd est p̄mus ter minus cancri iouis: qd est dñs exaltatōis: et qd mars ē dñs triplicitatis: et per oīa signa posuerūt eū in fine: et tenuerūt p̄ bono dare principiū sibi: primū terminū cancri: et b̄ euz op̄ione egyptianorum et caldeorū p̄cordat. et qd saturn⁹ sit p̄mus dñs termini primi leonis: nō est ratio natural. qm̄ signum istud est nature sue cōtrariū: et nō p̄cordat cū opi nione egyptianorū nec caldeorum. qm̄ vero ptholeme⁹ ve ritatem diligebat et noluit mutare aliqd de eo quod scrip tum inuenit per sapientes antiquos. p̄terea posuit eos i libro suo fm qd inuenit per sapiētes antiquos. et ideo fm re gulam quā intellexit: tenem⁹ qd p̄m⁹ terminus leonis ē io uis. et quia est dominus triplicitatis. et in hoc se affirmāt sa pientes cum pthole. Et p̄pter hanc solā diuersitatem dire runt qd isti termini sūt ptholemei. et hoc p̄cordat cū regula quam dederunt egyptiani et caldei.

C Modus itaq; quantitatē terminorum est ita: cum alicuius planetarum nec in eodem signo: nec in sequentibus vsq; ad quartum signū due potestates inueniebantur si esset aliqua duarū fortunarum: que sunt iuppiter et venus septem ei gradus assignabant. Si vero foret infortunata altera que sunt saturnus et mars quinq; gradus ei donabant. Mercurio autem quoniā est commixtus sex gradus attribuebant: qui sunt finis. 30. graduum.

C Hoc modo posuerunt terminorum quantitatem quādo non inueniebāt planete duas dignitates in ipomet signo vel in alijs signis euntib; per regulam vsq; ad quartū si erat vnus ex duabus fortunis. que sunt iuppiter cuius venus: dabant ei septē gradus: et si foret vnus ex duobus infortunis: que sunt saturnus et mars. dabāt ei quinq; gradus mercurio: quia habet participatōnem cum vno: et alio dabāt sex gradus. i. 30. graduum cōplemento.

C Quia sequuntur se nātr vno modo: et semper in quarto signo cadit manifesta mutatio cuiuslibet eorū posuerūt ex hoc duos terminos fm ordinationē signorum et dederunt fortunis partē maiore q; infortunis: q; fortunaz nā est circa nām duoz luminarium. quoz qdlibet habet firmamētū medietatē: et q; mercurius ē iter fortunaz equalis nūeri exido et sūtr infortunaz et q; sit mercurius inter eas non inuenerūt numerū p quē diuidantur. 30. gradus hoc modo nisi. 4. 5. et. 6. ita q; due fortune habeant. 14. et due infortunē. 10. et mercurius. 6. p cōplemento. 30.

C Et quia quidam eorum duas habent potestates vt venus que in tauro domum habet et triplicitatem: augmentetur etiam in eo eius potestas: et ideo quia luna nihil habet i terminis vn; eius gradus sic se habētibus superadditur: siue in eodem signo siue in sequētibus vsq; ad quartum: hec habuerunt. Inuenimus etiam in predicto libro vnicuiq; istorum super pronota pūctum vnum. Ille ergo gradus qui termino planete duas habenti potestates supadditur a residuis planetarū terminis vna solā ibi ptatē habē

tiū auferebatur: maxieq; saturno primis: deinde ioui surripiebāt: eo q; tardus est eorū mor; hi autem termini sic ordinant.

C Et q; eorū aliqui hnt duas dignitates: eo q; luminaria nil hnt i terminis addiderūt cuilibz planetarum gradū vnū. si fuerit tali mō siue iste fuerit i vnomet signo siue vsq; ad quartū per ordinationē signoz. et inuenim; i ipso libro sup qd; isto rum vnū singnale cuius vno pūcto et gradus ipos quos addebāt pletis hntibus duas dignitates minuebāt ab alijs q; nō nisi vnā dignitatē hēbāt et vt plimū minuebāt a saturno et ioue: eo q; se mor; tardioris. scriptū ē hōz terminorum erat hoc modo.

C Si bene intellexisti dictum ptholemei in terminis istis et inspekeris ibi scies rōnem additionis et minutionis et q; re pposuerunt et postposuerunt. vbi grā. Quia saturn; h; in signo libe duas dignitates que sūt exaltatio et triplicitas: et addiderūt ei gradum vnū et fuerūt sex. et postposuerūt eū: q; fortune debēt infortunis pēpōi. Et q; eorū nā ē elongata multū ab illa saturni et tertiū signū a libra ē sagittari; et iuppiter h; ibi duas dignitates q; sūt triplicitas et dom; fm regulā suā cōuenit q; addāt ei vnum gradū et postposuerūt eū ppter tardū motum. Et q; quartū signū a libra est capricornus: et venus h; in eo dignitatem vnā q; est triplicitas et non remāserūt ex planetis nisi vnus et mercurius: nec de gradib; nisi. 10. et mercurius ē dñs triplicitatis libe de nocte: et ven; ē dñs triplicitatis qrti signi ppter hoc diuiserūt iter eos. 10. gradus per vnūz equale. et pposuerunt venerē q; ē fortuna et dñs dom; et posuerunt statim p; eā mercuriū q; de nocte h; triplicitatē i libra et posuerūt iouē post mercuriū qm h; in libra maiore dignitatē q; iuppiter. Et q; fortune pēponēde sunt infortunis martem in fine omni posuerūt et fm hanc regulam fecerunt in alijs signis.

C Ex qbus i vnū redactis saturno. lvi. assignantur marti. lxxvii. veneri lxxxi. mercurio. lxxvi. ioui. lxxix. qui simul collecti: gradus. ccclx. efficiunt.

C Scōz hoc sūma gradū quos h; satur. sit. lvi. iuppiter. lxxix. mars. lxxvi. ve

n; lxxxi. mercurius. lxxvi.

sūma oīz. ccclx. gradus.

C Hec sūma cōcordat cū sūma gradū egyptianorū terminorum et conuenit q; isti termini quos pthole. ponit sint certi roes: q; sint i terminis egyptianorū: eo q; inuenimus q; opatur magis per terminos egyptianorū: qm hermes dozortheus et Mellius et alij astrologi extollererūt terminos egyptianorū magis q; alios: et iudicāt magis per eos q; palios: et rē qua semper isti vsi sūt a ma

Termini ptholemei seu auctoris ignoti.

Aries	Iuppiter	6	Venus	8	Mercur.	5	Mars	5	Satur.	4
Taur.	Venus	8	Mercur.	7	Iuppi.	7	Satur.	2	Mars	6
Gemi.	Mercur.	7	Iuppi.	6	Venus	7	Mars	6	Satur.	4
Cancer	Mars	6	Iuppi.	7	Mercur.	7	Venus	7	Satur.	3
Leo	Satur.	6	Mercur.	7	Mars	5	Venus	6	Iuppi.	6
Virgo	Mercur.	7	Venus	6	Iuppi.	5	Satur.	6	Mars	6
Libra	Satur.	6	Venus	5	Mercur.	5	Iuppi.	8	Mars	6
Scor.	Mars	6	Venus	7	Iuppi.	8	Merc.	6	Satur.	3
Sagi.	Iuppiter	8	Venus	6	Mercur.	5	Satur.	6	Mars	5
Capri.	Venus	6	Mercur.	6	Iuppi.	7	Satur.	6	Mars	5
Aqri.	Satur.	6	Mercur.	6	Venus	8	Iuppi.	5	Mars	5
Pisces	Venus	8	Iuppi.	6	Mercur.	6	Mars	5	Satur.	5

Tractatus

gnis tpb⁹ citra huenit nos ante accipe: ppter hoc ptho. fuit ante locutus de ipis q⁹ de alijs. Et ego dico qd tibi face re cōuenit quolibet loco quo tibi accider talis res: Aspice ad gradus quem volueris: et quis est dñs gradus illius fm opiniones pdictas: et si duo concordauerit se in vno hunc accipies et non alium: et si fuerit fm vnā opinionē solā aspi ce si in naturā suam et naturam lūinaris dñi medietatis in qua est gradus ipe est aliqua concordātia vel participatio et hūc accipias maxime si aspexerit cū ibi lūinare et fuerit i bono loco potēs. Sēp tñ cōuenit q⁹ ante ispicias ad termi nos egyptianorū. Postmodū ad terminos pthole. ppter rōnem quā dixit et subsequēter ad terminos caldeorū. Et quis dñs termi fm has opiones q̄liscūq⁹ sit hūerit aliā di gnitate in illo signo hūc accipias anq̄ aliū. Res antea est cū modo vt concordat hoc qd dixim⁹ cū opinione ptho. non .n. bēbat ppter qd noiare. 3. opiones: nisi qz tenebat q⁹ ē h veritas: et ita puenit q⁹ faciam⁹ vt dixit.

CIn duodecimis. **Ca.** **XXII.**

Sunt etenim qdā q⁹ p partes pdictis ptrib⁹ breuiores demū diuiserūt eas locos et gradus nūcupātes: locos .s. duodecimā vni⁹ signi pte dixe rūt q⁹ ē duoz graduū et semis: posu erunt etiam eaz dominos: dominos domozū fm signozū successionem.

CAliq⁹ dixerūt dignitates i magis mīutis his q⁹ dixim⁹: et posuerūt eis noia loca et gradus: et de loco dixerūt vnā partē ex .xij. signi ptrib⁹: q⁹ sunt duo gradus et dimidiū: et dabāt eis p dñis do moz dños per ordinatōez signozū.

CNūerus h⁹ ē ita. ispice ad numez graduū quos scire vo lueris cui⁹ duodenarie sūt: et multiplicabis eos in .ij. et ex trahe triginta gradus p quolibz signo: icipiēdo a signo cui⁹ sūt ipsi gradus: et vbi finit nūerus dñs domus illi⁹ signi est dñs duodenari: quā petis: et suum miscebis iudicium cum illo domini termini.

CQuidam vero p alias partes p. r. s. signa diui serūt secutiq⁹ sunt in ordine: id quod caldei i ter minorum ordine sequebantur.

CEt ali⁹ diuiserunt ea aliter i. r. s. partes: et secu ti fuerunt in hoc id quod secuti fuerunt caldei i terminis ordinandis.

CVult dicere q⁹ diuiserūt qdlibz signū i. io. et io. grad⁹ ita q⁹ signū diuisū sit i tres ptes eqles: et q⁹ i vnaquaq⁹ parte dñet vn⁹ planeta. iuenim⁹. n. q⁹ sapiētes antiqui vtebant⁹ duob⁹ modis. vnus dicit⁹ ē facies: ali⁹ durugē. De facieb⁹ dabāt pnam arietis marti q⁹ est dñs dom⁹. scdā soli qui cū segt i ordinatōe spheraz. et tertiā dabāt veneri: qm seg tur solē. Et pma facie iauri dabāt mercurio q⁹ segt venerē et scdā dabāt lune qm segt mercuriū. et tertiā facie tau ri dabāt saturno. et pma geminoz dabāt ioui. Et p oia isto mō. Via autēz inueniēdi hūc nūez est ita. Aspice ad nūez sigz ab ariete vsq⁹ ad signū illō ponēdo i nūero signū il lud qd multiplicabis i. 3. et diuides p. 7. donec remaneant septē vel min⁹ septē. Et icipias a saturno p ordinatōne pla neraz: et vbi finit nūerus: pta ipe ē dñs pme faciei illi⁹ si gni et planeta sequēs ē dñs alteri⁹ faciei. Aliā vero maneri es q⁹ dicta ē dorongē ē id qd dixit solūmō pthole. et ita erāt q⁹ diuidebāt signū ascēdēs i tres partes equales: et dabāt pma ptem dño ascēdēti: scdā dño. s. tertiā dño q⁹ vt. 3. vna triplicitas eēt sp. Et ē manifestum q⁹ isti secuti fue

runt i ordinatōe partiū dños triplicitatū: sicut caldei i or dinatōe terminoz. Et ali⁹ diuiserūt et signa i tres ptes eq les alia manerie quā iuenies in libris astrologie. Et ali⁹ di uiserūt signū i. 9. partes: et posuerūt ei nomē neubabar. S³ pthole. tenet q⁹ opiones iste nō sūt libere nec vlla experie tia eas affirmat. ppter hoc i iudicys suis oib⁹ eycit ipas.

CS³ qm istozū modus icōueniēs ē: cū postpo nendū fore putam⁹: aliū x^o modū quē imitari debem⁹: qz pueniens est imitabimur.

CEt postq⁹ hec dicta firmitatē nō hñt: nec opi nionē nature sequūt ab eis deniare volum⁹. Et icipiem⁹ loqui aliam q⁹ rōne cōuenit.

CAspice quō pthol. te docet vba dimittere q⁹ nō hñt firmi tatē nec rē nālē sequūt: et quō adhereas vbis firmis sequē tib⁹ solūmō viā nāe. In hoc. n. lucraberis getē et vitabis la bore et penam rei nō profectibilis.

CIn duodecimis igitur et terminis a duob⁹ pū eris eqnoctialib⁹ et duob⁹ solstitialib⁹ pat libro ru⁹ auctores explanauere icipiem⁹. et qm natu re vires carūq⁹ similitudines. pprie dephēdun tur: non nisi a duob⁹ pūctis eqnoctialib⁹ et duo bus solstitialib⁹ velut pdirimis iceperūt: nec vl lam aliunde icipiēdi habuere occasionē. Itaz si ali⁹ iūiūz pter hec reperiret oporteret neō vt in eoz natura i isti⁹ sciētie pfectione nil pficere pcedat: vel vt i aliquo pdesse et pcedat et obser uet. Quod si q⁹ concesserit decipiet: eo q⁹ cir culi signoz partes per quas he vires eueniunt non obseruauerit.

CCōuenit. n. nos icipere i duodenarijs et termi nis a quatuor punctis tropicoz. nā illi q⁹ pparant libros h⁹ artis: ita nos docuerūt. Ampli⁹ qz vi dem⁹ q⁹ virtutes nature et acordamēta sua inci piunt sicut mōstrauim⁹ ab istis quatuor pūctis et ab alio loco icipe nō est ratio aliqua: qm si po nerem⁹ ali⁹ pūctiū: nisi ist⁹ pueniret nos dice re q⁹ natura horū punctoz nō itranerit pplemē tum hui⁹ artis vel q⁹ dicamus q⁹ cū eis comple tur: et erraremus si incipemus ab alio loco.

CPthole. docet nos q⁹ vtutes ad nos veniētes a stell mu tates quatuor elementa: mineras vegetabilia: et aialia hoc totū operantur acre mediāte. et docet nos q⁹ scire vtutem cuiuslibz eaz ē accipe cōparationē ei⁹ a sole q⁹ i reb⁹ oib⁹ dñat et vicit. et postq⁹ ita ē puenit nos scire vtutes graduū suoz i cōpatōe eoz ad pūctos quatuor tropicoz. qm bi pū cti pprie notiores et manifestiores sūt iter nos q⁹ ceteri: qz sol q⁹ ē res q⁹ scim⁹ oia q⁹ sunt in celo: qm puenit ad vnū horū pūcto p quatuor mutat tps de vno statu i aliū. Et ppter B dixit pthole. q⁹ accipiet⁹ h ab aliquo loco nisi ab istis pun ctis. 4. puenit vt dicat q⁹ nā eoz nō ē res q⁹ bēat hāc artes itrare: et qui icepit ab alio loco errabit. Cū hoc. n. loco doc et nos quō sciam⁹ virtutē cuiuslibz gradus signoz acci piēdo eos i cōparatōe boz quatuor pūctoz: sic scimus vir tutē stellaz i cōparatōe solis. Et qm hoc sciuerim⁹ eos pote rimus bñ ordinare hoc nūero q⁹ ei q⁹ fuerit maioris cōcoz die dabimus vim domus. et postmodū eā subsequenti: da bimus vim triplicitatis et postmostrā exaltatōis: sic i ter minis duodenarijs et alijs digitatib⁹. Nā p hoc dedit no

de facieb⁹ et durugē

quies in signis
et dorongē in domib⁹

his via pthole. q̄ sciamus p̄ certo v̄tutē cuiuslibz gradus signoz: et cuiusmodi concordatiā bz cū quolibz plāeta. Nec est opinio ptholemei q̄ concordat cū p̄bis: q̄z semp bz bō ab scōditū p̄ manifestius demōstrare. Nos at̄ iuuenimus alios q̄ diuiserūt signa p̄ gradus masculinos et femininos: et hoz fuerūt q̄ secuti fuerūt regulā duodenarioz: et posuerūt duos primos gradus et mediū signi masculini in masculios et alios duos et mediū femininos: et ita vsq; i finem signi. Et alij dixerūt dicūt qd nullā sequebat̄ regulā isto mō.

Lrraticarū qdem stellaz filimides signis sunt velut p̄ditim⁹. Itē q̄ planete pprie hēant almugeaz filr onditur cum eoz vnusq; aliquā i figura cū sole v̄l luna sociatē habuerit: modo q̄ dī almugeaz: hoc ē vt sit iter vnū quēq; et solē ac lunā ex lōgitudie: q̄tū ē iter ip̄i domum et domum solis:

domum et domum solis:

aut lūe ex lōgitudie: velu

ti si ven⁹ cēt i sexali aspe

ctu alterius luminaris: ita

q̄ a sole occidētalīs v̄l a

lūa foret oriētalīs: et tūc

in almugea. hē ergo mo.

d⁹ almugea vnusq; cuiusq;

plāz cū lūinarib⁹.

¶ Silr dicit q̄ plē hnt

cēntiaz de facie i facie p

priā ppter p̄cipatiōez fi

gure quā hnt cū sole v̄l

luna hoc mō ita q̄ sit iter

quēcūq; eoz qualiscūq; sit et solē et lunā tāta lō

gitudo q̄ta ē iter domū suā et domū solis v̄l lu

ne: verbi gratia. q̄ ven⁹ sit i sextili vni⁹ lūinarij.

tamē puenit q̄ sit occidētalīs a sole et oriētalīs a

lūna: et hoc mō erit stat⁹ d̄ facie i facie cuiuslibz

planetarum cum duob⁹ luminariis.

¶ Hanc vim lucant planete pp̄ participatiōez quā habent

domos eoz cū domibus duoz lūinariū: q̄z q̄libet planeta

erraticoz bz duos domus ppter p̄cipatiōem quā bz q̄li

bet eoz cū nā luminariū: et illi g hnt domos suas cuz dua

bus domibus lūinariū. et ppter hoc puenit q̄ habeāt vim

maiorē: q̄. ferit iter aliq̄ eoz et aliq̄ lūinariū tāta

lōgitudo quāta ē iter domū suā et domū luminariū: i medi

etate cuius ē domus ip̄a. v̄bi grā. q̄ mercuri⁹ sit i. z. signo a

sole: et i. iz. a luna: et venus i 3⁹ a sole et i ii⁹ a luna. et mars

i 4⁹ a sole: et io. a luna. et iuppiter i 5⁹ a sole: et 6⁹ a luna. et sa

turnus i 6⁹ a sole: et 8⁹ a luna. Nā cū tali quale hoc ē lucra

tur plā vim sic magnā ac si cēt i domo sua ppter p̄cipa

tiōē quā habet sue domus cū domibus luminariū.

¶ Hoc aut̄ seq̄ alchibara q̄ sit cum fuerit in sua

baiz et in eius simili ex locis sibi pueniētib⁹.

¶ Luminare tamē dicit̄ isto mō q̄n fuerit in suo

baiz aut in loco habente concordantiā cum

eodez.

¶ Haiz ē qd planeta masculus de die sit sup̄ terram i signo

masculino: et de nocte sub terra: et planeta feminin⁹ i signo

feminino de nocte sup̄ terrā: et de die sub terra. Et id qd ē:

haiz simile est qd sit planeta masculinus i signo masculio et

planeta femininus i signo feminino. et q̄ planeta diurnus

sit i die sup̄ terrā: et nocturnus de nocte sup̄ terram. hoc. n.

est in quo astrologoz coltas cōcordauit. Et pthol. dicit eē

baiz q̄n planeta ē i loco pueniēte sibi: et cū quo bz cōcordā

tiā. et dedit q̄ illi g sūt i angulis v̄l succedētibus sūt adue

nientes. et q̄ i cadentibus sūt retrocedentes. et hic accepe

runt ductoriā planetaz. et hoc est q̄ sit planeta i suo baiz i

aliquo angulo solis de die lune vero de nocte. et dicit̄ pla

netam exaltatā super alium planetam quando est dexter

d z

Aries	Masculi	8	Femini	1	Masculi	6	Femini	7	Masculi	8	
Taur⁹	Femini	5	Masculi	6	Femini	6	Masculi	4	Femini	3	Masculi
Gemi.	Femini	6	Masculi	11	Femini	6	Masculi	4	Femini	3	
Cancer	Masculi	5	Femini	6	Masculi	2	Femini	2	Masculi	11	Femini
Leo	Masculi	5	Femini	3	Masculi	7	Femini	8	Masculi	7	
Virgo	Femini	8	Masculi	4	Femini	8	Masculi	10			
Libra	Masculi	5	Femini	5	Masculi	11	Femini	7	Masculi	2	
Scor.	Masculi	4	Femini	6	Masculi	4	Femini	5	Masculi	8	Femini
Sagi.	Masculi	2	Femini	3	Masculi	7	Femini	12	Masculi	6	
Capri.	Masculi	11	Femini	8	Masculi	7					
Aqri.	Masculi	5	Femini	7	Masculi	6	Femini	7	Masculi	5	
Pisces	Masculi	10	Femini	10	Masculi	3	Femini	5	Masculi	2	

¶ Et fuerūt aliq̄ q̄ posuerūt i signis gradus augentes et mi nuētes fortunā: qd tibi scribā vt huius itelligas rōnem et alioz que dixit. tñ si p hoc volueris opari et regere: f̄us te scire puenit qd ē res q̄ nō bz rōnē nec pbatōez v̄n īspicias et si cōcordauerit cū eo qd dixit pthole. opare p illd: et si nō cōcordauerit nō īspicias i eo: excepto si fueris id expertus: tūc enī p̄miceb significatiōē suā cū eo qd dixit pthol. sciē do semp q̄ hec significatiō graduz debiliōz ē q̄ significatiō planetaz et radioz suoz. bi vō sūt gradus augētes for tunam. Ego tamē sic dico q̄ te scire puenit q̄ gradus augē tes fortunā sūt gradus exaltatiōis solis et planetaz fortuna rū: sūt. i. 9. grad⁹ arietis. 3. tauri. 15. cācri. et 7. pisciū. filr sūt illi i gbus adiūgūt termini fortunaz. sūt. i. 3. sagit. et 13. pisci um. Et sūt et gradus terminoz fortunaz: et gradus i gbus sūt stelle fixe de natura fortunaz. et ecōuerso gradus in g bus sunt stelle de natura infortunarum.

Aries	19			Libra	3	5	21
Taur⁹	3			Scorpi	7	13	20
Gemi	11			Sagit	13		
Cācer	3	15		Capri	12	13	14 20
Leo	3	5	7 17	Aquari	7	16	17 20
Virgo	3	13	20	Pisc	13	27	

¶ Astrologi iḡ cetē multū locuti fuerunt d gradibus et diuiserūt eos i lucētes lubricos et fumosos. et sūt ex eis aze mena: et ex eis putei: et locuti fuerūt de alijs multis: sicut inuenies p libros astronomic: Et si hoc iuenerūt experien tia bonū ē qd opereris p hoc. Et si fortitā eis accidit q̄ ali qd planeta vel stella fuerit in gradu vel ei⁹ radius: et fecit fortunā: crediderūt q̄ gradus hoc fecerit. et si qd ita cōue nit vt te mutes de vno gradu i alium. et hic finem imponi mus mō huic nostre rationi.

¶ In almugea. i. i visionē aduicē facie ad facie: et i alchibara. i. splēdore: et i bis filib⁹. La. XXVII

Dixit Baly.

¶ Postquam docuit nos v̄tutē stellaz et signoz do cet hic nos q̄o fortificā et debilitan tur planete. Q̄ aut̄ dixit et alijs rebus talibus. vult dicere ppter donū v̄tutis quā vnus planeta dat ali.

Mo. q̄ pta p̄ p̄a h̄aiz et cū h̄ p̄ auge

h̄aiz

alchibara

Tractatus

ab eo ita qd sit respectu alterius super terram.

Cūqz duas vl plures auctoritates aliqs eorū habuerit: i loco sui gaudiū z honoris eē dī. Eoz qz vires tūc augmētant: eo qd signis i qb⁹ sūt al simulant q vires eoz adiuuant. Bñr ēt gaudere cum signis i qbus fuerint predicto mō non assimilantur: sed planete que fuerint ex eozūz baiz ipsozūm locis assimilantur: que similitudo lz remotionissima sit: est tamen aliqua.

Et qñ accidit qd aliquis pla⁹ hēat i aliquo loco duas dignitates vl ples: dñt qd ē i loco sui gaudiū, z honoris: tunc crescit ei⁹ virt⁹ i opando pp similitudinē quā bz signū i quo ē cū eo: z pp cōcordantiam quā bz euz sui natura z auxilio qd sibi dat. z dñt qd pla⁹ gaudet qzuis nō cōcordet euz signo i quo existit pp cōcordantiā quā dicitur. nā cōcordantia loca cū plis q sūt d suo baiz: z participatio est alonge. tamen participatio est: z propterea vim lucrantur.

Ptolemaeus noiat i hoc loco status planetaz respectu vni⁹ ad aliū. z dicit qd planete gaudēt z fortificāt cū habuerit picipationem vni⁹. s. cū alio q secū pcordeat concordia naturali vel accidentali: qzuis planeta nō sit p se i signo conuenienti sibi z e⁹. nā tūc minuit d statu suo planeta z debilitat quādo picipationē hūerit cū alio planeta sibi p⁹trario: paccidens vel p nām. bi vero status f3 qd multi sapiētū dixerūt sūt vndecim modi cōpleti: qñ oēs alij status ad hos vndeci referūtur: z bñt vñā ad quā reuertunt radicē. hoc enī est qd planeta leuis s3 vi suā exhibet pōderoso: excepto si leuis tot hūerit dignitates i signo i quo existit. qñ i virtute super pōderosū. **C**ūqz p⁹mus modus ē dare vim. Et B quādo pla⁹ ē in aliqua suaz dignitatū applicas alij habēti vim eo maiorē: tūc enī dicit qd vim suā dedit. **C**ūqz dicitur dare nām. z hoc ē quādo planeta applicat alteri q sit dñs dom⁹ i qua existit aut triplicitatis vl dignitatis. **C**ūqz dñt z⁹ dare nās. z hoc quādo duo planete met applicant: et est vterqz eozūm i aliqua dignitate ipsius. **C**ūqz dicitur lucē. z hoc ē duob⁹ modis. vñ⁹ quando planeta separat ab aspectu vni⁹: applicas aspectui alterius: tūc n. trāsfert naturā pmi ad z^m. Alius ē qd vñ⁹ planeta applicet alteri: tūc enī scōs trāsfert nām pmi ad alterū tertiū: qñ nō applicet ei p⁹mus. **C**ūqz dicitur lucē reddere: z ē hoc duob⁹ modis. vñ⁹ ē: qd duo plē applicent vni z ipi nō se videāt inter se hūc. n. receptorē dicit qd lucē vni⁹ reducit ad lucē alteri⁹. Alius est qd vnus planeta applicz duobus vl plib⁹: z isti plācte nō se aspiciāt: vnus. s. aliū: applicas enī eis reducit lucē vni⁹ ad aliū. Et si planeta q lucē colligit aliozūm aliquē locū aspererit firmamētū: dicit qd planeta ipse reducit lucē aliarū ad locū ipm. Postmodū cū acciderit: vt planete q habēt iter se cōcordantiā nālem vel accidentālē siue ppter aliquā ipsaz pdictaz dignitatū: sicut ē domus aut exaltatio: vel triplicitas: aut terminus: vel baiz: aut gaudiū: habēat iter se harū pdictaz: habēt vim z posse maius i ope. **C**ūqz dñt phibere lucē. z B ē duob⁹ modis. vñ⁹ ē i cōiunctione: ita qd tres plē sint i vno signo in diuersis gradib⁹ z i plib⁹ gradib⁹ pōderosus. nā ille d me⁹ phibz ne p⁹m applicz pōderoso dñc eū trāsiuerit z si ille q fuerit i min⁹ gradibus pōderoso fuerit pcordeatus ē malū. z si discordatus z ille de me⁹ accordat⁹ ē melius. Ali⁹ ē: qd duo plē sint i vno signo: z lenior pōderosiori applicet: z alter planeta eidem applicet pōderoso p aspectū. nā ille q ē cū pōderoso in vno

signo phibet ne ille q eū aspiciat sibi applicet si gradus fuerint equales. tamē si ille de aspectu i gradibus fuerit viti nioribus pōderoso applicatio sua erit z nō alterius. **C**ūqz est reddere virtutem. z hoc ē qd planeta applicet p⁹ e retro grado aut p⁹usto. nā ille retrogradus vl combustus vim reddit ei q sibi applicat. tamē si ambo fuerit i angulis vel succedētib⁹: vl lenis in angulo fuerit: redditio ipsa erit cū pficuo. sed si planeta leuis cadēs fuerit z in angulo ponderosus vl ambo sint cadētes: redditio erit cū damno. **C**ūqz dicitur trāsitus. z hoc ē quādo pla⁹ vadit vt applicet alij. z anteqz eū attingit exit de signo illo et trāsit ad aliud: et vult alter planeta paucorū gradūū q signū ipm aspiciat z planeta applicat pōderoso applicatōe tali qualis p⁹ima. **C**ūqz at cespitatio. z hoc ē quādo planeta vult applicare alij. z añ qd ei applicet sit retrogradus: et destruitur applicatio ipsa.

Decimus dī disturbatio. z hoc ē quādo planeta leuis est multoz gradūū: et alter planeta pōderosior ē paucorū gradūū: et alter lenior pmo vl⁹ applicare pōderoso: z anteqz sibi applicz sit retrogradus p⁹mus lenis gradūū multoz et applicat pōderoso: et eū retrogradando p⁹transit: et applicat ei qui lenior erat eo. **C**ūqz undecimus est abscissio luminis. et hoc est quando planeta vadit vt applicet alteri: z est alter planeta i scōo signo a signo pōderoso: et ante qd sibi applicet sit retrogradus pla⁹ q est i scōo signo: z iungitur cū pōderoso: z abscidit lumē pmi lenis. Sitr quando planeta vadit vt applicet alteri: et ille alter vadit vt applicet alteri pōderosiori eo. et añqz lenis applicet mediāo applicat medianus alteri pōderosiori eo: et sic abscidit lumē medij ad leuem. per hanc enim regulam scies status planetarū vni⁹. s. cum alio.

Cūqz i locis extraneis. s. i baiz suis baiz p⁹trariis inueniūt: eoz vires pprie valde decrescūt: z tunc sunt eoz cōplexiōes signozūz i qbus fuerit pplexiōi p⁹trarie. Quapp fiet ex hoc opus ex duabus naturis collectum.

Et si fuerit iuenti i locis peregrinis i baiz p⁹trario suo: debilitat multuz virt⁹ eoz et fit sua complexio p⁹traria cōplexiōi signozūz i qbus morat⁹ z op⁹ p⁹positiū opant duab⁹ naturis diuersis.

Virtutes planetarū debilitant cū i locis fuerint peregrinis cum qbus non habeāt concordantiā p essentiaz nec p accides: z quādo ita sunt opus suuz imitatur nāle: z fit cōpositū fm cōmixtionē virtutū: z hoc idem ē iter planetas. s. vnum z alium. nā planete habent loca in quibus fortificatur z in qbus debilitantur: et in quibus sunt fortunati. Loca enī i qbus fortificatur: sūt quādo sūt septētrionales: aut ad suos angulos ascēdentes vel exēuntes de sub radijs solis: aut quādo sepatantur ab infortuna z applicantur fortunę: vel qd sint i angulis aut i succedētib⁹: vl qd sint tres superiores orientales a sole: et venus z mercurius occidentales: aut qd masculi sint in quartis masculinis: et feminini in quartis femininis: aut qd sint festini motus et aucti lumie aut numero: aut qd sint in aliqua dignitatum suarū vel i suo gaudio: aut in ariete vl in tauro: siue cum capite dracōnis: aut in dobus gradibus qui dicti sunt fortune: vel qd se aspiciant cum fortunis aut qd sint i gradib⁹ lucidis: vel qd separent a fortuna z applicant fortune: aut qd sint in bono aspectu solis vel lune. ea existente fortunata. loca vero i qbus debilitantur sunt cōtraria eis i qbus fortunantur. vbi gra. qd sint intrātes sub radijs solis vl iuncti cū infortunis: aut i malo statu eaz: vel qd separent a fortuna et applicēt infortune: aut qd sint i opposito dignitatū suarū vel qd sint in via cōbusta. et hoc est a. i9. gradu libze: vl qd ad tertium gradum scorpionis: aut qd sint cū cauda dracōis aut sibi⁹

forhudo p⁹trariis

Uolumus autem loqui de capite draconis et cauda: hucusque non accidit nobis loqui de hoc. Dico quod planete fortificantur quando sunt in septentrione: et debilitantur cum sunt in meridie. Sapientes antiqui posuerunt novem punctis in quibus igitur igitur circuli planetarum cum circulo solis caput et cauda. Capita sunt puncti ubi discedunt a circulo solis et vadunt versus septentrionem. et cauda sunt puncti ubi discedunt et vadunt versus meridiem. Et quia luna est manifestioris operis: et nimis circulus inclinatur ad punctum in quo incidit cum circulo solis: qualibet die mutatur: venit ut eius caput et cauda operum habeant manifestum quod sit illud aliorum planetarum. et per hoc dixerunt quod caput habet vi suam namque augendi. quoniam auget planete vi maiorem: et cauda habet minuendi namque: quia planete sunt minoris virtutis quoniam discedunt versus meridiem. Et alii dixerunt quod caput habet namque fortune: et cauda infortune: et in alio quodam toto quod diximus scita est ratio propter quam est.

In alicuius. i. continuatio et alius infigref. i. separatio: et in alijs fortitudinibus.

Huius capli generale est verbum: quod plene procedit et quod aliorum perit consuetudinem sunt in eorum alicuius: nisi gradus sit inter eos longitudo quod duabus medieta- tib9 corporum duorum planetarum maior erit stat si fuerit alicuius ex coniunctione vel ex dictarum figurarum aliqua.

Ea quod caplo isto conveniunt nos dicere: sunt: quia cum plene vadit ut alijs appropinquet de applicatio eorum: nisi ab eis multum fuerit elongati transiendo medietatem corporum duorum planetarum siue sit applicatio corporalis siue per figuram aliarum predictarum.

Planeta levis est quod applicat et vi donat. et poderosus ille quod vim recipit: et applicatio erit quoniam erit inter eos minus medietate corporum suorum levi ad poderosum eum. et cum secundum equalis fuerit in gradibus et minutis applicatio est completa: et cum plures gradibus fuerit separatus ab eo. Decem sunt planetarum corpora: sol. id est gradus ante 2. id est retro. luna. id est ante 2. id est retro. saturnus 2 iuppiter. 9. ante 2. 9. retro. mars. 8. ante 2. 8. retro. venus et mercurius 7. ante 2. 7. retro. Decem. n. est opinio universitatis astrologorum. Ptolemaeus tamen tenet quod sit alio modo secundum quod in verbis suis apparet. nam tenet quod totum corpus solis ante et retro sit. id est 7. gradus. et luna. id est et medius et saturnus. id est et iouis. id est maris. 7. et medius. vene. 8. merc. 7. Et tunc quoniam fuerit inter unum planetam et alium siue per corporalem coniunctionem siue per aspectum quoniam est medietas sui corporis quod applicet ei. figure namque quas dixit sunt quatuor aspectus: et quod sint a quatuor punctis tropicorum equaliter elongati.

Propter quod utile est in ictual consuetudinis eorum latitudinem considerare. Si autem erit valet in alius infigref coniunctionis eorum latitudinem considerare.

Et propter hoc magnus est profectus in applicatione coniunctionali latitudinem aspicere planetarum et similiter in separatione coniunctionis.

Convenit ut in coniunctione aspiciatur ad planetas se coniungentes. et si fuerit in latitudine unius medietas suorum corporum erit applicatio: et si magis non erit.

In alicuius alius ceterarum figurarum observantur superuacaneus est: eo quod omnes eorum radii usque ad terram dimidium semper extenduntur: ibique ex omni parte coniunguntur.

In alijs vero applicationibus quod sunt per figuras

quas diximus inspicere latitudinem superfluitas est quoniam omnes sui radii applicant semper ad modum terre: et ab omnibus partibus coniunguntur.

Inspicere latitudines planetarum: quoniam. scilicet. unus applicat alij per figuras predictas: res est quod non proficit. et hoc manifestum est: quoniam virtutes applicantur per rectas lineas a quolibet parte terre: et ibi coniunguntur: et sit una comixtio diuersa per se cuiuslibet eorum. Et ptolemaeus ponit quolibet punctum terre secundum terram totam: quoniam tota terra est per punctum respectu sphaerarum planetarum. nam hec est opinio ptolemei.

A manifestum est et ex premissis quod omnes planetae vires inuestigande sunt ex eorum naturis proprijs et ex signis: nec non ex figuris quas habent in colatione solis: anguli quoque sunt horum omnium predictum modus. In horum autem virtutum quantitate scire debemus quod cum fuerit orientales et eorum motus proprius augmentabitur: erunt quod fortes esse poterunt. Cumque minuetur eorum motus occidentalesque fuerit: erunt debiles quantum esse quibunt.

De leui scire possumus per ea quod diximus in hoc libro: quod nos inspicere convenit ad planetarum virtutes nature proprie ac signorum in quibus morantur: ac figurarum quas habent respectu solis: et angulorum secundum quod locuti sumus in omnibus rebus istis. et convenit ut sciamus quantitate sue virtutis: quoniam fuerit orientales et aucti in motu proprio. nam tunc erunt maioris virtutis quam esse possint. et quando fuerit minuti motu et occidentales erunt debilioris virtutis.

Si ante patefactum est nobis veniens et mercurius cum fuerint occidentales et aucti motu sunt fortiores quam cum orientales fuerint aucti motu. Ptolemaeus autem tunc quod omnes plene sunt maioris virtutis quoniam sunt orientales: quam quoniam sunt occidentales: quoniam eius virtus super terrarum apparet antequam virtus solis. Vnde autem dico quod status planetarum respectu solis sunt isti. saturnus: iuppiter: mars quoniam exierunt de sub radijs sunt orientales aucti virtute donec elongantur a sole. 30. gradus. et postea sunt orientales virtute completi donec perveniunt ad gradus. 60. postmodum sunt orientales eum debilitando se donec sunt in statum prima retrogradari volentes et durabunt orientales debiles donec sint in opposito solis: postmodum redibunt esse orientales retrogradi aucti virtute donec sint directi quod erunt occidentales completi virtute donec erunt in sextili solis. postea durabunt occidentales eum debilitando se donec erunt circa solem. 30. gradus. postmodum erunt occidentales debilitate completi donec erunt convulsi. Venus et mercurius postquam separantur a sole et sunt retrogradi dicuntur orientales debiles donec elongantur a sole. 7. gradus et medius. et postea erunt orientales aucti virtute donec sint directi. postmodum erunt orientales virtute completi donec intrant sub radijs. et quando ingrediuntur sub radijs erunt orientales debiles donec sint in uno puncto cum sole. et quando sunt in uno minuto seu puncto cum sole: vel quod sit inter eos minus. id est. minutis de gradu. Et sunt hanc regulam in omnibus alijs te inspicere oportet. nam hoc totum est secundum opinionem civitatis astrologorum. Et tu hoc adiungas ei quod dicit ptolemaeus. et indica sunt sensum tuum. postmodum erunt occidentales debiles donec elongantur a sole. 7. gradus. et dimidium. postea erunt occidentales fortes donec retrogradentur: et tunc erunt occidentales debiles: et dicitur planeta quoniam exierit de sub radijs: et alij non applicentur quod est luce sua: et dicitur plene quod sit logicus ab applicatione quoniam alij non applicat exanti in illo signo donec transcat duos terminos: et de planeta quod est silvester quoniam in toto ipso signo alij

*fortitudo
planetarum in
epiridis*

Tractatus

nō applicat: et cū planeta sub radys igreditur dicit cōbu-
stus donec exeat d sub radys.

CIdē ē eis p̄igit s̄m suoz orizōtū qualitatez.
Nā cū i celi medio fuerit v̄l cū ad celi medium
ascēderit: erūt fortissimū: gradati āt a fortitudine
declināt s̄m eoz a celi medio remotionē. Cū. n.
i ip̄o orizōtali p̄icto orizōtis extiterit non erūt ita
fortes: i occidentali vero minus.

CDicem⁹ ē q̄s sūt valde fortes. hoc ē q̄s sūt in
io. vel. ii. Et seq̄t hoc i virtute q̄s sūt i ip̄a orizō
ta z maxime in orientali.

CUult dicere q̄ q̄s sūt i ascēdēte aut occidēte: v̄l. ii. q̄ se
quūt eos q̄ sūt i. io. virtute. z magis ille q̄ ē i ascēdēte q̄ ē i
i occidēte. s̄c̄ ille q̄ i. io. ē maioris virtutis q̄ ē i. ii.

CEt cū sub terra fuerint i oppositione mediū ce-
li: vel inter occidēte z angulū terre: minus ad-
huc fortes existēt.

CSilr q̄n fuerit i opposito mediū celi sub terra
aut iter occidēs z oppositū mediū celi.

CUult dicere d. 4. z 5. q̄ v̄tus. 4. vim sequitur occidētis:
z v̄tus. 5. sequitur vim. 4.

CSilr ē fortes eē dicit cū nō ex hac sed ex alia
figura aliquā hūerint cū ascēdēte societate. Cū
āt istoz nil fuerit debiles erūt z nullā fortitudi-
nē habere putabunt.

CSilr q̄n hūerint p̄icipationē i figura cū ascen-
dente i alia manerie. z q̄n nō fuerint in aliquibus
horū statum sūt debiles z virtutē nō habēt.

CUult dicere p̄ q̄n fuerit i 9. aut i 3. v̄l elōgati a duobus
p̄ictis egnotū tān q̄tū ē elōgati ascēsus i mō vi babe-
būt. z s̄nō fuerit i aliquo p̄dictoz modoz sūt debiles nec
vi hūt. tu āt i p̄cipis p̄tē quā bz glz i virtute. z misceas ac iu-
dices s̄m illd. Dic p̄fici p̄ma ps libz p̄tholemei. cum ter-
tio tractatu glose Daly beben rodan.

CTractatus p̄mgs glose Daly super p̄mo tractatu secū
di libri quadripartiti p̄tholemei. Dixit baly.

In p̄mgs tractatib⁹ n̄ris mōstrauim⁹ p̄ dca p̄tho.
q̄ rōnabilr puenit vt bō i hac arte confi-
dat. z p̄batio cū rōne p̄cordat. z mōstrauim⁹ q̄tū ē p̄ficiū
q̄d bō p̄r d hac arte b̄re. z q̄ artū nlla ē i q̄ mai⁹ sit p̄ficiū.
p̄ p̄parado corpa z aiām q̄ ista. Et q̄cqd dixit p̄tho. d radi-
cib⁹ z regulis de v̄bo ad v̄bū glosam. Et nūc volum⁹ inci-
pere ad glosandū regulas q̄b⁹ bō p̄r scire accidētia oia p̄in-
gētia i hoc mūdo: i p̄cipiētes p̄mit⁹ notare regulas q̄bus bō
scire p̄t accētia magna: put sūt regnat⁹: secte: p̄lia magna:
caristia: z res oēs cōphēdētes gentē v̄nā v̄l p̄les. Nā sunt
regle q̄b⁹ p̄tho. locutus ē i hac p̄te z. Et q̄ maior v̄tus mi-
norē supat: z gnāle p̄phēdit p̄ticlare. p̄ locutus ē d magnis
accidētibus anq̄ de natiuitatibus. z s̄m hoc dicit hermes
i lib. accētiū q̄ ḡ āno nascit fortūato magnā bz i fortuna
partē. z hoc affirmat id q̄d dixit: q̄ si luna z mercurius dā
nati fuerit i reuolutōe āni: mūdani q̄ nascit ip̄o āno: erunt
p̄ maiori p̄te nescy: nisi i eoz natiuitatibus v̄tus sic magna
fuerit: q̄v̄cere possit huius reuolutōis significationem. Et
postq̄ p̄tho. vir bon⁹ z p̄fect⁹: ac hermes i hoc sūt p̄cordes
p̄uēit v̄nicuiq̄ volētī log d natiuitatib⁹ vt d gnālib⁹. p̄ loq̄t.

CIncipit subsequenter tractatus secundus libri
quadripartiti i quo sunt. xij. capitula. In gnali
diuisione huius scientie. Cap. I.

Pz itaqz i q̄b⁹ p̄mit-
tēda sustētant z q̄b⁹ i
inq̄sitiōe p̄nosticandi
p̄ticularia v̄ti oīz: ea q̄
gnālī a nobis p̄missa
sunt satis sufficiūt.

CBene sufficit nob
id q̄d v̄l locuti sum⁹
sup his i q̄b⁹ d̄z inspi-
cere i mō p̄positi gnā-
lis p̄oparticularibus

huius artis.

CUult dicere q̄ ea q̄ dixit i p̄a p̄te sūt generalia oībus par-
tibus huius artis. z dicit p̄ his q̄ sunt in hac arte res parti-
culares: q̄z de ip̄is partibus gr̄a tota componitur.

CNunc āt velut p̄ns ē sermō p̄ticlarium q̄ hoc
mō p̄nosticādi p̄prehēdant: post p̄dca subū-
gatur i quo directum trahūt rebusqz naturali-
bus conueniētē exequemur.

CEt volum⁹ nūc adiungere i hoc sequēdo id q̄d
dixim⁹ loq̄ d p̄ticlarib⁹ q̄ p̄nt attingi de hac ma-
nerie p̄nosticatiois semp imitādo viam que per-
tinet ad rem nature.

CUult dicere q̄ applicabit p̄ticularia hui⁹ artis cū v̄libus
q̄ i p̄ma p̄te narrauit. z id q̄d dixit hac manerie p̄nosticāti-
onum: est vt diuidat p̄nosticatioes b⁹ artis a p̄nosticatioi-
bus p̄hyce augury z silibus. Qd āt dixit imitādo viā que
ptinet ad nāz: dixit: eo q̄ oia d q̄bus loq̄t i b lib. sūt f̄z nāz:
verbi gr̄a postq̄ p̄lo martis opatur calorē: z calor opatur
rē talē: z talē opat mars: z sic res v̄na aliā p̄trinate subseq-
tur. ita q̄ res posterior reuertitur ad opus martis p̄ calo-
rem: z sic res alie de medio opus martis sequuntur.

CDicem⁹ q̄ q̄z stellarū p̄nosticatio i duo di-
uiditur: q̄ sūt maiores z potiores. p̄tes: q̄ru-
p̄ria z q̄ v̄lis illa ps ē q̄ scir qd i regioib⁹ ac terris
futurū sit vocatqz ps v̄lis. Scda p̄ps q̄ p̄di-
cta min⁹ ē v̄lis ē illa q̄ qd v̄nicuiqz futurū sit dep̄-
hēdit: notaturqz natiuitatū scia: v̄lez p̄tē p̄mit-
tēda dignū fore p̄ntari. eo q̄ p̄ec v̄lis alteratur
occasionibus: que p̄ticulariū fortiores z ma-
iores esse dicuntur.

CEt dicem⁹ ita q̄ postq̄ p̄nosticatioes astrono-
mie diuidūt i duas p̄tes maiores z nobiliores.
z p̄ria ps gnālīor ē. i. ē ea q̄ scir possum⁹ id q̄d ac-
cidit regib⁹ citatib⁹ z gētib⁹. z hec ē ps dca v̄lis.
scda ps q̄ dca ē p̄pria ē ea q̄ scire possum⁹ id q̄d
accidit cuilibet hoi p̄ se. z ē ea q̄ dī ars natiuita-
tum puenire tenem⁹: vt i p̄te v̄li p̄rio loq̄mur:
eo q̄ v̄lia sp̄ cōtingūt a causis maiorib⁹ virtutis
q̄ maioris q̄s sint ille q̄bus eueniūt p̄ticularia.

CQuādo ex arte iudiciū astronomie accipiemus ea que
vadūt s̄m nām inueniem⁹: q̄ id q̄d accipim⁹ diuidit i duas
maneries: v̄na ē p̄nosticatio v̄lis gnālī p̄phēdens gentē
magnā. alia ē p̄nosticatio q̄ p̄tinet ad quēlibz hoiez p̄ se.
q̄ones tamen z electioes sūt res debiles satis: nec rem na-
turale p̄sequuntur: nec multum a longe.

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or correction, located at the bottom right of the page.

Secundus

Edph

Qua pp qz debiles nature sub fortioribz et particularia sub vlibz i suis oibz quilibz. Hinc: necesse e vt q obseruare querunt particularia: ea q sut vltiora et maioris occasiois prius obseruare festinent.

Quare debiles sut no adeo nobiles sic fortes nec particularia sic vlia i rebz oibz couenit modis oibz volentibz i particularibz ispicere: vt prio ispiciat ea q gñalia sut et maioris cae.

Dec est regula qua an diximus: et ex duabus rebz po sita. vna est q nae debiles a fortioribz supant. alia q particularia sut sub vlibz. et fm hoc qn debile inueniemz vtutes sciemz q fortis debile supat et ad se puerit. et qn re vlez inueniemz sciemz q particularia q sut sub ea sut applicata sibi. vñ pp hoc puenit vt ispiciamz p i diluys: i legibz i regnis: et o re vli et virtutis magne p q i bis q hoc sequit. vbi gra. si i sco aliquid regis ispicere voluerimz p debemz ispicere i lege: scilicet vtute bz. postmodu i regnatores sua: deinde in ei natiuitate ppta. Et coniugedo significationem huius tori: sciemus p certo id qd erit de eo. et puenit vt sic faciamus i bis oibus de hac arte.

Et qm ex his vlibz obseruatiobz qda gñalia regionu indicat: qda vero gñalia terraz: qda et ipedimeta maria et gñalia: velut plia: mortalitates: famēs: terre motz: submersioes: et his similia: qdam at miora his pdictis ipedimeta de monstrat: q i qbusda horis ptingit: vt ani repositi mutatoes: caloris ac frigoris ac vtoz augmenta eozqz dimintioes: itesioes et eaz atqz remisioes: habudatie pluyiaz ac siccitates: et his similia: et qz qd ex his duabz pibz pcedit: scia eorum et q gñalr i regioibz futura sut: magnoruzqz ipedimetoz pp pdictas occasiones.

Quoniam p vna pte hoz vliu scimz qd i regioibus magnis accidit. et palia id qd accidit i aliqbz ciuitatibz. Et paliqua pte scimz magnas pestilentias gñales: put sut mortalitates magne: famēs magne: plia magna: terremotz: submersioes i aqs et filia. et eaz sut q significat pestilentias istis miores aliqbz pibz ptingetes: sic mutatoes q in tpibz ani accidunt d augmto caloris vl frigoris aut maiorz vtoz: siue d hoz dcremto: aut d horuz fortitudine: vl d bilitate: aut d victualiu defectu: siue d hoz habudatia: vl i his talibz. Et id qd e prio maioris virtutis e ea scire q i regioibz magnis accidunt: et pestilentias magnas venietes a magnis causis put diximus.

Ipsa notificat i hoc dco: qbz cognoscit pnotificatio magnoruz accideniu: dices q nob puenit pponere gnalius et qz q maiori puenit: et adiugere semp pticulare vli ipm ppe: hedit: et debile significatoz forti pbedeti ea. et hoc mo sci mus significatione certa. et ppter hoc ordinavit vba sua i hac pte: fm qz retulit in hoc dicto.

In q rex cognoscit d nobz pprie vtimur: quoniam aliter e signoruz et stellaru i ynoquoqz climata filitudo: aliter vero sut signa i horis et horisac i

filibz ptribus ptingetia fm lue et sol eclipticas co: slictioes atqz puetoes atqz fm erraticaz stellaru d sub radijs appitioes eariqz fm statioes.

Et qz duo sut qbz hoc totius scire possumz: vñ e accordamentuz signoruz et stellaru cuilz climatu. Aliud e signalia q appent i aliqbz pibz: et pri bz puenientibz loco bz puetoes et oppones eclypsum solis et lune et scdm apparitioes planetaz extra radios et stationes eorum.

Dec e maior regula qua o3 te multu i memoria retinere: qz de rebus accidenibus qz narravit: dixit ex eis e q com pbedit regioes magnas: rex istis sut pestilentie magne multu: et ex eis sut pestilentie ptielares: vnaquaqz eaz scire possumus anqz eueniat rebus duobus. vna e pcedatia signu et stellaru cu regioibus: et bz e res vli bz vi magnam val de alia signalia. naz docuit nos signalia gñalr i hoc dco qn dixit q h signalia opant i regioibus q sut puenietes gradi bus i qbus sut: et eoz opa apparit fm accordamentu statru illaru: et bz loca stellaru hora illa. Dec n. signalia q dixit vlt dicere: eclypses: puetoes et talia sic h. Vñ qd locutus fuit d eclypsis sol ppe. qz vtus sol et lune fortior e et nobilio cunctis alijs stellaru vtutibus. sic diximz i p tractatu. Et ea q inde pueniut sut nalia: et hec applicat ad diuersas pres fm q alie vtutes stellaru reliqz comiscet cu vtute solis et lune. qz qn luna iugit soli abiqz vlla latitudine: et sol eclyp satus fuerit comiscet vtus sua cu vtute ipsius: et ide pponi tur vna ppla. Et sicut qn luna eclypsat. qn hora ipa suat ambo sup vna recta linea. Et qn vtus solis cu virtute lune iugitur: et comiscet cu eis vtutes aliaz stellaru: pponit ex bz toto vna ppla vñ ligat: puenit iter nos qda spual vtus habes tale opz et mltu maius et gnalius et fortius alijs vtutibz q de ceteris comixtionibus pponit. et id qd opat h vtus e magis res a re puenies nali bz qz trahit vt vices ibac ppla ne. et ppter hoc sut vtutes q ligat sole ac luna. qz qn coniungunt cu puetoibus pta supioz: sic e pueto saturui vel iouis vl martis: aut hoz triu: et fuerit counctio i locis vim magnā habetibus: accidunt ex his vtutibus opa magna et sit pma multu: qd te itelligere i antea faciemz. et h e opio ptho lemei. tñ illi q dixerut q puetoes pta soloz bnt vtutes opantes opa magna valde: dixerut dictu vanu. qz vtus saturni et martis qn coniungunt i cacro: nec virtus saturni et io uis cu i aliquo signo coniungitur: neqz applicare vt vim ba beat opandi re aliquā nisi liget cu eis vtus solis et lune. Et si re aliquā opabnt erit debilis et modice durabilitatis: tñ qn acciderit cu eis counctio vel oppo eclypsalis: sit ex eis et ex vtute solis et lune vna comixtio bz vi et virtutem magnā: sup quo similitudine damus tale dicetes q vtus solis e: sicut vtus regis. et virtus lune sic vtus sui comit: et vt co iunctiois saturni et iouis: sicut vtus sui maioris iudicis: et virtus counctiois saturni et martis i cacro: sic vtus ducis exercitus. Et ppter hoc qn rex et eius comes et maior index pcedauerit sup vno negotio faciēdo: graue e illd dstruere et mltum durat. Et sicut si rex comes et dux eius si cōcordauerit i vno negotio faciēdo: tē grauius nō ē multū illd dstruere: et nullus eozū pōt factū magnū facere sine rege. Et bz hoc exēplū debemus hāc itelligere rōnē. et si itellexisti qd d ti bi diximus: scies q sol et luna oio bnt vtutē sic magnā hora q vn alteri applicat: sicut hora eclypsis. et ppter hoc qd diximus couenit vt dictu pthole. sit vdicu solūmodo.

Naturalē sermonē coīnz qlitatū pmittimus: sup qz oīnz gētiū qualitates i maiori pte pprias adiugemz q sut corpis et aie: cu n lōge sint a modis nālibz q p stellas signaqz filia ptingunt.

D 4

Nota

et

Pr

Pr

Opalobis pmt 1521 2. apl. et magis

V nota planetarum sit maior

Tractatus

C Et loquimur p̄rio cū nāli rōe i statib⁹ vlib⁹ z aduū
gem⁹ ei stat⁹ p̄prios p̄nētes ad oēs gētes v̄p̄līz
tā bñ de statibus cor̄por⁹: sic d̄ morib⁹. postq̄ sūt
a reb⁹ nālib⁹ elōgati q̄ p̄uēiūt a stell⁹ z signis p̄cor
dantibus cum eisdem.

C Postq̄ oia q̄ sūt iter nos veniūt a motu stellaz. et ip̄e vo
luit m̄fare stat⁹ i q̄ bñ p̄cipationē ois gēs et glz ppl̄s. et
q̄ cor̄pa et mores cuiusq̄ ppl̄i regna silesūt: circa vñ. i. aly
ibere cū signis p̄cordatiā z cū stell⁹. p̄p̄ b̄ d̄m̄fare icipit vi.

C In vlib⁹ p̄prietatib⁹ clīatū. Ca. II. Bi. Baly.

Stbo. vlt i ca. isto log d̄ his q̄ p̄tinet ad 4° p̄tesbitati
onis terre. z be sunt meri⁹: sep̄: ori⁹: et occi⁹.

Et fut 151

Ant q̄ppe q̄dā gētiū p̄prietates q̄gnālī i
lieis paralellis: z āgul ferire contingit.

C Aliq̄ p̄prietates gētiū accidunt i lineis
eq̄distātib⁹ vlib⁹: z i angulis terre.

C Ineq̄distātes sūt climata. et anguli sūt q̄tuor. vnus
iter abrogi et solānu. alius iter solānu et zierziū. alius iter
zierziū z d̄cidet. et aliū iter occis et abrogi. et dixit v̄le
q̄ logi de climate et abrogo toto vniuersaliter.

C Prop̄ eoz silindies cū circlo sūq̄ ac cū sole.

C Prop̄ p̄cordatiā q̄ bñ cū 30° sūq̄ z cū sole.

C Res p̄p̄dēs gēte toni clīatis z attigit p̄ p̄cordatā quā bz
ip̄z clima cū sole vt sit circa ip̄z v̄lelōgati ab eo. z res cōp̄bē
dens oēs rē cuiuslibet anguli ex quatuor anglis bitatōis ac
cidit ex p̄cordatiā quā bz ip̄e āgulus cū vno ex 4. triq̄ois.

C Mā q̄ ps illa terre i q̄ sūt p̄tinetur ei vñ duaz
q̄rtaz septētriāliū hīl q̄ i ea morāt s̄b lieis palell
meridiei p̄rimōib⁹ (z sūt liee q̄ p̄dēt iter p̄ctū
solsticialē estiuale: z p̄ctū eq̄noctiale) sol p̄ zēitb
suoz capitiū currit eosq̄ p̄burit: iōq̄ nigra s̄ eoz
cōpa: nigriq̄ cries z crispi cū aspitare: facies eoz
sicca: z cor̄pa macilēra: nāe quoq̄ eoz sūt calide
z aie q̄litates i maiori p̄te sūt crudeles pp̄ lōgā z
assiduā sol morā i eozū regiōib⁹: et hī sūt q̄ gnālī
ethiopes ab eis vocāt: et n̄ solū i hīs b̄ calois q̄li
tas eis appz. versietā i aere circūdatē calō itēfns
i oib⁹ alib⁹ et in vegetabilib⁹ q̄ ap̄d eos s̄ p̄p̄dēt.

C Et b̄ q̄ tra i q̄ mōamur ē i vna duaz q̄rtaz sep
tētriāliū. z illi q̄ morāt i osūa lieis eq̄distātib⁹ sūt
p̄p̄ meridie: z be sūt liee q̄ sūt iter eq̄no. z solsti
tiū estiuale: z trāsīt sol sup̄ zēitb eoz capitiū z eos
p̄burit: z s̄ nigra eoz cor̄pa z capilli nigri: z spissi
z crispi: facies costadas: cor̄pa macra: nāe cale:
mores v̄p̄līz siluestres: q̄ calō durat i locis bita
tōib⁹ suaz: et ē p̄tinu⁹ eis. z be gētes sūt illi q̄ noie
coī ethiopes noiant: z n̄ sūt eoz cor̄pa solūmō i
b̄ statu caloris. s̄ appz calō magn⁹ i aere ip̄os cō
p̄p̄dēte z eti aialib⁹ vegetabilib⁹ oib⁹ q̄ s̄ p̄ eos

C p̄b. notificat rē nālē p̄ueniēte istis. z Bālie. iā d̄m̄fauit
B i d̄iōe li. hyp̄. i aerib⁹: ags z citatib⁹: q̄ calō ē in B loco re
b̄ duab⁹. vna mag⁹ adiūctamē radioz solsticī specis p̄bu
rētib⁹. B̄ ē lōgi⁹ diei z breuitas noctis: z frig⁹ p̄ue noctis nō
supat calozē diei. z p̄ q̄ res ita se bz: trāsīt sol bis i anno sup
cēitb capitiū illoz i locis ip̄is: q̄ s̄ iter liea eq̄no. z iter solsti
tiū estiuale. p̄ mō radū sui p̄ueniūt ad eos p̄ āglz rectū. z iā p̄ba
uit i li. specioz q̄ radū redeūt s̄ āglz rectos. n̄ sol elōgat

ab eis villo tpe elōga^{te} magna. p̄ mōz adiūgūt vñ istos m̄
ti radū sol: z lōgi⁹ diei: z fit ex B i v̄e calō magn⁹ q̄ sua cō^o cō
burit z d̄nigrat: z d̄siccat hūores suoz cor̄p̄z z assat facies eo
rū z mēbra macrescit: z vicit i eoz cor̄pib⁹. p̄lo cala: z figura
z colō suoz capilloz ē s̄z suā nāz z poros vñ exēit. z q̄ p̄lo
sue nāe ē sup̄me cala expe^{te} q̄ sūt nigri. z q̄ sui porū n̄ sūt ou
ctini pp̄ siccitatē cor̄p̄ i q̄ trāsēūt: p̄uēit q̄ sūt crispi: z ē m̄aif^m
q̄ mōes aie cōpis p̄lōnē sequūt. z q̄ p̄lo i^o ē sup̄mi calōis:
p̄uēit q̄ mōes eoz sūt siluestres absq̄ t̄p̄amto. z s̄z b̄uc mo
dū s̄ res q̄ creat iter eos d̄ aialib⁹ z plātis. res āt i b̄ certio ē.
magn⁹ z sup̄m⁹ caloz aeris eos p̄p̄dētis. z q̄uis b̄ s̄eq̄toēs
i bac p̄te morātes: id hui⁹ q̄d seq̄ illos i li^o eq̄l^o ē m̄i. q̄ dies
z nox ē s̄p̄ illos q̄ morāt i bac li^o sp̄ eq̄l^o. z b̄ fac q̄ dies n̄ sit v̄l
lo tpe sup̄mi calōis. z pp̄ h̄ morātes i ip̄a li^o s̄z crocel coloris:
z i toto ē aer p̄p̄dēs eos m̄ioris colōis: eo q̄ p̄p̄ē nigros.

C Itē q̄ sūp̄a i p̄n^o sūl gnāmēti ē p̄lōnis illi gnātī: p̄uenit vt
sit niger q̄ nat⁹ ē i terra frigida. tñ niger min⁹ gnātore suo pa
rū. z p̄ h̄ tal gñet aliū nig^m m̄i^o eo: z n̄ cessabit attenuari nig
redo donec tota remota sit ad p̄t hoc ē q̄d volum⁹ p̄ba
re. hoc āt nomē ethyopianū ē signatū sup̄ oēs nigros: sicut
antiges a nube z araganale z siles.

C In ill ar q̄ s̄b lieis palell p̄p̄iorib⁹ septētriōi mo
rat. i. q̄ i locis subēctia positis bitāt: q̄ magna
ē eoz remotio ā circlo sūq̄ z sol calozē vicit fri
giditas. q̄pp̄ q̄ ē mag⁹ eoz hūiditas m̄teq̄z v̄ge
tatōis: nec ē ap̄d eos calō q̄ cū s̄ siccat. sūt eoz co
lores albi: z cries plāi cor̄pa magna atq̄z carnosa,
frigide sūt et eoz nāe: necnō eozū hūidities. S̄līr
sūt feroces pp̄ lōgā z assiduā frigoris morā i eoz
bitatōib⁹: ē ē s̄z eaz rez q̄litates: hyemal q̄litas i
eozū aere z magnitudo ē i herbis: tardeq̄z cōeunt
aialia: hī q̄d sūt q̄ s̄z maiore p̄te sclauī d̄nīr.

C Et illi q̄ morāt s̄b lieis eq̄distātib⁹ q̄ s̄ i p̄rib⁹ sep
tētriōis: et hī s̄ q̄ morāt in locis q̄ sūt d̄ s̄b^o septē
stell q̄ d̄cē s̄ curr⁹: q̄ m̄lū elōgati sūt ā 30° sūq̄ z
caloz sol: vicit i eis friditas. z q̄ hūiditas m̄tra ē i
eis et m̄lū nutriti: nec ē ibi caloz exugās pp̄ q̄d
sūt eoz colōes albi: z capilli lenes et extēsi cor̄pa
magna grossa: p̄lōnes eoz frigide: et mōes et s̄
siluestres: q̄ frig⁹ durat m̄lū i locis q̄b⁹ bitāt:
et ē i cōtinuo nec ab eis absidit. et s̄z bozū statū
ē stat⁹ sui aeris hyemal sp̄ plante terraz ip̄arū sūt
magne et magni^o ē i herbis. tardeq̄z cōeunt eozū
aialia: hī q̄d s̄ q̄ s̄z maiore p̄te sclauī d̄nīr: et eoz
aialia pauce cōuēiētie s̄ cū hoib⁹. et isti noiati
sunt europiani.

C Postq̄ narrauit ea q̄ accidunt morātib⁹ in terra m̄lū cala
pp̄ mag⁹ calozē sol. notificat mō ea q̄ accidunt morātib⁹ i ter
ra m̄lū frigida. z accū q̄ p̄tigit pp̄ mag⁹ frig⁹. z isti s̄ q̄ mo
rāt i 7° clīate: z ē B i latitudine. 50. graduū v̄sq̄ ad. 63. q̄ ē liea
meridiei. q̄n radū sol nō redeūt i terrā illā: sp̄ sup̄ āglz acu
tos. et pp̄ B nō p̄iūgūt magnā radioz q̄titatē. apli^o hac rōe
faciūt diē estatis caloris modici: et diē hyemis magni frigo
ris pp̄ magnā acuitatē āguloz: et ex reuerberatōe radioz. z
pp̄ hoc totū vicit frig⁹ i aere eos p̄p̄dēte: z clūdūt fuoita
tes i suis cor̄pib⁹ z vicit frig⁹ i sup̄ficiē suaz cūtiū q̄re sūt eo
rū colozes albi. z pp̄ fuositates q̄ i cor̄pib⁹ suis includūt sūt
eoz capilli flauī. lenes z extēsi. z pp̄ nālē calozē q̄ claudif in
eis creat d̄ fuo^o hūidabūozes m̄lū q̄b⁹ cor̄pa sua m̄lū cre
sūt. z s̄z B sūt mores eoz z vegetabilia z aialia q̄ sūt i eis

Cum d̄m̄fauit 50 30
v̄p̄līz

ad atōn. 7 p̄tigit ad l̄tū

¶ Morātes ī hac pte s̄ h' manerie: eo q' v̄tutes stellaz cū
sūt ī hac pte icipiūt debilitari ⁊ s̄ bene itellexisti qđ de oriē
tali pte dixim' occn̄ p̄bo. ē aprū ⁊ glo. n̄ idigs. expedit vt ba
beāt re^u q' ē iter oriē^{is} ⁊ occn̄tales. īspicias ī ill' gmozāt s̄
vna linea ex l̄eis egdistatib' egnoctio. ⁊ s̄ bñ īspexeris ad oc
cūtales: ⁊ ī morib' oriētalū īnēies v̄plmū ita ē vt retulit
p̄bo: nā occn̄tales multū suos īterficiūt īmicos cū eos sup
ant: ⁊ b̄ n̄ s̄ p̄ magnū metū: quē bñt de ip̄is. ne īsurgāt vī

1750

David
Dwyer

3. Hest.
 4. Verri
 5. dent
 6. q. p. 9. 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832.

6. 10. 11.

Our dearest son
of your father
with love
and affection
and all his
family
are well
and hope
you are the same.
I am,
Dear Sir,
Yours truly,
John C. Smith.

Tractatus

ce alia d' ipos. Vox n. cōtentiōes siles sūt p'tentiōib' muli
erū: hoc oīetaliū morib' d'riū ē aliq's tñ ex occidētalibus
p'te cē masculinior z fortior oīetaliū: si hoc natitas sua mon
strauit: qm p'tbo. nō exprimit h' nisi id qd accidit vt plimū.
Nā in dicendo q' cuilibet accidat nō ē opio p'tbo. z hoc di
xit apte cū locutus fuit d' occidētalib' z dixit vt plimū.

C In vnaq'q' vero istaz p'tiū vliuz particulares
d'bet cē q'itates ex aie q'litatib' ac morib' nālib'.

C Et cōuenit vt qualibz h'az partiū vlium h'eat
i se particulares stat' naturalū z moruz legū.

C Ut dicere q' ea q' sūt i qualibz p'te propria formāt in vo
lūtātib' gētiū p'is ipi' mores z leges suas pueniētes nāis.

C Nā sic abietis aeris q'itates i p'dictis locis s'z
maiorē partē calidis v' frigidis seu tēpatis iter
se differūt: ita se h'z eorundē locoꝝ atq'z tertarūz
p'prietas ad augmētū v' diminutionē h'ue pro
pter ordinē loci i d'ispositiōe seu p'pter ei' eleua
tionē v' d'p'siōnē v' p'pter hoc q' iuxta ipos ē.

C Et hoc qd ē s'm statu aeris p'p'endentis ē di
uersis i locis q' d'ixius: q' sūt cata vt plim aut fri
gida v' vt plimū tēperata. Et sunt loca: z terre
q' sunt magis z min' i hoc p'pter sitū loci: z q' ē
altior z bassior: aut q' existit magis circa vnuz
locuz q' alium.

C Ea que pueniūt cuilibz p'ti sūt tribus maneriebus diuer
sa. p'ma p'p' sitū ville i p'te illa si ē in medio illius aut capiti
b': qm si ē i medio cōuenit vt ibi appeat ac totū qd ad p'te
ipaz p'ter z q'sto mag' i me' fuc' tātō mag' appebit: id qd ad
p'te ipaz p'ter: z si fuerit i capite p'tis ipi' min' appebit ei.
Nā q' sit villa i alto v' i basso: qm p' loca alta trāseūt ven
ti: z ex hoc plimū s' fūositates q' sūt ibi: z mores ibi sūt sa
niores quoz mores sequūt p'p'ones eoz: loca v'o bassiora
sūt ab istis diuersa: z vicitas ville cū mōtib' z cū ags z cū
terra plana: qm villa circa mōtes ex'is sicior est z q' circa
laporosa terrā ē tēpatior: q' v'o circa pātanosā terrā ē peior.
Et q' h'z circa se arbores multas z aq's mortuas ē aeris cor
ruptioris. Nec aut oia exp'se hipocras i libro suo de aerib'
regionū. Et si bene volueris itelligere qd dixit p'tbo. i hoc
aphorismo i spicias i libro illo hypocrati z itelliges illd to
tū. manifestū qdem ē q' mores hoīuz z p'p'ones z oēs alie
v'tutes mutāt s'm q'libet h'az rerum.

C Et vt qdā rursus p'pter suoz agroꝝ habilita
tē p'p'ie sūt agricultores: Quidā vero sūt naute
p'pter maris affinitatē. Quidā at sūt diuites p
pter sue regionis fertilitatē. Sili i vnaq'q' regio
nū p'p'ias hoīs naturas iuenim' s'z naturalē si
militudinē q' ē iter climata particularia z stellas
ac signa.

C Et sic qdā hoīes q' sūt p'p'ie laboratores terre:
terra sua cōueniēs ē huic: z alij sūt marinarij qz
mare vicinū ē eis z alijs d'itiores: eo q' multuz
fructificat terra sua: ita inueniunt nāe p'p'ie cui
libz terraz ex cōuenientijs naturalibus q' sūt iter
climata particulares: z iter stellas z signa.

C Per h' d'cū oñdit id qd aū dixit. nā dixit postq' villa mu
tat mores hoīuz s'z p'p'one terre ipi' aut s'z vicitatem quā
h'z ipz q' magis erit id qd mutabit regio i p'p'one hoīuz: z
suis morib'. nā iuenim' multos laboratores: eo q' terra ad
h' pueniēs ē. z alios marinarios: eo q' i ripa maris morāt:
z alios diuites: eo q' terra eoz ē abūdāz. ego nō credo q'

aligs laborator filij h'eat i terra laborerz z nutrituz q' sit
alteri' magisterz q' laboratorz q'uis oñdāt p'astronomiā i
natitate sua q' sit alteri' magisterz nisi vno si se mutauerit
d' vna villa ad aliā morū alioz pueniētē nativitati sue. z ita
i oib' rebus alijs. z q'uis h' d'cū p'tbo. sit glo. eius qd aū di
xit p' se: tñ ē regula s'm quā nos puenit iudicare. Et qm nati
uitatis alicuius p'stellatio dem'rauerit quod erit laborator
z i terra laboris morā p'traxerit erit sapiētor in laborerio
alijs quoz natiuitas ita nō mōstrauerit. Sili si ei' p'stella
tio m'rauit q' ē p'hyeus erit sapiētor z melior p'hye' alijs
q'z natitas h' nō mōstrauerit alia v'o s'z hoc iudicabimus.

C Has vero p'dictas variatiōes: nō nisi scōz ma
iorē partē p'tulim': qn alr iō: nō tñ q' vt p'dixim'
in rerum singulis enenire possit.

C Et be diuersitates q's d'ixius s' i maiori parte
nō q' i qualibz p'te sit mōis oib' s'ic d'iximus.

C Hoc ē d'cū p'p'edēs q'qd dixit a p'n' b' cap'i. vsq' ad hūc
locū: qz q'qd dixit accidere p'p'o a q'libz p'te z q'libet loco
qd accidit vt plimū n' ē neētiuz cuilibz p'p'oe: z oēs res nāles
sūt h' mō. nā pluuiē veniūt i hyeme vt plimū z aliq'ntēs ac
cidit hyemi q' nō pluit aut ē modice pluuiē: q'q' nō sit soli
tū ita cē. becāt regula i oib' nālibus ē g'ialis: z h' eodē mō
sūt q'cūq' iueniūt i hac parte postq' eius opa z mā in qua
operantur sunt res nāles.

C Nūc at necesse ē vt noiati z oportuna quātita
te p'icularia generaliter indicemus.

C Et iō cōuenit vt noiemus p'p'ialia rez p'icu
lariū d' q'bus p'ficere possumus in hac arte.

C Postq' narrauit stat' cuiusl'z p'tis bitatiōis icipit nē nar
rare statū cuiusl'z āguli ex. 4. āgulis q' sunt i istis p'tib': vt a
g'ialiōi d'cēdat ad p'iculari' d'cē pueniat a g'ialiōi ad
p'iculari' qd ēē possit. v' g'ra accēs g'iale qd accit ē morta
litas q' accidit i tali regione: z d' hac regione erit tali ciuita
te. d'icet. n. p'p' q' erit i oib' huius ciuitatis z i illis q' h'nt
abscissione vite i suis natiuitatib' i illo āno siue sit i estate
siue i hyeme erit illd accēs isto mō aliq' p'p'z z i al. 9.

C In similitudine regionūz cuius triplicitatibus
z stellis.

Capitulum.

Dixit Daly.

Ptholemeus noiāt i b' ca' p'icias q' s' i gub'nariū
to cuiuslibz trigoni et cuiuslibz si
gni et cuiuslibz p'le. Et de ciuitatib' locut' non fuit: qz ciui
tas mutāt i puincia de vno loco i aliū et edificat euz alio
ascēdēte quā fuerit alia ciuitas cui' nomē accepit: vbi g'ra
Regalis ciuitas de alyrat erat p'mit' i almedin: et nūc ē in
baldach: et illa de egypto erat p'mitus i menes postmō re
ueria ē alexādria et nō reueria ē i alforzat. Et si p'tbo. vo
lūisset log de qualibet ciuitate sicut fecerūt aly: et postmo
dū accideret q' depopularetur illa ciuitas et edificaretur
alia sub ei' noie: d'cū ei' corruptū fuisset: et p'pter h' noluit
log de ciuitatib': tñ in fine verboꝝ suoz dedit rōnez et re
gulam qua scire possumus sub quo gubernamento est q'li
bet ciuitas et noiāuit ea q' mutari nō p'nt: et bec sūt puicie:
et ita facit i p'hya sapiēs et fundatus.

C Oniā igit figure triplicitatū q' for
mant i circulo signoz sūt q' tuor ve
lut oñsuz ē i p'missis: Et arietis leo
nis ac sagittarij triplicitatē inter se
p'terrione z occidētē cē d'ixim': cui'
p'm' d'ns est iuppiter: est. n. septētrionalis c'
mars i d'no associat qm est occidētalīs. Tauri
vero virginis z capricorni triplicitatē iter meri

alta l'm
p' p'ndia

h'p'p'as

q' p'p'as
q' p'p'as

q' p'p'as

q' p'p'as

laborator
in balach

C 3d qđ dicit qđ e^o latitudo diuidit p lineā q̄ transiit p n̄m mare 7 incipit a loco qđ dicit^r ē pasagiū herculis. vult dice-
re qđ h̄ ē linea q̄ diuidit bitationē terre p duo media. vnuz
septētrionale 7 aliud meridionale. nā h̄ ē linea que incipit
a fine bitatiōis a pte occētis. a loco qđ dicit^r ē pasagiū hercu-
lis: 7 hoc ē vñ trāsit i hispaniā 7 ē strictus maris ita qđ ille
qđ stat i vna ripa pōt videre illū qđ ē i alia. Et circa hūc locū
sūt isule q̄ dicta sūt albalidet: vna ē isula quā vidēt i hispāi
am trāseuntes p hūc locū: 7 illi qđ transeunt ab hispania per
terrā occētis: 7 hec isula h3 ydolā vnā que dī catez. tenēs i
manu sua clauēs qđ dēmonstrat qđ vltra se nulla ē bitatio
7 hec isule sūt. 3. i mari vni^o magnitudinis: qualibet eaz ē
ydola vna manerie: qua dixim^o quaz vna ē ab alia equali
elōgata: 7 ē finis bitatiōis ex pte occētis. Dic hercules est
ille qđ dicit^r ē gigantus: ipe qđ in tota terra bitabili regnauit:
qui tpe antiquo has ydolas poni fecit. 7 hec linea diuidens
vadit ab hoc loco vsq; i finē bitationis in terris detyn. Et
alby ē mōs vnus qđ trāsit circa lat^o vni^o maris brachy qđ
dī citaton^o 2 dī qđ i h̄ loco sūt ēt ydole i depopulatu tenen-
tes clauēs 7 monstrantes per eas qđ ab inde in antea ver-
sus partem orientis yon est habitatio aliqua longitududo h^o
linee est. 180. gradus. Et est hec linea elongata a linea eg-
nocty. 36. gradibus vel circa: 7 ē equidistās cu3 linea egno-
cty. Et f3 hunc numerum ē elongata linea a fine habitati-
onis i partibus septentrionis. 7. gradus vel circa: que habi-
tatio est elongata parum a linea equinoctiali. Nā sapiē-
tes antiqui mēiti fuerunt bitationē fm qđ eā stabiliiit nā
Et dīserit eā p duo media: 7 inenerūt duo: mediū meridiō-
le elōgatū a linea egnoctiali. 36. gradus a parte septētriōis
7 aliud mediū septētriōale latitudinis. 30. graduū vsq; ad
latitudinē. 66. graduū. Or aut dixit ptho. ei^o lōgitudo diui-
ditur p lineā q̄ trāsit p brachiū maris occētalis 7 p golfuz
qđ dicta ē egion. 7 penites. 7 p stagnū qđ dictuz ē mantis: di-
git qđ hoc brachiū occētale ē brachiū de terra de mecha qđ
dicta ē alliges: in arabico: 7 tendit vsq; ebla 7 mare rubū: 7
trāsit p golfū 7 dictus ē egion. qđ ē in directo brachy maris
rubri 7 maris terre pmissionis 7 romanoz: 7 penites ē ma-
re romāoz a pte septētrionis. Nā mare rubū extendit a

Tractatus

pte meridiei et exit de mari idie ad pte septentrionis donec puenit ad latitudinē. 7. graduum. et sicut brachiū maris exiens de mari idie ad partē septentrionāle. Sicut mare de africa barcha. egypto. terre. pmissionis. hispanie. et romanoz exit de mari occidentali a pte occidentali circa insulas que dicte sunt albalibz et estade et vadit ad partem orientis. Et quanto magis vadit tanto magis ampliat donec puenit in directo brachy maris rubri et vadit de vna pte ad partē orientis donec puenit circa atiochia. Et vadit et alia pte ad partē septentrionis donec sit in directo ex eo maris rubri vnus magnus gulphus. Et latitudo que est inter mare rubrum et mare terre pmissionis: est minus pax. 3. gradibz. et si hec duo maria voluerēt in vno cum mari romanoz. quod vadit ad partē septentrionis: fieret in his duobus maribus insule due. in septentrione a mari romanoz cuius nomen lynoy longitudo quod huius linee diuidentis bitationē per duo media: vnu ad orientem: aliud ad occidentem: et a parte occidentis in mappa antiq. 56. gradus: et hec est via in mappa noua. 59. gradus: opinio mea est quod mappa antiq. verior est. Exit. n. de hoc numero quod medietas orientalis habitatiois extēdit magis quam medietas occidentalis. Nam quod medietas orientalis extēdat magis: manifestum tamen capit ex ea parte magnā in qua non est habitatio vlla: quoniam mare idie puenit ad hanc medietatē orientalem in multis locis vsque ad latitudinē. 31. gradus: quare ipse dicit magnā partē habitatiois. et si mēsuraret medietas bitationis orientalis: quod longior sit iueniret et equitate bitationis medietatis occidentalis. 13. non sit tā longa: quoniam posita si bene sit modice longitudo. est maioris latitudinis et nā hoc fuit rōne si fecit cum mare rubrum fecit ad partē septentrionis extēdi. In directo quod est huius maris in parte septentrionis est aliud mare: vnu venit quod dā flumē quod cadit in mare terre pmissionis et sit ex hoc toto sicut mare diuidēs partē orientalem a parte occidentali. Et quidam rex ex antiquis voluit facere quod mare rubrum pueniret ad mare romanoz: tūmēs tamen quod tota terra de egypto ppter ea submergeret si non fecit. hic autem via est opinio ptho. in partitione quatuor terre pplat. Et hec eadem opinio omnium sapientium antiquorum. Nam pthocras quod valde fuit antiquus sicut plato. Aristot. et galienus postmodum et oēs phyci et phyci intellexerunt hanc pthocrationē quā ptho. posuit in hoc libro: et in alio libro quē fecit de figura bitationis terre. Et ego volo alius dicere rē vnam tibi ut melius intelligas scias quod mare affricę: egypti: et romanoz exit de mari occidentali in modo brachy in loco cuius longitudo est. 3. graduum et latitudo. 36. et semper ampliādo se vadit: et extenditur ad partes orientis donec vadit ad atiochia. et mare occidentale extēdit post hispaniā et vadit per terras ethyopiochianorum in septentrione ad partes orientis mare quod est de cetero penites et stagnū dmaris in septentrione dōstatio poli in parte orientis et venit de mari penites riuus vnus quod cadit in mari romanoz quod dicitur brachiū de dōstatio poli: et hoc de terminat quartā bitationis que dicte est europa. Sicut exit de mare idie brachiū occidentale et rapit in septentrione donec vadit ad citatē que dicitur alculū et alba: et finiet iter ipsius et manifestum septentrionale vnu. 3. graduum: et si dēteriat quartā bitationis que dicte est lynoy: et remanet in oriente maris rubri. de brachio dōstatio poli: et in oriente maris vsque ad finē bitationis a partibus orientis per vna que dicte est asia maior. et in asia maior est brachiū psequi brachiū indicū brachiū dōtyn: et mare corasumoz. Et in terris dōtyn et de india: et turcia est multū depopulatus et magnū quod iter bitationes accidit. et per si sit id quod dicitur bitatio ad iungit in asia maiori in parte orientali medietate tantū: quod est habitatio in quarto quod dicitur europa: et in quarto quod dicitur est lynoy. Sicut in quarto lynoy sunt multi montes et plures que in quarto europę. et nā dedit ei maiorem longitudinē quā dedit europę. ut cum longitudine cōpleat quātū sibi dicitur bitatioē minuit per depopulatū quod est eo: cum si sit habitatio que est in ea equis cum ea que est in quarto europę et cum si sit medietas occidentalis tota cum bitatioē sua equis cum medietate orientali in quātitate bitatio

nis. Sicut asia maior diuidit in duo quarta equalia istis duobus quartis. vnu est meridionale. aliud septentrionale in manerie quod medietas occidentalis diuidit non tamen diuidit per mare: nec per brachiū: sed diuidit per lineā quā dixit ptho. exire de pascagio herculis versus orientem quā omnia iuenies demonstrata in libro aeris et aquarum quē fecit hipocras et in epistolā Aristot. bec. n. est opinio sapientium antiquorum in parte bitationis terre. Ad idem tamen illis dicitur ptho et de sapientibus nouis quomodo non intellexerunt rem istā et qualiter diuiserunt bitationē respectu insule dōtadi. Nam diuiserunt longitudinē bitationis 33. mēsurā quadruiualē: et si ipse fecerit quod rei cōuenit nāli: et hec est error manifestus quod re diuiserunt nāle et quadruiualē fecerunt: et ppter hoc si inspicere dōtadi quātū anaragiū est iter grecoz sapientiā et istoz.

C De quattuor quarte triplicitatibus in dispositiōne conueniunt.

C Sed quattuor quarta quattuor trigonis conuenientia sunt in situ.

C Iam patefecim⁹ quod sunt quattuor quarta: et quare conuenientia sunt in situ et numero quattuor trigonis puenit ut quolibet quartū cōcordat cum quolibet trigono. quartū. n. quod est iter septentrionē et occidentis cōdat cum trigono gubernate hūc locū: et hec est trigon⁹ arietis. Et quartū quod est iter meridiē et occidentis cōdat cum trigono gubernate hanc partē: et hec est trigon⁹ cācri: et quartū quod est iter orientis et meridiē cōdat cum trigono gubernate hanc partē: et hec est trigon⁹ tauri. et quartū quod est iter orientis et septentrionē cōdat cum trigono gubernate hanc partē: et hec est trigon⁹ gemioz.

C Habitabilis igitur loci prima quarta que iter septentrionē et occidentem ponitur ea in parte terrarū est que vocantur felitogalacie: et sunt terre que generaliter europa appellantur.

C Et vnu quartū ex quartis huius loci quod totū est bitatus est id quod est iter septentrionē et occidentis et est in parte puinciarū que dicte sunt calito galacie: et hec sunt terre que generaliter dicte sunt europa.

C Hoc quartum est insula quā cōprehēdit mare occidentale ex parte septentrionis et occidentis et mare romanoz ex parte meridiē et orientis sicut antea monstrauimus et hec puincie sunt in cardopia romanica. seliquia espania cōstātinopoli et barum puinciarum terminū.

C Quarta vero in istius oppositione posita inter meridiē et orientē in parte terrarū est: que nuncupatur itosie orientales: et per meridianā terrarū est: que dicuntur asia maior.

C Et quartum oppositum huic quarto est id quod est inter meridiem et orientem et est in parte puinciarū que dicte sunt inoquia de oriente: et hec est pars meridionalis que est asia maior.

C Hoc quartū est habitatio que est septentrionalis que est a linea equinoctiali et est orientalis a mari rubro et est eius latitudo. 36. graduum inferius et sunt ibi sunt ex gentibus alarabū: et hoc est albigez: et alymen india Lyndia et de alboratez id cuius latitudo est min⁹. 36. gradib⁹ in meridiē a terris dōtyn.

C Tertia quidē quarta inter septentrionē et orientē constituta in parte terrarū que vocatur sesume collocatur. et est in parte septentrionali maioris asie.

C Et tertius quartus quod est inter septentrionē et orientem est in parte puinciarū que dicte sunt eaphonia et hec est pars septentrionalis ab asia maiori et minori.

C Hoc quartū est in habitatione que est in oriente in mari romano

ru cuius latitudo ē magis. 33. gradibus. et hec ē turchia et cyn-
corasumir coria adeylem. et quarta est de alboracez. cuius
latitudo est magis. 36. gradibus.

Quarta autē que in huius oppositiōe inter oc-
cidentalium meridionaliumque ventorum status ponit:
in parte terrarum que dicuntur itibosie occidenta-
les ordinatur: que generaliter noiant linugie.

Et quartū quod ē huius oppositum quod est iter
occidēs et meridiē est in pte puinciarum que di-
cte sunt inoquia occēnalis nomen suum genera-
le dictū est ppingie dlynoy als libia deserta.

Hoc quartū ē insula quā cōprehēdit mare occidentale ex
parte occidētis et meridiē et mare affrice ex pte septētrionis
et brachiū maris rubri ex parte orientis. provincie quā sūt ibi:
sūt egyptū ethiopia nubia et oēs alie natiōes nigroz et bar-
ca affrica et tangea. cōuenit vt īpicias ad subtilitatē inteli-
lectus ptho. quomodo p inceptū a quarto cum trigono arie-
tis cōcordante: eo quod ē signozū principū sūm opinionē cōez
tū sū opinionē suā. eo quod h trigonū ē nobilior aliis: et ppter
nobilitatē suā fuerūt antiquo tpe ī hoc quarto quo ipse do-
minatus multi reges nobiles q in tota habitatione regna-
uerunt aut in maiori parte sicut hercules gigantū alexan-
der et augustus. nā isti fuerūt de quarto quod ē iter septē-
trionē et occidēs. Postmodū posuit aliud quartū oppositū
huius secūdo: eo quod oppositiō ē virtutis equalis: et quia cum tri-
gono tauri cōcordat: et taurū ē signū z. et ppter hoc inuentū
sūt de hac gente boies q leges cōstituit que pueniūt ad
maiorē pte gentiū habitationis. sicut lex et pthozū: que fu-
it ante leges mauroz: et postmodū lex mauroz. Postea po-
suit 4^m. tertium quod cōcordat cū gemini: eo quod est tertium
signū. et quia ps orientalis ē maioris virtutis quā occidentalis rep-
ti sunt ex gentibz hz qrti q magnū regnauerunt regnatum
sicut assueri et darius an ipz: q fuerūt reges plaz et posuit
qrtū qrtū quod ē oppositū tertio: eo quod ē oppo equalis vtutis
vel circa et quia cācer ē quartū signū.

Item in vnaquāque istarum predictarū quarta-
rum quod ex suis partibus circa totius habitabilis
terre dimidiū cōtinetur illius ordo respectu illi-
us quarte cuius ps est: dispositiōi eiusde quarte
respectu toti habitabilis terre contrariū ē. Nā
in quarta que vrubē dicitur que respectu vni-
uerse terre habitabilis inter septētrionem et oc-
cidentem constituit: illius ordo quod circa terre di-
midii ē angulo quod ē ī oppositiōe illius anguli in
quo hec quarta cōformatur appropinquat: et ē
meridianus orientalis. Idē et in alijs quartis i-
dubitanter eueniet ita quod vnaquāque istarū quartarū
duabz triplicitatibz adiūcē oppositis assimilet.
Ipsi et ptes que circa terre dimidiū sunt ei cui
illa pars appropiat: que ē in contrariis illi cui
gnāl illa quarta appropinquat appropiat. Alie
aut ptes ipsius generali qualitatē illius quarte cō-
cordabunt. oportet et vt cūz stellis triplicitatis
ipsi quarte ī similitudinē stelle quā ceteris triplici-
tatibus dñum hnt accipiantur.

Sic cū in libz quatorz quā diximus ps qlibet quā
est in medio habitationis totius terre ē cōtraria
illi quarto respectu illius totius qrti ad totā ha-

bitationē: quia quartū quod dictū ē europa: ps vna quā
ē ī medio habitationis: quā ē circa angulū oppositū
angulū. vnde ē illud quartū tēdit magis ad me-
ridiē et oriens: et sic de oibus alijs quartis. ita
quod quatorz quodlibet habeat pcordatiā cū duobz
trigōis oppositis. Et ptes quā sūt ī medio tēdit ad
naturā alterius. quartū oppositi eius. et est alte-
rius nature quā sit totum qrtū p se. Et alie ptes
pti hnt totius quartū naturā. Et cōuenit vt acci-
pias stellas gubernātes illos alios trigonos: et
eas misceas cūz bis quā gubernāt aliūz illius qrti.

Due linee quas diximus quā diuidūt bitationē ī quattuor
quarta icidūt ī pūcto: cuius latitudo ē. 36. graduū et lōgitu-
do sūz mappā antiquā. 59. graduū: et sūz nouā. 56. et p hāc icissi-
onē sūt qrtūz angulū et provincie quā sūt circa icissiōnē horū
qrtūz angulū quā sūt ī medio bitationis: et ipse quā sūt circa pū-
ctū icissiōis cuiuslibz qrti et ē ī parte opposita cuiuslibz qrti
et ē ī pre opposita illius qrti respectu totius qrti. Et pp h
gubernādo hūc locū hnt picipationē signa et ple gubernā-
tes qrtū oppositū istius cū signo et planetis gubernātibus
illud quartū: vñ ē ps illa. hoc at dcm ptho. glosa nō idiget ī
h loco: expedit vt ī tua imaginatiōe illud formes.

Et necesse ē vt ī oī bitatiōe sumātur stelle que
ipsi triplicitati solūmō dñant ī vnaquāque quarta: p-
ter ī illis ptribz quā sūt versus medietatē bitationis ī
qbz stella mercurij cū stellis que triplicitatibus
dñantur accipietur: qm ē ex cōi pmixtoqz gñe.

Et conuenit vt in quolibet loco bitato sit vir-
tus ipoz planetaz p gubernamētūz trigonūz il-
lum solūz sūm trigonū qui dñatur in quolibz
quarto exceptis ptribz illoz qrtūz quā sūt circa
medium bitationis. Nā istis cōuenit vt sit virtus
mercurij cūz virtutibus plaz gubernantium il-
los trigonos: eo quod ē nature pmixte habens par-
ticipationem cum oibus.

In quolibet qto quatorz dñantur ple quales sibi cōue-
niūt: tñ ī medio bitationis hnt picipationē oēs ple sicut an-
dixit et in eo quod ē circa mediū cuiuslibz quartū dñantur
ple quartū oppositi eius et mercurius cū eis eo quod ē nāe cō-
mixte et pp hoc cōuenit vt ps cuiuslibet quartū quā ē circa me-
diū cōcordet cū mercurio.

Necesse ē igit sūm hunc ordinem vt ptes quā sūt
iter septētrionē et occidētē habitabilis terre. i. il-
la quarta quā vrubē appellatur: triplicitati que
ē inter septētrionem et occidentēz assimilet que
triplicitas ex ariete leōe ac sagittario colligitur.
Et gnāl erunt dñi istius triplicitatis iuppiter
et mars cūz fuerit vesptini. Gnāl at gēres bas-
ptes ibitantes sūt boies terre britanie: galacie:
germanie: bestranie: itale: galie: appulie: et sici-
lie: tozimie: calite: nec nō et hispanie. oportet
igit vt qspures istarū regionūz boies pp istius
triplicitatis dominium: et propter stellas eozū
dominatrices non humiliētur sed libertatem
appellāt et arma pcupiscāt: laborēt et sint belli

Tractatus

cosi nec non periti regiminis nitidi sint: ac munda et magnanimi. Atque iuppiter et mars in isto rum associantur dominio cum sint vespertini et quoniam huius triplicitatis prime partes sunt masculinae: postreme vero feminine accidit his gentibus circa mulieres non esse zelotipos sed earum concubitus vilipendere sodomiticumque scelus magis appetere et circa hoc plus zelotipos existere: et qui hoc perpetraverit se turpe quod commississe non extimet. Ille vero in quem hoc perpetratur: ut in hoc effeminetur et molestat: et ut postponendum sit nullatenus putet: animo sitates etiam tentare consuecunt et in bonis operibus ac fidelitate versantur: consanguineitates diligunt et omne quod bonum est et honestum ac laudabile non postponunt. **C**harus autem omnium prefatarum regionum: britanie regiones et galatie germanie ac saturnie arietis proprie assimilantur et marti. Quapropter quae eas inhabitant in maiori parte siluestres sunt et feroces animarumque qualitates ferarum qualitatibus assimilantur. Regiones autem italie et apulie atque gallie: nec non et sicilie leoni assimilantur et soli. Quae de re morantes in eis: sunt periti regiminis et bene agunt: omnium etiam ac laudabilium operum sunt imitatores. Sed tomiie malte hispanieque regiones sagittario et ioui assimilantur. et ob hoc qui in illis habitant: libertatem appetunt suntque sani corde et amant mundiciem atque nitiditatem. Partes autem istius quarte quae circa medietatem habitabilis regionis ordinantur: sunt taralyi regiones ac macedonie et abelernie: volles et achaye acritis insula: et terre quae duclaus appellantur: non lictus asie minoris et carbos insula. De sunt igitur partes quae ponuntur inter meridiem et orientem istius quarte. et cum hoc quod dictum est: assimilatur triplicitati quae est inter meridiem et orientem: quae ex tauro virgine et capricorno constituitur associaturque ei in dominio venus et mercurius. Quae propter harum regionum habitatores praeter omnibus aliis hominibus in formis et figuris adinuicem assimilantur. Eorum quidem animae atque corpora sunt temperata: fortissimi quoque sunt periti quoque regiminis nec humiliantur propter martem: qui exaltatur in capricorno libertatemque diligunt. At quia mars et iuppiter triplicitati istius quarte dominantur in moribus atque dominationibus sibi met propriis ab invicem segregantur. Suntque legum inuentores musicam diligunt: addiscere cupiunt: defensiones non postponunt. In omnibus etiam suis operibus causa veneris cum nitiditate mundiciaque

perseuerant: bene agunt: et extraneos libenter hospitantur: iustitiam amant et observant: scribere cupiunt: loqueli utuntur propter mercurium: et quia vespertinis stellis assimilantur sua maxime celant consilia. Item cum haec regiones particulariter diuidantur qui morantur in regionibus circula ac in minoribus asie littoribus et in carbos insula: tauro et veneri proprie assimilabuntur: ideoque sunt in maiori parte molles munditiam atque nitiditatem concupiscentes et corporum altitudines ac ornatus inuestigantes. Qui autem valas achaiam et acritem inhabitant: virgini assimilantur et mercurio: unde proprie dialerici doctrinae studium amantes: et circa spiritualia magis quam circa terrena conuersantes. At qui in macedonia et taralyi quoque bizantium dicitur. ac iableuue morantur capricorno et saturno assimilantur: ideoque regnare desiderant: et suorum animorum qualitates non sunt mites ac domesticae nec legum rebus associantur.

Ecce vero quarta meridiana pars est asie maioris: cuius partes continentur indie regiones et arbalut caurosie fatbatie inidbie parthie babilonie insule atque regiones assyrie: quarum omnium situs respectu totius habitabilis regionis est in parte meridiana orientali tripliciter quod est iter meridiem et orientem quod ex tauro virgine et capricorno constituitur assimilari debet. Harum quoque regionum domini sunt venus et saturnus cum sint matutinales. Quapropter naturae has habitantium regiones horum duorum dominorum naturas imitantur: venerem namque venerantur et vocant eam asis: Saturnus autem solem lucidum appellant. Quidam etiam horum sunt qui fortunam praenunciant: custodiunt et accurate observant membra generantia: et illa pro diuinatibus habent: eo quod predictis stellis quae naturaliter sunt eodem modo generatrices assimilantur: suos etiam patres venerantur. Sunt homines calidi: qui veneris actus multum exercent: et in eis plus quam oporteat sollicitantur: sunt saltatores et saltantes: instrumentorumque musicorum tactores. eorum quoque corpora sunt apta carneitatis. semetipsos pigrit et adornant propter venerem. mores et eorum pleni sunt propter saturnum. et manifeste non occulte propter matutinalem figuram: cum mulieribus coeunt sodomiticum scelus viriliter abhorret: ideoque plurimis eorum accidit ex propriis mulieribus filios procreare. In hoc etiam cum pectoribus indicantur: assimilantur propter matutinales ascensionem: et quia dominatrix corporum virtus quae

Sarana

54

C

Armenia

54

finis Sarana

-3. 2. 1. 0. 1. 2. 3.

cordibus eorum inest: fortitudini solis assimilatur: sunt etiam fm maiorem partem in modis iduendi se: et in venustandi ac in omnibus que corpori pertinent molles et effeminati propter venereas qualitates: sunt et magnanimi fortes bellatores: quia saturnus est orientalis. Item cum he regiones diuidunt qui sunt ex regionibus saracie nuchie parthie: tauro et veneri assimilantur. Ideoque harum regionum habitatores vestimentis venereos colores habentibus vtuntur: quibus totum corpus tegunt preter pectus: et generaliter effeminati sunt et delicati. Atque et virgini et mercurio assimilantur sunt babiloni: cultoresque isule et regionum assur. Quapropter hi sunt i doctrinalibus periti et stellarum motuum observatores. Qui autem capricorno et saturno assimilantur sunt indii arabum et taurosi: idque deformes et sordidi: animarum suarum qualitates sunt ferocissime. Alii vero huius quarte partes que versus habitabilis terre dimidium sunt idaurace regiones sureque p funde terre iudeorum cunice caldaice vrbime: ac habitare arabum regiones. Harum autem omnium situs respectu istius totius quarte est i parte que ponitur inter septentriones et occidentes: assimilaturque triplicitati: que est inter septentrionem et occidentem que ex ariete et leone et sagittario eligitur: cuius domini sunt iuppiter mars et mercurius. Quapropter viri has regiones habitantes mercatione et conmutationibus vtuntur: sunt deceptores et proditores ac vilipendentes. In sua autem animarum qualitatibus vincit pusillanimitas et generaliter sunt bifarii: atque bilingues: quia predictis stellis assimilantur. Istorum autem hi qui sunt i parte terrarum sirie profunde ac idumee regiones terreque iudeorum: arietis et marti proprie assimilantur. Ideoque in maiori parte instabiles proditores creatorum ignorantes. At homines cunice regionis et caldei habitatoresque vitanie soli assimilantur: atque leoni: unde sanicozde sunt: et misericordes: stellarum scientias diligentes et soles inter ceteras stellas proprie venerantes: habitate vero arabum regiones sagittario et ioui assimilantur. Quapropter ipsarum terrarum fertilitas est eorum nomen quod est habitatio fertilitas. Ibi sunt et ciborum saporamenta. Quarum regionum homines sunt bene morigerati: audaces: et regnare desiderantes.

Tertia autem quarta est in septentrionali parte terrarum asie maioris cuius partes armeniam continentes et curucaniam marichiam. bacchariam fasluiran zusan romaticam:

sarmaticas que sunt mulierum regiones: tuchiana et terras ascade: que sunt partes septentrionalis orientalis totius habitabilis regionis: triplicitati que est inter septentrionem et orientes assimilantur: quam geminorum et libre aquarumque signum componunt: cuius domini sunt saturnus et iuppiter cum sunt orientales. Idque harum incolle regionum: iouem venerantur et solem. Quibus aurum et diuitie multum affluunt: et eorum actus nitidi sunt et formosi: ac velut oportet sunt item sapientes et diuina inquirunt et obseruant animarum suarum qualitates: a veritate et iustitia non declinant: sunt liberales: intellectusque boni ac immutabiles: nequitias abhorrentes. Integra est et incorruptibilis eorum amicitia: pro consanguineis rebusque laudandis et bonis mori se leuiter tradunt: sunt casti et abstinentes: carissimis intendunt vestibibus grandia donant actusque sui sunt preclari: hec autem in maiori parte offert saturni iouisque societas in hec que sunt orientales. Istorum autem qui sunt in parte caranie: et mathiaie nec non armenie signo geminorum et mercurio proprie assimilantur. Quapropter mobiliores et circa deceptiones sunt percliuiores. At hi qui sunt in parte terrarum fasluire: bacatraie zirice: libre assimilantur et veneri. Ideoque sunt harum regionum habitatores multarum pecuniarum musicarumque quietem diligunt. Qui autem in confinibus terrarum sarmatie tuchiane et terre ascade conuersantur aquario et saturno assimilantur unde maioris sunt crudelitatis: animarumque suarum qualitates ferocissime. Alii vero partes istius quarte que sunt versus habitabilis terre dimidium: sunt regiones bathiome ferogie: asiadoe: filogice: syrie et cumagine: cachelie: ludie: silyie: mafutie: Quarum omnium situs est versus partem occidentalem meridianam huius quarte.

Has itaque regiones triplicitati que est inter meridiem et occidentem: que ex cancro et scorpioe ac piscibus constituitur assimilamus: in cuius dominio mars et venus ac mercurius associantur.

Has itaque regiones trigono qui est inter meridiem et occidentem: et est trigonus cancri: scorpionis. et piscis. et in gubernando ipsi participati onem habent venus mars ite et mercurius.

Vult dicere quod in gubernando has prouincias dominatur trigonus Geminorum simul cum trigono cancri. et quod omnium trigonorum habent participationem in ipsis gubernandis et mercurius habet partem in vno cum eis: eo quod est gubernator medij habitationis.

Tractatus

Qua de re quod plures harum incole regionum venerē venerantur et eam multis differentibus eandem terrarum nominibus appellant. mar-tem autē ideum: et quibusdā alijs vocabulis nominant: quibus multa secreta ascribūt. Sūt homines laboriosi ac miseriae infelices et circa nequitias proclives in prelijs et expeditionib⁹ ac i rapinis et viarum abscissionibus conducuntur: inter seruos reputantur et in prelijs moriuntur propter dominiū martis et veneris in eis: cū sunt orientales. Item martis exaltatio est in trino-venis aspectu: in capricorno. s. signo. Venus at in triuo martis aspectu quod est signū piscis: exaltatur. Quapropter eorum vxores eos ex toto corde diligunt et multum sane consiliantur i proprijs domib⁹ assidue morantur: sūt magni laboris atq; in seruitutem redacte. generaliter q; dem sūt valde laboriose ac depresso.

Et propter hoc habitātes in istis provincijs ut plurimū magnificant venerē: et vocant eā multis noibus et diuersis s; moras locorū: et appellāt martē odiberis et alijs noib⁹ dicētes ad hos planetas pertinere quedam secreta planctus et ploratus: et sunt laboriosi cordiuz: tranarosi ducti ad omne malū: et preciantur pro eundo pliatuz in exercitu et p; derobando: et sunt sicut serui et ex eis multi in prelijs moriuntur: eo q; mars gubernat eos. et venus in modo quo sunt orientales. Similiter exaltatio martis est in vno signo trigoni veneris q; est capricornus. et venus habet exaltationem in vno signo trigoni martis: et est piscis: et propter hoc sūt mulieres harū terrarum multum legales viris suis et eos vere diligunt: et sunt suarū custoditricēs domorum laboriose bene seruientes: et sunt laboriose generali-ter ac humiles.

Reuerentia quam dant veneri et marti cōsueuerat esse antiquo tpe quo gētes habebāt legē s; naturā. et harū opionū sunt illi de india bodie: et deryn: et p; noia ciuitatū s; ea que dixit. Vult dicere q; gens cuiuslibet ciuitatis appellabant venerē et martē vno proprio nomine quo non appellabant alij alteri⁹ ciuitatis. Et q; venus et mars concordant se cū i manerie qua sūt orientales cū participatōe quā hnt cū saturno et ioue. et sol dedit eis mores quales dixit ante: et tenēt q; ptineat ad venerē et ad martē secreta planctus. et q; facit eos laboriosos et acorutdatos: et totum aliud qd dixit et hoc ē q; qñ ven⁹ est orientalis vicit vt⁹ martis et saturni super venerē et iouē. et q; mars et venus hnt participationem q; vterq; eorū h; participationē cū trigono alteri⁹: sūt mulieres b; terre viris suis legales. et propter participationē quā h; saturn⁹ cū Marte et cū venerē sūt laboriose et fūietes.

Horum autem hi qui sunt in regionib⁹ bathi-onie ferogie felogice cancro et lune assimilant. Ideoq; quod plures earum habitatores sūt homi-nes timoris et humilitatis et propter lune orienta-

lem ac eiusdem figure masculinitatem in quod plu-rimis earum vxoribus est virilitas: dominium et segregatio: sicut et in mulieribus que dicuntur amazones: que a virozū connubijs auferiunt et arma diligunt: sunt etiā suorum patrum me-mores a cunabulis cum eis dextre mamille ex-peditionū itinera secantur: que mēbra detegunt cum bellare aggrediuntur vt i eis muliebris na-tura minime fore putat.

Illi horum qui sunt i terra niconie eroge et ca-ligite habent concordantiam. propter cum cācro et luna: et propter hoc sunt viri ut plurimū hu-miles et timentes: et eorum mulieres sūt ut plu-rimum viriles superbe et pugnatrices: eo q; lu-na gubernat eas quando est orientalis et mascu-line figure: et sunt sicut mulieres que dicte sunt amazones. et sunt que vitant iacere cū viris et amant arma: et loquuntur de illis ab infantia sua semper: et inciditur sibi mamilla dextra vt meli-us operentur de armis: et cū vadunt ad tornea-menta hec membra detegūt quando acies ppa-rantur ad bellum: vt sui intelligant inimici q; nō habent mulierum naturas.

Timor et humilitas q; ē in viris harū terrarū accidit pp exaltationē iouis q; ē i cācro: et propter participationē quam h; luna cū Marte in ipsis gubernadijs. Supbia et masculini-tas q; oca est i mulierib⁹ istis accidit propter figurā lune q; ē masculina. qm; de terre orientales et cū orientabilibus planetis concordant. De masculinitate aliarum mulierū que dicte sunt amazones: dixit p; exēplū: q; mulieres harū terrarū sūt masculine: sicut be q; amazones dicte sūt. p; dicte nāq; mulie-res morātur i vna insula maris: circa quā ē alia insula i qua viri habitant. et quando sol est in cācro et leone coniungun-tur cā generandi: et postmodo separant. et si mulier parit fi-liū nutrit eum: donec creuit. et postea dat ipz viro: et si filiā tenet eam secum.

Aut qui sirie cumachie canadochie partes iba-bitant scorpionī et marti assimilantur. Quapp quod plures eorum sunt instabiles deceptores pro-ditores magniq; laboris. Viri autē ludbie siglie macholie piscibus assimilantur et ioui. Ideoq; propter sūt hoīes multarum pecuniarū boneq; so-cietatis atq; mercationis liberalitatis etiā fide-litatis i oibus suis negocijs.

Et illi de terra surie camocie et cadoquie con-cordant cum scorpione et Marte: et propter hoc sūt ut plurimū stulti cum deceptionib⁹ et labora-tores. Et illi de terra lodie gliquie et macholie cō-cordant cū piscib⁹ et ioue: et propter hoc sunt ma-gnarum diuitiarum sociabiles mercatores et di-ligētes libertatē et legalitatē i oibus suis factis.

Diuitie quas hnt sūt propter iouē q; eos gubernat: in noie quo est orientalis: fortietas: legalitas: et mercadātia sūt propter venerē q; h; magnā participationē cū ioue in ipsis gubernā-dis: qm; h; i piscib⁹ triplicitatē et exaltationē.

Residua vero quarta est in parte q̄ generali noie lynoy noiatur: cuius ptes cōtinētes regiones numidie: iarsinodie: affrice: cadbaie: loci ce munitis: barmanice: mauritanie.

batolie: metegonate: quorū oīum situs ē i par te meridiana occidēali toti⁹ bitabilis regiōis.

¶ Aliud q̄rtuz remanet i parte q̄ generaliter di- cta ē lynoy ⁊ sunt ptes cōp̄bendētes yromādiā iartazodia affricaz cadinaz: Retatemōicas: gri noticā: mauritaniaz: solaliaz: ⁊ matogonicam: ⁊ sunt posite iter occidēs ⁊ meridiē totius ha bitationis terre.

¶ Formādiā ē i occīte ab affrica: ⁊ iartazodia ē in oriente ab affrica ⁊ cadima ⁊ lacacemōie ⁊ garinotica sunt terre exītes i occīte: ⁊ romādiā: ⁊ affrica: ⁊ mauritania est i fine bitatiōis a pte occītis ⁊ ē ps taugie: ⁊ he sunt terre merio doz. Et matagonica ē i oriēte mezinodorū: hec ē peragna ta. Ego at narro tibi factū hāz teraz qz scio qz tibi demō strā q̄ sūt: ⁊ recordare que tibi dixi vt hec oīa perges in libro mappe mūdi p̄bo. ⁊ cū q̄ signo cōcordāt ⁊ cū q̄ p̄ta.

¶ Triplicitati q̄ ē inter meridiem ⁊ occidētem assimilant: que ex cancro scorpione ⁊ piscib⁹ colligitur: hui⁹ aūt dñi sunt mars ⁊ venus. cuz sunt vespertini. Quapp q̄ plurimis istaz regio num ppter horū duorū planetarū societatez regē ⁊ reginā eiusdez matris sobolē: in eis pari ter regnare: virūz. s. viris: mulierē vero mulieri bus dñari contingit: ⁊ sēper hanc de pgenie ob seruant consuetudinez. Eorū nature sūt calidif sime i coeūdo superabundant: ita qz eorū consu gia sunt vi atqz rapina. Multotiens etiā eorū rex cuz alienis sponis priusqz earūz spōsi vene reos actus exercet: ⁊ quorundā eorūz sunt vro res cōmunes inter ipos: Ipi quoqz picturas ⁊ ornatus ꝑcupiscunt: ⁊ se more feminino ador nant ppter venerē: animi tñ eorū sunt viriles: versute: apparitores: diuinatores: p̄ditores ac deceptores: pericula nō metuentes pp martē.

¶ Et cōcordāt cuz trigono q̄ ē inter meridiez ⁊ occīs. ⁊ hic ē trigon⁹ cācri scorpīōis ⁊ piscis. ⁊ gubernat eū mars ⁊ ven⁹ in mō quo sunt vesp tini: ⁊ ppter hoc accidit multis terrarū istarum: pp p̄icipationē horū duorū planetarum qz re gnāt in eis rex ⁊ regina nati de vna matre vt fra ter ⁊ soror ⁊ regnat ei vir super viros ⁊ mulier sup mulieres ⁊ obseruat cōsuetudinē istā ⁊ he reditariā hñt eam gentes. harū terrarū sunt ca lide nature multū ⁊ fornicationis magne cum mulierib⁹ lasciuie multū ita qz viz iferunt mulie ribus ⁊ eas violēter attingūt: ⁊ plurimūz accit qz reges iacent cum nouis anteqz sui mariti: ⁊ mulieres p maiori parte sunt iter eos cōmunes et diligunt se lymphidare sicut mulieres: et hoc

rōne veneris: hñt tñ corda viroz: et sunt dece ptuosi ⁊ archerū multa predicunt et ponunt se ad mortis periculum cā maris.

¶ Participatio horū duorū p̄taz est eo qz exaltatio vtrius qz ē in trigono alteri⁹ ⁊ sūt particeps in hoc trigono guber nādo. Qz at dixi qz i his terris regnāt duo fratres vir ⁊ mu lier ē hodie reptū i terris gauē: ⁊ i multis locis terraz ⁊ B ē ppter p̄icipationē martis ⁊ veneris i ipis gubernandis sūt. n. nāc calide ppter calorem martis et magne fornicati onis cū mulierib⁹ ppter p̄icipationē quā hz ven⁹ cū mar te: et ppter hoc sūt i eis multe mulieres i cōi hñtes. et se li pidantes sicut mulieres. hoc. n. reptū ē hodie in illis qz coo piūt suas facies sicut mulieres et mlti ex illis occītali⁹ terrī vadunt coopti cum līntiaminib⁹ sicut mulieres: et tñ hñt corda viroz et hoc ē cā martis: et ob hoc et sūt deceptuosi et p̄ditores et ponūt se ad mortis piculum: eo qz mars eos gubernat i feminia figura: et hoc cū ē vesp̄tin⁹ et diuinati onē hñt p parte iouis et veneris qz hñt participationē cuz martē: et hoc ē hodie reptū i eis: qz multi eorū inspicūt i mēbris aialū: et cōscūt multa i epatib⁹: cordib⁹ et spatul.

¶ Horū at hi qz sūt i partib⁹ numidie iarsinodie ⁊ affrice cancro p̄prie assimilātur et līne. Qua propter sunt viri societatis et mercationis: ma gneqz pinguedinis.

¶ Et illi horū qz sunt i parte iormādie iartazodie ⁊ affrice cōcordant p̄prie cuz cancro et luna: et propter hoc sunt mercatores et eorūz terre fer tilis et habundane multūz.

¶ Hoc ē ppter lunā qz demōstrat oē nascimētum: et ppter exaltationē iouis q̄ ē i cācro. nā luna hz in hac gēte diuersi tates duas. vnā qz est dñā medietatis occītalis. aliā ppter dignitatē quā hz i cācro: et pp hoc sūt illi d terris istis d pre maiori sūtiliores et magis itelligētes qz ceteri occītales.

¶ Illi vero qz sūt i parte terrarū metagōice: mau ritanie: bacolie: scorpīōi. p̄prie assimilant et mar ti. Ideoqz sūt suarum aiarum q̄litates ferale: sunt cōtētores: placitatores et multū carniūz co mestores: nec picula formidātes: vitaz nībil pē dētes: ita qz eorūz quidā alios pro nībilo interfi cere ducunt.

¶ Et illi qz sunt i pte mantagōice maritāie italie hñt p̄cordatiā p̄prie cū scorpīōe et marie. et isti hñt maneries bestiariū et ferarūz et sunt rixato res carnes multas comedūt ponūt se ad mortis piculūz et d̄dignant vire: ita qz vn⁹ occidit aliū.

¶ Isti sūt gētes barbaroz illi qz morāt itus in occīte sicut mezinodis et pagnates: et hñt tales mores qz interficiūt su os parētes: et multoties dñm ē mibi qz ipi vt plimū qz vi dēt parentes et amicos suos ifirmos eos occidūt dicentes qz ipos adiunāt: vt cito moriātur sine labore. B. n. faciunt multi eorūz p̄tēndo legē maurorū qz d̄fedit ne hoc fiat.

¶ At illi qz sunt i pte terrarū fadhānie locice mu nitis harmaneboie piscibus assimilant et ioui: qz propter suarūz aiarūz q̄litates sunt liberales et plane sunt opūz amatores gratiarūz redditores viriqz timoris: nec humiliant q̄ples eorūz pp io vez quē venerant et vocāt hamon.

¶ Et illi qz sunt a pte terre decadiā cērimonites

E

Tractatus

et gazmatica cōcordant pprie euz piscib⁹ et io
ue. et ppter hoc bonos et simplices mores hñt:
diligunt monasteria. gratiscunt et laudāt bonū
fcm: deuz timētes sunt. et vtplimuz humiles p
pter ionē. quē reuerētur. et noiant ipz amon.

C Jā diximus qd isti sūt inter terminos affrice et pagate: qd
āt dixit pbo. glosa non indiget in hac parte.

C Alie autem isti⁹ quarte partes q sūt versus di
midii habitabilis terre sunt terre curinace: mar
marice: egypti tabueia: auesis: tarage dhytice:
dhame arame: iumemedē: q sunt terre albabai
medie: et sūt he oēs regiōes versus septētriona
lē partē orientālē istius quarte.

C Alie partes hui⁹ quarti q se tenēt cum media
bitatione terre: sunt terre de cornalira: de maru
nica egypto caes: catis cōcandorica et atama et
terra septētrionalis et orientalis toti⁹ h⁹ qrti.

C Cornalira ē terra de barca: et alibi inuenim⁹ q alcayna:
men et narmarica ripia maris sicut alexādia et araxid et da
miaca. et alcaidina et ptes inferius ab egypto et egyptum: et
partes demanef: et alfocat: et caes ē a parte orientalis i nilo in
cabed de egypto coaptis est albasayam versus superius d
cabed ad partē occidentālē a nilo: et azania est terra de ambia
et aynomia de medio ipa est terra ethyopiana et est sicca et
he puincie sunt in angulo se tenēti euz angulo quarti qd ē
inter occis et meridiem.

C Assimilaturq triplicitati que ē iter septētrio
nem et orientem q ex gemiorum libre et aqua
rij signo cōponit. In c^o dñio saturni et iuppiter
et mercuri⁹ associāt: qm i istarū igionū dñio. v.
planete erratici cū vespertini sūt frequētius as
sociant: Earū incole deū diligūt: veritatē vene
rantur rebus creatoris adherēt: suozū funera d
flent mortuos sub terra sepeliunt et abscondunt
qz sunt vespertini: mores eorum sunt differentes
aiarū qualitates actus et eozū leges sunt q plu
res. Cū quis eis dñatur illi obediūt: et hūiliant
et tunc in eis vincit pusillanimitas ac verbosuz
humilitas. Cuz āt aliū ipi dñantur eozū aie sūt
cōueniētes cogitatioesqz maxime. Viri multas
ducunt vxores: et mulieres quoqz multis nu
būt viris. circa venereos actus multū āriantur:
euz proprijs coeunt sororibus et euz hoibus et
multos pcreant filios et eozū vxores cito pre
gnantur sicut in eozū regionibus multuz cre
scūt et augmentantur oia. Eozū qdē qz plimū
virorum aie sunt molles et feminine. Quidam
etiā eozū mēbra gñantia vilipendunt: pp ve
neris et infortunarū societate i q litate vespria.
C Et recipiunt cōcordantiā euz trigono q ē iter
septētrione et occis: et est trigonus sex gemini
libre et aquarij: et hñt picipationē i gubernati
one saturnus iuppiter et mercuri⁹: et p eo q pri
cipāt vtplimuz i gubernamēto bitatorū harū

regionū qnqz pte i manerie q sunt vespertini: sūt
amatores dei: magnificāt: et diligūt veritatē: se
tenent: et cū re dei diligūt plactus. sepeliūt mor
tuos suos sub terra et eos multuz abscondūt pp
vespertinam figuram: vtunt diuersis legib⁹ ac
moribus et vsibus manerierū multarū: et cū
aliquis eos gubernat hñiles et obediētes sūt: et
vicit i eis et p cordia: loquunt humilr et sustinēt
multū laboris euz eis accidit: et qn gubernāt ali
os bonas hñtes voluntates et corda magna vi
ri multis mulierib⁹ copulant et mulieres acci
piunt multos viros: itromittētes sunt multum
in fornicatiōe: iacēt euz sororib⁹ suis viri sūt gñā
tiōis magne. et filr d leni cōcipiunt mulieres p
terre sue nāz q oia multum gñat et multi ex illis
masculis hñt corda debilia: et femina: et multi
ddignāt mēbra verecundie: et ea non coopunt
pp participationem quam habēt pte in fornica
tione cum venere i manerie qua sunt vespertini.

C Qz he puicie d medietate bitatiōis occidentalis cōueniūt vt
habeāt picipationē i ipis gubernādīs. s. planete i mō q sūt
vespertini et he res demōstrāt oē secretum et oēm rē i coop
to et ppter hoc sūt gētes harū terrarū amatores dei magni
ficāt veritatē: subterrāt et cooperiūt suos mortuos qd mul
tis legibus et diuersis ē: qz vnusqzqz pgrit et vult scire secre
ta: quoz aliqua societas cōcordat ad inuicē et ide fit secta
vna: et ab eis sūt habite et extracte subtiles scie sicut geome
tria et astronomia: arismetica et alia quibus vrebatur ātig
tpe egyptianorū. Nā ab eis fuerūt scie sparē p totū mūdū
quas greci fuerūt q eaz vitates ppleuerūt et alias dedigna
runt. Concordia vero vincens in oib⁹ harū terrarū: et qd
aliud dixit est ppter vespertinā figurā q debiliōr est matu
tinali. Qz āt accipiunt mulieres multas: et mulieres mul
tos viros et magna fornicatio q in eis est: accidit ppter ma
gnā virtutē veneris q dñatur super eos et illd sūuz. 4. vna
cū marte gubernat. Similiter habet participationē in gu
bernando trigonū gemini: eo q est oia libre. **C** Iacēt cū
sororibus suis cōueniūt hoc esse antiquis legibus et bene
pōt repertum eē in aliquo loco harum terrarū. Qz sunt ge
neratiōis magne et leniter concipiūt mulieres: accidit: qz
trigonus gemini et trigon⁹ cācri sūt magne gñonis. Simi
liter qz luna ē oia medietatis occidentalis hñs participatio
nē i ipis gubernādīs cū. s. planetis erraticis demfat rē talē
debilitas ac femineitas cordiū viroz ppter figurā vesp
ertina q debiliōr est matutinali: et qz venus habet participa
tione cū marte et saturno i ipis gubernādīs: cōueniūt vt mē
brū gñatiōis dedignentur: qm saturn⁹ et mars debilitan
tur et mutāt cōplexione suā: qm sūt vespertini.

C Istozū āt hi sunt q in parte vespria que vo
cant curmanta et marmarica ppe assimilant si
gno geminoz et mercurio. Ideoqz sunt eozū ha
bitatores viri deliberationis et intellect⁹ acutiqz
ingenij in oibus rebus: et maxie in scrutatiōe sci
entiarum philosophie et diuinarū rerum. Sūt
diuinatores: secretis et occultis vtunt: generali
ter etiam sunt in scientijs doctrinalibus fortes
et firmi.

C Et province harū predictarum que sunt i pte

Amon

Egypty

Alayna

84

6

84

6

84

6

84

comace et marmace cōcordāt pprie cuz gemi
ni z cuz mercurio: et ppter hoc sunt be gentes
extimationis magne z itellect⁹ i oibus rebz: z
marie i erquredo res pbye: z dei. sūt hoies qui
multa p̄dicūt: z q secretis z clausis vtunt z ge
nerali bñt vim magnā sciētis quadruiualib⁹.

Cec habent: eo q mercurius gubernat eos pprie qñ ē
oñs gemin⁹ oꝝ et ē oñs medy totius bitatiōis: et qz sūt cir
ca godiacū signozū. Qz aut vtunt secretis est propter vesp
tinam figuram.

Ciri autē balneis a nois: corare: turice. libze
assimilant z veneri: q pp earū nāe sūt calide z
ip̄i sūt iter agentes z mercatores: eoꝝqz regiōes
sunt fertiles z copiose.

CEt illi de zays de auanzes z erogandotica: z
cōcordāt cū libra z veneri: z pp hoc sūt nature
calide zburētis z eoꝝ terra ē fertil z habūdās.

CNatura calida quā bñt est pp posse magnū qd venus bz
cū marte z ambo sūt oñi totius huius quarti z gubernant
cū mercurio terras istas q calide sunt nālī: eo q sol vadit
circa eas z ppter hoc habent nām quā dixit.

CAt bi q terras colūt ad hame arame: z terras
alabas medie: aqrio: z saturno assimilant. Jō
qz sunt multū carniū z pisciū comestores a lo
cis sterilibus ad loca fertilia se transferūt. Eoꝝ
vita ferarū z bestiaz vite assimilatur.

CEt illi de azania z agrioma ip̄a de medio z ē
ethiopya illa de medio cōcordāt cū aquario z
saturno: z pp hoc sunt hoies multarū carniū
z pisciū comestores z sepius se mutāt d ter
ris ficcis ad rīpas z bñt vitā bestiaz siluestriū.

CHoc est ppter saturnū q bz magnum posse in ip̄is guber
nandis: z si non fuisset propter venerē z iouē q multū rep̄
mūt de malo saturni z martis ip̄i valde peiores eēnt. eoꝝ
terra ē sicca z debilis ppter magnū posse quā ifortuna ibi
bz: z ppter magnū calozē q ē sub solstizio estinale z pp hoc
mutāt se de locis ficcis ad vitiosa vel venosa z habūdātia.

CHuc vsq signozū z stellarum similitudinē
cū vnaquaqz gentium: earūqz pprietates in ma
iori pte generaliter ānumerāim⁹. Hūc autem
vniuscuiusque istarum gentium cum vno quo
qz signozū similitudinem fz q predictis con
uenit p̄culariter insinuabim⁹ vt leuior sit istoz
consideratio hoc modo.

CHoc. n. qd notificam⁹ est cōcordantia quā ha
bent p̄e z signa cū qualibz gente z proprietates
qz v̄plmū loquendo ibi generaliter. z volu
mus notificare cōcordātiā cuiuslibz gētis cū
quolibet signo distincti⁹ sicut in antea ostende
tur per dicta que loquimur in eis vt leuius sit i
spicere isto modo.

CPostq dedit regulas i diuisione totius bitationis z con
cordantie quā bz qdlibet quartū z qlibet angulus quarti
ei⁹ qd ē circa mediū cū quolibet trigono signoz: dixit hic
gīalr: qz bec sunt ibi rep̄a v̄plmū: sed qz semp ita sit non

pōt esse in mā recipiēte cōuersionē. Et postq fecit nos hoc
itelligere reuertitur ad narrādū distincte id totum qd ge
neralr dixit vt declaratū sit z patū hora operationis z pp
hoc noīant hic quot puincie p̄tinet ad quodlibet signū et
ad quālibet p̄tam a sua pte: z nos iam tibi dedimus viam
i glo. nra quō scias cuius planete z cuius signi est tota vna
puincia. Et qñ diuideris bitationem fm q p̄tbo. fecit inue
nies qdlibet quartū ex illis bitationis cū vno trigono mer
cōcordās. z qñ inuenies quattuor partes septētrionālē z me
ridionālē cōcordantes cū suis fortunis: eo q vna ps est fri
gida z alia calida multū z qz inuenies q medietas orienta
lis est solis z saturni: z medietas occīdalis lune z martis et
mediū bitationis est mercury. z totam pte septētrionālē
Jouis: meridionālē vō veneris. Et fz b cū vñ cū alio cō
posueris inuenies q quartū qd ē inter septētrionē z occīs
est iouis z martis: z totū illud qd dixim⁹: z qñ intellexeris
hoc inspicere cū quolibet quarto cuz quo signo illius trigoni
concordat qlibet prouincia illius quarti z cū hoc feceris cō
uenit vt nō ispiās ad noīa puinciaz: sed ad locū i quo sūt
si intellexisti qd dicit p̄tbo. sicut itelligere facim⁹.

In prefatis itaqz regionibus assimi
lantur arietī Britania: alathia ger
mania et bestrania: ex regionibus
autem uersus dimidium habitabi
lis terre positis assimilantur simila
tur siria profunda: idumea: regionesqz iudeoz.

CEt puincie cū ariete concordantes sūt terra d
britania: d alathia: d germania: et d nestinna.

CDe terre sunt posite in septemtrione. 4. quod est iter se
ptētrionē z occīs: z puincie que concordāt cū eo a pte me
ridiei bitatiōis sūt terre de surya iofū: z terra de andonia:
z terre iudeozū.

CTauro qdez assimilantur regiōes farathie nu
dhie parthie: et eis q sūt uersus habitabilis ter
re dimidiuz: p̄stituuntur: fufalaus carbos et lit
tus asie minoris.

CEt puincie cōcordātes cū tauro: sunt terre de
carina media et persia: et puincijs q sunt in me
dio bitationis cōcordāt cum eo: terre de codad
et cabloz et riperijs asie minoris.

CDe puincie de medio bitationis sūt posite in riperia ma
ris a pte orientis p̄stātinopole.

CRegiones autē q signo geminoz assimilantē
sūt vricinia: berminia: mathilia.

CEt que concordant cum gemini: sunt argana
armania et mananena.

CDe sunt partes de inpergem.

CEt ex regiōib⁹ uersus habitabilis terre dimi
diū collocatis: curbania z inferiores terre egypti.

CEt de puincijs que sunt i medio bitationis cō
cordat cū eo terra de coriāta et i armarica et id d
visano de terra egypti.

CHec est terra de barcha vsq ad equidina.

CEt cancro assimilantur regiones numidie far
chidonie: affrice.

CEt que concordant cum cancro sūt terre d no
radia gargadema: z affrica.

CHoc est a tripoli occītis vsq ad finē terminoz affrice: z

v
Britonns
Germania
Siria
Iudea

8

indi
pora

#

Armenia

Egyptus

60

Africa

Tractatus

est positū in medio occidentis.

C Et regionib⁹ vero q̄ sunt versus habitabilis terre dimidiū: bathionia: farogia: faricha.

C Et de puicijs q̄ sunt in medio hitatiōis pcor dāt cum eo comatroquia: z quigica.

C De sunt posite i septētrione anguli se tenentis cum quarto qd̄ est inter occis z septētrionem.

C Regiōes autē italie gallicie: apulie sicilie: signo leonis assimilantur.

C Et que concordāt cum leone sunt ytalie: gallicie: z apulia: z cicilia.

C De sunt termini rome.

C Et ex regiōib⁹ versus habitationis terre dimidiū pstituitis: cunica caldea: vrgunia.

C Et ex ill⁹ q̄ sūt i medio hitatiōis sūt capita ioldia z ozara.

C De sunt termini feliste: ex parte egypti z maris rubri z termini de albigez: versus meccam.

C Virgini quoq; assimilātur babilonia: algizira regionesq; asur.

C Et que concordat cum virgine: sunt babilonia z algezira z terra de ecor.

C Ecor est alimazil: alie vero sunt scite.

C Et ex regiōib⁹ vero versus habitabilis terre dimidiū positis: alias: achaia: z acritis.

C Et ex eis q̄ sūt i medio hitatiōis sūt alaya z crete.

C De sūt posite i septētride terre pmissiōis z meridiei ostā tiopole z oziēte ipi: z sūt d̄ q̄to qd̄ ē iter septētridez z occis.

C Libre q̄st assimilant: bactrania fascira: siria.

C Et que concordant cum libra sunt terre de naquitrona casquedaz z ezanca.

C De sūt ptes de balac: cabualce: z corozima.

C Et ex illis q̄ sūt versus habitabilis terre dimidiū bamanis: auesis aluntica.

C Et ex illis que sunt in medio habitationis sūt caes: auanzes z caladorica.

C De sunt egyptū z alzaed: de egypto z aluacad.

C Scorpiōi vero assimilant: metagātas mauritania: catholica.

C Et que concordant cum scorpione sunt metagónicas: marontaia z catholica.

C De sūt posite in fine occidentis.

C Et ex regionib⁹ versus habitabilis terre dimidiū pstituitis: siria: cum machina meidbulya.

C Et ex illis que sūt posite i medio hitationis cōcordāt cū eo cornia z cornatra: z cadoquia.

C De sūt posite a parte anthiochie.

C Sagittario q̄dez assimilantur: curinia: malta: hispania.

C Et q̄ concordant cum sagittario sunt terre de cortia: calciata z hispania.

C De sunt posite in occidente a terris xpianorum.

C Et ex his q̄ versus habitabilis terre dimidiū locātur: regiones arabum: albamira.

C Et ex eis que sunt posite i medio habitationis pcor dāt cū eo terre de arabia pplatā.

C Dec ē terra de albyemē z albige: vsq; ad mare rubrū.

C Capricorno at̄ assilāt: idia: arbania catrosia.

C Et que concordant cum capricorno sunt terre de india z orbana: z iadritia.

C Dec sunt posite in meridie z oriente quarti positi inter oriens z meridiem.

C Et ex regiōib⁹ versus dimidiū habitabilis terre positis bizārium: macedonia: abuluris.

C Et ex illis q̄ sūt posite i medio habitationis est terra de braga: z magdomia z albabitis.

C De sunt posite in riparia maris: z sunt constantinopola: et macedonia que terra scita est.

C Aquario assimilāt saromatica cuciana: asaeede:

C Et que cōcordāt cū aquario sūt terre de zaramatica: corana. z terre de acobod.

C De sunt posite in septentrione quarti qd̄ est inter septentrionem z oriens: z in oriente eius.

C Et ex illis q̄ sūt versus habitabilis terre dimidiū: arania: arbania: adaunia: media: que est terra alabas media.

C Et ex illis q̄ sūt i medio hitatiōis sūt que d̄ arama z adōa illa de medio z b̄ ē āriopia mediana.

C De sūt posite i occide brachy marl rubel a pte meridiei.

C Piscibus assimilantur regiōes sadhamie: nagonie: iessasse munitis armatica.

C Et q̄ concordant cū piscibus sunt carina z terra de dogofomataco monitas z gazrantica.

C De sunt posite in medio puinciaz occis.

C Et bis at̄ que versus habitabilis terre dimidiū collocantur: ludbia: filylia.

C Et ex ill⁹ q̄ sūt posite i medio hitatiōis pcor dāt terre de lodia z galiga z camotalia.

C De sunt ptes de carizec. **C** Dic perfici id qd̄ dixit ptho. de puincys separati z distincte. Et si recordaueris regulā rū oīuz q̄s tibi diximus z bene ymaginare potes in quo loco ē quelibet puincia: de leui scire potes q̄ est gubernator cuiuslibz. Qm̄ aries postq̄ est gubernator habet partes septentrionis puinciaz q̄ sūt ex mediū hitatiōis i q̄to posito inter septentrionē z occis cōuenit vt hēat d̄ puincys q̄ sūt i medio illas que opposite sūt istis: z hē sūt terre pmissiōis z gubernat eas taur⁹. Et taurus postq̄ bz puincias q̄ sunt i angulo se tenēte cū quarto: qd̄ est iter septentrionē z occis z p̄ hāc regulam vadūt oēs alie: q̄ q̄libet signorū dñatur in puincys de medio illis q̄ sūt opposite suaz puinciaz: q̄ sunt in extremitate quarti. Et manifestū ē q̄ in gubernandis puincys positis i medio hitationis hñt p̄cipationez oīa signa: z p̄te z p̄p̄ hoc sunt leges z secte: de extremitatibus hitationis accepte a gentibus hitantibus i medio: ga f̄m q̄ dicitur p̄ncipiū dñy indie fuit ab istis puincys cōuenit. n. vt multū z multotiens studeas in hoc tractatu glōse nostre: qm̄ semper magis intelliges.

C Sunt autem omnes be. lxxij.

C Hax prouinciarum sūma. lxxij.

C Vult dicere q̄ terra in qua est gens magna vel gentes multe est b⁹ numeri.

C Et qm̄ hec ita sunt: oī vt eis iterum hec q̄ subiungunt attribuant. s. q̄ vnaq; stellaz fixarū assimilatur regionibus qbus eaz partes circuli signorū assimilantur: z i quib⁹ oēs agunt: z sunt

R
italia
caldei

mp
babilon
achia
xco

gypt

W

maxima

hyspania
avalia

India

Biz

Copt

mar

domi

Sax

aria

media

X

pres i quaz directo stelle fixe cōstituunt q̄ sup
vnuz ex circulis p duos polos circuli signozum
transcuntibus ordinantur.

C Postq̄ bec ita sunt conuenit vt addam⁹ ea q̄
ibi dicemus que sunt necessaria: z hoc est: que
libz istarū fixarum concordat cū puincijs accor
datis i ptibus zodiaci signozū z oia coopātur i
eis. et be sunt pres que sunt in directo stellaz fi
xarū: z veniunt sup zenith caputū i vno circulo
ex circulis trāsestib⁹ p polos zodiaci signoz.

C Postq̄ dedit nobis regulam qua manerie gubernat pla
nete septem prouincias oēs dedit nobis in hoc loco silem
regulā in stellis fixis dicēs: q̄ quilibet eaz gubernat locū
quē gubernat gradus in quo ipa est: siue sit stella septētri
onalis a zodiaco: siue meridionalis. Et cōuenit vt a ver
bis suis intelligas q̄ gradus quo icepta ē edificari ciuitas
est significator ciuitatis ipi⁹ cū oibus stellis fixis existi
bus i eodem. Silt gradus medij celi: solis z lune: z partis
fortune z oia alia loca principalia hnt. s. vnusq̄q̄ eoz cum
bac ciuitate concordātiā magnā z erit semp ciuitas for
timata: cū transuerint per pncipalia loca fortune constella
tionis edificationis ipius. Silt est in fortunata cū transue
rint infortune p loca principalia constellationis ascenden
tis sue radicio p̄m q̄ est i natiuitatibus.

C His etiam in significatione matrum associan
tur illa loca in quibus sol z luna in istarum ma
trum edificationis exordio fuerant nec nō angu
lorum loca: z maxime angulus ascendentis sic
z in natiuitatibus.

C Gradus concordantes cum matribus ciuita
tatum in recipiendo opus zodiaci signozum sūt
loca in quibus erant sol z luna in principio edi
ficationis eorum: z loca anguloz maxime an
guli ascendentis sicut ē i natiuitatib⁹.

C Vult dicere q̄ ea vnde sumunt pronosticationes i rebus
quas continēt matres ciuitatū sūt loca pncipalia i cōstella
tione ascendētis sue fabricationis: z bec loca pncipalia sūt
loca solis z lune anguloz: z partis fortune. Et dixit matres
ciuitatū: eo q̄ ville parue sequunt ciuitatē maiore in cui⁹
terminis sunt. qm̄ virtus maior vincit minore. Et postq̄
ita est conuenit vt stelle fixe q̄ sunt in ptib⁹ ipis locoz prin
cipaliū habeant concordantiā cū ciuitatibus.

C At i illis ciuitatibus quorum temp⁹ edificati
onis ignoratur: locū medij celi in illius regis na
tuitate in tempore cui⁹ ip̄e fundate sunt obser
uare debemus.

C Et in ciuitatibus quarum fabricationum tem
pora non sunt scita conuenit inspicere ad celi me
dium natiuitatis sui domini siue regis qui fuit
tempore quo edificate fuerūt.

C Vult dicere q̄ ciuitates quarum loca pncipalia scita nō
sunt a principio sue fabricationis: sumunt significationē a
io. domo natiuitatis eius qui eam edificari mandauit. Nā
hoc est suū ministeriū: qm̄. io. domus ministeria significat.
ptbo. autē nouit per hoc dictū rem qua scire possumus ea q̄
accidēt in qualz villa ppter significationē natiuitatū suoz
dominor: z accia p tps quo ceperunt dominari in eis. Nā
accipiemus a. io. significationē cuiusq̄ eoz i bis qui fuerūt

operati in ciuitatibus in qbus dominati fuerūt. nā ille lo
cus est sui ministerij: et suum ministerium est in gubernan
do dominium ciuitatis.

C Incipit scōs tractat⁹ glose baly sup 2^a pte quadripartiti.
Dixit baly.

Postquam dedit nobis regulas qbus sciam⁹ pla
netas z signa pertinentia ad governa
mentū cuiuslibet prouincie ac ciuitatis. docet nos alias re
gulas qbus sciamus qdlibet accidētū vniuersaliū.

Qualiter ad pnosticabilem scientiam futura
rū generalis pueniat. La. III.

Post hāc predictorū obseruationē
qualiter futura vniuersalia genera
liter pronosticari sciam⁹: vt in dicē
do persequamur oportet. et per ea
futura que generalia in terris ac re
gionibus accidunt: premittimus: quozum bec
est narratio prima z fortior istorum accidenti
um occasio nō nisi ex ecliptica solis z lune con
iunctione ac p̄uentione nechon z et locis mo
tuū planetarū in ipis horis contingit.

C Et postq̄ in his inspicimus tali modo conue
nit nobis narrādo opiniones sequi generaliter:
qualiter dicere possumus accidentia vniuersa
lia anteq̄ sint: z notificabimus primo ea quib⁹
contingunt accidentia vniuersalia in prouincijs
z ciuitatib⁹ cuius rei perq̄sitio erit hac manerie.
Qm̄ res prime maiorisq̄ virtutis horū acci
dentium sūt cōiunctiōes z oppositiones eclyp
sales scilicet solis z lūe z loca vnde planete trā
seunt illa hora.

Et iam docuit nos in pma parte q̄ sol est dñs z victor sup
accidentia oia vliāz particularia: et q̄ luna sequitur cum in
dñio z vltim⁹: z q̄ planete erratici sequuntur lunaz ipos
se: z planetas erraticos stelle fixe. Et dem̄strat nobis q̄
opus duozū lūinariū est res naturalis tendens versus op
planete habētis participationē cū sole z luna vel cū ambo
bus. Et postq̄ ita est z accidētia vliā cōtingūt ppter vi ma
iorem: cōuenit oibus modis q̄ accidētia vliā contigant p
pter virtutem solis z lune quādo mutantur i virtutē aliaz
magnā multū. Et manifestū est q̄ qm̄ sol z luna qm̄ coniu
gunt i vno pucto ambe virtutes sunt comixte in vno. z ad
nos puenit ab ambobus ipsa hora virtus vna comixta per
rectā lineā illud idē quādo vnus fuerit in opposito alteri
qm̄ virtus cuiuslibet eozū peruenit ad terram recta linea
q̄ trāsit per duo centra sua z per terrā. et de cōmitione sit
vna cōmitione. vñ vtus spūalis puenit q̄ operat in rebus. Et
est manifestū q̄ bec spūalis virtus tendit ad virtutes pla
nete siue stelle habētis mai⁹ posse ipā horā. qm̄ oēs virtu
tes stellaz hora qualz comiscet vna cū aliis i terrenis laci
dit tñ cuiusq̄ aliqua hora erit fortior: aliqua vō debilioz
cum autē sit ipsa magna virtus duo lūinariū ē qm̄ cōiungū
tur in vno pucto: vel sint i opposito vni⁹. s. alteri⁹ in duob⁹
punctis oppositis: et accidunt ipsa hora virtutes aliarum
stellarum: tunc. n. cōmiscēt omnes: et sit ide quedā spūal
virtus magna que magis tēdit ad virtutē stelle habentis
mai⁹ posse ipsa hora s̄z cursū stellaz z locozū cū q̄ sūt ho
ra iunctiōis vel oppositionis. Et postq̄ res ita est bene ap
paret q̄ coniunctio z oppositio qua sit virtus magna mul

Tractatus

tū est illa q̄ ē cū eclipsi. Et quāto maior erit eclipsis: tanto maior erit virtus. In alijs vero cōiunctionib⁹ et oppositionib⁹ bus in q̄b⁹ non est eclipsis nō sūt luminaria sup̄ vna recta linea. Manifestū ē aut q̄ cū hora eclipsis fuerint alie stelle cōiuncte cū vno duoz luminariū vel ambobus: aut i oppo sito eoz. Et ipaz stellaz puenit ipa hora recta licq̄ venit virtus duoz luminariū: et propter hoc erit virtus valde maior. Et quanto stelle fuerint maioris operis et virtutis: tāto maius erit accidens et fortius. verbi gratia. Accidit eclipsis magna multum et accidit secum super vna linea cōiunctio saturni et iouis q̄n primo mutat cōiunctum d vno ad aliū. Nā tali eclipsi puenit oibus modis accis magnū et forte multū: et hoc est qz opus saturni et iouis est maius q̄ opus alioz planetaz: et mutatio sue cōiunctionis est valde maioris virtutis q̄ cōiunctiones alioz planetaz q̄ cōtin gunt in ipso trigono: et pp hoc cōponit de virtute eclipsi: et d virtute cōiunctionis: virtus quedā maior q̄ sit illa cōiū ctiois per se: illa eclipsi solius. Ego at in hoc loco volo d clarare tibi factū cōiunctionū q̄modo eas bñ intelligere poteris. dico enim q̄ saturnus et iuppiter cōiungūtur oib⁹ 20. annis vice vna vel circa et cōiungunt in quolibet tri gono duodecies: et in quolibet signo trigoni quater et accit aliquando q̄ quicq̄ cōiunguntur i signo et fiunt cōiun ctiones. i. in ipso trigono. et eis accidit aliquando q̄ exeunt et cōiungunt in alio trigono: et postea redeūt et cōiungūt in pmo in quo erant: ita q̄ cōplent cōiunctionē duodecies in illo trigono: anteq̄ ad aliū trigonū de illo mutent: et pp hoc cōuenit q̄ pma vice qua cōiunguntur in trigono cum de alio se mutāt habeat hoc cōiunctum virtutem maiore q̄ alie cōiunctiones. Et postq̄ saturnus et iuppiter cōiun guntur vice vna: oibus. 20. annis vel circa duodecies i quo libet trigono in. 240. annis aut circa: q̄ nūq̄ de trigono il lo ad aliū mutantur vlla vice in. i. cōiunctionibus: de certo erit p. nūmerum q̄ cōiunguntur i oibus signis quater in quolibet signo in. 960. annis: et eozum cōiunctio muta tūr semper de vno trigono ad aliū subsequentes et d signo q̄ incepit ad aliud sequēs signū. v. grā: q̄n mutatio cōiun ctionis fuerit in signo arietis erit pmitus secūde mutatio nis ad capud de. 240. annis in signo tauri postmodo f3 b cōuenit vt sit quinta mutatio post. 960. annos: q̄n i tot an nis erunt cōiuncti i quolibet signo quater et redibit muta tio ad nonus signū ad capud de. 1920. et redibit ad primū signum ad capud de. 2880. annis et in tot annis erunt cōi uncti. 144. vicibus: et quando duplicabim⁹ numerū cōiū ctionū p numerū signoz: erunt cōiunctiones. 1728. et erūt anni circa de. 34000. et hoc est circa numerū annoz quib⁹ stelle fixe complent cursum suum: per totam speram: et in toto tempore reuertit pñ mutationis ad quodlibet signū duodecies tātum: quantum est numerus signoz: et ppter bec cōiunctio saturni et iouis bz virtutem magnam valde i regnis et sectis mutandis et habitationibus de vno loco ad aliū: qz vterq̄ planetarū est sup̄remus: et virtutis magne. Et antiqui sapientes tenent cōiunctionē saturni et martis valde magne virtutis: quādo fuerit i signo canceri: q̄n mā gnū malū et magnā corruptionem ostenditur in terra: eo q̄ cancer est domus lune: et exaltatio iouis: et cum due ifoz tunc cōiunguntur in eo: dānant bonam significationē suā: q̄n est oppositus domus vnius: et casus alterius: et propter hoc crescit malum suū et fortificat corruptio: ita q̄ bec cō iunctio habet significationē magnā: corruptionē depopu landi bitationes: robandi prelioz et guerrarum: si eius virtus cū virtute duorum luminariū cōmisceatur: et ma xime si eclipsi magna certificabit cū cōiunctione recta li nea. Et absolute dico: q̄ quāto magis cōmisceatur vtutes ce lestes: et q̄nto maior cōmixtio ipa fuerit: tāto maiora signi

ficat accidentia: et durabilitates ac renouationes rerū grā dium. Et cum annis multis accidentia durant: manifestū est: q̄ operationem faciunt in toto: eo q̄ nascitur post signi ficationem. ita q̄ omnia tendunt et partem habent in ipo vniuersali opere.

¶ Quedam etiam ex his vniuersalibus acciden tibus pronosticationes sūt loci locutiones hoc est id quod ad cognoscendum in qua regionū et terrarū significationes particularis eclipsi contingent pmittendum est.

¶ Restat adhuc de significationib⁹ horum accidē tium vniuersalium dicere locū in quo accidet. nam ita conuenit q̄ sciat homo: qua prouincia vel ciuitate erit id quod significant eclipses par ticulares.

¶ Vult dicere q̄ inspicere locum vbi accidet ipm accidēs sequitur inspicere: rē significationem p accis. Qz aut dixit eclipses pticulares. vult dicere q̄ alique sunt eclipses cum virtute magna planetarū etiam stellarum: ita q̄ significat accidens valde magnū vniuersale: q̄ multas prouincias cōprehendit et durat multis annis. et ois eclipsi contingēs pmo modo in particulari ad cōparationē maioris signifi cat additionem vel minutionē eius q̄ significauit maior: aut accidet in vna parte magis q̄ in alia. vel in vna secta plus q̄ in alia et similia.

¶ Stationes et stellarum erraticarum in vno quoqz tempore stationis dico: saturni: iouis: et martis. i. cum stant et eozum significationes ob seruantur.

¶ Et quinqz planete erratici significant res mul tas propter suas stationes: et in sua stabilitate quolibz tempore. volo dicere q̄ statio saturni: iouis: et martis: q̄n accidit anfert de accitibus.

¶ Quinqz planete erratici habent similiter opera magna multum propter diuersitatem suozum statuum: vltra opera naturalia que habent: et bi status sunt quando stant et dirriguntur: et omnes alij status quando adiungūtur de ipis stando in hac manerie cum cōiunctione vel opposi tione aliq̄ virtus spūalis opis magni. Et cū statibus suis f cut opantur. Conuenit etiam q̄ quando cōiunguntur et sūt i opposito vnius. salterius: operantur opera magna valde fm virtutes venientes in eis. Dixit enim proprie i saturno ioue et marte: et si dixit de venere et mercurio eo q̄ gl3 boz triū bz maiorē vtutē et op⁹ manifesti venere et mercurio. De saturno: eo q̄ abe sue dom⁹ sūt opposite domib⁹ duoz luminariū: et virt⁹ oppositiōis ē cōtrarietatis. Et de ioue: eo q̄ sue domus sunt i tertio duoz luminariū. et virtus saturni aspectus est virtus concordantie: et propter hoc habent cō cordantiam cū virtute duoz luminariū. et de marte eo q̄ due sue domus sūt in. 4. duoz luminariū. et virtus. 4. ē me dia virtus oppositiōis. et de venere eo q̄ due sue dom⁹ sūt in sextili aspectu domozū duozū luminariū. et sextilis est media virtus tertij. mercurius quidem est mediani stat⁹ inter istos. et ppter hoc ostēdetur q̄ virtus saturni et iouis et martis: est virtutis et operis maioris i mutādo statū vni⁹ terreni mūdī: q̄ virtus veneris et mercurij. Et q̄ ven⁹ et mercurius habeant magnum opus: est cū accidit bis tri bus planetis: q̄ beant opus magnum.

¶ Quedā vero sūt loqui de tpe. i. q̄ significati onis hora: eiusqz spatij quantitas est pscieda.

Alia pars est in dicendo tempus: ⁊ hoc
sciꝝ oportet anteq̃ significationis hora: ⁊
quanto tempore pōt durare.

¶ Vult dicere qd scire tempus accidentis: sequitur sci
re locum vbi accidet.

3' Quedaz autē sunt loqui de genere: hoc ē
q̄ scire debemus in quo genere futura con-
tingent accidentia.

Tertia pars est in dicendo quæ res continget
conuenit sciri in quo gñe cōtinget. accñs.

TMos est sapientum dicere q materia genus. ⁊ qz ē parata recipere formas assimilatur generi qd ē fm natura ad spēs. Et ptho. dixit gen⁹: qz voluit redicere q parata est recipere accūs. huius enim pzonificatio sequitur pzonificationem tēporis: qd bz contingere.

4. Quedam etiam sunt loqui de specie futu-
ri et hec est ultima partiu per quas modis
futuri qualiter sit deprehendimus.

TAlia pars est in dicendo in qua specie ac-
cider que est pars vltima pronosticationis
7 hec est scire que res erit illud accidens.

Uult dicere q̄ sciemus naturā recipientem accūs
quādo cōuenit nos scire formā quam recipiet que
res erit de bono vel malo: cū autē bec sciuerimus
ad proposiitū nostrū: nos peruenisse peruenimus.

In cognitione regionū quibus acciden-
tia futura contingēt. Capitulum .v.

Regule que peti conueniunt hac rōe sunt. 5. mane
rieb⁹. Prima est scire quā rōe venit ac
cūs. Secunda est scire in quibus p^{ro}uincijs accidet.
Tertia ē scire q^{uo}tempore ⁊ quanto p^{er}urabit. Quarta ē
scire naturā quē h^{ab}et respere ipm accūs. Quinta ē sci
re rē quā mā ipa recipiet sic ē bona vel mala. Et post
q^{uo}d docuit nos quā rōe venit accūs vel dicens q^{uo} venit
propter eclipsas ⁊ cōiunctiones ⁊ res tales: c^{on}tipit nūc
docere nos alias. 4. m^{an}cries: ⁊ incipit p^{ri}ma. 4. demō
strare: ⁊ hoc est scire locuz vbi contingeret accidens.

Rimum quidem qd narare
proposuim⁹ est prima species
prognostice loqui. f. de loco.
sed qualiter ad eius cogniti-
onem peruenire possumus hic
indicabimus. In eclipsis et eni coniunctio-
nibus ac preuentionibus solis & lune: & ma-
xime in eo qd apertius est locum eclipsis in
circulo signoru obseruare debemus.

¶ Rem primaz quam nos puenit nomina

re est prima maneries pronosticationis. ⁊
hoc est dicere quo loco pringet accidens et
possum⁹ id scire ex hoc quod volo dicere:
puenit vt inspiciamus in coniunctionibus
⁊ oppositionibus eclipsalibus que fuerūt
de sole ⁊ luna ⁊ eas proprie que visui appa-
rēt i quo loco zodiaci signoz sunt.

¶ Ut dicere q̄ conuenit vt equem^r eclypsis ⁊ scia
mus in quo loco signorum e^r eius ascēdes ⁊ ceteros
angulos: ⁊ si fuerit eclypsis super terrā q̄ visui appa
ret erit operis fortioris: qm̄ virtus sua transit per ae
rem vsq; ad terram: q̄ natura est aeris: licet re oēm
virtutem sine imitatione aliq̄ sicut leuā^r dōzores: co
lores: ⁊ omnes alias virtutes q̄ possūt transire p̄ aerē:
tā si fuerit sub terra: spissitudo terre p̄hibz q̄ ad nos
perueniat virtus illa i manerie qua stat: sed ante de
bilitatur multum ⁊ propter hoc ē opus eclypsis q̄ vi
sui apparet virtutis maioris valde: q̄ eius que visui
est abscondita.

¶ Nec nō 7 regiones que illi triplicitati assi
milantur.

Et in prouincijs cum quolibet concor:
dantibus.

¶ Vult dicere q̄ quando sciemus locum eclipsis in
codiaco signorum ⁊ petemus prout ias concordan
tes cū trigono in quo est eclipsis accipiemus illam
que cōcordat solū cum signo i quo est eclipsis.

Terras etiam que signo eclipsis affimi-
lantur siue per ascendens hore edificacionis
earum: et per loca luminarium in illa hora:

ten per medij celi locuz in illius natiuitate
q tunc eis dominabatur:obseruare nos oz.
¶ Similiter conuenit. vt petamus ciuitates
concordantes euz signo eclypsis pro recipi
endo suu opus que ciuitas erit illa: siue per
ascendens hora fabricationis sue: siue per
loca luminariu ipsa hora: siue a loco medij
celi natiuitatis domini q erat tunc tps.

¶ Vult dicere q̄ quādo sciemus prouincias concor
dantes cum trigogo eclipsis accipiemus ide istam q̄
est propria signi eclipsis: et adiungem⁹ cum ea ciuita
tem cōcordantē cum signo eclipsis: siue p̄ ascēsus sue
fabricationis: siue a locis luminariū ipsa hora: vel a lo
co medij celi natiuitatis dñi qui fuit hora qua ince
pta fuit bedificare. Et quando inueniemus aliquam
ciuitatem i qua dñetur signū eclipsis p duas partes
ex istis predictis: vel per plures: dicemus q̄ i illa ciui
tate erit magis accūs: et in ea q̄ inueniemus cōcordatē
cū signo eclipsis: per vnā partem: totummodo erit ac
cūs minus fm illud.

Sciendū est etiaꝫ q̄ in quibuscūq; regi
onib⁹ uel terris hanc quāz prediximus simi
litudinez inuenerimus: in eis omnib⁹ que
future sunt significationes euenient: maxi

Venio affudit 25 d. E 4
 Signe donec aliorum regum fidei
 et ut illi in tota Europa
 et imperio et imperio
 et per apostolicam auctoritatem
 et per imperium
 et per apostolicam auctoritatem
 et per apostolicam auctoritatem
 et per apostolicam auctoritatem
 et per apostolicam auctoritatem

de plo-ijt 2-26 M
mologer fol 69 p 5.
fin

off. ~~Gettysburg~~ ~~August~~ ~~1862~~ ~~March~~ ~~1862~~

Tractatus

In sig. eclip
muyis Apr
Effatus

me in ea que eidez signo eclipsis assimilatur
et in qua super terraz videtur eclipsis.

Et conuenit nos scire quod in prouincia
et ciuitate quibus inueniemus concordantiaz
qua predicimus accidit in omnibus ipsa ac
cidentia et i illa proprie que ptnet ad signu
eclipsis et i ea qua eclipsis appet sup terrā.

Uult dicere q accis eclipsis continget in prouin
cia et ciuitatib⁹ cōcordantib⁹ cū suo signo: et q maiorē
habuerit cōcordantiā cū signo eclipsis recipiet magis
accidēs eclipsis. cū aut hoc sciuerimus: inspicimus
ibi ubi est eclipsis super terram: et dicemus q accis
maius et fortius erit ibi. Et hoc est q virtus duorum
luminariū q res significat naturales mutatur hora
eclipsis et tendit erga virtutem planetarum et stella
rum cōmiscetum cum eadem: et ppter hoc dat illis
prouinciarum ipammet mutationem suorum statū
et quando aliqua prouincia vel ciuitas adiungetur q
sit maioris concordantie et q ibi magis appareat eclip
sis ad visu illa magis recipiet opus eclipsis: q alie
prouincie d eclipsis q virtus eclipsis est debilis multū
qñ est sub terra: et in operando sic magnus posse non
bz vt quando est super terram.

In tēpore futurorum accidentiū. Caplm.
VI.

Dixit aly.

Ptholemeus dat nobis in hoc capto regu
las quibus sciamus tempus
accidentis. et quantum durare pōt.

Secundā vero speciem pnosti
ce: p quam significatiois hora
et spatij quantitas cognoscitur
hoc mō deprehendemus: qñ
vna. s. et eadē eclipsis q in ali

quo tempore cōtingit. nō i omnibus regio
nib⁹ in eadem hora in equali cefnit: nec id
q eclipsatur ex sole nec ē spatij tempo
ris eclipsis illius i omnibus terris est equale:
hora eclipticam q erit in vnoquoq locor
habentiu parrem in futuro: et angulos fm
altitudinē poli pariter ponam⁹ sicut facim⁹
in natiuitatibus.

Secunda maneries pnosticationis quas
scire nos cōuenit: ē tps significationum: et
quātū durabit: qd scire possum⁹ per hāc ar
tem. Dico. n. q i eclipsis q sunt ynamet
hora: postq non sunt in omnib⁹ prouincijs
bitatis equaliter i horis et tēporalib⁹. Et
q nō erit o bscuratiū solis et statio eclipsis

quāto eclipsis q i q ea sig

equale per oēs prouincias: debemus pri
mo ponere hora eclipsis: illi qui erit i quo
libet loco habitato ex locis habetibus par
tes in ipō accidēt: et ponemus angulos sz
altitudinē poli sicut facim⁹ i natiuitatib⁹

Illi qui sciunt numerum tabularum et equationes
sciunt q ascendētia eclipsis solis et lune et omniū
coniunctionum et oppositionum sunt diuersa in terris
q diuersa sunt i longitudine vel latitudine. Simili
ter quantitas tenebrarū solis et lune et omniū
stationis eclipsis tam hec duo sūt diuersa sz diuer
sitate aspect⁹ i quolibet loco: ppter hoc sūt hōie tē
porales ppterite de die vel nocte hore eclipsis i qli
bet loco: aut ciuitate de alia quantitate q fuerit in
alio loco vli alia ciuitate. Et postq ita ē sciēm⁹ ciui
tates i qb⁹ accidētia eclipsis cōtingēt conuenit vt fa
ciam⁹ ascēdēs eclipsis cuilibet ciuitati ex ipis: et scia
mus quot hore eclipsis erūt statio eclipsis. Nam ab ho
ris tēporalibus sciemus quando erit accis eclipsis.
Et ab horis equalib⁹ sciemus quanto tpe durabit.
et ab ascendēte pncip: eclipsis sciemus quādo icipiet
Et ab ascendēte medij eclipsis sciemus quādo erit ma
ior fortitudo ipsius. Et ab ascendēte finis sciemus
quādo complebitur. Et ab ascendēte coniunctionis
vel oppositionis sciemus planetam qui dominabitur
in eclipsis: et inspicimus q dominabitur i quolibz ha
rum cōstellationum. verbi gratia. Si dominabitur
in principio fortuna dicemus q pncipiū ascendētis
commisceat i bono cū malo. Et si dominabitur in pñ
cipio in fortuna dānū in principio erit maius: et ita di
cemus in alijs accitibus eclipsis. Et propter hoc nō
dedit nobis ptholemeus vnum spāle ascēdēs man
dauit tamen vt faceremus ascendēis in eo quod or
xit. ponemus primo hora eclipsis que est in quolibz
locorum habitatorū que partem habent in ipis acce
dentibus: et angulos fm altitudinē poli. voluit dice
re q oia ascēdētia eclipsis sūt tria vli alia sz q nūer⁹
erit: et sz rectificationē eclipsis qñ sit p tabulas: qz
horū diuersitatem in prouincijs facit virtus ymitati
onis diuersis modis i qualibet prouincia sicut dixim⁹.

Post hec obseruemus quot hore equa
libus i vnaquoq terrarū tenebre eclipsis
extendentur.

Post hec inspicimus quot hore equa
lib⁹ durat obscuritas eclipsis in qualibet
habitatione.

Uult dicere q qñ sciēm⁹ ascēdēs pncipū et ascen
dēs finis sciēm⁹ quot hore equalibus durat obscu
ritas eclipsis hora vero equalis est. is. gradus ho
ra spālis est. is. pars diei vel noctis: et aliquotiens erit
magis vel min⁹ de is. gradib⁹ qñ pign⁹ ē maior vli mi
nor nocte. Et aut sciēm⁹ ascēdēs quādo erit p hore
temporales ē q accidēs eclipsis solaris nō pōt elon
gari vltra. i. z. ānos: accidēs eclipsis lunaris vltra
iz. menses: sic intellige q ab eo qñ ante dicit.

Quia cū hāru nōitiā habuerim⁹ scie
mus q futura solaris eclipsis tot annis du
rabunt: quot eius hore equales fuerit: luna

4. diu equales que in hāru
nō pōt durat obscuritas tanto
et effatus.

quāto tpe durat obscuritas tanto
et effatus.

ris vero totidem mensibus.

Cum autem sciuerimus hoc: sciemus quod ascendens eclipsis si fuerit solaris durabit tot annis quot fuerint hore equeles obscuritatis: et si lunaris tot durabit mensibus quot fuerint ipse hore.

Et quod sol vno anno circuit firmamentum: conuenit ut accidens sui eclipsis duret annos. et quia luna circuit vno mense conuenit ut duret menses. hec enim est repropria cuiuslibet eclipsis per se. Quando tamen aliud cum eclipsibus adlungeretur durabit accidens secundum illud. verbi gratia. si fuerit cum eclipsi coniunctio saturni et iouis: iam sciimus per id quod diximus: quod hec coniunctio si fuerit principium mutationis: illud accidens mille annis durabit vel circa: sicut in coniunctionibus patefecimus. duplicabimus enim hos annos in menses si fuerit eclipsis lunaris: et si solaris erant anni. Et quantum adiungetur ex hac duplicatione tantum erit tempus quo illud accidens durabit. Et si coniunctio principium mutationis non fuerit durabit annis sexaginta vel magis secundum quod fuerit numerus quando redibit ad illud in se ipsum: et sic hoc facies in omnibus coniunctionibus et applicationibus que fiunt cum eclipsi vel in oppositionibus earum. Nam ptholomeus cooperuit hoc secretum et illud tacuit cum exemplo quod de eclipsibus nobis dedit: nec illud cognoui ex illis qui hunc librum legerunt qui a verbis ptholomei intelligeret hoc secretum. Ego vero discooperiam illud tibi et tu bene mentem apponas donec ipsum intelligas. Nam postquam commixtio que fit ex coniunctione vtriusque solis cum illa lune facit accidens circa annos: si eclipsis fuerit solaris: et menses si lunaris: et numerum quo vterque eorum circuit firmamentum conuenit quod commiscetur cum virtute que adiungit de sole et luna hora eclipsis alia virtus planetarum vel stellarum fixarum de modo quod de toto fiat alia commixtio quod tempus accidentis duret secundum quod fuerit ipsa commixtio aut decennis vel centenis siue milibus annorum. Et quare commixtionem istam non sit sic examine ut commixtionem eclipsium solis et lune adduxit ptholomeus exemplum vnum de commixtionibus istis. Et est illud quod pertinet ad eclipses et tenuit sufficere eo quod aliud totum potest intelligi a vi suorum verborum prout faciunt boni physici in medicina et iuris qui docent cuius complexionis sunt quelibet heru in comparatione hominis temperati: et physicus intelligat quomodo habebit operari in optione que de temperamento exierunt secundum magis et minus: et ita fecit in eclipsibus ptholomeus ut astrologus operetur per eas secundum virtutes augentes vel minuentes virtutem earum.

Quapropter quia principium horarum istarum rerum: et totum esse earum spatium non nisi secundum proportionem loci eclipsis ad angulos deprehenditur: cum locus eclipsis in orientali parte orientis fuerit futurus

principium: in quatuor primis mensibus post eclipsis horam fore significabit. In tentionis vero status in prima tertia spatii totius temporis in quo erunt significationes illius eclipsis apparebit. Si autem in parte celi medii fuerit significabit quod erit in quatuor mensibus secundis et tertia media. Quod si fuerit in occidentali parte orientis in quatuor postremis mensibus illud fore designabit in tertia et vltima.

Et principia horarum horum temporum et generaliter hoc tempus potest sciri a comparatione loci eclipsis ad angulos: quia locus eclipsis cum fuerit a parte orientis ad orientem demonstrat quod principium accidentis erit in primis quatuor mensibus post horam eclipsis: et maior fortitudo ipsius accidentis erit in termino primo totius temporis quo erunt accidentia ipsa eclipsium. Et si fuerit in parte medii celi demonstrat in quatuor mensibus secundis et maior fortitudo in termino de medio: et quando fuerit in parte occidentis ad orientem demonstrat quod accidens erit in quatuor mensibus postremis et maior fortitudo in termino postremo.

Ptholomeus adiungit in hoc loco regulas omnes quibus scire possumus quando erit accidens et quanto tempore durabit: et quando erit eius fortitudo videlicet quod tempus horum. et tempus quo durabit potest sciri a loco eclipsis in comparatione angulorum quoniam accidens eclipsis elongatur tantum quantum est numerus horarum que sunt elongate ab ascendente et he hore sunt temporales. Et tu scies horas elongatas eclipsis ab ascendente per regulas quas dixit in io. ca. 3. partis quando locutus fuit quo extrahuntur hore elongationis significatoris. Nam quoniam sciueris quot sunt hore inter eclipsim et decimam domum: manifestum est quod inter io. domum et ascendens sunt sex hore temporales: et quando addideris horas quibus est elongata eclipsis a decima postquam ipsa transuerit super sex horas que sunt inter decimam et ascendens exibit summa horarum quibus est elongata eclipsis ab ascendente. et si non transuerit decimam minuas a sex horis: et remanebit elongatio eclipsis ab ascendente principii eclipsis. et ita scies quando incipiet accidens eclipsis secundum quod ante monstrauimus. Similiter quando sciueris horas elongationis eclipsis ab ascendente medii. scies quando erit medium accidentis. et quando horas sciueris elongationis ab ascendente finis: scies quando complebitur accidens eclipsis. hec enim habemus de dicto ptholomeo

non quibus de
dixit domum
Ab ascendente
semper per horas
et non est
in 3. domum
quoniam capiti

Interdum ptholomeus id solus principium et super horas equi proportionem vni
Anno in Emcori dixerunt hore et duodecim mensibus. In solari vero duodecim
hore non sunt quia vtriusque temporis est: qui dicitur. quod fortiter eclipsis. sunt ad
horas eclipsis. et hore vtriusque et est propter vni proportionem et hore eclipsis
et non sunt horas
et non sunt horas eclipsis et ptholomeus dicitur hore et non sunt
et non sunt horas eclipsis et ptholomeus dicitur hore et non sunt
concordia illorum est. et non sunt horas eclipsis et ptholomeus dicitur hore et non sunt
concordia illorum est. et non sunt horas eclipsis et ptholomeus dicitur hore et non sunt

Tractatus

mei. Et addidit ibi regulam vnam quam accepit de parte vbi fuerit eclipsis: dicens si eclipsis fuerit a pre orientis: q fortitudo accidetis erit in termino prio temporis quo durat. et si fuerit versus partem me: dyceit: fortitudo erit in secundo mediotempore quo durat. Et si fuerit versus partem occidentis: fortitudo accidetis erit in ultimo tertio temporis quo durat. Hoc enim est generale in eclipsibus: coniunctionibus et i omnibus applicationibus: Sed pthole meus tenuit q nulla aliarum coniunctionum nec applicationum potest aliquid operari sine habendo firmitatem luminarium vel vni eorum. et ita demonstrat apparet per verba sua i quolibet loco. propter hoc dimisit loqui de coniunctionibus: et locutus fuit de eclipsibus eo q sunt radices in accidetibus magnis valde. Cum autem bene sciuerimus factum eclipsium: sciemus facta omnium coniunctionum. Et ut hoc melius intelligas volo tibi dare exemplū. ponamus q fuit eclipsis lunaris: et coniunctionis saturni et iouis gradu per gradum cum eo. et q bec coniunctio sit principium grandis mutationis: et duret obscuritas eclipsis tribus horis equalibus. et he tres hore significant tres menses qui sunt quarta vnius anni. et cū eas multiplicabimus in mille annos: quoniam in tot annis reuertitur coniunctio mutationis ad primum signum quo exibat. numerus ducentum quinquaginta annorum. et propter hoc debet inspicere qualiter coniunctio mutat significationem eclipsis lunaris de mensibus ad centennaria annorum. Et si acciderint cum ista eclipsi et coniunctione applicationes alie planetarum centennaria mutabuntur ad magis. Ponamus enim q fuit eclipsis solaris et coniunctio saturni et iouis cum eo gradu per gradum in principio mutationis grandis et duret obscuritas solis duobus horis equalibus que due hore significant annos duos: eo q hora eclipsis solaris significant annos. et est manifestum q cum multiplicabimus duas horas per mille annos: exiunt duo millia annorum. tamen planete qui iunguntur cum sole perdunt virtutes et nihil operantur. Et manifestum est q in tam longo tempore accident eclipses et coniunctiones que significabunt contrarium huius magni principii. Similiter possunt accidere eclipses multe que affirmabunt significationem primam et augebunt in suis operibus. et propter hoc habet accipere iudicium vnius in comparatione aliterius iudicare finem virtutem quam vincentem inuenies: sicut ptholemeus nunc tibi monstrabit.

Particulares autem augmentationes et diminutiones futurorum deprehenduntur ex coniunctionibus et preuentionibus que fiunt inter hec cum erunt in locis que sunt futurorum occasiones vel in aliquo loco cum eis societate habentium in figura.

Et augmenta et decremēta particularia horum accidentium possunt sciri a coniunctionibus que erunt in medio huius quando contingent in locis habentibus in istis accidentibus rationem vel in aliquibus locis

habentibus cum eis participationem in figura.

Quando sciemus aliquod ex accidetibus magnis poterimus scire augmentum et decrementum per coniunctiones et oppositiones que accident in loco illius accidetis vel que habeant concordantiam cum illo loco: quoniam he mouent opus primum et illud inclināt ad bonum vel malum finem illum qui dominatur in eis si fuerit in loco quo sibi contrarietur vel ille qui dominatur in eis sit contrarius eius qui dominatus fuit in eclipsi. primo accidet q secundus faciet q primus virtutem amittet si secundus fortior fuerit primo. Et postquam ita est in coniunctionibus et oppositionibus multo magis erit in eclipsibus et coniunctionibus magnis. quia vnus potest facere quod alius vni amittet vel augebit in eo. Quoniam quilibet eorum generat inter nos spiritualem virtutem magni operis. Et si acciderit q spiritus secundus concordet cū primo augebit in virtute sua et opus suum renouabit. Et si acciderit q secundus sit diuersus a primo minuet virtutem suam et erit finis quod spiritus secundus fuerit. hac enim manerie sunt versus nos opera planetarum. Et conuenit te scire quod spiritus secundus habebit posse addendi vel minuendi in opere primi: si acciderit q concordet tempus accidetis secundum cum tempore primi: tamē si vnus operabitur alio tempore quam addet alter nec addet nec minuet.

Et ex locis etiam motuum planetarum per quos futura contingunt vt sunt scilicet orientales vel occidentales seu stationarii vel ascendentes in principio noctis: et vt in figura signis que sunt occasiones futurorum per aspectum. vel alio modo predictis assignentur.

Et a locis cursuum planetarum vnde veniunt accidentia si sunt orientales aut occidentales aut stantes vel ascendentes prima nocte aut si habent participationem in figura cum signis accidentia operantibus.

Dicit q accidens citius vel tardius crescit minuitur et durat magis et minus finem rationem eius quo fuerit status planetarum qui dominantur ibi si fuerit orientales vel occidentales aut directi: vel retrogradi aut stantes vel festini siue tardi. et si habuerit participationem cū signis in quibus fuerit eclipsis: aut ille qui dominabitur in eclipsi et absolute cum signo accidentia significante.

Cum orientales namque fuerint vel stationarii augebunt futura. cum occidentales autem vel sub radijs extiterint aut ascendentes i vespere retrogradi futura minorabunt.

Et si fuerit orientales et stantes veniet per eos augmentum accidetis: et si occidentales vel sub radijs solis aut ascendentes prima nocte retro

[Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text. The notes are dense and cover the bottom of the page.]

[Handwritten marginal note: "Imitatio Effertum prima"]

[Handwritten marginal note: "de spiritibus"]

[Handwritten marginal note: "Imitatio"]

Tractatus

Dico q̄ planeta q̄ habz multas dignitates in
vobis locis que diximus ⁊ hic est locus ecly
psis ⁊ signus anguli qui est ante eclypsim. s̄z
q̄ sunt applicationes ⁊ p̄tinentie terre ⁊ sc̄d̄
partem p̄ticionis signi. ⁊ s̄m dignitatem quam
habent, vt sunt domini domorum aut trigono
rum vel exaltationuz aut terminorum. Itaq̄ il
le solus erit dominus gubernationis.

Multe dignitates statuum essentialium ⁊ accidentalium planetarum sunt iste essentielles sunt domus: trigonus ⁊ exaltatio: hae terminus accidentales sunt: applicatio: separatio: orientalitas aut occidentalitas: vel masculinitas vel feminitas: et appitio: aut habere participationem cum sole: aut luna in figura: vel ꝑ situm eclipsis super vno circulo vel super duobus circulis equidistantibus: vel ꝑ habeat situm talem quem eclipsis. et hoc est esse cum eclipsis in circulo ex circulis qui sunt equidistantes orizonti. verbi gratia ꝑ sit altitudo planete in orizonte orientis septem graduum: ⁊ altitudo eclipsis in orizonte occidentis septem graduum: hac manerie ꝑ habeat dignitates in angulo qui ascendit ante eclipsis dignitates essentielles et accidentales. nam ille erit dominus eclipsis.

Quod si vnā stellam (que loco eclipsis: 7 anguli dominetur) non inuenerimus, duas stellas plures in his duobus locis auctores nates vt p^{re}dicimus habentes inueniamus qz: 7 tūc p^{re}ponendus est eclipsis dominus.

T Et si non inueniemus p[er]ram vnuz qui eclyp
sis ⁊ anguli sit dominus cōuenit vt accipiam⁹
ambos p[er]ras habentes magis concordantie cū
quolibet duorum locorum sicut diximus ⁊ eli
gemus primo dominum eclypsis ⁊ ipsum pre
ponemus.

C Quando acciderit q̄ non sit solus qui dominetur i signo
eclipsis ⁊ in signo anguli qui accendit ante: ⁊ acciderit vt
quodlibet horum duorum signorum habeat suum plane
tam proprium dominantem in eo per multas dignitates
quas in ipso habeat: conuenit vt accipiamus significationē
de ambobus planetis: ⁊ proponemus significationem eius
qui dominatur in signo eclipsis: et postmodum planetam
qui dominatur in angulo qui est ante eclipsim. et conue
nit vt intelligas q̄ angulus qui est ante eclipsim est an
gulus qui habet transire per locum eclipsis per motum
equinoctiu. *et sic patet qd si angulus qui est ante eclipsim*

At si plures q̄ due stelle equas i his locis du
obus auctoritates habuerint. illam in dispositi
one eligemus ⁊ preponemus fortiozem. q̄ qua
quod fit in angulo conuenientius indicatur. vel
que fit fortioris operis aut que magis illi⁹ ha
is conueniat.

Et si plures habentes dignitates in istis locis fu-
erint plures duobus 7 quilibet eorum habue-
rit his duobus locis dignitates equales elige-

mus primi ⁊ preponemus illuz qui est magis
circa angulū ⁊ fortior est in ope ⁊ de illo haiz.

Quando dominabitur in signo eclypsis ⁊ in signo anguli qui est ante ipsum magis vno planeta: conuenit vt eorum eligamus illum qui in angulo fuerit fortiori. ⁊ generaliter dico vt semper eligamus eorum illum qui fuerit maioris operis ⁊ virtutis: si in hoc equales fuerint: accipiem⁹ eorum illum qui fuerit in suo bai⁹: et hoc modo faciem⁹. aspicimus in quolibet eorum: et numerabimus quot dignitates habet de centialibus ⁊ accidentalibus: ⁊ illum quem ueniemus plurium dignitatum aut i angulo vel i suo bai⁹: vel maiorem habere virtutem: accipiemus significationē si dominabitur in signo eclypsis: vel in signo anguli qui est ante. ⁊ hic est finis regule. *date in sciendo planetam dominantem/ Et nominauit hic ptholema sine sole ⁊ luna: eo qd planete inclinant opus solis ⁊ lune: ⁊ ipsi⁹ deducunt ad operum suorum naturam. et ppter hoc accipimus semper accidens eclypsis a planetis.*

Et cum hoc iterum stellarum non erraticarum dispositionem sic accepiemus.

¶ Et a stellis fixis gubernantibus accipiemus
significationem similiter cum plris.

¶ Vult dicere q̄ adiungamus significationem stellarum
fixarum etiam que sunt cum eclypsi super vno circulo
vel cum angulo qui est ante cum significationibus plane
tarum: ⁊ scdm hoc commiscebimus totam significatio
nem eclypsis.

Ex stellis igitur lucidissimis illam que cum
loco eclipsis in angulo qui precessit eclipsim
apparuit primitus observabimus.

T Et quod magis accipere nos oꝝ sunt stelle q̃
sunt in loco eclipsis ⁊ in angulo qui est añ eclip
sis existentibus stellis lucentibus.

CStelle fixe lucentes sunt ille que sunt prime: secunde: ter-
tie: quarte: & quite magnitudinis. et cum aliqua harum fut-
rit cu gradu eclypsis in circulo orizonte vel in circulo meridi-
ei post eclypsim. et hoc est in angulo qui est an eclypsim. et
semper cadit occidentalis ab eclypsi: habebit viz ppter ea
in gubernando angulum anteriore. et hoc modo erit signi-
ficatio stellarum fixarum cum fuerint cum eclypsi: qz sem-
per conuenit vt comiscamus significationem stellarum
fixarum cum illa planetarum dominantium illas. primo
que maioris magnitudinis fuerint accepturi.

Quod ex his que in primo nostro libro dixi-
m⁹ deprehendetur. In quo nouē modis socie-
tatum figuraz que stellis appēt enarrauimus.

Et sciimus hoc per id quod monstrauimus in
primo libro cum declarauimus maneries que
in planetis apparet.

Primus liber suus est liber almagesti. in eius octauo tractatu monstrauit petarismetricam ⁊ geometriam quomodo scire possumus participationes figurarum que apparet planetis: vnam respectu alterius: et in respectu solis ⁊ lune ⁊ in respectu eorum ad terram. et tu certe scies hoc totum per octauum tractatum.

T Nam iterum stellam que hora eclipsis cum angulo ascendentis / vel cum angulo mediꝝ celi fuerit / cum illo .i. istorum duorum angulorum quocumque eclipsis subsequatur observabimus.

*Aureus de quo p[er]
pro hinc ali*

insideraue) stregens de quo hic n

John Grimes

August 21st, 1898

at v. m. d.

at - Superior et Superior
et Superior et Superior

et pour leur bien-être et leur
prospérité.

C Virgo & aquarius: & si formam habent humanam: alas habent: et propter hoc significant aues: quas homines comedunt: et gallina habet figuram aliarum gallinarum: que inter homines nutriuntur. signa vulturis est figura asturium falconum & auium fugantium per se alias aues comedibiles. & propter hoc conueni q̄ significant aues comedibiles.

Tractatus

C Si fuerit in figuris aialium natabiliu i pisci-
bus z i oib⁹ aialib⁹ aq⁹ticis illud accidet. Na si i
figuris aialia maria resp⁹et⁹atib⁹ fuerit vt i can-
ro ac capricorno atq⁹ delphino illud erit futur⁹
i aialib⁹ marinis z i nauib⁹ equozis. At si in fi-
guris aialiu flumialiū fuerit vt i aq⁹rio z piscib⁹
i aialib⁹ fluminum z fontium apparebit.

Et si fuerit i figuris aialium natatiū erit acci-
dens i piscibus et oib⁹ alijs aialibus que sunt i ri-
uis. Et si fuerit in figuris animalium maris si-
cut cacer et capricornus z delphinus erit acc⁹is
i aialib⁹ maris z suis nauigjs. Et si fuerit i fi-
gura animaliu riuozū sicut aquarius z piscis
erit accides in animalibus riuoz⁹ z suoz⁹ f⁹otib⁹.

Si fuerint significatores in figura animaliu natantium
erit accidens in piscibus z in oib⁹ alijs rebus euntibus per
aquam. z si fuerint ipse figure de aialibus maris: erit acci-
dens in aialibus maris z suis nauigjs. Et si fuerit ipse figu-
re de aialibus riuozū z fontium erit accidens in aialib⁹ ri-
uozū z fontiu: z in aialibus riuozū cacer z capricornus
sunt significatores maris: q⁹ figura cancri ē in mari. z capri-
corn⁹ est significator mai⁹is partis maris a parte meridiei.
q⁹ figura aquarij z cordat cū aquis currētib⁹ significat ri-
uos. sicut z. p⁹ices. bas. n. figuras scire poteris z cuiusmo-
di virtutē habent in prima parte hui⁹ libri: maxie in 9° ca-
pitulo: vbi loquitur de cōplexionib⁹ stellarū fixarum. Et sci-
es loca figurarū in 7. z 8. almagesti: z in alijs libris harum
figurarū quos sapientes ascegerūt.

Et si in figura nauis fuerit in vtroq⁹ genere
videbitur.

Et si fuerit i figuris nauis erit ascendēs i am-
bobus generibus.

Eo q⁹ figura nauis est in mari z in riuo: conuenit q⁹ res si-
gnificet que sūt in ambobus. et si fuerint significatores in
ea: erit accidens in rebus que sūt in mari z in riuo: et p⁹ hac
viam scies significatioes aliarū figurarū.

Silr si fuerit i aliquo signorum solstitialium
vel equinoctialium: erit significatio generaliter
in rebus aeris z in temporibus vnicuiq⁹ earū
conuenientibus.

Silr si fuerit in duobus signis solstitialib⁹ z i
duobus equinoctialib⁹ erit significatio sua g⁹nalr
in statibus aeris z in p⁹rys t⁹pib⁹ q⁹ bz q⁹libet
eorum signorum.

Diximus multoties q⁹ p⁹bole. dat nobis solūmodo regu-
las generales. nam quādo p⁹fecit loqui de regulis figura-
rum: locutus est de figuris statū signozū tam bene essen-
tialiū sicut accidentalium: vices q⁹ duo signa solstitialia et
duo equinoctialia si fuerint significatores in aliquo eorum
demonstrant q⁹ accides erit in statibus aeris: sicut de calo-
re aut vētis vel alijs talibus rebus vel aliquib⁹ et erit in p⁹-
rys tēporibus signorum significatozū. si fuerit aries erit
in vere. z si in cancro in estate. z si in libra in autūno. z si in
capricorno in hyeme.

Earū autē significatioes p⁹rie i his q⁹ ex
terra nascuntur apparebunt.

Tamen propria significatio erit in reb⁹ que
nascuntur in terra.

Significatioes quando fuerint in aliquo horū quatuor
signorum: quis demonstrent q⁹ accidens erit in mutatio-
bus aeris: z in temporibus: demonstrant etiam p⁹oprie in
rebus que nascuntur de terra.

Nam cū fuerit in signo equinoctiali vernali i
fructibus arborum cum oziri ceperint earūz si-
gnificatioes inueniētur vt in vineis ac ficulneis
z i eis contēperaneis. Q⁹ si fuerit in signo esti-
uali solstitiali i fructibus cū colligētur z reser-
uantur futura contingere significabit p⁹ter q⁹
i egypti regionib⁹ in augmēto nili p⁹rie signifi-
cationes ostēdētur. Si autē fuerit in signo eqno-
ctiali autūnali: erit significatioes i seminib⁹ cū
seminatur ac in herbis z i his similibus. Sed
si fuerint in signo solstitiali hyemali in oleribus
z i hoc q⁹ ex volucribus z piscib⁹ apparet eoz
significationes euenient.

Ita q⁹ q⁹ fuerit i signo eqnoctij vernalis si-
gnificatio sua erit i fructib⁹ arborū q⁹ cito exēst
sicut in nucibus ficub⁹ et alijs qui t⁹pib⁹ istis na-
scuntur z si fuerit i signo solsticiū estivalis demō-
strat accidētia q⁹ erūt i fructibus q⁹ sūt colligēdi
z gubernādi z i terra egypti erit significatio sua
p⁹rie i augmēto nili. et si fuerit i signo eqnoctij
autūnal erit significatio sua i rebus que semina-
tur i herbis z talibus: Et si fuerit i signo solti-
cij hyemal erit significatio sua p⁹rie i oleribus
z eo q⁹ apparet de nā auib⁹ z piscib⁹.

Ratio p⁹ter quam q⁹libet horū signozū bz suū p⁹rys
accidens quando significatores fuerint in eo: est eo q⁹ p⁹ri-
cipium temporis z virtus principij remanet semper in eo
quod post venit. z p⁹ter hoc mutantur res omnes que ge-
nerantur in quolibet tēpore: s⁹m q⁹ principium eius signifi-
cat z hac ratione dixit p⁹tolemeus hoc dictū. id tamen q⁹
dixit: q⁹ quādo fuerint significatores in solsticio estivali de-
monstrat augmentū in nilo i terra egypti maiori glosa glo-
sa indiget. Nilus enī fit de fontibus z pluuijs que sunt in
parte meridiei circa montem qui dictus est len. z natura ē
pluiarum exsiccere multuz in parte vbi vincit humiditas
sicut in fine hyemis. Et manifestum est q⁹ quando sol ve-
niat ad partem septētrionis: infrigidabitur pars septentrio-
nalis: z crescunt in eo pluuię z niues. z p⁹ter hoc quando
significatioes fuerint in solsticio estivali z monstrauerit hu-
miditatem iungūt cū alia humiditate p⁹ia: z fit humor
multum in parte meridionali: et per vim habet recētia ni-
li crescere. et si monstrauerint significatioes siccitatē erit
contrarium. Similiter si fuerit in parte meridionali res si-
gnificans siccitatem in ea demonstrabit q⁹ recētia nili erit
pauca multū. et p⁹ter hoc cōuenit q⁹ magis p⁹ria signifi-
catio nili sit signi solsticiū estivalis: et sequitur ipz signū eq-
noctij vernalis. et si hec duo in humiditate concordauerit
erit nili recentia magna valde. et si fuerint diuersarū ma-
nerierū erit diuersa s⁹m illd⁹: quis res iste veritatē non ha-
beant nisi significatores monstrauerint humiditatē quan-
do fuerint in cancro. per hoc enim scire statū nili possum⁹
z oīum alioz riuoz⁹ venientium a parte meridie ad septen-
trionem. de riuo tamē venientibus a parte septētrionis sci-
ri potest a significatozibus quādo fuerit i solsticio hyema-
li. et in signo libre de cōuerso s⁹m q⁹ est in nilo.

Cum fuerit in aliquo signorum equinoctialis in ecclesijs et in domibus ad honorem dei constitutis futura contingere significabunt.

C Similiter quando fuerint in duobus signis equinoctialibus demonstrant ea que accidunt in sanctuarijs: in seruitijs dei.

C Nec est alia proprietates quae habet duo signa equinoctialia ita quod quae significatio fuerit in eis: demonstrabunt quod accidet in aere sibi pertinente: et platura terre: et in rebus pertinentibus ad sanctuaria: et ad seruitium dei: sicut sunt ecclesie christianorum: moschee saracenorum: et synagoga: et alia loca talia: et id quod pertinet ad seruitium dei est: sicut leges. quod duo signa equinoctia postquam unum unale est principium augmenti diei: et aliud autumnale principium augmenti noctis: conuenit ut concordet cum legibus. quoniam leges sunt principium coniunctionis hominum. Et postquam leges sunt concordare cum istis duobus signis: conuenit quod significatio mutationis que in eis accidet sit horum duorum signorum quando significatio fuerit in eis.

C Si vero fuerit in aliquo signorum solstitialium: mutationes morum in ipsa regione manentius indicabunt.

C Si fuerit in duobus signis solstitialium diminabitur mutatio quae accidet in moribus civium.

C Nec proprietates accidunt duobus signis solstitialibus: eo quod minuitur de eo quod facit equinoctium: quod unum eorum est calidum multum: et aliud multum frigidum. et propter hoc conuenit cum eis mutatio morum.

C Quod si fuerit in signis fixis in fundamentis et in edificijs: futura contingere demonstrabitur.

C Et si fuerint in signis fixis significat accidunt contingentia in zimetis frogis.

C Ratio propter quam signa fixa significat frogas et zimetia est propter concordantiam quam habent cum eis in stabilitate: et multoties. Dico enim quod regula generalis in rebus pertinentibus ad quolibet planetam: et ad quolibet signum. est quod habet significationem pro concordantia quam habet secum in aliquo manerie concordantie. ubi gra: ferri: eo quod est multum siccum: conuenit esse de natura martis: et en sis quod iterficit et ferri concordat cum Marte per duas partes. una quod est ferralia. scilicet quod iterficit. Et postquam res est ita naturalis est: quod signa fixa quoniam significantes sunt in eis habet monstrare quod accidet in frogas et in zimetis. frogae sunt sicut edificatio villarum et castrorum et domorum. et zimetia sunt radices omnium rerum istarum. quod radix cuiuslibet est zimetium super quo stat.

C Et si fuerit in signis coibus in hominibus et regibus euenire futura praesignabunt.

C Et si fuerit in signis fixis duorum corporum monstrabitur ea quae accidunt in hominibus et in regibus.

C Ratio propter quam concordant signa duorum corporum cum hominibus et regibus: est eo quod sunt per mediana habitia participatione cum signo fixo et cum mobili: et sit natura in eis composita non amborum signorum quae sunt circa ipsum: ita sunt homines: quod eorum substantia habet participationem cum omnibus alijs substantijs. Et propter hoc dixerunt sapientes antiqui quod homo est minor mundus. tamen quod reges habent omnia gubernare. uenit ut beant participationem cum signis duarum naturarum duabus rationibus. una quia sunt humane nature quae est omnibus rebus composita. alia propter rege quod habet gubernare res omnes.

C Similiter et cum fuerit hora eclipsidis in locis proprie versus orientem constitutis: in fructibus et in his quorum anni sunt iuuentutis ac in fundamentis eue-

nire futura designabunt.

C Si si fuerint in locis quae sunt a parte orientis hora eclipsidis demonstrant quod accidet in arboribus et in etate iuuentutis et in zimentis.

C Arbores concordant cum significatoribus quae erunt in oriente: quod pars orientalis est nobilior et maioris virtutis illa occidens. similiter est per ascensionis stellarum omnium. et propter hoc habent omnes res suae ut sicut pueritia et arbores concordant cum hac orientali parte. similiter concordant secundum omnia per zimetia et talia.

C Si autem in celi medio fuerit quod est super terras in ecclesijs ac potentibus: et in his quorum anni sunt medij significationes apparebunt.

C Et si in medio celi fuerint super terram demonstrat quod accidet in sanctuarijs et regibus: et in etate medianorum.

C Signa et stelle quae sunt in medio celi super terram: magna habent nobilitatem et virtutem et dominum. et propter hoc concordant secundum ea que talia sunt: sicut sanctuaria que habent super homines posse magnam: et reges et illi de mediana etate quae habent vim sapientiae: et experientiam: et transierunt ac viderunt res multas: quoniam vis eorum est circa vi adolecentium puerorum et transierunt per plures ipsi et sua corpora suique sensus sunt saniores illis senibus. et propter hoc conuenit quod significantes cum sint a parte decime domus dimittent sanctuaria: reges: et illos medietatem.

C Quod si in occidente fuerit in moribus ac morum variationibus: et in his quorum anni sunt senectutis: necnon et in mortuis significata pertinet.

C Et si fuerint in occidente demonstrant quod accidet in mutatione legum et in etate senum et in mortuis.

C Quod pars occidentalis significat debilitatem et finem lucis et rerum omnium: demonstrat quod accidet in fine rerum et earum mutatio de uno in aliud. Probo. autem dedit nobis per has similitudines omnes regulas quibus scire possumus subz accides recepturum. nam docuit nos ea quae pertinent ad signa talia bene ex proprietatibus accidentibus sic essentialibus: quod cum signa sunt in alijs partium quas dixit: habet proprietatem accidentalem. et quod sint fixa vel mobilia aut duorum naturam est sua proprietatem essentialis et conuenit ut incedas hac via quam dedit tibi.

Scientia quidem quantitatis partis in qua futura subiecti generis apparebunt ex quantitate tenebrarum eclipsidis et ex proportionem stellarum que futuri sunt occasiones ad locum eclipsidis deprehenderetur.

C Quantitate vero partis in qua continget accidet illius generis subiecti intelligitur a quantitate obscuritatis eclipsidis: et a comparatione planetarum significantium accidens ad locum eclipsidis.

C Ipse dat nobis regulas per hoc dictum: quod sciamus quantitate accidens quod recipiet illud subiectum: sicut ante dedit regulas quibus sciamus quod erit subiectum illud recipiens. Et dicit quod duabus maneriebus possumus scire partes: una quantitate obscuritatis eclipsidis. quod si illud luminare totum cooperitur fuerit ab eclipside. demum quod accidet recipiet totum genus. et si corporis lunaris fuerit medietas obscura: demonstrat quod medietas subiecti generis recipiet accidens. et in omnibus alijs partibus intelligas isto modo. Alia maneries est concepta a comparatione locorum planetarum dominantium ad locum eclipsidis: quod si fuerit virtutis magne demum quod accidet erit in maiori parte illius generis et si debiles in minori quod non recipiet probo. per id quod dicitur

Tractatus

Cum si fuerit in figuris vespertinis in eclipfi solari aut in matutinalibus: in eclipfi lunari in minori parte illius generis futura continget: cumque per diametrum in oppone fuerit ipsius generis dimidium futurum illud amplexabitur. Si autem in solari eclipfi fuerint in figuris matutinalibus: in lunari vero in vespertinis futura in maiori parte contingere significabunt.

Cum ita quod si fuerint in figuris vespertinis in eclipfi solis: aut in matutinalibus in eclipfi lune: accidet erit in minori parte ipsius generis. et si oppositi fuerint super diametro: erit accidens in medietate generis: et si fuerint in figuris matutinalibus in eclipfi solis: vel in figuris vespertinis in eclipfi lune: erit accidens in maiori parte generis.

Cum vult dicere quod significantes quando fuerint vespertini in comparatione eclipfi solis: vel matutinales in comparatione eclipfi lune sunt debiles. et propter hoc erit virtus eorum in minori medietate generis. Et si in opposito eclipfi fuerit erit accidens in medietate. et si in figuris matutinalibus in comparatione eclipfi solis: aut vespertinis in comparatione eclipfi lune: erunt fortes et magne virtutis: et monstrabit quod accidet erit in maiori medietate subiecti generis. Per hoc enim dictum dedit nobis regulam quod cum fuerint debiles erunt in minus medietate. et cum fortes in plus. et si inter fortitudinem et debilitatem fuerint mediani: ita quod sint in opposito demonstrant medietatem. Et manifestum est quod quanto magis creuerit virtus sua tanto magis crescit in ipso genere. et quanto debiliores fuerint tanto minus erit in ipso genere. Et est manifestum quod quando fuerint in opposito medietatem demonstrant: et quando in trino tertias. et quando in quarto quartas: et quando in sextili sextam.

Cum in qualitatibus futurorum. **Capitulum VIII.**

Quarta quidem species pronostice futurorum qualitates inquirunt. id est. utrum ea bona sint an boni contraria: aut quod species ex istorum duorum speciebus contingat: investigare proponit. hec autem ex naturis stellarum alimudhebir reginarum que futurorum sunt occasiones: et ex commixtionibus unius eorum ad alteram et ad loca in quibus fuerit deprehendatur.

Quarta maneries pronosticatio est que res accidet si erit bona: vel contraria: et quod maneries horum duorum erit. Et hoc sciri potest a natura planetarum gubernatorum dominantium quod accidet faciunt: et eorum commixtione unius cum alio: et a locis quibus sunt.

Cum ptolemeus dat nobis in hoc capitulo regulas quibus sciamus accidet si erit bonum: sicut abundantia victualium: temperies aeris que erunt corpora saniora: aut si malum erit: sicut guerre: pestis: fames: et minutio victualium: quorum duorum potest utrumque sciri a tribus partibus. Una a natura gubernantium alia ex commixtione virtutis dominantis cum virtute alterius planete: et a situ loci zodiaci in quo sunt.

Cum id est sol et luna precipiunt et alijs stellis do-

minantur. Quapropter totius operis et stellarum dispositionis: fortitudinisque stellarum alimudhebir et earum debilitationum sunt occasiones.

Quia sol et luna sunt domini aliorum planetarum in eo quod ipsi ambo sunt causa omnium operum et gubernationis: et causa virtutis planetarum dominantium vel debilitatis eorum.

Cum in hoc dicto vult exprimere rationem qua due eclipses faciunt accidentia gradibus. et opus accidetis est a. s. planetis sine sole et luna. Et quod planete sunt fortiores et debiliores per comparationem quam habent ad duo luminaria. Et dicit ita quod sol et luna sunt qui omnem rem faciunt naturalem. et qui commiscet virtutes eorum: et fit de ambobus una virtus unusque spiritus quod ambo operentur in uno: et commiscebit sibi aliqua alia virtus aliorum planetarum inclinatur ad virtutem ipsorum planetarum: et reducitur opus duorum luminarium in concordantiam virtutis illorum planetarum. et hec virtus est que inclinat virtutem duorum luminarium. et propter hoc possunt sciri accidentia a. s. planetis erraticis. quod opera stellarum fixarum: opera erraticorum sequuntur.

Convolutio vero commixtionis stellarum alimudhebir ad invicem futurorum accidentium qualitates significat.

Cum tamen respiciendum est in commixtione planetarum gubernantium unius cum alio: quod hoc significat accidia que habent contingere.

Cum quando inspicimus in commixtione planetarum gubernantium unius cum alio hora eclipfi sciamus quod accidentia contingunt: et convenit ut inspicimus ad primam virtutem et ad illam que vincit. et quod ea proponamus. et quod alia virtutem sequetur in dominio et virtute postea ordinem: quoniam accidentia eclipfi sunt diversa per regiones et per loca. et postquam diversa sunt: similiter diversi sunt planete dominantes in qualibet regione sicut ante diximus. et propter hoc convenit: ut quod vincit in una regione sit ab eo diversus: qui vincit in alia. Et propter hoc expedit ut nobis demonstrentur opera cuiuslibet planete per se quando ipse solus fuerit gubernator: vel si in commixtione vincit virtus sua.

Cum nos autem uniuscuiusque stellarum erraticarum proprietates operis incipimus enarrare: sed ut nostra perfectior sit narratio: quoddam generale premittendum fore putamus. et est: quod cum aliquibus ex quibusque stellis erraticis complexionones generaliter ostendemus: scire debemus quod ipsius opus eiusdem nature assimilabitur: siue sit ipsa stella prenominate qualiter in semetipsa vel non prenominate: ob hoc quod sunt quidam stellarum non erraticarum: et quidam ex locis circuli signorum: quarum complexionones ipsius stelle complexionibus assimilantur. at si fieri posset: quod sic nominibus stelle careret earum naturas et qualitates ostenderemus.

Cum nos autem incipimus declarare proprietatem operis cuiusque quibusque planetarum erraticorum: et unius generale dictum: ut brevius verbum sic preponemus. Dicimus enim quod quoniam nominabimus complexionem aliam quibusque planetarum: pervenit te scire quod opus suum est concordans sue nature: siue sit ipse planeta nominatus in suo statu in sese vel in ratione quod aliqua stellarum fixarum

¶ Et si fuerit i statu aeris ptinget frigora magna

Compt. & Surp. gr
 15
 30
 40

Tractatus

C Bestiarū de qb^o se inuāt boies est cōplexio circa cōplexi
onē repātā qm̄ ē cōplexio multū circa būanā et pp̄ h̄ cre

quod autem dicitur quod si terra fuerit obliqua non erit
aliqua pars eius in aqua. Et si terra fuerit obliqua non erit
aliqua pars eius in aqua. Et si terra fuerit obliqua non erit
aliqua pars eius in aqua.

Balli. p. de ratione
atque p. de ratione
v. l. c.

Secundus

scit et perficit virtute ionis quod facit omnes res crescere et est cone
niens rei cuiuslibet temperate vel quod sit circa temperamentum. Et p
pter temperamentum quod faciet ista terra putrefactio et corruptio
remouebit a terra et ab aere et non erit in eo materia nutritio
malas bestias et nocentes nec aliquid reptilia quia temperata est
ria nam talium bestiarum et propter hanc contrarietatem quod iustis ac
cidet morientur et minuentur.

C Si aer temperabitur eritque salutaris ac multorum ve
rorum humidorum: terre fructus augmentabitur: salu
bres erunt maris navigationes et fluminum iunda
tiones temperate: fructus quoque multi et his filia.

Et puenit quod aer sit temperatus secundum salutis hu
midus et multorum veterum. fructus qui nascentur de ter
ra perficietur. naues maris sane ac secure nauigabunt
augmentum riuorum temperamentum erit bonum materiet fructus
et terre et omnes res alie perfectibiles erunt bonum materiet

Temperamentum aeris est quod recipit primum opus a virtute ionis cum
ipse gubernator est et donat salutem propter temperamentum aeris
et multi venti sunt propter naturam calorem ionis qui ostendit humidita
tes spissas congregatas in aere lipidam enim: et propter hunc sunt propter
venti aerei eo quod saniores sunt humiditas vero a terra est
quoniam virtus ionis propter operam habundantiam: et perfectus
fructus puenit propter temperamentum aeris et ionis virtute dantis
omnem habundantiam et diuitias. securitas nauium venit propter tem
peramentum aeris et bonos ventos. Et augmentum riuorum est quod iup
pter dissolutum humiditates qui coniunguntur in aere tempore et propter
hunc pluuie de bona manerie temperate: et quales erunt pluuie ta
les erunt riuus. Quod autem dixit alia causa: vult dicere quod omnes res
perfectibiles multiplicabuntur et crescent et nocentes minuentur: quod
glibet pluarum quando vincit facit crescere et multiplicare
res omnes cum eo concordantes et destruit suum diuinitatem. Saturnus
facit crescere res omnes impedientes humanam nam propter frigus. Et in
perfluitates humorum sicut ea qui sunt saporis et odorem malum et
omnes res diuinitas sibi dantur sicut ea qui sunt odore et sapore bonum.
iuppiter est perfectibilis facit ea qui sunt propter temperamentum et dant
naturam omni diuinitatem et est materies operis cuiuslibet pluarum.

A Baro vero cum solus fuerit dispositus diuinitas: erit oc
casio detrimenti puenientis ex siccitate generalis.

Et quod si mars solus fuerit gubernator causa erit
generaliter omnis diuinitas quod sit propter siccitatem. hoc
est opus vniuersalis martis.

Et iam demouimus in prima parte: quod opus siccitatis martis calo
re legitur forte valde. et sunt propter rationem suam talis moris
quales sunt propter coleram qui superabundat in corde et cerebro: sicut est
ira magna: stultitia et crudelitas.

Eius autem opera particularia in hominibus sunt bellica
tiones et guerre multe inter eiusdem generis viros: de
pdatiões: finitutes: ire regum: et turbatores hominum
generaliter. Quibusdam etiam hominibus prigit propter hoc
mors repetita: egritudines cum febris: tertiane
febres empurissae: ac mors festina. Maxime autem
his qui circa annum inueniuntur extremitate infanti.

Silicet et irascens quod a hominibus pueniunt: illicita
pmittere: legem transgredientes combustiones et viros
interfectores: rapinas: ac vias abscisiones patietur.

Si opera sua particularia fuerit in hominibus accidit inter
eos lites plura et guerre multe inter se et primos su
os: captiuitas et fuit inter boies et ira principum.

et prigit aliquibus hominibus mors subita et infirmita
tes febrium et tertiana et spueres sanguinis ac mors
ipetuosa cum magno periculo. Et hec accidit pro
pter in medietate finis adolescentie et aliqui recipi
ent dedecus. et violentiam de suo ac superbia. et cri
bunt de sua lege ad alia extranea: ignes et erunt:
vni cum alio se occiderit: robarie et infidie camiorum.

Vult dicere quod quod estus martis viciat in mundo: et fuerit qui
bernator spiritus iuuus mouebit vires: quod res est qui sit perfectitate
et calore. et propter hoc erunt inter boies plura: interfectores. et cum
hoc accidit captiuitas et fuit aliquorum et ipse in hominibus: et super
bia irascens principes: et silicet recipiet aliqui dedecus et superbias. Quod
autem dixit: quod hoc accidit inter boies et suos primos. manifestum
est propter martem qui vires intendit. Et si applicuerit latruncino opa
bit viresque eorum et gēte significatores vni mali maneriet.
propter quod erunt lites et contentiones inter vnum et alium. Et propter
hoc dixit bermetes qui lites sunt propter coniunctiones duarum infor
tunarum vni cum alia: si applicatio ipsa fuerit tpe significatores
generalis: et ostendit quod illud terra martis alios superabundat. eo quod vis
ire: et audacia erunt in eis. et quod res ac dolores erunt magis in ho
minibus et gentibus terre saturni. propter vires sua quod talia facit in eis
hoc tunc dicitur aditōib⁹ idiget. Nam expedit ut aspiciamus ad
significatores cuiuslibet secte. et illa est significatores fuerit for
tunarum viciat. et illa est significatores erit debilis et infortunatus: erit
viciat et ignis quem facit mars ut retulit pthole. et quod mouet
in hoc mundo vires ignis. et propter guerras qui erunt inter boies
cōburet. s. vni loca alteri. Quod autem puenit ad quolibet hominem
ex opibus martis: est sicut aduenit mortis subire: ab eo propter iter
ficiendo aut cōburēdo: vni propter infirmitatibus acutis: sicut propter aposti
matibus aut febris multum acutis: et hec omnia sequuntur mores
subitas. et talia quia hec sunt opera martis in hominibus: quod signifi
cator fuerit ipse sol. et si cum alio planeta precipitantes fuerit
eius significatio erit cōposita: put diximus propter vba bermetis
cum locutus fuit de coniunctione martis cum saturno tempore
grandium accidentium.

In aere vero fiet calor maris et veteris calidus
atque peremptorius corporum dissolutorum fulgu
ra: pluuiarumque paucitates.

Et si fuerit in statu aeris: accidit calor magnus
veteris calidi corrupti et mortales: et pestes: et ra
dij: ac radii qui dicitur caristo: et paucitas pluuia.

Magnus calor aeris est inflammatiō et utis martis et si fuerit
tempore estiuo accidit calor in aere qui nocebit corporibus. Et
si fuerit tpe hiemali frigus paucitas erit. et frigeret in aere vni ca
lor accidit qui est cōruptus: et aer corripit corpora qui obediunt
multiplicabunt mortalitates propter abas pres. et si tpe fuerit au
tūnali accidit propter fumositates siccas res multe et silicet propter vir
tutem martis qui sunt et siccat fumositates humiditas et propter plu
uie paucitas erunt et multiplicabunt veteris calidi meredionales:
fortes cadent coruscationes et coruscatio qui dicta est caristo: et
est coruscatio qui cum cadit venit cum violentia magna ita quod si
dit corpora dura qui inuenit autem se et non scidit lenia et porosa. dicit
tur enim quod scidit aurum et metallum in bursa et bursa non propter ma
gnam velocitatem qua venit.

In mari quoque subire submersiones nauium p
veteris comminutiones vni propter fulgura autem propter his filia
prigeret. in fluminibus autem accidit diminutiones aquarum ac
fontium desiccationes: ac potabilis aqua detrimentum.

Et si fuerit in mari accidit submersio nauium
festina valde propter veteris contrarios et diuersos: aut

de huius

de huius

de huius

de huius

de huius

Tractatus

p corruptiones et res tales. Et si fuerit in riuis accidet aquarum minutio siccabitur fœres et cœru per aqua que bibenda est.

Nauis festina submersio erit propter virtutem maris que facit ventos grades contrarios motuum: et apparebunt et corruptiones que cadent in naues que ipsas comburent aut cœdent marinos in nauibus fœres. Et cœuenit quod intelligamus a dicto suo ubi dixit et per res tales quod accidet fractio nauis pro inimicos veleam comburent aut accidet iter eos de nauibus et contentio propter quam habent eam frangere. Minutio quoque aquarum cœtinget propter virtutem maris qui consumet fumositates hũidas et propter pluuie minuetur que sunt in mariu siccabitur fontes: Et accidet in aquis bibendis ex maris virtute quod bonum et subtile corrumpetur aquarum et dissoluet paulatim et remanebit spissum et turpe.

In rebus et ad vsum boiuum pertinentibus. scilicet bestiis et vegetabilibus pertinet paucitas: eruntque fructuum de trimetaliu quonia a calore comburentur. In fine pro locustas aut propter dissolutiones eis accidentes et veteris vel quod in ipsis reſeruatorijs comburentur.

Et si fuerit in his que necessaria sunt boibus sicut in aialibus et vegetabilibus accidet in eis dānū magnū valde: fructus terre minuēt et corrumpentur aut per ignes quod omnes comburent eos: aut propter pestilentiam locustarum vel quod ahi cadent quod boies se inuēt de ipsis propter magnos ventos aut ignis cadet in locis quibus gubernantur qui eos comburent.

Minutio que cœtingit in aialibus de quibus se inuāt homines pro corruptione aeris siue pro putrefactione que erit in eo vel propter calorem magnū destructiuū. Et si per virtutem maris quod generabit in eis infirmitates acutas. Et est manifestum quod propter virtutem maris fiet in aere putrefactio qua gnabunt aialia multa nocentia qualia gnant propter putrefactiones acutas sicut locuste et talia. et fructus terre dānabit si accidet eos calor magnus in principio qui fuerit et propter defectum hũoris siccabuntur vel cadent siue propter locustas multas que eos cœdent. et destruentur: aut propter magnos ventos qui eos comburent in suis granarijs quod vni cum alio caleſcit et calor aeris fortificabitur vni caleſcit et dānificabitur. tu autem inspicias ad proboleum: quia si vidit de re vnaque sequi aliam et tu ita facies de his que certificā de hac arte.

Etenim aut cum sola fuerit dispositio dñe ipsa generaliter cœtinget per eam talia qualia cœtingunt per ionem et cum his occidet alia pertinentia ad luxuriam.

Op^o veneris vlt^o et p^oclare p^ocordat cum ope ionis in tepam tonisi quia ipsa inclinata est ad femineitatem op^o ionis ad masculinitatem quoniam in ope veneris vicit humiditas: p^oclare. n. te intelligere quoniam dixerit tal^o qualitas est cœplexio talis planete vel tal^o stelle quod si dico eo quod virtus illius planete gnat re talē in aere gē iter nos aut in aqua vel in aialibus. Quod autem dixit quod humiditas vicit in ope veneris. vult dicere quod v^o veneris gnat vltus nos hũiditatem magisquam siccitatem.

Cui^o op^o p^oclare in boibus est gradus sublimitas. honores. alacritates. meliorationes stat^o coniugij bonitas: filioz multitudo: comoditates omnium rerum coniugaliu: augmentationes sube. acrus nitidi et mudi: bon^o animi in legu observatione, ap

ta carnestas applicatio ad reges et potentium cō sanguineitas.

Si opus suū p^oclare fuerit in boibus accidet eis exaltatio dignitatum et honoz gaudia boni status: melioramentū coniugioz: multitudo filiorum laus coniugiorum omnium augmentum diuitiarum mantenimentum boni et lipidum. et bona voluntas in factis legis: ingrossabitur eorum corpora: amicabitur cum principibus et cōsecrabitur secū.

Demonstratū est quod nā veneris facit res crescere sicut facit nā ionis nisi quod femineitas vicit in ea. Et postquam est ita exaltabit boies et dignitates hominum et accidet coniugia multa et bona et gñatio filioz et augmentum diuitiarum et propter hāutenentur se boies pulcro modo et lipide et erit bona voluntas in re legis propter feminitatem que vicit in virtute veneris. et propter hoc erunt boies hũiliores et obediētiorez et propter boies benignos boni mandati. ingrossabitur eorum corpora propter hũiditatem cum tepantia qua facit venus: et propter exaltationem dignitatum et femineitatem veneris boies gaudebunt cum principibus et cōsecrabitur secū.

Sed in aeris qualitatibus veteri cum tepie et hũiditate contingent comestiones multe erit aer habilis atque serenus.

Et si fuerit in aere accidet in eo veteri tepati et hũiditatis multi minuētur et erit aer lipidus bonus et clarus.

Quod vicit in aere propter tepatam veneris que magis tepdit ad hũiditatem: fiet in aere fumositas hũida que multum nutrit res omnes propter quod habebunt crescere: et fiet propter hoc veteri tepati hũmidum nutritiuum: et erit aer teperatus et bonus.

Aliud quod res oriri inuāt et pluuie que plues erunt. Naues etiam in equore nauigando saluabunt: imerimonij fiet lux: flumina augmentabunt et implebunt.

Et si fuerit in aquis generatibus faciet multas pluuias et naues bene et secure nauigabunt et multum in imerimonijs lucrabunt et riuus multum crescet.

Manifestū est quod quoniam nā veneris dñabit faciet multas fumositates hũidas cum teperatia que inuāt in vitis et nutritiis. et propter hā erunt multe pluuie: quibus riuus habebunt crescere: et aque faciet res omnes p^oficere. et propter teperatiam aeris cuius fortuna veneris ibunt naues secure multum et salue per mare et multum in imerimonijs lucrabunt: et maxie in rebus suauibus et imerimonijs et aromaticis: put sunt spes bone: et odorifere panis preciat: per rle: et lapides preciosi: et talia.

Aialia quoque quibus vltur boies et terre fructus crescet et meliorabitur: atque p^oficiet.

Et si fuerit in aialibus de quibus p^oficiet sibi boies et in fructibus propter terre habent multitudinem et habundantiam et proficiet boies de illis.

Manifestū est quod quoniam nā veneris accidet in aialibus p^ofecti lib^o aialia nocentia minuēt. et si modo dabis cuilibet ple augmetum in rebus cœcordantibus cum eodem: et minutionem in his que secum discordant.

Adercuri^o itaque cum solus fuerit dispositionis dñs ipse generaliter sicut ceterarum stellarum p^omiscebitur ipsius nāe assimilabitur.

Et si mercurius sol^o fuerit dñs gubernationis generalis si inuoluetur cum nā alicui^o alioz planeta rum cœcordabit cum nā illius planete.

Vult dicere quod quoniam mercurius solus fuerit gubernator quod

erit talis q̄lia opa p̄re seu stelle fixe cui applicat. et si nul
li applicuerit assilabit op̄ suū parti signū i quo erit: et b̄
est status mercurij generaliter q̄n fuerit gubernator.

Eius aut opus p̄p̄riū ē mor̄ rez plusq̄ aliaz
stellaz et ei opus ē i futuris acc̄nib̄ hoib̄ acu
tissimū: et forte erit etiā in hoc q̄ agere voluerit
subtilis ingenij. Aliaz abscisiones latrocinia et
dep̄d̄atōes eis accidēt. In itinerib̄ vero maris:
cum infortunij associabitur erit difficultas.

Et op̄ suū ē mouere res multū magis q̄ ali
plte. Et opus suū i his q̄ accidit hoibus ē acui
tas magna. et subtilitas i his q̄ vult latro facere
q̄ vult insidiare i caninis: latrocinia et furta et ro
barias facere et ponere celatas. Silr p̄ mare pi
culū si p̄cipitationē habuerit cū p̄ta i fortuna.

Quā mercuri⁹ fuerit gubernator faciet opa ei⁹ cui commi
scebit stelle festine multū et cū magno et forti motu. et p̄p̄
erit opa sua i hoib̄ multū acuta et furta: et dabit eis mores
subtiles et festinosos. et si p̄cipitationē hūerit cū aliq̄ p̄ta i
fortuna: sicut ē saturn⁹ et mars: vel stella fixa q̄ sit de tali cō
plexiōe: crescit dānū suū. Alr si erit i aliq̄ dignitate martis
vel acōrdat cū eo: res miraculosas faciet i iudicijs viarū
furtis: latrocinij: interfectiōib̄: et celatib̄. itars. n. facit ta
lia palā et discopre vi armozū. et mercuri⁹ facit ea p̄ mores
subtilitates et artes: et si ipi iungēt abo: fiet ide res miraculose.

Et etiā sicce egritudinis occasio nec non et se
briū quottidianaz: rursus: ac vomituum p̄fisis.

Et accident per eum egritudines sicce: febres
quottidiane vomere fortiter et p̄fissa.

Infirmittates siccas faciet mercuri⁹. et q̄ ē sicce et la
ciet infirmittates acutas: q̄ ē festini mor̄. Et postq̄ p̄bo. di
xit q̄ mercuri⁹ facit opa stellarū cū q̄b̄ inuoluit: et partius
signū i q̄b̄ ē ita q̄ si fuerit i dignitate alie p̄te: cōplexiō
sua reducet ad p̄p̄onē illius p̄te: siue sit dñs terminū: siue
dom⁹: aut exaltatiōis vel trigoni. nihilomin⁹ at nobis di
xit: q̄ oia opa sua sunt opa fortunata. et hoc ē q̄ due sue do
mus: sūt i trino duaz domozū martis. Et p̄pter hoc expe
dit q̄ natura mercurij tēdat ad nām saturni et martis: et tē
dit parū ad nām veneris: et ē tria nature iouis: q̄ domus
sue oppositē sūt domib̄ iouis. tñ q̄ due dom⁹ mercurij sūt
i trino duaz domozū veneris: nihilomin⁹ casus ei⁹ ē i exal
tationē veneris: puenit q̄ assimilet p̄p̄ nām veneris et elo
gab̄t ab ea: q̄tū elōgata ē nā sui a natura ei⁹: et q̄tū ē elō
gata exaltatiō a casu. Postea puenit q̄ oēs res istas quas
mercuri⁹ solus q̄n fuerit dñs significatiōis faciat ista mala
sine eo q̄ sit cū alia tā cōmixt. et si cōmiscebit cū fortūis
faciet scā q̄ ipe facit: s; nō adeo p̄pleta q̄n commiscebit i
fortunis: faciet valde maiora mala et dāna q̄ ipe faciat. ex
pedit enim vt becomnia de facto mercurij fm q̄ ea p̄bo
lemeus exp̄ssit in memoria tua ponas.

Diuinatōis officij diuini et eoz q̄ futura sunt i
hereditatib̄ domozū oionis: variatōis mox et le
gū q̄nq̄ p̄z ipius cōmixtiōne euz ceteris stellis.

Diuinatōes aut seruitū dei: et ea q̄ p̄gūt i s̄a
ctuarijs: mutatio mox et legū aliq̄b̄ t̄pibus sunt
scōz cōmixtiōnem suā cum q̄libet stellaz.

In accidentib̄ sanctuariorū et mox: legū q̄ sūt finitum
dei: et i moxib̄ v̄sitaris cuiuslibet ciuitatis: erit fortitudo
mali: et corruptiōis vno t̄pe magis q̄ alio: q̄n mercuri⁹ fue
rit gubernator: fm q̄ planete cū q̄b̄ cōmiscebit i fortune su

erint v̄l fortune. Et si fuerit cū fortūis: dānū erit minus.
et si cum infortunis multo magis.

Quapropter q̄ sicca ē eius cōplexiō: festiniq̄
mor̄ p̄p̄ solis p̄p̄ingratē et q̄m ei⁹ frequētes sūt
retrogradatōes i sua circūuolubilitate turbatos
et rep̄etinos festineq̄ variatiōis i aere v̄etos ex
citāt: nec nō tonitrua: fulgura aptiōes terre: ter
remotus ac corruscatōes et forsan p̄p̄ bec q̄ p̄di
cta sunt: detrimenta i aialibus et vegetabilibus
q̄bus nimis vtuntur hoies enenient.

Et q̄ ē sicce cōplexiōis et motus festini eo q̄
sp̄ vadit circa solē et retrogradat sepius suo cur
su. opat i aere p̄p̄rie ventos turbinosos et festi
nos. et mutantur de leui et facit tonitrua: corru
scatiōes: terreimotus: et relāpagos p̄ q̄bus acci
det aliquādo magnū dānū i aialibus et i plan
tis de q̄bus hoies se inuant.

Jā dem̄strau i p̄ma pte q̄ cōplexiō mercurij d̄siccāt et hu
meat v̄nā mānerie q̄ tāū facit siccitatis q̄tū humidita
tis. et dixit in hoc loco q̄ ē sicce. tñ dedit statū rōnē et dixit
p̄pter qd: q̄uis faciat hūiditatē i maiori pte t̄p̄is p̄cipitati
onis quā semp̄ h̄z cū sole et p̄ festinū motū et q̄ sepi⁹ reuer
tit ad solē: vicit i eo siccitas et opat i aere fm q̄ opant i for
tune q̄ cōmisceb̄ cū nā solis. q̄m de hac cōmixtiōe sūt fu
mi sicci: de q̄bus sūt v̄eti t̄p̄a ioli. sicut dixit: ita q̄ p̄eunt
naues: dānāt plāte terre: et sūt ide tonitrua: relāpagi: et cor
ruscatōes: sicut sūt p̄ siccitatē martis. Et q̄ mercuri⁹ ge
nerat fumos siccos: et trahit eos d̄ fūdo terre: expedit q̄ ac
cidāt p̄ eos terre motus: p̄ q̄bus multa loca submergen̄.
et res istas seḡ corruptio plantaz: arborū: et aialū de q̄b̄
p̄ficiūt hoies: et augmētuz plantarū et aialium nocētum
hominibus sicut mars facit.

Diminutiōes aq̄ et fluminū i horis occasus
ei⁹ enenient: i horis aut sui ortus augmētabūtur.

Et q̄n absconditur opatur minutionē magnā i
aquis et riuis. et q̄n apparet auget in illis.

Hoc q̄b̄ absconditur sūt q̄n itrat sub radys solis. nā illo tē
pore facit siccitatē magnā: q̄ crescit hūmi sicci: et fumosita
tes hūide minuit. et p̄p̄ minuit aq̄ et riui. et t̄p̄s q̄n alce
dit ē q̄n exit de subradys solis. et hoc t̄pe solo facit hūidi
tatē: q̄ crescit fumositas hūida: et minuit fum⁹ siccus. q̄re
hūit crescere aq̄ et riui hic. n. dabit tibi p̄bo. loca i q̄b̄ facit
mercuri⁹ siccitatē. et sūt q̄n ē i dignitatib̄ p̄larū siccoruz.
et q̄n asp̄cit se cū eis: et q̄n itrat sub radys solis: et loca q̄b̄
facit hūiditatē sūt q̄n ē i dignitatib̄ planetarum humido
rum: et quando asp̄cit se cū eis: et quando exit de sub ra
dys solis. expedit enim vt hoc bene intelligas.

Anusq̄q̄ igitur planetaz: cum in suo natura
li esse sibi p̄p̄rie fuerit operabitur.

Et q̄libet hoꝝ planetaz q̄n fuerit i suo statu q̄
est sibi p̄p̄rius opatur res tales q̄les iste sunt.

Quilibet planetarū q̄n significator fuerit et nō cōmiscebi
tur cū re alia virtus stabit i suo statu cū opibus suis. p̄p̄rijs
et sūt bec opa que dixit p̄tholemeus v̄lq̄ hic. tamē q̄n mu
tabitur v̄tus sua p̄p̄ re alia aut p̄ re q̄b̄z secū p̄cipitatiōem
in dñio aut i cōplexiōe mutabūtur sua opa q̄nq̄ ad magis
q̄nq̄ ad minus fm v̄tutē aliorū q̄ cōmisceb̄tur ei. v̄bi gratia
quando saturnus et mars d̄nabūtur i gubernatiōe mūdi
aut q̄ vnus corū sit gubernator et asp̄ciat se cū alio: dñio

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

*Mercurius
quid p̄stet*

Tractatus

strat ex hoc lites et guerras hominū extraneorū: captiuitates et res fortes magnas valde sūm qđ aspectus fuerit: ita qđ si fuerit de trino vel sextili erūt paces. ppter magnū metum enis ita qđ vnus obediet alij ppter metū interfectiōis et captiuitates: et talium. Et si aspectus fuerit d. 4. significabit fortitudinē magnā litiū et p̄liorū et guerrarū qđ multū durabūt: et multotiēs redibūt. Et si saturn⁹ et iupiter fuerit gubernatores: vñ qđ vn⁹ sit gubernator et aspiciat aliū: significat qđ minuet magnū dānū saturni: vñ minuetur bonū ionis. et hoc erit sūm aspectū qđ fuerit. et hoc mō dicem⁹ intelligēdū eē d osbus alijs: et tu intelligere poteris quando bñ studueris: et intelliges rationes huius libri: ppter qđ expedit vt apponaa bene mentem in eo.

Cū vñ ad iuicē commiscebunt sūm figurarū societate et sūm differētia eorūqđ apparitionē respectu solis: et an hoc sūm operū cōmixtionē erit eorū op⁹ propriū et differētib⁹ sūm hoc et nās qđ suis naturis associabūt p̄miscēbūt.

Et qñ planete cōmiscēbūtur et stelle vna. s. cū alia sūm p̄ticipatiōē figurarū et diuersitatē signorū et h̄ apparitionē quā habēt i cōparatiōe sui ad soles et an hoc p̄mixtionē quā habebūt i opibus p̄ talia qualia bec sūt: erūt sua opa diuersa et manerierūt sūm illō et erit p̄mixt⁹ natura que cuz sua natura participationem habebit.

Cū vñ planeta fuerit gubernator. et cōmiscēbūtur sua virtute aliqua alia sūm aliquo aspectū ex. 4. figuris quas diximus sine virtute gradū signorū aut ppter cōparatiōē quā habet ad solē et tali cōmixtiōe cōuenit oib⁹ mōdis qđ sit i ope suo diuersitas magna valde qđ semp̄ habet esse sūm alia nām que cōmiscet cū eo: expedit eni vt verba intelligas ptholemet de verbo ad verbū: nā id qđ dixit sūm p̄ticipatiōes ad figuras vult dicere secūdū aspectū p̄larū. s. vnus cū alio: id qđ dixit sūm diuersitatē signorū: vult dicere sūm qđ aliqui fuerint in dignitate aliorū et sūm qđ fuerit i angulis aut i sequētib⁹ angulos siue i cadētib⁹ ab angulis et id qđ dixit sūm apparitionē suā qđ erit i cōparatiōe solis dixit vt sint oriētales siue occidētales siue apparetes siue absconditi: aut directi vel retrogradi aut i suis v̄ginitis figuris. Aliud vero totū qđ ptho. dixit demonstratum est.

Qua p̄p̄t̄ enarratio p̄p̄t̄ op̄is qđ ex vna qđ sūm cōmixtionis fuerit sit iexplicabilis et eē nō p̄t̄: et cū istorū oīum enarratio gñalr i quibet figurarū accidētū mltis mōis possit d̄p̄bēdi: bec ip̄es auditiōib⁹ reliq̄t: o3 vt qđ i ea sunt particula ria inquirant et obseruent.

Et qđ declarare opa cuiusl3 maneriei cōmixtionū i finitares ē et ipolis. Et gñalr hoc totū in qua figura contingat res ē qđ p̄t̄ intelligi multis modis: Cōuenit p̄ bec que dixim⁹ demonstrare hāc maneriē discipulo volēti discere: ita qđ ipsemet p̄gret et exgret has res p̄t̄clares qđ sūt i eo.

Cū cōmixtiōes p̄larū: vñ. s. cū alio: et cū gradib⁹ signorū: et ad p̄paratiōē solis sunt res i finitē. et sūt exponere mām cuiusl3 cōmixtiōis ex istis p̄positis. ppter hoc nō poterūt poni i libro. Et postqđ ita est nō uenit vt a ptholemeo p̄t̄ tam⁹ qđ nobis declararet opa cōmixtionū cuiusl3 p̄positorū qđ manifestū est qđ qñ sciēm⁹ nās simplices et intelligem⁹ bñ regulas qđ poterimus scire quō vna cū alia p̄ponit: bene poterim⁹ scire cōmixtiōes cōpositas p̄ regulas ip̄as. Et est

manifestū qđ opa cōmixtiōis cōpositē: bec eadē sūt opa cōplexionū simpliciū vñ p̄posita sunt cōplexio p̄posita. et opa sūt erunt cōposita: vñ cū alio. Et per easdem regulas possunt fieri opera p̄lonis cōposita. et postquam ita est et ptholomeus docuit nos omnes has regulas conuenit volēti adiscere qđ p̄grat p̄lonē p̄positā p̄ regulas ip̄as: ita qđ p̄ eas intelligat opa illi⁹ p̄lonis i qualibet res. Et alij vñ lūt notificare p̄lones p̄positas: et vñ rectā si fuerūt secuti. uenit. n. tibi vt bñ vtaris regulis oibus qđ pthole. exp̄sit. qñ te ponēt i vñ sciēdi quālibz rē quā petes. et nos ibi exēpla mltia i glosa nra posuim⁹: et tibi scripsimus b⁹ artis secretā: et nō remāsit res aliqđ qđ tibi nēcia sit: nisi tuus intellectus cōuenit igr vt ad illū redeas. et si puenieris ad id qđ petis ē bonū valde: si nō: scias qđ tuus intellect⁹ tibi nō suffic̄ neq̄ cōplet: et tūc debes teipm redarguere: qđ p̄ aliō nō remanet nisi p̄ te qđ vis itac vagabūdus et nō studere in his: aut qđ eras alijs multis negocijs occupat⁹: vel qđ cerebrū tuū nō est p̄lonis bone: et intellect⁹ tuus ē lōge ab eo. et quando sic fuerit remoue te a sciētia huius artis.

Cū vñ sūt indies stellarū p̄ qđ futura p̄rigēt cū regiōibus et terris i qđ qđ futura sūt enēire si significāt obf̄uare d̄bem⁹ hoc mō. Cū igr erunt fortie et locis i qđ futura cōrigēt assilabūt et stelle qđ sūt ex hais eaz hais cōtraria sup eas si eleuabūt erit p̄p̄t̄ op⁹ nārū suarū maioris valitudis sicuti cū ip̄is locis nō assilabūtur: et stelle que sunt ip̄is p̄trarie sup eas eleuabūtur: minor erit eaz valitudo. Cū at eaz p̄plexio nociua fuerit et futuri op̄i dñabūtur: si locis i qđ futura cōrigēt assilantur: et stelle qđ sūt ex hais p̄traria eaz hais sup eas eleuabūtur: earū nocumētū allenabūt. Et si nō earū fuerit ip̄az regiōnū dispositio: nec sup eas eleuabūt stelle qđ regiōib⁹ eisdē assilant earū noctue p̄plexiōis op⁹ i ip̄is magis enēiet.

Et cōuenit vt i spicias cōcordatiā p̄larū qđ cōtingit accēs cū regiōib⁹ et ciuitatib⁹ significāt id qđ accidere debet: ita qđ si fuerit fortune et p̄cor dānerit cū ip̄is locis i qđ cōtingit accides et si eleuabunt sup eos p̄t̄e sibi cōtrarij: erit op⁹ sūm p̄fectuosū magis: Si si si p̄cordānerit cū locis ip̄is et eleuabūt sup eos p̄t̄e cōtrarij erit p̄ficuū sūm mī⁹. Et si fuerit d cōplōe nociua: et dñi operis accētis. s. cōcordānerit cū locis accidētis et eleuabūt p̄t̄e cōtrarij super eos dānū paucum erit. Et si nō fuerint gubernatores regionū ip̄ sarus: et non eleuabunt sup eos p̄t̄e cōcordantes cum regionib⁹ erit op⁹ dāni maius.

Hec ē regula bona valde: et conuenit qđ sp̄eā teneas i memoria tua paratā et i tuo intellectu. qñ accidet qđ aliqđ regiō nes cōcordabūt cū aliquo p̄t̄a. Et gubernabit op⁹ aliqđ ipe alter p̄t̄a: vel erit hic idē op̄is gubernator: tñ eleuabit sup eo alter p̄t̄a cōcordās cū eius p̄lone: vñ qđ sit eius p̄ri⁹. Et pthole. logt de hac eleuatōe diuersis maneriebus. vna vt planeta sit i aliqđ dignitate alteri⁹: et qñ dñs dignitat⁹ applli cnerit ei qđ ibi ē: dicem⁹ qđ eleuat⁹ ē sup eū. Alia ē qđ sit vn⁹ p̄t̄a debilior alio: et qđ maioris vtutis est: eleuat⁹ sup eū qđ debilior ē. Tertia maneries ē qđ sit vn⁹ p̄t̄a i. io. signo ab alio. et dicem⁹ qđ qđ ē i. io. signo sup aliū eleuat⁹. Si p̄t̄a fortuna

nūq̃ facit dānū i aliq̃ regiōe dēcordata cū eo/ nec p̃lia ifoz
tuna facit magnū dānū i regiōib⁹ cū qbus cōcordat: ⁊ fac
multū magnū dānū i his q̃ secū nō dēcordāt. ⁊ si aliq̃a gu
bernauerit regiōē scias q̃ in suis regiōib⁹ magnū dānū
nō faciet. ⁊ si non dēcordauerit secum. ibi faciet magnum
dānū. Ego enim declaro tibi obscuritatem ⁊ clausurā ver
borū ptholemei per b̃ dictū: ⁊ tu ad verba redeas ptho. ⁊ i
spicias diligēter: ⁊ bñ i ipa regla: q̃ i ea iuēies id qd petes.

C Accētia vero gñalia frequēti⁹ accidūt hoib⁹
i quoz natiuitatib⁹ loca necia. i. loca i qb⁹ sūt lu
minaria: ⁊ loca anguloz sunt loca rez que sunt
occasiones accidētium generalium. i. loca ecly
psium vel loca que sunt eis opposita.

Et ptingunt accētia gñaliter vt plimū haben
tibus loca necessaria: ⁊ hoc est vt sint luminaria
⁊ loca anguloz in suis natiuitatibus ipsamet lo
ca eclypsium vel oppositoz suoz.

Dec ealia regula: q̃ sicut regiōes recipientes accētia sūt
q̃ cōcordāt cū signo eclypsis ⁊ cū signo p̃te gubernatoris
sicut accētia contigerit bis quorum aliq̃d p̃leger. s. ylegus
fuerit ipsemet locus eclypsis vel ei⁹ oppositū siue p̃ta gu
bernator eclypsis. ⁊ quanto magis de hoc accidit tanto
accidens fortior erit in eo.

Hoc aut tunc erit grauius ⁊ ad p̃cauēdū ⁊ dif
ficillimū: cū ipse cedē p̃es locoz eclypsiu⁹ erūt
partes locoz vni⁹ luminaris i natiuitatibus ⁊
post hoc cum be partes erunt eis opposite.

Et hoc forti⁹ qd eē pōt ⁊ de quo minus se pōt
aligs custodire ē qñ gradus loci eclypsis fuerit
ipimet gradus alicui⁹ duoz lūariū i sua natiui
tate. ⁊ p⁹ hoc q̃ isti gradus sint grad⁹ oppōiti.

Quā accidit qd sit terminus graduū locoz p̃cipaliū na
tiuitatis alicui⁹ ipemet gradus eclypsis vel gradus opposi
ti eclypsis ⁊ fuerit i bō i terra vbi fuerit significatō eclyps
ipole ē q̃ euadat vlla manerie ab accēte eclypsis bonū ṽl
malū sit. ⁊ tñ nō se poterit custodire qñ eū attrigat. Et hāc
eādē tenebis regulam i gradu eius q̃ dñat i eclypsi ⁊ eius
oppoito ⁊ i signis ⁊ gradib⁹ qui se aspiciūt i signo eclypsis
vel gradu suo et iudica qdlibet eozū s̃m aspectū ⁊ dēcordā
tiā quā habebit cū signo eclypsis vel ei⁹ gradu. Et bñ appa
ret a verbis ptholemei q̃ si fuerit gradus p̃cipalis na
tiuitatis alicui⁹ ipemet gradus eclypsis hoc forti⁹ erit om
nib⁹ ⁊ post hoc locus oppositi sequitur illud. Similiter et
post illud ille qui in quarto fuerit vel in tertio.

In coloribus eclypsis ⁊ in caudatis stellis ⁊
his similibus. Caplm. IX. Dixit haly

Astronomicorū nominare res istas secūdas stel
laz eo q̃ eueniūt ex facto stellarū p̃cio ⁊ sūt mul
tū sue pprie eo q̃ sūt circa eas q̃ sūt bñ vtutes q̃ opant
res q̃ sūt sub eis. Et postq̃ ptholome⁹ locutus fuit de facto
stellarū dñōstrauit hic fctm istaz aliaz rez q̃ eas sequūt.

In reb⁹ nāq̃ futuris vlib⁹ colores
hora eclypsis apparentes. i. ipsoz
luminarium colores ⁊ eoz q̃ circa
ipa videntur vt sūt ea q̃ vocant ha
leis balela: ⁊ his similia nobis ob
seruare conuenit.

Silr puenit vt ispicias i scō accētiū vliuz q̃ ac

cidūt pp colores accētes apparentes hora ecly
psis. volo dicere colores duoz luminariū. ṽl co
lores eoz q̃ accidūt circū ea put est illud qd dñ
asta ⁊ rudera ⁊ tales colores.

Una q̃q̃ res ex illis q̃ generātur ⁊ corrūpū cōcordat cū
aliq̃ vtute stellarū ⁊ ppriū op⁹ suū cōcordat cū ope stelle cū q̃
cōcordat. Et postq̃ ita ē possum⁹ scire significatiōem acci
dētū p colores eclypsium siue propter fumositatem que
coniungitur circa duo luminaria.

Cuz igit niger vel q̃si virides fuerit: ea q̃ satur
ni naturā imitari diximus significabunt.

Ita q̃ qñ color niger fuerit vel tetigerit aliq̃
tuluz ad viridē: significabit ea que diximus que
rendunt ad naturam saturni.

Color niger sit pp magnā cōbustionē ⁊ māifestū ē q̃ res
que mltū cōburit redit postea ad mām frigidam aut erit
nigredo ppter frigus multū magnū. Et color viridis sit p
pter magnū frigus put ē i p̃lica demonstratū. Et postq̃ ita
ē expedit q̃ color niger ⁊ viridis cōcordet cuz nā saturni.

Et cum albi fuerint: ea que sunt ex natura io
uis significare dicuntur.

Et si fuerit alb⁹ significabit ea q̃ sūt d nā ionis.

Color alb⁹ qui paz tēdit ad croceū nisi alb⁹ fuerit nimi
um significat tēpantiā ⁊ pp hoc cōcordat cū nā iouis.

Qd si ad rubedine declinauerint designabūt
ea: que sunt ex natura martis.

Et si tēderit versus vermiliū significabit ea
que sunt de natura martis.

Ea q̃ tēdūt d vermiliū sūt res vermilie clare ⁊ ē i p̃lica
demonstratū q̃ isti colores significāt calozē ⁊ siccitatem.
⁊ ppter hoc concordat cū natura martis.

Et si aurei coloris extiterit: ea que veneris na
turam sequuntur idicabunt.

Et si fuerit croceus tēdēs ad colorē aureuz si
gnificabit ea que sunt de natura veneris.

Dic est color croceus splēdidus. ⁊ ppter hoc dem̃rat tē
perantiā ⁊ cōcordat cū natura veneris. colores. n. d qb⁹ di
xit cōcordāt cū planetis p duas p̃es. vna q̃ color suus cō
cordat cū colōe. alia q̃ bz talē significatōz q̃lē nā ip̃ p̃te.

At si diuersoz colorū fuerint significabunt ea
que sunt ex natura mercurij.

Et si colores diuersi fuerint significabunt ea
que sunt de natura mercurij.

Vult dicere q̃ si aliq̃ hāz rerū q̃ apparēt fuerit diuerso
rū colorū: q̃libet calor dem̃rat rē suā ppriā. Et postq̃ ita ē
cōcordat cū mercurio: q̃ ē statū ⁊ significatiōnū diuersa
rū. ⁊ sui colores sūt silr diuersi ⁊ nō stabiles i vna manerie.
Et cōuenit vt hāc eādē rōnē itelligas i oib⁹ signalib⁹ supe
riorib⁹ q̃ apparēt: q̃ oia sūt p fumositatē hūidā et p fumo
sitate sicā que sur̃sū ascēdit. ⁊ qñ dñabitur ṽtus alicuius
p̃te i gubnatōe mūdi: puenit fumositates illas ad suā nāz
eē: et erit color cōcordat⁹ significatōi nāe p̃p̃onis illi⁹ p̃te
q̃ dñat. ⁊ pp hoc accipit a colore signalii significatio natu
re p̃te. p̃tho. at docuit nos p hoc dictū quō sciam⁹ nāz ei⁹
q̃ dominat quando aliquod eozū signalium videbimus
desup: et est res que multū nos iunat p sciēdo q̃ vire⁹ vicit
in cōmixtione que sit ex corpib⁹ celestib⁹ vni⁹ cū alio.

Si aut color ille totū corp⁹ luminaris vel eoz
q̃ circa ip̃s sūt amplexabit: i maiori pte regiōis

Tractatus

futurū accidēt: s; si q̄libz vnā ptē lūinaris vī eoz
q̄ circa ipsū sūt occupauerit i ea pte solūmō q̄ ē idi
recto pris illi: q̄ ille colō appuerit futurū enēiet.
Et si ip̄e colō i toto corpe lūinariū fuerit aut i
oibz locis que sunt circa ea erit accēs in maiori
pte regionū ipsorū. Et si fuerit i vna pte lūinariū
aut i pte eius qd ē circū ea accēs erit solū i pte il
la q̄ stat in directo illius pris vbi fit color.

Uult dicere q̄ fumositas q̄ ouertit nāz eclipfis: dat talē
colorē qualē color dñantis in eo. et si fuerit color ei⁹ tor⁹ in
eclipfi eq̄lis: aut i locis que sūt circaduo lūinaria: sciēm⁹ q̄
vītus q̄ talē sibi dedit colorē ē magna valde. et pp hoc signi
ficabit q̄ accēs erit i maiori pte regionū r̄cordatū cū acci
dēt. et si fuerit color i vna pte lūinaris eclipfat: aut i loco
vno ei⁹ circa ipm. dem̄rat q̄ vīt opatit⁹ erit i pte illa et opa
bit i regionibz r̄cordatibz cū ipa pte i qua ē color. Et postq̄
vītus eclipfis opat illo tpe et postea manifestū ē q̄ signalia
supiora q̄ accidūt post eclipfis hūt dñam a vītute guberna
toris q̄ ē ora pūcti cū ipō ope: qm̄ p b̄ accidūt i terreno: mū
do magni mot⁹ i lōgo tpe: donec ppleat ip̄e vītutes: et acci
dūt alie vītutes illis dñe. Et postq̄ ita ē puenit vt signalia
supiora donec durauerit tps gubernatoris eclipfis hēant
opera p ipm. et pp b̄ hēbit significatōes r̄cordatā cū signi
ficatōe eclipfis: ita q̄ si saturn⁹ fuerit gubernator pūget
fumositates et faciet eas spissas: de mō q̄ vītus eas nō trā
sibit: apprebūt nigre vī virides. et si mars fuerit guberna
tor p̄buret fumositates: et exp̄get: et fiet ide come. et rady af
similātes stellis currētibz p celū: et coruscātōes et talia: et ita
ē in quolz signaliū supiorū qm̄ affilant pte gubernatori.

Cōuenit vt caudatas stellas que hora eclip
fis vel alterius tps apparuerūt obseruem⁹ nec
nō et alia futura vīa: vt sūt illa que vocāt aleifi
abbocat balhaueni et his similia. Quatū natu
re martialibz: et iuercurialibus naturis quas p
dicim⁹ affilāt: q̄ plia cōbustōes et q̄litates q̄ res
moueri faciūt et accēs que p̄p̄as accidūt opāt.

Cōuenit et vt ispiciam⁹ ad cometas appentes
hora eclipfis vel alia hora: et ad accidētia vīa
q̄ p̄tigit sic asta et mebla q̄ appz fursū nigra sp̄s
sa et ad id qd affimilat sicut lacus aq̄ et ad talia.
Et indicabimus naturas suas i toto eo qd opa
bunt fm̄ qd dicim⁹ i naturis martis et mercurij
q̄ opāt lites guerras p̄bustōes et res magni mo
tus et festini et accētis q̄ cōtigit p eos.

Caz dem̄rauit q̄ accēs eclipfis p̄tigit tpe eclipfis: et i tē
poribz retinētibz cū eo. et aliqñ p̄tigit t̄pibz elōgatis a tpe
eclipfis. et q̄ signalia supiorū q̄ accidūt fursū i medio aeris
et sūt d fumo sicco et fumositate būda: et forme et colōes ac
opa sūt acordata cū p̄tra dñante i gubernatōe mūdi iofuz
i illa hora qua appent. et puenit p̄hoc dñm q̄ fum⁹ sicco q̄
fit r̄cordet cū nā martis vī mercurij. et fumositas būda cū
nā iouis aut veneris si i eo vīt tēperatā. tñ si fuerit distē
pat⁹ et exierit tēpamētū: puenit vt cū nā saturni r̄cordet.
et si hoc ita fuerit puenit vt qdlibz signaliū supiorū signifi
cet ea q̄ accidūt iter nos hoibz: plātis: bestijs: piscibz: nauibz:
augmētō et decemētō aq̄: et significatio sua erit f3 pla
nerā q̄ r̄cordat cū eis. Et postq̄ hec oīa p̄posuim⁹ afcultā et
itelligas id qd voluit dicere p̄tho. dixit. n. vt ispiciam⁹ et nā
ad stellas cometas q̄ sūt hois eclipfis: vī alyz hois: et ge
neralr̄ gēqd dixit i illo afosismo. Nā vult dicere q̄ qm̄ scie

mus significatōes eclipfis: et tps q̄ erit ispiciem⁹ cū hoc to
to i accidētibz p̄tigitibz i rebz supioribz d cōdiamēto aeris.
qm̄ si apparuerit i t̄pibz eclipfis: aut i t̄pibz q̄b⁹ accidūt sua
opa. et significatōes sue fuerit acōdate illi pte q̄ dñat: iudi
cabim⁹ fm̄ illd. et pōt eē q̄ significatōes hois variabunt si
gnificatōes pte dñantis i eclipfi. si alia stella dñabit i tpe
quo ip̄e app̄et: siue illa q̄ dñat i eclipfi: siue sit p aliu eclip
fis q̄ veniet: siue p aliqd adiūgamētū p̄taz: aut p p̄iunctio
nes vī oppōnes q̄ erūt i illo tpe. Et qm̄ mā stellaz currētū
vī allaz cometaz. aste: nubl: nigri spiss: et ei⁹ qd affimilat
lacui aq̄ et taliū rez d hīs oibz q̄ fiūt p fumū sicco ē fumus
sicco: et vīt i quolz eoz sicca nā: ouēt vt significatio sua
cōcordet cū illa martis et mercurij: i litibz et guerris: i fidys
caminoz: i furtis: cōbustōibz: et his q̄ mouēt spūm ad male
faciēdū: et i accētibz veniētibz p res tales: sic d robare et cap
tiuare: q̄ accidūt p guerras: et moxte subite: febres acute
et alia q̄ dixit p̄tho. i nā martis et mercurij. et postq̄ ē ita cō
uenit vt significatio pluuiay tēpatay oī tēpamētō i aere
cōtigit r̄cordet cū illa iouis et veneris. sic p̄tū rez: exalta
tio dignitatū: et oīa alia opa q̄ dixit p̄tho. d venere et ioue. si
mīr vt significatio grādinū et fortū pluuiay et frigoris ma
gni valde: puenit cū illa saturni cū sua opa q̄ p̄tho. narrauit
p̄tho. n. dixit d signilibz supioribz q̄ erūt accēs: eo q̄ eoz
qdlibz sūt accēs mīta. sic sūt pluuię: q̄ si mīte fuerit nocebūt
plātis: et aialibz: et si pauce et dimiute nocēt et. et tle noctumē
tū segt defect⁹ victualū: caristia: fames: et mortalitas. Et si
fuerit tēpate p̄ficiūt plātis et aialibz: qd qd segt abūdan
tiā victualū far et am̄to: et salutis. sīl r̄ arc⁹ appēs i aere. si
apparuerit aī pluuiā significat pluuiā: et si post significat
serenū. sīl q̄l baz rez significat opa p̄ticularia. et p̄pter b̄
noīauit ea p̄tholemeus accidens vniuersale.

Loca et i q̄b⁹ futura cōtigit ex eoz locis i cir
clo signoz et ex locis q̄ sūt i directo stelle caudate
cognoscem⁹. Spēm quoqz significati futuri et
e⁹ subz gen⁹ et fōma illi⁹ accētis qd tē appebit d
p̄bēdem⁹. Et q̄titate nō t̄pis illi⁹ accētis qd tē
appz furi sciēm⁹ spatiū. Et eaz et affinitate cū
sole quot a hora futurū ic̄piat indicabit. Nā cū
mane magis appebūt subito futurū eoz euēiet:
cū magis in vesp̄e futurū eoz tarde p̄tinet.

Et mōstrabit loca i q̄b⁹ erūt accēs p loca hois
signaliū i zodiaco sigz et p loca sigz i q̄ directo
stella cōata erit et mōstrabit formā signa appen
tis d q̄ sp̄e erit accēs et d qno gñe et tps quo si
gnale ipsū durauerit significabit q̄tū durabit ac
cēs et cōpatio e⁹ ad solē significabit qm̄ ic̄piet.
Qm̄ vt plimū si m̄ae appuerit matutinali acci
dēs cito erit et si m̄ae vesp̄ina: tarde.

Postq̄ p̄tho. mōstrauit significatōe cūl⁹ et signaliū su
pioz ddit nobis i eo vūa regulā generalē dicēs qm̄ ap
paruerit signale superi⁹ et scineris q̄ accēs vēiet i terrenis
per illud et volueris scire i q̄b⁹ regionibz et ciuitatibus accidz
aspice i quo loco signorū ē et directo cuius signi fuerit si
gnale accēs erit i regionibus et ciuitatibus q̄ eidē signo
fuerit acordate. Et si volueris scire q̄le erit accēs inspicē
ad formā et colorē suū: et cū q̄ p̄tā r̄cordaerit erit accēs d
nā illi⁹ pte: et vt accētis erit f3 vītutē pte dñantis ibi. Et si
volueris scire qm̄ accidet q̄tū durabit: inspicē ad hōas q̄ fu
erit iter signale et ascēdēs: sic fac i eclipfi et f3 b̄ indicab.
et scies q̄tū erit cito vī tarde ad p̄patōe signa ad solē. et scies
q̄tū durabit accēs a tpe q̄ siguale durabit. et gnāl r̄ dico: vt
facias i istis signilibz: sic i eclipfibz fecisti. Ego at volo nar

rare tibi d vno sig^o qd vidi qñ icipiebā adiscere. appuit. n. tale sig^o i sig^o scorpiōis r i oppōne sol^o exñte sole in ipa hora .i.5. gra. tauri: r erat stella ipa alāzadera i .i.5. gra. scorpiōis: r erat mltū magne figure rotūde: poterat eē mngna ter tñ vt ven^o. r d ipi^o clari^o tota orizōta lucebat qñ lux poterat eē tāta vt qñta ps lūe: vñ paz pl^o: r sp monēdo appebat se i illo sig^o cū motu firmamēti donec se posuit i ei^o fertili d sig^o vgis: r tūc dstructa fuerit: B totū egovidi: r mlti aly sapiē^o. loca vñ pñtaz appitōis b^o signal^o stabāt B^o sol r lūa pñcti in .i.5. gra. tauri. satir. i leone. iz. gra. ii. m^o. iuppiter i cācro .ii. gra. zi. mi. mars i scorpi. zi. gra. 9. mi. ven^o in gemis .iz. gra. .28. mi. mercur^o i tauro. 5. gra. .7.5. mi. caput dracōis i sag. .23. gra. 38. mi. stella ipa alāzēdera q appuit erat i scorpi. i.5. gra. ascēdēs qñ appuit ff alforat ciuitate d egypto erat leo .4. gra. .2. z. mi. r dēia. aries. 27. gra. 37. mi. cū toto tauro. Di co q fuit i scor. erat signum qui legis mauroz r signum sue pñctōis: acciderūt iter mauros magna plia: fortes guerre r interfeccōes. Et pp B ciuitates r regiōes magne suaz ter raz depllate fuerūt. Et exiuit vñ magn^o heretic^o r surrexit i regē meche: r yetob: r accidit magna siccitas: r magna caristia victualiu: r magna mortalitas pp aeris corruptelā r pp pestilētiā r enē: ita q fame gladio r infirmitatib^o gentes sine nūero pierūt sup^omer: r hoīz miliaria r gētiū. B. n. malū r pditio pñtia fuit: postq stella appuit mltis ānia. lo quamur enī d hoc quādo in talibus exēpla ponem^o.

C Incipit 3° tractat^o glose baly beben rodan sup 2° pte qua dripart it i ptholemei. C In anni principio .Ca. X

Ad qd glofare volum^o sup vñs ptho. d eo qd locut^o fuit i accñtib^o magnis r vñlib^o iā trāfuit. Nūc aut volum^o glofare id qd dixit d accñtib^o addētib^o vñminuētib^o. Ptho. dat nob i b^o ca. reglās qñ sciam^o id qd accidit i tñtib^o annū: r qñ eas cōmifcebm^o alyz regulis andcis: sciam^o si addēt vñminuēt ab accñtib^o vñlib^o q sciam^o p eclipfes: r pñctōes pliaz. r cū hoc sciamus accñs pñte r qñle erit quolz tpe.

P St pñmissum vnūersalē modum cōgnitiōis eozuz q futura sūt in regiōibus r terris restat vt particularia. i. ea que in āni tñtib^o acciderūt subiungamus.

C Postq docuimus opionē gnālē p sciēdo accñā q cōtingūt i ciuitatib^o r regiōib^o restat narra re filrpticularia et hec sūt ea q acciderūt p tpa āni.

C Opio gnālīs ē: reglā quā nobis dedit i eclipf^o r pñcti onib^o planetaz: r pñctularia q cōtingūt i tñtib^o āni: sūt ea q acciderūt p cōiunctōes r oppōnes mēsiū āni. Nā cū becadiū gem^o cū eclipf^o addēt i eis vñminuent.

C Et tps qd āni pñcipiū dicit i hoc vt oñdamus oz q reiteratiōis igit solis iñitiū i vna quaqz circū uolutiōe illud eē debeat fere ppter ei^o vim eiuz qz nomen planum et apertū m est.

C In hoc enī cōuenit nob noiare stationē q dētā est caput āni r manifestū ē q expedit vt sit hoc pñcipiū redit sol qz reuolutiōe ad locū suū r B ē res lenis ad itellige^o pp xñtū suā r nom suū

C Volēti scire p hāc artez accñtia q quolibet āno cōtingūt expedit scire horā q dicta est caput āni: qz pñcipiū qñ ligat ē aliquā ipa solui nō pōt donec transeāt sua quattuor tpa q sūt pñ^o augmētū statno: cabaxamētū nisi res alia vene rit q faciat ipm forti^o in aliquo tpe itoz quattuor. Et B est in oib^o reb^o nālib^o manifestū: maxie in arte pbice. r qñ stelle ligauerint rē aliq i capite āni remanet illud ligamē tū firmū p totum ānū: B excepto si acciderit i illo āno eclip sio: vel cōiunctio pliaz aut aliq applicatio stellaz q signifi cēt illud q stelle ligauerūt i āni pñ^o r soluiēt id qd ligatus

fuit i pñcipio āni. Cū aut dixit de sua vñtute vult dicere q id qd opabit pñ^o remanebit firmū dōec ppleat res illa vñ fuerit pñcipiū: r id qd dixit de suo noīe. vult dicere q id qd significat nomē pñcipy significat vt^o sua pñcipiū aut āni ē q sol redeat ad pñctū vñ incepit. Cū sol ē pñct^o r dñat sup oēs pliaz r stellas: r ppter hoc cōuenit q ān^o sit acceptus a cursu suo solūmodo: qz cursus alioz pliarū i cōparationi sui sunt sicut i astrologia demōstratū ē. Sapiētes vñ ant q pñciabāt multū pñ^o anni tātū q compilauerūt multos li bros i eo: r noiauerūt hos libros reuolutiōnū ānoz mūdi: sicut liber accñtis quē fecit hermes: r ppter B crediderūt multi astrologoz q significatio eclipfis: aut pñctōis vel alteri^o cōstellatiōis qñscūqz fuerit que cōtingit i āno nō est accepta nisi a dñō āni: r h inuenies i oib^o libris suis. Jpi. n. a veritate recedūt qñ ptho. mōstratū i facto eclipfuz q postq maior vt^o vicit minorē: r vt^o duoz lūinariū ē maior valde qz vt^o aliaz stellaz māifestū ē q eoz pñctio r oppō ē maior r fortior vñtib^o reuolutiōnū ānoz. r postq ita est nō remanet vñtū pñcipy anni: nisi addere vñminuere i ac cñtib^o magnis. r hec ē opinio ptholemei. Dixit ptho.

C At i circulo nulls existiare pñ^o poterit aobbsolute. i zodia cō vñ circulo pñ^o nisi a pñctis q sūt i directo horaz egno ctialiū r solstitialiū intelligi minime pōt.

C Et nulls pōt i circulo imaginari pñcipiū: tñ i zodiaco pōt pñcipiū itelligere a punctis deter minātib^o quattuor tropicos.

C Aliq dicūt q pñ^o āni ē qñs sol vadit a pñcto sue augis donec ad illū redeat. Et dixerūt q B ē suū pñtiū i sphaera sua. tñ qz opa veniētia p stellas i his q sūt iter nos: nō sūt p pria sphaera sol: s3 sunt fm zodiacū signoz. expedit q pñ^o anni sit cursus solis de vno pñcto zodiaci: donec ad illū re deat: r qñ hos pñctos i zodiaco pgrem^o inueniem^o in eo. 4. pñctos: qz qz meret eē pñ^o. r bi. 4. pñcti s3 qñtuor tropici.

C Cōtingit et hoib^o sup hec loca dubitare: eo q qz eoz qñtuor ad pñmittēdū sit cōueniētiōz igno raf. Nā fm planā naturā circularē: nullus eoz pcedit aliū ita q ad iniciandū sit magis ap^o alio.

C Et accidit hōi dubiū i hoc loco: qñ scire possit qz hoz quattuor rectius pponi meret. Qñ fm simplicē naturā circūferentiē: nō ē ibi locus q sit añqz ali^o quo dicere possumus. q beat mai^o ius vt sit anni pñcipiū qz alter.

C Postq zodiac^o signoz. 4. bz pñctos: quoz qz meretur eē pñcipiū. Accidit i B dubiū q hō nescit q mai^o ius beat eēndū pñ^o. Silt qñ pōt eē pñct^o q sit pñ^o nāe circūferen tie: ea exñte simplici r rotūda. bec. n. ē q itellectū nō itrat: tñ ordinat hūc hō positiue f3 suā volūtātē: sed q circūfe rētia illū beat p nām bec res ē ipolis. Et postq ita ē quēit nos ispicere i verbis sapiētū ātiquoz q i his. 4. pñctis locu ti fuerūt de mō q de suis itellectibus nos inueniemus: r q veritas exeat de dictis eaz. Dixit ptho.

C Illi at q B i suis lib. tractat cōati s3: i mōis dñtib^o B. 4. tpa posuere: r eoz vñūqz loco pñcipy pñtuerūt. qz pñti ens eoz rō: eoz qz nāz effect^o ad B adduxit. istoz etenī vñi cuiqz tpoz qdā ē. pñtiū p qd ipz āni noui fore pñ^o existiā re dñem^o. ob B etenī egno^o vñale tps iñitiū posuer^o q dies i ipo supare noctē icipit: r qñ ipz ē hūi^o: nāqz būida mltā ē i oi pñ^o rei cū pcreat: vt i pñmissis oñdim^o. Tps at estiuale solstiale loco pñcipy pñti: eo q i ipo dies pfici^o: r ē vñ tia lōgitudō. r qñ i ipo apd egyptios ē augm^o nīli. ascēditq i eo aschere algemēia: ac egno^o. tps autūnale sūpsit iñitiū. ob B q i ipo ē oīuz fructuū collectōr q futura s3 i eo semia ri icipiūt byemale vñ tps solstiale ppter B iñitiū pñtuit. qz post diez curtationē i ipo icipit eoz diez elōgatio.

Tractatus

Et si illi q d his locuti fuerunt i suis libris iudi-
cauerunt q bi qtuō pūcti sūt diuersi z qnēz eorū p
pncipio posuerūt: z eos ad hoc argumēta cōue-
niētia adduxerūt: z opa nāz suaz: qz qōlibz bo-
rū tēpoz bz rē suā ppriā q cōuenit qd teneat vt
sit prin^m āni: z egnoctiū āt vernale: qz dies icipit
maior eē nocte z qz hoc tps ē būidū z hec natura
humida vicit mltūz i oi pncipio rez q gñant si
cut an dixim⁹. Et solstitiū estiuale: qz dies com-
pletur i eo zē maior dies toti⁹ āni z accidit i eo
recētia nili d egypto z stella ascēdit in ipō q di-
cta ē alhabor. z egnoctiū autūnale qm oēs fru-
ctus hoc tēpoze colligunt z sūt hoc tēpoze semi-
nāt oia semia p his q ventura sūt z solstitiū hye-
male eo q dies icipit in eo crescere postquam
diminutus erat.

Quattuor tpa. vlt dfe qtuō āni tpa: et significatio cuiuslibz
ē accepta d suo pñ. dixit. n. q sapiētes ātiq accipiebāt hos
quattuor pūctos diuersis manerib⁹. qm ex eis fuerūt qui
posuerūt āni pñ⁹ egnoctiū vernale. et alij q posuerūt indi-
ciū cuiuslibz tps eoz fm cōstellationē sui pncipij. Et postq
ita ē: appz p dicta sapiētū antiqz b⁹ artīs q glz pūct⁹ horū
bz ppetatē suā. et pthole. docet nos q rōne venerūt i hac
opione. et dixit qz sciuerūt qz circūferētia nōbz pncipij. et
iuenerūt pñā experiētiā mltōtie: qz horū pūctorū qōbz
facit opa i reb⁹ q sūt iter nos: z reb⁹ q sequūt nās hoz pū-
ctorū. hoc. n. totū fecit eos i hāc opione venire. qz tenēt q
qōbz eoz ē pñ^m reb⁹ futuris. et vlt dfe q opa hoz pūctorū
fecit eos credere q oia erāt pncipia. et tps egnoctij vernā-
lis: qz dies icipit eē maior nocte. z qñ dies icipit esse maior
nocte: icipit calor ascēdere sup frig⁹. z tps ē mltē būiditatis
naturalis: vt sit mltā i pncipio cuiuslibz generatōis. z quādo
adiūgit multa būiditas cum augmento caloris fit ide res
cōcordata cū pncipio toti⁹ gnātōis. sicut dñfatuū ē i phica
z nālī. z pp b ē tps vñale gnator p nāz: z i eo emittūt arbo-
res folia: canūt aues: z faciūt filios z qz res q cōcordat cū
pncipio bz ius maius vt sit pncipij q illa que non cōcor-
dat: z h ē res quā adduxit oib⁹ astrologis pro affirmādo:
qz hoc tps est pñ^m āni noui. Et pūctus solstitij estiuālis sūt
ius bz vt sit pñ^m: eo q dies ppletur in eo: z ibi ē maior dies
totius āni: z tunc icipit nyli recētia q ē pñ^m z vis laboris ter-
re de egypto: z hoc pñ^m bz opa talia quibus multi credide-
runt qz venit p ascensum stelle alhabor: q tpe illo ascēdit: z
crediderunt qz hec opa remaneāt p totū annū: z tantū qz
tū apparet de tps huius vtute: z pūct⁹ tps equinoctij au-
tūnalis sūt ius bz vt sit pñ^m: eo q oēs fruct⁹ tūc colligunt
z gubernant p futuro tpe: z seminatōes ēt fiunt z incipiunt
b tpe: qz oēs aues z oia aialia bñt viuere: z ppter hoc acci-
piūt ab hoc tēpoze significatiōē eius qd futurū est in gra-
narijs de saluatione vel corruptione: z qz accidet aialibus
de habūdātia victualij: siue fame q continget mortalitas
magna z similia. z punctus solstitij hyemalis similis ius bz
vt sit pncipij: qz in eo icipit dies crescere postqz minur⁹ est
z icipit calor crescere z qñ calor crefcit gñatō venit cū eo. p
hec enīz verba q dixit ptho. intelligimus qñtitatē virtutis
cuiuslibet hozū pūctorū quattuor. Et q maior virt⁹ oīuz
est illa pūcti equinoctij vernalis: z q a quolibet hoz acci-
piūt significatiōē ei⁹ qd bz cōringere tpe suo: cōuenit. n. q ac-
cipiamus cōparatiōē ei⁹ qd accidet quolibz hozū tempo-
rum ad illā q cōtingit in tpe qd preterit. vbi gñā. qñ princi-
pium tempore estatis significauerit recētiā nyli ppter bu-

miditātē q fuerit tēpoze vernali qd transiit fm illud erit
recētia. z si multa fuerit humiditas vernalis erit recētia
magna mltū: z si fuerit pauca erit mior z sūt de alijs reb⁹.

Et q magis esse conueniens naturaliqz ratio-
ni propius in obseruatione rerū anni deprehen-
dimus est istozū quattuor pncipiozū obserua-
tio necnon coniunctionū z preuentionū solis
z lune que predicta tempora pcedētes ppe ipa
fuerint. Maxie āt i quib⁹ fuerit eclypses.

Et id quod tenco meli⁹ z proximius eē opini-
oni naturali in facto anni ē operari per hec qua-
tuor pncipia: z inspicere ad pūctiōes z ad op-
positiones solis z lune q sunt proximiores istis
pncipijs ān hec tpa z i ea ppriā q erit eclypsis.

Iā ante dixim⁹ q virt⁹ vincēs mutat vtutē debiliores:
z reducit eā ad se: z ita facias in oib⁹ vtutib⁹ q minores fue-
rint donec compleat fm ipius vtutis: z veniat alia fortior
ipam vincēs: sic dñabitur virtus secūda. Et postqz ita est
conuenit q virt⁹ cōiūctionis vel oppōnis q fuerit ānq sol
igrediat quēlibz hozū pūctorū sit dñā puncti quē itrat sol.
Postmodo fm hoc cōuenit vt significatiō ei⁹ qd accidet q
libz hoz quattuor tpm: sit cōmixtio vtutūz piaz hora cō-
iūctōis vel oppōnis ānq sol intret pūctū ipius tps. hec. n.
est opinio ptho. Sūt tñ alij dicētes q significatiō cuiuslibz
tps ē ab ascēdēte qua sol igredit punctū illi⁹ tps. Et h opi-
nio est quattuor rationib⁹ defectiua. prima quia pplō solis
z lune est. fortior z maioris potentie qz virtus solis cum
virtute illius puncti. Nā toti signo non est data virtus ni-
si ppter solē. z quāto magis i pūcto signi. Sēda est qz circū-
ferentia nō bz pñ^m. Tertia ē qz qñ sol igredit pñuz pūctū
arietis certificari nō pōt: qz cū vna tabula exhibi vni⁹ ma-
neriet: z cū alia alterius: et ita nō sūt cōiūctiōes z oppōnes:
qm eoz ascēdētia concordāt cū oib⁹ tabulis. per hec enim
itelliges q vtus cōiūctiōis aut oppōnis ē maioris potentie:
qz qñ sol igredit pūctū illū. Et postqz ē posse maioris vtu-
tē aliā ad se trahit: z ipa erit gubernatrix: et cōuenit vt in-
telligas verbū ptho. ppe si fuerit ibi eclypsis. vult dicere
qz qñ accidet eclypsis i cōiūctiōe vel oppōne q ante fuerit
qz igrediat sol aliqz hoz qñoz pūctorū qñscūqz sit ipa
erit maioris potentie qz si fuerit sine eclypsi z erit operis
et mutatiōis maioris.

Ita vt per pncipij qd ex solis existentia i ari-
ete deprehēditur vernale qualitatem cognosci-
mus: z p initij ex eiusdē existentia in cācro dep-
bensuz: qualitates estiuale. Per pncipium alic
qd ex ipi⁹ in libram ingressu cognoscitur qualita-
tes autūnale. Initiū vero qd per eiusdē introitūz
i capricornū accipit hyemale qlitatē dñōstrat.
Ita qz sciam⁹ a pncipio bore qua ingreditur
sol arietem qualiter erit status veris. Et a prin-
cipio quando cancerū ingreditur quomodo erit
estas: z a pncipio quādo libram ingreditur qual-
iter autūnus: z a pncipio qñ capricornūz ingre-
dit quomodo erit hyems.

Uult dicere qz sciam⁹ a cōiūctiōe vt oppōne q fuerit ān
q sol itret arietē statū veris quō fuerit: si erit aer valde ca-
lidus: vt būidus siue siccus. Si fuerit mltū calidus sciam⁹
q arbores emittēt cito folia: z fruct⁹ erūt ānqz ppleant. Et
si fuerit mltū frigidus significat q arbores tardabūt emi-
tere folia z fructus: q leues fuerit erūt multū leniores. Et

si fuerit bñdus significat putrefactōes fructuū: et erunt le-
nes multū. Et si fuerit siccus demonstrabit qd fruct⁹ et alia
siccabūt. et p hoc scire possumus qd fruct⁹ terre erūt multi
et q pauci quolibz tpe. et sciē⁹ p hoc qd fructus q mlt⁹ fue-
rit erit vilior: et qui modicus erit carus. Sciē⁹ et bec per
navigare nauū et securitatis itinerū. qz qñ sciē⁹ qd naues
et itinera salua fuerit et secura: sciē⁹ qd ea q trahūt erunt
vilia et boni fori. Et p hoc idē sciē⁹ id qd accidet i ciuitati-
bus i his que deserūt illuc: qz si id qd deserūt modicū fue-
rit erit ibi carū vbi idiget: et ita sciē⁹ res oēs. Ego at volo
tibi magis dicere in rōne caristie et abūdantie res bonas de
qbus te iuuabis: formabis quatuor anglos: et stellas et alios
planetas hora eclipsis: siue cōiūctōez et oppōnez solis et lūe
vel aliā magnā pñem si fuerit pñaz: tūc inspicias ad angu-
lū medij celli et ei⁹ dñm: et ad locū solis et ei⁹ dñm. et si fuerit
magne potētie significabunt caristiā monetaz: et erit vile
id totū qd emif de illis. Et si potētia fuerit ascēdētis et ei⁹
dñi et lune ac dñi loci sui: significabit caristiā rez q emunf.
et tritici et ordeī: et vilitatē mōetaz: et modica mercadātia
denarijs multis emef. Et si luna separata fuerit ab ifortu-
nate iuerit ad fortunā post cōiūctionē vlt oppōnē: significa-
bit tritici et ordeī caristiā. qñ sol et mediū celli cōcordant
cū auro. ascēdēs et luna cōcordāt cū anona. qz filia sūt cor-
porib⁹. et oīs res c⁹ significatoz i firmamēto fortunat⁹ fue-
rit erit cara. Et si tu intellexisti qd demōstrauimus: debes scire
qd aurū cōcordat cū sole: et moneta aurea cū sole: venere. et
mercurio: tū venere ppter formositatē suā: et cū mercurio
ppter sculpturā. anona cōcordat cū lūa. carnes cū marte p-
pter degulatōem et coctionē. fruges cū venere ppter odo-
rē et dulcorē suū. res amare et acute oburētē sūt martis
acerose et sūptice cū saturno cōcordāt. dulces cū ioue. gros-
se cū venere. et q sūt mltōz saporum cū mercurio. bñde
aqueose cū luna. putrefacte et mali odoris cū saturno. et que
sūt boni odoris cū ioue ac venere. Silt⁹ colores poteris intel-
ligere: qz nigredo ē saturni: et de vñlio silt⁹. et ita scire po-
teris oēm rem p concordiam suā. anguli cōcordāt cū au-
ro. angulos sequētia euz anona. cadētia vō cū his q boibus
necessaria nō sūt. Cū at fortune fuerit in agulis horz locoz
cara fiet res cōcordata cū illo loco. et cū sciueris pñaz cō-
cordatē cum re ispicere ad horā eclipsis: vel coniunctionis aut
oppositiōis quomodo ibi existit ipse planeta. et si fuerit for-
tunatus et potens significabit caristiā illius rei et exal-
tamentum eius: et si infortunatus significabit vilitatem
hoc enī adiūgas his q dixim⁹ de eo qd opabit aer i oibus
fructibus et saluationē nauū: vel eaz submersiōē: et fz q
fuerit res illa quā ispicere vis ante tps illud: scies res quo-
modo viles fiēt: vel care: et scies ea q bec sequunt. v. gra. qñ
sciē⁹ qd vnus rex qñ preliabit cū alio: sciē⁹ qd ille cui⁹
terra est habūdās vincet illū cui⁹ terra est cara et filia: quia
mortalitas et infirmitas sēp caristiā sequunt: eo qd hoies o-
comedere mala cibaria qbus dñantur cōplones eorū: et p-
pter hoc bñt infirmari et mori. Scies et scñ caristiā et ha-
būdantie pp mltitudinē aquarū et fortificatōez eaz: et a fri-
gore et a calore: qz qñ stelle significant multas fūositates et
bñdas sūt inde multe pluuie: et si fuerint in tpe quo neces-
sarie sunt habūdantiā victualū demonstrabūt. et si in tem-
pore q nō sint necessarie dñamētū et minutionē eoz mon-
strabunt. Idē facit calor et frigus: qz si calor fuerit tepore q
cōueniat: significabit saluamētū oīuz fructuū a putrefacti-
ōe: et si fuerit in tempore quo non expediat desiccabit to-
tum fructum terre anteq cōpleat et perdetur. Similr de
locustis guafanis et muribus: qz si multi creuerit destruet
oēs fruct⁹ terre: et si pauci fuerint poterūt saluari: q oia sci-
re potes p astronomiā et scies id qd futurū est anteq sit. v.
gra. si astronomia monstauerit multas pluias i pre meri-

dier: sicut est ver et estas significat qd nilus egypti erit recē-
tie magne valde: et si a parte ipa paucas significauerit plui-
as et recentia pauca erit: scñ autēz nili inductiones: o-
z bñe vna earum que ibi sunt vt pluuie pseuerate sicut i pre me-
ridiei vno tpe anteq veniat: et ppter hoc cōuenit qd nylus
sit magne recētie estate intrate cū ven⁹ et mercuri⁹ occūta-
les fuerint ipa hora ppter humiditatē quā in aere faciunt
Et si fuerit mars aut aliq cometaz hora qua incipit ver et
estas i parte meridiei: erit nyl⁹ recētia pauca multū: ppter
magnā minutionē pluiay q erit in pre illa. Silt⁹ si vent⁹
ciercus affuerit euz currere nō pmittet. Et si abregus leui-
ter faciet eum decurrere et nō detinebit. Cū aut sciueris p
astronomiā id qd accidet i parte meridiei de habūdantia
pluiay vel eaz mutatiōe et sciueris ventos accētes i ter-
ra egypti tpe veris vel estatis: scies totū factū nyl⁹ quō eē
debeat: et p eū statū egypti si erit habūdās victualibus vt
minutus ispiciedo sēp i his q pdiximus. Et per hāc reglāz
scire poteris factū caristie vel habūdantie.

Propterea qd generales temporū qualitates
et eorū oēs modi non sunt nisi per solem. Qua-
rū qualitatū notitiam non solū doctrinaliū exp-
tores: verū etiā aliq anticipantur.

Ita qd qualitates vniuersales tēpuz: et suoz
statuū erunt ppter soles. Et has qualitates pñt
prescire: illi qui nihil sciūt de arte quadruiāli:
quātum ergo magis illi qui sciūt: satis pz.

Per hoc dictū possumus itelligere qd vñ solis ē victrix
et q opa pñetia ad. 4. puncta: sunt eadē opa solis: qñ mu-
tas de vno loco i aliū: nō qd sint opera q ad puncta pertine-
ant: sed ad cursū solis et ad pñas bñtes pñicipationē cū eo
Et possumus itelligere qd ipe vult dicere qd multi homies
intelleperūt pp aerē cuiuslibet tps res que accidunt in hoc
mūdo de caristiā et habūdantia et oib⁹ alijs q diximus: et
italia videmus sepius accidere. Et postq ita est conuenit
astrologo vt boz pgnosticationē sciat magis qz aliq.

Conuenit etiam ad earū notitiā signoz
prietates per quas ventoz flatūs significem⁹
et gñaliter omnē eorū obseruare naturā.

Similiter conuenit vt inspiciamus in proprie-
tatibus signorum vt sciamus per ea cursum vñ
torum: et siue nature.

Vult dicere qd qñ sciē⁹ p pñam dñantez accidentia
que contingunt conuenit vt misceamus naturā suam: euz
natura planetarum secū participantium: et cum signis i q
bus stāt: qz qdlibz signū bz pprietatē suā: qd ad se pñet. Et
qñ vnū cū alio miscebim⁹ p cōmixtionē ipaz sciē⁹ qd
erit de oibus accētib⁹ q pñget et q vñ current et q acci-
dētia p vñtos ipos cōrigēt i nauibus et i oibus alijs rebus
et ptho. docebit nos cito pñetates signoz in ca. qd seqt.

Variationes autem augmēti vel diminutio-
nis in aliquibus horis cōtingentis ex cōiūctio-
nibus et pñentiōibus que post prefacta pun-
cta fuerint et ex stellarū erraticarū societate euz
ipsis in figuris gñaliter significabimus.

Et scire possumus mutationes que augebūt
vel minuent aliquando per cōiūctiōes vel op-
positiones que dicta puncta sequuntur: et pro-
pter participationem quam planete habebunt
cum eis in figura.

Tractatus

Ult dicit qd significatio cuiuslibz tps auget et minuit sz si gnificatione diuisionu et opponiu q sequit pnci. et filr au gebit et minuet pp applicatōes ptaaz vni cu alio: vel alie? eoz cu puctis: aut cu loco diuictōis: vl oppōnis: aut cu aliq anguloz: suoz. et ita significatio cuiuslibz tps erit accepta a cōiuctōe vel oppōne q erit aūq sol igrediat puctū suū: et ab eo qd seqt itroitu sol i puctū suū: et locis ptaaz cuiuslibz hāz triū horarū q sūt aū: et q sequunt: et ipamet hora q sol puctū igrediat. et n expedit i hac hora ascēdes illd ispicere: qm applicatio ptaarū cu sole sufficit et cum bis locis.

Re sō pricularē designabimus et diuictōibus ac puēōibus solis et lune q fuerit in vnoquoqz signoz et ex stellaz locis: hoc est igitur q mem sium obseruatio nūcupari potest.

Et significabit res priclares diuictōes solis et lune et eoz oppōnes q fuerit i quolibet signoz et pōt hō hāc significationē mēsu appellare.

Ult dicere qd qm sciē significatiōē vlez cuiuslibz tps: adiugam? eā cu significatiōe particulari: q erit p diuictōes et oppōnes cuiuslibz mēsis. adiugamus eā filr cu locis plane tarū q applicabūt soli et lune: et planete dñanti locis diuictō nū et oppōnū: et suis angulis: et gnāliter cu locis pncipalibz. Nā qm b sciē: cognoscem? accidēs qd qlibet die cōtinger. si voluerim? scire de statu aeris adiugem? hoc cu significa tione vli aeris q erit illo tpe: aut cu eclypsi et diuictōibz q fuerint circa tps illd. Et si voluerim? scire d legib? adiugem? cu significatore illi? legis. et si de regno et i qualibz p sona cu significatore natiuitatis illi? et de qualibz ciuitate cu significatore ciuitatis illi? vbi gratia. Inuenim? vnu lu minare eclypsal significās ex legib? legē vnā: et sciē? p eū qro tpe durabit lex ipsa. Et sciē? p diuictōes et eclypsas alias que post fuerit qūitate additiōis vel minutōis: et oēs mutatiōes q i lege ipa cōtingent. Postmodū ispicim? sta tū regni p mōz statū regl q tpe illo erit: deinde statū tps: p mōz statū mēsis i illo tpe: deinde statū diei i illo mēse. Cū āt hōia isperim? sciē? id qd accidet oī die in qz ciuitate et in quolibz hōie: cui natiuitatem sciām? Et hēas i mēte affixū qd tibi dixim?: q pncipium veris ē vtutis maioris et seqt illico estatis pncipiū i vtute: et sequit pncipiū estatis pncipiū autūnale: et b seqt pncipiū hyemale: ita q p mūm est in modo principij rei. 2^m in modo augmenti: tertium i modo finis: quartum in modo abassamenti.

In naturis signozū particularibz qualitatibus anni cōuenientibus. **Capl. XI.**

Dixit Daly.

Istho. docet nos i hoc caplo pprietates signoz et gra duum p cōmiscēdo virtutes eorum cu vtute pte dñante: et cu sole et cu lunaz alia supradicta p eēben do inde nām vincentē et iudicabim? fm illud in aere et om nibus alijs que diximus.

Ilorum qdē q huic rei necessaria sunt hec pdicta nos enarrasse et vni uscuusqz signi naturales pprieta tes priclares ex hoc q āni qualita tibz cōuenit: ac vniuscuiusqz stella rum pprietates ostēdisse cōueniēs ē.

Et postqz cōuenit nobis loq in his qbus indi gem? cu alio: qd diximus i pprietatibus vlibz et pricularibz cuiuslibz signoz pñētis ad statū sui āni et pprietatū cuiuslibz planete.

Postqz voluit narrare reglas ei? toti? qd accidet i anno

cōuenit vt loquatur i pprietatibz nālibus signoz et sua rū pñi p sciēdo id qd pñet ad qdlibz eoz: qm in eo fuerit diuictio vl oppō aut pta: dñs siue sol vl luna: vl q hēat pñ cipationē cu aliquo eoz i qu bematidē: et qm hec sciēmus et cognoscem? accētia priclares q sūt i qz mēse et oī die.

Erraticarū igitur stellaz similitudinē et non erra ticarū quaz cōplones erraticarū cōplonibus assimulantur cu aere et ventis. s. cu sol in eis fue rit necnon oīum signoz cu ventis et tēporibus similitudinē i pmissis oñdim? Restat itaqz par ticulares eoz naturas assignare.

Dicim? qd āni locuti fuim? de cōcordia plane tarū et stellaz fixarū q sūt de cōplexione plane tarum cu aere et cu vētis. Et filr de concordan tia signoz cu ventis et tēpibz: et remāsit nobis doctrinare suas priclares naturas.

Iā dixim? i pma parte et eo qd de scda mā sciuit id qd pñet ad vtutē cuiuslibz pte: et sūt dicti pte erratici: eo qd aliq sūt retrogradi: et aliq directi: et aliq i statidē: et qm sūt festini: qm vō tardi: et q se remouēt a zodiaco signoz aliq versus septētrionē: et aliq ad meridiē. Et dixit filr id qd pñet ad stellas fixas i. 9. caplo pme partis: et expñit significationē signoz et trigonoz. Et qm expñit hec oia remāsit narrare cuiuslibet signi et pñi eius pprietates.

Arietis ergo signi natura gnāliter pp equino ctū i ipo pñēs tōitrua et corniscatōes adducit.

Dico q natura toti? signi arietis: pp cōnocti uis qd ē i eo ē factrix tonitruoz et relāpagaz.

Qd signū arietis facit tonitrua et relāpagos est: qd cu sol ipm igrediat dissoluit ei? calor būditatē q adiungit i hye me: et ppter hoc cōgregat in aere multa fumositas būda: et sūt inde nubes: et qm vna cu alia pcutit et mouent fori ter fit tonitruū ppter sonū illius motus: et ppter percussio nem motus fit relāpagus.

Sz naturā suaz pñi in augmēto et diminuti one ex pprietatibus stellarum non erraticarū q in eo sūt deprehendit.

Et natura suaz pñi i addēdo vl minūdo pōt sciri p naturā stellaz fixaz q sūt in eo.

Bene debes itelligere p hoc dñi id qd plures diximus qm signa sūt māstones q nō hnt opera: et opera sūt stellaz fixarū q sūt i eis: et q sol currit p ipa oia vno anno noia tur qdlibet eoz fm q sol operatur i eo. Et qz quelibz stel laz fixarū manet in parte signi. 100. annis sz opinionem antiquam et nouam. 70. ānis: cōuenit q sit vnius pris opus ipius stelle donec ibi durauerit: et qm remouebit ad partē aliā ipm opus partis pprie erit scde: qz opus stelle fixū est: et ppter hoc pertiet ad partem ipam signi: et accipit inde no me: eo q stella fixa multum durat ibi. Et si ptho. voluisset narrare virtutē et opus cuiuslibet stelle lōg? fuisset nimis liber suus: tñ docuit se viā in nono caplo pme pris q b sci as: et diuisit i hoc loco qdlibz signū i. 3. partes: et extraxit cō plonē q sit ppter cōmixtiōē vtutū stellaz fixarū q sūt in quolibet tertio trinoz signoz: vt iudices p eam et hanc viam sequaris: et inspicias accessum stellarū et mutatiōē snam: de loco ad locum: et fm hoc mutabis iudiciū et faci es i eo sicut tibi dixim? i glo. nra. hec. n. ē maneries: et rō sub tilis valde. vñ i ea ispicias et ipammet itelliges.

Nāqz signi pncipia plūtas et vēros efficiūt eiusqz medietas tēperate cōplexiōis existit. Et

De rego

Propositi
Compendio
Eius
Vnde
falsitas

trema & opse eiusdē pburit & mōralitatē gñat.
C Et pñcipia bonum signoz sūt generātia plu-
 uias & ventos & media temperata fines facien-
 tes mortalitatem.

C Vult dicere qd stelle fixe qd erāt i suo tpe i pñ^o arietis hñt
 pñone qd nō cōmīscēt cū pñone solis: qd pñet ad totū sig^m
 arietis: & qd accidit inde qdā virt^o qd trahit fumositates hu-
 midas qd sūt mā pluuiarū & vētorū. Sñr stelle fixe qd erant
 suo tpe i me^o signo arietis: hñt pñone nō cōmīscēt cū cō-
 plexiōe solis qd pñet ad totū signū arietis: et accidit ide qd
 dā vñus qd assimilabit virtuti iouis & veneris i tēperamēto.
 Sñr stelle fixe qd tpe suo erāt i fine arietis hñt cōplexiōne
 nō cōmīscēt cū sol cōplexiōe qd pñet ad totū sig^m arietis:
 et accidit ide vñus vñā: qd assimilabit virtuti martis i sua pñu-
 sione. & ē gñatīx mortalitātū: eo qd facit putrescere bumi-
 ditates i hyeme cōgregatas. et qñ res ita fuerit: pñenit vt
 cū aliq^o res hāz stellaz mutabit ad sig^m tauri pñmixtio fiat
 iter eas & op^o solis qd pñet ad totū signū tauri. vñi gñā.
 iā itellerim^o qd pñlo solis qd pñet ad totū signū arietis ē ge-
 neratīx fumositatū būidaz qd faciūt nubes: tonitrua: et
 relāpagos. & scim^o qd qñ vñutes stellarū fixarū cōmīscēt cūz
 hac cōplexiōe qd erat tpe pñhole. i pñ^o arietis: accidet inde
 qdā pñmixtio gñatīx pluuiarū vētorū. & ē dclaratūz qd h cō-
 plexiō hāz stellaz gñat sñr fumositates būidas. et qñ mu-
 tabūt be stelle ad mediū arietis et cōmīscēt sue vñutes fa-
 ciētes būiditatē cū vñute solis i sig^m arietis: accidet nihil vē-
 torū et minus pluuiarū. et s3 hoc hāc regulam cōuenit te-
 itelligere i alyz signis: qñ iā dixit opa qd pñia sūt cuilibz
 pñi eoz. Et pñt eē qd addēt et minuēt h opa pñ illū qd dñabi-
 tur i pñe qd an fuerit sine oppōne et eclypsis: et pñiūctiōi-
 bus aliorū planetarū ceterisqz applicationib^o.

C At ipaz illa qd sūt septētrionalia calefaciūt & d-
 struūt: qd at sūt meridiana cōgelāt & ifrigidāt.

C Et qd fuerit in septētrionalibus erūt calide dāno
 se etque meridionales frigide multum & ma-
 gnas generabunt gelatas.

C Pñ^o qd dñt qdlibz signū i tres pres: & qdlibz pñē i. lo. grad^o posu-
 it cuilibz pñi ex opib^o stellaz fixaz ea qd erāt i suo tpe i pre
 illa & remāserūt i parte septētrionis & meridiei multe stelle
 fixe i qdlibet signo radiūxit sñr opa que opabant i septētri-
 one vñā adiūctione: & qd operabant i meridie alia: vñ caput
 qdlibet signū adiūctiōes. s. Et appet per suum dñm qd oēs
 cōplexiōes stellaz fixaz que sūt i pte septētrionis arietis
 sunt de cōplexiōe martis: & qd i parte meridiei sūt de pñli-
 one saturni. Et qñ accidit i aliq^o pte hāz duaz ps eclypsis:
 aut latitudo lune tpe cōiūctiōis vel oppōnis siue pñte do-
 minantis cōmīscēt opus hāz cōiūctionū cū opere eclyp-
 sis: aut cū cōiūctiōe vel oppōne siue cū dñante pñta. Et s3 b
 intelligas i eo qd de stellis remanet i al^o s signis.

C Tauri vero signūz vñr vñrāqz cōplonē signifi-
 cat: sed tñ ad caloris significatiōne proclini^o ē.

C Et totū signū tauri significat duas cōplones
 & tendit parum ad calozē.

C Vult dicere qd qñ sol fuerit in tauro desiccāt & būectat
 equalr: & siccitas ē p magnum calozē: & būiditas ppter at-
 tractionē fumositatis būide qd erat an: & ppter b facit hic
 plns caloris qd cū est in ariete: & postq ita ē erit signū tauri
 recipiēs a sole hec opa. Sñr qdlibz signū & sue partes reci-
 piūt a sole & stellis fixis vñutē cū qd operant vñutes solis: et
 ipaz stellaz fixarū: & bec ē res gñalis i toto.

C Ac suaz initia pñli maxie at qd circa pleiades
 sūt terremotus: vētos: & nebulas faciunt: eiusdē

vero medietas būectat & ifrigidat. Qd aut circa
 aldebaran in eius extremo ponit ē igneus & co-
 ruscationes & fulgura gignit. ipaz vero qd septētri-
 onales sūt tēpate pñlonis existūt & qd sunt meri-
 dionales iftabilitatē & mor^o iordiatos faciunt.

C Et prime pres eius ille que sequūtur pleiades
 sūt factrices terremotus & ventoz ac nubium:
 & qd sūt i medio ifrigidāt & būectāt. Et postre-
 mo a pre aldebaran: sūt de nā ignis ignite de re-
 lāpagis & coruscationib^o. & ille de parte septen-
 trionis sunt pñlonis tēpate: & ille de meridie fa-
 ciunt mōtus fortes trabaifosos p reglām.

C Hoc dñm pñbo. demōstrat qd pleiades erāt suo tpe in. io.
 gradibus pñis tauri: & qd eius nā erat facere fños siccos: qd
 bus fñit vēti & terremotus: & ppter adiūctionē sui operis
 cū opere totius tauri fñit nubes: ppter attractionē fumosi-
 tatis būide. Nūc aut ē i nro tpe i medio tauri: & pñie facit
 vētos: tñ qz fumositas spargit ppter magnū calozē n facit
 nubes: nec terremotus nisi paucis vicibus. Apparet. n. a su-
 is vñbis qd vñ stellaz fixaz qd erāt suo tpe in. io. gradibus p-
 mis tauri erāt de nā mercury. Et vñus eaz qd erāt i medio
 tauri hēbāt vñutē veneris: & qd erāt i fine eius: hēbāt vñutē
 martis: & qd erāt i septētriōe eius hēbāt vñutē iouis: & qd in
 meridie vñutē mercury qñ cōmīscēt cū saturno. Et qd qñli-
 bet pñiū tauri recipiebat vñutes stellarū fixaz qd erāt i eo.

C Signūz at gemiozūz vñr facit tēpiem.

C Et totū signūz gemiozūz facit tēpātiām.

C Verba pñbo. qd dicit in qdlibz signo per se pñt hñe glo. duas.
 vñā est quā an diximus qd signa recipiūt a sole vñutē vñaz
 qd cōcordat cū suo opere qñ ipz igredit. alia ē qd signūz reci-
 pit ab oibus alyz stellis fixis qd sūt i eo vñ vñā qd concordat
 cū pñiūctiōe qd sit per cōmīctionē olum. tñ glo. p^o ē cōueniē-
 tior vñbis pñbo: & bñ apparet qd vñus geminozūz est simit
 virtuti iouis.

C Quoz pñcipia magne sunt būectatiōis & de-
 structiōis. Media vero tēpatā demōstrāt pñlo-
 nē. Extrema qdē cōmīcte cōplonis & instabilis
 eē dicuntur: eaz pres septētrionales ventos ac
 terremotus adducunt. At meridiane ignee sunt
 & comburentes.

C Et prie pres ei^o sunt būiditatis multe qd corru-
 pit: & ille d medio cōplonis tēpate: et ei^o postre-
 me sunt d natura pñmixta: & qd sunt i septētriōe fa-
 ciunt ventos & terremotus & ille de meridie sūt
 ignee comburentes.

C Stelle fixe qd erāt tpe pñbo. i pñcipio geminozūz habebāt
 vñutē saturni: & qd i medio vñutē iouis: & qd i fine vñutē mer-
 cury cū ē direct^o. et qd erāt a meridie hēbāt martis vñutē.

C Signū itē cācri gñalr facit serenitatē & calozē
 cui^o primordia qd circa pñsepe locat calidū ac tur-
 bidū aerē reddit: nec nō terremot^o & obscurita-
 tē afferre pñant. Que aut sunt i ei^o medio tēpe-
 ratā nutriūt cōplexiōne: & que i eiusdē extremo
 ponunt vētos pñcreāt: septētrionales vero pres
 siue meridionales ignee sunt & comburentes.

C Et totū signū cācri facit serenū & est calidū. &
 prime pres ei^o qd sunt circa stellā qd dñā ē pñsebre

Tractatus

faciunt aerē calidū bucornadū: luguburā: et terre
mor. Et ille de medio cōplexionis sunt tempe-
rate. et postreme faciunt ventos. et septentrio-
nales et meridionales sunt ignee comburētes.
C Stelle fixę q̄ erāt tpe pthole. i pncipio cācri hēbāt virtu-
tē martis i faciēdo magnos calores et terremotus. et virt^{sa} sa-
turni est facere luguburam. ac si diceret q̄ eius ē est sicut
illa martis. et parū sic illa saturni. et q̄ erāt i medio cancri
hūt virtutē iouis: et postreme virtutē mercurij quādo com-
misset cū ioue. et ille ē septē^{me} et meridie hūt virtutē martis.
C Leonis qdē signū calozē et aerē turbidum vlr
designat: ei⁹ ptes pcedētes aerē calidū et turbi-
dū ac mortalitate sannūciāt: ei⁹ vero medietas
tēperate cōplexionis existit: et q̄ ponūtur extre-
ma humectāt et destruit. At q̄ sunt i septētrio-
ne ignea sunt et cōburentia: q̄ vero meridianā
sibi ptē vēdicāt humectāt.
C Et totū signū leonis facit calozē et tps bico-
nadū. et prime ptes ei⁹ faciūt aerē corruptum et
bucornadū. et mortalitates. et ille de medio sūt
tēperate cōplexionis et postreme multū humi-
de et faciūt corruptionē et septētrionales sūt pbu-
rentes ardentes: et meridionales humectantes.
C Aer calid⁹ bucornad⁹ pcorat cū virtute solis. et stelle fi-
xe q̄ erāt tpe pthole. i pncipio leonis hūt nāz solis et martis. et pp
B sit aer calidus bucornad⁹ faciēs mortalitates. et q̄ erant
i ei⁹ medio significāt tēperamētū fm q̄ ptnet ad tps esti-
uale: et ita cōuenit te intelligere a dictis pthole. in quolibet
loco vbi dicit tēperamentū. illud qd ptnet ad tēpus. Qz
fm q̄ galienus pbanit vrbō absolutō tēperantia ē tēperā-
tia vā: et ē ibi tēperantia i cōparatione alteri⁹ rei sicut dice-
mus q̄ hō tēperatus ē i cōparatiōe pplexiōis leporis et leo-
nis. qm cōplexio sua ē elōgata ab istis duabus p vñū equa-
le: et sic dicim⁹ q̄ pplexio huius boīs ē tēperata i cōparatiōe
huius alterius q̄ ē frigidus et huius q̄ ē calidus: his enī tri-
bus maneriebus debes intelligere tēperatiā quā dicit ptho-
leme⁹ p3 q̄ ptiēt ad q̄libz eap: et bene appet q̄ v⁹ stellarū
fixaz q̄ erāt suo tpe i medio leonis ē de nā iouis. et postre-
me de nā saturni. Et septētrionales de nā martis: et meridi-
onales de nā mercurij: qm cū venere est cōmixtus.
C Signū aut virginis vlr humectat et tonitrua
demonstrat cui⁹ ptes prime maiorez calozem fa-
ciunt et destruit. At medie tēperatā complexio-
nez obseruāt. vltime vero sunt aquatice: ei⁹ ve-
ro ptes septētrionales vētos adducūt: et meridi-
ane tēperatā cōplexionē obseruāt.
C Et totum signū virginis ē humectās et faciēs
tonitrua. Et eius ptes prime sunt maioris calo-
ris dānose: et ille de medio tepate cōplexionis:
et postreme aquose et septētrionales faciētes vē-
tos et meridionales tēperate.
C Vult dicere q̄ signū virginis ē de complexione mer-
curij qm cū venere cōmissetur. Nā hoc modo humectat: et fa-
cit tonitrua: et stelle fixe q̄ erāt suo tpe in principio vginis:
hūt cōplexionē martis: et ille de medio cōiunctionē iouis
postreme cōplexiōe saturni: et ille de septētrione: cōplexio-
nē mercurij: et de meridie cōplexionē iouis.
C Libre signū gñaliter variat et mutat: cui⁹ par

tes pcedētes ac medie tēperate sunt cōplexiōis.
Qz at in eius extremo locatur: ē aquaticum. At
qd i septētrione constituit vētos pcreat: et qd in
meridie ponitur: hūctat et mortalitatem gñat.
C Et totū signū libe ē mutans et cābiens res:
et eius prime ptes: et ille de medio sunt tēperate
cōplexionis: et postreme sūt aquose: et septētrio-
nales faciētes vētos et meridionales hūctates
et facientes mortalitatem.
C Totū signū libe ē cābiēs et mutās eo q̄ qm sol ingredit⁹
signum istud mutat tps et fit autūnū: et nā autūnū ē vt aer
mutet mltoties q̄ alii fiat caloz: alii frig⁹: alii siccitās: et pp
B ē libra cābiēs res et mutās: et stelle fixe q̄ erāt i pncipio⁹ et me⁹
ei⁹: sūt de nā iouis et veneris: et q̄ erāt i fine habebāt nāz lu-
ne et saturni. Et septētrionales sūt de nā mercurij: qm cū
misset cū ioue: et meridionales de nā saturni.
C Scorpiōis signū vlr facit tonitrua: et ē igne-
um: cuius partes pcedētes vētinuū faciunt: et
que in eius medio locatur tēperate sunt cōplexi-
onis: extreme vero terremot⁹ ostēdunt eius se-
ptētrionalia pburunt: hūctāt aut meridianā.
C Et totū signū scorpiōis ē igneū et faciēs toni-
trua: et ei⁹ prime partes faciūt gradinez et earū
principium ē sicce cōplexionis: et ille de medio
sit tēperate: et postreme faciētes terremot⁹: et se-
ptētrionales pburētes: et meridiōales hūctates.
C Nā totius signi scorpiōis assimilāt martis nāe. Et eius
pme stelle sūt de nā saturni: et ille de medio ē nā iouis et po-
streme de nā mercurij. Et septētrionales de nā martis. et
meridionales de cōplexione saturni.
C Signū sagittarij gñaliter facit ventos: et ei⁹
humectāt initia: ptes vero medie tēperatā com-
plexionē idicāt: vltima sunt ignea ipsius: septem-
trionalia ventos adducunt: meridianā vero for-
titer humectāt et variant.
C Et totū signū sagittarij est faciēs ventos: et
prime ptes ei⁹ sunt hūctantes. et ille de medio
tēpate: et postreme ignite: et septētrionales faci-
entes vētos et meridiōales mltū hūide mutāt.
C Totū signū sagittarij recipit a sole et a stellis fixis que ibi
sunt talem complexionem qualis est illa mercurij quando
est mixtus cum ioue: et stelle fixe que erant suo tpe in eius
pncipio hēbāt virtutē veneris: et ille de medio sicut virtutē
iouis: et postreme sicut martis. et septētrionales sicut iouis
et mercurij: et meridionales sicut saturni qm ē i loco hūido.
C At capricorni signū vlr nimis hūctat et prin-
cipia pburūt et destruit: et e⁹ media sūt tēpate cō-
plexionis: extrema vero pluias oñdunt: et septen-
trionalia sen meridiōalia humectāt ac destruit.
C Et totū signū capricorni ē multū hūidū: et ei⁹
prie ptes sit cōburētes dānose: et illō ē medio tē-
perate et postreme mouētes et pluias septētrio-
nales et meridionales sūt mltū hūide et dānose.
C Qm sol ingreditur capricornū crescit mltū hūiditas inter-
nos: et ppter hoc recipit a sole magnā hūiditātē. et stelle fi-
xe q̄ i suo tpe erāt i eius pncipio hūt vi martis: et ille de me

dio iouis: et postreme lune et mercurij: quoniam est comixtum cum luna: et septentrionales et meridionales habent viz saturni quando est in loco aquoso.

Signum aquarii generaliter ifrigidat et est aquaticum cuius initia valde sunt humidum et est media tepant in plenitudine extrema vero facit ventos: illi septentrionalia proburum: meridiana vero ventum facit.

Et totum signum aquarii est frigidum aquosum: et est prius partes sunt multum humide: et ille de medio tepate et postreme facientes ventos: et septentrionales proburum: et meridionales facientes gradine.

Quoniam sol intrat aquarium ifrigidat tempus et multiplicat pluuiam. et propter hoc recipit B signum nam frigidum aquosum: et stelle fixe prius ipsius habent plenitudo lune et ille de medio veneris: et postreme mercurij: et septentrionales martis et meridionales saturni.

Piscium vero postremum signum vltimum ifrigidat et ventos generaliter et partes prius tepate complexionis existunt: medie fortiter humectant. vltima vero comburunt meridiane quidem sunt aquatice: et septentrionales ventos efficiunt.

Et totum signum piscium est frigidum faciens ventos et est partes prius sunt teperate: et ille de medio multum humide: et postreme comburentes: et meridionales aquosae: et septentrionales facientes ventos.

Quoniam sol intrat pisces est tempus adhuc frigidum. et quia calidum incipit augeri pars sunt multum humiditates in aere. propterea habent veteres scire. et propter hoc recipit B signum nam frigidum faciens ventos. Et stelle fixe que erant in eius principio habent nam veneris. et ille de medio plenitudo lune: et postreme plenitudo martis. et meridionales plenitudo lune cum est in loco aquoso. et septentrional plenitudo iouis et mercurij in faciendo ventos.

Hic pfectum dicitur pthole. in signis et suis partibus: et est manifestum per regulam quam dedit nobis qua sciemus id quod accidet omni die: ubi gra: si ille qui dicit fuerit humectans: et amicebis cum stellis fixis humectantibus: et locus coniunctionis et oppositis que precessit fuerit in loco humido: aut luna: vltimum sol: in tali loco be res si vna. si alteri applicuerit aliquo aspectu significat quod erit illa dies humida: et multe pluuiie. Et si saturnus reb: istis applicuerit erit pluuiia fortis et danosa cum lugubritate. et si iupiter erit teperies: et tempus saporosum: et omnes alias applicationes intelligas isto modo.

In particulari qualitate investigatione. Ca. XII.

Dixit baly.

Pthole. docet in hoc capitulo quoniam res quas predixit vini. dum de modo quod eas sciamus certe quoniam ipsis hora qualibet indigemus.

Posteaque premisis significationibus particularium modos subsequenter dicam. Unus igitur istorum modorum est observatio rei generaliter quod per observationem rei vniuersumque quartum debent. In quo prius coniunctionem vel puentio nem solis ac lune que solstitialia et equinoctialia puncta precesserit ut prediximus observemus orizontem: et vltimum orizontem angulos hora coniunctionis vel puentio nis in vno quoque climate per quo investigare volumus velut aprant in natiuitate aptemus: postea planetas al mudabit locorum in quibus coniunctio vel puentio fuerit: nec non dispositionis anguli quam bec loca

sequetur: quemadmodum in rebus eclipsis ostendimus observemus.

Et post hoc dicimus isto modo erunt significatio nes particulares: hac manerie quam volo dicere ac monstrare. vna eaz est inspicere in re vltima: et est id quod potest homo scire de facto cuiuslibet quarti ex quatuor anni sicut in modo quem dicimus: quod orizontem inspiciamus et mens apponamus: et primiori coniunctionis solis et lune: vel oppone que fuerit ante quatuor tropicos. et quod rectificemus angulos tempore coniunctionis vltimum oppositi in quolibet climate: cuius esse scire volumus sicut facimus in natiuitatibus. postmodum accipies planetas gubernantes locorum coniunctionis vltimum opponit gubernatores angulorum que bec loca sequuntur sicut antenueramus in facto eclipsis.

Res prima quam debemus facere est: quod accipiamus vltimum sciamus. si quid erit et quoniam erit: et in qua terra et quoniam sciamus hoc: et inspiciamus in quo quarto ex quatuor anni quartis accipiamus illud continetur: et accipiamus coniunctionem ab ascendente ad res proprias illius quarti. Postmodum rectificabimus ascendens coniunctionis vltimum oppositi que erit ante quam sol ingrediat punctum illius quarti et alios angulos ac planetas et stellas fixas: et inspicimus quid significat totum istud in illo quarto: et cum hoc bene certificabimus inspicimus totam significationem: et videbimus que viciat: et per eam iudicabimus. hoc. n. est propositum pthole. si bene intellexisti verba sua.

Deinde generalia proprietatum quartarum.

Primo modum: sciemus re generale a proprietatibus quartorum. Vult dicere quod quoniam sciemus significationem vltimum et quod significat gubernator quarti in quo erit accipiamus inspicimus postmodum isto modo. ponamus quod accipiamus sit frigiditas: et tempus quo accidit estas: dicemus quod estas erit modici caloris: et si accipiamus fuerit calor et habuerit contingere in hyeme iudicabimus quod hyemes erit calida: et modici frigoris ac pluuiie: et omnia alia isto.

Et augmentum ac diminutionem fortitudinis debilitatisque futurorum ex naturis stellarum al mudabit addiscemus eorum qualitates cuiusmodi fuerit et quod qualitates erit ab ipsis mouentur observando.

Et sciemus mutationem et augmentum fortitudinis ipsorum accipiamus que ad re pertinet generale vltimum sue mansuetudinis a natura planetarum gubernatorum: inspiciedo eorum qualitates: et cuiusmodi statum mouent per eos.

Vult dicere quod sciemus fortitudinem accipiamus et quale erit a natura gubernatorum: et si concordauerit sua qualitas cum qualitate quarti erit accipiamus forte: et si discordauerit minuet de qualitate accipiamus tantum quantum erit discordantia.

Secundus vero modus est rebus mensuratio: observatio. In quo coniunctiones et puentiones que sunt in vnoquoque mense et in vnoquoque signorum secundum ipsum eundem modum quem prediximus.

Secundus caplim est inspicere in secundo mensuratio: et hoc est id quod puenit inspicere a secundo coniunctionis et oppositi que erit in quolibet signorum in illamet manerie que dicimus.

Vult dicere quod quoniam sciemus id quod accidet generaliter in quolibet quarto: anni: puenit et vltimum sciamus id quod accidet quolibet mense ex mensibus illius quarti. Et poterimus hoc scire a coniunctionibus et oppositis que erunt quolibet mense illius quarti et angulorum a planetis gubernatoribus.

Tractatus

CPost eorum que dicemus notitiam observare ne-
cesse est. Cum igitur coniunctio fuerit circa pun-
ctum solstitialem velequinocetialem que preces-
sit coniunctiones usque ad eiusdem quarte perfe-
ctionem observabimus. et cum circa quemlibet
istorum punctorum puentio fuerit: puentiones
usquequo eadem quarte pficiatur attedem?

CEt convenit quod ante retineamus id quod volo di-
cere. dico quod quando accidit coniunctio circa unum
punctum ex quatuor tropicis quod transiit in
ispiciemus ad coniunctiones donec perveniamus
ad aliud quartum quod sequitur ipsum. Et quando accidit
oppositio circa unum horum punctorum ispiciemus ad op-
piones donec perveniamus ad illud quartum quod sequitur ipsum.

CPostquam significatio est semper accepta a coniunctionibus et
opponibus convenit quod sit mensis de una coniunctione ad alias
si quartum coniunctionale fuerit aut de opposione si quartum
opponale fuerit. Ita quod ptholomeus tenet quod principium cer-
ti temporis non est quando sol itrat aliquod. 4. punctum sed tenet quod est a
coniunctione vel opposione que erit circa h. 4. puncta: quod si gu-
bernatorum remanet et durat donec duraverit illud quartum
sicut ante monstravimus. Et postquam ita est ispiciemus si quartum
fuerit coniunctionale: faciemus caput mensis primi quartum ab
illa coniunctione: et secunda coniunctio quod postmodum veniet erit
caput mensis secundi illius quartum: et tertia coniunctio caput mensis
terti et iudicabimus quolibet mense secundum significationem sue
coniunctionis et secundum suam compositionem cum toto quarto. Sic facie-
mus in opposionibus si quartum opponale fuerit.

CItem angulos et stellas uniuscuiusque predi-
ctorum locorum almudebimus observare debemus.

CConvenit etiam nos inspicere in angulis et pla-
netis gubernatibus ambo loca que diximus.

CUnus locus est coniunctio et oppositio que est circa punctum
quartum quod sol igreditur. alius est coniunctio et oppositio principii
mensis in ipso quarto. Inspiciemus enim ipsum quod ostendit in uno et alio.
et vincet ille qui magis potens fuerit cum proprietatibus illius quarti
cum accite vel secundum quod videbimus de posse illius virtutis
aut debilitate.

CEt propinquarum stellarum apparitiones et er-
raricarum stellarum alicuius et alius: earumque
stellarum proprietates atque qualitates: quos et
ventos ipse movet: nec non signorum in quibus fu-
erint partes investigemus. Rursus ad quos ven-
torum flatus latitudo lune declinat cum a zodiaco
circulo declinavit observabimus: ita ut in maio-
ri parte qualitatibus mensis: per hec omnia quod vicerit et
eorum flatus presciamus.

CEt quod inspiciamus proprie in apparitione stella-
rum fixarum que sunt circa: et per apparitiones plane-
tarum: et applicationem aut elongationem unius
scilicet ab alio et in suis proprietatibus et statibus: et
quos ventos movet he stelle: et partes signorum
quibus erunt. Similiter ispiciemus a parte cuius
venti est latitudo lune: si removebitur a zodia-
co signorum: ita quod per hec omnia, scire possumus quod
magis vincet de suis ventis in statu mensis.

CQuando sciemus de eo qui distat in quarto et eo qui domi-
nat in mense: quod accidet in ipso quarto: et in illo mense quartum a par-
tibus ambabus: et de applicatione stellarum fixarum que apparebunt
circa: et de applicationibus planetarum unius cum alio: et elon-
gatione sua: et declinatione suarum latitudinum: et proprietates
signorum et suarum partium in quibus sunt: et hec omnia comisce-
bimus unum scilicet cum alio: et sciemus virtutem vincere: et iudicabi-
mus secundum hoc rem contingere quolibet tempore: et quolibet quarto
et quolibet mense. hic est locus qui solus intelligenti bene ipsum
et eo bene isperet sufficit in hac arte: tamen si non intellexerit erit
multum elongatus ab hac arte. hoc autem modo potest quod ipsum bene
intelligere: intelligendo scilicet quod docuimus usque hic de vrbis
pthole. et beat id paratum in intellectu suo habendo et intel-
lectum subtiliter et sanam considerationis virtutem utendo multum
et inspiciendo in eo.

CTertius autem modus est ut fortiores significatores qui super debilitatem et fortitudines rei si-
gnificat observemus. Quod ex societate luminarum
in figuris particularibus non solum in figuris co-
iunctionis et prenentionis: verum etiam in ipsis que in di-
cothomitate lune deprehenditur.

CTertium propositum est inspicere in subtilioribus
significatione que mansuetudinem rei ostenderit: aut
fortitudinem: et hec est res que sciri potest a participatione
solis cum luna in figuris particularibus non in figuris
coniunctionis et oppositionis solummodo. Sed in
his que fuerint quando luna fuerit dimidiata in luce.

CDedit nobis regulas per quatuor tempora anni: et per men-
sibus: et intelligemus per eas quod accidet in medietate cuiuslibet
mensis: per oppositionem si mensis fuerit coniunctionalis: et per
coniunctionem si fuerit oppositiōalis. ponamus enim quod aliquis
mensis est coniunctionalis. poterimus autem scire id quod accidet in
medietate secunda mensis per oppositionem que fuerit post illam co-
iunctionem. Et modo dat nobis regulam in hoc loco qua sciamus
id quod accidet in quolibet quarto ex. 4. quartis mensis. dicemus
quod hoc sciri potest a luna cum fuerit dimidiata in luce et hac hora
erit luna in. 4. solis: et sicut accipimus significationem me-
diatatis mensis per coniunctionem lune cum sole: aut per oppositi-
onem eorum: ita accipiemus significationem eius quod accidet in
quolibet. 4. mensis a sua quarta. Et quando videmus oppositiones
unius ad aliud sciemus fortitudinem accideris: vel eius man-
suetudinem: et omnia que diximus alia. Sic expedit ut rectifices
angulos i. 4. et iudicabis per eos sicut iudicasti per oppositiones
et coniunctiones.

CEritque frequentius initium alterationis que figu-
ratur tribus diebus antequam sit cum sole luna: et for-
san erit hoc opus. 3. dies qui super equalium lon-
gitudinem accidet.

CEt erit principium significationis mutationis ut plu-
rimum: aut per tres dies antequam luna sit cum so-
le. et potest accidere post per tres dies: ita quod erit in
elongatione primum equalium.

CLuna currit per totum signum duobus diebus completis: et
una parte tertii. et hoc posuit pthole. diem completum propter brevitatem:
et quod virtus corporis lune est ante vel post per gradus: et
propter hoc fuit tres dies: hoc dictum pthole. intelligitur duobus
modis. prius est quod luna transiit in sex diebus duo signa com-
pleta: et transiit per duo signa pervenit ad tot numeros quot
sunt in firmamento. Et postquam ita est convenit quod applicet ad
punctum omni significationis in tribus diebus anterioribus: et in tri-
bus sequentibus: et hora qua pervenit ad ipsum movet signifi-

*Stellas propinquas
planarum
proprietates*

ratio illa. 2. q. vt lune voluit cu virtute solis et tribus diebus an applicatione: et ita remanet mixta usque ad tres dies post suam applicationem: quod corpus solis habet gradus an et post: et corpus lune. id est an et post. modus tamen primus magis concordat cum opinione philosophi. secundus. nihilominus uterque habet suam rationem.

Item deprehenditur ex ipsorum duorum societatibus cum stellis erraticis in his vel in alijs qualitibus ut in trino et sextili.

Silr sciemus hoc a participatione quam habent cum planetis in figura et quolibet horum statuum: et aliorum sicut est in sextili et trino.

Inspice ad vba philosophi. quomodo continuatur vnum cum alio: et qualiter posuit radicem significationis sepe ab applicatione lune soli. Nam in hoc loco dicere voluit quod scire possumus id quod accidet in mese et in medietate mensis a participatione planetarum hora coniunctionis vel oppositionis: postmodum secutus fuit hoc dicens quod habet inspicere participationem planetarum et signorum cum lunariis hora. 4. aut. 6. aut trini: et tunc radit de his quod in qualibet applicatione quam luna cum sole habet: habemus formare ascendens et angulos et inspicere ad planetas et stellas fixas quomodo ipsa hora morantur et ad iugendo sepe re particulari cum vbi de modo quod sciamus id quod scire volumus an quod accidat. philosophi enim addit in hac demonstratione nobis et glossam.

Et quod hec naturalis ordine imitantur.

Quia hec quod dico re naturalis sequuntur.

Hoc quod dicitur est: quod quod virtus solis et lune commiscebitur erit virtus vincens parte quod dominabitur per multas dignitates hora coniunctionis illi: parte appebit opus in rebus que sunt inter nos sicut monstrauimus.

Ad variationis autem qualitatem puenientur cum naturales similitudines quas habent signa et stelle que obseruantur: cum aere circudante et ventis imitabuntur.

Et poterimus scire statum mutationis: sequendo concordantias naturales planetarum quas accipiunt: et si gnorum cum aere nos circudante ac ventorum.

Uult dicere quod qui inspicimus angulos et loca planetarum hora qua duo lunaria vnum. scilicet alteri applicat: et sciemus nam parte dominantis quod tamen mutabitur res vbi accipiendo operationes sui operis cum ope gubernatoris primi et cum proprietatibus aeris et ventorum in illo tempore sciemus ex hoc quod tamen augebitur res et minuetur.

Baru vero qualitatum particularium fortitudo que quotidie fuerit: tunc erit proprie cum non erratice stelle que maioris claritatis et fortioris operis fuerit mane vel vespere in oriente vel occidere habet solis affinitate appebitur: propterea quod hic in maiori parte qualitates particularis ad suas naturas mutantur et alterantur.

Et virtus horum statuum particularium quod erit die qualibus erit proprie a stellis fixis que sunt luminis et operis maioris cum appuerit vespere siue mane ex parte orientis vel occidentis respectu solis: et hoc est quod mutantur et reducuntur vltimum status particularis in natura earum.

Stelle fixe que sunt maioris lucis sunt ille que sunt prime magnitudinis: et eas in virtute secuntur stelle que sunt secunde magnitudinis: et secuntur eas ille que sunt tertie magnitudinis. Nam cui libet hanc crescit virtus que mane apparet sub radijs solis aut vespere circa ad intradum sub radijs: quod virtus commisceatur cum virtute solis. Et manifestum est quod quous virtus solis sit vix traxerunt ad virtute que stellarum commisceantur cum eo. Silr et

de luna. Et postquam ita est in stellis fixis magis erit in planetis: et qui commiscebimus res istas habet quod quilibet die continget sciens inde accidentia particularia cuiuslibet diei.

Item non minus erit hoc cum lunaria in angulorum aliquo fuerit. Debilitates etenim et fortitudines qualitatium vniuscuiusque hore continget cum in his locis lunaria precesserit. Sicut accessus et recessus cum in his angulis luna fuerit euenire probatur: et mutatio disponum ventorum proprie: non est nisi apud cursus duorum lunarium ad istos cardines et est mutatio earum ad ventum ad quem declinat latitudo lune.

Silr erit hoc non minus eo quod diximus cum aliquod lunarium transierit per angulos: ita quod mansuetudo et fortitudo que erit in statibus cuiuslibet temporis accidet quod transibit lunaria per hec loca sicut recetia et minutio sunt per transitum lune: per hec loca: et mutatio statuum ventorum erit proprie quod transibunt lunaria per hos angulos: et mutatio sua erit vento que erit a parte vbi declinat latitudo lune.

Uult dicere quod qui aliquod lunarium transierit per aliquem angulum que fuerint in applicatione sua prima significabit additionem vel minutionem accitis applicationis: et additio erit quod fuerit significatio sui transitus: ipamet significatio radialis: et minutio erit quod fuerit due signis diuerse: et postquam ita est qui applicuerit gubernatori vtrumque lunarium vel ipsi gradui significatio faciet idem: et conuenit ut scias quod gradus signis est gradus lunaris quod est super terram. postmodum gradus solis est gradus signis: Silr secundum fortitudinem anguli erit fortitudo rei et mansuetudo: quod angulus ascendens et io. habet vix maiorem quod. 7. et quarta. Et philosophi. certificat deum suum: per id quod appetit recetia et minutio maris: quod quod luna fuerit in vno gradu signis facit additionem in recetia. v. gra. quod fuerit ascendens gradus coniunctionis vel oppositionis precedens in itinere solis in eadem vel alio signum sepe cum luna transierit per illud signum deminuit augm. nyli. Silr sepe cum applicuerit parte gubernatori et cum transierit per locum coniunctionis vel oppositionis que fuit: excepto si continget alia maior significatio que distinet. Silr venti mouentur de vna parte ad aliam: hora que transit aliquod duorum lunarium per aliquem angulum ex angulis ascendens significationis secundum partem ad quam declinabit latitudo lune.

In omni autem loco scire debemus quod prius generalis occasio fortior est. Que vero sequitur sit accitum particularium occasionis: eo quod opus certissime verificat: et coroborat cum stelle que naturarum generalium fuerint alimudhe bir in figura naturis particularium associabuntur.

Et puenit quod intelligamus quolque loco quod prius causa vltis est anterior: et que sequitur est causa particularium accitum. Et qui inueniunt stellas gubernatrices naturarum vltimam que concordet cum naturis particularium in figura opus certificabit: et fortificabitur.

Uult dicere quod qui sicem accitis vltis causa maioris virtutis habet et sciens accitis minus eo: causa prima sequente: et ita de maiori ad minus ibimus declinando: et de vltis ad id quod est particulari donec pueniamus ad finem omnium: vnum post aliud ordinando Et cum hoc fecerimus inspicimus quas res inueniuntur siue et accordatas in vno et poem eas in vno loco et faciemus totum re vna. B. n. faciemus: qui fuerit duo significantes aut tres vel plures in vnamet hora. Et cum hoc fecerimus: inspicimus operationem suam ad naturam illi temporis: et ad causam fortiozem: et id quod fuerit

de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.
de. g. Apr. 1.

omnis et orasus fuerat } Matulimus }
 } mutatur }
 } Arxis qlitatz }
 } }
 } }
 } }
 } }
 } }
 } }
 } }
 } }

Tractatus

iudicabim⁹ fm illū q vicerit: qz cū pte significant rē vnā q̄liscūq; fuerit si acciderit q̄ aly pte: vel stelle significēt B id: qd cōcordet cū pma cōstellatione ipa significatio fortis erit: z certā: z si diuersi fuerit nihil certū erit: nisi ab eo qui fortior fuerit: z magis circa nām tps i q̄ erit significatō: B .n. ē i oib⁹ regula gñalis quā te obſuare puenit i oī loco.

In signib⁹ q̄ ex alijs signis accipiūt. Ca. XIII.

Dicit Dely. Jā dñfauim⁹ q̄ signalia ſupiora accidunt ſē p a vtutib⁹ ſtellarū z ſp B aſiſat ſignale ſupior⁹ z e⁹ ſignificatio vtutū pte dñanti z ſigni ſue. vñ pbo. dedit nob reglās i ſignalib⁹ ſupioribus: vt ſciam⁹ p eas accitū pti cularia ſicut dedit nobis reglās i ſignalibus iſtis: vñ ſciam⁹ accitū vñ: eo mō quo ſecit i ptiis z ſtellis fixis.

Allet quidem i ſignificationūz particulariūz prognosticatione ſignacula que ſt circa ſolē z lunā ac ſtellas obſeruare.

Magnū tenēt pſicū ſigones pti cularia: q̄ cū die cōrigūt aſq; ſint: qm̄ hec ſignalia inuant i ſciēdo pſonē vincētē: z id qd i aere ſit p eam.

Inſpicere i ſignalib⁹ ſupiorib⁹ q̄ ſunt circa ſolē z lunā ac ſtellas lucētes: magnū adducit pſicū p ſciēdo accitū pti cularia: q̄ cū die cōrigūt aſq; ſint: qm̄ hec ſignalia inuant i ſciēdo pſonē vincētē: z id qd i aere ſit p eam.

Illud ē qd ex his accit ſoli inueſtiganda notitia diurnalī ſtatūz cū emergit. In cognitiōe ho qualitatum nocturnalium pſcrutāda cum occiderit obſeruare cōuenit.

Et puenit q̄ iſpiciam⁹ i eo qd accit ex hoc ad ſolē: qm̄ aſcēdit p ſciēdo ea q̄ erūt d die: z qm̄ occidit p ſciēdo ea q̄ accidunt de nocte.

Qm̄ ſciam⁹ p ſignificatores quarti anni: z qrti mēſis accitū q̄ erūt i aere ſicut vñ z pluuię: z voluerim⁹ ſcire de tertio ea q̄ ex his accidunt oī die: iſpiciam⁹ qm̄ ſol mane aſcēdit z ad ſummitatē q̄ adiungit circa ipm̄. nā id qd accidet ipo die: cōcordabit cū ſummitate illa: z ſi fuerit fum⁹ ſicc⁹ ſciam⁹ q̄ accidet ipa die venti z talia: z ſi hūidus ſciam⁹ q̄ erit mollities pluie: z res tales: z accidet i pte qua fum⁹ magis fuerit adiuncta vis.

Ad ſciēdas ho ſtatūz quaz ſpatia plōganē horas ſocietātū lūinariūz i figura pſiderabim⁹: eo q̄ vnaq; figuraz ſtatū q̄ fuerit ab ipa hora vſq; ad horā i qua lūa fuerit: i figura q̄ ea ſeqtur in maiori parte ſignificat.

Et iſpice p ſciēdo ea q̄ mltū durāt i horis qb⁹ ſol bz pti cipationē cū luna d figura: qz q̄l3 figurā dñat vt plimūz ſtatū q̄ erit ab ipa hora vſq; ad horā q̄ ſe lūa pōit i figura poſtmodū veniēte.

Qm̄ lūa hūerit pti cipa⁹ cū ſole i aliq; figura ligat ide qdā virt⁹ q̄ nō ſoluit niſi p aliā figurā ex his q̄ ſoluit eā ſi mō ſtrauim⁹. Et poſtq; ita ē: cōuenit vt qm̄ appuerit circa lūina re faciēs ſignificatiōē. aliū ex ſignalib⁹ ſupiorib⁹ q̄ dūret ſignificatiō illa: dōec vñat alia figura: z B iā bñ docuim⁹.

Cū ſol igit oriet vñ occidet: z ipe clar⁹ fuerit: ita q̄ n̄ regat ab aliquo: liber a nubib⁹: ſerenum tps ſignificabit: z ſi ei⁹ circū diuerſoz colorūz fuerit: vel ad ignēz ruborē declinauerit: aut ſi ſolis radij q̄ ab ipo pceſſerit vel q̄ circa ipz ſunt rubei fuerit: aut ſi nubes q̄ ſoles dicūt i vna parte ſol appuerit: z colorē nubiz ad ruborē dclinauiz habuerit: eiūz radij i lōgū extēſi fuerit:

z ab inuicē extra circūlūz ſepati: ventos fortiffimos quoz ſtat⁹ pcedūt ab āgulis i qb⁹ bec ſigna q̄ diximus appebunt: ſignificabunt.

Qz qm̄ ſol aſcēdit vel ſe pōit exis clar⁹ z lym pid⁹ ſn nubib⁹ et re alia ipz coopiēte: ſignificat ſerenuz: z ſi circū e⁹ fuerit diuerſoz colorūz vel trabēs ad vermiliūz: ſic ignis aut q̄ ſint radij veniētes a ſole: vñ q̄ ſūt circa eūz d vermilio: aut q̄ ſint nubes q̄ dicte ſt ſoles ab vna pte e⁹: z aſiētur colorūz nubis tēdētis ad vermiliūz z fuerint radij ei⁹ extēſi z lōgū: ſignificabūt vētos fortes: z bi vñ mouebunt a pte q̄ h ſignalia appebūt.

Claritas ſolis qm̄ aſcēdit z occidit m̄rat q̄ aer ē oī ſumofitate lym pidus: z ppter hoc qm̄ aſcēdit m̄rat ei⁹ claritas q̄ ipa die fiet ſerenu. Et ſi clar⁹ fuerit qm̄ ſe pōit: m̄rat q̄ nox erit ſerena. Et qm̄ circū ſolis fuerit diuerſoz colorūz oſtēdit ſumofitatē de nā mercury. Et ſi tēdit ad vermiliū ignis z fuerit radij veniētes a ſole vñ q̄ circa ipz fuerit d vermilio mōſtrat q̄ ſuofitas ē de natura martis. Et ſi nubes q̄ ſunt dclē ſoles ſūt ille q̄ reuerberāt radios ſolis. Et qm̄ tendunt ad vermiliū ſignificāt ē q̄ ſuofitas eſt de nā martis. Si ſi radij ſolis fuerit extēſi z lōgū: dem̄ſant fumū ſiccū z longū: z bec oīa vētos fortes demōſtrant. Et q̄ mouebuntur a parte ipozum ſignalium.

Qd ſi niger aſcēderit vñ ad viriditatē dclinaſ aut nubilofus occiderit vñ circa ipz vñ⁹ vel dno circūli fuerit: ſeu circa ſe nubes q̄ ſoles appellātur habuerit: corūz radij dclinaſ ad viriditatē: vel nigri fuerit: aerē h̄yalē z pluuias idicabūt.

Et ſi niger aſcēderit: aut q̄ tēdit ad viridē vel occiderit cū nubib⁹: aut habuerit ab ābab⁹ pti b⁹ nubes q̄ dclē ſt ſoles vñ radij qd ſole exēſit tēdūt ad nigredinē: aut viridem ſignificabit aere z h̄yalē malem z pluuias.

Sol qm̄ aſcēdit vel occidit ſi appuerit niger vel vidis: demōſtrat q̄ ſuofitas q̄ ē circa eū de nā ſaturni. Et ſi ſi nubes q̄ reuerberāt radios fuerit virides vel ad nigredinē tēdūt. Et ppter B ſignificāt bec qm̄ apparēt i aſcēſu ſolis: q̄ dies erit pluuiofus. z ſi apparēt cū occidit erit nox pluioſa: z tota ſignificatio ſignalium ſupiorū pōt eē certa ſi cōcordauerit cū figuris ptiis lūinariūz q̄ tales habeāt ſignificationes: z per oīa ſic intelliges.

Itē i lūa ea die q̄ trib⁹ dieb⁹ añ cōiunctionē: z q̄ totidē añ pti cionē z totidē añ dīcothomitatez: nec non que trib⁹ poſt has horas fuerit eiūz dclē locus obſeruare: debemus.

Et cōuenit ē vt iſpicias ad locū lūe die. 3. añ cōiunctionē vel oppōnē. Et tertia qm̄ ſit diuidia ta i luce: vel. 3. die poſt has horas.

Poſtq; dedit nob ſignalia ſolis: dat nūc nobis illa lūe q̄ ſi ſciam⁹ accitū duratū z veniētia p figuraz: cū lūe. z pcepit nob aſpicere ad lunā die tertia añ figurā: z tertia poſt: z ſi lūaz videbim⁹ cū ſignificatiōe tali: iudiciū erit certū z ſi diuerſe fuerit tenebim⁹ nos ad fortiorē rōnē q̄ horum triū dierū iam demonſtrauimus.

Cū igit appuerit: ſi ſubtilis z clara nitidaq; vñ debūt z nihil fuerit a q̄ circū dclē ſerenu ſignificabit: ſi ſi ſubtilis fuerit z rubea: totūz qd ſi illū nat ex ea clarūz appuerit: z qm̄ moueri videat:

vētorū fiat⁹ ex ea pte⁹ sūsus quā ip̄a dēclinat vētu-
ros significabit. S3 si nigra fuerit vel viridis 7
spissa hyemalē aerē atq3 pluuias nunciabit.

¶ Et si clara fuerit: 7 circa se nō tenuerit rē aliq̄
dēclinet serenū: 7 si fuerit subtilis h̄milia 7 q̄ re-
manet d̄ suo circulo siue luce sit clarū assilando
q̄d moueat significat motū vētorū a pte ad quā
dēclinat: 7 si fuerit nigra vel viridis spissa signifi-
cat aerē hyemalē 7 pluuias.

¶ Quā lūa fuerit subtilis 7 clara: 7 circa se nō tenuerit circu-
lū aliq̄ nec nubē: dēclinet q̄ aer est fūositas⁹ lympid⁹.
Et si fuerit subtilis vermilia significat q̄ fūositas circa eā
ē de nā martis i siccitate: 7 si p̄ sui circuli i q̄ nō ē lux clara
fuerit assilans q̄ moueat significat fūositatē sicā q̄ mo-
net: 7 p̄ b̄ significat cursū vētorū a pte qua ē ip̄a fūositas:
enī si lūa nigra vl̄ viridis fuerit spissa significat q̄ fūositas
q̄ adiūgit circa ip̄as ē d̄ nā saturni: 7 p̄ b̄ significat aerē hy-
emalē 7 pluuias. cōuenit. n. vt adiūgas bec oīa cū significati-
onibus planetarū d̄stantiū i figuris duorū lūinariū: 7 q̄ totū
adiūgas cū p̄tate q̄riti ānt: 7 n̄sis 7 ei⁹ q̄d dixim⁹.

¶ Trēcōuenit vt circuli q̄ circa eā formāt atten-
dam⁹: q̄ si vn⁹ fuerit 7 clar⁹ ac pedetenti abbre-
uiet aerē clarū d̄signabit. At si duo vl̄ 3. fuerit
hyemalē aerē d̄m̄abit: q̄ si ad clarū ruborē de-
clinauerit 7 quasi abscessi fuerit hyemalē aerē q̄
p̄ validos ventos fiet: annuntiabunt.

¶ Et cōuenit ē vt aspicias ad circū q̄ sit circa eā
q̄ si fuerit vn⁹ 7 clar⁹ q̄ paulatī d̄struat signifi-
cat aeris claritatē: 7 si fuerit duo vl̄ 3. significat
aerē hyemalē: 7 si tēdit ad vermiliū circuli: 7
fuerit intercessus significat aerem hyemalem ve-
nientem per fortes ventos.

¶ Quā circū ē vn⁹ d̄m̄at q̄ fūositas est pauca i aere: 7 q̄
p̄les sūt d̄m̄at q̄ i fūositate ē grossitudo 7 spissitudo: q̄
m̄lti circuli sūt: q̄ radī reuerberāt. s. vn⁹ ad aliū. Et v̄mili-
tudo circū d̄m̄at fūositatē d̄ nā mar. 7 q̄ ē intercessus d̄m̄at
motū fūositatis. 7 p̄ b̄ q̄l3 baz rep̄ significat vētos fōtes.

¶ Si at turbidi 7 spissi fuerint hyemalē aeres q̄
per ventiniū erit idicabunt.

¶ Et si fuerit turbidus spissus: significat aerē hy-
emalē cum grandine minuta.

¶ Spissitudo circuli significat fūositatē spissā frigidā d̄
nā saturni. 7 p̄ b̄ facit aerē hyemalē cū nubib⁹ 7 renuistas.

¶ Et si ad nigrā viriditatē abscessi dēclinauerit ae-
rē hyemalē q̄ p̄ vtriusq3 occasione accidet signi-
ficabit: cūq3 plures circuli fuerint: plura erunt
fm̄ bec que prediximus.

¶ Et si tēdit ad viridē cū nigro 7 fuerit intercessus
d̄m̄at aerē hyemalē his reb⁹ duab⁹: 7 quāto
p̄les fuerit circuli s3 bec res q̄s dixim⁹ ēit m̄lte

¶ Nigredo 7 viriditas circuli d̄m̄at fūositatē f̄raz 7 spissā
i aere: 7 cū ē intercessus d̄m̄at motū h̄ fūositatis: 7 cū h̄ duo
adiūgūt d̄m̄ant aerē hyemalē: q̄ erit cū vētis f̄ris 7 niui-
b⁹ 7 m̄lti circuli d̄m̄ant fūositatem multā 7 spissā: q̄ vn⁹
reuerberat radios ad aliū: 7 propter hoc significant multi-
rei fortitudinē quā demonstrant.

¶ Circū itē q̄ circa erraticas stellas 7 ex n̄ erra-
ticis circa lucidas appebit: ea q̄ colorib⁹ ip̄orū cir-
culorū et eaz q̄ circū d̄at nāis assilāt significabit.

¶ Si circū q̄ fuerit circa pl̄as et stellas lucen-
tes demonstrat res concordantes cū coloribus
ip̄is circuloz: et cū naturis eos cōphēdētib⁹.

¶ Hoc dē nō idiget glosa: q̄ iā d̄m̄atū ē. Si p̄r intelli-
gi q̄ q̄libz stellaz trahit ad p̄tē suā fūositatē cōcordatē cū
sua nā. 7 q̄ appuerit h̄ fūositas m̄ltā i pte alic⁹ eaz d̄m̄at
q̄ virtus illius stelle vincit: 7 sciēmus quale erit accidens
per colorem fūositatis illius.

¶ Stellas ē nō erraticas vt pl̄ades alfeca et his
filia nobis obfuare p̄uēt. q̄ten⁹ eaz i q̄b⁹ q̄p̄les
stelle adinice appropinquāt collectōes ispiciam⁹
7 vt eaz colores asq3 q̄titate dēp̄he ndamus.

¶ Et p̄uenit vt aspiciam⁹ ad stellas fixas: et ad
illas q̄ multū sūt ad vnitatē vnaz circa aliā: et q̄
ispiciam⁹ ad earū magnitudines et colores.

¶ De stelle sūt: q̄ vnā stat circa aliā sicut stelle gemioz 7
scorpionis. v̄bū at p̄tbo. glosa hac nō indiget in hoc loco si
glosam itellexisti aliā super eo toto q̄d diximus.

¶ Nā cū appuerit et ip̄e maioris lūinis maioris
q3 q̄tutatis solito fuerit: vētorū fiat⁹ ex ea pte in
qua ip̄e cōstituunt significabunt.

¶ Ita q̄ q̄n appuerit maioris et maioris lucis
q̄ soleat significat cursū ventorū a pte qua sunt
ip̄e stelle: a quacunq3 pte sint.

¶ Hoc ē p̄ q̄tates fūositatis sicce q̄b⁹ fūit vēti: 7 q̄n h̄ fu-
mus penetrat radios visus sic p̄batū ē in. 5° tractatu aspe-
ctū: appent stelle maioris 7 minoris lucis q̄ soleat.

¶ Si nāq3 mō stelle q̄ p̄prie assilant aladcha
velut ille q̄ natbra vocāt q̄ et p̄sepe dicūt: et his
filia: cū i sereno tpe fuerit quasi nō appētes vel
spisse m̄ltas pluuias et aerē biēalē idicabūt. At si
clare fuerit et fulgide vētos validos annūciabūt.

¶ Si stalle nebuloze p̄prie sic stalle q̄ d̄r pese-
bre 7 alie tales si assilabūt coop̄te ēt tpe sereno:
q̄ vix appeāt vel q̄ sint spisse significant multas
aquas 7 aerē hyemalē. Et si clare fuerit resplē-
dētes significant fortes ventos.

¶ De stelle sūt q̄ stat vnā. s. circa aliā 7 s̄ i magnitudie sex-
ta aut ex nebulosis: 7 q̄n ascōdite fuerint q̄ vix appeāt i tē-
pore claro q̄ sibi illūinare n̄ h̄nt d̄m̄at q̄ ē i aere fūositas
hūida q̄ ip̄s ipedit: ne ip̄as b̄n videas: 7 id̄ significat pluuias.

¶ Adodus ērillaz rerū q̄ i aliqbus t̄pib⁹ ex bitu-
dinib⁹ alijs p̄rigūt s̄l̄r ē. Laudate nāq3 stelle q̄
assilant aladcha ventos 7 aeris siccitatē sēp ostē-
dūt: erit ēt illi⁹ q̄d ex hoc cōtiget fortitudo fm̄ il-
laz rerū multitudine 7 ip̄arū spatij lōgitudine.

¶ Si ea q̄ aln̄ appēt d̄ signalib⁹ sic stalle cōate
sēp aeris significat siccitatē 7 vētos: 7 q̄ ide acci-
det erit fm̄ multitudine barum rerū.

¶ Stelle comate 7 albanzadere oēs sūt d̄ sūo sicco. Et si
appuerit nebuloze d̄m̄ant q̄ spissitudo ē pauca i ip̄a fūosi-
tate: 7 p̄ hoc significat be res vētos m̄ltos 7 aeris siccita-
tē 7 erūt venti 7 aeris siccitas s3 magnitudinem comete 7
albanzadere: 7 durabūt fm̄ ip̄s quo durabūt.

¶ Ac stellarū iaculatio et earū currere si ab vno
āguloz fuerit vētorū fiat⁹ illa ex pte futuros si
gnificabit: et si ex d̄rentib⁹ āgulis appuerit: ior

Tractatus

diatos v̄etos añficiabit. q̄ si a. 4. āgulis videbit̄ aerē hyemalez: ex multis dñt̄iſ iudicabit: ita q̄ ide rōitrua: corrufcationē: et his ſimilia prouenire non dubitabimus.

C Et curſus ſtellarū ſi fuerit d̄ vno āgulo ſignificat̄ curſū v̄etoz a pte illa: et ſi cucurrerit d̄ āgulis diuerſis ſignificat̄ v̄etos q̄ ſiñ ordinatiōe cucurrēt. Et ſi cucurrerit d̄ q̄tuor āgulis ſignificat̄ diuerſū aerē hyemalē: ita q̄ perueniat ad rōitrua et relampagos et talia.

C Jā dñrauerūt Aristo. et theophrast⁹ q̄ ſtelle albāzade re ſiūt de ſuo ſiccō: q̄ v̄eti ſiñ ſiūt de hoc ſuo. Et poſtq̄ māiſeſtū ē q̄ mlt̄e ſtelle albāzadere dñr̄ant mltos ſuos ſiccōs i illa pte q̄ appent: p̄ hec ſignificant̄ curſū ventoz a pte illa. Anglū v̄o d̄ qb⁹ locut⁹ ē i B loco ſc̄ illi q̄s dixim⁹ eē iter ſeptētrionē et occis et oēs alij q̄tuor āguli. Dixi p̄tho.

C Eodē quoq̄ mō cuz nubiū qualitates lane floccis aſſimi labunt̄: hyemalē aerē fortassis ſignificabūt.

C Et ſimiliter nubes q̄ aſſimulantur velerib⁹ lane ſignificat̄ aliqñ aerem hyemalē.

C Si nubes tales fuerit ſc̄ ſc̄ d̄ ſuo mltū ſpiſſo icifoz: h̄ ſu moſitas p̄ſuenit aerē facere hyemalē et malū. Dixi p̄tho.

C Iſis ē q̄ q̄z v̄r: cū i ſerēis t̄pib⁹ appuerit: aerē hyemalē p̄ſi gnabit: cūq̄ i t̄pib⁹ hyemalē aerē formabit: ſerenū nunciabit.

C Si ſi arcus q̄ alij appet ſi appuerit t̄pe ſereno aerē hyemalē dem̄iat: cūq̄ i t̄pib⁹ hyemalis aeris formabit ſerenū annuciabit.

C Arc⁹ ſit i aere p̄ renerbationē radij viſus: et prozē aq̄ i luce ſol: et qñ appuerit i t̄pe ſerēo dñr̄at adiūctam̄tū ſuoſita tis aquoſe in aere hūide: et qñ aer ip̄e ſp̄ſſat ſit pluia: et t̄ps hyemalē: et ſi appuerit i t̄pe ſerēo pluie aeris hyemalē dñr̄at q̄ ſu moſitas q̄ adiūctata ē i aere: et minuitur: et deramatur: et p̄pter hoc ſignificat̄ ſerenū.

C Siñalr̄ at̄ dicim⁹ q̄ i maiori pte p̄p̄y colores q̄ appet i aere q̄itates ſiles accitib⁹ p̄dcis colorib⁹ ſignificat̄ indicabūt.

C Et dico qñalr̄ q̄ plures hoz colorz p̄p̄iorū q̄ appet i aere ſignificat̄ res p̄cordātes cū accitib⁹ q̄ ſignificauerūt colores quos diximus.

C In B loco adiūxit p̄tho. q̄qd dixit añ et dixit q̄ color ſuo ſitat̄ q̄ adiūgit i aerē dñr̄at q̄ accit̄s p̄tigit p̄ eū. Dixi p̄tho.

C Nec igiſ v̄l iueſtigatiōe rez qñaliū et p̄tictariū qñali mō p̄dicta ſūt. In ſubſequentib⁹ v̄o natiuitatū p̄gnoficationes velut ordo poſtulat explanabimus.

C Hoc ē id qd̄ dixim⁹ i dñr̄atiōe qñali rez v̄liuz et p̄tictariū. et nos nōbim⁹ p̄gnoficationes q̄ erūt i natiuitatib⁹ hoīuz ſz q̄ hūic ordiatiōi puenit.

C P̄tho. p̄fecit p̄tē z^m cū B dco qd̄ dixit q̄ p̄gnoficationes v̄les et p̄tictares q̄ accit̄ i q̄lz regiōe et q̄lz ciuitate erūt p̄ ea q̄ dixim⁹. Et p̄ q̄ ille c⁹ natiitas v̄l etas cōcoris fuerit cū ac c̄ite recipiet ip̄z accit̄s: dñr̄at ut loq̄ i natiuitatib⁹. **C** Ego at̄ cognoui p̄ bono addere i B trac. v̄ba hermetis q̄ dixit i libro ſuo d̄ accit̄ib⁹ res d̄ qb⁹ iunare nos poſſim⁹ i p̄noſti catōib⁹ v̄lūb⁹. Dixit hēmes ordia ſignificatores. p̄ fortioz: poſtmodū d̄ bilioz: q̄z q̄lz eoz hz p̄ticipationē i ſigne cum eo q̄ fortioz ē. Et dixit qñ fuerit p̄te e q̄liū dignitatū aspice q̄s eoz erit i aſcēdēte v̄l iō. vel ſi ſe aſpiciat cū aliquo lūina riū: et illū accipies p̄ ſignificatoz: et dixit q̄ ſz ſtatū cuiuſq̄ p̄te: hora ſignificatiōis erit ſtat⁹ illi i q̄ dñr̄at ille p̄ta: q̄ ſi ſol fuerit i p̄. ſignificabit̄ mortū regū d̄ vna terra ad aliā: et ſi applicuerit ei fortia erūt ſua itenera p̄ bono et p̄ pace et ſi ei applicuerit iſortuna: erūt p̄ guerra et malo: et dixit ſol eſt ſignificatoz regū et lūa qñ fuerit i ſigno ante ſol ē ſignifica tor filioz regū: et dixit q̄ iuppiter eſt ſignificatoz magnoz

hoīuz et iudiciū ac religioſoz et ſapiētū et ſi fuerit iſortunat⁹ q̄liſcūq̄ ſit eoz iſtis q̄rū fuerit nā illi⁹ iſortūe. Et dixit iſpi ce ad oēs gēte et reges a dñō dom⁹ illi⁹ q̄ dñr̄at. et dixit qñ ſu erit gubnatoz fortia: et vadit ad iſortunā erit mutatio d̄ bo no i malū et eſ: et dixit qñ aliq̄ p̄ta v̄l aliq̄ ſignum fuerit iſortūa hora ſignis. oīs res i qua dñr̄abit erit iſortunata et erit multū peior ſi retrogradabit̄ iſortūa i ſigno ſignifica tōiſ: et dixit qñ aliq̄ iſortūa fuerit i exaltatiōe alic⁹ p̄te ipedi et mltū illos q̄ ſi i p̄ticipationē illi⁹ p̄te: q̄ ſi ſignū ariet̄ no cebit̄ ab aliq̄ iſortūa nocebit̄ gregib⁹ et vaccis: ouib⁹: meſſi b⁹ et arborib⁹: et dixit iſpice hora ſignis loca oīuz p̄ta: et p̄ illū quē iuenies maioris p̄de dic q̄ gētes q̄ fuerit h⁹ regio nis erunt lete et bñ fortūate et maxie ſi fuerit iō p̄ta in loco bono aſcēdētis: et d̄ die i bono aspectu ſolis et d̄ nocte lūe: et ſi ſi ſi fuerit d̄ bono aspectu cū iſortunis erit maioris p̄de op⁹ ſuū. et ſi d̄ malo: erit d̄ bilius op⁹ ſuū: et dixit qñ retrogra dabit̄ i fortia i exaltatiōe alicui⁹ p̄te et trāſuerit p̄ gradu exaltatiōis nocebit̄ gētib⁹ q̄ fuerit i regiōe illius p̄te. Et ſi gnificat q̄ rex regōis illi⁹ faciet ſupbias et maleſicia: q̄ qñ p̄te illius retrograd⁹ ē ſicut ille q̄ erit d̄ obediētia et peior retrogradatio p̄ta: et ſaturni et martis. et dixit: aſpice a regi b⁹ et a gubnatore et magnatibus et potētib⁹ a p̄ta q̄u ſeq̄ i v̄tute et p̄p̄lo a p̄ta. et i v̄tute ſi p̄ticipationē hūerit v̄n⁹. ſi cū alio i ſigne. Et dixit ſep̄ cū mutabit̄ gubnatoz de domo alic⁹ p̄te v̄l exaltatiōe ſue trigono: aur d̄ trino ſuo rectifica hora illa aſcēdēs et iſpice ſi fortūe iſpexerit gubnatore a. iō⁹ rex magnū bonū hēbit et eum omnes reges timebūt et erit ill d̄ bonū ſm p̄tā aſpiciētē: et ſi fuerit masculin⁹ erit baro nū. et ſi feminin⁹ mulier: et ſi fuerit d̄ ſigno regali erit regū et ſi fuerit ſignoz magnoz hoīuz erit taliū. et ſi viliū erit ta lium. et ſi fuerit a z⁹ erit ex pte aueris et diuitiaz. et ſi fuerit ab aſcēdēte erit d̄ reb⁹ d̄ qb⁹ ſe itromittūt. Et dixit: p̄ta di rect⁹ ſignificat̄ pacē et q̄ ē i ſtatiōe faciet rixas et bella retro gradus fac̄ oē dānuz et malū. et qñ fortia fuerit retrograda affirmat̄ malū ſuū et auget ip̄z. et qñ p̄ta q̄liſcūq̄ ſit hūerit hora ſignis ad ſp̄z aliq̄ cū duob⁹ lūarib⁹ v̄l cū vno vicēt illi q̄ ſi illi⁹ p̄te. et dixit: ſi gubnatoz eclypſis fuerit i angulo ſignificat q̄ accit̄s ānis durabit et ſi fuerit i ſc̄q̄nti āglo: ſm̄ ſes et i cadētī dies. Si ſi gubnatoz fuerit i āgulo e⁹ ſignifi catio erit magna et durabit mltū: et ſi fuerit cadēs erit pan ca et durabilitatis modice. et ſig⁹ mobilis ſignificat q̄ cito erit et fixū tardē: et ill d̄ duoz corporū ſignificat q̄ erit me dianuz: et p̄ta feſtin⁹ ſignificat̄ feſtinātiā: et tard⁹ tarditatē. et qñ dānati fuerit dñi trigōi gubnatoz: nō iudices naſcētī tpe illi⁹ ſignis aliq̄ bonū. et qñ fuerit i malo loco ſol dāna tus hora ſignis: hēbūt reges iſſimilitates: dolores: et triſtiti as et mutationem d̄ vna terra ad aliā: et maxie qñ ille q̄ dñr̄a tur fuerit dānat⁹ in ſigne p̄buſtionē v̄l rē aliā. q̄ qñ p̄ta g dñr̄at et ſol dānati fuerit ſignificat̄ dānū negotioz regū ac p̄p̄l et magnatum. et dixit: qñ p̄ta fuerit i p̄nc⁹ ſigni op⁹ eius erit cito. et ſi latitudo p̄te ſeptētrional⁹ fuerit erit ſignifica tio ſua maior et durabit tpe lōgiori. et ſi meridional⁹ fuerit eſ. et dixit q̄ oēs p̄te mittūt ad lūinaria poſſe ſuū niſi p̄ta m̄ tas v̄tutes hūerit ſuū augēre poſſe. nā tē mittit lūinare poſ ſe ſuū ad eē. et dixit: qñ mars poſſe hūerit in eclypſi fac̄ lites et interfectiones. et ſi iuppiter dices eē bonū: et dixit hora ſignis aſpice p̄p̄lo ab aſcēdēte et ſuis datys a. z⁹. et ſuis p̄p̄is a. 3⁹. et ſuis filijs a. 5⁹. iſſimilitatib⁹ a. 6⁹ inimicis ſuis et mulierib⁹ a. 7⁹. et totū ali d̄ d̄ B mō et ſz q̄ iuenies oēs domū erit ei⁹ ſignificatio: q̄ ſi dñs p̄ fuerit cadēs et ionē aſpexerit ſigni ficat̄ itiera. ſi aſcēdēs ē eoz q̄ ſi i oriēte. et iō⁹ eoz d̄ meri die. et q̄rta eoz d̄ ſeptētrionē. et 7⁹ eoz d̄ occidēte. et dixit. qñ adiūgēt due fortūe i vno ſig⁹ fuerit ipedire lūa ex̄tē ſecū ſi ſignū ip̄z fuerit terrenū erit terremot⁹ magn⁹ et ruina ci uitatū et pietū. et ſi aq̄uz valde magnū dānū accidet et forte nocuū i aq̄s: et B mō erit die q̄lz ſm q̄ ei puenit. et dixit: qñ mars potēs et oriētalīs fuerit vincēt illi q̄ ſūt i oriēte morātes i occidēte eoz. et ſi potens occidētalīs vincēt illi de occidente morantes in oriēte eorum. Et ſi guerra fue

rit iter illos de occidente et oriente: aspice si saturnus et iuppiter festini fuerit utique: orientales erunt victores festini et si fuerit tardus prolongabit iter eos. Et si bi duo pte fuerint i signo duoz corporu erit lis i multis terris vlt multotiens. Et si fuerit in signo fixo erit lis levis. et si in mobilib' erit magnu et forte damnu i terra. et dixit qm mars fuerit retro gradus ptra saturnu hora significatiois accidet lis multu magna et guerra fortis: et elogabit lis donec copleat ipa si gnificatiois. et scias q saturnus est valde peior de nocte q d die: et mars peior de die q de nocte. Et dixit q caput draco nis e calidu et cauda frigida. Et si saturnus se coniunxit cuz cauda hora significatiois demonstrat fame et forte frigus p rem i qua concordauerit signu suu. et si fuerit in piscib' acci dent in boib' expauentatioes: magn' met' et grandis defe ctus piscamis: et accidet boib' religiosi dolor magnus et tristitie: et si mars eos aspererit interficiet eos. et si ven' eos aspererit erunt subiecti. et si sol rex appodiabit se de ipsis. et dixit q qm pta alie gentis ipeditus fuerit hora significa tionis: si signu fuerit humidu erit ipeditus ppter submersi onē aquaz et humiditatu. et si fuerit siccus ppter siccitatem et vetos. et si ea mercuri' aspererit exis infortuna erit aq circa eos: et no poterit ea bre. et si saturnus ea aspererit cu do lob' morient' vetoz et delasciradas. et si mars aspererit mo riē cū spata et igne. Et si fuit mars i signo duozu corporu moriet' cu sagittis et reb' diuersis. Et dixit si aspererit for tūe rille de sub radys significat dnu e qd significauit fo tūa: et si ifortūa a loco suo aspererit erit malu p latrones. et qm fortūe aspererit existētes retrogade aut i statioe sub ra dys hereses significat et aliqd litis. et qm significatio fortūa rū i ifortūaz fuerit p v^m eqle significat q gēti pūet bo^m et malu i vno. et dixit q qm mercuri' dānat' fuit significat q scribe et fūietes pūlet regi vt faciat iustitiam. et si mars Mercurius aspererit in hoc statu significat multos latro nes. Et dixit q quando luna Martem et Mercurium aspe xerit significat q gentes guerreiantes inter se petent tre guas. Et dixit q qm planeta magnatum: et populi fuerit in fortuna exis retrograda: vel i statione et aspererit aspectu malo dñm regiois surgēt boies q no sūt de sua terra: et ini mici sui. et si aspect' fuerit de trino vlt sextili erunt inimici sui boies de sua domo: et sui pping: et qm dānu forte fuerit: aspice i quo loco fuerit oppō: et dic p certo q die ipa mo riēt: et si fortune aspererint iudica q rex vincet: et euadet d sua gēte nisi cadet fuerit ipa ifortūa: et si mars sibi aspererit festinabit mors sua: et si saturnus hēbit ibi carcerē lōgo tpe donec moriat: et si ābo aspererit mars et saturn' erit capt' et postmodū interfect'. et si b fuerit i signo bicozporoz interfici ent i carcere multi seculi: et si vna ifortuna fuerit in signo bi cozporoz: et alia imobili non erit vna sola vice sed multas: et erit dānu in terra ipa donec ifortuna exeat de loco ipo: vel q aspiciat fortuna destruet constellationē ipam. Et dixit cō uenit vt des pationē a significationib' rez ad significati ones lūinariū: qz si sol fuerit tardus: et luna minuta hora si gnificatiois: et significatio demonstrauerit lites plonabunt multu: et si sol fuerit festin' et luna aucta lūine: hora signifi catiois: erit res de cōuerso: demfante significationes lites exido de die: festinabūt lites: et nō plōgabunt. ¶ Dic. n. adiūrim' multa de dictis hermetis de qb' pficies: si deus voluerit. Et expedit vt bñ inspicias et intelligas ea q bñ dixi mus i istis duab' ptribus. Et si intellexeris ea bñ scies id qd accidet i mūdo: de pauco vel multo: cuz auxilio sūmi dei. ¶ Dic pficiē glo. baly. bebē rodā sup z^a pte qdriptiti ptho. ¶ Incipit p^m tractat' eiusdē sup z^a pte qdriptiti ptho. et ē septim' tractatus glo. Dixit baly. ¶ Jam glosauim' p^mā pte et secūdā pte tractatuū: et demō strauim' i eis rōnes vborum ptho. qz breui' potui m'. nē at glosare volum' eodē mōs^m pte et 4^m: et dicem'

q ptho. nobis mrauit i his duab' ptrib': reglas qb' sciam' accētia futura cuilz pōe tota vita sua: et qz tpe. In vna. n. pte dñrat nobis reglas q accidunt i eētia hois i corpe suo: et i alia dñrat reglas accētiū q ptingūt hōi ex se. Et qm hec pfecit ptho. reputat aliq q leg dimisit i qōnib': elonib': et silib'. Et nos dicem' q h oia mrauit i id qd locut' ē ptho. i b li: qm qm accipe voluerim' qōnis: vlt elctōis ascēdēs: vlt taliū aspiciem' pñ: et h ē hora questiois i terrogatis: vlt ho ra q eligere volum' aliqd: et aptabim'. Iz. domos: et pias sup illud pñ et locū pūctiois vlt oppōnis aūtis: et ptes: et ipicie mus ad hec oia qd significat: et dicem' q qd sit tal: et electio talis: eo mō quo faciem' i natitatib' et reuolutiōib' suis. Et dñ q ē iter res istas ē in cōiūgēdo signē forme cū mā q re cipit. v. g. for. quā accipim' ab eclypsibus et pūctiōibus pta p sicut dñrauim' iā pñet ad accētia gñalia: sic sūt le ges: regna: plia: caristia: abundātia victualiu: mortalitates: pestilētie et bis filia: et forma quā accipimus ab ascēdētibus hoiz q nascūt: oñdem' q pñet ad accētia q ptingūt cui: qz hoiz p se. oñdem' silr q forma quā accipim' a reuoluo ne natitatis: pñet ad accētia q ptingūt cuilz hōi: quolz āno p se. Sic demrauim' q forma q accepta ē a reuolone āno rū mūdi pñet ad accētia q accidunt mūdo quolz āno p se. silr for' q accepta ē i qōne vlt elone pñet ad re i q accit ac cēs illd. Et p q ita ē maneries b' artis toti' ē pta et diuer sitas nō ē i alio: nisi materiē recipiētib' accētia: et cū ita sit oēs qōnes et elones incluse sūt i vbi ptho. q locut' fuit in natitatib': et an natitates: et si qs diceret si ita ē vlt fuisz res ista pueniret qd id qd narrauit i natitatib' intrauisset i res gñales qd narrauit. Rñdem' ad h q res ita ē: sz ne cū su it diuidere et iudicare res mltas pñclares i natitatibus qd i gñalib' n diuisit: et si qs diceret q silr pueniret diuidere i elonibus et qōnib'. rñdem' et dicim' q si res gñales ecly pñū et fortūū pūctiōnū pta p concordauerit cu signib' nati uitatū: et suaz reuolutiōnū: graue erit rez taliū signez de struere. Et postq ita ē. qōnes et elctōes nō hñt viz q qēz valeat i reb' qd significat ille alie fortes: et pp b supfluz ē log i eis. Nihilomin' pñt hō eēbere de eo qd pñclū ē i re bus neērys: et ppea n laborauit ptho. ad libzū i talib' ppo nēdū: qz tenuit q h ars tota pficere: cū eo qd narrauit: et h ē vltas. vñ q bñ vltus ē: et bñ studuit i b qdriptito: ide bñ pōt eēbere oēs elctōes et qōnes. Et postq h mrauimus redibim' ad glosādū vba ptho. sicut icepimus.

¶ Incipit tractat' tertii libri qdriptiti ptho. i quo sit decē et qrtuor capla. ¶ Probemū ist' tractat'.

¶ St qz accidetia gñalia i his que ex nostra obseruatione pmissa sunt demonstrauim': eo q eorum obserua tio ad premitendū ē conuenientior: quali ter futura rerum vni uersuūqz hoiz i sua rum naturaruz pzie tatib' deprehendam'

nunc et planare nitentur. hec igitur pars opeis vocat rerū natiuitatū pgnostica.

¶ Postq narrauim' ante et icepim' i accētib' generalibus: qz est res conuenientior: vt ppoa tur. modo oñdere volumus qualr sciri possunt ea que accidunt cuilibet homini i sua nā ppria: et

Tertius Liber
ptho. nobis mrauit i his duab' ptrib': reglas qb' sciam' accētia futura cuilz pōe tota vita sua: et qz tpe. In vna. n. pte dñrat nobis reglas q accidunt i eētia hois i corpe suo: et i alia dñrat reglas accētiū q ptingūt hōi ex se. Et qm hec pfecit ptho. reputat aliq q leg dimisit i qōnib': elonib': et silib'. Et nos dicem' q h oia mrauit i id qd locut' ē ptho. i b li: qm qm accipe voluerim' qōnis: vlt elctōis ascēdēs: vlt taliū aspiciem' pñ: et h ē hora questiois i terrogatis: vlt ho ra q eligere volum' aliqd: et aptabim'. Iz. domos: et pias sup illud pñ et locū pūctiōis vlt oppōnis aūtis: et ptes: et ipicie mus ad hec oia qd significat: et dicem' q qd sit tal: et electio talis: eo mō quo faciem' i natitatib' et reuolutiōib' suis. Et dñ q ē iter res istas ē in cōiūgēdo signē forme cū mā q re cipit. v. g. for. quā accipim' ab eclypsibus et pūctiōibus pta p sicut dñrauim' iā pñet ad accētia gñalia: sic sūt le ges: regna: plia: caristia: abundātia victualiu: mortalitates: pestilētie et bis filia: et forma quā accipimus ab ascēdētibus hoiz q nascūt: oñdem' q pñet ad accētia q ptingūt cui: qz hoiz p se. oñdem' silr q forma quā accipim' a reuoluo ne natitatis: pñet ad accētia q ptingūt cuilz hōi: quolz āno p se. Sic demrauim' q forma q accepta ē a reuolone āno rū mūdi pñet ad accētia q accidunt mūdo quolz āno p se. silr for' q accepta ē i qōne vlt elone pñet ad re i q accit ac cēs illd. Et p q ita ē maneries b' artis toti' ē pta et diuer sitas nō ē i alio: nisi materiē recipiētib' accētia: et cū ita sit oēs qōnes et elones incluse sūt i vbi ptho. q locut' fuit in natitatib': et an natitates: et si qs diceret si ita ē vlt fuisz res ista pueniret qd id qd narrauit i natitatib' intrauisset i res gñales qd narrauit. Rñdem' ad h q res ita ē: sz ne cū su it diuidere et iudicare res mltas pñclares i natitatibus qd i gñalib' n diuisit: et si qs diceret q silr pueniret diuidere i elonibus et qōnib'. rñdem' et dicim' q si res gñales ecly pñū et fortūū pūctiōnū pta p concordauerit cu signib' nati uitatū: et suaz reuolutiōnū: graue erit rez taliū signez de struere. Et postq ita ē. qōnes et elctōes nō hñt viz q qēz valeat i reb' qd significat ille alie fortes: et pp b supfluz ē log i eis. Nihilomin' pñt hō eēbere de eo qd pñclū ē i re bus neērys: et ppea n laborauit ptho. ad libzū i talib' ppo nēdū: qz tenuit q h ars tota pficere: cū eo qd narrauit: et h ē vltas. vñ q bñ vltus ē: et bñ studuit i b qdriptito: ide bñ pōt eēbere oēs elctōes et qōnes. Et postq h mrauimus redibim' ad glosādū vba ptho. sicut icepimus.

¶ Incipit tractat' tertii libri qdriptiti ptho. i quo sit decē et qrtuor capla. ¶ Probemū ist' tractat'.

¶ St qz accidetia gñalia i his que ex nostra obseruatione pmissa sunt demonstrauim': eo q eorum obserua tio ad premitendū ē conuenientior: quali ter futura rerum vni uersuūqz hoiz i sua rum naturaruz pzie tatib' deprehendam'

nunc et planare nitentur. hec igitur pars opeis vocat rerū natiuitatū pgnostica.

¶ Postq narrauim' ante et icepim' i accētib' generalibus: qz est res conuenientior: vt ppoa tur. modo oñdere volumus qualr sciri possunt ea que accidunt cuilibet homini i sua nā ppria: et

Tractatus

hec ē pars huius artis circa pronostica natiuita-
tum hominum.

CAccidentia generalia sunt que accidunt vni genti vel plu-
ribus in aliquo tempore sicut terremotus: vēti fortes: ma-
gna dilunia: inundationes riuorum: noue leges: noua regna:
abundantia victualium: et caristia mortalitates: et pestilen-
tie: fuga et depopulatio hominū de vna regione in altera: pre-
lia et robarie: cōflictus: diuerse mortis: famis et gladij: sub-
mersio nauū: multiplicatio malarū bestiarū: mortalitas
ofalium perfectibilium: guerre regum vnius contra aliū: appi-
tio nouorum morum in hoībus et talia. Et iam ostendim⁹
per gloriam ptis secunde: regias oēs quibus scire possum⁹
vnuq⁹q⁹ horū: anq⁹ accidat. Et manifestum est qm̄ res ta-
lis hz ius maius: vt dicatur anteq⁹ natiuitates: qm̄ genera-
lia sunt maioris virtutis et vincunt particularia: ppter qd
conuenit huius artis dño accipere comparisonem parti-
cularis ad vlt: et cū b̄ se peritū suū firmū et iudiciū rectū.

CQd̄ aut̄ istarū duarū iperit vis i via opis et sci-
entie sit vna scire nō est inconueniens. na solis et
lune stellarūq⁹ mor⁹ vniuscuiusq⁹ propriū et ge-
neralis accidentis est occasio. dñia vero natura
rū eorū q̄ p̄dicta sūt et motū p̄siliū et obseruatio
quos et celestia mouet: et ea que ipa circundant
est occasio p̄ quā crit horū accitū pronosticatio.

CConuenit vt sciam⁹ qz virtus barū duarū mae-
rieri ē vna i opado: et sciendo eas. Qz id qd̄ fa-
cit qd̄libz accitū gñale vlt p̄clare: sic est cur-
sus play: ac sol et lune: et p̄pca q̄ scim⁹ accitū
anq⁹ sūt ē diuersitas nātū horū oīuz p̄dictorū.
et rectificatio motū sibi p̄siliū sicut mouentur
celestia i his que cōp̄ rebendunt.

CDuarum manierierum quas dixit: vna est accidentium
vniuersalium que narrat in secunda parte. alia acciden-
tium particularium: et b̄ narrat in tertia et quarta parte. Di-
cit ita: qz vis eius qd̄ accidit per accidentia vniuersalia: et par-
ticularia: et quomodo sciamus: quādo accidunt est vna ea-
dem et probauit hoc cū eo qd̄ dixit qz res faciēs quodlibet
accidentium est mot⁹ stellarum: et totum aliud qd̄ dixit. Et
accidentia particularia sunt natiuitates: et vniuersalia ea q̄
narrat in secunda parte: quia hec accidentia veniunt per
cursū solis et lune: et planetarum ac stellarū: et rerum celesti-
um aliarum: sicut diximus in glosa prime partis: ita qz per
eos sit quodlibet tempore: mensura et complexio vna diuer-
sa ab ea q̄ sit alio tpe propter diuersitatē naturarum et sua-
rum applicationū ad terram. Et propter has cōplexiones:
quarū vna cōponitur cū altera veniūt accidentia omnia: et
rectificationem harū cōplexionū: scim⁹ anq⁹ sit. quod to-
tum demonstrauimus i glosa p̄me partis.

CPreter qz gñalia accitū maiora sūt et alteri
supplemento nō eger: p̄claria x̄o non sic.

CQuā accitū vltia sūt fortiora: et magis p̄pleta
p̄ se: qz ita nō sūt accitū particularia.

CPostq̄ ostendit qz vis duarum manierierum ē vnāmet:
distinguit modo inter eas: et dicit qz vis faciens accidentia
vniuersalia fortior erit et magis completa p̄ se: qz non in-
diger inductione in eo quod operatur: et vt id sciamus vis
tamen faciens accidentia particularia est debili⁹ ea: nec
est cōpleta p̄ se: qz opus eius non completur sine affirma-
tione prioris ius. tamen si non affirmauerit illud vis p̄ia
in magnum cadit errorem: qm̄ euenire pōt natiuitas alicu-
ius significās ei vitam. So. ānorum: et accidet ei aliquo āno
sue vite: aliqua debilis abscissio et accidet illo anno: aliqua

vis fortis ex primis submersionem significans generalem
vel plū generale i quo gēs maxia moriet: aut mortalitas
magna p̄ aeris corruptelā et ille anq⁹. So. ānos cōpleat mo-
riet: eo qz vis magna ouertit et cōuincit oēs alias q̄ sūt sub
ea sicut onū est in scia phice. Et p̄ hoc dicem⁹ in tali vi q̄
lis ista qd̄ ita erit. Si tñ vi cōcordauerit gñali: et ouenit vt
a me itelligas i b̄ loco rē vñā quā phici demonstrāt qd̄ ē qz
nō ouertūtur oēs vires debiles ad maiores nisi sint cōcor-
des euz ea: et ppter b̄ non accit abscissio alicui: nisi de hoc
habeat aliqua i natiuitate significationē.

CHec oz vt ipoz p̄cipij horas i qb⁹ celestia q̄
lirates ponimus et qbus id picire nitimur qd̄ a
societate figurari q̄ i ipis horis formāt significa-
tur vñū et idē p̄cipiū ē putemus: imo qz plura
sint initia gñaliū accidentū existinare debemus:
eo qz i toto vñū p̄cipiū inire n̄ possumus. hec
vero p̄cipia sp̄ nō ē ipis rebus subis sed ex re-
bus circūdantibus q̄ futurorū sūt occasiōes inueni-
unt nos et eni i maiorē p̄te cūcta accitū p̄ gradio
res eclipses et p̄ stellis q̄ manifestis motu mouēt
iurimus. In singulis aut̄ hoībus vñū et multa
p̄cipia rep̄iunt vñū nāqz p̄cipiū ē initū colle-
ctionis qd̄ ē i nobis. multo vero p̄cipia respectu
primi sūt alterationes q̄ post hec ex rebus circū-
dantibus cōtingit: vñū igit initū ad p̄mittēdū hoc
i loco cōueniēti⁹ ē ob hoc qz alia oia nō nisi hu-
ius occasiōe pueniūt. Qua p̄p cū hec ita sint ge-
nerales p̄p̄ietates collectionis ex obseruatione
primi initij deprehendit ex reliq⁹s vero p̄cipijs
id qd̄ i vnaq⁹q⁹ horū ex augmēto vel dimiutio-
ne cōtinget fm̄ hoc qz ex temporū diuisionibus
subiungemus adiscemus.

CEt nō cōuenit nobis vt itelligamus qd̄ hore
p̄cipiorū omniū i qbus res celestes aptamus
p̄ sciēdo ea q̄ accidere debēt p̄p̄ figurarū q̄ erūt i illi
horis sūt oēs vñū et idē p̄cipiū: imo scire nos
oz qz p̄cipia accidentū vniuersaliū sūt multa:
qz res q̄ oia p̄bēdit nō ē vñū p̄cipiū solūmō:
nec sp̄ accipimus hec p̄cipia a rebus subiectis
recipiētib⁹ imo a circūdantibus ea qbus veniūt
accidentia. Ita qz i maiori p̄te procuramus scire
hec accidentia ab eclipsis q̄ magis sūt cōpleti
et a planetis cursu currētibus manifesto: inueni-
mus tamē p̄ se cuiuslibz hoī p̄cipiū vñū et p̄ci-
pia multa et ē vñū p̄cipiū qm̄ primitus formāt:
qz hoc p̄dictū p̄cipiū bēm⁹: et multa p̄cipia
sūt multe mutatiōes q̄ accidunt postmodū p̄ res
circūdantes p̄z p̄p̄ationē ad p̄cipiū primū. Et
vñū p̄cipiū hz ius mai⁹: vt p̄ponat in hoc lo-
co: qz oia alia p̄cipia p̄ istud veniunt. Et post
q̄ ita ē scire possumus p̄ p̄cipiū primū p̄p̄ie-
tates vltēs cōpositionis: et a p̄cipijs sciēmus
q̄qd̄ accidet quolibz tpe et augmēto et decre-
mēto: sicut i dionib⁹ tēporū andicemus.

CPtole. dicit qz scientia accitū anteq⁹ sint diuiditur

per maneries duas vna est scire gñalia: et alia natinitates: et docuit nos q̄ quelibet h̄az duaz accidit p̄iū n̄arum stellarum: qm̄ h̄ vis ē q̄ opat̄ accit̄ia q̄ nos scire o3 aīq̄ accidat: et mōstrauit nobis q̄ h̄ scire possum⁹ qm̄ sciē⁹ vires et opa eaz et aliud totū qd̄ dixit i hac rōne. Nūc aut̄ oñdit nobis i his v̄bis quō sciē⁹ tpa i q̄b⁹ accidūt vires iste q̄b⁹ veniunt opa: et p̄n⁹ eius q̄ accidit i eo qd̄ futurū ē: Et dixit q̄ tēpora p̄ncipioz i q̄b⁹ accidūt vires iste. nō sūt vna eadem: imo multa. Et p̄mit⁹ nos docuit q̄ nobis in prima parte de rebus istis mōstrauit et dicit q̄ eaz sūt p̄n⁹ fortia: et hec sūt tpa p̄pleta i q̄b⁹ accidūt eclypses et magne p̄iūctiōes p̄staz aīoz p̄ncipia: et q̄rtaz et cometarū et taliū. Et eoz sūt p̄iū minora sicut p̄n⁹ edificandi ciuitates: castra: dom⁹ reguz: et id qd̄ p̄tinet ad q̄libet ciuitatē de diuersitate h̄az eclypsiū et cōiunctionū ex p̄te latitudinis et lōgitudinis sue et taliūm rep̄: qz be sūt vires minores nō h̄ites vi destruendi fortes: s3 addēdi vel minuēdi i eis q̄t̄itatē vna3. Et postq̄ cōmemorauit nobis res istas quas nobis demōstrauit cōplere. in secūda p̄te incipit postmodo narrare nobis qd̄ vlt ostēdere in tertia et q̄rta p̄te vt i eo qd̄ vult dicere sint itellectus n̄i p̄uisti dñs sicut q̄ p̄n⁹ magnū natinitatis habēs vi maiore altero ē stellatio firmamētū hora qua h̄o icipit generari: qz v̄tus opationis in illa hora operat̄ i corpore: et oia accidētia que nūq̄ ab hoīe separāt tota vita sua. Alia vō p̄n⁹ q̄ hec sequūt sūt ea q̄ significāt p̄fuz natinitates s̄n3 ac filioz: ac reuolūtōes diuifores ad litias ductos: et talia: et hec oia sūt p̄ncipia minora q̄ p̄mū h̄itā vim addēdi vel minuēdi i opibus p̄imi p̄ncipij. Et qm̄ mētē apposueris v̄bis suis: s3 h̄ac glōsā ea bñ itelliges v̄bo ad v̄bū: et qm̄ ea intellexeris itelliges p̄loguz p̄thole. p̄ hunc tractatum et scies p̄ eū: quātum scire potest h̄o de hac arte et q̄r fier.

In casu spermatis et in exitu infans ca. I.

Postquam p̄thole. docuit nos q̄ natinitates veri dicuz h̄it p̄ncipiū: et q̄ alia p̄ncipia q̄ sūt post ip̄3 aliā vim nō h̄it nisi addēdi: vel minuēdi. d̄ p̄iūmo vult mō p̄grere q̄le ē p̄n⁹ p̄mū p̄p̄ dubiū qd̄ ē ibi. Si p̄ncipiū ē hora q̄ cadit sp̄ma i v̄trē matris: vel hora qua exit creatura ad lucē. Et inuenit p̄ argumēta qd̄ p̄iū est illa hora q̄ sepaī creatura a suo p̄statu: et h̄o icipit ide log.

Quoniam ad esse hominū temporale p̄ncipiū habetur: est autem hoc p̄ncipiū naturaliter cū sp̄ma cadit: in potētia verō et accidētialiter cū in fans hora partus ēgrēditur. Conuenit his qui horaz casus sp̄matis fortuitū vel obseruado de p̄benderūt: ut cū corporis et aīe q̄litates p̄p̄ias scire voluerit: suas ad hoc inuestigatiōes et hoc q̄ figura stellarum hac hora proprie. i. hora casus spermatis operatur: accipiant.

Quoniam generatio hominū3 habet p̄ncipiū tēporale et p̄ncipiū qd̄ est p̄ naturā est qm̄ cadit sp̄ma: tñ p̄ potētiā et accidēs est p̄ncipiū creature ip̄a hora q̄ nascit: p̄pea p̄uenit sciētibus horā casus sp̄matis rectificādo v̄l ibi mētē pōnēdo qm̄ voluerit scire status q̄ accidūt corpi et aīe qd̄ p̄quirat hoc ab opere quod operat̄ figurā stellarū in hac hora proprie que est hora casus spermatis.

Ad dixit p̄tho. p̄n⁹ t̄pale: ē distinctio ei⁹ et illi⁹ qd̄ non est

i t̄pe sicut lux q̄ venit p̄ rē lucētē q̄ nō h̄3 p̄iū t̄pale et alia m̄lta nō h̄itā p̄iū t̄palia: vt h̄o et res q̄ tales sūt gñant̄ in p̄iū t̄pali et dicit hoīes p̄ q̄lib3 p̄sona hoīs: sed sp̄s gñalis h̄ōim necē h̄3 altiori p̄h̄ya q̄ ista de q̄ nūc logmur. Et qd̄ dicit p̄iū p̄ nām est casus sp̄matis. v̄l dicere q̄ sp̄ma dat nām mēstruo vt de eo fiat v̄nū corpi⁹ tale q̄le ē illū v̄l veniit sp̄ma: et h̄ nā ē gñatiua et formatiua: et p̄uenit q̄ p̄ncipiū opis sui p̄ certo sit hora q̄ cadit i m̄ricem: et postq̄ ceciderit illuc icipit mēstruū p̄mutari: et ei⁹ opa erūt p̄tina dōec p̄pleat opus eius. Et p̄ hoc expedit vt sciam⁹ q̄q̄d accit̄ corpi et aīe: si p̄plebūt v̄l nō. et si p̄plebūt cuiusmōi maneri ei erūt vel complexionis. h̄ totum scire poterim⁹ p̄ figuras naturarū stellarum hora qua cadit sp̄ma in matricem et est maneries huius p̄ncipij qd̄ est casus sp̄matis: et pōt h̄ sciri rectificādo et mētē apponēdo i figuras stellarū hora ip̄a. Et forsitan sciri pōt itelligēdo q̄ die et hora fuit: et opta bñ stellatio q̄ fuit ip̄a hora et id qd̄ dicit. tñ p̄ p̄m et accit̄ ē p̄iū h̄ōim qm̄ nascit creatura. v̄l dicere q̄ nā sp̄matis nō h̄3 aliud facere nisi creaturā solūmō: et qm̄ p̄pleta fuerit mouet p̄ nām sui ad exēdū: et per hoc ē exit⁹ i p̄pōne nāe sp̄matis s̄m accit̄: qz sp̄ma non h̄3 ex nā extrahēdi eam.

Quia p̄p̄ cū acciderit sp̄mati semel i p̄ncipio q̄ litatē recipere q̄ sibi ex reb⁹ circōdatib⁹ aduenit i c3 illa qualitas in hoc ex reb⁹ horis eē corpi⁹ co tiget postea variet: ip̄3 tñ augmētū materiē sibi tñ sibi nātr sibi met attrahet. cūq̄ creuerit illa rerū maneries qualitatē p̄ie q̄ sp̄mati propria ē assimilabit.

Ita q̄ qm̄ sp̄ma se p̄parauerit vna vice ad recipiendū i p̄ncipio aliquē statū de statib⁹ ad ip̄3 p̄ueniētib⁹ ex re circōdatē: s3 mutet stat⁹ ip̄se. postea i p̄pibus ip̄m sp̄ma ē qd̄ trahit ad se p̄ nām augmētū materiē cōueniētis ei⁹ et nō aliō. Et qm̄ creuerit materia reuertetur similiter i similitudinē p̄imi status p̄tinentis ad sp̄ma.

Hec sūt verba multū iclusa et obscura: et qm̄ inspexeris i eis: inuenies q̄ hic bon⁹ vir erat sapiēs multū i sapia p̄hie et maxime i p̄hia Aristo. et ei⁹ secta. qm̄ isti bñ p̄siderauerūt i reb⁹ oib⁹ q̄ sūt i mūdo: et inueniūt q̄ sp̄ma et res p̄siles sibi sunt i aere parate ad recipiendū a firmamētō v̄tutes cū3 q̄bus faciūt opa sua oia. Et postea dixit Aristo. i lib. suo de aīalibus q̄ sp̄ma est res dei i q̄ virtute posuit p̄ mouēdo mēstruū: vt creatura generaret ex eo. et dixit i libro suo naturarū: q̄ h̄o hoīem gñat et sol. voluit dicere q̄ sp̄ma hominis p̄pe recipit a sole v̄tutē gñatricē et formatricē alterius talis hoīs qualis p̄m⁹. et ex hoc p̄uenit vt beat meliora: tione sup oia terrena tā magnā: sicut sol h̄3 opandi sup oia alia corpa celestia. Et qm̄ i hoc mētē apposueris cōuenit ē vt luna posse magnū beat i hoīe qd̄ ē circa nām solis. Et p̄pterea tenent se natinitates hoīm p̄p̄ie cū duob⁹ lūnarib⁹ et eoz cōiunctionib⁹ et oppositiōib⁹: et natinitates aliorū aīaliū tenēt se eoz. s. qd̄libet cū quo p̄staz cōcordēt. et tu i inuenies hec distincta et diuisa aī i v̄bis p̄thole. tñ in hoc loco inquātū itellexit h̄ac rōnē p̄h̄ye i sp̄mate demōstrauit nobis q̄ qm̄ sp̄ma separāt a viro et cadit i matricē recipit i illo momēto p̄ cōmixtionē q̄ fit de nā stellarū vna3 virtutē cū qua mouet mēstruū: et cū hac v̄tute opant̄ postmodū v̄tutes nāles oia opa sua. et hoc ē qd̄ p̄thole. vult dicere in hocō. Et o3 vt m̄stoties i his v̄bis ispicias dōec itelligas ea bñ. Et si q̄s diceret q̄ p̄tho. log d̄bebat sepaī i casu spermatis et ei⁹ cōstellatione: sicut locut⁹ fuit de exitu creature dicem⁹ ei⁹ q̄ q̄tū beat log ibi separati in antea oñdemus et qm̄ bene itellexeris scies q̄ nō erat plus necesse.

John

Cum autem hora casus spermatis ignorabitur si
cut mulierens euenire cōpertum est: initium
qđ est infantis erituis necessario conuenit obser
uare. Qđ idē mātūm est initium: nec ē a pūmo
differt: nisi in hoc qđ subiungitur: p pūmū itaq;
principium id quod est ante partūm vt prescia
tur ante possibile est.

¶ Jam demonstrauim⁹ i pcedētib⁹ qd a figura firmamēti
 qd erit hora casus spermatis pōt sciri id qd accidit in opib⁹
 spermatis de augmento vel dimiutione: tñ qz maior para
 hominū qñ cū mulieribus suis iacēt sūt iebziati: tñ alio
 modo ita qd nō cōsiderāt horā qua cadit spma ppterea gra
 uissimū ē scire hoc prin^m. Et o3 necessario vt inspiciam⁹ ali
 ud principiū qd ē hora exit⁹ creature de ventre matris: qz
 licz B prin^m fit scdm per tps h3 tñ vim magnā: qñ recipit
 eo creatura vtutē aliā quā haberet ante t non minuit hoc
 picipiū a primo nisi qd ignorabimus qd accidet creature
 ante exitū de ventre matris: ē t a verbis ptho. credūt aliq
 qd p principiū pñū casus spermatis: pōt sciri totū illud quod
 accidet hōi in tota vita sua: t ipe nō fuit locus de hoc pñ
 cipio nisi pponēdo ip3 in dubiū: t dubiū i ātea destruedo: t
 p demonstratōne pbauit qd prin^m z^o est principiū veridicū
 hōis: sed prinū nō ē nisi p sciendo qd accidet spmati:

In hoc vbo patefecit p^{ro}bo. dubiū ⁊ cū quō destruit: ⁊ du-
biū ē si dixerit aliquis q^{uod} principiū primū ē principiū certū: ⁊
q^{uod} z^{er}m sequitur primū. p^{ro}bo. āt destruit dubiū istud cū eo q^{uod}
dixit q^{uod} z^{er}m principiū ē maioris fortitudinis ⁊ magis cōple-
tum: q^{uam} p^{ri}m^{us} ē p^{ri}m^{us} seminis hōis ⁊ z^{er}m ēst principiū g^{en}itō-
nis hōis: q^{uod} q^{uoniam} nā inceptit hōem generare non potuit fieri
hō a p^{ri}m^o fecit corp^{us} aiale paratū vt fieret de hōie: ⁊ b^e ē q^{uod}
fecit nā in p^{ri}m^o p^{ri}m^o corp^{us} aiale paratū vt eēt hō: t^um in
z^{er}m p^{ri}m^o fecit nā hōiem de illo corpore aiali: ⁊ si āt eēt:
eēt p^{ri}m^{us} iⁿ infinita: q^{uoniam} ante illud p^{ri}mum eēt aliud quan-
dō sit spermā i corpore patris. Et p^{ro}bo. demonstrat hoc cū
p^{ro}positionibus q^{ui}bus nullus dⁱcere pōt.

CIta q̄ creatura tunc recipit rē quā ante nō ha

CRes q̄s recipit creatura quando exīt de ventre matris quas nō habebat ante q̄n erat ī matricē sunt sicut recipere cibum ore suo. ⁊ exire superfluitates retro ⁊ ante: ⁊ anbelare cū pectorib⁹ ⁊ filia. hec. n. sūt res nāles quas ante nō habebat. Et nā ppabit sibi mēbra de quib⁹ nō iuuabit se nisi postq̄ exiuit de matre: qm̄ anbelabat ī matre p̄ poros q̄ sunt inter venas eius: ⁊ venas matris sue: ⁊ gubernabatur p̄ venas q̄ cōtīnētur cū vmblico cū venis quibus venit mēstruum ⁊ superfluitates sui corporis exeunt per poros quī sunt inter ipm̄: ⁊ per aures. pprietates vō quas dixit esse d̄ natura boīs solūmō sunt sicut ridere plorare incipere imaginari: intelligere ⁊ h̄re discretionē paulatim ⁊ stat⁹, quē dixit accidere corpori suo: est motus mēbroz⁹ suoz⁹ ⁊ vti eis ac dormire ⁊ vigilare: ⁊ ceteri. s. sēsus: ⁊ de oībus his rebus rem nullā habebat q̄n erat ī matrice: qz quando interi⁹ generat⁹ est sicut vna plātārū patarum ad recipienduz hōra qua exiuerit virtutē cū qua vtať de suis opib⁹ aīalib⁹ ⁊ humanis corporū celestīū. ⁊ hic est finis sue essentie nālis veluti sicut paratū ē sperma q̄n sepatur a viro recipere de rebus celestibus virtutem cuz qua formet creaturā ⁊ cū qua faciat eam paratā recipiendī res celestes sicut h̄ principīū de quo fuit hō ⁊ p̄pter hoc v̄enit oīb⁹ modis vt p̄n^m z^m sit maioris fōtitudis ⁊ dīuī p̄ qd̄ ē casus sp̄matis.

Tertio id quod hora prius nos circumdat hanc in faciendo natura
nihil inuare poterit ut illius cuius est qualita-
tis existat: inuaret tamen ut sit eius apparitio: eius-
que exitus, sed propria circumdationis rei qualitate propter
ea quod natura post ipsius perfectionem esse ad exitum mo-
ueri facit cum qualitas qualitati que eum forma-
uit assimilabitur.

Silr res q nos pphēdit hora natiuitatis lz cre
dāt aliq q nō adiunet vllō mō iformādo creatu
rā i māerie q ē adiunat tñ vt sit exit⁹ ei⁹ z appare
tia sua fm statū pprīū rei cōphēdētis nos: qz
nā fac i exitu motū suū similē statui i quo forma
uit eā apzimo gradu p gradū postqz fuit ppleta.

Epholome^o nobis ostendit p^r hec vba q^ua p^ricipatio ē iter
primū p^ricipiū: z^m z locut^r ē i eo fm credibile argumētū
q^u licz nō habuerit p^rbōnē q^u p^ricipiū z^m sit maioris forti
tudinis z plus māifestū q^u primū cōuenit tamēp hāc p^ri
cipationē que ē iter ea q^u p^ricipiū z^m b^ret vī p^r quā scirem^r
id q^ud accidet p^r natiuitatē q^ui nescirem^r na p^r certo p^ricipiū p^r
mū: q^u paucis vicib^r p^rōt hō aspicerē p^rciendū illud z hec p^ri
cipatio ē q^u nā quā vicimus q^u ē vīr^r quā recipit sp^rma i ca
su eius p^r corpora celestia hec eadē mouit similit^r creaturā
ad exēdū i hora q^u accidit p^r illō i reb^rus q^u sūt iter nos vī
siliis prime per corpora celestia. verbi grā. sol semper cōcor
dat in hora natiuitatis cū loco eius quo erat casus sperma
tis. q^ui sēp erit in. 7. vel. 9. vel. 10. vel. 11. Et dixit bernies
q^u loc^r lune hora casus spermatis ipemet ē ascendens i exi
tu creature. z ascēdens hora casus sp^rmatis ē locus lune exi
tus creature. Et ego p^rbaui b^r dictuz hermetis: i ipz inueni
vicibus multis certū z aliquando icertū: luna tñ sēp con
cordabat cū ascēdente: z de hoc nō errat. Et postq^u ita ē cō
uenit vt sit cōcordātia inter duo p^rincipia. z postquaz ē iter
ea concordantia possūm^r scire a principio secundo q^uod ac
cidet creature. et hec est rō quā nobis tribuit bic. z quando
eam iuxerimus cū prima p^rbatōe: sciem^r p^r certo q^u z^m p^ri
cipiū h^rz maius ius ostēdendū nobis id q^ud accidet bōi.

Coportet igitur ut stellarum qualitate hora exitus infantis istarum rerum similia iterum significare existimemus non quod ipsa hec operetur: sed necessario et naturaliter in fortitudine operis assimilatur.

Et puenit nobis ut teneamus statum planetarum hora exitus creature. quod similiter ostendunt res tales quod sunt factores earum sine dubitatione: sed per naturam assimilantur factori per potentiam.

Hec est conclusio dicti quod narravit de concordantia quod est iterum duo principia: et iam glossauimus hoc.

At quoniam in hoc sermone nostra intentio est ut hanc scientie partem solerti tramite manifestemus sic promissum in huius libri primordio: ubi ad hunc prognosticandi modum perueniri posse probauimus: et quoniam antiquissima via prognosticandi que est secundum omnes stellarum. vel plurimum commixtionem multorum est modorum: et fere infinita. cum quod ea plane et apte perscrutari tetuerit. Maxime autem in futuris particularibus quod a nostris speculatoribus ingreditur: quod in narrationibus quod ab ipsis dicta fore dicuntur inueniri potest: et propter eius usus granitatem et eius explanationis difficultatem nos hec pretermittere deliberauimus. Illi autem magister prognosticationem per quam vnaquodque spiritus in perscrutandi modo deprehendit manifestare: nec non vires opifices proprie stellis cum perfectione per hoc quod persequi potest via naturalis plecture copediose narrare intendimus.

Et propterea nostrum est propositum in hoc dicto narrare hanc partem artis cum opinione certificata: sicut promissimus in principio huius libri quando monstrauimus quod quis potest attingere tale maneris prognosticationis. Et opinio antiqua in dicendo res antequam sint per commixtionem omnium stellarum vel maioris partis earum est multarum manerierum: ita quod possunt esse sine fine: si aliquis voluerit multum certificare: demonstrare et declarare: et maxime in accidentibus particularibus quod petunt sapientes naturarum de his quos audiuius loqui: quoniam tale rem determinamus: quod multum fortis est ad operandum: et multum grauis ad demonstrandum. et volumus procedere ad narrandum pronosticationem ipsam artis: per quam sciri potest vnaquodque rerum secundum modum inquisitionis: et ad narrandum virtutes factrices: et proprias stellarum complete secundum quod homo potest rem talem sequi breuiter et maneris considerationis naturalis.

Oportio certificata totius artis sapientie ac scientie est certificare bene regulas certas et veridicas per quas iungitur intellectui hominis ars tota. si bene intellexerit omnes regulas: et potest ire per omnes res particulares artis: et per hoc dixit ptolemeus in octavo id quod dixerat in principio prime partis: quod eius propositum erat narrare in libro regulas istas complete. Et postquam narravit in prima parte generalia omnia regularum artis et narravit in secunda parte quod ex ea pertinet ad magnam gentem et narravit in tertia parte quod

ex ea pertinet ad quemlibet hominem per se et in. 4. quod pertinet ex ea de accidentibus que accidunt homini extra se. opinio autem antiqua quam dixit est astrologorum quod ante eum fuerunt quod nullus eorum narravit omnia accidentia in hac arte. sed eorum quilibet narravit accidentia particularia: verbi gratia qui dicit tale et tale signum significat tale et tale rem quoniam fuerit ascendens alius cuius creature: et talis et talis planeta demonstrat tale et tale rem quoniam fuerit diuina. ascendens. et talia de cetero et tales res sunt iste quarum nulla sequitur regula: et est plusquam res infinita et grauis ad narrandum. Et propterea oportuit ut promitterem dicta talium ad regulas procedamus de quibus ars ista solummodo componitur. Et id quod dixit in modum considerationis naturalis. vult dicere quod be regule sunt accepte per scientiam naturarum. et ideo erit consideratio eius concordans in rebus futuris cum scientia naturalis.

Hec igitur ut ad qualitates rei circumscriptionis per quas vnum quodque accipit quod accidit homini deprehendit nostra tradit intentio. Sed generaliter puenit ut vires corporum opifices cum locis sibi consilium coniungamus super victorie diuinationisque modum: sicut in emissionem sagitte facimus at futuri quod in hac subiecta specie per multarum naturarum collectionem colligitur ei quod super ipsam ita de liberauerit et perspicaciter inquisierit. sic sagittator cum bene ei euenit ad signum observationem relinquitur.

Et non puenit ut sit nostrum propositum ad quod procedere volumus in statibus rei circumscriptionis vnum sciri potest quodlibet accipit ex his quod contigunt hominibus. sed cum hoc toto conuenit ut coniungamus virtutes factrices quod conueniunt corporibus cum locis concordantibus cum eis in maneris potestie et diuina. sic sit in plectione sagittarum: et accipit quod adiungit in specie subiecta de compositione multarum naturarum pretermittimus illorum inquisitionem quod multum cogitauerunt in eo sicut facit balistrarius quod certificat ad signum.

Pto. nobis demonstrat in hoc dicto regulas quas nobis dedit in hac arte. et ratio suorum verborum est hec. vult dicere non conuenit tibi perquirere omnes virtutes quod componuntur: quod impossibile erit peruenire ad eas: quoniam commixtiones infinite sunt. Et ego tibi declarabo radices et simplices regulas: et ostendam tibi maneris compositionis eorum ita quod ex eis extrahere poteris ex verbis nostris per parte vna quod accidit ex vnaquaque commixtione. ubi gratia. quoniam sol fuerit in. 10. diuis est aptus ut sit yleg. vult dicere si significator vite quoniam sol in hoc loco habet diuina et posse magni: et si acciderit ut sit in alio loco ex locis yleg. triplicitate vel exaltatione sua: aspiciat eum aliquis per hunc dignitatem in illo loco de bono aspectu: si sit ibi aliquis alius bene ibi posse maius eo similiter aptus erit ut sit yleg. quod yleg. sunt plures huiusmodi posse in naturitate. Et postquam ita est totum quod audiuius de vbi pto. est radix et regula quam conuenit ut sequamur et operamur secundum hanc. Et quoniam sic fecerim poterimus ire per quam parte artis voluerimus. Et ipse dedit tibi similitudinem sagitte quod spiritus trabunt ad signum a quocumque parte. et per hoc conuenit ut per omnes verbum pto. recerta et autem et ica tam te regas et aspicias in quibus stellarum quod quis vicit et scies quod complete virtutum stellarum dedit ut illa quod vicit et indicat per eam.

Nostri vero sermonis initium in rebus vltimis in principio quod est in exitu infantis apparitionibus: velut congruo puenit ordini ponemus. cum per hoc principium ad eam omnium rerum hanc naturam huiusmodi: sicut diximus puenire possimus. proprietates autem quod hora casus spermatis inascuntur: per hanc eandem obserua-

*canon
in vltima
et ligendo*

*quod huius per plateam huius manus
populi in manu*

Tractatus

tionia spēs ab illo q̄ solas proprietates q̄ in ipa
eadē collectione fuerint sagaciter pscrutabit z
subtiliter inuestigauerit deprehēduntur.

Et volum⁹ ponere principiu⁹ nostri dicti i reb⁹
vlibus postq̄ appent i principio quādo nascitur
creatura sicut cōuenit postq̄ pueniri pōt ad fac
tū horū oīum qd̄ h̄z bec nā p istud principiu⁹ vt p̄
dixim⁹: z sciri poterunt pprietates q̄ accidunt in
hora cāus spmatis p hāc eadē maneriē a quoli
bet volēte multū studere z subtiliare ad iḡrēdū
pprietates que sūt solūmō i ppōne ipa.

Postq̄ nobis demonstrauit i dicto pcedēti q̄ p̄tū narra
uit i Blib. sūt radices z regule quas narrare scipit p̄mitus
sūt res vniuersalis p hoīe q̄ tēdere pōt cū eo i tota eius vi
ta sicut erit aspectus: mores: factura corpis z cuiuslibet mē
bri z narrat nobis id qd̄ demonstrauit aī: qz bec talia sciri
possūta punci⁹ quod ē hora natiuitatis et quādo bec oīa
narrauerit possumus extrahere ide res p̄nētes ad p̄ci
piū qd̄ ē casus spmatis qm̄ sciuimus bene horaz quoni
am creatura recipit p corpa celestia hora exitus eius vtu
tes cōnexas corpori z aīe ligātes accidentia qm̄ nūq̄ i tota
vita sua sepan̄ ab eo. Similr hora cāus spmatis qz sp̄ma
recipit a corporibus celestibus similiter opera ad se perti
nētia oū i matrice morat sicut ē formare: figurare z trabe
re materias conueniētes ei pro nutriendo.

In scia grad⁹ ascēdētis. **Ca. II.** Dixit baly
nobis demonstrauit p̄bo. i p̄rio cap. q̄
principiu⁹ qd̄ ē exit⁹ creature ē mai⁹ prin
cipiu⁹ i natiuitate oīdit mō nobis qualiter istud principiu⁹
scimus pro certo z dicit.

Amp i re prima que sustentaculum
est: q̄ est grad⁹ ascēdētis: hora exi
t⁹ infans multoties inascat dubie
tas: eo q̄ i maiori pte horā egressio
nis absq̄ scrupulo scire negt nisi q̄
iter oīa horaz istrumenta p soluz astrolabiūz o b
seruauerit: alia q̄ppe horaz istrumenta qbus q̄
plures eorum qui versantur in his inspiciunt
multuz fortasse falluntur z a veritate declinant
Illis et cui⁹ qbus sol idicat horaz propter eoz
dez declinationē i positōe sclozē foruz z ex scio
terozū tortuositate cōtingit. Instrumētis autēz
horaz q̄ p aquaz decursus adaptant: enēnt ex
aq̄z retētiōe z decursus differētia. q̄ p differen
tes occasiōes vī p quālibz aliaz occasiōē ei cō
tingentem aduenit.

Quā mltoties cadit dubitas i p̄ria re in q̄ ma
gis p̄fidere debem⁹ q̄ est grad⁹ ascēdēs hora exit⁹
creature. qui sciūt hanc potētiā pro certo maior
pars i spiciētū eā p astrolabiū solū iter alia iSTRU
mēta horaruz: qm̄ ipa istrumenta horaz cū qb⁹
aspiciūt aliqui possunt mltuz mētiri: z a veritate
recedere. Et si fuerit ex illis cū quib⁹ aspiciūt ho
ras p solez cadit error propter iclinationez solis
quā habet i illo loco z propter sui tortuositates
aspect⁹. Accidit et magn⁹ error i instrumentis

horarū aque pp detentionē q̄ accidit i aq̄ z qa
diuersimode currit p quonīs ipedimēto.

Quod dixit p̄ma res i qua debem⁹ considerare ē grad⁹
ascēdēs hora exit⁹ creature: iā dixit z hic apte qz p̄ci⁹ isti
veridicū ē p hoīe z i eo i quo debem⁹ p̄fidere. Et p̄p̄ea dixit
z pōt scire horā exit⁹ creature p certo q̄ aspiciūt p astrolabi
um: z hoc ē istrumentū cognitū: z of q̄ p̄mus iuētōr ei⁹ fuit
abrahā. z of q̄ fuit iuētū tpe regis salomonis filij dāuid
vel aī eū z dicit q̄ quidam q̄ vocabatur lab iuenit eū et a
stor vult dicere linee vī vocatū ē astrolabiū. i. linee lab. Et
manif⁹ q̄ nō pōt retificari p ip̄sū nisi sit diuisiōis certe z il
le q̄ ip̄sū aspexerit sit bñ sapiens eo mō qd̄ i retificādo si
bi error non cadat qm̄ i retificādo multotiens cadit error
quādo stella quā aspiciūt ē circa mediū celi. z aspiciēs igno
rabit vtrū sit i medietate celi recte vel tardabit regulā po
nere sup gradū ita qd̄ firmamētū ibit diu anteq̄ moueat eā
vel surget tarde ad ispiciēdū postq̄ fuerit sibi dictum q̄
creatura sit nata et ita necessario hēbit aliū gradū aspice
re ascēdētis post natiuitatē. aut erit ibi error i astrolabio
vel diuisiōe graduū altitudinis vī i regula vel i toto q̄rto al
titudinis z raro euadet hō a talib⁹ sicut bec nō accidunt ei.
Si enī acciderit sibi error i vno gradu altitudinis ascēdēs
iuētū nō erit illud natiuitatis z etiā i vno minuto qd̄ erret
nō erit illd ascēdēs. Dixit nobis z p̄bo. qz i oib⁹ alijs iSTRU
mētis horarū cadit magn⁹ error qz i istrumentis ymbre cū
qbus sol aspiciūt solūmō cadit error qm̄ sol nō fuerit equi
distās sup̄speciei i qua ponūt istrumentū ip̄sū aut q̄ linee as
pectus sint rezozte ita q̄ ymbranon erit certa. Dixit et qd̄
erit error i istrumentis aq̄ p̄ea q̄ accidēt i aqua vel q̄ sit sp̄s
sa vel qd̄ aliq̄d transuerfēt in ea vel pp clausurā q̄ forami
accidat vel q̄ ipa diuersimode currat ex quo qm̄qz ampli
abitur foramen. vel q̄ erit aqua multa z curret cito. vel
erit pauca et curret tarde: aut erit calida vel frigida. z post
q̄ ita ē nō ē istrumentū de quo possit hō eē securus i certifi
cādo horā qua sepatur creatura a m̄re: pōt tñ oīdere horā
p̄ncipio hui⁹ p̄p̄is. verius tñ istrumentū eē astrolabiū. post
modū istrumentū ymbre: postmodū illud aque. Et pp hos
errores accidētes i istrumentis puenit vt nobis oīdat p̄mi
tus reglas z radices cū qb⁹ certificare possumus.

Necessario puenit vt viā qua grad⁹ circuli si
gnoz: q̄ secūdu naturalē rationem p̄secutiua de
bet eē ascēdēs de p̄bēdi possit indicem⁹. Post
q̄ graduz ascēdētis fere de p̄bēdem⁹ i viā ascen
sionū p horā que nobis attribuitur.

Cōuenit modis oibus vt doctrinē maneri
ez. per quam possumus scire cui gradui zodiaci
cōuenit vt sit ascendens fm̄ viā naturalē quam
semp sequamur. sciendo ante p horam q̄ nobis
dabitur extimatōe. pp̄inqua. magis gradū ascen
dentis per capitulum ascensionum.

Postq̄ nobis demonstrauit q̄ nō sufficiūt istrumenta i re
ctificādo certū ascēdēs natiuitatis. docuit nos i hoc dicto
q̄ conuenit oibus modis vt primitus doceat nos regulas
qbus scire possum⁹ grad⁹ ascēdētis nālis q̄ ē hora exit⁹ cre
ature: et ego vidi natiuitatē z de illis quas retificauerā q̄
ab hac deniat nāli p aliquo disturbamēto accidente ibi z
iueni rē i his natiuitatibus sicut dixit p̄bo. i capitulo ip̄se
ctionis vel desiccatiōis mēbroz z in capitulo nō recipien
tū cibū z bec disturbatio pōt eē pp angustia bozis matri
cis vel debilitatez virtutis inpellentis creaturā aut pp ali
q̄ ifirmitatē que accidat mulieri. nā pp talia z talia q̄ cōti
gūt tardat exitus creature: z manifestū ē q̄ corpa celestia

faciunt has distubatas: et pquisui hoc et longo tpe apposui
mentē in eo: et inueni qd i eo accidat sicut i alijs nālib.
qm aliquādo cadit error i illis. Et postq ira est cōuenit nobis
solumō res picularas pquirere nāles. et ptho. dicit qd scire
possum⁹ hāc rē nāle: dādo aliqd ascēdes ppinquū natura
li: siue sit illud ascendens rectificatum siue non: quia per il
lud scire poterimus ascendens naturale.

Co³ igitur ut gradus coniunctionis vel p^{re}uentio
nis que ante natiuitatem ipsi p^{ro}pior fuerit inueni
amus et eūz veraciter addiscamus.

Et dicim⁹ qd cōuenit nobis accipere cōiunctionē
vel oppositionē pcedētes natiuitatem q earum .i.
p^{ro}pior fuerit et bene mentem apponemus i sci
endo eius certū gradum.

Et Jam demonstrauim⁹ p^{er} vba pcedentia cōcordatiā quā hz
natura hoīs iter nām solis et lune. et memorauim⁹ illd qd i
hoc vixit Aristo. et eadē est opinio ptholemei sūm qd inuenit
p^{er} experiētiā et naturalia argumēta. Sili⁹ demonstrauim⁹ in
scda pte qd cōiunctōis opus habet durare vsq ad oppōnē.
et gradus oppōnis hz vtutē durādī vsq ad cōiunctionē. et
qd cuiuslibz ipoz duoz gradū crescit et minuit hora qualz sz
planetā hora ipa vincent. Et postq³ bec sunt exposita et cō
pleta: cōuenit modis oib⁹ vt ascēdens exitus creature ha
beat nām cōnexā cū natura planete gubernātis gradus
coniunctionis vel oppōnis pcedētis natiuitatē. Et cū dicit
et bene mētē apponem⁹ i sciēdo ei⁹ certū gradū. vult dice
re p^{ro} certo vnus gradus erit cōiunctio: vel quem gra
dum dabunt oppositioni.

Co³ si fuerit illud i qd inuenim⁹ cōiunctio vtrius
qz lūinaris gradū accipiem⁹. Si at p^{ro}pior fuerit
gradū lūinaris sup terrā exitis obsnabim⁹.

Et si id qd accipiem⁹ p^{re}uentioale fuerit accipie
m⁹ gradū duoz lūinarū. Et si oppōnale gradū
illū lūinaris qd erit fuerit terram.

Cūm planete sup terrā sūt maioris fortitudinis q³ existētes
sub terra: cōuenit vt accipiam⁹ gradū lūinaris sup terrā
existētis. et hoc dictū pōt duob⁹ modis itelligi. vn⁹ est acci
pere gradū lūinaris exitis sup terrā. ali⁹ accipere horas
natiuitatis hora oppōnis. et hoc ē magis notū. Sili⁹ si vnū
lūinarū fuerit i oriēte et alter i occidēte siue hora natiuitatis
siue hora oppōnis: puenit vt accipiam⁹ gradū illū q fuerit i
ascēdēte: qz sz accipe debem⁹ illd qd fuerit maioris posse.

Et p^{er} bec cui plāetaz natiuitatis hora illi⁹ grad⁹
dispōnē habere conuenit: inquiremus.

Aspiciem⁹ postmodū qz plāe ē maioris iuris
disponendū gradū illū hora natiuitatis.

Cult dicere qd qū accipiem⁹ gradū cōiunctōis v^{el} oppo
sitionis. aspiciem⁹ qz plāe dominabit i eo hora natiuitatis
solūmodo: qz ille q gubernat cū hora cōiunctōis v^{el} oppositi
onis disponit ipm p^{ro}prie: et hoc magis p^{ro}inet ad natiuitatē
Et si accidit qd ille q fuerit dispositio g^{ra}lis sit simplr p^{ro}
firmior erit: et demonstrabit qd sit natiuitas hoīs magni eē.

Sūalr at via q plāe puenit dispō his qnqz reb⁹
explicat qd sit triplicitas dom⁹: exaltatio: termin⁹
et appitio: vel solis affinitas in figura.

Ea pp q plāe ius hz disponēdi sit qnqz dignita
tes triplicitas dom⁹: exaltatio: terminat aut appi
tio v^{el} qd hēant p^{re}icipationē cū sole i figura.

Dozū quatuor sūt eēntialia et vnū accidentale. eēntialia
sūt dignitates triplicitatis: et ipe ordinat eā anteqz alias

Et oñsū ē i p^{ar}te: q pth. in dñis triplicitatū cū astrologia
n cōcordat. et si volueris operari p hoc animodar: sz opinio
nē ei⁹ hēbis opari p dños triplicitatū. et ille q seq³ ē dñis do
m⁹: et dñm dom⁹ seq³ dñs exaltatōis: et dñm exaltatōis
seq³ dñs termini. Et bec quatuor eēntialia q scire poteris
a pma pte hui⁹ libri. Et qnta occitalis ē qd accidat vt plane
ta sit apparēs sub radys solis: v^{el} qd hēat p^{re}icipationē cum
sole in figura aspiciēdo se cū eodē 3°: vel sextili: vel 4°: vel
oppitio: aut aliq quocūqz modo de his qd i p^{ar}te narrauit.

Eritqz loci illius dispō: plancre q habuit i co
plus vna istarū fortitudinū vel omnes.

Et est dispositio eiusdē loci planeta q habue
rit i loco plus vna duarū dignitatū vel omnes.

Ptho. semp petit rē maiorē v^{el} habētem i cōpōne: et iam
ostendim⁹ hoc p verba ipsius plies ita qd cōuenit q quādo
sciueris gradū cōiunctōis v^{el} oppositiōis pcedētis natiuitatē
qd aspicias horā natiuitatis qz plāe habet maius posse i illo
gradu. Et scies hoc p. s. dicta: et que planetā inuenieris hntē
maiorē fort^{itudinis} i illo loco et maiorē cōcordatiā illū aspicias.

Et si vni plāete bec oīa vel plura inuenierimus
eius gradū ex signo in quo fuerat ipse natiuita
tis hora veraciter iuētū obseruabimus: dicemus
qd qd gradus signi p ascēsiōes sere accepit: qui
ei i nūcro equat sit gradus ascēdētis. Si autē du
os vel ples plāetas iuētū associari inuenierimus:
aspiciemus nūcrū que viliqz pambulantur
hora natiuitatis et qūqz nūcrus fuerit p^{ro}pior
ascēdētis gradui q nobis p ascēsiōes appuerit
ipe erit ascēdēs hore natiuitatis. Qd³ numerum
gradū duoz vel pluriū planetarū prope nūcrū
ascēdētis gradus q nobis p ascēdēs erit iuene
rimus illū q plures auctoritates habuerit i agu
lis et cuius fuerit hāz in hoc imitabimur. Et si
longitudo gradus alimudebit a gradu ascēdētis
abiqz subtili obseruatōe repto: maior fuerit lon
gitudine sui ipsius a gradu medij celi ipsa eadē
via exagito illū eundē numerū gradus medij celi
pstituemus p que alios agulos coequabimus.

Et si vi planete inueniemus oīa pdicta vel ea
rū plura aspiciemus bñ i quo gradu illius signi
ē i quo morat hora natiuitatis et cū certificabim⁹
multūz erit qm i tot gradib⁹ p nūcrū signi qd ante
accipiemus p extimatiōem eleuationūz ille erit
gradus ascēdēs. Et si inuenierim⁹ qd duoplaē
te p^{re}icipationē hēant i dispōne vel plures aspicie
mus ad numerū que vult qlibet eoz hora natiui
tatis. Et cui nūcrū inuenierim⁹ p^{ro}piorē gradui as
cēdētis q nobis erit p eleuatōes tūc grad⁹ erit ele
uati hora natiuitatis. Et si inuenierim⁹ nūcrū duoz
plāz vel pluriū existētū circa gradū ascēdēte q
nobis erit p eleuationes equo mō seq³mur plāe
habētē plures dignitates i angulis vel q sit i suo
hāz. Et si gradus planetarū disponētū fuerint
magis elongati ab ascēdēte qd accepimus per
extimatiōes quā a gradu medij celi: aprabimus.
super eū omnes alios agulos.

planeta solm cōp^{ro}prieus fortif^{icatus}

Tractatus

Contra ista vna radice hnt et q pta sit alimuter. s. qui bz mai⁹ posse et plures dignitates i cōstellatiōe ita q qñ scire voluerimus qz planeta dñat hora natiuitatis in gradu cōiunctionis vel oppōnis pcedentis: et mentē appōsitē rimus in dictis qñqz rebus: qbus planeta erit dispositoz: si iuenerimus vnū planetā dñantē i illo gradu: ponem⁹ nūe ruz graduū ascēdentis aut graduū medij celi tot: quot fuerint gradus quos inuit i signo suo i quo morat⁹ equali mō idē planeta. Et si nūerus ipse fuerit vicinior graduū ascēdentis dati nobis p estimationē: erūt gradus ascēdentis tot gradus: quot gradus planete equali mō: Et si gradus quos p agrauit planeta viciniores fuerit gradibus medij celi: i. cōiunctiōis vel puentiōis tot: quot gradus planete eqli mō: tamē si in gradu q fuit ante dominabūt⁹ due planete vel plures et eqles fuerit in virtute: cōsiderabimus planetam cuius gradus fuerit vicinior gradib⁹ ascēdentis vel medij celi et opabimur p eū. Et si gradus vni⁹ equales fuerit gradibus alterius: vel circa accipiemus illū planetā eoz q būerit plures dignitates in angulis natiuitatis: et pponem⁹ illū qui fuerit fortioris hāz: et magis pcorz cū sole. Et itel ligamus ex verbis istis q semp debemus accipere et iudicare per planetam qui fuerit maioris fortitudinis et maioris cōcordatiē cum re quam petimus.

CIn partitione locutiōis natiuitatū. **Ca. III**
Dixit Daly.

Postquam nobis demōstrauit i hoc capi. pcedentis: quō sciemus pncipiū nāle hora exitus creature: incipit in hoc capi. nobis ostēdere oia que scire possumus per hoc pncipiū vt intellectus noster sit i qñz eoz par⁹. et dedit nobis i his tres regulas qz iantea dixit.

Ist pmissa istaz rex positionē s b iugemus qz cū generales natiuitatū obseruatiōes ordinata et cōpetēti partiōe qz partiri voluerit: iueniet qd eoz ad que naturali calle puenitur: qdā sunt accidētia q ante partū cōtingunt vt loqui de parētibz: Quedā autē sunt accidētia q an partū et post partū accidunt vt sermocinari de fratribz.

Et postqz hoc pposuim⁹ dicimus nō qd q volūt diuidere seu distinguere iudiciū natiuitatū ordinata diuisiōe et p regulas iueniet q aliqua ex his q hō attigere pōt sū viā naturalē sūt accētia que accidunt ante natiuitatē sicut hoīem iudicare de parētibz. et aliqua sūt accētia q accidunt an natiuitatē et post sicut hoīez de fratribz iudicare.

Id qd dicit postqz pposuim⁹ hoc. vult dicere q iā demōstratū est in dictis pcedētibz q pncipiū qd erit hora exitus creature: idēz ē pncipiū generatiōis nāle hoīs. et hoc dignius ē dandi significationē. Demōstrauit sūz quomodo scire p certo possumus pncipiū istud: et qd cōuenit volenti aspiciere i significatione naturali huius pncipij: vt pūmītus iudicet de parētibz: postmodū de fratribz: et dedit rationē quare. et dixit q ptes sūt ante natiuitatē: et fratres eē possunt ante et post. Et pōt alioz petere et dicere postqz sperma exit a patribz qñ vis accidat glibet eoz bz natiuitatē significantē suū statū metipm: quō pōt dare natiuitas filioz significationē partū. Et hoc idē dicere pōt de fratribz. Cui rīdem⁹ dicētes: q semp cū iūgit pater matri: nō inde generat⁹ creatura. tñ qñ accidit vt iungant⁹ hora qua cōcordat illa cōstellatio cū natiuitate parentū. Et cōuenit vt b

eadē cōcordatiā sit inter natiuitatē parentū et filij. et pp b significat natiuitas filij de parētibz totū istd. Et manifestū est q natiuitas cuiuslibet filioz cōcordantiā habz cū natiuitate parentū. et res q hnt cū vna eadē re cōcordantiam: sūt concordēs. s. vna cum altera. et ppterea conuenit q natiuitas cuiuslibz fratrū: significet statū alioz fratrū. et bec cōcordatiā quādoqz significat fortunā qñqz ifortunā: qñqz bonū: quādoqz malū. et hoc totū iuenies in antea demōstratū et distinctum in suo loco.

At illa q ipa eadē hora ptes enēunt nō sūt vni et idē plane et aptū velut bec q pdirimus. Accidētū vero postremum qd sciri p illd eē dicē qd post prum accidet. Itāc at ipem multozūz modorum multarūqz ptiūz fore nō dubitatur.

Id tamē qd erit i natiuitate nō ē res vna sola simplr sicut ea q narramus et posterius ad qd attigere possumus ex accidētibz ē id qd ex eis accidet post natiuitatē et bec pars ē multarū manerierum et modorum.

Ipe diuinit iudiciū statns eius qui nascitur in duas ptes. vna ē id qd accidit hora ipsi⁹ natiuitatis et alia qd accidit post tēpus natiuitatis et nulla harū māerierū simplex ē sicut iudiciū pentū: et fratrū quoniā qdlibet horū duoz rū ē simplex et ptea dixit q iudiciū cuiuslibet horū duoz modorū ē mltaz māerierū et ipse vult bec i antea demōstrare.

Et his igitur q i ipsa eadē hora ptes enēunt illa q scire volumus sūt loqui d maribus semis: et vtrūz gē. nos an ptes ptiūes pter: loqui et d for mis mōstruosis nec n ex his q nūqz crescet.

Et id qd scire volumus ex eo qd accidit hora natiuitati finet: ē iudicare de masculis vī femis aut si duo nascūt iuicē aut si ille q nascit ē ipsecte facture aut si nō recipiet victuz vel cibuz.

Dicē vñ mod⁹ duoz i pōitōz qd dicit et diuidit eū. 4. modis. p^m ē d masclō vel femia iudicare. et si nascit plus vno. 3° si ē ipsecte facture. 4° de his qui cibum non recipiunt iudicare.

Et his at q post ptiū ea q scire qrim⁹ sūt pmo: cian d vita eo q eoz q crescent narratiōibus n adberet. post bec at loqui d forma corpis et ex i firmitatibus atqz ipedimētis corpori contingētibz. deiceps d glitibus aie et illius accētibz sermocinari. Deide loq d fortunio et ifortunio nati et d regno ac exaltatiōe illiusqz sublimitate. postea ipi⁹ et eē i hoc q ex opibus efficiet enarrare: Deiceps de eius cōiugio sermocinari ac de mōza cūm vxore faciēda: et hoc q de ifatib⁹ ei cōtinget nec nō ex ei⁹ cōmixtiōe ac familiaritate cū hoib⁹ et ex amicis ipsius. Deide pegrinatiōes ostēdere: postremo qdē moduz sue mortis iudicare q i fortitudie locutiōi que sit de vita alimila t. Illi⁹ tñ ordo post bec pdicta ponēd⁹ ē.

Id aut q scire volumus ex eo qd accidit post natiuitatē ē iudicare de vita qz bec nō ē res q cūz iudicio teneat eozū q cibū nō recipiūt: Et post

*Nota con
inspirationem*

pluribus

hāz

quoniam

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

hāz

de forma corporis iudicare: et de infirmitatibus
et pestilentibus corpori accubantibus: et post hoc de sta-
tu anime et accidentibus spiritualibus iudicare: per hoc
de forma nati et eius substantia et honore ac exal-
tatione: post hoc de statu eius. scilicet de quo magiste-
rio se intrinsecus mittit: postmodum de suo coniugio et quod
liter se habet cum uxore aut uxori cum viro suo et cum
iussimodi filios habet et cuiusmodi societate vel par-
ticipatorem cum hominibus et cuiusmodi amicos habe-
bit: et postmodum iudicare si erit in terris extraneis
peregrinus et quomodo morietur ultio iudicare quod
pervenit per potentiam iudicii vite: et convenit quod eius
ordo sit post hos omnes.

C Dic est numerus eorum qui sunt in parte que est disposita. et dividit eam
in tres modos. primum est iudicare vitam: et dicitur quod per modum iudicii
non tenet se cum iudicio eorum quod cibum non recipiunt: quia ipsi non
habent vitam habentem quantitatē et paratōem cursus solis quod est omnis omni-
um partium. et id quod adiuvat ut habeat quantitatē: puenit quod sit secundum cur-
sum solis: ut scilicet compleat cursum suum una vice: et hoc est annus vniuersalis. et
modus est formae corporis iudicare. 3° iudicare infirmitates et
pestilentias corporis. 4° statum anime iudicare. 5° infirmitates et pe-
stilentias anime contigentes. 6° fortunam nati in suba. 7° exaltatio-
nem vel depressionem eius. 8° de quo magisterio se intrinsecus mittit. 9°
coniugium nati: et quot copulabitur: et quomodo manerit: et quantum durabit
cum illis quibus copulabitur. 10° de filiis quos natus habet. 11° et
vitam habet: et quam societate cum hominibus: et cum amicos. 12° as-
picere et itinera faciet: et ad quas terras. 13° et quomodo manerit erit
mors sua. Et quomodo aggregabimur hos. 13. modos cum supradictis
qui sunt parentum et fratrum: erunt. 15. et in 4° parte sunt quatuor modi:
sicut ibi inuenies. Et cum dicitur quod convenit per potentiam iudicii vi-
te. et convenit quod eius ordo sit post hos omnes. vult dicere quod iudi-
cium mortis est res quod concordat cum iudicio vite: quoniam res quod dat vi-
tam: est res quod dat nato unum tempus in quo sint ei mortis naturales: et
eius virtutes ex corpore. et hoc tempus durat donec venit res alia
quod abscedit ipsum. et hoc est illud quod dat mortem. et propter hoc conve-
nit ut iudicium mortis sit concors cum illo vite: et 13 sit ibi pro-
prio iter eos per potentiam convenit quod ordinem post istud
totum: quoniam hic est finis peractum.

Dixit pertho.

C Nos autem horum uniuscuiusque modum generaliter enarrabimus: et cum so-
lis est nefe narrationis fortitudinibus. per opationem ista dicemus: sicut
superius manifestavimus. ea vero quae ad complum stulte superflueque
plata sunt. in quibus non est primo probabilis: quod occasio ibi per primum natus
existens: pueniat et postmodum ex his id ad quod puenire possumus
in. in per sortes neque per numeros et quibus occasioes per quod per opteat
eum bene: sed per plures figuras earumque similitudinum cum suis lo-
cis observationes inuestigabimus.

Et dicemus quodque horum in antea generaliter et notabi-
mus virtutes simplices: quas fecit uniuscuiusque horum
sicut per dicimus: et premittemus vanitates quas
multi homines narraverunt: in quibus non est aliud perfectum
neque quod audiendum sit: neque quod rationi pertineat quod sit de
prima natura: et notabimus ea quae attigere possumus ex per
dictis: non per sortes vel numeros nullam rationem habentes: sed
aspiciendo in figuris stellarum: et in concordantia
quam habent cum locis suis.

Primo una hora cor et mentem tuam mecum ut possis intelligere
dictum istud tam nobile: quod si tu intelliges ipsum ex his de magno
labore et longa pena et de vanitatibus quas per pilauerunt multi facie-
tes multos libros de illis. Et est magnam mirum quomodo non apposuerunt
mentem in libro quoniam factum est iam sunt mille anni et quomodo non glossa-
verunt cum nec demonstraverunt rationes quas vult dicere et non sunt eum
secuti solummodo. Non enim intrinsecus se de vanitatibus nec de
fabulis venularum. Ego autem non credo quod per alio dimiserunt nisi per

pigritiam vel maliciam. Si per pigritiam causa fuit quod multum est in libro
obscurum ita quod eum intelligere negaverunt. et si per maliciam fuit quoniam eum
aliqui intellexerunt et devianerunt homines ab intellectu ipsi con-
pilantes alias vanitates in quibus homines laborarent ne aspicerent in
libro. et si per dicere vellemus quod aliqui eorum quod fuerunt ante me
non intellexerunt quod ego de libro credere dicere videretur: et si
tu bene mentem apposueris in glossa mea tenebis me videri in hoc
meo dicto nec volo plangere apostolum: sed vobis pertho. tibi ostende-
re rationes: Quod autem dixit narrabimus vniuersumque reple istas generaliter:
vult dicere quod iste res quas narrabit sunt regule et radices so-
lutionis quod de regulis et radicibus componitur ars ista tota. et particula-
ria iacet in ea quod sunt in ipsa arte: Et quod dixit. et narrabimus virtutes
simplices operationes res istas: vult dicere quod cum istis regulis poterit
exempla quae accepta sunt de virtutibus stellarum. Quod autem dixit et premit-
temus vanitates in quibus non est ratio quas multi dixerunt quod teneant cum per
naturam. vult dicere quod non habent rationem per virtutes celestes quod operantur
res inter nos terrestres. Et manifeste dicit quod de virtutes veniunt per
aliam naturam quod est prima causa. et omnes philosophi multum bene demonstraverunt rem-
issa per rectas probationes quoniam demonstraverunt quod de primo creavit
celos: et stellarum: et posuit in eis virtutes per gubernando cuncta ter-
rena: et hoc est res bene affirmata in scia philosophia et in multum locum
fuerunt per Aristotlem et illi de secta eorum: et pertho. voluit nobis
ostendere per per dictum istud quod probatur in philosophia quod omnia quae inter nos
accidunt sunt per voluntatem dei quoniam deus est ipse qui movet celos et quod
quod est in eis: et propter hoc motum veniunt omnia accidentia in mundo de
generatione et corruptione: Et postquam ista est magnam ius pertho.
dedignatur et vilipendit vanitates quas alii copularunt quod non
habent in eis primas ad virtutes quod derivant a parte dei. Et dixit quod
erant vanitates quoniam ipse et omnes philosophi reputant quod non est res in mundo
quod veniat nisi per dispositionem celestem: et si aliud credit homo est
vanitas. Et si quis dixerit quod homo per se per aliquid facere: verum est: tamen
illud posse quod habet consequi voluntatem ad se pertinere quod est sua per-
sona. Et quod dixit per gremium ea quae attigere possumus ex eis non
per sortes nec computationes quod non habent rationem: vult dicere quod de-
dignatur sortes: quod dicitur per tres et numeros illos quod non habent rationem in
hac arte sicut per tres qui sunt accepti ab uno loco quod virtute non habet
ad alium locum non habent virtutem: et sic numeri quos narravit veli et si
autem numerum miliarium et ceterorum annorum et similium de quibus locuti fue-
runt astrologi: Et id quod dixit tamen ponendo mentem in figuris stel-
larum et in concordantia quam habent cum locis suis. vult dicere quod re-
gule et radices secundum quas demonstrabit in hac arte sunt secundum partici-
pationem quae est inter figuras stellarum et res in quibus operantur: ubi. quod
demonstrabit in iudicio pariter participationem quae est inter patrem et
solē: Et manifestum est quod per partes et numeros quod habent rationem partici-
pationem quoniam ista convenit iudicare sicut est per fortunam et numerum
aliorum planetarum et aliarum reple his similibus.

Quapp ne verbum hoc in unoquoque prescripto
rum capitulorum retractare sit opus in omnibus generaliter
nos hic proferre convenit.

Et ne multoties loquar hominibus in his quae per dicimus con-
venit ut dicamus deum unum in omnibus generale.

Postquam nobis demonstravit quod id quod locutus est in hac ratione
erunt regule et radices de quibus componitur dictum in quolibet. 17. modorum
predictorum: dicit in hoc loco. quod ne haberet redire ad deum multoties
convenit ut det in hoc loco regulas generales et de regule
sunt tres sicut intelliges ante.

Ex capitulis igitur observationis nati unitatem locum
circuli signorum quod spiritus illi quod sit capituli afflueret perfide-
remus. velut est loci medij celi opibus et loci solis
cum re per similitudo: postea planetas quibus et predic-
tis. scilicet spiritibus illi loci disponere habet puenit obsequium.

Convenit ut per mittere aspiciamus in loco circuli signorum
quod convenit illi rei quam perimus de his quae volumus iudi-
care: verbigia. Sicut concordat locum medij celi cum
magisterijs et opibus de quibus se intrinsecus mittit natus vel

Tractatus

sicut cōcordat loc⁹ solis cū reb⁹ p⁹tinētib⁹ ad pa-
tres. Et postea inspiciem⁹ q⁹ p⁹te ins hñt dispōnē
di locū illū p⁹ q⁹q⁹ modos quos p⁹dicimus.

C Dec ē p⁹ma regula q⁹ voluerim⁹ aspiciere i vno q⁹q⁹ decē
septem modorū p⁹ sciēdo q⁹d erit d⁹ eo petem⁹ p⁹mit⁹ p⁹ici
patōne siue p⁹portioēz q⁹ erit iter rē illā z res celestes z h⁹ p⁹
por⁹ ē cōcordātia: et ea q⁹ ē de locis p⁹ta z sicut locus sol q⁹
p⁹tinēt ad patrē z cōcordātia q⁹ ē p⁹ locū signorū ē sicut deci-
ma dom⁹ q⁹ p⁹tinēt ad magisteriū. et quando hec sciuerim⁹
igrem⁹ q⁹s p⁹ta ins habeat dispōnēdi illū locū z sciē⁹ q⁹s
erit dispositō p⁹ p⁹dictas res q⁹q⁹ q⁹ sūt triplicitas domus
exaltatio terminus z appetitio sub radys: vel bēat aspectum
cum sole in figura sicut iam ostendimus.

C Et si vn⁹ p⁹ta oib⁹ his modis ip⁹i loco dñabit⁹
illius rei q⁹site dispōnē attribuem⁹ ip⁹i. Si autē
duo vel tres ei dñent illi qui plurū nūerorū for-
titudinē habuerit dispōnē dabimus.

C Et si dom⁹ triplicitatis loci fuerit vn⁹ p⁹ta p⁹
oēs p⁹tes dabim⁹ ei dispositōrē rei illi⁹ et si ei⁹
dē loci fuerit dñi due p⁹te vel tres p⁹tem⁹ illū p⁹
dispositōrē q⁹ p⁹tes p⁹ nūerū habuerit dignitates.

C Vult dicere q⁹d si dñs illi⁹ loci fuerit vn⁹ p⁹ta p⁹ p⁹dictos
q⁹q⁹ modos ip⁹s sol⁹ erit dispositōr illius rei z si fuerit. z.
vel p⁹tes accipiemus illū q⁹ fuerit maioris virtutis z pluri-
mū dignitatē z dabim⁹ ei auxiliatorē plāetā q⁹ eū seg⁹i v⁹tu-
te ac nūero dignitatū z i oib⁹ alijs mō sili faciemus.

C Beide futuri qualitatē p⁹siderem⁹ cuius inue-
stigatio erit ex naturis illaz stellaz qbus dispo-
sitio p⁹uēt z ex naturis signorū i qbus planete
fuerit necnō ex locis siliibus.

C Postmodū aspiciem⁹ accidēs quale erit z p⁹
petemus p⁹ nās p⁹ta z q⁹ ius bēnt i dispōnēdo z
a nā signorū i qbus fuerit i dē planete z a lo-
cis concordantibus cum eisdem.

C Vult dicere q⁹ id q⁹d accidet i quocūq⁹ dē septē modorū
z q⁹ nā oē accis p⁹t sciri p⁹ z res p⁹ma ē et cōuēt p⁹poni nām
nāe plāete dispōnētis. scōa nā loci ē i quo ē idē plāeta dispo-
sitor. 3⁹ ē nā locorū hñtū cōcordātia cū re illa sicut locus
solis cōcordat cū patrē z loc⁹ medij celi cū magisterijs: et
cōmises vnū cū alijs z e⁹des d⁹ ipa p⁹pone id q⁹d erit de illo
accite verbi. g. si h⁹ tria fuerit cōcordātia i vna nā nō ē am-
pli⁹ aspiciendū. z si diuersa fuerit dicem⁹ q⁹ nā illi⁹ accis
erit tertia de illis tribus. Et p⁹damus q⁹ sol sit in vndeci-
ma i domo saturni. z saturnus i. io. circūdat⁹ a ioue. z vene-
re i domo iouis z q⁹ hec viderim⁹ dicem⁹ q⁹ pater erit bo-
ne vite i lege sua post hāc natiuitatē et faciet p⁹ aia sua bñ
vel religionē itrabit. et erit idigēs p⁹ debilitatē iouis que
sibi aduēt p⁹ saturnū z p⁹ venerē q⁹ ē cadēs ab angulis: et
saturnū qui non aspiciat se cum sole.

C Post hoc inuestigationem quātittatis futuri ex
eorū virib⁹ accipiem⁹: p⁹siderādo vtrū i suis q⁹li-
tatib⁹ fortes extiterit i mūdo z i natiuitatibus: an
si cōtrariū fuerit. In mūdo q⁹d fortiores dicun-
tur existere: cū locis sibi p⁹prijs vel siliibus fue-
rint: z cū oriētales etiā extiterit z aucti nūero.
In natiuitatib⁹ vero fortiores erūt: cū i angulis
vel i locis ad angulū ascēdētib⁹ fuerit. maxime
q⁹ i duob⁹ primis q⁹ sūt ascēdens z celi mediū.

debiliores at erūt i mūdo cū i locis extraneis v⁹
sibi dissimilib⁹ extiterint: aut cū occidentales vel
in itinere diminuti fuerint: at i natiuitatib⁹ tūc erūt
debiliores: cum ab angulis recesserint.

C Postmodū p⁹rem⁹ q⁹titatē accētis p⁹ ei⁹ for-
titudinē: z aspiciem⁹ si sūt i statu posse ac fortitu-
die i mūdo. z si sūt i tali statu i natiuitate z si ē cō-
trariū. mai⁹. n. posse q⁹d bēant i mūdo ē: q⁹ sūt i
loco p⁹tinēte eis z p⁹cordāte cū eis. z q⁹ sūt oriē-
tales: z q⁹ aucti nūero. Et maior fortitudo quā
ip⁹i bēant i natiuitate: ē q⁹ sūt i angulis v⁹ i succēdē-
tib⁹: maxie i duob⁹ primis q⁹ sūt ascēdēs z mediū
celi. z maior d⁹bilitas quā bēant i mūdo ē q⁹ sūt
i locis p⁹gris: v⁹ cū q⁹ nō bēant cōcordātia: aut
q⁹ fuerit occidentales vel diminuti cursus: z ma-
ior debilitas quā habeant in natiuitate: est quā
do ab angulis sunt cadentes.

C Dec ē 2ª regula. iā. n. nob⁹ demonstrauit q⁹ scire possum⁹ sta-
tū accētis p⁹ z p⁹ta dispositōrē z a fig⁹ i q⁹ ē: z a loco hñte
p⁹cordātia cū accēte. z nūc demōstrat nob⁹ in b⁹ dō: q⁹ q⁹titas
accētis sciri p⁹t p⁹ q⁹titatē fortitudis boz triū. z reuertit ad
id q⁹d nobis dñrauerat i p⁹ p⁹te: vt nob⁹ patefaciat quicq⁹d
demōstrauit i illo loco. z dicit q⁹ p⁹te hñt res eēntiales p⁹ q⁹s
hñt mai⁹ posse. z res accētales p⁹ quas sūt debiles. res at
eēntiales p⁹ q⁹s hñt mai⁹ posse: sūt q⁹ fuerit i domib⁹ v⁹ tri-
plicitatib⁹ aut exaltatōib⁹ v⁹ termis suis. aut q⁹ p⁹te mas-
culini sint i signis masculis: z h⁹ filia. similiter si oriētales
sint a sole aut velocis cursus erūt maioris posse. Contraria
vō his eēntialib⁹ faciūt eos d⁹biles: sūt q⁹ i locis fuerint pe-
regis v⁹ i q⁹ cōcordātia nō hñt: z b⁹ ē q⁹ p⁹ta masculin⁹ ē
i signo feminio vel q⁹ sint occidentales aut diminuti cursus z
necē ē q⁹to dixit i hoc libro sūm q⁹d narrauit i p⁹ p⁹te. res vō
accētales p⁹ q⁹s p⁹te mai⁹ posse hñt sūt q⁹ fuerit i āgul⁹ v⁹
i succēdētib⁹ maxie si fuerit i ascēdēte. i me⁹ celi: et accē⁹ p⁹
pter q⁹ sūt debiles sūt q⁹ fuerit i locis cadētib⁹ z hec sunt
3⁹ 6⁹ 9⁹ z duodecia. et harū peiores sūt 6⁹ et duodecia q⁹ nō
aspiciūt ascēdē. Et expedit vt retineas i tua mēoria q⁹d
docuit i prima p⁹te cā huius loci.

C Spatiū quoq⁹ t⁹ps futuri cōsiderabim⁹ inest i
gādo: vtrum respēcū sol⁹ z ascēdētis matutina-
les an vespertini fuerit: Due nāq⁹ prime q⁹te vtrū
usq⁹ eorū: z due p⁹ diametrū ei⁹ oppositē sūt ma-
tutinales: reliq⁹ vō sūt vespertinales. Cōsiderabi-
mus et si fuerit i angulis: v⁹ ad āgulos ascēdēti-
bus. Si matutiales igit v⁹ in āgul⁹ fuerit: acutio-
ris erūt operis. si vero vespertini vel ascēdētes
ad angulos extiterint: tardioris op⁹is eē dicent⁹.

C Et vsq⁹ ad t⁹ps oriētales aspiciem⁹: p⁹siderādo
si illi p⁹te sūt matutiales aut vespertini i p⁹patōe eo-
rū ad solē z ad ascēdēs: q⁹ duo q⁹ nō antecedentes
quēl⁹ eorū: z ali⁹ duo eis oppositi i dyametro sūt
matutinales: z ali⁹ duo q⁹ sequūt sūt vespertiales:
z aspiciem⁹ si sūt i āgul⁹ v⁹ i ascēdētib⁹ ad angu-
los. z si fuerit matutiales v⁹ i āgul⁹ erunt ope-
ris fortioris: z si vespertinales vel in ascēden-
tibus ad angulos erunt op⁹is tardioris.

C Dec ē 3^a regula. z ostendit nobis q⁹ q⁹ritus q⁹ accedit ascēdēs
est. io. dom⁹. ii. z. i. z. z ei⁹ oppositū est 4⁹ 5⁹ 6⁹. z isti duo q⁹

drati dicti sunt matutinales in comparatiōe eorū ad ascen-
dens. et alij duo qdrati quorū vnus est 7° dom^o 8° 29°. et al-
ter q^o est ascēdēs 2° 3° sūt vesptinales. et qrtus q^o ascedit so-
lē est. io. dom^o. ii. 2. iz. a loco suo. Et alij qrtus est 4° 5° 26°
a loco solis. et isti duo sūt matutinales. et alij duo qdrati ve-
spertinales. i. cōparatiōe solis sūt alij duo qdrati. Et mani-
festū est q^o qñ planete fuerint oriētales a sole sūt maioris
operis. sicut qñ trāseunt oppōnē solis: qñ quolibz die plus
fortificant. rāppropinquāt directiōi. Et hec oīa iam demō-
strauim^o in glosa pme partis. et id qd dixit sūt maioris ope-
ris. vult dicere q^o opus suū veniet i tpe natiuitati ppiquo.
Et q^o dixit operis tardioris. vult dicere q^o plōgabitur op^o
suū ad horam natiuitatis. et pōt sciri. plōgatio ista a qñtita-
te fortitudinis ipsarum trium rerū q^o sunt planeta disposi-
tor: et eius locus: et locus qui concordat cum re.

In parētibz.

Capi.

III.

Dixit baly.

Iam oñdim^o rōnem ppter quā cōuenit q^o natus hēat
significationē in parētibz. et dicim^o q^o ē ppter con-
cordatiā q^o est inter natiuitates filiorū cū illis parētū. Sicut
diximus rōnē pp quā posuit ptho. pmit^o iudiciū parentū.

Prima nāqz via quam in vniuersu
in usqz istarum specierum inuestiga-
tione semper imitari debemus: est
huiusmodi.

Primum ppositū qd nos seq-
oz sp i sciēdo quēz modoz pdictoz ē i hoc mō.

Vult dicere q^o artificialis via i quolqz. i. modozum com-
prehēdēs oēs sūt tres regule gñales quas nobis dedit. et
vna eaz ē accipiēdo significationē cuiuslibz rei a loco fir-
mamēti et a dispositore illi^o loci: et a signo i quo ē dispositō.
et alia est i sciēdo quo tpe veniet accidens illud: et hoc sciri
potest per acuitatem harum stellarum.

Nos itaqz nūc a pzo caplo qd ē capitulū i lo-
cutiōe parētū exordiu faciem^o: velut ordini quē
moz enūciamus cōuenire videt. Solē igit et
saturnū patribz: lunā aut et venerē matribus nā
liter assimilari dicemus.

Et nos primitus icipimus a pzo capitulo qd
ē capitulū iudiciū pentū sicut cōuenit ordinatiōi
pdictē. Et dicimus sic q^o sol et saturnus bñt cō-
cordatiā nāliter cū patribus. luna vero et venus
cum matribus.

Quā sol ē maior causa et fortior: et gñatio creature et mor-
mēstri veni p pma viri: puenit p nāz vt sol sit pzois cū
pze. Sicut q^o saturn^o bz participationē cū sole i fortitudine
et baiz. q^o ē masculinus et diurnus sicut ipse conuenit. sicut vt
sit dispositoz patrū i tēporibz q^o sol nō pōt hēre dispōnem
ipsā. Nā qñ sol fuerit debilis vtutis erit saturn^o dispositoz
patrū. sicut qñ lūa segtur solē i gnātōe: puenit vt cōcordet cū
matribus. et q^o venus habet picipationē cū luna p ceteris
alijs: cōuenit vt sit matrū significatrix post lunā eodē mō.

Quapp quēadmodū baz stellarū qñtates ad
iūicē et cū alijs iūciētur: ita fore pentū qualitates
nobis existimare cōuenit: eorū etenī fortunū et i
fortunū: necnō et regnū ex stellarū vicinitate cū
luminaribz nobis cōsiderare cōueniēs ē: nā cuz
vtrūqz a fortunis que fuerit ex eorū baiz et i du-
obus signis eorū mō vel i signis ea sequētibz
circūdabit: eē parētū egregiū fore significabit.

Maxime aut cū planete circūdātes solē matuti-
nales: circūdātes vero lunā vesptinales extiterit
tūc enī erit eorū positio conueniens.

Et fm q^o inētus fuerit status horū pstarū vel
i cōpatione eorū cū alia re eodē mō puenit nobis
intēdere qd ē status patrum ita qd expedit vt
mētē apponamus i fortuna et diuicijs eorū qualr
planete circūdāt abo luminaria. Et qñ qñ pte
fortune circūdant ambo luminaria et illos q
fuerint d suo baiz et fuerint ipsi planete in suis
duobz signis metipsis aut i signis sequētibz ea: si
gnificabit q^o stat^o patrum optimus erit et bono-
rabilis maxime si planete ipi fuerint qui circun-
dant solē matutinales: et ipi q cōcordāt lunā ves-
ptiales et cuz hoc erit sit^o eorū bon^o sic pduxim^o.

Iam dedit nobis q^o p certo illi q cōcordāt cū pibz sunt
sol et luna. q^o sicut demōstrauim^o in pcedētibz glosis: sol et
luna sūt oīs generatiōis fortiores. Et dixim^o pauloat^o: q^o si
aligs eorū nō habuerit magnā vtutē i natiuitate: erit dispo-
sitor i natiuitate planeta q cū eo picipationē hūerit. si sol fu-
erit debilis erit saturn^o loco eius dispositoz patris. et si fue-
rit luna: erit ven^o loco ei^o dispositrix matris. Et circūdatio
quā dixit est: vt sit ante planetā alter planeta vl^o radij eius.
et post eū alter planeta vl^o radij eius: siue sint i vno signo si
ue i duobus: ponēdo mentē in hac cōditōe: et ē vt misceat^o
viri^o obfessi cū virtute circūdātis. Et manifestū ē q^o qñ for-
tune circūdant aliquē pstarū: vtus sua cōmiscet cū vtute
fortune cū bono et bonore. Et si obfessus fuerit ifortunat^o:
si tñ de suo baiz: augmentat^o in vtute sua quā vult. et i tali
mō pferet. q^o si fuerit dānosa virtus ei^o et virtutes planeta-
rū circūdantiū tēperantes cōplexionē illā: cuz p pōt inde
bonū euenire. vbi gratia: si dānosa fuerit per siccitatē: pfer-
ret multū si circūdantiū virtutes fuerit hūide. et si dāno-
sa fuerit p frigiditatem multū pferet si erunt calide. Et iam
demōstrauim^o hāc regulā i glosa pme partis: nibilominus
memorauim^o hic itez vt melius i mente conserues. et ma-
nifestū ē q^o qñ pte circūdātes lunā fuerit vesptinales: est
res cōueniētiōz ipi lūe: qñ vtus ei^o occitatis ē: et oīs res for-
tificat suo fili. cū at itellexeris glo. istā dcm itelliges ptho.

Itē si saturn^o et ven^o oriētales fuerit in almu-
gea sibi ppra vel si fuerit in angulis manifestus
fortunūz parētum ex hoc significare debemus
fm quāritatē vtrūqz ipsorum conuenientem.

Sicut si saturnus et ven^o fuerit oriētales et in al-
pectu faciei q pmet ad eos vel i angulis cōuenit
vt itēdamus p hoc qd fortuna patrum erit bene
appibit: fm q^o pco: dauerit cū vno quoqz eorū.

In hoc dco ē aliqñtū grauitatis: q^o cōuenit vt aspiciat^o
ad statū veneris et saturni: qñ ambo fuerit dispositores pa-
rentū: qñ si dispositores fuerit oportebit vt sūt aspiciam^o
q pte ipsos aspiciat: et cuiusmodi fortitudinē hēant i oibus
alijs rebz qñ an mōstrauim^o. et si vltra p acciderit: vt sic ex
aspectu faciei pmet ad eos: et hūc aspectū faciei iā demō-
strauimus i pma pte: aut q^o sint i angulis: cōuenit vt p hoc
itēdam^o q^o fortuna parētū erit bñ appareō: sic itelligem^o
p duo luminaria qñ fuerit dispositores et ea circūdauerint
planete fortune et bono: vt q^o sint d suo baiz: qñ p b itellige-
m^o q^o stat^o parētum erit bonozatus. Et cum dicit fm q^o cō-
cordauerit cū vno quoqz eorū: itelligas b qd dixit cū vno
quoqz eorū: q^o p parētū dīc: puenit. n. nob aspiciere i pte
a pta ipz gubernāte: et i mēte a planeta ipam dispōnēte.

Tractatus

C Si aut horū cōtrariū fuerit: vt luminaria. s. sint cursu vacua et nullis stellis circūdata: pentū dēclinationē ac vilitatē significabūt. Abaxie vero si positio veneris et saturni fuerit icōueniēs.

C Et si res i cōtrariū se habuerit ita q̄ luminaria sint cursus vacui nec circūdet ea plēre aliq̄ significat debilitatē pentū et vilitatē eorū: maxie si bon⁹ nō fuerit locus veneris et saturni.

C Jam intelleximus p̄ verba p̄tho. q̄ significator pri⁹ ē sol. postmodū eū sequitur saturn⁹. et luna ē significatrix matris: et sequitur eā ven⁹. Et intelligim⁹ q̄ qñ vnus eorū fuerit in bono statu sicut narrauit: et dñabitur ipse solus in patre vltimate: ille cuius significator dñabit erit in bono statu. Et si illi qui sequuntur eos i dispōne fuerit sicut in bono statu: augentur in bono et honore illi parētis cuius significatores fuerint: qñ significatores erūt sup vna re cōcordes. verbi gratia: ponamus q̄ sol significat patri p̄speritatē et bonorem. et si saturnus se cōcordauerit cū h̄ eodē: iuuabit soles dare p̄speritatē patri maximā et honore ac nomen. Et sicut aspiciem⁹ i statu quē narrauit p̄thole. in hoc loco: et distinguem⁹ infelicitatē parentū et eorū vilitatem: sicut fecim⁹ in honore ac bono.

C Qd si plācte ex eorū hai⁹ nō existēt ea circūdet: Quēadmodū cōtingit cū mars post solem: saturn⁹ vero post lunā ascēderit: nec ēt loca fortunarū respectu lūinariū cōueniētia fuerint: nec ex eorū hai⁹: miserā vitā parentū et ipsorū eē dīstriccionē nobis ex hoc significare non discōuenit.

C Et si aspererint ea plēre q̄ nō sūt de hai⁹ eorū sicut accidit quādo ascēdit mars post solē: et saturnus post lunā et loc⁹ fortunarū nō fuerit bon⁹ i cōparatione lūinariū: et nō fuerint de eorū hai⁹ cōuenit vt p̄ hoc itelligamus vilitatē vite amborū pentū et penam quam habebūt.

C Id qd dicit si aspererit ea: dicit ppter duos significatores siue sint duo luminaria: siue saturnus et ven⁹. Et iā demonstrauimus q̄ planete q̄ nō sunt de hai⁹. dat nobis exemplū de hoc et dicit q̄ qñ mars ascēdit post solē ē ante eū: et facit in virtute solis virtutē vñā dānosā ppter magnā caliditatem et siccitatem. et quādo saturn⁹ post lunā ascēdit ē ante eam: et facit in virtute lune virtutē vñā dānosā ppter magnum frigus et humiditatem. Et postq̄ dedit nobis hanc diuisionē et exemplū eius: dicit nobis vñā sūmā i eo qd dixit. Et non fuerit locus fortunarum bonus in cōparatione luminariū: quādo fuerint de suo hai⁹. vult dicere significatores parentū qñ fuerit corrupti et fortune non testificati eis fuerint duobus lūinariis generaliter: significat parentibus vilitatē et miserā habere laboriosam vitā. Et postq̄ hec perfecit vult dare nobis aliā regulam per quam sciamus diuitias et paupertates parentum.

C Si at ps fortunū significās: cuius mentioes faciemus: stellis solē vel lunā circūdatib⁹: apta pueniētia cōueniens fuerit i natiuitatib⁹ pentū suba saluabitur atqz durabit. Quod si pars fortunū significans non extiterit: velud dixim⁹: Aut si horū cōtrariū fuerit nec fortunē circūdede rint luminaria: vlt si circūdatēs fuerit ifortunē nō pficiet pentū possessio: sed nocebit.

C Et si pars significās fortunā quā in antea noia

binus fuerit i natiuitate cōueniēs cū plēris circūdatibus solē vel lunā cōcordantia bona saluabūt et remanebūt pentū diuitie. Et si ps fortunā significās nō fuerit sicut prediximus aut contraria fuerit et aliquis plēre fortunata nō circūdauit luminaria vlt si ea circūdauit plēre ifortunē nō pficiet pentū eorū diuitie: imo faciet eis dānū.

C P̄tho. distinguit hāc rōnem: similiter et affirmat eam. Et dīssio est qd dixit. si fuerit pars fortune conueniens i natiuitate cū planetis circūdatib⁹ solē et lunam cōcordantia bona saluabuntur et remanebūt parentū diuitie. vult dicere in hoc dicto q̄ si pars fortune fuerit cōcordans cū planetis circūdatib⁹ significatores parentū: sit quis significat q̄ non destruentur nec perdent parentū diuitie post natiuitatem istam. et si concors non fuerit neqz de hai⁹ significatores parentum: significat q̄ diuitie parentū perdent et destruent. et dedit exemplū in sole et in luna p̄ dādo intelligi: q̄ si se accidit i saturno et venere si ipsi significatores fuerint. Et summa est qd dixit. si aliqui planete nō circūdauerint luminaria aut circūdent ea planete infortune. vult dicere q̄ si ps fortune nō fuerit cōcordans i natiuitate cū planetis circūdatibus significatores parentū: perdent et destruent diuitie parentū. Et si q̄ plēre accidit q̄ infortune circūdent duo luminaria: penabunt et fatigabunt parentes p̄ suis diuitijs donec remore et ablate sint ab eis: et ad magnā dūeniet paupertas et infortuniū. Et conuenit vt hoc idem itelligas de parte fortune qñ volueris iudicare diuitias nati. Et q̄tum dixit p̄tho. vltqz huc de parentibus ē in vno. 3. signorū predictorū. Et ipse nobis ante dixit q̄ conuenit vt aspiciam⁹ si milititer ad planetas dominātes in locis significatorum parentum: et in locis planetarum qui dominant. Et postq̄ ita est conuenit vt aspiciamus in statu parentū ab vnaquaqz hai⁹ rez triū. et p̄ hoc inuenimus in libris doromi et aliorum astrologorū iudicantiū statū parentū p̄ dīssos tripliciter et per alia multa de quibus locuti fuerint: et hoc totum inclusum est in verbis p̄thole. si bene recolis et quātum tibi diximus in memoria tenuisti: et hec pars fortune quā dixit in hoc loco: ē illa pars que p̄ ascēdēs natiuitatis p̄putata ē.

C Longitudinē at vite pentū eiusqz breuitatē et stellarum societates i figuris cōsiderabimus.

C Et expedit vt i lōgitudine ac breuitate vite pentū aspiciam⁹ ab alijs p̄ciparib⁹ figurarū plēre.

C P̄tho. demonstrauit nobis quō scire poterim⁹ quāta erit vita parentū: et dedit nobis penitus regulā gñalem: q̄ ē q̄ scire possumus h̄ a quol⁹ significatore parentū. et nobis patefecit q̄ significatores parentū sūt tres. vn⁹ est locus dispositoris. ali⁹ est dñs ipsius loci. terti⁹ ē locus ipsi⁹ dñi: q̄z oīus potētior ē loc⁹ dispositoris: et postmodū locus ipsius dñi.

C De pri⁹ igit vitā dicamus. Quāqz iuppiter et venus i figura quol⁹ mō soli vel saturno associantur aut cū iuppiter idē veneri associat⁹: fueritqz sol et saturni apta societas vel si cōiuncti aut i trino vel sextili aspectu fuerint et vterqz fortis lōgā patris vitam ex hoc annūciabimus.

C Et si iuppiter vlt venus cū sole p̄cipitationē habuerit vel saturno i quauis figura aut si iuppiter p̄cipitationē habuerit cū venere: et p̄cipitatio saturni cū sole fuerit p̄cors ita q̄ sit i tertia e⁹ vel i sextili aut sit p̄iuncti et ambo potentes itelligemus p̄ hoc q̄ vita parētum longa erit.

Iam docuit nos qd significator patris nātr ē sol et post solē saturnus: cōuenit igit̃ vt sciāmus p̃mitus qd eoz sit significator patris et qñ sciuerimus: et iuenerimus qd forme hē ant p̃icipationē cū eo: et per quēuis modū ex eis quos p̃diximus i p̃ia pte itelligem⁹ per hoc qd plōgabūt vitā patris et si nō iuenerimus ita: sed cū iter venerē et iouem sit p̃icipatio sic qd eoz vtutes cōmifceātur per hoc itelligem⁹ id idē qñ peruenit magna virtus fortūaz ad terrā satur no hūte p̃icipationē cū sole cōcordātie sicut p̃dixim⁹ hoc aut patri tribuit lōgā vitā .et si qd dixerit quō erit cōcordātia de cōiunctiōe saturni et solis dicem⁹ qd calor solis cū saturno i frigore tēperat⁹ et vna bōa cōp̃lo fit inde. Qd aut dicit si ambo fuerit potētes dñi ē p sole et saturno si ābo fuerit i situ mūdi vel p̃paratiōe anguloz patri lōgā vitā signabūt et eo fōri⁹ si fuerit ibi iouis et veneris p̃icipa⁹.

Si xō fortes nō fuerit: nō erit hoc ita: p̃ter qd vite breuitatē faciter non significabūt.

Et si potētes nō fuerit hoc erit in cōtrariū non tñ p̃pca demōstrabūt p̃it⁹ qd vita erit modica.

Vult dicere qd si fortune p̃icipationē nō habuerit cū si significatoribus patris et sol et saturnus nō fuerit potētes in locis suis sit tamē p̃icipatio iter iouē et venerē et iter solē et saturnū. Si res sic se habuerit nō iudicabimus qd vita patris sit longa: silt p̃ tā modica re nō iudicabimus qd sit brevis nisi sit ibi aliquod qd dicit.

Hoc aut si nō sic euenerit: sed supra solē vlt saturni mars eleuatus fuerit aut si seq̃t eos: nec soli saturnus cōnēiēs fuerit sed in eius aspectu q̃rto vel per diametrū oppositū vel si vterqz fuerit ab āglo remor⁹: p̃is d̃bilitas significabitur.

Et si hoc ita nō fuerit et mars eleuat⁹ fuerit sup solē vel saturnū aut si fuerit sequēs eos: vel saturnus nō sit cōcorz cū sole: sed sit i q̃rto vel oppōne eius i diametro siue qd ambo sint cadētes ab angulis accidit debilitas inde patri.

Quod dicit si hoc ita nō fuerit. vult dicere quādo nō hūerimus significatiōē demōstrātē longā vitā patris imo i uenimus aliā significatiōem ex qua itelligimus debilitatē eius et infirmitatē corpis eius iudicabimus qd vita patris brevis erit: et id p̃ qd itelligem⁹ patris d̃bilitatē ē qñ fuerit mars eleuatus super significatōrē patris vel qd si significatōrē sequatur et hoc ē quādo vadit vt iungat se cū eo: nam quādo hoc modo fuerit debilitatē significat vel infirmitatē corpis sui cū sole qñ auget i calore et siccitate sua et cū saturno qñ auget i malo et dāno suo. Et conuenit vt intelligas qd p̃ta altus ē qd vadit p̃ motum e nocty ad locū p̃te existētis sub eo: vbi gratia p̃ta qd fuerit i decia domo ē eleuatus sup illū qd ē i 2ª iudicabimus silt si inter solē et saturnū fuerit p̃icipatio dānosa sicut ē q̃rta et oppō: qd hoc totū debilitatē patris significat et infirmitatē corpis sui. Et si sol et saturnus fuerit cadētes ab angulis: qd tunc erūt debiles significabūt silt debilitatē patris et infirmitatē corpis sui. et quando pater in t̃li statu māsit cito mō ē icurret qñ eius vtus destruet occasione magnaz infirmitatū qd multiplicabuntur i eo.

At si in angulis vel i locis ad angulos ascēdētibus fuerit: breuē vitā parentū aut nocumētū significabūt: cū. n. i duobus primis angulis qui sūt ascēdens celiqz mediuz steterit: vite breuitatem indicabūt. Cum aut i duob⁹ alijs extiterit: qui sūt occidēs: et angulus terre: vel in locis ad

ipsos ascēdētibus ipedire dñr. Cū mars et solē p̃dicto mō aspererit pater subita morte migra bit: aut i ipsius lūmibus ipedimētū continget: si vero saturnū aspererit: patri mortē aut febrē cū tremore: vel ipedimētū ex abscissiōe seu cōbustiōne futurū significabit: rursus cū saturni figura resp̃cū solis iconueniēs fuerit occasiōe morboz ex hūioribus nociuis accētiū mors p̃i eueniet.

Et si ambo fuerit i angulis vel domibus qd eleuatur ab angulis erūt patres modice vite: et accidet eis pestilētia et modica vita. et si fuerint in duobus primis angulis: qd sūt ascēdēs et mediū celi: accidet eis pestilētia: si fuerit i duob⁹ āgul posterioribus: qd sūt occidēs et angls terre: vltqz p̃ hos āgulos eleuent. qñ qñ mars aspererit solē mō quē dīrimus: pater morte subita moriet: vel accidet pestilētia i oculis suis. et si saturnum aspererit: accidet p̃i mors aut febris cū tremore: vel aliq̃ pestilētia ex pte incisiōis vel p̃bustiōnis. et qñ figura saturni fuerit mala cū illa solis: accidet patri debilitas p̃ infirmitatibus eis venturis: occasione malorum humorum.

Quod dicit si fuerit in angulis: dicit p̃ ipetuositate martis ad significatōrē p̃is: qd ē sol et saturnus: et p̃ nocumētū saturni ad solē. Et qd dicit qñ mars aspererit solē eo mō quē dīrim⁹. dicit qñ fuerit eleuat⁹ sup eo: vlt qñ voluerit iungi cū eo: vlt qd eū aspiciat alio aspectu. Et qd dicit p̃ aspectus figure saturni cū illo solis: si fuerit mala. dicit si fuerit de 4ª vel oppōne: febres aut qd sūt cū tremore: sūt ille qd accidit p̃ hūiorib⁹ putridis vlt putredie hūior. Et mali hūiores qd dicit sūt illi qd discurrūt p̃ reuma: et p̃ his accidūt apostemata gutturis et costaz: p̃tifica et fluxus: et his silt qd sp̃ accidūt p̃ reumate. Et p̃bo. nōb demōstrauit i p̃dicto qñ accidet p̃i mors et pestilētia. et si tu itellexisti glōsā n̄rāz p̃dictā: potes bñ itelligere qd dicit i rōnib⁹ istis. et p̃ bas regulas qd te docuit p̃bo. scire potes id qd accidet p̃i et q̃ritatem vite sue: et q̃ritatē accidentiū qd sibi accidet et quando.

Ite de vita matris agamus: cū igit̃ in figurā lūne seu veneris iuppiter vlt ven⁹ itez lūne associabitur: siue cū ea seu i eius aspectu trino vel sextili fuerit et vterqz fortes: vitā matris elōgabūt.

Et qñ iuppiter hūerit p̃icipatōez cū lūa et venerē i figura quouis mō: vel concors fuerit venus cū luna d̃ sextili vel tercio aut p̃iunctiōe tam bo potētes fuerit: vitam elōgabunt matris.

Si tu itellexisti quātū demōstrauimus i vita patris nō ē necessaria tibi glōsa et si nō itellexisti nūc itelligas. vult dicere qd si significator matris fuerit fortūatus per quem uis modū significat lōgitudinē vite matris: et si matris significatores fuerint cōcordes i p̃icipatiōe amoris et glibet eoz i se potēs fuerit vitā matris similt plōgabūt. et ibi iacet vna qd qd cōplexio veneris est circa cōplexionez lūne: et qñ cōiūgent crescet multum i eis hūiditas et multa hūiditas est damnoza. Ad qd respōdemus qd in lūa est calor accēdētia. et natura veneris ē circa nām iouis: et ex ambobus fit vna cōplexio tēperata. Et potest aliqz querere nūqd sit talis cōp̃lo de 4^a et oppōne lūne et veneris. Et nos respōdemus qd 4^a et oppositio sunt figure dis

Tractatus

cordes: sicut demonstramus in glosa prime partis. in cōi-
ctione tñ voluntur virtutes: et tñtū cōmīscētur q̄ ex eis
sit vna virtus que descendit ad terram.

C Al si lunā mars aspererit vel venerē secut⁹ fu-
erit: aut i ipsi⁹ aspectu. 4. vel p dyametru oppo-
sitorem aserit: seu si saturni qualitas respēcū lune
isti⁹ q̄litas extiterit: si ipsū minuti cursu fuerint
vel ab angulo recesserint: i morbos et egritudi-
nes solūmō matres illaqueari designabūt. S; si
aucti cursu fuerit vñ i angulis: matris vitā abre-
uiabūt: aut eis ipedimētū iherēt: abbreviabūt q̄p
pe vitā cū in orientalib⁹ angulis fuerit vel i ascē-
dentib⁹ ad eos. In occidentalib⁹ aut angulis vel
in ascendētib⁹ ad ipsos cū fuerit: eis ipedimē-
tū adducēt: cū mō nāq; p̄dicto lunā mars vide-
rit: fueritq; luna oriētalīs repētina: mors matris:
vel suoz oculoz ipedimētū ide pueniet. Sive
ro fuerit occidentālīs earīdē mors ex abozsibus
vel ex his filibus accidet: aut occasiōe icisiōis et
cōbustiōis eis ipedimētū eneniet. Si venerem
at mars aspererit: erit earū mors p febres et i fir-
mitates ex visus offuscatōe frigētes ac p humo-
res subito decurrentes: cūq; lunaz saturn⁹ aspe-
rerit: mortē vel egritudinē generabit: luna vñ
cū oriētalīs fuerit p febres cū tremore mortem
annūciabit: et cū fuerit occidentālīs occasiōe cor-
rodentū apostematū et cōmestionū: vñ i mulie-
ribus mēbris cōtingentiū illud eneniet.

C Amē si mars aspererit lunā vel sequēs fue-
rit venerē: aut in q̄rta ei⁹ vñ oppōne sup dyame-
trū: siue fuerit stat⁹ saturni i respēcū lune hoc mō
q; si fuerit ambo minuti cursu vñ cadētes ab āgu-
lis: adducēt matrib⁹ i firmitates solūmō. tñ si fue-
runt aucti cursu vñ fuerit i angulis abbreviabūt
vitā matris: et accidet eis pestilētia mala et abrenū-
atio vite erit quādo fuerit i duobus angulis ori-
entalib⁹: vñ q̄ eleuant ad eos. et accidet eis pesti-
lētia si fuerit i duob⁹ āgulis occidentalib⁹ vñ his
q̄ ad eos eleuant. q; qñ mars aspererit lunā mō
p̄dicto: et ipa fuerit oriētalīs: accidet p hoc ma-
tri mors subita vñ pestilētia i oculis. tñ si lūa oc-
cidentālīs fuerit: accidet p hoc mōb⁹ mors emis-
sione filioz vel filium: aut ppter pestilētiās ac-
cidētes p icisione vel cōbustiōe. et si mars aspe-
rerit venerē: accidet p hoc matrib⁹ mors p fe-
brib⁹ et tenebris oculoz et visus debilitatez p̄p-
mām que tēdet ad eos. et si saturn⁹ aspererit lu-
nā: accidet ipa mors et i firmitates. et si luna fue-
rit oriētalīs: erit mors cum febre cū tremore: et
si luna fuerit occidentālīs: erit mors p̄p aposte-
ma quod fiet in ventre matris per cancerum.

C Tōrū hoc dictū iaz glosatū est i p̄cedētib⁹ glosis de p̄e:

rea que sūt h plus q̄ intelligere debes i h loco sūt: q; p̄bo.
semp dat nobis regulas memorādo p vba p̄terita. Et ego
volo ea tibi oñdere in hoc loco: vt intelligas q̄qd legeris d
verbis p̄bo. Qd dixit cursu diminuti et cadētes ab angul
et aucti cursu i angulis: et occidentales. totum dixit ad memo-
riā rōnis eius: qd nos docuit i capi. isto p̄cedēti de acuitate
opis et eius latitudine: vt intelligas p hos stat⁹ si accūs erit ei
to: aut si prolongabit. Et si duo anguli orientales quos di-
xit: sunt ascendens et celi mediū: et duo occidentales 7ª dom⁹ et
quarta. Et qd dixit qñ luna fuerit occidentāl: dicit qñ fuerit
cadēs ab angulis et est oriētalīs qñ fuerit in angulis. et hoc
est ppter similitudinē quā habet cū planetis oriētalib⁹ vel
occidentib⁹. Et q̄rū i hoc dixit: iā oñsum est p glosas p̄te-
ritas. Qd autē demōstrauit nobis de esse patrū i hoc loco: sunt
res contrarie: sicut bona fortuna cōpleta et mala fortuna: et
lōga vita et modica. et dedit in hoc nobis significatiōes no-
tas de figuris planetarū tali modo: q; qñ intelligemus bñ
et inuenerimus alias figuras mediocres inter eas: intellige-
mus per eas mediocres status parentum.

C Al sciendū q; si scire volum⁹ species particula-
riū ipedimētoz vñ i firmitatū seu mortis q̄ parē-
tib⁹ accidit signoz q̄litas cū his q̄ p̄dicimus: nobis obseruare puenit. In q̄b⁹ stelle p̄prie qua-
litas opifices inueniunt: necnō signoz q̄litas
quoz mentionē faciem⁹: et quoz et eē explana-
bim⁹: cū res natiuitatū enarrabim⁹.

C Et cōuenit vt apponam⁹ mentem si volum⁹
scire maneries pestilētiāz particulariū: et i firmi-
tates ac mortes q̄ accidūt parētib⁹ cū alio toto
qd dixim⁹ in statu signoz: i qbus inuenim⁹ pla-
netas opantes statū illū p̄prium: et in antea no-
minabimus status signoz: et ostendem⁹ eos
quando loquemur in natiuitate.

C Vult dicere q; qñ sciemus p illas regulas id qd accidet
parentibus de bono et malo et cōplete scire voluerimus
maneriē illius accideris qd erit: aspiciemus i locis p̄larū
habētium virtutē opandi rē illā: et sciemus rei maneriē q̄
p̄tinet ad illa loca. et p̄bo. oñdet hoc inantes diuidendo
ea i. z. maneries. vna ē essētiālīs p̄tines ad quodl; signū
ex. i. z. signis. et alia ē accētiālīs p̄tines ad q̄lib; i. z. domoz.

C Et in die p̄prie solē et venerem⁹ in nocte p̄o
saturnū et lunam obseruemus.

C Et quod aspiciam⁹ de die ad solē et venerē p
p̄rie et de nocte ad saturnū et lunā.

C Vult dicere q; significatio patris est de die solis: et sui
loci ac oñi loci sui et loci in quo moratur dominus loci sui.
Et significatio matris de die et veneris modo quez dixim⁹
et de nocte lune in p̄dicto eodē mō: et hic iacet vna q̄stio
cur potius eligitur de die venus q̄ luna: Ad qd responde-
mus q; luna maiorem vim habet de nocte q̄ de die et ve-
nus maiorem de die q̄ de nocte: qñ multuz est propinqua
completioni iouis.

C Illud etiā qd ad inuestigādas residuas res par-
ticulares parētū nos obseruare oportz est: vt lo-
cum patris vel matris qui sūm hāz fuerit ascen-
dentis loco ponam⁹: et omnes eoz res obserue-
mus: sicut ipsis parentū natiuitatib⁹ facimus:
quēadmodū i sequentibus p̄b anim⁹ ex accētiālī
b⁹ et opificib⁹ modis: q; i gñalib⁹ spēb⁹ inueniūt.

Et id qđ nos oꝝ pꝑꝛere i parētū negotio d̄par
ticularib⁹ qđ dēa nō sūt: ē ponere locūp̄iis ⁊ m̄iis
ad albayꝝ s̄m ascēis. ⁊ aspiciemus oībus alijs
domibus: sicut facimus in natiuitate parentūꝝ
veluti demonstrabimus in antea per opiniōcs
accētales qđ acceptē sūt i manerib⁹ cōsiliūꝝ.

C Postq̃ p̃bo. dedit nobis vias i facto parētū dixit i B lo
co q̃ qñ voluerim scire p natiuitatē filiorū ascēdēs vali
turū tātū cuilibz pentū q̃tū si eēt suemet natiuitatis vt sci
at p ipsū totū eē ipoz gnālē ⁊ particulare: accipiem locū
sui significatoris p ascēdēte ⁊ sciēm p ipm oēs. i. z. domos ⁊
faciem vnā figurā sepatā vt iudicem res omnes quālibet
fm q̃ dicit i caplo suo et qñ mētē apposuerim i eo q̃ sciē
mus de. lo. caplo et volueris ascēdēs facere patri vel mri
aspiciem locū significatoris: et accipiem e ascēsiōis in cir
culo directo et eius ascēsiōis i villa illa ⁊ sciemus qd erit
inter vtrasqz et inde accipiemus. s. p̃tē ⁊ multiplicabim eā
i boris distante loci significatoris ab angulis et nūerus q̃
ex eadē multiplicatione exierit addemus super ascēsiōes
circuli directi si fuerit ipe ascēsiōis minus ascēsiōi b vil
le: aut minuemus si cōtrariū fuerit ⁊ q̃ post additiōē vel
minutiōē fuerit erūt ascēsiōes significatoris sup orizon
tē i qua fuit et sciemus p ipsū decimā domū cū ascēsiōi b
circuli directi ⁊ hoc mō extrahemus ascēsiōes 7 domū d
hoc eodē loco: similī sciemus p hoc pres borarū eisdē lo
ci et duplicabimus eas et extrahemus oēs. i. z. domos per
būc mediū et ponemus in quālibet domoz ipsarū plane
tas fm q̃ fuerint i natiuitate et cum hoc bēbimus figurā
ppriā p patre vel matre. ⁊ hoc mō faciem i ascēdentibus
fratrū ⁊ filiorū: sicut nobis p̃bole. oñdet in dictis suis.

C Ad odorū autē coadunatiois occasionum adi
uicez nobis hic ⁊ ubiqz memoriaz hīc cōuenit
vt cōsideremus qd cū planete q' locis et quibz
dñabunt vni? Ipei nō fuerit: s; ex spēbus diffe
rentibus vel cōtrariū operatib⁹ ex planetis quo
ru3 vires sup ipm sūt maioris auctoritatis illuz
q maiores auctoritates habuerit accipiem⁹: ita
vt ⁊ ipse rei futūre cōueniat: ⁊ p ip3 istarū rez
nature contingant. Qz si eorū auctoritates eqles
extiterit: ⁊ stelle cu3 eis eleuate fuerit: leniter ad
notitiā rei coadunate ex istaz naturaz differen
tiuz pmiūtiōe pueniem⁹. Si autē fuerit separte:
id qd ex accidenibus ei assimilāt s; horas pti
culares vnicuiqz ipoz attribuem⁹. S; illis q ma
tutinales fuerit attribuemus primū: illis vō q
vespinales extiterit posterius. Necessario tñ
d3 vt ex principio eis assilet. nā si sic se nō hūerit
nil futuri facere poterit: cum nullam retinuerit
societatem in principio.

Cōuenit tñ vt modos cōpōnī cāz vnīs cum alijs reducā⁹ i mētē i hoc loco: z oib⁹ locis apiciēdo si p lre q sūt dñi locoz: q. s. loca petim⁹ nō fuerit de vna nā s̄ diuersis: aut p trarīi opantes: qz plia ex plis q hñt mai⁹ dñum z iuenimus eū plium dignitatū: ita qz beat ipse mai⁹ ius i opando id qd accidet: q seqt ad pquirendū semper nām barū rez. Et si eqles fuerit dignitates

i pōdere: aspiciem⁹ si cū eis fuerit planete aliȝ: ⁊
pueniemus ad sciēdi rem q̄ p̄iūgit p̄ om̄ixtionē
harū diuersarū naturarū leuiter. Et si fuerit sepa
rate: dabim⁹ vniciq̄z eorū acc̄ta sibi cōueniētia
fm̄ tpa p̄ticularia. Et primit⁹ dabim⁹ d̄ his acci
dētib⁹ ea q̄ prinēt ad plāetas matutiales. ⁊ post
modū ea q̄ prinēt ad vesprinales. Et cōuenit oī
bus modis vt sit cōcors cū ipsis a principio: qz
si sic nō fuerit nihil opari poterit illo mō postq̄
non habuit p̄ticipationē euz p̄icipio p̄tmo.

¶ Dec ē via ⁊ radix gñalis p̄ quas sciri pōt cōplexio cōposita de v̄tutib⁹ planetarū ⁊ q̄ opat̄ p̄mo ⁊ q̄ secūdo: ⁊ q̄ tertio: ⁊ qñq; erit opus cuiuslibet eorū. Et manifestū est q̄ hec ē regula gñalis cōprehēdēns res oēs necessarias i hac arte. Verbi gr̄a. si planete dñantes i dīspōne alicui⁹ rei nō fuerit vni⁹ manerie i s; diuersarū: aut cōtrary fuerint tūc dñem⁹ aspicere q̄s eorū est plū dignitatū: s; p̄dictos qñq; modos q̄ sūt: triplicitas: dom⁹: exaltatio: terminus: apparitio. ⁊ aspectus solis. ⁊ accipiem⁹ ab eo significationē. Et si dignitates fuerit eq̄les in pondere: nō pōt esse qñ planete illi q̄ dñant sūt vni⁹ cōplonis ⁊ nāe ⁊ leuiter sciem⁹ id qđ cōgruit eis. Et si fuerit op̄lonū separarū: dabim⁹ vnicuiq; eorū id qđ si bi puenit. s; m̄ tps p̄tinēs ad illd opus. Conuenit s̄lt̄ vt p̄ponam⁹ planetā matutinalē vesp̄tinali. Et conuenit oib⁹ modis q̄ opus vni⁹ ⁊ alteri⁹ sit cōcoris cū significationē radicia. Vbi gr̄a. si ascēdens significauerit mortē dñi sui cito: ⁊ alter planeta significauerit cōiugū v̄l br̄e filiū i tpe lōgiori q̄ illud: significatio illa destructa erit si fuerit p̄cipatio inter illā p̄mā. Et cōuenit tibi multotiens studere i hoc loco do nec intelligas verba p̄tobolemei ⁊ nostra.

¶ Prima ho dispõitio e occasio futuri tps: sed
qualitas stelle q̄ respectu solis ⁊ aguli mūdi do-
mina dispõitis fuerit tpe natiuitatis. *¶ 2a f. 12*

Tameñ. i. quo tpe erit accñs: illd nō venit p
primā dispōnē tī pparōe solis z āguloz mūdi.

¶ Vult dicere qd sciens tempus rei future qm accidit non ab ipomet significatoze re significate. veruētia a cōparatiōe ei⁹ ad solē. ⁊ ab eius cōparatiōe ad angulos mūdi. ⁊ ab ipsciens qd accidit res illa futura. ⁊ iaz demonstrauimus h in glofa capi. pcedētis. ⁊ ab inde poteris bñ itelligere.

In fratribus ⁊ sororibus. Capi. V.
Dicit baly.

Item predixim⁹ q̄ uenit vt fratrū ratio sequat̄ illā pa-
rentum: et demonstrauimus quomodo.

Ex predictis igitur locum parentis proba-
nimus: locum vero fratris si quis inuesti-
gatōe generalis perscrutetur: et sua perscru-
tatōe cōstitatōe possem non p̄tereat q̄
ad inq̄rendā notitiā nūmeri fratrum ve-
raciter eē pōt: rē fratrum q̄ eiusdē matris sūt natura-
li modo scire poterit ex signo medij celi: aut lo-
cum matris: locum quidē dicimus in quo ve-
nus in die et luna fuerit in nocte.

Cſi demōſtrauimus locū parenti p̄cedentia
verba: ⁊ ſi homo q̄ſinerit locū fratris in hoc lo
co g̃nāliter: ⁊ voluerit q̄rere niſi q̄rū homo ſci
re pōt ī nūero fratris vni⁹ ad vñū. pōt ſcire frat̃
negociū qui ſūt vni⁹ matris naturaliter p̄ ſignu⁹

at the same meeting
20th
24th

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

[illegible]

You have of the
 same quantity of
 the same
 and so on

For value
received
only

Remedy for the ...

one rei ex numero istorum plane
mus. Considerabimus etiā si fu

omnis imaginis vel duorum corporum
fortune cum hoc loco participatio

figura: iudicabim⁹ q̄ multos fra
iemus quot erūt p̄ quātitatē hor

nemus si fuerint in ligno vitulis si
nis duorum corporum. *R. P. L.*
nuerū fratrum per nuerū planetar form

it i signo vni⁹ figure: nō duplicabit vlt⁹
vult fratrē vñū: ⁊ pte qui fuerit in signis

h3 ptes dignitates: 240° alio qđ dixim^o

cōfūne sup̄ hūc locum̄ elevati su
 oppōne aspererint: paucitatē fra

in illū eleuabūt planete infortunæ:
et oppōne sup̄ diametrū defectuæ

abſit: maxie ſi intraverit ſol cū eis.
it ē q̄libz nouē locoꝝ p̄dictoꝝ: & ſi planeta

neqz būerit cū aliquo eoz: fratres nullos
uit vt mentē apponas quō nobis ptho. taz
rauit: qz semp nobis demēat qdlibet ptra

e: vt extrabam? Ide illos q sūt mediocres
gñales q̄s nobis dedit: q̄ primit? nob̄ oī
etum: q̄ q̄s fr̄es n̄ significāt: q̄ infozū

ita qd si inueniem⁹ fortunā & infortunaz
participationē hñtes: aspiciem⁹ quis eoz sic

nis: & indicabim' p'm hanc: & dicemus qd
strarius addet vel minuet.
rit i angulis & pprie in ascēdēt: &

tra i istoz aliquo locoꝝ existens sa
inibus ⁊ maiorib⁹ fratrib⁹ hoc ee

Si autē maris fuerit: aliorū fratrum
mortē abbreviabit.

in angulis marie i alcedete: 7 pla
in vno horum locoru fuerit satur
Ficte in fratribus maioribus: Fr

mîneî nîier⁹ aliozî fratz p mortē. S
planete. ifortune q sînt saturn⁹ z mars. sînt

de natura bonū duoz. ⁊ sol ē: si aliqua
pānauerit eo exīte ī aliquo anguloz erit
tū ei? qz manet in loco maiorē nim būte

de 4^a vl oppōne .io. domum. Et si fuerit sa
culorū nocebit fratrib⁹ maiorib⁹. ⁊ si mara

ematurinales significant fratres maiores.
ozes.pones silr mercuriũ si cõmixtionem

alis: q̄ bonū vim maiorē hēbit: ⁊ iuppiter
maiores. pen⁹ ⁊ lūa minores significant.

de plicari q sunt datores fratrum si
conueniens: fratres potētes ⁊ eral

emus oportet. Si aut in cōtrariuz
lles erunt ⁊ impotentes.

no. si fuerit bonus status intellige

minus q̄ fratres erunt nobiles ⁊ magne laudis. si contrarius viles ⁊ modici valoris.

C Planete q̄ dāt fratres sūt fortune: ⁊ bonus status in suo situ in natiuitate est: vt sint ipsi planete in angulis vel i succedentibus. ⁊ hoc totum iam narratum est in .3. capi. ⁊ hic voluit nobis ostendere p̄tbo. q̄ fratrum nobilitas ⁊ valor erunt fm̄ statū planete dantis fratres in suo situ i natiuitate.

C Et si planete i fortune sup datores eleuentur: vel si eos sequatur: brevis vite iterum erunt.

C Et si planete in fortune sup dantes fratres eleuentur: aut sequent eos: erunt modice vite.

C Jam nouisti q̄ planete qui eleuantur: sunt illi qui vadit per motum firmamenti ad aliorum locū. Et potest intelligi q̄ planete qui eleuantur: sunt illi qui per fortitudinem alios vincunt. Nouisti etiam q̄ planete qui sequuntur alios sunt illi qui vadunt vt iungant se cum alijs. Et manifestus est q̄ fortune vel in fortune quādo participationem habuerint cum locis fratrum si in fortune fuerint sup alios eleuate: fratres modice vite erunt: quia non viuent nisi fm̄ fortitudines fortunarum.

C Vasculoz datores sunt planete masculini in suis q̄litarib⁹ mūdi: largitores autē feminarū: sunt feminini in suis qualitatibus mūdi.

C Et planete masculos tribuentes sunt masculini in suo situ i mundo: ⁊ dantes feminas sunt feminini in suo situ mūdi.

C Vult dicere q̄ planete masculini in se: ⁊ illi qui sūt masculini in situ mūdi: fratres tribuūt masculinos. Si p̄tbo feminini ⁊ q̄ sūt feminini i situ mūdi: sorores tribuūt. ⁊ tu potes intelligere totum hoc dictum per primam partem. et si aliquē planetā qui fuerit masculinus in se ⁊ fiet feminus fm̄ eius situm i mundo: iudicabis fm̄ virtutem illius q̄ būerit maius posse ⁊ fuerit plūm dignitatum.

C Orientales item primos largiunt fratres: occidentales postremos. Rursus cum i figura largitores associēt signo rē fratru significati societate cōueniēt fratru ⁊ p̄cordiā significabunt: ⁊ si cum parte iterum fortune conuenerint fratru societatem in suis rebus indicabunt. si vero fuerint in signis nullam adinuicem societate habēribus: vel si qualitates p̄dicte qualitati contrariam habuerint: voluntatem fratrum ad discordiam ⁊ inuidiam significabunt: ⁊ eos deceptores esse demonstrabunt.

C Orientales similiter dant primos fratres: ⁊ occidentales vltimos. Similiter si planete dantes fratres habuerint participationem conuenientem cum signo disponēre statū fratru: significat q̄ fratres se diligēt. ⁊ si fuerint in signo a quo non sint inter eos aspect⁹: vel q̄ sit p̄trariū eius qd̄ dixim⁹ inimiciā ⁊ inuidiam: ac deceptionem quam habebunt scilicet vnus cum altero: significat.

C P̄tbo. nobis i hoc dicto demonstrat qualiter sciē⁹ qualis erit vel quomō amor fratru. i. vnus cū altero. et dicit q̄ planete fortune qui dant fratres si habuerint p̄ticipationē cōcordiē cū decia domo vel cū loco matris significa-

būt amorē et amicitia. si si cōcordiā habuerit cū p̄tē sōtū ne significabūt amicitia et p̄ticipationē i suba ⁊ i vita ⁊ his similibus ⁊ illi qui cū illis locis p̄ticipationem non habuerint significabunt inimiciā ⁊ maliuolentia ⁊ deceptionem inter fratres.

C Siquis autē vnāquāq̄ rē fratru plūsq̄ supra dictū sit inestigando perscrutari voluerit satis hoc agere poterit: si loco ascēdētis largiores planetas constituerit: et tunc omnes eorū res quēadmodū in natiuitatib⁹ facim⁹ obseruem⁹.

C Et si quis voluerit p̄gredere de negotio fratru vltra hoc: pōt imaginari scdm̄ hoc ponēdo planetā dātes fratresq̄ ascēdētis ⁊ aspiciet i omnibus alijs reb⁹ sicut fit in natiuitate.

C Postquā nobis demonstrauit quō sciēmus nūq̄ fratru ⁊ totum eius negociū generaliter: vult nobis ostendere p̄ hoc dictum status eius particulares et dicit q̄ qui hoc sci re voluerit ponat planetā dantē fratres p̄ ascēdētē et p̄ il lud faciat oēs alias p̄dictas domos et iā nobis demonstrauit i capitulo parentū quō facere i hoc bēmus. Et q̄ illud sciuerit iudicabit omnes status fratru quos sibi dedit ille p̄ta et p̄dices futura sibi tā p̄ticularia q̄ vltia.

C Tractatus octau⁹ glose baly hebērodā et est tertius tractatus sue glo. 3. p̄tis quadripartiti p̄tholemei.

C In masculinis ⁊ femininis. Capi. VI.

Dixit baly i tractatu glose que hanc precedit doctum⁹ quantum scire conuenit de statibus qui esse possunt ante natiuitatē volumus tñ ostendere in hoc tractatu status omnes quos scire volumus qui accidunt hora natiuitatis de rebus nato accidentibus in seipso et ponem⁹ cum hoc iudicium temporis vite et semper p̄ponemus verba p̄tholemei et glosabimus ea sicut huc vsq̄.

Postquā naturali calle fratrum enarrationez explanauim⁹ quod in ipso nato contingeret subiungam⁹ oportet: ⁊ masculinorum feminarūq̄ considerationem primit⁹ indicem⁹.

C Et postq̄ demonstrauim⁹ rōnē fratru s̄z opinionem naturalem concordatam conuenit nobis postmodum loqui de hoc in ratione rerum accidentiū ipsimet nato ⁊ primo loquemur de masculis ⁊ feminabus.

C P̄tholemeus in hoc capitulo tertie partis monstrauit q̄ rō fratru sequitur rōnez pentū et qd̄ rō p̄tinet ad natū fratru sequitur rationē ⁊ p̄p̄ea ordinauimus capitula hui⁹ 3. partis sicut aū locutus fuit i primo ca. ipsius p̄tis: et p̄mit⁹ incipit in rebus pertinentibus ad natiuitatem in masculis et feminabus.

C Vnus obseruatio non vnus modi est nec ab vna re sed ab vtroq̄ luminari ⁊ ab ascēdētē nec non a planetis i hoc auctoritatem habentibus accipitur.

C Aspiciere in hac ratione non est vnus maneriet nec accipi p̄r ab vna re sola imo a luminari bus ambobus ⁊ ascēdētē ⁊ a planetis in his locis habentib⁹ dignitatem.

C Vult dicere q̄ si natus erit masculus vel femina debemus accipere a duobus luminari bus fm̄ statum eorū i

Tractatus

mundo: et sibi natiuitatem et ab ascendente et a planetis plerumque dignitates in locis luminariis et in ascendente.

Hoc autem ex qualitate qua hora casui spermatis fuerit proprie deprehendemus. In vniuersali vero modo qualitates hora natiuitatis appropinquantes hoc indicabit.

Quoniam masculus et femina generantur in matrice conuenit ut iudicium huius rei proprie sit principij: quod est hora casus spermatis: et id quod de hoc sci re possumus: quod principij quod est exitus creature e generale propter participationem quas habet principij istud cum primo.

Nobis quoque generaliter obseruare conuenit: si hec tria loca prefata: et planete eis omnibus vel pluribus dominantes masculini fuerint quod natus erit masculus: et si feminini fuerint erit femina: et secundum hoc supra natum iudicabimus.

Et conuenit nos aspicere si tria loca predicta et planete ipsa disponentia sunt omnes masculini vel feminini: vel maior pars eorum et secundum hoc erit iudicium.

Tria loca que dixit sunt locus solis et lune et ascendens. et si hec tria loca fuerint masculina et planete ipsa disponentia similiter masculini in se: vel propter eorum situm in mundo vel hora natiuitatis: aut inuenerimus maiorem partem istorum vel illos qui maius posse habent qui sunt masculini: iudicabimus quod natus erit masculus. similiter faciemus si eos inuenerimus femininos vel maiorem partem eorum. aut eos qui maius posse habent iudicabimus quod natus erit femina. Et iam tu scis quod planete dispositores sunt illi qui plures dignitates habent in his tribus locis: et illos quoniam modos quos narrauimus in animo daretur.

Portet etiam ut loca et planetas masculinos ac femininos consideremus: quemadmodum in huius libri principio monstrauimus. demonstrauimus inquit ex naturis signorum in quibus fuerit: et ex naturis ipsorum planetarum: necnon ex eorum qualitatibus respectu mundi: cum orientales nanque fuerint masculinizant: feminizant vero: cum occidentales extiterint. Item ex eorum qualitatibus respectu solis: masculinizant nanque cum matutinales fuerint: vel pertinales existentes feminizant. Ex his igitur omnibus quod genus in nati constitutione secundum maiorem partem incurrit coniciamus oportet.

Et conuenit nobis diuidere vel distinguere inter masculos et feminas a locis et a planetis eo modo quo diximus primi in principio huius libri: et hoc est a natura signorum in quibus sunt et a natura ipsorum planetarum: et a statu eorum in comparatione mundi: quoniam quando fuerint orientales sunt masculini: et quando occidentales feminini. Similiter a statu eorum in comparatione solis: quod masculini sunt quando sunt matutinales: et feminini quando vespertinales. Et conuenit ut exprimamus hoc de toto: et sciamus que natura vincet in natiuitate in maiori parte.

Si in intellexisti a principio huius libri usque ad hunc locum

bene debes intelligere omnia verba ista tamen si non intellexisti idem ges glosa nec cognosco aliquem intellectum: tamen grossi cui necesse sit iterari hec verba multis vicibus: nihilominus ea volo tibi expotare vna vice. dico quod probum dixit debemus distinguere et scire si tria loca que notauimus in hoc capitulo. et eorum dispositores sint masculi et femini per id quod diximus in prima parte in qua docuimus que sunt signa masculina et que feminina: docuimus etiam qualiter vniuersique planetarum sit masculinus et etiam vniuersique signorum in comparatione mundi: et diximus quod sunt masculina quoniam fuerint in locis masculis. et femina quoniam fuerint in locis feminis. Similiter sunt masculi quoniam sunt orientales: et femine quoniam occidentales. Similiter et masculini quoniam fuerint matutinales: femine quoniam vespertinales. Et postquam hoc totum demonstrauimus tibi bene potes meditari que harum naturarum vincit. et secundum hoc iudicabis. Et si ambe nature fuerint equales iudicabis quod natus ille erit de duabus naturis commixtis.

In natiuitate geminorum. Ca. VII

Dixit baly. Conuenit nobis similiter iterare in hac ratione id quod intedit precedens capitulum ita quod huius rei iudicium proprium est primi principij et generaliter ipsum scire possumus per duo principia propter participationem que est inter duo principia.

Simili quippe modo nobis in geminis et eis pluribus esse eorumdem predictorum locorum. id est luminarium et ascendens obseruare conuenit.

Conuenit etiam ut mentem apponamus in geminorum natiuitate ad ipsa tria loca que diximus que sunt duo luminaria: et ascens.

Quod aliqui mulieres geminos pariant: notum: et manifestum est. tamen quod pariant plures duo raro accidit fuit enim quedam mulier que peperit. 6. similiter dixerunt mihi aliqui se vidisse mulierem peperisse. id est. filios et omnes obierunt. Et pholemeus accipit significationes numeri filiorum quos mulier vna vice habet a loco solis et lune et ab ascendente sicut ante fecit.

Hoc autem ex collectionibus enenire manifestum est.

Quod hec res accidit propter copiones.

Vult dicere quod hora qua cadit sperma si sol et luna fuerint in signis duorum corporum vel duarum figurarum et ascendens fuerit similiter separabitur sperma et generabitur ex eo plus quam vnus. Et propterea conuenit quod quando simile acciderit in natiuitate ut sit similis significatio: quod secundum principium habet concordiam cum primo.

Si prefatorum locorum duo vel tria fuerint in signis duorum corporum: maxime autem cum planetis illorum dispositores idem iterum accidens contigerit: ut quidam scilicet eorum sint in signis duorum corporum fuerint quod quidam eorum bini: et bini vel plures in disponente.

Et quando duo loca que narrauimus vel. 3. fuerint duorum corporum maxime si accidit hoc idem planetis disponentibus ipsa loca vel quod sint vni. id est. planete in signis duorum corporum et alijs duobus in duobus vel plures quam duobus.

Quoniam acciderit quod locus solis et lune et ascendens sint loca duorum corporum: quod natus est plus quam duos et si duo horum trium locorum fuerint duorum corporum et acciderit ut dispositores sint similiter in signis duorum corporum nati erunt similiter plus quam vnus. Et si acciderit ut vnus sit duorum corporum et dispositores

alioz i signis duoz corporoz: erunt nati sibi plusq̃ unus. Et si accidit q̃ oia tria loca sint signa duoz corporoz: et eoz gubernatores sint duo planete. vel q̃ sint in signis duoz corporoz: nati erunt plures q̃ duo. et sibi hanc regulam iudicabis in omnibus compositionib⁹. q̃ hec p̃p̃ones multe sunt et regula que est ibi necessaria est: ut ille q̃ maius posse hz: ibi sit duo: ppter hoc erunt nati gemini. et si fuerit maioris posse. 3. nati erunt. Et cōuenit cuilibz natoz ponas ascendens per se a planetis q̃ illd significauerit sibi q̃ an dēmostrauimus: q̃ locuti fuimus de parentibus et fratribus: et scies hoc per ascendens cuius eorum volueris.

Et si loca dominaria signa duoz corporoz extiterit: et cū hoc cū plib⁹ in figura planetis associant: erunt nati plures duob⁹.

Et si loca principalia fuerint signa duoz corporoz: et cū multis locis participationē habuerint in figura nati erunt plusq̃ duo.

Loca principalia sūt loc⁹ solis de die: et loc⁹ lūe de nocte: et ascendēs et alia q̃ ostēdim⁹ i capi. alithes tps vite. Et loca principalia que dixit i hoc loco. sūt locus sol⁹ et lune et ascendens: quia si hec signa fuerint duorum corporoz: et acciderit q̃ eorum quodlibet participationem habeat vel aspectum cuius plus q̃ vno planeta: nati erunt plus q̃ duo.

Eorum quoq̃ nūero nonnisiq̃ augmentat planeta qui hanc p̃prietatem habuerit.

Et addet i nūero suo plia q̃ hz hanc p̃prietatē.

Uult dicere q̃ planeta q̃ disponit loca principalia: si fuerit de natura opandi duas res diuersas: sicut ē mercurius q̃n applicuerint ei plus q̃ duo planete: vlt fuerint in signo duoz corporoz dat hoc totū augmentū natoz numero.

Generis aut nati notitiā auget pliarū gen⁹: q̃ soli et lune ascendētq̃ signo associant i figura q̃ masculinis et femininis sibi p̃missū modū in nascendi fortitudine superaddit.

Et addit i sciēdo gen⁹ nati eoz gen⁹ q̃ participationem habent cum sole et ascendente in figura que affirmat viz generantē masculos et feminas modo quem diximus.

Plie q̃ habet participationē cū sole luna et ascendēte i figura confirmante viz gñationis masculoz et feminarū: sunt bi q̃ disponūt: et planete q̃b⁹ applicant q̃n fuerint i figuris duoz corporoz vlt fuerint de duobus in duob⁹. et manifest⁹ est q̃ masculinū significat masculū: et femininū feminam sicut dēmostrauim⁹ i alio tractatu: et i caplo fratrum.

Hec vero qualitas si signū ascendens et lūnaria non continuerit: sed ei loco medi⁹ celi loc⁹ sic inuentus fuerit: hz matrū part⁹ sibi maiore partem geminorū vel plurū erit.

Et si stat⁹ hmoi nō cōprehēdit signū ascendēs cū duob⁹ lūnaribus. sed inuenitur hic stat⁹ i vice signi medi⁹ celi: erunt illud quod generabūt matres iste: in maiori parte gemini vel plures.

Uult dicere q̃ si tria loca q̃ narrauit nō fuerint oia duoz signoz: sed q̃ duo loca tātūmō sint duoz corporoz: conuenit nobis aspicere signū medi⁹ celi. q̃ si fuerit duoz corporum mater generabit duos vlt plures sibi p̃p̃os dispositores cum quibus coniungentur. et raro accidit hoc q̃ nā decie dom⁹ sit nature alterius q̃ ascendens.

Quia aut p̃p̃riū in triū masculinorū p̃p̃uritione ē:

vt quēadmodū contingit in albetatraz q̃ sūt reges: cōtingat vt saturnus .s. et iuppiter ac mars cum p̃p̃atis locis in duū corporoz signis existāt. et est p̃p̃riū in parturitione triū feminaz: vt id q̃d in alchatis cōtingit: eueniat vt luna videlicet ac ven⁹: ac mercuri⁹ feminin⁹ i p̃dictis locis p̃maneat. In duoz masculinorū ac vni⁹ femine parturitōe p̃p̃riū est vt contingat sicut contingit illis qui diasaccoza vocantur: vt saturnus .s. et iuppiter ac venus in illis sint locis. Parturient etiā duas feminas et vnum masculū cū id euenierit: q̃ illis qui dimantarcōis appellātur: euenisse dicitur: vt luna .s. et venus ac mars: illis in locis existant.

Et res que pertinet vt nascant tres masculini completi est: vt sit res i manerie que est in masculis anepatros: et isti sunt reges: qui sūt saturnus: iuppiter: et mars cū locis que nominantur in signis duoz corporoz: et p̃tinet vt nascatur tres femine q̃ sit res in manerie que ē generationis iaricos vt sit venus et luna cū mercurio et ipse femininus in locis que narrauim⁹. et p̃tinet ad generationē duorum masculinorum et vnius femine vt sit res hac manerie que est i generatōe illorū qui dicuntur discora vt sit saturnus: iuppiter: et venus in his locis et generabūt tur due femine et vnus masculus q̃n res generationis fuerit in manerie que dicitur dūmatari fortas: vt sit venus: et luna: et mars i his locis.

Iam dixim⁹ q̃ multe mlires: gñant duos filios i vno vetre: ac enadent ac viuunt. et quādoq̃ ambo moriēt vlt vn⁹ eoz. et hoc ē oibus manifestū. Mulieres tñ plus q̃ duos generantes: paucē sūt. sibi pauci sūt viuetes ex his q̃. 3. nascūt vlt quatuor fil. et ppter hoc dixit p̃bo. stat⁹ barū mulierū et filiorū suoz. et dixit q̃ illa q̃ tres filias genuit et. 3. filios in vno vetre: et q̃libz eoz fuerit cōplet⁹ de figura et cōp̃ositione sua: ita q̃ status natiuitatis sue sit. si fuerint masculini: cōuenit vt sint tria loca duoz corporoz et masculina. et q̃ sint domini horū triū locorū saturn⁹: iuppiter et mars. et q̃ ipi similiter sit i signis masculinis duoz corporoz. nā status talis qualis isti dicitur in greco anepatros et si oia tria fuerint feminina cōuenit vt sint tria loca duoz corporoz et feminina: et q̃ sint dñi horū corporoz venus lūa et mercurius et ipse feminus i signis duoz corporoz femioz. et tal⁹ stat⁹ qual⁹ iste dicit in greco iancoset si fuerit duo masculini et vna feminina conuenit: vt sint tria loca duoz corporoz et vn⁹ feminus. et duo masculina: et q̃ sint dñi horū locorū saturnus: iuppiter et venus et ipa loca duoz corporoz. et venus femia: et saturnus et iuppiter masculini. nā talis stat⁹ q̃lis iste dicitur in greco discora. Et si fuerint due femine et vnus masculus conuenit vt sint tria loca duoz corporoz et eorum femina et vnus masculinus et quod sint eorum domini venus luna et mars existendo in signis duorum corporoz: et venus et lūa femie: et mars masculus et tal⁹ status qualis iste dicitur in greco dūmatari fortas. Et potest intelligi verbum eius isto alio modo. q̃ si venus et luna et iuppiter fuerint dispositores horum locorum opz q̃ sic eēt. sed coniunctio saturni cum venere et luna non fa

Tractatus

ceret rem talem qualis ista: qz frigiditas et humiditas vicere haberet in hac complexione: et haberet propterea mori. Et fz hoc intelligi potest de alijs rebus quas prediximus quando inueneris qd vnus planeta sit in loco alterius.

CScdm hunc vero modum frequenter contingit vt natus nō pficiatur: et vt in ipsius natiuitate qdam impedimēta corpori accidentia contingant. In ipsius et qbusdam mēbris id ex quo nullus timor perueniet absqz perfecta occasione cōtingit: aut erit in eis quoddam horum accidentiū fm partem rei que non apparet.

CEt accidit p maiori parte in statu tali qualis iste: q nat⁹ nō erit cōpletus: et nascet cū alta pestilētia de his q accidit in corpore. et accidet in aliquo mēbrorum suoz impedimētum pestilētie nō p re apparētē: sicut res q venit sine suspēctione vel habebit in suis membris aliquod horum accidentiū in modo eius qd apparet.

CVult dñe q stat⁹ in quo mlier generat plures duob⁹: sic tres aut plures: conuenit vt illi qui nascūtur in tali statu: si cut iste: non euadent a morte aut aliquib⁹ pestilētijs. qm in natiuitate triū masculozū infortune plures sūt qz fortune. et in natiuitate triū seminarum vicit cōplō multum frigida et dānosa super cōplōnem temperata: qz venus luna et mercurius existentes feminini faciunt complexionē multum frigidam et dānosam. et in natiuitate duozū masculozū et vnus femie: saturnus et mars habent participatōes cū fortunis. Et cū hoc toto quod dixim⁹: conuenit p maiori parte vt moriantur: vel q accidat eis dānatio mēbrorum. et erit hoc ante natiuitatem vel hora natiuitatis vel stat⁹ post natiuitatē. Et qd dixit in mō res qappz. vult dicere de re que de h accidet eis post natiuitatē p vtutē ptaiz.

CIn monstruosis signis. Ca. VIII. Dixit baly

Utilitas quā habem⁹ de hoc capitulo est in sciendo si nat⁹ ē hō vl nō: et si hō: si ē facture ipse vl n.

Illud qdē qd nullatenus a nostro recedit intellectu est monstruosarū figurarū enarratio.

CEt non est extra rōnem loqui in his qui habēt pmutataz facturam.

CVult dicere q loqui in his q hnt nām permutataz seqt rōnē q nascūt. 3. 4. et bozū mlti nascūtō pmutatafactura.

CBicem⁹ igitur primū q in his luminaria frequētius inueniunt remota vel ab ascēdēte diffūcta: et q ab infortunijs anguli continent.

CBicim⁹ primū q duo lūnaria sūt iuēta p maiori parte i natiuitate taliū: cadētia ab angulis vel non: concordantiā cum ascendente aliquam habentia: et plie ifortunati in angulis potētes.

CAspice qd diximus anteq natiuitates boium sunt cōcordes cū duobus luminarib⁹: et tu scis q planete cadētes sūt illi qui sunt i. 12. et 6. Illi tñ q sunt in 3. et 9. 13 sūt cadētes ab ascendente nō aspiciūt. 10. sed aspiciunt ascendens. et planete qui non aspiciunt ascēdens sunt existentes in domib⁹ non aspicientibus ascendens. Vñ quādo accidit q sol. et luna sint cadentes ab ascendēte: et q non habeant cū ascēdēte aspectum. et accidit q infortune potētes sint i angulis significat q nat⁹ erit vilis miser et pmutate scire.

CCum hoc igit sic inuentum fuerit: conuenit si hoc illud fore cōtingerit q in miseris et ifortuna

tis natiuitatib⁹ mltoties euenire dicitur.

CQñ re iuenerimus isto mō postqz multoties accidit i natiuitate vilij et ifortunatorū conuenit.

CId qd dixi isto modo. vult dicere q quādo lūnaria fuerint ab ascendente cadentia vel q ipm nō aspiciāt: et q ifortune i angulis sint potētes. Et talis stat⁹ multū accidit vel in natiuitate vilij et miserorū i qbus vincit paupras et exultatio de vna terra ad aliam. vel in natiuitate eozū q sūt facture pmutate vel in ambabus natiuitatibus.

CEt si natiuitates ille monstruosarum figurarum non fuerint.

CLicet he natiuitates non sint eozū q nō sunt facturarum permutatarum.

CVult dicere q quādo talem statum a constellatione i uenerimus in aliqua natiuitatē: et nō fuerint facture pmutate: conuenit vt aspiciamus in alia re quam dicit: vt aspiciamus in coniunctione vel punctione q fuit ante natiuitatē. qz sciam⁹ planetas dispositores huius loci et cōiunctio nis vl pūctōis et dispositores duoz lūnariū hora natiuitatē.

CAt preteritam coniunctionem vel prenentionem obseruemus qren⁹ cōiunctiōis vel prenentionis: necnō loci luminariū natiuitatis hora dispositores planetas deprehendamus. Qm si loca eoz in natiuitatib⁹: et locus lune vel ascendētis iterum omnia. s. vel planeta loco coniunctiōis vel prenentionis non alligentur: erit natus forme monstruose.

CSi loca eozū in natiuitate et locus lūe vl ascēdētis locus similiter: siue omnes vel maior ps eozū non aspererint locum coniunctiōis vl oppōnis: natus erit facture permutate.

CJā pcepit se aspiciē cū statu quē tibi narrari pmit⁹ i alijs 4. rebus et eas adiūges cū eo qd pdiximus et pma harū rerū. 4. ē dispositio cōiunctiōis vel pūctōis q fuit añ natiuitatē et 2. dispositio locorū lūnariū duoz hora natiuitatis siue sit locus i natiuitate: vnus vel plus vno tertia est loc⁹ lūe. et 4. loc⁹ ascēdētis: Et si h oia vel maior ps eozū si aspererint locū cōiunctiōis vel pūctōis añtis natiuitatē et cū hoc acciderit q ifortūe potētes sint i angulis et abo lūnaria ab ascēdēte cadētia vl ipz si aspiciētia nat⁹ erit p certo facture pmutate ita q et figura si erit ifigura hois tñ si alia qua hāz rez vel maior ps fuerit hoc mō vel q sint maioris fortitudinis nat⁹ erit hō. sed erit pmutate vel stimate figure.

CHec at si sic fuerit et cū hoc i qdrupedib⁹ vel feratib⁹ signis lūnaria repirem⁹ fueritqz ifortūe in angulis exites: nō erit nat⁹ ex hoib⁹.

CEt si he res sic fuerint et iuenerim⁹ lūnaria i signis qdrupedū aut bestiaz feraz et plie q fuerit. i angulis ifortūe fuerit natus nō erit hō.

CQñ figure ptaiz i natiuitate significauerit p certo q nat⁹ erit pmutate scire: et acciderit cū h q sol et lūa sūt i signis bestiaz feraz et i fortūe i aglis fuerit nat⁹ ē aliq fera be⁹.

CSi qua vero fortūaz cū lūnariib⁹ testimoniū si habuerit: sed eis ifortūe testificate fuerit: natus nō erit domestic⁹ eritqz natura ipsius ex feraz impediētiū naturis.

CEt si nulla fortuna testificata fuerit: sed testificentur infortune natus erit non domestic⁹ de natura siluestris nocentis.

¶ Quando sciuerimus p^{id} q^d p^{di}ximus q^d natus ē aial do-
mesticū si inuerim⁹ ifortunas duob⁹ lūnarib⁹ testifican-
tes natus erit aial non domesticū de natura siluestris potē-
tis: et hoc totū ostendit q^d aliqua bestia siluestris est que cū ho-
minib⁹ bz vitā: et est domestica sicut canis et muscipula. Et
eor⁹ aliq^{ue} sūt societate cū hoib⁹ nō hñtes sicut leo: et lūn-
cia. Et aliq^{ue} que nō sūt fere hñt societate cū hominib⁹ vt
camelus et asinus. Et aliq^{ue} sūt que nō sūt domesticæ: nec
hñt vitā cum hoibus sicut vacce siluestres et serui demon-
strat ē dictū istud: q^d si duo lūnarīa fuerit i signis auium
q^d aial erit auis: et si fuerint in signis pisciū aial erit piscis: et
alia oia fm B. Et si tu intellexisti q^d dixim⁹ a prin^o huius
libri vsq^{ue} ad hūc locū nihil tibi pōt de B capto oclari.

¶ Q^{uod} si iuppiter aut venus luminaribus testifi-
centur: erit natus ex aialibus domesticis vt sūt
canes: fures: et his similia. Si mercuri⁹ autē
testificet⁹ natus erit ex aialibus quibus opus ha-
bent et vtunt⁹ hoies: vt e⁹ gallinis: porcis bobus
capris: et his similibus.

¶ Et si duobus lūnarib⁹ testificabunt iuppiter
et ven⁹: nat⁹ erit de bestijs hñtib⁹ societate cū
hoibus sicut canes fures et filia. Et si testifica-
bit mercuri⁹ natus erit de aialibus de q^b serui
unt⁹ sibi hoies: sicut sūt galline: capre: pecudes
suelli: vacce et similia.

¶ P^{ro}bolemeus dat hoc exēplū vt intelligas rōnem verbo-
rum suozū ita q^d q^{uod} sciuerim⁹ q^{uod} dem⁹ fuit q^{uod} natus ē be-
stia fera et testificabit lūnarib⁹ aliqua fortuna itelligem⁹
p^{er} hoc q^{uod} natus societate bz cū hoibus sicut canes et fures
et similia. et hoc exēplum ostendit nobis aliam rōnem et q^{uod}
sciuerimus q^{uod} natus est bestia nō fera et iuenerim⁹ aliquas
fortunam testificatē lūnarib⁹: sciemus q^{uod} illa bestia erit
domestica. Et si cū hoc testificabitur mercuri⁹ erit natus
de aialibus de quibus hoies sibi seruiūt vel p^{ro}ficiūt mul-
tum vt galline: capre: vacce suelle pecudes et filia. Et tu itel-
ligere potes quanlibet harum rerum specialr per figuras
stellarum que sunt cum luminaribus: et fm illam figuram
erit species aial⁹ nati. Si figura stellarū fuerit de stellis que
dicuntur gallina erit illud animal gallia vel alia talis auis.
Et si fuerint luminaria cum figura que dicit⁹ coluber siue
serpens erit illud aial de reptilib⁹. et cōuenit vt res alias oia
supradictas p^{ro}tas teneas i memoria et intellectu tuo.

¶ At si lūnarīa mouentur i signis quorū imagi-
nes sunt homines oiaq^{ue} similr fuerint: nat⁹ ex
hominibus vel ex his q^{uod} cū hoib⁹ conuersantur
fore non dubitamus: p^{re}ter q^{uod} eum monstruo-
sam formam habere dicemus.

¶ Et si duo luminaria fuerit in signis figurarū
hūarū et res alie fuerint vt p^{ro}duxim⁹ erit nat⁹ hō:
vel seq^{ue}ns hoiez erit tñ p^{ro}mutate et stiate scire.

¶ Vult dicere q^{uod} si figure p^{ro}larum hora natiuitatis fuerit
eo mō quo narravit q^{uod} significet certius permutationē fa-
cture et fuerint lūnarīa i signis figurarū hūanarum na-
tus erit homo vel assimilās hōini. nōlominus erit p^{ro}muta-
te fature et stimate. Sic ego vidi multos natos eē sine pe-
dibus: et alios sine manib⁹: et alios sine auribus: et dixit qui-
dam q^{uod} natū vnū viderat cui nō videbat aliq^{uod} mēbroz: ni-
si foramen vnū p^{er} q^{uod} recipiebat cibū. et aliud naturale p^{er} q^{uod}
eyciebat eū: et dixit mihi id q^{uod} natus faciebat multa signa
p^{er} que dabat itelligi futura. Permutationes aut^{em} facturaz
sunt multarum manerierū sicut illius q^{uod} non pōt se sustine-
re sub duob⁹ pedib⁹ et illi q^{uod} hñt caput planū: aut oculos

clausos et filia. Nōlominus gñalr scim⁹ q^{uod} q^{uod} lūnarīa fue-
riūt ab ascēdēte cadētia v^{el} ipm non aspererit et infortune
potētes i angulis et dispositoz cōiūctionis v^{el} p^{re}uentionis
p^{re}cedētis natiuitatē et dispositoz lūnarium et locus lune:
et locus ascendētis non aspererint eorum. Aliquis locum
cōiūctiōis v^{el} p^{re}uētiōis ascedētis: v^{el} maior p^{er} boz: natus
erit fature p^{ro}mutate v^{el} stimate. Postmodum si volueri-
mus scire cuiusmodi aial ē. aspiciem⁹ loca duoz lūnariorū: et
si fuerit i signis figuraz hūanaz: nat⁹ ē hō stimat⁹. et si in si-
gnis aliaz figuraz nat⁹ erit illi⁹ gñis. Et p^{ro}bo. v^{el} nobis to-
tū ostendere: vt nulla i hoc remaneat dubietas.

¶ Qualitatis autē istius notitia eiusq^{ue} p^{ro}prietas
erit hoc i loco iterū ex figuris signoz et q^b ifor-
tune steterint q^{uod} lūnarīa v^{el} ag^{re}los cōtinue rūt.

¶ Scimus q^{uod} statū istū p^{ro}prie i hoc loco similr
a figuris signozum i q^bus erunt infortune que
sunt apodeate de luminarib⁹ vel anglis.

¶ Vult dicere q^{uod} q^{uod} sciuerim⁹ q^{uod} natus est fature p^{ro}muta-
te et iuenerim⁹ lūnarīa i signis figurarū hūanarū scie-
mus q^{uod} ē hō stimat⁹. et q^{uod} hoc sciuerim⁹ aspiciem⁹ figuras
signoz et q^b fuerit ifortūe q^{uod} sūt potētes sup lūnarīa v^{el} su-
per ag^{re}los. et p^{ro} hoc sciēmus q^{uod} mēbra sua sūt p^{ro}mutata. v. g^{ra}.
Si fuerit in signis quadrupedū sciēmus q^{uod} natus habebit
plūs q^{uod} duos pedes vel erūt pedes illi⁹ alterius maneriei
q^{uod} p^{ro}des hoium alioz et sūl corpus suū. Et iā nobis demō-
strauit i hoc dicto aliā rē q^{uod} q^{uod} ifortūe fuerit appodeate
de luminaribus et ipsa cadētia vel ascēdēs non aspiciētia
natus erit p^{ro}mutate fature.

¶ Item si signa fortunarū hoc in loco nulli p^{ro}-
dictarū loco testificetur. erit natus non loquēs
eiusq^{ue} forma p^{ro}aciter et p^{ro}fecte mutabit⁹.

¶ Et si non testificabitur sūl in hoc loco aliq^{uod} fō-
ma alicui loco de his q^{uod} narrāuimus erit nat⁹ ir-
rōnalis sine aliquo intellectu et cū hoc tota erit
p^{ro} certo fature p^{ro}mutate.

¶ Vult dicere q^{uod} q^{uod} sciē⁹ q^{uod} nat⁹ ē hō p^{ro}mutat⁹ aspiciem⁹
sūl si nō iuenerim⁹ et aliq^{uod} fortunā testificatē ascēdēti ne-
q^{ue} lūnarib⁹ nat⁹ erit p^{ro}mutat⁹ et cābiat⁹ tota⁹ et cōplete. Et
ego vidi multas narrātes se vidisse quosdā natos q^{uod} vaccis
assimilabatur vel pecudibus v^{el} his similibus.

¶ Si iuppiter at^{em} vel ven⁹ testificetur nati p^{ro}prie-
tas quo fuerit illa mutatio erit vt honoretur et
sublime⁹ eo q^{uod} ex hoc illa figura armaforodho-
tis cōtinget. i. figura ex venere et mercurio de-
noiata necnon figura que nūcupatur arfocara
zieta et his similia.

¶ Et si testificabit iuppiter vel ven⁹ erit natus
hñs illā pestilentia bonorat⁹ et hēbit i reuerētia
q^{uod} tali sit forma q^{uod} dī hermafroditus. Et vult
dicere forma q^{uod} p^{ro}inet ad mercuriū et venerē et
forma q^{uod} dicit⁹ afrocraciator et filia.

¶ Quando sciuerimus q^{uod} natus ē hō p^{ro}mutatus aspiciem⁹
si iuenerimus iouē vel venerē testificatē ascēdēti vel lūi-
narib⁹ duob⁹ sciē⁹ q^{uod} natus cū illa pestilentia erit honora-
tus: et honestus: et erit hō qui loquetur i legibus et p^{ro}pbe-
tabit multa et forma q^{uod} p^{ro}inet ad mercuriū et venerē
que dicitur hermafrodit⁹ vult dicere loqui de rebus occ^u-
tis quas nō videt. et sunt future. Et forma q^{uod} grece dī am-
frocraciator: vult dicere res que veniunt in voluntate
antequā alter diat eā sibi ver. g. Venit in voluntate alicui
homini de egypto rex de p^{ro}yn in illa hora mortuus est

Tractatus

Et dicet res futuras p vna certitudine q sibi venit i volum-
tate. et id qd dixit pto. et aliter tales. vult dicere augura-
re et aspiciere puerbiu et res in nube intelligere: et in aqua et
in membris animalium et alia multa similia q sciunt antiqui
sapientes de egypto qui erant in his multu sapientes et in-
telligentes: magi. n. et incantatores egypti multa sciunt de
reb⁹ istis: et sciunt. Et hoc intelligim⁹ a reb⁹ que narratur
de porphitio egyptiano: et signalibus q hi sapientes fecerunt
et isti incantatores appent in hodierna die et demonstrat q
erant multum sapientes in his et intelligentes valde. et in ali-
quibus locis indie et acyn: sunt aliqui multum scientes de
talibus: tñ in terris que sunt circa nos sunt hec perdita et d-
structa: sicut perditæ sunt multe alie scientie.

CMercurius ipe si testificetur: fiet natus cum
his soniorum interpretator: et ex his erit eius vi-
ctus preter q surdus erit et absq⁹ dentibus. In
his vero rebus erit conuenientis nature et sub-
dolus ac deceptor.

CSimilr si testificabit mercurius erit natus cu
omnibus reb⁹ istis soniorum interpretes: et qd ha-
buerit lucrabit per hoc: versut⁹ sine dentib⁹ erit
et surdus: tñ in omnib⁹ alijs erit bonoru moru:
boni intellectus sensus et consilij.

CVult dicere q quando Mercurius exis fortuat⁹ testifi-
cabit i natiuitate alicui⁹ hois permutate facture erit sonio-
rum interpretes: et ex hoc lucrabitur suu cibum et os habebit
sine dentibus et erit surdus: tñ in oibus alijs rebus et suis sta-
tibus erit bonoru morum pudentie et boni consilij.

CIn his qui no creuerit. **Capi.** **IX.**

Dixit Paly. Qm multi eorum qui nascuntur permutati
moriuntur eadez hora ppter viz infortunaru i eo-
rum natiuitate: couenit vt ro eorum qui non recipiunt cibū
sequatur eos qui nascuntur de permutata factura.

Ret⁹ eoru q no creuerint sermo-
cinatio pcessit restat de illoz elocu-
tione quoz per natiuitatis horā cō-
tingentiū notitiaz habere querim⁹
Hanc aut enarrationem ob hoc q
istud quesitum capitulum ab istozum duozum
vtroq⁹ modoru non longe remouetur: quādo-
q⁹ locutioni de vita adberere: quādoq⁹ vero il-
li contrariam eē: eo q huiusmodi inuestigatōis
vis quibusdam variationibus alteratur: scien-
dam ē. Sermo nāq⁹ vite nō est nisi in his omni-
bus q vitam senserunt. Hi aut sūt quoru vita so-
lari circūitio ne qd est vni⁹ anni spatij nequa-
minor habetur: vita vero que est i fortitudie
est id qd minus eē dicitur: vt sunt menses: dies:
et hore: Eorum autē qui non creuerint sermoci-
natio est eoz locutio qui ad aliqd istozum predi-
ctorum tēporum nō pueniēt: s3 in breui tempo-
re ppter malū et nocumentū supfluitatē moriēt.
Quapropter vite inuestigatio multarum ē par-
tium. Illor at q non crescent: vna ē et plana.

CPostq⁹ sup⁹ nobis loq i his q accidit hora
natiuitatis. In his loq q cibos non recipiunt con-
uenit vt sciam⁹ q hoc totum eē debeat quando

q⁹ coniuncti: cum videt in rōne vite: q tñ istū
elōgatum nō ē: tñ ab his duabus maneriebus:
et qnq⁹ diuisū ē ab eis: s3 virtus hui⁹ qōtis sit di-
uersa. s. vna ab altera aliquatulus: qm ratio vite
non est nisi in his qui habent vitam: habentem
aliq⁹ q⁹titatez: et tales qles isti sūt d his quoz vita
nō abscedit nisi cōpleuerit vnā reuolutionē cur-
sus solis: hoc tēp⁹ dī ann⁹ vn⁹ et vita que est
i potētia ē illa q ē min⁹ ista. et talis vita q⁹lis b: ē il-
la q durat p mēse diē vel horā. Et loq i his q n
recipiunt cibū ē i illis q n pueniūt ad cōplemētū
alicui⁹ pdictoz tēpuz imo i minori q⁹ hoc tēp⁹ mo-
riunt p magnā fortitudiniez malū et nocumētū
qd accidit eis cā sue male cōstellatiōis. Et pro-
pter hoc ē i q⁹itio vite multis modis et inquisi-
tio eorum qui non recipiunt cibum generalis ē
et simplex.

CQm vult nobis demonstrare regulas et radices quibus
scire possumus si natus viuet vel nō: icipit nobis primū
demonstrare p hoc dictū distinctiōem q ē iter hāc rōne de
qua locutus ē: et rōne vite aliquā q⁹titatē habēis et ince-
pit memorare de eo qd locutus fuit tertio ca. tertie pris
et ē id qd dixit q illi q nō recipiunt cibū ē res posterior quā
scire debemus de reb⁹ accidētib⁹ hora natiuitatis: Et post
modū hec ratio debet esse cōiuncta qnq⁹ cū rōne vite. et
qnq⁹ ab ea disūcta. et qñ i vita ē eē debet rōni vite et rō vi-
te que est in potentia: et hec est que non complet vnum
annum siue sint hore dies vel menses. vices tamen in q
busq⁹ eē distincta a rōne vite sūt quando morietur natus
anquā cōpleat aliqd hōz temporū. et hi sūt q p certo nō
recipiunt cibū: Horū at ē regula gñalis pp malū et nocumē-
tū magnū qd fortificatur i eoz natiuitate in locis principa-
libus: et dimisit vitā q ē p accidēs et hec ē quā dixit quan-
titatē habere: et isti sūt q viuūt anū vnū cōpletū vel pl⁹. et
hoc q⁹ nobis multis vicib⁹ demonstrauit cōcordiam quas
h3 natura hominis cū nā solis. et ppterea reputat q vita
hois que h3 quātitatē ē illa que pueniūt ad vnā reuolutio-
nē cursus solis vel plus vna. Et posuit aliā diuisionem rō-
nis vite illā q ē i potētia et isti sūt illi qui nō cōplet vnā reuo-
lutiōem et hi diuersi sūt q eoz sūt q viuūt horas qui vi-
uūt dies et q eoz mēses et eoz qui dies et horas et eoz
qui viuūt dies et menses et similia: Illi tamē qui nullā vi-
tā hnt sūt q cibū nō recipiunt ullo mō. et talis modus qua-
lis iste: ē idē i oibus: et hoc ē pp magnū malū et nocumentū
quod fortificatur i eoz natiuitate i locis principalibus. Et
postquā ptolemeus nobis demonstrauit hoc: dixit cōclusi-
onē. et ē qd dixit: Et pp hoc ē iquisitio vite p multas ptes.
vult dicere q regule et radices qbus scire possum⁹ vite ne-
goriū sūt multe et diuersoz mōz. porro dixit et cōclusiōes
aliā que est qñ dixit et i q⁹itio eoz qui nō recipiunt cibum
ē gñalis et simplex. vult dicere q regule et radices qbus
scire possumus statū eoz qui nō recipiunt cibū ē vna mane-
ries et simplex: et hoc est fortificamentū malū et impedimētū
et alynthies solummodo.

CGeneraliter igitur cum luminarium aliquod
in anguloru aliquo fuerit: ei q⁹ associet i fortiaz
altera in longitudine q cum eo fuerit gradu per-
gradū: vel fuerit i figura egerula: nec fortuna-
rum aliqua ei associetur in figura: fueritq⁹ dis-
positor loci luminarium in locis infortunatū: nat⁹

non viuet sed mori morietur.

C Generaliter dico qd qñ aliqd lūinare fuerit in aliquo anguloz et fuerit similiter aliqua infortuna picipatione aliquam habens cū eo in lōgitudine q sit cum eo gradu per gradū: vel ipz aspiciēs i figura duoz laterū eq̄lū: nec hūerit cū eo fortuna participationē de figura. Et dispositoz lūinariū loci iuent⁹ fuerit in locis p̄starū infortunarū nat⁹ ille non recipiet cibū et moriet⁹ hora qua nascetur.

C Prīmū qd cōuenit volēti adiscere est vt adiscat rōnē rerum et postea vadat additamēto rōnē cōpositoz et i quātū demonstrauit qd rō eoz q non recipiunt cibū est rō general⁹ et simplex: p̄mit⁹ icepit eam et qñ eā inceperit et p̄fecerit incipiet ostendere rōē vite: qz multaz ē diuisionū et maneriez. Et nos volum⁹ ostendere vba sua dicētes qd qñ dixit qñ fuerit aliqd lūinare in aliquo āguloz vult dicere qd sit lūinare i ipso gradu āguli: et hoc est vt sit i circulo oriēte vel in circulo meridiei. Et id qd dixit et si fuerit aliqua infortuna: s̄līr hīs aliqā p̄icipationē cū eo i lōgitudine q sit cum eo gradu p̄gradū: vult dicere qd sit infortuna iuncta cū lūinari in lōgitudine et latitudine. et id qd dixit et aspiciat se cū eo in figura duoz latez equaliū. vult dicere qd sit i fortuna et i angulo et i circulo oriēte vel meridiei. et cū erit i quarta alteri⁹ lūinari qd erit i āglo ei⁹ vel oppositiōe: et qñ ymaginabimur p̄tas in vno circulo: et ymaginabimur vnā lineā q vadat ab vno ad alterū et duas lineas q exeūt de ipis ambob⁹ applicātes ad terrā sit de hoc triangulus duoz latez equalium cōuenit ē vt h applicatio sit i lōgitudine et latitudine si fuerit cū sole exiēte infortuna in zodiaco ipso signoz et si fuerit cū luna q sit infortuna i circulo inclinato lune. Et qd dixit nec habuerit cū eo aliqā fortūa p̄icipationem de figura. vult dicere qd lūinare fuerit cū infortūa i p̄dicta manerie et aliq fortūa: illud nō aspererit lūinare exiēs i hac manerie: et id qd dixit: et fuerit dispositoz loci lūinari in locis p̄starū infortunaz. vult dicere qd qñ iungēt oēs res ille i aliquo lūinari et acciderit cū hoc qd dispositoz loci sui sit i domo alicuius infortune. aut triplicitate aut exaltatiōe ei⁹: aut qd aspiciat i fortunā: Nat⁹ cui fuerit i ei⁹ natitate aliqd lūinare i hac manerie cibū nō recipiet: et statū cū nat⁹ fuerit moriet⁹.

C Qd si fuerit in figura egeruria: sed i p̄iectiōe radioz infortunaz a locis lūinariū ad ipz ascēdēs fuerintqz infortuatores duo: alterū vel vtrūqz lūinariū infortunantes ad ipoz duoz loca vel alteri⁹ ascēdentes. Aut si in ei⁹ vlt eoz oppōne fuerit seu si vna infortunaz alterū lūinariū infortunauerit cum eoz altera fuerit opposita: altera qdez ad lūinari locū ascenderit: natū vitam nō habere minime dubitatur.

C Et si cū hoc non fuerit i figura duoz laterum equaliū sint tñ i p̄iectiōe radioz p̄tarū infortunarū loci duoz lūinariū vel qd ascendat ad ea et infortune fuerint due ipedientes aliqd lūinare vel ipa ambo siue sit qñ ascēdat ad loca āborū vlt ad loca alicui⁹ eoz: vlt qd sint in oppositiōe alicuius eoz: vel āboz super dyametris: vel qd vna ex infortūis ipediētib⁹ aliqd duoz lūinariū sit exiēs in ei⁹ oppōne sup dyametris: et alia ascēdens ad locū lūinari nat⁹ ille nō hēbit vitā.

C Totū b dictū iacet i re vna qd ē vt si tres sint res iter lūinare et infortūa sicut illā quā an⁹ dixit. Distictio tñ qd ē inter p̄mū: et hoc ē vt lūinare cū infortūa iunctū nō sit gradu p̄gradū: sed sint iter eos alig gradus pauci: siue i lōgitudine siue i latitudine vel i ipis ābab⁹: et qd ascēdat infortuna ad lūinare vult dicere qd vadat et ponat se i angulo vbi fuerit lūinare: qz hec maneries nō ē applicatio i figura duoz latez eq̄lū: sed ē applicatio p̄ p̄iectiōe radioz.

C Qm maximū nocumētū qd ē i hoc: validitūne et p̄fectū qd ex lōgitudine loci ad locū lūinariū ascēdētis i vite spatio puenit d̄struit et occidit.

C Et hoc est pp magnū nocumētū qd est i hoc: dānat et destruit vtilitatez et bonūz qd puenit pp elongationē loci ascēdētis ad loca duoz lūinariū in durabilitate vite.

C Vult dicere qd qñ infortuna dānauerit lūinare exiēs i angulis: et nulla fortūa applicuerit ad lūinare. s̄līr infortūa non applicat p lōgitudine et latitudine: s̄ p radios: vlt ascēdit ad locū suū magnū nocumētū qd ē i statu dānosoz: et destruit vtilitatez et bonū qd puenit pp elongationē infortūe et luminariū: Et p̄tbo. vlt nobis d̄mfare p b oēm rōnē qd h stat⁹ est: s̄līr rō p̄ quaz narrauit: et nūc nobis ostensū est qd iudicium illorū q non recipiunt cibum est per vnā rem simplicem et hoc ē vt sit aliqd lūinariū vel ambo in ipso gradu anguloz exiētib⁹ ipis dānatis ab infortūis: et dñō illi⁹ loci i dignitate infortunaz nulla fortūa ipa aspiciente. Et si ambo luminaria fuerint isto mō forti⁹ ē: et si vnū hoc mō fuerit et aliud alio: idiget alio intellectu. Et p̄tbo. docet nos hāc reglā: quā posuit in nō recipiētib⁹ cibū: p̄ alia q nūc vult dicere.

C Id at qd pprie solē impedit ex his q sunt in loco q ad ipsi⁹ locū ascēdit mars eē dicit: lunā vero saturn⁹. At i eoz oppōne vel cū ad ipsā ascēderit: contingit cōtrariū. Solē etenī saturnus: lunā vero mars ipedit. marie aut cū locis lūinariū et ascēdētis: dispositores eoz exiēdo dñent.

C Et si dānans solē pprie fuerit mars: qm ascēdit ad locū vbi ipē ē vel saturn⁹ ipē q lunam dānauerit p oppōne: vlt qz ascēdit ad locū eius: hoc erit in contrariū: qz ille q solez dānat ē saturnus et mars lunā. et pprie si dñabunt in loco lūinariū et i ascēdēte hñdo dispōnē eoz.

C Vult dicere qd maior fortitudo nocumēti et mali est si infortune fuerit dispositrices lūinariū et ascēdētis cū hoc qd sint nocentes luminariū. et manifestum est qd quando infortuna fuerit in aliquo angulo offēdit oēs qtuor.

C Et si duas oppōnes hūerit: fueritqz lūinaria et infortūe in angulis vel i egeruria figura: mortui vel semimortui nascunt⁹ infantes.

C Et si cum eis oppositum habuerint sup dyametrum et duo luminaria et infortune fuerint i angulis et in figura duorum laterū equaliū nascunt⁹ tunc creature: siue mortue siue seminuue.

C Die perficiē regula eorum qui vitam non recipiūt et moriunt⁹ hora qua nascunt⁹. Et est vt vtrāqz sit in fortuna et oppositiōe vtriusqz lūinariū per longitudinem et latitudinem et eoz vtrūqz in aliquo anguloz. 4. et qñ sic fuerit conuenit vt nascant⁹ mortui vel quasi.

C Qd si ita contingit et ab altera fortunaru in luminaria separata: vel in figura fuerint ei associa

Tractatus

ta: et puenerit radij ad precedentes partes: viuet natus fm significatione numeri graduu qui fuerint inter albileg et ppioris infortune radios ex numero mensium vel dierum aut horarum fm eoru infortunij quantitate q sunt huius occasio.

¶ Si hec ita fuerint et diuidunt ambo luminaria p aliquem planetarum fortunam: vel habuerit cu ea participatione in figura et radius applicat ad primas diuisiones: natus viuet tantu: quantum fuerint gradus qui sunt inter yleg et radius infortune existens magis ppe tot menses dies et horas sz status ipsius malitie quantitatem: et fortitudinem reru hoc faciendum.

¶ Vult dicere q quando infortune et luminaria fuerint in angulis et acciderit cum hoc q luminaria separant a coniunctioe planetarum fortunarum cum paucis gradibus: aut separantur ab aspectu fortunaru: tunc dabitur fortune fortitudine qua viuet fm quantitate graduu gerunt inter luminare et infortunam. et si nocumentum infortune fuerit multum forte erunt hore: et si mediocre erunt dies: et si debili erunt menses. Et iam nobis probauit ptho. q luminare in quo aspice re oz in his est eoru illud quod fuerit yleg. Et similiter propalaui per id q dixit numerus graduu q erunt inter yleg et radius infortune que est: qm infortune in hoc statu non est cu luminari in figura duor laterum equalium.

¶ At si infortunarum radij ad precedentes partes luminarium: fortunarum vero ad sequentes puenerint: natus crescet et viuet.

¶ Et si radius infortunarum fuerit qui ad diuisiones primas applicat luminariu: et radius fortunaru q applicat ad diuisiones sequentes eam: natus recipiet cibum et viuet.

¶ Ptholemeus vult dicere in quolibet loco primas diuisiones illas que ascendunt an sicut piscis qui ascendit an aries et pmi gradus arietis anteq postremi arietis: et sic nona domus anteq. io et b talia et partes que sequunt. vlt dicere que post veniunt sicut aries sequit pisces et gradus secundus arietis sequitur primu: et io domus sequitur nona et postq ita est bene demonstrat hoc dictum eius q luminaria erunt ab infortunis separata: et vadunt versus fortunas et quando fuerint isto modo natus recipiet cibum et viuet siue sint luminaria et infortune in angulis siue in alijs locis.

¶ Itē cu eleuabitur infortune sup associates fortunas in figura: erit natus misere qlitatis et ibecill.

¶ Similr si plre infortune fuerint sup fortunas eleuate que sunt cōcordate in figura erit natus infortunatus et vilipensus.

¶ Quando sciuerimus q natus recipiet cibum et viuet: aspiciemus: si iuerimus infortunas fortiores q fortunas vantes vitam: sciemus per hoc q natus erit vilipensus et infortunatus et stimatus: aut omnia sua membra de mala et infirma compositione.

¶ Quod si fortune eleuabitur natus cum parentibus non morabitur.

¶ Et si fuerit fortune exaltate natus erit aliorum petri.

¶ Vult dicere et q si fortune in hoc statu fuerint maioris fortitudinis q infortune licet natus ppter hoc euadat a pestilentia et infirmitatib non enutriet ipm parentes sui sz alij.

¶ Et si altera fortissari cu luna piter oriat vel iet: sal habeat et altera infortunarum occidat: natus a parentibus nutrietur.

¶ Tamen si ascenderit aliqua fortuna cum luna aut applicuerit ei et aliqua infortuna in occidente: nutribit eum parentes sui.

¶ Vult dicere q qm luna fuerit in oriente et participatione habuerit cu aliqua fortuna et fuerit in oppositioe e in occidente aliqua infortuna viciet luna: et ppea enutribit eum parentes.

¶ Hoc iteru mō mltor natoz erit obseruatio.

¶ Aspiciem etia in multis filiis isto modo.

¶ Vult dicere q B mō aspiciem ad quēz filioz q nascuntur vna hora ad loca sui ascendētis: et sciem si viuet v non: vel qlis erit status ei aspiciendo a loco: significatois cuiuslibz eorum in loco ascendētis sicut in pcedētib docuim.

¶ Cum stellaru aliqua duobus pluribusue modis in figura societatem habentium in occidente fuerit: infans semiuu orietur: aut velut carnis frustum: aut imperfecte creationis.

¶ Et si aliquis planetarum habentium participatione in figura fuerit in duabus maneriebus v pluribus in occidente creatura semiuina morietur aut nascetur in figura frusti canis: aut de suis membris stimulatus.

¶ Vult dicere q si luminare fuerit infortunatu in angulo occidentis v aspexerit illud aliqua infortuna ab angulo occidentis in quarta vel oppone: creatura semiuina nascet vel in forma frusti carnis aut stimat et diminut membris suis. Et diffō vni cuiusq boz q erit p casu pteritum de his q nascut stimati.

¶ Et si altera infortunarum super eam eleuet: non nutrietur natus vel non habebit vitam fm hoc quod per istud contingit.

¶ Et si super ipsu eleuabitur aliqua infortuna: non nutrietur natus vel vitam non habebit fm q conuenit per hoc.

¶ Vult dicere q si aliq infortuna dñabit sup luminare aliq exis in occidente non nutrietur natus nec vitam habebit fm regulas antedictas.

¶ In spacio vite. Capi. x.
¶ Vult dicere qm istud separatum est a capitulis antedictis. qm nō ptererit illa hora natiuitatis narratiois tñ b capli: et alior q succedūt hora natiuitatis ptererit.

¶ Quod dem accidentium que post partum cōtingit: enrratio. Primu est vite sermocinatio: eo q eoz qui primit ordinauerūt ex his oibus q raro cōtingit tractare: qui ad tot annos vite nō puenerit in q b ista pfici possunt: nobis risum habere conuenit.

¶ Loq prio puenit in vita loquēdo de accitib q ptingit post natiuitate: nā puenit vt risus fiat d illo q primit ordiat iudiciu vniuscuiusq rei accidentis nato vite annos aliquos non habenti in qbus possint res ipse compleri.

¶ Accidentia que contingunt nato post natiuitatem sūt ea que accidunt in corpore suo et spū suo: et qd accit d bonoz:

magisterio: de filiis et similibus et si mentem apposueris ad verba ptho. non idigebis glosa.

Hec autē obseruatio nec leuis ē nec plana: tamē ex dominantium locorum potestatis ac cipit et deprehendit. Quod multis modis obseruat.

Intellectus huius rei est res abscondita: tamē potest sciri a dominio locorum principalium: et eorum fortitudie: quia hec ē res ad quā debem⁹ aspicere per multas partes.

Sapientes autē huius artis concordari sunt quod significatio vite debet accipi a dñio locorum principalium et eorum fortitudine in natiuitate. Sunt tñ diuersarum opinionū in maneribus quibus sciri potest quantitas vite quā eorum sunt qui reputant quod quilibet luminariū quā fuerit in aliquo angulorum in quocūq; sit aptū sit eē yleg. Et gñat quā multe dignitates coniunguntur alicui luminari preponit illud: et accipiunt ab eo significationē quantitas vite. Et sunt alii qui reputant: quod quā non aspererit yleg. alii qui dispositio loci sui: hic est ille qui dicit alcocoden quod non sit aptus: ut sit yleg. fm opiones eorum et alia multa quā scripta sūt in libris eorum. Et sūt aliqui eorum qui reputant quod debet fieri directio yleg. et atazir per ascensionem ciuitatis semp. Et sūt alii qui dicunt quod debet fieri B atazir per ascensiones circuli directi semper: et sunt alii qui dicunt quod debet fieri per gradus equales: et alii qui dicunt quod concordari debet donū solis cum alcocoden et si discordauerit aspiciant in reuolutione anni et quēuis eorum concordantem no cumento huius anni ponent pro abscondite vite. Et omnes hec vite sunt multorum sensui et multarū inuolutionum. Et ptho. eycit has omnes et accipit viam vnā que sequit regulam naturalem et accipit pro yleg locorum principalium fortiozem et nobiliozem quā est in natiuitate: et facit directiones ipsius yleg per ascensiones cōmixtas de ascensionibus ciuitatis et de ascensionibus circuli directi: quia facit atazir per ascensionem circuli in quo est yleg. Nihilomin⁹ quā multi eorum qui sunt notati et autenticati in hac arte operantur per yleg et alcocoden: bonū erit ut in hoc spatio habeamus aliqd ut tibi patefaciam⁹ aliquid de suis dictis in hoc loco. **D**ico quod primus aspicunt ad lumina vias. i. hanc et si iunguntur et eo plures dignitates quam iungant in altero loco de principali bus et acciderit cū hoc ut aspicat aliquē dispositorem suorum accipiunt illud pro yleg: et illud dispositorem per alcocoden. Et si hoc non acciderit ei aspicient aliud lumina in hac eadem manerie: et sic ibunt perquirendo donec iueniāt quod aspiciant aliquis dispositorem suorum: et dicunt quod vita erit fm numerū reuolutionum dispositoris ipsius aspicientis ipsius et si fuerit idē alcocoden potens erit fm numerū ei⁹ maior: et si fuerit mediocre erit fm numerum mediocre: et si fuerit debill⁹ erit fm numerū suū minorem. Et in quolibet horū numerorum addit et minuit fm fortunas et ifortunas aspicientes alcocoden pro yleg: et fm magnā fortitudinē et debilitatē yleg et alcocoden et hec ē sūma opinionis eorum et sic in eorum libris iuenies eā demonstratā. Et postq; ptho. memorant in hoc libro suo multa de reuolutionibus ptho. bonū erit ut nūc patefaciam⁹ dictū eius. Dico quod numer⁹ maior cuiuslibet ptho. est tātū quot sūt gradus terminorum suorum per oia signa. Saturn⁹ hz. 57. Iuppiter. 79. Mars. 66. Venus. 82. Mercurius. 76. Numerus minor cuiuslibet ptho. est quātū gradus in quibus vadūt ptho. reuolutiones equales. Saturnus. 30. quia in 30. annis complet vnā reuolutionem. Iuppiter. 12. annos quia in his habet reuolutionē vnā. Mars. 15. annos quia cōplet reuolutiones. 8. Venus. 8. quia in his cōplet. 5. reuolutiones. Mercurius. 20. annos quia in his cōplet. 6. reuolutiones cōpletas. Et quā adiungemus annos maiores ptho. et arūcū minoribus erunt medietates totius anni medi

ocres: et fm hoc erūt anni mediocres. Saturni. 43. et medi⁹ et anni mediocres. Iouis. 45. et medietas. et Marsi quadraginta. et medi⁹. et Veneris. 45. Mercurij. 48. et quia sol habet medietatē maiore firmamēti que est a principio leonis vsq; ad finē capricorni. et in hac medietate sūt signa ifortunarum quā sūt scorpio et capricornus: et sol in hac medietate hz termini dignitatē: et quando minuemus duo signa remanent quatuor que sunt. 120. gradus tot sunt sui anni maiores et hoc concordat cum elongatione de trino: et quia eius exaltatio est in 19. gradu arietis sunt tot anni sui minores quot sunt isti gradus. postmodum acceperunt medietatē annorum maiorum solis qui sunt. 60. et addiderunt eis annos minores et hoc cōcordat cum elongatione de 3. et sunt anni. 79. et acceperunt medietatem qui sūt. 39. anni et dimidiū: et posuerunt eos annos mediocres solis. Similit fecerunt de luna quā habet in minori medietate dignitatem termini. et quā min⁹ etur inde aquarius et aries que sunt domus ifortunarum remanēt. 120. gradus: et quā hec medietas est diminutariū ascensionum in habitatione diminuunt sibi quantū corpus lune quia 12. gradus: et sic remanent anni maiores lune. 108. et loco h⁹ diminutōis addiderunt quātū ē medietas sui corporis que est sex gradus super annos minores solis: et posuerunt eos per annos minoribus lune. et sūt. 25. anni et cōpleuerunt diminutionē que fuit in annis maioribus cum hac additione quam addiderunt in annis minoribus. postmodum acceperunt medietatē annorum maiorum lune quia sunt. 54. et addiderunt super eos quātū ē corpus lune quod est. 12. gradus et sunt oēs. 66. et posuerunt eos per annos mediocribus lune. post probauerunt hoc multoties sine nūero: et inuenerunt quod bene respōdebat per experientia: et posuerunt eos quādo quā annos quādo planeta potens erat. et quādoq; mēses quā inueniebant eū debillē: et quādoq; dies quādo debilis erat mētum. et quādoq; horas quādo erat in sūma debilitate. et addiderunt et minuerunt in quolibz eorum fm quā inueniebant status cuiuslibet eorum. verbi gratia. quādo daret ptho. annos suos maiores: et minueret de sua virtute quātū ē quartum: minuebat quartā partē annorum suorum. Ptho. autē eycit et vitat viā istam ppter magnā inuolutionē que est in ea: et accipit vnā viam que sequit regulam naturalem. et ppterea cōuenit ut hec sit via certa et vidica solūmō.

Modus autē qui fm nostram existimatio nem peruenit: et qui naturalem viam imitatur ē ut enarrabim⁹. Hec at obseruatio ex loco albi leg et eorum qui sup albi leg potestatem habuerit necnō et stellarū interficientium locis ptho. **M**aneries tamen opinioni nostre cōueniens et que viā sequitur naturalem est quam modo dicere volumus: cōuenit enim ut aspiciamus in locis ylegiorum et in rebus dominantibus sup loca ylegiorum: et sūt in ptho. interficientibus.

Maneries quā viā sequi nālez ē per quā scire possum⁹ quantitas vite: et per eā scire possum⁹ id quod cōcordat cum arte naturarū. Quā Aristo. pbant in libro gñatōis et corruptōis: quā linea egnocitā ē quā facit cōtinuare et durare oēs generatio nem. et linea cōdiaci facit gñationē et corruptōem. Et quā sciuit ptho. quā ptho. pcedētes ostēderūt istā re recta dñmatio ē in libris suis ptho. viā quā cōcordet cū eis in hac arte et quā inuenit posuit eā in h⁹ capi. per quolz hoc scire volēte. Et primum quod narrat dñs eo ē: quod regula gñatio in hac re ē quod vita cōtinuat et durat per loca ylegiorum et planetas ea disponētes. Et res quā faciūt eā abscondere sūt loca ptho. dño ylegiorum. et hz b⁹ uenit ut sit quantitas vite tāta quātū ē iter has duas res de nūero gradū noctū. et dixit per ptho. et loci abscondit⁹ iter se

Aristoteles

Tractatus

etores: qz dat mortē: id qd dat mortē ē iterfcor tā bñ de re
b? qz sūt ex corpus qz p bis que sūt itra sicut ē oplo mala: vñ
humor corruptus aut vñtis destructio vel finis materie
nutriēti nālē calore sūt dñmstrauit hypocras: galien? z alij
phyci multi: b? demfāt nobis intellectū gñalē qñtatis vi
te. Incipit mō nobis ostēdere vñāqz rē istarū: z dicit.

Istarum vero rerū vñiuscuiusqz notitia est vt
subiungit. Primū nāqz nobis scire conuenit q
loca albileg illa sunt i quib? stellam cuius domi
niū fuerit albileg eē oportet: hic autē sup signūz
ascēdētis: qd est a quique gradib? qui super ori
zontem ante ipm ascēderūt vsqz ad vigintiqnqz
qui ad ascēdēdum remanserūt: z post hos gra
dus q in horū triginta graduū dextera exagona
radiatione consistit: q sunt domus fortunij. At
bi qui sunt i eorū aspectu terragono: qd est me
dium celi sup terrā: z gradus etiam qui sunt in
eorū trigona radiatione: qd ē locus qui neuz ap
pellat. Necnō z gradus qui sunt i eorū oppōne
qd est occidēs. Idz aut id quod ad premitten
dum cōueniēs ē eo q fortioris auctoritatis exi
stīt: id eē dicit qd ē celi mediū super terrā: z p?
hoc ascēdēs: deiceps id qd celi mediū ascēdit:
z post ipm occidēs: z post ipm id ad quod ce
li mediūz precedit.

Distinctio vñiuscuiusqz rez istaz ē fm q vo
lo dicere: nūc primū qd nos scire pñit ē q loca
ylegiōz sunt in qb? eē conuenit pñta dispositoz
yleg: z hoc ē signū ascēdētis qd ē a qnqz gradi
bus q ascēderūt añ orizōtem vsqz ad vigintiqn
qz gradus q remanēt ad ascēdēdū postea: post
modū gradus q sūt i dextro hoz trigita graduū
i sextili eoz: z isti sūt vñdecia dom? fortis: z alij
q sunt i quarta eoz sup terrā z isti sūt mediū ce
li. z illi q sūt i trino eoz sūt locus q dicit theos
z illi q sūt i eoz opposito: z isti sūt i occidēte. Illi
horū quos nūc pponere cōuenit pp magnū pos
se qd hñt i dispōne ac dñio: sunt illi de medio ce
li sup terrā. Et subsequenter illi q sunt i ascēde
te: postmodū illi q ascēdūt ad mediū celi: post
modū illi q sunt in occidentē. Et postmodū illi
qui sunt ante mediū celi.

Res due sunt quas nobis de huiusmodi verbis cōuenit
dñfāre: vñā ē dñfio. iz. domoz. z alia ē suaz viriū ordiatio
vñ? ad aliā. Diuifio. iz. domoz est vt sit qualiscūqz. 30. gra
duū. 5. ascēdētis locū diuifiois domus: z. 25. q sequunt i in
bis qnqz añcedētibus ē fortitudo loci diuifiois: qz sūt pro
pe locū: z cū hoc erit fortitudo diuifiois dom? p oēs. 30. gra
dus q sunt domus. ordiatio tñ. iz. domoz vñ? post alterā
ē isto mō. io? qz est in medio celi: venit tota virt? ei? ad to
tā orizōtā p vñū equale: z qz est sup terrā virtus ei? sup ter
rā appet sine aliq disturbatiōe sicut demōstrauim? i glosa
pñi tractat? z ppter hoc cōuenit vt bec dom? sit maioris
posse ac dñij. fortitudo at ascēdētis i ipa eadē orizōtā ē: z
vadit sup totā supficiē ei?: z semp ascēdēdo crefcit. z ppa cō
uenit vt sēp sēqñt. io? i posse ac dñio. Silr. ii? fortitudo ē ap
parens z crefcēs z vadit ad decimā ascēdēdo: z ppea segt

ascēdēs in dñio. Decēs ē ē i orizōtā z bz talē fortitudines
qualē ascēdēs nisi q fortitudo minuit qz cadit: z pp hoc ca
dit i qñta ordinationē dñij. Et 5? dom? bz talē fortitudinem
qualē ii. qñ in statu tali ē respectu orizōtis: verūm qz forti
tudo ei? vadit diminuēdo: qz depñit ē i. 5. ordinationē dñij
z bec ē regla quā nobis dedit. ptho. i bis vñbis: z fm hoc or
dinare possum? virtutes aliaz domoz z dicemus q qñta
domus qñ ē i directo. io? nisi qz pmutata ē eius virtus qñ
ē sub terra cōuenit vt sit i sexta ordinationē dñij. Et. 5. i di
recto. ii? vñ conuenit vt sit i. 7. ordinationē dñij. Et 7? ē i cō
parationē ascēdētis sicut est. ii? i cōparationē. io? conuenit
igitur vt sit i ordinationē 8? dñij. z. 8? ē i cōparationē occiden
tis sicut secūda i cōparationē ascēdētis: ppter hoc conue
nit vt sit i nona ordinationē dñij. z 3? est i directo 5? z ideo
puenit vt sit i. io? ordinationē dñij: z domus debiliores sunt
sexta z iz. z sexta debilioz. iz. qz est sub terra: z b? modo ē
ordinatio. iz. domoz fm reglām ptho.

Quē aut qd sub terra morat hac i re tā pclara
z tā excellēti: pñmittēdū fore decrenim? ppter
id qd ascēdēs sup terrā apparuit. Illorū x? q su
pra terrā sūt signa q cū ascēdēte nō colligāt ob
seruāda nō sūt: nec ē signū ascēdēs añ ascēs qd
laboris dom? appellat ob hoc q cū hoc etiā q
ab angulo remouet. ei? fortitudinē ad terrā pro
ueniēte spissus z obcurfus vapor q ad ipam ex
būiditate terre ascēdit disturbat z destruit. Jo
qz id qd ex colorib? ac qlitatib? stellarū: hac i do
mo existētī appherit nām ex eodē x? dubitat.

Et cōuenit vt nō opamur i rectam nobili sicut
ista per id totū qd ē sub terra sed i pper id q as
cēdit z apparet sup terrā. Et per id qd super
terrā non conuenit nos operari p signū videli
cet qd ascēdēs nō aspiciat nec p signū qd ascēdit
ante ascēdēs que dicit domus laboris qñ est
cadens ab angulo: z plus ē q fumositates
que eleuāt ab būoribus terre turbāt virtutē ei?
que venit ab ea ad terram cū spissitudine ac lu
britate sua z damnat ea: propter qd apparent
colores z magnitudines stellarū existētī i hac
domo alteri? maneriet qz sint p naturā eoz.

Jā demōstrauim? i glo. pñe ptis q vtutes rez celestū ve
niūt ad nos p lineas rectas: et manifestū ē q omnes vtutes
nāles pmutat fm longitudinē p quā ad nos veniūt z qñto
maior fuerit longitudo illa: tāto magis debilitant z mu
tātur pp alias mās que mīscētur cū eis i longitudine illa.
Est et manifestū q vtutes leuius trāseūt i corpa subtilia et
leuia qz spissa. Et postqz ita ē cōuēt modis oibus q vtutes
applicātes ad nos d celo ex ppre iferidi terre sit pmutate ac
debiles multū qñ elōgatio ē maior cū tanto quātū ē oya
metre terre: et terra in se ē grossa spissa et dura multū: Et
postquā vtutes veniētes a. iz. domo pmutant z dñant pp
fūositates lubricas et spissas q ascēdūt ab būoribus terre
q sūt subtiliores satis qz terra qñto magis pmutari: z dñā
ri debēt virtutes existentes sub terra pp spissitudinē ei? fa
tis p: Et ptho. et oñdit q b? res visibilt appēs i eo q dixit
q vtus trāsies a. iz. domo mutat p has fūositates ita q vi
deri nō pñt colores nec magnitudines stellarū existētī i hac
domo sicut cōuēt: z hoc ē qd oñdit p bec vñba de celestū vir
tutū debilitate vñētū d sub terra. nō cōuēt ēt opari i tali
re qñ ista a duodecīa domo: qz dixit q ei? virtutes mutātur

et dānantur per id quod dixit: et quod cadens est ab ascendente similiter in re ista non cōuenit opari ab octaua domo quod non habet aspectū cū ascendente: et virtutes que sunt in ea vadunt minnendo et debilitando. Et domus per quas operari debet in hac re sunt quinque et non plures de omnibus. id est domibus: primus. id est. postmodum ascendens. tertia est. id est. quarta est septima. quinta est nona. Et manifestum est quod operatio sit per has domos: quoniam aspectū habet cum ascendente.

C Postea cōuenit ut quattuor dīantia: quod sunt sol luna ascendens pars fortune: eorumque locorum dispositores: alibi leg constituamus.

C Et cōuenit ut ponamus yleg res quattuor principales: quod sunt sol luna ascendens et pars fortune: et dispositores locorum harum rerum.

C In precedentibus verbis diximus pro ptho. quod loca ylegiorum sunt. id est. solūmodo et sunt. id est. domus: ascendens. id est. 7. et 9. nunc tamē nobis ostendit in his verbis quot sunt res: et ordinat eas vnam post aliam: et dicit quod sunt quattuor. Prima est sol. Secunda luna. Tertia ascendens. Quarta pars fortune: et ipse iam nobis in precedentibus capitulis demonstrauit: quod cuiuslibet eorum dispositio erit in vice eius: quoniam principalis non erit aptus in disponendo. id est. gratia ut sit significatio solis existens in domo saturni et eius triplicitate: et in loco apto ut sit yleg. Et saturnus qui est dispositio solis in hoc statu erit. id est. domo vel in alio locorum aptorum pro yleg: et quando sic iuenerimus conuenit ut accipiamus saturnum per yleg vice solis quoniam habet dominium supra solē et cū hoc dominio habet maximus regnum egparans regno solis: et postquam ita est res principales sunt quattuor solūmodo: quoniam eorum dispositores tenent vicem quando apti non fuerint pro yleg. **C** In tali loco qualis est iste accidit dubietas vna. potest enim homo dicere quod quando ptholemeus narrauit res principales in capitulis precedentibus. dixit quod res ipse tres erant. sol. luna: et ascendens: et modo in loco tā nobili habet iste posuit locum fortune. Et quando pars fortune habet ita magnā significationē in quantitate vite: quanto magis dare debet significationē in his que sunt facture permutate: et qui non recipiunt cibum: satis patet. **C** Et ego ad hoc respondeo dicens quod virtus partis fortune minus est: quam virtus ascendens et virtus ascendens minus fortitudinis lune: et virtus lune minus virtute solis. et si acciderit in capitulis precedentibus quod virtus solis lune: et ascendens sint oēs deprauate quo modo euadere poterit virtus partis fortune si dānata essent ambo luminaria et ascendens: et pro tanto quantum est istud: posuit ptholemeus in capitulis preteritis. solem lunam et ascendens: et dimisit partem fortune. Accipiamus tamē hic a loco partis fortune terminū quantitatis vite: et non accipiamus ab ipso eodē significatione vite. et hoc bene demonstratum est ei qui mentem apposuit in verbis suis: et inuenies quod ptholemeus non posuit in precedentibus capitulis virtutem ascendens: quando acciderit quod virtus solis et lune fuerit dānata: quia nouit quod quando de dānata fuerit virtus ascendens posse non habebit remouēdi dānū illud: et uenit ut sic intelligas opinionē ipsius.

C Partem igitur fortune sciemus: si numerum quem inuenerimus a loco solis vsque ad lune locum: in die ac nocte acceperimus: et ab ascendente inchoando illius numeri quantitatem per signorum successiones computauerimus. Hoc itaque modo partis locum addiscemus. Quod ideo facimus ut solis qualitas respectu ascendens sit velut qualitas lune respectu partis fortune. Erit enim fortune pars quasi ascendens lune. Hanc

aut eandem rationem imitari videntur qui dicunt quod in nocturnis natiuitatibus et a luna in solē enumerem oportet. Deinde ab ascendente inchoando eiusdem numeri quantitatem in contrariis eius quod prediximus. id est. secundum ordinatam signorum antecedentiam computem. Quod cum fecerimus idem partis fortune locus qui nobis exierat: secundum modum hunc appebit: et eadem erit societatis figure qualitas.

C Tamen pars fortune sciri potest accipiendo semper numerum qui est a loco solis vsque ad locum lune de die et de nocte: et incipiemus ab ascendente: et ab eo numerabimus tales numerum: et a parte ordinationis signorum: et cum hoc sciemus locum partis istius. facimus enim hoc ut status solis in preparatione ascendens sit sic status lune in comparatione partis fortune: et erit pars fortune secundum ascendens lune: et est res conueniens: quoniam hanc rationem tenebat ille qui dixit conueniens esse quod in nocturnis natiuitatibus computaretur a luna vsque ad solem: et postea inciperetur computari talis numerus ab ascendente ad contrariam partem: quam diximus et habet pars anterior signorum quoniam hoc fecerimus exhibet nobis locus partis fortune qui exiit ante et erit eius participatio in figura hoc eodem modo.

C Verba ista non indigent glossa quoniam quicquid intelligit in hac arte leniter intelligit ea. Et id quod dixit: et erit eius participatio in figura hoc eodem modo: vult dicere quod quoniam computauerimus gradum qui est a luna vsque ad solē. et piecerimus ab ascendente in contrarium successiois signorum cadet pars fortune in illo loco quo cadet si computauissemus gradum qui est a sole vsque ad lunam. et eos proiecissimus ab ascendente ad partem ordinationis signorum. Et per hos. et. modus cadit pars fortune in eodem loco: et erit in comparatione lune secundum ascendens in comparatione solis. Inuenimus enim ab hac regula aliquos recedentes: quod dicit quod ascendens noctis est ascendens lune. quod luna est contra noctis: et per hoc cōuenit ut numeremus de nocte a luna vsque in solē et pieciamus ab ascendente versus partem ordinationis signorum: et dixerunt quod exierat locus partis fortune de nocte ascendens solis. et erit ascendens natiuitatis ascendens lune. Et nos dicimus istis quod si intelligeretur de scia nāz id quod ptholemeus intellexit quod cōcordarent cum eo et dimitteret dictum illud: quod vacuū est: quod ptho. tenet per id quod docuit in hoc libro quod sol est ille qui maius posse habet in celo: et hoc multum manifestum est per alia multa que demonstrata sunt in scia nāz et astrologie. et est demonstratum in nāis quod solis opus patet et quod opera omnium aliarum stellarum et lux que est in omnibus rebus mundi est per solē. quod stellarum omnium lux non est nisi quantum venit eis a sole. et in astrologia probatum est quod motus omnium stellarum concordant sunt in comparatione secundum motus solis. Et postquam ita est conuenit ut sol habeat prerogatiuam et dominium super omnes alias stellas: et conuenit omnibus modis ut de die et nocte ascendens sit ascendens solis. quoniam est principium acceptum in comparatione solis solūmodo. et propterea debet accipi pars fortune de die et nocte a sole in lunam: et addemus super illud gradum ascendens et proieciemus a principio signi ascendens ad partem ordinationis signorum. Et si acceperimus a luna in solē conuenit ut pieciamus in contrarium ordinationis signorum: ita quod hic locus sit idemmet locus et erit in comparatione lune secundum comparationem ascendens ad solem.

Tractatus

Conuenit etiā vt ex his in die solez: si fuerit lo-
co albileg primitus eligamus: sin autem lunā:
quam si nequiverimus eligere stellaz que maio-
res auctoritates habuerit i dispositione loci so-
lis: et loci precedētis coniunctionis: nec non et
ascendētis eligem⁹. i. stella que habuerit ex qnq;
potestatribus per quas dispositio consistit tres
vel plures auctoritates in aliquo locorum pre-
dictorum est eligenda. Qz si non contigerit: ascē-
dentis graduz accipiemus.

CEt cōuenit vt de rebus istis similiter solez pri-
mitus eligamus si fuerit de die eo existente in lo-
co apto pro yleg: et si sic non fuerit lunaz primi-
tus eligemus: et si apta non fuerit planetam
plures dignitates habentes dispositioni loci so-
lis et in loco cōiunctiōis antecedētis et in ascēde-
te. volo dicere quādo habuerit tres dignitates
de quibz dignitatibus per quas data est disposi-
tio i aliquo loco quem aspiciamus vel plures: et
si nō acciderit accipiemus gradū ascēdētes.

CSi natiuitas fuerit diurna: aspiciem⁹ primitus si sol fuerit
i aliq ipoz locorū qb⁹ cōuenit eē yleg. erit sol yleg. Et si nō
fuerit in tali loco sed i. iz. vel. 8⁹ nō erit apt⁹ vt sit yleg. qm
virtus eius delibatur in his duobus locis. Et postq; soli
nō cōuenit ylegia aptitudo aspiciem⁹ lunam: si fuerit i ali-
quo locoz ipozū hñtium ylegia aptitudinē erit ipa yleg: et
si fuerit in. iz⁹ vel. 8⁹ aut sub terra nō erit apta vt sit yleg. et
tunc oportebit nos aspicere pñtaz hñtem plures dignitates
in dispositiōe loci solis: et in dispositiōe loci cōiunctiōis an-
cedētis et i dispōne ascēdētis: et si alicui. 5. pñtarū inuenim⁹
maiorē partē dignitatū i his tribus locis q sunt: locus solis
locus cōiunctiōis antecedētis et ascēdētis: et euz hoc acciderit
vt sit id pñta in aliquo locoz aptoz. p yleg: planeta ipse o3
eē yleg. Et si eū hoc nō acciderit aspiciemus planetā hñtes
i aliq hoz triū locoz pñs triū dignitatū. et si eū inuenim⁹
i aliquo locoz aptoz. p yleg ipa erit yleg: et si nihil d h toto i-
nenerim⁹ ad gradū redibim⁹ ascēdētis: et ipm accipiemus
p yleg. et hoc ē qd voluit dicere pñbo. Et credūt aliq q ali-
qd deficeret i verbis pñbo. sed nō ē ita: qz vnū verborū suo-
rū docet aliud: et hoc apte ostēdim⁹ in hac glosa qd itellige-
re tibi cōuenit qm hoc totū ab vna re depēdet q ē vt aspi-
ciamus re maiorē vi habentē si fuerit i locis aptis. p yleg
ipa erit yleg. et si nō fuerit ita aspiciemus illū qui eū sequit⁹
in posse et accipiem⁹ eū: et sic ibimus faciēdo donec ad vlti-
mū pueniamus ad gradū ascēdētem.

CIn nocte vero cōuenit vt lunā primitus eliga-
mus: postea solē. Deinde stellā q maiores aucto-
ritates habuerit in dispōne loci lune: ac loci pce-
dentis pñtētiōis: lociqz ptis fortune. Cū āt hoc
nō euenerit dñtium si natiuitatē pñctio pñcessit
accipiem⁹ ascēdēns. Si autem pñuentio pñ-
cesserit fortune partem.

CEt puenit vt de nocte lunā primit⁹ eligamus
subsequēter solē: deinde pñtaz plures dignitates
hñtes i dispōne loci lūe: et i loco dispōnis oppō-
nis antecedētis et i loco partis fortune: et si hoc si
cōuenit aspiciem⁹ ascēdēs vltio si natiuitas fuerit
pñctiōalis vel pñtē fortune si fuerit oppōnalis.

CAccepit d nocte primit⁹ lunā qm sol erit sub terra et virt⁹
eius erit pmutata ppter terrā: qm inuenimus lunā de no-
cte i aliquo locoz aptozū. p yleg: ipa erit yleg. Et si nō fue-
rit ita aspiciemus solem si fuerit de illis. 25. gradibus qui
remanent de ascendente. vel in illis. 5. gradibus qui. iz⁹ i
trauerūt est sol yleg: et si nō inuenim⁹ eū ita aspiciem⁹ pla-
netā plures dignitates habētē in dispositiōibus loci lune et
loci oppositiōis antecedētis: et si fuerit i aliquo locoz aptoz
pro yleg idē planeta erit yleg. Et si nō fuerit ita aspiciem⁹
si natiuitas fuerit pñctiōalis: et tūc accipiemus pñtā plu-
res triū dignitatū habētē in loco lune vel in loco oppōnis
antecedētis aut in loco ascēdētis. et si fuerit in aliquo loco
rum aptozū. p yleg ipse planeta erit yleg. et si non fuerit ita
aspiciem⁹ si est aliq planeta hñs plures dignitates tribus
in loco lune vel in loco ptis fortune: et si fuerit in aliquo lo-
coz aptozū. p yleg: idē planeta erit yleg. et si nihil inueniri-
mus d hoc toto aspiciemus si natiuitas fuerit cōiunctiōal⁹
et tūc accipiem⁹ gradū ascēdētis. p yleg: et si oppōnal⁹ gradū
partis fortune. et hec sūt rōnes verborū pñbo. quarū aliq
abscondit in his q propalauit i quibus mentes apponere te-
oz. volo enim rem illam te docere. s. qz oportet qz aliquib⁹
vicibus accipiat de nocte pars forme a luna i solē et pñci-
atur ab ascendēte ad partē ordinatiōis signozū. et hoc fieri
cōuenit quādo sol fuerit sub terra: vñ qm eius vñus debilis
erit multū. et accidit eū h vt natiuitas sit oppōnalis qz lūa
i his locis et i hora oppōnis habeat vi multū maiorē qz sol
et apparentius op⁹: maxie si ipa fuerit sup terrā i forti loco:
et aspiciat eā dispositoz ei⁹. pñbo. n. nob i his dictis oib⁹ de
mōstrauit vt accipiamus primitus significatiōē a pñta q
fuerit maioris posse. et si nō fuerit apt⁹: accipiem⁹ illū qui
sequitur euz in posse: et qz sic semper faciam⁹ donec pueni-
amus ad posteriores eoz: et hoc mō itelligere te oportet.

CQz si fuerint vtraqz luminaria: et qui fm cōue-
niens alai3 dispositoz fuerit i locis albileg: cōue-
nit vt ex lūinarib⁹: illud qd i loco maioris et forti-
oris ptatis fuerit sumam⁹: dispositozē autē elige-
re sup lūinaria nñlaten⁹ cōuenit nisi cū loco ma-
ioris et fortioris dignitatis fuerit: habēs in dis-
positiōe fm duo alabiz auctoritates.

CEt si ambo luminaria et dispositoz q ē scdus
hai3 apta fuerint in locis cōuenientibus p yleg:
oportet de luminaribus nos illud accipere qd
fuerit maioris regnationis et posse: conuenit tñ
vt dispositozem anteqz luminaria eligamus qm
fuerit i loco maioris regnationis et posse: et ha-
buerit fm duo hai3 abo dignitates i dispositiōe.

CQuādo sol et luna fuerint i locis aptis p yleg: vterqz illo-
rum pōt eē yleg: vincet tñ ille q mai⁹ habuerit posse et ma-
gis apparebit opus eius. Et iā demonstratū est qz qz eozum
fuerit i domo. io. ille vicet. et si nullus eoz fuerit i ascēdēte
q fuerit i vñdecima vicet. et si nullus ibi fuerit q erit i. 7.
vicet. Et si acciderit qz abo luminaria fuerit in quouis loco
rum aptoz. p yleg: accipiemus illū eoz q fuerit magis p-
pe gradū diuisionis domus et ille vicet. et si planetā dispo-
sitiōē inuenimus i aliquo locoz aptoz. p yleg: et ambo
luminaria vel vnū eozū in loco similt apto. p yleg aspici-
m⁹ si adiūget i planeta dispositore dispo duoz hai3 i vno:
quoz vnus ē dispositoz ylegioz diurnozū: et alter noctur-
nozū et fuerit locus eius melior qz locus luminariuz elige-
mus eū anteqz luminaria: qm multas vires sibi adiunxit:
et manet in loco meliori qz luminaria. Vñ enim pñcitur
qz pñbo. locutus est i ordinatiōe ylegioz. alij vero repu-
tant qz si aliquis dispositozuz yleg non aspexerit ipm non

erit aptus ut sit yleg. isti. n. accipiunt numerum vite a numero
anorum planetarum quod disponit yleg sicut diximus. et quod probatur. te-
nuit hanc viam et sequitur viam concordantem cum scientia naturae non
fuit nobis necesse in istorum opinionibus dilatare. Dicimus autem
dictum istud quod quando inuenerimus solē et lunam et planetam disposi-
torem omnium. dignitatem equaliter aspiciemus in hac ratione illius
eorum quae aspiciet dispositores eius. et ille aptior erit ut sit yleg.

Cumque paruerit albileg duas eius species nobis ob-
seruare conueniet. Quartum altera est species signorum suc-
cessionē solūmodo. Altera vero et species eorum suc-
cessionē et in successione contrariū. Illa quae est solum-
modo secundum successionē in qualitate. quae radiorum pie-
ctio nuncupatur: nos obseruare puenit quae tunc eē dicitur
cum albileg in locis orientabilibus. id est a celi medio vs-
que ad ascendēs fuerit. Illa vero quae species successionē et
in successione contrariū existit: ea in qualitate quae grece
vritine appellatur considerabimus. Hec quod est: cum albi-
leg in loco recedere a celi medio fuerit.

Et postquam sciuerimus yleg: conuenit nos ope-
rari per duas maneries yleg: quoniam una est secundum ordina-
tionē signorum solūmodo in statu quod dicitur piectio ra-
diorum: et hoc est quando fuerit yleg in locis orientabilibus: et
hec sit a medio celi vsque ad ascendēs: et ille per quem
non operabimur species ordinationē signorum solūmodo
sed secundum ordinationis contrarium sicut est in statu qui
dicitur grece ozima. et vult dicere tpales: et hoc
erit quando yleg eadēs fuerit a loco medij celi.

Postquam nobis demonstrauit loca yleg et eorum ordinationes in
posse: et quod eorum puenit nobis accipere: et quod dimittere: vltimo non
bis ostendere loca quae interficiunt: et planetas interficientes: et quando
hoc facere voluit incepit narrare quomodo per ylegiam ope-
remur: et nos volumus nunc glossare dicta sua sicut soliti su-
mus. Id quod dixit de maneries yleg: quarum una est secundum ordi-
nationē signorum solūmodo. vltimo dicere maneriam per quam fa-
cit atazir de yleg. directo secundum ordinationē signorum solūmo-
do donec applicet ad gradum parte infortune vel ad gradum ra-
dij eius. Et quod dixit altera quae est secundum ordinationē et ordina-
tionis contrarium. vltimo dicere de alia manerie in qua fit atazir
yleg. directum et conuersum in vnum donec directum applicet ad
gradum parte infortune: vel ad gradum radiorum suorum: et conuer-
sum pueniat ad gradum occidentis quorum duorum illud vincet
quod maius posse habuerit in abscidendo. Et quod dixit per illud
quod est secundum ordinationē signorum solūmodo nos conuenit ope-
rari in statu quod dicitur proiectio radiorum: et hoc est quando fuerit
yleg in locis orientabilibus quae sunt a medio celi vsque ad ascen-
dēs. vltimo dicere quod quando yleg fuerit in 10.º. 11.º. aut in ascendēte se-
per faciemus suū atazir directum secundum ordinationē signorum
vsque ad planetas interficientes. id tamen quod dixit illa per quam non ope-
remur secundum ordinationē signorum solūmodo: sed secundum ariora
eorum sicut in statu qui grece dicitur ozima. et vltimo dicere de
tpales: et hoc erit quando yleg eadēs fuerit a loco medij celi.
vult dicere quod quando yleg fuerit in 9.º. vel 7.º. faciemus eius atazir
directum et conuersum: et non iudicabimus per vnam abscissionē solum-
modo. nisi alia concordauerit cum ea: et si ab ea concordauerint
ita est: et si discordauerint sciemus quod res conuenit coplone eius:
de his et res quas dāt stellatōes gñales et dicuntur per bis
quae cadunt a medio celi tpales: ratione redeūdi: quod dicemus quod
ymbria reuertit quae reuertit quod tpales. Et probatur. patefecit nobis
quodlibet duorum atazir. id est directum et conuersum. et nobis ostendit
quo modo numerabimus ipsum et sciamus ab eo quantitate vite.

Et cum talis ista fore percipiet gradus iterumque si

gnificantes species albileg quae est in specie quam species signorum
anecedētia inuenerimus: erit gradus occidēs: eo so-
lūmodo quod ipse vite dominus occultat.

Et postquam ita sit res ista: gradus significantes
mortē erit si fuerit yleg in manerie partis arioris
signorum gradus occidēs solūmodo: quoniam coopit
vite dominum: et eum abscondit.

Yleg. quod est in parte ariori signorum est yleg conuersum. et ipse repu-
tat quod ille interficit in yleg. est ipse gradus occidēs: et dedit
rationē grece. dicens: quod cooperit et abscondit dominus vite: et exteriora
uit sequētia sue viris. id est fortitudinis et mutat eā ad appitione ad
occultationē. et debilitat: et eā dānat: quod est sub terra.

Secundum stellarum gradus ipsi eadēs albileg quae sic
inuenta fuerit applicatū aut eadēs testificatū:
ob hoc. id est quod ipse collectis numeris supaddunt et
minuunt vsque ad horā qua ceciderit albileg: propter
quod non occidēt: eo quod ad locum yleg ipse non est:
sed ipsa vadit ad earum loca. At ille que semp
addunt fortune: que vero minuunt: infortune di-
cuntur. Mercurius iterum erit cum stellis quibus
associabitur in figura.

Et gradus planetarum obuiatū yleg: quod est
hoc modo: et affirmat ipsum: addit et minuunt solū
modo in numeris quod insunt vsque ad horā qua cadit yleg
sine quod interficiant: quod gradus isti non sunt illi quod
applicat ad locum illeg: ipsum tamen applicat ad eorum lo-
ca. Quoniam vero addit sunt planete fortis: et quod mi-
nuunt infortune. mercurius tamen similiter vadit cum planetis
cum quibus participationē habet in figura.

Planetarum obuiatū yleg in atazir conuerso alij sunt fortune sicut
iuppiter et venus. et stelle fixe quae sunt de coplone eorum. et isti ad-
dit in dono atazir conuerso: et alie infortune: sicut saturnus et
mars. et stelle fixe quae sunt coplonis ipsorum. et he minuunt de dono
atazir conuersi. Et conuenit quod stella fixa quae addit vel minuunt
nulla habeat latitudinē: vel quod eius latitudo sit modica: ut eius
vritus sit in ipso zodiaco signorum. Mercurius tamen et stelle fixe quae
sunt de coplone ipsi fortune erunt et addent in dono atazir: si
participationē habuerit cum fortibus. et si cum infortunis erunt infortu-
ne et minuunt de dono atazir conuerso. quoniam yleg vadit ad lo-
ca stellarum quae addit vel minuunt: conuenit ut si id sequimur in ata-
zir directo. quoniam parte vadit ad loca yleg. Et probatur. docet nos
quantitate et diminutionis et additionis in hoc quod vult dicere.

Numerus autem augmenti vel diminutionis ex locis
graduum vniuersumque eorum deprehendetur. Ipse
etenim secundum numerum temporis horarum quae vniuersumque
gradus eorum habuerit inueniet. nam cum tempus diur-
num fuerit: tempus diurnaliū horarum attribuemus.
cumque nocturnū extiterit: tempus nocturnaliū horarum
attribuemus secundum quorum quantitate erit numerus anno-
rum perfectorum. Quod intelligendū est eē dictū cum
in ascendēte fuerint. post hoc secundum ipsi elongatōes
ab ascendente. numerus itaque ex ipso cum ad
occidētis punctum puenierimus: nihil remaneat.

Numerus additionis et diminutionis sit gradus
cuiuslibet eorum: ita quod est secundum numerum tē-
3

Tractatus

porz horaz cuiuslibz grad^o eorū: et si tps natiuitatis fuerit d^o die erit sz tps horaz diei: et si d^o nocte erit sz tpa horaz noctis: et tātū quantū hic erit numer^o ānorū pfectoz: cōuenit at vt hāc rē itelligam^o: qz hoc dictum ē si fuerit i ascēdente: et post minuet^o d^o eo sz elongationē ei^o ab ascēdēte donec applicet^o d^o eo: et nihil seq^o d^o eo.

Cult dicere q^o q^otitas additiōis et diminutionis erit fm elongationē p^ote ab occidēte q^o sunt ei quattuor q^otitates p^oportioales: vna ē hora elongatiōis p^ote ab occēte. 2^a ē. iz. hora. 3^a q^otitas additiōis vel diminutiōis. 4^a ē p^otes horaz p^ote. Et q^o multiplicabim^o horas elongatiōis p^ote ab occidēte in p^otes horaz p^ote: et diuiserimus sup. iz. exibit q^otitas additiōis vel diminutiōis: et hoc ē q^o petim^o: et addemus vel minuem^o de quātitate q^o nobis exiit de atazir conuerso ipo q^o est quātitas ei^o q^o vadit d^o firmamēto donec perueniat yleg ad gradum occidentis.

CAt sz albileg q^o ē in spē quā fm signoz successiōne iuestigam^o: loca stellaz infortunaz. i. saturni et martia s^o peuntia cū corpora ad hileg puenierint: v^o cū radios ex quolibz istoz locoz p^oiecerint. i. ex locis quarte ac opposite radiatiōnis: et fortassis ex sextilibus q^o obediūt aut aspiciunt et equāt in fortitudine. Itē ē quart^o aspect^o loci albileg qui ē sz signozum successiōnez occidet iterū: et forsitan idēz opabit^o sextilis cū ifortuna fuerit: et cū ex signo multarum ascēsiōnez extiterit. S^ol quoq^o faciet trin^o cū fuerit ifortuna et i signo paucarū ascēsiōnū manserit.

CItē sz yleg: q^o est p^o maneriē eādē ad p^oē ordi natiōis signozū ill^o q^o interficit ē locus p^oitarū ifortunarū: et hec sunt loca saturni et martis: v^o q^o obuiauerint yleg p^o corpa eoz: v^o q^o piecerit eorum radios de quouis horū duozū locozum. i. d^o loco quarto: et d^o loco oppōnis: et q^oq^o p^o hoc ē de sextilibus obediētib^o vbi aspiciūt: et sūt eāles in fortute: et loc^o quart^o ipiusmet loci yleg: q^o ē ad p^oē ordi natiōis signozū s^ol^o interficit: et q^oq^o hoc facit sextil^o si fuerit i fortuna: et cum si gno multarū ascēsiōnez extiterit. Sic quoq^o faciet trin^o sū signis breuium ascēsiōnum.

Cult dicere q^o atazir directū sēp accipi debet ab yleg v^o q^o ad locū ifortune v^o radiet^o fm ordinationē signoz: et d^o mōstrante nobis factū locozū interficientiū et ascēdentiū yleg cuius atazir factū ē directū: et dixit q^o sūt loca p^oitarū ifortune et loca i quibus cadūt eaz quarte et oppōnes. Et q^o dixit et q^oq^o erit s^ol^o de sextilibus obediētibus vbi aspiciunt: et sūt equales in virtute. vult dicere q^o q^o yleg fuerit in signis paucarum ascēsiōnū talis sextilis qualis iste abscedit yleg: q^o locus sextilis infortune est itector et pnceps super yleg. et yleg est obediens loco sextili infortune. Et q^o similr acciderit q^o yleg sit elongatum a capite arietis vel tā cri talis qualis iste sextilis abscedit yleg: q^o ē in loco cuius virtus vel vis equalis ē cū virtute seu vi loci yleg. Et q^o dixit ipe locus quarte yleg qui est in parte ordinationis signorum: similiter interficit. vult dicere q^o quarta similr yleg. abscedit yleg: q^o ē in figura quarte ē inimicia et nocumētuz: et facit q^o d^o p^opus manib^o seipm interficit: et addit hic prez

ordinationis signozū: eo q^o yleg semper ē rectū. Et id q^o dixit: et q^oq^o fac^o B sextilis si fuerit ifortue et i signis multarū ascēsiōnū. i. q^o loc^o sextilis vel yleg: q^o sit in signis longaz ascēsiōnū est sicut quarta: et simile habebit iudiciū. S^ol^o trin^o quādo fuerit i signis paucarū ascēsiōnū iudicabitur pro quarta. Et hoc dictum docet nos q^o p^otholeme^o facit sē per radios p^oitarum gradus seuales: qz si faceret eos per ascēsiōnes cōmixtas sicut multi hominū crediderunt non poterat tā absolute dicere de m^o ist^o q^o dixit sextilis i signis longaz ascēsiōnū et trin^o i figuris paucarū p^o q^ota iudicat.

Cūq^o luna fuerit albileg itercit solis locus q^oz eo q^o cū sol ad locū albileg isti^o spē puenit interficiēdi et saluādi vim habebit. Ibit enī ipe ad locum albileg.

CEt q^o lūa fuerit yleg itercit sic sol locus s^ol^o qz q^o sol obuiauerit loc^o isti^o medietatis yleg habebit posse iterciciēdi et saluandū: qm sol est qui vadit ad locum yleg.

CLocus solis abscedit sup lunā q^o loca eozum dissona fuerint vt sit luna in hūido et sol sit in secco: vel q^o sit luna in termino infortune: et sol in termino fortune: aut q^o i terminis infortunaz sicut ambo in dignitatibus infortunaz: et in signis concordib^o non abscedet sol sup lunā. Et conuenit vt itelligat^o hec regula in ylegis: vno. i. cū altero. qz stelle contrarie semp abscedunt super yleg. Et si stella eēt contraria per eētiā: sicut saturn^o est cōtrari^o ioui: et p^oter eē p^otraria p^o accidens: sicut quādo loc^o vni^o ē d^orius loco alterius.

CNec nobis existimare conuenit q^o hec loca necessario semp occidat: naz nullatenus occident nisi cū infortunabuntur solummodo.

CEt non cōuenit nobis itelligere: q^o hec loca abscondant semper oibus modis: sed hoc faciunt quando sunt infortunata solummodo.

Cult dicere q^o oēs res q^o abscedūt nō abscedūt sup yleg: nisi q^o fuerit ifortune. i. q^o sint infortune cū yleg: vel eam aspiciāt: vel q^o sint in terminis infortunaz: vel q^o sint in locis in quib^o debilitet^o virtus yleg: et h^o talia.

C2^o prohibetur hoc: cum vni^o fortunarum terminus fuerit vel cum altera fortunarum ex q^oto vel trino seu ex oppositione ad ipm gradū qui occidit: sen ad gradum q^o post ipm succedit radios piecerit: ita q^o in proiectione radiozū iouis plusq^o duodecim gradus: ipm non transgrediantur: nec veneris plusq^o octo.

C2^o res ista disturbat quādo fuerit terminus alicui^o fortune: vel q^o aliq^o fortia pūciat radios suos sup eos d^o tertio: v^o q^oto v^o oppōne ad ipz gradū itectoris: v^o ad illuz q^o sequitur euz dū modo non transeat ipsum in radijs iouis plus duodecim gradibus: et non transeat ipm in venere plus octo gradibus.

CQuādo fecerimus atazir yleg vsq^o ad locū itectoris: cōuenit vt aspiciam^o si fuerit termin^o alicui^o fortune et aspiciat eū aliqua fortuna q^o applicet ad gradū interficientem vel ad aliquem aliū gradū ex his q^o aī eā: et q^o sit grad^o iste q^o fuerit anterior gradus itectoris: si fuerit gradus iouis q^o sit ad. iz. gradus vel min^o. et si sic fuerit: sciē^o q^o abscedit non erit illo tpe: sed plōgabitur donec aspiciat res alia sup yleg: et radij fortunarū quos narrauit p^othole. in hoc lo

eo sunt tres solimodo: qz sunt 4° trinus et oppo: qñqz qui libet eoz sup magnā vim quā habet pōt defedere mortē. Sed qz sextilis est iuris debilioris quā aliquis alius alioz terminū nō habet potētiā remouēdi mortē: et pp hāc rōez ptho. noluit eū pputare. Si it intelligimus p verba ei⁹ pcedētia qz sextilis nō habet potētiā quartū: nisi qñ fuerit in signis longariū ascensionū. Et tunc indicabitur sicut qrtā vel qz sit in signis obediētibz vel equalibz i virtute. Si mlti qñ acciderit in oibus alijs aspectibz: quos narrāim⁹ in ptractatu: qz cui libet eoz duplicet virtus et⁹ tali modo qz valeat tantū 4°: vel trinus: aut oppo habebit posse remouendi mortē: et illud idē faciet stella fixa q fuerit cōpso nis fortunata si latitudine nō habuerit zodiaci signoz: et bene docet ptho. p hoc dictū qz bene reputat qz vis corpis iouis. ē. iz. grad⁹. et vis corpis veneris. 8. et sic itelligi puenit.

C Si ita ē ita eneniet: cūz coniungēt albilg stelle cū corporali cōditōi adhibebit: nec eoz duozū latitudo fuerit eadem.

C Si ita qñ yleg obutauerit planete ita qz lūgant corporaliter: et nō fuerit latitudo āboz vna et eadē.

C Vult dicere qz gradus interficiēis sic fuerit qz nō interficiat: nisi qñ i eo ē pta ifortūa et nō p radios elus: et fuerit latitudo ei⁹ elōgata a latitudine yleg: eūtiō ad eā. Si ita fuerit gradus i quo morat ifortuna interficit in statu tali: qz interficere nō pōt: nisi qñ fuerit yleg i vno circulo dō circulis maioribus: et si tu qdā de arithmetica intelligis: scies qz in aliqbus locis qñ fuerit yleg septētriōalis a zodiaco et ifortūa meridionalis et latitudies āboz equales i vna eadē ifortuna abscidit sup yleg: i statu tali qualis ē iste: quando acciderit qz ambo sint super vno circulo.

C Cū aut stelle saluātes vel adiuvātes aut interficientes due vel plures fuerit in vno quoqz isto rū duozū conuenit vt p m rerū ea inuātiū multitudinē ac eozūde fortitudinē id qd ipozū duozū fort⁹ est obseruem⁹: p m multitudinē igit cum altera duaz spērū plusqz altera fuerit augmentatione manifesta. Scdm fortitudinē hō cū stelle q inuāt vel interficiūt in locis sibimet cōuenientibz fuerint: nec in bñdōi locis alie permanserint. maxime aut cū stelle vni⁹ spēi fuerint oriētales: alteriusqz spēi stelle occidentales.

C Et si planete mortē remouentes et adiuvātes vel interficientes: fuerit duo planete vel plures i vnaquaqz barū duarū rerū cōuenit vt inspiciam⁹ qz barū duaz manerierū vicē scōz similitudinē rerū adiuvantiū: et posse suū: ac scōz similitudinez suā: qñ vna maneries ē plus altera i re habente qrtatē et ea q est scōz posse qñ fuerit planete adiuvātes vel interficiētes in locis ptnētibz ad eos: et altera nō fuerit i tali loco: pprie si fuerint pte vni⁹ maneriei oriētales: et planete alterius maneriei occidentales.

C Vult dicere qz quando dubitabimus de locis in quibus inuenimus planetas interfectores: et planetas remouētes mortē tunc aspiciemus statim cuiuslibet duarum manerierum per potētiā quam habuerint: et per illum quē inuenimus alterū vincere de virtute indicabimus: et sciemus quis eorum vincit: aspiciendo in eē cuiuslibet bozū per duas maneries: vna ē numerus rerū affirmantiūz quantilibet duarum manerierū: qz ille qui plures auxiliores habue

rit in re habente quātitatē vincet. Altera est posse cuiuslibet barū duarum manerierū: qz maneries que fuerit ipa vel res adiuvantes eam in locis pertinentibus ad eas vincit alteram que non est sic in locis pertinentibz ad eas. Si mlti aspiciem⁹ in oibus alijs eoz statibus: qz manerie stant i cōparatiōe mūdi: et i natiuitate. vbi grā. pte oriētales sūt maioris potētie qz occidentales: et h⁹ similis.

C Quapropter eozū q sūt sub radijs i occidēdo inuādo ac saluādo nos nihil gñalr oz obseruare nisi vt luna sit albileg. tūc etenī ipē idē loc⁹ solis erit interfectoz: et tunc ē si ifortuna q cum ipso fuerit eum impediērit et nulla fortunarūz eum adiuvauerit considerabim⁹.

C Ita qz nō cōuenit nos gñalr iudicare p plāctas sub radijs existētes nec i interficiēdo nec i liberādo nisi fuerit luna yleg: et erit tūc loc⁹ solis met interfectoz: et iudicabim⁹ p planetā ifortunam existētē cū eo: si dāauerit ipz et nō fuerit planeta fortuna q ipm adiuvet: et enadat.

C Nō cōuenit nos iudicare p planetā aliqū sub sol radijs existentē: nec interficiēdo nec liberando aliquo mō nisi sit luna yleg et loc⁹ solis interficiat. qz qñ fuerit isto mō et aliq ifortuna fuerit sub radijs solis quā nō aspiciat aliqua fortuna: pta ipse erit interfectoz: qm damnat locus in quo sol morat. et ppter hoc hēbit iste loc⁹ maius posse interficiēdi.

C Mūeros at q sūt scōz lōgitudinē quā iter locū albileg et locū abscisorē inuenim⁹ vt dissoluet et q literclqz sumat mīme pueniat. Quēadmodūz plimi faciebāt q scdm quātitatē tēpoz ascensionūz gradūz illi⁹ lōgitudinis hoc semp eē dicebant. nec etiā vt hoc aliquo tēpore plderem⁹: nisi cum ascendēs fuerit ipse locus albileg: vel vnus locozūz ascendentiūz ad ascendēs.

C Et numex annozūz q erunt et exhibūt p elōgatiōes q erunt iter locū yleg et locū interfectozis: nō cōuenit solimō nos accipe: nec quocūqz mō accidat: sicut multi hoīum acceperunt q crediderunt qz semp esse debet p tēpora ascensionūz graduum elōgatiōis ipsius: nec op amur p hoc aliquo tpe nisi ascendensmet fuerit loc⁹ yleg: vt aliq loc⁹ ex his q vadunt ad ascendēs.

C Postqz perfecit nobis loca yleg et ipmet yleg et res q interficiunt et illas q mortē remouēt: incipit hic ostendere nobis quō sciēm⁹ qrtatē ānoz vite: et sūt sp pznūex elōgationis q ē iter locū yleg et locū interficiētis. Et qñ hoc facere voluit icepit pmit⁹ destruere dicta contraria vitati in hoc facto: donec i hac re purā et directā vitatē sequat. qm mlti hoīz crediderūt qz hoc sciēm⁹ semp a nūero q ē iter yleg et interfectozes p gradus ascēsiōis ciuitatis nati. Et ptho. dixit qz nō ē vitas nisi si ipemet gradus ascendētis fuerit yleg vel gradus alicuius loci ex his q vadunt ad ascendēs: et ista sunt ylegia que sunt in septima et nonadomo. quia ab istis locis sciēm⁹ h ab ascensionibz p opposita sua donec ponatur yleg in occidente sicut ante fecim⁹. tñ qñ yleg fuerit in gradu medij celi sciēm⁹ B per gradus ascēsiōis circuli directi: et qñ sūt fuerit i gradu decime vel vndecie: vel i gradibz ascēdiētis q sūt post gradū ipm q ascēdit sciēm⁹ hoc per ascēsiōes compositas de his circuli directi et de his ascendētis. et be sunt res diuerse que nō sequūtur rez

Tractatus

naturalem sicut h ostendit in dicto sequenti.

C Illos igit qui naturali consideratiōe hāc specie obseruauerit: oib⁹ modis vnū obseruare cōuenit. s. quot tēporū ex equinoctialis circuli tempozib⁹ erit loc⁹ stelle v^l figure sequētis loco stelle: v^l figure precedētis in natiuitate eo q^d equinoctialis circuli tēpora circuli orizōtis z meridiei lineā equalr perābulant: q^d duo sūt p quos cōsimiles longitudines locales accipiūt vnūq^dq³ vero equinoctialis circuli temp⁹ loco vnū anni solaris constituitur.

C Et conuenit oib⁹ modis volēti mentē apponere in hac rōne s^m naturam q^d mētez appōat i vna re: z ē q^d aspiciat ad que tēpora d⁹ tēporib⁹ equinoctij applicabit loc⁹ planete v^l figura anterior in natiuitate: q^d tēpora equinoctij ibūt totam orizontam z totam lineam meridiei p vnū equale z. he sunt due res: q^b pōt homo iuenire elongationes signorū sistantiū: z acceperunt quodlibet temp⁹ ex temporibus egnocij in vice vnus anni solaris.

C Q^d dixit conuenit oibus modis volenti in hac rōne mentē apponere s^m nām q^d aspiciat i hac re. vult dicere q^d semper d⁹ facere vnāmetipam rem q^d nō permutetur. Et totū illud q^d dixit: est q^d vna res q^d non permutat i hac re ē accipere inter yleg z interfectore: z si fuerit atazir rectū accipitur p ascēssiones circuli in quo acceptus fuerit yleg: z si atazir fuerit conuersū accipiem⁹ illud p ascēssiones oppōni loci ad quā applicare debent yleg: q^d hoc cōcordat cū abaxamento circuli i quo acceptū fuerit yleg: z b⁹ totū docebit te an: z si aliqd itelligis i astrologiā leuiter poteris itelligere de cū istd sine glosa. Et q^d dixit z accipiet quolibet tpe a tēporib⁹ equinoctij vice āni solaris. vult dicere q^d q^d hoc fecerim⁹ accipiemus p quolibet gradu qui nobis exiuit de atazir vnum annū solare.

C Conuenit igit vt cū ipse locus albileg precesserit z super orientālē circuli orizontis fuerit: tēpora ascēssionū graduū ab ipā hora vsq³ ad horā que interficit accipiant: ob hoc q^d post hāc quātitatem temporis equinoctial⁹ circuli in loco albileg qui est orientalis circuli orizontis erit interfectore: cūq³ fuerit albileg in linea mediū diei z ascēssiones circuli directi s^m quas erit tēpus transitus illi⁹ partis circuli signorū: in circulo mediū diei accipiant oportet.

C Et cōuenit q^d locus ileg fuerit anterior z i orizonta oriētis q^d accipiat tēpora ascēssionū graduū ab eadē hora vsq³ ad horā interfectoris: q^d interfectore applicabit ad locū yleg. idest ad orizontam orientālē: post hanc tēporis egnocij quātitatē circuli in loco yleg: qui ē oriētalis circuli orizontis erit itefector. Cūq³ fuerit yleg i linea mediū celi z ascēssiones circuli directi s^m quas erit tempus transitus illius partis circuli signorū: i circulo meridiei accipiantur.

C Vult dicere q^d q^d fuerit yleg i ipomet gradu loci accipi

emus q^d ē inter ip⁹ z locū interfectoris p ascēssiones ciuitatis: z tātū quātū fuerit: ibit ab equinoctio: quousq³ ad locū i quo fuerit yleg: applicet interfectore. Et si yleg fuerit in linea meridiei cōuenit vt accipiat ascēssiones s^m sphere recte: q^d s^m eam erit tps in quo trāsbūt p ipā zodiaci i linea mediū diei accipiemus ascēssiones que sūt inter ipm z locum interfectoris p ascēssiones circuli directi z q^d tū fuerit: tātū ibit ab egnocio quousq³ ad locū i q^d erat yleg applicet interfectore.

C Cum aut i occidentali circulo orizōtis fuerit numerū tēporum in quibus vnaqueq³ illarum longitudinum cadit: z occidit: accipiem⁹: q^d ē sicut numer⁹ graduū ascēssionum ptium circuli signorū q^d sunt istius opposita.

C Et si yleg fuerit i orizonta occidentis accipiemus numerum temporum i qbus abarabitur quelibet elongationum iparū z q^d occidit. Et hic est talis qual numerus gradus ascēssionum partium zodiaci que sunt eis opposite.

C Vult dicere q^d q^d fuerit yleg in ipso gradu occidentis z accipiem⁹ id q^d ē iter ascēssiones ascēssionis de ciuitate z in ter oppositū loci i quo ē interfectore: q^d tū fuerit tātū ibit d⁹ egnocio quousq³ ad locū yleg applicet interfectore.

C At si loc⁹ albileg cū pcesserit nō i aliquo isto rūtū: sed i locis iter ipā pstitutis fuerit pstatū tps accessionū z tps occasus: ac tps trāsit⁹ p celi mediū: nō erūt illa i q^b loca sequētia ad loca pcedētia: s³ erūt i q^b ad differentia loca peruenire: eo q^d loc⁹ ad quē vadit sequēs: loco i quo fuerat pcedēs nec filius: nec tal⁹ qual ipse est: diiudicatur nisi cū ei⁹ positio ipi⁹ pōni assilabit: z eius ps respectu orizōtis z celi mediū quēadmodum ipsius pars fuerit.

C Et q^d yleg q^d ē oppositū nō fuerit i aliquo horum triū terminorū: s³ sit i locis q^d sunt iter eos: nō erūt tēpora ascēssionū pdictaz v^l tēpora descēssionū: aut tēpora trāsitus p mediū celi ea que applicāt. i. loca sequētia locis anriorib⁹: s³ applicāt i ipsis ad loca diuersa: q^d loc⁹ ad quē applicat sequēs: dicat filius loco i quo erat anrior: z q^d tal⁹ ē qual ipse quādo situs ei⁹ suo similis fuerit: z pars eius tal⁹ qual pars sua in cōparatiōe orizōtis: z i pparatiōe lineae meridiei: z i ipsis ābob⁹.

C Tres termini quos dixit sūt gradusmet ascēssionis: z grad⁹ mediū celi: z ipomet gradus occidentis. Et id q^d dixit z loca que sūt iter eos. vult dicere ylegia q^d fuerit i alijs q^d in istis trib⁹. q^d conuenit q^d q^d ibi fuerit: s³ i illis i applicādo interfectore est ad locū yleg s^m q^d vadit de egnocio q^d fiat similiter sicut malus. Et pōt hoc sciri p cōparatiōe loci yleg ad lineā orizontis z ad lineam meridiei: z ppter hoc d⁹ vt sit atazir in hoc cū ascēssionib⁹ cōmixtis de ascensionibus ville in qua fuit natus: z de ascensionibus circuli directi: ita vt per hoc fiat id q^d vadat ab equinoctio q^d tū temp⁹ i quo applicat interfectore ad circuli in quo stabat yleg.

C Et pringit ē vt resp⁹ horū duorū sit eius positio: cū fuerit prope loca que sunt supra semicirculū ex circulis per locū cōem circulo mediū diei z circulo orizōtis transeuntib⁹: z bi sunt

*F. no vna
sit vis
in huius
modis po*

quorum vnusq; vnaz temporalē efficit horā:
equales adinuicem fere.

Et accidit qd sit eorū amborū cōparatio vna-
met: qñ fuerit ppe loca q sunt in medio circulo
de circulis que transeunt: p intersecōez conalē
linee meridiē z orizontis z sūt ille quaruz que
libet facit vnam horam temporalē.

Et partes horarū sunt circuli q sunt elōgati vnus ab al-
tero tantū quātū vna hora de horis tēporalibus: z oēs ab-
scindunt sup vna intersecationē eoz. Silt lineā meridiē: z
medietas cuiuslibet horū circuloz apparet sup terrā: z
aliā medietas est abscondita sub terra excepto solo circulo
orizontis: qz iste semp ē positus iter medietatē q apparet d
firmamēto: z aliā medietatē q nō appet sub terra. Et post-
q ita ē oīs nos petere in toto yleg. medietatē circuli i quo mo-
ratur super terrā: z q accipiam atazir fm ascēsiōē medi-
etatis huius circuli: z quātū fuerit tātū erit id qd ibit d eg-
noctio: quousq; applicet intersector ad locū i q erat yleg.

Cum aut hic semicirculus prefatū locū cōem
circūrotauerit erit ei⁹ positio qñq; sicut positio
emisperi: qñq; vero sicut positio circuli mediū
diei. eritq; tempora i quibus circuli signorum
pres: hec duo loca ptransibit sequalia: tpa vero
in quib⁹ partes circuli signorum hūc semicircu-
lum trāsgredient cum in certis locis alijs extite-
rit: q differētū sūt lōgitudinū: erūt differētia.

Et qñ hic mediū circulus iuerit circūq; in
intersecatiōez conalē quā dixim⁹: fiet eius situs
in aliqb⁹ tpibus sicut situs linee meridiē z fiet
tempora in quib⁹ ibit partes zodiaci p ista duo
loca: tpa equalia: z fient tpa in quib⁹ ibit pres
zodiaci iste mediū circulus qñ fuerit in alijs lo-
cis q sūt sup elōgatiōes diuersas tpe diuersa.

Vult dicere q qñ ymaginabimur mediū circuli in quo
moratur yleg: vel intersector q mouet p totū equinoctiū
qñq; occidet cū circulo orizontis z qñq; occidet cū circulo
meridiē: z manifestū ē q ascēsiōes huius circuli mediū qñ
iuerit p elongationes diuersas q nō sūt i lineā orizontis nec
i lineā meridiē. silt sunt diuerse: z pprea modis oibus
cōuenit q qñ fuerit yleg in alijs locis excepto in ipis trib⁹
terminis pñxtū sit de ascēsiōib⁹ circuli directi: z de ascē-
siōibus ciuitatis i qua fuerit natiuitas z qgd diximus in
arte astrologie oñū est fm motum sphere.

Sñalē at modū p quē opabimur ponem⁹ hoc
qd subiungit: videlicet cum pcedēs duoz predi-
ctoꝝ locoꝝ in ascēdente vel in circulo mediū diei
vel i occidēte: siue in alio loco fuerit: solus ipe
loc⁹ sequēs ibit ad pcedētem s; tpa que per ipz
eundē antecedētē locū ptransibunt.

Et via p quā hoc opabimur: erit hec quā di-
cere volo. s. qñ anterior horum duorum locoꝝ
fuerit i ascēdēte: vel in circulo meridiē: aut i oc-
cidēte: vel in aliquo alio loco sequenti: accipiet
sū atazir vsq; ad locū anteriore: s; tpa que trā-
seunt p illūmet locum anteriore.

Locus anterior ē locus yleg: z locus sequēs est loc⁹ iter
sectoris: z applicabit hic locus sequēs ad locū anteriore s;

ascensionē loci anterioris: z hoc iam demonstratū est: si tu
bene intellexisti quātū tibi prediximus.

Nā cognito gradu mediū celi: ac gradu pcedē-
tis necnō z sequētis locū antecēdis gradus pri-
us inestigādo pñderabim⁹: quot tpalib⁹ horis a
mediū diei circulo distat: numerādo ascēsiōes q
sūt sub gradib⁹ q sunt iter hūc z celi mediū gra-
dū q sup terrā vel sub terra i circulo directo cōsti-
tuit p⁹ hoc eas p numeruz tēpoꝝ horaz que p-
cedēs gradus hūerit diuidem⁹. Qd si sup terrā
fuerit p diurnaliū horaz tpa: z si terra fuerit
p horaz nocturnaliū tēpoꝝ: z q erit: erunt
hore ipi⁹ lōgitudinis a mediū diei circulo.

Ita q qñ primit⁹ sciēm⁹ gradus zodiaci q ē in
medio celi: z silt sciēm⁹ gradū añriorē z gradū
sequētē: igrem⁹ primitus gradū loci añrioris z
aspiciemus quot horis tēporalibus elongat⁹
erit a lineā meridiē numerando ascensionē q
erūt sub gradibus qui sunt inter istum gradum
Et gradum mediū celi q est sup terrā v⁹ euz q
sub terra i sphaera recta: z postea diuidem⁹ eas
p nūerū tpe horarū q sunt gradus añrioris. si tñ
fuerit sup terrā erit p tpa horarū diei: z si fuerit
sub terra erit p tpa horaz noctis: z quot inde exi-
uerit: tot erūt hore elōgatiōis ei⁹ a lineā meridiē.

Ptho. docet nos in oibus vñs atazir vnam viāmet ipaz
que est vt primit⁹ sciāmus quot sunt hore elongationis me-
diū circuli in quo moratur yleg a lineā meridiē. et totum
verbum suū in hoc aptū est: z nō indiget glosa.

Quapp qz circuli signoz pres: qz lōgitudō ē
circulo mediū diei ē vna eadēq; qñtitas nūeri tē-
poraliū horarū sūt cadētes sup vñū z eundē se-
micirculū ex pfatis circulis: opz vt sciām⁹ i longi-
tudine qñ tps ex tpib⁹ eqnoctialis circuli longi-
tudo grad⁹ sequētis a lineā mediū diei: reddet ho-
ras tpaes eqles i nūero horis longitudinis gra-
dus pcedentis a circulo mediū celi.

Et i qñ grad⁹ zodiaci q sūt elōgati a lineā me-
ridiē vñamet ipa qñtitate: v⁹ abo nūeri horaz
tpaliū sūt positi supermet circulo d articulis añ-
dictis: puenit vt sciām⁹ quot tpa post tpa eqno-
ctij erit elongatio gradus sequentis a lineā me-
ridiē de horis tēporalibus tot per nūerū quot
hore elōgatiōis grad⁹ añrioris a lineā meridiē.

Vult dicere q postq ē res oib⁹ gñalis gradib⁹ zodiaci:
vna et eadē res: z ē q qñ qz eoz mouebit a lineā meridiē
in tot horis quot ille applicabit. Silt ad circuli in quo sta-
bat pñus gradus: et erunt hore ille horemet elōgatiōis
cuiuslibet eoz a lineā meridiē quādo fuerit i medio ipi⁹
circuli. Et postq ita ē scire nos cōuenit q qñ sciām⁹ horas
elōgatiōis gradus añrioris a lineā meridiē: sciām⁹ et qñ
vadit eqnoctiū quousq; sint hore elōgatiōis gradus sequē-
tis a lineā meridiē tot quot sūt hore elōgatiōis grad⁹ añrio-
ris. et qñtū fuerit tantū erit qñtitas atazir. et hec ē radix re-
gule atazir. ptho. vult mō nob ostēdere quō nūerabim⁹ eū

Cunq; hoc sciuerim⁹ pñderabim⁹ quot tēpo-

As vs va dicitur

Tractatus

si ex equinoctialis circuli temporibus fuerit longitudo gradus sequentis a gradu medij celi: celi positio gradus sequentis prima positio fuerit. Hoc autem ex ascensionibus circuli directi deprehendemus. post hoc igitur observabimus quanta erit eius longitudo ab eo iterum quod suarum temporalium horarum numerus qui sunt iterum et medij diei circulum erit: sicut sunt hore gradus precedentis: istarum horarum numerum in numerum temporum horarum sequentis multiplicando. Et si hore que nobis extiterint respectu medij celi quod super terram est accepte fuerint ea per que multiplicabimus erunt tempora diurnarum horarum. Si autem fuerit respectu medij celi quod est sub terra per nocturnarum horarum tempora multiplicabimus: deinde id quod iterum utraque longitudinem ex supraditione unius ad alterum exierit accipiemus: quod ipsum erit numerus annorum quositorum.

Et quando hoc sciemus: aspiciemus quot tempora de temporibus equinoctij fuit elongatio gradus sequentis a gradu medij celi: sic ubi fuit sit gradus sequentis talis qualis primus: et sciemus hoc per ascensiones circuli directi: et postmodum aspiciemus quantum est elongatio sua. Si vero quando fuit numerus horarum suarum temporalium earum. scilicet qui sunt iterum ipsum et circulum meridiani tot: quot sunt hore gradus anterioris: et sciemus hoc multiplicando numerum istarum horarum per numerum temporum gradus sequentis. Tamen si hore que nobis extiterint accepte per proportionem medij celi super terram multiplicabimus ipsum et temporibus horarum suarum nocturnarum et postea superfluum accipiemus quod habebit una elongatio super alteram: et tantum: quantum istud erit numerus annorum quam petimus.

Item dixit quod locus anterior est locus yleg: et gradus sequens est locus intersectoris in atazir recto et conuerso et in yleg conuerso: et postquam ita est et sciuerimus horas elongationis gradus anterioris a medio celi accipiemus id quod fuerit iterum gradum medij celi et sequentem per ascensiones circuli directi et ponemus eum apte: postmodum multiplicabimus numerum horarum elongationis in primis horarum gradus sequentis: si si hore elongationis accepte fuerint per comparationem medij celi super terram multiplicabimus eas in partibus horarum diurnarum: et si fuerint in copatione anguli terre multiplicabimus eas in partibus horarum nocturnarum: et quod exierit de ipsa multiplicatione: tantum erit quod ibi equinoctium donec moneat gradus sequens a medio celi: et tantum quod mouet se gradus anterior a medio celi. Et postea accipiemus id quod extrahemus de multiplicatione et numerum quem posuimus apte: et unum ab altero minuemus. si fuerint ambo gradus in una parte medij celi: si tamen fuerint in duabus partibus diuersis addemus unum super alterum et quod ibi exierit erit quod petimus.

Et ut hoc quod diximus sit enidetur: arietis principium locus precedentis ponatur: locusque sequens: sit geminorum initium: clima et quo fuerimus quemadmodum duz et illud cuius dies longior est quatuordecim horarum: tempora igitur horarum principij geminorum erunt fere decem et septem. ascendantque primitus arietis initium ita quod capricorni principium sit in celi medio: tunc etenim erit longitudo geminorum a medio celi quod est super terram ce-

luz quadraginta octo temporum ex equinoctialis circuli temporibus: et quod longitudo initij arietis a medio celi quod est super circulum medij diei est sex horarum temporalium cum eas in decem septem tempora multiplicauerimus que sunt quantitas temporum horarum initij geminorum: eo quod longitudo ceterum quadraginta octo temporum non est nisi respectu medij celi: quod est super terram erit tempus huius longitudinis. ceterum duorum temporum. Sequens igitur locus post: tot tempora quot sunt tempora supraditionis que sunt quadraginta sex: ad precedentem locum mutabitur: tempora igitur ascensionum arietis et tauri tot sunt fere: quot et ista tempora: hoc autem ita positum est: ut si locus alibi sit sit ipse locus ascendens.

Et ut quicquid diximus melius et clarius ostendatur: ponamus unum exemplum. et sciamus sit locus anterior primus gradus arietis: et sequens locus sit primus gradus geminorum: et in climate in quo sumus sit maior dies quatuordecim horarum: et sciamus hoc erunt tempora horarum capitis geminorum circa decem septem tempora: et primitus ascendat caput arietis: ita quod sit caput capricorni in medio celi: et erit elongatio capitis geminorum super terram. ceterum temporibus equinoctij. et quod caput arietis elongatum est a medio celi quod est linea meridiani. vi. horas temporales. et quando multiplicabimus has horas in xvii. tempora tot quot fuerint hore capitis geminorum: quod elongatio. ceterum temporum est in proportionem medij celi super terram. propea erit tempora hore elongationis. ceterum tempora: et mutabitur locus sequens ad locum anterioris per tempora residui remanentis vel superflui qui sunt xvi. tempora. et si sit ascensionis arietis et tauri sit tot quot ipsa tempora vel quasi: et quod sit ibi positus locus yleg in gradu ascendentis.

Quando yleg fuerit in principio arietis: et ipsum sit gradus ascendens: et intersector sit in principio geminorum: et sit in climate alexandrie: cuius hore sunt sicut manifestum est elongationis ascendens a decima domo semper sunt sex hore. Et manifestum est quod iterum principium capricorni quod est gradus medij celi: et in principio geminorum ubi est intersector sunt. i. 4. 8. gradus ascensionum circuli directi. Si partes horarum diurnarum a principio geminorum sunt. i. 7. et quando multiplicabimus. 6. 9. sunt hore gradus anterioris. i. 7. exhibuit nobis. 102. gradus. et quod gradus anterior et gradus sequens sunt in una parte minuemus ipsos. 102. gradus de ipsis. 14. 8. et remanebunt. 4. 6. et tanta est quantitas atazir: et si accepissemus id quod erit iterum principium arietis quod est ascendens et principium geminorum inuenissemus. 4. 6. ascensiones ville.

Si iterum celi medij arietis initium: ita quod si prima ponatur initium geminorum longitudo a medio celi quod est super terram sit equinoctialis circuli temporibus. lvi. temporum. Quapropter in hoc secundo loco nobis observare conuenit quando erit ea in quibus aries et taurus medij diei circulum abscindunt. Ideoque media diem accipimus sic: quoniam ibidem alibi est ponimus.

Ponamus et quod medij celi sit principium arietis: ita quod elongatio principij geminorum a medio celi super terram: sicut post narrauimus quinquaginta octo tempora de temporibus equinoctij. et quod ponitur quod ab hoc loco

sequenti aspiciam⁹ qñ principij gemi eoz i medio celi erit: hēbim⁹ de residuo q hēbitulogationē. lviij. tpa qz tot tpa ibit aries z taurus a liea meridiei: z accipim⁹ mediū hoc celi: quia loc⁹ yleg erit in hoc celi medio.

¶ Qñ yleg fuerit pñ⁹ arietis z gradus medij celi erit: z in interfecto in pñ⁹ geminoz yleg non habebit horas elogationis z remāst q sit inter ipm z locum interfectoris p ascēfiones circuli directi.

¶ Item sit occidēs arietis principij super eundē modū ita qz initij cācri sit i celi medio z lōgitudo principij gemioz a medio celi qd sup terrā est sit f3 signozū accessionē. trigita duoz tpozūz ex eqnoctialis circuli tpi⁹. Rursus qz lōgitudo principij arietis a medij celi circulo: versus occidentem ē. sex horaz tēporaliū cū eas i decēseptē multiplicauerim⁹: hēbim⁹ cētū duo tpa q sunt a medij diei circulo gemioz iūij lōgitudo cū occiderit: eratqz iā ipi⁹ longitudo versus hāc eādē prē: cū i suo primo loco fuerat trigita duoz tpozūz: pbatū ē igit ipz ire ad occidentālē locū i supatiōe q ē inter hec duo tpa: qd est tps occasus arietis z tauri: ac tps ascēfionū duoz signozū eis oppositorū q sunt libra z scorpius.

¶ Ponam⁹ q sit occidēs principij arietis hoc eodē mō: ita qz mediū celi sit principij cācri z q sit elogatio principij gemiozū sup terrā a medio celi ad ptē aūriorē signozū trigita duoz de tpi⁹ eqnoctij. Sili qz elogatio principij arietis a linea meridiei versus occis ē sex hore tpales: qñ eas multiplicabim⁹ i decēseptē fiet cētū duo tpa: z tātū est elongatio a principio gemiozū a liea meridiei: qñ occidit: z iā erat elongatio ei⁹ qñ erat i loco pzo versus hāc metipaz ptē trigita duo tpa. z modo demonstratū ē q applicuit ad locū occitū i vna itersecatiōe iter hec duo tpa: z tot tempora sunt descēfiones arietis z tauri: z eorū ascēfiones siqz oppositorū q sūt libra z scorpio.

¶ Qñ yleg z interfecto fuerint i his duob⁹ locis metipis existente tñ yleg i gradu occidētis erit eius elogatio a gradu medij celi. 6. hore z erit iter gradū interfectoris z medij celi. 32. gradus z qñ multiplicabim⁹. 6. i. 17. fiet. 102. gradus qñ minuemus de ipis. 32. remanebūt. 70. gradus: z tantūz erit quātitas atazir: z si accipiem⁹ ascēfiones ascēfionis z ascēfiones oppositi pncipij gemiozū fuisset tātū quantum istud.

¶ Itē nō sit arietis initij i āgulozū aliquo z ponam⁹ ei⁹ lōgitudinē versus ptē pmissā a circulo medij diei triū horazū tpaū: ita qz mediū celi sit decēocto gradus tauri: sitqz gemiozū principij lōgitudo cū in suo loco pzo fuerit a medio celi qd ē sup terrā fm signozū aūcedētiā. xij. tpozū ex eqnoctial circuli tpi⁹. Cū aut. xvij. tpa i tres horas multiplicauerimus: erit gemiozū initij lōgitudo a medio celi circulo cū ad scdm locū puerit f3 siqz successione qnquagita z vñū tpa. erit qdē hec oia tpa sexagintaquattuor.

¶ Et ponam⁹ q nō sit principij arietis in aliquo āgulozū. ver. grā. q sit ei⁹ elogatio ad ptē aūriorē a linea medij celi triūz horazū tpaū: ita qz sit medietas celi. xvij. grad⁹ tauri: z erit elogatio qñ fuerit i suo loco pzo i a medio celi sup terrā ad ptē ordinatiōis signozū. xij. tpa de tpi⁹ bus eqnoctij: z si multiplicabimus. xvij. tpa i. xij. tpi⁹ bus erit elogatio gemiozū qñ fuerit i suo loco secundū a linea medij celi ad ptē aūriorē signozū qnquagita vñū tpoza: z hec oia ipa erunt. lxiiij.

¶ Qñ elongatio yleg existentis in pñ⁹ arietis a medio celi fuerit. 3. hore z fuerint iter gradum interfectoris z medij celi. 13. gradus multiplicabimus. 3. in partes horazū gradus interfectoris: z addem⁹ super eos ipos. 13. qz sunt in tribus maneriebus diuersis: z erit atazir. 64. gradus.

¶ Et iā pābulauerat locus albileg: cū i ascēdēte fuerat. xlii. In medio at celi. lviij. In occidēte vero. lxx. differūt itaqz numeri tpozū q sūt cū iter occitē celiqz mediū ei⁹ loc⁹ fuerit ab vnoquoqz nūciorū q tūc sūt: cū ipi⁹ locus alr qz nūc diximus extiterit. ē. n. lxiiij. tpozū z f3. 3. horas adiectōis ē ei⁹ dñā eo q supatio tpozū q nobis extiterat cū p āglos opabim⁹ q sūt d qrra i qrrā circuli. xij. tporum fore nō dubitat: cūqz triū horazū lōgitudo fuerat. vi. tpozū erat supatio.

¶ Et iā mor⁹ erat yleg qñ loc⁹ ei⁹ erat i ascēdēte. xlii. tpa: z qñ erat loc⁹ eius i occitē. lxxvi. tpa z videm⁹ q nūciorū tpozū ē diuersus ab his q fuerūt qñ loc⁹ erat inter mediū celū z occis cuiusl3 nūciorū ab eo q erat qñ fuerit loc⁹ alio mō qz dixim⁹ qz sūt. lxiiij. tpa: z ē diuersitas fm tres horas q sūt de residuo: qñ qd magis ē qd ē iter tpa quādo fecim⁹ angulos fuerint. xij. tpa: z residuum vbi erat elogatio erat triū horazū. vi. tpa. Et ppter hoc tradidimus hanc regulam vt teneam⁹ q ita conuenit oibus modis.

¶ Ptho. docet i hoc vbo. nos res duas. vnā qz qñ fecerim⁹ atazir: p vnā eādē viā: ponet nos i reb⁹ diuersis fm situm circuli i quo morat⁹ gra. yleg. et postqz ita ē: i alio mō iā errāt illi q sp accipiūt nūerū atazir p ascēfiones ciuitatis vlpascēfiones circuli directi: aut p gra. eqles. Altera qdē res ē qz p portio residui ē vna eadē. Et postqz ita ē iā tradidit nobis ptho. regulaz neāiam: sicut an pbanit p demonstratōez sit⁹ circuloz quō residuū seqt vnimer pportioi. z iā sūt facere possumus atazir p hāc pportione: q ē pportio residui.

¶ Modū at his oibus reb⁹ cōuenientē si agēdo psequemur: l3 in hac alia leniori aptiozqz viā qz mor cnarrabim⁹: pueniēter vti possum⁹. Cū accedēs igit gradus fuerit oriēs: ascēfiones que ab ipso vsqz ad sequētē extiterit in hoc obseruabim⁹. Cū at i celi medio fuerit ascēfiones circuli directi psiderabim⁹: cūqz fuerit in occidente aspiciemus illozū gradūz occidentia.

¶ Et ideo bene poterim⁹ opari per hāc aliā viā q est lenior z magis declaratiua: q ē qñ gradus aūrior fuerit in ascendente: dirigemus euz per

Tractatus

ascensiones q̄ sūt a gradu illo vsq; ad gradum sequentem. ⁊ si fuerit i medio celi faciemus illas ascensiones i sphaera recta: ⁊ si fuerit occidēs faciemus occidentes ipsius gradus.

C Postq̄ nobis patefecit quomō numerabim⁹ atazir per illā maneriē gñalē demonstrat nobis modo h̄ idēz p alia regulā ⁊ q̄ dixit h̄ loc⁹ satis manifest⁹ ē p id qd̄ pdixit.

C Et cum iter hec loca steterit ⁊ erit exēpli cā in supra posita longitudine arietis tpa superatiōis vni⁹ ad alterū eoz. s. q̄ debent vnicuiq; duorum angulorū q̄ formatur ex vtraq; pte arietis primi tus accipiem⁹. Quapp qz principiū arietis ē inter angulū medij celi ⁊ angulū occidētis. erat. n. positiū ipi⁹ initij post mediū celi qd̄ ē sup terras accipiemus tpa q̄ signo geminorū debent: si foret aries i celi medio q̄ sūt. lviij. sumem⁹ tpa q̄ debent ei: si foret aries i occidēte q̄ sūt. lxx. Quq; sic factū fuerit eoz supatiōes accipiem⁹: ⁊ tūc qz horarū tpaliū longitudo precedentis puncti: ab vtroq; duoz angulorū ei intrinsec⁹ positorū inuenta fuerit: ⁊ quāta sit ei⁹ ps ex. vi. horis tpali: bus q̄ quāta sūt obseruabim⁹: ⁊ h̄z ipius partis quātitatē ex supatiōe quā iter duos āgulos inuenim⁹ accipiem⁹. Qd̄ at acceptū fuerit ab āngulo cui relationē fecimus minuēduz vel addēdum fore decreuimus.

C Et qñ fuerit inter hec loca. verbi gratia. ponamus qd̄ sit super elongationem arietis q̄ posita fuit: accipiem⁹ primitus tēpora q̄ sūt residuum occidētis cuiuslibet duorum angulorum qui sunt a duob⁹ lateribus arietis super alterū: ⁊ inquātū est aries iter angulū medij celi ⁊ angulū occidētis: qz principiū arietis posituz fuit post mediū celi sup terram. Et ppter hoc accipiem⁹ tēpora q̄ caderēt geminis si aries eēt i medio celi. q̄ sūt quinquaginta octo tpa. Et postea accipiemus tempora q̄ sibi caderēt si esset aries i occidente ⁊ sūt. lxx. tempora. Et postq̄ hoc scierimus accipiemus residuum qd̄ est inter ea: ⁊ aspiciemus qd̄ hore temporales erunt posite in antecedente elongatione spacij anterioris cuiuslibet duorum angulorum q̄ sūt duoz. laterū suorum ⁊ i quanta pte cadit de sex horis tēporalib⁹. s. que sunt vnius quarti: ⁊ tātū accipiemus quātum illa pars residui quam tenuimus inter id quod cecidit duob⁹ āgulis: vñ addemus vñ minuemus illud ab eo qd̄ cadit angulo a quo accipimus comparationē.

C Vult dicere qd̄ qñ yleg fuerit i alijs gradib⁹ q̄ in gradib⁹ angulorū accipiem⁹ horas elongatiōis ipi⁹ ab vno angulo: rum ⁊ aspiciemus i qua pte cadit de. 6. horis q̄ sūt iter vnum āgulū ⁊ alterū: qd̄ ide exierit custodiem⁹ apte. Et postea accipiem⁹ q̄ sūt inter yleg ⁊ interfectore p circulū directū ⁊ ciuitatē: ⁊ vñ ab altero minuemus ⁊ accipiemus de residuo qd̄ est iter eoz tñ qz proportio residui sit sicut pportio

horarū elongationis yleg ad. 6. horas ⁊ cadent ei quattuor q̄ritates pportioales. pma nō est scita: q̄ ē pportio residui ⁊ ē illa quā petim⁹. scda est residuū qd̄ est inter duas ascensiones ⁊ est scita. tertia est hore elongatiōis. q̄rta. 6. hore. Et qñ multiplicabim⁹ residuū p horas elongatiōis ⁊ diuidem⁹ sup ipas. 6. exibit illud qd̄ nō erat scitū. postmodū addem⁹ illud sup diminitū: vel minuem⁹ illud a residuo: ⁊ qd̄ inde exierit tātū erit quātitas atazir qd̄ petimus.

C Verbi gratia. Qm̄ augmentum quod sit per has. vi. horas positas. xij. temporū fuerat: ⁊ qz pcedētis loci lōgitudinē ab vnoquoq; duoz angulorū triū horarū tpaliū q̄ sūt medietas de. vi. posuerim⁹: accipiem⁹ dimidiū. xij. qd̄ addim⁹ supra. lviij. vñ minuem⁹ ex. lxx. inuenim⁹ augmentū eē. lx. qd̄ si fuerit hui⁹ loci lōgitudō a quolibz duoz āgulis: duarū tēporaliū horarū qd̄ ē illa ruz. vi. horarū ps tertia: tertiā pte d. xij. q̄ supatio sit accipim⁹ qd̄ ē. iij. Si at ille hore lōgitudinis a medio. c. lōgitudo fuerint: addim⁹ illa. iij. tpa sup. lviij. si xpo fuerit lōgitudō ab occīte: illa eadē. iij. de. lxx. minuem⁹. Idoneū est igit vñ ex hoc mō quātitates tēporū predictaz longitudinum: sicut cōuenit ⁊ oportet adiscam⁹.

C Verbi gratia: ⁊ qz residuū erat rōne harū sex horaz positaz. xij. hora: ⁊ posuim⁹ qd̄ elongatiō loci anterioris cuiuslibz duoz angulorū erāt tres hore tēporales: ⁊ erant he tres hore medietas sex horaz: accipiem⁹ medietatē. xij. ⁊ addem⁹ sup lviij. vñ minuem⁹ d. lxx. ⁊ inueniem⁹ residuum lxiiij. tpa. Et si elongatiō h̄ loci fuerit ab illo āglo vñ quouis duoz duaz horaz tpaliū: ⁊ hoc ē tēritū sex horaz: accipiemus sūt tēritū. xij. tpx residuū q̄ sūt q̄rta. ⁊ si due hore elongatiōis fuerit elongate a medio celi: addem⁹ ipa q̄rta sup. lviij. ⁊ si fuerit elongate ab occīte minuem⁹ ipa q̄rta d. lxx. tpx: ⁊ hoc mō puenit vt sciam⁹ q̄ritatem tēporū elongatiōis q̄ dixim⁹ sicut expedit.

C Hec vba iam patefacta sūt i glosis pcedētib⁹: ⁊ nos dicemus sūmā hui⁹ regule tali mō qd̄ ea itelligat sciens aliqd de arismetria. Dicim⁹. n. qd̄ si yleg fuerit i gradu ascēdētis accipiem⁹ qd̄ ē inter eū ⁊ interfectore p ascēsiōes ciuitatis. ⁊ si fuerit i gradu decime: accipiem⁹ qd̄ ē iter eū ⁊ interfectorem p ascēsiōes circuli directi. ⁊ si fuerit i septima accipiemus qd̄ ē iter ascēdētis ⁊ oppositū gra. i quo ē interfectore p ascēsiōes ciuitatis. ⁊ si yleg fuerit i alio loco ex āngulos: accipiemus horas elongatiōis yleg ab angulo: ⁊ accipiem⁹ qd̄ ē iter yleg ⁊ interfectore p ascēsiōes circuli directi ⁊ ciuitatis: ⁊ accipiem⁹ residuū qd̄ est iter eas: ⁊ qz inde exierit multiplicabimus i horas elongatiōis yleg: ⁊ qd̄ ide exierit addemus super ascēsiōes diminutas: aut minuemus de ascēsiōib⁹ residuis: ⁊ qd̄ exierit erit atazir qd̄ petimus.

C Remāsit at nob̄ vñāq; spēs rez pmissaz ipi albileg obuantiū notificare: q̄ illaz q̄ breuioris sūt tpls fuerit occītia: ⁊ q̄ fuerit ex his q̄ vocāt felimecaturaz: ⁊ alia ē q̄ obuare dicuntur.

C Nūc restat distinguere vñāq; maneriē rerū obuantiū yleg: ⁊ casū ipi⁹: p ea q̄ pdixim⁹ d̄ illā

sūt tps breuiores: q̄ eaz ē interfecto: z q̄ eaz ē il
la que grece dicitur climatirtos: z oēs res alias
obuiantes eidem.

C Res obuiantes yleg: sūt planete z eoz radj q̄ accidunt in
ter yleg z interfecto: vñ ptes planetaz. Et id q̄ dicit: z ca:
suz eius. i. planete vñ radj: vñ partes eoz accñtes iter yleg
z occidēs. q̄ ille q̄ aspiciit i iudicio vite conuenit vt cognos
cat z sciat que res ē interfecto: vñ que res facit pestilentiaz
magnam: vel que res dabit formā et similia.

C Cui⁹ rei cognitio erit ex scia inique obuiatio
nis impediētis: z bone iuuātis que scdm mor
predictum modū euenire dicuntur: necnō ex ini
tjz annozū sequentium sup quos locus ille qui
ipsi albileg obuiauerit significatiōē habere nō
dubitat. Itaz cū iniqua z ifortūata fuerit obuiā
tionis loca: fuerintqz loca stellarum in annozū
subsequētium initjz impediētia loca dominā
tia: illud quod inde pueniet veraciter esse mor
tem nobis scire non est incōgruum.

C Cui⁹ cognitio erit i sciēdo obuiatiōē malam
z nobilē vñ bonā aut auxiliatricē que sūt in ma
nerie supradicta: z p itroitu annozū venientium
postea quē significat ille loc⁹ qui obuiatit yleg.
q̄ quando loca obuiationis fuerint mala z in
fortunata: z loca planetarum z itroitu annozū
venientium postea fuerint nocētia locis princi
palibus: conuenit vt pro certo sciamus q̄ id q̄
tunc accidet erit mors.

C Quādo loca yleg puerit ad loca ifortūata: z acciderit
q̄ quatuor loca yleg sint ifortūata q̄ añ narrauimus: vel
maior p̄ eozū: vel p̄ prius bonus illius: z sit hic itroitus an
ni i quo applicuit diuisio yleg ad locū ifortūatū: cōuenit
vt itelligam⁹ q̄ hō ille moriatur ipō āno. et si acciderit cū
hoc q̄ loca diuisionis ylegioz illi⁹ boia sint omnia infortu
nata: cōuenit nos scire p certo q̄ homo ille non euadet a
morte aliquo modo illo anno.

C At si alterum istorum duorum tm̄ bonum fu
erit id quod inde contingeret magnū felicituraz
esse non dubitamus que sunt impedimenta grā
dia magni timoris.

C Et si harum rerum fuerit vna bona conuenit
nos intelligere q̄ id quod erit: accidet climata
raturaz: z he sunt magne z piculose pestilentie.

C Una harū rez ē locus diuisionis yleg: z altera ē stat⁹ loco
rū alintye i itroitu āni i q̄ erit diuisio illa. magne. n. pestilē
tie sūt: sic cecitas: palis epilepsia alic⁹ mēbz iāssio z silia.

C Qz si vtraque bona fuerint pigr̄itiam z debili
tatem: vel impedimentum: aut exultationem
seu peregrinationes inde pringere manifestū ē.

C Et si he res ambe fuerint bone: conuenit nos
scire q̄ accidet debilitas z impedimentum z i
fortunium: z talia nocumenta veleilia z bo
minem recedere de loco suo.

C Quādo yleg in aliquo āno peruenerit ad gradū g fuerit
ifortūat⁹ i radice p aliquā ifortūā z adiuerit for⁹ aliq̄
q̄ remouet possit abscisiōez illi⁹ āni z acciderit sū illo āno

q̄ loca yleg fuerit p̄plonis salue ab ifortūis erit accēs su
turū p illā ifortūā de radice alicui⁹ ifirmitatis vñ obilita
tis aut nocumēti aut exibit d loco suo z ibit ad aliū.

C Proprias aut spēs i vnaquaqz istarū rerū cō
tigētes ex similitudine loci rei obuiantis rebus
natiuitatis d̄prehendemus.

C Et possum⁹ scire p̄ prias maneries accñtes ob
quālibet harū rerū p cōcordātiā locozū rei obui
antis rebus natiuitatis.

C Vult dicere q̄ possum⁹ scire māerē p̄pam cuiusqz harū
rez p cōcordātiā loci rei obuiantis yleg z de nā illi⁹ rei faciē
tis hoc: z ipe i añea h oia demonstrabit i dicto ei⁹.

C Et cū quādoqz dubitauerimus qui locozū
earū interfectores eē debeāt: nihil nobis p̄hibe
re poterit qui existimem⁹ z obseruem⁹ res que
in vnaquaqz re nati pueniūt ad albileg: z i hoc
q̄ idē futurū est id q̄ ei assimilatur q̄ ex acci
dētibus iā contingit z apparuit psequemur: eo
rūqz modū oium cōsiderabimus eo q̄ modus
i perfectione eozū que per ea cōtingit equal for
titudis ē i oibus. Scd̄z hoc igitur nostrā inesti
gationem z eozū augmentū ac diminutionē
cōstituemus.

C Et si aliqb⁹ vicib⁹ dubitauerim⁹ i locis cōueni
entibus et rationē habentibus iterficiēdi nō di
sturbat nos si p̄santes aspiciemus i rebus ob
uiātibus yleg in qualibet rerū natiuitatis: z si se
quimur in reb⁹ que de ipsis accidunt rē cōueniē
tē ei⁹ q̄ acciderit z appuerit d̄ accidētib⁹: z q̄ bñ
mētē apponamus in oibus postq̄ res ē i cōplē
do q̄ de ipsis acciderit equale in virtute p oēs
z pquirem⁹ p quē modum crescent vñ minuent
secundū hoc.

C Vult dicere q̄ qñ iueniem⁹ q̄ res diuerse i diuersis tpi
bus abscidit yleg aspiciem⁹ q̄ p̄cordat cū cōplone illi⁹ ho
mis: z alia accñā q̄ scim⁹ de scō ipi⁹ z d̄ reb⁹ vñibus: z iudi
cabimus fm̄ illō q̄ cōcordat cū eo: vbi. g. pōam⁹ q̄ alicui
homi accidat abscisiōes diuerse et accidat sū q̄ aliqua
eaz sit i tpe mortalitatis gñalis cōuenit tūc vt iudicem⁹ p
illā vnā z n̄ p alā: vñ accidet q̄ erit p̄pō cōp̄ illi⁹ hois tal⁹ q̄
plus durare non poterit mltis ānis. z ita pūit vt iudice
mus p abscisiōē q̄ accidet illo anno. z tu scies compositio
nes corporis a regulis quas narrauit in capitulo eozū q̄
non recipiunt cibuz: z in capitulo. ii. z. iz. huius tertie partis
Et quando intellexeris has rationes omnes aspicias cum
hoc similiter q̄ tam magnam vim habet abscisor z q̄ tam
magne sunt vires accidentium que sibi iunguntur. quoniā
quādo bene mentem apposueris augmenti z decrementi
intelliges quantitatem status qui conuenit. Et manifestū
ē q̄ p̄bo. docet i hoc capitulo regulas solūmō rez abscidē
tium vt exemplum assumamus ab eis de rebus dantibus
fortunam. Et quia sufficit hic tractatus in prolixitate glo
se conuenit vt in hoc loco finiamus eundem z q̄ glosem⁹
id quod restat de tertia pte libri i. g. tractatu glose nostre
C Dic incipit nonus tractatus glose baly bebenrodan.

Es quas nobis demonstrauit in hoc tractatu ē in
dicare accidentia que accidunt cuilibet homi
ni. Et postq̄ hō cōposuit ē d̄ mā q̄ ē corp⁹: z d̄ for⁹ q̄
ē aia pūit vt sp̄ sciam⁹ hoia accñā p statu corp⁹

Tractatus

et aie ppter ea diuisit ptho. hūc in quattuor capitula p̄mū ē
i quo posuit regulas per quas status corporis sciri potest.
2^m i quo posuit regulas q̄b⁹ scire possum⁹ pestilētiās cor
pori cōtingētes. In tertio posuit regulas q̄b⁹ scire possum⁹
statū anime. In quarto posuit regulas q̄b⁹ scire possumus
pestilētiās aie cōtingētes. Et adiūxit hec quattuor capla
decē p̄cedētibus. et ita fit hec pars tertia cū istis. i. 4. capitla
quorū. i. o. iā glosauim⁹. et nūc glosare volum⁹ q̄ dixit in his
quattuor capitulis remanētibus.

CIn forma et figura corporis nati ac i ipsius cō
plexiōe. Capi. XI.

Rest electiōis vite perfectiōem: for
mā et figurā corporis ex rebus p̄ti
cularib⁹ sicut ordinati cōuenit enar
rare primitus icipiemus eo q̄ cor
poris qualitates naturaliter anime
qualitates p̄cedunt: iō q̄ cū corpus spissius sit
q̄s plura in eo apparentia que ipsius coaduna
tioni sunt propria cū ipso nascūtur. In aia vero
nō appent nisi eē q̄ p̄ p̄mā occasionē p⁹ natiuita
tē et creatiōez ipa fuerit pederēti.

Dixit ptho. postquā loq̄ p̄fecimus de tempe
vite primitus icipe volum⁹ i p̄ricularib⁹ reb⁹ in
dicis fortis nati et ei⁹ facture s̄m q̄ p̄uenit ordina
tioni huius libri: quoniam status corporis p̄iores
sunt quam status anime per naturam: et q̄ cor
pus est magis spissum res pro maiori pte in ipso
apparentes de eo q̄ pertinet ad cōpositionē ei⁹
sunt nate cum eo. tamen in anima nō apparent
res ei p̄ouenientes a prima causa nisi post nati
uitatē et gnationē paulati et paulati.

In mltotiēs dixim⁹ q̄ dicta ptho. patēter nobis demon
strāt maximū intellectū ipsius i philosophia et bñ demōstra
uerūt eius verba quādo locutus fuit i quantitate vite q̄
sapiētior erat aliquo alio i arte astrologie quadruiualis et
si verba ei⁹ intellexeris i b loco scies rē nobilē valde. Sūt
enī stat⁹ corporis p̄ores p̄nām q̄ status aie eo q̄ vntes aie
seq̄nūtur corporis p̄plonē sicut sapiētes antig demōstrauē
rūt. et galie. cōposuit sup̄ hac rōne vnū magnū tractatū se
pati et hec rō visibilis ē et māifesta q̄m iuēim⁹ q̄ ille qui bz
cor calidū ē audacior et irascibilior eo q̄ bz ip̄sū frigidū. In
uenimus ēt q̄ i cōplone illi⁹ i quo vicit humor m̄lic⁹ appa
ret timor et leuitas et oīa alia accēsa de melia. Et qd aliud
petis Ari. patefecit illi. suo de aia q̄ aia ē cōplementū corpo
ris nālis artificialis visibilis p̄ potētia et iō cōuenit vt stat⁹
corporis p̄mit⁹ positi fuerit q̄ stat⁹ aie l3 vn⁹ ab altero non
sepe p̄ tps. S̄m substantia corporis spissior ē q̄ illa aie: sunt
et accidētia corpori cōtingētia apparētiora ad sensū q̄ ea q̄
cōtingūt aie. Et manifestū ē q̄ accidētia p̄p̄a corporis nascū
tur cū corpe. et iā oīfū ē et p̄batū in philosophia q̄ p̄ria cā
q̄ ē de⁹ cuius nomē sit i sēpiterna secula exaltatū ordianit
aiaz p̄ substantias extractas et fecit eā nobiliorē l3 sit p̄iūcta
virtutib⁹ corporalib⁹ sicut ē aia vegetabilis: et bona q̄ sūt in
reb⁹ veniūt ex pte dei. et mala euēniūt reb⁹ p̄ suasmet nās et
p̄p̄as mās suas. et postquā bōa euēniūt m̄ae ex parte di ma
nifestū ē q̄ res quā recipit aia p̄ deū et p̄ corpus et p̄ suamet
nām sūt s̄m qd operāt i ea figure stellarū hora natiuitatis
Et h̄ ē rō q̄ ē i verbis ptho. et q̄ docet magnus intellect⁹ ip̄s⁹.

Illa quidē q̄ sūt extra corpus multo post i su
turo tpe post ista cōtingūt.

Res tamē que sunt extra corpus accidūt post
hoc i tēpore multo qd postea venit.

Res que accidūt ex corpus: sūt q̄ nō p̄nēt ad compo
sitiōē corporis: et ideo conuenit vt accidant multuz post na
tiuitatē in tempore qd postmodo venit.

Cōuenit at nobis i vilitate rei oriōtē oriētālē
et stellas q̄ ip̄m sequūt ex erraticis: v̄l dños dis
pōnis ex ip̄is eo mō quo p̄dicim⁹ obseruare.

Et puenit vt gnāl⁹ mētē apponam⁹ i oriōta
oriētali et p̄tis erraticis sequētib⁹ eā: aut i ill⁹ q̄

dñant i eoz dispōnib⁹ s̄m q̄ demōstrauimus.

Vult dicere q̄ regula generalis p̄ quā scire possum⁹ sta
tum corporis: ē vt apponam⁹ mentē ad ascendēs et ad pla
netas exītes in eo. et accipiem⁹ s̄m cum eo planetas dispo
nētes ipsum sicut monstrauius.

In rei vero particularitate esse lune velut bic
iterum nobis considerare conuenit.

Portet tamē vt p̄ re particulari mētē ap
ponamus ad lunam similiter.

Vult dicere q̄ regula particularis i hac rōne quā nos oī
adiūgere cū regla v̄l: ē vt aspiciam⁹ ad lunā i q̄ loco ē: et q̄
p̄ta sibi applicat: et accipiem⁹ cū hoc p̄tas disponētes eā.

Eo q̄ forma in odusq̄ corporū nōnī ex nā fi
guraz istoz duoz locoz et ex figuris planetarū
qui sūt eoz dispositores: ac ex cōmixtiōe eoz q̄
sūt i vnaq̄q̄ ipsorū specie: necnō ex figura stella
rum fixaz cū eis ascendētis dep̄bēditur.

Quā figura corporis et ei⁹ stat⁹ sciri pōt p̄ nām fi
gnorū horū duoz locorū: et a figuris p̄starū ea
disponētis: et a p̄mixtione q̄ fit de qualz barū
manerierum: et similiter a figuris stellarū fixa
rum que cum illis ascendunt.

Vult dicere q̄ possum⁹ scire figurā corporis: et oēs status
eius p̄p̄ios p̄ nām ascendētis: et p̄ nām loci lune: et p̄ nām pla
netarū disponētis ipa duo loca: et p̄ cōmixtionez q̄ fit de re
bus istis. et de stellis fixis exītib⁹ cū eis i vno circulo de cir
culis quos aī narrauius i capi. vite. Et qd dixit: et ille s̄m q̄
ascēdūt cū illis. vult dicere de stellis q̄ sūt i ascendēte in gra
du oriōtē: et de illis q̄ sūt cū luna sup̄ vnū circulū: et de illis
que sūt cū quolibz p̄ta dispositore. et poterim⁹ hoc scire ac
cipiēdo horas elōgatōis cuiuslibet barū horarū: et id qd in
uenerim⁹ cōcordare cū horis elōgatōis alterius: dicemus
esse cū eo sup̄ vnū circulū de circulis quos narrauius.

Et ille quidem quarum vires aliaz vires p̄ce
cedūt: sunt stelle dñatrices dispōnis: q̄s p⁹ adiu
uat iterūz q̄litas ip̄is eisdē locis p̄p̄ia.

Et vis horum qui se extollunt super vim alte
rius: sunt planete dispositores: et postmodo ad
iuuat similiter status p̄nēs ad ip̄amet loca.

In demōstratū ē q̄ res sūt res i q̄b⁹ debem⁹ i hoc capi.
mētē apponere. p̄ma ē ascendēs et locus lune. 2^a p̄te dispo
sitores horū locorū. 3^a ē p̄mixtio q̄ fit de istis et alijs stellis.
Et nūc nob̄ oīdit fortiorē eoz: et c⁹ significatōem puenit aī
cedere significatōez aliaz: et dicit q̄ horū p̄ore p̄tarū dispo
sitorū. 2^a ē ip̄emet loc⁹ lūe. 3^a cōmixtio q̄ fit de istis et d̄ stel
lis. et s̄m p̄mum dictum cōuenit vt pponam⁹ rem gnālem
p̄riculari. et p̄mitus iudicabimus p̄ significatōez ascendētis
et dispositoris ipsius q̄ p̄ locū lune et ei⁹ dispositoris.

CRes particularis que leniter et absolute ex eorum modis enitentiari potest: id quod subiungitur.

CRes particularis qua iudicare possumus simplex iudicii barri rex est via qua dicere volumus.

EPostquam dedit nobis regulas de hoc: incipit nobis narrare res simplices que in hoc sunt ita quod quando eas sciuerimus poterimus ynam cum altera commiscere et sciemus id quod componetur de ipsis.

Primū ergo quod in stellis dicimus est quod cum satur nus orientalis extiterit: subaudi et fuerit dispositus solus erit natura in figura mellini coloris: mediocresque crassitudinis: pilis eius erunt nigri: capilli que capitis crispis pectoris que pilis spissi: oculi mediocres: corpus temperate magnitudinis: et super ipsi complexionem vicet frigiditas et humiditas. Cumque fuerit occidentalis erit natus subniger macilentus pui corporis: plaus et raros habens capillos apte coadunationis: oculi eius nigri: et in ipsius complexionem vincet siccitas.

Primus quod dicimus de planetis est quod quando saturnus fuerit orientalis erit factura nati mellini: coloris spissi corporis nigro et capilloz et crispoz in capite: et pilis pectoris spissi: eius oculi mediocres modi erunt: et erit natus magnitudinis temperate. Vincet tamen in eius complexionem frigiditas et humiditas. Et si fuerit occidentalis color nati erit bazus vermilius niger: pui corporis et lenis capilloz et raroz et totus hunc compositionis: oculos nigro et vicet tamen in eius complexionem siccitas.

Si non es memor eius quod dixit ptho. in prologo prime partis: scilicet quod conuenit ut inquiratur de genere et ciuitate et ciuitate baris bois et quod dixit in prologo secunde partis de proprietatibus climatis conuenit ut de hoc intelligas in hoc loco et in quolibet: quod non loquitur nisi de locis temperatis et de complexionibus temperatis: quod demonstrauit galienus quot sunt regule quibus potest scire homo omnes alias complexiones: dixerunt. n. philosophi et quod talis medicina est causa in secundo gradu. in comparatione rei temperate que non inclinatur ad caliditatem neque frigiditatem dicunt similiter quod medicina est frigida in secundo gradu in comparatione talis complexionis: similiter astrologi dicit talis planeta significat spissitudinem corporis in comparatione spissitudinis corporis temperati: et talis color erit albus in comparatione coloris temperati et generis illi nati: et res alias demonstratas per hec verba conuenit te paratas in memoria tua tenere cum non conueniat ut dicas de homine de scicilla quod erit color mellis bazi imo dices quod erit minoris albedinis altero. Et non dicas pro ethiopiano quod erit albus: sed dices quod non erit sic niger: ut alius. et sic oportet te res intelligere quas ptho. tibi dicit in hoc capitulo. et similiter. Et tu scis per glossam nostram prime partis quod quando plures altiores fuerint orientales: crescunt vires eorum et erit lux eorum maior. Et quando fuerint occidentales minuit vires eorum et sua lux minor. Et propter hoc conuenit ut sint alterius maneriei qui sunt orientales: quod qui sunt occidentales et erit inter eos diuersitas tanta quanta erit diuersitas plures in his duobus statibus quod planeta semper habet res proprias et diuersificatur secundum diuersitatem statuum suorum. verba quidem ptholomei compositione. id est compositionis membrorum suorum erit bone maneriei.

Cum iuppiter autem dominus dispositionis locorum predicto

rum extiterit orientalis fuerit: erit natus albi coloris et puenientis mediocresque capillature. Quod li eius mediocres: apte stature: quantitatique moderate. in eius complexionem calor et humiditas preualebunt. Sed si fuerit occidentalis erit albus propter quod non adeo erit apte albedinis ut supra diximus. erit et illi capilli plani et ex anteriori parte caluus: oculi mediocres: et ipse corporis mediocres: vincet in istius complexionem humiditas.

Cum iuppiter fuerit dominus dispositionis locorum predictorum: et fuerit orientalis: erit forma nati albi coloris: bonorum capilloz: mediocrius mensuratoz oculorum: bone magnitudinis: et erit homo bonoratus: seu ordinatus: vicet in eius complexionem caliditas et humiditates. Et si fuerit occidentalis erit natus albedinis mediocres: non tamen quantum diximus ante: capillozum subtilium: et erit caluus a duabus partibus frontis oculi sui et corpus eius erit mediocres quantitatatis vincet in eius complexionem humiditas.

Volo tibi distinguere verba pthole. in hoc loco: et ea tibi tali modo aperire: quod inde poteris accipere in alijs plures exemplum. Dico quod id quod dixit quod iuppiter fuerit dominus dispositionis locorum predictorum. vult dicere quod quod ipse solus significatioz habuerit: significabit: sic significat ciuitas temperata: et genus temperatum hominum. et si sua non fuerit significatio separati: erit in maneriei qua significat res simplices. Et quod dixit si fuerit orientalis: erit natus talis et talis forme. id est quod iuppiter fuerit orientalis fortis: significat tale colore et tale forma: quale dixit. Et quod dixit si fuerit occidentalis: erit natus talis et talis: sicut dixit id est quod iuppiter fuerit occidentalis debilis et modice apparentie ac splendoris: id est res tales significat quales dixit. et quod natura iouis est temperata inter caliditatem et frigiditatem: et magis tendit ad humiditatem: conuenit ut det caliditatem quod fuerit orientalis: et quod non det caliditatem quod fuerit occidentalis: id est conuenit ut det quod fuerit orientalis complexionem calidam et humidam. et quod complexio quam dederit quando fuerit occidentalis sit humida solummodo. et secundum hanc regulam in alijs iudicabis.

Cumque mars orientalis extiterit albedinis et rubedinis erit eius forma: particeps bone quantitatatis et idonee carnitatis: oculi eius varij: capilli spissi et mediocres: in ipsius complexionem preualebunt calor et siccitas. Si occidentalis autem extiterit: natus tamen rubei coloris erit: et moderate quantitatatis corporis: paruos habens oculos: et raros ac planos capillos: ac flauos: vincet in eius complexionem siccitas.

Et si fuerit mars dominus dispositionis locorum que diximus: et fuerit orientalis: erit forma nati inter album et rubrum: et bone magnitudinis: spissi corporis: oculos rubeorum: capillozum spissorum et mediocrius inter spissos et extensos et vicet in eius complexionem caliditas et siccitas. Et quod fuerit occidentalis: erit forma nati inter rubeum et colorem et magnitudinis corporis temperate: paruos oculos: et raroz capilloz ac extensos et blondos: et vincet in eius complexionem siccitas.

Tractatus

Quod nobis demonstratū ē p martis naturā: ē cōbustio et sic-
citas maxima. Et qñ fuerit oriētalī recipit nām calidam
et tēperatā: et multā humiditatē: ita q ingrossant corpus et
oculi veniunt cardines. i. coloris celestis. ppter humidita-
tem que vincit: et capilli sūt spissi ppter fumositates mltas
q sūt i corpe ob magnā caliditatē. et quando itellexeris B
itelliges qd dicit ptho. de forma quā significat mars.

Veneris quidē opera iouis operib⁹ assmilan-
tur: ppter qd ea que per ipas contingūt pulchrio-
ra sūt et magis recipiūtur: eiusqz plēbitudo mu-
lierū pulchritudini magis assmilat: erit etiā me-
lioris figure et pueniētiōis q̄lītatis aīe: corpis
qz mollioris ē. Itē ex ipi⁹ pprietatibus est ocu-
los subruffos et idoneos facere.

Opa quidē veneris filia sūt opibus iouis: nisi
q pulchrit⁹ ē qd ipa opat: et placibili⁹ ac delecta-
bili⁹ visu: et ei⁹ plēbitudo magis assilat plēbi-
tudini mulierū: et erit pulchrioris figure et me-
lioris volūtatis et corporis grossioris: et ē ppiū
eius oculos pictatos facere: et pulchros com-
mixtorum oculorum.

Id qd accidit p venerem: ē sicut id qd accidit p iouē. tñ
qz est maioris apparētie qz iuppiter: et est femina: conuenit
vt sit diuersa ab opib⁹ iouis i his q narrat.

Cū mercuri⁹ itē oriētalī extiterit nat⁹ coloris
mellis assilat: eritqz i q̄ritate corporis moderat⁹:
apte coadunatōis: paruoz oculoz: capillos ha-
bens mediocres: et i illi⁹ pplone calor pualebit.
Sed si occidētalī fuerit: erit nat⁹ subnigredis
croceiqz coloris participans: macilentus voce
habēs exilē: et cauos orbes: erit etiam ipsozum
oculoz pupilla velut pupilla oculi caprini decli-
nans rubedini. In ipsius complexionē siccitatē
preualere non dubitatur.

Si si mercuri⁹ fuerit oriētalī erit color na-
ti: sicut color mellis magnitudo sui corporis tēpa-
ta bone pponis: partioz oculoz: et mediocriū
capilloz: vicet i ei⁹ pplone caliditas. et si fuerit
occidētalī erit forma natī iter bazū et rubenz et
crocei colorē: nigri corporis et vocis subtilis:
oculorū cōcanorū: et pupilla oculoz eius assila-
bitur pupille oclorū capre tēdētis ad rubedi-
nem: et vincet in eis cōplone siccitas.

Jam diximus q planeta lucratur p oriētalitatē bonaz
apparentiā et caliditatē: et si fuerit occidētalī cōtrariū. qñ
ppria natura mercuri⁹ rēdit aliquatū ad siccitatē: et pro-
pterea significat res pdictas. Et manifestū est q si cōmisce-
bitur alteri planete: inclinabuntur de res ad naturaz ipi⁹
planete. Et postq mercuri⁹ facit p ei⁹ nām ppiā: et in vil-
la tēperata colorē mediocrē iter bazū rubēū et crocēū:
quādo fuerit occidētalī: qz magis faciet nigredinē quan-
do fuerit i villa cōburēte. et bz mercuri⁹ hāc naturam inter
omnes alios planetas. qz semper est combust⁹ et subradys
solis: sicut est villa multum calida.

Anāqz vero istarum stellarum adiunat sol
et luna cum eis associantur in figura.

Et quēlibet horum planetarum addiunat
sol: et luna quando participationem cum eis
habuerit de figura.

Accidit dubietas quando fuerit sol dispositoz nati vel lu-
na i dicēdo quō accipiemus significatiōē a sole. vel luna i
formis et respōsio ad hoc ē id qd añ multis vicib⁹ docuim⁹
qz sol et luna sūt domini et p̄cipes sup oēs stellas et qñ signi-
ficatio fuerit alicui⁹ eoz p se significabit rē nālē gñis ville
sine aliqua iclinatiōē ad aliqd caput: et distinctio que ē i eius
significatiōē i his ē quā dicit ptho. i B ocl q vult dicere.

Sol et enī adiunat i figura et formositate ac i
corporis pinguedine. luna vero generaliter iu-
uat in temperie et macie vel humiditate. Aba-
time at cū ab eo sepatur particulariter et erit ei⁹
auxiliū scdm proprietates illius quod ei inest ex
lumine: quemadmodum in huius libri p̄nci-
pio narrauimus.

Sol similiter adiunat et dat pulchrā appenti-
am et corporis spissitatē et luna generaliter adiu-
uat i omni tēperie: et macredine ac hūiditate cō-
plexiōis hūide et hoc pprie facit quādo sepata
sole: p̄culariter tamē erit adiunatio sua secūdi
pprietates lucis que est in ea sicut narrauimus i
p̄ncipio huius libri.

Manifestū ē q sol dat bñ apparere ad pulchritudinē et
corporis spissitudinē siue sol sit per se significatoz siue p̄ci-
pationē hēat i figura cū planeta dispositore: et q lūa gñālī
dat tēperantiā mīa credinē et cōplexiōē hūidā et hoc ppe
quādo sepatur a sole et apparet lux ei⁹: et B facit q dat fleg-
ma falsū per augmētū sue lucis et dat flegma acetosū per
diminutiōē sui luminis. particulariter tamē dat i suis sta-
tibus diuersis. Similiter stat⁹ diuersos fmi p̄cipitationēz
quā habet in figura cū loco solis et cū angulis et talib⁹ reb⁹
quales i glosa p̄me partis docuimus.

Stelles itē generaliter cū matutinales fuerit
et apparuerint magna corpora faciēt: et cū i sta-
tione p̄ima fuerit vigorem ac fortitudinē eis
tribuet cūqz p̄bit ea cōtēperabit: et cū i scda
statiōe se mouerit illa debilioza faciēt. cū autem
occiderint eorum miseriam et impedimenta ac
granitates operabuntur.

Generaliter etiam quando planete fuerit ma-
tutinales et apparentes faciunt corpora gran-
dia: et quando fuerint in p̄ima statione faciunt
ea fortia et calida et quando fuerint anteriores
faciunt ea temperata. Et quando in statione se-
cunda faciunt ea debilioza. Et quando abscondi-
derunt se ita q non apparent faciunt ea vilia.
quoniam accidunt eis pestilentie et miserie.

Quando planete sunt matutinales sunt fortiores. et
maiores. et ob hoc faciunt corpora fortiora et magis com-
pleta: et semper in hoc crescunt donec applicant ad primaz
stationem et tunc perficitur eozum virtus siue vis. Et pro-
pterea faciunt corpora rigida et fortia et durabilia et abide-
vadit minuēdo vis ipa donec sint in oppositiōē solis et tūc
faciunt corpora debilioza et semper crescit debilitas donec
fiunt vespertini quousque intrant sub radys solis: et tunc
faciunt corpora dolentia: quia cito eis accidunt miserie et

pestilencie. et hoc intelligere te os i venere ac mercurio et hoc
mo fm qd demonstrauim? i glosa prie ptis.

C Ipsa iterz eade loca in qb? fuerit nati formaz
et figurā eiusdemqz complexionem vt predicti
mus adinuabunt.

C Adiuuat silt loca ipa i qbus morat: qz corpis
facturā et eius figuram significant: et ipsius co
plexionem proprie sicut diximus.

C Vult dicere q figure locorū in quib? sunt planete dispo
sitiones et figure loci lune et ascēdētis adiuuat planetas silt
in significatōe facture corporis: et pmutat facturā corporis
ac figurā et cōplexionē ipsius fm nās eoz si fuerint de na
tura contraria pstatz dispositoz vt antea demonstrauit.

C Vniuersali et qrtā q a puncto equinoctiali ver
nali vsqz ad solstitialē estiuale pducit: natuz bo
ni coloris statusqz pueniētis apteqz carnetatis
oculoruz bonorum fore demonstrabit: et in ipo
calor et humiditas preualebunt.

C Alit etā qrtū ē qd ē a vere vsqz ad solstitiuz
estiuale facit natū boni coloris: boni stat?: bone
magnitudinis: grossi corporis: bonoruz oculorū
et vincit in eo caliditas et humiditas.

C Hoc est qz istud quartum est tēperatuz et tendit magis
ad caliditatem et humiditatem.

C Quarta xō q a solstitiali estiuale vsqz ad equi
noctiale autūnale punctuz distēdit tēperatuz et
mediocre corpis qrtitatē et cōpetentes carneita
tē: grādes oculos: spissos capillos atqz crispōs
nato donabit: vincit in eo calor et siccitas.

C Et quartū solstitij estiuale vsqz ad equinoctiuz
autūnale: facit natuz tempatuz et mediocres in
macitudine: spissi corpis: magnorū oculorū:
et multorum ac crisporum capillorum: et vicit
in eo caliditas et siccitas.

C Quoniam hoc quartū est calidū et siccū. nā caliditas et sic
citas faciūt i terra tēperata totū qd dixit ptolemens.

C At quarta q a puncto equinoctiali autūnali
vsqz ad solstitialē byemale ptrahit: colorē mel
linū: atqz maciē gracileqz vocē: spatulas āplas:
capillos mediocres: aptos oculos: natū hīc desi
gnabit: et in eo frigiditas et siccitas pualebunt.

C Et quartuz qd ē ab equinoctio autūnali vsqz
ad solstitiū byemale: facit colorem nati: sicut ē
color mellis. et facit euz macrum: vocis subnī:
ampliarum spatularum: mediocrium capilloz:
oculorum pulchrorum: et vincit in eo frigiditas
et siccitas.

C Qm quartū istud est frigidū et siccū sit talis post calo
rem: et conuenit ppter ea q significet āplas spatulas et ma
gnitudinem membrorum supiorum.

C Quarta autē que a solstitiali biemali vsqz ad
vernale pūctū equinoctiale collocat nigrū colo
rē et tempatā corporis quatitatē: planos capil
los et raros aptaqz coadunationē nato dare nō
dubitabim? vicit i eo frigiditas et hūiditas.

C Et quartū qd ē a solsticio biemali vsqz ad eq
noctiū vernale facit natū nigri coloris et magni
tudinis tpate: capilloz extēsoz et rarorū: bōe cō
positionis: et vicit i eo frigiditas et hūiditas.

C Qz quartū istud est frigidū et hūidū et niger color pue
nit a magno calore sicut phisici pbauerūt: et qñqz venit p
magnum frig? et qz B quartū ē magne frigiditatis colorem
nigrū significat quartū estiuale: sed pulchritudo solis et lu
ne hoc distubat. Et id qd dicere voluit ptolema. ē q qdlibet
borū quartoz adiuuat pstat cōcordantē cū eo. et minuit et e
opere illius q nō cōcordat cū eo fm res pūnetes ad ipsū et
ipse vult nobis demonstrare id qd opatur qdlibet signorū p se
ita qd B adiūget cū eo toto qd pdirit.

C Particulariter aut loca quorū figura figuris
humanis assimilant ex figuris. s. iter circuli si
gnor et extra cōformatis apte et tpate coaduna
tionis corpora conformabūt.

C Res aut pticularis est ita q loca quorū for
me sūt similes formis boium de illis que sūt in
zodiaco et extra zodiacuz faciunt corpora bone
cōpositionis temperata.

C Conuenit q forme iudicētur que sūt extra zodiacū. qz ille
que hnt potētiā operadi sūt que stat sup vnū circulū cū pta
dispositore de circulis quos predictimus et has formas iaz
demonstrauim? in glosa prime partis.

C Illa xō quorū figure nō sūt versus tēperie cor
poris i hoc qd eorum figuris assimilāt imitare
pbāt et eorum mēbra suis mēbris qualib? assila
ri similitudine faciūt: ea nāqz ad magnitudinē vel
puitatē: ad fortitudinē quoqz seu debilitatē ad
pueniētē vel iconuenientē coadunationem
faciūt fore procliuora.

C Nec tñ q nō sūt de hac forma s3 de alijs mutāt
tēpantiā corporū fm q pūit formis suis: et faci
sūt mēbra suis filia aliqzrū similitudinis iclinādo eos
ad maiore magnitudinē vel miorē siue ad forti
tudiez vī obilitatē ad bonā pponē et vī ad malā.

C Res que conuenit forme hūane ē tpantiā s3 qd demonstra
uit ga. i li. xplonū: qz qñ for? que sūt separate a formis boiuz
pticipationē habuerit cū planetis dispositozibus mutant
ea corpa et trahūt ea ad naturā suā: ita q ea faciūt filia si
bi aliquantulū. et verba ptolemei declarata sūt: et vult ea
melius declarare p id qd dicit.

C Illa illa q ad magnitudinē ea pducunt sunt vt
leo virgo sagittarius. ad paruitatē vt piscis can
cer et capricornus.

C Ea que magis tendunt ad magnitudinem:
sunt sicut leo virgo et sagittarius. Et que tēdunt
ad paruitatē sūt sicut pisces cancer et capricorn?

C Qm figure leonis virginis et sagittarij sūt i celo magne si
gnificant magnitudinē. Similiter figure pisciū cancri et ca
pricorni: qz sūt que significāt puitatē.

C Itē id qd ex ariete tauro leone et sus eorū inli
tia et in aliori arte fuerit ad pinguedinē mem
bra faciet meliora pcliuora. Qd autem versus
inferiora et eoz extrema locatur: ea maciei ma

Tractatus

gis applicat. In istoz vero contrario id qd ex sagittario geminis et scorpione versus sua principia potitur ad macie declinare facit et illud qd istoru extrema sibi veditat facit ea ad pinguedinem procliuioza.

C Similiter ille que sunt sicut arces et taurus et leo secundum id qd est anterius eoru faciunt membra terdetia versus grossitudinem. Et id qd est posterius eoru trahit membra ad macredinem et debilitate. Et ille q sunt alteri manerici sicut et anterius sagittarii geminoru et scorpionis tendunt ad macredinem et eoz posteri trahit membra ad grossitudinem.

C Nec est alia similitudo qz figure que bestiis assimilatur trahit figuras boium ad figuras bestiaz. ita q arietarius et leo: quonia anterius ipsoz sunt maiora q posteriora faciunt re tale i corpibus boium. et p hac gloriā intelligere poteris totu qd vult dicere pbo.

C Bre virgo libra et sagittarius versus temperie et bona coadunatione corpi pducit. Scorpius aut pisces et taurus illa remouet a temperie.

C Similiter virgo et sagittarius inclināt corpora ad tpancia et bona copositione et scorpio pisces et taurus inclināt corpora ad distemperantiam et malam compositionem.

C Illa que temperata faciunt: ea faciunt qz sunt de figura hominū. et ille que multū elōgate sunt a figuris hominum faciunt distemperantiam.

C Aliaz itaqz figuraz qitates et alr obseruare.

C Conuenit et vt mēte appōam i alijs figuris.

C Vult dicere qz mēte apponere i figuris erit fm hac rōne quā predictit pbo.

C Easqz adiūcē cōferre et pprietates i forma corporū et eorūde pplexiōe et eaz oīuz rez pmixtiōe coadunatas nobis ide pñcere cōuenit.

C Sz accipiemus ppariōez i toto. s. vno cū altero et itelligemus ide pprietates q iūgūt p pplōne harū rez i forma corporis et pplōis ipsius.

C Nec est regula generalis pro omnibus ita q quādo inuenimus q dispositōre ē vnus et q oēs alie res cōcordāt euz eo iudicabim⁹ dispositōre et si res alie huic cōtraria fuerit minuemus tātu quātū istud de re illa pñere ad ipsū. Et si inueniremus quod in dispositiōe dominetur pl⁹ vno plāeta accipiemus illū qui fuerit maioris testimonij et omnes res alias cōueniētes et miuem⁹ et addemus fm h et. Et cū bec sciēm⁹ figurā corporis et eius cōplexiōe et formā.

C In impedimentis et ifirmitatibus accidētib⁹ corpi nati. Capitulum XII.

Dixit baly. Postq nos docuit i capi. pcedēti regulas p qas possumus scire figurā corporis et formaz ac cōplexiōe ipsius vult nobis i hoc capi. demonstrare p ordinationē rectā regulas qbus scire possumus pestilētiā et infirmitates corpi contingentes.

Quonia enarratio ipedimētoz et infirmitatū accidentiū corpi pmissa subseqt: hac inuestigādo spēs pseqtur: q est vt subiūgit. Cū in isto loco hoc itez gñali scire cupimus

duos āglos hemisperij q sunt ascēdēs et occidēs. pprie aut ipm eundē occidētē. illd ē qd añ ipm ē qd id eē manifestū ē: cui⁹ nullā cū ascēdētis angulo colligationē fore dicim⁹: duas quoqz stellas infortunatas: et qualis sit eaz qualitas respēctū boz locoz nos obseruare puenit. nā euz vtreqz vlt earū altera respēctū graduū ad loca pdicta ascēdentiū i ipso eodē loco vlt ei⁹ qrtō seu opposito aspectu fuerit: ifirmitates et ipedimēta i ipso nati corpore pñgētia euenire nō dubitabim⁹. Ad ptime at cū alterz vlt vtrūqz lumiere fuerit i āgulis eo mō quo pdirim⁹ vt i eodē scōbo vlt duob⁹ adiūcē oppositis sit vtrūqz. tūc eteni nō solum cōfortat ifortūaz alterz cū ad eos ascēderit post luminaria et i āgulo fuerit ifortūna: ad aliqd ex pdictis ifirmitatib⁹ faciendū: vt ifirmitates qas hemisperij loca significant: et loca signoz nāeqz stellarum infortunantium et infortunarum: stelle quoqz que eis associantur in figura: verumetiam super hoc iterum confortatur cum ascenderit ante luminaria.

C Et postq iudiciū pestilētiā et ifirmitatū que accidunt corpi seq d3 id qd pdirim⁹. nūc volum⁹ loq et pquirere i hac nostra rōne quā narrabim⁹. Dicim⁹. n. i hoc loco cōuenire qñ scire voluerim⁹ hanc rē gñali vt aspiciam⁹ ad duos āglos orizontis: qui sunt ascēdēs et occidēs: et ad ipsum met occidēs: et ad domū occidēs pñdētē: et ē illa q nō habz alligationem aliquā euz ascēdētē: et q aspiciamus ad duos pñtas ifortūnas: et cuiusmodi statū hñt i ppariōe boz locoz: qz si fuerit hec duo loca pñcā i gradib⁹ i qb⁹ ābo loca vlt luminaria eleuāt: vel aliqs eoz ita q ipse met sit in loco aut i qrtā vlt oppōne sup vñū dīa mētrū: puenit nobis credere q natū attigēt pestilētie et ifirmitates i corpe suo maxie vt ābo luminaria aut aliqd boz fuerit i āgulis mārie quā dīrim⁹: siue sint ābo i vno āglo siue i duob⁹ oppositis āgulis: et tūc nō solum dāt vi pñtis ifortūnis quando ad eos ascēderit post luminaria ifortūna existente in angulo faciente pestilētiā et infirmitates quas loca significant orizontis: et loca signorum et nature planetarū infortunantium: et stelle que habent participationē cum ipsis: verumetiam dabunt eis vim faciendi hoc idem si fuerit ascēdēs añ duo luminaria.

C Si mēte apposueris i his verbis: et adiūxeris verbis capituli eoz q cibū nō recipiūt itelliges ea bñ. Et id qd i hoc capitulo nos docuit pbo. ē regula general⁹ qua scire possum⁹ pestilētiā et ifirmitates in nati corpe cōtingentes. hec at regula docet nos vt aspicias ad ascēdēs et septimā donū et septimā: qz non habet cū ascēdente aspectum: et ad planetas in his locis existentes et ad planetas aspicientes ipsa loca. Et si ea infortunata inueneris. ab infortunis vel duo loca so-

lūmō ifortunata et proprie septimā domū et sextā sciēmus p certo q nato accidēt ifirmitates et pestilentie in corpe Et si vnum horū ifortunatum iuenerimus aspiciemus ad duo lumīaria si fuerit i fortūa i anglis vel aliquod eorū sci demus p hoc q accidet nato pestilētia i corpore nec aspici etur i his quinqz locis q sūt ascēdēs septima et sexta et loc solis et lune si aligs eorū sepatur ab ifortuna vel vadit ad eā. qz tātū est vnu qstū aliud: ē tamē maioris nocumētū ille q vadit qz ille qui separatur ab ifortuna sicut dixim⁹ i cap. eorū qui cibū nō recipiūt. Et ad id qd debemus mentes ap ponere in hoc loco est vt sint vires planetarum commixte vna. s. cū altera. Et pūit te scire q pestilētie et ifirmitates accidētes in corpore nati cā rez pdictaz erūt fm q signū significat ascēdētia: et signū septimū: qz h sūt super orizon tē. et fm qd significāt signa i quibus stāt significatores et na ture planetaz ifortunatoz. et loca ifortunata et planete p ticipationem habentes de figura cum eis. quod totum do cet ab hinc in antea ptho.

Eo q vniūscuiusqz signi partes circūdātes p tē recipientē lumen ex hemispherij partib⁹ dico partē ipedimenta suscipientē eā corporis par tem in qua futurum continget significant. de signant etiam vtrum id quod cūeniet impedi mentum sit vel infirmitas aut vtrunqz. Na ture quoqz stellarū ipedimēta et cāus specificāt.

Ita q gradus cuiuslibet signorum quicomp bendunt gradum recipientem nocumentum graduum orizontis significant locūz corporis in quo accidens illud contiget vel si illud quod accidet in membro ipso erit pestilentia vel ifir mitas aut vtrunqz: Nature tamen planetarū faciunt maneries causarum suarum.

Vult dicere q gradus qui recipit nocumētū a plis ifor tunis siue sit de gradibus ascendentis siue de gradibus septie significat mēbrū i quo accidet pestilētia vel ifirmi tas vel vtrūqz: qz semper erit ipse gradus i termino alicui⁹ planete: et ppterea cōuenit vt dispōatur mēbrū qd ē illius pste: tñ nature planetaz que faciunt maneries pestilentia rū et ifirmitatū sūt faciūt cās hāz manerierum: Et postq ita est quando scierimus mēbra propria planetarum scie mus totum q congruit huic capitulo.

Eo q saturnus habet ex dignioribus ptibus hoīs auditūz dextrūz splenē vesica et flegma.

Quia saturnus habet de membris principa libus hominis auditum dextrum et bazum .i. splenem vesicam et flegma.

Saturnus habet auditū dextrum qz est de baiz solis in multis sicut qd habēt participationem in dispōne patris et babz bazū. i. splenem pp meliam que est de natura eius et vesicam qz bz participationem in canalibus superfluitatū et flā qz qñz facit magnū frig⁹ et qñz magnā hūiditatem.

Juppiter xotactum pulmonem costas carti lagines ac sperma.

Et iuppiter bz tactū et pulmonē et costas pul sus et sperma.

Hec qz ē calid⁹ et hūidus et tpar⁹ vsus hūiditate i alio et be res illi pūit: qz tact⁹ pūit tparie: et pulmo costat⁹ pul sus pūit calori et vite q ē pp tēpantiā et spma pp illō idē.

Mars autem sinistrum auditum. rignōes ve nas et testiculos.

Et mars habet auditum sinistrum: renes ve nas: et membra virilia.

Hoc est qz mars multoties participationem habet cū luna. et pptera picipationē habet in dispōne auditus sinis tri: et ppter vilitates locorū p que transeunt supfluitates ad hec membra: sūt eius renes vene et virilia membra.

Sol visum: cor: et cerebrum: nervos: et om nia dextre partis membra.

Sol habet: visum: cerebrū: cor: nervos: et om nia membra lateris dextri.

Quā sol nobilior est oibus alijs stellis: docet eum habere nobiliora membra que sunt in homine: et in latere dextro. latus dextrū est nobilius qz sinistrū. Sūt qz sol bz picipa tōem cū alijs plis i terminis medietatis maioris firmamēti.

Venus odoratū: epar: carnez.

Ven⁹ habet odorem: epar: et carnem.

Jam scis qz venus est fm iouem et separata ab eo in qstū est femina. et qd ipsa dat est pulchritudo. et ppterea conue nit vt habeat ista membra.

Mercuri⁹ locutionem: deliberationez: memo riam: linguam: fel: atqz nares.

Mercuri⁹ vero bz rōnem loqūā: cogitationē: linguā: fel: et fūdamētū a pte inferiori.

Jam scis qz mercurius per se tendit ad siccitatē: et est con uertibilis nature cū quouis planeta misceat. et scis qz sem per vadit circa solē q est pnceps maior. vñ conuenit vt ba beat loquelā. rōnem. cogitationem. et linguam. qz semp est circa solem et tendit ad nām cuiuslibet planetarū. et bz fel et fūdamētum ppter cōmixtionem quā bz cū ifortunis

Luna gustū: et deglutitū: stomacū. vētrē: mu lierū pudēda: et oia sinistre partis mēbra.

Et luna habet gustū et guttur: et stomacū et vētrē: ac matricem mulierum et omnia mem bra lateris sinistri.

Quā sol bz mēbra q magis hnt dñiūz i directōe vite: pue nit vt lūa hēat mēbra q sequūt illa pncipalia et fuit eis. et ppterea vēter et stomach⁹: et matrix: et guttur sūt dñio lūe. Sūt bz lūa picipatōez cū plis i dispōne mēbroz q sūt in medietate mīori firmamēti. et nos demonstram⁹ verba ptholemei in rebus istis: vt a te sumas semper exemplum: et vt des cuiuslibet planete quod sibi conuenit.

Impedimenta vero generaliter contingent in maiori parte: cū ifortunatrices stelle q sūt eorū occasio fuerint orientales. Infirmitates autem eneuient cū eedem stelle fuerint occidentales: eo q inter vtrūqz istorū duorū ē separatio. nā ipedi menta non nisi semel cōtingent: nec multum du rabūt. Infirmitates vero vel semper durabūt aut reciprocando contingent.

Accidēs pestilentiarū generalit⁹ erit: quando planete fortune eas faciētes fuerit oriētales. ac cidēs tñ infirmitatū erit: qñ bi planete fuerit oc cidētales. est. n. inter vtrūqz horūz dñia: qz pe stilentia accidet vna vice: et nō durat dolor ipi⁹. i. firmitas at semp durat et bz accessiones qñqz.

Planete ifortune faciētes rem talem: qñ fortes fuerit vnt pestilentias. et quādo debiles infirmitates. et hoc ē qd vult dicere. ptholeme⁹ enī dedit vñ exemplū fortib⁹: vt

Tractatus

in alijs fortibus sumas exemplū. et hoc exemplū ē qz pte orientales sūt fortiores: et occidentales debiliores. Et ē oria iter pestilentiam et infirmitatē. et ppter hoc dixit qz pestilentia accidit vna vice: et quiescit dolor ei⁹ et ipa remanet. nec remouetur sicut cecitas: surditas: peditio vnius lateris. infirmitas vō que accidit durat dolor quousqz liberet vel per accessiones: sicut est podagra. et hic perficiūtur ei⁹ vba in hac regula generali. ab hinc vero in antea in particularibus vult loqui.

CIn rebus vero per quas accidentia particularia deprehenduntur cum ipse pprie experientate sunt et obseruare figure: et qualitates innēte sunt infirmitates et impedimenta significantes quod deprehensū est ex accidentibus que sequūt et accidunt i parte maiori s3 pñles positiones stellarū in qñtatib⁹.

CEt res cū quibus scire possumus accidentia particularia quando bene rectificate fuerint inueniendo figuras et status significātes pestilentias et infirmitatem sunt scire hec per accidentia que sequuntur et attingunt in maiori parte s3 si tum planetarū q sūt similes in statu.

CPostqz nobis demonstrauit res qbus scire possumus gñaliter pestilentias et infirmitates que accidunt nato: vult ostēdere qñ cognoscem⁹ quālibet particulariū: et dixit sic. Nū hoc ingñi et scire voluit asperi et rectificaui has res. ppe: et inueni qz accidit cuilibet eorum per propriam figurā ei⁹ et ipse distinguet in antea.

CErit enī in altero oculorū visus amissio: cū lūa sola fuerit i pñcis āgulis: fueritqz i ipsa hora coniunctio vel pñctio: vel cū fuerit in alia figura cū sole et habuerit alicuius: cū aliqua stellarū alaceba que nubibus assimilantur: et sūt i signo rum circulo: velut stella nubilosa que est in canero et arborae que est in tauro. et cacumē sagitte sagittarij: cauda quoque scorpionis. et id qd est circa aldbasera ex partibus leonis: necnon calbez aquarij.

CIta qz amissio visus accidit vni oculo qñ luna fuerit solūmō i āndictis āgul⁹: et acciderit illa hora qz sit pñctio vel oppō. Sili qñ fuerit i altera figura de figuris quas habet cum sole: et applicuerit alicui stellarū nebulosarū q sūt i zodiaco: sicut est stella nebulosa q ē i cancro: et pleiades in tauro: et alia q est in sagittario: et capud caude scorpionis: et ille que sunt in circuitu: crinis leonis: et alalifim aquarij.

CHec est figura ppria que facit cecitatem vel infirmitatē in vno oculo solūmodo. et hec est figura vt sit luna in ascēdente vel occidēte infortunata. et qz sit sol cū ea vel ei⁹ oppofitione. Nam hec constellatio facit infirmitatem i vno oculo vel cecitatem in eo. Similiter si lūa applicuerit soli exstenti in aliquo anguloz qui sunt ascēdens et occidēs ifortunata: existente aliqua stella nebulosa cū ea sup vno circulo de circulis q assimilantur orizonti: quos ante narrauimus in cap. vite. talis cōstellatio facit cecitatem in vno oculo vel infirmitatem in eo.

CQuqz luna fuerit in aliquo anguloz occidentalis fueritqz mars sol⁹ oriētalis: vel mars et saturnus oriētales eñtes ad eā a lōge: vel si sol fuerit i anguloz aliquo et ante eū be due stelle ascēderint: vel si duobus luminaribus associētur ifigura et vtrūqz lūinarie in vno eodēqz signo vel in oppositis et respectu solis matutinales exiterit. lūneqz respectu vesptinales: i vtroqz oculo futura contingent.

CEt qñ luna fuerit in aliquo angulo occidentali et mars oriētalis: vel mars et saturnus orientales. et occidāt cū ea postea. et quando sol fuerit in aliquo angulo et hi duo planete fuerit ascēdētes anteqz ipse: et cū hoc acciderit qz hēant pñicipationē d figura cū duob⁹ luminarib⁹ i vno signo vel opposita sup diametrū et fuerint matutinales in illa pñicipatione quā hñt cum luna erit accidens in duobus oculis.

CHec est alia regula oculos cōprehendēs ambos. poterimus enī scire id qd accidet ambobus oculis per tres figuras: quaz prima ē vt sit lūa in aliquo angulo ifortunata cū marte: vel cū matre et saturno: et ipsis existentib⁹ orizontibus et lūa vadat et applicet eis. Secūda ē qz sol sit ifortunatus i aliquo angulo ab his duobus plāctis et vadat applicādo eis. Tertia ē qz lūa et sol ambo sint pñcti vel oppofiti et abo ifortunati a saturno et marte et qz dans ifortuniū soli sit matutinalis et luna ifortunās sit vesptinalis. Nam quelibet hāz triū figurarū dat accidēs ambobus oculis ita qz si fuerit pestilētia eruetur: et si infirmitas: accidet eis scabies vel vuln⁹ aut tela vēaz et his filia.

CPer martē igitur id qd ex amissioe visus pñdimus eneniet aliquo ictu vel ferro aut cōbustione. Et si mercurio fuerit associatus in figura cōtinget hoc ex luctamie vel ludo: siue p hoc qz ei ab iniqs fiet. Saturnus aut faciet hoc ex oculorū albugine vel frigiditate aut iaculatione: et ex his similibus.

CPer martē enī pñit visus amissio ex percussione aut ferro vel igne: et si mercuri⁹ cū eo pñcipatōem habuerit i figura erit accēs futur⁹ cā luctadi vel ludēdi vel equū currēdi vel pp huiusmodi exercitia q faciūt. Et accidit pp saturnus dñscēio aqz capitis ad oculos vñ pp magnū frig⁹ siue p aquā cardinē cadētē ibi et his filia.

CPostqz scierimus id qd accidet in aliquo oculo vel in ambobus de ifirmitatibus et alijs. et scire voluerimus huius rei cām aspiciemus si mars ē ille qui hoc facit. et si ipse fuerit erit illud pp ictū aut vulnus vel ferrū siue cōbustionē. Et si testificabitur ei mercurius erit illud cā luctandi et solaciadi aut ex percussione alicuius hois mali. Et si saturnus fuerit ille qui hoc fecerit erit hoc pp descensū aquariū ad oculos siue pp magnū frigus vel humiditatē aut ppter vulnera que fiēt sup pupillā oculi et faciūt oculos cardineos nebulosos: Et o3 vt intelligas dictū eius qñ dixit et his filia: si due infortune fuerit participes i significatiōe componetur ex duabus his naturis id quod ē in simplicibus. Et si luna sola significatrix fuerit aspiciēs signum et termi

nū in quo fuerit: rīde scies cōplonem ipī? rīdices accidēs erit tale rī tale: fm q̄ puenit illi cōploni. vbi grā. si mars fuerit i signo calido: erit ppter ignē. rī si fuerit i terminis satur nīerit ppter ferrū. rī hoc mō accipies ex^o i omnib⁹ alijs rebus. q̄ id qd dixit ptho. erit regula de quib⁹ exemplū accipies. rī oī te scire i hoc loco ifirmitates oculorū a phycis: et occasione cuiuslibet eaz: rī iudicabis quālibet fm q̄ ad eā ptinet. rī opz te habere i memoria tua id qd dixim⁹ in capi. eoz q̄ nō recipiūt cibū. Et ē q̄ si nocumētū istd fuerit valde magnū: erit accidēs circa natiuitatē: rī si magnū nō fuerit plongabit: sīr si aliq̄ fortia testificabit ei. rī si scies tps i quo accidet p regulas quas sciūsti tpa qd⁹ accidet picula: rī hoc iā dictū ē. sīr hoc scies p reuolutiones annorum.

C Itē cum venus in aliquo predictorū angulorū rī pprie in occidentali fuerit rī extiterit cum saturno: vel ei i figura associata fuerit suaqz loca cōmutauerit: rī fuerit mars eleuatus super eam: vel in ei⁹ oppōne continget ex hoc hominibus non habere filios: mulieribus abozsum: rī paratus intempestiul.

C Sīr si venus fuerit in aliquo angulorū predictorū rī pprie in occidente iuncta saturno: vī aspiciat eū pmutando loca: rī mars altus fuerit super ipsos ambos vel i eoz oppōne sup dyametrum accidet ppterea viris q̄ non facient filios rī accidet mulieribus q̄ morientur earū filij: vī parient ante tempus.

C De sūt regule alie q̄ accepte sūt per figuras veneris. Pri ma ē vt sit ven⁹ i ascēdente vel occidēte: qd ē fortius eoz: rī sit cū saturno iuncta: vel ipsi aspiciat. Altera ē vt sit saturn⁹ i loco horum duorū locorū angulorū venere sibi iuncta: vī ipsi aspiciat. rī si in his duab⁹ rebus mās aspexerit venerem: vel sit i eius oppōsito accidet viris q̄ erūt manerti: nec faciēt filios: rī mulierib⁹ q̄ morient⁹ filij: vī pariet ante tps.

C Atqz etiā puerozū detritatōes ide cōtingēt: rī pprie in cancro ac virgie rī i capricorno: rī cū luna ab oriēte hūerit alicūsal cū marte.

C Accidet similiter eis q̄ abscindētur creature i matricib⁹ suis: rī hoc euēnit pprie i cancro: virgie rī capricorno: lūa marti applicante a pte oriētis.

C Vult dicere q̄ qñ venus fuerit i hoc statu quē dixit: rī accidet ipō mō in cancro aut vīgine: aut capricorno: luna applica te marti ex parte oriētis: accidet mulieribus dismembra tio creaturarum.

C Qd si hoc iterū modo: mercurio rī saturno veniū associetur: eleueturqz sup eam mars vī sit in eius oppōne p dyametrum: natus erit absqz testiculis: aut hermafroditus vel clausus.

C Similiter si ven⁹ habuerit picipationē cum mercurio exīte ipā in hoc statu cum saturno: rī mars altus fuerit super eam vel in eius oppōsitione super dyametrum: natus erit castratus vī femin⁹ aut neuter vī clausus d̄ sūdāmēto toto.

C Vult dicere q̄ qñ venus fuerit cū saturno vel in mane rie quam narrauit rī mars altus fuerit super eā: rī ipsa picipationē habuerit cū mercurio exīstente i hoc statu: nat⁹ erit castratus aut neuter vel clausus.

C Et cum hoc ita fuerit: rī sol iterū in figura fue

rit associatus rī masculina fuerint luminaria rī ven⁹: rī luna occidentalis infortunēqz i gradib⁹ sequētibus: si natus fuerit masculus ementulabitur vī i suis ipedimēta testiculis accidet. Ad a rime aut cū hoc i leone ariete siue i scorpione aut capricorno seu aquario fuerit. Si femina nō fuerit erit sterilis rī forsā istorū aliquis oclorū ipedimenta non effugiet.

C Et quoniā be res sic fuerit rī sol picipationē habuerit in figura rī ambo lūnaria rī ven⁹ fuerit masculia et luna occidentalis rī ifortune i gradibus qui secūt: nat⁹ erit sine mēbris virilib⁹ vel si ea hūerit pestilētia sibi accidet i eisdē: et marie si hoc fuerit in ariete vel leōe siue scorpiōe aut capricorno aut aquario rī femie nō pariet rī erūt manerte rī accidet pestilētia i his aliqñ i vīsu.

C Vult dicere q̄ quādo ven⁹ fuerit in statu predicto cū saturno et marte et aspexerit solē rī ipā et ambo lūnaria fuerint masculia rī luna occidentalis rī venus i hoc statu applicet ifortunis erit masculus sine mēbris virilibus vel si ea habuerit accidet pestilētia i eisdē ita q̄ nō poterit dare sp̄ma: rī si fuerit mulier nō pariet et erit manerta et iste qui talē natiuitatē hz aliquādo auisus pestilētia nō euadit rī maxime si venus in tali statu fuerit i ariete leone scorpiōe capricorno vel aquario.

C Nati quidē quorū ligue tenētur i loquēdo rī qui balbutiētes existūt sunt hi quib⁹ saturnus rī mercurius i p̄dictis āgulis cū sole fuerit. marie quidē cū mercurio occidentalis extiterit: rī vterqz lūe i figura associat⁹ fuerit. Adars aut si cū his duobus stellis fuerit ex quo lune associet suaz liguarū tēacitatē i pte maiori benodabit.

C Et nati quorū ligue detinētur vel qui verba eoz nō bene formāt sunt illi q̄ habēt i eorum natiuitatibus saturnū et mercuriū cū sole i angulis p̄dictis et maxie si mercurio fuerit occulta lis aut ābo fuerit i participatione vel in figura cū luna rī si acciderit mars cum istis duab⁹ pl̄tis dissoluit lingue d̄rentionē p maiori parte a tpe quo lune obuiauerit.

C Cōstellatio faciēs ligue detētionē ē quādo saturnus: et mercurio fuerint iuncti cū sole exīstēte i ascēdēte vel i occidēte rī luna aspiciēte ipsos ābos et si sic nō fuerit s̄ fuerit solus mercurio cū sole habēdo aspectū ad saturnū vel luna applicate saturnotalis cōstellatio sīr lingue detētionē facit: Et si mars aspexerit lunā rī hos plāetas dissoluet aliqz tulū detētionē lingue rī faciet accētūdor: et tēpus in quo d̄struet lingue detentio erit fm grad⁹ q̄ sūt iter martē rī lunā vel iter ipsū et iter istos alios pl̄tas et h̄ ē regula i his reb⁹ p quā scire poterim⁹ q̄qd accidet lingue siue ab hora natiuitatis siue alio tēpore vite aspiciēdo i hac re fm aspectū ei⁹ cū fortunis rī infortunis et ad loca pl̄tarum p reuolutiōes ānorū rī h̄z silia.

C Item cū ad ifortunatrices stellas i angulis infortunatis fuerit luminaria vel cū i oppōsito lūnariū infortunatrices fuerint. pprie autē cum luna fuerint i altero duorum nodorum vel i cas

Tractatus

mon: aut i signis ifirmantibus: vt aries: tau-
rus: cancer: scorpis: z capricornus: contigēt
eorpori gibbositates impedimenta vl' alicuius
membri destructiones vt claudicatio: desicca-
tio aut disunctio. Qz si fuerint cū lūinarib' infor-
tunatrices ab ipa horū partus: hec eadē impedi-
mēta cōtingēt. Si at i celi medio fuerit: z super
luminaria eleuentur fuerintq; loca earum in lō
gitudine cum eis: aduenient hec impedimenta
per accidētia maxima plena timoris: vt pēpita-
tio: vl' casus i man' latronū: seu p quadrupedia.
z si mars eleuat' extiterit z dñet: ex combustiōe
ignis vel ex plagis maximis: siue qz i latronum
manus icider: hec ptingēt ipedimēta. Et si satur-
nus eleuet z dñet: hec eadē accidēt ipedimēta
ex pēpitatione: vl' submersiōe: aut ex paralysi.

C Si i ambo lūinaria applicuerit i fortunis in
anglis exstib' vel i oppōne lūinariū sup dyame-
trū: z marie si fuerit lūa i aliquo nodoz: aut i co-
zimō vl' i signis i cecados: qz aries: taur': cācer
scōpio: accider i corpe nati pestilētia: gibbositas
aut coredar: vl' ablatōis crurū. z si ifortie fue-
rint cū lūinarib' erūt he pestilētie ab hora ipi' na-
tuitatis. z si fuerit i medio celi: vl' alte sup lumi-
naria: z eis applicuerit i lōgitudine: accider he pe-
stilētie p magnis accitibus z piculosis: sicut q
cadit ab alto: z q cadit i man' latronū aut aliq-
ruz feraz. Et si mars fuerit ille q dñat: accider
he pestilētie p igne pburēte: vel p magnis calo-
rib' z malis: aut qz cader i man' inimicor. Et si
dñabit saturn' erūt he pestilētie p casu ab alto
vel pp natatōez in aqua vl' i tegumeto d mēbro
faldruba: coredar: vel figura significans parale-
sim aut contracturam.

C Cum insint due infortune in angulis: z ambo luminaria
vadant ad cōiunctionem vel oppōnem: aut ad quadratu-
ram earū: z acciderit cū hoc qz sit luna cū capite draconis:
vel canda: aut in cozimō. et hoc est loco vbi sit caput dra-
conis alicui' planetarū: qz sint signa z cecados: sicut aries
taurus cācer: scōpio z capricorn': talis significatio qualis
ista: significat vnā istarum pestilētiarū vel plures vna f3 lo-
ca in quibus morant' bi planete si fuerit sig' duoz corpoz
vel vnus z si aspererint ipm fortune: plonabitur tēpus
ipsius pestilētie: z si non aspererint erit pestilentia ab hora
natiuitatis. Et ego inueni z certificaui in vna natiuitate in
qua luna erat iuncta cū marte i capite draconis: z erant i pi-
tione duodecie dom': z ābo in qrtā solis z iouis: gerāt ābo
in partitione duodecime dom': z accider ppter hoc gibbosi-
tas: z elongata fuit pestilētia ipa. iz. mensibus: sicut est cur-
sus minor iouis: qz erat subradys solis. Et postq; ita est id
quod nobis mōstrauit pthole. hic non ē aliud nisi regule
generales i his rebus: vt inde sumam' exemplū in alijs re-
bus. Et id qd dixit si fuerint i medio celi: vl' alte super lumi-
naria eis applicātes in longitudine. vult dicere qz si due in-
fortune fuerint in medio celi: z luminaria ambo cadentia
a medio celi in oppositiōne infortunaz ambarum vl' in ea-
rum quarto gradu p gradu talis stat' qualis iste: significat

qz pestilētie qz accider: erūt ppter fortia accidētia z picla
magna: sicut ē cadere ab alto loco: siue i man' inimicor vl' la-
tronū: aut p feris aliqb': vt sūt lupi: leones: z vrsi: aut p eqz p-
cussione: vl' his similia: sicut est morsus colubri aut vipere.
Et tu scire potes qz vnāquāq; istaz rerū iā narrauit ptho.
qñ mēte apposueris i figuris stellarū fixarū qz stat cū phtis
Et id qd dī. qz si fuerit mars ille q dñat erit pestilētia p ignē
n idiget glosa. Et similiter id qd dixit de saturno. Id tamē
qz ē tibi necesse ē cognoscere loca lūinariū z ifortunarum.
Et scias cui' maneriei erit pestilētia qz si fuerit i pncipio si-
gnorū quadrupedū erit pestilentia i māibus: z si i fine: erit
i pedib'. et si alibi erit in alio loco corporis. horū aut oium
cogitio iā trāsiuit i glosis capitulorū que predixim' z ita
facies i quolibet loco qz vbi tibi necesse fuerit aspicere in
alijs rebus que nominatē fuerit i alio loco adiūges vnū cū
altero z intelliges que voluerimus.

C Impedimēta quidē que frequētius accidūt: cū
lūa i duob' pūctis equinoctialib': z duob' sol-
sticialibus existit. sūt hec. Cū fuerit itaqz luna in
pūcto equinoctiali vernali ipedimētum inde p-
tingēs erit pprie morfea: z si fuerit i pūcto sol-
sticiali estivali erit ipetigo: z i pūcto equinoctiali
autūnali: erit albaras. at si fuerit in puncto sol-
sticiali biēali frequēti' ide ptingēs erit lētigo z filia.
C Et i maiori pte accidēt pestilētie qñ luna fue-
rit i duob' punctis equinoctij solsticioz vel equi-
noctioz z si fuerit i puncto equinoctij vernalis. pe-
stilētia qz accidet erit ababac: Et si fuerit in pun-
cto equinoctij autūnalis erit accēs albaras p-
prie. Et si fuerit in solsticio estivali erit accidēs
empeymes. Et si fuerit i pūcto solsticij biema-
lis accēs erit p maiori pte rubedo z facies que
dicitur rosa.

C Dec ē alia regula i pestilētijs que comprehendūt corpa:
et sūt ad remouēdū graues: z verba ptho. māifesta sūt i B
loco z B ē qz equinoctiū autūnale affilatur equinoctio ver-
nali. Et qñ lūa fuerit ifortunata i equinoctio vernali facit
manziellas albas et qñ ē i equinoctio autūnali cōuenit qz
similiter faciat albaras. qz ē multū pei' ad remouēdū: Et
postq; lūa qñ ifortunata est in solsticio estivali facit em-
peymes pūctū qñ fuerit i solsticio hyemali qz faciat rosā et
similia secundum infortunā que ibi est z planetam infor-
tunantem ipsam.

C Accidunt aut infirmitates: cum infortune pū-
cto mō associantur in figura soli vel lune: mō ra-
men contrario. i. vt soli associēnt z sint matuti-
nales et associēntur lune z sint vesptinales.

C Et accidunt infirmitates qñ infortune steterint
in manerie quā diximus habēdi picipationē d
figura cum sole et luna hec tamē est alio modo
q. s. participatio infortunarum cum sole ifor-
tunis existētib' matutinalibus. z cū lūa p-
ticipatio sit ifortis exstib' vesptialib'.

C Hanc regulā iam narrauit ptho. i pcedētib': nihilomin'
vult repetere istud in hoc loco vt intellectum nostruz bñ
informet. z est hec regula: qz quando infortune inuēte fue-
rint cum duobus luminariibus vel cum vno aut qz sint in
opposito eorum: aut in quarto gradu per gradum accide-
nt infirmitates si matutinales fuerint infortune in compara-

tione solis aut vesperti nales si fuerint i cōparatiōe lune.

C Illud autē qd generaliter ex infirmitatib⁹ cōtinget est id quod subiungitur: Complexiones vētris nati: faciet saturn⁹ frigidā z valde flegmaticas: aut ex humorib⁹ ad mēbra discurrentibus macilētū: morbidū z ictericū: plagā ēt in testinis: tussim: sputū: canleg atq; leprā: z cū his oībus accidet mulierib⁹ dolor vulue. Mars autē sputū sāguinis z melācolia q̄ ex nigris colorib⁹ puenit: apostemata in pulmone atq; scabiē: z cū hec accidet ei semp ipedimēta ex icisionibus z adustionibus i eo factis pp infirmitates q̄s in occultis locis patient: vt sūt sic⁹ atq; fistule: z id qd i corpe nascitur z amplificat: aut quēadmodū sūt vlcera calida ignea: necnō z vlcera q̄ corrodēdo crescūt: mulierib⁹ ēt cū his accidet pnerozum aborsus z eozum detruncatōes.

C Et infirmitates q̄ gñaliter accidet erūt ita: qz facit saturn⁹ de cōplone vētris natū frigidū: z erit multi flegmatis z humorū descendētū ad membra: macrū erit z infirm⁹: hēbit colorē oculoz z corpis mltū crocēū: z i testis vulnera: tussis: vomet qd comedet: z patiet dolores yatus q̄ dicit colica: et lepra: et cū hoc accidet mulieribus i matricib⁹ dolores. Mars vero facit natū sāguinē spuere: sibi vulnus i pulmone z scabiē: et accidet inde sibi q̄ dolebit pp p̄bustionē q̄ fiet ei: aut pforabit per loca coop̄ta occasiōe mali exit⁹ vt fistule et emoroydes: aut res q̄ nascitur i corpe vel p vulnerib⁹ multū calidis et cōburentibus: vl p plagis cōmedētib⁹ carnes: et accidet cū hoc mulierib⁹ mor⁹ filioz quos i vētrib⁹ deferūt. vl q̄ putrescēt aut dispdētur i eis.

C Jā scim⁹ q̄ qñ infortune sūt potētes z vānatrices luminariū: id qd accidet i corpore erit pestilētia. z qñ fuerit debiles accidet infirmitates. Et p̄tho. dat nobis rōnē i B loco pp qd ē: z ipi⁹ vba declarata sūt: z glosa q̄ idigēt ē hec: vt intelligas qd significāt vba p̄tho. id qd dixit: vter nati: vult dicere oīa loca vacua q̄ sūt i corpe: sicut ē vter: cerebrū: z vacuitas pectoris z stomachi: z intestinoz: z matricis. Et humores q̄ descēdūt: vult dicere humores q̄ p yrīnā descēdūt: z qz flegma acetosū z salū macrescit corp⁹: et mēbro rū vulnera iteri⁹ accidūt ppter būores q̄ descēdūt ibi: conuenit qd ille q̄ fuerit i tali statu sit macer multū. Et manifestū ē qd flegma qd descēdit a capite ad pect⁹ facit tussim z vomere cibaria: et colica accidet ppter flegma qd p̄pigit in intestinis. z lepra pprie accidet qñ p̄tingit in corpe p̄p̄o p̄bure būores: z facit eos melācolicos. et hoc facit saturnus quando fuerit in aliquo locorum martis vl ei⁹ termino: damnat a duobus luminaribus vel ab vno: et si aliqd itelligis de nā: vba p̄tho. potes itelligere sine glosa.

C Predictē quoq; nāe stellaz q̄ adiūicē associātur i figura: pprias infirmitates i mēbris corpis qñq; faciūt: q̄s i augmēto malitie mercuri⁹ adiūuat. Saturnū. n. iūuat i ifrigidādo z pprie in decursu būorū ad membra z i eoz nocumētis.

Marsime at i bis q̄ ad palatū z pectus atq; stomachū discurrūt. martē vero iūuat i desiccādo z i bis q̄ ex desiccādo pueniūt: vt sūt cruste vlcerū: z escare: dubailē: z erisipilla: z ipetigines iniq; melācolia: frenesis: epilepsia: z bis filia.

C Et accidit in naturis suis quas diximus pp̄ticipatiōe figure que ē planetarū quā habent in mēbris corpis infirmitates pprie: et res viuās ea ad augendū has res malas ē mercurius qui iūuat saturnū: et cōcordat cū eo ad ifrigidādūz et maxime in eo qd currere facit būores ad mēbra et doloris pro humiditatibus et maxime q̄ discurrūt ad guttur et pectus: et ad stomachus: z adiūuat martē i desiccādo et qd accidet p̄siccatiōe sicut sūt pustule. quesse flare cortex ayalas eridas que fiunt incurtatiōem et exituras q̄ multū durāt. et apata cala que sunt coloris rubei sāguis cōburentis et lasēberē mole et ipetigies. malas et melolia q̄ amittere facit sēsū et stulticia q̄ fac hoiez stultū mltū z epilepsia et b̄mōi z talia.

C Quā mercuri⁹ miscebit cū q̄lz ifortuarū auget i ope suo q̄ si miscebit cū saturno auget ifrigore et facit reūa ad gntē dīcedere et ad pect⁹ z ad stomachū plusq; si saturn⁹ ēēt i capite suo. i. sol⁹ p se. et si fuerit cū Marte auget i dīccādo ita qd facit i curatiōes i spatul⁹ z exituras z apostemata calida z ipetigies malas z male nāe q̄ furit p corp⁹ facit p melan colias stultitiā feriēdi hoiez z res alias laboriosas.

C He iterū habēt qñq; pp̄rietates fm signorūz differētias i qb⁹ fuerit earū societas i p̄dicta figura q̄ sup duos angulos fuit. nā cancer: capricorn⁹ z pisces et oīa signa quorū figure siluestri b⁹ aialib⁹ atq; piscib⁹ assilant infirmitates pprie generāt que corrodēdo augmētāt: ipetigies quoq; excoriatiōes scrofulas fistulas: lepras: et bis filia. Sagittari⁹ at z gemini faciūt casū z epilēsiā: et bis similia.

C Hēbūt ēt he infirmitates pp̄rietates fz diuer sitatē signorū i quo erit p̄cipatio figure quā p̄ dixim⁹ q̄ sūt duo āguli. ita qd cancer capricorn⁹ z piscis et oīa signa que habēt figuras aialitū siluestriū q̄ assimilāt figuris piscamis faciūt pprie infirmitates q̄ sp̄gūt p corpus et ipetigies z infirmitatē q̄ dicit d̄fectus cordis z dolorē lūborū z fistulā z leprā z b̄mōi tlia. Sagittari⁹ z gemini faciūt infirmitates d̄ qb⁹ cadit. bō ad terram et epiliam.

C Vult dicere qd infirmitates quas facit q̄lz ifortuna sūt diuer se fm nās signorum i qb⁹ sūt z naturaz ascitis et septime: z he quas faciūt cancer capricornus: et piscis et oīa signa et loca habētia figuras aialitū siluestriū: z q̄ sūt que vadūt p corp⁹ et comedūt carnē. et q̄libet die crescūt sicut ipetigies scabiles sicca lupinelli fistule: lepra et huiusmodi talia. Et infirmitates quas faciūt sagittari⁹ et gemini sūt q̄ faciūt boiem cadere z i bis q̄ trāspōnūt et amittūt sēsū sicut palis totū corpis z suffocatio matricis mulierum ei:

Tractatus

epilepsia: Et postquam ita est conuenit ut distinguas res que sunt in hac regnula secundum quod fuerit natura parte infortunie et iudicabis qualibet secundum hoc verum. Si mars vel mercurius fuerit in sagitario vel gemini faciet epilepsiam et saturnus in his duobus locis faciet paralysin totius corporis. si aliquis eorum infirmitatem corporis significauerit.

Cumque in postremis partibus signorum stelle fuerint accides infirmitas proprie in corporis extremis apparet: quod euenit proprie in pedimetis ei et trigetia: et proprie in humeris decursus: per quos lepra puenit: et si maioris parte podagra et ciragra inde triget.

Et quando parte fuerit in ultimis gradibus signorum erunt pestilentie et infirmitates quas faciet in extremitatibus corporis proprie. et accides hoc proprie danti eis eueniens ex decursu humorum ex quo fit lepra et podagra et ciragra in pedibus et manibus.

Hec est alia regula extracta a situ planetarum infortunarum in signis: quod quando fuerit in finibus signorum: erunt infirmitates que accident in extremitatibus corporis: sicut est lepra et podagra. Et si fuerit in principibus signorum erunt infirmitates et pestilentie in membris principalibus: aut in facie aut in tali loco.

Cum hec ita fuerit si fortunie non associetur in figuris stellis infortunatibus que sunt horum occasio: nec luminaribus et in angulis extrinsecis: erunt infirmitates et impedimenta inde puenientia valde grauia et incurabilia. Idem iterum eueniet cum eis associatur in figura: et super eas eleuate fuerint fortune vel magis fortes.

Et si hec sic se habuerint isto modo: et aliquis plura participat non habuerit cum plerisque infortunatis facientibus istud et luminaribus si fuerit in angulis erunt pestilentie et infirmitates que accident nocentes multum: ita quod nullus curabitur. si erit quando cum ipsis participat non habuerit si parte fuerit altiores eis: aut fuerit maioris posse.

Vult dicere quod quando infortunie fecerit aliquam infirmitatem in corpore: non testificabit infortunis: neque luminaribus aliquam fortunam nisi infirmitates ille. neque pestilentie liberabitur: et erunt multum nocentes si si fortunie testificabitur obicit et infortunie fuerit vel maior.

Cum autem in suis dignioribus figuris: et fortiores infortunius que sunt operum occasiones fortunie fuerint: tunc non erunt impedimenta turpia: nec ad verecundiam: erunt etiam infirmitates leues que cito quiescunt: hoc si erit eueniet cum fortune fuerint orientales.

Si fortunie fuerit in figuris orientalibus: et eleuate super infortunias facientes re illam: et pestilentie non durabunt multum: neque erunt turpes: et infirmitates erunt leues et cito quiescunt: et leuiter mutabuntur: si erit si orientales fuerint infortune.

Vult dicere quod quando testificabitur fortunie: et fuerit in se fortes et infortune debiliores eis: pestilentie turpes non erunt: nec corpus per eis minus valebit: et infirmitates similiter leues erunt et cito quiescunt. et si cum hoc fuerint fortune orientales et quod exeant ante solem: cito sanabuntur.

Iuppiter etenim occultat impedimenta: et quiescere facit infirmitates aliorum auxilijs ei causa pecunie vel probitatis attributis.

Quod natura iouis est cooperire pestilencias et infirmitates remouere vel mitigare cum auxilio quo proprie

studia bona hominum patientes iuuantur.

Vult dicere quando iuppiter aspexerit pestilencias cooperit et egritudines mansuescit cum auxilio quo de bonis se iuuabit et eorum alig se iuuabit egritudinem mitigando.

Cumque fuerit cum mercurio delebit infirmitates cum medicaminibus: vel per iustorum medicorum medelas. Veniat decorabit impedimenta parte quodam decoratiois causa: diuis occidit vel proprie infirmitates quoque quoque modo leuit et eas medicaminibus diuina occasione prouenientibus cessare facit.

Et si fuerit cum mercurio egritudines proprie medici nam quiescunt et bonorum custodia per physicos. Et veniat egritudines et pestilencias alleniat alleniameto gratia diuina miraculo: vel proprie aliquem proprie vel homines sanctus: et egritudines mansuescit cum medicinis vel custodia ex parte dei proueniens.

Vult dicere quod quando veniat aspexerit afflicat aliquam pestilencias quas facit infortunis: quod enim habuerit eas est dei puenia ita quod bona opera eius faciunt eum habere amorem hominum nec te debet eum pestilentie illi: reputabit tamen homines quod homo ille primus habuit a deo propterea: Et si accides fuerit infirmitas et non pestilentie quiescunt per rebus que fieri dicuntur vel alicuius characteris que sibi ponentur ad collum et alius talibus que accepta sunt ab amicis dei vel per somnia ab amicis proueniencia.

Et si saturnus cum ea fuerit: erit hoc notum et manifestum: vel bonum equipollens. Et si mercurius cum ea fuerit fiet hoc cum proficuo et lucro patientis quod propter hoc patiet illi continget.

Et si saturnus fuerit cum ea erit res illa patefacta et detecta et filia et si mercurius fuerit cum ea erit illud cum auxilio et profectu quem habuit ille qui pestilencias vel egritudinem patiet per re illa quam habet.

Vult dicere quod quando saturnus fuerit cum venere erunt pestilencie et egritudines et afflicta mentum et mansuetudo eorum res omnino strate et apparentes multum. Et si mercurius fuerit cum ea habebit proficuum et utilitatem per egritudinem vel pestilenciam illa: quod crederet homines quod deus auferre vel afficere voluit ea sibi per amorem quem habebit cum eorum propter hoc cupiet homines sibi facere mercedem et bonum.

In qualitatibus anime nati. Cap. XIII.

Dixit datus. Postquam perfecit regulas quibus scire possumus statum unius personis hominis que est corpus et pestilencias et egritudines accites eide: nunc vult nobis regulas demonstrare quibus scire poterimus statum secundum personis hominis que est anima.

Modum quod quod quo corporis accitia agnoscitur est hic quem diximus. Et aiatum quo qualitatibus id quod proprie intellectui et rationi pertinet per mercurium qualitates spiritus agnoscit.

Pars etiam. que scire perquirimus accitia corporis est sicut diximus cum aie statum que sunt in parte rationali spiritus sciri possunt a statu in quo mercurium videbimus.

Stat autem sunt boni maiores qui virtutes dicuntur et malicie que vicia nuncupantur. Et apparet quod erit per recipiendo unamquamque rerum istarum et statum in quo mercurium videbimus est propter quod habet horum naturam et statum iste opponitur de signo in quo moratur mercurius et de omnis signi et de applicatione vel separatione ipsius ab alijs personis: et rebus que in hoc demonstrare sunt regula vero qua scire poterimus factum anime rationalis et omnium suorum statum acceptum est.

de complone mercurij q̄ cōponit ex his reb⁹ quas dixim⁹.

C Illud at qd ē irrōnabilitatis exaltatio dñi lūi-
narij grossis corpib⁹ ppingori qd luna dī: nec
nō ex stellis i figura ei associatib⁹: et cū ea alicui
sal talinchi ref babētibus deprehenditur.

Et qd d ea fuerit i pte nāli sciri p̄ a lūinari qd
ē vicini⁹ spissis corpib⁹ qd ē luna: et a plūis cū
qb⁹ bz de figura participationē per applicatio-
nem ad eos vel separationem ab eis.

C Qd dixit i pte sua nāli: vult dicere de bonitatib⁹: et alijs
q̄ sūt i pte vegetabili et virali. Et qd dicit poterit sciri a lūi-
nari qd ē vicini⁹ spissis corpib⁹: vult dīe d corpib⁹ i qb⁹ mo-
rat luna. Et bñ docet vba sua: qd regula q̄ scire poterim⁹ fa-
ctū aie irrōnalis et oēs stat⁹ ei⁹ sp debem⁹ accipere a cōplone
lune ea. s. q̄ sibi test d nā ei⁹ et signi in quo ē et a dñis dignita-
tū suar⁹: et loco i quo ē i p̄p̄tōe angulor⁹: et ab ei⁹ applicatōe
et separatōe: et ab oib⁹ alijs statib⁹ ei⁹ q̄s narravim⁹. Et postq̄
ita ē regula q̄ scire poterim⁹ factū totū aie gñalr ē a statu
quē hēbūt mercurius et luna boza natiuitatis: et sepabit aia
rōnalis a statu mercurij: irrōnalis vō a statu lūe. Et ē noto-
riū qd qñ bi duo p̄te applicuerit vnus. s. alter: vñ aliq̄ cor-
dātia fuerit inter eos: factū aie ordinatum erit: et cōors inter
eos. Et si mercurij fortior fuerit aia irrōnalis obedit rōna-
li. et si luna fuerit fortior eis: similiter ille q̄ fuerit i signo di-
recto: erit dñs eius qui fuerit in tortuoso.

C Quapp qm mor⁹ aie eiusq̄ qlitates multorū
sūt modor⁹: vt eor⁹ iuestigatio vno eodēq̄ calle
plano et qualrcūq̄ pcedat nullaten⁹ puenit: sed
vt multis obfatuōib⁹ diuersisq̄ cōsideratiōib⁹
attendat: eo qd signor⁹ dñi i qb⁹ lūa mercurij
qz et eor⁹ dñi fuerit: pprietatū aie qlitates mul-
tū iuuat. Societates itē figuraz stellar⁹ in p̄di-
ctis respectu solis et angulor⁹ p̄te habētū: quali-
tates quoq̄ naturis vnusculiusq̄ stellar⁹ pro
p̄te anime moribus auxiliantur.

C Postq̄ res ē i motu aie i statib⁹ ei⁹ maneriez
multaz cōuenit vt inq̄sio nostra i eis nō sit res
simplex solūmō: nec quomōcūq̄ accidit: imo
fieri dī cū maria diligētia et diuersis rectificatio-
nib⁹: qz diuersitates signor⁹ i qbus fuerit luna et
mercurij et plie dispositores eaz multum adiu-
uat i statu pprietatū aie: et magnū cōfert auxiliū
Silt participationē signor⁹ planetaz quā prem-
bñt i eo qd dixim⁹ i p̄ticipatione quā habent ad
solē et angulos: similiter status pprios nature
cuiuslibet planetarum adiuuat i motu anime.

C Hoc documētū ē glosa et interpretatio stat⁹ i quo erit mer-
curij: et stat⁹ i quo erit luna boza natiuitatis. qm postq̄ qlz boz
statū ē p̄t i multis et diuersis figuris: ita qd eaz qls signi-
ficabit de statib⁹ aie aliā rē quā significet altera: oīz qd iudi-
cū accidētū aie sit multaz maneriez. Cōuenit ē vt inq̄-
sio accidētū aie nō sit sola res vna quocūq̄ mō accidat:
s. sit cū maria diligētia et rectificatōe figuraz diuersaz: et
diuersaz figuraz quas hēbit mercurij et lūa: qz diuersitas
naturaz signor⁹ i qb⁹ erūt vnusq̄qz. s. boz duor⁹ pliaz: et
id qd facit p̄ticipatio vni⁹ cū altero: et diuersitas nāz dispo-
sitor⁹ suoz: et p̄ticipatio quā hñt cū eis: et sit eor⁹ i mūdo: et
sit eor⁹ i natiuitate dat i qlibz baz rez pprietatem suā nate
ale sepatā. Et postq̄ ita ē res: accia aie demonstrātes sui qz

stat⁹ sciri possūt apponēdo mētē i his reb⁹ oib⁹ separatiz i q̄
libet rez. qz qñ sciēm⁹ simplices et iuenimus quot eaz iun-
gūtur scdo vel. 3. vnā cū alia cōpōem⁹: et iudicabim⁹ s. cō-
plexionē vicētem sicut multoties patefecim⁹. Nā vidi ali-
quos astrologos aliqd de hoc capi. nesciētes: et quādo mētē
apposui ad eos iueni qd nihil itelligebāt d toto eo: qd ē p̄te
ritū i hoc libro. et itellexi qd debilitas suozū itellēctū erat
i hoc capi. qz nihil itelligebāt de caplis p̄cedētib⁹. ver. g. qz
itelligit id qd docuit p̄tbo. i fine cap. diuisionis natiuitatū.
et fine ca. parētū qd nō possint itelligere rōnes q̄ sūt i hoc li.
quē p̄tbo. ordinauit qm B ē sicut id qd ē i euclide et libris geo-
metrie: qz rō boz libroz secunda negt itelligi nisi p̄ma p̄-
mit⁹ itellēcta: et q̄ itelligere p̄mā omisit secundā itellige-
re nō valebit. vñ talis ē liber iste. Et sicut ille q̄ fillos nō in-
telligit non poterit demonstratōne itelligere: et ille qd nō in-
telligit p̄positōes nō itelligit fillos. et qñ nō itelliges p̄tes
p̄ponū nō itelliges p̄pōnes. Silt qd nō itelligit p̄tclaria q̄
accipim⁹ d aia vnde reglā gñalis p̄ponit: nō itelligit regu-
lā gñalē. Et ita varia bas res p̄tclares et sunt. 6. P̄tia ē nā si
gnorū. Secūda status quē hēbit mercurij i cōparatiōe lūe.
Tertia p̄ticipatio quā ipi ābo hēbūt cū alijs plis. Q̄tia
nā pliaz dispositōrū. 5. id qd facit stat⁹ sui situs i cōparati-
ōe mūdi et i cōparatiōe solis. 6. id qd facit stat⁹ sui sit⁹ i na-
tiuitate et i cōparatiōe āgloz. et p̄tbo. docet vnāq̄qz rerum
istarū particularium et dicit.

C Ex signis igi mobilia gñalr faciūt aiaz res vni-
oniz et vniuersalitatiz atqz ciuitates diligere eaz.
Itē laudē affectare p̄pellūt: ac dñis cogitare et
ē acuti igēij: laudabilis mor⁹ iuestigatrice: libe-
ralē: alijs bone opionis et i stellar⁹ iudicijs p̄taz.
C Signor⁹ at eor⁹ gñalr mobilia faciūt animas
amatrices rez pluriū et ciuitatū: et faciūt eas silt
amatrices laudis reb⁹ dñis p̄ncipis. s. riles. boni
mor⁹ laudari magni besitij. magne i q̄sitiōis i re-
b⁹ bñfaciētes alijs: boni cogitar⁹: dādi silitudinē
bonaz reb⁹: sapiētes iudiciorum astronomie
et damnationum.

C Vlt dicere de signis id qd dixit gñalr q̄ sūt d nā p̄ticipa-
bili: qz p̄p̄ hanc nām quā bñt significat rē p̄pria. et eor⁹ qd
libz bz significatiōe p̄p̄am p̄tinerē ad ipa. Et qz bec signa
mobilia significāt p̄ncipia quattuor tēporū p̄uenit vt signifi-
cēt fm hanc nām de reb⁹ p̄pli et ciuitatū et ville bonā famā: et
iuenire d reb⁹ acceptis ex p̄te dei q̄ oē fuerūt in lege. Et p̄-
uenit vt significēt fm nām subtilitatē et alia oia q̄ p̄tbo. nar-
rauit: qz p̄ncipia sūt sp̄ maioris fortitudinis q̄ ea q̄ sequūtur.

C Oia faciūt eā multiformē: leuis mutationis:
difficiles ad cognoscēdū: agiles: amāre: instabiles:
dolosa: multiuola: amatricē musice: habile: p̄spi-
cacia intellectus: penitibile.

C Signa vō duor⁹ corpoz aiaz diuersor⁹ morū.
leues i mūtādo: s. graue ē itelligere boib⁹ qd vo-
luerūt stultas leues ad mōuēdū sē. ij. māeriebus
amatrices res multas et diuersas p̄cupiscentes
musice dilectrices pigras tardas et cito ei⁹ qd
faciunt penitentes.

C Qz signa duor⁹ corpoz significant fm hanc p̄ncipalem
nām qd habent plus p̄uenit silt talē significatiōe i anima
qualis conuenit huic nāe: et qd narrauit p̄tbo.

C Signa vero fixa faciūt eā rectā ifallacē: imo
bile: boni igenij: quietā: itelligētē: patientē lat o

Tractatus

rem: tolleratrice: rigida: refrenatez voluptates inuidam voluntatis: efficacem: imitatricem: amatrice pteniosā: trāsgressoriā: icōuertibiles.

Et signa fixa aias iustas faciūt que se nō decipiunt fixe ac firme nature: magne maturitatis: intelligibiles: patientes: laborūz amatrices fatigationis duras et fortes: a vicijz abstinētes: et apertu ire retentrices: demonstrationes bonorum cōsiliozum: perfidiosas dulcia inobedientes: et se pro re modica nō mouentes.

Natura cois quā hnt signa: est facere durabilitatē quat tuoz tēpoz et gescere i suis naturis puenientibus eis. et propterea significant signa fixa i oī re significationē cōcordantem cum sua natura cōi. et ideo expedit vt significet in statibus aie res cōcordātes cū sua nā: et sūt ille qd dixit pthole.

Et stellarū qualitātibus earūqz figuris: id qd oriētale fuerit et ascendens: proprie autēz id qd in sua almina sibi ppria fuerit: faciet aiam liberam idoneam: et in suis ipsius cōsilio confidentem: rigidam acuti ingenij: largam et apertam.

Et status planetarū orientaliū et earū figure. dico qd illi q sunt oriētales ascendētes: maxie illi qui fuerint in aspectu suo speciei ad se pertinetis: faciunt animam liberam: simplicem separatam cum suo consilio: forte subtilē: acutaz: et se leuiter non permutat.

Postq narrauit naturas cōes signoz planetarum quas hnt p suū sitū ad pparationē mūdi. et dixit q oīs planeta q orientalis fuerit ascendēs: et maxie si fuerit in aspectu suo faciei pntē: ad eū. et tu scis b totū a glofa pmeptis: si talis pta fuerit dispositoz operis aie: significat qd erit libera simplex sepata cū suo cōsilio: fortis: subtilis: acuta: nullatenus retrocedit. qm tal stat⁹ pta⁹ significat vi magnā quā hnt planetē: et q sunt in bono statu: et propterea conuenit eos talem significationem habere.

Stellarum autem matutinaliūz stationes: et cum in medio celi fuerint: faciunt animas cogitatrices: fixas memores: quietas: intelligentes: magnanimas: immobiles: inconuertibiles: infallaces: cognoscentes: operarias: inuestigatrices: in veris scientijs peritas.

Et statio planetarum quando sunt matutinales vel quando sunt in medio celi: facit animas cogitatus magni: fortes: non permutabiles: memores: graues: intelligibiles: magni cordis: immobiles: sine fraude: bone discretionis: operatrices ac perquisitricēs: nobiles: sapientie certe.

Id qd dicit statio pstarū matutinaliū vult dicere de statione pria: Et iā demonstrauim⁹ in pcedēti qd plāete i hoc statu erūt cōplete fortitudinis et propterea cōuenit qd significet in reb⁹ aie res cōcordantes cum tali re qualē ista et id qd dixit: vel qd sūt cū re medij celi: vult dicere i decima domo quoniā angulis iste ē magis cōplete fortitudis oibus alijs. iz. domib⁹ sic demonstrauim⁹. et ptea pūit vt pte hēant i hoc loco talē statū qualē hnt qd sūt cōplete fortitudinis. Et quādo plāeta fuerit i alijs boz duoz loco:z siue sta

tuū. i. i sua statione pria vel i medio celi significabit in anima id qd ptholomeus narrauit.

Ascensiones quoqz stellarum in noctis exordio et earum occasus faciunt animas leues. agiles: debiles: laborūz itoleratrices: leuiter passibiles: ifortūatas: pusillanimes: efficacitricēs: pusillanimitē magnas: tentantes: fessas: tarde: mobiles: solitarias.

Planete tamē i noctis picipio ascendentes: et oriētales faciunt aias leues: stultas: debiles: nō sufferentes laborē: leuiter pmutabiles: viles ifelices: dubitātes: mobiles inter vilitatē et exfortūi non fessas ponderosas duri motus.

Qū pte ascendūt nocte media tūc sūt i opposito solis: Si mlti qd occidūt i fine noctis. et i tali statu minuit vis sua qualibet die: vnde cōuenit qd in tali statu significant in statibus anime rem ad se ptenētē.

Stationes quidē stellarū vespertinaliū et cū fuerint in celi medio qui sub terra ē: occasus etiaz veneris ac mercurij vespertialis: cū tēpus diurnū fuerit et earūde matutinaliū occasus cū tempus nocturnū extiterit. redde raiam mūdā: purā: et sepsatā icōueniētis memorie: illaoratricez. nullius laboris amatrice: rerū secretariū inuestigatrice: et occultorū inq̄sitricem: velut nigromantie absconditorū: rerum altissimarū: ac scie istrumtorū et machinarū opum mirabiliū et iudiciorū stellarū. eaz etiā faciet prophetatrice: et bz artes augmētatrice: sōniorū iterprē. et his similia.

Et statio planetarū vespertinaliū et illi qui in angulo sunt sub terra vel qd sint venus et mercurij vespertinales et occidētales: et fuerit natiuitas diurna aut si fuerit matutinales occidētales et natiuitas nocturna opabunt i aia subtilitatez magnā bonū sēsi et bonū intellectūz nō erit i memorie bōe nec laborator nec diliger fatigari nihil hominus erit rex coptaz et secretarum inquisitor ac rerū absconditarū sicut nigromantie et rex residuaz sciēdi artificia vt istia et faciēdi extraneitatis et trāsgettamēta: astrologie iudicia: diliget phiā auium auguria et erit sōniorum interpretes et his similia.

Statio planetarū vespertinaliū ē statio secūda. et manifestū ē qd eozū vires erūt in hoc statu mediocres inter fortitudinē et debilitatē. et quādo planeta fuerit i medio celi sub terra erit in angulo quarte domus: et manifestum est quod vires eorum in hoc statu mediocres erunt inter fortitudinem et debilitatē. Et quia sunt in angulo quarte: habent potentiam: et qd virtus eorum non transit ad terrā: habent debilitatē. vnde conuenit qd vtraqz barum duarum rerum significet in anima res cum tali statu concordantes. Et qd venus et mercurius non habent oppositionē cum sole statum eorum addit in hoc loco: et narrauit status inter debilitatē et fortitudinem: vt p hoc alios status intelligere possimus: et dixit. qd quando venus et mercurius fuerint occidentales vespertinales si de die fuerit vult dicere quando fuerint occidentales a sole in natiuitatib⁹ di

utrisque erunt mediocres iter fortitudinis et debilitatis. et dixit. qui fuerit orientales si die nocte fuerit. vel die qui fuerit orientales in nocturnis: sunt mediocres iter fortitudinis et debilitatis. et hoc concordat cum statibus planetarum superiorum. et docet B. dictum: quod qui venus et mercurius fuerit occidentales in nocturnis: sunt potentes: et sunt in nocturnis: diurnis si fuerit orientales: et tunc significabunt in statibus anime res quas narravit de planetis superioribus quando fuerit in suis stationibus primis. et secundum hoc exemplum accipies et alios res. Et postquam hoc profecit dixit rationem quam intelligendum quod planete que sunt mediocres iter fortitudinis et debilitatis: significant in statibus anime res concordantes cum tali natura: et sunt hec ut sit anima subtilis et boni sensus: nihilominus erit rixose nature: nec laborator: nec laboris diliget. et sic sit ita: erit perquisitor rerum cooptat secreta postulant: sicut nigromantia et resupiores: facere artificia: et ista res villarum vel maneriarum: extraneitates et miracula: peret iudicia astrologi per phasiam: diligit auium auguria: somniorum interpretationes: et hoc filia. Et hoc statuum quos narravit per holumenus alii sunt perveniens ex meditatione signorum que sunt iter fortitudinis et debilitatis: sicut est acuitas sensus: quod est cum modica recordatione et cum pigritia: et eorum sunt: quod hi significantes sub radice solis sunt cooperiti: vel vadunt ut cooperiantur sub eis: sicut petentes res cooperatas secretas: hoc talia qualia per holumenus narravit: et est hec interpretatio verborum suorum. Adhuc enim intelligimus quod nobis dedit status quatuor planetarum. Primus est id quod significat quando sunt orientales ascendentes per sciendo ex eo id quod significat qui sunt occidentales descendentes: et id quod significat quando sunt in suo aspectu facit ei ad se pertinere per sciendo ex hoc contrarium. Secundus est id quod significat quando sunt potentes in sua statione prima per sciendo inde id quod significant quando sunt debiles. Tertius est id quod significat quando sunt oppositi soli per sciendo inde id quod significant quando sunt sub radice solis. Quartus est id quod significat quando sunt mediocres iter fortitudinem et debilitatem: ut quando inuenerimus aliquem planetarum qui non sit in istis quatuor figuris commisceamus statum suum secundum suam operationem ad duos fines inter quos erit planeta: et dabimus significationem parti ad quam magis tenderit: et tu sic intelliges et sic iudicabis.

Cum stelle que regunt aiarum disponi dominantur in suis locis suisque habet sibi proprias atque similibus fuerint: sicut in premissis explanavimus: aiaz proprietates aptas faciunt: quare effectus nihil ipse dire poterit: et quantum vnaqueque parte sola manebit et prosperabit. Maxime aliter cum vne eadem stelle duorum locorum dominatrices fuerint. id est ut loco mercurij qualicunque associetur in figura et luna scpenit vel habuerint cum ea alicuius. quod si non ita fuerit ut dictum est. vel si in locis sibi non propriis extiterit earum proprie nature: qualitates anime non apertas: sed occultas faciet et imperfectas que non prosperabuntur.

CSimiliter si cum istis planetis gubernatores factorum anime fuerint in suis habitibus: ad eos pertinere et concordent se cum eis. sicut superius ostendimus: facient animas fortes: nec eam aliquid turbabit quin compleat id quod velit. et sibi accidat regere ex se ipso. et ponet ante illud quod incipiet: et maxime si planete gubernatores duos loca fuerint ambo unus. quod habeant participatio

nez cum loco mercurij: quodcumque sit. et separet a luna qui sibi applicet. Tunc si hoc non fuerit. sicut diximus. aut quod sunt in locis non pertinentibus ad suas nature proprias facient animas non fortes. paucas coptas. non completas nec quod incipit ponunt ante.

Ostendit nobis sibi in hoc dicto res. et contrarias ut duos statum mediocres intelligamus per eas qui sunt iter ipsas. Nam manifestum est sicut contrarium unum scierimus quod aliud oppositum suum scire poterimus. et hec contrarietas de qua loquitur in hoc loco est una que est magis completa: quod planeta sit in loco suo pertinenti ad eum: sicut est domus aut exaltatio: vel ei terminus: aut quod sit in suo habitus ad eum pertinenti. et hoc est quod planeta diurnus sit in loco diurno: et nocturnus in nocturno. et generaliter quod sit in loco concordantie cum eo. Quis non sit sua domus nec exaltatio: nec eius trigonus nec terminus. et hec est res una ex duobus contrariis que dat vel parte cum qua de statibus anime habeat rem que ad ipsum pertineat. et est quod erit fortis in suo seculo et reget se suo consilio et quicquid incipiet poterit ante: et his similia. Aliud contrarium est quod sit planeta in tali loco et habitus quod ad ipsum non pertineat et hoc dat planete debilitatem propter: quam habebit in statibus anime rem sibi convenientem sicut ostendere nullum bonum minutionem vilitatem in omnibus suis maneriebus et quod incipit non complet et quicquid aliud dicit per holumenus expedit nobis totum.

Nature vero stellarum illis dominantibus vel super eas elevarum animarum humanarum opera rigida: suisque subiectis nociva faciunt: velut iniusti homines et iniqui: quibus propter infortunarum similitudinem hec contingunt: que cum dominatur ipsorum motus ad alios impedendum leues faciunt quod nihil prohibebit: nullaque erit in eo difficultas. Cum autem istis dominantur stelle que fuerint ex habitibus earum habitus contrariis eos infirmi nominis esse faciunt nec prosperabuntur: et ex eis supplicia sumentur.

Et nature planetarum exaltatum super eos faciunt facta aiarum fortia et nociva super habentes posse sicut superbi et mali in quibus hoc accidit propter concordantiam planetarum infortunarum si fuerint gubernatores faciunt eos agiles et leues ad malum faciendum sine disturbance aliqua vel labore quem in hoc habeat et hoc faciunt discopere. Et qui alter planeta qui fuerit in habitibus suo contrario dominatur super hos planetas faciet ex hoc in factis anime quod natus erit vilipensus infortunatus et penas: et de decus assequetur.

Vult dicere quod planete gubernantes in gubernatione mercurij et lune si fuerint infortune exaltate super eos: et fuerint potentes significant quod natus erit superbus et mole primarius et agilis pro malo aliis: si tamen faciendo fideles fuerint infortune significant aliud: ita quod natus erit superbus et malus. Si ipse autem ille que fuerit eleuate super eos fuerint concordate: et si fuerint de habitibus contrario: una scilicet alii faciet natum vilem infortunatum: penes propter malum quod faciet receptorem.

Nec non etiam quemadmodum iusti homines et qui quibus per similitudinem fortunarum

Tractatus

hoc accidet: sup quas cum nihil eleuetur: alijs
benefacere gaudebunt: et illud comendabunt:
nec aliquod eis inde damnum priuget imo eo
rundem bonitas sui proficui erit occasio. Cum
autem earum contrarie stelle super eas eleuen-
tur: ptinget predictoruz contrariuz: et propter
eorum molliciez atq; quietem dilectionem eti-
am in hominibus et pietatem: paupendentur
ab hominibus et culpabunt et eis violentia iferet.

CSicut boni et iusti qui sunt propter concordi-
am planetarum fortunarum si alius planeta non
fuerit super eos eleuatus: erunt leti et gauisi de
bono quod alijs facient: et pro fortunatis et lauda-
tis se inde tenebunt: et habebunt ex hoc voluta-
tem: nec inde eis malum eueniet: sed magnus ho-
nor et proficui. sic si dominabitur super hos pla-
netas alius planeta contrarius res conuerse eue-
nient sibi pro mansuetudine et pietate sua: et per
amando et dando dona: et multa facient ei iniu-
riam magnam.

ENatiuitates bonorum et iustorum sunt quibus dominantur plures for-
tune super mercurium et lunam: ut super eos non exaltet alter planeta
natura tales natiuitates significant quod natus erit letus et contentus
de bono quod alijs faciet: et laudabitur pro eo sine eo quod eius peni-
teat et pro suo bono faciendo eueniet sibi proficui magnus et bo-
nor. tamen si planete fortune dominabuntur super mercurium et lunam
et se exaltauerint super eos: alteri plures contrarii suo habet: faciet
natum mansuetum vilipendentem propter amorem quem habebit ad
boles: et pro bono quod eis faciet: et de honestabit. Si multi fi-
ent contra eum superbi: nec poterit se defendere ab eis. Et
protho. docuit nos in hoc dicto et precedenti quomodo scire pote-
rimus: si natus erit bonus vel malus: et quam dignitatem ha-
bebit in quolibet suorum statuum. et si bene inspexeris in suis
verbis: et in hac glossa plusquam diximus intelliges.

Hec igitur est via generalis qua sensate et ra-
tionales anime qualitates pronosticantur. propter
tates autem particularium que ex stellarum na-
turis secundum earum dominium contingunt elocuti-
one generali edocebimus usquequo ad commix-
tiones que generali calle deprehenditur perueniamus.

Hec est regula generalis et communis qua scire pote-
rimus partem hominis que est in moribus et virtu-
tibus: volumus generaliter numerare status parti-
culares peruenientes propter naturas planetarum
secundum suas augmentationes: donec applicemus ad
compositionem que apparebit secundum regulam generalem.

Regula generalis de qua loquitur: vult dicere regulam que
componitur de regulis quas nobis dedit in statu anime: et
id quod dicit partem hominis que est in virtutibus et mo-
ribus: vult dicere pro anima irrationali. quia passionibus spi-
rituales sunt in hac parte solummodo: sicut docuit Aristoteles
in ethicis. Et id quod dixit volumus dicere status parti-
culares qui accidunt propter naturas planetarum genera-
liter secundum eorum dominia: donec applicemus ad compositio-
nem que apparuit secundum regulam generalem. vult dicere quod narra-
bit id quod faciet natura cuiuslibet planetarum quando non
fuerit in significatione sua per seipsam: et quando habuerit
participationem cum eo alio planeta: pro eo quod eius parati te-
neamus: ut accipiamus de eo quod necesse habuerim: et quod eum

iungamus cum significatoribus regularum et radicum genera-
lium quas ante docuit in eo quod preterit: pro eo quod sciamus de
illo nobis adiacere statum pertinentem ad quolibet natum. Et com-
uenit ut hec teneas in memoria tua promptum in isto et in
alijs talibus capitulis.

Cum solus igitur saturnus dispositioni rerum
animarum dominetur: fueritque dominus lune
et mercurii: si respectu mundi et angulorum con-
ueniens fuerit: natus iustos homines amabit:
et erit rigidi profundique consilij: in sui etiam ip-
sius consilio permanebit: laboriosus erit: et dis-
putator: quandoque autem a veritate modicum de-
clinabit eritque locuples et appetitor regni: versi-
pellis: thesaurizator: subterraneus: inuidus.

Et si saturnus solus fuerit in statu anime gu-
bernator et dominus loci mercurii et lune in bono
statu in comparatione mundi et in comparatio-
ne angulorum faciet natum quod erit amator ter-
rarum: magni et firmi consilij: laboriosus: secretarum
rerum perquisitor earum et diuinarum magnarum:
amator regum: violator alieni sumptus: et the-
saurorum locutor.

Bonus status quem habent planete in comparatione
mundi est ut planeta sit in sua domo vel exaltatione tripli-
cite termino vel facie ad se pertinente. et quod status
solus sit talis ut planeta sit potentior. sicut quando est ma-
tutinalis aut directus in cursu suo: et motus festini. Bonus
vero status quem habet in comparatione angulorum est
ut planeta sit in angulo et in suo habet vel in succedentibus
angulorum et debet hoc ordinari secundum ordinationem virium
duodecim domorum. et iam hoc patefecimus multoties.
Et manifestum est quod quando mercurius fuerit in hac ma-
nerie erit in meliori statu quem habere possit: Et propter
hoc conuenit quod sit in rebus anime id quod ad hoc pertinet
sicut dixit protholomeus: ita quod si alie regule quas antedi-
xit significarent res alias adiunxeris eas cum rebus istis.
he res quas inueneris concordantes accipies: et iudica-
bis secundum eam: et secundum illud quod maiorem habere si-
gnificationem inuenies iudicabis: et ita facies in quolibet
planeta. et conuenit tibi intelligere nec peras quod alia vice di-
cam tibi in alijs planetis.

Si autem in huius quod diximus contrario ex-
titerit ut inconuenienter videlicet existat natus
fuerit inuidus: vilis pusillanimus: insciens: in suo
tanti consilio permanens: inuidus: inaudax: ab
hoibus separabitur: in verbis dolosus: amator
occultationis et lugubris: iuerecundus: infortu-
natus laboris amator: neminem diligens: dece-
ptor amicorum: nunquam gaudebit bonorum malinolus.

Et si saturnus eius quod diximus fuerit de
uerso et non in bono statu faciet natum turpem
vilem parui cordis sine discretionem male cogni-
tionis reget se suo consilio: inuidum: solitarium
vilem ab omnibus separatum: mendacem dece-
ptorem: falsum et eclato diligit mendacitatem et placet
exueretur: infortunatus: laboris amator: amoris
nulli habebit: ab horribilibus et falsis suis amicis
semper tristis et dolens ab orebit bonos.

C Planete qui sunt conuersi ab eo q̄ diximus sunt malus: habentes situm in comparatione mundi sicut qui est oppositus domui sue vel exaltatiōis: vñ in dignitatibus planetarum discordantibus se cum eo. et q̄ sit vespertinalis vel retrogradus vel tardi motus et similis: et q̄ sit in malo statu in comparatione angulorum sicut in. 12ª vel sexta domo et q̄ non sit in suo balz. et his similia. hic enī docet nos ptholemeus de facto saturni duo contraria vt excolligas q̄ fuerit inter hec duo: ita q̄ si eū iueneris inter hos duos status quos dixit inspicere quis status est magis circa et dabis eidē statui maius posse q̄ alteri et minores de suis operibus tantū quantum aliud contrarium inclinatur: et id quod intelliges retinebis. postmodum aliud adde cum regulis generalib⁹ huius rationis et iudicabis s̄m significationem vincentem et s̄m id quod ei adiungitur magis de re vna: et tunc iudicabis rectitudinem: nec errabis: et s̄m hoc facies in quolibet aliorum planetarum.

C Et si ioui assimiletur s̄cōm quod prediximus eiusq̄ qualitas commendabilis fuerit: nat⁹ erit iustus: senes honorabit: eritq̄ sani consiliū: adiutor regni: cognitor: magnanimus: bone notitie dilector: amicorum: quietus: intelligens: patient: philosophus.

C Et si fuerit concors cum ioue in modo que diximus et in bono statu faciet natum liberum bonoratorum bonorum: tutorem senum: boni consiliū: adiutorem alius rei: semper factorem notum regum: magne orationis: amatorem suorum parentum: mansuetum intelligentem sufficientem et sapientem.

C Et si cum ioue habuerit concordantiam q̄ ipse et iuppiter sint gubernatores: aut q̄ vnus sit et alter eū aspiciat bono aspectu: vñ q̄ vnus eorū sit gubernator et alter gubernatoris ipsi: ita q̄ sit dñs domus sue aut exaltatiōis trigoni vñ his filium: hec ē rō concordantie: et cōuenit vt b intelligas sit in alijs pñs. Et id q̄ dicit q̄ si fuerit in alio statu cōuenit vt intelligas q̄ sit cōcordantia bona manerie inter eos ita q̄ sit inter eos aspectus bonus aut receptio et q̄ vterq̄ eorū sit in cōpatiōe mudi et agloz in bona manerie.

C Sed si huius stelle qualitas predictis contraria fuerit: nat⁹ erit ignarus bene facere: insensatus: circa diabolica conuersabitur: in oratorijs commorabitur: futura predicet: abhorrebit habere filios: non habebit amicos: morabitur in cryptis et speluncis cum hominib⁹ non conuersabitur: nec in eo quis confidet: erit insipiens: malus: debilis: honorem non amabit: penitēs: male receptionis: electionis male: laboris patiens.

C Et si status horum planetarum fuerit de conuerso eius q̄ diximus: faciet natum non vñ boni: male morigeratum: mali sensus: intromittet se de diabolicis rebus et malis: et semper stare diligeret: in oratorijs: diuinatoz: diffamatoz filiorum suorum: nullum habebit amicum: ab omnibus separatus: infidelis: malum queret hominib⁹: mali cordis: debilis: rediosus: honorem non diligeret: laborator male receptionis: et con-

tentus de omni re mala et vili transitor rerū: et dilator.

C Vult dicere q̄ mala cōcordantia q̄ est iter saturni et ioue qñ sint gubernatores facti aie: q̄ qñ ipsi ambo sint in aspectu inimico: vñ q̄ sint in comparatione mudi aut anguloz in malo situ vñ q̄ vn⁹ eorū sit gubernator aie in tali statu exñs: et alter aspiciēs se cū eo: de eodem aspectu exñs in alio tali statu et s̄cōm sicut onū est in glosa pñe pñs et alijs pcedētib⁹ glosis. Scies qñ talē iueneris cōstellationē q̄ natus erit talis qualis dixit ptholemeus. et conuenit prout diximus q̄ addamus has significationes cum regulis pñis vt sciamus proprium statum nati: et ptholemeus docuit nos status bonos concordantie saturni et iouis et concordantie male filii: ita q̄ quando concordantiā mediocrē iueneris iter eos s̄m q̄ conuenit indicabis: et compones iudicium rerū quas dixit in illis duobus statibus: et cum hoc poteris intelligere totum hoc dictum ptholemei: et id quod in alijs planetis dicit.

C Et si marti assimiletur et ipse bone qualitatis et laudabilis existat: erit natus non cognoscens: valde laboriosus: miser et imbecillis: nocens: magna cum timore tentabit: erit grauis barator: non pius: omnia paruipendet: immoderatus: bellicosus: animam suam ponet in timore: amabit conturbaciones: proditor erit: aliorum perturbator: inuidie pessime: pro euentu aliquo eius anima mutabitur: homines laborare faciet: vi preerit alijs: transgressor: odio reges habebit et principes: amabit hipocrisim: et victoriaz: inuidus: male profunditatis: erit grauis ad tolerandum: rusticitate plenus: intolerabilis: ostentator sui: iniquus: hominibus nocebit et eos vili ficabit ac odio habebit: nec mutabitur: nec alterabitur: intromittet se de pluribus et ab eis leniter recedet: erit artifex et studēs generaliter: etiā prosperabitur.

C Et si cum Marte concors fuerit et in bono statu faciet natum male cognitionis: laboratores: et vilitatum omnium: aliquando audacem: et quādoq̄ remissus male societatis: sine pietate: de honestatoz bonorum: vel durum rixatoz: ponet se in periculo magno: amator rixarū: falsus: infidelis: occisor: rector ire male: loquax: instabilis in factis et dictis: oditor bonoz: amator blandicie ac superbie: male voluntatis: de sufferendo fortis: austerus: et crudelis hominibus: factione mali: querelofus: malus violator: robator: de honestatoz: non cambiat se: nec mutat de malo: bellicosus: acutus: horum omnium malorum completor et fortunatus in eis.

C Aspicere ad naturam duarum infortunatarum quando participabūt in gubernatione anime et fuerit concordantia inter eos exñdo in bono statu: aut qñ vn⁹ eorū fuerit gubernator: et alius concordet cū eo existentib⁹ in bono statu ambobus quomodo faciunt anime nati res iste que multum inclinat ad mala.

Tractatus

Sed si hec stella fuerit in predicti contrarij: natū faciet eē depredatorem: ac viarum absciso rē: miserum: male qualitatis et mali lucrit: deum non timebit: nec aliquē amabit: blasphemator: perturbator: latro: deceptor: p̄ditor: interfecto: incestus malus: ipi: homicida: nigromanticus: depredator oratorij: fornicator sepulchroꝝ vio lato: et gñaliter nequam erit i oib⁹.

Et si p̄ta fuerit conuersus ab eo qđ diximus: erit natus robator: insidiator omnium i alijs cō plete maneriei: male vite: mali lucrit: deum non timebit: nec amorē habebit i eo: debonestator: dishonorator: interfecto: trufator: nigromāti- cus: oratorioꝝ robator et altarij: luxurie male: expoliator: mortalium defunctoꝝ: p̄ditor: et in oibus alijs factis suis nequā.

Hec facta significant nām duarum infortunarum exi stentium cū malo statu sūt modo malitie multe pure et vi tia mala. Et scias qđ habebit inde natus qñ adiunges cum alijs regulis quas dixit i statu aie p̄do.

Quod si veneri saturn⁹ assimilet: et ip̄a bone qua litatis existat: natus mulieres abhorrebit: senes et rōcinos amabit: eritq; male receptiois: bono rem si appeter: abhorrebit formosa: erit inuidus: male societatis: ab hoib⁹ segregabit et i sui ipi⁹ cōsilio confidet: deū verebit: eritq; zelati cōsiliij: male legis: amabit occulta: diuinato: de diuinis cogitabit: pacificus: verecundus: amator sciētie: fidelis: abstīnēs: deliberato: ab inuidis se absti nēs: rediosus et in mulierib⁹ zelotip⁹. hec autez stella cū fuerit in predicti contrarij: nat⁹ erit for nicato: et imundus turpia cōmitter in suis: tur- pis adulter: a mulierib⁹ se decipi p̄mitter. Alia p̄ime aut a suis cōsanguineab⁹: erit valde miser: imbecillis omnib⁹ modis circaveneros actus: absq; intermissione sollicitabit: abhorrebit for- mosa: maledicus: superb⁹: celabitq; aium: vil: sceleratus in coitu turpiter: et extra naturā vene ri subijciē. hic aut cum annosis et vilib⁹ homi nibus: et contra legē: cū bestijs ēē facere deside- rabit: deus non verebitur: vilipendet secreta: et oratiois domos salfana: castasa et oīa vilipen- det: erit nigromantic⁹: et de oib⁹ se intromittet.

Et si concors cū venere fuerit et i bono statu: erit natus mulieres abhorrens: amator senū et beremitanorū male receptionis: bonorē nō dili- get: nec res pulcras: inuidus: male societatis ab oib⁹ separabit: reget se cōsilio suo: leget secreta: sciet leges: secretorū amator: diuinato: amans deum et legē suā: amator rerū dei: castus: ama- tor itinerū: promptus in litibus et bellis se po- net pro defensione legis: amator phylosophie fidelis: legalis: abstīnētie magne: et cogitat: cū

studiet se a mala fama: tristis zelotip⁹ mulierū: et si planeta fuerit conuersus ab eo qđ dixim⁹: erit nat⁹ fornicato: magne turpitudinis: sine di- scerione et lympiditate i luxuria sua: decipietur propter mulieres maxime p̄ consanguineabus suis: male fame: debonestat⁹ in oib⁹ rebus suis sequuto: luxurie: omne factum bonum odibit: male rōcinatus: ebriatus secretorum amator: et luxuriarum contra naturam cum maioribus eo dieb⁹: et cum vilibus extra legem suam: et cum bestijs: deum non timebit: dedignato: oratorio rum et religiosorum legis: diliget nigromantiā et similia.

Si memore existis glosarū omniū quas hinc retro dixim⁹ apte intelligere poteris dictū istō: sed si barū oblitus es aio inspicias qđ reglosemus: habes enī vnū cū alia virtute eoz qđ dixim⁹ tibi multa vice.

Quod si mercurio saturn⁹ associet et ipse bone q̄ litatis existat: erit natus rerum atq; legūz inq̄i- sito: et inuestigato: amabit medicine sciaz: occel- tus: occeltoꝝ deliberato: mira faciet: sophista erit: leuis: disposito: boni igenij: amare anime: inuestigato: acutus: amator itelligentie et ope- rum ei etiam bene cōtinget. Et si hec stella fue- rit in predicti cōtrarij: erit natus inuidus anime qz turbide: laboriosus: odiosus: habebit consan- guineos: erit laboris amator: tristis: i nocte tur- babit: porteto: deceptor i suis negocijs: nō asso- ciabit hoib⁹: latro: sciens: nigromanticus: incan- tato: versutus: non prosperabitur.

Et si cum mercurio concors fuerit i facto ani- me exido in bono statu: erit natus perq̄sito: et petito: cronicarum: historiarum: et legūz: ama- bit physicam: secretorum retento: studens i se- cretis miraculorum sāctorum: sophysticato: in gēte sua agilis: populi gubernato: intelligēs: inquisitionis magne: expertus: diliget omne bo- num: et rebus istis omnibus fortunatus. Et si planeta fuerit eius qđ dixim⁹ de conuerso: erit natus retento: ire: male voluntatis: semper tri- stis: laborato: suos abhorrebit parentes: labo- rem diliget: dolorosus: de nocte metuz magnū habebit: insidiato: et temptato: p̄ interficiendo deceptor: societatem cūz hominibus non habe- bit: latro: inuenerato: nigromanticus: factor ca- racterarum et extancozum ingeniose: et cū hoc toto infortunatus.

Hoc dictum similiter est ostensum in aperto vlt: tamen rem vnā volumus aperire p̄ quā declaremus qđ ante di- ximus: quā scies qđ mercuri⁹ quando gubernat factus aie exis in malo statu: et fuerit cū saturno eleuatus super eum: significabit qđ natus erit p̄dito: et latro: et cum hoc toto erit sine fortuna: in eo penam pro suo facto recipiet: et i alijs pla- netis intelligere poteris isto modo.

Iuppiter autem cum solus extiterit dominus dispositionis anime.

Et si iuppiter fuerit solus aie gubernator.

Solus iuppiter erit aie gubernator: qñ solus dominus loci mercurij et lune sine ulla participatione cum alio planeta habido.

Si laudabilis qualitatis fuerit: erit natus magnanimus: largus: iustus: verecundus: hilaris: homines amabit atq; formosa: liberalis: equus magne cogitationis: mansuetus: egregius: in suis operibus pius: benefaciet hominibus: amabilis ductor.

Si fuerit in bono statu: erit natus magni cordis: liber: lymphidus: honestus: delectabilis: amator hominum: esset bone: pius: precabit se multis: abstinentie bone: spiritualis et cognitus pro omnibus factis bonis hominibus factor boni: ab omnibus se diligi faciet cognitionis bone et gubernationis bone.

Aspice quomodo planeta fortia cum est potens exhibet omnes bonas virtutes.

Quod si fuerit in predicti contrariis: erit qualitas anime nati: similis predictis: preter quod in his erit debilius: et magis occultus: absque bono intellectu: loco namque magnanimi erit prodigius: loco in quo serviet diabolo: vel erit male opinionis: verecundie loco: erit caudardus et loco mansueti erit superbus: erit etiam loco diligendi homines bone qualitatis anime: loco amandi formosa: diliget delectationes: at loco magne cogitationis erit cotumax: et pro libertate iscius et his filia.

Et si fuerit conversus ab eo quod dixit erit anima nati similis statibus quos predictimus: erunt tamen debiliores multum sine discretionem ita quod in loco quod sit magni cordis erit devastator. Et in loco quod sit lymphidus et iustus erit servitor dyaboli: aut credulitatis vel secte male: et in loco verecundo si erit vilis: et in loco casti et bone abstinentie: erit fatuus: et loco amatoris hominum erit bonevolus: et loco amandi res pulcras: amabit vitia si ne abstinentia et similia.

Ptholemeus non curavit in quolibet loco dare nobis regulas vel quod eis assimilaret: quia fortuna semper donat quod cum sua natura concordat: si fuerit in bono statu bonas trahet virtutes: et si fuerit in converso dabit loco bonorum virtutum quod assimilatur virtutibus et non est sicut res quas in hoc loco rettulit ptholemeus. et dixit ita quod erit loco habendi cor magni devastator et loco lymphidi et iusti servitor dyabolie: aut heresis magne ut religiosi hereticorum et tenentium malam legem. et quod dicit loco amatoris hominum erit bone voluntatis. vult dicere tam blandus et mansuetus quod nunquam irascitur et omnes alias res quas dixit.

Quod si marti iuppiter assimiletur et qualitatis ipse laudabilis existat: erit natus versutus: placitator: bellicosus: dispositus: tunc agens fortissimus: et nulli humiliabitur: erit etiam homo exercituum et operum: cupiens vindicari: et penitus superare: semetipsum dominum faciet: eritque rerum inuentor: rei veritatem non ignorabit: prouidus erit et magnanimus: prosperabitur: queret

etiam honorari: iracundus rerum cognitor: multisque multa mandabit. Et si hec eadem stella in huius predicti contrarium extiterit: erit natus blasphemator: et verborum perturbator: impudens nullius rei celator: vilipensor aliorum: ipocrita: mendicus: superbus: inobediens: depredator: leniter alterabitur: lenis penitus: instabilis: vilis: infidelis: nullius notitie ac consilij: insensatus: raptor: suorum amissor: et generaliter diversarum erit qualitatum in odorumque mutabilis.

Et si fuerit concors cum Marte in facto anime et fuerit in bono statu: faciet quod natus erit malus: incooperto: rixator: litigator: magni bolicus: gubernator aliorum: inobediens: acutus: bestiarum et cavalcaturum director: magne prevalentie: volet se vindicare: factor despectuum: multis diligit semper vincere et super alios esse magnus: rerum inuentor: vir et fortificator in omnibus suis factis: liber: donator: semper victor: magni cordis: amator honoris: iratus: preceptor et inhibitor. Et si sic planeta fuerit de converso eius quod diximus: erit natus deonestator: crudelis multum: non parceret: rixator: bladiosus semper erit cum suo sensu: inobediens: fatuus roborator: et lenis et mobilis: cito penitebit: nec erit stabilis in re illa: simplex: infidelis: sine discretionem et consilio: cito de omnibus malus dicet quod dicere voluerit dicet sicut insensatus: et generaliter est diversarum manerierum.

Iam docuit nos in eo quod transit duas contrarias concordantias que sunt inter saturnum et iovem: et glossauimus talimodo quod semper non oportet in alia vice ad alios redire planetas. et idem habemus in loco glossare has duas concordantias que sunt inter iovem et martem. Nam verba ptholemei in hoc loco manifesta sunt et declarata si preteritarum glossarum memor existis et expedit in hoc loco si inuenis quod iuppiter sit gubernator et se concordauerit cum saturno et Marte quod adiungas unam significationem cum alia: et quod omnes adiungas et cognoscas secundum regulas quas dixit in capitulo patrum et adiunges omnes regulas et iudicabis per eas.

Quod si veneri fuerit similis et laudabilis qualitatis existat: natus erit simplex: amans nitiditatem et magisteria atque rerum investigationes: cantos etiam et iocos atque comestiones appetens eritque bone qualitatis anime: pius sancti cordis. Deum amabit et illi serviet. cupiet etiam amore dei laboriosus esse. erit sensatus. et amans: humilis. anime splendida: gratificus: munificus: librorum lectiones nullatenus abhorrebit: erit rerum cognitor: et circa legitimos veneris actus temperatus. suos etiam consanguineos amabit. honoris nominisque formam concupiscet. generaliter quidem erit iustus et probus. Sed si hec stella fuerit in predicti contrarium natus erit illaboriosus. delicate vite: muliebris anime: saltator: eius ira mulie-

Tractatus

rum ire assimilabitur: erit prodigus: in reb⁹ mulierum insensatus: proci⁹: libidinosus: deliquēs: capillozū ornatus amabit: semetipm extoller: nescius suozum amissozum gaudebit: i hoium erubescētia leniter ipediētur: sui cōpos erit: femineiq; sensus: in rerū ecclesiasticaz dilectiōe p̄ualebit: i reb⁹ p̄cedet: erit occultator: z fidelis oium malozū ignarus: cictis obnoxi⁹. In suis opib⁹ p̄mēdabil⁹ z liberalis i oib⁹ q̄ fecerit.

C Et si fuerit hic pl̄ta cū venere cōcorz existens in bono statu: erit nat⁹ lympidus: alacer: delectabil⁹: amabit se tenere lympide atq; bñ: diligit ministeria canere z exquirere res oēs cātus istrumēt: muscos bene cōmedere: erit letus volūtatib⁹ bone: hoibus: factor boni: pietosus: sani cor dis: dei seruīes z amator: diligit p̄ dei seruicio guerrizare: sensat⁹: diligit hoies: abstinentie bone: gratizator z retributor bōi amator: amabit i libris studere: bona discretionis i luxuriā tēperata: z bono mō suozū pentū amator: dilector valitudinis z honoris: z generalr bon⁹ i benitratib⁹ z cōpletus. Et si hic pl̄ta fuerit de cōuerso: erit natus amator ludozū corporis: feminin⁹ voluntatis: i ira sua ire filis mulierū: hyalator dispēsator: amator mulierū: deceptuosus: magne luxurie: sine abstinentia: vt diligit afa ytar⁹ z pectinat⁹ erit: sp̄riso in vano: sui deuastator gētiū rep̄hēsor sollicitabit de catugulis: sensū mulieris hēbit: debilis cordis: diligit oratoria z ea sequet⁹: amabit secreta: z puritates audire: tñ si delis: sine remissiōe aliqua leta: bone receptōis: socius omnium: bone voluntatis: z in eo qd̄ fecerit laudabitur.

C Similr si bi duo stat⁹ sūt cōtrarij accordamēto ionis cū venere: si ambo vel vn⁹ eoz fuerit aie gubernator. Et manifestū ē q̄ si saturn⁹ z mars ambo cōcordauerint se cum eis significatio cōposita erit z mixta sm̄ regulas p̄teritas z sm̄ q̄ glosam⁹ eas oēs: z expedit vt mētez apponas a p̄n⁹ huius capli: vsq; ad hūc locū: z si mēte apposueris in eo qd̄ subsequitur melius iudicabis.

C Qz si mercurio iuppiter assimilez z fuerit qualitatis idonee: erit natus in librozū lectionib⁹ assiduus: amabit syllogismos z erit geometraperitus in quadriuiio: versificator ac sermocinator: acuti ingenij: humilis: boni consilij: laudabilis in moribus: beneficus: dispositoz: bone qualitatis aie: dapilis congregatiōis: bone opinio nis amator: bene z subito icepta pficiet: erit hō regiminis: bone credulitatis: medic⁹ regis: deū diliger: bone anime amabilis: consanguineos amabit: idolis erit bone: amator sciētie: homo diuitiarū. Qd̄ si hec stella predicti cōtrarij opti fuerit: erit natus stultus: stultiloqu⁹: frequēter

falletur: miser continget ei alantissimus: blunis adhibebit: impetuosus erit: amare anime: cum sit stultus sapientē se putabit: superbus: p̄turbator: in alteri⁹ seruitute semetipm collocabit: motus erit iordinati: verbosus bone memorie: bō doctrine z appetitus ridigi.

C Et si hic planeta concors fuerit cū mercurio existens i bono statu erit nat⁹ perquisitor: z studēs p̄ libros d̄mōstratiōis amator ac geometrie: z toti⁹ q̄druuialis sciētie d̄sificator z inētor bene rōcinatus subtilis: ingeniosus: itelligēs abstinentie z cōsiliū boni morū laudator: larg⁹ omnib⁹: factor boni: habebit virtutem z intellectū alios gubernandi: bone voluntatis: dona magna donabit: amator populi: boni intellectus i rebus: quicquid fecerit adimplebit: z quicquid incipiet bonus z fidelis in lege sua: amator z mādator suozum: ab omnibus se faciet amari: suos amabit parentes. erit curialis: doctus: diligit sapiāz: honoratus za hoibus p̄ciatus: Et si pl̄ta fuerit de cōuerso nat⁹ erit stult⁹: p̄rtiosus: ingratus meroris: i oibus rebus suis vilis: eueniet sibi dedecus: res sequet⁹: eloquij magni erit: credet semp eē sapiēs: z nescius erit: sifr erit fatuus in suis motibus: turbosus: multozū nouozum narrator z reminiscitor rerum.

C Manifestum est totum hoc dictum per glosas quas aū diximus in hoc capitulo: z id quod dicit contentiosus est amissio sensus: z res dicendo futuras.

C Qz si mars aie dispōm solus dñet: z laudabil⁹ qualitatis existat: natus erit fortissim⁹: z potēs: iracūduus: armoz appetitor: aiosus: ponet aiam suā i mortis piculo: nulli se hūiliabit: d̄structor: i suis cōfider virib⁹: prim⁹ i bello: vilipēdet oia: violētiā hoib⁹ ingerit: z erit homo regimis. Et si hec eadē stella fuerit i istoz q̄ pdiximus p̄trariū: natus erit rediosus: blasphemator: sanguis effusoz: cōtrarietati amator: cōsūptoz: garrul⁹: stultus: superbus: depredator: in ipsius maleficijs inordinatus: deiceps cōsanguineos abhorrebit z deum ignorabit.

C Et si mars fuerit aie gubernator solus exis i bono statu erit vir fortis i oib⁹ factis suis alioz capitane⁹: iratus armator armoz: fortificator: victoz belloz: ponet se sp̄ote z volūtarie ad mortis picula: iobediēs: nulli voluerit obedire: audax. virilis: i oibus dedignosus: supbus: sollicitus: magni cordis: sapiēs ad alios gubernādos. Et si hic pl̄ta fuerit d̄ p̄uerso erit natus crudel⁹ multum: d̄onestator: diligit interficere homines: bellicosus: rixator: z vociferator: mixtoz mali: z roborator: ebriatus: sine pietate: malozuz factor: malarum cogitationum: laboriosus:

stultus suos odibit penses: et odiet oēs hoies inobediētes dei et mādatorū suorum.

Totū hoc dictū similiter ē manifestū p̄ glosas p̄teritas in verbis q̄ dixit de saturno ⁊ inde accipere poteris totam significationē martis s̄m suā nām.

Si vero similis veneri fuerit ⁊ idonee qualitatis extiterit: natus erit alacer: ⁊ bñ morigerat⁹ suos amabit socios: mol⁹ vite: iocosus: bon⁹ hō: apte cōplōnis ⁊ forme: amabit saltatiōes: p̄c⁹: homo dinitiaz ⁊ getis: vir levis in coitu: et tñ i de continget bene. sibi q̄ p̄cauebit: sapiens: verecūdius: ⁊ cognitor: itē libenter habebit rez cū vīris: ⁊ mulierib⁹: erit et deuastator: levis iracūdie ⁊ zelotipus. Qd si hec eadez stella in p̄dicti cōtrariū conuersabit: natus multus ac supfluous erit in coitu: diuersariūq̄ qualitatz: oēs vilipendet: delinquēs erit: blasphemator: mēdar: proditor: suos ⁊ alienos decipiēs: appetit⁹ festini: fastidiosus: cōiugataz ⁊ ḡginū corruptor: ⁊ versutus: acut⁹: inordinat⁹: deceptor: peierabit: iōq̄ in rībozem: ⁊ verecūdiā subito caderet: insensatus: semetip̄s fortassis adornare cupiet: ipetu osus: rursū cōmitteret: ⁊ horridus erit.

Et si fuerit hic pl̄ta cū venere cōcordat⁹ eris in bono aspectu: erit natus receptiōis ⁊ volūtatib⁹ bone: amabit suos socios: ⁊ amicos: delectabilem vitāz habebit: ⁊ letā: erit tribezator ⁊ alacer bone cōpositiōis: ⁊ fortune: ioculator: amator: cito capietur amor: vir in oībus suis rebus ad luxuriā ibibitā cito mouebitur ⁊ ad peccandū in ea: tñ fortunat⁹ in oībus suis factis: qd voluerit adimplebit: sēlat⁹ sapiēs: i custodiēdo se: a verecūdiā hominū fortiter deprehēsor: bone discretionis: societatem diliger puerorū tā viro rum q̄ mulierū: cito irasceat: ⁊ erit zelotip⁹. Et si pl̄ta fuerit decōuerso: natus erit audax: luxuriosus: ⁊ verecūdius i eo hoium: dedignosus statū: diuersorū: de honestator: mēdar: falsus i fidelis: inimicū decipiet: ⁊ amicū: ad vitia corporis cito mouebit: ⁊ ipm cito tēdebit: extracros mulier: virginū: ⁊ nupraz: amabilis: tranaiosus: siue laboriosus: proditor: interfector: i suis sacramētis piurus: cito falsabit ea: pro eis autē frontabit mali sensus: ⁊ qñq̄ se diliger afaytare malo et turpi mō: levis et stultus erit.

Totum hoc dcm̄ declaratū est p id qd trāsiuit nihilomin⁹ volum⁹ i B paz glosare. vt accipiam⁹ exemplū i eo qd accidit de caplo isto tibi. Dicim⁹ enī i eo qd dicit vir in oīb⁹ suis rebus cito mouebitur ad luxurias ibibitā: ⁊ ad peccandū in eis: tñ sciet se cū verecūdiā custodire: totum hoc erit veritas si concordauerit secū be regule quas ante diximus i p̄ncipio hui⁹ capli: tñ si discordauerit vel iuppiter cū hoc testificabit heres quas narrauit non erūt scē s̄ potētia laia nati: q̄ parus erit ad illas sed eas nō faciet: sed ad op⁹ cōducat: ⁊ i alijs maneriebus itelligas isto modo.

Qd si mercurio mars assimiletur et cōmendabilis qualitatis existat: erit natus cōductor: exercitū rector: festini mor⁹: potēs: amans: sapiēs: laboriosus: cogitator: versutus: p̄ditor: instabil⁹: astutus: malorū operum: levis itellectus: deceptor: ipocrita: versipellis: cōtumar: grandis iq̄stitor: rixariū amator: ei q̄ tñ inde bene continget: suos similes diliger: et eos bene recipiet: gñalir quoq̄ nocebit inimiciā: ⁊ suos innabit amicos. si ḡo fuerit i p̄dicti cōtrariū: nat⁹ erit destrucor: iobediēs: fatū: et d̄ceptor: penitēs: iordiatimōt⁹ mēdar: latro deū ignozabit: falso iurabit: versutus: homo cōtrarietatis: sapiens: hypocrita māifeste neq̄s: blasphemator: viāz abscisor: p̄rierū trāssosor: interfector: p̄cator: proditor: nigromanticus: ac homicida.

Et si hic planeta p̄coris fuerit cū mercurio exīdo i bono statu: nat⁹ erit aliorū gubernator: magni sēsus nālis abstinētie bone: agilis: nois honorati: sapiēs: mltarū diuersaz rez amator: tra baiator: curialis bñ doct⁹: bñ rōcinat⁹: ai deceptor: cū dnab⁹ facieb⁹: instabilis: falsus: mltorū artificiorū sapiēs ⁊ malorū opex: mutabit ad p̄ditionē: male secte: male credulitatis: inq̄sitor ⁊ petitor rez: diliger rixas: erit fortit⁹ i toto: bone amicitie assimilatib⁹ sibi ⁊ eis receptiōis bōe. ⁊ erit gñaliter suis nociū⁹ inimicis ⁊ p̄fectuosus amicis. Et si pl̄ta fuerit d̄ cōuerso erit rixator iobediēs: magne credulitatis: falsus: audax: cito penitebit cū: stult⁹: laboriosus i oībus suis rebus: mēdar: latro: deū nō cognosceret: i falsitate iurabit: testimoniū falsū p̄firmabit: delectabit i oi malo: cognit⁹ ⁊ noiatus p malo: de honestator ⁊ insidiator itinerū: accessor p multa deser ta: hoies iterficiet: malo mō ferizator: deceptor semp erit inuidus pp homicidia q̄ cōmitteret

Inspecte ad status mercurij qñ cum marte participat: vt mars cū eo qualr complo trahit ad oēm acuitatem si concordātia bona erit et ambo fuerint i bono statu operabuntur i anima nati mores firmos. Et q̄ harum rerum erit in nato proprium est id cum quo se p̄ime regule cōcordauerint s̄m veritatem vincentem.

Cunq̄ venus sola fuerit dñā dispōnis aie: q̄ litatisq̄ laudabilis extiterit: erit nat⁹ inst⁹ ⁊ quietus: multarū deliciarū: sensat⁹: hō deliberatōis amās saltatiōes: valde zelotip⁹: ipierates abhorrebit: amabit magisteria: ⁊ deū multū verebit etiā erit pulchre forme: bone qualitatis: ⁊ bonorū somniorū: amabilis: pius: bñficus: p̄sperabit: ⁊ gñaliter subfuiet veneri. Et si eadā stella i eoz q̄ p̄dixim⁹ p̄trariū fuerit: nat⁹ erit piger: p̄cus: effemiat⁹: ei⁹ et q̄lirates mltorū q̄liritib⁹ assimilabuntur: erit nullius animositatis: nulliusq̄

Tractatus

notitie: nominis infirmi et q leuiter ad lapidē pedes suos offendet. Et si mercurius assimiletur: et idēe q̄litas fuerit: nat⁹ amabit magisteria: et scias: doct⁹ erit: et acuti ingenij: x̄sificator: musicā amabit et oē cōmēdabile: erit et apte qualitatē aie: homo deliciarum et q̄tis: alacer: suos amicos diliger: eritq; bone legis intelligēs: equorū amator: erit boni et ingenij et bone extimationis: recteq; calle pcedet: libenter adiscet: a semetipso meliorabit i discēdo: bonorū ac proborū mores hoīum imitabitur: iustisq; viris assimilabitur: aptus in loquēdo: i verbis alacer: erit et amabilis: tēperate qualitatē aie: equ⁹ defēsor: cognitor: magnanim⁹: postponet mulieres: cu; pueris ager: eritq; zelotip⁹. Qz si in isti⁹ cōtrariū fuerit: nat⁹ erit versut⁹: et multe astutie: maledic⁹: faciet duplicis: bilignis: mali cōsiliij: deceptor: mēdar: pturbator: falsus: imunda faciet: p̄fide malus i cōsiliādo p̄ditor: nec amabit nec amabit: decipiet mulieres: et destituet pueros: erit hō malorū operū: culpans et vituperās alios: oīa querens facere: s; q̄nq; ad bonum nōnūq; ad malū p̄tīma tpa perpetrabit: et in multis ac diuersis rebus culpabitur.

Et q̄n Venus sola fuerit aie gubernatrix eris in bono statu erit nat⁹ māsuet⁹ bñ credēs i lege sua delectabilis: alacer lymphidus sine aliqua rusticitate: bone cogitationis: amator p̄fallēdi: mltū zelotipus: oē malū odiet: et oēm rixā: ministeriorum amator: deū diliger et mādātā: et erit bone figure: bona et certa videbit sōtia: ab oib⁹ faciet se amari: factor boni: pietosus: fortunat⁹ i toto: et gñalr se ad res luxurie dabit. Et si hic p̄tā fuerit d cōuerso erit natus piger: amozat⁹: femineus i suo amore: oēs sui modi asilabūt modis mulierū: nō erit i eo agilitas nec discretio: debonestatus erit et vilis: male fame: mutabit oibus rebus. Et si hic p̄tā cū mercurio cōcoris fuerit: existendo i bono statu nat⁹ erit amator misterior et sciaz: sapiēs: itelligēs: inētor: versificator: diliger musicā et oē bonū et oēm rem publicā: erit bone volūtatē: alacer: delectabilis: let⁹: suos amabit amicos: bon⁹ erit i lege sua: bone cogitationis et intellect⁹: direct⁹ i oibus rebus suis: diliger adiscere: et adiscet p se mltā: asociabitur et reget p bonos hoies: et cōpletos i bono: bōe rōcinationis: dilectus ab oib⁹: tpat⁹ in oib⁹ suis modis: i toto bonus et discretiois bone: mori diliger et gueratoz p deo: magni cordis: magis cū pueris q̄ cu; mulierib⁹ amabit iacere: zelotip⁹ erit mltū. Et si hic p̄tā fuerit de cōuerso erit falsus: et de malis reuolutis: rustic⁹ verborū facie

rū et linguarū duarū: murmuratoz male facti: deceptor: disturbatoz: mēdar: mesculatoz: iuratoz i falso: malus i coopto: i oī malo sine amore aliquo: nullū habebit amicum: mulierū deceptor iacendo cum pueris a faytabit se multum: et de hominibus male dicer: et ad mala exempla trahet eos: et pōt eē q̄ facere voluerit res istas i retentione male faciendi: et vt aliquis ponat i opinioe sua et dānet eos et pōt eē q̄ eas faciet p se: et erit de hōe status in maneriebus diuersis.

Nominauit concordantias veneris et mercurij i capto venis et nō nominauit cōcordantiā suā cum alijs p̄tis: qm̄ id dixit i capto cuiuslibz p̄tāz: vñ accipies ab inde.

Mercurius aut cum solis fuerit dispositiois dominus anime et qualitatē idonee: erit natus boni intellectus: acuti ingenij: rerum antiquarū relator: eritque multarum probitatum et experimentoz: dialecticus: rerum nature p̄locutor: scientiarum inuestigator: beneficus: delibetator: bone existimationis: doctus i quadrinio: creditoz occultator: et valde p̄sperabit. Si aut in p̄dicti p̄trariū extiterit: erit nat⁹ deceptor et vilis: alios errare faciet: s̄m sui cōsiliū pcedet: leuis: festini mor⁹: leuiter cōuerter: san⁹: ignorās: magne fallacie: mendax: iordinate q̄litas: instabilis: infidelis: inobediens dñō: faciet iniusticiā: generaliter aut multe erit fallacie.

Et si mercurij solus aie fuerit gubernator existēs i bono statu: erit nat⁹ itelligēs boni sensus: narratoz mltorū gestū et enētū: deceptuosus: sapiens in mercimonijs: loquens: sapiēs in naturis: acutus: doctor: factor boni hoib⁹: bone cogitationis: bone considerationis: sciētiarū quadriualij sapiēs: tenens secreta: fortunatus i re b⁹ suis. Et si hic p̄tā fuerit d cōuerso: erit falsus tediosus: vanus: x̄boz: sophycus suo reget cōsilio: leuis: mobilis in rebus: et cito redibit: stultus: nescius: erroris multus: i toto mendax: laboriosus: sine fidelitate et firmitate: inobediēs: totuosus et generalr mltum et minutis errabit.

Quādo volueris intelligere q̄ta narrauit p̄bo. opera p̄tinētia ad quēlibz planetarū q̄n ip̄e sol⁹ fuerit gubernator loci mercurij et lune: aut participabit i gubernādo cū alio: aspice i eo qd̄ glosauim⁹ d saturno: et addas id cū reb⁹ alijs quas tibi docuim⁹ i quol; p̄tāz. et q̄n hoc feceris itelliges clare oīa dicta p̄bo. Et postq̄ scire possum⁹ factū aie p res q̄nq; quāz vna ē nā signorū in qbus stāt mercurij et luna: et in qbus stant p̄tē gubernatores. 2⁹ ē p̄cipatio quā habz mercurij cū luna. 3⁹ est nā p̄tāz gubernatoz. 4⁹ ē p̄cipatio quā hñt p̄tē i gubernamēto. 5⁹ est situs eoz s; mūdū. i. s̄m natiuitatē. et nos patefecim⁹ quālibz barz rerum p se. et ppter hoc patefactum est totum iudiciū. anime demonstratione completa. Et quia id totum quod ante dixim⁹ est acceptum a quinq; planetis: conuenit q̄ det in hoc locoid quod significet luna et sol quando tenet q̄ luna et sol dant significationem solis generalem que est cuiuslibet

eēntie nālis: sicut patefecim⁹ in glossa caplm istud preceden-
tibus. Et pp hoc dicit in hoc loco ab hinc in antea: qz vtrū
qz lūinare dat p̄tis gubernatoribus adiutorū solūmodo:
et hoc est qd dicit in hac rōne.

¶ Et cūz hec ita sint: nobis tantū scire conuenit
q lune qualitas hec que prediximus vt cūqz iu-
uabit: nam cū fuerit in locis anecaf: finis septen-
trionalis et meridiei: variationes qualitatu ani-
me iuuabit: et eas subito faciet alterare.

¶ Et postq ita ē puenit vt sciam⁹ q status lune
dat bis que diximus aliquid adiutorij: et quan-
do fuerit i loco mor⁹ a pte meridiana et septentri-
onali adiuvat in mutādo mores anime ad mo-
uendum se cito.

¶ Et qz luna applicat ad finē sue latitudinis iclinat ad par-
tē zodiaci cōuenit q habeat iste status mores concordan-
tes cū eo: et hec est mutatio voluntatis. s. mutādo se cito de
vno in aliud.

¶ Si autem in aliquo duorum modorū extite-
rit acuitates qualitatu anime iuuabit: et vt ipse
festinanter operetur efficiet.

¶ Et quādo fuerit in duob⁹ nodis i acuitate vo-
luntatis adiuvat: et ad transeūdū per oia facta ci-
to: et vt sit motus festini.

¶ Qñ luna fuerit in duobus nodis est in ipso zodiaco vie so-
lis: et ē m̄ifestū q si remanet i hoc loco qz mutat de zodia-
co ad partē meridiē vel septentrionis: et ppter hoc cōuenit
vt habeat iste status maneries cōcordantes cum eo: et hoc
est acuitas motus festinus et cito intrare ad facta.

¶ Item cum luna fuerit ascendens aucta lumie
significationes augmentabit: et erūt apertiores
necnon magis necessarie.

¶ Similr si luna fuerit ascendens et aucta lūine
adiuvat in augendo res istas et in magis appa-
rendo et vt plus sciatur.

¶ Vult dicere q qñ luna fuerit ascēdens et aucta lūine: ad-
iuvat i augendo lūie et maneries antedictas vt sint fortio-
res et magis scite.

¶ Et si minuta lumine vel sub radijs solis extite-
rit: eas faciet magis eē absconfas et nō vt ita for-
titer contingat: operabitur.

¶ Et si fuerit lūine diminuta vlt sub radijs abscondi-
ta: adiuvat vt sint obiliores et fessiores ac lapsē.

¶ Vult dicere q qñ luna fuerit ascēdens minuta lūine aut
sub radijs vlt sub terra abscondita adiuvat aiaz vt sit nescia
flacca. i. lenta debilis: et fessa. Et manifestus est q narravit
contrarias status lune: et vnū cōtrariū ē qñ fuerit i fine sue
latitudinis: aliud qñ nullaz habuerit latitudinē: reliq duo
contraria sūt qñ fuerit ascēdens vlt appēs sup terrā orientā
Et aliud suū oppositū qñ fuerit occidētalē: vlt coopta sub
terra sufficit enī q dixit ascēdens vlt sub radijs et non cura-
uit dicere sup terram vlt sub terra aut occidētalē: qz bene in-
telligitur ab eo q dixit: et ita cōuenit vt intelligas illa duo
contrario sunt augmentatio et minutio sue lucis. Et q di-
cit qñ fuerit a radijs coopta: pōt intelligi id qd significabit
luna qñ fuerit cōpleta lumine. et postq ita ē: cōuenit vt qñ
lunam inueneris in quolibet istorum statū cōtrarioz op-
posito: cōmisceas significationē duorū capitū.

¶ Iuvat etiam vtrūqz in bis que predicta sunt:

sol ita cū stellis q dispositioni anime dominant
similis existat. nam cū eis assimilā si eius quali-
tas cōmendatur: erunt anime qualitates magis
directe et ipse remotior ab obliquo: necnon po-
tentior et largior atqz fidelior legisqz melioris.

¶ Sol etiam dat aliquid iuuaminis i reb⁹ quas
diximus quando se concordauerit cum planeta
gubernatore facti aie: ita q quando cōcordaue-
rit se cum eo existendo in bono statu erunt mo-
res nati magis directi accordati et temperati ac
nobiliores et honestiores et magis sine supbia

¶ Docet nos p hoc dictū q sol et luna tūc adiunāt qñ fue-
rint accordati cū p̄ta gubernatore aie: et q sol fuerit accor-
datus cū p̄ta extite i bono statu: adiuvat i moribus vt sine
temperati et directi: et ab oī malitia denudati et elōgati.

¶ Cum autem sol in predicti contrarium fuerit
nec stelle assimiletur: erunt anime qualitates de-
teriores: ipseqz miserior ac infimus: maiorisqz
laboris in sui ipsius cōsilio magis permanebit:
stultus erit et grauioris voluntatis: gñaliter etiā
ad meliorandum difficilis.

¶ Et si res fuerit de conuerso: et sol non habue-
rit concordantiam cū planeta: erunt mores ani-
me viliores ac debiliores: et separatim in sua vo-
luntate ac modo et duriores prioris voluntatis:
generaliter multuz fortes: et mali p dirigendo.

¶ Vult dicere q qñ planeta fuerit in malo statu et sol con-
cordauerit se cū eo: significabit mores viliores: et qqd aliū
ōndit et docuit nos p hoc dictū: q si sol cōcordauerit cum
p̄ta gubernatore l3 sit i tali statu malo minuet aliqd d ma-
licia mox: tātū qñ fuerit p̄cordātia ipa. Et iā cōdidimus q
p̄cordātia ē q sit iter eos aspect⁹ bon⁹: sicut de trino: vlt q
sit vlt receptio iter eos aut nāe vel filius. **¶** Et volum⁹
ad huc tibi ostendere i hoc loco sumā tot⁹ regule per quas
iudicabis i natiuitate statū aie: et oēs cuiusqz nati circa na-
tinitatē sciueris. hoc ē qñ aptaueris. i. domos et direxeris
p̄tas: aspice ad mercuriū et ad lunā. et si fuerit in signis cō-
cordātib⁹ scribes apte mores quos significabūt eadē signa.
Et si fuerit i signis solitarijs discordātib⁹ scribes apte qd si-
gnificat qdlibz boz: et facies notaz sup mores signi mercu-
rij rōnales: et sup mores signi lune irrōnales. et aspicias pla-
netā dispositore cuiusqz boz duoz. Et si amborū dispositō
fuerit vn⁹ p̄ta: ille sol⁹ erit quē petem⁹. Et si būerit singlos
dispositores diuersos scribes apte cuiusqz modi mores q p-
tinēt ad quēqz dispositore. et si inueneris q aligs eoz būerit
plus vno dispositore: accipies illū eoz q būerit maiorem
fortitudinē et ples dignitates in loco suo. Et qñ sciueris qd
sit dispositore: aspice ad sitū ei⁹ fm mūdū et fm angulos: et
fm solē: et scribes mores quos significat qlibz boz statū
et postmodū scribes mores: quos significat ipemet p̄ta co-
extite i bono statu. silt scribes mores quos significat si fue-
rit i malo statu: et si i statu fuerit mediano: aspicias id quod
significat idē median⁹ stat⁹: et qd significat figure p̄ta: et
qd significat sigm i quo ē. silt scribes aperte: et si cum illo
cōcordauerit alter p̄ta vel plus vno: scribes id qd inuenies
cōcordari cū quolibz eoz. Et qñ hoc feceris appones men-
tem i notis omnib⁹ quas scripsisti: et q mores p̄cordāt i vnū
et scribes apte rōnales et irrōnales i alia. et postea mētez ap-
pones ad p̄p̄tōez vni⁹ cū altera: et qd inueneris p̄cordari

et Pontalis Paris

pedimēta ex ipedimētis debiliozib⁹ aie: vt reliq^z
iterū explanauim⁹ ⁊ fortassis eaz^z augmētatio-
nes ac fortitudines ex supabūdantia operū stella-
rū infortunatū dephēdem⁹: ppter ea q^d si q^s aie
q^ulirates coerceri nequnt ipedimēta nūcupaue-
rit: siue itēdant^r siue remittant^r circa qualitatem
temperatā: eas bene: ⁊ pprie noia b^u.

Cognitio h^ui rei ⁊ distinctio ei^us erit a statib^us p^{ri}us quos dixim^us de p^{ri}ncipalib^us ⁊ concordantib^us cū locis.

Silr iā diximus i eo q trāsiuit pestilētiā debi
les aie: 7 possum⁹ scire fortitudinē 7 augmētuz
sui a magnis opib⁹ pītraz i fortūaz sic bō q dicit
de viri⁹ nō hñtib⁹ abstinētiā q sint pestilētie:
dicet vez sicut minus vī magis mediocrib⁹.

Chec est regula generalis qua scire possumus vnâquâq;
re ex his q̄ sūt pestilētia aie.nā vlt̄ i eo qd̄ dixit stat⁹ p̄p̄i⁹
q̄ itelligam⁹ de pl̄tis cōcordātib⁹ cū locis p̄pter stat⁹ pla
netarū gubernatū loca mercurij ⁊ lune: Et addidit nobis
h̄ stat⁹ p̄ltarū ifortūarū q̄ erūt f̄ioz p̄ltarū ⁊ loci mercurij ⁊
lune: ⁊ posuit tibi i mēte viciā qd̄ dixit i caplo añ̄ istd̄ ea q̄ ac
cidē nō malos stat⁹ p̄ltarū q̄ id̄ iuenerim⁹ ⁊ valuerim⁹

scire q̄ritatem augmētī ip̄oz viciozū de mō q̄ se faciunt
pestilentias possūmū hoc scire ppter magnas vtutes pla
netaz infortunaz. Post hoc aut̄ diuisit pestilētias ī duas
partes. yma est mores q̄ sūt sine abstīnētia z mutant̄ ō yna
manerie vicij in aliā. z q̄ talia vicia sūt ista: s̄ sint min^{or} me
diocribus pestilentie sūt alia vicia q̄ sunt magis medi
ocribus. tamē mores mediocres sūt virtutes satis. Et que
libet virtus h̄z in suis extremitatib^{us} duo vicia. vnum ē mi
nus ea aliud transi magis z superat. vbi q̄a h̄atiētia ē vir

tus ⁊ in homine debonestationem patiente q̄ suum auferatur et est cordis debilitas: et malus mos. Sicut superbia mediocre. et est vnum malū ex fortium. similiter ē virtus et cordia est minor eo: ⁊ est viciū malum ⁊ stulticia transit hoc: est mos malus. in libris autem morū demonstrat philosophi totum istud.

¶ Illud autem quod minus superabundat ⁊ velut infirmitas est: ⁊ qđ omnino naturam excedit ac in parte intellectus anime sit: ⁊ in parte recipiente impressione (sicut dicam) dependetur.

TEr de illo qui fuerit fortitudinis magnæ: et fue-
rit s^m infirmitatem et res extra naturam. I. ad
cado: accidit in hoc in parte rationali anime et i
parte recipiente op^{er}az: poterim⁹ scire hac ma-
nerie quam dicere volumus.

Quando dixit deo qui fuerit magne fortitudinis: dixit propter vicia mali si fuerint suprema. Et quod dixit secundum infirmitatem: dixit propter vicium si fuerit malum: et forte quod sit secundum infirmitatem corporis. Et quod dixit res extra naturam adoncadō: dixit quod separatus est a natura gubernante corpus. Et quod dixit: et accidit hoc in parte rationali anime. et in ea que recipit opera. vult dicere quod cum istis statibus impedit rationalem hominis: et partem que non est rationalis. et propter hoc dicit ad partem que recipit operam: quia pars rationalis non recipit de mutatio in se sicut dixerunt

par rationabilis non recipit mutationem
pbis: qm pars recipiens mutationem est pars aial: qz opus ratio
nalis non mutatur fm sua artificia corporalia: cum ipsa i
se nō recipiat mutationem sicut philosophi ostēdūt. Et nos
similiter ostendimus i tractatib⁹ quos cōposuimus dē nā.
C Epileptici itaqz sunt frequent⁹ bi in quorum

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, mentioning "Handwritten text" and "Handwritten text".

叙

ph^u

附

Waltham

44

2.92

¶ Jā oñdīm q̄ p̄ infirmitates tendūt ad cerebrū ita q̄ vir-
tutes spūales cūltur bāt ne opa sua faciāt. tūc postq̄ ita est
tantū valet q̄ p̄bo. dicit q̄ infirmitates iste accidāt in par-
te rōnali aīe. vel q̄ accidāt in artificys cū q̄ pars ip̄a sua
opera opatur. ⁊ q̄ vult dicere i hoc dicto est: q̄ ille in quo
dominabitur vna infortuna vel ambe sine aspectu ālicui⁹
fortune nūq̄ liberabitur: ⁊ significationem non habēt ali-
am fortune magis q̄ istā: quia per vim q̄ ipse significāt rē
istam non significant p̄ eo q̄ be infirmitates sint turpes:
nec extracte: quia non demonstrāt rem talem: nisi alia con-
stellatio affuerit.

Tractatus

Si autem utraq; fortune. idest iuppiter et venus ei similes extiterint: et utraq; ifortune i occidentis angulo: fortune vero i orientis angulo manifestentur: licet ferocissimas: curabiles tamen generabunt egritudines. Et si iuppiter fuerit ille qui et assimilabitur: infirmitates medicaminibus curabunt: siue per dietas siue per antidota. Quod si venus ei similis fuerit prophetijs vel diuino auxilio repellent egritudines.

Si cum eis concordauerint due infortune que sunt iuppiter et venus et fuerint infortune in angulo occidentis: et due fortune in angulo orientis facient infirmitates que poterunt curari: he tamen infirmitates erunt discooperte: et si fuerit iuppiter qui se accordauerit curabunt infirmitates cura phyce pro dieta vel medicinis: et si fuerit venus erit liberatio prophetica vel per parte dei.

Vult dicere quod quia aliqua ex predictis figuris significabit quod infirmitates erunt in cerebro: et infortune hoc faciens fuerit in occidente. et una infortune vel ambe fuerint in ascendente propter meliorationem virtutis ascendente: quam habet super ascendens: habebunt fortune meliorationem super ifortunas et propter hoc possunt infirmitates ille curari. Aliud vero quod dixit manifestum est: ita quod non oportet gloriari.

Quod si in orientali angulo infortune: et in occidentali fortune fuerint: erunt egritudines incurabiles ac feroces: minusque manifeste: infirmitates epilepsie semper cum clamore et timore moris durabit. Infanti vero sensusque carentes nullatenus retineri poterunt: et suos consanguineos impedient atque turpia dicent: et his similia demoniacorum etiam infirmitates et humilitas superabundantiam: que capitibus hoc est entusum elem: et detecta nimis: ac saltim impetuosos in homines facientes eos peccitent: et his similia.

Et si infortune fuerint in angulo orientis et fortune in occidente facient infirmitates que non poterunt liberari et erunt discooperte et manifeste multum. Et si fuerit epilepsia erit continua et nunquam recedet: et erit cum clamoribus magnis: et periculo gradus de quo mors provenire potest. Et si fuerit infirmitas stulticie que feriuntur homines vel quod exeat suum sensum: faciet quod quod eaz habuerit sit contra suos parentes et dicet turpia et mala dicta. Et si fuerit infirmitas que est ferica demonum que est propter magnam humiditatem vicentem in cerebro faciet eos angustos et stititias facient discoopertas: insultabunt in hominem et percutient et tales res facient.

Quia infortune fuerint in ascendente in angulo istorum statum vel eorum aliqua. Et in occidente fortune vel eaz aliqua virtus infortunat vincet et habebit virtus gubernas corpus per fortunas virtutem cum qua impellit causam infirmitatis et quod vincunt infortune liberari non poterit: et propter hoc accidet lis talis inter infirmitatem et nam quod oportebit attende

re res quas propheta dixit quod hic nos docuit ut adiungantur his que predictum est quod inueniemus in fortunas et fortunas in figuris dicemus secundum illud quod in ipso vincit: ita quod si fortis fuerit domina figure et eius contrarium fuerit ifortuna et fortuna fortior fuerit iudicabimus secundum eam: et hoc modo in omnibus alijs faciemus. Et quod dixit angustus: est infirmitas que sensus amittitur et tales predicunt futura. propheta autem nos docuit in hoc loco quod hoc accidit propter magnam humiditatem cerebri.

Quedam vero locorum in quibus illa qualitas fuerit proprio innamine quandoque innabitur. Loca namque solis et martis proprie innant ut sit infania. Loca vero iouis et mercurij epilepsie innant infirmitates. Veneris autem locus per prophetias: et ut occulta dicant adiuvant. Saturni autem luneque loca demoniacos et humorem innant impedimenta.

Et adiuvant aliquo innamine proprio aliqua ex locis in quibus fuerit isti status: ita quod loca solis et martis adiuvant proprie ad stultitiam eorum qui fuerint homines: loca iouis et mercurij adiuvant proprie ad epilepsiam: loca veneris ad divinandum et prophetizandum: loca saturni et lune ad infirmitates humiditatum et ad demoniacos.

Quod dixit adiuvant aliqua locorum in quibus fuerit iste status: aliquid innamine proprio: voluit dicere loca in quibus erunt plene infirmitate ille que ea fuerit illius rei: et loca in quibus erunt mercurij et luna. et propter hoc dixit si fuerint hec loca quod beat in eis sol vel mars aliquam dignitatem: aut de deo exaltatione: trigono vel termino innabunt stultitiam faciendo malum pro homines feriendo. Et si iuppiter habuerit dignitatem in faciendo epilepsiam innabit. Et fuerit venus ad divinandum et prophetizandum innabit. Et si fuerit in tali constellacione quale diximus: erit in divinatione stulticia. et si talis non fuerit: significabit solummodo prophetizare. et si fuerit in illis locis in quibus habeat saturnus vel luna aliquam dignitatem innabit ad nocendum: ut multi currant humores: et habebit infirmitatem que dicta est ferica demonum. Et potest intelligi similiter verbum suum quod loca que dixit sunt in quibus stant ipsi planete hora natiuitatis.

Plurime igitur species infirmitatum in agente parte anime contingentium sunt hec quas predictum diximus: que secundum naturam suam generaliter per huiusmodi qualitates adueniant.

Et plures infirmitates que accidunt in operibus partis rationalis anime: sunt in his maneribus quas diximus: et accidunt pro talibus constellationibus secundum suam partem generalem.

Vult dicere quod figure nocentes ad opera partis rationalis anime sunt quas diximus: et nocet similiter huic parti anime concordantia nature cuiuslibet plene cum illis figuris.

Differentie vero que proprie in parte recipientis dispositionem accidunt in augmento ac diminutione rerum naturalium masculinis et femininis minimis apparebunt.

Et diuersitates que proprie accidunt in parte recipientis gubernamentum: apparent multum in augmento rerum naturalium: que sunt de generatione masculina et feminina et diminutione sua.

¶ Vult dicere qd pestilencie qd accidunt in parte bestiali homi-
nis ples sunt: augmentum rerum naturalium que pertinet
ad masculuz & feminaz: aut mutatio partium & res naturales
quas hz hec pars anime est id qd pisset ad sapores corpora

¶ Ad quarum pronosticationem illa via qd pre-
dicte vie assimilata perueniemus. Postqz luna
solem queadmodum ibi cum luna mercurium
posuerimus: & veneris ac martis ad ipsoa simili-
tudinem obseruauerimus.

¶ Et possumus hoc perquirere per vias simile
ei qua ante diximus: ponendo solem in hoc loco
cum luna loco mercurij: cum luna in illo alio in
spiciam? ad concordantia martis & veneris cu eis.

¶ Vult dicere qd regula hui? pestilentie talis e qualis regula
partis rationalis: & diuersitas que e iter ambas est qd sit sol
in isto loco mercurij pro eo qd sol e significator reru oius na-
turaliu: & debes aspicere cum hoc toto ad concordantia mar-
tis & veneris cu sole & luna: hec regula est qd se no aspiciat
sol & luna vnus scilicet cum alio: nec aliquis eorum cum alie
dente. Et qd aliqua infortunarum in angulo: & qd ambo v?
aliquoz eoru impediatur: hec est regula: & manifestum est qd
regula infortunarum cum sole & luna & est ita vt diximus i
hac eadem manerie.

¶ Post horum igitur explanationem.

¶ Et post qd res istas diximus.

¶ Vult dicere postqz docuit nos regulam & res pertinentes
ad dictum precedens in parte rationali qd multum bene
ostendit hoc & clare.

¶ Ostendemus: qd si sola luminaria in signis ma-
sculinis fuerint: ea que sibi naturalia sunt homi-
nes nimis exercebunt. Mulieres autem ea que
sibi contra naturam sunt pinniz operabuntur:
& que sibi naturalia sunt in vires & masculinita-
tem anime conuertentur.

¶ Volumus dicere quando fuerint duo lumina-
ria in signis masculinis qd viri erunt supremi in
re naturali pro eis: & mulieres supreme in re na-
turali pro eis: & excedent naturam suam vt sint
viriles & fortes corde.

¶ Vult dicere qd quando luminaria non se aspiciunt vnus
scilicet cum alio nec aliquis eorum cum ascendente & fuerit in an-
gulo aliqua infortuna nocens duobus luminariis existi-
tibus in signis masculinis significabit in nativitatib? ma-
sculorum: perunt naturaliter luxurie magne valde & in na-
tuitatib? mulieru supma luxuria in tñ qd re naturale tra-
sibunt qd vna fricabitur cu alia: ac si eent cu viris.

¶ Item si mars & venus vel eoru alter masculi-
nus fuerit: in naturalib? rebus veneris valde co-
uersabit homines: & nimis circavitiu illd sol-
licitabuntur. Et rebus etiā coitus turpia que co-
tra legem fuerint: festinatē facere desiderabūt.
Mulieres autem innaturales actus cupidinis
plus equo perpetrabunt: & erūt thababera: eo
q adinuicem in agendo commiscebuntur. Si ve-
nus autem sola masculina fuerit id qd inde p-
petrabunt erit occultum & ignorabitur. Sed si
mars masculinus extiterit: ita erit illud manife-
stum qd quandoqz mulieres que cum eis coner-

fabunt qsi sibi pprias vxoies fore dimonstrabūt.

¶ Et si fuerit similis mars aut ven? vel aliquis
eorum in signis masculinis erunt viri supremi
multum in luxuria extra naturam & turpiter &
multum fornicatores discooperiti & extracti ac
prinati valde per eum phibitami: & mulieres ex-
tracte multuz in luxuria extra naturam: sic q ia-
cent cum mulieribus ac si viri essent. & si ven?
fuerit masculina sola faciet hoc cooperte & extra-
cte non erūt. & si mars fuerit masculin? ecōtrat
ita qd sue sunt ille alie mulieres ac si essent nu-
pre secum.

¶ Vult dicere qd quando figura luminarium statum signi-
ficabit ante dictū: & cu eo accidit qd mars & venus sint ma-
sculini: erūt similis viri de manerie qua dixi: & mulieres
& dixi qd si ven? sola fuerit masculina: erit sem ipz coopertū:
& si mars fuerit solus masculin? erit discooperitū & palam.
& si ambo fuerint res non discooperita nec cooperta: & hec e
glosa eius qd vult dicere qd verborum suorum docet vnu
aliud. verbi gratia: qd dixi de mulieribus quando venus
fuerit masculina: aut mars: illud idem debem? intelligere
de viris & re naturali p viris in hoc loco iacendo cu alijs
viris: & de mulierib? in iacendo cum alijs mulieribus.

¶ Qd si eedem stelle in predicti contrarium fue-
rint. i. vt sola luminaria cum predictis qualitati-
bus in signis femininis extiterint: mulieres ea
que sibi naturalia sunt operabuntur. Viri autē
ea que sibi sunt contra naturam committent et
cum mollicie ac feminitate anime naturalia tra-
sgredientur.

¶ Et si planeta fuerit de conuerso eius qd dixi-
mus: ita qd sint duo luminaria in signis femini-
nis existendo in statu quem diximus: significa-
būt qd mulieres supme f et in re naturali ad eas
& qd viri supremi fient in re naturali pro eis: &
transibunt rem naturalem: vt sint lasciuī & femi-
nini corde.

¶ Status quem dixi est qd duo luminaria se non aspiciat:
neceorum aliquod cu ascendente: et qd in angulo sit aliqua
infortuna nocens duob? luminariis vel alteri eoz. & qua-
do hoc acciderit & fuerint duo luminaria solum in signis
femininis: significabit qd mulieres diligerēt multū viros & iace-
re cum eis & erunt gentes: & viri erūt multum in hac vo-
luntate supremi: ita qd transibunt statum naturalem pro
eis ad mulieres essendum: & diligerēt multuz hanc manerie
luxurie innaturalem.

¶ Item si sola venus feminina fuerit: illegitti-
mos act? veneris mulieres nimis adimplebūt:
frequentius tamen ad naturalia declinabunt &
cum quolibet: adeo qd nulli coitum denegabūt:
seu deformis seu contra leges fuerit: homines
autem erunt effeminati ac molles: & ad innatu-
rales actus veneris procliuiores: nemines etiā
ab illicito coitu prohibebunt: preter qd occulte
illud perpetrabunt. Item si mars femininus
extiterit: istorum duoru vtriusqz id est fornicari

onem et turpitudinem: actusque illicitos detectos et absque frontis rubore facient: ita quod per nimiam de rectione blasphemabunt et vitupabunt.

¶ Similiter si venus fuerit femina erunt mulieres multum in meretricatione supreme: ita quod in re ista statum naturalem excedent quod hora eis accidit et cum quo sit quod in mundo se non defecerit de re que sit luxurie: licet sit valde turpis et contra legem ut viri feminini et lascivi erunt et volent luxuriari contra naturam et se a viris alijs non defendent iacere volentibus cum eis de aut secus res turpes facere. Et hoc erit in coopto. Et si mars similiter fuerit femininus erit in qualibet harum manerierum malarum et turpium: quod dicimus multum discoopertum et sine verecundia et erit extracti operi et noiati pro re ista sic quod erunt propterea debonestati.

¶ Totum hoc dictum est manifestum et declaratum si bene insperis in glosis preteritis: quod si figure luminarium significauerit illas pestilencias existendo in signis femininis significabunt quod mulieres erunt adeo meretrices quod cum viris habere poterunt: ita quod petent luxuriam in lege prohibitam et quod se cum faciant ex parte innaturali et turpi. Et quando talis constellation qualis ista in natiuitatibus virorum acciderit: erunt meretricatores et femini et appetent similem rem quales dixit et erit quod facient mulieres et viri in abscondito et celato: vnde si mars fuerit femininus in loco veneris significabit quod res erit publica et sine verecundia nec timebunt pro eo quod sint ex ista quod debonestabuntur ab omnibus nec in malum tenebunt. Et si in tali statu fuerit venus et mars ambo feminini erit factum virorum et mulierum suspectum inter cooptum et discoopertum.

¶ Orientales autem et matutinales qualitates veneris et martis in masculinitate de rectionem adiuuant.

¶ Et status orientalis martis et veneris: et qui sunt matutinales adiuuant ut sint viriles et famosi.

¶ Vult dicere quod viriles et viri erunt masculiniores et fortiores: et mulieres erunt fricatrices vna scilicet cum alia et extracte: et hoc manifestum est de statibus orientalibus martis et veneris: et qui sunt matutinales.

¶ Eorum autem vespertinalis et occidentalis qualitas in femininitate iuuat occultationem.

¶ Et status sui occidentales et vespertinales adiuuant ad femininitatem et vilitationem.

¶ Semineitas mulierum est ut sint meretrices ut viromus: ut sint in hoc vitio contra naturam eis.

¶ Similiter etiam si saturnus cum eis fuerit: horriditates et putredines ac coinquinationes: magnamque verecundiam eos incurrere iuuabit: eo quod ipsi natura vniuersumque istorum de more iuuat.

¶ Similiter quando saturnus fuerit cum eis de iuuabit in magna pollutione et turpi: et quod natura eius est in talibus rebus iuuare.

¶ Vult dicere quod si loca in quibus constant luminaria et planete dantes eis infortunium: et loca in quibus stant venus et mars vel alter eorum fuerit saturni vel habeat participationem cum eis in magna pollutione turpi et vilitate iuuabit.

¶ Et si iuppiter cum eis fuerit rerum pulchritudinem atque decorem aptamque verecundiam augmentabit.

¶ Et si fuerit iuppiter cum eis iuuabit in regendo res istas et habendo ide verecundiam ita quod hec pulchre facient.

¶ Vult dicere quod si loca significatorum antedictorum fuerint iouis vel quod ipse habeat aspectum cum eis iuuabit ad pulchritudinem huius rei et facient coopere.

¶ Et si cum eis mercurius fuerit rerum detectionem et futurorum festinationem suarumque speciem in multitudine et augmentum adiuuabit.

¶ Et si fuerit cum eis mercurius iuuabit ad detegendum res istas et ad magnam motum iuuenem in mulieris maneriebus et ad magnam usum: et ad magnam augmentum de illis.

¶ Vult dicere quod si loca significatorum antedictorum fuerint mercurij vel ipse habuerit participationem cum eis iuuabit in exemplatione rerum significatorum per eum et ad magnam motum eorum in multis maneriebus. Et illud completur totum quod dicit in 3 caplo: et est manifestum pro eo quod transiit quod infortune si fuerint in occidente: et fortune in ascendente significant statum predictum quod be infirmitates liberari possunt. Similiter si fortune fuerint potentiores infortunis: tamen si infortune fuerint in ascendente: et fortune in occidente: erunt be infirmitates durabiles. Similiter si fuerint infortune potentiores fortunis. Et postquam hic completur tertia pars quadripartiti ptholemei: completur hic similiter non tractat glose baly eben rodan physici super hoc eodem quadripartiti.

¶ Hic incipit decimus tractatus glose baly eben rodan: et principium glose super quarto quadripartiti ptholemei. Dixit baly.

In res partes huius libri glosauimus in nonnem tractatibus glose: monstrando et declarando quod breuius potuimus. et adhuc glosare volumus et distinguere hanc partem sine abbeniamiento complete et aperte talia reddidit exempla que legentem reddent memorem eorum que in alijs partibus transierint: ut maius habeat auxilium in intelligendo hunc librum. et ideo volens intelligere eum: foret philosophus: dialecticus in quadriuo sapiens et naturalium in practica philosophia que sunt ethice: bene posset sine glosa nostra verba intelligere ptholemei: nihilominus haberet in hoc studium et laborem. Et postquam ita est quod nostra glosa prebet auxilium magis intelligendo maiorem partem qui non sunt in philosophia: nec mediocriter sapientes. Aperimus enim cannalia et clausuras quas ptholemeus inclusit in eo quod in hac parte de philosophia fuerit locutus. Et quicquid sciatur tabule et planetarum equationes: nihilominus perfectus et auxilium magnum iacet in glosis meis: tamen ei qui nunquam studuit in aliqua parte philosophie est melius consilium: ut non laboret in re aliqua de toto quod diximus: ex quo voluntas eius gesseret sine labore. nam glosas istas non facimus nisi sciens in hac scientia vel philosophia: quod ille qui nihil de hoc sciuerit: sciat quod eius nescientia est: non de scientia. Sicut intelligens librum istum si errauerit in aliquo iudicio astronomie: conuenit ut sciat quod error est: quod non bene aspererit in eo quod expedit ei scire: vel quod bene non intellexerit id quod est in libro. Et manifestum est intelligenti hunc librum quod iudicium proprium ei conuenit. Vbi gratia: quod erit si iudicauerit aliquis quod natus non tam sibi. 20. annos quod lucrabitur diuitias a rege: aut pro bonis mortuorum: vel per thesauro quem inueniet si non dixerit:

prebus pertinentibus ad regem: et poterit lucrari diuitias pro eo quod cum rege mercabitur: aut pro hereditatibus venientibus ei ex parte regis. Similiter non conuenit ei dicere quod quando hic natus applicuerit ad .20. annos morietur aut infirmabitur infirmitate gradu: vel ibit de una terra in aliam: tunc conuenit ei dicere: morietur penitus: et infirmabitur omnibus modis aut accidet. Et totum: vel quod infirmabitur morietur: ita quod verba sua cognita sint et vera in omni re. quod ille qui bene non distinguit dictum suum in iudicio non bene intelligit id quod diximus: et si intellexit non bene spernit ad opera sua conueniebat. Et si quis dixerit quod materia non est stabilis in una manerie: propter quod nequit astrologus in iudiciis certificare in aliquo verba sua. Respondemus ei quod materia sicut ante ostendimus recipit a corporibus celestibus rem particularem et vniuersalem. et manifestum est quod particulare semper est predicatum de vniuersali. Et qui bene sciuerit astronomie iudicia in vniuersali opere et particulari de leni errare non potest: et raro potest cadere in errorem tamen nescientis bene istas sunt omnia iudicia in forte. Et hic iacet aliud quoniam astrologus iudicat in nato res aliquas et dicit quod eorum aliqua accident in capite. 50. annorum vite sue: et dicit in alijs quod accident ad 10. annos: poterit accidere in utroque horum temporum duorum quod illud mutabitur iudicium. Ad quod respondemus dicentes quod ante diximus: quod conuenit astrologo inspicere in rebus generalibus et particularibus et in locis planetarum et reuolutionibus annorum et inspicere bene in his omnibus: et de virtutem habenti maiores quolibet tempore et de posse operi pertinenti ad illud tempus iudicans postea. hoc. n. totum patefecimus et declarauimus in alijs tractatibus precedentibus et adhuc multa que conueniunt in antea ostendemus.

Incipit tractatus quartus: libri Alabza. Ptolemei: in quo sunt nouem capitula.

Incipit prologus. Dixit Ptolemeus.

Primum igitur in quibus ea que ante partum sunt et que in ipsius hora partus continentur necnon et omnia que post partum sunt observari possunt: id quod ei proprium ac naturale est: et quo totum eius esse natura

liter probatur quam maxime demonstrauimus.

In rebus hominis potest indicari de his que sunt ante natiuitatem et eadem hora natiuitatis et res accidentes post natiuitatem que sunt nati proprie: et que dirigunt cum eis in seipsis et suis statibus quos usque hic narrauimus.

Res de quibus potest homo iudicare existentes ante natiuitatem sunt iudicare de patribus et fratribus. Et de quibus iudicare potest ipsa hora natiuitatis sunt sicut est masculus et femina: vel est mutare compositionis: aut si non recipiet cibum. Et quod accidit post natiuitatem est duobus modis et maneribus: una est in nato propria semper sicut iudicare vitam: corpus: et animam suam. Et manifestum est quod in his omnibus possunt intelligi status nati pro essentia et plures eorum sunt iam demonstrare in eo quod transiit: et ex his sunt que de hic ante ostendemus. Alia vero maneries rerum accidentium

post natiuitatem est iudicare status pro accidentibus contingentes et sunt extra natum. Et ita in glossa patefecimus tertium tractatus quod hec omnia sciri possunt a .2. principio quod est hora que creatura exit de ventre matris.

Eorum vero que extrinsecus accidunt: eorum scilicet quorum enarratio oportune premissa subsequitur. Primum est in substantia et validitudo nati prosperitatem iudicare: et ipsi in substantia prosperitate collectis cum rebus corporis pertinentibus enarrare: necnon eiusdem in validitudo prosperitatem simul cum rebus ad animam pertinentibus enodare.

Et res que accidunt nato extra cui sequi conuenit id quod ante dictum fuit: est primum iudicare fortunam nati in diuitijs et valore. Et iudicium fortune in diuitijs est simile rebus pertinentibus ad corpus: et iudicare qualis erit eius fortuna in valore: est simile rebus ad animam pertinentibus.

Quod dixit quod dictus quod significauerit et plus quod pertinet ad homines: iam demonstratum est in eo quod transiit: et intelligitur de eo quod adhuc remansit aliquid de rebus ad hominem pertinentibus: quod expedit demonstrare: dixit hoc verbum. fortuna nati in diuitijs et valore: et ad iudicium diuitiarum cum iudicio corporis: et iudicium valoris cum iudicio anime: quod diuitie sunt valoris subiecte: et valor in comparatione diuitiarum est secundum formam: sicut corpus est subiectum anime: et anima est complementum corporis et forma. Et est visibiliter manifestum quod habens valorem et honorem habet in posse suo res multas: et quibus diuitias nullas habeat: potest habere res alias homini naturales ex parte exteriori: sicut magisteria: matrimonia: filios: et filia. Nam esse non potest quod bonus res tales habeat quod non habeat rem aliquam: et hoc est quod dicere voluit ptolemeus in prologo huius libri.

De prosperitate nati et substantia. Caplm. i.

Dixit baly.

Quia diuitie subiecte sunt valori et honori: et cum istis duabus rebus potest homo habere statim omnes postea venientes posuit ptolemeus post iudicium diuitiarum pro eo quod sequitur iudicium anime.

Valiter rerum substantie qualitas adueniat: et a sola parte fortune notitia deprehendamus oportet: quam id quod est inter solem et lunam observando et ab ascendente in diurnis

ac nocturnis natiuitatibus propter rationes quas in elocutione vite monstrauimus produciendo semper addiscimus.

Et res pertinentes ad lucra substantie quomodo erunt conuenit nobis perquirere a parte fortune solummodo ab eo quod scimus semper per id quod est inter solem et lunam et proicitur ab ascendente in nascentibus de die: et in nascentibus de nocte pro rationibus quas dicimus quando dum fuimus locuti de vita.

Ita scis quod pars fortune semper accipitur a sole in luna: et addimus super hoc gradum ascendente: et proicimus ab ascendente: et ratio propter quam hec portio habet virtutem

Tractatus

hic magnam est: quia hec portio est ascendens lune sicut luna est ascendens solis: et iam hoc totum ante in iudicio vult patefecimus diligenter. Et postquam hec comparatio huius portio ad ascendens est secundum comparationem lune ad solem: conuenit ut proprie pertineat ad diuitias sicut ascendens pertinet ad bonum: est talis: ut comparatio partis fortune intratis ascendens: et sicut ascendens pertinet ad significationes eius quod bonum habet in potentia: sicut diuitie sapientia ministerium hereditatis et similia.

Cuius autem obseruationis via est velut subiungitur. Stellis igitur que ipsius signi dispositioni dominantur obseruabimus. Et que sit earum fortitudo atque similitudo: sicut prediximus: considerabimus. Item stellas que eis associantur in figura vel que super eas eleuantur: siue sint ex earum haiz: siue ex haiz contraria: siue obseruabimus.

Iudicia huius sunt istius manerie. volo dicere: accipias planetas gubernatores signi et ipsi cientes quod posse et quam concordantiam habent in manerie quam diximus. Et aspicias similiter planetas habentes participationem figure cum eis: et illos qui eleuantur super eos: si sint eiusdem haiz vel alterius.

Vult dicere quod regula per quam scimus nati diuitias est accipere planetas gubernatores loci partis fortune. Et prepones illis quod habuerit ibi plures dignitates: et ipsi cientes statum suum in comparatione mundi et suum ad angulos et ad solem: ut per hoc scias quod sic magna est virtus gubernatoris loci partis fortune: et in qua manerie est concordantia et significatio sua. Et quod hoc fecerimus aspiciamus similiter ad planetas habentes participationem secum in figura et eos qui eleuantur super eum: quod si fuerint concordantes cum eo significatio maior erit et firmitas: si fuerit alio modo: minor et debilius erit.

Nam cum predictae partis dispositores: fortes extiterint: erit natus multarum diuitiarum. Maxime autem si testimonio similitudinis eis testificentur luminaria.

Et quando gubernatores partis fortune fortes et potentiores fuerint erit natus dominus magnarum diuitiarum maxime si duo luminaria testificentur in testimonio accordato.

Vult dicere quod quando planeta gubernator partis fortune fuerit fortis et potens significabit quod natus est diuitiarum magnarum: et si cum hoc accidit quod ibi testificentur duo luminaria testimonio concordie: sicut aspectu trino vel sextili et in talibus dent virtutem: significabit quod diuitie nati erunt multum maiores: et valde magne. Et propter hoc intelligit manifeste quod si gubernator partis fortune fuerit debilis quod erit natus paucarum diuitiarum: et si virtus eius fuerit donata sub radice et cadens sub terra: natus nullas habebit diuitias nec aliter aliquid. Et si cum hoc statum non testificentur ibi sol et luna erit natus pauper omnium rerum valde: et si be res mediocres fuerint inter fortitudinem et debilitatem erunt eiusdem manerie nati diuitie: et conuenit ut iudices diuitiarum quantitate nati a posse gubernatoris vel debilitate: et a testimonio luminarii accordato et discordato.

Preter quod saturnus nati diuitias ex edificationibus: vel ex terrarum cultibus: aut ex navigationibus prouenire significabit.

Scias quod saturnus significat quod diuitie nati erunt

ex parte terrarum: aut pro laborerio terre: aut pro marinarum.

Pro eo quod saturnus accipitur vice solis in locis in quibus sol non habet significationem. Et nulla res diuitiarum ad solem pertinet in hoc loco et significat sol matrimonium mulierum dantur saturno vice solis in significatione diuitiarum pro parte laborerio terre. Et quod significat similiter pro seipsa aquas magnas dat diuitias pro parte marinarum: et quod inuenimus saturnum solum gubernatorem partis fortune ipsi cientes si fuerit femina vel aspexerit se cum venere: et rem tale iudicabimus quod diuitie nati erunt pro parte mulierum. Et si cum inuenierimus in loco terreo iudicabimus quod diuitie erunt pro laborerio terrarum. Et si eum inuenierimus in loco aque iudicabimus quod diuitie erunt pro aquis vel pro marinarum: et hoc modo cognoscemus et distinguemus quolibet statum quos inuenimus in partitioe vnius nature.

Juppiter vero designabitur quod diuitie ex commendationibus: vel ex bailia: aut ex qualibet probitate congregabuntur.

Et si iuppiter significat quod diuitie erunt pro senescalia vel pro donis bonorum et religiosorum.

Vult dicere quod quando iuppiter solus fuerit gubernator partis fortune: significabit quod diuitie nati erunt pro parte senescalie aut fidelitatis: vel pro alcaldia: et tu cognoscere poteris quolibet horum statum a rebus tenetibus se cum eis si quod inuenimus statum iouis.

Mars autem significabit illius diuitias et exercituum domino: regimineque prouenire.

Et mars significat quod diuitie erunt pro ducendo milites aut gubernando boies armorum.

Si mars fuerit dominus partis fortune: significabit quod erunt nati diuitie pro exercitibus gubernandis seu ducendis. Et si fuerit minus potens erunt pro statu minori: et si in signo fuerit fortunarius: aut in aliqua suorum dignitatum: erunt pro gubernandis hominibus: et huic similes.

Venus ex amicorum donationibus: vel ex mulieribus eas coadunari denuntiabit.

Et venus significat quod diuitie erunt pro donis amicorum vel mulierum.

Si venus in hac re fuerit gubernatrix et habuerit aspectum amicitie cum domino ascendente et cum aliquo gubernatore nati: significat quod diuitie erunt ex parte amicorum: et si fuerit aspectus benevolentie cum aliquo significatore mulierum nati: significat quod erunt ex parte mulierum: et conuenit ut ipsi cientes in quolibet horum statum: quo statu inuenimus planetas gubernatores: et si iudicabimus.

Mercurius quidem ex mercationis industria diuitias affluere significabit.

Et mercurius significat quod diuitie erunt pro scientiis et mercimoniis.

Quod mercurius de sui natura significat statum animae rationalis: hoc significatione sciatur: et quod semper reuoluitur circa solem: significat res huiusmodi. Et hoc est reuolueretur in mercimoniis. postmodum si fuerit gubernator partis fortune: inspicias: et si fuerit in loco sciatur: significabit quod diuitie erunt ab ista parte: et si volueris scire pro qua scia erunt diuitie: inspicias in quo statu erit mercurius: et ad os suum loci: et si fuerit in loco itinerum aut reuolueretur in lucra: significabit quod diuitie erunt ex parte mercimoniorum: et scire poteris cuiusmodi mercimonia quando inspereris in toto eo quod diximus.

Et si saturnus proprie parti substantie assimiletur et ioui in figura associetur: significabit bere

ditates quas hereditabit. Adhuc autem cum in alius angulis fuerit vel si in signo comuni iup puer exierit aut cum luna iterum iustitiam habuerit: tunc enim significabit qd natus lucrabitur: et extraneorum hereditatem hereditabit.

Et si saturnus proprie significationem habuerit cum fortuna diuitiarum et concordauerit se cum ioue: significabit bona mortuorum que hereditabit. Et maxime hoc si fuerit in angulis superioribus: aut si iuppiter fuerit in signo duorum corporum vel qd similiter habeat aspectum cum luna: et tunc significabit qd hereditabit bona peregrinorum.

Postq dedit nobis naturas planetarum separatas vnāquāqz per se. vult nunc nobis dare regulam eorū quando participationē habuerint vnus. scilicet cum alio in gubernamēto loci partis fortunę non nominauit participationem nisi saturni et iouis: vt inde assumamus ad omnes alias participationes exemplū qd ponit qd qui intellexerit librum suum a principio vsq ad hunc locū poterit per se intelligere oēs participationes contingentes inter alios planetas. nā qd posuit super solam participationem vnā in hoc sufficit: et post qd sufficiat pro alijs narratio participationis saturni et iouis.

Debole enim docet nos tres participationes inter saturnū et iouem que significant rem vnāz generalem: vt accipiamus inde significationem ad omnes alias participationes et erit significatio triū participationū qd diuitie nati erūt pro parte bonorum mortuorum: et est prima eaz postq participat saturnus cum ioue in gubernando parte fortunę: vel qd vnus sit gubernator et habeat aspectū cum alio: vt qd sit gubernator loci cuius et similia. Secunda est qd si hec participatio in angulis fuerit qui sunt super terram et maxime qui sunt in medio celi erit significatio firmior et maioris fortunę. Tertia est qd iuppiter sit in signo duorum corporum vel qd aspiciat se cum luna. Et res propter quā significat participatio iouis cum saturno habere diuitias de bonis mortuorum est: quia saturnus dat infortuniam et iuppiter fortuniam. nā hec est res bona tribuens mortuorum: qd infortuna dat qd mori: et fortuna dat qd hereditat sua res. Similiter pro existentia in signo duorum corporum et pro aspiciendo se cum luna vt dictum est homines extranei de aliena terra vel qd nascetur ei filius de extranea muliere pro quo hereditare habebit: qd signum bicorporum significat participationem rerum duarum et similiter lune aspectus. Debo. autēz stabiluit nobis res istas vt sint radices a quibus sumamus exempla in alijs planetis quando vnus cum alio participationem habuerit. Et si intellexit isti quicqd diximus bene scire poteris omnes participationes et qd significat quilibet harum: et regula hec est qd aspicias quā bz participationem: cum quo planeta ē: et qd significet in nati moribz hic planeta et ei magister: et fm hoc iudicabis. Et si participauerit cum Marte saturnus et habuerit significationē aliquā in nati moribz vt sit latro: et si in suo ministerio vt qd sit miles iudicabis qd erūt diuitie de rapina vt istudis itingū et filii: et si habuerit significationem in nati moribz qd sit rector et iust: et in suo ministerio custodire infirmos: et si fuerit gubernator pte fortunę saturnus et Mars iudicabis qd erūt ei diuitie pro eo qd sit chirurgus vt pro vulneribus sanandis et similibz. et ē manifestū qd hec oia scire potes qd inspereris i oibz statibz planetarum in eo qd significat mores et iusticiā: et qd rem istam volueris iudicare expedire inspicias bñ i toto qd vsqz huc diximus i B libro: et i B qd segit.

Stelle quidem que fuerint ex huius stellarum dispositionem habentibus cum eis testificantur

nati dispositionem apud euz remanere et saluare designabunt. Et si stelle que ex huius contraria fuerint super loca auctoritatis eleuent vel ad ipsa subsequentes eaz: amissionē substantie demōstrabit.

Et planete qui sunt de huius planetarum gubernatorum si testificabunt eis: erunt diuitie ille durabiles et custodite nec mutabuntur. Et si planete qui sunt de conuerso huius eleuati fuerint super loca principalia qui sunt sequentes ea vel quia vadāt significant diuitiarum amissiones.

Nō hnt vntem testimonia planetarum contrariorū nisi quando fuerit in cōiunctōe vel oppositiōe aut quarta. et gñat enim sua contrarietate sint nocētes cū aliquo aspectu. loca enim principalia iaz oīdīm? i caplo vite et dixit qd sūt quattuor. locus solis. locus lune. ascēdens et locus pte fortunę. Et conuenit vt qd ordines et ponas primo habentem maius posse sicut diximus in multis locis et hoc totū bene poteris indicare inspicendo ad capitulū primum prope: et ad id qd diximus in alijs capitulis de modo qd id bñ intelligas.

Uniuersali vero tempus in quo istud eueniet ex stellarum que futuri sunt occasio aspectibus ad angulos vel ad loca ad angulos ascendētia deprehendetur.

Et generaliter tempus in quo eueniet potest sciri a statu planetarum hoc facientium in angulis et in locis ad angulos ascendētibz.

Vult dicere qd scire possumus tempus quo natus habebit diuitias et horā quā pcedentur si pñ debuerit a gñitate acuita eis vntis planetarum facientium vnāquāqz res istaz. et iā glosam m? hoc i tractatu pterito. Sicut a locis planetarum facientibus qd inspererim? ad angulos et ascēdētia loca ad angulos. Et iā diximus hanc totam glosam in caplo vite id qd in caplis illis dixit ostendem? tibi dico qd pñ festini mori? et qd sūt orientales a sole: et illi qd i medietate orientali celi: et filia: significant qd tempus rei erit citi? et ordinabis significationē harum rerum: vt citius sint qd hos status quos inuenies i illis planetis. Et pñ sūt qd sūt tardi mori? et occidentales in medietate occidentali et filia: significant qd res accidet tarde et p longabit. et ordinabis significationē planetarum fm hos status i quibus hos inuenies. Sicut quādo sciemus qd sūt fuerint ab angulis elongati: et ad quos vadunt sicut demonstrauimus in caplo vite p atazir p eo scire poterim? et si erit cito: et si plō gabitur: et quo tempore erūt lucra vel amissio certe.

De prosperitate et in valitudine nati. Ca. II

Dicit baly.

Jam diximus qd bonor et valitudo est res dicta fortuna et cū iudicio illi cōplet i iudiciū diuitiarum.

Es autem valitudinis et eiusdem in valitudine prosperitates.

Honorem et fortunam ad se pertinentem.

Quod dixit fortunam ad rem pertinentem bonoris: ostendit distinctionem bonoris. Nam dicit p bonore fortunam completam. et quando dicit fortunam ē est fortuna pro aliqua re sola cognita.

Et luminarium ac ex stellarum ea circundantium qualitatibus: et vt eorum itidem similitudinem cum hoc attendim? et obseruare necesse ē.

Conuenit nobis aspicere a statu duorum li-

Tractatus

minarium: et a statu planetarum ea circundan-
tium: et cum hoc similiter habemus inspicere in
concordantia sua.

¶ Vult dicere q̄ regula generalis qua sciemus res pertine-
tes ad fortunam est inspicere in statu solis et lune et planetarum
circundantium eos.

¶ Cum enī vtrāq; luminaria in signis masculinis
fuerint: et vtrūq; vel eorum alterum in angulis
extiterit: maxime autem illud quod dominus baiz
fuerit et quicq; stelle erratice ea circundederint:
circundantesq; solem matutinales et lunas am-
bientes vespertinales extiterint: ipsi natus regem
fore non dubitabimus.

¶ Ita q̄ quando duo luminaria fuerint in signis
masculinis et ambo in angulis vel vnus eorum
et maxime qui eorum fuerit dominus baiz: et quicq;
parte fuerint circa ea: et q̄ circa solem fuerint sint
matutinales et qui circa lunam vespertinales: erit
natus rex.

¶ Figura faciens natum regem est q̄ sint sol et luna in signis
masculinis et in angulis: et si non ambo in angulis eorum vnus
in angulo qui sit dominus baiz: et hoc est sol de die et luna de
nocte: et q̄ quinq; planete sint circa luminaria et existentes
circa solem sint matutinales: et circa lunam vespertinales.
Et iam scis q̄ circundare est q̄ sit vnus planeta ante et alius re-
tro eundem planetam vel radios suos. Et quando in nati-
uitate alicuius talem figuram inuenerimus dicemus q̄
erit rex et sui magnitudo regnatoris erit secundum horum fortitu-
dinem: quia si sol fuerit in 10.º domo in signo masculino et omnes
planete circūq; ipsum aspiciant: dicemus q̄ natus erit mira-
bilis et potens. Cum autem figuram talem inueneris non
oportet inquirere a quo loco procedit: sed solum si vixerit: vel
sensum habebit in natiuitatibus filiorum regum: conuenit
ut inspicias ad significatores regni et gentis ac patris et iudica-
re in quolibet horum secundum concordantiam et discordantias
solum quā habet. Et quando inuenies hanc figuram quā ptho-
lemus dixit et inueneris nato vitam qua possit hoc comple-
ri et inuenies ipsum habiturum virtutem cordis et aie cōcor-
dantem cum eo iudicabis q̄ natus erit rex licet sit filius mer-
catoris vel serui. Et ita conuenit ut intelligas: quia res est ma-
nifesta. Quoniam iam multos inuenimus mercatores et seruos
qui in multis terris reges fuerunt et consueuerunt esse viles
et serui: et debiles mercatores. Et conuenit ut scias q̄ si cuius
tali figura cōcordauerit aliqua ex stellis fixis ita q̄ sint cum
duobus luminariis super vno circulo erit nati potentia ma-
gna valde et citius ac fortior erit exitibus illis fixis de baiz
facientibus fortunam.

¶ Sed si stelle que ea circūdant in angulis item
extiterint aut cum angulis supra terram existen-
tibus in figura societatem habuerint: erit natus
magne valitudinis atq; potentissimus et rex mundi.

¶ Similiter si planete circundantes ea in angulis
fuerint: et in figura participationem habuerint
cum angulo qui est super terram erit natus mul-
tum mirabilis magni facti magne potētie: et rex
valde potens in tota terra.

¶ Vult dicere q̄ planete et stelle fixe circundantes solem
vel lunam: vel ille qui est ex eis dominus baiz: si fuerint in an-
gulis: aut habuerint participationem cum 10.º domo in signis

significabit regnatum: iudicabis q̄ natus erit potens et factus ma-
gnus in suo regno: et regnabit in maiori parte habitabilis terre:
aut in valde magna parte illius.

¶ Eius etiam fortuna cum stelle circundantes
dextre fuerint et angulis super terram existentibus
fuerint associate: augmentabitur.

¶ Et augebitur multum in fortuna sua quando
fuerint parte circundantes stellas et habuerint partici-
pationem figure cū angulis qui sunt super terram.

¶ Vult dicere q̄ quando figura planetarum significabit in ali-
qua natiuitate in angulis regnatum q̄ augebit in fortuna na-
tus ille suo regnatum et posse. Et si parte et stelle fixe circūdan-
tes luminaria fuerint bene potentes: quia dextre sunt maio-
ris potētie q̄ sinistre: sicut ostendimus: si tales potētie fue-
rint et se cōcordauerint cū ascendente 10.º domo natus erit
maioris potētie et fortune.

¶ Cum autem ceterarum stellarum qualitates velut
hec qualitas fuerit: solusq; sol in signo masculino
rotauerit: luna vero in femino et eorum alter in angulis
fuerit: natus erit homo soli regimius et iterfactor.

¶ Et si status quinque planetarum fuerit isto
modo: et sol in signo masculino solum et luna
in femino: et vnus eorum in angulo: natus
erit solummodo populi gubernator: iustician-
di: et incarcerandi: potentiam habiturus.

¶ Quando omnes planete significauerint q̄ natus erit rex
et ex hoc minuuntur solummodo q̄ sol est in signo mascu-
lino et luna in femino: et vnus eorum in angulo: et alius non
talis figura de tanto diminuta significat q̄ natus non am-
plificabit ut sit rex: sed ut sit tantummodo gubernator po-
tens de iusticiando multis: interficiendo et incarcerando.
et hoc dixit similiter ptholemus: 13.º natus non sit de loco q̄
talis esse debeat. Nam vidi multos qui erant valde ex vili-
bus seruis et applicuerunt ad hunc statum. Et vidi vnum
qui erat sargentus cuiusdam vilis serui: et creuit factum et
honor suus donec venit ad posse habendum in maiori par-
te terre egypti: ita q̄ habuit ultra centum milia hominum
armigerorum ad suum mandatum: et talia qualia ista satis
inuenta sunt in hominibus. Quod autem tibi conuenit in
hoc loco: est ut adiungas significationem huius figure cuius
significatione vite et corporis complexionis: ac anime mori-
bus et diuitiis. Et si rem parum volueris affirmare: aspice
concordantiam quam natus habebit cum significatores
regni in quo est: aut cum significatores regis aut cuius ali-
quo significatores qui ostenderunt in mundo accidentia
grandia: et sic certius rem intelliges: quia talis fortuna qua-
lis ista est fortuna: vicariorum: regum: et ducum: exercituum
gubernatorum: et intelliges si natus erit vicarius regis: aut
dux exercituum a re dante in natiuitate sua diuitias: et pro-
pter ministerium quod habebit: q̄ si diuitie fuerint pro par-
te scientie et rerum quas dat mercurius: erit vicarius: et ma-
xime si iuppiter habuerit participationem cum eo. et si ha-
buerit pro parte martis: erit exercituum gubernator vel
dux magnus: et maxime si cum eo habuerit participatio-
nem iuppiter et mercurius: et potest peruenire ad talem di-
guitatem qualis ista descendens a stirpe nobili pro sole qui
habet aliquantulum significationis talis fortune et fuerit
significatio planetarum in sua natiuitate huius maneriei.

¶ Et si cum hoc circundantes stelle in angulis
non appareant nec eis testificentur: erit natus

magni nominis tñ: et eius valitudo velut illius qui vni parti dominabitur apparebit: seu velut dominiuz baiuli: seu dominiuz exercitus: et nō vt dñiuz alcaldis qui toti regno disponit.

¶ Et si cum hoc planete circundantes in angulis non fuerint: nec testificabuntur angulis: erit natus honoratus solum de magno modo: et erit honor eius sicut habentis magnū posse super aliquā villam: vel habebit redditus regis videre: aut erit dominus militie: non q̄ habeat talem honorem qualem exercitus gubernator et totius regni.

¶ Vult dicere q̄ quando figura significauerit regnum et fuerit sol in signo masculino: et luna in femino: et vnus eoz solus in angulo: et planete circundantes solem et lunam in angulo non fuerint: nec testificabūt eis talis q̄lis hec figura significat q̄ natus erit solum de magno modo: et erit fortuna sua sicut eorum qui precipiunt alicui ville aut maiorum domus regum: et sicut antianozum super militias: vñ homines armorū nō q̄ perueniat ad fortunā: q̄ sit dux magnus totius regni sicut regum vicarij in toto regno.

¶ Et si non luminaria: sed q̄plures illarū stellarum circundatricum in angulis extiterint: vñ cum eis in figura societatem habuerint: nō erit tante valitudinis nec etiam magni nominis: et ignorabitur. In disponendo tamen ciuitatibus preualebit: et reb⁹ disponis vite mediocris erit.

¶ Et si luminaria nō fuerint in angulis et maior pars p̄larū ea circundantium fuerit in angulis: vel habeat participationem cum angulis in figura: honor suus non erit famosus nec manifestus: tamen erit antianus in gubernādo aliquas villas mediocris in vitā hominū gubernando.

¶ Si sol et luna non fuerint in angulis et maior pars planetarum eos circundantium in angulis fuerint: aut participationem habuerint cum angulis in figura significabūt q̄ natus fortunatus erit mediocris tamē si luminaria fuerint in suis dignitatibus et planete ea circundantes in dignitatibus suis significabit q̄ natus erit mediocris in gubernando aliquas villas. Et si mars fuerit dominus in facto diuitiarum suarū: natus erit mēmus vel ei similis. Et si fuerit iuppiter loco martis alcaldus vel iudex: et si saturnus erit director. Et si venus erit gubernator legis: et si mercurius erit scriptor mediocris honoris. Et hoc mō sumas exemplum in omnibus regulis que dicte sunt in capitulo isto. Et si luminaria non fuerint in suis dignitatibus. Et similiter planete circundantes ea erit mediocris inter homines conditionis sue: si fuerit mercator erit mediocris et si phisicus similiter: et similia.

¶ Si autē stelle que luminaria circundauerint nullam cum angulis similitudinem habuerint: natus in suis opibus miser et infelix apparebit.

¶ Et si planete luminaria circundantes cum angulis non fuerint accordati: erit natus vel i suis factis modice fortune: et nō in quocūq̄ fuerit.

¶ Vult dicere quando sol et luna non fuerint in angulis et similiter planete circundantes ea nec accordauerint se cū an-

gulis erit natus fame modice ac fortune in q̄to fecerit.

¶ Et si luminaria nec in angulis nec i signis masculinis extiterint: nec ea etia fortune circūdede rint: erit i extremo miserie et improspertatis.

¶ Et si luminaria non fuerint in angulis nec i signis masculinis: et non circundauerint ea fortune: natus erit multum plenus laboribus depreffus et vilificatus.

¶ Vult dicere q̄ quando sol et luna non fuerint in angulis nec in signis masculinis nec planete circundantes ea fuerint in angulis nec accordauerint se cum angulis et nulla fortuna testificabitur alicui locorum principalium natus erit multum laboriosus vilificatus: pauper: i fortunatus et similia. Et manifestum ē q̄ p̄bo. dedit nobis regulam: per quā datur nato magna et bona fortuna: et eōuerso. similiter dedit nobis regulas dātes fortunas mediocres. Et postq̄ ita est conuenit vt aspiciamus semper in facto fortune a statu solis et lune: et planetarum eos circundantium et comparationē quā habēt anguli. Et p̄bo. docet nos totū p̄ dictus.

¶ Via igitur qua in harum rerum inuestigatione est incedendū: est hec quam in augmento valitudinis: ac diminutione monstrauimus.

¶ Et via tota quam debetis sumere in his rebus est sicut diximus in augmento honoris et diminutione ipsius.

¶ Vult dicere q̄ regula generalis qua scire possumus factū fortune et quāta erit modica vel multa debet accipi a statu solis et lune: et planetarum eos circūantium: quomodo extant in comparatione angulorū et locorū in quibus sunt.

¶ Quamplures autem qualitates que sunt inter augmentum et diminutionem per ea que in illa specie particularis alterationis inuenta sunt quam habent luminaria et stelle que ea circūderunt: et que circundantibus disposuerint: nos obseruare debemus.

¶ Et conuenit vt status dantes augmentū fortune et decrementum: et sunt multi: perquiramus a rebus que erūt inuēte in ipsa manerie de mutatione particulari quam habebunt luminaria in planetis: ea circundantibus et gubernantibus ipsos planetas.

¶ Status qui sunt inter augmentum et diminutionem fortune sunt illi qui erunt inter gradum valde magni regis et ei⁹ qui est valde deffusus: et fortune modice: quia homines habent multos in fortuna gradus: vnus scilicet alio altiozem: ita scilicet q̄ augmentum applicat ad gradum valde magnū regis et nobilis et applicabit in diminutione ad fortunam multum paucam: nec multam. Et mutatio particularis quā habēt luminaria et planete ipsa circundantes et gubernantes ipsos planetas et q̄ sint luminaria in duobus signis masculinis et q̄ vnū sit in angulo et aliud non: vel q̄ sit dominus hāc eorum de meliori statu alio vel q̄ ambo sint in suis dignitatibus et alia que in hac ratione ostensa sunt: similiter et status planetarum ea circundantium et gubernantium ipsos planetas. Et postq̄ ita est figure planetarum sunt multe et diuersarū manerierum et quelibet eaz dat vnū statū fortune p̄p̄iū ad eā p̄tinentē: qd̄ scire p̄ cetero bñ potes si intellegisti qd̄ te vsq̄ hic docuim⁹: et p̄ exempla

Tractatus

nativitatibus que tibi dabimus in fine huius libri.

Cum cū dispositrices dñe hai3 vel fortune fuerint: natus in valitudine magis durabit.

CIta q̄ isti gubernatores si fuerit domini hai3 vel sint fortune: conuenit q̄ honor maior et fir-
mior sit.

CUult dicere q̄ quando sciemus q̄ natus habebit fortu-
nam aliq̄ et sciemus quanta erit pro q̄ritate vite et comple-
xione ac moribus suis pro stirpe vnde processit a loco vnde
de habebit diuitias. Et inspicimus post ea q̄ planete gu-
bernantes loca solis et lune et illi qui gubernant planetas eos
circūdantes fuerint accordati cum sole et luna: et cum plane-
tis qui eos circūdant iudicabimus q̄ illa fortuna erit al-
tior: nobilior: firmitior: et melioris status. similiter iudicabi-
mus si planete gubernatores fortune fuerint: sicut iuppiter:
venus et mercurius quando fuerit de complexione vnus
eorum. Et conuenit similiter vt accipiamus a stellis fixis
aliam significationem in hoc loco: quia si fuerint vnus con-
cordantie: significat q̄ fortuna altior et durabilior erit ac
melioris status.

CSi autem contrarie hai3 dominentur: aut sint
infortune: eius valitudo debilis apparebit: et le-
uiter transibit.

CEt si isti fuerint contrarij domini hai3 vel fue-
rint infortune: significant q̄ erunt euz vilicatio-
ne et rasez deperdunt.

CAm diximus q̄ hai3 acordatum est q̄ sit planeta de lo-
co suo et natura signi in quo moratur vel ad quē applicat. Et
est manifestum q̄ hoc hai3 diuersum in hoc loco est quāto
planete gubernatores solis et lune et eorum qui circūdant
fuerint discordati cum eis gubernantibz. et quādo ita fuerit
significat q̄ nati fortuna erit vilior et minoris tēporis.

CRes vero future valitudinis ex p̄p̄is stella-
rū q̄litatibz q̄ luminaria circūdant sūt obseruāde.

CTamen quō erit factū honoris qui eueniet in
sciendo puenit vt inspiciamus a statu planetarū
luminaria circūdantium.

CUult dicere q̄ quando scire voluerimus factū fortune
quā natus habebit: quomodo erit: inspicias hec ambo a statu
in quo inuenias planetas: et hoc est inspicendo illum maio-
ris status et fortitudinis et habentē plus dignitatem in gu-
bernamento: et iudicabis per eum.

CCum huius rei dispositoz saturnus fuerit
fortitudo valitudinis in multitudine substantie
et in aggregatione pecunie permanebit.

CIta q̄ si saturnus huius rei fuerit gubernator
erit vis honores in habendo multas hereditates
et similia.

CUult dicere q̄ si saturnus huius rei fuerit gubernator: erit
virtus fortune nati in habēdo multas hereditates et bona
mortuorum. Et est manifestum q̄ si saturnus fuerit in bo-
no statu: natus erit letus cum illis diuitijs et honore: et si in
malo statu sicut illi qui sunt semper laboriosi licet sint do-
mini hereditatum multarū. Et manifestum quia tunc sunt
adeo pauci q̄ de suo bono non facient sibip̄s et inter hos
status sunt alij multi de plus et minus q̄ bene intelligere
poteris per te si bene glosas intellexisti preteritas.

CSed si iuppiter vel venus extiterit: erit ei⁹ forti-

tudo in iocunditatibus et donationibus atq̄ bo-
notificentia et magnanimitate.

CEt si fuerit iuppiter aut venus: erit sua virt⁹ iu-
gandij: letitij: donis: et nobilitatibus.

CSi iuppiter aut venus gubernatores fuerint erit sicut di-
xit. Et est manifestum q̄ si fuerit in bono statu: q̄ bonum
apertius erit et melius. Et si in malo statu: minus erit
bonum: et ipse debonestatus pro eo.

CQuod si mars fuerit: erit in dñio expeditionis
et in victorijs ac in suoz subditoz timore.

CEt si mars fuerit significato: erit dux exercit⁹
in vincendo et leuando metuz ab ipsuz habentibz.

CUult dicere q̄ si gubernator huius status fuerit mars:
maior virtus fortune erit in ducendo exercitus et suos in-
micos vincendo et intelligendo metum ab ipso tibi vult i-
ponere. Et est manifestum q̄ si mars fuerit in bono statu
q̄ res erit maioris virtutis et magis directa et recta. et si in
malo statu: erit debilior et euz superbia.

CEt si mercurius fuerit: erit in intellectu et discipli-
na ac rerum dispositione.

CEt si fuerit mercurius est in intellectu doctrina
mento et sapiētia et multis rebz alienando.

CSi mercurius fuerit gubernator: erit virtus fortune: vt
dixit. et si fuerit in bono statu: hoc nobilior erit et melius: et
si in malo: minus et minoris precij. Similiter si duo plane-
te dominabuntur in hoc statu vel plures: erit fortuna de
suis naturis composita. verbi gratia: aliquis erit sapiēs ha-
bens multas hereditates et erit auarus: et alter liber et ma-
gnus quid. Et aliquis dux armorum potest esse sapiens et
intelligens et similia. hic enim non expedit alia glosa: q̄ in
eo quod transiit docuit totum.

CIn magisterio nati: et opere. Capi. III.
Dixit baly.

Quod capitulum istud est complementum capitulorū
que transiuerunt: quoniam ministerium est de-
claratum in iudicijs et fortuna.

Pus quippe nati eiusq̄ magisteri-
um duobus modis per solem .s. ce-
liq̄ medij signum dignoscitur.

CMinisterius aurez et op⁹ nati sci-
ri potest a duabus rebus: v3 a sole
et luna: et a signo in celi medio existente.

CPtolemaus dixit in hoc loco pro fortuna et ministerio
statum et dominus status ministerij nati et sui officij sciri
potest a duabus rebus: sole et luna: et alia a signo in celi me-
dio existente: quia sol est potentior et maioris domini cete-
ris planetis et .i. dom⁹ similiter in respectu aliarum do-
morū. Et ministerium hominis est res cum qua durat
fortuna sua: et cū qua potest habere res alias et lucrari: que
nit vt factum officij teneatur q̄d licetetur a sole et decima
domo virtutem talem cū qua naturā habeat: vt opera sua
sint potentiora maioris virtutis et plus completa.

CIta stella que de sub radijs solis egressa ma-
ne modicum apparuerit: et que in celi medio fu-
erit: proprie autem si cum luna icūat habuerit
nobis obseruare necesse est.

CIta conuenit nobis aspicere ad planetam
qui apparet in mane supra solem circa eum
et illum qui erit in medio celi: et maxime

Quartus

si habuerit aspectum cum luna.

Planeta matutinalis qui est magis circa solē est qui ante eū subit p̄p̄z et b̄z a sole maiore virtutē alij s̄t̄ planeta existēs in decima domo habz maiore virtutē q̄ ceteri in alijs angulis existētes. Et si habuerit participationē cū luna virtus eius erit maior et maioris domini.

Quod si hec duo que p̄dicta sūt in vno t̄m plane tarū inuenerimus euz soluz in his obseruabim̄.

Si autē alterum eorum vni planete; alterum vero nulli p̄tingat: eū cui t̄m alteruz p̄tinget: ob seruandum fore sancimus.

Si inuenerimus hos status i vno planeta cō uenit vt iudicemus p̄ ipsum planetaz soluz. et si vnum horū statuz inueniemus vni planete: et alius statū nulluz habuerit ab alijs planetis iudi cabim̄ p̄ illum qui solum habuerit statum.

Unus horū statū est p̄ta existēs circa solē apparēs ma ne circa radios: alius stat⁹ est q̄ alter p̄ta in medio celi sit in domo. io. et aspiciat se cū luna. Quia p̄ta q̄ fuerit in. io. et habuerit aspectū cū luna habebit virtutē sic magnā vt ille q̄ apparet mane circa radios. Cū autē habuerit virtutes eq̄ les: accipiemus p̄mo illū: q̄ habuerit p̄tes dignitates et aliū post eum qui participat in significatione.

At si idē planeta qui de sub radijs solis egres sus mane modicū apparuerit: et i celi medio fuerit: et alius p̄ter ipsum lunam aspexerit: erit vterq̄ p̄siderandus. Illum autē qui secundū multitudinē numerozū auctoritatum p̄p̄ie dis positionis velut p̄missum est: alteri p̄uale bit: p̄mitteremus.

Et si fuerit aliqs planeta circa soles apparēs mane alter i medio celi aspiciēs se cum luna in dicabimus p̄ ambos et p̄ponem⁹ illum qui i loco quez p̄dixim⁹ plures habuerit dignitates.

Vult dicere q̄ q̄n virtus amboz p̄taz fuerit eq̄lis acci piem⁹ significationē ab amboz et p̄ponemus fortiorē et al ter iuuabit in opere p̄m: vt minuet de eo. Et est manifestū q̄ ille q̄ fuerit circa eū et habuerit aspectū cū luna habebit maiore virtutē: et hoc mō inspicies in alijs planetis.

Siquēz autēz planetarum de sub solis radijs egres sus mane modicū apparere vel in celi me dio moueri nō inuenerim⁹: mediū celi dñm acci piem⁹: p̄ter q̄ in tardis operib⁹ hoc euenire ma nifestū est. cuiuscūq̄z et cni huiusmodi q̄litas fue rit ociosus in maiori parte permanebit.

Et si nullū inueniem⁹ planetā q̄ mane appareat circa solē: nec vllū inueniem⁹ in medio celi: cōue nit vt accipiam⁹ dñz ip̄z mediū celi: cū iste erit i operib⁹ tēperatis vel tardis nā talis q̄lis iste sta tus: significat q̄ natus erit p̄ maiori parte sui tē poris sine officio vllō balderus.

Vult dicere q̄ q̄n petimus dñz officij: et non inuenimus vllū planetā q̄ sit matutinalis: nec vllū in medio celi acci piemus planetā habētem maiore dignitatē in gradu. io. et hoc erit in officijs que sunt ad tēpus: q̄ p̄ maiori parte sta

tus balderus erit sine officio.

Hec via est igit qua ad cognitionē qualitatuz stellarū quaz est operis ac magisterij dispō: nec non eaz que otium significāt puenim⁹.

Qualitas autē operis et magisterij non nisi ex trium stellarum p̄p̄ietatib⁹: que sunt mars et venus et mercurius: necnō ex signoz in quib⁹ fuerint qualitatibus deprehenduntur.

Et ē via in cognoscēdo factū planetaz guber nantiū ministeria et officia cū status ministerij et officij sciri pōt a naturatris planetaz: qui sūt mars: venus: et mercurius: et a statibus signoz in quibus sunt.

Vult dicere q̄ q̄n sciuerimus q̄s p̄ta est dñs officij: et vo luerimus scire p̄ certo ministerium quale erit: inspicimus qualis erit stat⁹ ipsius p̄tē cū illis trib⁹ quos dixit: et q̄ res cōponit de sui natura et de natura signi i quo morat⁹. Et q̄n sciuerimus hoc inspicimus cuiusmodi p̄cordantia erit iter eos: et q̄n sciuerimus cōmixtiones nature q̄ de illis cōponitur sciuerimus p̄o certo ministerium quale erit.

Nam si mercurius auctor operis et magiste rij fuerit: natus erit baratator et computator at q̄ doctor: mercator etia ac numerator: rerū co gnitor et imolator: per stellaruz quoq̄ vires iu dicabit: et generaliter in librozū lectoib⁹ ac eoz expositionibus versabitur: dabit et et accipiet.

Ita q̄ si mercuri⁹ fuerit q̄ dederit misterium et officij: nat⁹ erit mercator: baratator: sapiēs i multo: aut cāpsor: aut diuinatoz: sapiēs i iudi cijs astronomie: factor sacrificioz: et gñalr erit homo qui itromitter se de libris et de glosado: dando et recipiendo.

Si mercurius solus fuerit dñs officij: significabit vliter officia q̄ dixit p̄bo et significabit q̄libet et p̄p̄ie fm natu rā signi in quo erit et fm naturā termini in quo est. Abi gra. si fuerit mercurius in suismer dignitatibus: significabit q̄ erit numerator: glosator: et baratator dandi et recipiendi et similia. Et si fuerit in dignitatibus ionis erit mercator vel cāpsor: Et si in dignitatibus veneris erit astrologus sapiēs in iudicijs astronomie.

Quod si saturn⁹ ei testificet: erit alienaz rerūz dis positoz: et somnioz iterpres: vel in domib⁹ dei occasiōe alicuius notitie seu diuinationis que in eo erit commorabitur.

Et si testificabitur ei saturn⁹: erit gubernatoz factorum aliozū vel expositoz somniorum: aut secutor altarium et sanctuariozū pro parte in diuinationum.

Vult dicere q̄ quādo saturnus fuerit dñs ministerij vel officij: et habuerit p̄cordantiā cū mercurio: vel fuerit mer curius dñs officij et habuerit p̄cordantiā cū saturno: quādo ita participabūt ambo in significatione erit nat⁹ solutoz somnioz sequēs altaria: et p̄dicēs futura vel erit dñator hō minum alioz. Et est manifestum q̄ scire possumus q̄bli bet bozū officiozū quale erit ex illis a statu quē signifi cabunt saturnus et mercurius.

Sed si iupiter ei testificetur: erit natus auctor

Tractatus

legis et sapiens: cum probis etiam hominibus conuersabitur.

C Si testificabitur ei iuppiter erit natus sapiens legum et iudiciorum ac rhetoris et cum alijs vitam habebit.

C Vult dicere quod quando iuppiter et mercurius fuerint signi fectores ministerij: erit natus ordinator legum et sapiens magnus: in eis bene rocinatus vitam habebit cum magnis principibus. Et hoc totum intelliges a statu iouis et mercurij.

C Quod si auctoritas operis et magisterij fuerit veneri s ex odore florum et specierum seu ex vino vel tinctione aut pigmentis vel ex his que ad ornatum pertinent: se intrinnet: velud mercati species: et medicamina ac florum variationes: adornare: et componere seu texere: vel pigmenta mercari aut pingere et colores variare: vel scribere.

C Et si venus fuerit domina officij intrinnet se natus de speciebus aromaticis et bonorum odorum. aut de vino vel tincturis pulchris aut de rebus pistatis: sicut pictor vel specarius vel sector pannorum preciatorum aut apotecarij us vel venditor vini: aut tinctor vel venditor coloratorum pannorum.

C Quando venus sola dominabitur in officio et aliud non oporteat inspicere nisi quod ipsa sola dat significationem: est eius significatio generalis: in rebus pulchris pictatis et habentibus bonum odorem. Et si fuerit in suis dignitatibus: significat pannos vendere pretiosos. Et si in dignitatibus solis: vel erit natus venditor lapidum pretiosorum vel annulorum aut pannorum deauratorum. Et si in dignitatibus lune: erit venditor pannorum pertinentium ad reginas et nobiles mulieres. Et si in dignitatibus iouis: erit physicus. Et si in dignitatibus martis: erit apotecarius. Et si in dignitatibus saturni: erit textor et pannorum pictor et preciator. Et si fuerit in dignitatibus mercurij: erit pictor: viellator et similia: hec enim omnia componuntur una. scilicet cum alia: et secundum compositionem naturarum suarum: verbi gratia: natiuitas in qua dominabitur venus in officio suo: existens in suamet domo et in trigono et exaltatione saturni. Et est similiter iuncta cum luna: et vadit ad sextile saturni: et luna erat debilis. Cum autem hanc videri natiuitatem: iudicamus quod natus iste esset textor de re vilis: et ita fuit: quoniam accepi significationem generalem: a venere significante res pictas et pulchras et inueni venerem circumdatam a radijs saturni: quia inter eam et utrumque eorum non erat plus duobus gradibus. unde intellexi quod hec res essent pictate compositae de natura lune et saturni. et propter hoc fuit officium i texere quod est vilis. Sicut quod erat in fine libere et in principio scorpio nis in participatione sexte domus: et ibi erunt de subter terram fuerunt de res pictate quas se texere intrinnetebat: ac lauare lintheamina pictata et similia.

C Et si saturnus ei testificetur: erit eius mercatio in superfluitatibus et mollijs: eritque deceptor atque nigromanticus: et his similia.

C Et si testificabitur ei saturnus: erit natus mercator suo officio rebus que fiunt propter vitia et affaytamenta: facturator et deceptor et similia.

C Vult dicere quando saturnus fuerit dominus officij: et

acordauerit se cum venere: vel fuerit in suis dignitatibus: vel fuerit dominus officij venus et fuerit in suis dignitatibus: et si fuerit in bono statu: erit effectus in rebus que fuerint pro his que ante dicta sunt et pro affaytamentis. et si non fuerit in bono statu: erit officium de facturis et deceptionibus. tamen si sola venus fuerit domina officij et fuerit in dignitatibus saturni: erit significatio sua secundum quod ad eam pertinet: sicut diximus de textore.

C Sed si ei testificatur iuppiter: erit lucrator: et coronarum compositor: erit etiam apertus diuitijs: et eius affluens diuitie mulierum occasione.

C Et si testificabitur ei iuppiter: erit natus abrachiato: aut par ad magnos honores: et erit ei honor pro parte mulierum.

C Vult dicere quod quando iuppiter fuerit dominus officij et participabitur cum venere et ambo sunt gubernatores officij: si fuerit in bono statu: erit natus paratus ut sit magnus iudex vel princeps et sibi pro parte mulierum eueniet bonor iste. Et si ambo fuerint in malo statu: erit abrachiator. In hoc autem loco ostendit ptholemeus nobis propter participationem iouis et veneris in gubernando officium rem vnam quam semper habere debemus in mente: et erit ad inungere res ad officium pertinentes cum illis que dicte sunt in capitulis que ante diximus. Nam debemus adiungere officium cum complexione corporis et cum moribus anime et cum fortuna substantie et honoris: quod per omnia scire potes per certo nati officium proprium.

C Et si mars soli in figura associetur: eius opus et magisterium cum igne demorabitur: velud opus coquit: conflatoreque metallorum: necnon opus eraminis ac minerarum auri: quod si soli non associetur: natus in magisterijs in ferro tractabitur ut naues componere: arare: architectare: lapides abscidere: in annulorum lapidibus sigilla sculpe re: arbores funderet: et his similia.

C Et si mars participabitur in figura cum sole: erit officium suum opus ignis sicut coquinari vel accessor ignis et calderarum: aut anrifer: vel operator minerarum metallorum. Et si non habuerit participationem cum sole: erit officium suum in omni re: que sit de ferramento et ferro: sicut carpentarius in faciendo naues: et res similes de carpentaria vel agricultura. vel icidendo lapides vel gemmas aut deferrari lapides et filia.

C Id totum quod docuit nos ptholemeus ante factum mercurij et veneris: est id quod uterque eorum significat de sui natura propria et id quod significant quando participantur cum saturno vel ioue et non docuit nos id quod significant quando participantur cum sole et luna: nec aliquo planeta rum aliorum. tamen in hoc loco ubi locutus fuit de significatione martis: dixit concordantiam suam cum sole primo: et postmodo id quod significat de sui natura propria: ut per hoc veniat nobis in mente id quod docuit nos in prima parte quod sol est de complexione calida: et mars de sicca: et comburenti: conuenit ut ambo significant officia que fiunt per ignem. et si fuerit in bono statu: erit foditor vel aurifer. et si in malo statu: erit accensor ignis in furnis vel balneis. et si fuerit in dignitatibus veneris: erit cognarius. et si in dignitatibus saturni: erit calderari aut calerus: et hoc modo quando participabitur cum alijs iudicabis: hoc non est quod significat martis

natura: quando concordatur cum sole. Id tamen qd signifi-
cat per seipsum est sicut ministeria que fiunt per ferra: sicut
carpentaria navium carris & alcantis: si accidit qd sit in di-
gnitatibus saturni: tamen si fuerit in suismet dignitatibus
significat lapides & caticas: incidere & dirigere. Et si in digni-
tatibus veneris significat lapides incidere preciosos et ge-
mas & talia. Et si in dignitatibus mercurij vel lune: signi-
ficat ferre ferre madonos vel ea incidere: & ad talia dire-
re. Et docuit nos ptho. quia semper debemus querere si
gnificatione ministerij i coplexioe qua videbim? i pi nato.

C Si saturnus ei testificetur: erit navigator & na-
tator: aquarum allator & cocus: plector etia: &
qui in balneis morabitur.

C Et si testificabit ei saturnus erit marinari? vel
barberius. aut coquinarius vel balneator vel
depictor in balneis moras vl portas aqua.

C Vult dicere qd quando saturnus vel mars fuerint domi-
ni officij. i. vnus eorum: & alter habens participationem
cu eo: significabit vterq; eorum ministeria qd dixi: scies p
certo qd eoru erit ab his qd dixi: qz saturnus p eo qd si
gnificat bnditates fedas & odores putridos: & mars signifi-
cat siccitate & sapores combustos & amaros: co imponitur
d sua commixtione res quam dixit ptholemeus.

C Sed si iuppiter ei testificetur: erit miles & pe-
narum minister: ac decimato: hospitor etia
ac lamq.

C Et si testificabitur ei iuppiter: erit miles vel ser-
gentus: vel tenens apparatus domus vel car-
nifer: degulator animalium. pedagogus ponti-
um vel viarum aut decimarius.

C Iuppiter significat rectum & iustitiam: & mars significat
iram: & ppter hoc quado coplones comiscunt: expedit vt
significet qd officium nati erit aliquod ex ministerijs i qb?
e supbia ab vna parte & ab alia rectij: & iustitij: sicut e miles
pedagari: & illi q accipiunt pedagla p vias & potes: & carni-
fices alalia degulantes ad vsum boium: & filia. Et manife-
stu e qd ia dedit nobis totum id qd significat quilibet pla-
netaru: qn ipse solu dominabit officio nati. qz si saturnus vel
iuppiter fuerit dñs officij: sciri pot qd officiu erit fm status
vtriusq; eoru in coparatioe martis & veneris ac mercurij.
hoc eni vsqz hic nos docuit ptho. & in antea nos docebit id
qd significat isti pte: qn duo vl tres eoz dñabunt i officio.

C Item si duo planete magisterij dominiuz ha-
buerint: fuerintq; venus & mercurius: exerce-
bit se in musica vel ludia: aut in cantationibus
seu cantationum inuentionibus: vel in qualibet
specie reperiendi cantus.

C Similiter qn dominabitur duo planete & fu-
erint mercurius & venus erit officium musice i
strumentorum locorum canendi & inuendi. &
coponendi sonos.

C Jam docuit nos qd officia propria nature mercurij sunt ea
que dixit vt arithmetica & officia ppria nature veneris sunt
que ante dixit: vt pulchritudo: & quado in officio alicuius
se conuixerit significatioes eoz duoz: significabunt arith-
meticam & musicam & assaymentum sonorum.

C Maxime autem cum in sua comutabuntur lo-
ca tunc erit natus ioculator banastellarum & se-
minarum licitator: iocosoium etiam instrumē-

torum magister & factor fidium: eritq; pictor:
predicator: derisor: & incatationum inuentor.

C Et maxime quando sua loca mutabunt: quia
quando sic erit: natus erit ioculator factor truf-
farum: venditor seruorum iocularium canta-
trium factor instrumentorum delectabilium:
tortor cordaz pro eis: pictor: psallator: rector:
& compositor cantionum.

C Vult dicere qd quado venus fuerit in dignitatibus mer-
curij: et mercurius in dignitatibus veneris ipsi existenti-
bus gubernatoribus officij: significant qd natus erit iocu-
lator: truffator: venditor iocularium vel letator earum
factor instrumentorum pro ioco: saltator: cantator: rector:
tortor: cordarum pictor. Et scietur qdlibet horum officioz
certe secundum statum horum duorum planetaruz si scie-
tur secundum qd fuerit.

C Qd si saturnus eis testificetur erit eius opus
& magisterium in his que predicta sunt in mer-
cationib? & vedet ea qb? mulieres adornant.

C Et si testificabitur eis saturnus: similiter erit
officium cum his que diximus: mercationis de-
corationis & apparatibus mulierum.

C Vult dicere qd quando dominabitur saturnus in officio
& participabitur cum venere vel mercurio vel aliquis bo-
rum duorum planetarum fuerit dominus officij & partici-
pabitur cum alijs erit nati officium vnum ex illis que di-
xit ptho. & miscetur cum eo: iam quatum de mercantia
apparatum mulierum.

C Si iuppiter autem eis testificetur: erit placita-
tor & computator: & semper in locis congrega-
tionis boium: & circa regias portas comorabit
docebitq; pueros & in rebus vulgi sollicitabit.

C Et si iuppiter testificabit ei erit aduocat? cau-
sarum: receptor rationum: & sequetur loca vbi
conueniunt homines: & portas regum doctor
pueroz: & de negotijs populi habebit videre.

C Vult dicere qd quando fuerit officij dominus vnus bo-
rum trium planetaruz iuppiter aut venus vel mercurius.
et participabitur cum ceteris duobus: officium nati erit in
vna reru quas dixit ptho. in hoc loco. Ita qd quado isti pla-
nete fuerint in dignitatibus martis erit natus aduocat?
tenes causas aut alcaldos. Et si fuerit in dignitatibus mer-
curij: erit receptor rationum: sicut sunt seneschalchi: & ma-
ior domus: & si fuerit in dignitatibus solis vel lune: erit secu-
tor locorum vbi conueniunt homines: & portarum regum:
aut factorum populi gubernator: hoc autem erit totum si
fuerit in bono statu: sed si in malo erit doctor pueroz.

C At si operis ac magisterij dominium mars &
mercurius habuerit: erit doctus in copositione
imaginum & armoruz eritq; sculptor in rebus
quibus diuine domus vtuntur: & animaliu ima-
gines faciet: eritq; luctator: medicus: chirurgic?
maleficus: fornicator: & cartaz falsificator.

C Et si fuerint domini officij mercurius &
mars erit formator imaginum & incisior: & co-
rum que fuerint pro altaribus ambrachiatoz:

5-8-15
P. & m. h.
7 15

9-8-15
P. & m. h.
7 15

9-8-15
P. & m. h.
7 15

doctor pueroz

9-8-15
P. & m. h.
7 15

Tractatus

physicus: cyrugicus: dictator mali hominum ope-
rum malorum: falsator chartarum.

¶ Jam scimus qd significatio propria mercurij est nume-
rus et arismetica: et propria martis significatio est res in q-
bus est superbia vel que fiunt ferro: et quando bi duo pla-
nete cōmīscuntur componitur inde opus: et erit officij in
imagines incidendo: et faciendo arma cum signalibus et fi-
guriis bestiarum: similiter si bi duo planete fuerint in digni-
tatibus veneris natus erit abachiator: et si erit in dignita-
tibus iouis erit pbi: et si in dignitatibus saturni erit dictator
mali: et si fuerit in malo statu: erit malorum operum: et falsi-
tor chartarum.

¶ Sed si saturnus eis testificetur: erit natus in-
terfector: et aliorum vestimenta diripiet: eritq;
viarum abscisor: et in cavernis morabitur: erit
etiam et deceptor.

¶ Et si testificabitur eis saturnus: erit hominū
interfector: robator: et expoliator: detentor in-
nerum: et insidiarum proditor.

¶ Vult dicere qd quando fuerit officij dominus aliquis ho-
rum trium planetarum: qui sunt saturnus mars et mercu-
rius: et participatus fuerit cum alijs duobus erit nati offi-
cium iustitie: et rectitudinis strarii: et hoc est boies interfice-
re: robare: tenere: et scire: et scire: et scire.

¶ Quod si iupiter eis testificetur arma duella-
q; diliger: erit etiam rector et procurator ac ver-
sipellis: opera diliger: et circa extraneos sollicita-
bitur: et ex huiusmodi lucrabitur.

¶ Et si testificabitur eis iupiter: erit natus ama-
tor armorum: bellator abstinentie bone: dece-
ptor: ingeret se de multis. habebit de negocijs
peregrinorum videre. et erit de talib; lucrū suū.

¶ Arma diligere est propter participationem martis mer-
curij et iouis litigare similiter: et abstinentia est pro parte io-
nis: frans et deceptio propter martem et mercurium. Et ige-
rere se in multis est quando bi duo planete erunt in bono
statu. Et videre facta peregrinorum et extraneorum est: qd
natura iouis est separata a natura martis et mercurij: et qd
cōmīscuntur significant talia.

¶ Item si domini dispositionis operis: fuerint
venus et mars: natus erit tinctoz et specierum
venditor: auriq; et argenti ac plumbi magister:
erit agricola: et cum armis iocabitur: ac medi-
camina conficiet: et erit medicus.

¶ Et si fuerit gubernatores officij ven⁹ et mars
erit natus tinctoz et specierius laborator plum-
bi et stanni. aurifer auri et argenti. laborator ter-
re: lasor cū armis: apothecarius: phiscus: ope-
rator cum medicinis.

¶ Jam scimus qd opus veneris est totum lympidus: et mar-
tis est siccitas: et que fiunt ferro: tamen si veneris cōplexio
vicerit: significabit qd erit tinctoz aut specierius. Et si vice-
rit cōplexio martis significabit operari in stanno: et si fue-
rit in dignitatibus solis et iouis aurifer: auri et argenti. Et si
fuerit in dignitatibus saturni: erit laborator terrarum: et
simartis: erit lasor cū armis: et si iouis erit phycus opera-
tor medicinarum.

¶ Et si saturnus eis testificetur ad imolandum

animalia deo sollicitabitur: mortuos induet: et
deslebit funera: ac sepulchra cātabit. Quolibet
etiam modo diuinabit in locis occultis: et vbi
cantus exerceatur funebres et sanguis effunde-
tur: habitabit.

¶ Et si testificabitur ei saturn⁹ erit gubernator
bestiarum que degulantur propter sacrificium
dei: mortuorum factor et mediator plactus su-
per foueas: diuinatoz futurorum existentium
de sui memoria: moratur in locis vbi sunt secre-
ta: et in sanctuarijs: et in iudicando et vertendo
sanguinem.

¶ Quando natura saturni martis et veneris cōmīscunt
significat officia et ministeria infortunata qua trahunt ad
partem boni: et hec sunt ministeria que dixit pbo. tamen
si vicerit virtus martis erit cum illis effusio sanguinis: et si
vicerit saturnus: erit secreta et res cooperte.

¶ Ac si iuppiter eis testificetur: in orationis do-
mibus assidue morabitur: et augur erit: et in
feminis maritandia sollicitabitur: et ad effectus
perducet: et inde erit eius vita: erit et delictuosus
et dissolute cogitationis.

¶ Et si testificabitur ei iuppiter: erit sequens al-
taria: augurarius: factor matrimoniorū: et ad ef-
fectum perducet: et inde erit eius vita pro eis et
talibus viuet: et erit delectuosus i quiere.

¶ Quando complexionis iouis martis et veneris cōmīsc-
tur fortune magis erunt qd infortune: nam venus facit ope-
ra afortunata: iuppiter bona et famosa: et mars facit sectas et
ministeria in quibus adiunguntur: res iste sunt sequi ordi-
ria: et anguria auiū: ire pro matrimonio mulierū et omne
aliud ministerium in quo est detectatio et volūtas. hoc aut
est qd nos docuit pbo. de cōmīscione significationum pla-
netarum: quando componuntur de duobus vel tribus ta-
mē si fuerit mercurius officij gubernator at venus et mars
hoc non poluerit in mente: nisi participatus esset cum eis
saturnus: et iuppiter: quia res declarata et manifesta per id
qd dixit et ostendit. vbi gratia. quādo mars venus et mer-
curius dominantur in officio iam scimus qd opera martis
sunt que fiunt ferro: et illa veneris pulchra et composita: et
mercurij que fiunt pro numero: et quando vnam cum alia
cōmīscimus indicabimus qd officium nati erit in incidē-
do gemmas: factor margaritarum et incidendo res com-
positas mulierum et similia: Et si participabitur cum eis sa-
turnus significabit ex his ea que pntinent ad mortuos: agri-
culturam et marinariam. Et si participabitur iuppiter: signi-
ficabit ex his que pertinent ad iudicium rectitudinem et
bonestatem: et directionem hominum.

¶ Proprie autem vnicuiq; signozum figure in
quibus stelle que dominantur operi mouentur
magisterij diuas quolibet modo iuuant.

¶ Et figure pertinentes ad signa in quibus erit
planete gubernatores officij: adiuvant aliquid
in diuersitate officiorum.

¶ Vult dicere qd figure signozum in quibus stant planete
significantes officium nati: adiuvant astrologum in scien-
do opus proprium nati.

Signa hanc quorū figure figuris hominum
assimilantur: omne magisterium scientiarum
quib' opus habet homines perfectione iuuat.
Et q' signa figuras humanas habentia: dant
auxilium magnum omnibus ministerijs q' sūt
pro sapientia: et quibus homines multu' egēt.

Misteria oib' necessaria sūt p' sapientia sūt cōposita dūa
bus partibus: quāz vna ē theozica: et alia p'actica: sūt sunt
p' bica: iudicia astronomie: et agricultura: et sapiētes operan
tur p' sapiam: nō ea quā sciūt laboratores p' vsum: q' labora
tores in agricultura per vsum sūt: ita in cōparatione sapien
tiam agriculturę: sicut vnus p'hicus et vnus astronomicus:
q' vadunt andaces de villa in villā i cōparatōe p'hycoz
sapientum: et astronomicoz sapientū: et aristotiles et oēs de
secta sua docuerunt nos q' ministeria sūt in quatuor mane
rieb'. p'ma ē p' theozica: et est scire solummodo et hec ē p'bia
scōa est p'actica: et hoc est postq' scire pōt hō mores aīet
quomodo debet dirigere et gubernare ciuitates et magni
nere domus. Tertia est que cōplet opa nature: sicut p'hyca
et agricultura. Et quarta est q' dirigit et affaytat: sicut fabri
catio domoz et habitatiōnū: et militaria: et carpentaria: et tere
re: et alia ministeria sūt. Et hec docuerūt nos q' vnum mi
nisterioz boz est ordinatū sub alio: et vnus fuit alij. Sicut
armenius et freneticus et fuit militi: et miles fuit duci: ex
citū et dux exercitus fuit officio regis: et hoc ē gubernare
ciuitates: et ita vadunt officia ascendendo donec sint oia or
dinata sub p'hyca: p'pter hoc diuisit p' bica ministeria i quat
tuor pres. p'ma ē totū ministeriū q' sequitur p' biam ma
gna p'ia et hec ē p'actica quā diximus q' ē p'pter sapiāz quā
homines habent necesse: et signa significācia res tales sunt
habentia figuras similes figuris hominū: et iaz dixit q' hoc
ministerium est sicut p'hyca et agricultura.

Signa vero quoz figure quadrupedum figu
ris assimilatur: iuuat magisteria minerarū: mer
cationū: ac edificatiōnū atq' dolādū.

Et signa habentia figuras q'drupedū adiunāt i
ministerijs que sūt opera metallorū: et mercadā
ciarum et carpentaria.

Hec ē scōa pars ministerioz: et est oīs res i qua ē directio
et affaytamentū: et ministeria metallorū sunt: sicut opari aurū
et argentū. ebur. et breuiet p'libū. stannū. lapides icidere et
silia. ministeria aut mercimonioz sūt mīta: sicut gubernare:
panē. oleum. pannos. et mercadātari cū illis. et mīta alia que
de vna terra in alio m inducuntur.

Signa autē solsticialia et equinoctialia trasla
tionis et variationis ac geometrie ac agricultu
re: nec nō rex domoz oīs magisteria iuuat.

Et signa solsticij et equinoctij adiunāt in mini
sterijs que pro transferēdo interpretando pro
geometria p' laborerijs terre et pro hīs que per
tinent ad oratoria.

Hec est pars tertia officioz: et est oīs res q' dat radicem p'
alia re: et ē p' biam: et signa quatuor tropicoz significant
talīa ministeria q' sūt p'ncipia quatuor tēpoz trāsferre et in
terptari de vna lingua in aliā dat p'ncipiū vel q' nesciūt illā
linguā p' ea sciēda. et geometria ē p'ncipiū alioz ministerio
rum multoz: sicut ē facere decurrere aq's de vno loco ad
aliū: fontes et puteos aperire: et facere artificia et ferramē
ta p' alios ministerijs: et generalr facere artificia et figuras:
et est radix oīum alioz ministerioz: et nos fecim' i hoc tra

ctatum vnu: cui nomē iposui' libzū radicū fabricationū:
laborare terrā ē p'ncipiū bitatiōis: et oratoria sūt et p'ncipia
aggregationis hominum ad seruitia dei.

Et signa quorū figure ferarū et aquaticarū
aialium figuris assimilatur magisteria que sunt
ad humiditatē: et in quibus humectaria ponun
tur auxiliant: herbarū etiam: compositionis na
tūz solertiā: saluta quoq' et salietia iuuat.

Et signa figuras habentia bestiarū siluestriū et
aqticarū adiunāt i ministerijs que sūt i hūidita
tib'. et i que intrant herbe et i faciēdo nauigiū
et laborando i rebus salicis vel sale.

Hec est quarta ps officioz: et est oīs res in q' est humor et
herbe: vel laborare in aqua: sicut piscator vel marinari: et la
bozare nauigiū: facere discurre aquas: facere pisces et sa
lem: salare carnes et pisces: legumia p'edere et talia.

Et si luna proprie loco magisterij dominata
fuerit et post cōiunctiōē ad mercuriū fuerit: et
i capricorno vel tauro vel cancro: erit nat' sapiēs
et i molator et obseruabit aquarū vasa.

Et si fuerit lūa dñā loco officij et p' iuncti
onē fuerit iter suūz cū mercurio et fuerit i tauro
aut capricorno vel cancro erit nat' diuinatoz.
factor sacrificioz et inspiciet in vasis aquarū.

Multoties diximus q' sol et luna sunt p'ncipes sup alios
p'ntas: et significatio sua nālis est dare p'p'ia in rebus oib'z
id q' p'uenit p' nāz: et p'pter hoc dat in ministerijs oib'z ap
paratū: et recipe oia alia ministeria postq' ita ē q' sol nec lu
na: non habet significatiōē p'p'ia in ministerio cognito:
dat cāz et auxiliū: in aliquibus ministerijs et nō dat in alijs
sol dat auxiliū in omni ministerio q' est p' potētia et vinen
do et p'gradi apparentia. Et p' bica docuit nos istud q' dicit
si participabit cū marte: sicut ide cōplexio vna: que dabit oē
opus q' sit p' ignē ita q' nos itelligim' q' cōplexio q' sit per
solē et lunā: tamē quolibet alioz dat tale ministeriū quale
p'uenit eidē cōplexioni. Tamē docuit nos in hoc loco q' lu
na dat auxiliū in ministerijs in q'bus est diuinatio et de hoc
fecit mētionē in cōcordātia quāz hz cū mercurio cūz q'libet
signoz. Et nos volumus verba sua glosare vt itelligi facia
mus id q' ante fuit osidēdo. Q' dixit q' sit dñs officij. vult
dicere q' dñs fuerit decime: et q' fuerit p'mus p'la appa
rēs d' sub radys solis. Et hoc est id q' dixit: et fuerit iūire post
diuicōnē cū mercurio: et dixit mercuriū p'p'ie iter oēs p'las.
q' hic stat' iūetus ē in mercurio magis. Et id q' dixit et acci
dēt hec in tauro aut in capricorno vel cancro. dixit q' ven' q'
significat dñatōes et luna hz p'les dignitates in his signis. et
diuinatōes sūt p'p'ie de signis tauro rōe nāe vengris et lune
et natura degulationis ē p'p'ia de natura capricorni rōne sa
turni et martis: et inspicere de mēimūlis d' aqua ē p'p'ium
canceri: q' signū est aque. et fortune habēt multas dignita
tes in eo q' sunt in p'p'ie et ven' et silia: de aqua sunt vasa in
quibus ponitur: et aspiciuntur res multe in eis: et ex his mī
ti sunt aspiciētes in nubibus: et iūis: et puteis: et silib'. Et iaz
osidim' q' hec officia p' maiori parte sūt p'dita. q' d'mōstra
tiones vniuersales contigerunt: leges dantes que inbibēt
aspicere in his omnibus et contrarium mandant eoz.

Si autem fuerit in sagittario vel in piscibus
per mortuos diuinabit et malignos etiam spiri
tus de loco ad locū moueri coget.

Tractatus

Et si fuerit in sagittario vel piscibus. dicitur diuinator pro inspicendo in mortuis. et demonstrando spiritus.

Uult dicere quod quia luna fuerit domus officij: et fuerit mercurius circa coniunctionem: si acciderit quod sit in sagittario vel piscibus: significat quod natus inspiciet in membris aialium mortuorum: et dicet multa futura. Similiter mouebit spiritus qui dicti sunt diaboli: vel alios spiritus: propter propter quod diuinabit: et hoc est quod sagittari et piscis sunt dignitates iouis: et mercurius male moratur in his locis: quia sunt sui casus et opposita suis domibus: et propter hoc conuenit quod quando miscetur cum luna mercurio habeant significationem talem.

Sed si fuerit in virgine vel scorpio: erit nigromanticus et astrologus: indicabit occulta et predictet futura.

Et si fuerit in virgine vel scorpione erit nigromanticus et astronomicus: dicens res non iustas et futuras antequam fuerint.

Uult dicere quod quia luna fuerit domus officij: et mercurius fuerit circa coniunctionem accipiens vim a sole exiit in virgine vel scorpione: natus erit nigromanticus et astronomicus diuinator rerum non iustarum: sciet res antequam sint. Nam nigromanticus est ille qui facit populo fascinamenta et facturas seu maleficia: quibus credunt quod accidunt per certo: sicut ipsi credunt.

Et astronomicus est ille qui scit futura per figuras stellarum. Et diuinator est ille in cuius voluntate res veniunt: et dicit res que non sunt apparentes et que future sunt: et nescit qua parte dicat eas nec qua ratione ipsas extrahat. Nam manifestum est quod in anima istius talis veniunt res a significatibus corporum celestium: et faciunt eas in mundum venire aliquo tempore futuro et hora aliqua format eadem figura stellarum ut sit talis res. hac autem hora format in voluntate illius diuinatoris illius rei future. Et ego multos tales vidi: et vidi alium qui dixit: dum esset infirmus tali die moriar: et postea quiescit: verum sic fuit de quo dixit.

Quod si in leone vel arietem vel libra fuerit: erit propheta et somniorum interpretes ac sapiens.

Et si fuerit in libra vel arietem aut leone erit propheta: solutor somniorum et incantator.

Uult dicere quando luna fuerit domus officij: et fuerit cum mercurio circa coniunctionem: et acciderit quod sit in libra vel arietem aut leone: erit natus propheta: si testificabit et veniet exiit stante in bono statu: sed in malo: erit solutor somniorum: et si iuppiter testificabit erit incantator. Et dixit libra propter dignitates quas habet in ea: saturnus: mercurius et venus: et arietem et leone propter dignitates quas habet in eis sol et iuppiter: qui habet in eis trigonum. Remanserunt enim et omnibus signis gemini et aquarius qui non notantur pro eo quod significatio lune perditur in eis et illa mercurij fortificat ibi solus: quia iuppiter nec venus non habet in eis aliquam dignitatem quam possit habere.

Hec est igitur via quam ad magisteriorum qualitates eorumque species rationabiliter cognoscendas nobis obfernare puenit.

Hec est via per quam ire nos oportet ut sciamus statum officiorum et cuius maneriei erunt per viam demonstrationis.

Id quod dixit hec est via qua nos oportet ire: vult dicere via demonstrativa bene certa qua scire possumus cuiusmodi officium habebit natus ex officijs humanis.

Eorum autem virium quantitates per stellarum fortitudines que dispositioni dominantur: sunt obseruande. Nam cum orientales vel in angulis extiterint: erunt illius magisteria: dignitatis et domina-

tionis ac fortitudinis. Sed si occidentales vel cadentes fuerint ab angulis eius magisteria sub altorum potestate constituentur.

Tamen puenit ut inspiciamus quantitates sue virtutis per virtutes planetarum gubernatorum. quia quia fuerint orientales vel in angulis: erit officium principale ac potens: et habebit alios sub se. Et si fuerint occidentales vel cadentes ab angulis: erit eius officium sub manu alterius.

Uult dicere quando sciemus qua manerie erit status officij et voluerimus scire si officialis ille erit principalis per se. vel sub manu alterius. inspicimus planetam et planetas qui fuerint domus officij: si sint potentes in suo situ in mundo: significabit quod sit natus in suo ministerio principalis. Et iam ostendimus in glosa primi tractatus quod status bonus placeat in suo situ in mundo: est quod sit in suis dignitatibus. vel orientales aut in angulis. et filibus. Et si etiam fuerit domus officij potens in natiuitate: significat sicut quod natus erit in suo officio principalis. Tamen si domus officij fuerit in his debilis qui diximus: erit officialis sub manu alterius. Quod autem dixit ptolomeus orientalis. dixit propter potentiam secundum mundum. Et quod dixit in angulis: est propter posse plenam secundum natiuitatem. Et quia occidentales fuerint de quibus et non in angulis.

Sed si super eos fortune vicerit illius magisterius erit pueniens et commendabile atque quietum nec in eo vnquam decipiet. Sed si super eos vicerint ifortune: erunt vilia despectabilia atque dannosa et in eis decipietur.

Et si fortune vicerint in ministerio erit ministerium nobile et lucrosus. et si deficit et officialis in eo et si vicerit in fortune erit vilis et perdens et non lucrabit in eo officialis.

Semper dat nobis in quolibet loco eos status contrarios. ut medium intelligamus per eos. Nam dicit in hoc loco. si domus ministerij fuerit in aspectu fortunarum: vel suis dignitatibus: aut salue virtutis: ministerium natus erit nobile et lucrosus: et si diabatur in eo ifortune: vel fuerit in dignitatibus vel fuerint virtutibus intentate: vel impedire: significat quod ministerium natus erit vile: et perditiosus: et deficiet officialis in eo: et bene intelleximus per hec alia: quia si domus ministerij fuerit in statu mediocri. bonorum duorum: quod ministerium erit mediocre.

Quod si saturnus impeditor fuerit: accidet ibi frigus et prolongatio ac pigritya.

Et si fuerit saturnus impediens accidet in ministerio elongatio et tarditas.

Uult dicere: quod si fuerit saturnus nocens domus ministerij vel domus ministerij fuerit de complexione sua: natus erit piger: et tardus: intantum quod suum vilescet officium. perdet et deficiet in eodem.

Si mars autem impeditor extiterit timor ibi atque destructio continget.

Et si fuerit mars impediens accidet in ministerio periculum et fama mala.

Uult dicere quod si fuerit mars nocens domus ministerij vel ipse domus fuerit de complexione sua: erit natus tam cupidus: succut audax: et tantum sine verecundia in suo officio: quod ad magna pericula se ponet per eo in modo quod perdet in illo: vilescet ipsum et deficiet in eodem.

Et si uterque fuerit impeditor: erunt in toto te-

istologus
Nigro

nigro
nigro
astro

135
136

propheta

magister

magister

Spici
dicta
officij

poze vite sue multa inconuenientia.

Et si ambo fuerint nocentes: erunt hec omnia multum mala tora vita sua.

Uult dicere q si due infortune nocuerit ofio mistry: significabit q nat' tota vita sua nunq ibit ad ofm p mistry. Et est manifestu q ptho. emendat i hoc loco id quod significat dñamentu dñi mistry per duas infortunas: vt nos itelligam' id qd significat due fortune quado adiuuat dñm mistry: q si iuuerit iuppiter erit mistry nobile et lucrosu: i eo nō deficiet ppter bonu z fortunū: bonu qd dat iuppiter. s' si iuuerit ipm ven': erit officialis i suo officio fortunat': lucrosus z ler'. Et qz ptho. tenet i m'ius locis qz uen' d'cordat cū ioue in sua natura: dat eis in hoc loco significationē vnam: z est qz faciunt ministeriū nobile z lucrosu: z inter eos ambos diuisionem non fecit.

Eorum autēz augmentu ac decrementu ex stellaru qualitatib' que futuri sunt occasiones secundum eorum habitudinem ad angulos de prebēdet si matutinales seu vespinales fuerit.

Et sciēms ēt augmētū z decrementū: a statu planetarum rē illaz facientis: quomodo stat ad angulos matutinales: z ad vespinales.

Uult dicere q quado scire voluerim' qn' augbunt' ministeria v' minuent' aut debilitabūt: inspicimus id quod significat elogationē planetaz ab angulis q sūt magis circa ipos: z accipiem' inde pparationem de acuitate planetarū qn' sūt matutinales: z de tarditate qn' sūt vespinales: et applicabim' id cū eo qd significat vita: z cū eo q significat planete i oib' annis vite: z sciēms pōēs istas res qd tempore fortifican': z augent' ministeria: vel qbus temporib' minuentur z debilitabuntur. **D**ic perficitur totum qd composuit ptho. in reb' particularib' ad hoīem.

Dic incipit vndecim' tractatus glose baly sup libro ptho: lemei. Dixit baly volum' glosare id qd remansit de v'bis ptho. de libro suo iudiciorum.

De coniugijs.

Capitulum III.

Dixit baly.

Partes de qbus componitur dom' sūt quatuor: ita ondit Boet' p'p's. p'ma est diuitie. 2^a m'ier. 3^a filij. 4ª est fientes. v'z autē eē diuitiaz m'iauit pthole meus. i. 4. cap'is p'ceritis. Et vult adhuc mōstrare i B cap. mulieris factū. Et illō f. lioz mōstrabit i. 6. cap'lo. i. fientibus vō nō posuit cap'la separati: sicut fecit alijs reb'. tamē fecit mētionē de amore v' odio qd habent ad suos dños i fine cap'li amicor: qz tenet q fientes nō sūt res q teneāt se cum hoīe. qn' res est que se tenet z p'inet ad diuitias hoīnis. nā sui hoīs hñtis diuitias: z loc' q cū illis fuerit in suis diuitijs nūerant: z fm statū i quo fuerint diuitie: erūt fui: z ab eodē loco p'it sciri facta sua. z s'it factū bestiarum z hereditatum. mulieres tamen z filij sunt naturales hoīminum z que tenent se cum eo: z propter hoc dat v'rique eorum p se capitulum separatim.

Noniam post premissa de matrimonio tractandum est: legitima v'rorum z mulierum coniugia que admodum subiungitur: nos obseruare conuenit.

Et postqz iudiciū coniugis sequitur aliud qd diximus: conuenit vt aspicimus adhuc in coniugio mulierum z viroꝝ hoc modo quo adhuc volo dicere.

Uult dicere q iudiciū officij segt iudiciū coniugij: z iudiciū diuitiaz segt v'utem aie hoīs coniugij muliez. vult dicere coniugij discurrens iter hoīs fm legē suam: quod nō ē turpe nec tenetur malum: sicut coniugium vetule v' iuuenis pro filijs faciendis.

In masculorū itaqz coniugis lunares qualitates hora natiuitatis viri nos subtiliter inspicere nō est iconueniēs. **P**rimū etenim obseruādū est. Si in altera duarū qrtaz orientaliū luna permancat: tūc etenim in iuētute matrimonij faciet: vel post suoz annoꝝ plenitudinē iuēculā in vxorem accipiet. Si autem in altera duarū occidentaliū extiterit: tarde vxorabitur: vel sibi vetulam subartabit.

Conuenit vt inspicimus in coniugio viroꝝ statū lune hora natiuitatis viri: ita q primo aspicimus ad lunā si fuerit in duob' qrtis orientaliū erit coniugij viri in sua pueritia aut copulabit cū puella postqz dies intrauerit: z si fuerit in duobus quartis occidentaliū coniugij erit tardū aut copula cū vetula.

Uult dicere q regula p quā sciēms factū viri ē accepta a statu inuēto lune hora natiuitatis. Et dedit nobis de statibus lune duos de cōparatōe sua ad mūdū. z de sua cōparatōe ad natitatē: z adduxit totū. z dixit si fuerit i duab' quartis orientaliū: vir copulabit i sua pueritia: cū quacūqz sibi accidit: v' copulabit cū puella postqz dies pcesserit. et si fuerit i duab' quartis occidentaliū: copulabit vir cum vetula i sua iuētute: aut suū coniugij plonabitur donec pcedat i dies: z postea copulabit cū quacūqz sibi accidet vetula v' puella. **N**am manifestum est q duo quarta orientalia fm mūdū q sūt ab hora cōiunctionis v'qz ad oppōnē: z occidentalia sūt d'ria. s. ab oppōnē ad cōiunctionē: q aut sūt talia fm figuram sūt ab ascēdere ad mediū celi z ab angulo terre v'qz ad septimā. Reliqua duo occidentalia fm natitatē sūt duo qrtā cadentia. vñū quartū ē 7ª dom': 8^a z 9^a: z aliud ē ascendens 2^a z 3^a. Et postqz luna significat de coniugio viri: hoc qd dixit pthole. qn' fuerit in aliquo horū duorum statuum: conuenit vt significet i coniugio viroꝝ fm oēs alios statūs. Et ptho. docet nos rē istā i alijs ocīs suis.

Qd si sub radijs fuerit: z in figura cū saturno societatem habuerit: nunq vxorabit.

Et si fuerit sub radijs z participata fuerit cū saturno in figura nunq copulabit.

Ia sciēms q p'te cū sunt sub radijs amittūt virtutē suā: z q saturnus dat frigiditatē z tarditatē in reb'. Et ppter hoc si luna fuerit sub radijs: vel cū saturno participata fuerit in figura. vel fuerit in suis dignitatibus significat q vir natus nunq copulabitur.

Post hoc autē obseruabimus: si in vñius figure signo luna fuerit: vel si ad vñū solū planetam ictus habuerit vñi soli copulabit.

Et post hoc inspicim' si luna est in signo vñi figure: z si applicat vñi planete: nāz si ita fuerit copulabit vñi soli mulieri.

Dic est alius stat' ex statib' lune: z est qz postqz vir significationē habuerit copulandi: z fuerit luna in signo vñi figure z applicuerit soli vñi p'te dū durat in illo signo significat q vir copulabit cum vna muliere sola.

Tractatus

Sed si i signo bñi corporis vñ multaz figura
rñ pñāferit: z i eodē signo plusqz ad vñū plāz
icñsal habuerit sibi qz plures desponsabit.

Et si fuerit in signo bico: porreo aut i signo mñ
tarum figurarum z in eodem signo applicuerit
plus vno planeta: multa habebit cōiugia.

Hic est alius status lune z est qz si vir habuerit significa
tionē copulandi: z fuerit luna hora natiuitatis in signo bñ
corporeo vel i signo mñtar figuraz z applicuerit plus vno
plā donec durauerit in illo signo copulabit multa vice: z
pōt sciri qritas muliez a qritate figuraz signi in quo stat
luna: z a numero stellaz fixaz cum gbus coniugitur lunam
signo illo in longitudine z latitudine.

Et si planete cñ quibz ex cōiunctōe vel aspectu
icñsal habuerit fortune fuerint: sue sponse cōue
niētes erūt z apte. si at ifortie fuerit: erit pñariū

Et si planete qbz applicat fuerit fortune siue p
cōiunctionē vel applicationē aliquā: mulieres
quibus copulabitur: erunt bone z caste: z econ
uerso si fuerint infortune.

Hec est alia regula qua scire possumus si mulieres gbus
copulabit vir: erūt bone caste vel male: z pñbo. docuit nos
duos statz pñarios: sicut facere cōsuevit: ita qz significatio
bonaz muliez est a plñis fortunis: et suis locis: et significa
tio mñiez malaz erit a plñis infortunis et locis suis. Et p
pter hoc itelligimus bñ qz si luna fuerit in dignitatibz for
tunaz erūt meliores: z si in dignitatibus in fortunaz peto
res: z si res cōmifcebit erit vel qz accidet de ipsa manerie:
z pñbo. docet nos post hoc idē qz significat qlibet plā per
se ad hoc vt scias componere significationes si inueneris
significationes compositas.

Nam si ad saturnū icñsal hñerit: erit eius vñoz
laboriosa: z ipñ qualitates erūt feralēs.

Ita qz si applicuerit saturno: sciat mulieres la
boriosas z pñanam.

Hoc significat saturnz si luna ei applicuerit: vel fuerit in
dignitatibz suis exñdo i bono statu: z si fuerit i malo statu
significat qz mulier erit vilis z turpis: z male volūtatis.

Si vero ad iouem icñsal hñerit: conueniens
erit z idonea docta dispositione.

Et si applicuerit ioui: erit abstinentie bone ac
boni ordinamēti: z retardi i domo sua.

Et si fuerit in malo statu minuitur hoc factum.

At si ad martem: amñosa erit z idomita.

Et si applicuerit marti: erit audax z supba.

Hoc si fuerit i malo statu erit meretrix dbōestata: et mala.

Et si ad venerē: erit formosa valdeqz iocosa.

Et si applicuerit veneri: erit pulchra: leta z bo
ne receptionis.

Et si fuerit in malo statu minuetur hoc factum.

Si aut ad mercuriū: erit boni intellectus.

Et si applicuerit mercurio: erit bona: intelli
gens z bonorum verborum.

Et si fuerit in malo statu minuet hoc factum: z erit dece
ptuosa: falsa: z uenit vt facias atazir lune sicut alioz ad
pñeg: z qñ inueniemus: qz applicet ad radios alicui plñe: vt
ad aliqz stellā fixā: fm hoc erit mulier cñ qua copulabit in
ipñ anno: Et si volueris scire si mulier erit libera: vel serua

ispice ad plñas significantē coniugium cum fuerit in suismer
dignitatibus mulier erit libera: et si in dignitatibus alteri
no planete serua erit.

Item si cñ ioue vel saturno seu mercurio ve
nus extiterit: in his que ad vitaz pertinet ei satis
pderit. Ipñ etiaz z filios multuz amabit. Sz
si cñz marte fuerit erit denastatiz ac instabilis z
non intelligens.

Similiter si venus fuerit cñ ioue aut saturno
vel mercurio: erit mulier pfectuosa: amatrix vi
ri z filiorum suorum. z si fuerit cum marte: erit
mulier destructrix sui boni: male perfectionis:
sine virtute z sine intellectu.

Vult dicere qz regula qua sciē? statu mulieris cñ qua
vir copulabit dz accipia statu veneris filz: z si ven? fuerit
cñz plñis quos dixit vt in suis dignitatibz significat ea que
dixit. Et uenit in hoc vt petam? qua rōne significat luna
coniugii viroz: z sol coniugii muliez: dico enim qz demonstra
uim? i glosis pñeritis qz sol z luna pñeritis? dñi sūt oīuz rez
terrenaz: z id qd se xcordat cñ opposito dz significare con
giū z ppter hoc significat luna: coniugii viroz: z sol illd mulie
rū. Et bec est res xcordas se cum rebus naturalibus.

In feminarum vero matrimonijs solares qñ
tates hora natiuitatis seminee sūt obseruande.

Et cōuenit vt inspiciam? cōiugii mulierum a
statu solis hora sue natiuitatis.

Vult dicere qz possum? indicare coniugii muliez a statu
solis in suis natiuitatibus: qz si sol fuerit in bono statu con
giū erit bonū z si in malo malū: z si fuerit in mediocri erit
tale: nā verbo generali qñs fuerit stat natiuitatis mulieris
tale erit coniugium qd habebit.

Nam cñ sol i altera quartaz duaz oriētalium
i. in figura i inuenture viro desponsabit: vel in se
nectute iuuenem p marito accipiet.

Ita qz si fuerit sol i duabz quartis oriētalibz:
cōiugii mulieris hñris talem natiuitatem erit i
sua pueritia vt copulabitur puero postquam in
dies processerit.

Pñbo. notificat nobis de statibus solis: res qz debemus
accipere p regulā: sicut fecit in statibz lūe. pñmo stat? quē di
xit est qz si fuerit sol hora natiuitatis i duobz qrtis oriēтали
bus scdz natiuitatē significat qz mulier copulabit in pue
ritia cñ quocūqz viro sibi acciderit: puero vel sene aut cñ
puero postqz dies itrauerit. Et iam diximus duo quarta
orientalia secundū statū natiuitatis z est vñū. io. ii. z. iz. do
mus. Et aliud. 4. 5. z. 6. domus.

At si in altera duarum occidentaliuz extiterit
tarde marito coniugabitur: vel in prima iuuen
ture seni desponsabitur.

Et si fuerit in duobus qrtis occidētalibus: co
plabit tarde at cñ vetula postqz i dies pcesserit.

Vñ ex qrtis occidētalibz est ascēdens. z. 2. 3. z aliud est
7. 8. z. 9. domus: bec duo qrtas sunt in cōparatione natiuita
tis pñeo qz sol est maioris potētie ac dñy cñctis rebus cele
stibz: uenit vt oēs plñe habeāt qrtā fm mundū in cōpara
tiōe solis: qz in his qrtis sol nō habeat vllā partē. Et uen
it vt itelligas in b loco: qz qñ acciderit in natiuitate viri z
mulieris: vt sit sol z luna in qrtis oriētalibz ipñ z ipsa copu
labunt in sua pueritia vir cñ puella z mulier cñ puero. Et

S. 104
m. 33

Concord
m. 33
p. 104

256
5

7

or

7

7

ang
m. 33
p. 104

Stat. vñi m. 33 p. 104
p. 104 m. 33 p. 104

104
m. 33
p. 104

104
m. 33
p. 104

104
m. 33
p. 104

104
m. 33
p. 104

104
m. 33
p. 104

104
m. 33
p. 104

flambo fuerit in qrtis occidetalib⁹ copulabuntur nati in se-
nectute vir cū vetula: et mlier cū sene. Et si luna fuerit i na-
tiuitate viri in aliquo quartoz oriētalīū et sol in aliquo qrt
toz occidentaliū: copulabit vir in senectute sua cū puella
ex puellab⁹. Et si luna in natiuitate alicui⁹ mulieris fuerit
in aliquo quartoz oriētalīū: et sol in aliquo quartoz occide-
taliū: copulabit ipa mlier postq⁹ pcesserit i dies viro. Et B
mo dicit mibi q⁹ natiuitate meā eo q⁹ luna erat i qrtis occi-
dentali: tardauit coniū meū circa 30. ānos: et q⁹ sol erat i qrt
to oriētalī mlieres q⁹ copulat⁹ fui: oēs puellae erāt.

¶ Quid si i signo vni⁹ fuerit figure: et in eo plane-
raz matutinalē inuenerim⁹: vni tñ viro tradet⁹.

¶ Et si fuerit in signo huius figure: et inueneris
i eo planetā matutinalē: copulabit cū vno viro.

¶ Vult dñe: q⁹ qñ sol fuerit i natiuitate alicui⁹ mlieris in si-
gno vni⁹ figure: et applicuerit in ipso suo signo vni pte soli
mlier nūq⁹ copulabit plusq⁹ vni viro. Et q⁹ dicit: et inueneris
i eo vni pte matutinalē: vult dñe q⁹ copulabit cū puero:
et si cū inueneris vespitalē: copulabit cū viro magno dieb⁹.
Abi gñ. si acciderit i natiuitate alicui⁹ viri q⁹ luna iugat tri-
bus pñis donec stetit i suo signo: quoz vn⁹ sit vespitalis:
et ali⁹ matutinal⁹ alter vō sub radys. Ille q⁹ fuerit matutinal⁹
significat q⁹ vir ille copulabit cū puella: et ille q⁹ fuerit vesp-
tinal⁹ significat q⁹ copulabit cū vetula: et ille q⁹ fuerit sub ra-
dys significat q⁹ nunq⁹ copulabit. Et debes similr itellige-
re per statū solis in natiuitatibus muliez.

¶ Et si i signo duū corpoz vl⁹ pluriū figurarum
erit: aut i figura plusq⁹ vni matutinali pte
fuerit associat⁹: multos maritos habebit.

¶ Et si fuerit in signo duoz corpoz vl⁹ figurarū
multaz: aut cū plus vno planeta ex matutinalib⁹
picipatōez hñerit i figura: copulabit vice mltā.

¶ Vult dñe q⁹ qñ sol fuerit i natiuitate mlieris i signo bicoz
poroz vl⁹ mltaz figuraz aut picipat⁹ fuerit i suo signo: cū
pluri vno pte: significat q⁹ mlier copulabit mltā vice. Et
p eo q⁹ dicit: ex his q⁹ sūt matutinales: notificauit nobis id
q⁹ glosauit i caplo q⁹ fuit an istud: et est q⁹ significat i eo pue-
roz. Et adhuc rē aliā vltā id q⁹ tibi glosauit et q⁹ pte ma-
tutinales q⁹ sūt de barz sol: et significat magis mltitudina.
Sitr itelligim⁹ p hoc q⁹ pte vespitales significāt i natiuita-
tib⁹ viroz qñ aspererit se cū luna: mltis vicib⁹ copulari.

¶ Item si in figura soli saturn⁹ associet⁹: erit su⁹
vir probus et iustus ac laboriosus.

¶ Sitr si participatus fuerit cum saturno: erit
maritus bone legis: amator laboris.

¶ Conuenit q⁹ bec participatio sit de bono aspectu: quia si
fuerit de contrario nocebit.

¶ Si vero cum ioue sol societate hñerit: humi-
lis erit et magnanim⁹. Si at cū marte: erit crudel⁹
et null⁹ dilectiois: nec hñiliabit se. et si cū vene-
re: erit probus et formosus. At si mercurio asso-
ciatur: in reb⁹ vite proficiet: et erit laboriosus.

¶ Et si hñerit picipationē cū ioue: erit abstinen-
tie bone: nobil⁹ cordis. et si cū marte: marit⁹ erit
fortis cordis: sine vllō amore: et sup⁹. et si cum
venere: erit plicber et lipid⁹. et si cū mercurio: erit
pfectuosus i suis scis: et factor mltaz rerum.

¶ Hoc totū glosauimus: quādo locuti sumus de luna.

¶ Si cū saturno ven⁹ fuerit: ei⁹ vir erit fessus:

et a veneris actib⁹ se cōtinebit. et si cū ioue fue-
rit suus vir erit bon⁹ et iust⁹: ac verecūsus. et si
cū marte: erit acnte cōplexionis: et circa venere
os act⁹ valde sollicitabit. eritq⁹ sōnificatō. At si
cum mercurio permanserit: circa filios propi-
os erit valde pius.

¶ Et si venus participationē hñerit cū saturno:
marit⁹ erit fessus et pauce luxurie. et si cū ioue:
erit bon⁹ i lege sua: et verecūsus. et si cū marte:
erit pponis calide: sup⁹mus i luxuria.

¶ Hoc totum demonstratum est: in glosis preteritis.

¶ Quid aut sup⁹ dixim⁹ ex duab⁹ quartis oriēta-
lib⁹ i sole itelligendū ē ēē dictū de duab⁹ quartis
quaz altera punctū ascēdentis: altera vero pun-
ctum occidētis zodiaci circuli pcedit. In lūa ve-
ro de duab⁹ quartis q⁹ sūt iter cōiunctionē et pre-
uentionē quousq⁹ sit dimidiū illius luminis hoc
intelligere debemus. Et duab⁹ itē qrtis occūta-
talib⁹: illas q⁹ bis pdictis opponit itelligem⁹.

¶ Id q⁹ dicere volum⁹ i hoc loco ē duab⁹ quar-
tis oriētalib⁹ solis sūt duo quarta anteriora a pñ-
cto ascēdentis: et a pñcto occidētis zodiaci. Et i
luna duo quarta q⁹ sūt iter cōiunctionē et opposi-
tionē dñm sit dimidiata in luce. et duo quarta oc-
cūta sūt duo qrtā cōposita duob⁹ q⁹ pdirim⁹.

¶ Vides q⁹ aliq⁹ addidit B i margine libri pñbo. i rōne glo-
se: et ille q⁹ extraxit libzū istū: posuit i textu: et semp ita remā-
sit q⁹ pñbo. nunq⁹ pñuenit vba sua glosare i aliquo loco: imo
semp fuit pñuendo sua icludere vba sua: sicut fecit Arist. et
vni cū aliō cooperire. Et postq⁹ ita ē: duo qrtā oriētales et
duo occidētales sūt i luna sedz sūt sūt i mūdo. et solis: scdm
sūt sūt i natiuitate: et bec res assilatur vana: vt sol habeat
statū scdm natiuitatē et nō luna. Et ppter hoc intelligit q⁹
bec vba fuerit scripta in margine libri pñbo. in rōne glose: et
postea posita fuerit in textu.

¶ Quāq⁹ lūmaria cōueniēter adinnicē i vtraz na-
tiuitate p aspectū associant⁹. I trio vl⁹ sextili se res-
pererint: pprie vero cū hoc fuerit ex tabdil: et
maxime cum virili natiuitate luna soli conueni-
enter in muliebri natiuitate fuerit associata: eoz
coniugium nunq⁹ dissoluetur.

¶ Actum huius coniugij erit i plus firmū et fixū
si duo lūmaria picipatōez hñerit i figura i amba-
bus natiuitatib⁹ tali picipatōe q⁹ sit concordantie:
ita q⁹ ambo sint de trino vl⁹ sextili. et maxie si hoc
acciderit cū cambiamēto: et eo mai⁹ si luna pici-
patōez hñerit in natiuitate viri cū sole in natiuita-
te mulieris participatione concordantie.

¶ Itā scim⁹ q⁹ coniū viroz ē. fm lunā i suis natiuitatib⁹ et
mlierz sedz solē i suis natiuitatib⁹. Et q⁹ bonitas et malitia
mlieris et viri sūt i statu i quo erit ven⁹. Et id q⁹ pñ-
nit nos i B dñō mōstrat: ē: q⁹ sol et luna aspiciāt se i aliq⁹ na-
tiuitate de trino vl⁹ sextili significat q⁹ ibi erit amor et am-
icitia. Et si acciderit cū B q⁹ ibi sit cābiamētū: et hoc ē q⁹ lu-
na sese pcordeat cū sole in natiuitate viri. similiter q⁹ con-

3 - 19 17

AD 2

Tractatus

eorum cum sole in natiuitate mulieris. de bono aspectu. similiter q̄ sol i natiuitate mulieris se p̄cordet cū luna: et plus q̄ sol sue natiuitati p̄cordet cū luna natiuitatis viri de bono aspectu. Nā talis p̄stellatio q̄lis ista significat amorem et amicitia magnā: iter viz: et mulieris: et q̄ nunq̄ eorū sepabitur coniūgiū. Et post q̄ nob̄ dedit regulā amoris et amicitie: ac firmitatis et coniūgi: vult dare nob̄ regulā discordantiē et odi.

Qualibet etiā occasiōe dissoluetur: cū predicta luminaria loca fuerit i signis q̄ aduicē nō colligantur: vlt̄ que per diametru sibi met opponuntur: aut ex tetragona radiatione sese respuerint.

Et destruitur et p̄ditur coniūgiū: p̄ eo q̄ accidat quādo loca luminaria q̄ dixim⁹ fuerint i signis discordantibus: vel fuerit i oppōne vel quarta.

Vult dicere q̄ qñ sol et luna i natiuitate viri vlt̄ mulieris fuerit discordanti vñ cū glo vlt̄ fuerit i 4ª vlt̄ oppōne: hoc significat viro q̄ erit solit⁹: et mulieri q̄ nō erit firma cū viris q̄b⁹ fuerit copulata. Et manifestū ē p̄ eo q̄ sup̄ dixit: q̄ qñ cū tali statu loci lune i natiuitate viri p̄icipationē nō habuerit loco solis i natiuitate mulieris: vir ipse mulierē illā abhorrebit: nec erit firmus nec stabilis vlla manerē cū ea dē. Et si fuerit loc⁹ solis i natiuitate mulieris discordanti: cū loco lune: i suamet natiuitate: tali discordantiā. Et si p̄ discordantiā ad locū lune: i natiuitate mariti mulier p̄pria illū abhorrebit maritū et nō remanebit cū eo.

Et si ad luminaria q̄ sibi met i idonea figura conueniunt suos radios fortune direxerint: coniūgiū in vtriusq̄ dilectiōe et iocūditate ac valitudine p̄manebit. Et si ea respuerint infortune p̄manebit quidē: sed in litigio et odio ac damno.

Et si p̄te fortune aspexerint luminaria accordata i p̄icipationē in figura: remanebit illud coniūgiū: cū voluntate amore et p̄fectu. Et si ea aspexerint infortune erit p̄seuerantiā sua cū rixis causis et abhorrentia et perditione.

Postq̄ scierim⁹ q̄ coniūgiū erit firmū et amicitie aspiciemus si fortune testificatur loco solis et lune. Et si ita fuerit erit illud coniūgiū cū voluntate et amore et p̄fectu. Et si testificabunt solū loco solis: erit voluntas et amor mulieri et nō viro. Et si testificabunt loco lune: solūmō erit amor et p̄fectus viro et nō mulieri. Et si testificabuntur infortune erit p̄seueratio illius coniūgi cum causis: iudicis abhorrentia et p̄ditione. Et erit distinctio huius status scōz distinctiones status p̄imi. Et manifestū est q̄ qñ fortune et infortune testificabuntur: res similiter erit mixta.

Si etia euenit i eorū qualitib⁹ inconuenientibus. Nam si longatib⁹ fortune testificent: coniūgiū nō oīno dissoluetur: sed post separationē reconciliabuntur: et cum dilectione durabiliter p̄manebunt. Sed si infortune testificent eis: erit separatio valde litigiosa: et feritatis plena.

Et si in hoc sūt res i statib⁹ i q̄bus nō ē cōuenientiā nec firmitas: q̄ quādo testificabunt fortune duob⁹ luminarib⁹: nō separabit coniūgiū nec destruetur totaliter: sed erit separatio i eo cū reditu: remiscencia et amore: amborum perseverantiā i bona voluntate: et si testificabunt i eis

fortune: erit separatio per rixas que occurrunt inter eos: et fugiet vnus ab alio.

Quādo sciemus q̄ coniūgiū nō erit stabile nec remanebit: aspiciemus aut et si testificabunt fortune locis signis significabunt q̄ reditus erit et q̄ iter eos durabit amor et bona voluntas. Et si testificabunt infortune: sine vlla fortuna: erit separatio sue reditu cū rixis et mēdacys. Et bñ itelligim⁹ p̄ hec vba q̄ si fortune testificabunt lune i natiuitate viri: amor erit ex pte viri. Et si testificabunt soli i natiuitate mulieris: amor erit ex pte mulieris. Si si infortune testificabuntur in illa viri rixa erit ex parte viri. Et si testificabuntur in illa mulieris: rixa erit ex parte mulieris.

Et si solus mercurius cū eis testificetur: manifeste separabunt cū inculpatoib⁹ et q̄rimonijs. Et si ven⁹ cū eis fuerit: cōiaget hoc p̄pter adulteriū vel nigromantia: sen p̄p hui⁹ familia.

Et si mercurius fuerit cū eis: erit separatio ifamata et detecta: et malo dicto gentiū. et si fuerit ven⁹ cū eis: erit separatio p̄p fornicatores vlt̄ fayturas.

Vult dicere q̄ qñ mercurius testificabit cū infortune significatoib⁹ separatiōis: ostendit q̄ separatio erit multū divulgata et diffamata cū accusatiōib⁹ magnis. Et si ven⁹ cū infortune testificabit significatoib⁹ ipsi ostendit q̄ separatio erit p̄ parte fornicatiōis et faytura: et siliū secretorū. Hoc n. est iudiciū coniūgi qd̄ currit inter boies bone fame cū in fornicatiōe et luxuria boiū vñ cū alio et muliere vna cū alia: et reb⁹ oib⁹ p̄inētib⁹ ad luxuriā: licet in hoc multū locutus fuerit p̄tho. qñ locutus fuit in moribus aie: vult dare hic regulas p̄prias quales ad hoc pertinent.

Quātr autē fiat matrimoniu p̄ venereas atq̄ martiales ac saturninas qualitates demonstrabitur. Nam si cum luminaribus seconueniēter habuerit: erit coniūgiū idoneū et legitimū. habetur etenim inter venereas et vtriusq̄ predictorum planetarum velut quedā habitudo: et autē respectus ad martem vtroq̄m lunę cūlam fore demonstrabit: et iter eos est habitudo: q̄ vniūscuiusq̄ eorū exaltatiō est in signo triplicitatis alterius. Venus vero societas cum saturno: vetulam vtroq̄m fore significabit: inter quos est habitudo: qñ vtriusq̄ dominus est in signo triplicitatis alterius.

Et cōiunctiōes quales eueniūt qualicūq̄ manerie: cōuenit nobis cognoscere ac scire aspiciēdo ad venerem: martem et saturnum. Et si fuerint cum luminaribus in bono statu: cōiunctio erit cū rectitudine et cum lege: q̄ inter venerem et predictos duos planetas est attinentia: quoniam si aspexerit se cū marte aspectu bono: significabit q̄ cōiunctio erit cū puella: et attinentia que ē inter venerem et martem: est q̄ exaltatiō cuiuslibet eorū est in signo de trigono alterius. Et si aspectum habuerit cum saturno: significat q̄ cōiunctio erit cū vetula. et attinentia inter eos existens est: quia res vtriusq̄ eorū est in trigono alterius.

C Jam demonstrauimus qd coniugium qd est fm legē debet iudicari fm statū lane z solis. Et ostēdim⁹ ad huc qd coniugio qd est sine lege v3 iudicari fm statum veneris respectu martis z saturni: cui⁹ rō est: qz ven⁹ significat luxuriā nāl: z est iter eā saturnū z martē attinētia quā dixit ptho. i vbi istis: Et postq ita est uenit qd mars z saturn⁹ hēant in luxuria significationē z est manifestū qd si bi duo plte: participationē habuerint cum luminaribus bono aspectu erit coniugium fm legem: z si non fuerit bono aspectu: significabit qd erit ibi fornicatio z similia.

C Quapropter venus cūz marte qualitatē amoris efficit absolute.

C Et ppter hoc faciunt venus z mars res que sunt in amozamentum.

C Ven⁹ est tēperate cōplexionis tēdēs paz ad frigiditātē z humiditātē: z mars ē male cōplexionis z valde fortis siccitatis z qñ cōmiserit cōponit ex eis mixtio vna qd vterqz eoz alteri delectat. Et ptho dixit qd exaltatō vtriusqz eoz ē i trigono alteri⁹. Et dixerūt alij qd gradus exaltatōis vtriusqz ē i gradu exaltatōis alteri⁹: pp qd significat figura qd sit de venere z marte: oēs rē qd est iamozamentū.

C Cū qd si mercuri⁹ fuerit: erit hoc manifestū.

C Et si fuerit mercurius cum eis: res erit diuulgata z detecta.

C Ja ostēdim⁹: qd mercuri⁹ significat detectionē rei: qz de mōstrat virtutē solis in signis qd est circa eū: z desert ad alia signa cū suo aspectu: qz semp cito vadit circūquaqz solē: z ppter hoc uenit qd qñ cū venere z marte participationē hūerit in figura: significet amorē publicū z detectū.

C Si fuerit in signis qdē vtriusqz coib⁹: vt capricorn⁹ z pisces: significabunt quod proprie forori vel sue consanguinee cōiugabitur.

C Et si fuerit in signis in qbus participationem habent sicut capricornus z pisces: significat qd luxuria erit cū sororibus z ppinquabus.

C Vult dicere qd qñ in natiuitate participabūt venus et mars z fuerit in signis in qbus ambo habuerit dignitatē significabit qd luxuria erit cū sororibus z ppinquabus ita qd vnus sit in capricorno z alter in piscibus qz in his duobus habent ambo dignitatem.

C Qd si i masculinis natiuitatib⁹ in eisdem luna fuerit: natus cū duab⁹ sororibus vel duab⁹ panguineis adinuicē venereos act⁹ exercebit. si aut in feminea natiuitate idē pmāserit: eā duo consanguinei v3 duo fratres incestabunt.

C Et si i natiuitate viri aspererit se cū luna: vir ille iacebit cū duab⁹ sororibus vel duab⁹ ppinquabus. z si se aspererit i natiuitate mulieris: iacebit cū muliere duo fratres vel ppinqui.

C Vult dīe qñ ven⁹ z mars in signis fuerit qd ambo participationē hūerit: z aspererit se cū luna: significabūt qd vir iacebit cū duab⁹ mulieribus qd sint sorores v3 ppique. Et si i natiuitate mulieris aspererit se cū sole: significabūt qd iacebit cū ipsa muliere: viri duo qd sint fratres vel ppinqui.

C At si cū saturno ven⁹ extiterit: erit coniugium idoneum: longoqz tempore permanebit.

C Sitr si fuerit ven⁹ cū saturno: erit coniunctio cum voluntate durabilis.

C Quia ven⁹ est femina: z saturn⁹ masculus z ei⁹ cōplexio

tēperat cū ea: est iter eos sitr picipatio magis qz libra ē domus veneris z sitr trigon⁹ z exaltatio saturni. Et capricornus etiā est dom⁹ saturni z trigon⁹ veneris: z ppter hoc saturn⁹ cū venere tēperat maiori tēperamēto illo martis z iouis z veneris. qz dom⁹ martis sunt oppositē domib⁹ veneris. Et postq ita se bz i saturno: ptingit qñ picipat⁹ fuerit cū venere: qd significet volūtātē picipiōis z qd durabit.

C Cum quibus si mercurius manserit: erunt cū hoc eis ad proficuum.

C Et si hoc fuerit cū mercurio: res erit pfectuosa

C Hoc est quia domus mercury sunt in trino domorum veneris z saturni.

C Qd si cum hoc etiam mars iterum cū eisdē fuerit: coniugium nō erit firmum z eis nocebit.

C Et si fuerit in hoc cū marte: non erit firma nec stabilis: sed nocibilis z zelotipia.

C Vult dīe qd si venus accordata fuerit cū saturno z sitr habuerit participationē cū marte: significat qd res erit nocibilis: nec durabit: z hoc qz domus martis domibus veneris sunt oppositē: z in 4. domoz saturni.

C Si aut ei⁹ qualitas eoz qualitatib⁹ assimilet: mulier viro sibi cōtēporaneo copulabitur.

C Et si fuerit stat⁹ suus talis: sicut ille solis: erit cōiunctio mulieris cū magno viro diez sicut ipsa.

C Vult dicere qd qñ venus fuerit in suis dignitatibus z sifiguris sibi puenientibus significat qd picipio que erit inter vir z mulierem erit senilis etatis.

C Si aut ipsa plus illis orientalis extiterit: viro se minori desponsabit: z vir vxorem se minore subartabit. At si magis occidentalis fuerit: mulier viro se seniori nubet: vir autem vxorē se antiquiorem desponsabit.

C Et si fuerit magis orientalis alijs planetis: copulabit mulier iuniori ea: z copulabit vir iuniori eo: z si fuerit magis occidentalis: copulabit mulier viro plium diez ea: z vir antiquiori eo.

C Hoc est regula qua scire possumus quot diez erit vir aut mulier: z vult dicere qd si venus fuerit orientali⁹ ceteris planetis copulabitur mulier iuniori ea: z vir iuniori eo: z si occidentali⁹ econuerso.

C Item si venus ac saturn⁹ in signis sibi coibus cōmorentur: vt capricorn⁹ z libra: erit cōiugiu inter cōsanguineos. Si aut hui⁹ predictē qualitatē luna fuerit z in ascēdēte celine medio qlitas ipsa pmāserit: nat⁹ cū matre v3 nouerca seu matertera: mulier vero cū ple ppiā: vel cū sue sororis filio: seu cū suo genero veneri militabit.

C Et si ven⁹ z saturn⁹ in signis fuerit i qbus participationē hēant: sicut est capricorn⁹ z libra: cōiunctio iter ppiquos erit. z si cū luna fuerit iste status: z acciderit hoc i ascēdēte vel i medio celi: vir iacebit cū matre sua vel sorore sue matris aut cū muliere patris sui: mulier vero cū ple ppiā: vel cum sue sororis filio: seu cum suo genere: veneri militabit.

Tractatus

¶ Vult dñe qd qñ sciuerim⁹ qd coniunctio acciderit iter ppin quos ispiciem⁹ in natiuitatib⁹ viroz a luna: et si cū venere picipationē hūerit: et mars cū venere et saturno: et acciderit B in ascēdēte vel io. significat qd vir ille cū mīre sua iacebit vñ cū amita seu cū muliere pñs sui: et si B acciderit i natiuitate mulieris: iacebit cū muliere illa pater suus vel filius sue sororis: aut maritus filie sue.

¶ Qd si sol istius pñcte qualitatis extiterit: et planete occidētales fuerit: natus filie vñ sui fratris: seu sororis nate: aut ppriū filij cōiugis: incestabit cubilia. Mulier autem cū patre vel patruo seu matris viro delinquet.

¶ Et si sol fuerit cū statu quē dixim⁹: vel fuerint planete occidētales: vir cū filia sua iacebit: aut cū filia sue sororis: aut cū muliere filij sui: et mulier iacebit cū patre suo vel fratre sui patris: aut cum marito sue matris.

¶ Vult dñe qd qñ sciemus pñctū veneris qd coniunctio erit in ppings et iueniem⁹ qd sol id pñcipat: et fuerit plte significatores in occidēte: talis stellatio significat qd vir iacebit cū filia sua vñ cū filia sui fratris aut cū muliere sui filij. Et mulier cū pñe suo iacebit aut cū fratre sui fratris: vel cū marito sue mīris. Et ego vidi quandā g iuit ad terrā aliā dimissa qdā filia sua pua: in domo sua: et post mltos annos redyt ad domū suā nec filiā suā cognoscebat et petyt mulierē cui copulari posset: et pñxit mñmoniu cū eadē filia sua: vñ nō cognoscēte aliū: et post diuiniū scñ hūit filios de eadez: vñ post longū tps cognouerūt se: qd erāt pater et filia: vñ ppter legē oportuit eos diuortiu celebrare: filij aut remāserūt et ita cōpleta fuit stellatio natiuitatum suar.

¶ At si hec pñcta qualitas nō in signis vnus generis sed i locis femininis fuerit: nat⁹ plus equo veneri decantabit: oibus etiam modis agere et pati sibi nullatenus erit difficile.

¶ Et si stat⁹ iste quē ante diximus nō fuerit in signis nature vnus: et acciderit qd sint in locis femininis: natus erit multum luxuriosus: sine verecundia: de leui mouebitur ad luxuriam faciēdam per quascunqz partes poterit.

¶ Vult dñe qd qñ venus picipationē hūerit cū saturno vel marte aut ambob⁹: et acciderit qd sit ven⁹ alteri⁹ nature ab ea cuius est signū ifortune et fuerit loca in qb⁹ stat ven⁹ femina significat qd natus erit fornicatiōis magne: pñcūqz pñe poterit et quō sibi accadat. Et iā oñdū⁹ in eo qd trāsiit qz signa vni⁹ nature sunt mobilia: cū mobilib⁹ et fixa cū fixis: et masculina cū masculinis: et filia. Et bene intelligit qd vult dicere hoc de vna natura: qd est p masculino et feminino: per accidēs sicut est scdm signū ab ascēdēte. Et loca q sunt dignitates planetarū femininor.

¶ Si autem quarundam figurarū pñcta hec qualitas extiterit: cum hoc etiā in veneris actibus turpiter conuersabitur.

¶ Et si q figura ex stellis fixis acciderit cū hoc statu: significat qd natus erit magne polutionis in luxuria.

¶ Vult dñe qd qñ significatio nati fuerit vt sit magne luxurie: pñcūqz pñe poterit: et vt iaceat vir cū viro vñ cū mīre: vñ alter iaceat cū eo: vel q mulier velit vt vir iaceat ab

ambob⁹ pñib⁹ cū eadē: et q ipsa sñr cū alijs mīerib⁹ iaceat fricās eas erit res talis fortior et virtus maioris si significatores isti fuerit cū figuris stellarū fixarū quales dicer.

¶ Sunt quidem he figure pñcipia leōis et arietis: necnō qd grece sñle littere. λ. vocatur: et hec est eius forma λ cuius vna stellarū aldebarā appellatur: est etiam illud qd grece vocatur calcas: et est finis leonis: facies quoqz capricorni i ter eadē figurā nūeratur. At si hec qualitas i duobus primis angulis qui sūt orientalis et meridiana inuenta fuerit: erit in suis operibus manifestus: et ea in locis in quibus hoies in vnum conueniunt reuelabit. Si autem in vltimis angulis qui sunt occidentalis et septētrionalis fuerit: erit eunuch⁹: et varias calamo distinguet voces: aut erit sterilis vñ sine virge foramine.

¶ De figure sunt anteriores partes leonis et arietis: et id quod dictū est et bala: quod assimilatur laude grece littere. et est talis figura λ: et est hec in qua morat stella fixa: que dicta ē aldebarā: si gura etiā que dicta est i greco calcas: et est finis leonis: et de illis est etiā finis capricorni. et si fuerint isti status in duobus angulis primis: qui sūt oriens et mediū celis: erit natus eruere cūdat⁹ in factis suis: et deteger illud: et labe ipsa induetur publice. et si fuerit iste status in alijs duobus angulis vltimis: qui sunt occidentalis et septētrionalis: erit castratus: et gogerus: spad⁹: vñ maneris qui filium non habebit: aut erit clausus.

¶ Vult dñe qd qñ stat⁹ nati significauerint pollutionē magnā in luxuria: et significatores fuerit in ascēdēte vñ io. nat⁹ deteger scā sua mala publice et sine verecundia aliq et si significatores in accēte fuerit vñ in qñta erit res sic i coopto: et in paucos q nat⁹ erit castrat⁹ vel maneris et si fuerit mulier erit clausa. Et post qd hi status sunt cū angulis isto mō: bene intelligit: qd si fuerit significatores iter angulos qd erit detectio: et pñariū eius qd dixit scōs qd stant circa angulos sup terrā et illos subtus terrā: et hoc mō erit sñr in sua cōparatione ad solem in decrescōne et pñario eius qd dixit.

¶ Sed si cū hoc in eis mars fuerit si masculus extiterit: ei⁹ virga cū testiculis abscidēt. et si fuerit femina: valde pfūda erit sua muliebria.

¶ Et si fuerit mars cū eo vir habebit virilia mēbra incisa. et si fuerit mulier erit fricatix aliarū.

¶ Vult dicere qd quādo significatores mōstrauerit qd nat⁹ castratus vel maneris erit clausus: et testificabit eis mars si vir fuerit: mēbra virilia cōtracta habebit: et si fuerit mulier alias mulieres fricabit.

¶ In masculinis vero natiuitatibus natozū qualitates in veneris actibus ex marte generaliter nos inuestigare conuenit hoc modo. Cum igit a venere vel saturno separat ei⁹ iuppiter testificatur: nat⁹ in coitu erit mitis et non imundus: nec veneri nisi solūmō a natura coact⁹ militabit.

¶ Et conuenit vt aspiciamus i statu nati qui vir

fuerit quo erit i luxuria pro pre martis isto modo: ita q quando participatus fuerit de venere saturno: et sibi testificabitur iuppiter: erit natus limpids et bone abstinentie in luxuria: qz tñ diliget qñ nature expedit et non magis.

¶ Uult dicere q quando mars participatus fuerit cū saturno et sit venus ab eo et testificabit sibi iuppiter: mōstrabit in natiuitatib⁹ viroz res quas dixit.

¶ Si autem cum solo saturno fuerit a venere p longabitur: et in hoc erit piger et frigidus.

¶ Et si acciderit q sit cū saturno solo: erit piger et frigidus in luxuria et abstinebit se de illa.

¶ Uult dñe q qñ mars sepauerit se a ioue et a venere et re: māserit accordat⁹ cū saturno solo: significabit tali xordantia: q vir erit multū frigidus in luxuria nec eā voluerit.

¶ Qz si veneri et ioui in figura associetur leuiter ad ista promouebitur: et magnaz inde voluntatem habebit: semetipz tñ inde redarguet: et coercebit: a turpib⁹ et i inuidia sibi mltū cauebit.

¶ Et si participat⁹ fuerit in figura cū venere et ioue: mouebitur cito ad luxuriam: et inde magnam volūratem habebit: vincet eum volūras: et a turpibus se custodiet.

¶ Uult dñe q qñ mars aspererit cū venere et ioue i aliq natiuitate nat⁹ ille magnā habebit luxurie volūratē: tñ vicet voluntatem suam: et custodiet se a fama mala.

¶ At si cum sola venere vel cū ioue solo absq saturni aspectu fuerit: magnam stupri voluntatē habere dicat⁹: et deliciose viuere cupiet.

¶ Et si cum venere solum fuerit vel cū ioue stādo cum eo: et q cum ipsa non sit saturnus: nat⁹ magnam voluntatem delectationis habebit: et p qñtam partem poterit se trahere ad vitia.

¶ Uult dicere q qñ mars adiūxerit se veneri soli aut cū venere et ioue sit: vel cū ioue solo et nō testificabit saturnus in his figuris habebit nat⁹ magnā luxurie volūratē: et vterus et diliget eā multū: et faciet vel artabit q manere poterit in faciēdo vitia et delectatiōes et hoc ppter martē q dat rōnē in tali manerie qualis ista: et crescit eā multum: et p eo q se iūgit cum venere manifestū est qz iūgit cum ioue: quoniam iuppiter est cum cōplexione veneris.

¶ Sed si alter eozū vespertinalis: alter vero matutinalis fuerit: natus cum viris ac mulieribus cohire desiderabit: nec minus in vno q in alio sollicitabitur. Et si vterqz fuerit vespertinalis: in mulieribus tñ veneri ministrabit. Qz si signa feminina fuerint: ipse forsitan ad turpes actus supponetur. Et si vterqz matutinalis extiterit: cum masculis solummodo scelus illud perpetrabit. et si signa fuerint masculina: oibus modis circa masculos agere sollicitabitur.

¶ Et si vnus duorum pliarum vespertinalis fuerit et alius matutinalis: amabit luxuriam masculorum et feminarum: tamen non plus vnum genus q aliud diliget. et si ambo vespertinales

fuerint: diliget multum luxuriam pprie mulierum. et si in signis fuerint femininis: sustinebit q res eadem fieret de eo. et si ambo matutinales fuerint: diliget pueros solummodo. et si i signis masculinis: diliget iacere cum viris cuiuscunqz etatis fuerint.

¶ Uult dicere q qñ mars et venus fuerint accordati in natiuitate alicui⁹ viri significabūt malū luxurie appetitū: et si eoz vnus fuerit matutinalis et ali⁹ vespertinalis nat⁹ diliget iacere cū pueris et mulierib⁹ equalr. sit scōz regulas pbo. puenit vt sit q qñ vnus plia eoz fuerit in qrtō masculino et ali⁹ in qrtō feminino. Et si ambo fuerint vespertinales dabunt nato magnā luxurie qñtatē et magis pprie cū mulierib⁹ nō cū viris. Idē erit si ambo fuerint in qrtis femininis. Et si in aliquo hoz duoz statū fuerit mars et venus in signis femininis dabūt nato magnā superationē luxurie in volūrate: ita q patiet fieri de seipso id qd facit de mulieribus. Et si mars et venus fuerint matutinales: natus cū pueris amabit iacere solummodo et idē si in qrtis fuerint masculinis: et si in aliquo hoz duoz statū fuerint venus et mars in signis masculinis natus diliget iacere cū viris cuiuscunqz etatis fuerint: nec diliget mulieres.

¶ Qz si venus magis occidentalis fuerit: cum vilibus mulieribus et ancillis ac eis similibus venereos actus exercebit.

¶ Et si venus fuerit occidentalis: iacere diliget cū vilib⁹ et suab⁹ que sunt cōtra eū p stirpe.

¶ Uult dicere: q qñ venus fuerit occidentalis marte: hora natiuitatis erit id qd dixit: et idē intelligas in natiuitatib⁹ in qb⁹ venus debili⁹ erit marte. vbi grā. si venus fuerit i. 4. declinat⁹: et mars in. 4. ascendente et fuerit magis ipedita a marte: significabit hoc idē. Et iam diximus multa vice q omnia que dixit pbo. sunt regule et radices solummodo intelligas et iudices secundū eas.

¶ Si mars magis occidentalis existit: nobiliores se: aut maritaram vel suā dñam cognoscer.

¶ Et si mars occidentalis fuerit: diliget iacere cum mulieribus nobiliozibus eo: aut cum sua nutrice vel domina sua.

¶ Quando mars occidentalis fuerit venere vel debili⁹ loco: significabit q iacere diligit cum mulierib⁹ nobiliozibus eo: aut cum sua domina vel nutrice.

¶ In femineis autem natiuitatibus venus est obseruanda.

¶ Conuenit vt similiter inspiciamus in natiuitatibus mulierum ad venerem.

¶ Uult dicere q regula qua sciemus lipiditatez mulieris vel pollutionez suā in luxuria est q ea accipiamus pprie a statu veneris in sua natiuitate.

¶ Si ioui nanqz et mercurio in figura associet⁹ erit in coeundo mitis ac munda. et si absq saturno fuerit associata mercurio: magnam coeundi voluntatem habebit: et illd valde facere desiderabit: sed tamen in maiori parte se inde refrenabit et verebitur: turpesqz coitus postponet. Qz si cum marte solo fuerit: vel ei in figura associet⁹ venereos actus et multum exercebit: et maximā

Tractatus

exercēdi voluntatem habebit. At si cum eis iuppiter fuerit et mars sub radijs extiterit: rem cum servis et miseris hominibus: vel cum extraneis sui generis habebit. sed si sub radijs venus extiterit: cum nobilibus vel suis dominis meretricabitur.

CIta quod si cum ioue et mercurio participationem habuerit in figura: erit mulier limpida: bona: et abstinentie bone in luxuria. et si saturnus non testificatur ei et se concordauerit cum mercurio: amabit mulier luxuriam et inde magnam voluntatem habebit: abstinebit tamen et se custodiet a re turpi. et si fuerit cum marte solo: vel secum participacionem habuerit in figura: mulier amabit multum luxuriam: et petet similiter multum eam. Et si fuerit iuppiter et mars sub radijs cum eis: mulier iacebit cum servis vilibus et pauperibus in sua stirpe. et si fuerit venus sub radijs: iacebit cum viris altis vel domino suo pro parte fornicationis.

CDe sunt due regule docētes id quod ante dictum fuit. una est quando venus cum marte fuerit accordata in natiuitate: et participationem habuerit iuppiter cum eisdem marte existente ipsis debiliores. nam hoc significabit quod mulier iacebit cum vilibus viris. Alia est quod si venus fuerit in hoc statu debiliore marte: significabit quod iacebit cum altioribus ea: vel cum suo domino pro parte fornicationis.

CSi autem hi planete in locis vel figuris femininis fuerint proprie in hominum coitu sollicitabuntur.

CSi hi planete fuerint feminini in locis suis vel in suis figuris: amabit multum iacere solummodo cum viris.

CIsti plures quos dixit sunt venus et mars: et qui sunt vespertinae vel in quartis cadentibus: vel in signis femininis pertinent ad femineitatem: et significat quod diliget multum luxuriam viros: sic significat in natiuitate viros quod multum diliget mulieres.

CAt si masculini fuerint in mulierum concubitu valde conuersabitur. quod si saturnus his qualitatibus associetur: erit horrida.

CEt si fuerint masculini diliget mulieres fricari: et inde magnam voluntatem habebit. et si saturnus se accordauerit istis statibus antedictis in figura: et fuerit femininus: similiter dabit rationem in pollutione et vilitate luxurie.

CPredicti status sunt quos dixit petroleus in participatione veneris cum marte: in natiuitate mulieris: et quod quando acciderit saturno quod aspiciat in quolibet illorum statum: eo ex parte feminino significat quod statim ille est cum magna pollutione et turpi: sicut iacere secum ex parte posteriori: aut fricari se cum alijs mulieribus: vel in se facere sicut illi viri.

CQuod si fuerit orientalis et masculinus in solario stuprum affectabit: vel viros quos ex solario respexerit: adamabit.

CEt si fuerit orientalis masculinus: erit mulier aspiciens ad loca alta et superiora: aut capietur eorum amore qui sursum inspicient ad solarium.

CVult dicere quod si saturnus fuerit masculinus et accordauerit se cum venere et marte in quolibet illorum statum: quos

dixit: significabit in illo statu quod mulieres a solaris altis viros aspicient et intelligent se in eis: et eos diliget cum inspicendi in altum. et intelligimur per hec verba quod significat et quod mulier parat se ad solarium: vel ostendere id quod tenet in voluntate.

CIuppiter autem semper hec impedimenta mitigabit: mercurius vero iuuabit eorum detectiones: et iuuabit eorum turpia.

CEt iuppiter si mulier iuuat ad hec mala vicia emendanda: et mercurius adiuvat ad ea detegenda: publicanda: et manifestanda.

CVult dicere quod si iuppiter aspexerit venerem et marte in natiuitate alicuius viri vel mulieris: malicias in luxuria multum emendat. et si aspexerit mercurius: significat detectionem ipsarum maliciarum et augmentum in illis.

CDe filiis.

Lapl.

V.

Dixit baly.

Iam

diximur quod in hoc capitulo completur iudicium eorum quod gubernatio domus completur.

Coniam de filiis post matrimonium subsequenter tractandum est planetas qui in loco zenith caput nostrorum: aut in loco sequenti qui est fortune vel in loco qui his in figura

associatus extiterit nos obseruare conuenit: quod si in hoc non inuenierimus planetas qui eis per diametrum opponuntur considerare debemus.

CEt postquam iudicium filiorum sequitur iudicium coniugii: conuenit ut inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith caput nostrorum et ad locum qui sequitur illum: et est locus fortune: aut ad locum participantem cum illis in figura: et si hoc non inueniemus: conuenit ut accipiamus planetas in suo opposito super diametro existentes.

CLocus qui est zenith caput nostrorum est. id est domus: et locus qui ea sequitur est. id est domus: qui est domus fortune: et regula qua sciendum factum filiorum est accepta a planetis existentibus in locis participantibus cum eisdem: sicut est ascendens et septima domus: quod utraque earum participat cum. id est. xlii. et si non inueniemus in istis locis aliquem planetarum: aspiciemus si quos inueniemus in domo quarta vel quinta: et accipiemus inde filiorum significationem.

CLunam etiam iouem atque venerem in dactylis filiis: solem vero et saturnum ac marte in deneandis vel in eorum paucitate considerabimus.

CEt lunam venerem et iouem iudicabimus: in dando filios: solem et marte: et saturnum in auferendo.

CVult dicere quod si fuerit in. id est. xlii. aut in loco participante cum eis: vel quinta vel quarta aliqui ex planetis infortunis qui sunt sol mars et saturnus: si fortes fuerint: significat quod natus nullus habebit filium: et si fuerint erunt debiles et pauci filii.

CMercurium autem cum uno eorum: cum illo videlicet qui ei in figura associatur: quicumque fuerit constituemus.

CEt dabimus mercurium participatorem cum quocumque eorum qui secum participetur in figura.

C Si mercurius participationē habuerit cū fortunis erit fortuna: si cū ifortunis ifortuna: qñ fuerit i aliquo ex locis filioꝝ ⁊ fortunaz significabit filios: ⁊ si ifortunarum ecōtra: vel mortem eozum.

Qui si fuerit oriētalīs: dabit ei filios: ⁊ si occidentalis extiterit eos auferet.

Et si fuerit oriētalīs dabit filios: ⁊ si occidentalis significat filios non habere.

Uult dicere q mercurius qñ fuerit oriētalīs exis i locis filioꝝ dabit filios: ⁊ si occidentalis i eis significabit filios non hñe: ⁊ bene itelligit ex hoc q si fortune ⁊ ifortūe fuerit i locis filioꝝ significabūt dare filios ⁊ auferre postea.

At si dātoꝝ pte fuerit soli erit ei vn⁹ fili⁹.

Et si planete dantes filios fuerint soli erit ei vnus filius.

Pte dantes filios sūt luna inppiter ⁊ ven⁹: ⁊ mercuri⁹ ē qñ fuerit i pte fortunaz ⁊ oriētalī: ⁊ id qd dicit ⁊ fuerit soli vult dicere q qñ n̄ sūt i io⁹ vlti⁹. ab ascēdēte nec i duab⁹ domibus oppositis io⁹ ⁊ ii⁹ q sūt 4⁹ ⁊ 5⁹. nō significabūt filios ⁊ q filios nō significabūt natus erit singularis ⁊ solus.

Qui si fuerit i signis duoz corporum femininis: erunt due.

Et si fuerint in signis bicorporib⁹ ⁊ femininis erunt due filie.

Uult dicere q qñ aliq ptaꝝ dātū filios fuerit i aliq loco filioꝝ ⁊ i signo femino bicorporo filij erūt femine due.

Silr si in signis multoz filioꝝ: vt pisces: cancer: scorpius fuerint: duo vel plures nascentur.

Si aut masculini fuerint in signis ⁊ i figuris qñ hñt respectu solis: qd nascerit: erit masculini sexus.

Et si ēt fuerint in signis multis semis: sicut sūt pisces: cancer: ⁊ scorpius: filij erunt duo vel plures. Et si fuerint i signis ⁊ figuris masculinis respectu solis: erunt filij masculi.

Pta dās filium si fuerit i signo vnus figure significabit vnū filium: ⁊ si in signo bicorporo significabit duos: ⁊ si in signo feminino: filiam significabit: et si in signo masculino significabit masculū. Similiter si fuerit matutinalis: ⁊ in quarto masculino significabit masculū. Et si vespertialis ⁊ i quarto feminino significabit feminam.

Et si fuerint in signis ⁊ figuris femininis: id qd nascerit: feminini sexus ēē non dubitabit. Qñ si sup eos infortune vicerint: vel i signis sterilibus fuerint vt in leone ⁊ virgine: filius qdēz erit ei: sed infortunabit ⁊ nō viuet.

Et si fuerint in signis femininis vel i figuris femininis filij erūt femine. Et si in eis vicerint infortune vel fuerit i signis sterilib⁹ sicut leo ⁊ virgo: nascerit ei fili⁹ ⁊ non durabit.

Uult dicere q si aliq ifortūa eleuata fuerit sup ptaꝝ dātes filios ⁊ significantes vnū filiū vel magis vno vel fuerit i signis māneris habebit filium: tñ erit ifortunatus ⁊ infirmus: ac morietur.

At si sol ⁊ ifortūe pdictis locis dñent ⁊ non respererint fortune: hoc significat q non erit ei fili⁹: ⁊ si in signis masculinis vel sterilib⁹ existat ⁊ super eos infortune vincant: eñ nullum filium habiturum significabit.

Et si sol ⁊ ifortūe fuerit i istis dñati pdictis locis ⁊ fuerit i signis masculinis vel māneris licz eleuata fuerint super eos infortune nō habebit filios vllō modo.

Loca ante dicta sūt io⁹. ⁊ ii⁹. dom⁹ ⁊ q cōcordāt cū eis: q ē ascēdēs: ⁊ 7. ⁊ eozū opposita q sūt. 4⁹. ⁊ 5⁹. dom⁹ qñ si in fortune fuerit in his locis: vlt ē sol nulla cū eo exite fortuna significabit filios nō hñe. Silr si fuerit ibi mercuri⁹ exis d pphone ifortunaz vel occidentalis ⁊ docet nos per hoc dictū q signa masculina significāt paucos filios: ⁊ feminina multos: ⁊ propter hoc cōuenit q planete significantes non habere filios sūt in signis masculinis ⁊ māneris licz aspiciāt eos fortune: ⁊ erit hoc qñ nocuerit. io⁹ ⁊ ii⁹. domui.

Et si fuerint i signis femininis vlt multoz filioꝝ: aut eis fortune testificate fuerit: ei filij q mēdā aliqū patiet vel q breui viuet tpe nūciabit.

Et si fuerint i signis femininis vel multi semis aut eis testificate fuerit fortune significabit nati hñe filij pestilētiā habiturū: vel q parū viuet.

Hoc totum demonstratū ē p glosas pcedentes.

Q si vtraqz alaiꝝ in signis filios designatib⁹ parte hñerint oēs vel qdaz ex illi⁹ filijs ab boib⁹ abhorrebunt: cui⁹ rei qñtitas fm maiore plane tarz fortitudine sup alios aliqñ alaiꝝ testificatū appebit: si cōtigerit q eoz maior vis sit sꝫ plaruz mltitudine vlt sꝫ maiores auctoritates: aut q sint plus oriētales vlt piores āgulo sen altiores vel ad angulos ascendentes.

Et si duo baiꝝ hñerit in signis dantibus filios dignitatē: significabit filios abhorribiles ⁊ deiectos oēs vel pte eoz. ⁊ qñtitas h⁹ erit sꝫ meliora tōez ⁊ auatagiū ptaꝝ testificatū vni baiꝝ magis qñ alteri: si acciderit posse p multos ptaꝝ auatagiū inueniri: vlt pp magnā fortitudinē quā habeant: aut q sint orientales ⁊ maioris altitudinis: vel q sint ad ascendentes.

Unū ex baiꝝ ē pte dātes filios. ali⁹ illi q auferūt: qñ qñ baiꝝ duo participant i figura i significatōe: q vn⁹ det filios: ⁊ ali⁹ auferit: ispicim⁹ si inuenimus q pta dātes testificat auferent: fili⁹ erit abhorribil⁹ ⁊ deiectus. ⁊ si inuenimus q ei nō testificet pta auferens: fili⁹ erit dilect⁹. Silr si testimoniu auferētis fuerit dñū: significabit mortē filij. ⁊ qñalr de bes ispicere auatagiū ⁊ meliorationē quā bz vn⁹ sup aliū i qñtitate ptaꝝ aut i fortitudie potētie vlt i suo sūm i mūdo: aut i suo sūm i natitate: sic mltoties dixim⁹ ⁊ iudicabim⁹ p illū q magis vicerit: ⁊ ē manifestū p glosas pcedētes.

Et si prefatorum signoz que filios dant dominatrices stelle in suis locis sibi proprijs orientales extiterint: natus erit potens magnique nominis.

Et si fuerit pte domini: signoz dantū filios: illi quos añ dixim⁹ oriētales in ppijs locis: fili⁹ erit nobilis ⁊ magni pretij.

Ult ofe q qñ aliq pta dat significationē i natitate dandi filios: ⁊ scire voluerim⁹ statū filioꝝ qual⁹ erit: inspicim⁹ gubernatoꝝ loci illoꝝ ptaꝝ dantū filios: ⁊ videbim⁹ i quo statu ē: si fuerit fortis ⁊ orientalis: filius erit nobil⁹ ⁊ magni pcy: si ita non fuerit: erit filius fm illud.

Tractatus

Si occidentales asit in locis alais sibi contrarie fuerint: nat⁹ erit miser et ignotus. At si hore partiqz fortune alligetur: natus vsqz ducat vxore remanebit et a parentib⁹ diligetur et eoz heres efficietur.

Et si fuerint occidentales aut in locis contrarijs suo hays filius erit vilis et modici p^{ri}. Et si fuerint accordati cu hore et cu pre fortune: fili⁹ erit a patre suo dilect⁹ et durabit donec matrimonij faciat et hereditabit subam patris sui.

Quoniam dicit si fuerint accordati dicit p p^{ri}is gubernatorib⁹ locoz alioz p^{ri}arū dominatū filios. Et dicit ita q si isti gubernatores se accordet cu ascendente et parte fortune q fili⁹ viuet et eu diligit pater su⁹: copulabitur et hereditabit subam patris sui. Nec aut concordantia p^{ri}az inter ascendens et ptem fortune est q se aspiciant de trino vel sextili vel q sint de hays convenientibus.

Quod si non sibi met inuicē colligent: vel sibi met in contrarijs existant: natus erit litigator et sumū odii super parentes accumulabit: et eos male tractabit: nec eis i hereditate succedet.

Et si discordati fuerint vel diuersi: fili⁹ erit contendens cum suis parentibus ipisqz nociu⁹: nec bona hereditabit eorum.

Quoniam planete gubernatores quos dixit non concordauerit cu ascendente: nec cu parte fortune cōuenienti concordia: vel fuerit ascendens pti fortune triū filius odiet patre nec suus hereditabit auere. Et p^{ri}bo. dedit h nobis duas reglas trias: vt sciamus id qd mediocre fuerit iter has duas res.

Tres si planete filiozū datores i figura conuenienter adinuicē associant: fratres se mutuo diligunt et honorabūt. Sed si non colligant: v^l in sui opposito p diametru constituant: natus fratri aduersitatis illator et auctor exister.

Silr si p^{ri}te dantes filios participationem habuerit in figura concordata fratres se diligēt: et vnus alium honorabit: et si discordati fuerit: v^l oppositi super dyametro: filius abhorrebit fratres suos: et p^{ri}get qualr ipos occidat.

Quando planete dantes filios fuerint p^{ri}es et se accordauerint i participatione accordata: significat q se diligit vn⁹ s. aliu. Et si malo aspectu se aspexerit: significat triū.

Res aut filiozū particulares per existimationem deprehendi possunt: cu planetā filiozū datorem in loco ascendentis posuerim⁹. Tunc etenim circa filiozū particularia quēadmodū ex natiuitate sciunt: g^{ra}l^r agnoscemus.

Res particulares filiozū: poteris scire per considerationē quando bene inspexeris in quolibet eorum ad planetā dantez filios: ita q eu ponas loco ascendentis: et scies cetera particularia fili⁹ orū g^{ra}l^r sicut p natiuitatem.

Si tu intellexisti caplin primum et secundū et g^{ra}las q transierūt nō egebis glosa in hoc qd dixit: et si non intellexisti in spicias ad has glosas et intelliges. Qd aut v^l i hoc loco mō strare est q euenit in natiuitate mea: ispexi et inueni ioue in

io⁹. et i. 28. gradu capricorni aspicientem se cu luna et saturno: et hoc significabat q habere filios: et q morerent: quia saturn⁹ erat cu ioue in io⁹ domo et iuppiter erat in signo se minino et luna similiter: significabāt q eēt magis vno: et q eēt p^{ri}es femine. Et q iuppiter erat oriental^{is} significabat q habere aliquē masculū: et sic habui. 3. filios: vnū masculū et filias duas et oēs obierūt. Erat at gradus ascendētis natiuitatis masculū circa gradū saturni i mea natiuitate: et pp hoc mortu⁹ est cito: et erat gradus ascendētis vni⁹ femie i piscibus: in sextili iouis i mea natiuitate: et i trio mee lūe: et erat sol fleg in signo capricorni: et erat gradus ascendētis alteri⁹ femie in capricorno: et h ē mirabile pp h q sciri pōt q natiuitates sēp se concordant vna cum alia: et diuidūt i p^{ri}cularib⁹ rebus: et pp h v^lenit q hēat mā iudiciū v^l et p^{ri}clare d eo q dat nā plus q lex. nā audies mltā vice q dicit p hoies p^{ri} me⁹ fuit talis: et ille alius venit de pmo mō nobili: et ille alius de tali et tali p^{ri}genie et filia. Et silr iueta est p^{ri}icipatio ista i p^{ri}it⁹ q q^ulibet puicia h⁹ de firmamēto locū p^{ri}itū cadēt in suo directo q dat gēti ibi morāti aliq^u p^{ri}icipationē et filitū: dīnē i mltis reb⁹: et iā distixim⁹ h i glosis pcedētis p^{ri}is scbe

In amicitijs et inimicitijs. Ca. VI. Dixit baly
Profectus qd iacet in hoc capitulo cui homini cō
nieniens est associari: et qui retinēdus
est a societate pro inimicitia eius.

Qualitates qdem amicitie et inimicitie: quaz q durabiliores sūt amicitie et inimicitie nūcupantur. Que vero min⁹ sunt durabiles i alio applicationes et repulsiōes cōmunes appellantur.

Status qui est de amore et odio qui dictus est amicitia et inimicitia: et de hoc id qd est maior et maioris temporis: et dicitur ei qd ē minus et minoris partis tēporis habere vita in vno: aut q cito discordent vnus cum alio.

Probo. diuisit in vbi istis amorē in duas p^{ri}es et dixit q ille q durat maior tēp est dicta amicitia: et q est minoris tēp ē dicta societas: diuisit similr abhorreētias in duas partes: ea que lōgo tēpore durat est dicta inimicitia: et que durat modico tempore est dicta remotio.

Taliter inuestigare cōuenit. In illis tēp^{ri} q^ulibet quas i rebus maiorib⁹ p^{ri}ideram⁹: loca que i vtriusqz natiuitate dñio et p^{ri}ati magis conueniunt. i. loca solis et lune: ac ascendentis et partis et fortune nos obseruare necesse est.

Cōuenit vt p^{ri}ram⁹ hoc mō: et ē q si fuerit i re b⁹ magnis: ispiciam⁹ ad loca hñia mai⁹ vis. p^{ri}icipium in duabus natiuitatibus: et hec sūt loca solis et lune ascendētis et partis fortune.

Cōtēsum est p hēc verba: q iudiciū amicitie et inimicitie acceptū est a locis qtuor p^{ri}ncipalib⁹: et sūt loc⁹ solis et lune ascendētis et partis fortune. Et si in natiuitatibus amicorū iter h concordantia fuerit amicabile erit amor isepabilis iter eos: et si fuerit iter hec i natiuitatib⁹ inimicorū trias: v^l aspect⁹ malus inimicitia tēp durabit: et hoc ē id qd te docet p^{ri}bo.

Nam cu hec oia i eodē signo fuerint: vel partim seu v^l loca cōmutauerint: Maxime aures euz inter vtraqz ascendens fere decemseptem gradus extiterint inter eos amorem. siunt: quinec separabit nec turbabitur: fore dicemus.

O 3 arf 0
v^l d⁹
7 l⁹ y⁹

Si autem in locis quod adinuicem non colligantur: vel que sibi per dyametrum opponuntur rotauerint: summe discordabuntur: vel sibi inuicem longo tempore aduersabuntur.

¶ Ita quod si hec fuerint in vno eodem signo vel fuerint in locis unitatis: hec dies vel plura eorum et maxime si fuerint inter duo ascendentes quibus decem et septem gradus erit inter eos amicitia firma valde: quod nunquam tollitur: mutabitur nec destruetur. Et si in locis fuerint discordatis vel in locis de oppositioe super dyametrum accidet inter eos inimicitia magna valde et contrarietas longo tempore duratura.

¶ Quando hec res quattuor principales fuerint in natiuitatibus duo rum amicorum in vno eodem loco. videlicet quod locus solis vnus sit idem met locus alterius: et locus lune vni ipse idem locus alterius: et ascēdes vnus: ipsemet ascendens alterius. Si res per fortune quod sit eadem isto modo et eodem loco. Et si fuerint diuersi cum cābia mēto: hoc est quod sit locus solis vnus idem locus lune alterius: et locus lune vnus idem locus solis alterius. Et locus ascēden tis vnus: idem locus partis fortune alterius: et locus partis fortune sit idem ascēdes alterius: quod quod hec res sic fuerint sunt loca mutata. Et per hoc ponit terminum in his rebus quod fuerint in vno si gno: vel quod fuerint mutata quod sit elongatus vnus ab alio. id est gradus vel vnus: quod tamen sicut istud est res pueniens. Id autem totum quod dixit per hoc. cum tanta glossa intelligi non potest.

¶ At si in neutro istorum modorum: sed solummodo in si gnis quod vicissim associantur extiterit.

¶ Et si non fuerint in aliqua manerierum harum quas diximus tamen sint proprie in signis habetibus participationem et figura.

¶ Una maneries est quod dat amicitiam durabilem: alia quod dat durabilem inimicitiam: et hoc est quod loca rerum principalium sunt contraria et signa principalia in figura sunt quod aspiciunt se de opposito. ter tio vel quarto aut sextili sicut diximus in prima parte.

¶ Si ex trino vel sextili sese respexerint minor iter eos erit dilectio. Si autem ex quarto sese vide rit: minores iter eos discordias fore si dubitamus.

¶ Qui si habuerint participationem de trino vel sextili amicitia erit minor: et in quarta inimicitia minor erit.

¶ Quod dicit de participatione: dicit per quattuor loca principalia: quod sunt sol: luna: ascēdes: et per fortune ita quod non habent participatio nem in ambabus natiuitatibus hanc participationem quam volo glossare. Et erit quod sit locus solis in natiuitate in trino loci solis natiui tatis alterius: et sit de omnibus alijs duobus: et de sextili et de quarta. Et illi qui sunt in tertio in suis natiuitatibus: vel sextili dāt minorem amicitiam quod si eēnt in eodem loco: vel in locis mutatis sicut ante dixi: et qui sunt in quarta ambabus natiuitatibus dāt mi no rem inimicitiam: quod si eēnt contrarii in ambabus natiuitatibus vel quod se non aspiciant: et hec res crescit et minuit secundum statum participationis. Et per hoc. hoc tibi monstrabit.

¶ Ita quod quicquid in eorum dilectione verborum ab scissiones intercidit: et se alternati parui pendunt. hec autem contingit: cum infortune per figurarum loca transibunt. In discordia vero pax et concordia et cum fortune per figurarum loca discurrerit iterponit.

¶ Ita quod accidet aliquando in amicitia verborum inhibicio inter amicos: et hoc erit quando transi

bunt infortune per locum: et accidet in inimicitia aliquando pax quod transibit fortis per loci aspectum.

¶ Vlt dicitur quod quod sciemus quod amicitia debilitabit iter ami cos erit propter abulationem infortunarum: quod transibit per loca quod dederit amicitiam: et si fuerit amicitia firmata non poterit ea auferre. Si res quod sciemus quod inimicitia est iter inimicos debet et ad remonendum debet: et inueniuntur aliquid vice. quod fortis transibit per loca inimicitie indicabuntur quod inimicitia ipsa reuertetur in amorem et pacem.

¶ Quapropter quod amicitie inimicitieque modus: tribus modis existit. id est quod istarum duarum quali tatum dominum hoc ex natiuitate vel causa lucris et damni sive propter iram et gaudium facere cognunt.

¶ Et quod maneries amoris et inimicitie sunt tres: ita quod illi qui sunt in duobus statibus pro quibus se diligunt vnus alium pro voluntate quam ad se habebunt: vel quod erit de vno consilio: propter profectum vel damnum: aut pro delectando se in vno vel pro tristitia.

¶ Illi qui se diligunt et odunt sunt tot maneries: quot sunt res quod bus se amant vel odunt. nam quilibet eorum habet rationem vnam qua dili get vel odiet: et res humane quod amor et inimicitie veniunt sunt. 3. prima est pro voluntate quam habent concordare in vno. 2. est propter profectum vel damnum. 3. est pro delectatione quam de altero vno habet vel per eis dñi. et per hoc maneries amoris et inimicitie sunt. 3.

¶ Cum hec omnia prefata loca fuerint et earum quod plurima ad inuicem assimilabuntur: amicitie ex his omnibus speciebus con gregabuntur. si autem adinuicem non conuenerint: ini micitie ex eis colligentur: sed si eorum dilectio conue nientia vel conuenientie contrarij iter duo tamen loca luminarij fuerint: necessaria inde dilectio precea bitur: que vera et summa amicitia dicitur: in qua maxime confidendum est. Inimicitia vero necessaria et quod potest esse deterrima quod nunquam cessabit inde nascetur.

¶ Quando omnes res vel plures earum fuerint ac cordate: dabunt amorem: et quando fuerint discordate: vna. scilicet cum alia: dabunt inimicitiam: et si fuerit concordia vel contrarij inter lumina ria sola: erit amor pro concordia et voluntate: et hec est amicitia bona in qua confidere possit homo et inimicitia mala multum quod nullo tempore destruetur.

¶ Loca quod dicit sunt loca luminarij et ascēdes: et per fortune et si loca duorum luminarij fuerint accordata in duabus natiuitatibus: dabunt amicitiam iter ipsos suos pro concordia ac precepto: et hec est amicitia bona quod dicitur bonum confidere: et erit tantum amor quanta iter duo luminaria fuerint concordata: et si loca luminarij fue rint discordata vel contraria: vel quod se non aspiciant: dabunt inimicitiam: et erit inimicitia iter eos pro discordia et recepto. et talis inimici cia est mala multum: quia nunquam remouetur. Et per hoc. de vit nobis in hoc dicto prima maneries amoris et inimicitie.

¶ Item cum ipsorum conuenientia vel eius contrarij iter duo vtriusque partis fortune loca fuerint: quod ide pficiet: causa lucris vel damni proueniet.

¶ Si res quando fuerit concordia vel contrarij iter loca partis fortune: erit hoc per profectum vel amissionem.

¶ Quando loca per fortune fuerint accordata in duabus natiuitatibus amor erit iter eos tam pro lucro quam pro altere: vel per hoc quod habebit vnus de alio: et quod hec loca tria vel discordata fuerint in qua

Sp. 11
L. 11

24787
e. 67a

9. 11. 2.
7. 11. 3.
7. 11. 3.
7. 11. 3.

11. 11. 2.
11. 11. 3.
11. 11. 3.

4. 11. 3.

Tractatus

bus natiuitatib⁹: hoc dabit inimicitia⁹ & malaz voluntatem inter eos: p^o dāno qd eueniet vni ab alio: vel p^o p^oditioe: & b^o est rō amoris q^o erit de p^oficuo: & inimicitie q^o p^o dāno.

Co^o si fuerit inter duos ascendentes id qd efficitur ppter ira⁹ & gaudiū euenire dicemus.

Et si fuerit inter duo ascendentes: erit p^o delectatione quā vnus habebit de alio.

Hoc manifestū est & glosa nō eget.

Addos quoq³ locorū in qb⁹ hec figure societas existit: & id ē qd super ipsa eleuat: necnō & planetas q^o ea respicerit: nos obseruare puenit.

Et cōtingit vt inspiciam⁹ ad loca i quib⁹ cadit participatio figure & q^o inspiciam⁹ quis eorum eleuat super ea & quis p^ota ipsa aspiciat.

Postq³ dedit nobis tres rōnes amicitie: & alias. 3. inimicitie. vnū adhuc dare nobis q^o status erit in qualibet eaz di

cens ita: Regla bui⁹ ē accepta a statu locor⁹ q^o tuor sigtoz

In natiuitatib⁹ eni i qb⁹ planete q^o sup cois si

figure loca eleuant i eodē fere signo fuerit: vel in

eo qd sup illū eleuat⁹ decaſſione amicitie et in

imicitie i sua fortitudine et durabilitate ac ſince

ritate illis eleuatis planetis nos assignare conue

nit. In natiuitatib⁹ aut i qbus planetaz aspect⁹

fructuosus et idoneus appebit occasione fruct⁹

amicitie & meliorationis inimicitie planetis ea

respicientibus attribuere nō disconuenit.

Ita q^o natitates in qb⁹ erūt p^ote exaltati sup lo

ca figure p^oicipate ſint i vno signo vel circa: vel

i illo qd eleuat ei: ad illū p^oter fortitudo amoris

& inimicitie: & ſua firmitas & natitates i qb⁹ erūt

aspect⁹ p^ota bon⁹ & p^ostabil⁹ p^ogit pp ipos p^otaſ

indicari i p^ofectu & bōitate amicitie vel inimicitie.

Vult dicere q^o p^ote q^o fuerint sup loca p^oncipalia exaltati:

& acciderit q^o ſint in vno signo vel circa i ābabus natiuitati

bus vt illi q^o ſunt in natiuitate vnus fuerit in vno signo & q^o

eleuentur ad ſignū in quo ſtant planete i natiuitate alteri⁹.

tali conſtellatione docet nos ſcire factum amicitie & inimici

tie ita q^o ſi fortes fuerint & potentes & accordati: erit amici

tia fortis & potens: & ſimilr inimicitia et ſi debiles fuerint

ſimilr debiles. Status ē p^otarum aſpicientiū loca p^oncipa

mor⁹ p^olarū q^o erūt i duab⁹ natiuitatib⁹ & hoc erit

pp aſceſſiōes ad q^os applicat yleg vni⁹ natiuitatis

ad locū p^ota & natiuitatis alteri⁹: q^o pp hoc acci

det particulariter amor & inimicitia iter eos.

Amicitia & inimicitia q^o tpe puo durat: d^o indicari i duab⁹

natiuitatibus p^o yleg vtriuſq³ natiuitatis: ita q^o q^o applicuerit p

tirio vni⁹ ad talē locū q^o ſtat i natiuitate alterius: vel ad lo

cū q^o ſe cōcordet cū eo. Silr q^o applicuerit alynthie: vel ta

lis res ſicut iſta: ſi fuerit ibi concordātia accidet pp b^o ami

titia p^oicularis: & ſi fuerit diſcordati vel contrarij accidet

inimicitia particularis.

Que ſue p^omanentie terminū breuiorē a^o iſti⁹

ſepationē nō nouerūt: diuturnitatis āt t^opis ſpa

tiū donec alij ſtelle p^oſigadmetā nō iueniet.

Et minus q^o durabit eſt donec illud cōpleat

& magis q^o durare poteſt: eſt donec attingat ali

um p^oram ex planetis qui ſequuntur.

Amicitia p^oicularis q^o oca ē ſocietas. ſilr p^oicularis i^omici

tia q^o aliq³ eaz acciderit iter duos durabit f³ t^opis i q^o app li

cuerit mor⁹ yleg vni⁹ natiuitatis ad locū yleg natiuitatis alte

ri⁹. & p^ota. dat nob i b^o res. z. ſrias: & ē min⁹ q^o durare pōt: &

magis q^o durare pōt ipa ſocietas & amor: v^o ipa inimicitia.

& b^o erit tā magnū t^opis: vt t^opis q^o mouet yleg q^o dixim⁹: & mā

gis q^o durare pōt: ē a tpe i quo applicat mor⁹ yleg natiuita

tis vni⁹ ad locū q^o ſe cōcordat cū alio tali: ſicut ille in alia na

tiuitate: & donec applicet ad aliūz planetam qui ipm abſci

dat: & manifestum ē q^o cōtingit vt ſit p^ota cōtrarij.

Saturn⁹ igitur & iuppiter cū alter eorum ad

alterius locum puenierit: amicitiam iter eos ex

agriculturis & hereditatib⁹ indicabit.

Quā ſaturn⁹ vel iuppiter q^oliſcūq³ ſit eoz trāſi

uerit per locum alterius: accidet iter eos amor

p laborio terre: vel p bonis moruoz.

Hoc erit quando vnus eoz fuerit yleg i natiuitate vni

us & alius yleg in natiuitate alteri⁹: & hoc mō eſt ſicut locu

tus eſt in alijs maneriebus poſt iſtū. Saturnus & iuppiter

ſignificant rem talem: quia ſunt ambo concordēs vt ſint

maſculini & de baiz diurno: & quia domus cuiuſlibet eoz

eſt in ſextili domus alterius.

Saturn⁹ aut & mars cū alter alterius locū ob

tinuerit: ſpontaneas rixas & diſcordias iter eos

generabunt. At ex ſaturno & venere ſocietas &

dilectio cōſanguineoz cā pcreabitur: p^oter q^o ci

tiſſime terminabit. Saturnus quidē & mercu

rius eoz ſocietatem & cōmixtionez in reb⁹ vi

te: necnon dare & accipere ac mercari: & bonz

ſilia ſignificabit. Per iouē quoq³ & martē: di

uitariū occasione: vel quolibz d^ono vel diſpoſi

tione: ſocietas & amor iter eos pcreabit. Per

iouē āt & venere cā muliez: v^o diuī cā ſuitij: aut

per domos orationis: vel ex prophetijs: ſeu ex

his ſimilibus ſe inuicem adamabunt.

Quā ſaturnus trāſuerit p locū martis v^o mars

p locū ſaturni: rixa accidet iter eos & nocumētū:

p voluntate. Et accidet p ſaturno & venere ſo

cietas: p pte parētūz t^on celeriter abſcinderetur: &

accidet p ſaturnū & mercuriū ſocietas in merel

monijis et in lucrando aliqd. Et accidet p iouez et venerē amor p parte mulieris: et rōne oratorum vel romariarū vñ pphetiarū. Et accidet per iouem: et martē amor rōne honoris vel gubernationis populi.

¶ Erit id qd accidet p saturnū et martē: qz sūt dīarū pphorū: et qd accidet p saturnū et venerē ē pp cōcordātiā cōiugiorū qd ē inter eos. et pp b accidet societas p pre parētiū. et celesiter abscedet: qz vnus ē fortuna et alius ifortuna. Illud latet ni et mercury ē: qz domus vtriusqz eoz ē trin domus alterius. Illud iouis et veneris ē qz sunt cōcordanti nāe: et qz domus vtriusqz eoz ē i sextili domus alteri. et sicut qz venus ē i piscibus magnū posse: qd ē domus iouis: et pp b dat talia qd dicit. illud iouis et martis ē: qz domus vtriusqz eoz ē i trio do. alteri.

¶ Iuppiter et mercurius: occasiōe dialectice scientiarū et pphetie: spontaneā societate indicabūt.

¶ Mars aut et venus: vt ita dicaz: ex drueria vel adulterio seu fornicatiōe: aut sodomitico scelere eos pariter associabūt pter qd hic breuē: qz vnus eoz ē fortuna et alter ifortuna durabilitate habebūt. Mars qd ē et mercurius inimicitias et deceptiōes ac rixas iter eos occasiōe icantationū et nigromantie significabūt. Venus at et mercurius in vite rebus magisterij: vel musice seu librorū seu mulierum cā societate iter ipos adducēt.

¶ Et accidet p iouē et mercurium societas rōne scientiarū et loyce ac phie venietis a volūrate. Et accidet p martē et venerē societas p parte luxurie et meretricatiōis ac fornicatiōis: et hoc non multū durabit: et accidet p martē et mercuriū: inimici detectio cōtētiōes et accusamēta p facturis et similibus. Et accidet p venerē et mercuriū: societas: et amicitia bñdi vitā i vno sine pro magisterio aliquo: vel pro musica: seu pro scripturis: vel mulieribus.

¶ Illud iouis et mercury ē qz mercurius alaz rōnalē significat: et iuppiter suū appetitū: id qd dicit p martē et venerē: qd qñ vnus picipat cū marte dat in amoramētū: fornicatiōē luxuriā et talia: et qñ isti duo significabūt i natiuitatibz duabz amicitia vñ inimicitia erit. B pp res istas qd dicit ptho. et qz sūt de naturis cōtrariis nō est illa res stabilis nec durabit. illud martis et mercury ē: qz mercurius significat res sonari: et facturas et deceptiōes: et qñ misceat cū marte fiet ifortuna: et pp b nō ab eis euenit vllū bonū. Id qd dicit d. mercurio et venerē ē: qz mercurius inclinat ad nāz pte cui applicat: et ita scim⁹ qd significat subtilitatem: scire de nūero: et arismetica: et qd venus significat oēs res plectrā et dlectabilē: et qñ misceat eoz nāe i amicitia: et i inici⁹ erit illud rōe alicui⁹ illaz rez qd dicit ptho. Et si noiauit picipatiōē alioz yleg: qz sēp sūt i dignitatibz boz. s. ptho: et pp hoc erit illud qd significat vnu. qñuoz yleg amicitia vñ inimicitia: vel amor: vel desamor: id qd significauerūt dñi suoz locoz: vna ex rebus quas dicit ptho. p status. s. planetarū.

¶ Augmētū aut et diminiutiōē in cois amicitie et inimicitie vigore et qualitatibz locoz i qb⁹ respectu quattuor locozū pñthoz qñdūz est dñum et potestas existunt: nos scire cōuenit.

¶ Et cōuenit vt sciam⁹ augmētū et decemētū:

et erit i vi amoris vñ inimicitie a statu locoz q sunt accepta i ppariōe qñuoz locozū principaliz.

¶ Vult dicere qd augmētū vel decemētū qd erit i amore vñ inimicitia pōt sciri a statu locozū pñthoz qd ē p atazir. et per alynthia: s. m qd dat loca qñuoz yleg. hora natiuitatū abarū.

¶ Nam si i angulis vñ cū pte fortune seu cū lūinaribz fuerit: erit id qd significabūt plani et apti.

¶ Ita qd si fuerit i angulis: vel cū pte fortune aut cū duobz luminaribus erit qd significauerint apparetius et manifestius.

¶ Vult dicere qd qñ applicuerit pñtio vñ dñarū natiuitatū vel alynthia ad aliquē āglin natiuitatis alteri vel ad locū pñthoz fortune illi: aut ad locū alicui⁹ duoz lūinarū: erit sua significatiō i amicitia vñ inimicitia manifestior et p publica magis.

¶ Si at ab eis lōge remori māserint: neqz apperebit. Et at valitudines et nocumēta s. pñthoz cōuenietis vel icōuenietis qñtatis stellarū pñthoz loca respiciētūz dephēdunt.

¶ Et si elōgabunt nō erit manifesta: et iudicare si nocebit vel pderit: pōt sciri a statu pñthoz aspiciētū loca pñthoz: qual. s. erit i bono vel malo.

¶ Loca predicta sunt loca quattuor significantia amoris et desamoris: amicitiam et inimicitiam.

¶ Tractare vero de seruīs i dilectiōe vñ abhorritione suoz dñoz erga ipos: ex signo pñthoz qd i fortunū loco fuerit ex naturali similitudine: quā ad inuicē hñt pte q locū illū in ipsa natiuitatis hora respexerit: vñ q i ipso eodē loco seu i ei⁹ opposito fuerit: indicabūt. maxime autē si pte qui signo illi dominantur: cum locis dominij et potestatis eozum i figurarū societate conuenerint: vel si cum eis eiusdem generis fuerint.

¶ Iudicium seruozū si diligēt suos dños et odient: sciri pōt a signo qui erit in loco laboris: et a cōcordantia naturali quā habebūt planete aspicientes ad hunc locū hora natiuitatis mer: vel horis quibz ad eum veniunt vñ qui erūt i opposito eius. et maxime si planete dominantes in signo fuerint concordati cū locis principalibus suarū natiuitatū. p participando cum eis i figura: vel q sint in hoc sui generis.

¶ Jam dixim⁹ qd iudiciū suoz ē vna ex rebz qbz cōponit domus. et ptho. nō dedit i hoc caplm pñthoz: qz sūt ps vna diuitiaz. Et postqz narrauit i b capi. res significātes amores vñ desamores quē sui hñt ad suū dñz. et qñ accidet qd homo emit suū pñthoz vñ icōuenietē. dicit qd regla b accepta ē a signo qd ē in loco laboris: hec est domus. iz. Sicut a planetis q se applicāt huic domui hora natiuitatis: et qñ applicat atazir vel alynthia yleg ad hunc locū. et si cōcordantia fuerit res istas s. yleg hora natiuitatis: significabūt qd sui diligēt dños suos: et dñi eos. et si dñi fuerit: erit dñi. et si itellexti gegd glosauim⁹ hoc cap. itelligere potes de leni: sine vlla glosa. Tamē de sexta domo quā dicit multi eē domū suorū. id dixim⁹ qd ptho. eycit virtutē ei⁹ toti⁹ qd ē sub terra et dixim⁹ qd iz. domus est maioris virtutis qz sexta. Et postqz ita ē conuenit qd sexta domus significet bestias solūmodo. Et qñ seru⁹ hñt natiuitatē cognitā: contingit vt aspiciat pñthoz qd erit iter suū yleg et yleg. dñi sui: s. m qd ptho. tibi

de pñthoz
pñthoz
pñthoz
pñthoz
pñthoz

Tractatus

dedit i capitulo amicitie et inimicitie.

In peregrinationibus. Ca. VII.

Dixit Valey. ptho. dat nobis i caplo isto scire iudicare d' nato: si ibit itinera vel nō: et si ea fuerit cuiusmodi statu habebit illis: si lucrabit vel amitter: vel si habebit periculum in eis vel pacem.

Res quidem peregrinationis: ex lūnariū qualitatib' angulorū respectu deſpēdetur. Maxime aut ex qualitatibus lune. Nam cū luna occidētalīs extiterit: remota ab angulis: peregrinationes: et de loco ad locum mutationes indicabit.

Factum peregrinatiois et itinerū pōt sciri a statu duorū lūnariūz i ppariōe angulorū: et maxie a statu lune: ita q' si luna fuerit i occīte vel iclīnabit ab angulis mōstrat ire itinera et mutationes de vno loco ad aliū.

A sole et luna fm q' stant cū angulis: ē accepta regula itinerū: et magis a luna q' a sole: q' si luna fuerit in occidēte v' declinauerit a iō vel fuerit in locis cadentibus ab angulis gñaliter aut in quartis cadentibus: significabit q' nat' mutabit se de vno loco ad aliū.

Silr et mars cum occidētalīs fuerit vel cū a zenit caputū declinauerit: et ei' lōgītudo cūz hoc a lūmiarib' longitudo oppositiōis vel aspectus quarte fuerit: qñq' operabit.

Et qñq' facit mars id. qñ fuerit i occidēte: v' declinauerit a zenit caputū nostrorū exis a duobus lūmiaribus elongatiōe oppōnis v' qrtē.

Et hoc est q' mars concordat cum lūmiaribus vno mō et alio modo discordat: maneries q' cōcordat cūz illis est q' domus lune cancer ē 9° signum a scorpione domo martis: et leo est domus solis: et aries que est domus martis ē nonū signū a sole: et maneries qua cōtrariā illis est: qñ aries est in quarta cācri: et scorpio in qrtā leonis. Et ppter hoc conuenit q' qñ mars fuerit hora natiuitatis i occidente: vel in toto quarto cadenti que ē. 7. domus. octaua et nona: et si fuerit i quarta solis et lune. vel in oppositiōe eorū significet ire itinera et mutationes.

Q' si fortune pō iterū in signis iter significantibus ceciderit: erit tota eius vita: ac ipi' opera et actus in locis extraneis.

Similr si pars fortune acciderit q' sit i signis dantibus itinera erit tota vita illi': et ei' mutatio in locis extraneis et alienis.

Ptho. docet nos rōnem itinerū eē ppter declarationem duorum lūnarum ab angulis: et maxime lune: et similiter martis: et ostendit q' loca dantia itinera sūt occis octaua et nona domus: et gñalr loca ab angulis cadentia: et solūmodo angulus occidentis: ita q' qñ inueniem' significatore itinez que sunt sol et luna et mars in locis itinerum et inueniemus similiter partem fortune in locis istis erit tota vita ei': et ei' labor i terris aliis. Et bñ ofidit p' q' si duo lūnaria et mars et pō fortune fuerit i locis alijs nō dātib' itinera: nunq' ibit itinera natus ille nec de loco suo eribit. et si ex eis fuerit i locis itinez: et ex eis i locis more: f3 b' itinerabit nat'.

At si fortune loca p'dicta respexerint vel ad illa preperint: aut illa sequētes fuerint: ea q' in pe

grinationib' opabit idonea erunt ac pauca et p'ficua: erit et ipi' a peregrinatione redit' festin' atq' leuis: nec ei vnq' ab aliqua re cōtradiceit.

Et si fortune aspererint loca q' dixim': vel fuerint in eis que illa sequunt: erūt opa de quib' se intronstet i terris alienis: nobilia et gratioſa: et sñ turbatiōe aliq' ad locū suū celeriter reuertet.

Uult dicere q' qñ fortune aspererint loca significatoz itinez v' vadāt ad ea ppo motu suo: aut q' se ponāt i suo situ ppter motū egnoctū. v. g. ita q' significatoz sit i. 9. domo: et fortuna i. 10. nā hoc mō vadit fortuna ad locū significatoz: et p qd' horum attulerit: dabit fortunam in itineribus: et saluus celeriter reuertetur.

Sed si ea in fortune aspererit: erūt illa ipsius opa laboriosa et nociua: plena timoris: tardeq' ex peregrinatione reuertetur.

Et si ifortie aspererit erūt illa opa cū labore perditionis ac piculo: et tarde redibit.

Uult dīe q' qñ in fortune aspererint locū significatoz itieris vel vadāt ad eū v' seqnt ipm p egnoctū siue p motū p'p'riū ifortie: significat q' itinera erūt cū labore: et facta q' ibi faciet erūt cū piculo et p'ditiōe. et reditus tardus erit. Et hic dedit nobis ptho. res dātes fortunū i itinerib': et ifortūniū. et ppter hoc itelligim' q' si fortune et ifortune commiscantur: res erit mixta: et q' fortior erit vincet.

Huius autem rei commixtio f3 planetas quibus locis associantur in figura sicut in premissis ostendimus semper apparebit.

Comixtio erit b' accepta sp a p'lis p'cipanti bus i his locis i figura sicut mōstrauimus.

Jam m'raim' m'ltis vicib' i caplis p'teritis quō bñ ofidē rare pōt commixtiōe fortiaz et ifortunaz: et qd' p' vtrāq' earum acciderit: et qritatem ei' q' opabit: silr et qñ occidet. vñ fm hoc: verbum istud ptholemei nō oportet glosare.

Cūq' lūnaria i aliq' duay quartay oriētalīs fuerint: frequēt' xpus oriētis et meridiēi ptes iter agrediet. Q' si i aliqua duay occidētalīs quartarum: vel in ipso eodem occidēte rotauerit: versus septentrionem et occidētē ei' iter apparebit.

Et qñ fuerit lūnaria i pte quartay oriētalium v' i oriēte: erūt itinera eorū p'la versus ptes que sūt oriētis et meridiēi: et si fuerint in quartis occidentālīb': vel in ipso occidenti: erūt itiera versus partes septentrionis et occidentis.

Quarta oriētalīa q' dixit i hoc loco ē medietas firmamēti q' ascēdit: et vñū quartū ē. 10. dom' et. 11. ac. 12. et aliū qrtuz ē ascēdēs i. 3. et duo qrtā occidētalīa sūt alia medietas. Et postq' ita ē: puenit vt id qd' m'rauit i pte 2° trigonoz adiungam' cū hoc qd' h' dixit: ita q' trigon' arietis significat ptes septētriōis et occidētis. et trigon' tauri significat meridiem. et oriēs et trigon' geminorū significat septētrionē cū oriēte. et trigon' cancri significat meridiē cū occidēte: et qlibet horū trigonorum significat de medio habitationis pte illā q' est opposita sue pti. silr si significatoz itinez applicuerit aliq' p'la septētriōal' sicut ē iuppiter: significabit pte septētriōis. silr si applicuerit ei p'la meridionalis sicut ven' significabit ptem meridiēi. Et si applicuerit eis p'la occidētalīs sicut mars significabit pte occidētis: et si fuerit p'la oriētalīs vt saturnus significabit pte oriētis et sol adiungat i p'lib' oriētalī

b^o & luna i occiditib^o. Expediit eni vt oēs res istas misceas vnā. scū alia & tunc icies p certo versus quā ptem ibū: vel erūt itinera. Et si magis significabūt in vna pte cuiuslibz iudicabis a statū quas videbis. In his verbis ptho. iacet qd vnā dicit i principio hui^o capli q significatores itinerū sūt duo lūnaria & mars & dixit i hoc loco q si accordauerit vt lūnaria i natiuitate fuerint i duabus quartis orientalibus erūt itinera versus pte meridiei & orientis: & manifestū ē q si fuerit i p^o quarta horz duoz: nō significabūt itinera vllō mō. Ad qd rīdem^o dicentes q significatores itinerū sunt .3. fortior at ē luna. postmō sol: & postea mars: & q̄liscūq; harum significauerit itinera: inspicies statū suū fm quā prez significat & statum aliorū duoz & iudicabis p illū q būerit maiorē virtutē: & ppter hoc dixit ptho. i maiori parte: & nō dixit absolute. Nā pars versus quā erunt itinera: pōt sciri qd bis q ante dixim^o & q dixit i hoc loco ptho. fuit pro toto alio documento.

¶ Et si ipa signa q peregrinationem significant: vel eoz dñi vni^o forme fuerit: fiet iter qñq;. Et si duū corporū vel duarū figuraz extiterint: erit iter continuū diuq; durable.

¶ Et si signa dātia itinera fuerit vni^o figure ipa: met vlt^o pte ipa gubernantes accidet itinera aliq bus tpi^o: tñ si fuerint duoz corporū vel duarū figurarū itinera erūt cōtinua lōgo tpe duratura.

¶ Signa vni^o figure & duaz scita sūt: & peti expedit q si pte vni^o & duarū figurarū: & hoc ē qz pte q sūt vni^o figure sunt aliq & q duarū sūt aliq. Nā ven^o mars & saturn^o sūt vnus figure. mercuri^o & iuppiter vterq; duaz figuraz. Et pp b di xerunt aliq astronomici q iuppiter significat legē i qua est binitas vel trinitas & saturnus significat legē i qē vnitas. Sitr eē pōt planeta vnus figure si fuerit signū in quo stat vnus figure & erit duaz figurarū si fuerit i signo duoz vel q aspiciat se cū plus vno planeta vel q sit inter duo signa vel iter duos gradus & silia. Signa vō dātia itinera & pegri nationes d vna terra ad aliā: sē ea i qb^o stat sigator itinez.

¶ At si iuppiter & ven^o locis xer significantib^o: ac locis lūnariū dñent: nulla erit in itiere formi datio: s; ab eo desiderabit: eo q dñorū terrarū legationē suarū amīcorū cā portabit. Hoc at habilitas cōplonis aeris & rerū ei proficientium multitudo iuuabit.

¶ Et qñ dñi locorū dantiū itinera: vel loca lūnariū fuerint iuppiter & ven^o nullū in itinerib^o ipe dimētū hēbit & erit dilect^o vel itinera erūt i legationib^o amīcorū & adiunabūt eū: & hēbūt abundantiā rerū sibi expeditum.

¶ Dec ē alia regula cū q cōuenit opari i b loco & alio multis: ita q qñ dñs loci significatoz alieius rei fuerit ex fortunis nō hēbit piculū in re illa & erit dilect^o. v. grā. si dñs locz .3. significatoz itineris fuerit aliq ex fortunis i suis itineribus nullū piculū hēbit & erit dilect^o & cū voluntate & habūdātia victualū: ille q ea fecerit pplebit p eo qd fuerit.

¶ Qz si cū eis mercuri^o fuerit hac p̄dicta occasio ne magnū cōseq̄ p̄ficiat: suāq; legationē ad extum pducet: dabunt ē ei dona & honorabūt.

¶ Et si fuerit mercuri^o cū fortuna lucrabit rōne quā dixim^o: lucra vero complebit bñ & habebit honores & dona.

¶ Vult dicere q si mercuri^o fuerit cū aliq ex fortunis vel ābabus eo exire dñs significatoz itinez: fiet d xplone fortunaz & afirmabit significationē suā: & pp b itinerans ille hēbit lucra & bōa q narrauit ptho. & b ē vna regula & ad hoc vult dicere aliā circa istā vt sciamus mediū iter istas.

¶ Si saturn^o & mars locis lūnariū dñentur. marie aut cū per lōgitudinē i oppositiōe fuerit: id qd ei cōtinget inualitudo nuncupabit: & ipe multū ipediet. Qd si in signis būidis vterq; morē: hoc ipedimētū ei ex i testatiōe aq̄rici itineris & ex submersiōe: vel pp infortunū iter aride vie per desertorum locorū trāsitus continger.

¶ Et si saturnus & mars dñabuntur sup duo lūmariā: eo magis si vn^o alteri fuerit opposit^o in lōgitudinē nō proficiet i itinerib^o illis: & fortia picula intraret in ea. Et si fuerint in signis būidis periculū erit pro trāsitu aquarū & necādo itinera multū fortia & per loca d̄plata & piculosa.

¶ Vult dicere q picl^o qd datur a duabus ifortunis i itinerib^o si fuerit in signis būidis: erit pp tēpestatē maris: & p la trones: & qz mare depopulatū ē & nō habitatū: puenit vt signa būida significēt loca depopulata.

¶ At si in signis fixis fuerit: hoc ex p̄cipitatione & ex vētorum flatib^o validis adueniet.

¶ Et si fuerint i signis fixis: erit piculū pp casus a locis altis pruina: & pp vētos fortes & malos.

¶ Vult dicere q picl^o datū a duab^o ifortuniis i itineribus extitibus i signis fixis: erit si signū fixū fuerit p casu: & si būidū p ruinatōe circa ritos: & si aerē erit pp vētos fortes.

¶ Si vero fuerit i signis solstitialib^o vel equinoctialib^o: ex eaz rerū quibus opus hñt defectu & p̄iuatōe: ac p q̄litates corrupti aeris egritudinē iferentis ei hoc accidere nō dubitabim^o.

¶ Et si fuerit i aliquo signo q̄tuor tropicorū: erit piculū ex defectu victualū & rerū expeditū: vlt ppter malū aerem q ifirmitatem adducet.

¶ Hoc ē qz bec signa sūt principia quatuor tēporū dantium res & victualia quibus homo indiget. & si qua ex ifortunis acciderit i eis & significauerit picl^o i itineribus: erit illd piculū aq̄ defectu vlt cōductus: aut rex qbus homo idiget in itineribus: vlt ppter corruptū aerē egritudinē adducet.

¶ Si autem in signis humane forme fuerint: ex viarum abscissionibus seu proditionibus vlt depredationib^o euenire dicemus sed si fuerit i signis quorum forme siluestrium animalium formis assimilantur: ex luporum rapacitate siue ex terremotu continger.

¶ Et si fuerint in signis figurarū hominū: erit periculum per latrones & malos homines: robatores: & tenentes itinera. Et si fuerint i signis figurarū bestiarum siluestrium: erit periculum propter raptum bestiarum malarum: & ppter motus terre.

¶ Dictum totum hoc non expedit glosare: qz ptholemeus docuit rationem eius.

¶ Qz si mercurius in eis fuerit ex aggressionib^o

Tractatus

timorē inferentibus: vel ex bestiarum morib?⁹
seu venenosorum animalium occasione pueniet.

Et si fuerit ibi mercurius: erit periculum pro
pter magnam complonem vel per arma in qui
bus ē piculū siue pp reptilia mala ⁊ venenosa.

Uult dicere q si mercurius participatione habuerit cū
infortunis dantibus significationem itinerū si fuerit in fi
gura hominū significabit id qd dixit de armis ⁊ latronib?⁹
⁊ si fuerit in signis bestiarū ferarum significabit mortuā
bestiarū reptilium venenosarum. ⁊ manifestum est qd be fi
gure sciri possunt: quando fuerint cum planetis super vno
circulo: ⁊ bene intelligimus qd fortune dabunt fortunā bo
nam si fuerint in istis figuris contra id qd dabant ifortune
quādo fuerint cum ipis figuris. Et bona fortuna que fuerit
in itineribus: sequit bonam fortunā q dicta ē i caplo diui
tiarum ⁊ honoris. ⁊ pericula sequuntur id quod dictum est i
capitulo vite ⁊ pestilentia ⁊ corporis ⁊ anime: ⁊ perditioni
bus que accidunt in diuitijs ⁊ honoribus. ⁊ ptholemeus B
tibi iterum demonstrabit.

In proprietatibus autem rerum accidentium
id est in futurarum occasionum differentijs siue
profuturis siue obsutur: a locis dominij que sint ope
rum ⁊ substantie rerūq; corporis ⁊ valitudinis
occasiones fm predictas occasiones: nos obser
uare conuenit.

Et conuenit vt inspiciamus in proprietatibus
accidentium: si fuerint prestabiles vel nocētes.
nā debemus aspicere pro rebus ascendentibus
ad loca principalia significatia opa: diuitias: sta
tum corporis: ⁊ honorem scōz modū que dixi
mus tibi ante.

Docet nos ptho. in capitulo isto bonus ⁊ malū qd accidit
in itineribus gñalr. ⁊ gra. si sciuerimus q aliquis natus iti
nerabit in .30. annis vite sue: qd incurrit piculum pro ipo
itinere inspicimus si in illo anno est abscissio vite ⁊ iudica
bimus omnino qd propter illud periculum morietur. Inspi
ciemus sñr ad significatores itinerum si bonum vel malū
significant ⁊ adiungemus hoc cū significatore vite nati ⁊ cū
officio suo: ⁊ cum significatore diuitiarum suarum: ⁊ ita de
oib; alijs capitulis que sunt dicta. Et quādo ita fecerim?⁹
sciemus pro certo id qd accidet nato i corpore suo.

Bonarum vero cognitio in quibus hec futura
contingent ex qualitatibus in subsequentiū āno
rum principijs aduenientib? deprehendetur. In
hoc igitur capitulo nobis hoc tractasse sufficit.

Et scire tpa quibus hec accidunt: est a statib?⁹
qui nato eueniunt in quolibet tempore. Nam tā
tum dictū quātū istud sufficit in caplo isto.

Hec est regla gñalis qua operari conuenit in caplo isto: ⁊
multis alijs libris: ita qd quando sciemus p radicem natini
tatis proficui: vel dānū pro certo ⁊ annum quo accidet B
sciemus: inspicimus id quod significant loca diuiforum: ⁊
alyntiarum illius anni: ⁊ loca per que transeunt pte illo
anno: ⁊ extrahemus quantitatem illius boni vel mali si mi
nuetur aut augebit ⁊ sciemus tempus cognitum quo acci
det res illa de bono vl malo.

In qualitate mortis nati. **Ca. VIII**
Dixit Baly. Postq docuit oēs regulas qd scire possu
mus stat? boīs de bono vel malo. vult itez i B ca

pitulo deinfare regulas qd statū sue mortis scire possum?

Quia post compediolam predicto
rum enodationem mortis qualita
tes nobis obseruande sūt. eorum q
in vita predictim? vtrū mors ex radi
orum projectionibus an ex aduētū
significatoris ad occidentalem angulū superue
nerit: nobis scire cōueniēs est.

Postq non remāsit nobis ex eo qd diximus
nisi iudicare de morte qua manerie erit: conue
nit vt post sciamus per ea que ante diximus i vi
ta: si mors erit propter obuiationem radiozū:
vel quia huius rei gubernator applicat ad angu
lum occidentis.

Qd dicit erit mor? p obuiationē radiozū. vult dicere pro
morte q significauerit p recto atazir yleg: ⁊ id qd vlt qz gu
bernator applicabit ad gradū occētis p morte q erit p ara
zir cōuersuz yleg. donec applicet ad gradū anguli occētis.

Nam si mors ex radiozū projectionib?: vel
propter illius cui coniungetur vllam coniuncti
onem interuenerit: cum mortis qualitates scire
voluerim? eorum quibus coniūgetur loca cōfi
derare non est incongruum. At si ppter ipsius
ad angulū occētis applicationē mors affue
rit ipse occētalīs angulus erit obseruādna.

Ita qd si mors fuerit p plectōez radiozū: aut p
obuiādo ei q obuiat: cōuenit vt inspiciam? qñ vo
luerim? statum mortis ad loca que obuiāt. ⁊ si
mors fuerit ppter applicationē ad angulū occi
dentis: inspiciam? ad ipmet locū occētis.

Doc qd dicit cōuenit vt inspiciam? vlt dicere q inspiciam?
ad illū gra. q abscidet cōstatū hēbit: ⁊ i q gra. erit abscissio.

Eo qd fm planetas qui locis predictis subse
quentur: si qui subsequētur vel fm planetas qui
ad ea pūnit? iuerint si planete qui eis subsequā
tur non inueniant: mortis qualitas dephendēt
si cum eoz naturis in scia differentiarū acciden
tium stellarum in figura proprietates acceperim?
mus: pprie autem si qualitates predicti loci oc
cidentis: quas ex signis et ex naturis terminozū
habuerint considerabimus.

Quia fm plnactas q sequuntur loca illa que di
xim? si quis planeta ea sequat aut fm planetas
applicātes ad ea anteq ad alia: si aliq; planeta
illa nō sequitur: erit mors: adiūgēdo semper cū
suis naturis q significant diuersitatem acciden
tium pprietates figurarum planetarum: ⁊ ma
xime statum locoz que diximus: q interficiunt
ea que sunt pro parte signozū ⁊ pro parte na
ture terminozū.

Ptho. docet nos i hoc dicto statū gradus iteficiētis: ita
q stat? iste cōponit. 5. reb? pma est nā pte stātis i illo gra
du: vl qui pūcit radios suos i illo gradu. ⁊ est nā pte stā
tis circa illū gradū q an vadit ad eum: aut pprio cursu suo
aut p motū egnocty. 3^a ē nā figure q fiet p commixtionem

haz rex vni^o cū alla. Quarta ē nā signi i quo ē gradus ille
v^l i quo ē p^lta aspiciēs gradū ipz vel q vadit ad eū. Quinta
ē nā termini c^o ē ille gradus iterficiēs: z si accidit q gradus
ipe habeat vni^o ex bis. s. reb^o erit stat^o su^o f^o q termin^o fue
rit solūmō: v^l si p^oponet stat^o su^o ex duab^o reb^o ex istis g^oqz
siue ex trib^o v^l q^otuor aut. s. Qd ex bis fuerit mors erit f^o
nām stat^o quē būerit grad^o iterficiēs. Et p^obo. docuit nos
p^opetatē z nāz cuiusqz rei ex istis sepatis v^onāqz p se sicut i
alys p^oteritis facere cōuenit: z nos sciam^o p^oponere res istas
v^l sciam^o statū mortis qualis erit.

Cū saturn^o igit^o dñs mortis fuerit occasiōe lō
ge ifirmitatis seu p^oris aut acatarri: siue pp cor
poris dissolutionē vel eticā febrē: necnō ex illo
aut idropisi vētrifue solone seu egritudine v^l sue:
z alijs ifirmitatib^o q magis frigoris occasiōe p
ueniūt: mors supuenire dicef.

Cū si saturn^o fuerit dñs mortis accit pp ifir
mitates lōgas: p p^ortificā p renmata: p d^ofectū nāe:
p febres q erūt cū magno tremore: p dolorē sple
nis: p ydropisiz: p fluxū: aut p ifirmitates mū
ch: v^l q crūt pp vicinū frigoris: z e^o mltitudinē

C^o p^ortifica reūata z defect^o sūt qz saturn^o significat multas
būiditates z febres cū tremore. dicit p q^ortanis tertianis q^oi
dianis z dolorē splenis: q^o dñat i splene mltia: z ydropisim
z fluxū: qz saturn^o significat malas būiditates z ifirmitates
matricū sūt qz matricēs sūt in terram in q g^ognat res oēs: z
saturn^o ē significator terraz oīz dñū g^ognationē.

Alt si iuppi. dñs mortis extiterit ex synātia vel
piplesione aut apoplexia seu spāsmo vel ex ce
phalāgia seu cārdia: oib^o qz ifirmitatib^o q magne
vētositaris occasione nascūt: vel p fetidos odo
res ei mortē puenire non dubitamus.

Et si fuerit iuppiter dñs mortis: erit mors pp
apostemationē gule z pulmōis: z p calābrā z p
dolorē capitis: ifirmitatis cordis: z per oēs ifir
mitates vētofas vel mali fetoris.

Doc ē qz iuppiter significās tempātia g^onat mltū sāguis: z
q^o sāguis viciat accit ifirmitates iste pueniētes a repletōe
z si d^o p^ohyca itelligis aliqd: bñ potes hoc totū cognoscere: z
malus fetor erit pp putrefactionē būoz. Dixit p^obo.

Qz si mars ē dñs fuerit occasiōe febris q^o due v^l tertiāe
p^ontue ictifue sūt siue nefresis: aut ep^oit^o morbi cuiuslibet
ue sāguis meat^o v^l aborsus seu p^o v^l eripit^o aut egritū
dñs mortifere: oīumue ifirmitatū febrili feruore seu calore
supfluo veniētū vite termin^o iponetur. Dixit Baly.

Et si fuerit mars erit mors pp febres p^ontas z acutas z p
ea q dē ē emittitōes: z ē media tertiana q accit pp accessio
nē peniētē ad horā z p dolorē renū: z p spūēdo sāguinē: sūt
z flūēdo z mouēdo filios: z p p^otu z p apata cole: z p oēs ifir
mitates iterficiētes fōti febre z calore magno.

Febres p^ontue sūt p^oburētes mltū z ardētes q dē sūt cau
son: z siles. media tertiana ē q fit de flate z colā z g^onat facit
mars ifirmitates q sūt ex calore z siccitate magna. Dixit p^obo.

Alt si ven^o dñs mortis extiterit: stōachi v^l epatis seu cor
dis vitio: aut sāguis egestiōe: siue mobilib^o apatib^o v^l fistul
aut potiōib^o oībusue morbis būoz supfluitate vel malitia
cōtingentib^o vitā terminari p^onuābimus. Dixit Baly.

Et si fuerit ven^o accidet mōs pp ifirmitatē stōachi z epratis
z eorū fluxū sāguis z apata eūtia p corp^o z fistlas: z p^obibē
medi^o: z p oēs res pueniētes a mlti būozib^o z cōp^otoz eoꝝ.

Doc ē qz ven^o facit repāntiā redētē ad būiditātē: sūt mul
tū sāguis mixtus cū būiditate: fligma dulce z res quas fac
iūt cōposite multa repletionē z bumida. Dixit p^obo.

Qd si mercuri^o illius dñs fuerit: mētis p^orturbatō: vel ma
nia seu melācolia siue p^ocipitatioe aut epilenfia: vel tussis seu
spūti supabūdātia: cūctifue morbis nimia v^l icōgrua sicc
tate pueniētibus mors occurret. Dixit Baly.

Et si fuerit mercuri^o erit mors per epilenfiā: v^l p^o p^onti
tiā quā boies ferūt v^l p^o amissioez sē^o p cogitatioez malā
cognitā v^l p casū v^l mltā tussiz z vōitū: z p oēs ifir^o q sūt
ex sicc^o mag^o: aut p dānamē^o z corruptōz illi^o.

Doc ē qz mercuri^o ē significator sēsus z cerebri: z ei^o p^olo
iclinata ē ad siccitatē: z d^o simplicib^o reb^o quas dixit i istis
s. p^oltis d^o signē nāz suaz. manifestū ē sūt q^o ē significatio
terminoz i q^o sūt gradus iterficiētes: qz significatio cuius
libz gra. ē tal^o q^olis significatio p^ote^o termin^o ille i q^o morat^o.

Alti at q^o mō p^ontiōm obit^o inuenerit: cū p^ote
quozū ē mōtis dīspō^o f^oz sibi pprias z nāles q^oli
tates v^l bis cōsiles fuerit: nec sup eos aliqz pla
netaz: quoz occasiōe mala mors z grauis sup
uenit: elenabitur: vitam exuerit.

Et illi qui moriūt morte p se: diuidūt se a vita
hoc mō q^o fuerit p^ote q g^obernāt mortē i suo sta
tu nāli. pprio z cōueniēti eis: nec elenat^o fuerit su
p eos alter p^ota ex illis q dant mortē ex p^ote loci.

P^obo. diuisit mortē i .z. maneries: vna ē pueniēs ex in
firmitatib^o: alia ē a re i q^o nō bz p^ohye^o qd videre: sūt illeg mo
ri^o g adio: lācea casu: igne: aut mortu bestie fere: v^l aq^o sub
mersiōe: z alijs mltis occasiōib^o: z i q^oz eaz exhibet rōnez.

Mors at pueniēs i q^o bñt p^ohye^o qd videre q dē ē mors p
se: accidit q^o p^ote gubernatores mortis salui ab ifortunia
fuerit: z i sūlmet dignitatib^o z potētes. z q^o sup eas illius
p^ota d^ori^o elenat^o. mors at pueniēs i q^o nō bñt p^ohye^o qd vide
re: z quā dicit p^obo. mortē p p^ote loci ē q accidit q^o fuerint
p^ote q dñant i morte ifortuati debiles v^l i dignitatib^o alie
nis eis d^orys: aut ali p^ote ipis d^ory elenati fuerit sup eos.

Mors at q^o v^l z nō lege nature iferit: p^oiget cū
loco mortis v^l t^oqz ifortūe dīlabūt: ita q i ipso co
dē loco: v^l i ei^o aspectu q^oto seu opposito pma
neat: aut eaz q^oz dñūz z p^oratē sup sol aut lune
vel sup v^ltriusqz locū habeat.

Et erit mors laboriosa cū penis z trabaiosa:
q^o dñantes sup loco mortis fuerit due infortu
ne simul: siue sint i codē loco: siue i e^o q^ortā v^l op
pōne in longitudine: vel q sit qualis eorū velit
dñatrix super solem vel lunam siue ambos.

Mors penata z trabaiosa. i. v^l v^l laboriosa pōt esse
mors p se v^l mors loci. z p^obo. dedit nobis i B loco rōnem
de labore z pena q erit p eo q due ifortūe dñabūt i gradu
iterficiēti: v^l q vna dñabit i gradu: z alia sup aliqd ex lūi
narib^o: v^l q ambe sup abo lūinaria dñabūt. Et idē puenit
q tu itelligas de alijs p^oleg z res fortior erit quando domi
nabūt abo sup p^oleg. certū: v^l si gradū iterficiētes z hoc dñ
ūz qd dicim^o ē dominium infortunatū. Dixit p^obo.

Mors at mala z iniq^o pp duaz ifortunaz: p^ouictionē cōri.
get. e^o v^o magitudo p lūinariū testifonia pueniet.

Et mors mala erit p p^ouictionē ifortunaz dua
rū: z magna mors erit p testifonia duoz lūinaz.

Mors mala ē illa q ē cū pena z labore: z ē hoc pp cōiucti
onē duaz ifortunaz i dādo mortem z magna mors erit q^o
duo lūinaria testificabuntur infortunis dātib^o mortem:
vel planetis mortem gubernantibus.

Alt ipi^o mortis q^olitas f^oz alioꝝ p^oltaz aspectus:
acsigna i q^o ifortūe fuerit aduenient.

Tractatus

Et erit sifr stat⁹ mortis p aspectu alioz plane-
taru: z p signa i qb⁹ stat ifortune.

Status mortis erit fm q significauerit aly pte appli-
cates ad locu mortis: z ad pttam itersicite: z fm signus in
quo stat pta ifortuna q itersicet z abscondit yleg.

Nā cū saturn⁹ i quarto solis aspectu vel i ipi⁹
opposito z i sue alaij cōtrario fuerit: si i signis si-
ris pmāserit manu ppli lapidate mortis nerib⁹
opprimer: vel strāgulariōe seu penis mortiferis
affliget. Cūqz occidētales fuerit z cū luna sequa-
tur: idē euenire non ignoremus.

Ita q qñ saturn⁹ fuerit i quarta solis vel i op-
pōne sua i baiz diuersa si fuerit i signis fixis: erit
mors p lapidamētū ppli mānale: aut p pbustio-
nē vel penā: z erit similiter: quādo fuerit i occi-
dēte z eum sequatur luna.

Qñ fuerit saturn⁹ hora natitatis i qrtā solis: vel ei⁹ oppo-
sito: z fuerit ipe pta abscondēs yleg: significabit si fuerit i si-
gno fixo: mortē p lapidamētū de manu ppli z idē significa-
bit si fuerit i signo fixo z i occidēte hora natitatis z eū se-
qur luna: z ois suffocatio est nō posse hanelare: z pōt acci-
dere pp clausurā viay vñ erit hanelit: z eē p p bñōrē ca-
dētē ad pulmonē vel suffocationē cū comestioe z potatōe.

At cū i signis quoz figure ferarum figuris assi-
milant⁹ extiterit feraz morsib⁹ iteribit.

Et si fuerit i signis figuraz bestiaz feraz: erit
mors pp reptamētūz bestie fere.

Qñ saturn⁹ fuerit i qrtā solis vñ ei⁹ op⁹: aut occidēte eū se-
quente luna: z fuerit abscondit yleg: z in signo bestiaz ferarū
siluestriū. erit mors ppter raptum fere bestie.

Oz si iuppiter ei testificet z ifortuat⁹ existat in
cōuentu virozum die nota z solē: ferarum ob-
iectus voratus dānabitur.

Et si testificabit ei iuppiter exis ifortunatus
eijciēt nātū illū ad bestias feras i loco vbi conue-
nit pplis dieb⁹ sanctis sonitis z festinis.

Qñ saturn⁹ significauerit bestie raptum: z testificabit ei
iuppiter ifortunatus exis: significabit id qd dixit ptho. Et
manifestū est q testimonia duoz luminarium significant
buis mōrēs: diuulgatas z magnas.

Oz si i alteri⁹ lūinaris i ascēdēte locū obtinētis
oppōne pmāserit: carceris iteritū piclita bit.

Et si fuerit i oppōne qualiscūqz sit ex lūinarib⁹
z id lūinare fuerit i ascēdēte moriet⁹ icarcerat⁹.

Ult dicere q qñ saturnus fuerit abscondit: z acciderit vt
aliqd ex lūinarib⁹ qlecūqz sit fuerit i ascēdēte: natus in car-
cere morietur.

At si mercuri⁹ ei i figura cōiūgat⁹ marie at i fi-
guris serpētū celestis iphere: vel i signis quoz fi-
gure sūt ferarū rapaciū: venenosoz aialis morfi-
bus dilaniabitur.

Et si cū mercurio ptticipationē būerit i figura:
z marie si fuerit i figuris serpētū q sūt i spa vel si-
gnis q sūt de figuris aialis siluestriū: erit mors p-
pter pcussione aialis reptilis venenosoz.

Ult dicere q qñ saturn⁹ significauerit magnā mortē:
p eo qd nocet alicui ex lūinarib⁹ z ptticipationē būerit cūz
mercurio i figura: z fuerit cū eo aliq stella fixa ex bis q sūt

ex figuris spētū sup vno circulo: vel fuerit i signo figure be-
stiaz siluestriū erit mors pp pcussione reptilis venenosoz.

Si venus at cum eis extiterit: potu mortifero
fraude mulierum attributo: moriet⁹.

Et si ven⁹ cū eis fuerit erit mors p toricū mor-
tale itersicēs ipz vñ p bestia ferā: qd ei itersicet.

Si cōstellatio significauerit id qd dixit de toxicis: z testi-
ficabit sibi ven⁹: erit toxica ea que dixit: qz ven⁹ significat
res cooptas z secretas z significatiōē sifr bz mulierum.

Qd si i virgie vel i piscib⁹: aut in signis būdis
sibi locū vendicauerit lūneqz i figura associet:
vitz submergendo terminabit.

Et si fuerit loc⁹ ipe i signo virgis: vel piscis: vñ
id qd signū būdis z cū lūa ptticipationē būerit i fi-
gura: erit mors pp submersionē i aqua.

Qñ saturn⁹ fuerit abscondit z nocēs lūne z fuerit i aliquo
ex locis q dixit ptho. significabit q mors erit pp submersi-
onē i aq: z b ē qz multā būditatē significat z mortē grādē.

At si i nāu fuerit repēstio fluctuatiōe maris
vita priuabit⁹. Et si i aliquo signo z solstitialium
vñ i signis qdrupedib⁹ cū sole fuerit: seu i martis
oppōne vice sol pmāserit: ruine casu pimetur.

Et si fuerit i hoc loco qui dicit⁹ est nauis: erit
mors pp cremētū maris. z si fuerit cū sole i ali-
quo duoz solstitialioz: vñ fuerit i signis būtib⁹ si-
guras quadrupedū: aut fuerit i oppōne martis
vice solis: erit mors pp aliqd qd cadet sup euz.

Qñ saturn⁹ iūctus fuerit cū sole vñ i oppōne martis: z fu-
erit in aliquo ex signis q dixit eo exite abscondit: erit mors
per aliquid cadens super natum.

Si at i celi medio vñ ei⁹ oppōne fuerit: ex alto
pcipitabitur z morietur.

Et si fuerit i medio circuli super terram vñ d
sub terra: mors erit ppter casum ab alto.

Qñ saturn⁹ dānauerit solē exis abscondit z fuerit i .io. vñ
4⁹: erit mors pp casū ab alto loco. De sūt mores grādes
qz sig⁹ saturn⁹ qñ fuerit abscondit: z fuerit aliqd ex lūinari-
bus ipeditū ab eo: z bz b poteris iudicare oēs mores que
accidunt per saturnum.

Adars autē cū i quarto seu opposito solis
seu lūne fuerit aspectus: z i suo alaij pttario.

Et mars quando fuerit i oppōne solis vel lu-
ne: vel i quarta eorum in diuerso baiz.

Cōuegit vt itelligas diuersū baiz i modo quem dicā tibi
z ē q sol z lūa dant vitā. z qñ mars significauerit abscondit:
nem yleg: z se aspererint cum aliquo eorum alia yleg: erit
aspectus in diuerso baiz.

Si i būane forme signis rotauerit: p guerras
z alteratōes iter suos p sanguineos pttigēs seu
bellādo: capitis absconditōe pibit: vñ sibi inantū p-
pria cā mliēz iferet: aut mliēz māib⁹ itersicet.

Illō at eueniet cū ei ven⁹ iterū testificabit⁹.

Et si fuerit i signis figure boiuz: erit mors il-
la semp dūlamētū pp guerrā q accidit iter vnā
gentē z aliā: aut pp bellū: vñ q se itersicet ma-
nu sua cā mulierū: vel qz eum itersicent mulie-
res: z hoc erit si ibi testificabitur venus.

Si fuerit mars pttari⁹ soli vñ lūne in baiz: z fuerit in si-

quo figure hominum mouebit ille nat⁹ iter spiritus talē q⁹ eos
faciat pluri iter se: erit mors illi⁹ i bello: ipo at mouebit
vna voluntate tali: vt faciet q⁹ se occidet manu sua: si aspe
xerit se cū venere erit cā mortis illius rōne mulieris.

Quod si ei i figura mercuri⁹ associet⁹ latronū z
piratarū isidiatorūue manib⁹ dilacerabit.

Et si mercuri⁹ p⁹icipationē hūerit i figura erit
mors p⁹ manu latronū iteratū p⁹ mare v⁹ terrā.

Quā mō fuerit abscissor: z dānauerit aliq⁹ dno⁹ lūinari
um z cū eo p⁹icipationē hūerit i figura mercuri⁹ erit mors
p⁹ manu latronū z maloz: z si fuerit in signo aquatico erit
mors sup⁹ mare z si fuerit i sicco erit i terra.

Et si i abscissis lūib⁹ vel ipsectari⁹ fortunari
signis: seu i carthēne capite cū ei⁹ dno farieo fue
rit: capitis siue mēbroz abscissioe migrabit.

Et si fuerit mars i signis ptitis q⁹ non sūt figu
rarū cōpletarū aut cū capite algol: erit mors per
incisionē capitis vel mēbroz.

Quā fuerit mars abscissor: z dānauerit aliq⁹ ex lūinari⁹
vel fuerit i aliquo ex locis q⁹ dixit p⁹bo. significabit q⁹ dixit.

Et si i scorpiōe vel tauro fuerit: cōbustioe aut
p⁹foratioe mēbroz: vel ictione: vel spasmō: vite
termios trāsibit. Et si i celi medio vel i eius op
posito pmāserit: i cruce suspēdet.

Alter aut si
cū ficare z andromade fuerit. **Q**uod si i signo occi
dentali vel i ascēdēte locū hūerit: vin⁹ igne crema
bitur. Et si in signis quadrupedibus extiterit ca
dendo conteretur.

Et si i scorpione fuerit vel in tauro mars: erit
mors ex p⁹bustioe ignis vel āputatioe mēbroz
aut p⁹foratione eoz: siue calādrīo forte. Et si fu
erit i medio celi suspēdet: z maxie si fuerit cum
cayfē: vel cū edromada. Et si i signo fuerit occi
dētis: vel oppōne ascēdētis p⁹buref vin⁹: z talr
morief: z si fuerit i signis q⁹drupedū erit mors p⁹
pter casū: vel pp⁹ fractionē seu castrationē.

Hac maneriē mortis significat mars q⁹ fuerit in aliq⁹ ba
ruz figurarū sup⁹ vno circulo: z dānauerit aliquod ex lumi
naribus existens abscissor.

Si i iuppiter ei testificet⁹ z ifortuat⁹ existat:
ira p⁹tratis v⁹ regis i mortis libit iudiciū māifestū.

Et si testificabit ei iuppiter ex⁹ isfortunat⁹ erit
mors p⁹pter iustitiā exēplata z diuulgata multū
z pp⁹ irā regū z principum.

Sep q⁹ fortune testificabunt significat q⁹ nat⁹ erit cum
aliq⁹ iustitia z rectitudine: z si fuerit mars abscissor: dānaue
rit aliq⁹ ex lūinari⁹ i natitate z testificabit ei iuppiter ifo
runat⁹ ex⁹is significabit id q⁹ dixit p⁹bo. Nā manifestū est
q⁹ z. infortune significant q⁹ tales mortes grādes. Si eedē
fuerit abscissores z dānauerit aliq⁹ luminariuz. tū si abscis
sores fuerit z nō dānauerit aliquod ex luminariibus mors
cū tanta pena nono erit.

Quod si vtreq⁹ infortune ifigant⁹: v⁹ altera alteri
opponat: quēadmodū p⁹dirim⁹: vt mortis. s. sit
ocasio malāvitalis ip⁹is p⁹uationē peiorabit.

Dns at q⁹litas mortis ē d⁹ns iterficiētis loci.

Et si due ifortune p⁹igēt v⁹ vna alteri opponi

tur i vna maneriēru: quas dixim⁹ dātis mortem:
i dādo malā mortē p⁹cipue adiunabūt. d⁹ns at ma
neriei mortis: ē d⁹ns illi⁹ loci iterficiētis.

Quā due ifortune cōiungēt i abscissione significat malaz
mortē: z mors mala ē i quā nō hūet p⁹bici q⁹ videre: z iā ostē
dimus hoc in eo q⁹ pertransiuit. Subnator at mortis est
d⁹ns gradus iterficiētis.

Interficiētia q⁹de accidētia in q⁹titate v⁹ qua
litate multiplicabunt cū vtreq⁹ ifortune in locis
iterficiētib⁹ auctoritatē hūerint. Cūq⁹ stellaz q⁹
litates huiusmodi fuerit: sepultura carebit z re
gimine. Gressibilia: rapacia: volatilia: p⁹datoria
cū i signis boz aialū formaruz susceptiuis ifor
tune fuerit nec locis iterficiētib⁹ fortūaz aliqua
testificet⁹: z eis i emisperio iferiori p⁹morantib⁹:
ip⁹is cadauere pascētur.

Et accidētia q⁹bus mors puenit erūt duplica
ta in qualitate vel q⁹titate: q⁹ due ifortūe digni
tatē hūerint i locis iterficiētib⁹: z ille i cui⁹ nati
uitate stat⁹ planetaz fuerit isto mō nō coopiet⁹:
nec sepeliet⁹: s⁹ p⁹medēt cū lupi canes: v⁹ aues ma
le. Si ifortune due fuerit i locis talū figurarū:
q⁹les dixim⁹: nec testificabit fortūa aliqua locis
iterficiētibus: ex⁹itib⁹ sub terra fortunis.

Duplicemmetū q⁹ dixit manifestū ē i arithmetica: q⁹ res
tāta sit dupla q⁹ta v⁹ ad duo: v⁹ tria ad sex. z q⁹litas z quā
titas ē res mōstrata. Nā qualitas v⁹l dicere accētia q⁹bus
mors euenit. z q⁹titas. vult dicere penarū q⁹titatē: ita q⁹ si
vna ifortūarū fuerit abscidēs v⁹leg i aliquo gradu: z fuerit
ip⁹a gubernatrix ip⁹i grad⁹: significabit id q⁹ dixit p⁹bo. Q⁹
at dixit z nō testificabit aliq⁹ fortūa locis iterficiētib⁹ ex⁹
itib⁹ sub terra fortunis. v⁹l d⁹re q⁹ fortūe testificabūt ifortu
ne abscidētū: q⁹ significat natū nō sepeliri: erit hoc q⁹ for
tune fuerit sup⁹ terrā. tamen si testificabūt existendo sub
terra significabunt q⁹ sepelietur z cooperietur.

Cunq⁹ planete loco⁹ iterficiētiū d⁹atores i
locis declinatib⁹ extiterit: marie at cū lūa p⁹dcis
i locis: z i q⁹rto seu i istoz loco⁹ opposito māse
rit: inter alienigenas iuri mortis obediet.

Et erit mors i terra aliena q⁹ acciderit q⁹ plite
dominātes sup⁹ loca iterficiētia sint i locis incli
natis: z maxime luna in illis locis que diximus
vel i quarto loco⁹ suoz v⁹l oppōne eoz.

Quā fuerit d⁹ns mortis v⁹l abscissor qualiscūq⁹ sit eoz vel
ābo i locis itinerū: significabit q⁹ mors erit i terra aliena: z
affirmabit rē istā: si luna fuerit i locis itinerū vel aspiciat
se cū eis de 4⁹ v⁹l oppōne. nā expedit vt m⁹triores ad capi
tulū istū redeas: z ispicias donec bene intellexeris i oibus
suis rōnib⁹ diligēter: q⁹ possis p⁹miscere significatōes: si cō
miscēt⁹ stellatōes: vna. s. cū aliq⁹ ita puenit vt facias i ca
pitulo quolibz boz b⁹ libzi. nā q⁹ hoc feceris scies bonam
parē b⁹ artistū si cū hoc scias aliq⁹ d⁹ natura z p⁹hyca let
sciueris bene equare p⁹tas z sciueris aliq⁹ de suis statibus
quadrimalib⁹ fm q⁹ demonstratū ē in al magesto: nullus te
vincere poterit i hac arte: nec idigebis libro aliq⁹ nisi isto.

Vic finitur sc⁹us tractatus glofe quarti tractat⁹ libzi: z
est vndecim⁹ tractatus glofe.

Incipit tractat⁹ iz. glofe baly sup⁹ libro q⁹dripartiti p⁹tholemei.

In diuisione t⁹p⁹ i vita nati. Ca. IX. Bi. baly.

Tractatus

Mrox multū de illis q̄ ausi nō fuerūt mentem ap-
ponere i hoc libro tot astronomis exītib' rāraz
volūtate habētib' i hac arte: q̄ eū nō glofauē-
runt: nec fecerunt intelligi iacēte i eo sic magna
parte scie naturarum que multum necessaria r
prestabil' ē i vita hominis r omnibus factis suis. Nam per
hoc sciri pnt res oēs q̄ eē debēt anteq̄ sint: sic q̄ ppabif q̄
res crescāt i bono: si bonū fuerit: r si malū minuet de malo
Nā talis res q̄lis in ista iuuat multū i bono r p eo hois vo-
luntas gescit r nō laborabit de eo qd bfe nō pōt: r q̄uis vo-
lūtate nō habeat res scire futuras: nec se i hoc delectauerit
magū ē sibi bonū r ges q̄ r nō habebit p quo penare d re-
bus quas nouit eū habiturū: nec laborabit p his q̄ scit bfe
debere. Et postq̄ magn' ē pfect' i scia i libro b latēte: ma-
gnā hēm' rōnē vt adiscam' r sciamus r vt multū nos dele-
cter intelligere id qd latet i eo: qz qñ eū itelligem' r inuenie-
m' certū p expientia: r rectificatione certa cōfidem' magis
i his q̄ significāt q̄ futura sūt r res gnales sciem' q̄ accidet
pplis coiter: q̄ p se accidit vnicuiq̄ de reb' picularibus
Ille vō q̄ hūc libru composuit cooperuit vba q̄ dixit i qua
druualibus sicut facere cōsueuerūt sapiētes atig: r hoc vt
nō reuelentur nec detegāt scie nobiles illis q̄ sūt viliū aia-
rum r mox malozū: sicut dixit hypocras q̄to magis corpa
nō lymvida gubernaueris: tāto plus augebis i malo suo. Et
dixit plato. q̄to magis docueris aias malas sciaz ac sapiē-
tiā: tātū plus i suū malū augebis. Et antiq sapiētes q̄ fuerūt
aī aristo dicebāt vba sciaz aī p methaphoraz vt ea coopi-
rēt sicut fecit plato. Et postq̄ vidit arist. q̄ vba ipa diuersis
itellētib' itelligi poterāt: placuit ei glofare r non copulare
scias coopre i mō q̄ eas itelligere nō possent illi d mal' aia-
b': r q̄ illi g eēt de bonis itelligerēt eas p certo: qñ isperi-
lēt: r postq̄ venit ptho. p' oēs pthos istos cepit viā aristorel:
r cōpilauit hāc artē multū coopre r nos apūm' res mltas
ex illis q̄s coopuit r mōstrauim' eas illi q̄ ē ptho medianus
r nō sumus locuti i eo qd glofauim' sicut talis vt illi g se la-
ctāt q̄ sciūt hāc artē r sūt multū lōgig ab ea: qz sūt malarū
aiay r itellēct' mali: tñ locuti sum' sicut illi q̄ hnt magnaz
volūtate r studiū lucrādo mores r virtutes boas q̄ quoti-
die magis crescūt. Et placet mihi dicere i hoc loco vba q̄
dixit galie. i. 5. tractatu sui libri d pulsu: r dixit q̄ per multū
magū studiū sēfir i pulsu res multas q̄s aī nō sēferat: r di-
xit q̄to: r b sūt vba sua. Dixit galien' hāc maneriē solaz sci-
ni i multis annis cū aliq̄ re ei' q̄ eā seqt i sciēdo fortē pul-
sū rē aliā ex his q̄ ptnēt ad pulsū nesciebā bñ: r bñ studiū
ānis multis laborādo r cogitādo cū magnis dubitatioib' i
coopis expt' fui: nō q̄ dimitterē meū studiū nec meā igfi-
tionē: tñ q̄to plus pcedebā tāto magis augebāt volūtas i
pgrēdo r studēdo: r vīfū fuit mihi q̄ sēfir in cognitione pul-
sus: r postq̄ studiū i laborauit: magis itellēxi me sēfir i co-
gnitione pulsus nō scia obili s3 bñ certa: ita vt scini extēfionē
ad id qd pōt attingi. postq̄ itellēxi cognitionē: r q̄cūq̄ cogno-
scebā res ptnētes ad pulsū oēs nō possū tibi narrat: r feci me
sicut boēs i lubrico comozātē r sibi lux magna occurrit ad
horā tenēs vō dcm meū: r credēs q̄ sit vez r nō sit vacuū
magū seqnē ide pfectū: qz statī cū icipiet res petere nō dif-
fidat qn eas attingat p certo non dimittat studere: vt aliqd
sciat si velit longo tpe: qz hōi studēti r laborātī multū in re
aliq̄: crescit i eo talis vīf' r nō itelligit qñ: r sēp crescit r melio-
rabit: r nesciet qñ icipit: ita q̄ appebit ipa vīf' ad horā r da-
bit cito fructū q̄ q̄tū laborauit leuiter restaurabit. Et si vo-
lueris dicere q̄to dicit gēres q̄ capitale r lucrū reuertent
i vñū. Dixit Dally. galienus docuit nos p hoc dcm id qd cō-
uenit laborātib' p vīfūtib' bōis q̄to se hnt gēref i oib' reb'
q̄s volūt attingere qz magū studiū dat fructū talē i reb'
bōis q̄ restaurabit q̄tū laboris hō hūit r luc' mag': r magi
qz studiū auge i boie vīfūē talē: q̄ p attingere res q̄s petit

r qñ vīf' venit nescit hō donec luenit se cū ea: r pp b ego
volo magis castigamētū istud vt ipm meis amicis tribuat
res bonas petētib' r vīfūtes: r volēti dare r petere banc ar-
tē r sciam: cōuenit vt ispicat id qd dixit galien' i hoc loco:
r q̄ studeat in eo fortiter nec eū tedeat: nec diffidat: qz bñ
scire poterit artē istā d mō q̄ bñ afidat i q̄to iudicabit d re-
bus futuris fiducia tali q̄ dubiū nō habebit: r si aliqd dubi-
tauerit dicēs q̄ i studio nō est profectus. postq̄ significauē-
rint i natitate hois qd futurū ē r dēfē nō pōt nec ide eua-
dere. Et ego rīdeo dicēs q̄ si itellēxisses id qd pby demon-
strauerūt: r qd dicit ptho. i plogo hui' libri r q̄ i b caplo s3
militet demant: de te liberati essemus. r iā oem'raim' ti-
bi i eo qd trāsiuit q̄ ibi sūt opa talia pītax incisorum: r de
esse non possunt: r be sunt prouenientes propter virtutem
grādem multum r potentem: r ex his que mutantur sunt:
r be sūt que pueniunt propter virtutē debilē: ita q̄ qñ iue-
niem' i natitate alicui' vīfūē aliq̄ significātē q̄ erit sapiēs
r aliam significātē q̄ erit delitiosus r aliā q̄ erit leniat'.
Dico ad hec q̄ studiū longū r cōtin uū augebit i virtute si
gnificante sapientiam: r sensum: r virtus delectationis re-
ducef ad hec bona: ita q̄ magnā delectationē de illis af-
sumet. dcm at tuū fm q̄ dicit eē posset si hō fortūat' esset
ad laborādū de re aliqua: r postq̄ hois nā ē de laborādo: r
studēdo cōuēit vt studeat. r laboret i his que vīf' attingere.
Salten' aut mltū bñ exposuit hāc rōnē i vno dco qd dixit
post illud pīum. Dixit galie. r illi q̄ vīf' post me p quāto
pueniet studio r perseveratiōe in ea ad sciendum factum
pulsus maneriē qua possūt scire tempore longo precia
bñt min' q̄ tps i q̄ ppea laborauit: r labrabunt ibi min' q̄
ego laboraueri qm viā doceo qua ibūt recte ad sciēdū qd
volūt leui'. Est tñ vna cōditio ibi necessaria r ē v' de cupi-
ditate lucrādi diuitias r vanā gloriā reticere: qz hec sūt duo
q̄ diligūt hō mltū: r dixit ita postea q̄ hoc de quo loquor
i isto li. nō sufficit hoib' volētib' hoc addicere deponēdo
ad eos ad hoc audie' r vīfūē: s3 expedit vt acuti sūt mltū
r magne pferatiōis i eo r tales quales isti sūt pauci: tam
ego faciā sicut dixit ābraclides. qz cōmēdo magis vñū q̄
decē mil. r magis dīdero cū illo viro q̄ cū ipis decē mil.
q̄ tñ nō valēt q̄tū ille vnus: Nā veritas cū magno populo
iudicari nō pōt: tñ pōt cū aliquibus itellētib' iudicari r sēfir
hntibus: r ego nō loquor nisi cū vno: sit q̄ velit q̄ diligat vī-
tatē: sit hoc i meo tpe: vīf' vīf'at post me. Dixit baly. Si tu q̄
legis hunc nrm libru volueris eē talis vt dixit galienus
phiscus: studiator: amator: r pferator veritatis appll-
cares ad sciēdū futura oia qñ ea scire voleas. p totū id qd
tibi glofauim' r mōstrauim' d vīf'is ptho. r hoc ē mltū ma-
gnū lucrū r ide potes habere fructū valde bonū. tñ si vile
xeris r tue diuitie debent esse per agriculturam r mer-
cimonīa fructus ille non erit pro illis qui venient post
te tñ si dilexeris sapiām: r bonitātē r eā petere volueris p
uēire potes ad grādē rē si itellēxisti galieni castigamētū
qd diximus i hoc statu: r sūf' fm q̄ testificamus. Nā licet
galie. phiscus castigauerit nihilominus alijs oibus dedit exē-
plū q̄to se bēant gerere si aliq̄ rē nobilē scire voluerint.
Nā accidit hōi eā accipe cū magno studio r pferantia nō
studere vna vice sola: sed multis r cum hoc ad id quod vo-
lueris applicabis. verumtamen conuenit vt res quam pe-
tier sit possibilis tantummodo: Et nos ostēdimus in glofa
primi tractatus ea que potest homo attingere p hanc sciaz
r similiter ostēdimus i glofa si terti r quarti tractatus et nō
remāsit nobis ad loquēdū de alijs nisi i partibus tps vite
que crescūt r minuūt i rebus quas dat corpa celestia in
natitatibus r debic i antea volumus hoc glofare.

CIn diuisione tēpoz i vita nati. Cap. VI.
Dixit Dally. Vira diuidit i pref: r q̄libz pītax gubernat
prē suā: vel pīcipaf cū eo ali' pīta i gubernādo.

Postquam in vnaquaque specie istarum p
nosticandi modum usque ad notitiam ipa
rum vltimam rerum perfectionem generaliter p
ostensum est explicandum: ipso eodem
calce: ea quae in naturarum p
tione p
ta in
ipsis obseruanda: et rebus particularibus p
fatis mo
dis se attedenda: nos supaddere n
l
r puenit.

Postquam via dedimus in p
grede generaliter qualibz
baz manerierit: ita quod pueniemus ad sciendum oes
res suas naturaliter finem quod diximus in eo quod transiit: co
nuenit adhuc nobis vt adiungamus cum illo in hac ead
manerie res oes p
tinetes ad iudicium p
ticionis na
turaliter p
ta vite scilicet naturam et scilicet vias quas
dedimus in rebus particularibus.

Vult dicere quod iam docuit finem arte p
hye res oes quibus ars
ista componit demonstrationem generali quod dat reglam et radices toti
us artis huius. Et quod dicit ita quod applicumus ad sciendum oes res
suas vltimas: vult dicere applicumus ad illas reglam et radices quas
dixit ad p
plemendum ois p
tium: quibus componit bec ars tota
vltima: id quod dicit: conuenit vt quod adiungamus cum illo in hac ead
de manerie: vult dicere finem vias p
hye: et quod remansit ad vi
cendum id quod corpa celestia in p
tione vite. Et id quod dicit
finem naturam: dicit finem sciam nam quod conuenit p
hye: et vie quas
dixit in rebus p
ticularibus se reglam et radices quas dedit in naturarum.

Queadmodum igitur iudicia et existimationes re
p
ticularium quae in enarratione naturarum a p
fatis lo
cis assumpta sunt: p
mittuntur: et si maior eorum pars sint
iudicia et existimationes quae ab ipsis eisdem regionibus
assumuntur. scilicet quae a regionibus sumuntur: et ipsa sunt iudi
cia in quibus p
ticularia quae in naturarum obseruantur: ge
neraliter continentur: vt sunt forme et figure corporum
ac qualitatium: aia: p
prietates: necnon differetie
morum et legum. Conuenit et his quod naturaliter hoc
obseruauerit vt p
rie occasio quod ceteris conuenien
tior est: ne vnus in naturarum similitudine decipiantur:
sepe adhereant. Veluti si natum in ethiopia albe
dine et capillorum planitie decoratum: vel bonum aia:
qualitates magis domesticas seu ad rationes p
cli
uiosiores siue rebus investigatores eos esse dixerit. Aut
si terre alienam icolas siluestres aias: mutatos
et a ratione dissertaneos affirmauerit: vel in his iterum p
pter mores et leges vnicuique generum p
prias decipi
ent. Queadmodum si in minimis italos suas ger
manas in viros ducere decreuerit supaddendum
etenim eis est in iudicio si nati fuerit in egypto: vel in
egyptiacis suas matres nubere sine huius addita
mento p
gnauerit si nati fuerit in persia. Tales autem q
li
tates in suis iudiciis et existimationibus prius generaliter
obseruare: deinde p
ticulares q
titates p
 quas in
dicabunt: his supaddere conuenit: vt augmenta et di
minutiones in his p
tigaretur: ex hoc de p
bedat.

Et sicut transiuerit iudicia rebus p
ticularium quae sunt
accepta a locis quae diximus in iudiciis naturarum: verumtamen
maiorem iudicium id quod acceptum est p
 regiones et terras
bitatas quoniam in hoc iudicio intrat motus generalis res oes p
t

clares p
tinetes ad naturas sic forme corporum et fra
ctiones sue: statim aia: diuersitates morum legum et p
sue
tudinum: et puenit aliud quod studeat in rebus istis sepe
deteriare in ratione p
ria quod huius maiorem d
terminare de se
quod ois alijs p
 eo quod nullus erret in renouatis na
turaliter. scilicet g
a. dicemus quod quidam natus fuit in terra ethy
opie: et erit albi coloris et lenis capillorum: et alius
natus in terris germanie et gallice: et erit baz et cris
pus: et isti sunt de moribus mansuetis et diligunt do
cumetum et sciam rerum. illi vero quod sunt in terris de ales sunt
siluestres p
 voluntaribus et aialibus et male doctri
ti. Nam posset errari in talibus rebus p
 etates vel
consuetudines et leges p
tinetes ad generem aliorum
ita quod in coniungis iudicabit: et dicit hic homo de italia
copulabit sorori sue: et debeat dicere cum hoc erit
si natus iste fuerit de terra egypti vel dicit p
 hoie
de egypto quod copulabit matri sue: tamen si natus iste
erit de persia. Et generaliter dico quod primo debe
mus accipere res vniuersales in quibus voluerimus
iudicare et postea adiungemus p
ticularia cum eis
dem: et per hoc intelligemus omnem rem quoniam
angebatur et minuetur.

Quicquid in animis in hoc dicto: in animis et nos totum iglossio
p
teritis. nam docuit nos in hoc loco ea quae faciunt eos de hac arte
errare: et vult iudicare naturas. narravit enim singulariter
res istas: vt quoniam eas sciuerimus: custodire sciemus nos ab illis et li
berabimur ab errore quoniam res p
ticulares voluerimus iudicare
ad naturas quales p
tinetes: quia ois sunt p
 p
dicta p
terita quod
ea quae veniunt a corporibus celestibus diuiduntur in tres p
tes. p
eaz est vt sit iudicium incisum: et id est quod puenit a vi magna mul
tu et poteri quod alia oia vincit. et quod hac lege sunt ea quae veniunt a
vi debiliores p
. Tertia quae segetur hac est ea quae veniunt a vi debilio
ri scilicet: et bec est illa quae potest cabiri et mutari p
pter leges: mores
et consuetudines et filia. et p
 hoc conuenit volenti aspiciere in hac
arte: vt ponat intentionem suam in. 4. iudiciis p
tinentibus ad q
l
baz virtutem: et aspiciat vnam significationem cum alia: et iudicabit
finem vincere: et facere p
t si sciuerit ea quae faciunt errare: et sunt
bec in sex maneribus. p
 est forma corporum. 2. figura corporum. 3.
statim aie. 4. mores. 5. leges et consuetudines. 6. maiorem vni venit. de
p
ma namque manerie 2. et 3. iam demonstrauit in 2. tractatu: quod p
te
signa et oes alie figure celi dat vnicuique generi cuiuslibet clima
tis suam p
prietatem. et p
 hoc puenit inspiciendi in hac arte: quod quoniam in
ueniet quod corpa celestia significet alicui nato aliorum fortunam
p
prias: vt aspiciat fortunam illam: cum alia generaliter p
tinet ad illas
generem illi climatis et alteri climatis in quod natus fuit: et id est debet
facere in 2. manerie et 3. Nam manifestum est quod figure generum
cuiuslibet climatis sunt quada similitudine generaliter vne cum alijs: et
mores sunt aia: nam iudicare non debet idem nato in ethiopia quod
erit albus: tamen dices quod erit minoris nigredinis illis de terra sua:
nec indices alicui ethiopianum: nec alicui scoto quod erit phibio
soph: nisi transfert se ad aliud clima. i. glo. corporum celesti
um mutantur virtutes per quartum et quintum que sunt mores:
leges et consuetudines quod fortiora vincunt minora: et virtutes
fortiores p
me vincunt secundas virtutes debiliores. Corpo
ra vero celestia cabiunt et mutant quartam manerem et quintam de
re vna in alia: sicut eorum quod in ripa maris nascuntur vlti terra agri
culture. nam mox ille ponet eos: vt sint marinarum et labora
tores terre. Sicut natus iter sapietes adducet mox ille vt ha
beat aliorum ex maneribus sapietum. Et quod natus fuerit et nutritur
iter latrones reducet ipso more vt aliorum faciat ex opibus eorum
de. Sicut leges et consuetudines cabiunt et mutant. v. g. iudeis

Tractatus

data est lex q̄ copulet̄ ei sibi placeat de suis p̄pinquab⁹: et significauerit p̄te q̄ copulabit̄ sorori sue: iudicabim⁹ p̄ certo q̄ copulabit̄ ei. Et si ei cui data ē lex q̄ p̄pinquab⁹ copulet̄: p̄ter q̄ p̄sonis exceptuatis et significauerit p̄te q̄ p̄pique copulabit̄: iudicabis q̄ p̄pique copulabit̄ nō p̄bibe in lege sua. Sicut hīs legē: nō nisi vni mulieri copulanti nō pōt copulari nisi vni. Sicut q̄ legē nō hz cōiugiu nō faciēdi. Sexta maneries ex his q̄ errari faciūt ex mā: vñ puenit natus: ita q̄ bonū et p̄sp̄ritas patrū attingit filios et illa fili orū patres: et fm̄ h̄ sp̄icies in oib⁹ alijs. p̄tbo. at̄ dedit nobis reglam ḡnālē in his q̄ faciūt errari. Et id qd̄ dixit conuenit vt̄ sp̄iciam⁹ p̄mo stat⁹ generales qñ voluerim⁹ iudicare: et postea iungem⁹ cū eis alios p̄ticulares: vt̄ sciam⁹ augmētū et diminutionē q̄ ibi accidēt. vlt̄ dicere q̄ p̄mo debemus accipere significationē ḡnālē significantē q̄libz eaz rerū. 6. et qñ cam sciuerim⁹ adiungem⁹ cū ea significationē p̄ticulārē: et sciem⁹ p̄ hāc cōmixtionē res p̄tinentes ad statū ipm̄ i quolibet statu. Rō nāq̄ illaz sex manerierū ē q̄ grādīs et potēs virtus significauerit q̄libet eaz ita q̄ i formis cuiuslibet climatis et eoz sep̄zōes figuris maneries et mores res manifesta ē: leges et cū mā: vñ venit. significare fuerint per ignes magnos et sortes eclipses: et sicut p̄ cōiūctiōes grādes: et manifestū ē q̄ vlt̄ maior minorē supat. v. ḡra. qñ videbimus aliq̄ eūte bellatū sp̄iciem⁹ si hz i nativitate sua abscessorē alicui ex p̄legys: et si habuerit videbim⁹ q̄ mori poterit in ipso bello: et si nullā habuerit abscessiōē p̄legys hora belli inspicim⁹ si testificabūt fortune et iudicabim⁹ q̄ euadet et si testificabunt ifortune iudicabim⁹ q̄ moriet̄ i bello: et inspicim⁹ si vicerit et si debiles fuerint: iudicabim⁹ q̄ erit p̄cussus et vulnerat⁹. h̄ at̄ ē maneries q̄ iudicare debem⁹ i p̄ticularib⁹ ad vñquēq̄ p̄tinetib⁹ ad iūgēdo cū ḡnālīb⁹ ea p̄.

Sicut et in diuisione tēporū et horarū nati: vt̄ tpa les ānorū dñe eorūq̄ cum vnoquoq̄ futurozū subsequētū similitudines p̄mittant et vt̄ eorū qualitates inspiciant: ita q̄ nullaten⁹ in ḡnālibus accidentibus q̄ nativitati obseruauerint decipiātur: necessario conuenit: vt̄ puerū operari ac vxorē ducere vel id agere quod a nullo nisi maioris sit etatis agi poterit: et vt̄ decrep̄te viri etatis proles gignere: actusq̄ soli iuuentuti possibiles efficerē diiudicēt: imo ḡnāliter eis cōuenit: et ea q̄ p̄tēporū obseruationes dep̄hēderint ex ānis ip̄is cōueniētib⁹ his q̄ eis asilantur: et q̄ ip̄is accidere possunt supaddere.

Conuenit et oī mō vt̄ faciam⁹ id idē i p̄titiōe tēporū vite nati: et obem⁹ ponere post diuersitatē etatū tpa liū: et et̄ puenit cuilibz accētū q̄ p̄tigit: et inspicim⁹ i eis de mō q̄ nō errem⁹ vlla hora in accidentib⁹ ḡnālīb⁹ et simplicibus q̄ aspiciamus i nativitatibus: ita q̄ qñ dicemus q̄ ifas p̄uus faciet opa magna vel copulabit̄: aut faciet aliq̄ ex opibus q̄ nō pōt facere nisi magnus: aut q̄ senex habebit filiū adnihilatus: vel aliq̄ faciet ex ea q̄ non pōt facere nisi puer: tñ cōuenit vt̄ hūc toti aduigamus ea q̄ intelligemus de iudicijs tporū cū his q̄ sibi conueniunt: et possunt accidere in illis etatibus res sibi conuenientes.

P̄tbo. dedit nobis in hoc dicto res facientes errare in iudicio eoz q̄ accidūt in p̄tibus vite hoīs et reglā quā nos do

cuit est: vt̄ aspiciamus ea q̄ significāt stelle i quolibet tēpore vite: et q̄ aptemus cū rebus duabus: vna cū ḡnālīb⁹ q̄ significauerit virtutes grādes. Alia ē status p̄tinentes ad natum i oibus suis etatib⁹: et fm̄ q̄ significauerit nativitas sua. v. ḡra. qñ inueniemus q̄ stelle significēt alicui q̄ copulabitur isto āno: vel ibit itinera et filia sp̄iciemus si h̄ cōcor dauerit cū significationē radices nativitatis et etatis sue et iudicabimus fm̄ vim maiorem. Qd̄ aut̄ dixit i hoc p̄tbo. est si bene inspexeris manifestū.

Et eo q̄ eadē via idēq̄ modus necnō idē et vñ ordo cūctis tpa lib⁹ diijs habet: nāz vlt̄z oēs homines cōtinētē p̄lectēs: et cū. vij. p̄larū ordine similitudinē obtinens.

Ita hec ē via et reglā vna oib⁹ diuersitatib⁹ tpa lib⁹: et vñue idē cursus q̄ seq̄t nāz vlt̄m q̄ cōpre hēdit oēs hoies asilantes ordini. vij. planetarū.

Vult dicere q̄ vita nālis hominis est que diuidit̄ i septē p̄tes ordinatas fm̄ ordinem septem planetarum.

Hec at̄ via ituc ordo a primis ānis et a sphaera nobis affinioz. i. lunari sumit exordiu. et in extreme mis ānis ad vltimā planetarū sphaerā q̄ saturni dicit̄ explicat. Sciēdū ē et singulis ānis res accidere: cū illi⁹ platiēte natura q̄ illi⁹ āni directo fuerit: similitudinē sortiētes. Hui⁹ aut̄ obseruatio rei necessaria ē ad generalis hoz vñiuscuiusq̄ tēporū qualitatis cōp̄hensionē. Quorū drie p̄ticula res ex eis iherētib⁹ p̄prietatib⁹ cognoscuntur.

Cursus iste incipit a p̄ia etate et p̄ia sphaera q̄ magis ē circa nos: et hec ē sphaera lūe: et applicat vsq̄ ad postremā etatē et postremā sphaerā plati rñ q̄ dēcā ē sphaera saturni: et accidit p̄ certo i quilibz arte id qd̄ puenit nature ip̄i p̄te assimilationis eidez etati. et si ē res quā nos sp̄icere cōuenit vt̄ sciam⁹ statū cuiusq̄ t̄pis vlt̄: tñ diuersitates p̄ticulares p̄nt sciri a reb⁹ p̄p̄ijs q̄ sūt inente.

Vult dicere q̄ q̄libz septē etatū cōcordat cū nā p̄te gubernātis etatē ip̄az ḡnālē: et q̄ i statu cuiusq̄ etatis accidūt mltē diuersitates p̄ticulares: f3 q̄ significat ex p̄tis gubernantib⁹ q̄l3: annos: dies: mēses: et horas que sūt i illa etate. et postq̄ ita ē cōuenit vt̄ p̄mo doceam⁹ factū cuiuslibz septē etatū: et postea docebim⁹ regulas q̄ scire poterim⁹ diuersitates p̄ticulares. Et ē manifestū q̄ p̄hyce diuidūt vitam hoīs i q̄tuor p̄tes: et posuerūt p̄mā p̄tē pueritiā totā: et h̄ vidit̄ ad t̄ps infantū et ad alios: et posuerunt 2^m t̄ps iuuentutē totā: et posuerūt 3^m senectutē totā: et posuerūt 4^m senū totū. Et qñ hō bñ inspexerit i p̄titiōe vite: partiū nātr̄ i septē p̄tes: sicut astrologi diuiserūt: tñ diuisio p̄hycoz cōcordat cū regula p̄hyce: q̄ ars p̄hyce non inspicit nisi res manifestas sentiēdo et vidēdo.

Ita q̄ luna ad plus. iij. primorū ānorū infātis dispōni dñat q̄ nūero p̄ quē quatuor primos ānos itelligim⁹ assimilāt: ifans sui corpis teneri tudinē et ifirmitudinē festinūq̄ cremētū suscipit: cui⁹ et maior et frequēti⁹ ē aquosa cibatio: cui⁹ dēq̄ forme leuis alteratio: necnō ip̄i aia p̄bilis imp̄fectaq̄ tener: fm̄ q̄ ex eis q̄ p̄p̄ opifice infātis aie partem accidunt: conueniens est.

Ita q̄ luna ē gubernatrix etatis infantū: et hoc

Handwritten notes:
Vult q̄...
et...
p̄...
et...
et...

In quattuor primis annis i molliori pre: qz sunt
tales sicut dixi qd dictu e de quattuor anis: z pp
hoc e corp⁹ ifatis bñiduz z nō bñ ppletu crescēs
cito: z ei⁹ cib⁹ p maiori pte liquidus z mutan-
tur cito sui aspectus z aia sua nō est adeo cōple-
ta nec ita fortis vt ptinet ad accētia q̄ veniunt p
pte opatrice aie ifantis.

Circa ostendit^r i capitulo vite q^d anni maiores lune sūt. ios. et monstratū est per astrologiā q^d luna currit suū circulum p^{er} firmamētū i. 27. dieb^{us} vel circa: et qū diuiserim^{us}. ios. per 27. cadet lune quattuor āni quos dixit p^{ro}ph. et q^d luna affi-
mitat statui infantis in eēdo circa terrā i multa būiditate et i mutādo se cito: cōuenit vt luna sit gubernatrix infantis bis quattuor ānis sūm. nā virtus corporis infantis nō ē fortis q^d ē p^{ro}p^{ri}etatiatē et nā sua est liquida multa: et currēs p^{ro}p^{ri}etatiatē multa būiditate: et p^{ro}p^{ri}etatiatē crediderunt multi astrologor^{um} q^d nō cōuenit vt nati natiuitas iudicetur donec tran-
suerint q^uattuor būidi anni p^{ri}mi: et p^{ro}ph. tenet q^d eam iudicare debem^{us} ab hora qua nascit^{ur} q^d nato nō cōuenit vllū ac-
cidēs villo tpe: nisi p^{er} significatiōē plaz et hoc bñ intelligēs pōt scire id q^d ei accidit quolibet tpe: et quomō infās mori pōt in bis quattuor annis sine hoc q^d de hoc habeat signifi-
catiōē in natiuitate sua.

C Et qm scds plia q mercuri⁹ appellat dñs eri
stat dispositiois. lo. anoz sequentiū q z pueritie
sūt: z scdi noiant pp hoc inqaz q numeri me
dietatis. xx. annoz ipe dñs est: infra hoc annoz
spatiuz: effectū intellectus, z rōinatiōis aie māi
festuz: puer igredit^r velut si quasi eruditiois plā
ta z qualitatiz aie radices i eo plantarent. In
bis ēt annis ex eoz q aptantur ppzietatib⁹ casti
gatio: necnon z doctrina splendescit z ad primi
exercitiū modos experactus i surgit.

Propter qđ gubernator. iō. ānoꝝ q sunt post istos q ē etas pueritie: ⁊ ē etas scđa: ē p̄ta scđs q ē mercuri⁹ dñs medietatis. xx. ānoꝝ: p̄pterea icipit nat⁹ i hac etate itelligere ⁊ rōnez bñe sicut rami sapientie i sua aīa plātareñ: ⁊ radices virtutum: ⁊ apparent in eis pprietates opum que operabitur per doctrinam: ⁊ ibit itelligēdo p̄tiam maneriem exercitiū.

¶ Etas pueritie ē p certo i principio quarti āni donec ad mu
lierē se ponat: 7 pōt hoc eē ad cōplementū. i. 4. ānoꝝ 7 nos
docuimꝰ qd anni minores cursus mercurij sunt. 20. 7 maioꝝ
ptitio q̄ pōt ibi eē ē medietas. pp hoc h3 mercurius p̄cordā
tias duas cū etate pueritie. vna q̄ ē scōbe sp̄c oīs: conuenit
vt hēat secūda etatē. Alia q̄ h3 medietate. 20. ānoꝝ: 7 sunt
lo. post quattuor. 7 tanta ē etas pueritie: 7 i bac etate sumit
vīm anima: 7 dat mām 7 incipit tpo quo plātantur i ea p̄n
cipia opum 7 propriarū virtutū suaz: 7 be res q̄ plantantur
i ea trahēt vt sint fm vsum quo conuerfabat i bac etate: 7
vsum quo vtef erit fm aerem: legē: 7 moꝝ cōgruentem gen
ti illius climatis: 7 fm doctrinā q̄ nat⁹ fuerit doctrinat⁹.

*Q. d. R.
f. ad de
indifer
amb
adale
f. ad*

C At qz dispositioi subsequentiū ānoꝝ .viij. qui z
adolescētie sunt z tertij noiantur; ven' dñando
pfider; z q nūero ānoꝝ eius pprie circinvoluti
onis equant mor' decursus spmatis eiusqz natu
ritudinis adunatio sumit initium; z ad actus vsqz
venereos adolescēs ipe mouet. hoc at tps eē di

cim⁹: i quo aie quasi bolisimi similitudinē sortiunt^r
z vix minimaz abstinentie portione tangētes ad
plurimūqz cupidinis ipeti i oib⁹ ex reb⁹ veneris
ptingere possibilib⁹ pueniētes tēpestuosaz luxu
riam deceptionem mentisqz cecitatem in opta
ptis omnibus incurrunt.

T Et qz gubernator: tertie etatis q̄ est etas adole
scencie pueniēs i. viij. annis post istos quos di
rimis: ē ven⁹ scōz q̄ sūt āni ppriij cursuū sui: in
cipit pp hoc i hac etate motus sp̄matis: ita q̄ ab
eo fungunt̄ sua itinera ⁊ mutant̄ ad facta luxu
rie: ⁊ i hac etate aīe canine sunt: ⁊ astinētie mo
dice: ⁊ est etas i amoramēti et diligēdi qcqd ac
cidit luxurie: decipit se ⁊ p̄dit de retali: qualiscū
qz sūt q̄ suam voluntatem intret.

Clen^o bz cū bac tertia etate h^o cordātias sue sphere alia cō
cordātia cursus minoris q̄ ē tot ānoꝝ: sic h^o etas. Inuenim^o
enī q̄ ptho. posuit i capi. vite q̄ corp^o veneris ē circa gradū
octauū: et corp^o iouis. i. z. sic oñdim^o i loco illo et iuenim^o hic
q̄ res ista seq̄t q̄ dat tot ānos vtriq; boꝝ duoz pkray. tot
ānos quot tenz: vt nālī significēt tot ānos. et postq̄ res vna
dinerlas bz significatōes i mō ē habēdi significationē i q̄li
bet eaz fm q̄ cuilibz statui puenit. et ipe patefecit i capi. cō
iugioꝝ q̄ ven^o p sui naturā ppriā ē dñā toti nāc luxurie. et
ppter hoc significat i bac etate res quas dñit i tali signi
ficatione generali.

Et qz sol medial' sphere dñator dispōni ānoꝝ
vñi de. xx. q q̄rto loco notati ⁊ ordie sūt medij:
⁊ inuentuti deputati p̄esse dicitur: i ogibus po
tentie ⁊ ni fructuosa dispositione vite necnon
eiusdēz directione sollicitudinem inueniētem ha
bere aīaz sancim⁹: ⁊ ex qualitatib⁹ derisorijs lu
dicris ⁊ deceptilib⁹ ad aīe salutē pudorizq; cō
fūatōēz ac bonozis affectū: eā alterari dicim⁹.

CQ: dñs etatis q̄rte q̄ ē mediana in ordinatiōe
 ⁊ dñs mediāe sphericē sol: ⁊ ē n̄ger⁹ ānoz suozū
 .xij. facit q̄ aie i scis oib⁹ dñant: ⁊ ptātēsumunt
 de illis: ⁊ q̄ trabūr ad dirigēdū ⁊ gubernādū res
 vite necessarias: ⁊ vt sint directi ⁊ quieti ac mu
 tati v̄ trāslatōib⁹ ludis ⁊ magno errore ad absti
 nētiā ⁊ qetē aie ⁊ e⁹ hōcstatē ⁊ bonorē diligi.

¶ Sol h3 cū bac etate cōcordārias tres. p^a ē xcordātia sue
sp̄bere. 2ª xcordātia ānoꝝ suoꝝ minoꝝ cū q̄ritate t̄pis h^a
etatis tertie q̄ sol ē oīuꝝ p̄taz p̄nceps: i bac etate ē bō for
tior: ⁊ maioris v̄tutis: q̄ ē etas iuuenit̄is: ⁊ q̄ sol nātr signi
ficat oēs res nāles nō iclinātes magis ad v̄nā p̄tē q̄ ad aliā
iuuenit̄ in bac etate significet res q̄ nāles sūt boī: q̄ cū eis
⁊ p̄ eas est mūdus iuēnis: ⁊ sūt res quas narrauit.

CPost sole at qz mars. xv. anis qnto loco costitutus dominat qui sunt anni roboris atqz vigoris et numero pprie rotationis ipsi equant: vite granditas ac impedimentum et aduersitas incumbit: anime vero cum corporibus anxietates et impedimenta sustinent: et corporis declinatio ferre sentitur et intelligitur: operabitur et homo grandia unde sibi sumus labor eueniet quorum explicatione ante sue mortis accessum expetis.

Tractatus

Et mars in etate quita dñat post solē & ē etas
i qua est superbia & magnanimitas: & sunt anni
xv. tot quot proprius cursus suus. Accidit enī
i hac etate pestilentie multe: & fortitudo vite ac
cidunt i aiab⁹ & corporibus anxietates & tristi
tie multe: & vadit intelligendo ac sentiēdo cor
poris minutionē: & facit vt hō magis opa operē:
in qb⁹ laborare ac penare habet: & anteq̃ mo
riatur facere habet ista.

Mars h̄z in hac etate cōcordantias duas. vna ē cōcordā
tia sue spe cū. s. etate. alia ē cōcordātia sui cursus minoris
cū q̃titate hui⁹ etatis. Et p̄tho. dixit magnanimitatē pp sen
sum & sapientiaz: q̃ scit hō & addiscit pp expientia rep: & q̃
mārs p sui naturā q̃ cū sole p̄cipat iclinat ad sui naturā
opa: puenit q̃ opa & mores quos hō habuit in etate solis in
clinatur ad ea que dixit p̄tho. de opib⁹ martis.

Beinceps aut iouj: seru loci sedē vendicēti se
necturis annos. xij. sue pprie circūrotatōi eq̃les
assignam⁹: i qb⁹ hō ab operib⁹ corporis & labo
riosis necnō & ab anxietate manū retrahit: aiaz
q̃ suā deide piculo nō cōmittat: p quib⁹ oib⁹
sanū mētis habitū induens bone cōseruariōi stu
debit: & p̄e sua magnanimitate turpia negligē
in oib⁹ reb⁹ desiderādo puidus: necnō sermo
cinator & cōsolator habebit. In hoc ē tpe circa
libertatē & honorificentia bonāq̃ famā cum pu
dore & reuerentia maxime sollicitabit.

Inueniem⁹ q̃. vi. p̄ta q̃ ē iuppiter etatez sene
ctutis gubernat. & sūt āni. xij. tot vt illi. pprij sui
cursus: & tūc trahit hō ad operandū res per se:
& non vult laborare nec penare: nec ad piculū
se ponere: & loco & vite hui⁹ trahit ad vitā: & iti
nera bona: & remouet aiaz suā a rebus vanis &
cū existētia mala: & cogitat i oib⁹ reb⁹ honestis
& bonis & honestat & lenificat se & reducit i hac
etate ad lucrādū honorē famā & bonitatē cū ve
recundia & oī existētia bona.

Iuppiter h̄z i etate senectutis q̃ ē. 6. etas a p̄n. 57. annoz:
vlgz ad finē. 68. ānoz. cōcordātia duas p̄e cōcordā sue spe.
secūda cōcordantia sui cursus minoris cū q̃titate hui⁹
etatis: & si glosas intellexisti p̄teritis bene debes itellige
re hec verba p̄tho.

Post hos aut āni saturni velut i extremo posi
ti q̃ sūt senij: nec ante vitalis locis egressū termi
nati: ordinati eueniunt. Hos frigidior corpisq̃
motus: grauedo delectationis: & appetitus di
minutio: necnon et natura festina declatio con
mutatur. hec aut qualitas vitā hoīs exuit: impe
dimētum et tristitia modicāq̃ rerū sustētationē
p̄pter suoz motuū debilitatē ip̄imit.

Etas vltima ē saturni q̃ ē etas senij vsqz ad fi
nem vite: et hec ē in qua accidit frigiditas et gra
uedo motus corporis et saporis delectationum
diminutio et declinatio festina nature. In hoc
enim statu vita cōplet humana: accidit homini

infirmities et tristitie et res sustinere nō p̄t: q̃
motus oēs deficiendo vadit.

Quia valde pauci sūt trāseuntes ānos. 100. in vita & q̃ ad
dies istos pueniūt sūt velut illi q̃ opa oīa sua p̄dunt. dedit
p̄tho. 7. etatem saturni & nō trāsiit ad plus: q̃ q̃ addide
rim⁹ cursū minorē saturni q̃ ē ānoz. 30. applicat numer⁹ ad
98. ānos. post quos reueremur ad lunā significatē cursus
hūoz: debilitatē oīe i corpore sicut i etate infantiz. Signi
ficat & multū magis: q̃ m̄tat natura saturni faciēs frigidit
ates: & superfluitates hūoz ad naturā lune cito mutatio
& ē multi hūozis: & contingit vt post saturnum luna habeat
annos. 25. tot vt illi sui cursus minoris: & nō. 4. anni: q̃ nūc
rim⁹ iste box. 4. annoz positus fuit in etate infantie: q̃ con
ueniebat: & p̄pter hanc rōnem teneo bñ q̃ dentes alia vice
renascantur trāseuntibus etatem saturni: & q̃ valde pauci
sunt pueniētes ad hāc. 8. etatē non fuit locutus de ea p̄tho.
& posuit ip̄am in. 7. etate.

He sūt igitur qualitatū tpoz proprietates que
scdm g̃nales res nature apparēt.

Hac manerie sunt status tpoz scdm rem ge
neralem vlez scdm naturā.

Vult dicere p̄tho. q̃ accidētia generalia p̄inētia ad q̃l
p̄e vite vniuscuiusq̃ hoīs sūt res ille q̃s narrauit per natu
ras planetarum.

Particlāres vero rēporū pprietates: quonā
nō nisi ex naturis pprietatib⁹ observare de
bem⁹: id q̃ ex eis v̄le appuit nobis ab alib⁹
dominatrice cōsideram⁹. Nostra tamen i his
observatio nō ex eārū aliq̃ signatim: sed ex oib⁹
notitiam attulit quemadmodum in vite spacio
peractum est.

Modum. n. statum particularem q̃ accidit
p̄tpa q̃ cōueniūt vt sint scdm naturas: acci
pim⁹ v̄l ab yleg p̄ncipalib⁹ que p̄dicim⁹: nec
accipiemus eum ab vno eozum sicut facimus i
vita: sed ab omnibus yleg.

Postq̃ p̄tho. dedit nobis regulas accidētū generalium
in qualibz re: vult postmodū nobis dare regulā accidenti
um particulariū: & diuisit regulas in duas p̄tes. vna est v̄l
& alia p̄ticularis. v̄l at accipit ab atazir semp q̃tuor yleg.
& p̄ticularis semp p̄alynbie: & p̄ cursus p̄titarum in annis.
mensibus: & diebus.

Illa etenim albileg que ab ascendente sumitur
in corpore accitibus & peregrinatōib⁹ vrimur.

Operabimur. n. p̄ yleg acceptu in ab ascendē
te in accidētib⁹: i corpib⁹: & in itinerib⁹ eneturis.

Vult dicere q̃ gradus ad quē puenit atazir ascendētis i
quolibet anno: significat id quod accidit i corpore d̄ salute
& infirmitate: Et q̃ ē equalis gradui atazir occidētis signi
ficantis itinera: conuenit vt accipiamus ab isto gradu & ei⁹
opposito significationem itinerum.

Ea vero que a parte fortune consideratur: in
rebus substantie porimur.

Et operabimur per yleg acceptū a parte for
tune in rebus pertinentibus ad diuitias.

Vult dicere q̃ cum applicat atazir partis fortune: accipi
tur significatio diuitiarum & substantie

A luna quoqz sumpta i anime qualitatibus &
conjugis obseruamus. Que aut a sole de p̄ben

de dñatib⁹
m

de dñatib⁹
m

Tractatus

ueniam? et huius ad illud secundum signorum suc-
cessionem sit aspectus de hinc sequentia tempora
prelato donentur: usquequo ad illud qui eus sub
sequitur applicemur. Et similiter in omnibus
faciendum esse decernimus.

Et dabitur primitus in quolibet ylegiaz tem-
pora placere gerit i gradumet ylegiz: vel partici-
pauerit est eo in figura. Et si nullus planeta fuerit
in eodem gradu: vel cum eo non principauerit in figu-
ra: puenit ut demum loco eius gradu ppinguore
ante eum donec perueniamus ad illud qui aspiciet
gradu sequente ipsi gradu. Et quod aspectus sit se-
cundum ordinem signorum: post hec dabitur tempus
quod postea venit ei quod dicitur donec perueni-
amus ad eum qui venerit ultimo et ita in omni-
bus faciemus.

Struimus et i visis istis. vult tamen dicere quod si aspicias i gra-
du yleg que vis dirigere e aligis plia hora natiuitatis vel ra-
dy alicuius plie quod ipse erit semp dispositio donec pueniat
directio ad alium gradu in quo sit aligis plia vel rady plie et
erit ille secundus plia dispositio yleg donec pueniat directio in
alium tertium planetam vel ad radios eius: et erit ille tertius plia
dispositio yleg: et h modo facies et planeta quod obuiat ei. s.
atque in illo tempe erit dispositio yleg: et habebit de tempe
vite tanta parte quanta gradus qui sunt inter gradu ubi incipit
disponere usque ad gradu alteri dispositiois quod erit subsequenter.

Planetas et i suis terminis existentes constitue-
mus quosdam ex placetis quos obseruauerimus et
quos quasi dispositores posuerimus.

Et accipiemus aliquem planetam per quem opabimur
loco dispositiois pliaz quod sit i suis terminis.

Vult dicere quod omni terminis disponit de vita sicut tempora
plia quoniam quilibet eorum disponit yleg donec durauerit diuisio
i terminis sicut quod scire volueris quantum durabit aliud
suum tempus aspiciemus quantum e atque postquam venit in ter-
mino illo suo usque ad exitum eius vite et ille plia erit dominus ip-
sorum annorum: et si acciderit ut sit in ipso eodem termino vel as-
piciat eum erit dispositio yleg. s. domus per duas pres vna quod
puenit yleg ad ipsummet. s. terminum altera quod est dominus ter-
mini et hoc modo faciemus i terminis domorum et exalta-
tionum et triplicitatum.

Numerum autem annorum noster gradu longitudinum
dari conuenit. Albyleg igitur ab ascendente super te nu-
merus annorum numero temporum ascensionum clausis
i quo natiuitas fuerit equis assignabit: albyleg
autem a celi medio deprehensit: anni quorum numerus nunc
ro temporum transitus per celi medium equabit: prebeat.
In alijs et albyleg aliunde sumptis hoc ordine pce-
demus: et per eam appropinquationem ad angulos
numerus ascensionum vel occiditum seu per medium
celi transitus: quemadmodum i enarratione spacij vite
explanauimus: accipiemus. hoc igitur modo prefato: res-
peximus pliaz dominatrices deprehenditur.

Conuenit ut demum nunc gradu elogationis nunc
annorum termini yleg: quod acceptum e ab ascendente dabi-
mus nunc tot annorum quot sunt ipsa ascensionum clima-
tis i quo erit natiuitas: et in yleg quod acceptum est
annorum termini yleg: quod acceptum e ab ascendente dabi-
mus nunc tot annorum quot sunt ipsa ascensionum clima-
tis i quo erit natiuitas: et in yleg quod acceptum est

a medio celi dabitur tot annos quot e nunc tempus
transitus per medium celi: et hec e res i alijs ylegiaz
acceptis palias res secundum hac et secundum prinitate eo-
rum quod sit ppingu agilis ad aglos accipiemus et nunc
ro ascensionum vel descensionum vel transitu per medium ce-
li sicut demonstrauimus i dictis quod narrauimus i tempe
vite et li modo sic e iste sciemus de pouturas vlia tpa.

Si tu intellexisti quod narrauimus i capi vite leniter hoc
intelliges quod quod pto. i hoc vult dicere quod addemus numerum
annorum completorum quod transacti sunt de vita super ascensiones si-
gnificatoris et circuli horarum in quo e. et ponemus id totum in
arcu ascensionum illius circuli et ubi puenit ibi erit locus di-
uisionis significatoris et modus quatuor hunc numerum facie-
mus est quod si ascendens fuerit significator addemus numerum
annorum preteritorum super ascensiones eius i villa qua natus fuit et
postea ponemus hoc i arcu. Et si fuerit in medio celi adde-
mus numerum annorum preteritorum super ascensiones eius i circu-
lo directo et ptemus id i arcu tamen si fuerit in alijs locis signi-
ficator numerabimus horas elogationis significatoris eiusdem:
postmodum accipiemus ascensiones eius i circulo directo: et af-
censiones eius i villa et addemus super quolibet ascensionum
numerum annorum preteritorum: et ponemus id i arcu super duo loca: et
eribunt nobis duo gradus diuersi. et accipiemus sextam partem
ei quod est iter ipsos duos gradus: et multiplicabimus id per ho-
ras elogationis significatoris: et addemus id super gradum quod
nobis exiit per ascensiones circuli directi si fuerit minus gradum
quod nobis exiit per ascensiones circuli directi. et si fuerit plus minue-
mus ipsum ab eo: et quod post additionem et minutionem exiit: est
locus diuisionis significatoris. Et manifestum e quod hore elog-
ationis. ii. domus ab angulo medij celi sunt. et sunt tot hore
elogationis 9 domus. et hore elogationis. iz. domus ab angulo me-
dy celi sunt. 4. et totidem 8 domus. Et pntio domorum oppo-
sitaz istis e qualitas harum. Hec est via quod scire possumus
loca ad que pueniunt ylegia quolibet anno. Tamen quo pue-
niant ylegia ad planetam vel ad radios planetarum patefec-
imus in capitulo vite.

Dominatrices autem rex annorum cognoscetur cum
annorum numerum a natiuitate supererimus et ab vno
quoque locorum albyleg incipiendo ynsciuiz signo-
rum sui successionem annu vnu ptecerimus et illi si
gni dominus i quo nunc terminat fuerit reuertetur
Et sciemus disponere sci annorum accipiendo numerum
annorum natiuitatis et pncipiendo eos a quolibet lo-
corum ylegioz per ordinationem signorum vniciuiz si-
gno annu vnu: et accipiemus dispositorem a signo
in quo applicat numerus idem.

Tamen tibi monstrauimus quod oia ylegia quod narrauit i hoc capi.
vult dicere significatores rex quod sunt ad significandum i natiui-
tate. Et quod i hoc dicto vult narrare: est alynthie ita quod quod
signu disponit vno anno. et sic ibi signi reuolutio gubnat. iz.
annis vna vice usque ad finem vite: et h sciunt oes astrologi.

Hoc idem et i mensibus faciemus. nam nunc mensibus quod
ex natiuitate preterierit accipiendo a locis quorum est
anni dispositio. xxvii. dies vniciuiz signorum pncipiemus.

Et tale quale istud i mensibus faciemus: quoniam
accipiemus numerum mensium a mese natiuitatis et pnci-
piemus eum a locis disponentibus illo anno: et dabi-
mus cuilibet signo. xxvii. dies.

Vult dicere quod quod sciemus signu alynthie anni cuiusuis signi-
ficatores: et voluerimus scire signu alynthie mensis: aspiciemus

Tractatus

ru oppone p diametri vel i qarto aspectu z i con-
trario alais: erit aduersitatis occasio.

C Et si picipatia cu eis p corditer ita q sint i o po-
sito vel qrtu z fuerit i p trario aiz opabst malū.

C Qñ qdls corp celestiu fuerit 3rie p cordat ie cu aliq signi-
ficatoz veniet malū p ea. Et iā onidim q significatores an-
noy s pte z signa z grad ad q applicat y legia talis tñble

C In alijs vero qlitatib nubil oper abitur.

C Nec nō aliqd op abitur i alijs statib.

C Ali stat q nubil opat sū illi i qb applicat significatores
ad talia loca q nubil addit i vi sua itec minuit.

C Q si idē pte i pib z i ee prate būerit nam fu-
turi boni seu mali supfluitatē z augmētū sēter:

hoc aut nccio magis ptinget cū prate sup occasio-
nē ad hoc vt tpib solūmō dñent caruerit: Im-
mo ppter hoc qd ipsi iterū in principio natiuita-
tis dispositores extiterint.

C Et si dñabunt i tpib z locis idē pte: supabit
natura illi accētis: z fortificabit siue bonū sit si-

ue malū: hoc erit fortū qñ nō dñabitur i re co-
solo q sint dñi tēporū: verumetiā vt sint disposi-
tores in radice natiuitatis.

C Cū dñant aliq pte i dispōne alle anī: z gēnerit i locis dis-
pōnis aut aspererint ea: supabit z crescet multum nā illius
accētis bonū sit aut malū: z erit B fortū si istinet pte dis-
positores fuerit in radice natiuitatis.

C Et vt nato i oib suis reb bonū sine malū pari-
ter eueniat qñqz ptingit: seu pp hoc q oēs spēs
alibiles aut eaz qdē ptes i vno eodēqz loco con-
currerit vel qñ a se iuicē segregate fuerint: z in
eodem tpe res eis obuiā euntes vl q dēs seu ea-
rū quāplures fortune vel infortune fuerint sibi
met inuicem conuenerint.

C Ille nat p p ficiet res oēs aut i eis deficiet oibus
qñ oēs maneries ylegioz vel maior ps eoz fue-
rint i vno eodē loco vl expanse: z acciderit vno
eodem tempore: qñ omnes obuiant fortunis:
vel omnes infortunis: aut maior ps eoz.

C A docuit nos q qz plāetaz z iz dom: z ps fortūe hñt
significationē ppriā i oib statib nati: z si oēs applicuerint
vno tempore ad aliquā fortunā vel fortūas: oēs stat nati
p ptebū: z ibūt ad bonū: z hec est melior fortūa q ee possit:
lz raro accidat: z si oēs applicuerit ad aliquā ifortunā vel i
fortunās: deficiet i oib reb nat: z B ē mal ifortuniū qd
ee possit: z B ē raro accidit. Et audinū p certo: q qdaz bō
erat hñs diuitias mltas z hñs mltos filios et vasallos: z ad-
ueniēte quodā magno diluuiū aqz: abstulit ei oēs diuitias:
filios z vasallos: z ipe solus euasit sup vno camelo cū quo
dā filio suo paruo quē accenit i brachys: z qñ ee credidit i
loco salu a diluuiū: descendit p camelo: z camelus auis-
git: z ipe dimittēs ibi filiū secut ē camelu: tūc n. venit qdā
leo: z accepit filiū z cōmēdit. homo vō dūz capere vellet ca-
melū percussit eū camelus i oculis: ita q cecus rem anst
z pauper de filijs z vasallis.

C Hac igit via fm modū nāli rei ppetentē p res
tpz pnotificamur. Aliaz at piculari qb tpalis
futuri qualitate pnotificam: ob hoc q idē pte
nietum multiformis est collectio: nehon gra

uis enarratio. Aliaz at i hoc loco enarrationē
ppōere idoneū iudicauim: eo q ab illi libri pri-
mordio op gñal nāe stellaz eiusqz cū reb par-
ticularib vt oz similitudinē fm spēi rōnalis existi-
mationē i cōmixtiōe boz explanare pposuim.

C Hec ē via p quā debem pqrere res tpz sz na-
turā: tñ vias pculares p qd igrere hēm statuz
accidētū piculariū p id qd acciderit de eo sunt
narrare multis vicib z mltis manerieb z gra-
ues ad doctrinādū: z maxime i hoc loco: qñ p
positū h libri ē ondere opa pitarū gñalr: z qñ
cū reb picularib cōcordat fm estimationē in
modo demonstrandi hui rei cōmixtiones.

C Ue picularis p iquirēdo statū accidētū s vt redeam
i vnoquoqz significatoz tpz vite z annis mētib z dieb
z q nūer id qd pūit illi significatoz: sicoctū ē: qñ tal z ta-
lis plāeta fuerit dom alitē z fuerit i bono statu significa-
bit talē z talē rē: z si i malo statu talē z talē: z qñ picipaue-
rit cū tli z tali plāeta significabit talē z talē rē. Et qz signifi-
catores tēporū multi sūt i quolibz ylegioz fm q dñrauit
pbo. vt sit res multis māerieb: z cū B toto graue ē ad nar-
radū: ppterea placuit pbo. ptermittēte rōnē ei qñ suffi-
ciūt solūmō regule z radices quas docuit fm q fecit in to-
to libro. z ego miroz quō nō itellererūt hoies hāc rōnē q
nos ipediuerūt cū multitudine libroz quos pplauerūt in
reolutionib natiuitatū iuro tñ dō q nūq potuit aliq eo-
rū facere reolutionē aliq i qua n posuerūt iudiciū i cāu:
z fortūa: z narrare. z significatiōes diuersas i vna re. z vna
bora: z si talis ē hec scia q velim eā qñ iudicare de ali-
quo bono vt dicam aut erit vitas vel mendatiū: siue dicat
aliq eorū dñs fardarie significat bo i hoc āno. postmō di-
cat dñs alitē significat malū in ipo āno. postea dicit dñs
diuisiōis significat statū mediocrē iter bonū z ma z iter h
iudicia pnet res alias: z re putat q multuz dixerit z q i
dicauerit rectū iudiciū: qñ ipse ē qñ vñ ifloz accidat. s.
bo vl malū z pbo. displicet tal via: qz n gñuit alicui artū
uz dñrauit q qñ astrologi itellererūt hūc libz suū. z opa-
bunt p euz poterunt iudicare d q re voluerint z erit tali ma-
neriei aut tali tpe z sciēt p certo qlis erit res: z quo tēpore
z bñ possūt vno z eodē tēpore accidere res diuerse sic nar-
rauit pbo. tñ res ille nō erūt vnius maneriei nec i vna re.
vbi. g. sicut qñ bō lucrabitur substātiā z pder de ea eodes
tēpore z hoc accidit qñ participauerit fortuna cū ifortūa
i aliqua significatiōe: z cōuēit astrologi vt dicat bō ille lucra-
bitur substātiā i tali tēpore de tli re z pder de ea d tli re alia
z cū hoc certificabit vñ suū i qualz duaz rez.

C Reb itaqz natiuitatū gñalis explicatis hoc i lo-
co hui lib. finē ipōnere nō cōgruū existimam.

C Et postqz i mō vli p fēcim iudiciū natiuitatū
finē i hoc loco hui lib. ipōnere pnetēs existimam.

C Qd dixit i mō vli. vult dicere q qquid posuit i hoc libro
sūt regule z radices quib ars ista pponit.

C Explicit liber. 4. Ptho. i radicātū discretiōe p stellas de
futuris i hoc mūdo cōstructionis z dstructionis ptingētib.

C S cia plectionis radiorum.

Umplectionē radiorū stellaz scire volue-
ris: scias gradū ascēdēre z sup eū. 4. agnōs
cū debic gradū medij celi lōgitudine ab in-
itio capcozini: nec nō ipius pte lōgitudine
ab eo dē aglo cū circulo directo considera-
bis minues alterū d altero. z qd sup fuerit
eqā lōgitudine nūcupabis post hec addes

Philippp
paulu
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600

Quartus

三

¶ De tribus nativitatibus.

Dlo i B loco tibi dare exēplū triuz natitū:
 vt meli⁹ irēdas qd locutū sum⁹ i eis. ⁊ p^a
 ē natitas mea. ¶ Ego nat⁹ fui i 3° climare i
 loco i q diuifit ptho. terrā egypti i ouab⁹ pti
 b⁹: qñ locut⁹ fuit de figura terre: ⁊ latitudo
 illi⁹ loci ē 30. gra. ⁊ fuit i. 356. annis hac erē
 il⁹ i loca p⁹az erāt eadē hora sic i hac figura.

De statu patrie.

8-5-8
down

¶ De statu matris.

W. H. H.

Spezi postmodu ad statū fratꝝ ꝛ ego in eiꝝ ionē i

¶ De sexu nati ⁊ gemelitate.

Emonstrauit ascensu q̄ erat masculus: ⁊ loc⁹ sol⁹ ⁊
loc⁹ lūe q̄ nat⁹ erit mascul⁹: ⁊ qz be due res ⁊ lūa
erāt i signis vnus figure: nat⁹ fuit sol⁹ sine alio. Et qz
iuppiter erat dñs termi oppōnis añ natitatē ⁊ i. io.
⁊ loca principalia erāt salua ab iſortūnis nō fuit i me
aliqua macula y⁹ defect⁹. durauit mibi vita bono tē
pore. Ut autē scire quāta cēt feci atazir solis qz erat i
vndecia ⁊ iueni q̄ applicabat ad. 4. sinistrā saturni i
piscib⁹ i fine. sz: añorū: ⁊ fortūe aspiciebāt locū i p̄m
īradice natitatis. ⁊ si i hoc nō offēderit loc⁹ saturni
trūc locū euadā vīqz ad. 4. qz tūc perueniet yleg ad
. 4. sui i p̄m. tamē si saturn⁹ locū diuisiōis offēderit
āno illo nō euadā ⁊ bec tibi i añā demōstrabo.

Tractatus

De statu corporis nati.

Spexi postmodum i statu corporis tui: et iueni qd iuppiter exis cu sat no aspicebat lūa a .io. domo et mars erat dñs ascēdēis i lūe i partitione yndecie i sextili veneris demōstrauit hoc totū i pparitū mee psonis i frigiditate et caliditate pp ioue qd oriētalīs et marte qd occītalīs: et iueni cū hoc toto qd vicebat hūiditas: demōstrauerūt hoc ē cor pua mēsuratū iter pui et magnū et tales oculos: et iuppiter remouit nocuitū saturni qd nocebat .io. domui. et nullū no tumētū erat i .s. nec ē i āgulo occītis. et ppea euaserūt ab oī pestilētia mēbra mea. et qd saturnus erat dñs loci martis. et iouis et radii sui erat i āgulis demōstrauit multa reumata et mltū flegma acetosū.

De statu aie nati.

Qstomōm aspexi i statu aie et iueni mercuriū aspiciētem ascēdēs et lūa aspiciēte pte fortūe ita qd vnus aspiciēbat alter: et gra. oppōnis pcedētis ascēdēs. vñ hec omnia dñs strabāt liberationē aie mee rō. alīs ab īfēmīatibz et sēmīdānātibz: et ambo signa mercuri et lūe qd fixa erant signifi cauerūt qd eēs stabilis sēsua et bōe sapie et boni itellec: et qd eēm patēs laboris et tēdy. Aspectus n. iouis ad lūā et vene ris cū mercurio significauerūt significatiōē cōueniēte hīs signa qd ē reticere i rā lōgo tēpē: et dēceptōes: et qd mercuri et mare erat occītales exīte marte dñs lūe significauerūt acuitatē bonū itelle et sēsū nālē: significauerūt et penā et la bore i iqrēdo secreta et pbiā et saturnus erat āboz dñs si gnificabat bdestatē: et aptamētū: et qd me regere meo pfilio et operarer bona opera et famosa et ea pficerē: iuppiter d dī mibi bōitates: et vītes bonas: venus et mars dederunt mibi abstīnētiā et bonos mores et alia qd sī i glosis pcedē tibz determinata.

De statu diuitiaz nati.

Spexi postmodum i statu diuitiaz meaz et iueni s3 mo res significatiōis qd saturnus: iuppiter mars venus et luna qd picipabāt i gubernamēto pīs fortūe et i aspectu quē habebāt cū ea qd diuitie puerēt ex donis amicor: et labo re ac pena officiorū humanor: qd saturnus dabat laborē ter rap et marinarīā et rōne mulier: et qd picipat cū ioue si gnificabat aliquatū lū hereditatis mortuorū. Et qd mercuri erat dñs termi pīs i fortūe significat scias et mercatio nes: et cū hoc fuerūt i me bec oīa. Sūt aut iūtiū diuitiarū mearū postquā tenui scolas phice et ppterea vnus amicorū meorū posuit me i offō quodā et tenui locū ei ex quo vti litatē hui et pfectū et qd erat i .io. fuit officiū tale d quo traxi maximam vtilitatem quidē pro pphica et qd sol erat i yndecia et vis ei erat minus qd mediocris sicut prediximus quoniam erat i oppōne domus sue et signū hoc erat masculinū et iuppiter aspiciēbat lūā et p te fortūe existētē cū saturno qd erat dñs loci solis et in .io. domo i pncipio capicorni: et iuppiter sīlī erat medio tris stat: significauerūt bec oīa pspiratē mediocre i rebz tēporalibz et necessarijs vite et se his gaudia et letitie commiscuerunt.

De magisterio nati.

Et qd iuppiter erat i .io. et mercuri dñs termi sui: et commiscuit se vtriusqz iouis cū illa veneris et saturni et si mīlī illa veneris cū illa martis: et vtriusqz iouis cōmixta erat cū illa lūe eo qd se aspiciūt d sextili et vtriusqz lūe cōmixta sīlī cū illa solis conueniens fuit pp bec omnia qd sol mars saturnus mercuri: et venus oēs disposerent officiū meū et māifestum ē qd concordāt cū moribus et diuitijs meis: et ppter hoc fuit ministeriū meū phica et astrono mia: et i adolescētia mea feci alia opa dñbilia: et cōcōrdan tia i his rebz. postmodū i cepit augeri stat me donec cepi tenere scolas phice quū iuppiter erat i .io. et aspiciē bat lūā exis dñs domus veneris: et saturnus dispōebat eū qd erat pūctus cū venere et qd mars ē dñs exaltatiōis .io. et ipse occītalīs aspiciēs venere et ē sīlī i .io. qdam stella fixa qd noīat vuls cadēs i pō eodē gradu. .io. cōpo sita de nā veneris et mercuri significauerūt h omnia

De coniugio nati.

Spexi postmodum i statu mei coniugij et iueni lāz i 4. occītalē significauit b qd tādē vxoraret: et qd ioue aspiciēte in 4. oriētalē significat qd puellas amaret: et qd vxores mee pul chre eēt: et mīlī qd mediocres i pgenie: et b significat pte qd b iūgit lā. et qd mltis iūgebat pte: sig qd vxores mltas ha beret: et eaz ples eēt rēgēs et puellae. et qd erat i 4. sol: signifi cabat qd diuiderē me ab eis. et qd venus vadit ad marte et erat ppe saturus: significabat qd mltū diligerē mīlī eras et eēs i eis abstīnētie mo: et qd iup. erat d venerē: et dñs do. e. et sīlī d saturus. et iuppiter erat potēs i .io. significabat līpīditatē: et qd agerē legalr et s3 legē. et ego nūqz mlierē cognui: nīl s3 legē p arimo: et marie qd iuppiter aspiciēbat lūā. et qd lūa erat in loco i qd hēbat aliquā dignitatē. et mars erat dispositō ei: dñs 9. et i 2. significabat qd vxoraret et bēz alias mltas em pras. Et qd lūa solē aspiciē d 4. sig qd nō pstatet mibi cō mu lierē cū qbz iūgerer mīlī mōialr: nec cū alijs qd haberem.

De statu filiorum nati.

Et iueni ioue i .io. qd dabat vnū filiū masculinū qd erat cū saturno: obyt idē filiū ad paucos dies a natitate: et qd lā aspiciēbat .io. et pyciebat radios suos an solē et lūa femina i rī signa femino: et i 4. femi. significabat. z. filias feminas: et qd sol erat i vno horū locor: et radij saturni i altero: nō vixit ali qd eaz: vna vixit aliqatū pīs. 7. ānis: et altera pīs modico vno āno. et qd lā ibat i vno circulo cū pte fortūe: sig qd brem

De iteribz nati.

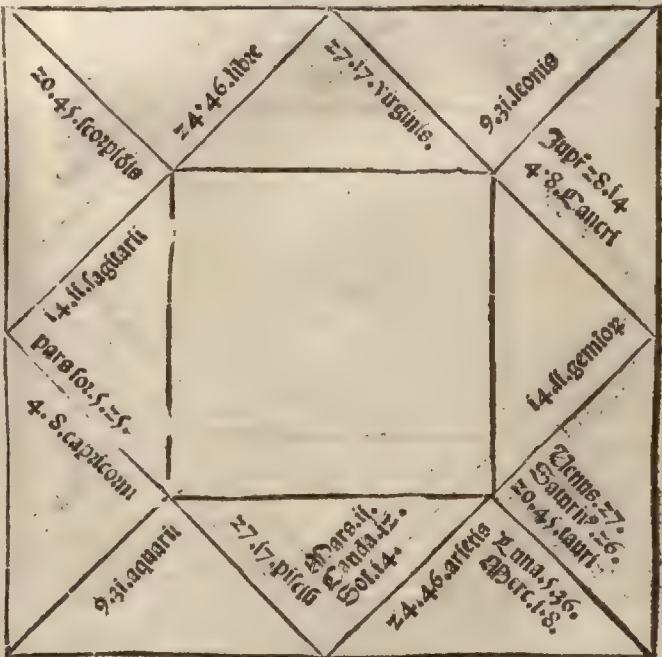
Qstomōs aspexi eē itier: et iueni lāz i 4. cadētē: qd vē sig itierat qd lā erat i trigono meri occītalē: et venus sīlī i 9. iūgēs se cū marte: sig qd itiera mea eēt p maiori pte ad pte mei ridiei. et qd lūa aspiciēbat ioue exīte i .io. significat qd essent salua et p pgrēdo mibi victualia.

De qūitate mori nati.

Aspexi postmodum qūis eēt mors: et iueni qd saturnus dñs bat i ea. et ē manifestum qd eēt p fluxu hūor et pp disinteri ias. et qd due fortūe circūdabāt eū: sig qd mors erit p se nāl i domo mea et iter meos pāguieos: et s3 illa qd tibi narrabi m: et alijs natitatibz poteris iudicare: et ego pmittere ponere volui natitatē meā: qm totum i me pbaui et nō p auditū.

De secunda nativitate.

Unc at volo noīare alias duas natitates: qd status totum bñ scini: et p me magnā partē pbaui: et vna eaz fuit in alforzat ciuitate egypti: et loca pstat erat fm qd apparet in hac figura.

P Osui saturni i hac natitate ascensio prius: et pueri p atazir pueri ad sole exiit cu Marte i .36. annis significat qd p iret et gladio paret et moreret. Et feci atazir saturni pueri ad sole q erat sub terra. et ibat ad locu vbi stabat sol. et qa mars erat sub sole et saturni cadens patri significauit itera. et qd i eis gladio moreret. **C** De statu sube patris nati.

C Onsideraui postea i ee substantie prius a pte fortue et in ueni qd erat i .4. martis. et i .3. lue et mercurij significat qd prius suba paret p hac natitate qd mars erat dominus exaltatois pte fortue: et erat obustio sub sole significat qd nocu metum qd baret p eest p natitate logo tpe baret magna et bonorata fortuna stati p natitate: et pp luna et mercurius aspiciet de .3. pte fortue. et qd abe fortue circundabat fat nu: eest p sp felix donec atazir e pueri pueri ad picipiu arietis: et tunc icipet pdere substantia e. asperi et ad pte fortue prius et iuei ea i gemis i sextili ionis significat hoc et qd p dixim qm sol erat dñat a Marte. **C** De statu mris nati.

Speri i statu mris i hac natitate et qd lue cadit i e. ex altatioe cu mercurio: et veni an ea significabat qd mri viueret mlti: et ne valde loge ploge: Uolo narrare de statu nati res miraculosas. **C** De for et pnone corpis nati.

Ico qd sol et mars erat i picipatioe. .4. domus: et sol aspiciet agulos et mars parte fortue significabat qd nat eest defecit: et qd bec ifortia cadit i .4. significat qd eest sicus i pte i ferioib dictis: et qd signu i qd erat fortia erat d figura qd drupedū accidit i pte i pedib: et talis exiuit na i. bebat eni vnu pedē rectu: et aliu sicut bestie. et cu hoc to to mebra i ferioia nō erat pleta sicut superiora.

C De statu anime nati.

Uia lue erat cu mercurio significabat qd eest sesus pple ti: correcti et bōe aie: et qd erat i signo fixo significat sciam et itellectu: et qd erat i b terra significat pstitioez reru secre taz et sciaz et astrologie et illu. Et qd veni erat dispositrix exi stes i cōplexioe ionis et saturni significauit pno stiticoes et exponere iōnia vidica: bonos mores: amicitia bona ligali tate: diligere bonos et abhorere malos et omne rusticitate et laborare i bono et honore itellectu doctriam: et ma gna dlectatōem et pūatōem oīus rez. Sili saturni da bat aie diligere pbyica: et astronomia et pcatat: Et si in tellexistis glosas pdictas leuiter poteris itelligere bec oia: et scire qd aia b nati dō eē ab oī pestilētia liberata: nec vñq i vita sua patiet epiliā nec mliā: nec bō silia. Et qd hy significatores i b terra. et veni eē cu saturno si gificat aratriā et dceptōem: tñ hoc erit i occulto pp ma gnu bonu qd dat nā saturni q aspiciet venerē.

C De statu substantie nati.

Speri postmodu i statu diuitiaz et iuei pte fortu ne cadet i ptiōe ascēdētis nihil bomin erat i cap corno qd dom saturni. et exaltatō martis: et triplicitas lue et terminus mercurij: lue et mercurij abo aspiciet ea d .3. significauit hoc qd e diuitie pueri et ex mltia: et diuersis reb. qm mercurij significat qd e diuitie erūt p scribania et silib. aspect saturni cu .2. fortuis signifi cat qd baret d bōis mortuoz et hereditates terre.

C De statu honoris nati.

Speri postmodu i ei pspitate et honore et iuei solē i signo masculio i agulo .4. dom et luna in signo fe minino i .4. masculio succēdētē et pte fortue i ascēdētē p qd iudicauit qd eest mediocriter pspat: et qd mars dā nabat solē: et pte fortue iudicauit qd bis contingeret sibi amissio i eius suba. **C** De magisterio nati.

Postmodu asperi i ei ministerio: et iuei qd mercurij erat e dispositio: qd erat dñs. io. et erat iuct cu lue dese rēte sibi lue vi solis et significabat scribant: et dñu medio cre qd iste significator erat i .4. oriē tali angulū succēdētē si eest debilis multu iudicauit se de puerio tñ eius status mediocris erat secundu mūdū et secundu angulū.

C De statu coniugij nati.

Speri postmodu i statu iugij et ineni lunā i 4. oriē tali: ex q iudicauit qd baret vxores i adolescētia. et qd lue non aspiciet se cu sole: iudicauit qd ille mlires eēnt fue p ma iori pte. et qd lue aspiciet mltos pntas i illo sig: iudicauit qd vxorabif cu mltis mlires. et qd lue iucta ē cu mercurio: iudica ui qd faciet iugiu cu vna mliere legalr q cito moriet et po stea accipiet alias vxores suas: qd mercurij erat i pnone lue i fine agli. Inueni postmodu venerē exiit circa saturnu et iuppiter aspiciet ea. vñ iudicauit qd aligb vicib diliget iacere cu pueris: et ailq faceret fornicatōez cōtra legē et b paucis vicibus.

C De filijs nati.

Et qd veni saturni et iuppiter aspiciet i .10. iuppiter sili aspiciet .ii. sig veni. .2. filios. quoz vn stati: et alter aliq tpe viueret: et sili moriet: et eēnt d mliere atq: b eest pp saturnu q dānabat significatōez veneris: et remanet significatio ionis q dabat duos filios d vna sua. et qd iupp erat i 4. cadet: sig qd hoc plōgaret dōec nat i trāfret ter minū vite sue: et tūc baret duos filios bonos et saluos logo tē pore victuros. Et qd ps fortue b nati pueniebat cu pte for tune natitatis mee: iudicauit qd iter me et ipm eest magnus et firm amor occasioe societatis sapie: qm mercurij erat dñs termini ambarum parū.

C De spatio vite nati.

Speri i qtitate vite et feci atazir sui yleg: q erat gra. ascensio dōec pueniebat ad qrtā dexterā saturni q cadit i aqrio et applicabat i .69. annis solarib. .8. mētib. .4. dieb: et qd saturni eē abscisor et signu i qd abscidit ē lau: cōuenit vt sit ex i firmitatib mors qlis significat saturni. Et qd iuppiter ē i 8. aspiciet saturnu: significat qd p se moriet i domo ppa: iter cōsanguineos suos honozat. et iā i pcedētib determina uim i firmitates saturni: et si fecissem reuolutionem anni i q obyt: sciuissem diē et horā mortis: et cō i firmitas ex illis saturni fuisset mors pcreata.

Ec tertia natitas fuit i isula asforsecat ciuitate egypti. Et ego pbaui et vidi oēs stat nati bonos et malos ab eius pncipio vsq ad finem: ascēdēns eni et loca pla netaz erant hora natiuitatis: sicut demonstrat bec figura.

Spezi postmōz i eē mris 7 luēl venerē i ptiōe. iz. do
mus sub radys et lunā applicatē ifortūis d̄ fertili 7 exi
stētē in suo cāu q̄ rotū significauit mris ifortūniū et q̄ ma
le sibi erat d̄ p̄lōa tēl viueret multū donec videret mortez
filioz q̄ lūa erat i asēdētē. (¶ De statu frum nati.

Spectus. n. veneris: et lune ad .io. significat qd na
t' b'eret. z. sorores quas maior aq'ua alia moreret
qd significat a venere.

¶ De statu corporis nati.

¶ Spexi postmodū ī statu nati et iuēi mercuriū in īpo gradu alcēdētis ⁊ saturn⁹ ibat cū eis sup. ⁊ circulos egdi stātes significauit hoc igit q̄ ī peditā hēret linguā.

¶ De diuitijs nati.

T qz. 3. plāetē sup ioreo iūgebāt in vñ decia et mās q
erat domin⁹ ptis fortūe iūgebāt iōi significauit q bē
ret dicitias maxias: Et qz saturn⁹ erat cū eis significat q
hereditatem patris et auūculi hereditabit: et quia mercuri⁹
erat dō pplone saturni. et ibat sup vñū circulū cū ascen
dēte significat magnā pccitatē et q expōet corp⁹ suū ad la
borē et ad laborādū suas terras et hereditates cum alijs
operationibus. ¶ De filijs nati.

Tlor^o veneris et lueret ei⁹ aspectus ad .io. et yndeci
mā significat q^d haberet. z. filias.

De spatio vite nati et qualitate mortis ei⁹.

m "Anife" ē āt q̄ grad⁹ ascēdēs erat plagē ei⁹: et q̄ lūa ab
scisor ei⁹ q̄ erat ī ptitōe ascēdētis ī suo cāu et ī signo aq̄
tico. tamē mars: et iuppiter aspiciēbāt eā de sextili: et tpabāt
magnā sterilitatē: et būiditatē ē pp q̄ elōgata ē abscisso do
nec pūēret directio ad sextilē sat̄ni ī scorpiōe et q̄ multuz
crefceret frigiditas: et hic sextilis cadit ī signo lōgaz ascēsi
nū: et pp boc ē ascisor sine dubio ppter magnā frigiditatē: et
humiditatē q̄ iūgebat super lūcē lune: Et māifestū ē q̄ q̄
do radi⁹ īfortune fuerit abscisor. et īpe exaltat⁹ q̄ significat
casū et ruinā: et q̄ lūa erat abscisor existens ī ascēdente: et sa
turn⁹ q̄ erat dñs exaltatiōis et triplicitatis et ven⁹ dñā 8° do
m⁹: et ascēdētis significauerūt q̄ ipsemet īterficeret se et
significabāt bec omnia q̄ piceret se ab alto loco ī aquam:
et morerētib: Et q̄ cadebat ibi aspect⁹ louis prolongatur
hoc. iz. annis: Mars autem et saturn⁹ minuit de his. z. p̄
tes: et quia iuncti sunt cum ioue et remanent .4. anni: Silf
ē tātū q̄tū ē iter sextile saturni: et gradū ascēdētē: q̄n̄ mine
mus eū cū suis ascēdētib⁹ q̄ sūt grad⁹: Et vixit nat⁹ iste. z. 4.
ānis solarib⁹. 5. menfib⁹ et sex dieb⁹ tūc. n. irat⁹ fuit cū matre
occasiōe vni⁹ puelle: et iuit ad pōtē et piecit se innilū et mortu
us ē: Et ego ipa hora accēpi ascēdēs: et fuit. 4. grad⁹ vginis
ī quo erat mars ī radice natiuitatis: et feci reuolutiōem an
ni ī quo mortu⁹ ē: et iuēi q̄ alit̄bia pūēiebat ad locū grad⁹ sa
turni ī scorpiōe. et alit̄bia mēsis peruēiebat ad pisces ī op
pone loci solis et aspiciēbat eū saturnus d̄ q̄rta d̄ reuolutiōe
et mercuri⁹ ī eodē ipō gradu boza. 4. sat̄ni: et mars ipa die
erat ī. 4. gradu ascēdētē: radice natiuitatis et mercuri⁹. Silf ī
bac die erat saturn⁹ ī. 4. gradu iūctionis et mercuri⁹ ī eius
oppōne et erat īfortunatus cū saturno et sat urn⁹ et piscibus
q̄ est signū aquaticū: et erat ābo lūinaria dānatā et īfortu
nata ī reuolutiōe: fuit et illo āno eclypsis solis ī quarta loci
lūe ī natiuitate marte existēte ī oppōne ei⁹: et ī. 4. lūe nat̄i
tatis. bec exēpla satis sufficiūt cū his que tibi narrare volu
mus vt ea melius ītelligeres. vñ expedit tibi vt non labo
res in alio libro nisi ī isto. Nā oēs libros quos cōpilauerūt
aly astrologi ī sciētia ista īnsēpi et nec aliqū inuēi q̄ xcor
daret cū vītate nisi liber iste. 4. partiū ptholomei.

¶ De partitione temporum trium natiuitatum.

¶ Unc at narrare volo pitōdes tpx istoz triū natozū:
n 7 pmit^r dicere volo vñū gñale dictū. Dico q^d cōue-
nit vt operis i accñtib⁹ gñalib⁹ q^d narrauim⁹ i glosa
terty tractat^r p^r atazir significatoz 7 alyntbie bñ fm ma-
nerie q^d opaberis i significatorib⁹ natitatu⁹ 7 suoz alyntbie:
ponēdo ascñs illi⁹ ascēdētis vlr fm ascēdēs natitatis. 7 hoc
mō pueniēs fuit q^d iudicare pitōdes tēpoz mee vite q^d sūt
accepte d^r pma figura qā pōixim⁹. Apponas mētē ad par-
titionē 7 gubernatozē: 7 ad i.o. domū: q^d qñ puenit ad coz⁹
solis i. 31. annis: 7 pitio ptie fortūe puenit ad qrtā lūe: pce-
ptū fuit mibi q^d tenerē studiū i la aufermeria d^r marafone:
7 hūi p^r hoc exaltationē dñy: 7 delectationē 7 bonū offiū.
q^d pitio sol sifr applicuit ad .4. gra. 7 .50. ml. pificiū: q^d erat lo-
cus trin⁹ lūe: 7 erāt ibi radz sextil⁹ iouis i radice. 7 qñ mars
fuit pñct^r cū saturno i cap. sextili p gra. 7 iup^r erat i vgie in
3° eo⁹ gra p 6^m: 7 applicuit le i radice: pceptū fuit vt sederē
enlaenfermaria: i sp creuit bonoz 7 laus mibi bñdic^r de^r.
donec fui i nūero bonoz hoiz famozoz q^d erāt i affozscat.
Et qñ pitio ascēdētis puenit ad .24. gra. 7 vñū miutū tau-
ri: 7 pagranit ven⁹ p i.o. domū radizis: 7 gubernatozis gra-
d^r pitōis sol 7 lūa i itroitu āni aspiciēbat eā d. 3. a loco vbi
erat i radice i reuolutōe lucrat^r fui tpib⁹ istis thesauz ma-
gnū cū q^d fui let^r i bilaris valde: q^d nūq^m viderā tale qd et
adbesi regib⁹ 7 hūi vtilitatē ab eis. iup^r n. i. 31. ānis addux-
it mibi lucra mltā: qñ erat i pitōe illi⁹ āni in gra. pitiois
decime domus.

Taut̃ non multũ extēdā: volo loq̃ de his alijs duobus natitatibus: vt̃ ide sūmas exēptũ. Accidit nato scōē figure reuolutio vna i vno āno: i quo significauerūt pl̃re magnas feritas vni societati scribanoz: ⁊ annus iste erat i .5z. annis a natitate sua: ⁊ applicuit p̃tio sui yleg erat gra. asc̃s ad .io. gra. ⁊ .io. mi. aq̃r: ⁊ mars erat ibi hora reuolutōis: ⁊ erat opposit̃ signi alynbic: accidit ip̃i na to eodē āno magna tribulatio: q̃ni erat vñ et maiorib⁹ eoz. ⁊ hora qua cap̃t̃ fuit erat mercuri⁹ infortunatus in hoc gradu cum marte de 4. ⁊ ip̃a hora cap̃t̃ fuit cum meliori societate scribaz. nō tñ fuit ibi ifortuna in radice: ex quo sibi accidit min⁹ mali q̃ alijs. ⁊ ppter b̃ nō fuit p̃cussus nec m̃tū dedecorat⁹: ⁊ fecerūt pactũ cū eo p. 500. mār. q̃s soluit: nec tale pactũ alijs facere voluerūt: q̃ aliq̃ eoz soluerunt 200. mār. ⁊ aliq̃ magis. Et post q̃ ānus ille ifortunatus fuit trāsact⁹ liberatus fuit: ⁊ rediuit ad suũ officium: sic erat añ.

¶ De tertia natiuitate.

Am narraui tibi multū d̄ reuolutōe tertiē natitat̄
i illi^o āni quo submersus fuit i aqua. Erāt. n. loca pla-
netaz sicut i ei^o reuolutōe: sol i v̄gie. 29. 34. luna in
v̄gie. 3. Saturn^o i cācro. z. 19. iuppiter. i v̄gie. ii. 14. mars: in
cap. 14. 48. venus i liba. ii. z. mercuri^o. i v̄gie. z. 52. loca v̄o
pl̄ta^z erāt hora q̄ seip̄s submersit hoc mō. sol i piscibus. 6.
z. 6. lā i cācro. 19. 47. saturn^o i gēi. z. 3. 46. iupp̄r i v̄gie retro
gradus. 23. ii. mars i cācro. z. 1. 26. i statioē scōa. venus i arie
te. 20. 49. mercuri^o i piscibus. z. 4. gra. 17. mi^o. Dec sūt q̄
tibi glosaui in quibus studium t̄ mentem apponaz: z deus
te dirigat in viam rectam.

¶ **E**xplieunt examinationes triū natiuitatum.
 Qui pbare vtrum auctor iste iudicaret fm nonaz
 spherā vel fm 8^{am}. Et inueni loca pñaz que ponit in
 figura sue natiuitatis q̄ ipsa fuit annis. 4. perfectis
 .986. io. mensibus. 15. die annuarij qua die equani planetas
 fm tabulas mach. 7 inueni sic.

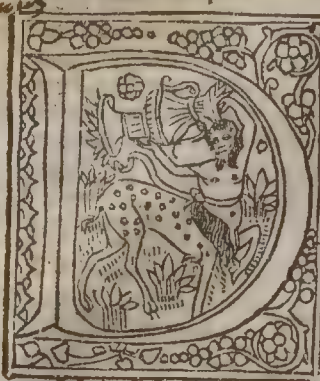
Finis.

1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300

Centiloquium ptho.

Incipit liber centum verborum ptholemei cum commento baly.

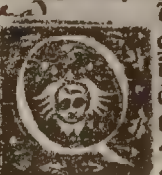

Dixit ptholemeus. Jam scripsi sibi iure libros de hoc quod operatur stelle in hoc scio. Et sunt libri multe utilitatis illis qui volunt scire futura: et hic est fructus illorum librorum omnium: et qui ptharus est multoties: et non intelligens nisi ab eis qui in aliis libris laboraverunt: et multas alias scientias cognoverunt: accipe ergo bono animo illum.

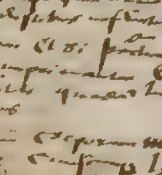
Verbum primum in cognitione eorum que verum iudicium perhibent.

Scientia stellarum ex te et ex illis est: nec doctrina magis propter hanc formam actus individualis sit: nec sententia contentientem ut capiat formam suam individuali. primo capiat formam conveniētem ei in genere. Est autem hic modus iudicandi supra materiam et qualitatem. Minime autem potest dicat supra formam que est in actu ut in anima cum hac forma. Est autem igitur ex parte materię: et actus: erit itaque sumenda forma iudicii in hoc opere accuratius secundum cursu ex anima et inquisitione. In eo quo superat supra ipsum revolutio naturarum et sensus vel vestigiū effectus: Qui ergo inveniunt antecedentes notitias ex parte meliori in eis ad id accesserunt ex forma anime que eis est ex potentia divina non que sit in eis aliquid doctrina fundamentum magne rei.

Quando eliger elector melius: non erit differentia aliqua inter ipsum et electum qui habet hoc ex natura. Multi homines putaverunt quod ptho loqueretur de electionibus quas eligeant astrologi in electionibus operum. sed non est ita: imo volebat probare rationes eorum que dicebant quod electi non essent aialiter electi sicut vni quatuor elementorum et habent ista opothetia videbant eos se moueri ab oriente ad occidentem et alia non mouet sic imo vadit hinc et illuc: sed quod electi sunt potiores supra quam sub eis sunt. non elegerunt sibi meliorem electum: et obicere quod electus non habet dios. et nil est quod eos possit retrahere retrorsum: quod eis quod facit melius: et se potius id facere et non cognoscit aliud melius: et se facit illud.

Uerbum 3^m de apparitione effectus stelle cum fortis fuerit in natiuitate alicuius. Illi qui faciunt aliquid opus et natiuitatem: inueniet in natiuitate sua plura forte ex natura diuina rei. Docebit ptho. in libro isto ca. sexto quod tales sunt stelle: et fortitudines ex eis manantes: et opera eorum et alia: quanta sunt elementa corporum. Et ideo quod aliquid fuerit fortis in natiuitate alicuius apparebit opus illi stelle in illo patet: et ideo id adducet artificiale quod per fortitudinem planete est ut sit in aliqua suarum dignitatum: et aliquid angulo: et aliquo bono esse a sole: id est tres superiores sint orientales. duo vero inferiores occidentales.

sicut vidimus heremitarum quāplures qui futura predicunt quod tunc corporeis sensibilibus non vident sed sola vi anime vident quod futura pronuntiant. Et significatiōes rerum quas videmus in somniis ex vi ista contingunt: et propterea que diximus multa alia signa sunt in ea. Eorum autem qui ex se futura pronuntiant non oportet eodem modo cognoscere: quod alii ex solo corde: alii vero ex aliquo signo quod vident in interrogante: alii ex paucis locutionibus ad hoc. Et aliis modis multis hinc ptho. iudicantur.

Additio. Scia namque astrologi ex te et ex illis et non oportet primum illud iudicare: et forma effectuum prout fieri quoadmodum in ois debet recipere forma sensibilibus singularium: et in genere sibi conueniente et hinc iudicatis supra materiam et eius qualitatem quod sit quod futurorum significare forma que est agere et vitatis forma: cum hac forma inuestigare ex parte materie receptoris et recipientis. Erat ergo receptio formarum iudicii in hoc mundo et melius ista vitatem et inuestigationem: hoc est in quibus oportet querere inductiones naturarum et operum possibilitatis. Sed qui inueniunt hanc sciā ex subtiliori parte sui ipsi sciunt formam vitatis ex vitate diuina que est in eis astronomice et si non sit in eis ex scia subiecti plurimum.

Docrina stellarum ex te et ex illis est: nec doctrina magis propter hanc formam actus individualis sit: nec sententia contentientem ut capiat formam suam individuali. primo capiat formam conveniētem ei in genere. Est autem hic modus iudicandi supra materiam et qualitatem. Minime autem potest dicat supra formam que est in actu ut in anima cum hac forma. Est autem igitur ex parte materię: et actus: erit itaque sumenda forma iudicii in hoc opere accuratius secundum cursu ex anima et inquisitione. In eo quo superat supra ipsum revolutio naturarum et sensus vel vestigiū effectus: Qui ergo inveniunt antecedentes notitias ex parte meliori in eis ad id accesserunt ex forma anime que eis est ex potentia divina non que sit in eis aliquid doctrina fundamentum magne rei.

Uerbum 4^m de scdis stellarum et eorum iudicio. Alia que ex natura dat iudicia: iudicabit super scdis stellarum: eritque eius iudiciū melius quam illius qui iudicabit super primas stellas. Iam docui te: quomodo hoc anima habet ex natura nunc dico tibi quia secunde stellarum ex opere sunt: quod ipse facit

Uerbum 5^m de apparitione effectus stelle cum fortis fuerit in natiuitate alicuius. Illi qui faciunt aliquid opus et natiuitatem: inueniet in natiuitate sua plura forte ex natura diuina rei. Docebit ptho. in libro isto ca. sexto quod tales sunt stelle: et fortitudines ex eis manantes: et opera eorum et alia: quanta sunt elementa corporum. Et ideo quod aliquid fuerit fortis in natiuitate alicuius apparebit opus illi stelle in illo patet: et ideo id adducet artificiale quod per fortitudinem planete est ut sit in aliqua suarum dignitatum: et aliquid angulo: et aliquo bono esse a sole: id est tres superiores sint orientales. duo vero inferiores occidentales.

Uerbum 6^m de apparitione effectus stelle cum fortis fuerit in natiuitate alicuius. Illi qui faciunt aliquid opus et natiuitatem: inueniet in natiuitate sua plura forte ex natura diuina rei. Docebit ptho. in libro isto ca. sexto quod tales sunt stelle: et fortitudines ex eis manantes: et opera eorum et alia: quanta sunt elementa corporum. Et ideo quod aliquid fuerit fortis in natiuitate alicuius apparebit opus illi stelle in illo patet: et ideo id adducet artificiale quod per fortitudinem planete est ut sit in aliqua suarum dignitatum: et aliquid angulo: et aliquo bono esse a sole: id est tres superiores sint orientales. duo vero inferiores occidentales.

[Marginal notes in various hands, including 'ptho. 107', 'ptho. 108', 'ptho. 109', 'ptho. 110', 'ptho. 111', 'ptho. 112', 'ptho. 113', 'ptho. 114', 'ptho. 115', 'ptho. 116', 'ptho. 117', 'ptho. 118', 'ptho. 119', 'ptho. 120', 'ptho. 121', 'ptho. 122', 'ptho. 123', 'ptho. 124', 'ptho. 125', 'ptho. 126', 'ptho. 127', 'ptho. 128', 'ptho. 129', 'ptho. 130', 'ptho. 131', 'ptho. 132', 'ptho. 133', 'ptho. 134', 'ptho. 135', 'ptho. 136', 'ptho. 137', 'ptho. 138', 'ptho. 139', 'ptho. 140', 'ptho. 141', 'ptho. 142', 'ptho. 143', 'ptho. 144', 'ptho. 145', 'ptho. 146', 'ptho. 147', 'ptho. 148', 'ptho. 149', 'ptho. 150', 'ptho. 151', 'ptho. 152', 'ptho. 153', 'ptho. 154', 'ptho. 155', 'ptho. 156', 'ptho. 157', 'ptho. 158', 'ptho. 159', 'ptho. 160', 'ptho. 161', 'ptho. 162', 'ptho. 163', 'ptho. 164', 'ptho. 165', 'ptho. 166', 'ptho. 167', 'ptho. 168', 'ptho. 169', 'ptho. 170', 'ptho. 171', 'ptho. 172', 'ptho. 173', 'ptho. 174', 'ptho. 175', 'ptho. 176', 'ptho. 177', 'ptho. 178', 'ptho. 179', 'ptho. 180', 'ptho. 181', 'ptho. 182', 'ptho. 183', 'ptho. 184', 'ptho. 185', 'ptho. 186', 'ptho. 187', 'ptho. 188', 'ptho. 189', 'ptho. 190', 'ptho. 191', 'ptho. 192', 'ptho. 193', 'ptho. 194', 'ptho. 195', 'ptho. 196', 'ptho. 197', 'ptho. 198', 'ptho. 199', 'ptho. 200']

Centiloquium

sub circulo lūari vt sint illatiōes vt iacula: stelle cū cau-
dis & circulis q̄ appent: q̄q̄ circa solē & multa alia que p
pe circū lūne iferi: fiūt. Et hec oīa noīauit arat: i li. quē
de significatiōibus harū scōrarū stellarū composuit: &
aly pbi sūt noīauerunt. Sz significatiō earū nō tñ valet
q̄tum significatiō stellarū & tñ aīa q̄ babz hoc ex nā. f.
iudicare per scōas stellas melius iudicabit p eas quā ali
p stellas primas.

Uerbum quintum i permutatiōe & prohibitionē ventu-
ri mali secundū stellas.
C Oprimus astrologus multū malū p̄hibere pote-
rit qd scdm stellas vtrūq̄: cū earū natura p̄ci-
uerit: sic. n. p̄mūct eū cui malū futurū est
vt possit illud parā.

Uidemus qd id opus nō ē equale suscipiētibz: & rece-
pitur a maius vel min⁹ suscipiēduz scire possumus: Jo-
pituus astrologus cū timuerit ne malū eueniat: meret sp
sū i futuri mali p̄rariū. vt cū ipū malū euenierit: nō tñ ei
applicet quātū si ex ipso cōtingeret: vbi. g. Si aliq̄ tem-
pū p̄terit bñ: cui⁹ natitatē scirem⁹ tūc si aliq̄ infirmitatē ex
māris nā sibi vtrūq̄ viderem⁹ ei⁹ p̄lōne ad frigiditatem
ēterem⁹: vt infirmitas adueniēs: eā i tēpantiā p̄teret. Sitr
opabit i ceteris p̄lis: cū p̄sciuerit quid ex eorū natu-
ra venturū sit.

Uerbu sextū: in quibus electiones multum p̄ficiunt: et
in quibus parum.

Tūc electiōes p̄ficiunt: cū fortitudo tēpis vel
electiōis maiōr fuerit quā sup̄stas q̄ iter duos
receptores erit. Si vero minor fuerit: ei⁹ p̄ficiū
nō tñ appēbit: licet aliquātū p̄ficiat.

Significatiō natitatis & fortitudō electiōis: cū i signifi-
cātiōe bōi p̄uenerit: idē bonū accrescet ei⁹. Si vō discorda-
rit: fortitudo fortioris appēbit: qz natitas corpi affilatur: &
electiō rei q̄ corpi addiūat: vt ē cib⁹: et medicia: q̄ sūt alie
nā a corpe. Quāq̄ n. videm⁹ qd medicia corpi igrediēs si il-
lō sanū inenerit: ei⁹ sātātē augebit: Si pax i firmū ad sātā-
tē reduceat. Si vō i infirmitatē multū grauatū nil viderit
ei p̄ficere licet p̄ficiat. Taliter discernas iter natiuitates:
et electiōes. Si vō natiuitas & electiō bōe fuerit p̄ficiēs p̄-
ficiet bōa electiō. Si cognita fuerit & si natitas mltū mala
fuerit nō videbit ei electiō p̄ficere: lz aliquātū p̄ficiat. & re-
ceptor ē mā i qua opabit electiō siue corpi sit siue alteri uo-
rū exercitiū: siue alter duorū placitauerit. Docuit nos p̄bo.
i hoc cap. qd multi astrologi ignorauerūt: qd cū volum⁹ alte-
ri duorū exercitiū p̄ficere obem⁹ scire qd sit iter vtrūq̄
ei⁹ gēte fortitudinē & aīedēs alteri corpi accipe: si natitas
fuerit ignota: et qd sit iter domini aīcederis & dñm sep-
timū: considerare: & qd corpi fortior fuerit: si dñs aīcederis for-
tior fuerit qd opā septimū: aut equalis: aut pax i fra illi: tūc
de electiōe ei facienda iudicāre debemus: qd si multū pe-
jor fuerit dñs electiōe nō multū nos iromittamus: qz nō
apparet electiōis p̄ficiū: licet p̄fecerimus. Et hoc comme-
morat zael in libro electionum.

Uerbum septimum in cognitione virtutis alicuius ex
natura ipsius anime.

Nō poterit dare iudicia secundū stellarū com-
plexiōne: nisi homo q̄ vim anime & complerio
nem naturalem bene cognouerit.

Cōplerio stellarū est hec: qd operant earū nature i cō-
iunctionibus & aspectibus ipsarū. Coniunctio enī & aspect⁹
operant i vi anime & i operibus q̄ i hoc seculo agimus. Jā
docuit nos p̄bolo. ex hoc magna verba i tertia parte libri
quattuor p̄cularū. qz ibi nos docuit qualiter ex natiuitate

alicui⁹ aīe qualitatem cognoscimus: & opus est astrologo:
vt multū sit aliqd in aīe sciētia: & in cōsa tribus viribz: & in
hoc qd manat ex illis ex bono siue malo: iustitia siue iusti-
tia: largitate siue auaritia: veritate siue mēdacio: fidelitate
siue p̄ditione: supbia siue humilitate. Cū vō hoc totū quali-
ter ex aīa manat cognouerit: tūc stellas aspiciere debet: & vi-
dere quō ex stellis hoc ad gīam p̄ueniat: & hoc totū scire ra-
dicat. & hec p̄ sciē est melior sciētis p̄tibz q̄ i hac sciā con-
tinetur quā q̄ bñ scit astrologus p̄ficere: vt iudicē meret dici.

Uerbum octauū d dignitate p̄scie quīque.

Alia sapiens ita adiutabit opus stellarū quē
admodum leniator fortitudines naturales.

Sapiens est illa aīa que scit illud quod diximus de forti-
tudinibus celis: & eius adiutorū est quādo aliqd bonū mali-
cui euenturū cognouerit ei res sic ap̄are p̄cipiat: vt illō bo-
nū venturū malū ac melius eueniat q̄ eueniret nisi
sic eum p̄muniret: vt iam locuti sumus de hoc sufficien-
ter in quinto capitulo.

Uerbu. 9. d. imagibz celestibz vniūse qz creature terrene.
Cultus huius seculi sunt subiecti vultibus ce-
lestibus: & ideo sapiētes qui imagines faciebāt
stellarum itroitu in celestes vultus inspiciēbāt:
& tunc opabantur qd debebant.

In hoc capto vult p̄bo. multa imaginū secreta pateface-
re: & vultus quos i hoc seculo ē dixit: sūt spēs aīaliū & spēs
plataz. & ideo dicit qd oībz istis spēsbus dominat sibi vul-
tus consiles i celo manētes. verbi grā. Scorpio celestis ter-
renis scorpiōibz dñat: & celestis serpens terrenis serpentibz.
& sapiētes imaginū inspiciēbāt quō p̄ta de sub radys solis
egrediebāt & ingrediebāt hos vultus: cūqz aīcedere pone-
bant: & vultū quē itrabāt celabāt. i. sculpebāt i lapide & mi-
sciebāt cū eo alia ad hec neā: faciebantqz cū eo ex aptatōe
vel destruatōe qd volebāt: & vis illa i lapide mltis p̄tibz du-
rabat: & ego vidi i tpibus camorche regis xpianorū satellitē
q̄ ad nos ex romanis venit & sapiēs dicebat: q̄ factus ē fara-
cenus in egypto diutius morans: i geometria peritus: q̄ fa-
ciebat imagines que artificialiter mouebant lapidū quo-
qz & herbarum nām cognoscebat. Quādā aut die dñ cū eo
essem armigerū eius vociferantem audiuimus quez scor-
pius pupugerat & statim ex marsupio sigilla odorē incensū
habentia extraxit ei⁹ vnum porxit & eum portare fecit:
statimqz vt bibit armiger requieuit. Tūc ego asperi illa si-
gilla: & in vno quoz vidi vultū scorpiōis impressū inter-
rogauiz eū: cū quo illa sigillauerat. Tūc ipse onidit mibi an-
nulū aureū cuius lapis erat hecābar: in quo scorpiōis vult⁹
sculptus erat: interrogauī eūz qua hora lapidē illū sculpe-
rat: dixit mibi luna exiit i scorpiōne sculpsi: eratqz scorpi-
vntus ex quatuor angulis & sigillauī cū eo incensū multica-
tū i eadem hora: alia ē qd am cū sigillo sigillauī: qz putauī
q̄ vis eēt i incenso: lz i alyz rebz tātū dē valebat.

Uerbu decimū i qbus sunt viles infortune.

Alioz infortunis in electionibz sicut p̄ti me-
dici vult venenosis sū cōpetentem q̄ritarem.

Imperiti astrologi ponunt significatores i oībz suis ele-
ctionibus fortunaz: & faciunt eas fortes: & abiciunt infortu-
nas: faciūtqz eas debiles nō considerātes dñi electionis nām
nec spēm cui q̄rit electiō: & sic planete qui iuuare creduntur
impediunt: potēti vero loca aspiciunt in electionibus primo
ad naturam illius cui eligunt & rei pro qua fit electiō: q̄ne &
si natiuitas nota fuerit illis fortem faciunt significatores
vtrūqz capū rei p̄ qua fit electiō: & illi cui fit siue fortuna
fuerit siue infortuna. Si ignota fuerit aspiciunt id quod i
natura eius & moribus: & id cui fit electiō & forte faciūt pla-
netam concordantē illi in electione siue sit fortuna siue in-

fortia. Et ideo excitauit nos ptholemeus vt operemur per infortunas in electionib⁹. qz ppter hoc pficiunt qdaz que nobis necessaria sūt i quibulda bonis de caliditatibus ⁊ mendacis cū nequit veritas punire reos ⁊ ceteris simili bus: assimilauit etiā infortunas spibus acutis que dicunt qsi venenū. Jigif sic prudēs phyc⁹ exercet has spēs singlas ⁊ vtutes eaz penetratias ⁊ attractiuas i mēbris purgandis ⁊ corporib⁹ sibi aptis: sic astrologus prudēs vtutes infortu narū exercet i his que cōnumerauimus fm qritatem esse earū. Et hortatur nos ptho. vt q opatur per illas caueat si biab illis. ⁊ dixit fm q locutus est qritatē idoneam.

Uerbum vndecimum non solum in ratione: verū etiam in experimentorum memoria.

Non eligas nisi illi cui⁹ tibi paruerit intentio p experimenta in natura cui eligis: ⁊ nisi eius intē tionis finem in illa sciueris: per figuram natini tatis illius cui eligitur omniq: ⁊ vt compares quod est inter vtrūq: alcanianē. s. directionis vel retrogradationis. Et similiter necesse est vt sit loquela tua super id quod indicas. s. in quoli bet iudicio: ne animaduertas solas spbere natu ram: ne legenti libros: ⁊ edictionis linguā igno rantia similis: nec cōfidat qd i his sūbus.

Intendit per hoc q nō solū oz astrologoz suoz expimen toz esse memorē: verū etiam ⁊ antiquoz: vt p illa forumarū ⁊ infortunarū qritatē deprehendat. Et accedat p hoc qd in tellexit ad futuras figuras: nec sufficiat ei lōg sup sui gen⁹ vt dicat. s. cū viderit fortunā q iterrogator terminabit esse suū i pperitare. Cū aut infortunā viderit: dicat q interro gator terminabit esse suū in malū. Et erit sicut legēs alicui chartā nescies pter litteraturā solā: sed oz vt terminet qti tatem: ita vt dicat q accidet huic fere sicut illi: ⁊ cōferat illam alicui ex figuris quas ipse expēficauit expiendo.

Uerbum duodecimum in magnanimo ⁊ pusillanimo ⁊ in frigiditate ipsius anime.

Amor ⁊ odium remouēt hoies a rectitudine. Magnanimum parupedit magna. Pusillanimum ho magnificat parua: ⁊ e equalitas iter vtrūq.

Quas esse similitudines aie: q sūt amor ⁊ odium: a phis de prebentim est a bona rei discutiōe ⁊ pcuratōe illaz pbi bentes. Parcēt enī per amore multis rebus quas scrutari oebet. Scrutant cū odio qd nūqz pficiet ppter malaz significationē. Qd hoc aut phis ⁊ astrologis a grecor regi bus donauit habant: vt eoz rata cent iudicia. ⁊ non time rent aliquos: ⁊ eoz remouerent sollicitudines. Nec etiaz bonoz vel dignitas seu diuitie eos a via rectitudis querte rent. Magnanimus audaciā ⁊ nature pfectōz significat. Qui vo talis ē parupedit gradis ppter excellentiā aie su per corpus: ⁊ ea nō discutiē s; pterit ppter suā aiositatem. Pusillanimus vo aiaz imbecillē significat: et versat iuxta minima: ita vt lōga cōsideratio euz a maioribus impedi at: celestibus ppter oclationem anime. A veris vero com mendatus in ois cia: medius ē iter bga vtrūq: nās.

Uerbum decimum tertium in secundis stellarum super affirmatione iudiciorum astroz.

Cū spherica vis aliqd pmutet sup illd a secū dis stellarum testimonium accipe.

Scdā stellarū sūt effectus q fiūt in hoc mūdo. s. in aere p stellas: obseruatoz vo iudiciorū astroz necesse ē scire qd doceat. s. ostēdat hoc scdm: ⁊ cōfirmet per hoc qd indicat stelle. Cuius rei exēplum est. Significauerūt stelle in ali qua gente q ver illi anni eēt militarij infirmitatum. Alpe

rimus itaqz in illa byeme: fuitqz militum pluniarum con tinuū ⁊ accidit: vt sunt vtrūq: tonitrua. Et medici signi ficant p hoc destructionem ferūm in illd vere. ergo conue nerunt significatores ageres ⁊ patientes: ⁊ corroborati sunt per hoc vt considerent in hoc quod indicauerunt. Qui vo stelle significat aliqd: ⁊ scda stellarū amirnat illd: certior ē astronomus: si non non est adeo certus.

Uerbum. i. q. in malicia significatorum.

Quantus erit error astrologi: cū septimum ⁊ eius dñs fuerint impediti.

Cū sint ascēdes ⁊ ei⁹ dñs significatores iterrogatis: septi mum ⁊ eius dñs erūt significatores rei qst. Cū igit isozu nati fuerint: significant maliciā quam psequet astrolog⁹ i re illa p qua iterrogatur. Et pma pars ē conuenientior vt fiat illi error in re quesita. Astrologi vero indi quādo infor tunatum erāt septimum ⁊ eius dñs: iterrogationem disse rebant: ⁊ etiam loqui de illa timore erroris.

Uerbum. i. de diuersitatibus ascendentium quorūlibz. i. ciuitatum: edificationum: ⁊ inronizationum.

Ascendentia inimicorum regni ab eiusdē ascē dente cadentia sunt. Et ascendentia dominantium in illo regno anguli eius scilicet regni. Ascē dentia vero ministrantium in illo succedentes angulos. Ciuitatum autem ascendentia in earū edificationibus indicat omnia que eis accidunt. Que vero ascendentia sunt in septim ordinatioi bus earundem ciuitatum: pronunciant omnia que sub earum regno fiunt ⁊ ascendens appari tionis alicuius secte indicat ciuitatibus que eis accidunt in illis: ⁊ demonstrat quicqd sub illa se cta futurum est in illis ciuitatibus.

Signa cadentia sūt: quorum vnus non erit angulus post angulum: ⁊ sunt quatuor. 2. 3. 6. 9. Notum est omni astro logo: q cum fuerit ascēdes natiuitatis: aut angulus ex an gulis eius: ascēdens inceptionis regni: aut angulus ex an gulis regni: fueritqz natiuitas cui regnū cōgruat: pficiet ei regnū: s. filij regis i illo regno. Erig⁹ ei dñs in illo ⁊ nō i alio. Quippe reges atiqz ois i suis regnis nacentiū natiui tates obseruabāt: ⁊ cuiuscūqz natiuitatē regno cōpetentē de phebant ⁊ eius ascēdes domum inimicorum suoz vel .6. aut .9. aut .3. iterficiebāt eū puerū: qz regnū ipsius esset cōtra regnū eoz. Sed si esset ascēdes: aut aliqz anguloz regni: ⁊ esset natus regnū cōpetēs: ipse potens eēt i illo re gno. Et eēt illius esse sicut eēt ministri. Ascēdes autē ciuita tis signū: sub eius ascēsiōe quādo icipit quis collocare pri mū lapidē in illa: Et illud significat illud quod futurum ē oibus imorantib⁹ illā exaltatione: ⁊ destructione. s. dux rer ad ipis illā ciuitatē. Et ascēdes ordinatiois vel adem priōis regis indicat fortitudinē regni i bono ⁊ malo illius principis ⁊ eozū filiorū: ⁊ debilitatem dum reperit in illa. Ascēdes secte ē i quo ipa secta icipit pualere sup sectā illi⁹ ciuitatis ⁊ suscepint eā ignōrantes illā. ⁊ illud significat quā diu durauerit ee quod accidet de illa.

Uerbum. i. q. diuersitate fortune vel ifortune in locis ti medis vel fortibus vicium ⁊ eozū significatōe.

Cū ppteruerint forme locis tmedis adducet nocumētū iustis. Si vero aspererint ad illud ipedimētūz fortune trino vt ferrili. i. sunt almu debir. a ut iherint i illd: annullabit timor ille: ⁊ fm hunc modū dic in quoz cōmixtionibus.

Centiloquium

Intentio ei⁹ est q^d impossibile est: q^d dominent^r adinuicez in locis timendis fortune vel infortune. Et erunt hic quatuor comixtiones Una vt presint locis timedis fortune: 2^a veniet malum a bonis: sicut testantur super illud iusti propter confirmanda veritate: 3^a nocebunt ei. Sec^{da}: vt presint locis timendis infortune: 2^a fiet ei malum ab iniustis hostis in rapina. Tertia est vt presint fortune loca fortunaru: et venient commodum: bonor: 2^a sublimitas a bonis: 2^a iustis. Quarta est: vt presint infortune loca fortunaru: 2^a accidet bonu 2^a vilitas a malis 2^a iniustis. Aspectus vo fortunaru ad aliquam illarum partium. s. comixtionu quatuor: auget bonu 2^a minuet malum. Et aspectus infortunaru ad illas: auget malitia 2^a minuet bonum. Alius dicit: cum presuerint fortune locis timedis. s. p^{ri}mu dom^u exaltationis v^l alteri⁹ dignitatis. Loca timenda sunt corporum vel radior^u infortunaru: ad quez perueniunt significantes natiuita cum per directionem vel profectionez.

Verbum. 17. in errore iudiciorum vire: actum quoq³ 2^a passionum.

Remare naturam originis vel subiecti vitam quoq³: actus: 2^a passiones ipsius anteq³ proponas iudicium de illo.

Intendit in hoc cap. p^{ri}mo. q^d astrologus cu sibi fuerit p^{ri}mo recta alicui⁹ natiuitas non debet indicare q^d de vita ei⁹ aut de quolibet esse eius: nisi p^{ri}mo indagauerit cui⁹ origo sit: q^d possibile est vt sit natiuitas bestie: vel huic stile: 2^a non erit eius prolongatio sicut humane vite. Et si dici potest o^{mn}i⁹ eius acibus 2^a passionibus: que omnia variantur: sicut v^l riantur origines vel subiecta.

Verbu. 18. de coniunctione luminarium in eodem minuto: 2^a essentia fortune in gradu ascendente.

Cum fuerint luminaria in eodem minuto: fuerintq³ fortune in gradu ascendente: erit fortuna eius in acquisitione substantie. Et similiter si fuerit luna in minuto oppositionis solis: 2^a fortuna in gradu septime ab ascendente. 2^a erit eco uerso cu fuerit in fortuna i loco fortune.

Omnes astrologi recusab^{at} itromittere se i aliquo: duz duo luminaria essent in eodem numero. Et cu fuerit fortuna in minuto ascendente: erit tunc pars fortune corporaliter cum fortuna: 2^a erit tunc opus ei⁹ cum prosperitate 2^a lucro. Si vo fuerit i loco fortune in fortuna: erit illi in damno. Et fortuna cum fuerit in minuto septime: bona opp^onis solis 2^a lune: erit pars fortune cum fortuna: 2^a hoc vtile est. Et si fuerit i loco ei⁹ i fortuna: multiplicabit ei⁹ nocumetu. Et i^o dicit: multiplicabit danu: q^d tuc impedit ascendens. s. in fortuna: 2^a 7. hec est expositio sana snie magistri.

Verbu. 19. i purgatorib⁹ lune cu ioue exite.

Si quis purgatorium acceperit: luna cum ioue existente: abbreviabitur eius opus: 2^a effect⁹ ipsius minuetur.

Effectus medicine no e nalis corpori: s^z attrahit huiores superado ptes virtutes nales. Cui⁹ natura fortior illa medicina fuerit: phibebit illis effectum. Et significatio hui⁹ rei est hec: odorare odorifera: confortat naturam. Et in ipso im peru medicine debilitat effectum. s. natura. Iuppiter vero confortat naturam 2^a auget i coniunctoe sui cum luna: fortitudinem phibentem effectum medicine.

Verbu. 20. i vulneratoe lga exite i signo mebru illi.

Tangere membrum ferro: luna in signo illius membrum existente: verendum.

Ita uenerut antiq³: q^d luna auget humiditate in oi mebro ad cui⁹ signu i mutat. Et tangere membra ferro: e illa vul

nerare. Et addere v^lneri humiditate: multiplicat nocumetu.

Verbum. 21. in dandis purgatiuis in signis buidis: 2^a domino ascendente sub terra 2^a contra.

Purgatorium accipere: 2^a luna in scorpiione vel pisce: domino etiam ascendente coniuncto planete qui fuerit sub terra per coniunctione. s. vel aspectum laudabile. Si vero coniunctus fuerit dominus ascendente planete existenti i medio celi: patietur nauscam: 2^a mouebitur medicina: 2^a in eo non morabitur.

Triplicitas humida: hoc est aquatica: tota prodest potiori medicine solubilis. Quia cum medicina igreditur corpus: in illis membris humiditas non obstat fortitudini. Cui⁹ bona sumptionis medicine coniunctus fuerit dominus ascendente: planete existenti sub terra: mouebit medicinam sub terra: 2^a erit actus eius vtilis. Cui⁹ domin⁹ ascendente coniunctus fuerit planete existenti super terram: mouebit ad superiorem: 2^a qui acceperit: nauscam patietur: 2^a minuetur eius effectus.

Verbu. 22. in vitadis signis fixis in his que mutare 2^a alterare intendimus.

Noua vestimenta facere vel exercere 2^a luna leone: timendum: maxime si fuerit impedita.

Per facere intendit scindere 2^a consuere: per exercere induere 2^a vti. Signa vero fixa vitanda sunt in omnibus operibus que intendimus alterare: 2^a precipue signum leonis: q^d cum hoc sit fixum: significat multitudinem victorie oiu⁹ que exercentur: 2^a malum dominium in illis.

Verbum. 23. in significatione planetarum ad lunam ex diuerso esse eius ex circulo vel ascendente.

Amussecheler: al⁹ figuratio vel conuenientia lune cum planetis in natiuitate: ponit natos mobiles: v^l mouentes: in hoc q^d significat. q^d si eueniet q^d sint planete fortes in semetipsis: significat q^d erercent se i hoc plus q^d sciatur. Et apparitio in qua erit exercitum: erit ex esse illoru⁹ planetarum in angulis apparentibus: aut succedentib⁹ illor⁹: vilitas ei⁹ erit de fortuna cor^u. 2^a fm huc modu cofert q^d remanet ex partibus.

Amussecheler d^{icitur} duob⁹ modis vnus e aspectus. alter ei⁹ ex circulo 2^a a sole. Quod vero in hoc loco intendit est amussecheler: aspect⁹ qui sut ex angulis figuraru: qui sut tri angulus quadratus exagona 2^a oppositio. Dixit etiam q^d planete dant lune motu ex naturis suis. Luna vero significat partes recipientes i nobis formas reru 2^a opera earum. Ita vo sit per aspectu iouis ad illa: iustitia. Et p^{er} aspectum martis: i^ustia. Et p^{er} aspectu saturni: patientia. Et p^{er} aspectu venieris: hilaritas. Et p^{er} aspectu mercuri: sapia 2^a discretio. Et vnusq³ ex planetis confortat opus suu i dno natiuitatis fm fortitudis quantitate ei⁹ i semetipsis. s. cu fuerit auctus numero 2^a magnitudine i suo h^{ab}itu: 2^a apparebit sicut ille appareret: hoc e si fuerit in angulis apparentib⁹: vel i succedentibus angulos appebit: fm aut no apparebit p^{ri} cu sut orientales a sole vel i angulis. Proderit vo illi fm quantitate fortune sue 2^a associabit fortitudo planete lune: 2^a erit q^d coponit ex illis ex fortitudine. 2^a apparitione 2^a fortunio 2^a ea ad q^u uenerit diuisio. Octo modi sunt significantes ea que com memorauim⁹ 2^a sut bi. Fortis apparens valens inuas. Fortis apparens nocens. Fortis occult⁹ inuas. Fortis occult⁹ nocens. Debilis apparens inuas. Debilis apparens nocens. Debilis occult⁹ inuas. Debilis occult⁹ nocens.

Civitas stellarum sit quatuor: aut est fortis aut debilis: aut fortunatus aut infortunatus. Est autem forma stellarum tripartita: multipliciter plenaria: diminuta. Multipliciter ut perveniunt in multis dignitatibus. Plenaria ut in domiciliis meliores figure: ut saturnus in aquario et cetera. Diminuta: ut in alteris. Est autem fortitudo ascendens in septentrione vel in atriis ascensus in circulo ex terra: motus augmentum: statio secunda: extra aduersus directum in angulo et in succedenti: superiores orientales: et in orientibus circuli quadrantibus solis ibidem pariter: et in signis masculinis: propter libram.

C Verbum. 24. in horrendis ascendentibus propter eclipsim solis et lune in angulo paritatis et revolutionis.

C Eclipsis luminarium: in angulis natiuitatum vel revolutionum annorum impedit finem naturam illius signi in quo fit eclipsis. scilicet finem domus et tempus in hoc: est ut sit proportio que est inter gradum ascendentem et gradum eclipsis: usque ad horam illam ad totum tempus: quod significatur a tota eclipsi usque ad horam mensis.

C Intentio eius est ut sol vel luna cum alter eorum eclipsatur in angulo natiuitatis humane: vel in angulis revolutionum annorum eius: assequitur ei aliquid horrendum in loco quod eiusdem signi: veluti si fuit angulus domus regni: erit in regno: Si vero fuerit angulus domus vite: erit in corpore eius. Et secundum hanc modum dicunt ceteris angulis: propter angulum revolutionum leuius est agere natiuitatem. Hora autem quod id in mare dicitur quod est dies: et per apicem horas eclipsis: quod sunt: et si sol fuerit eclipsus pono in eorum horam et fractionem: et eadem proportionem. Deinde aspicere tempus illud totum: quod anni sunt: et quota fractio sit anni. et accipere ex eo finem quantitate illius quod est inter gradum ascendentem et locum eclipsis ex 180 gradibus. Cuius rei exemplum est: quod inuenimus lunam eclipsari in principio capricorni: et e medium est natiuitatis: et mora eclipsis. 3. horis. Scilicet in angulo regni nati debilitabit. 3. mensibus. et inuenimus totum tempus. 90. dies. Asperimus itaque ad hoc quod est inter gradum ascendentem quod est initium arietis: et gradum medium celi: venit medietas. 50. per gradum equales. Accipiamus ergo de 90. diebus quantitate: et erit inde. 45. ab eclipsi gradum quod accidet ex quo significat. Et eodem modo operare in eclipsi solis.

C Verbum. 25. in directione significatorum.

C Dirigere significatores cum fuerint in medio celi cuiuslibet ciuitatis per ascensiones circuli directi secundum ordinem signorum. et cum fuerint in gradum ascendentis: per gradum ascensionum eius de ciuitate. In his vero que sunt inter illa faciem ascensionibus gradum secundum quantitates casus eorum. et duo loca ei opposita secundum quantitatatem illius: pariter vero dirigere retrorsum: quia quanto magis crescunt motus ipsorum principiorum retardantur.

C Inreditur directio significatorum cum fuerint in gradu medium: celi sit successione signorum: et successione circuli directi. Si vero fuerint in gradu ascendente secundum successione signorum: etiam per ascensiones ciuitatis. Si vero inter illa fuerint secundum successione signorum secundum eundem modum: per ascensiones que equantur inter illa in multitudine gradum: et diminutione illorum. Partium autem directionum: fortune et aliarum: est contra motum stellarum erraticarum: cuius rei causa est: quia mutatio eorum est sicut motus circuli mouentis ceteras stellas fixas: quod gradus partis est de gradu firmamenti: et mouet in illo. Adnotus quippe

totius est contra successionem signorum.

C Verbum. 26. in occultatione hominis vel actionis.

C Fortior occultatio est: cum significatores in corporantur soli: vel fuerint sub terra: aut in loco non congruenti domui eorum vel exaltationi. Et fortiorque possit esse est: cum fuerint significatores euntes a casu suo ad suam exaltationem: et ille in angulo id est nature sue conuenienti. et si gradus vel sit in angulo in quarta vel septima: que significant occultationem in quo sit signum conueniens nature significatoris.

C Jam inciderunt plures ex malo intellectu huius capituli in impedimentum magnum: quod autem intendit hoc est ad quod occultatur: aut est homo vel actio huius. Sicut aliquis timens principem vel aliquem qui eum insequeretur et absconderet se. Actio est ut si quis manifestaret secretum suum alteri quod vellet occultari et nulli patefieri. Et in his iudicia sunt diuersa. Cum enim fuerit actio: utilius est in significatores ut sint euntes ad coniunctionem solis: et in domo finis rei. In homine vero remoueantur hec: quod hec iudicant: quod qui abscondit se morietur in ipso paribulo. Sed laudabile est in hominis occultatione ut sit significatores iam transiens gradum coniunctionis: et non sit egressus ab omnibus radiis. Et quando significatores vadit a suo casu ad exaltationem suam: significat quod ipse apparebit in fortitudine sua et bona perseveratione: et quod rei finis laudabit. Significatores dicitur significantes ea que debet abscondi.

C Verbum. 27. in significandis veneris et ascendente natiuitatis in membris diuersis aliorumque planetarum.

C Venus natus facit adipisci in membro quod ab eius signo in quo est hora natiuitatis significatur ad delectationem: et ceteri planete quicquid dant: ad hunc modum dant.

C In hoc conuenerunt antiqui: quod venus faciat delectationem adipisci et non est dubium: quoniam eius locus magis eis sit idoneus in delectationibus. Et sepe vidi quosdam: in quorum natiuitatibus venus erat in arietem: et eorum ascendens in eodem: fuitque eorum delectatio in videndis rebus famosis: eo quod visus sit in capite: et caput significatur per arietem et ascendentem. Et quibusdam vidi eam in leone: qui fuerunt multi amatores mulierum: eo quod leo habet cor in quo est amor. et quibusdam vidi eam in libra qui fuerunt multi libidinosi: quia libra habet vereda: fuitque libido eorum icesta et fortis: et infortunari aspectum ad illam.

C Verbum. 28. in confortatione nature compositae ex naturis duarum stellarum erraticarum.

C Cum vero acciderit tibi ut luna corporaliter duobus pleris coniungatur: quere ei corpusale coniunctio ne cum aliqua ex istis illis fixis cuius natura sit composita ex naturis utriusque.

C Cum necesse fuerit: confortare naturam compositam de naturis duarum stellarum erraticarum et difficile nobis fuerit ut sit significatores siue fuerit luna siue alter plerumque: aspectu eorum aspiciemus aliquos ex fixis: quoniam nature sint compositae ex naturis illarum erraticarum et investigabimus ut sit luna vel significatores iunctus corporaliter illi. Et hoc adeo potest ut non idigeat exemplo que in 9. cap. primi libri alabris inuenies.

C Verbum. 29. in cognitione dignitatis nati et eius mortis vel finis per natiuitatem.

C Stelle fixe dant dona gradibus: modum excedentia: sed in illo transiens finitur in malum.

Plurimum
in eorum
eclipsim

Quoniam
hanc modum
dicunt

In
directi
secundum
ordinem

Vide
hanc
modum

Vide
hanc
modum

Vide
hanc
modum

Vide
hanc
modum

♀

Cor

Julia
fixa

♂

♂

♂

Centiloquium

C Ludabilis eorum que seire intendimus in natiuitati-
bus post originem et nutritionem est dignitas nati-
uitatis: et a planetis orientalibus et ductoria eorum ut sint si-
gnificatores nati fortis in angulo. In gradu anguli vel ppe p
3 gradus. Et ita significat quod natus perueniat ad dignitatem
suorum parentum tantum: nec ad plus. Sed cum fuerit aliqua ex
stellis fixis que dicuntur bei demie. i. fixe qui sunt corda fi-
xarum: sicut cor tauri et cor leonis et cor scorpionis. i. ille que
sunt in orbe signorum. ex pria magnitudine. Et etiam om-
nes de prima magnitudine dicuntur: corda aliarum stellarum
que sunt maiores et in quantitate earum prima: in ascende-
re: aut in angulo in medio celo: aut cum domino et nebula na-
tiuitatis ex luminaribus. Ille scilicet cuius est dignitas
ut solis in die: lune vero in nocte et cum parte fortune ex al-
tibus eius esse in maximam dignitatem: donec confulet re-
gibus magni regni: quamuis etiam sit vilis progeniei et igno-
bilis. Sed de stelle cum sole presuerint per fortunam earum
erit mors eius mors pessima: Ductoria erit cum fuerit in-
ter planetam eius orientalem et 60 gradibus et iterum
fuerit distinctio vel securitas.

Verbum. 30. de successione propinquorum regum in regno.
C Propius propinquorum regum ut succedat in re-
gno est: ut conueniat natiuitas eius cum illis. Ille cir-
culi in hora qua recipit inronizatus.

Sciro quod docti astrologi. observant natiuitates propin-
quorum regum et cuius natiuitatem inueniunt minis de
hoc non sunt eius planete orientales: et in virtute angu-
li: et cetera talia: conueniunt quod ipse non succedat regno et pre-
feruntur quod precipuum erat: et est ut sit ascendens nati-
uitatis eius: vel medium celi conueniens ascendenti: vel
medio celi bore inronizationis eius regis: vel congruat as-
cendenti coniunctionis minoris vel medie que significauit
sectam illam. Ego quidem recordor: cum essem vnus de i-
doctis astrologis: adhuc quidem iuuenis: venit quidam fi-
lius regis humarogoci deferens natiuitatem haron filij re-
gis et interrogans utrum posset intelligere si natus iste succe-
deret patri in regno: Et cum presagiret: inueni planetas eius po-
derosos occidentales: et cadentes ab angulis et a sole: nec po-
derere potui unde significarem sibi regnum patris. Tunc
distuli dare iudicium donec studiosus inquisisset: post modi-
cum vero temporis quesitum a quodam sene: quem calet dice-
bat. filium alimelit elcemini: perito in vadis iudicis: quod cum
spiceret figuram: interrogauit cuius esset natiuitas: et dixit
aaron filij regis: optinebit inquit locum. id est annis fere in re-
gno: et erit sub potestate vel regimine alterius: vel erit ille
qui inbetur. Et quesitum unde deprehenderet hoc: qui detri-
nens me sermonibus: noluit mihi indicare. Cum autem il-
lum venerari et donis corrumpere non cessarem: dixit mihi
ius ascendens est scorpius: et sol in virgine. Et similiter
erat: cum aius ingressus est hoc regnum. Et successit aaro
patri suo in regno: et regnavit annis nouem et quibusdam men-
sibus: nam sol in regine locum medij celi obtinebat. Et filij
indicauit rababach almanfor: quod ipse obtineret imperium
dum esset eius hospes: et erat tunc almanfor in paupertate
maxima: in diebus benumeie. Et hec oia commemoravi in
quodam meo libro.

Verbum. 31. de rege in regno: et quid et accidat i vita
et suis familiaribus.

Cum peruenit directio significatoris regni:
ad stellam que abscondit: morietur rex eius: vel
potens in illo. Et omnis stella que fuerit in si-
gno alimthie reuolutionis anni: ex annis regni
significat necesse potentis in regno eodem anno:
secundum naturam stelle.

Intendit per hoc quod gradus ascendens in principio regni
etiam in qualibet dignitate: cum directus fuerit per ascen-
siones illius patrie: in qua est illud regnum ad vnumquemque
gradum annum: cum peruenit directio ad infortunatam:
fiet alicui magnati eius nocumtum: secundum naturam eius: quoniam
ascendens est medium celi diuitum. et cum peruenit ad
fortunatam: fiet prosperitas secundum eius naturam. Omnis etiam
stella que fuerit in signo alimthie. i. in signo reuolutionis an-
ni ex annis regni: interficiet eius potentem consimilem illi
stelle in eo quod significat. Si fuerit saturnus: erit occulsi ani-
mi: qui non detegit quod habet in animo. Si iuppiter fue-
rit: erit iudex vel sibi similis. Si mars: erit aiosus: aut dux
militum. Si sol: erit rex ex propinquis vel potentibus regis.
Si venus: erit mulier mulieris familie. Si mercurius: erit sa-
piens vel scriba. Si luna: erit vnus ex vernaculis regis vel
ministria. Et si fuerit stella orientalis et ascendens in sua au-
ge: erit iudex. Et si fuerit occidentalis: et descendens ab au-
ge sua: erit senex: et secundum qualitatem fixationis: vel more eius in
angulo: et secundum fortitudinem esse eius: et secundum fortitudinem et
ex exaltatione: vel ex alia dignitate: erit huius honor. i.
morientis et potestas: et secundum quantitatem eius fortunam scilicet
stelle: erit eius substantia vel fortuna: scilicet morientis.

Verbum. 32. in significatione duarum natiuitatum: super
concordia et super amicitia et inimicitia.

Concordia duorum in re aliqua est: quod reperi-
tur ex significatione illius rei in vtriusque natiuita-
te. Si ergo fuerit in eis laudabili: erit inter illos
concordia bona: et qui fortior loco fuerit: erit si-
cut agens et princeps: et debilior sicut passens
et subiectus.

Intendit per concordiam duorum: ut conueniat in vno ope-
re: vel in vno negotio: et in aliquo his simili. Et o3 ut astro-
logus aspiciat ad duos significatores eorum in natiuitatibus
eorum. i. illi negotij. et si oes significatores fuerint concordantes
in oibus erunt concordantes: et si in nullis in nullis. Et si fuerit
vnus eorum aspiciens alterum ex trino vel sextili aspectu:
significabit per hoc quod erit contentia inter illos: illo ope-
re vel negotio. Si vero fuerit aspectus ex quarta vel oppositi:
significabit maximam discordiam: que erit inter illos i hac
re. Sed si se non aspererint: non perficietur inter illos con-
cordia in re illa. Et cum se aspererint: fortior in domo et in an-
gulo: erit princeps vel victor in illa re super alterum.

Verbum. 33. in significatione duarum natiuitatum i dilec-
tione et dilectione et solis et lune et eorum aspectum.

Amicitia et inimicitia: accipiuntur ex permuta-
tione duorum locorum luminariu in duabus
natiuitatibus: et ex consimilitudine ascendentiu
earum: in amicitia et discordia: et signum obedi-
ens: est fortioris amicitie.

Intendit cum sol fuerit in alicui natiuitate vbi fuerit lu-
na in natiuitate altera: et fuerit luna in natiuitate prima: vbi
fuerit sol in natiuitate secunda: fueritque ascendens vnus in
sextili aspectu ascendens alterius: vel in trino aspectu: fir-
mabitur inter illos dilectio. Et signum obediens alteri: erit
fortioris dilectionis et maioris inclinationis.

Verbum. 34. de differentia natiuitatis hois a natiuitate
re alterius animalis per gradum alimstuli.

Alimstuli super locum coniunctionis: erit in
simili gradu anguli ois nati ex angulis qui erunt
in illa coniunctione: et indiuiduis hominum: et
similiter in preuentione.

Snia ptho. in animodar e: quod locus alimstuli super con-
iunctionem aut preuentionem: conuenit semper cum angulo:

et angulis ascendens nativitas hois in illa coniunctione seu preuentioe. Et gradus qui non fuerit illis gradui illi non erit angulus in nativitate alicuius hominis. Taz quoque ex pertus sum in nativitatibus huiusmodi aialium: et non inveni angulū ex angulis nativitatum: vel cum ascendente vñ cū .io. ipsorum equale gradui alimultuli super gradū coniunctionis vel preuentiois: i qua fuit illa nativitas. C Sēsus huius capli est: q in nativitate hois semper oportet: q gradus ascendētis vñ medij celi sint in toto gradu sui signi in q noto fuerit alimultuli super coniunctionem vel preuentioem sui signi. Et si hoc non fuerit: non erit illa nativitas hominis: sed alterius animalis.

Uerbum. 35. in frigore teperie: vel calore hyemis.

Cū pervenerit stella i aliquā quartaz ex quartis anni ad locum circuli signozū in quo nō fuerit rissol: et moveat aer i aliquā qualitas. Tūc si fuerit stella cōcordans illi qualitatē: cōfortabit illa quarta. Et sūm hūc modū dic semp i oibus.

Intēdit q cū stella pervenerit ad aliquod ex signis hyemalibus: et fuerit frigida vt saturnus et confortabit idem et augmētabit frigus illius hyemis. Et si calida fuerit: confortabit natura illius hyemis: q si fuerit stella illa calida pervenerit ad signum calidum: augmētatur calor illius estatis. et sic erit in ceteris. i. in hiccis et humidis.

Uerbum. 36. in quibus edificationibus exerceri debent fire et in quibus erratice.

Exerce stellas fixas i constructione urbium et planetas i cōpōne domozū. Qēs citates fundate: marte existente i medio celi: vel aliquā stella fixa ex albemelia ei nature: morietur qplures principes eius gladio.

Intendit vt sint stelle fixe ex albemelia que sint ex completionē ignis vel veneris in ascendente constitutionis: i. i medio celi et in domo finis fē: i. 7. stelle erantice aspiciētes illas vel cōiuncte illis: qz alimultuli appartitionē urbium ex stellis: necesse est vt sit i maiori tarditate. i. stationary: vt prolongēt earū fixio et tardet earū destructio. Stelle enī fixe maiore significatione significant q planetes: vñ stelle fixe ciuitatibus dant: et planete domibus. Deinde dixit si fuerit mars i medio celi vñ stella fixa: natura sit sicut mātis: ples pncipes ei pibunt gladio. De diu nancqz celū est ascendens principū eius. Et mars in tali loco terminat tempora eozum gladio.

Uerbum. 37. in cognitione totius esse nati: et finis eius p ascensionē nativitatis.

Alit fiet vñq q nō ille idē: cui fuerit ascendens piscis vel virgo: sit maior sui regni occasio: et cū finis ascendens fuerit aries vñ libra erit fortior ea pprie necis: et scorpio vñ taurus ea egritudis: et hūc modū confert i ceteris ascendētibz.

Ptho dixit nobis q oēs due domi q fuerit vñ pte qz vna fuerit ascendens nativitas vñ interrogatio. Et altera qlibet ex domibz q pta q cōiugit dñatū vñ iugū: ē sicut cōiunctio corporalis dñi vñ iugū eaz cū dño alterius. Patet igitur ex hoc: qm id qd significat ascendens cōmouet ad id quod significat ab alia: vt si fuerit vgo vel piscis ascendens erit geminis vel sagittariis domi regia. Et hātis absqz grādi labore i regalibz rebus se promouebit. Silt si fuerit scorpio ascendens: erit aries. 6. domus. et si fuerit taurus ascendens: erit. 6. domus libra: et idē erit causa sue egritudinis. Et eodem modo si fuerit ascendens aries vel libra erit sue mortis occasio: quia scorpius vel taurus erit in octaua. Si fue

rit ascendens capricornus erit natus causa reservatiois sue pecunie et lucris: Qd si fuerit ascendens aquarius erit ipse cā i mictiaz hominū. i. ppter capricornū q ē in .iz. Ecce ego noui quēdā cuius ascendens erat aries: q ex sua egritudine nimia scūs ē demēs: et pñsqz amitteret sēsu pñmultitudie vaporis: circa arterias quasi suffocationē sētebat: q significatio arietis ē. Quadā ē die de scriptorio suo cultrū accipiēs fecit sibi guttū abicidēdo sibi arterias vel guttū et sic nō cessauit sāguis emanatio: donec finiret vitā. In hac etiā vrbe quēdā vidi quē pposuit ametrillōis filius vt fūdaret mēschidā maiore q et distulit. vñ ipator idignat fecit eū vñ ad se. Lūgqz vēisset qstuit cur opus suū ipsectū relinqueret: qui suo ifortuio stulte rñdēs i irā regē amouit. Qua pp diu celus: expirauit et eius ascendens nativitas fuerat libra. Q quā bñ iquit ptho. cū diceret vix fiet et. Qz si pñgit sp vt cuius fuerit ascendens vñ ex illis q necesse sit illud pprie necis ēē cām. S3 cū fuerit significator nativitas dās interfectore ille semetipsum interficiet. Si vñ eū in loco suo moriturū significauerit: eueniet et sūm hoc. Qd si male fuerint in .8. significat qz natus interficiet: et si ibi fuerint fortūe vel respiciant: significat eum mori in lecto suo.

Uerbum. 38. in significatione mercurij in domibz maiorum in nativitate nati.

Cū fuerit mercurius i aliq domo saturni: et ipse mercurius fortis i eē suo dat bōitātē itelligenētiē vel cognitiōis medullarē i rebz radicalibz vel principijs artū. Et si fuerit i duobz signis martis dabit fortitudinē et acuitatē pfidie vel bonitātē subite eloquentie et debonestationē: et fortior locis duobus est aries.

Cū nāc p fuerit mercurius erit acut: et addet ei subitā eloquentiam sup cogitationē eius: et maior erit eius prudentia ex auditu ad itelligēdū qz ad aliqd meditādū: Est igit ei i signo calido et sicco expiget hoc ad velocitatē: et agilitatē vbi icorpar fuerit fortūe ex pñtis et stellis fixis. i. cū tāta festiatiōe itelliget q pñtis itelliget: q audiat vel dicat: et videbit ei itelligere: cū tam nō itelligat. Et cū dēurrerit signo tepato declinatē ad frigus et hūiditatē figet diu ei et quo itromittet se: et assidue erit i illor illis duobz signis q succēpcornus et aqri ē cū tepamēto. ppo: aliqd qd attribuit eis saturnus ex occultatōe ai: Et idē necesse ē ēē sicut dixit ptho. Et locus ei iariete dat sibi accēdi ppter qd adeptus est ex marte de acuitate et agilitate: et nō ēta i scorpiōe ppter nās ei hūida que fragit nām martis. Indi vñ cū fuerit i nativitate alicui mercurius icapcorno vñ aquario eligat illi vt exerceat se i scis qz hoc expit si sepe: et nō decipit eos vñq.

Uerbum. 39. in malo esse. i. in regum inronizatione.

Adalū ēē vñdecie domi et i domi i inronizatione regū significat q accidet pñliatoribz suis et suba d malo: et eodē mō erit malū ēē scōe q est domi substatiē: significans q modicu adipiscetur populus cum illo rege.

Ia duenerut astrologi q. id. dñi ordinatiōe regū ē locus eius: et. ii. auxillatorū eius et ei substatiē: et ascendens pñtis et secūda substatiē illorū. i. populi. Et idē ipedit. ii. pñliatorēs et secūda substatiē pñtis: si sūt ibi mali corporaliter vel p aspectū et cauda vel aliqua ex stellis fixis malis: vel q eius domini sit cadēs vel cōbustus: vel luna debilis sit.

Uerbum. 40. i significatōe fortitudinis malorū i ascendēte nativitatis sup bis i gbus delectat natura.

Cū p fuerit mali i ascendēte nativitas: delectabitur dñs eiusdē nativitas i rebus isipidis et sapo

re amaris. Et quandoq; erit eius delectatio i rebus odore terribilibus et ceteris his similibus.

C Jam concordati sunt astrologi q; cum domin⁹ ascendentis solus p; fuerit in natiuitate et non participabitur sibi aliter: erit natura nati fm q; dicitur de illo planeta. Si ergo saturnus fuerit: significabit q; delectetur natus i gustu acetosis et ponticis. Et si fuerit mars delectabitur in acutis et amaris et vino turbido: et huiusmodi erit delectatio et i odoribus terribilibus: ita vt preferat calorem stercozis in coitu bono odori et suauit: videbuntur ei pisces saporiferi salis et fetentes. Et ego quidem vidi quendam diuitem: cuius natiuitatis domini erant mars et saturn⁹: et erat fortis et delectabatur in commestione marinarum beluarnz q; erant insulse et fetentes: et coquebat illas in furno. Iurabat etiam q; quando coibat cum formosis et suauiter redolentibus: deficiebat eius virga: et cu vili et olente confortabatur.

C Verbum. 41. in significatione euntium et redeuntium et eorum lucro.

C Laue ab infortunis in. viij. et ei⁹ dño exesit in itinere: et in secundo et eius domino redesi.

C Septimum est locus ad quem tendit viator. et. 8⁹. 2^m ab illo et indicant qd futurum est illi in illo: et quid ibi lucrabit. Ascendens vero est loc⁹ ad quem reuertitur rediens: et 2^m significat quod adipiscetur ibi. Luna vero semper sit fortuna: et in bono loco ab ascendente. Sciamus q; in mutatione domus si fuerit iuppiter in secundo et luna in bono conuenientem eidem secundo semper ditabitur.

C Verbum. 42. in significatione planetarum super egritudines ex esse suo in radice natiuitatis.

C In egritudinibus si fuerit luna in signo in quo fuerit infortuna hora natiuitatis eius: aut in ei⁹ oppositio vel quadrato: erit egritudo difficilis. Sed multo validius si in illo signo egritudinis hora fuerit infortuna: vel in figura illius laudabili. Et cu fuerit. s. hora natiuitatis in loco fortune. s. luna i principio egritudinis: erit leuis: nisi conuenienter completio egritudinis nature illius fortune qui tunc inuabit eam. et hoc dic postq; noueris certissime quantitate egritudinis sicut dixim⁹ in capitulo. xij. tertij libri alabran eo eni doceat cui⁹ coplonis erit infirmitas.

C Ja patefecit nobis galien⁹ hoc i tractatu scdo libri dieru creticor⁹: et dixit q; docti egypti agut silr. Sz sz luna ptho. docuit nos i h q; mali si cotrary fuerint coploni egritudis: minuet malicia eoz. Si vo fortuna fuerit pueniens egritudi minuet ei⁹ fortuniu. Qd egregie dixit: dic sz qritate egritudis: q; si fuerit modica: uo pueniet egritudo ad ee magnu.

C Verbum. 43. in significatione fortunarum vl malorum super libidine q; fit cum lege vel extra legem.

C Res que sunt fm ee naturale vt matrimoniu: et fm leges destruunt infortue. Que vero sunt fm naturam et non scdm leges: vel que no sunt nlr nec scdm leges destruuntur a fortune.

C Intedit p matrimoniu vile fore vt p sint fortune i cep tide. s. principio. Et vt coniugatur cu significatore: et nocet in hoc ifortune. s. matrimonio: et destruuntur ab ifortunis. In fornicatoe vero que fit nlr: et no fm leges: vt i sodomitis et mulierib⁹ se cofricatib⁹ que oia sunt extra nam et lege nocet illis fortune: et inuat ifortue: Et oz astrologu vt noscat

vnacquq; istaru rez: que fuerit nlr et extra nam. Et si aut dixi i matrimonio: ita i alijs reb⁹ nlr. Et det quanta ee sufficiet vel sufficietie ex reb⁹ extra nam.

C Verbu. 44. in significatione ascendentis infirmitatis cotrary figure natiuitatis.

C Cu fuerit ascendes infirmitatis cotrary figure natiuitatis. Et no peruenit annus reuolutiois ad illa figura natiuitatis: pessimu erit.

C Intedit p cotrary: vt sit ascendens egritudinis: septimu natiuitatis aut finis dom⁹ q; e sub terra vel dom⁹ mortis: q; tuc erit horredu nisi fuerit figura reuolutiois illi similis. figure: tunc enim leuius erit scilicet infirmitas.

C Verbum. 45. in significatione super mores nati per ascendes et significatorem.

C In oi natiuitate cui⁹ nec ascendes nec ei⁹ significator fuerit i signo biano: domin⁹ ei⁹ erit ex boib⁹ qui non associantur boib⁹.

C Cu fuerit ascendes boib⁹ fm boib⁹ forma erit associabilis illis et domesticus illis. Cuz fuerit secundu forma aialium feraliu erit quasi tiranus et furibudus iter eos. Nec vult af simulari alicui ex suis pentib⁹. Ede mo erit natiuitas fuerit diurna: et sol fuerit yleg: et fuerit i signo biano. vel natiuitas fuerit nocturna. et luna fuerit yleg: et fuerit i signo biano. vel i aliquo alio: Quonia i natiuitate diurna sol erit dñs neuba. i nocturna: luna erit domina neuba: sic de dño neuba natiuitatis exlegia sua.

C Verbu. 46. i significatione stellaru fixaz et ee supioru iferiorum quoq; et lune in radice natiuitatis.

C Maior fortuna i natiuitate e ex stellis fixis. s. albebenia. et agulis allure. s. coisicrio. i. et ductoria et ex loco partis fortune regni in ascendente.

C Ja memorauim⁹ i verbo. 29. modu stellaru fixaru et aguloru. s. malu: et allure ia exposuim⁹ i verbo. 30. Et ductoria e vt sint poderosi i ee laudabili a sole orietales i aglis. Leues vero qui sunt sub sole occidetales: laudabiles. Sunt. n. qda qui sunt occidetales illaudabiles: et sunt bi leues occidentales a luna. Sit q; pars fortune q; ceciderit i itronicatione regni i ascende natiuitatis: ductoria e vt sint tres superiores orietales a sole et i agulo: et tuc sunt laudabiles. Et si fuerit occidetales illaudabiles sed no mltu. Inferiores vero a sole occidetales sunt laudabiles. Si fuerit orietales sunt illaudabiles: i luna vero ecouerso quonia supiores a luna occidetales sunt laudabiles: sed orietales ab ea sunt illaudabiles. Et inferiores si sunt orietales a luna sunt laudabiles: Si fuerint occidetales ab ea sunt illaudabiles: ponderosi sunt circumdantes sole orientales in angulis.

C Verbum. 47. in proficuis impedimentis et iniurijs inter aliquos ex malo esse vel bono.

C Cu malus in natiuitate alicui⁹ ceciderit. s. corporaliter i locum fortune i natiuitate alterius: illi nato i cui⁹ natiuitate fuerit fortuna: aliqd horribile malu ab eo i natiuitate cuius fuerit ifortua enere significat. Et gen⁹ malierit ex na pte. Il lud vero i quo fiet: erit ex qritate nae loci eius. Et secundum hunc modum fit in omnibus participationib⁹.

C Id in quo fit picipatio e vt sit malus i loco boni: vel bonus i loco boni: et malus in loco mali. Malus vero in loco boni: ipedit p se dñm boni: et inuat dñz. s. natu mali. Bonus aut i loco boni: significat q; vnusquisq; pderit socio suo. Et

Seholemei

¶ Uerbū.48.ī cōueniētia subiectoz cū dominio.

Intēdit per hoc q^d minifler vel fequē: z captiu⁹: z vxor:
cū fuerit in locis fuis naturalib⁹: regi vel fequēti dño: z ma
rito: erit longa prosperitas in ee eoz: Conuenientie vel con
ditiones funt: quas dixim⁹ ex alio capitulo: ex afpectu figni
ficatioz. feptili vel trino: z ex pietu radioz fortune fuper
illū: z ex fortitudine ei⁹: a femetipō. f. fignificatioz.

Tparens est de eē decie: i fortitudie magis q̄ eē ceterorū angulorum: qz illud apparet totū: qđ nō fit in reliquis trib⁹ angulis ⁊ cum fuerit ascendens ministri vel sequētis: signi-
ficans qđ eē suū meli⁹: ē qđ eē dñi sui: vel socy sui: dñabitur il-
li. Et receptor dispositiōis ē fortior dante ei dispositiones. ergo receptio dispositionis significatoris serui: ⁊ dño ascen-
denti dñi significat bonā societatem vel vicinitatem dñi cū illo: ⁊ qđ venerabuntur serui illū. ⁊ sic necesse est eē in fra-
tribus: ⁊ filijs: i his quoqz qui sequuntur hoc.

Tu nō obliuiscaris eē cētūuigiti cōiunctiōes q̄ sūt
i stellis erraticis: illis enī est maior sciētia eorū
q̄ sūt i hoc mūdo: suscipiēti ieremīā 7 dīcēti.

Ternaria.

Saturnus. Juppiter Mars.
Saturnus. Juppiter. Sol.
Saturnus. Juppiter. Venus.
Saturnus. Juppiter. Mercurius.
Saturnus. Juppiter. Luna.
Saturnus. Mars. Sol.
Saturnus. Mars. Venus.
Saturnus. Mars. Mercuri^o.
Saturnus. Mars. Luna.
Saturnus. Sol. Venus.
Saturnus. Sol. Mercuri^o.
Saturn^o. Sol. Luna.
Saturnus. Venus. Mercuri^o.
Saturn^o. Venus. Luna.
Saturn^o. Mercuri^o. Luna.
Juppiter. Mars. Sol.
Juppiter. Mars. Venus.
Juppiter. Mars. Mercuri^o.
Juppiter. Mars. Luna.
Juppiter. Sol. Venus.
Juppiter. Sol. Mercurius.
Juppiter. Sol. Luna.
Juppiter. Venus. Mercuri^o.
Juppiter. Venus. Luna.
Juppiter. Mercuri^o. Luna.
Mars. Sol. Venus.
Mars. Sol. Mercuri^o.
Mars. Sol. Luna.
Mars. Venus. Mercuri^o.
Mars. Venus. Luna.
Mars. Mercuri^o. Luna.
Sol. Venus. Mercurius.
Sol. Venus. Luna.
Sol. Mercurius. Luna.
Venus. Mercurius. Luna.

Quaternaria, 35.

OK re on 9/24/96 off 11/14/96
re 11/14/96 off 11/14/96

Centiloquium

Saturnus. Sol. Venus. Mercurius.

Saturnus. Sol. Venus. Luna.

Saturnus. Sol. Mercurius. Luna.

Saturnus. Venus. Mercurius. Luna.

Juppiter. Mars. Sol. Venus.

Juppiter. Mars. Sol. Mercurius.

Juppiter. Mars. Sol. Luna.

Juppiter. Mars. Venus. Mercurius.

Juppiter. Mars. Venus. Luna.

Juppiter. Sol. Venus. Mercurius.

Juppiter. Sol. Venus. Luna.

Juppiter. Sol. Mercurius. Luna.

Juppiter. Venus. Mercurius. Luna.

Mars. Sol. Venus. Mercurius.

Mars. Sol. Venus. Luna.

Mars. Sol. Mercurius. Luna.

Mars. Venus. Mercurius. Luna.

Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Quinaria.

Quinaria. 21.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Venus.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Mercurius.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Luna.

Saturnus. Juppiter. Mars. Venus. Mercurius.

Saturnus. Juppiter. Mars. Venus. Luna.

Saturnus. Juppiter. Mars. Mercurius. Luna.

Saturnus. Juppiter. Sol. Venus. Mercurius.

Saturnus. Juppiter. Sol. Venus. Luna.

Saturnus. Juppiter. Sol. Mercurius. Luna.

Saturnus. Juppiter. Venus. Mercurius. Luna.

Saturnus. Mars. Sol. Venus. Mercurius.

Saturnus. Mars. Sol. Venus. Luna.

Saturnus. Mars. Venus. Mercurius. Luna.

Saturnus. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Juppiter. Mars. Sol. Venus. Mercurius.

Juppiter. Mars. Sol. Venus. Luna.

Juppiter. Mars. Sol. Mercurius. Luna.

Juppiter. Mars. Venus. Mercurius. Luna.

Juppiter. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Mars. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Senaria.

Senaria. 7.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Venus. Mercurius.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Venus. Luna.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Mercurius. Luna.

Saturnus. Juppiter. Mars. Venus. Mercurius. Luna.

Saturnus. Juppiter. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Saturnus. Mars. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Juppiter. Mars. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Septenaria.

Septenaria. vna.

Saturnus. Juppiter. Mars. Sol. Venus. Mercurius. Luna.

Uerbum. Si. in directo et ascendit luna: in hora natiuitatis ab hora casus spermatis ad eundem locum in mora media: in maiori vero et minori minuitur et augetur.

Locus lune in natiuitate: est ipse gradus ascendens in circulo: hora casus spermatis in matrice: Et locus lune hora casus spermatis: est gradus ascendens hora natiuitatis.

In hoc concordati sunt philosophi quod mora natorum in utero matrum sunt diuersa et non sunt eadem in omnibus. Ex illis igitur est mora media. 73. Et est cum luna et gradus ascendens per fecerint in tempore morae. s. natorum in ventre matris orbes

equales. et inuenietur tunc luna in gradu ascendente natiuitatis. Maior. 288. vero mora est tempus auctum: super tempus morae mediae post orbes perfectos minus uno orbe. Et inuenietur luna per hoc ultra gradum ascendente. Minor. 257. vero mora est subtractio de tempore medio: et subtractio illa minor orbe. et inuenietur luna per hoc subtracta de gradu ascendente. s. ultra gradum in quo est luna hora casus spermatis qui erit gradus ascendens in hora natiuitatis. Camque commemorauerunt astrologi in libris suis sermonibus prolixis moras natiuitatis: quia erunt sibi valde necessarie in iudiciis. Ille enim ostendunt nobis locum ascendente in casu seminis. Et illud est principium inceptionis natiuitatis ex quo discernimus complexionem corporis eius: et modum membrorum: et multa que accidunt illi antequam egrediat a matrice. Illi autem qui fuerunt ante ptolemeum pro inquisitione casus spermatis passi sunt labores nimios. et patefecit nobis ptolemeus breuiter: et via leni: quod locus lune in tempore natiuitatis est ascendens casus spermatis. Et locus lune in tempore casus spermatis: est gradus ascendens natiuitatis. Quod ascendens et luna reuertitur ad locum suum in orbibus equalibus in mora media et augetur et minuetur in maiori et in minori mora.

Uerbum. Sz. de longitudine et breuitate nati per locum significatoris et ascendente.

Longorum significantes erunt in similitudine suorum circulorum et ascendens eorum in initio signorum. Breuium vero significantes erunt in inferiori parte circulorum suorum: et erit eorum ascendens in fine signorum. Auxiliare quoque cum illis per planetas orientales: et per stationes suas: et per signa significantia longitudinem que sunt signa multarum ascensionum: breuitatem vero paucarum ascensionum.

Per significantes itendit planetas maioris dignitatis in ascendente natiuitatis. Summa vero circuli est punctus remotior in circulo cuspidis egressus: et in circulo breui a centro terre. Et sciunt hoc equatores planetarum: cum fuerit medius cursus diuersitatis et cuspidis in minuto uno fere: et significat quod natus ille erit longus. Postquam prouiderit astrologus quod commemorauimus de esse reuolutionis. Et est ut aspiciat partem eius et matrem secundum longitudinem. et si fuerint longi vel mediocres: iudica illi secundum hoc. si utriusque longi fuerint: longitudo. Si vero utriusque breues equitatem in longitudine. s. si cum hoc significantes fuerint in similitudine circulorum suorum: et sic significat gradus ascendens natiuitatis: cum fuerit in initio signi ascendente usque ad 5. gradus eius: et fuerint ascensiones signi augentes super 30. gradus: et fuerit dominus medii celi: vel etiam dominus ascendente orientalis. Sed si fuerint significantes in inferiori parte circuli sui et in esse contrario: omnium que enumerauimus: erit ille in fine breuitatis. Inferior vero circuli pars breuior linea extracta de loco stelle ad centrum terre. Postquam sciueris esse parentum in longitudine et breuitate. Si enim longi fuerint: non erit natus in fine breuitatis: sed erit mediocris. Si cum hoc significantes fuerint in longitudinibus propriis: et quod ascensio sit in fine signi: et dominus in medio celi occidentalis: et si omnia non conueniunt: dic mediocritatem.

Uerbum. Sz. i. macerie et grassitie leuitate et rarditate motus nati per significantes domini ascendente.

Cum non fuerit significantibus ascendente latitudo: erit macilentus. Si vero illis fuerit latitudo multa: erit natus pinguis. Si vero fuerit latitudo meridiana: erit eius motus leuis cum car

nostate illa: Et si fuerit septentrioalis: erit pōde-
rosus in motu. Cum vero fuerit significator ad
retrogradationem: vel ad directionē vel ad sta-
tiones suas operabit idem.

Sol qđ supra intendit per significatores. s. dñi ascenden-
tis et domini rei que sit. Cum autem fuerit cum aliquo suo
rum gerat in eodem minuto: erit natus macilentus. Et si
fuerit illius latitudo erit addens carnes: scđz proportionē
sue latitudinis. Si igitur meridiana fuerit: et hoc est cū fue-
rit ante punctum capitis minus. iso. gra. erit motus eius le-
uis: qz bec pars est calida alleniana oia. Et si fuerit septentri-
onalis: et hoc est cum fuerit post punctum capitis. iso. gra.
qz bec pars est multe frigiditatis aggrauans quicquid i ea
perficitur: erit natus ponderosus in motu suo. Retrogra-
datio autem significat pinguedinem quoniam planete tūc
sunt frigidi et humidi. Et similiter statio p̄ia. Directio vō et
statio secunda significat macilentiam: quoniam planete tūc
dicuntur calidi et siccī. Necesse est astrologo vt non festinet
iudicare in aliquo istorum donec certissime inquisierit esse
parentis. s. in pinguedine et macie: sicut i p̄cedēti patefecim⁹.

Uerbum. 54. de significationib⁹ in edificationib⁹.

Nullum edificium cuius significatores iuncti
fuerint planete existēti sub terra elenabit.

Conueniunt astrologi: qđ motus qui mouent opera et cor-
porum naturas s̄m proportionem sunt motus stellarum.
Lūqz ita necesse sit: si voluerimus eleuare edificium: pona-
mus significatorem super ascendens inceptionis eius i con-
iunctione stellarum existentium super terram. Coniunctio
nāqz planetarū sub terra dilatat ei⁹ stabilitatē et erectionē.

Uerbum. 55. in his qđ accidunt navi ex esse planetarū.

Adiuvitur quidem martis impedimētū in na-
uib⁹ cum non fuerit i medio celi vel. xi. quia in
his duobus locis amittetur quicqđ fuerit in na-
ui per dominum piratarū in illa. Et si cum hoc
fuerit ascendens gradus infortunatus a stellis fi-
xis albebenijs qđ sūt ex natura martis comburet
navis: et qđquid in illa fuerit.

Omnium diuersitatum infortunarum naturarum que-
dam expellunt vires aliarum frequenter. Impedimēta vō
que sunt in mari sunt saturni. Sed ipedimenta martis cui⁹
fuerit in ascendente vel p̄fuerit illi sunt modici: esse vero
ei⁹ i medio celi et i. xi. qz vñ ex his. i. decimū pest navi. aliū
vō pest reb⁹ qđ possidentur in illa ingerit timores de piratis
Cum autem infortunauerint eum stelle fixe in ascendente
ex natura martis cum his que p̄dicimus. hoc est vt sit in
medio celi vel in vñdecimo comburetur navis. Et cum di-
citur omnium diuersitatum: rē. sensus est: quando due ifor-
tune iunguntur sit vna fortuna.

Uerbum. 56. in accessione humiditatum corporum et in
profundatione iparum.

Humiditates corporū accedūt in prima quar-
ta. In secunda vero recedūt. Et s̄z hāc propor-
tionem erunt in reliqs duabus quartis.

Intēdit qđ humiditates corporum ab hora coniunctiōis
vsqz ad quartū aspectum solis et lune accedunt: quia exe-
unt ab interioribus suis vt appareant et erunt sicut flumina:
quorum aque crescunt: et dicitur illud incrementū accessio.
Et ab aspectu quarto vsqz ad p̄uentionē contrahunt ab
extremitatibus corporum ad eorum interiora: et sunt sicut
flumina quorum aque recedunt. Et a p̄uentione vsqz ad
4. aspectum scđm: sicut in quarta prima. Et ab aspectu. 4.
scđo vsqz ad cōiunctionē recedūt s̄z p̄portionē scđe q̄rit.

Uerbum. 57. p̄ significatione firmi: medici quoqz: infir-
tatis et medicine.

Cum fuerit. vij. et eius dñs impediti in egris
remoue medicum ab egro. *esse qđ qđ*

Ascendens et eius dominus s̄m astrologos significant eē
egroti. septimum vero et eius dominus: medicum eius: qui
cum infortunati fuerint: turbationem medici et eius erro-
rem significant. Item remoue medicum: vel permuta me-
dicinas in egroto. Aliter distingit et al Ascendens medico:
decimum infirmo: sextū infirmitati: q̄rtū medicine.

Uerbum. 58. in significatione coniunctionis anni: et vnus
anni fortitudine ad maius.

Aide vbi ceciderit locus: alkirem minoris ab
ascendente anni in quo fuerit illa coniunctio: et
scđm quantitatem qđ fuerit inter illum et ascen-
dens ex signis: erunt anni vsqz ad maius qđ i illa
coniunctione fuerit.

Intendit ptholemeus qđ oportet aspicere ad ascendens
āni i quo cadit minor cōiunctio. Cōiunctionis etenī sūt: Mi-
nor qđ est cōiunctio saturni et iouis vsqz quo dīngatur scđo.
et eius q̄ritas est fere. 20. annorum. Media est saturni et
iouis in aliqua triplicitate vsqz ad aliam: et eius q̄ritas
est. 240. annorū fere. Maior est saturni et iouis: et est i ali-
qua triplicitate donec absceat. 4. triplicitates: et reuertat
ad triplicitatem in qua incepit: et eius q̄ritas est. 960. āno-
rum fere. Lūqz sciueris illud ascendens anni: et signum
coniunctionis: aspice quid fuerit inter illa loca ex signis
et gradibus: et pone omne signum annum: et gra. partes an-
ni s̄m proportionem suam. Per alkire intendit corporales
coniunctiones et non aspectum.

Uerbum. 59. in errore iudicantium et eoz doctrina.

Cum interrogatus fueris de absente non iudi-
ces de eo mortem donec remoueas ab eo ebrie-
tatem: nec vulnus tibi tollat sanguinis minutio-
nem: nec etiam substantiam acquisitam: donec
pecuniam sibi commissam remoueas. Est enī in
omnibus idem iudicium.

Jam prediximus in prima expositione huius libri: qđ qui
tractat de iudicijs: indicat per formas qđ sūt ppe veritatē:
et ostendimus hoc esse verum. Et ideo nō inuenitur in for-
titudine iudiciorum partitio inter sopitum et mortuum: et
inter vulneratum et minutum: nec inter illum cui cōmissa
est pecunia: et illum qui acquisiuit eam. Audini siquidem qđ
patre meo: cui deus parcat: qđ cum ipse fuisset cum his qui
se absconderant a facie imperatoris almenum: cum abraaz
filio almodedit: quotidie occulte visitabat eum albacē fi-
lius abrae: rauci astrologus: discipulus ranchil: qui p̄cepit
vt afferret concham maximā eneam: aqua plenā: i qua
ponens scabellum consuluit ei: vt desuper federet in maio-
ri parte diei. Et hoc ideo p̄cepit vt faceret errare astrolo-
gos imperatoris in esse absconditorum. Dixerunt enim: qđ
esset in medio maris. Tandē son⁹ factus est qđ aufugeret
per mare indicit: et hoc ē qđ mouit ptho. vt remouerem⁹.

Uerbum. 60. diez creticorū et determinabilium egri.

Albaharim sane et certe sunt hore quibus decla-
rant mutationes morborū: ad bonum vel ma-
lū: velociter. Et sūt loca lune in angulis quadra-
ti conclusi a circulo directo. Alterationes vero
que p̄cedunt has et indicant: sunt loca lune in
angul⁹ habentibus. xvi. latera: et hoc postqđ p̄e-
cesserit esse egritudine: s̄m equalitatem sine in

medic⁹

*Coniunctio
saturni
et iouis
in
triplicitate
et
reuertat
ad
triplicitatem
in
qua
incepit*

Abbas

Al-

*concham
maximā*

*de duby
Creticorū*

10 lū

*fedem
Nipha
Tingit*

Centiloquium

terpretatione: et non acciderit aliquid exterius quod conturbet infirmum: destruat vel noceat: ut cibus: ira: labor: et huiusmodi. Cum igitur uenerimus hunc fortunam scilicet in predictis angulis: hora principij egritudinis: tam de fixis quam de erraticis: significabit alterationem prosperam. Si vero infortunam: alterationem aduersam nisi fuerit egritudini ipsa infortuna contraria in suo horis. scilicet infortuna. Luna vero in his angulis significat morbos acutos. Sol vero plures. Et si ratio plura secundum mores proprios significat.

C Ptolemeus in hoc verbo docuit nos causam dierum determinabilium: et qui sunt: et qui determinant de bono: vel de malo: et alterationes secundum ordinem. **U**tilitas vero in hoc maior est medicis quam astrologis. Et hoc ideo: quia multi philosophi conueniunt super determinationes egritudinis sicut diximus in alio libro: quod sunt alterationes et prelia inter naturam egram et morbum. i. 4. 7. et qui augent super hoc: de. zi. die accepto solo auditu et doctrina siue scientia: et non determinetur in hoc nisi per illud quod preterit de experimentis suis. Sed pto. dedit causam eius et patefecit occasionem unde fiat. Et occasio secundum pto. est: quod natura deuicta est a morbo in initio eius. scilicet quando incipit dolere: et prohibet naturam precedant eius opera secundum equalitatem: nec repugnat morbo natura illa hora qua vincit: scilicet expectat ut sit luna in loco illi contrario per aspectum morbi: vel per contrarietatem signorum in quo fuit in principio morbi. Tunc etenim incipit natura ut repugnet morbo. Sicut agit prudens accusator cum accusato insipienti: cum uoluerit illi repugnare non repugnat: nisi cum eius virtus debilitata fuerit et ad locum in quo ille careat auxiliatoribus: et excitat illum in quarto signo a signo in quo incipit egritudo et luna in illo: quia scilicet signum ab omni signo: et quantum contrarium est nature eius et similiter septimum: quia hec loca significant inimicitias propter contrarietatem signorum et aspectuum: quia contraria curant contrarios. Et tempus quod est iter initium morbi et transitum lune in gradum quadrati in quo fuit in initio morbi per ascensiones signorum: per projectiones radiorum sunt. 7. dies. Hoc est adde super ascensiones gradum lune in initio infirmitatis 180. grad. vel. 90. vel. 45. vel. 22. et medius. Et postea reducat in gradus equales: et quando erit luna in illo gradu erit in predictis angulis equatoris diei siue orbis si gnorum. Et hoc est quod dicit: per projectiones radiorum sunt. 7. dies. Et eodem modo quod est iter lunam in principio morbi et ipsam in oppositione sunt. 14. dies: et quod est inter initium morbi. et 4. aspectum sinistrum qui sic est contrarius principio morbi. 21. dies. et secundum hunc modum procedit modus aliorum dierum: et erunt hec puncta anguli quadrati: que includit linea circuli directi: et illis punctis alia puncta sunt indicatiua. scilicet octogoni: et sedecagoni. Alia puncta sunt indicatiua. scilicet posita vel quadrata: et est ut preueniat luna ad punctum qui obsecundat unumquemque arcum cui subterdicitur latus de lateribus quadrati per medium. Et in his arcibus sunt latera figure habetis quattuor angulos. Et omnia hec puncta contraria sunt punctis in quibus cepit morbus per naturam. Igitur obseruet astrologus circa initium morbi quod fuerit in his punctis. scilicet quadrati et octogoni tamen. Illi namque anguli indicatiui sunt: quia semper fiunt in signis contrariis. Sed latus sedecagoni est ex. 22. grad. et dimidio: et sunt minus signo et sicut non est in illis angulis contrarietas: quare non deberet esse significatiui aliorum. Solo. Ideoque ptolemeus dixit illos omnes significatiuos quia arcus illi sunt medietates arcuum octogoni. 45. grad. Et obseruet circa initium quod fuerit in his punctis. De stellis tam fixis quam de erraticis: cum fortune fuerit aut infortune: et si fortuna fuerit: indicet quod significet victoriam nature super coleras. Infortune vero significat ne quod colere supera bene naturas.

si infortune et morbus fuerit eiusdem nature: nisi fuerit infortuna contraria morbo: et fortis in suo horis. Non enim infortuna bit lunam: cum sit in suo horis: et iam remouebit morbum per suam contrarietatem illi. Et propter contrarietatem infortune ad morbum: ut si fuerit frigida: et morbus calidus: vel si calida et morbus frigidus: et cum his similia in specie diuersitatum: et dixit quod esse solis in morbis prolixis sit sicut esse lune in acutis: quorum maius tempus erit orbis lune: et in prolixis orbis solis. Inuenit etiam ptolemeus nobis subtile quoddam: cuius diceret. Similiter omnis stella quod est illi de moribus. Docuit quippe nos quod quicquid immoderatum est in nobis et fuerit ex moribus quos in consuetudine non habemus: dicitur per morbo. Et ideo iustum est ut faciamus in hoc similiter. Et dixit iustum est hoc: nisi acciderit aliquid extrinsecus quod destruat ordinem determinationis. Et locuti sunt de re que destruit determinationem: hi qui exposuerunt librum aphorismorum hypocratis. Et ideo non est necesse nobis hoc recitare in hoc loco.

Uerbū. si. in comparatione lune ad plures: que admodum corporum virtutibus comparatur.

Luna propria est corpori propter consimilitudinem eius in operatione.

Quoniam luna dat dispositionem suam omnibus planetis. et nullus ei dat dispositionem suam assimilauerunt eam corpori per quod virtutes operantur: et non operantur ipsi per eos. Et propterea propria est corpori in interrogantibus et ceteris rebus.

Uerbū. 62. in mutatione aeris per eam almutaz super angulos lunares et proportionem figurarum in: reuolutione anni: et aliarum figurarum.

Cum posueris minutum conuictionis principium albalurum ceterorum vel pectorum iudicabis alterationes aeris in illo mense: et erit iudicium in hoc secundum almutaz super angulos omnes figure illorum: quia ille uicerit namque aeris: postquam remouebit namque tempus proutis.

Pto. diuidit nobis mensem lunarem per. 4. variationes: et erit prima quarta a gradu coniunctionis: usque ad gradum. 4. aspectus: et almutaz super ascendens coniunctionis: perit illi quarte. Secunda vero quarta est a gradu arabis usque ad minutum proutis: et perit ei eius dispositio almutaz super ascendens cum fuerit luna in gradu arabis. Tertia vero quarta est a gradu proutis: usque ad gradum arabis scilicet: et perit illi almutaz super ascendens proutis. Quarta vero ultima est ab arabis scilicet: usque ad coniunctionem cum perit omnis ascendens cum luna fuerit in arabis scilicet. **A**lpece itaque ad namque ascendens. et eius omnia: et ad plerumque fortiorum illorum iudicabis alterationes aeris in ipsa quarta secundum namque illi significatoria. Ob quam cum bene dixit remoue in iudicio de aere tempus proutis. Si. n. significator significauerit pluuia et aliqua septimana et fuerit in mense estiuale erit humor in aere cum quodam flatu leui et humido sine pluuia. Item principium alboarum ceterorum principium anguli quadrati in quo cum fuerit luna sit crisis sicut superius diximus. et est locus altior in circulo bene: Sesus huius capli est quod illud quod significat coniunctio maior scilicet quando debeat fieri per coniunctionem mediam hoc modum in coniunctione maiori facienda est figura et ei almutaz sicut inueniendum est: et tunc faciende sunt relique tres figure reliquarum trium coniunctionum mediarum que fiunt in ipsa coniunctione maiori: Et tunc videndum est: cum que illarum trium concordauerit illa prima: et sic fiet illud in illa coniunctione media: et si non concordauerit cum aliqua illarum trium: tunc significabitur quod illud fiet in illa coniunctione media: et sic scietur in quo tempore mundi fiet illud: Scietur et in qua quarta coniunctionum mediarum fiet et sic coniunctio media diuidit vel distinguit vel preterit coniunctiones maiores. Postea vero sunt faciende. 12. figure. 12. coniunctionum minorum: que fient in ipsa coniunctione media in qua fiet illud quod significatum est a maiori: et cum qua illarum concordauerit ipsa figura coniunctionis medie: et tunc dicetur quod in illa coniunctione minorum fiet illud quod signi-

ficatum est in media: sic minor diuidit mediam. Deinde faciende sunt. 20. figure. 20. annorum: q̄ sūt i cōiūctiōe minoris: et cū q̄ illaz. 20. cōcordauerit: i ipō āno erit illud quod significatum est a media coniunctione: et sic reuolutiones annorum determinabit illud confuse qd̄ significauit coniunctione media. Similiter. 4. figure. 4. quartarum anni reuolutiones determinauit in qua parte anni fiet illud qd̄ significatur in principio anni. nam cum qua illarum cōcordauerit figura anni: in illa parte anni fiet illud. Et similiter tres cōiūctiones solis et lune que fiunt i vnaquaqz quarta anni si fuerit coniunctionalis: vltres preuentiones: si fuerit preuentionalis. i. quarta anni determinati ostendit in qua parte illius quarte fiet illud qd̄ significat per figuram quarte: ga cū q̄ illarum concordauerit figura quarte: in illa coniunctione fiet illud. Et similr illud quod significauit. coniunctio: quādo debeat fieri: scitur per quattuor figuras que sūt: cū luna peruenerit ad quattuor angulos figure coniūctiōis: vt dictū est in tertio verbo ante istud. Et sic qñ tibi affertur figura aliqua: debes eā proportionare figure coniunctionis: vltres preuentionis: et figure anni reuoluti: et figure cōiūctionis minoris: et figure cōiūctionis medie: et figure cōiūctionis maioris: qz hoc erit fortius: qz si minor figura nō concordauerit cū maiori se p̄p̄iori: nō erit illud adeo forte.

Verbum. 63. in significatione fortitudinis: eleuatiōis plane super planetam.

oportet aspicere in coniunctione saturni et iouis in eodem minuto ad eleuationem vnus eorum super alterum: et iudicari fortitudine nature eius. i. eleuati in hoc mundo. et silr fac i. xx. residuis coniunctionibz.

Eleuatio p̄te super planetam est: vt sit remotio eius ab auge circuli sui breuis: minor remotione alterius ab auge sui circuli breuis: et ille dicitur eleuatus super alterū. Quod vero dicit de. 20. coniūctiōibus residuis: dicitur est qz plane sūt. 7. et cum geminati fuerint: erūt. 21. et sunt bi. Saturnus iuppiter. Saturnus mars. Saturnus sol. Saturnus venus. Saturnus mercurius. Saturnus luna. Iuppiter mars. Iuppiter sol. Iuppiter venus. Iuppiter mercurius. Iuppiter luna. Mars sol. Mars venus. Mars mercurius. Mars luna. Sol venus. Sol mercurius. Sol luna. Ven⁹ mercurius. Venus luna. Mercurius luna. Habent itaqz effectus mirandos: sed superat eleuatus. Est autem iudicium validum: cum fuerit in ascendente anni: vltres quarta āni vltres in alchirem: aut in eclip̄si solis vltres lune.

Verbum. 64. i. expositiōe sumariū vniuersaliū p̄ diuisionem et cōiūctiones maiores medias et minores.

In alchirem minoris: est diuisa alchirē media: et in media diuisa est maior. Cum igitur locus fueris de diuisione partium confirma vniuersitatem: et non ponas sermones tuos i reuolutiōe: qz vertetur malum esse i bonū.

Intendit per diuisionem exponere vniuersitatem qz maior indicat vniuersa: et non sufficit nobis nisi exponantur. Ideoqz sunt reuolutiones annorum ad exponendas vniuersitates que sunt in nativitate. Et maior vtilitas est i hoc quia alchirem minor perficitur vbi peruenerit alinbie q̄ est profectio alchirem medie: et qd̄ promittit media perficitur vbi peruenerit alinbie maioris: ergo si processerit via hac non vitabit qz non sit i reuolutione cui nulla est expositio. In coniunctione minoris: est distinctio coniunctionis medie: et in media distinctio coniūctionis maioris. Cū ergo locus fueris i distinctiōe verifica vniuersitatem eius: et non ponas sermonem tuum reuolutionem: quoniam est de

bilioris expositionis.

Expositio addita. Vltres per diuisiones expositionē vniuersalem. Quoniam maior annunciat summas: que non excusant nisi exponantur. Et fm hoc cadit reuolutio anni distinctuens summas que sunt i nativitate. Et plurimū iuueniunt i hoc est qz eius qd̄ promittit coniunctio minoris: non est vtilitas nisi vsqz ad illud ad quod peruenit ex coniūctiōe media. Et similr eius qd̄ promittit coniunctio media non ē vtilitas nisi vsqz ad illud quod prouenerit ex coniūctione maiore. Nam sermo quando currit hoc cursu seruatur ab hoc vt sit relatiuus cui non sit expositio: neque in quo sit declaratio.

Verbum. 65. considerationis ad verum iudicium proferendum in qualibet questione.

Postqz fortitudo significatoris interrogatiōis fixa fuerit vltres manifesta. Aspice fortitudinē ei⁹ i ascendente reuolutiōis eiusdē āni. Et i ascendente alchirē minoris: Et i signo ad qd̄ p̄uēit alinbie. i. p̄fecto i illo āno: et p̄ fortitudinē eius i his oibz et debilitatē: perunt iudicio signorum.

Subtiles astrologi qñ sciebāt fortitudinem planete i interrogatione ex fortitudine eius super ascendens et receptione dispositionis ex locis laudabilibus in interrogatione non sufficiebat eis donec aspicerent esse eiusdē plāte in his que commemorauit pytholomeus partem aliquā et si inuenirent illi aliquam preponebatur omnibus alijs planetis. Et erat qui loquebatur secundum illum securus qz iudicium suum esset verum et ratum. Si vero vacuus ēet significatione ab his: minuebant astrologi de significatione eius secundum quantitatem qua carebat istis partibz et ponebāt dominos istorū locorū participatores vel participantēs cum illo. Et vidi calitam filiū aluelit qui ponebat significatorem in omni interrogatione nō alium preter dñm cōiūctiōis vel preuētiōis i qua erat si esset ei dominum vel dignitas i ascendente: et faciebat eum participē cum domino istius interrogationis: et si inueniret illum dominū cōiūctiōis vel preuentionis in angulo non participabitur cum eo aliquis. Et hic erat valde veridicus in dā dia iudicio.

Verbum. 66. in natura si gnificatione mortis: scitatis quoqz vel alterius accidentis algebutar scilicet profectiōe: et diuisione.

Non abscondas p̄ directionē solā nisi p̄plete donatiōes significatorū fuerit: et significat verā eē directionem per hoc ad quod peruenit alinbie nativitatis.

Intendit cum dixerimus gradum ascendentiū nativitatis ad vnumquemqz gradum annum: et peruenerit ad malum: Non debemus per ipsū solū significare mortem nati sine directione bileg et alcohoden. Et si contenerint ad id qd̄ peruenierint vtreqz directiones qz perfecta sint bonorum annorum non erit in morte eius dubietas. Sin autem nō abscondas per illum alinbie potest intelligi pro profectiōe etiam p̄ diuisione scilicet per algebutar. Et sic quādo profectio vel diuisionis algebutar conuenit i bono vel malo cum directione grad⁹ ascendēti: tūc accidet nato illud i quo conueniūt. qm̄ ista tria significat eē scitatis i egritudinibz nati: et hoc est qd̄ dicit.

Verbum. 67. de ignitiōe origis alicui⁹ nati ante iudiciū ad vitandum errorem.

Remoue in oī iudicio scōbz qz non poterit accipere nat⁹ totā formā agentis. i. stelle.

Centiloquium

Intendit q̄ cum viderimus in natiuitatibus vel interrogationibus prosperitatem: aspiciamus ad receptorem eius qui est natus vel dominus interrogationis: et non indice musei perfectionem significationis: donec sciamus originem eius: et erit diuisio inter illum et alium: scilicet inter natū et natū qui magis erit idoneus: ad suscipiendū illi⁹ propinquitatem p̄ genus et nobilitatem vt in. i. 7. verbo huius libri: et iam reiteraui hoc in alio p̄ se in expositione v̄borum huius libri qd̄ sufficit.

Verbum. 68. de impedimento membrorum officialium et aliarum egritudinum.

Cum fuerit malus orientalis significabit ipe dimētum. Et cū fuerit occidentalis: egritudines.

Ponit differentiam inter impedimētū et egritudines: q̄ impedimenta sunt a gemina mēbrorū de quibus nō confidimus q̄ possint reuerti ad p̄prium actū: vt est cecitas surditas: et claudicatio. Egritudines dicuntur q̄ egrediunt mēbra a temperamēto et p̄prio officio rei naturalis et non de speramus q̄ reuertant ad id in quo erant. Et dixit q̄ malus q̄ impedierit aliqd̄ mēbrū et fuerit orientalis: destruit illud penitus. Cū vero impedierit: et ille occidentalis: erit effectus eius minor q̄ orientalis.

Verbum. 69. de amissione oculorum.

Cum fuerit luna in oppositiōe solis mixta stellis nebulosis vel induta eis: significat morbos in separabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna et in angulo: et vtrūq̄ mali. s. saturnus et mars ante solem ascendentes: et illi. s. sol et luna oppositi perdet natus vtrūq̄ oculum.

Mains impedimētum in duobus luminaribus ē: cū fuerint duo mali ascendentes ante solē et post lunam et vnus sit in oppositiōe alterius. s. sol in oppositiōe alterius et e conuerso. Et sol significat oculū dextrū: luna vero sinistrū. Et ieuabile est quin natus amittat vtrūq̄ oculū: cū fuerit significator i eius natiuitate hoc mō. Stelle veronebulose sūt be arborale: caput geminorū: et locus in quo cadit aqua quā fundit aquarius: et gutte leonis et alie q̄ q̄ mixte sūt nō lucēt.

Verbum. 70. super egritudines corporis longas: p̄ malū aspectū planetarū ad lunā in natiuitate.

Epilēntici sunt in quorum natiuitatibus luna non complectitur mercurio: vel nō aspiciat: nec vnus ex illis complectitur ascendenti et cū hoc sit saturnus in natiuitatibus diurnis in angulo: et mars in natiuitatibus noctis. Amentes autē sunt eodem modo vel maniaci vel demoniaci preter q̄ saturnus sit in angulis in natiuitatibus nocturnis: et mars in diurnis: et p̄prie si sit angul⁹ cācer v̄l virgo aut piscis in quo fuerit mars.

Conenerunt sapientes astrologi q̄ luna sit quasi corpus: et planeta q̄ aspiciat illā quasi virtutes q̄ apparēt in illo s̄m naturā planete aspiciētis. Ergo cū non fuerit iter lunā et mercuriū aspectus nec alter eorū aspexerit ascendēs: indicat q̄ natus non habeat vires agendi id qd̄ eius sit: et erit multe obliuionis. Sed cum non aspexerit vnus eorū ascendens: nec alter aspexerit alterū: erit nat⁹ demens. Si vero fuerit infortuna in angulo: erit fatuus vel epilēticus. Cancer vero iouis: virgo mercurij: piscis veneris: sunt exaltatiōes fortunarū mercurij: q̄ cū ipedita fuerit: et fuerit anguli in natiuitate: amittet natus noticiā suā vel discretione. Et erit amēs: vel demoniacus.

Verbum. 71. in moribus masculinis vel femininis nati.

In natiuitatibus virorum cum fuerint duo lu

minaria in signo masculino: actus eorum erunt naturales. Et femine immoderate erunt in esse suo innaturaliter. Et eodem modo mars et venus: erunt coitus vt diximus: et cum fuerint orientales be due stelle auxiliantur super masculinitatem. Et cum fuerint occidentales auxiliantur super feminitatem. Saturnus addit inimicitiam. Mercurius auxiliatur super impetum delectationum. Et scd̄ hunc modū conferunt in contrarijs eorū. s. q̄ modo dixi.

Luminaria cū fuerint in natiuitatibus viri in duobus signis masculinis et in duabus quartis masculinis: vel in eadē q̄ta masculina: opabit vir oia que ad viros pertinent. Et cū fuerint loca luminarium feminina in natiuitate viri esse minabitur natura eius: et erit desiderium eius femininum: nec poterit lachrymas suas cohibere vel retinere. Et cum oia loca luminarium fuerint masculina in natiuitate feminarū: apparebunt actus earū similes viribus: et non subigabunt hominibus. Cūq̄ fuerit mars et venus in signis masculinis: significabūt q̄ modus coeundi dñi natiuitatis: sit s̄m naturam. Et si fuerint orientales: significabunt q̄ ipe spnat in mulieribus p̄pter multā masculinitatem: et coeat cum pueris. Et si fuerint in signis femininis: et aspexerit eos saturnus: et ipi occultantes: eius coitus erit innaturalis. Et forsitan preteribit illud donec roget vt agant cū illo: quia tunc effemiabitur: et hoc p̄pter saturnū. Et si fuerit femina: locus vero martis et veneris masculinus: et ipi orientales: fugiet viros et odiosus erit ei coitus virorum et eligeret fricare puellas. Si vero fuerit locus martis et veneris femininus: et ipi occidentales: diligit virorum coitus: et erit mod⁹ eius naturalis. Si vero fuerit iuppiter in loco martis erit coitus viri ac mulieris secundum leges. Et si mars solus presuerit non aspiciens iouem: erunt quamplures coitus eorū nō s̄m p̄cepta legis.

Verbum. 72. radiciū sniarū in iudicijs.

Ex dominis triplicitatis ascendētis probatur nutritio. Et ex dominis triplicitatis domini nauba scilicet temporis luminarium: scimus victum nati: vel esse vire.

Probo. narrat nobis in hoc li. canonū radices sniarum in iudicijs astronomie. Eaz vō ramora ecitat in lib. q̄to alabra. Prima vero intentio obseruatorum nutritiōis ē: vt aspiciat dñm triplicitatis: ascendētis natiuitatis: quatenus sciāt fortitudinē eius per esse suum in aliquo angulorum vt sit liber a malis planetis. Et addit in hoc loco fortitudinē bonorum in ascendēte: et alia multa que munerant astrologi in nutritiōe. Anni nutritiōis sunt quattuor et dñi triplicitatis sunt tres. disponit ergo vnusquisq̄ vnum annum et tertiā partē anni. Probo. fecit etiā in hoc mentidē illius: q̄ si non fuerit non p̄ficiemus cum alia re i ipōnā si ista que ponit p̄bo. defuerit in natiuitate nulla alia posse p̄desse: et si videant posse viuare. Et similiter itelligo in oī eo quod dicit in hoc recto libro. Et ideo hoc quod dicit in hoc li. toto: radices dicunt: et ea q̄ ipe dicit in alabra: et etiā que alij dixerunt in suis libris rami dñi. Et sic si ista defuerint: ille non p̄osunt in ipso. s. nutritiō: quāuis alia addant in tempore et dent prosperitatem in nutritione preter dominos triplicitatis ascendētis videtur in libro natiuitatum. Similiter et in victu: si dominus anauba in natiuitate. hoc est sol in die: et luna in nocte: si fuerit in angulis aut in locis in quibus possunt esse albyleg. Bra dus etiam ascendētis in coniunctione: et pars fortunę in preuentione: Quicunq̄ eorum fuerit dominus neuba scilicet sol in die: et luna in nocte: alius gradus

ascendentis in coniunctione et gradus partis fortune in pre-
tentione. Et si sol et luna non fuerit byleg: quilibet istorum
dicitur neuba: ex dominis triplicitatis unius eorum operan-
dum erit. Si dominus triplicitatis eius prius saluus fuerit:
significabit bonitatem victus in prima tertia vite. Et secun-
dus significat quod erit post illam usque ad secundam tertiam
vite. Tertius autem quod remanet denicta. Sunt etiam quidam
qui aliunde victus bonitatem attribuunt: ex bonitate secu-
de et eius domino ex parte fortune et eius domo. Sed iro-
dixit quod erat fortius in bonitate per oibus alijs.
¶ Uerbum. 73. i. qualitate mortis nati.

or *alysol* Cum fuerit corporaliter mars iunctus capiti al-
gol. s. stella que est in tauro: et non aspererit fortuna
gradum abscindentem nec fuerit in quarto et dominus
anaba luminariis oppositus fuerit marti: vel in
eius quarto aspectu: nati truncabitur caput. Quod
si fuerit luminare in medio celi: suspendetur. Et si fue-
rint mali aspicientes se a gemini et a pisce abscide-
tur eius manus et pedes.

¶ Ita recitauit nobis ptho. quod cum fuerit mars iunctus capiti
algol corporaliter in natiuitate hominis: paret caput. Sed adiunxit
quoddam per quod eius prouidentia maxime fore deprehenditur. At enim
illud quod significat bonam mortem. s. quod aspiciat fortuna gra-
dum abscindentem. i. occidendum. Et ut sit fortuna i. s. Quia hec est
astrologos remouet mala morte. Et si fuerit hec morietur
natus ex morbo calido existente in capite in lecto suo. i. si ut
diximus quod fortuna sit in gradu interficiende vel. s. Audiuimus
dem a quodam qui vocabatur feualet: filius accelis: filius fortis
legi: quod ebraamal vocabatur quod fuerat concede filio aali: valde
animoso in mari vel in nauigando: quod uellet ingredi tibus: ni-
mis tumultuosus: ventis undas exagitatus: cum illum icre-
passet dixit illi: non timeo tibi mortem in mari. Iuppiter enim
fuit in natiuitate mea in domo mortis et orientalis: quod phibz mi-
bi mortem iussu dei omnipotentis. Et vidi. quod illi in lecto suo mori.
Accidit et ut quod seruus ostenderet mihi natiuitatem filij
dñi sui: et inueni sol in medio celi: et ipse erat dominus anaba albi-
leg. s. sol erat ylegi: et martem in quarto aspectu eius. s. ascendens:
saturnum et in angulo terre: cuius ascendens piscis: unde exierit: di-
stuli iudicii dices: os ut antequam iudicem compleant dies nati-
tatis. Creuit autem puer: et cum valde follicitaretur circa inuestigatio-
nem moris suorum: Nil audiui unde sibi timeret truncationem manu-
um ac pedum et infurcationem: cum ceteri veredus mansueti. Cum
puerisset ad. 30. annu ingressi sunt quidam domum eius fugientes: eo quod
accusati essent super illum dolo quod perat ubi in egypto: et dñbess
fuit in domo illa: et ipse cum illis amisit manus et pedes: et infurca-
tus est: ego vidi illum absque manibus et pedibus et infurcatum
hec omnia induxi ad confirmanda verba ptho.

¶ Uerbum. 74. i. significatio cicatricis future nato.

Cum fuerit mars in ascendente: erit in facie vel
capite nati signum.

Mars est principalis causa vulnerum et cicatricum. Caput vero totum est
ascendens cuius per faciem: non mireris: si fuerit signum in facie.

¶ Uerbum. 75. in combustionem nati.

Cum mars coniunctus fuerit cum domino ascendente
corporaliter leone: et non fuerit marti in ascen-
dente aliqua dignitas nec fuerit in. viij. fortia: na-
tus ille cremabitur.

Leo est signum calidum et siccum quo nullum calidum est eius tripli-
citate. Cum fuerit corporaliter mars cum domino ascendente natiuitas
in leone significat: quod accidet nato peius quam impedimentum
a ferro: et ignis et b. augebit per b. quod mars non beat dignita-

tem in gradu ascendente. Quod si haberet ibi aliquid preterit minueret de
malicia sua: sicut minuit malicia amici perfidit erga notum suum.
Quod cum mars habet dignitatem in ascendente cognoscit natum: et remo-
uet ptho. fortunam ab octauo per b. quod dixi in verbo primo misso.

¶ Uerbum. 76. i. signum diuersorum peccatorum et mortis nati.

Cum fuerit saturnus in medio celi: et ille cuius
fuerit anaba solis vel lune in oppositioe eius: et
quartus signum siccum fuerit: morietur natus ex rui-
na vel rebus poderosis super ipsas cadentibus. Et
si humidum fuerit submergetur. Quod si fuerit ad
formam hominis signum quartum strangulabitur: vel ba-
culis cecus morietur nisi fortuna fuerit in. viij. sic
enim fient que diximus: sed non morietur inde.

Ruia est ex accidentibus saturni cum fuerit super terram. s. in medio
celi et fuerit ylegi: ille cuius fuerit anaba sub illo: et quartum signum
siccum. Et si humidum fuerit: submergetur. Sed ptho. remonet
in hoc utile quoddam: et dixit quod destruit mortem malam: et b. cum fue-
rit fortuna i. s. accidet enim qui diximus: sed non morietur.

¶ Uerbum. 77. super esse corporis et alteratione personis eius: agi-
litate: hilaritate quoque et amissione.

Dirige gradum ascendentem: accidentibus cor-
poris et gradum partis fortune substantie eius:
gradum vero lune ad esse corporis cum anima:
et gradum solis potestati principum eius: gra-
dum autem medij celi illis in quibus operatur ad
vnum quencumque gradum annum.

Hoc verbum et si planum sit ut apparet: tamen reddit nos dubi-
os in gradu ascendente et gradu lune. Per gradum. n. ascendente
scimus de esse corporis alterationes et complexiones eius: sed quod renoua-
bitur super eam ex morbis et sanitatibus. Et dirigemus gradum lune
ad id quod erit corpori ex hilaritate et agilitate: et quod sit obediens
aie: et agatur ea quod pertinet ad animam. Directio vero partis fortune ad
id quod accret vel amittet. Et dirigemus gradum solis potestati
vel dignitati quam habet a principe vel rege suo in bono vel ma-
lo: quod si obuianerit fortune gradum solis vel radus eius: augebit
honor eius erga dominum suum. Si vero malo vel radus eius: minuet
honor eius. Et directio gradus medij celi non fit ita. quia dire-
ctio solis est tibi: et omnibus illis qui dñant tibi. Directio vero medij
celi fit tibi et omnibus illis qui dñant: et directio est sicut diximus
quod cum fuerit in medio celo: diriges per ascensiones circuli dire-
cti: quoniam fuerit in ascendente: per ascensiones regionis tue. Quod vero
non fuerit in aliquo istorum: per ascensiones istarum duarum ascensionum
gradum quoque medij celi ad illud in quo ipse exercet ex opib-
us. gradum solis dirige dignitati quam habet a rege suo: hec
sunt in ultimo capitulo libri alabza.

¶ Uerbum septuagesimum octauum i. significatio preterite quam puer
nit ad locum in quo promiserit aliquid in natiuitate.

Nil opatur planeta in loco in quo nil promiserit:
nec in loco ad quem non puenit natiuitas.

Indocti astrologi suspicabant quod malus cum fuerit in ascen-
dente vel in medio celi sine in quolibet loco natiuitatis vel si-
gure faciat malum: et bonus est bonus. Sed obseruandum est in na-
tiuitate quod in reuolutione et interrogatione. Si planeta promiserit bo-
num vel malum in initio natiuitatis illius: vel reuolutionis anni: vel in
terrogatione: perficiet illud cum coniungatur illi: aut aspererit illud.
et si puenit ad locum in quo non fuerit eius aspectus in initio eius:
dem loci: non apparebit locus eius in illo. Cum puenit planeta
ad aliquem gradum per directionem dabit secundum nomen suum: siue fuerit
bonus vel malus. Item preterite in natiuitate quod in reuolutione pro-
mittitur aliquid in locis ubi fuerat in principio vel aspererat. Sed in locis
in quibus non fuerat: vel in locis qui non aspererat in locis natiuitatis vel
reuolutionis vel interrogationis: nil promittitur. Ergo. cum pla-

Centiloquium

neta fuerit in his locis corporat. .f. que non aspiciet i pzi
cipio et cu hoc non fuerit i locis in quib⁹ puenit ei⁹ directio
vel directio gradus ascendens natiuitatis: vel alicuius al
terius qui dirigitur nil operatur.

Uerbu. 79. in significatione natiuitatis illius qui destru
et substantiam regis.

**Cum fuerit mars i. xi. fueritq³ eius significatio
fortis in ascendente: dñs natiuitatis fidelis erit
principi suo vel regi.**

Domus. ii. scda est a domo regia. Et est domus substantie
eius. Cumq³ fuerit in illa mars: significat: q³ ca amissionis ei⁹
substantie erit aliquis q³ fuerit ex natura martis. Si itaq³ fue
rit mars in ascendente aliqd³ testimoniū: significat q³ dñs
natiuitatis. .f. natus erit occasio illius amissionis.

Uerbum. 80. in significatione turpitudinis coitus nati.

**Cum venus incorporabit saturno in natiuita
te: fueritq³ eidem in. vii. dignitas: erit natus im
mundi coitus. Et hoc modo confert in alijs do
mibus et in coniunctionibus vniuscuiusq³ pte:
cuiuslibet duorum malorum.**

**Venus est principalis causa coitus: et precipue cu prefue
rit septime: q³ est domus coniugij. Cum ergo iuncta fuerit cor
poraliter saturno: incitabit natum vt preferat stuprū poste
riorem anteriori et in excitatione spermatis cum manu. Sz
si fuerit saturnus orientalis: diliget cōfricationem cu pue
ris: et preponet nigros albis et flauis. Qd si fuerit in fortunū
ex incorporatiōe martis: significabit q³ nō sit zelotipus: et q³
coeat cu plurib⁹ pueris: q³ et coeant cum illo et cu vxore ei⁹.
et pueniet vt fornicet⁹ cu ppris filijs: et agar cu eis cōtra le
ge: et cetera q³ ptiñt ad imūditia: et erit legis puaricator.**

Uerbu. 81. in significatione finis temporis rerū.

**Hoc accipiuntur ex. vii. partibus vel. vii. mo
dis. Primo qd est inter vtrosq³ significatores.
Scdo qd est inter eos. .f. aspectu et similitudie
in figura. Tertio vt pueniat vn⁹ eoz ad locū al
terius. Quarto qd est inter vnum ex illis et locū
in quo est natura rei quesite: vt si questio fuerit
de vxore primam querent: vii. rei quesite. Qui
to id quod proneniet ex dono planete post aug
mentū vel subtractionē. Sexto: mutatio figure si
gnificatoris rei cum directione: et orientalitas et
q³ huic simile fuerit. Septimo cum peruenerit
plta ad locū q³ cōcordat illi p naturam.**

**Per tpa intēdit tpa intentionum interrogationū et icepti
onum. Quia pmiū ē vt accipias qd ē inter vtrosq³ significa
tores ex gradibus. Et verte eos i dies et i partes tēpoz. Se
cūdo vt dñs ascēdētis eat ad coniunctiones dñi rei qsite.
sed perfectio eius erit cu pfecta fuerit cōiunctio: et hec ē p
fectio figure. Tertio vt sciam⁹: quādo peruenerit dominus
ascendentis ad locū rei: vel dominus rei ad gradum ascen
dentes ex gradibus: erūtq³ dies vel alie partes temporis.
Quarto qd est iter vnū ex illis et locum interrogationis p mo
tum eius fm q³ puenit ad illū in diebus et horis et non per
numerū gradū: sicut in tertia. Vide itaq³ i quot dieb⁹ ibit
dñs ascēdētis: vel dñs dom⁹ rei ad ipam domū rei. Quin
to vt aspicias qd valeat suscipere dñs interrogationis ex do
no. .f. tps. 7. sicut aspiciē alcohoden in natiuitate qd det de
annis: et post aspicias qd addēt vel minuant boni vel mali
planete p aspectū et qd remaneat ei post augmentū vel di
minutionem planetarū. Ita aspiciē in qualibet interrogati
one almutaq³ quid habeat dare ex tempore. Et postea quid**

remaneat ei post augmentum et diminutionem bonorum
et malorum planetarū. Aspiciāt nāq³ qd addant vel minuant
boni vel mali planete p aspectū: et remanebit sicut dñi alco
hoden: et erit hoc finis tps. Sexto vt significatores signifi
cet aliqd i re quesita: et q³ forte erit retrogradus: nō poterit
pficere qd pmittebat donec dirigat⁹: et erit hoc fm qsite
temporis retrogradatiōis et stationis secunde. Silt si cōbu
sus fuerit: expectāndus est donec sit oriētalis. Septimo si
cut cu non apparuerint significatores i itinere pp discordi
am significatorū: eo q³ vn⁹ testificet iter et nō alter. Et cum
fuerit mas i parte q³ auxiliet itineri: vel in domo itineris:
incitabit viam. Vel septimo vt appareāt significatores in
itinere et sint equales: et eat mars ad. 4. cadentes aut ad do
mum itineris incitabit illud: nec ē illd temp⁹ pter hoc. Dec
isa est melior predicta. Et sicut dixi de itinere ita intellige
in alijs questionibus. 7. pro vnoquoq³ gradu: qui sunt iter
dominum ascendens: et domum rei. vel econuerso: et pone
diem vel alia tempora: et non sunt alia pter hec. 7.

Uerbum. 82. in quibus significationibus nō sit iudicādū.

**Cum equales fuerint significatores in re aliq³
et in eius contrario. .f. q³ tot sunt significatores
fortes qui negant: quot qui concedunt: et eque
fortes. Aspicie ascendens coniunctionis vel pre
uentionis: q³ si ibi equales fuerint: non festines
dare iudicium.**

**Inspiciētes astrologi i oi interrogatione iudicabāt semp
hoc qd eis pmiū occurrebat: ide sepius i errorē cadebāt: ve
rū in hac arte discutiūt pti: significatores fortitudines: et cor
dantiū interrogationi: et illi discordantiū. Postmodū iudicāt p
fortiore: qd vt lucidius clarescat sub exēplo ponamus. Qui
dam interrogauit nos de itinere qd volebat agere: inueni
musq³ significatores interrogatis: et significatores itineris i
ter quartū et septimū: et significabat morā vl stationem. In
uenimus et significatores interrogantis euntē ad cōiunctōes
significatoris itineris: et ex hoc significantimus iter. Erat. n.
saturnus i tertio ab ascēdēte: et hoc iudicabat stationē. Opor
tuit itaq³ priusq³ loqueremur i hoc discutere oēs significa
tores stationis itineris: q³ si equales fuerint: nō iudicabim⁹:
sed si vnus fuerit alteri fortior: p illū iudicabim⁹. Inde ait
ptho. cu equales fuerint significatores: obfua significatores
diuiciōis vl puetionis dñantē i ei⁹ ascēdēte: et fac cu illo sic
cu dño interrogationis: quē si iueneris fm eē et modū pcorā
tiū: nō iudicabim⁹: ide: sz differem⁹ dōec iteret interrogatōes.**

**Uerbu octuagesimū tertiu i significatione eoz q³ accidit
per horam adeptionis: etiā que accidit per horā itronizati
onis: id est per ascendens.**

**Hora adeptionis dignitatis ē ei quod erit iter
illum et principē ei⁹. Hora vtro itronizatōis ei⁹
est modus eius in opere suo.**

**Conuenerūt astrologi q³ hora adeptōis sit ei q³ adipiscit⁹:
et ei q³ pest illi. Et hora itronizatōis ei⁹ ē ei q³ adept⁹: et q³ sūt
sub illo. Et hec ē diuersitas ppter distantia loci in quo mo
rat q³ adipiscitur et q³ dat. Res autem in hoc adeo patet q³
nō eget expōne. Hora itronizatōis ē illa q³ aliq³ ponitur i
dignitate vl officio. Cū qs dat honore alicui: p ascēdēs ipi⁹
hore videmus qd est inter dantem et accipientem. i. vtrum
in bona hora pet ei. Hora vero que itronizatur: ascēdēs
indicat quid accidit ei in dignitate illa.**

**Uerbum octuagesimū quartum de eo qd accidit super
res itronizati in officio vel dignitate.**

**Cum fuerit dñs ascēdētis itronizatōis ali
cuius. .f. officij alicuius dignitatis mars: et ipse**

i secunda domo vñ comixtus dño secunde destru
et substantia eorū qb⁹ pest p̄cipue si fuerit domi
nus secunde iuppiter.

Secunda ab ascēdēte hora adeptōis dignitatis ē domus
substantie eorū qb⁹ pest: Cūqz fuerit mars i illa: ⁊ ipe dñs
ascēdētis significat qd rapiet substantiā eorū ⁊ malū eē eorū
cū illo: Cūqz p̄fuerit iuppiter domui secunde erit opus mar
tis i illa plusquā si p̄fuerit illi saturn⁹ qz i alys cū p̄fuerit lo
co tuebit eū locū. ⁊ expellet ab illo et repugnabit i pediēte
Iuppiter aut recedit a iurgys: ⁊ largit̄ exigētī ab illo nec
sustinet nequitias vt tueatur res suas: Et ideo in hoc loco
viliores sūt mali.

Uerbū. 85. i substantia itronizati vel plati in qualitate ex
p̄sarū eius vel acquisitionis.

Cū comiserit vel pulsauerit dñs ascēdētis do
mino scde dispositionē ex eē laudabili cōsumet
vñ expēdet villicus vel p̄fectus mlti: Si vero
fuerit ex illaudabili amittet. Cūqz comiserit do
minus scde dñs ascēdētis dispositionē lucrabit.
Qd si fuerit ex eē laudabili: erit ex propria volū
tate ppli. Si vero ex illaudabili erit cōtra velle
populi ⁊ cum eius ira.

Pytho. ponit ascēdēs ⁊ secūdū i p̄misso verbo pplō: ⁊ eius
substantie. Et i hoc docet nos significationē eorū. i. ascēden
tis ⁊ secūdū sup p̄fectionē: ⁊ ei⁹ substantiā: vñ adducūt i erro
rē illos qb⁹ occulta ē scia nārū: ⁊ ascēdēs itronizatiōis pre
fecti significat ipm p̄fectū. Scda vero significat pplm: ⁊ eius
substantiā: ⁊ oē cui pest princeps: Et nō ē aliqua dubietas: si
fuerit mars domin⁹ ascēdētis cū p̄te nō ifortunēt dignita
tes suas qui disp̄gat ⁊ ipediāt q̄quid ē i secūda ex reb⁹ alio
rū ⁊ saluabit qd ē ascēdētis: cui ipe pest: ⁊ hoc mō soluitur
error: qui bētur ex verbo p̄misso. Qd vero iquit i hoc ver
bo: Notū ē. qz cōmissio dispōnis dñi ascēdētis dño secūde
ex eē laudabili: ⁊ vt eat ad cōiunctionē suā: ex sextili vel
trio aspectu significat qd p̄fect⁹ expēdet multū ex ppriavolū
tate. Sed si fuerit cōiunctio ex eē illaudabili: hoc ē ex q̄r
to aspectu vel opposito significabit amissionē nō ex ppria
volūtate. Cūqz dñs secūde iuerit ad cōiunctionē domini
ascēdētis ex sextili vel trio aspectu lucrabit bono aio illo
rū a quib⁹ suscipit. Qd si cōiunct⁹ fuerit dñs secūdū cū dño
ascēdētis ex quarto vel opposito sic lucrabit ex raptu con
tra donatiū velle qz p vi.

Uerbū. 86. in quattuor planetis per quos fit incremē
tum ⁊ destructio ⁊ tribus per quos habent mores indiui
duorum.

Sol est origo virtutis vīral̄ q̄ ē cordis. Luna
ē origo virtutis nālis epatis. Saturnus origo
virtutis receptiue. Iuppiter virtutis crescētis:
⁊ vegetātis. Mercurius virtutis imaginātis fā
tastice: ⁊ cogitātis. Mars virtutis irascibilis:
⁊ attraciue. Venus virtutis cōcupiscibilis: ⁊
appetitiue. Iō Mercurius Mars Venus i
naritate significant mores nati ⁊ magisteria.

Philosophi conuenerunt in hoc quod indiuidua suscipi
entia effectum et destructionem: sunt rami harum radicū
vel secundum quantitatem operationis eorum in fortitu
dine ⁊ debilitate vel operatione. vt indiuidua rami: ter
re: ⁊ aque: ignis quoqz ⁊ aeris. Et incrementum horū
indiuiduorum: ⁊ detrimentum fit ex virtutibus illorum
secundum eorum commixtionem in fortitudine. Mo
res quippe omnes qui sunt: largitas: auaritia: veritas mē

daciū: fidelitas: ⁊ infidelitas: ⁊ his similia fiūt ex cōmixtio
ne morum horum trium. Ex esse horum triū planetarum
martis: veneris: ⁊ mercurij. Et similiter magisteria. Et iaz
cōmemorauimus hoc totū sufficienter in alio libro extra:
bunc. Intentio capituli ē: qz p̄ quatuor planetas. i. solem: ⁊ lu
nam: saturnum: ⁊ iouem: fit incrementum ⁊ destructio ois
indiuidui aialis. ⁊ per tres reliquos planetas: i. per martē:
venerem: ⁊ mercurium: habētur mores nati.

Uerbū. 87. i distōe mēsu ⁊ reuolutōe ani vsqz ad ascēis.

Tempus mutatiōis signorū i reuolutōe ex parte
signi p̄fectionis sunt. xvij. dies. ⁊ due hore: ⁊
xviij. minuta vñ⁹ hore fere. Ex pte autē ascen
dētis emisperio. i. in oriente. xvij. dies: ⁊ qnta
diei fere: mensis vero solaris est a mutatione so
lis de gradu in quo fuerit natiuitas i gradu sibi
confinilem in signo altero.

Vult ostēdere nobis hoc: quot dies: notādū ē qd signorū
p̄sit ab ascēdēte p̄fectionis: ⁊ ab ascendente obfuoato ad
reuolutionem. Et que sūt p̄cta gradus solis in alijs mensi
bus solaribus ppe vitatē: ⁊ qd signū i quo cepit annus sola
ris: quē. i. reuoluim⁹ i ascēdēte: erit scd⁹ ab illo. i. quo ince
pit annus transactus. Et est vt dirigam⁹ ab initio signi vsqz
ad finē eiusdē: ⁊ plebūt i āno solari. i. signa in qb⁹ muta
bit nat⁹: ⁊ significabit eē illi. Cū ergo diuiserim⁹. 365. dies
⁊ quartā diei p. i. 3. signa exhibūt. 28. dies ⁊ 2. hore: ⁊ 18. mi
n⁹ vñ⁹ hore fere: ⁊ min⁹. ⁊ hoc est tps i quo morabit p̄fectio
i vno quoqz signo: donec mouet ab illo ad signū qd succe
dit illō: vñ mēsis p̄fectionis. Qd aut ex pte ascēdētis
est hora reuolutōis eius est. Qm annis qui est ex. 368. die
bus ⁊ quartā diei fere: cū distributus fuerit p. i. 3. signa: ⁊ de
cimā vñis signi fere: a minuto ascēdētis obfuoato i reuo
lutione vsqz ad ascendens in quo incepit annus sequēs. Ac
cident vnicuiqz signo. 28. dies ⁊ qnta diei fere. Tempora qui
dem mensis solaris sunt vñeris. Et sunt ab ingressu solis i
minutū i quo fuerit hora natiuitatis: vsqz quo pueniat ad si
mile illi i scdo signo ab illo. ⁊ vñiscuiusqz istay partiū p
prietatē patefecim⁹ iā i libris nostris iudiciorum.

Uerbū. 88. i directōe ptis fortūe i annorū reuolutōe.

Cū voluerimus dirigere partē fortūe i aliquo
annorū reuolutōis: accipiem⁹ a loco solis in lo
cū lune in natiuitate: ⁊ prouiciem⁹ a gradu ascē
dente anni reuolutionis.

Pytho. eiusdē verbi sciam collegit i hoc verbo: ita qd non
os nos q̄qz addere i suo verbo. Jā ē commemorauit hoc
dorothius: ⁊ vocauit eā p̄te lūe. Vñ rep̄bndūt eū quidaz:
ignorātes ei⁹ intentōes. S; B ē dirigere p̄te fortūe i anno re
uolutionis ad fortunas ⁊ ifortunas: necnō ad eorū radios.

Uerbū. 89. de inuentione domus patruorum ⁊ dom⁹
filiorum ⁊ fratrum.

Esse ania. vij. ⁊ esse patruorum a. vi. ⁊ hoc
modo in ceteris.

Intendit cum quarta sit domus patruz: ⁊ est septima do
mus auozum: tertia vero cū sit dom⁹ fratruz: erit tertia do
mus a domo fratrum: que est sexta domus patruorum: ⁊ si
militer significabit filios fratrum. 7. quia est quinta dom⁹
a domo fratrum.

Uerbū. 90. in cognitione sube rei occulte.

Cum aspererit significator ascendens: erit ge
nus rei occulte ex substantia ascendētis. Si ve
ro nō aspererit ascendens: erit genus ex substan
tia loci significatoris: ⁊ dñs hore significabit co

Reuolutio

Q

notk
S
mgt Janbly ob afffili
mab pum
figt
dorothij

long
hor

Tpa latu

Centiloquium

3. **L**ore rei. **L**ocus autem lune significabit temp⁹
cuius hoc est si fuerit super terram: erit nouum;
si vero sub terra vetus. **A** domino quidem par
tis fortune significabitur tibi longitudo ipsius
7 breuitas. **A** domino vero termini gradus quar
te domus 17 a domino termini gradus medij
celi ab illo scilicet eorum qui fuerit in angulo 17
a domino termini lune natura rei.

Significator que itedit p⁹bo. nō ē lūa: nec ille qui p⁹fue
rit ascēdēti tātū. Sed p⁹ta cui iūgetur fortitudines dignita
tū iascēdēte 7 i locis lūnariis 7 fuerit vacu⁹ cursu. i. nllī
lunc⁹. Et nō cōmiserit dīspōitōnē suā alteri: Qd si forte
ille qui p⁹fuerit ascēdēti: 7 locis alijs q⁹ enūerauerim⁹ iūga
tur alteri: 7 ille itez alteri. Et ille ad que p⁹uēit cōiūctio vl
tima: nō cōiūget alteri erit significator postquā iuenerit eū i
significatōe fortitudo loci sui: 7 fortitudo ē i semetipsa. Be
n⁹ ē substantia ascēdēti si fuerit terreū: erit res occulta ter
rea. vel nascēs de terra. Et erit aquatica: vel ex mari si aq
ticū fuerit factū erit p⁹igne: si fuerit igneū. similr locus
significatoris: **D**omin⁹ at bore: per bore itedit tpa q⁹ sunt
iz i die 7 totidē i nocte. oi die āni. Vidit etiā p⁹bo: q⁹ cū lu
na fuerit sup terrā erit nouū: 7 cū sub terra vet⁹. **A**lyp⁹ su
spicati s⁹ q⁹ cū fuerit significator oriētalis erit nouū: cū fue
rit occidētalis erit vet⁹. 7 fm hūc modū q⁹ erit iter bec lo
ca plāeta qui nō iūgit alteri: sed alter iūgitur ei erit signifi
cator. **S**ignificatio i longo 7 breui. **L**og⁹ ex hoc q⁹ aliquis
accepit vt si accepit aliqd cui⁹ ptes sūt breues 7 clausit i
manu ex vitalibus: vt partē corticis auelane: quozū vnū ē
lōgū aliud breue: **U**bi dixit p⁹bo. de terminis dixit de suis 7
nō de alijs. Et eius nā ē qd significat ei⁹ actio: vel passio est
cū fuerit siccum vel humidū.

Additio.

Uel significatio. sup lōgitudie 7 breuitate eius nō vici
nisi haiz. **A**liū i lōgitudie 7 breuitate sua: de quo accipit il
la ps sicut cū illud qd accipit sit portio parua quā capiat al
ma ex aiali aut palma corticis auelane. Et bec est lōga: 7 bē
curta 7 dūi termini: vult terminos p⁹bo. 7 nō alios. 7 nām ei⁹
semp significat actio vel passio: sicut cum fuerit durū aut
leue in alio molle.

Uerbū. 91. egrotātis sup peiorē significationē eius.

Setrestabilis in significatione egrotantis ē
vt sit significator interrogationis ingredies sub
radios: vel vt sit ps fortune ifortunata.

Cū p⁹ficient i significatore q⁹ d⁹iximus i pcedēti cap. perit
eē egrotātis. s. q⁹ sit d⁹is ascēdēti 7 domin⁹ locorū lūnari
um 7 sol⁹. i. vacu⁹ cursu vt dictū ē i pcedēti cap. **C**ūq⁹ volu
erit cōburi mutatur ad amissionē opis vel actiōis 7 destru
ctionē: Pars vero fortune cū ifortūata fuerit destruet vitā
et nō destruit vita alicui⁹ nec amittit actōes suas nisi qui
preparatur ad mores.

Uerbū. 92. de minutiōe ipedimēti malozū in suo haiz.

Saturnus orientalis egrotantes: mars vero
occidentalis egrotantes minus impedit. 7 hoc
modo erit augmentum p⁹spitatis iouis 7: vene
ris in setempirione et meridie.

Intedit q⁹ ipedimēta malozū minuitur i suo haiz. Et p
spitantes fortūaz augēt i p⁹sua. Et bi q⁹tuor p⁹te hūt q⁹tu
or ptes. **O**ries ē saturni: occis martis: v⁹ b⁹z meridiē iupp⁹
septētrionē: **C**ū iuenerim⁹ p⁹stā hāz p⁹riū i ascēdēte egrotā
tis i illa parte: vel in loco alio cui p⁹stet: minuet malum de
impedimento suo 7 augebit fortunam 7 prosperitatem
sui esse: mars minuit malitiam: cum est occidentalis: satur

nus vero cum est orientalis.

Uerbū. 93. vt obseruemus primā cōiūctionē regū. de in
de eē diūctōis 7 cōferre simul ne errem⁹ i iudicio.

Non p⁹sumas assimilare figuras an⁹ sciaz an⁹
similationis positorū: q⁹ regna. i. significatiōes
regnozū mutantur vl variant in omni cōiūcti
one: 7 cum certificaueris ordines: dabis regi 7
illis quibus p⁹est: qd debetur illis in vno quo
q⁹ tēpore: 7 saluus eris ab errore.

Intedit q⁹ cū p⁹les astrologi e⁹stāt i collatōe eē regū: 7 solis
solūmodo eē diuitū 7 nobilium. **P**er iouem tū: 7 per alias
stellas erraticas in collatione malozū: significabant altera
tionem regum fm alterationem figurarum vel fortunariū
illozū planetarū. **P**remittunt quoq⁹ mutationes rei. i. q⁹
sit p⁹ aliqū planetaz vnū post alijs: 7 opari p⁹termittēbant
fm naturā ipsius. **C**uius rei exemplū: q⁹ mutātū ē regnum
ad martē: alterabitur itaq⁹ esse regni in tpe ipi⁹ fm altera
tionē eius: 7 mutātū est opus solis vl diminutū: 7 q⁹ ab
alijs signatū est i esse regū p⁹ter martē. **I**ncitauit itaq⁹ nos
p⁹bo. vt obseruem⁹ regna. i. q⁹ nos debem⁹ obseruare p⁹mā
cōiūctionē q⁹ significauit regnū: deinde oēm cōiūctionē
7 cōferre vel assimilare sūt: sic non errabim⁹. 7 ea p⁹q⁹ sur
rexit. i. planetas p⁹ quos surrexit regnū: necnō 7 illa quibus
pest rex: 7 qui elegerunt. i. ciues: vt sollicitemur i obseruati
one motuū eoz. i. ciuiū. 7 in oppōne vnus cuiusq⁹ rei. i. stel
le in loco suo. i. in figura cōiūctionis: q⁹ astrologus qui hoc
postposuerit: errabit i iudicio: eo q⁹ nō p⁹fert fm q⁹ ē via. Et
nō q⁹ p⁹hyei vocāt eē regū figuras vl formas. **I**n collatiōe
esse regū indicant esse regis per solē solūmodo. 7 esse diui
tum per iouem 7 alias stellas. Et fm q⁹ sol 7 alie stelle mu
tantur in signis 7 locis diuersis ita iudicabant. Et in β erat
error: q⁹ p⁹termittēbant mutationē regis 7 regni que fit in
qualibet cōiūctione. **N**az reges vntantur fm nām signi
decimi 7 eius domini: 7 eē diuitū in qualibet cōiūctione.

Uerbū. 92. in loco qui significat qd ē i aia iterrogātis.

Locus fortior significatoris i interrogatiōe: si
gnificabit qd est i animo interrogantis.

Significator interrogantis est ille que p⁹ditim⁹ i. 90. vel
bo. 7 locus in quo est oē interrogatōe: est id qd in ei⁹ aio. **U**t
si fuerit in domo regia: querit de regno. **S**i vero in domo
itineris de itinere: 7 sic de ceteris domib⁹.

Uerbū. 95. i significationibus figurarum vel fortuna
rum in faciebus signozum cōmorantium.

Forme semper accidunt vt id quod ascendit
ex gradu: simile sit ei quod appetet natus. Et si
militer id quod ascendit in omni facie: haruz fi
gurarum vel formarum simile est operi eius in
alio. Et iam exposuimus hoc in alio loco: scili
cet in. xl. verbo.

Sigure vl forme q⁹ ascedūt cū facieb⁹: scripte sūt in libro
dargenē. Et indi cōmendāt eas 7 alia iudicia p⁹ferunt.

Ego p⁹pe vidi quosdā q⁹ indicabāt p⁹illas i bis q⁹ accidunt
nato. Et noui etiā quendā cui⁹ natiuitatis ascendens fuit p⁹
ma facies arietis. Et p⁹les significatores ei⁹ in terminis sa
turni. Erantq⁹ ipsius indumēta splendida 7 mūda bñ redo
lētia: 7 ipe splēdide viuebat. **A**ccidit aut q⁹ vna die cū sede
rēcū eor erat. n. mibi familiaris: dixi ei sic: bec qd ē idumēta
3ria sūt significatores tuis. Et ille ait q⁹q⁹ vides ego facio
per oculos boiuz. 7 si denudare tibi desiderū meū addisce
res: q⁹ valde nitor 7 volūtātē ai mei: 7 q⁹ sū i maximo labo
re. 7 ego dixi 7 ostendi ei. **N**allū ē dedec⁹ id opari qd ei⁹ nā
exgit. **S**z tūc ē maximū dedec⁹: cū mala p⁹uetudo nāz su
perat. Et ipe mibi dixit: Nil. n. ago qd i meo sedet aio. **N**ūc

... p⁹ma cōfūctō p⁹spitatis regū
— videri sūt quod p⁹lii

quidē appeto vt amplexar nigrā aliquā vel aliqū nigrus cum quo forem inuolutus in gualagna alba de pilis birchinis. f. albis tertia: et hoc p arietē: et vt iacerē cū eo p noctē. scit tñ dō qz semper abbozzui corū virilē. Et l3 hoc apper tam nolo tñ reuelare volūtātē mei animi propter milites meos et hoies circūstantes. et hoc pbant dicta indorū. Qz i pma facie arietis ascēdūt qdā: quoz vn^o ē vir niger inuolutus guadagna alba allegisse: vñ inuenes. vidi quoz qdplura in fortitudine significatorum istorū: quozus commemo ratio plica esset in hoc libro nostro.

Uerbum. 96. in quibus terris vel locis cadunt retrogradatio vel planetarū directio: et effectus eclipsis: et in gbus natiuitatibus vel reuolutionibus et in signo super pdictis.

Eclips **Loca** in quibus cadunt effectus vel opa eclipsis: vel signa: vel significationes planetarum et stationū. Inceptionis quoqz retrogradatio nis et directionis: sunt anguli propinquoiores locis eclipsis: vel qui sunt circa loca eclipsis in natiuitatibus et reuolutionibus hominum et vrbū quas significant et anguli que sub ipsis angulis edificate sūt. Et natura in qua opabit: erit scd3 locū eclipsis: qd expositum est in septimo capitulo secūdi libri alabra. Et scdm indicationes figure stellarum. Et scdm naturam illius que sunt in signo eclipsis ex stellis erraticis. Quantitas vero ipsius: qz stellarum fixarū scdm quantitatē eclipsis in luminaribus. Et hoc modo loquere super hec que apparent tibi de bono vel malo. Item loca in quibus et c. hoc expositum est in qnto capitulo secūdi libri alabra.

Hoc verbum est valde abbreviatū et obscurū cōplectēs scientie iudicioz partē. Et hoc est quod in mūdo fuerit effectus eclipsis cuiuslibet luminaris: et stationū aliarū stellarū erraticarū: et inceptionū retrogradationū earū. f. que fiunt alimudhebir in hora eclipsis: et directionū. Loca vero in quibus cadunt isti effectus sunt f3 qz significat angulus qui est circa eclipsim: scilicet ex climatib⁹ et regionibus Et ciuitates super quas significat signum illius anguli in quo fuit illa edificatio. f. earū. Et illud quod significat ille angulus super natos illius signi in natiuitatibus hominū vel eozū reuolutionibus: id est super natos in quozum annis reuolutionum: angulus ille fuerit ascēdēs: et id in quo cadet impedimentū vel pspertas erit fm locū eclipsis: et impedimentū stellarū fixarū figurarū eius qui est in signo eclipsis. Qz si fuerit eclipsis luminaris multa. f. qz multūz obscuretur de eo: apparebit opus eius multū. Et si modica modicū. Prosperitas vero et impedimentū: erit fm illum planetam qui p fuerit angulo gradū stationis: vñ retrogradationis: aut directionis. f. triū superiorū fortuna fuerit vñ in fortuna. Item loca in quibus cadunt et c. Sensus est: qz effectus eclipsis et planetarū qui sūt in stationibus: et gicipiunt retrogradari et dirigi in eclipsib⁹: cadūt in hoibus et reuolutionib⁹ hominū et vrbū: quozus hominū: et quaru reuolutionū: et edificationū: signa que sunt circa eclipsim fuerūt ascēdēria: et maxime in ciuitatib⁹ que sūt de triplicitate eorum. f. angulus qui est propinquo eclipsi. Et etiā potest dici qz ipse effectus erit in ea parte mūdi cū est pprior angulus: vt si fuerit in angulo orientis: erit in ciuitatib⁹: quas significant in oriente: et ita itellige in angulis medij celi: et occidentis. Sed in qnto capitulo secūdi libri alabra dixit ptho. qz effectus eclipsis esset in ciuitatibus: que sūt de triplicitate signi eclipsis: vel que fuerūt fundate in ipso. Et in hoc libro

addidit qz si erit ille effect⁹ in ciuitatib⁹ et hoib⁹ qz fuerūt sub signo anguli qz erat proprior eclipsi. Et hoc ideo: qz planeta qz habuerit plures dignitates in signo eclipsis et i signo illius: erit alimudhebir. Et effectus totius eclipsis erit f3 natura alimudhebir: fm qz fuerit direct⁹ vel retrogradus vel stationarius. Sed ille effectus eueniet maxime in illis qui sūt de natura signi eclipsis: et stellarū fixarū: que sunt in eo vel gbus iduū eclipsis: id est de natura planete qui est in signo eclipsis: et hoc est qd ipse dicit hic: et in alio capitulo secūdi libri alabra. Et cetera leuia sunt.

Uerbum. 97. in patefactione rei occulte per dominū cōiunctionis vel puenitionis habentē plures partes in ascēdente.

Dominus cōiunctionis vel puenitionis: cum fuerit in angulo rei que sit: perficietur res. Et si militer id quod volumus durabile vel stabile pmanere. Qz se occultauerit qspia: et ipse in angulo medij celi fuerit: apparebit occultas.

Dominus cōiunctionis vel puenitionis est planeta habens plures partes in ascēdente cōiunctionis vel puenitionis. f. cū illis: et in gradu eius: et ipse reuoluū eū effectū humano. Et iam patefeci hoc in verbo. 65. et ex ipsius natura est vt occulta detegat: et alleuiet difficilia. Qd hoc cū fuerit in medio celi occultationis alicuius rei: apparebit qd est occultū.

Uerbum. 97. in domino anguli anni ascendentis: et quartarū mensūz: et significatione super sementa: et fructus: et precium eozum.

Dominus anguli cōiunctionis et puenitionis necnō et quartarū anni: cum fuerit fortis erit cōrū esse qd significat. f. si fuerit in angulis vel in succedentibus. Et cum debilis fuerit: erit viles: scilicet in cadentibus. Et similiter cum fuerit vel lor cursu vel tardus.

Omnes anguli ascendentis anni et quartarū mensūz de stellis erraticis est ille qui plures partes habuerit. f. in illis locis. Quoniam quomodo ptholo. loquitur de domino cōiunctionis vel puenitionis: et ego expono de domino quartarū anni. Tu ergo cōmisce fm hoc et indica. Et vnicuiqz illorum est significatio super sementa et fructus: et ideo ingit cum presuerit aliquis eozum in angulo augebitur precium omniū que significabat. Qd si fuerit cū hoc cursu velor perueniet ad perfectionē augmentationis precij. Si vero tardus medium erit in suo precio.

Uerbum. 99. in iaculis et sintillationibus stellarū.

Alnaezic. i. iacule et haberes comas sunt de secundarijs stellarum et non sunt de illis.

Iam patefecimus in premissis qz secundaria siderū sunt res que contingunt a stellis in aere et vocāt eas arabes astubuli: et alnaezic: et sunt iacula: eo qz assimilantur illis in velocitate motus. Et certū est qz de secundarijs et non de illis sint.

Uerbum. 100. in mutatione aeris: ventozum: pluuiarū: fluuiorū: et esse cōditionis gentium.

Alnaezic: significat siccos vapores: cū ergo fuerint in vna parte significabunt ventos accedentes in eadē parte. Et si diuisi fuerint in oēs partes significabunt diminutiones aquarū. f. siccitatē et turbationē aeris: et exercitus venientes ad illud clima: requirētes regnū illius climatis. Et sunt contra id super qd cōcuerint. i. sit

Lentiloquiuz

contrarij legi in qua cōueniunt homines illius climatis. Comas vero habētes: et sunt ille iter quas et solem: sunt duodecim signa cū apparuerint habentes multos crines et fuerint ascendētes vel apparētes in angulo et angulis regni vlt regis: morietur rex eius: aut homo potēs in eo. Et si fuerint in succedenti angulo destruentur thesauri eius et mutabit cōsiliatores suos. Quod si cadētes fuerint ab angulis. s. regni multiplicātur carceres et infirmitates: eritq; mors eorum quāmaxime subitanea. s. fm maiores partē. Et accidet hominibus illius climatis detrimentuz in consilijs. Si vero habuerint comā. s. dudau claba insurget contra regem proditor vel hereticus. Cum igitur inueneris habentem vnam comam se mouentem: mouetur semp tñ ab occidente versus orientem: veniet p̄ditor de longe ad illud clima: Si vero fuerint immobiles: erit proditor ex aliqua ciuitate eiusde climatis.

Cum patefecit Aristoteles in libro de operib⁹ altis: q; vapores aridi quotiens perueniūt ad ethereum sunt sub ethere: et sunt alnaeie. Non ergo admirandū si earū apparitio significet desiccationes aquarū. Quoniam cōmemorauit Aristoteles in predicto libro de operib⁹ altis: q; substantia vlti est vapor siccus: significabit cū fuerint alnaeie i vna parte: fore ventos in illa parte. Cūq; diuisa fuerint alnaeie: in omni parte significabit diminutiones aquarū: quia ariditas euz multiplicatur in aere minuunt aque. Reminiscor enim: quoniam in nocte. 290. anni grabum diffuse sunt

asub multe. Occupaueruntq; aerem totū: et extincti sunt homines: durauitq; plus quatuor horis: trasacto nō modico tempore eiusde anni: imoderatam sitim passi sunt homines et peruenit nilus egypti ad .13. cubitos. Et minuta ē ad incōmodum hominū: quantitas. 4. cubitorū: creuitq; precū anone: et cōturbati sunt populi turbationē vehemēti: et terminatus est regnū Ptolemei regis egypti. Similiter in anno. 300. arabū: diffuse sūt in omni parte aeriaz minutus est iterū nilus: et via aperta est super egyptū ab occidente. i. a terra arabū per bebaqa: et post hunc per claraa mē. Acciditq; impedimētū magnū repugnātib⁹ iurgētib⁹ cū illis. s. egyptijs. Ex habētib⁹ vero comaz: ascēdit vna habens crines. s. ouauebai: egypti passi sunt multum. Et fuit in angulo ex angulis cōiunctio: in qua icceptuz ē regnū filiorū abec. Obijt ergo abec anecir. In anno vero. 92. quedam ascēdit habēs comā: et durauit. i. noctibus: mouebaturq; omni nocte motu sensibili. Intrauit igitur fili⁹ alba lig post hoc breui tempore: et prefuit egypto: et eius partib⁹. Acciditq; tūc in egyptū quicqd dixit Ptolemeus. Hoc est q; malui exponere ex libro. Et credo q; idoneus sit suis rationibus: et q; perfecta sit eius expositio. Dico tibi et hoc dignum esse vt cōmittas euz illi quez doceat: et remoueat eum ab illo cuius intentio est solūmodo vt euz habeat. Et qui putat eum scire cordetenus: si in archa sua positus fuerit: difficile est enim illi laborare vt addiscat euz. Quapropter remouendus est ab hoc libro: et ab huius simili. Maximus nāq; error foret si traderetur illi. Et ego deuz precor vt te diligat: quoniam perfecta est huius libri translatio. 17. die mensis Marcy. 12. die mensis gumedii secundi. anno arabum. 530.

Liber Ptolemei quattuor tractatū: euz Lentiloquio eiusde et cōmento Daly: feliciter finit.

uoli adiungere nequeant.

uoli adiuuare nequeant. is.

In inceptio[n]e itinerum et reditu[m] nō sit luna in ascen-
dente: vel in .4. vel in .9. et si non fuerit impedita: In introi-
tu vero cineratis nō sit in ascēdente vel .z. vl. 4. Similiter
nec in introitu domus. io.

C Tribus modis presciuntur accidētia hominū: vñ ex natiuitate propria: vel p̄mogeniti filij: vñ ex interrogacione cū affectu ⁊ sollicitudine cognita. zo.

Omnis iceptio facta cum planete retrogrado si luna fuerit coniuncta cito destruitur: et ad peius esse devenit cum fuerit impedita. zi.

C Regum atq; principuz esse accipitur a saturno ⁊ sole ⁊ a
planeta existēte in .io. Auxiliatoruz vero regis ab .i. i. Et au-
xiliatorz rusticorum a loco. zc. zz.

¶ Exitus regis aut principis ad itinera penitus reprobatur:
Cum cancer erit in ascendente. 23.

Gemini ⁊ Sagi obediunt capiti draconis ⁊ caude magis
q̃ alia signa: ⁊ ideo gravioꝛa mala in eis faciunt q̃ in alijs
signis. 24.

In natiuitatibus mulierum cum fuerit ascendens aliqua de domibus Veneris Marte existente in eis: vel de domibus martis: venere existente in eis: erit mulier impudica. Idem erit si in ascendente Capricornum habuerit.

Sol recipit planetarum virtutes quando in ascendente
vel in domo medij celi iungitur cum eisdem : hoc in nocte
luna facit: similiter cum eisdem locis iuncta fuerit cuz pre
dictis.

C Jupiter soluit saturni maliciam: quæ admodum venus
martis. 27.

Cum fuerit interrogatio pro muliere simpliciter acceptae significationem a Venere. Determinate vero a septima. Et si pro inimico absolute quidē a duodecima. Determina-

te vero a septima. 28.

En exitu cuiuscunque ad pugnam sed specialiter regum sit
ascendens aliqua domus superiorum planetarum vel solis:
Et sit tamen ipse quod dominus eius fortis: Dominus vero. 7. de
bilis et impeditus a malis. 79.

C Luna saturni vel ionis iuncta lumine ⁊ numero iuncta ad omnia erit bona. Si vero minuta fuerit ad omnia erit mala. Totū dñi intelligas in venere ⁊ marre. 30.

C In mutuis et depositis caueas ne sit sub radys iuppiter
vel ipeditus a malis. Quod si sic fuerit: nec ab ipeditioe
recept⁹ nulla vel modica restitutio sequer. 31.

Cuntes ad cōfigurationē malozū beniuole ex quacūq;
figura diminuunt aliquid eozū malicie: et per bonas qui
dem figuras magis per malas vero minus. Maliuole ve

dem vel opposito diminuūt aliquid bonitatis earum: ex
alijs vero aspectibus nihil. 32.

C Saturno quidē trāseunte ab vno signo in aliud fiunt in celo diacabontes quod arabes vocant assub: vel quedam alia signa de natura ignis.

E Temperantia aeris ex cōiunctione iouis ⁊ solis cōtingit maxime cum ipsa coniunctio fit in signis aereis. Ex coniūctione saturni ⁊ solis fit frius. Et ex coniunctione solis ⁊

Martis in signo bicoꝛpoꝛeo ⁊ i tempore veris fit tenebꝛoꝛ
fitas acris: ⁊ infirmitates frequenter contingunt. 34.

Tertio tempore cum Sol ingreditur terminum Mar-
tis fit estus: In hyemali siccitas ⁊ paucitas pluuiarum ad-
erit.

T facias in natiuitatibus ⁊ questionibus viroꝝum by legꝝ
alcoꝝodem ⁊ directiones eozum ⁊ maxime in questionibꝝ
bus regum ⁊ magnatuz. Per ea enim ſciuntur accidentia
eozum ſiue bona fuerint ſiue mala. 36.

Dixit Vermes. Sol ⁊ luna post deū: Omni
viventiuꝝ vita sunt. Multorum quidē na-
tiuitates non habēt hylēg. Sed quia sol ⁊
luna ascendens eorūꝝ ex dilectione aspi-
unt eorūꝝ libero exultent eorūꝝ vita diu-
us elongatur. I.

COmnes natiuitates diurne confortant
per solem. Quando idez configuratur beniuolis. Noctur/
ne, vero p^a Lunā quando, ipsa aspicitur a beniuolis: ⁊ si hoc
non fuerit, si tamē fuerint boni planete in angulis: sic natiui
tas est fortunata. Z.

C Mars cum fuerit dominus ascendens in .io. prebet nato digni-
tatem atque potentiam: quibus cum iniuria et crudelitate utitur: et hoc
vere infortunium dicitur potius quam fortuna. 3.

Iuppiter cōfiguratus maliuolis mutat eoz maliciā i bonū. Venus nō pōt hoc facere nisi adiueēt a ioue. ideo i augmētādo bonū ⁊ in p̄hibendo malū iuppiter multo melior venere reputatur.

Non potest facere astrologus commixtionem stellarum significationum anteq̃ cognoscat amicitias et inimicitias earum. Amicitia quidē et inimicitia earum est triplex: vna quidē fm naturae alia fm domos: et tertia fm affectus. 5.

C Opponitur venus mercurio. Vic quidē sermones ⁊ di-
sciplinas: illa vero voluptates ⁊ delectatiōes amplectitur.
Similiter ⁊ iuppiter marti. Vic quidēz vult misericordiā
⁊ iusticiā: ille vero impietate ⁊ crudelitatem. 6.

Magnoꝝ principuꝝ facias significatoꝝ soles vel ali-
quem de superioꝝibus. Scribaruꝝ vero ⁊ rusticoꝝ iſerioꝝ
res planetas ⁊ precipue lunam. 7.

Aspectus non potest diminuerē significationē coniūctio-
nis. Cōiunctio vero diminuit significationē aspectus. Nā
coniunctio fortior est aspectu. 8.

C Nō diffinias vel eligas aliquid existēte scorpiōe in ascēdente: nec cuꝝ anguli sunt obliqui. Aut si mars sit in eis: falsus enī eueniet diffinitionis euentus: ⁊ precipue qꝯ scorpio falsitatis est signum.

Cert a.6.vl'a.iz.loco mala beniuolus cū ibi fuerit a ma
liuolus impeditus. io.

Rumores dicti luna existente in prima facie scorpiōis mendaces sunt ⁊ compositi. ii.

Eueniunt quãdoq; in questionibus astrologorũ iudicia non vera: vel ppter errorẽz instrumẽtoz eozũ: vel ppter interrogantis insipientiam: vel quãdo sol est circa gradũz medij celi: vel quando figure que rem concedunt vel deneqat sunt euales. iz.

Cum luna erit meridionalis descendens in scorpiōe vel piscibus non incipias fabricare. Cito enī huiusmodi fabri-
ca diruetur. iz.

Coporet mercurius per loca consona: et per configuratio-
nes aliarum stellarum in natiuitatibus esse fortem ad hoc qd
natus habeat dignitatem. Mercurius enim per se planeta
debilis est.

In signis qd̄ duorū corporū victoria bona: deuictio autē
mala: ytraq; siquidē duplicatur.

Non diffinas aliquid anteq̃ scias intentionez querēs.
Multi quidez interrogare nesciunt: nec possunt expri-
re quod intendunt. 16

Cum interrogatus fueris de patre aspice. 4. de fratre. 3. de filio. 5. de vxore. 7. Si vero interrogatus fueris p ego nullam aliam q̃ ascendens aspicias.

Luna cum peruenerit ad beniuolozuz vel ad maliuolozum quadratos: et impedimentum et antriliuz erit dubium et timendum est: ne forte maliuoli quidē impediant: et be-

Incidere vel induere novas vestes Luna existente in signo fixo: et specialiter in leone: horribile et periculosum est: etiam cum fuerit in coniunctione vel oppositione solis: aut a malis impedita. 82.

Dabitur in interrogationibus Luna magnam potentiam nisi fuerit ascendens leo: aut sagittarius vel aquarius. Deinde quidam eorum auferunt significationem ipsius: Et precipue cum fuerit in leone vel aquario. 83.

Est ad huc Saturnus sub radiis: dum infra eundem et 10 le. 15 gradibus existit distantia. Idem intellige et de ioue. 84.

Reprobatur in matrimonys penitus luna in cancro sicut in virgine: preterquam in matrimonys viduarum. 85.

Maliuolus cum erit orientalis in domo propria vel exaltatione melior est retrogrado et impedito beniuolo. 86.

Erit impedimentum circa illam partem corporis quas significat signum quod fuerit natiuitatis tempore impeditus. 87.

Tunc sunt prosperitates immense quando domini triplicitatis luminaris cuius fuerit auctoritas sit in angulis vel succedentibus angulorum in locis propriis et ab aspectu maliuolorum remoti. Et si dominus ascendens fuerit boni esse: magis et amplius erit bonum. 88.

Idem faciunt planete per trinum: quod faciunt per septilem: minus tamen in bonis vel malis infert septicilis aspectus trinus. 89.

Saturnus infert mala cum tarditate. Mars vero subito: et ideo Mars reputatur Saturno deterior in nocendo. 90.

Tunc dicitur magna coniunctio quando tres superiores planete in uno de signis regis coniunguntur: et tunc regna potentissima faciunt quando aspiciuntur a sole. 91.

Reuelatur statim verbum occultum quod queritur: quando Luna et planeta cui applicat sunt in signis voces habentibus: et in 5. vel 3. vel in oppositionibus eorum. 92.

Auger in 8. loco maliuolus suam maliciam: beniuolus vero ibidem: neque bona exhibet neque mala. 93.

Nunc perficietur bonum vel malum nisi quando planete beniuoli vel maliuoli in natiuitate vel in reuolutione lunam aspexerint per quadratum. 94.

Si Mercurius in 6. fuerit impeditus: natus in carcere morietur. Si saturnus in 12. includitur et Venus in 8. precipitum patietur. 95.

Timendum est in principio egritudinis: cum sol in die: ac Luna in nocte fuerint impediti. 96.

Variatur semper significationes stellarum quando in configurationibus earum adinuicem ipsarum latitudines variantur. 97.

Luna in 4. vel in 7. vel 9. vel 12. indicat causam illam iam interrogatam fuisse. Idem indicat si separata fuerit a Mercurio. Si vero fuerit ascendens signum bicozporum et luna similiter in signo bicozporo iterum ipsa causa queritur. 98.

In propria domo vel exaltatione: si fuerit maliuolus: licet cum tarditate tamen exhibet bonum finem. Si vero idem in ascendente fuerit impeditus quamuis in domo propria: vel exaltatione infert tamen impedimentum: et malum finem. 99.

Terminatur finis euentuum omnia in ceptionis omniaque dubitabilium ipsius per hos significatores: videlicet per 4. locum: et dominum eius: et per planetam: si forte fuerit in eodem. Item per luminare cuius erit auctoritas: et dominum eius. Et per planetam cui luminare ipsum coniungitur et dominum eius. 100.

Vis et alys que tibi tradidi Clarissime vtere: et cum sobrietate vtendo nunquam errabis. Cum dei auxilio. Amen

Explicit Liber Apophorismorum centum Hermetis.

Quauis ego videris magnam prebari stellarum aliter se habere in tabulis alphonsi regis quam scripte sunt in libello tam quo ad latitudines quam quo ad loca earum: nolui tamen aliter et ego illas scribere quam in exemplaribus concorditer inuenieris ne presumptuose mutasse imputarer dicta summi hermetis cui libellus iste tali inscriptione ascribitur.

Incipit liber hermetis capitis omnium phorum de iudiciis et significatione stellarum beibeniarum in natiuitatibus.

Dixit hermes ego dicam vobis de rebus fortune. Unum habetis leuitiam et magnam pficiuntur eis: et hoc de rebus secretis que de posuit et coposuit in stellis que dicuntur beibenie: et dedit regum men eis super nos: ita quod cum sint in eodem gradu i ascendere vel i. 10. vel i. 7. vel cum sole in eodem gradu: vel cum luna: 13. plerumque fuerit infortunata natiuitate aut cadentes vel male dispositi: erit aliquis stella ex supra dictis in supradictis locis significat altitudinem natiuitatis de voluntate erit illa 13. plerumque sunt male dispositi in natiuitate dum modo ipse stelle sunt in supradictis quibus locis non nocebit: significat enim quod pueniet ad illam dignitatem quam non credebat aliquis: nec in corde alicui ascendebat. Et si inuenieris eas cum alijs stellis in locis iam predictis: et maxime si fuerit ille stelle meridionales vel septentrionales sicut beibenie. Et maxime si fuerint in gradibus lucidis sunt maioris fortitudinis. Ergo dicit hermes princeps sapientium quod natus erit dominus et eleuatus et placebit omnibus eius: eleuatio: profertur si illa stella beibenie in domo fortune: vel in terminis fortune fortis fuerit. Et ego explanabo vobis quod sonant beibenie et earum iudicium et fortitudinem in locis suis in signis et gradibus: et suis complexionibus cum stellis si de voluntate rit: propter quod sciendum quod multe sunt stelle beibenie quarum nomina loca et complexionem in sequentibus declarabunt.

Veneris et mercurij. Respice ergo stellam que dicitur albairel: et est in libra in 6. minuto meridionalis: estque de natura veneris et mercurij: et exaltationis prime: siue magnitudinis prime. Et aspice illam que dicitur binet: i. vultur cadens: et in sagittario. 24. gradu eiusdem meridionalis: et exaltationis secunde de natura veneris et martis. Et aspice illam que dicitur sedulli. i. cauda galine: et est in aquario in duodecimo gradu eius 2. 15. minuti latitudinis meridionalis: et est exaltationis prime de natura veneris et martis. Cum ergo inuenieris vnam de istis tribus beibenys in aliquo de istis quinq; locis: scilicet gradu ascendere: vel i. 10. natus erit formosus: et notatus: et diues: et magne scientie eleuatus philosophus: verificator misericordia plenus cui placet carere: habebit multos seruientes: amator sapientium: pacificus: glacer: velocis reversionis: itromittens se in omnibus bonis negotijs: boni magister: et subtilis in eo in omni tempore bene fortunatus: verax homo: et qui ex ingenio suo facit omnia: nec loquitur de eo: homo grauis in suis actibus: dilecti eloqui benefactor omnium: amator mulierum: et hoc quando saturnus fuerit supra terras orientalis et aspexerit venerem. Et si inuenieris vnam de istis tribus beibenys in ascendente in natiuitate: ille natus acquirat sapientiam et leges et decreta: nisi fuerit saturnus in ascendente: quia damnabit illud. Et quando fuerit saturnus cum aliqua ex illis non in ascendente appetet natus epulari gaudere: et potare: et esse cum muliere. Et si est saturnus in ascendente cum sole et venus in quarta domo vel fuerit cum venere saturnus: vel cum aliqua ex istis tribus beibenys in domo decima erit natus in fortunatus et contrarius supradictis omnibus. erit. n. homo frigidus: vel homo non habens potestatem coeundi: vel omnes nati eius erunt femine. Nam ille beibenie vertent ad malum quando erit cum eis saturnus et venus in angulis: et si aspexerit beibenie saturnum a domo septima et venerem erit natus sapiens in phica: et poterit scire secreta et iterum librorum et de scit.

Vide de his libris alphonsi et in alij ora ipsa scripta

De fortitudine stellarum

Et si iupiter aspererit aliquem ex his tribus beibenys addet natus in sui fortuna et sui altitudine et sublimitate eius. Quod si inueneris mercurium cum aliqua ex istis beibenys in ascendente aut in decimo nato erit propheta et magnus in oculis hominum: et erit philosophus et inuictor sciartum: et sciet bene omnes res: et maxime illa que nascuntur in climate babilonensi: et si natiuitas fuerit in nocte: et quando videbis mercurium sic et mars in sexto suo a dextro ascendente fuerit: erit natus adorator ydolorum et famosus pro eis: et loquetur verba prophete: et faciet mirabilia: et deus sapientior est in eo.

C Iouis et mercurij.

Sunt alie beibenie que dicuntur circue meridionales in decimo gradu libere. 20. minuto exaltationis scde de na iouis et mercurij. Et alia beibenia que dicitur humer equi in 29. gradu piscium latitudinis septentrionalis exaltationis scde de na iouis et mercurij. Et alia que dicitur bertbas in 27. gradu. 5. minuto libere exaltationis scde de na iouis et mercurij. Si ergo inueneris aliquam de istis tribus beibenys in prima vel decima: et maxime illa que dicitur circue que est in libra. na illa est fortior alijs duabus: et eadem sit triu na ille qui nascitur cum ea erit magnus in sui aparetia fortunatus rex amator altaris dei verus factor: malefactor: cito in longis terris nominabitur: amator hominum sui regni. Et quando alie due beibenie erunt in primo vel decimo nato: erit amator scientie: et verborum liberalis: sapiens in versibus: et famosus in suo seruitio: philosophus et rethoricus: amator dei: et gratiarum susceptarum retributor: fortuna tus in auro et argento et filiabus: et erit liberalis in omnibus suis actibus et suis negotijs: siue recipiat siue det: et maxime cum sapietibus et formosis: et deus est sapientior in eo.

C Iouis et martis.

Sunt alie beibenie et est una in leone in 6. gradu. 10. minuto meridionalis exaltationis prime de na martis et iouis: et est alia in scorpiione in gradu. 10. minuto. 20. septentrionalis exaltationis prime de na martis et iouis. Et est alia in geminis in gradu. 21. minuto. 20. exaltationis prime de na iouis et martis. Et est alia in geminis in gradu. 6. minuto. 20. meridionalis exaltationis scde de na martis et iouis. Et est alia in capcor no que dicitur vultur volans in gradu. 9. minuto. 30. meridionalis exaltationis prime de na iouis et martis. Et si inueneris aliquam ex istis quatuor beibenys in ascendente: vel decimo in natiuitate alicuius magister erit militum. et dux militie: et erit magnus in suis actibus: notatus in longinquis terris: accipiens terras: et ciuitates et arreos donec fuerint in sua potestate: et ei obedierint: distribuens ea prout vult: et omnes obediunt illi: et faciet homines lucrari: liberalis: laudatur ab omnibus: fortis in regno: sapiens in suis negotijs: amator hominum: et confidit in omnibus: non diligit litigiosos: et succedit ei in omnibus bene que voluit: sensatus: viues multe pecunie. amat quod laudatur: et amat quod bene loquitur de eo: et mouet bona morte: et erit famosus: et deus est sapientior in illo.

C Iouis et saturni.

Sunt similiter alie beibenie: et est in gradu. 20. mi. 50. tauri septentrionalis exaltationis prime de na iouis et saturni. Alia in gradu. 20. mi. 40. geminorum septentrionalis exaltationis secundae de na iouis et saturni. Alia in gradu. 3. mi. 50. tauri meridionalis exaltationis scde de na iouis et saturni. Alia in gradu. 20. mi. 40. sagittary septentrionalis exaltationis secundae de na iouis et saturni. Alia in gradu. 28. mi. 40. tauri: et est alia in meridionalis exaltationis prime de na iouis et saturni. Si ergo inueneris aliquam de istis quatuor beibenys in ascendente: vel in natiuitate alicuius nato: erit diues et multe pecunie: et erit pecunia sua in multis locis: amator getis et letitie: et amat quod bene loquitur de eo. Et si luna aspererit aliquam ex illis et fuerit luna in ascendente: vel in natiuitate plenius: et or nameto simplex: et fortunatus: patiens iniuriarum: sapiens in omnibus: amat homines et amat ab eis. Et dixit hermes quod illa que est in sagittario habet omnia ista in se tam natus amat

aves et bestias: et erit bonus equitator: et habebit domum in qua habet aglas et aues multas: et deus est sapientior in illo.

C Martis et solis.

Est alia beibenia in gradu. 20. cancri meridionalis exaltationis prime de na martis et solis. Et quando erit bec in natiuitate alicuius: et maxime nocturna in ascendente vel in natiuitate bellicosus: et erit caput et princeps principum ac interfectio virorum: et in multis erit bellum ac interfectionibus: et si amat quod sit sub aliquo iracundus erit et homo magni cordis. Et si natiuitas fuerit diurna erit nato sine pietate: et erit diuersus religiosus: et raptor omnium quod poterit: et distributor sui: male sensatus: erit iratus: verbosus: rethoricus: amicus regum: morietur pulchra morte: et deus est sapientior in illo.

C Martis et mercurij.

Sunt alie beibenie et est una in gradu. 20. mi. 40. cancri septentrionalis exaltationis scde de natura martis et mercurij. Alia in gradu. 4. mi. 24. cancri septentrionalis exaltationis prime de na martis et mercurij. Alia in piscibus in gradu. 12. mi. 30. meridionalis exaltationis scde de na martis et mercurij. Alia in geminis in gradu. 5. mi. 40. et est manus geminorum exaltationis scde septentrionalis de na martis et mercurij. Alia in virgine in gradu. 20. mi. 7. exaltationis tertie meridionalis de na martis et mercurij. Alia in gradu. 4. sagittary de na predicta. Alia in piscibus in gradu. 5. mi. 50. septentrionalis exaltationis tertie de na martis et mercurij. Si ergo inueneris aliquam ex istis beibenys in ascendente: vel in natiuitate alicuius: maxime si fuerit natiuitas nocturna natus erit magister militum et ponet se in negotio dei: alius morietur: sensus multi: sapiens in omnibus: et amat sapientiam: et famosus in multis terris: amator pecunie: et habebit pecuniam multam: diligit contra naturam pueros et puellas. Sed cuius natiuitas erit cum aliqua ex istis de die erit andax in omnibus negotijs: paucis etatis: medax: irascens: non diligit aliquem: deceptor: non est multus subdolos: loquitur de eo omnes malis: occisor: erit falsus in suo testimonio: fictor: na aliud loquitur in ore quam in corde: et deus est sapientior in illo.

C Iouis et veneris.

Sunt alie beibenie de na iouis et veneris. Et est una earum in 9. gradu. 25. mi. aquare latitudinis septentrionalis de natura iouis et veneris ac tertie magnitudinis. Alia est in 4. minuto libere latitudinis septentrionalis de na iouis et veneris et magnitudinis scde: cum ergo inueneris aliquam ex istis in ascendente: vel in natiuitate alicuius nato: erit diues: et erit amator ludos: et est sensatus: clara facie: semper liberalis: pietate plenus: amat mulieres: et habebit de vxoribus multam pecuniam: sublimis erit: verax: fortunatus: humide complexionis et maxime si aspererit ea luna: et deus est sapientior in illo.

C Veneris et saturni.

Sunt alie beibenie de na veneris et saturni. Et una earum est in 17. gradu. 28. mi. leonis latitudinis meridionalis de na veneris et saturni: et scde magnitudinis. In 27. gradu. 28. mi. leonis. est alia latitudinis meridionalis de na veneris et saturni ac scde magnitudinis. In 3. gradu leonis est alia latitudinis septentrionalis de na saturni et veneris ac scde magnitudinis. Si ergo inueneris aliquam ex istis in ascendente: vel in natiuitate alicuius nato: erit fortunatus et diues: et faciet vltra quam maderet sibi: et in omnibus quod desiderauerit faciet: erit turpis facie: verborum humidus: amator platarum: et arationum: et seminum: et edificiorum: fornicator in rebus mulierum: et quando pueniet ad senectutem exaltabit: congregabit pecuniam et subsumabit eas: et habet multa fercula: et erit astrologus in secretis sapientum nigros habens oculos: dulcis eloquij: et deus est sapientior in illo.

C Martis et veneris.

Sunt alie de na martis et veneris sicut alolebarae que est in 2. gradu. 20. mi. tauri latitudinis septentrionalis de na martis et veneris ac scde magnitudinis. Alia est in 23. gradu. 28. mi. tauri latitudinis meridionalis de na martis et vene

*¶ In hanc aqua in diebus amplexu
videtur hoc domus titholale dicitur
et primum ad id quod quod*

Centiloquius Bethem

119

ris ac pme magnitudis. Si ergo fueris aliqua ex istis in
ascendere vltio. in nativitate alicuius erit nat' format' super
oibus fortunatis: et vires sup oibus divitibus: et bebit mltas
ciuitates: villas: et caltra: opator mltarū operū: et bebit mltas
tos officiales vlt scriptores: et erit famosus in terra: sicut ille
stelle in celo. Et quoad modū dixim' de exāto stellarū bei
beniarū in ascendere vltio. domo ita intelligēdū ē de exātia
earū i gradu occidentis: aut in eodē grado cū sole vlt luna.

Debitur aut iterū iste beibenie fortitudine aliarū bei
beniarū: q' q' iste beibenie que sūt in tauro ascēdūt: descē
dunt ille q' sūt in scorpione: et ista duo signa habēt magnam
fortitudinē in celo: et adiunabit earū fortitudinē fortitudo
dei. Et sunt beibenie eleuate in oī climate et fortitudine. Et
si ille q' fuerit in tauro fuerint in ascēdēte: et ille q' in scorpio
ne in. 7. erit vixor ei' diues ex parte viri sui: et si e contra fuerit
erit nat' diues ex parte vxoris. Et dixit in nativitate mulie
rū q' si qua nata fuerit cū beibenia sicut dixim' in nativita
te viri erit famosa famositate viri: et hoc in terris lōgiquis
formosa et timorosa alijs: fortia in ope venereō itātū q' de
trahit sibi ipsi. Et erit pulcritudo eius sup oēs pulcritudines
et erit formosior oibus formosis. Et dixit hermes q' si inue
neris aliquā ex istis beibenys in. 9. vel. 7. in nativitate ali
cuius ipsa ad iter vlt ad matrimonii opabit. Et ego opatus
sui: et nō inveni opus forte: et ideo nō scripsi iudiciū in eis.

q' accipis parē fortie in nativitate alicuius fm beibenias:
aspice dñm triplicitatis solis in nativitatibus diurnis: et in
nocturnis dñm triplicitatis lune: et sic peruenies ad quod
queris si deus voluerit.

Explicit hic liber bermetis philosophi de fortitudine stel
larum que beibenie dicuntur.

Incipit centiloquium bethem.

1. Unc ichoabo librum de consuetudinib' in
iudicijs stellarum.

2. Scias q' quando planete sūt retrogradi
unt vt vir infirm': stupefactus: sollicit'. 3.

3. Cadens vero est quasi mortuus cui non
est motus. 4.

4. Combustus vt captivus: i carceratus: vi
tuperatus absq' posse. 5.

5. Stans ad retrogradationē vt sanus a quo recedit sani
tas: sed remanet parum de ea. 6.

6. Stans ad pirectionē vt eg' r postq' conualescit et videt
initium sue sanitatis. 7.

7. Obsessus vt timens inter duos hostes. i. quando est iter
duas infortunas. 8.

8. Quando est inter duas fortunas vt homo comedens: bi
bēs: securus ab omni malo et timore. 9.

9. Quando ifortune aspicunt planetam a quarto: vel etia
ipse eas: est vt homo cui incipit iam sua mors et vindicta et
decoratio. 10.

10. Quando planeta est in aspectu sui hostis: est vt vir timens
hostem suum. 11.

11. Qñ ē cū hoste suo: est vt vir pugnās cū hoste suo. 12.

12. Quando est cum planeta sibi amico et simili: est vt vir cui
exhibet hospitalitas et complexus. 13.

13. Qñ est in domo socij sui: est vt vir cū socio suo. 14.

14. Quando est cadēs a domo sua: vlt a domo exaltationis sue
est vt vir absens a domo sua: aut ciuitate sua. 15.

15. Qñ est in domo sua aut domo exaltationis sue: est vt vir
in domo sua: et perficiē iudiciū et voluntas sua et cōplet quod
vult fieri. 16.

16. Quando vero est in domo sua: aut domo exaltationis sue
retrogradus: est vt eger vir in domo sua. 17.

17. Quando est cōbustus in domo sua vel domo exaltationis
ē vt vir quē i carceravit dñs su' i domo sua aut rex su'. 18.

18. Quando est cadēs: est vt peratus timidus. 19.

Planeta fortunatus quādo est retrogradus est quasi in
fortunatus et planeta fortunat' cadens ab angulis: vel ascē
dentibus: est vt vir sperans fortunā et nō inuenit. 20.

Planeta fortuna qñ ē retrogradus: et ē cū ifortuna con
uertit nā fortie ad ifortunā: et corroborat i fortia pte. 21.

Planeta ifortuna qñ ē i domo sua direct': et ē cū planeta
fortuna cōuertitur ab ifortuna ad fortunam. 22.

Qñ planeta ē i postremo signi ē recidēs vlt recedēs. 23.

Quādo est in primo gradu signi est debilis virtutis in iu
dicijs et questionibus. 24.

A primo autem gradu ad. 15. est accedēs: et a. 15. ad. 25.
est completus. 25.

Si est in postremo signi est recedens: et tunc est vt vir re
cedens a domo in qua moratus est. 26.

Planeta agrestis in ascēdente in quo habet auctoritates
est singularis in iudicio et dispositione. 27.

Planeta in domo nō sua: est vt vir i domo aliena pulsans
iā depmitur iudiciū suū: nec est ei auctoritas. 28.

Quādo est cum sole sunt vires eius debiles et suū dimi
nuuntur iudiciū. 29.

Planeta in postremo signi existēs retrogradus trāsmi
tit iudiciū suū et debilitatur lumen suū et aufert ab
eo claritas sua. 30.

Quādo est in domo sua retrogradus et in gradu septimo
a sole est vt vir in domo sua et sup se cū custodia. i. vir potēt
or eo et affectat fugere tiorē ei' et vitupationē et supbiā. 31.

Planeta in domo inimici sui ē vt vir i domo alterius in
ter quos iam aduenit odium et ira. 32.

Planeta in domo sua direct': liber ab ifirmitate et infor
tunis significat perfectionem questionum: et perscrutatio
nis et complementus et cōsecutiones interroganti. 33.

Qñ luna sepat a planetis significat supra pteritū. 34.

Qñ luna pnuat cū planetis significat qd ē futurū. 35.

Luna separata a saturno accidunt ligationes et tristitie: et
inventiones mali et casus. 36.

Luna separata a ioue accidunt gaudia et letitia: amicitia: cō
firmatio dotiū addimētū in familia: et filijs: et seruus: et bere
ditatibus: additio etiā in censu: multiplicatio fortunarum
dissolutio infortuny et casus. 37.

Luna separata a marte accidunt rixē et rarietates mali rūo
res: dolores: ligamenta: mores: effusio sanguis: falsa testio
nia: filij fornicatiōis et meretricū remotio celotipie: vt in le
ctionibus cōcessio phibiti coitus masculini: ppositus mu
lieri: potatio vini passarū et vini ex quolibet inebriabilis: vul
nera: abscessio natoz: dispositio syrappoz qui faciūt descen
dere filios a matrice ad vuluā et plantiem terre. 38.

Luna separata a sole accidunt egritudines sollicitudo ti
mor: mors: i carceratio: inuētio mali: et decoratio: dolores: ca
sus: egritudo: ligatio: captivitas: equitatus: exercitus popu
lus res terribiles. 39.

Luna separata a venere accidunt fornicatiōes: ioci: risus:
gestelationes: cantus: vestimenta: serica: colorationes: va
rietates. 40.

Luna separata a mercurio accidunt fm quātitatē applica
tionis mercurij cū fortuna vel infortuna. 41.

Luna applicata cū aliqua planetarū significat de futuro
fm applicationē lune cum planetis. 42.

Luna mane fortunata laudabil' q' q' s' i illa die d' negotio
aut nativitate illi gratū erit fortunatū i oī iterrogato. 43.

Luna mane infortunata aut corrupta quesitū in illa die
non est gratum in questione: et quilibet natus non durat: si
durat debilis est in vita sua. 44.

Luna iuncta saturno dies illa mala i oī ope et qōne. 45.

Luna iuncta ioui dies illa bona i oī ope et qōstione. 46.

Luna iuncta marti dies ingrata in oī opere. 47.

Luna iuncta soli dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 48.

Luna iuncta lunae dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 49.

Luna iuncta mercurio dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 50.

Luna iuncta venere dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 51.

Luna iuncta marte dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 52.

Luna iuncta sole dies illa vitupanda i oī ope et qōne. 53.

Centiloquiuz Bethem

- vult aliq̃ abscondi siq̃ egrorauerit moriet̃ illa cā. 48.
- L**una iuncta veneris dies illa grata in oī ope: p̃cipue cū fue-
rit q̃stio de nuptijs: r̃ reuersiōe mulieris dissolute. 49.
- L**una iuncta cū mercurio dies illa bōa in oī ope: p̃cipue
pacisci dotes: obuiare scriptoribus: r̃ disp̃satoribus: bonuz
est emere: vendere: computare. 50.
- Q**uādo luna opponit̃ saturno dies vituperanda in omni
ope: nō ē aptū pponere in ea nec lucrosuz. 51.
- Q**uā ioui dies laudabilis i oī ope: p̃cipue in regrēdo verita-
tem: pacisci dotes q̃rere de pactis imitari res: senuz cōputa-
re disp̃satorib⁹ res eūdo ppe vlt̃ longe bonū. 52.
- Q**uā opponit̃ marti dies illa nihil in omni ope. 53.
- Q**uā soli dies illa nihil in nullo ope bonum 54.
- Q**uando veneris dies laudabilis in omni opere p̃cipue in
coitu r̃ rebus mulierum querendo amicitias r̃ societates
earū: reuerti mulierē sepātā bonū: aptū ē iter agere. 55.
- Q**uādo mercurio dies media in omni opere. 56.
- L**una in .4. aspectu a saturno dies illa laudabilis in oī
ope: p̃cipue obuiare regib⁹ p̃ncipibus regni: r̃ nobilib⁹ nō ē
bonū iter i ea: exitus illaudabilis: eger moriet̃ in ea. 57.
- L**una i q̃rto iouis dies laudabilis: maxie i determinādo
vitatē r̃ q̃rere p̃ugiliū r̃ accessuz ad nobiles: r̃ his q̃ p̃sunt re-
gno fundare edificia: gratuz est exire die illa de quolibet fa-
cto: in illa die letabitur factor. 58.
- L**una in .4. martis illaudabilis in omni opere: maxime
obuiare regi: querere negotiuz in illa non est bonū nubere:
eger moriet̃ aut exibit de eo sanguis aut plaga. 59.
- L**una i .4. sol dies vitupanda i oī scō: maxie obuiare regi
r̃ nobilib⁹ r̃ q̃rere p̃ugiliū r̃ ap̃d eos de negotijs r̃ causis. 60.
- L**una in .4. veneris dies laudabilis in omni ope: p̃cipue
segregare se cū muliere: iduere nonas vestes: exercere res
nobilitatis: ludi: cōiuiy: cōiugy: coy: emptio bestiarū: fuo-
rū: intrare balnea: ornare exire ad querēdū quietē. 61.
- L**una i .4. mercurij dies bōa pponēdo ṽdere emere mi-
sceri regibus: cōputatio maioris domus: r̃ libroz legere
libros r̃ scientias. 62.
- L**una i .6. aspectu saturnij dies bona r̃ obuiare senib⁹ et
villicis: īspicere in causis suis: r̃ negotijs: r̃ reb⁹ suis: r̃ ince-
dere i decuratiōe suarū rerū: r̃ cordare oī negotio determi-
nādo r̃ auditui viri r̃ certe amicitie: r̃ misceri magnis viris
asotari suis cōsilijs al cōsiliarijs. 63.
- L**una in .6. iouis dies bona cōcordare in illa obuiatiōe
alcaldeis iudiciū iustoz q̃rere numerū r̃ oē op⁹ bonū nu-
bere: iter agere: misceri nobilib⁹ r̃ alij viris: firmare res grā-
des: r̃ stringere regnū p̃sentari cōiuijs r̃ nuptijs. 64.
- L**una in .6. martis dies bona: melius qd ē i ea est obui-
are ducib⁹ r̃ puiforibus armoz: exercit⁹ distribuerē arma p-
uidere de bellis bonū ē uētolare accipe p̃tiri equos. 65.
- L**una in .6. solis dies bona: p̃cipue obuiare senibus villi-
cis puiforib⁹ ciuitatis: obuiare regib⁹ p̃ncipib⁹ regis nobi-
lis q̃rere negotia: cogere regnū icedere in negotia sua. 66.
- L**una in .6. veneris dies bona in oī ope: p̃cipue in miscē-
do mulieribus r̃ impuberib⁹ siue castratis maiorib⁹ mulie-
rū dñabus: querere amicitia q̃libet cōiuiiū preparationē
spectatū: induere nouas vestes. 67.
- L**una i .6. mercurij dies bona: iocis r̃ pactis dotū cōputa-
tiō: obuiatiōi villicoz puiforib⁹ i oī ope r̃ mercari. 68.
- L**una in trino aspectu saturni dies bona in omni opere
maxime obuiare senib⁹ dñis regni r̃ regi laudabile: i ea co-
lere terras r̃ fundare edificia: r̃ īspicere i reb⁹ antigs. 69.
- L**una in trino iouis dies bona i oī ope maxie q̃rēdo ve-
ritatē r̃ determinādo oē opus bonū r̃ amorem dei: ē bonū
obuiare regibus alcaldibus r̃ nobilibus. 70.
- L**una i tertio martis dies bona in rixis: venatiōe: obui-
are regib⁹: bonū emere bestias disponere de bellis: mittere
nuntios: p̃sentatiōes i bello: electio aciei r̃ manipular. 71.
- L**una in trino solis dies bona i oī ope meli⁹ est in ea ob-
uiare senibus regi opus terre puidere cuilibet operi: bonū
obuiare p̃ncipibus nobilib⁹: ligare vexilla: cogere regnū
omne factum bonum. 72.
- L**una in trino veneris dies bona in oī ope melius i ea ē
questiones de ligatione cōiuiy: r̃ iduere nouas vestes est
apta: p̃parare ire ad tendas r̃ causas: amoz sp̃salia emere
bestias ancillas: obuiare seniorib⁹: īspicere in cōiuijs et
nuptijs opari imagines r̃ causas amoz. 73.
- L**una i trino mercurij dies bona ligare obuiare villicis
r̃ scribis puidere de oibus factis. 74.
- S**aturnus in ascendēte ifortunat questionē apud quere-
tem si fuerit retrogradus apud questionē: r̃ tadat: r̃ aggra-
uat desolat r̃ frangit. 75.
- S**aturn⁹ in .io. terre q̃rentē: sollicitat negotia fiunt cum
fortuna: r̃ accidit in q̃stione corruptio. 76.
- S**aturnus in septima corrupit questionē r̃ facit contige-
re apud questionē corruptionē negotij: r̃ mutat negocium
ab ifortuna ad ifortunam. 77.
- S**aturnus in q̃rta facit cōtingere i q̃stione fortunā in p̃n-
cipio rei: r̃ trahit ifortunatū ad corruptionē. 78.
- J**uppiter dissoluit qd saturnus ligat. 79.
- S**imiliter venus quod ligat mars. 80.
- Q**uā luna sepat̃ a fortuna soluit qd ligat mercurius. 81.
- P**lanete supiores qñ opponūt̃ur soli: īpediūt r̃ corrupūt
negocia: r̃ impediunt questiones. 82.
- S**aturnus in .4. a sole significat p̃cessuz negotij tamen
terminat ad ifortunā r̃ corruptionē. 83.
- S**aturnus in .4. iouis aut opposito suo aufert malū r̃ dis-
soluit oppressionem siue impressionē suam. 84.
- S**aturn⁹ in .4. r̃ opposito r̃ cōiunctiōe martis p̃hibet leti-
tiā r̃ p̃cipitat negociū r̃ corrupit r̃ īpedit qōnē. 85.
- S**aturnus in .4. veneris: aut coniunctione: aut oppositio-
ne cōplet oēm questionē i illicito r̃ i obediētia: r̃ si fuerit p̃s
diuersitatez obediētie dico dicimus reuertetur aufert p̃u-
dozem r̃ corrupet. 86.
- S**aturnus in .4. mercurij aut oppositiōe: aut iunctione
corrupit questionem r̃ desolat negocia: r̃ facit superflue-
re superfluitatem. 87.
- J**uppiter i .4. saturni: aut oppositiōe: aut cōiunctiōe vetat
eius corruptionē r̃ vertit ab ifortuna ad fortunā. 88.
- J**uppiter i .4. martis aut cōiunctiōe: aut opposito p̃hibet
eius gnationē: r̃ corruptionē r̃ īpressionē. 89.
- J**uppiter i .4. veneris aut iunctiōe aut oppositiōe signi-
ficat supra cōplemētū qōnis r̃ finē gratū cū illo. 90.
- J**uppiter cū mercurio in quarto aut cōiunctiōe aut appo-
sitione significat super perfectionem questionum: r̃ deter-
minationē negocioruz r̃ perfectionem suam r̃ additionem
fortune r̃ res bonas. 91.
- Q**uando planeta ifortuna fuerit i ascendente r̃ in secun-
da domo sit fortuna querēs transmutabit ab ifortuna ad
fortunam. 92.
- Q**uando planeta fortuna fuerit in ascendente: r̃ i domo
secūda planeta ifortuna: mutabitur questio de fortuna ad
ifortunam. 93.
- Q**uando planeta fortis fuerit i ascendente r̃ i vno angu-
lorū planeta mutabit̃ q̃stio de fortuna ad ifortunū. 94.
- Q**uando dominus ascendentis fuerit in via cōbusta cor-
rumpetur negociū r̃ rogatum. 95.
- Q**uā fuerit ifortuna i .io. aut .4. ab ascēdēte tremebūt cor-
da r̃ accidet ifortuna r̃ p̃nabit̃ q̃stio r̃ recidet. 96.
- Q**uando planeta ifortuna fuerit in ascendēte: r̃ in secu-
da domo sit fortuna complebit̃ questio r̃ minuetur nego-
cium cum letitia r̃ lucro famoso. 97.
- Q**uā planeta ifortuna fuerit i ascēdēte: r̃ in fa domo sit in
fortuna recedet q̃stio r̃ p̃cedet ad ifortunam. 98.

Cum ascēdēs minuit in ascēssionib⁹: et dñs suus ē in loco de scēdente in. 6. aut. iz. querēs sperabit res quas nō cōsequet. et quādo erit fortuna in. 3. ab ascēdente et infortūa in ascēdēte: q̄rēs erit p̄ue applicationis ad negocium. 99.

Cum planeta quū euenerit perdēs de tpe ascēssionis querēs consequetur infortūaz in fine negotij sui post determinacionem eius et adeptionem. 100.

Cum quādo planeta infortūa erit in angulis receptus dabit et applicabit querētis negocium: tamē accipiet ab eo qd dedit sibi: scientia receptionis est quādo fuerit planeta in domo sui: aut domo exaltationis sue saluus ab infortūa.

Explicit centiloquium bethem.

C Sequitur de horis planetarum: et primo de hora saturni.

Um fuerit hora saturni bonū est emere res grauis nāe: vt ferrū: stannū: plumbū: et oia metalla: et lapidē: et pānos nigros: et incipere ortos fodere: et aliq̄s fraudes excogitare cōtra inimicos: et nō est bonū sanguines minuerē: nec medicinā accipere: nec potestati loqui: nec plato monacho ypochrizite: nec piscatori: nec venatori: nec alicui amico loqui: nec aliqd murum cōstruere: vel edificare: nullum quidem hominē incipere est bonū: neq̄ aliquā societate facere: nec vxorē accipere: q̄ nuncq̄ erūt concordēs: nec panos incidere: nec nouos induere est bonum.

De hora iouis.

Ora iouis bonū est emere et cābiare argētū: et oia negocia tractare que p̄tinent ad argētū et pānos auri coloris mercari: et pōtes et domos oronis cā: et iter cā dñi bonū est incipere causa etiā negociationis: nauigationis iter incipere bonū ē: et medicinā accipere et sanguinē minuerē bonū est: et log de concordia et pace et amicitia et potestate: et emere equos castanei coloris: et arma de auro bonū est: et telas ordiri: et agrū arare: et seminare: puteū etiā fodere: murum cōstruere et edificare. quid plura referas: oia bona opa bonum est incipere hora iouis.

De hora martis.

Ora martis bonū ē emere arma: et equos ferrādos et omnes equos aptos in bello: galeas armare: iter causa belli incipere siue p̄ terrā siue p̄ mare: et oēs pānos rubei coloris emere: medicinā vero accipere: et sanguines minuerē: iter incipere p̄ aliquā negociationē nō ē bonū: p̄te rea bonū ē oia opa q̄ ad ignē p̄tinet sicut fabri op̄ cocop̄ for narioz: fornasarioz: et quēadmodū dixim⁹ de hora saturni nō ē bonū incipere societate: nec vxorem firmare vel ducere.

De hora solis.

Ora solis bonū ē emere aurū et oēs res aurei coloris et equos aureos: et optimū est in ea hora loqui regi: et oibus potētibus: et bonū ē potestati iter incipere causa belli et incipere bellū: et bonū ē negociari pānos crocei coloris: medicinā vō accipere: sanguinē minuerē: aut iter incipere negociationis causa: siue vxorē ducere: vel societate p̄ducere vel facere vel cōtractare non ē bonū neq̄ malū.

De hora veneris.

Ora veneris bona est emere feminas margaritas et oia ornamenta mulieris: et ānulos aureos: et oēs res muliebres inuadere: disponere et vxorem ducere: p̄fectissimū est: emere quoq̄ equos albos et vestimēta alba: et medicinā accipere: et sanguinem minuerē: loqui reginis et nobilibus mulieribus bonum est.

De hora mercurij.

Ora mercurij bonū ē emere omnes res pictas: scriptas: surmētū: milium: panicū: et omnes vestes vari coloris que p̄tinent ad vsum hominum species omnes: bonū est emere bonbace: setā siue stricū: et omnia opera que sunt de serico: et incipere placitū facere: vxorē quoq̄ ducere ac societate facere: medicinā etiā accipere

sanguines minuerē optimū est: iter quoq̄ causa negociationis facere: equos quoq̄ baleianos emere: et arma duoz colorū crocei et aurei: et vestimēta viridis coloris emere: telas ordiri bonum est.

De hora lune.

Ora lune bonum est emere: mel: oleum: ficus: castaneas: nuces: amigdalas: lanaz: linū: cānapuz: ordeuz: carnes porcorū et omniū animalū preterq̄ ouium: bonū est etiā emere aues ad mercuriū p̄tinetes: et oēs bestias que p̄tinet ad macellū: aurare: deceptiones: traditiones: fraudes: et ingenia facere bonū est. opera quoq̄ quorū vis stabilitate non est bonū incipere: quorum vero vis celeritatem bonum est incipere.

C De ortu triplicitatū: et primo de ortu p̄me triplicitatis.

I fuerit in ortu aries Leo vel sagittarius: quia ista signa sunt ignea: bonū est sub eorum ortu incipere: ea que p̄tinent ad ignem sicut fornacem incendere aurum: argentū: plumbū: stannū: auricalcū colorare: et contra fabricalia. et omne opus cuius vis celeritate: nauigare: cursus equorū facere: nunciū mittere: vela erigere: puteum fodere: thesauros inuenire: et multa que numerari non possunt.

De ortu secūde triplicitatis.

I fuerit in ortu taurus virgo vel capricornus: q̄ sūt signa terrea: bonū est sub eodē ortu omnia opera facere que p̄tinent ad terras: vt est terras arare: emere terras et domos: terram mensurare et diuidere vestimenta: et emere ligna: ex quibus vis facere naues et omnia edificia et omnia opera facere cuius vis habere stabilitate per seuerantiā et durabilitatem.

De ortu tertie triplicitatis.

I vero ascēdēt gemini libra vel aquarius: quia sunt signa aerea sub eorum ascēssu bonum est facere que p̄tinent ad aerem: vt arbores in nauī ponere et in ipsam erigere: et antenas et vela preparare et extendere: et omnia opera que p̄tinent ad nauem: cursus equorū et galearum et iter bonū est incipere.

De ortu quarte triplicitatis.

I vero ascēdēt cancer scōpio vel piscis: q̄ sunt aquatica signa: sub eorum ortu bonum est facere omnia que p̄tinent ad aquam vt retia mittere in aquam: et omne genus piscationis exercere: balneare et balnea construere: et clusa ad molendinum facere: et aque cursus dirigere: et multa que enumerari non possunt.

De hora saturni et signo eius ascēdente.

Ec tñ diligentius est attendēdū q̄ si fuerit hora saturni: et signum saturni ascēdat mirabile est facere omnia que dicta sunt de horis saturni: et idem intellige de omnibus alijs horis et signis: et si potes concordēs horas cum signis quia optimum est: et qd diximus de saturno sic intellige de omnibus alijs planetis.

Explicit de horis planetarum bethem.

Propositiones Almasoria

Almasoria iudicia seu propositiones: Incipiunt capitula stellarum oblata Regi magno Saraceno ab Almasore astrologo: et a Platone Tyburtino translata.

Almasoria compendiosa: Mi rex petisti ut tuis satisfaciā votis: labore nequaquam subi re recufam. Scripsi equo animo accipias quod.

Signorum dispositionum: ut dicā ab ariete fit initium: unum. scilicet diurnum: alterum vero nocturnum. unum masculinum: alterum femininum. unum leue alterum graue.

Cuiusque planetarum septem exaltatio in illo loco esse dicitur: in quo substantialiter patitur ab alio contrarius: Veluti solis in ariete: qui saturni casus est. Sol enim habet claritatem: saturnus tenebrositatem: et ut iouis in canero in quo mars cadit. Quorum alter caput iustitiam: alter vero significat iniustitiam: et sic mercurius in Virgine: qui casus est veneris. Alter namque significat scientiam et philosophiam. Altera vero causat alacritates: et quicquid est saporiferum corpori.

Significatio partium circuli: Rex magne super unum solium est: sicut signum ignee partis significat super ignem. Terre vero super terram. Aeris super aerem: et aquatice super aquas.

Aries leo et sagittarius: est triplicitas calida et sicca: amara ignea: diurna masculina: et significat coleram rubeam.

Taurus virgo et capricornus: triplicitas terrea: frigida: sicca. Nocturna feminina et significat coleram nigram.

Gemini libra et aquarius: triplicitas est aerea: calida: humida: sanguinea: dulcis: diurna.

Lacer scorpio et pisces: aquatica triplicitas est: frigida: humida: phlegmatica: insipida: nocturna.

Fortune large sunt et fideles. Infortune vero sunt auare et infideles.

Fortune nihil cum labore dabunt alieni. Infortune vero quicquid dabunt abbreviabunt et auferent.

Quando due coniunguntur infortune fit ex eis fortuna perfecta: sicut ex duarum fortunarum coniunctione: et hoc est dictum a Ptolemeo.

Omnium aspectuum planetarum melior est trinus et sextilis: Deterior vero quartus et oppositus.

Non prodest aspectus trinus et sextilis infortunarum: sicut nec obest quartus et oppositus fortunarum.

Ex multis vite significationibus in hyleg significat multa et longa vita: et purus intellectus maximusque vigor.

Cuiusque fuerit mercurius in radice natiuitatis in domo martis erit male suspiciosus et festinus in suis negotiis.

Cuiusque fuerit mercurius in natiuitatis radice in domo saturni: erit magni intellectus: longaque cogitationis: sapiens et philosophus.

Nunquam erit pauper et inops: Cuius natiuitas dominus fuerit Iuppiter.

Cuiusque fuerit in ascendente infortune turpes notae in facie patietur.

Non poterunt eius oculi euadere ab impedimento graui: cuius in natiuitate ambo luminaria fuerint impedita.

Non amittet sensum in cuius natiuitate luna iacet ad mercurium.

Cuius fortune praefuerint natiuitati: erit natus largus et diligens: Si autem infortune praefuerint: auarus erit et abhorrendus.

Cui Saturnus in natiuitate praefuerit erit sordidus: et cui mars fecidus.

In cuiusque natiuitate fuerint infortune: in domo octaua: mala morte morietur. Si vero fortune ibidem fuerint in lecto suo migraturus est.

Non congregabit pecuniam: nec thesaurizabit: nisi ille cuius ascendens dominus: et dominus quarte fuerit idem plane

ta. Sicut non lucrabitur pecunias nec diuitias: nec vineet splendide: nisi cuius dominus ascendens: et dominus decime fuerint idem.

Non poterit inter duos esse dilectio: nisi fuerint in radice natiuitatis luminaria commutata: id est ut sit unum in loco alterius: in natiuitate socii sui. Odiosi vero sunt adinuicem: in oppositis horum nascuntur: et in oppositis signis vel quadratis vel dominis illorum signorum existentibus in hunc modum: aut luminaribus se conspicietibus illo modo.

Dominus quinti circuli: scilicet venus significat malefactiones et pluias: sicut dominus sexti: scilicet Mercurius itinera et mutationes ac peregrinationes significat.

Qui accesserit ad regem luna in aquario: nec recipietur nec aliquo modo de eo curabit Rex: Si autem ad eum accesserit ipsa in piscibus auertet faciem suam ab ipso.

Non erit bona sanguinis minutio: luna in geminis: sic nec erit conueniens uti ventosis: luna in tauro.

Meliora signa in accipiendis laxatiuis et purgatoriis sunt aquatica: sed corpori melius est scorpius: Deterius vero cancer existimatur.

Melius signum in societatis est leo. Deterius vero aries.

Stelle fixae dant dona grandia: et ex paupertate subleuant ad sublimitatem quam non faciunt planete.

Perfectus medicus erit cui mars et venus fuerint in sexta. Bonus vero cantor ille cui mercurius retrogradus cum venere in eodem signo.

Dominus quinti circuli: scilicet venus cum fuerit in primo gradu cancri faciet pluias.

Cum planete poderosi fuerint occidentales a sole dabunt probitatem circa finem vite: et reuerfo.

Qui emerit aliquid luna a capite cancri usque in finem sagittarii: emet care: videturque viliter: Ecouerso autem cum fuerit a principio Capricorni usque in finem Gemini.

Non est bona circuncisio luna in scorpione: sicut nec bonum vomitus in leone.

Illius signi naturam in quo venus fuerit: nato attribuet. Cum enim fuerit in leone: dabit amorem. In tauro cantus: et in scorpione coitus. Ratio est quia leo habet cor: Taurus guttur et collum: scorpius veretrum.

Cuiusque fuerit mercurius in duodecima erit sapiens: magnusque philosophus.

Cuius in radice natiuitatis impediatur luna: ceciderintque omnes domini triplicati: scilicet hyleg: maxime vero primus dominus triplicitatis ascendens: fueritque in aliquo angulo infortuna: indicat nato vite paupertatem.

Dominus quinti circuli: scilicet Venus: dissoluit quod ligat dominus tertius: et est mars.

Dominus autem secundi: scilicet Iuppiter: Dissoluit quod ligat dominus primus: scilicet saturnus: et haec significatio est: super res magnas.

Cum ceciderint omnes domini triplicitatus: fueritque in aliquo angulo una stellarum fixarum exaltationis prime vel secunde: que sit ex natura dominorum triplicitatum perficietur ei nutritio et transibit eam.

Quod cadit super lunam ex malicia martis et ipsa aucta lumine equale est ei quod cadit super eam ex malicia saturni ipsa lumine diminuta. Hoc autem capitulum res grades significat: nec sciatur esse hereticorum: nisi ex domino circuli secundi. Et dominus quarti circuli significat super reges.

In electionibus regum commendantur signa planetarum altiorum: sicut in electionibus impotentium signa inferiorum planetarum commendantur.

Illa que fortunius altius indicat: sunt in iuppiter: pars fortunae: pars donationis: domus quoque secunda: et qui in ea fuerit eiusque dominus: dominus etiam triplicitatis luminaris cuius fuerit auctoritas: nec non dominus decime: et qui in ipsa fuerit.

Handwritten notes at the bottom of the page:
 Anno 1518 ffa ffla
 di vna pp hom 24
 q m d i j 24 p m p m 24

Cum significator erit inter ascendens et decima erit dies et hora. Cum inter decima et septima erunt septimane et menses. Inter autem septima et quartam: cum fuerit erit anni.

Domini primi circuli: scilicet saturnus cum fuerit in signis fixis faciet mortalitatem et caritatem: hoc autem sapientes experti sunt.

Cum volueris alicui eligere et non poteris differre: si luna fuerit ipedita pone ipeditet dominum ascendens.

Melior ictus est in longitudine et latitudine. Fortune corroborat naturam boni: et vilificant naturam mali. Infortune autem agunt contrarium.

Cuiusque planetarum natura superior fuerit: non cessabit effectus: usque quo sit ibidem eius contrarium.

Cum nequeris electionem differre ponas ascendens: et eius dominum saluos: necnon noia fortunarum ponas in angulo: quod melius est in decimo.

Non nocet mars in peregrinationibus aquarum: sicut nec saturnus in peregrinationibus terrarum.

In itineribus signa fixa vituperantur: mobilia vero commendantur.

Cum aspererit infortuna significatore fuerit retrogradus: eadem: necnon in loco in quo fuerit peregrina: id est in nulla dignitate suarum: et in signo contrario sue nature infert significatori malum: quod nullus curare poterit nisi solus deus.

Cum in mars appropinquaverit terre pacificabitur cum iove: saturnus quoque sic pacificabitur cum venere: et luna cum terre appropinquaverit: et est ascensio duarum partium in parte una.

Luna soli concordat cum fuerit aucta lumine et numero. ois quoque stella luminosa ei concordat.

Quando mars debilitatur: venus confortatur: sicut iuppiter saturno debili: minuit malitia infortunarum cum in aliqua dignitate suarum fuerit et e converso.

Cum recipiet infortuna fortunam non ipedit eam: maxime autem cum non aspererit ea ex quarto vel opposito nec fuerit in eodem signo: maximum est planetarum ipeditum cum fuerit in locis peregrinis.

Ois planeta cum in eodem puncto soli dixerit fuerit ibi festinanter: cum ad eum accesserit ibi pederet.

Fortius testimonium est ictus lune ad planetam qui fuerit in medio celi in ascendente.

Cancer significator est super aquas multum mobiles: scorpius vero super aquas currentes riuorum: pisces quoque super immobiles scilicet ut lacunas et puteos.

Omnia res que festinanter fit: et festinanter destruitur: et que reiteratur est in significatione martis.

Omne quod festinanter fit et subito destruitur: planetarum diu destructum est de natura martis.

Quicumque fuerit ex stirpe regali: si in eius radice natiuitas fuerit uno soles erit regibus contrarius: separabiturque ab eis in operibus suis.

Cuiusque fuerit luna hora natiuitatis in tauro in minuto ascensionis: et sol in leone in ascendente in minuto ascensionis: ad magnam exaltationem perueniet.

Ea que accidunt in hoc seculo sciuntur et inuestigantur ex magna fortitudine superioris significatoris: et ex sua elevatione: et si ea non fuerit exquiratur a planeta: ad quem iuerint omnes alii planete.

Significauerit aliquis planetarum in natiuitatis radice: cum dimisso et dno ad eum peruenierit: apparebit eius significatio seu bona: seu mala fuerit.

Cum dno. i. retrogradabitur ab ictu domini ascendentis non recipietur natus a dno suo: cum dno ascendente et luna fuerint in ascensione et due fortune similiter aspererint sese adinuicem erit natus multum fortis et potens: nullusque preteribit eius mandatum.

Ad gradum ascensionis sciuntur accidentia corporis: a gradu partis fortune esse substantie. A gradu vero lune esse corporis et anime deprehenditur. A solis autem gradu valitudo eius: sed a gradu medii celi magisteria et opera dignoscuntur: unicuique gradui da annum.

Fortunabitur eritque boni esse: necnon potens ille cuius annus reuolutionis similis fuerit radici: et cuius circulus in eadem similitudine fuerit in qua erit ipso anno radice.

Diurnus esse nati accipitur ex directione: aliter ex motu dicitur de die in die esse. nati accipitur ex motu dno signi perfectionis anni in terminis expositis dno signi alitibus anni ad terminos expositos.

Cum saturnus ascenderit in altiori parte sui circuli. i. in sua angustia coniungaturque luna soli in extremo mensis: et ipsa iuerit ad eum: significabit augmentum rei que fuerit ex natura signi in quo ipse fuerit.

Cum fuerit planeta in ipso minuto gradus orientis: coniungaturque ei luna in eodem loco apparebit actus nature illius planete seu bonus: seu malus fuerit.

Cum aliquis planeta dominabitur alicui anno: ex annis mundi in ipso gradu sue exaltationis apparebit eius significatio: et eleuabitur rex in regione illa et in climate in quo ab ipso significabitur.

Impedimentum mercurii a saturno dicitur ipeditur lingua nati deterioris autem si corporaliter coniungatur.

Quoties erit timor super infirmum cum fuerint luminaria hora interrogationis sub terra.

Cum fuerit utrumque luminarium in eodem gradu sue exaltationis in suo dominio liberum ab infortunis erit natus totum mundum di rex: et semen eius hereditabit terras eius obtinebitque multo tempore.

Cum fuerit ascendens aliquis natiuitatis medius celi mundi fueritque signum mobile in ipso. i. vel ceter: et ille gradus qui fuerit super lineam medii celi fuerit idem gradus in quo est exaltatio solis vel iouis expandetur nomen eius per vniuersas terras: et divulgabunt eius fama.

Dec sunt illa que sunt aptanda vel ex eis aptari possunt: scilicet ascendens: pars fortune luminaria: signum coniunctionis eorumque domini: signum domini horae: necnon et locus rei que sit: eiusque dominus.

Ex dno exaltationis et diuisione: necnon dno aliorum diuisionum radiorum: et ex domino anno: ex mutatione quoque planetarum in locis et eorum aspectibus sciuntur accidentia mundi in reuolutionibus annorum.

Cum dominus. i. domus fuerit in. 8. timebitur ne mater nati ex illo partu morietur.

Cum fuerit dominus. 4. domus ipeditur a domino ascendente timebitur super patrem nati.

Nihil potest pluri cum fuerit dno ascendente in fortuna et retrogradus: vel sub radiis: si si fuerit cum. 7. vel ei dno obtinebit in plio qui prius pugnare cepit.

Infortuna sui loci calefacit et impedit: sol vero calefacit et non impedit.

Cave ne rex exeat ad prelium domino ascendente euntem ad dominum. 7.

Cum fuerit mars cum sole in signis septentrionalibus erit calor maximus: si etiam cum sol ierit ad saturnum in signis meridionalibus erit frigus maximum et e converso.

Cum puenerint infortune ad locum convenientem non nocebit si non fuerit eius significatio in radice natiuitatis: et similiter fortune non proderunt: cum non sit ex eis in radice significatio.

quod puerum
fuit natus

timor de infirmo

quod puerum
fuit natus

quod puerum
fuit natus

Lentiloquiuz

Impedimenta q̄ ventura sunt in annis alinthe eueni-
ent: cū peruenierit annus mundi ad corpora malorum vni
cuiq; signo da annū. 82.

Maius infortunū saturni est: cū fuerit in signis femini-
nis: sed martis cū fuerit in masculinis. 83.

Nullus debet expugnare ciuitatem cuius dominus fue-
rit dominus ascendens anni mundi. 84.

Oportet in omni inceptioe aptare circulū ad naturam
eius quod q̄s incepturus est. 85.

Non cōmendat̄ Jctisal lune ad martem ex domibus ve-
neris: nec ad iouem ex domib⁹ saturni ⁊ mercurij: neq; ad
solem ex domibus saturni. 86.

Ex maioribus fortunis est vt planete sint diurni: orienta-
les a sole in signis masculinis: planete vero nocturni occi-
dentales a luna. 87.

Luz domini triplicitatis luminaris diei fuerint diurni ⁊
orientales: ab eo quoq; domini triplicitatis nocturni occi-
dentales: terunt aucti lumine: erit maior signū fortune et
felicitatis. 88.

Punctus oriētal̄is significat pueros iuuenes ⁊ vnuscu-
iusq; principia: mediuz vero celi reges legisq; dominos: in
dices: ⁊ etiam preliorū dominos. Septimuz quoq; senes
atq; defunctos: Mulieres etia ac inimicos atq; omne ve-
nustum: Angulus autem terre patres ⁊ terras: locum etia
in quo natus est infans. Doram quoq; mortis ⁊ sepulchra
demonstrat. 89.

Planete q̄ dant grādeā diuitias tres sūt: videlicet Jup-
piter Sol ⁊ Mercurius. 90.

Dorrenda est ois inceptio ab eo qui multarū fuerit diui-
tiarū: i oib⁹ medietatib⁹ i q̄b⁹ ipedita fuerit coniunctio vel
preuentio: caueat igitur ab hoc. 91.

Uniuersalis q̄stio natiuitati assimilatur: Reuolue igit̄
annos eius: ⁊ super eos iudica. 92.

Sander saturnus in aquario: sicut Juppiter in pisce: gau-
det etiam mars in scorpione: sicut venus in libra: ⁊ mercu-
rius in virgine. 93.

Sicut addit Beugabar super naturam ois planete q̄ cū
eo fuerit: ita cauda minuit ex natura cuiusq; planete: q̄ cū
eo fuerit. 94.

Fortior significatio super esse patris est primogenit⁹: et q̄
sequitur dabit̄ similiter aliquid significationis. 95.

Algebutbar fortior est i causa vite. Alcocoden aut̄ forti-
or est i alijs rebus. Donin⁹ vero radioz fortior est q̄ alge-
butbas: ⁊ fortitan erunt eque fortes. 96.

Lum morietur natus priusq; trāseat vna dies ⁊ vna nox
erit sicut abortiuus: ⁊ nullam habebit in aliquo significati-
onem. 97.

Reges quorū negocia cito fiunt: ⁊ qui cito se vindicant:
qui cito etiam perficiunt quod desiderant: sunt quorum
ascendens in principio regni fuerit signū igneum: ⁊ simili-
ter medium celi: vel alterum fuerit igneum: alterum vero
aereum. 98.

Lū fuerit dñs ascendētis in bono loco i terminis fortuna-
rum: fueritq; domin⁹ termini boni esse colligatus ei dabit
pbitatem ei ac regnum ⁊ omne bonum. 99.

Lū fuerit i medio celi significator dirigetur per ascensio-
nem circuli directi. In ascensione vero per ascensiones re-
gionis. In eo aut̄ qd̄ est inter vtrūq; per vtrūq; hoc qdem
capitulu narravit alchindus. 100.

Causa fortunę ac prosperitatis est vt sint domin⁹ dom⁹
solis: dominus domus lune: dominusq; ascendens oriēta-
les: sint ⁊ in angulis: ⁊ aspiciant sese ex bonis locis: id est ex
terino vel sextili. 101.

Multū potens est ille cui sol fuerit in medio celi i signo
igneo: ⁊ luna i tauro: cui⁹ aspectus erit sinister. 102.

Valde diuites ⁊ qui diuitijs abundabūt: magniq; sūt no-
minis quibus dominus secū de domus fuerit in exaltatiōe
sua vel domo: iens ad dominū ascendētis: maxime auteq;
si fuerit Juppiter. 103.

Vita omnium animantium est fm graduz solis ⁊ lune:
⁊ hoc ab altissimo datū fm astapham. 104.

Luz fuerit fortis i locis martis: ⁊ significator iuerit ad
eam: vel ea ad significatore abscindet sicut ifortune. 105.

Auerte oculos a figura in qua mars fuerit i angulo: ma-
xime cū fuerit ascendens scorpio. 106.

Lū voluerit aliq; aliquid abstrahere: significatore satur-
num aspiciente: grauit̄ abstrahet. 107.

Si quis postulauerit aliquid: capite existēte in medio ce-
li cum Joue: ⁊ Luna cuncte ad eū: vel si separata ab eo iue-
rit ad dominum ascendētis: vel si dominus ascendētis
iuerit ad eū: non preteribit quin breuiter adipiscatur que-
sita. 108.

Non est bonum volenti bellare: nec etiam regi q̄ faciat
iter domino ascendētis ⁊ in octaua: ⁊ si sit in exaltatione
sua. 109.

Nō ē sol bonus in ascendente hora belli: nec cū dñs ascē-
dētis: nisi fuerit ascēdēs aries vel leo. 110.

In ea parte qua sol ⁊ luna fortunabuntur: erit victoria i
terrogantibus: veluti si formabuntur ab ascendente vsq;
ad medium celi: vel ab ascendente vsq; ad quartum vin-
cet querēs si in locis alijs fuerit: aduersarius supabit. 111.

Qz maximuz impedimentuz esse rerum que sunt in po-
testate signi in quo fuerit planeta cadens: vel retrogradus
aut in malo esse solis. 112.

Signa significant corpora: Planete vero ea que mouet
corpora: loca planetarū in circulo eorūq; substantie: ⁊ loca
eorum a sole significant opus ⁊ destructionem. 113.

In cuiuscunq; natiuitate fuerit Juppiter receptor forti-
tudinum omnium planetarum ⁊ ipse commendauerit eas
⁊ suam saturno: fueritq; receptus ab eo: ⁊ vterque orien-
talis ⁊ ascēdēs in angulo: erit nat⁹ magn⁹ ⁊ potēs in hoc se-
culo: necnō ⁊ boni esse: surget etiā nomē suū in orbe. 114.

Lauē ne sit saturn⁹ cū domino ascendētis vel i alijs
cis exaltatis: qz ipse est deterior cauda. 115.

Veri sunt rumores si fuerint hora nunciationis angust-
signa fixa: ⁊ Luna atque Mercurius in signis fixis: ⁊ si lu-
na etiam separata fuerit a fortunis: necnon si fuerit fortis
in angulozū aliquo: cūq; ita iueneris hec significatio nec
falli nec fallere poterit. 116.

Prima diei hora vsq; ad perfectionem triū horarum est
sanguinis. Tres vero secunde colere ruber. Tertia colere
nigre: S; vltime tres phlegmatis. similiter ⁊ in nocte. Eo-
dem quoq; modo est in quartis mēsis lunaris: Quarte au-
tem anni sunt solis. 117.

Lui dominus ascendētis fuerit in dextra solis: fueritq;
super ipsum eleuatus: id est dustoriaz habuerit ⁊ iam perfici-
at suam vt ita dicam orientalitatem erit amicus regis
⁊ potentum: diues etiam ⁊ magni nominis. 118.

Noli festinare in iudicando cum planete adinuicem cō-
iungentur: nisi prius signi naturam consideres: in quo con-
iuncti fuerint. Utrum sit ex eorum similitudine: nec ne.
si enim fuerit ex eorum similitudine confortabis eorum si-
gnificationem. 119.

Lum fuerit dominus i i. ascendētis: vel. ii. Lune: aut. i. i.
partis fortune circūuentus a fortunis magis fortunabit̄
q̄ alter aliquis. 120.

Lū due fuerint infortune in gradu. 4. domus ⁊ in codez
termino erit nat⁹ infortunat⁹: ⁊ valde miser. 121.

Luz planete fuerin in angulis apparebunt ea que ab eis
significabunt: siue bona: siue mala fuerint. significatio dñi

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

infortunat⁹

14. Circuli est annus. Sed septimi circuli ē mēsis. 122.
 Cū fuerint anguli ascēdētis signa mobilia ⁊ due infortune
 i angulis: misera erit ois eius vita nati. 123.
 Cum luna fuerit i angulis ⁊ fortabit oēm signationē suā ma
 time autem si quam auctoritatē habuerit i ascēdere. 124.
 Sextina cōmutatio non poterit eē nisi a marte: sicut magna
 elongatio nisi a Saturno. 125.
 Status oīum bonorum mutatur de bono ad malum. vel d
 malo ad bonum. Cum mutantur signa ⁊ figure planetarū.
 qui significant super eos de ascensione in descensionē ⁊ ecō
 uerso. 126.
 Iuppiter ⁊ Saturnus mutāt res ⁊ cōuertūt: eritq; variatio
 nis initū: Cū mutant de vna triplicitate ad aliā in coniun
 ctionibus: ⁊ ex vna figura i aliam. 127.
 Meliores cōiunctiones due sūt quaz altera est luminarius:
 Altera vero duoz planetarū ponderosozū: pte masculini
 sunt qui agunt: Feminini vero sunt in quos agitur: ⁊ similr
 etiam i signis. 128.
 Aspice ascensionem planete ⁊ gradum exaltationis gradum
 quoz sui casus. Nam hec sunt que significant homines ⁊
 eorum opera. 129.
 Si iueneris significatorem in angulis masculinū ⁊ in signo
 masculino: cōtrarij vero significatorem femininū: ⁊ i femi
 nino signo: Aget i eum: si. vicet alterū ille cuius signū ē ma
 sculinum ⁊ i masculino signo. 130.
 Significationes sunt duobus modis substantiair. s. ⁊ accidē
 taliter: ⁊ vtroq; modo numerū septem planetarum signifi
 cabunt. 131.
 Cum due infortune cōiungūt: ⁊ luna saturno in latitudie
 erit fames ⁊ mortalitas: Si vero Marti mutabunt. reges
 erit multa sanguinis effusio ⁊ plia in loco q signabitur ab
 ipo signo ⁊ hoc nō fallit. 132.
 Ex cōiunctione Saturni ⁊ Iouis i signis mobilibus cognō
 scetur cōmutatio status ⁊ mūdī: ⁊ ex eoz cōiunctionibus i
 signis fixis iterum. 133.
 Cū cōiunguntur due fortune coniungeturq; luna ioui i lati
 tudine erit iustitia: ⁊ quies in terra diriget. Si aut veneri
 erit alacritas: gaudiū: salusq; corporū atq; pspertas. 134.
 Cū venus ⁊ mars fuerint in eodē pūcto cū Sole i loco vene
 ris ⁊ termino: verba nati ab hominib⁹ recipiēt: ⁊ a nullo
 repudiabuntur. 135.
 Deremita ⁊ quasi ppha: necnon cuius verba recipiunt est
 ille i cuius natiuitate Iuppiter ⁊ Venus in eodem gradu
 cum Sole fuerint. 136.
 Samosi reges i hoc seculo: ⁊ quoz mādata nō spernūt: sūt
 quozū Iuppiter ⁊ luna fuerit in eodē pūcto ascendentis ad
 angē suam. 137.
 Cui vigor maximus ⁊ posse magnū fuerit est cui sol i medio
 celi cum saturno erit i signo masculino oriētalis. 138.
 Cū Luna ⁊ ceteri significatores remouent ab angulis nō p
 ficiētur res ipe nisi fuerit qd ex itinere ⁊ nō ex alio. 139.
 Cū nō fuerit inter aliquē pta ⁊ significatōre Jctisal aspe
 ctus ⁊ fuerit vterq; i eodē circulo: ⁊ ex circulis paralelis in
 nadir vel anabat vli egnociali itinere erit melius q; icti
 sal aspectus. 140.
 Dis pta duo bz signa pter lūinaria quoz vtrūq; solā bz do
 mū: qm eoz lumē est saturni tenebrositas: Jōq; possit sūt
 eorum domus contrarie. 141.
 Fortune sūt fideles ⁊ pspere cū fuerit i locis exaltatiōis ac
 directe: necnon ⁊ aucte lumine. 142.
 In magnis ⁊ exaltatis rerū diuitijs vel iniūis laudat vt
 sint lūinaria i terminis fortunaz se se aspiciētia ⁊ vt dñi ter
 minoz sint ex rei icipiende natura. 143.
 Res circuli q cōplectunt oia: ⁊ q maxie sūt Septē sunt v3
 pncipiū creatiōis hoīz āni Sol Maximi: sūt. 143.
 Cū at ascēderit aliqd initū in termino ascēdētis radice cuius

libet iceptiōis inueneritq; duo minuta duoz pta ⁊ graui
 Scientia hore anni i qua cōiūget i signis: Ascēdēs reuolu
 tionis āni mūdī: Ascēdēs quoz cōiūctiōis vel preuētiōis
 qd fiet ē i hora natiuitatis vel questiōis. 144.

Non accidet sup aliquē bonū vl malū: nisi cū mutāt nā vel
 similitudo triplicitatis signozū planetarum que sūt eius
 loci significatores. 145.

Cū diuersificantur duo climata diuersificatur planetarum
 aspectus ⁊ eorum radij. 146.

Cū vero due latitudies diuersificāt: circuli e⁹ circularis mo
 tus diuersificantur. In hoc autem capitulo nullus ita per
 fecte locutus est. 147.

Duorum nodorum impedimenta peiora sunt planetis infe
 rioribus q; bsuperioribus. 148.

Figura circuli in qōnib⁹ magne similitudinis est ad similitu
 dinem anime querentis. 149.

Cum fuerit iuppiter in arie direct⁹ absq; malo aspectu for
 tūarū dabit fortitudinē ⁊ regnū i q nlla fiet iniustitia. 150.

Finis.

Perfectus est liber capforū almanforis cū dei auxilio
 translatus de arabico in latinum a Platone Tyburtino
 quem deus exalter i ciuitate bardonia. Anno arabū. 1530.
 18. die mēsis iullugida Sole i vgie. i. 5. luna in ariete. 15. 16.

Explicit.

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or correction, covering the bottom right portion of the page.

Incipit introductorium de principis iudiciorum cabelis
ysmaelire. Ca. p. de diuisione signoz et de triplicitatibus

In nomine dei py
ricordis: Dixit cabel bem/
bic ysmalire. Scito q
signa sūt. iz. et ex eis. 6. sunt
masculina et 6. femi. Aries
ergo ē signū masculinū ex
signis diei. et taur⁹ femini/
nuz: ex signis noctis: et sūt
succedit masculino femini
nū: et feminino masculinuz
vsq; i finē signoz: et ex eis
sex sūt signa directe ascen/
dentia. i. hūia directū ascē

sum: et ex eis. 6. sūt tortuose ascēdētia. i. ascēdētia hūia tortuo/
sum. Et directe ascēdētia sūt ab initio cācri vsq; in finem
sagittarij: eo q latitudo vniuscuiusq; eoz sit maior lōgitu/
dine eius: et ascēdit in plus duab⁹ horis equalib⁹. ob hoc no/
minant⁹ directe ascēdētia: et tortuose ascēdētia sunt ab ini/
tio capricorni vsq; in finē geminorū eo q latitudo vniuscui/
usq; eoz sit minus lōgitudine eius et ascēdit in min⁹ dua/
bus horis equalibus ab hoc noiant⁹ tortuose ascēdētia.
Et ex his. 4. nominantur mobilia. idest aries cancer. libra.
capricornus: et iō noiant⁹ mobilia: qz cū sol igrediat⁹ in initia
signorū illorū mutat⁹ tempus ad subam tps sequentis.

Et. 4. ex eis sunt fixa. i. taur⁹. leo. scorpio. et aquarius: et iō
dicunt⁹ fixa: qz cum sol ingredit⁹ eoz minuta figit⁹ tempus
in esse suo et non mutatur. i. si fuerit calidū: calidū erit: et si
fuerit frigidū: frigidū erit: et si fuerit ver: ver erit. et si fuerit
autū: autū erit. Et ex eis sūt. 4. omnia que arabice
dicunt⁹. grece deyn. i. diuina corporum dicuntur. que sunt ge/
mini. virgo. Sagittarius. piscis: et ideo nominant⁹ cōmunia
qz cū sol peruenerit ad medietatem illorū cōmiserit tps:
fitq; medietas eius prima calida et alia frigida: aut medie/
tas prima frigida: et alia calida. Et quedam ex eis dicuntur
quadrupedia. i. aries. taurus. leo. capricornus. et finis sagit/
tarij. Sūt et ex eis signis quedā ignea. i. aries. leo. sagit/
tarius: et est triplicitas prima. Et secunda triplicitas est ter/
rea et significat quicquid i terra est et ex terra nascitur. idest
taurus. virgo. et capricornus. Et tertia triplicitas est aerea:
et significat homines et ventos: et quicquid fuerit in aere. id
est gemini. libra. et aquarij. Quarta est aquatica: et significat
aqua: et qd in aquis est. idest cancer. scorpio. et piscis. Et
quedam ex signis dicuntur tenebrosa. idest libra et capricor/
nus. Et est quidam locus in signis qui vocatur combustus
et est finis libre et initij scorpionis. Et quedā ex ipis signis
habent dimidiam vocem. idest virgo. capricornus et aquari/
us. Et quedam ex his habent voces. idest taurus. aries. ge/
mini. leo. libra. sagittarius. Et ex eis sūt quedam non habē/
tia voces. i. cancer. scorpio. piscis. Et quedam sūt i generatio/
ne filiorū dimidia vel cōmunia. idest nec ex toto sunt gene/
rantia: nec ex toto sterilia. idest taurus. gemini. et aquarius.
Et quedam plures filios hūia. i. cancer. scorpio. et piscis.
Quedam vero sūt sterilia: aries. leo. virgo. libra. sagittarij.
et capricornus. Et quedā ex eis significant mōtes et loca gra/
uioza. idest aries. leo. sagittarij. Et quedam significant loca
habitabilia et plana. i. rura et q fuerit culta. i. taur⁹. vgo. et ca/
pricorn⁹. Quedā vō significant loca arenosa. i. gemini. li. et aqri.
Quedā etā significant loca humida et aquosa: vñ que sūt
iuxta aquam. i. cancer. scorpio. et piscis. Igitur signa ignea si/
gnificant ignem et omnem substantiam que pertinet ad eū
vel que per eum fit: et significant nobiles. Et signa semen/
tis significant terram et omne quod ex terra eleuatur. Si/
gna qz aquatica significant loca būda: et omne opus quod

fit ex humiditate. Et signa generantia plures filios signifi/
cant congregationes hominum. Arietis igitur triplicitas ē
calida: sicca: habet ex naturis coleram rubeam: et ex parti/
bus mundi orientem: cuius triplicitatis domini sunt: sol in
die: et iuppiter in nocte: eozumq; particeps in die ac nocte ē
saturnus. Tauri quoq; triplicitas est frigida et sicca: habet
ex naturis coleram nigram: et ex mundi partibus meridiē:
eius domini sunt venus in die et luna in nocte: eozum par/
ticeps in die et nocte est mars. Geminorū triplicitas est ca/
lida et humida: et ex naturis habet sanguinem: et ex partib⁹
mundi occidentem: et huius triplicitatis domini sunt: i die
saturnus et in nocte mercurius: particeps quoq; eozū i die
ac nocte ē iuppiter. Canceri vero triplicitas est frigida et hu/
mida: habet ex naturis flegma: ex partibus mundi septen/
trionem: et huius triplicitatis domini sunt: venus in die et
mars in nocte: quoq; particeps i die ac nocte est luna.

Capitulum substantiarum duodecim signorum: et quid si/
gnificat omne signum.

Sicut q inuenimus vnicuiq; interrogationi
seu rei quesite significationem qua signifi/
catur quicquid boni vel mali in eadem iter/
rogatiōe fuerit: ex modis quos exposuerūt
sapientes in significatione interrogationū
et rerum ex substantijs duodecim signorū
et ex naturis septem planetarum: et loca a q
bus accipiuntur res: sicuti habet⁹ planete ex naturis et signi/
ficationibus: prout volente deo narrare disponemus.

Prima domus ascendens et omne quod in ea est de in/
terrogationibus et ceteris ex duodecim signis.

Prima dom⁹ cuius initij oritur vel ascendit in
oriēte hora interrogatiōis vel nativitat⁹ seu ali/
cuius operis inceptiōis: et hoc significat vitā et
mōrē: qz ē ascēsi vite illi cū quo puenit eius vi/
ta in mundum dum exiret de ventre matris sue. Ascendit
enim hoc signū ab inferiori parte terre ad superiora illi:
et quasi a tenebris ad lūmē. et exiit sūt nat⁹ de tenebris vē/
tris ad lumen hui⁹ seculi: et de angustijs vteri ad latitudinē
aeris: et ostendit interrogans interrogatiōē suā ex secre/
to cordis sui: iuxta q patet facta ē q prima fuit occulta. Si/
gnificat q corpora et vitam et oē initij et mōtis corporis et
qgd ab aliquo accidēte venerit et vniuscuiusq; rei inchoa/
tiōē: seu cūctū: et oē mobile: siue rōale atq; initia oīus rez.

De secūda domo.

Secūda domus ab ascendente non aspiciat signū ascē/
dens significat congregationem sube: et continentia
vite et eē seruientū et acceptiōes et donatiōes.

De tertia domo.

Tertia domus nō ex toto est cadens ab ascendente si/
gnificat germanos atq; germanas: ppinquos atq;
cognatos et eē eoz. patiētiā quoq; ac consilia fidem
ac religionem et contentiones i sectis. eplās. legationes quo/
q; atq; legatos: et pegrinationes ac sōnia.

De quarta domo.

Quarta domus dicitur angulus terre significat ptes
et eē eoz. i. originem et radices: parentelam atq; car/
ceres: terras et rura: villasq; ac ciuitates: et omne edi/
ficiū: omēq; tectū ac absconditū: siue thesauros absconditos
et mortem: et qd sit futurū post mortem. i. quid accidet mor/
tuo. i. ex sepultura scilz et vtrū effodiā mortu⁹ vñ cremet⁹:
seu ponat⁹ i patibulo: aut eyciat⁹ i aliquo loco et cetera q ac/
cidit mortuis: et significat finē eozū et domos ac terras. i. be/
reditates et oē qd sepultū est sub terra.

De quinta domo.

Quinta domus succedit angulū terre et locus ē amor/
is qz est ex triplicitate atq; gaudio ascendens et si/
gnificat filios et omne i quo est fiducia: legatos quo

signa quas domus
tortuose

mobilia

fixa

domus et gma

tenebrosa

habita

domus

habita

domus

habita

domus

habita

ac obdationes bonorum ac petitione mulierum amicitates atque
amicos ciuitates et cetera ciuium eorum et fructus hereditationis.

De sexta domo.

Sexta domus cadens est ab ascendente nec aspiciat eum et
est locus malignus et significat infirmitates tam separabi-
les quam inseparabiles et causas infirmitatum seruorum quoque
ancillas iniustitias et alio loco in locum mutationes.

De septima domo.

Septima domus est angulus occidentalis et significat
nuptias et res carum plura et cōtentiones et contrarietates
et cōtentiones que fiunt inter duos illius quoque querit et
quod sit fugitum et latro et amissum et cetera bonorum filia: pēgrina-
tiones et amissiones reorum et causas earum: hoc signum est inimicorum
ascendentis et omnis planeta qui in eo fuerit opponitur ascendenti.

De octaua domo.

Octaua domus succedit angulus occidentalem et signi-
ficat mortem et interfectionem et venena letalia et metum
et quod hereditat a mortuis: et omne quod interit et labor et
ac tristitiam bella quoque et cōtentiones et pedisseque siue auxi-
liatores aduersariorum siue contentorum et cōmendata. id est quod tra-
duntur seruanda et villicantes segnitias atque igenia.

De nona domo.

Nonā domus est cadens ab ascendente et significat pe-
reginationes et itinera et deitatis culturam et omnes do-
mos religionis: philosophiam et prescientiam omnium rerum:
sapientiam astrologorum et dinationes episcoporum et legatos et legationes: seu
rumores: fōnia: fides et sapientia diuinā et factitatem atque reli-
gionem et omnes res preteritas atque recedentes etiam ab honore siue
ope suo depositum et res futuri seculi et prescientiam futurorum.

De decima domo.

Decima domus dicitur angulus celi et significat regem
seu regnum exaltationem et imperium gloriam et memoriam:
seu laudis voces: matres quoque et subam furatam atque
ablatam iudices principes et prelatos opum et omne magisterium.

De undecima domo.

Undecima domus succedit angulus celi et significat
amicos: fiduciam atque fortunam: subas regis atque et red-
ditus vel tributa et ei milites et pedissequos et viros
qui succedunt regi seu principem primum et significat laudationes
et filios.

De duodecima domo.

Duodecima domus est cadens ab ascendente nec aspiciat
eum: significat inimicos et labores: lamentationes ac tri-
stias susurrations: dolositates: inuidias et callidita-
tes maliuolentias et peregrinationes malicia: labor et carce-
res: ac bestias.

De diuisione circuli et dignitatibus siue

fortitudinibus domorum.
Ignora autem omnibus circuli loci ac laudabiliora sequi
iunice in fortitudine succedentia sic distinguuntur. Circu-
lus diuiditur in xij. signa. ex quibus iij. nominantur angu-
li. id est signum ascendens. 4. 7. et 10. hec signa sunt velut anguli celi
qui significant omne quod presens fuerit ex rebus. id est presentiam rerum et
fortitudinem in ore et ex eis. 4. vocantur succedentia siue sequen-
tia angulorum. id est ascendentia post eos. id est secundum 5. 8. et 11. hec
significant omne quod futurum est: et quod sit et succedit ex rebus et
reliqua quattuor dicuntur cadentia ab angulis qui recesserunt
et ceciderunt ab angulis qui sunt. 3. 6. 9. et 12. et hec signifi-
cant quod recessit et abijt nutu dei ex rebus. Et fortior omnibus
locis circuli est ascendens et hoc signum est dignius omnibus si-
gnis et planeta qui in eo fuerit est fortior omnibus planetis et ma-
xime si fuerit id est planeta in domo sua vel in exaltatione vel triplici-
tate aut in termino vel in facie sua: deinde succedit in fortitudi-
ne angulus celi: deinde succedit angulus occidentalis. id est septimum ab ascen-
dente: deinde succedit angulus terre. id est quartum ab ascendente. Post
hec sequitur hac domum in fortitudine domus. id est ab ascendente. et hac
domus. deinde. 9. Hec septem loca sunt laudabiliora et fortiora:
primus locus est melior secundo. secundo melior tertio. et cetera eliguntur

post hec ex signis que bona cognoscuntur. Signum. 3. ab ascenden-
te: eo quod sit locus gaudij iune: deinde locus secundus ab ascenden-
te eo quod ascendat per ascendens. In. 8. at signo ab ascendente est ipe-
dimetum et infortunium magnum: quod est domus mortis et non aspiciat
ascendens. residua quoque circuli signa. id est 6. 7. et 11. sunt peiora omnibus
locis atque deteriora: et omnis planeta qui in his locis fuerit nullus. pfe-
ctus erit. quod. 6. signum ab ascendente est locus infirmitatum et victorum
et omnis morborum separabilium et inseparabilium: et cadens ab ascenden-
te: nec aspiciat eum et locus gaudij martij et duodecimū ab
ascendente: est locus inimicorum et laboris atque tristitie: et cadens
ab ascendente: nec aspiciat eum et est locus gaudij saturni. Nam sa-
turnus gaudet in lamentatione atque plactu: ac tribulatione. Et no-
ta quod omne signum aspiciat tertium ante se. et tertium post se quod
est undecimū: et hic aspectus dicitur sextilis eo quod sextam partem
circuli teneat. id est. 60. gradus de. 360. gradibus totius cir-
culi. verbi gratia. planeta qui fuerit in initio arietis aspiciat eum qui
fuerit in gemini ante se et eum qui fuerit in aquario post se
et aspiciat quartum ante se et quartum post se. id est 10. et hic aspe-
ctus dicitur. 4. eo quod quartam partem circuli teneat. id est. 90. gra-
dus. Aspiciat quoque. 5. ante se. et. 5. post se. id est. 90. et hic aspectus dicitur
trinus eo quod teneat tertiam partem circuli. id est. 120. gradus. Aspiciat et
7. per oppositionem et hic aspectus est inimicitie et si in his si-
gnis fuerit planeta: dicuntur se aspiciere.

De aspectibus planetarum.

Sunt aspectus planetarum. id est coniunctio sextilis: et
b quartus trinus atque oppositus. Nam coniunctio est
quando duo planete iunguntur in vno signo: et sunt
inter eos. 12. gradus et infra: hoc est terminus coniunctionis.
Sextilis autem aspectus est a. 3. signo: et ab. ii. Quartus aspectus
est a. 4. signo et. 10. Trinus aspectus est a. 5. signo et. 6. Aspe-
ctus vero oppositus est a signo septimo. Igitur his aspecti-
bus fortior est coniunctio atque oppositio: et hi sunt fortiores
operis atque inimicitie: et hi aspectus significant inimicos
palam nocentes: et significant contrarietates et participationes.
Aspectus quartus est medius. id est non ex toto deiecit inimi-
citas. Et aspectus sextilis secundus. id est qui fit ab ii. est fortior
sextili aspectu primo. Et quartus aspectus secundus. id est qui fit a de-
cimo est fortior quarto aspectu primo: et ex trinis aspectibus
nona domus. id est aspectus secundus fortior est trino aspe-
ctu primo: et hic aspectus vocatur eleuatio id est altior. Si
gna autem que se inuicem non aspiciunt: nec planeta qui in eis est
aspiciat alium sunt hec. signum 2. 6. 8. et cetera vero pre-
ter hec aspiciunt se.

De effectu et detrimento planetarum.

Lito quod omne quod significat stelle faciendum vel non sit. id est.
modis: hec est alicelababice: quod latine sonat pfectum. Aliud
id est deterioratio. Alensal. id est coniunctio. Alinciraf. id est separa-
tio siue diuinctio planetarum a coniunctioe sua. Annael. id est trans-
lario. Algeme. id est congregatio vel collectio: quod melius sonat. Al-
mane. id est vetatio vel prohibitio. Alcobol. id est receptio. Bairal-
cobol. id est inreceptio. Balaacen. id est euacuatio cursus. Birchad.
id est redditus. Dapha alchia. id est pullatio vtutis. Dapha aredir.
id est pullatio dispendis et nature. Alcedenb. id est vtus vel fortitudo.
Adof. id est debilitas. Uuanuelbaleamar. id est esse lune.

Expositio alicel.

Licel est qui pte fuerint in angulo vel in sequente an-
gulum. Aliud est vt sit planeta cadens ab angulis.
Alicel est vt petat planeta leuis atque velox coniu-
ctionem alterius planete tardioris atque ponderosioris: et
sit planeta leuior minus gradibus quam tardior quam diu iue-
rit ad eum: donec iungatur ei: et fuerit in tali minuto p aspe-
ctum. Mutat. id est coniunctus vel conglutinator ita vocat:
donec separatur ab eo per gradus vnius spacium: et tunc vo-
catur inuersionis: id est separatur ab eo. Sed si coniungunt
planete in vno signo: non dicitur separatus planeta ab alio
donec transeat eum per spacium sui dimidij orbis: id est su-

Aspiciat est fortior longior
etiam. Nam pfectus est
militum est fortior etiam
et valens et pfectus.

luminis: quia unusquisque planeta habet orbem luminis: et partes singulares: et dimidiū ipsarū partium ē ante ipsum planetam: et aliud dimidiū post eū quo spacio dū transierit planeta alius vocatur separatus ab eo.

C Sciētia luminū vel orbū planetarū.

Cito quod orbis luminis solis ē 30. graduum: cuius medietas est ante illū. id est. 15. gradus ante ipsum solē et 15. gradus retro. Cumque fuerint inter solem et aliquem planetarum gradus ab uno usque ad 15. tunc projicit lumen suum super eum et coniungitur ei: lumen lune. id est. gradus ante: et 12. retro: et lumen veneris et mercurij unuscuiusque eorum septem gradus ante et septem retro huius luminis cōiunctio alter alteri iungit planetam lune saturni et iouis unuscuiusque eorum 9. gradus ante et 9. retro. Lumen autem martis ē 8. gradus ante. et 8. retro. Cumque aspexerit planeta alius et suo lumine percussit gradum illius dicitur cōiungi illi: et nisi percussit eum lumine suo: non vocatur ei cōiunctus: sed vadens ad cōiunctionem donec incipiat iungi ei: et si fuerit planeta in fine alicuius signi nemi ni iunctus et percussit alterum signum lumine suo quisque planetarum fuerit dignior lumine illo: erit cōiunctus ei 13. planeta fuerit in primo signo non videat eum.

C Expositio recessiois vel separatiois planetarū.

Expositio recessiois vel separatiois planetarū ē ut per tereat planeta lenior alium ponderosiorē: et incipiat brevis plus gradus tamen in aspectu quam in cōiunctione habere. Aspectus est a signo in signum. Cōiunctio autem dicitur a gradu in gradum: et hec scia est melior ab alio. quem deus voluit magistrum.

C De translatioe luminis.

Translatio luminis a planeta in planetam est ut separatur planeta lenior ab alio ponderosiori et iungatur alteri: tunc quasi cōiungit eos et defert naturam primi ad alterum cui iungitur. Cuius rei exemplar ē: ut esset ascendens virgo: et fieret interrogatio de iungio: et esset luna in 10. gradu signi geminorum: et mercurius in octavo gradu leonis. et iuppiter in 13. gradu piscis: erat dominus ascendens qui erat significator interrogationis non aspiciēbat iouem quod est dominus domus cōiungit: quod erat in 8. signo ab eo. Asperi ergo lunam quam si inveni in 10. gradu geminorum separatam a mercurio et iunctam ioui: deferrebat enim iter utrosque lumen: et hic significavit effectum rei. id est. acceptionem mulieris per manus legatorum et inter utrosque discurrētium.

C De cōiunctione luminis planetarū.

Cōiunctio luminis ē quod dominus ascendens et dominus qui sit rei: iunguntur per ponderosiorē se: quod coniungat eorum fortitudinem atque lumen: et accipiat eorum naturas. Vnde quod interrogatio fuit de rege utrum acquireret regnum an non: et erat ascendens signum libere: cuius dominus venus que erat significatrix interrogationis in 10. gradu signi arietis: et luna dominus domus regie: quod significat regnum in 12. gradu signi tauri non aspicientes se: et erat iuppiter in 15. gradu signi cancri in angulo celi in domo. id est. regia et luna atque venus iungebantur ei: coniungebat ergo iuppiter lumen. id est. radios ab eis in loco quesite rei. id est. in loco regni et significat acquisitionem regni per manus cuiusdam ducis sue episcopi vel per manus alicuius viri dilecti cui ambo per se libenter tribuant ascensum.

¶ De prohibitione luminis et fit tribus modis.
 Lmana. i. pbibitio fit tribus modis: quoz vn^o
 dicitur abicissio luminis: et hic fit qñ inter dñs
 ascendens et dominum quesite rei fuerit pñta
 aliquis in paucioribus gradib⁹ vnus eoz et fuerit con
 iunctio cū eodē anteq³ fiat cōiunctio cū dño rei: cuius
 exemplum est vt eēt ascendēs virgo: et interrogatio fi
 eret de coniugio: et mercurius dñs ascendens qui est
 significator interrogantis in. 1° gradu signi cancri: et
 iuppiter dñs domus septime qui est significator spon
 se i. 15. gradu signi piscis: et mars erat i. 13. gradu arietis:
 abicindebat ergo mars lumē mercurij a Jove: et erat
 mars in. 8. signo. s. sube mulieris: significauit q³ destru
 ctio huius rei fieret ex decriptiōe dotis.

¶ Scd^o modus est: vt pñta lenis: et alter ponderosior
 sint ambo in vno signo et sit tertius inter eos i eodē si
 gno petens coniunctionē pōderosioris: h^o aufert con
 iunctionē pñti: cui⁹ exēplū est vt esset ascendens cá
 cer et interrogatio fieret de coniugio. et luna i. 8. gradu
 geminorū et mars in gradu. 10. pñti signi. Saturnus
 vero in. 12. gradu eius ante marrem: Mars ergo sepa
 rat lunam et saturnum: et aufert cōiunctionem eozum
 et destruit causam eozum.

Tertius modus est vt p[ri]ma leuis iungatur alteri plane-
nete ponderosiori i vno signo: et sit alter q[ui] eidē ponde-
rosiori p[er] aspectum iungat[ur] qui sit infra illum leuiore[m]
in gradibus. i. minus gradibus. p[ri]ma ergo leuis q[ui] cum
ponderoso est in vno signo prohibet coniunctionem
alterius qui aspiciat. Cūq[ue] transierit: veraerit eius con-
iunctio: et is modus s[ecundu]m prohibet cā[s] et reddit eas sic
alijs precedentes. Cuius exemplar est: vt eēt ascēdens
cancer: et fieret interrogatio de coniugio: et luna o[mn]ia
ascendentis q[ui] est significatrix interrogantis eēt in .iij.
gradu scorpionis et mars i. is. gradu tauri: et saturn[us] i
23. gradu eiusdem tauri: eratq[ue] mars supra gradus lu-
ne. i. in plus gradibus: et iō abscindebat aspectū inter
lunam et saturnum et p[ro]hibebat eor[um] cōiunctiones: q[ui]a
mars iungebat saturno i vno signo et huius cōiunctio
est fortior cōiunctione aspectus. Aspectus enī nō de-
struit coniunctionē: sed cōiunctio destruit aspectus:
et aspectus nō abscindit aspectū sed p[ro]hibet cā[m]. Cō-
iunctio vero abscindit aspectus: et aliq[ui] iungit vnus
planeta alteri: sed anteq[uam] veniat ad ip[su]m iungit alteri:
et cū illi iunctus fuerit destruit ip[s]a cōiunctio.

Sil[icet] si p[ri]ma iungat[ur] alteri p[ri]ma i vno signo et mittat
dispositionem suam alteri. i. iungat[ur] alteri qui sit i alio
signo: et post coniunctionem isti[us] p[er] aspectum perueni-
rit ad eum cum quo est in vno signo et iungitur ei erit
iudicium secūdu[m] planetam qui est cum eo in eodem
signo: cuius exēplū est: vt eēt luna in .iij. gradu tauri: et
mars in .20. gradu eiusdem tauri: et luna iungeretur vene-
ri per aspectum anteq[uam] iungeretur marti: et eēt venus
in .iij. gradu canceri: et eēt venus minus gradibus refe-
retur t[ame]n iudiciū ad martem eo q[uod] eēt cū luna i signo
vno et huiusmodi cōiunctio fortior est aspectu[m] dixi-
mus hec est expositio eor[um] que diximus q[uod] aspectus
nō annullat cōiunctionē et cōiunctio annullat aspectus.

De receptione p[ri]mar[um].

It[em] receptio p[ri]mar[um] cū p[ri]ma iungitur planete
a domo vel exaltatione sua tunc recipit eum
bono a[nt]io et perfecta receptione. Est et alia rece-
ptio infra istam. i. minor ista q[uam] videt[ur] planeta iungi
tur p[ri]ma o[mn]i ip[s]ius triplicitatis et termini: vel o[mn]i ter-
mini: et faciei. i. q[uam] iungitur p[ri]ma qui habeat i loco suo
de his minoribus dignitatibus duas vel plures: et
tunc erit vera receptio. Si vero vnā t[ame]n habuerit nō
erit ibi receptio et iō dic[itur] hic q[uod] quod diuersū fuerit ab
istis: alienatur a perito astrologo: et p[er] nibilo dic[itur]. Cu-
ius exemplar est vt luna esset in ariete: et iungeret[ur] mar-
ti qui est o[mn]is arietis: tūc reciperet eam mars: q[uod] est i
domo eius: aut iungeretur soli reciperet eā sol: q[uod] est

domus exaltationis sue: aut eēt in tauro: et iungeretur veneri aut in geminis: et iungeretur mercurio: hec est receptio perfecta. Receptio autē triplicitatis est vt sit luna in virgine in termino veneris et iungatur eidem veneri: essetq; venus dñā triplicitatis lune et domina termini eius: aut si esset luna in geminis in termino saturni: et iungeret saturno: reciperet eam saturnus: qz est dominus triplicitatis et termini. Cūq; fuerit luna vel planeta in tali similitudine erit recepta. Nec ē sententia mesebalab: in receptione triplicitatis et termini. Et si fuerit luna in hac similitudine iuncta alicui planete: et ipe planeta iunctus fuerit dño domus in quo est luna: aut domino eius exaltationis erit luna recepta: et si fuerit luna vacua cursu: post hec trāserit ad alterū signum et iuncta fuerit domino primi signi aut domino exaltationis eius: erit luna recepta: et si fuerit planete iuncta qui non fuerit dominus primi signi aut dominus exaltationis eius impedit eam. Sed hec loca sūt: in quibus nō sit receptio neq; coniunctio: cum luna. s. aut dominus ascendens iunctus fuerit planete qui non habeat in loco lune vel domini ascendens testimonium. i. aliquam dignitatem nō cognoscit eum nec recipit. Similiter si iuncta fuerit luna aut dominus ascēdētis planete in descēsiōe sua erit quasi q venit ad eū de domo inimicorū suorū: et nō recipit eū nec diligit. Cuius exemplum est: vt sit luna in ariete: et iungatur saturno: aut in capricorno et iungatur ioui: aut in cancro et iungatur marti: aut in libra: et iungatur soli: aut in virgine et iungatur veneri: aut in piscibus: et iungatur mercurio: et si aliquis significator fuerit in descēsiōe sua: et iunctus fuerit planete qui non habeat in loco illius significatoris potestatem: domum. s. vel exaltationem: videbis eum pro nihilo: ac si alicui querēti daretur vestimentū ignotū: et si iunctus fuerit planeta alteri planete in descēsiōe sua: aut descēderit ipe p̄ta pulsans facit eum descēdere: et minuit qd veniet ei ex hoc.

¶ De cursu p̄te vacui.

Expositio cursus vacui cum luna et orbis eius: vel planeta fuerit vacuū: et planeta fuerit quasi exulans: tunc dicitur vacuus cursu: hoc est quādo nulli planete iungitur: aut nullus planetarum iungitur ei.

¶ De expositiōe redditus.

Expositio redditus est quādo planeta vel luna iungitur retrogrado planete aut sub radys solis et reddit ei quod recipit ab eo: et destruit causam. Alter quoq; modus est de redditu et iudicio et destructione: vt iungatur planeta pulsans. i. levis qui sit cadens ab ascendente planete ponderoso cadenti tūc reddit ei quod recepit ab eo et destruit eius dispositionem: et significat qd interrogatio ipsa non habeat initium nec finem: cuius exemplum est: vt sit ascendens cancer et luna in sagittario in ii°. s. cadens ab ascendente et iungatur marti: et ipe mars fuerit in geminis i. i. ab ascendente cadens. et tunc significat destructionē initii interrogatiōis huius et finis.

¶ Et est alius modus de redditu vt sit planeta levis q iungitur in angulo: et iungatur planete cadēti ab ascendēte: cui erit illi cause initium: qz ille qui iungit q significat rei initium: erat in angulo et non habebit finē: qz receptor ei: q significat finē rei erat cadens: et ille qui iungitur est levis: et ab eo est initium rei. et receptor est ille qui est pōderosus: et nominatur receptor dispositio: et levis vocatur pulsator dispositiōis.

¶ De pulsu virtutis.

Expositio huius rei est vt iungatur planeta alteri de domo sua: aut de triplicitate: aut de exaltatione sua sub tali exemplo: vt esset. s. luna in cancro vel in tauro et iungeretur ioui vel alteri ex planetis: et pulset virtutem suam ad eum: qz pulsavit. i. cōmisit dispositionem suam dōmo et exaltatione sua. Similiter faciunt reliqui cum pulsanerint dispositionem ex domibus vel exaltatiōib⁹ suis.

¶ De pulsu dispositiois et nature.

Ulatio quoq; dispositiois ac nature est: vt planeta iungatur cum alio planeta de domo vel exaltatione: et pulset dispositionem seu naturam suam ad eum: cuius exemplum est vt luna vel aliquis planetarum esset in ariete et iungeretur marti: vel esset in geminis et iungeretur mercurio: et luna cū fuerit in tauro vel in cancro pulsat ytrasq; virtutem. s. et dispositionem: et cum non fuerit in his duobus signis: pulsat tñ dispositionem.

¶ De fortitudine planetarum.

Expositio autem fortitudinis planetarum cui decrio occasio siue impedimentum ad perficiendam causam cum receperint atq; promiserit: sit hoc yndeci modis. ¶ Quorum primus est: vt planeta sit in bono loco ab ascendēte. i. in angulis et succedētib⁹ anguloz ex locis. s. qz aspiciūt ascendens. ¶ Secundus est: vt sit p̄ta in aliqua partium

suarum vel dignitatum hoc in domo sua: aut exaltatione aut triplicitate: vel termino seu facie sua vel gaudio suo. Tertius est ut sit directus. Quartus ut non sit cum eo malus planeta. i. eodē signo i quo fuerit cui sit iunctus: aut aspiciat eū ab oppositione vel a quarto aspectu. Quintus ut non iungat stelle cadenti ab ascendente: aut planete qui sit in descensione sua: aut sit ipse in descensione sua. Sextus ut sit receptus. Septimus ut sint planete aliores masculini: g sunt Saturnus. Iuppiter et Mars orientales. i. ut appareant in mane exētes d sub radys solis: et planete feminini. i. Venus: Mercurius luna occidentales. i. appāretes vespere. Octavus: ut sint planete i suo lumine. i. sint planete masculini i die et feminini i nocte. Nonus ut sint planete in signis fixis. Decimus ut sint planete i corde solis: cum sole in vno gradu: qz tunc fortune augent fortunam et bonum: et malorum confortatur malum. Undecimus est ut sint planete masculini in quartis masculinis ex partibus ascendētis ex circulo: B est a medio celi i ascēdētē. i. a quarto i septimū directi: et planete feminini i quartis femininis. i. a septimo i medium celi et ab ascēdente i quartum directi: et sint planete masculini i signis masculinis et planete feminini i signis femininis. hec sūt testimonia quibz confortantur planete et nō habēt occasionē que eis noceat: ad perficiendam causam: quādo receperint et promiserint.

De debilitate planetarum.

Debilis vero planetarum fit. io. modis: et impedimētum eorum in natiuitatibus et interrogationibus ex quibz modis vnus est: ut sit psta cadēs ab āgulis et nō aspiciat ascēdēs. i. in sexto vel duodecimo. Secundus est ut sit psta retrogradus. Tertius ut sit sub radys solis. Quartus ut iungatur malis planetis ex cōiunctiōe vel oppositione. i. ut sit cum eo in vno signo vel sit in septimo eius aut ex quarto aspectu. i. a quarto signo. Quintus ut sit obsessus inter duos malos. id est ut separetur ab vno malo et iungatur alteri. Sextus ut sit psta i descensione sua: vel iungatur planete qui sit i sua descensione. Septimus ut iungatur planete cadenti ab ascēdente aut sit a planeta separatus qui euz recipiebat. Octavus ut sit planeta i domo in qua non habet testimonium. i. aliquam dignitatem. i. ut nō sit i domo sua aut exaltatione sua: vel triplicitate et ut sit peregrinus: et iam insequutus a sole. i. ante solem. Nonus ut sit planeta cum capite vel cauda: si ei nulla fuerit latitudo. Decimus cum planete impedierit semetipsum. i. cū fuerint i oppositio ne domorum suarum: qd est illis quoddam impedimētum. Nec sūt ergo capitula in quibus est impedimētum seu detrimentum planetarum: que sūt i natiuitatibus. i. interrogationibus et in ceteris operibus. Serua ergo hos modos quos diximus i planeta qui recipit dispositionem et qui pollicei causam.

De vicys lune et eius malo esse.

Ita ergo lune et esse suū malum quibus detrimenta facit rerum in omni interrogatione: et i omni initio sunt. io. modis. Et primus est ut sit luna. i. obusta in fra radios solis: nōdum transiens. i. gradus. et post ipm si militer: sed B leuius est. Secundus ut sit i gradibus descensionis sue: aut iungatur planete i sua descensione. Tertius ut sit i oppositioe solis infra gradus. i. nōdum veniens ad gradum oppositionis. Quartus ut sit iuncta malis vel aspiciant eam a quarto aspectu: aut ab oppositione: aut sit obsessa ipse duos malos separata. i. ab vno: et iuncta alteri. Quintus ut sit cū capite vel cauda i vno signo et sit iter eos in n. i. gradibz. Sextus ut sit i signo. i. a domo sua: qd signus ē geminorum: aut sit i fine graduum signorum et sūt termini malorum. Septimus ut sit cadēs ab āgulis aut iungat planete cadētis ab āgulis. Octavus ut sit i via combusta: hoc ē i fine libere et initio scorpiōis. Nonus ut sit feralis vel cursu vacua. De

cim? ut sit cursu tardior. i. qn minis ex ea ei? equior: aut qn minis lumē ei? qd ē i fine mēsis lunaris. Nec sunt pdicta vicia lūe et ei? impedimēta: sub quibz nō d3 vllū op? incipi. i. dum ita fuerit luna nō debet aliquid opus incipi: nec laudatur i natiuitate nec i peregrinatione. Scito et esse lune i augmento huius luminis et eius diminutione. i. dum crescit et dum minuitur: qz luna dum augmentatur. i. dum crescit si aspererit eam mars a signo quarto vel a septimo: aut fuerit cum ea in vno signo: ipedit eam mars: qz erit tūc calida. Econtrario autem si cum ea fuerit saturnus et minuitur: aut eam aspererit a quarto aspectu vel ab oppositioe impedit eam: quia cum fuerit luna plus lumine. hoc est in initio mēsis et fuerit calida: non impedit eam saturnus: qz ē frigidus. et impedit eam mars qz est calidus: et cum fuerit minus lumine: hoc est in fine mēsis erit frigidus: tunc nō impedit eam mars: quia est calidus: et ipedit eam saturnus qz est frigidus. Et scito qz saturnus in natiuitatibus diurnis et interrogationibus que interrogantur in die: et in initio mēsis. et i signis masculinis minus impedit: et in fine mēsis: et i signis femininis plus impedit: et mars in nocte et in signis femininis: et in fine mēsis minus impedit: et in die et in initio mēsis et in signis masculinis plus impedit: et non vocat planeta impeditus nec luna: neqz signum: donec sint mali cum eo: aut aspiciant eum a quarto signo vel a septimo: aut a decimo: nec vocatur fortunatus planeta: neqz ascendēs donec sint fortune in āgulis eiusdem pte: vel in āgulis ascēdētis.

De planetis obsessis.

Expositio planete obsessi est: ut sit planeta inter duos malos separatus ab vno eorum et iunctus alteri abiqz projectione radioz alterius planete inter eos. i. ut nullus alius planeta proyiciat radios suos iter eos: et eo fortius ac deterius si fuerit separatio ac coniunctio a septē gradibus et infra: cuius exemplum est: ut sit mars in decimo gradu cancri. et saturnus in. is. gradu arietis: et luna in. iz. libere: et luna separata a Marte ex quarto aspectu sedor iuncta saturno ab oppositioe: tunc erit luna obsessa: quia separata a lumine martis et iuncta lumini saturni.

De planeta in lumine suo.

Actur planeta esse in lumine suo: ut mars cum fuerit in nocte significator qui est nocturnus: et saturnus in die dicitur esse in lumine suo qui est diurnus.

De testimonijs planetarum.

Expositio quoqz eorum que dicuntur de planetis qz habent testimonia aut partes seu dignitates: si fuerit planeta in domo sua aut in exaltatione sua: aut triplicitate vel in termino suo: aut in facie sua: ipse est pfiiciens cum fuerit in signo in quo habeat testimonia.

De gaudijs planetarum.

Expositio autem gaudij planetarum fit quatuor modis. pmo aut gaudium eorum est ex circulo qz mercurius gaudet in ascendente: et luna in tertio: et Venus gaudet in. 5. et mars in. 6. et sol in. 9. et iuppiter in. 11. et saturnus gaudet in. 12. Secūdo gaudium qd habet ex fortitudine eorum in domibus suis. Nam saturnus gaudet in aquario: eo qz sit signum masculinum: et iuppiter gaudet in sagittario: et mars in scorpiōe: et sol in leone: et Venus i tauro et mercurius i virgine et luna gaudet i cancro. Tertio qz planete diurni gaudent cū fuerint in oriente: hoc ē quando oriuntur in mane: et planete nocturni gaudent cū appaerit vespere i emisperio occidentali. Dabēt et quartū gaudij modum: qz saturnus et iuppiter: atqz mars gaudent cum fuerint in parte circuli masculina: que est a medio celi vsqz in ascendentem: et a signo quarto i septimum luna vero et Venus gaudent cum fuerint in parte feminina a. 7. f. vsqz in medium celi: et ab ascendente in āgulum terre: qd ē signum quartum. Mercurius autem gaudet i vtriusqz

ptib⁹. I. cū fuerit cū p⁹rio masculinis: gaudet i pre ma
sculina & cū fuerit cū femininis: gaudet i pre femina
ppter diuersitatē boz p⁹taz & eoz domoz.

C Incipiunt precipua iudicia & sunt. 50.
primū de receptione dispositio p lunam.

Cito q⁹ significat. I. luna cuius circulus est
omnium planetarū circulus propior terre pre
omnib⁹ planetis est consimilis rebus mundi.
Nōne vides q⁹ homo incipit eē paruu: deinde crescit
donec finiat. Similiter facit luna. habet ergo lunā
significatricem oīum reruz: q⁹ sanitas ipius: sanitas ē
omnis rei: & eius detrimentū est detrimentū oīs rei:
& ipa pulsat. i. cōmittit dispositiones suam ei sⁱ quē py
cit radios suos & cui iungitur de p⁹rio & mutat eē suū
ad ipz planetā: noīaf q⁹ ipa planeta receptor dispositi
onis: q⁹ recipit quod sibi cōmissus fuerat. Ipa ergo lu
na est delatrix bonum planetarū & ipa pacificat eos
& desert a quibusdā eoz ad alios.

C Quid mali quidue boni planete significant.
Ali planete significant detrimentum & maluz
propter excedentiā vel superfluitatem vis fri
goris vel caloris in eis vincentis & impediētis
Sed si fuerit planeta bonus in domo mali vel i exal
tatione eius recipit eum & refrenat maliciā suā ab
eo: aut si fuerit aspectus maloz a trino vel sextili aspe
ctu refrenatur etiam ab hoc: eo q⁹ sit aspectus amici
cie absq⁹ vlla inimicitate. fortune vero q⁹ sunt tempe
rate nature atq⁹ equalis complexionis. i. q⁹ sunt tem
perate ex calore & frigore semper proficiunt & prestāt
recepter an nō: sed receptio i eis est vtilior ac melior

C De impedimento planetarū tria iudicia. III.

C Uo modi sunt stellaz bonuz. I. & maluz: quocū
q⁹ ergo videris malas planetas: dic malum: et
quocūq⁹ videris fortunam: dic bonū.

C Nomiatur planeta impeditus donec malus
sup lumen suum proyiciat radios sⁱ quantitatē
quam dixi tibi de eoz orbibus. Lūq⁹ trāserit
terminū maloz vocat aspiciens malus & non pote
rit impedire: & cum trāserit malus planeta per gra
dum perfectus imittit timores absq⁹ impedimento cor
poris & non pōt malus planeta agere: q⁹ separatus est
ab eo. Sⁱ fortuna euz trāserit planetā: & fuerit se
parata ab eo p gradū integrū sperat sⁱ nō perficiat res:
& omnis ipediens euz fuerit cadēs ab ascendente: mit
tit timorē & nō ipedit. Similiter fortune cū fuerint ab
ascendente cadentes spāt: sed non perficiunt res.

C Laneta cū fuerit in angulis maloz. i. euz fue
rit cū eo: aut in quarto ab eo: aut in septio. vel i
decimo erit sicut q⁹ pugnat p semetipso contra
tribulationē & malū quod descendit super eum. Lūq⁹
trāserit eum & separatus fuerit ab eo per gradus inte
gruz sicut predixi tibi: iam euasit impedimentū illius
mali & nihil poterit malus preter timorem imittere.
Serua ergo bec capitula: q⁹ sunt ex secretis interroga
tionū.

C De cursu lune vacuo. VI.
Una cū fuerit cursu vacua. i. nulli planetarum
iuncta: significat inanitionē: & annullationem.
ac reuersionē ab eadē causa: & impedimentum
eiusdem cause.

C De coniunctione lune cū planetis. VII.
Oniunctio lune significat q⁹ futurū est: & q⁹
speratur ex rebus sⁱ quantitatē nature plane
te qui recipit dispositionē lune. i. si fuerit fortu
na: bonū: & si fuerit malus malū.

C De separatione lune a planetis. VIII.
Separatio lune a planeta significat q⁹ preteritū

est: & q⁹ iam recessit sⁱ quantitatē nature illi⁹ planeta
a quo separatur luna.

C De planeta in sua descensione. IX.
Laneta cum fuerit in descensione sua si signifi
cat tristitiā & carcerē & angustia.

C De planeta retrogrado. X.
Laneta retrogradus significat inobedientia
& dictionē ac reuersionē & retractariōez & diuersitatē
seu discordiā.

C De planeta stationario. XI.
Laneta in statione sua significat malū & quod
iam quiescit.

C De malis planetis. XII.
Ali significant difficultatem: & pressurā & festi
nationē in opere.

C De planeta tardo in cursu. XIII.
Laneta cum fuerit tardus. i. cum tardeambu
lat postponit numerum suum siue promissum
suum. i. facit dilationem in numero siue pmissi

so suo tā i bono q⁹ in malo. Similiter facit cū fuerit i
domib⁹ saturni v⁹ iouis: & i domib⁹ p⁹taz leuiū festiat.

C De cōiunctiōe lune cū p⁹rio i minuto. XIII.
Uz cōiuncta fuerit luna alicui p⁹te & p⁹fecerit suā
cōiunctionē. i. cū fuerit cū eo i vno minuto: aspi
ce quod futurum ē de ipa interrogatione a pla
neta cū quo iungitur luna post hoc.

C De esse planete in fine signi. XV.
Laneta cum fuerit in vltimo gradu signi iam
recessit fortitudo ei⁹ ab ipso signo & erit fortitu
do ei⁹ in alio signo: & quasi vir qui posuit pedē
suū sup limē porte volēs exire: q⁹ si dom⁹ tūc cecide
rit non ipediet eum. Si v⁹ p⁹ta fuerit i. 29. gradu: erit
fortitudo planete eius in eodem signo: q⁹ sūt vnicui
q⁹ planete tres gradus i quib⁹ expanditur virtus ei⁹:
gradus. i. in quo est: & gradus qui est post euz: & grad⁹
qui est ante eum.

C De p⁹ta qui perit & nō cōsegtur coniunctiōez. XVI
Laneta perit aliquando coniunctionem: sⁱ nō
cōsegtur hanc in signo suo donec imitet ipz
planeta per festinationem suā. Lūq⁹ insecur
tus fuerit eū in alio signo & non fuerit iūct⁹ alteri per
ficatur causa. Et si iunctus fuerit alteri cum mutatus
fuerit: postea iunctus fuerit illi: non perficietur cā: q⁹
iam cōmixtus est lumini planete alterius.

C Laneta volens iungi planete in vno signo: sed
non potest eum consequi i eodem signo: donec
egrediat⁹ ad aliud signum. & si eum conseg⁹
in alio signo: perficitur tunc causa nisi prius inngatur
alteri. sed si iungitur alteri per aspectū: non impedit
eum B ppter quod dixi tibi: q⁹ coniunctio que fit p
aspectum: non annullat coniunctionem que fit p cor
pus in vno signo: & huiusmodi coniunctio annullat eā
que fit per aspectū: & aspectus non abscondit aspectū:
sed prohibet causam: sed coniunctio corporalis abscon
dit aspectum.

C De planeta malo bene disposito. XVIII.
Alius planeta etiam fuerit orientalis. i. cum ma
nus apparuerit in oriente in domo sua: aut i ex
altatione sua: & non fuerit iunctus malo q⁹ euz
impediat: melior est ac dignior fortuna retrograda &
impedita.

C De malis planetis v⁹is cāz existentibus. XIX.
Ali cum fuerint domini causarum & iunct⁹ su
m erit eis dominus ascendens aut luna a q⁹ro
aspectu aut oppositione. i. a quarto signo v⁹ a
septimo faciunt causam: sed destrunt eam in fine. &
si mali fuerint illi qui coniunguntur bonis: meli⁹ erit

ut p⁹ssionis
v⁹ p⁹ssionis

q̄ vt sint ipsi recipientes disponem. i. vt ipsi mali pulsent et iungantur eis.

C De malis planetis in ascendente. XX.

1 m Alius cum fuerit in ascendente i domo sua aut in exaltatione: refrenatur a malo: si autē ipse sit retrogradus in ascendente: confortatur ei⁹ malum et multiplicatur eius diuersitas ac variatio.

C De planeta in signo simili nature sue existenti. XXI.

2 p Laneta cum fuerit in suo habitu ac similitudine ex signis: erit ei conueniens. i. si fuerit satureus in domo aut in exaltatione sua aut i signo frigido et fuerit mars sicut predixi tibi et i signo calido erit bonum. Si vero fuerit in contrarietate sue nature erit ei malum: sicut aqua et oleum que non commiscetur neque complectuntur: et si fuerit in signo sibi simili, commiscetur et complectuntur sicut aqua et lac.

3 f **C** De fortunis aspicientibus malos. XXII. Fortune quando aspiciunt malos: minuit eorum impedimentum.

C De malis aspicientibus fortunas. XXIII. Alii quando aspiciunt fortunas a quarto aspectu vel ab oppositione minuit eorum fortunā.

4 f **C** De fortunis cadentibus ab ascendente. XXIII. Fortune cum fuerint cadentes ab ascendente aut retrograde erunt impeditae similes malorum.

C De planetis cum sunt recepti. XXV.

5 p Lanete cum fuerint recepti et fuerint fortune: erit eorum bonum fortius: et si fuerint mali erit eorum impedimentum minus.

C De malis in signo peregrino vel non peregrino existentibus. XXVI.

p Lanete mali cum fuerint in signo peregrino et cum uon fuerint in domibus suis nec in exaltatione nec in triplicitate augent malū et magnificatur eorum impedimentū: et cum fuerint in signis in quibus habet testimonium refrenantur a malo: et ideo non erit impedimentū.

C De malis cum fuerint domi rerum et bene dispositi. XXVII.

m Alii cum fuerint in domibus suis et fuerint domi rerū aut in exaltationibus aut in triplicitatibus aut in terminis suis et i angulis vel in sequentibus angulorum erit fortitudo eorum sicut fortitudo fortunarū. Intellige qd dixi tibi.

C De fortunis peregrinis vel non peregrinis existentibus. XXVIII.

f Fortune cum fuerint i signo in quo non habent testimonium minuitur eorum fortuna ac bonum et cum fuerint in signo in quo est illis testimonium. i. in domibus vel exaltationibus aut triplicitatibus vel terminis suis: magnificatur earum fortuna ac perficitur res atque augeb bonū.

C De p̄tis in loco maligno aut sub radys existentibus. XXIX.

c Um fuerit fortune et mali in loco maligno. i. in aliqua domo: quas predixi: aut fuerit sub radys combustis significant res paruas et despicabiles et non poterūt p̄te significare bonū vel malū ppter debilitatē que est in eis. Quia planeta cum fuerit sub radys combustis aut i oppositione solis: erit debilis: quia i hoc loco nulla utilitas nec aliquid boni est bonis p̄tis: neque aliquid mali malis: quia fortune significant modi cum boni cum fuerit sub radys: et mali similiter cum fuerit sub radys erit minus eorum impedimentū.

C De p̄tis i dignitatibus suis existentibus. XXX.

Omnis planeta fortuna aut malus cum fue-

rit in domo sua aut exaltatione aut in triplicitate sua et cetera: auertitur quicquid in eis est ex malo in bonum. Admirare ergo qd dixi tibi: et ab eo accipe mensuram iudicandi.

C De malis i agilis existentibus. XXXI.

m Alii cum fuerint in angulis ascendentis et impederint a quarto aspectu vel ab oppositione: erunt mali fortes ad nocendum: et maior eorum erit afflictio et maxime ac propriē si fuerint fortiores planeta que opprimunt vel impediunt. i. si fuerint in loco fortiori. i. si habuerint aliquā dignitatē: sed si aspexerint a trino vel a sextili aspectu: refrenantur a malo et minuitur eorum impedimentum.

C De p̄sideratiōe b̄nda circa loca p̄taz. XXXII.

f Fortuna non significat semper nisi fortunam et malus nihil significat sēp nisi malū p̄p supfluitatē nature illius et malignitatē ei⁹ cōplonis. Oportet ḡ aspiciere loca p̄taz. i. loca eorum ab ascendente et signa i quibus fuerint: quia si sit p̄ta malus tū si fuerit i similitudine sua: vel i suo lumine: aut i domo vel exaltatione seu triplicitate sua aut i loco bono ab ascendente significat bonū.

C De fortuna cum fuerit male disposita. XXXIII.

f Fortuna si non fuerit in lumine suo. i. si fuerit ex planetis noctis: et fuerit significator in die: aut fuerit ex planetis diei: et fuerit significator in nocte: aut fuerit peregrinus a signo suo: vel cadēs ab ascendente aut sub radys: impedit et non proficit.

C De eo qd p̄t mutare iuppiter et ven⁹. XXXIII.

i Iuppiter cum aspexerit malum mutat naturā suam in bonum: et venus non potest vertere rem magnā. i. malum saturni nisi aspiciant iouē. Iuppiter enim soluit quod nodat saturnus. i. si iuppiter iungitur saturno: frangit maliciā eius et mutat eam: et venus soluit quod nodat mare.

C De eo quod significat pulsatio planetarum adinuicem. XXXV.

c Um malus pulsat. i. iungitur malo: vertitur. i. mutatur malum in aliud malum. et si malus iungitur fortune: conuertitur malum in bonum. Si vero fortuna iungitur fortune: conuertitur bonū in bonum. Et si fortuna iungitur malo: inueniet post bonum malum: et hoc modo commisce res.

C De eo quod liberant fortune a malis infortunarum. XXXVI.

Una et dominus ascendentis cum fuerit impeditus a cōiunctione vel a quarto aspectu siue ab oppōne malorum si tunc fortune iungatur ei a quarto aspectu quicquid inuenierit virum ex destructiōe: soluet a fortune et liberabit ab eis. Si t̄ si fuerit iuncti malis a 4° aspectu: et aspexerit fortune a trino aspectu: euadet vir ille qd occurrit ei ex destructiōe illa et cadet i alterā: vel euadet vir ille qd occurrit ei ex destructiōe illa et non cadet in alteram. **C** De p̄tis et dignitates suas et cadēte ab aglis. XXXVII.

p Laneta cum non fuerit i domo vel i exaltatione aut triplicitate sua vel i terminio vel i gaudio suo: et fuerit cadēs ab agulis: erit b̄ sig^m malū absq̄ vlla utilitate: et nihil boni ē in impedimento planete.

C De planeta sub radys versus occidētē. XXXVIII.

p Laneta cum fuerit sub radys versus occidentem. i. q̄n orit vesper: erit fortitudo ei⁹ debilis vt dictū ē de superioribus: Nulla. n. fortitudo erit ei nec lumini eius: et min⁹ erit ei⁹ impedimentū si fuerit malus. et si fuerit retrogradus erit tardus in omnibus rebus.

C De planeta sub radys infra. i. z. gradus. XXXIX.

Infirma
fit fortuna

Fortuna fit
infirma

Fortuna fit
magis fortuna

Infirma
fit magis infirma

gna communia significant res que non possunt fieri
z que secundo iterantur. z signum mobile significat
celeritatem mutationis rei in aliud.

XL.

XLVIII

XLI.

XLIX.

XII.

L

XZIII.

Contra Venit 18to
per hunc aut

XZIII.

interrogatus non fueris: in causa de qua interrogaris
ne imittas super te metipsum cōmixonem: sicut ille
qui interrogat de coniugio. Cūq; aspexeris hoc iter-
rogabit te de alia re que tunc sibi visa fuerit. Si autē
meditatus fueris ante cōsideratiōem de diuersis re-
bus: iustum est ac rectum v' accipias vnamquē rex

de capitulo suo. Nec licet vi quæ interrogat in vna
interrogatiõe de duabus rebus que sũt vnius modi.
Et non aspicias nisi ei qui venerit ad te sperans: aut
sub necessitate aut tristitia: qui sollicitus vel cuꝝ labo
re venerit ad te. Nam qui venerit ad te sciẽter quasi
callidus aut temptator: non aspicias ei: quia res exit
fm quantitatẽ sollicitudinis interrogantis in re de
qua interrogat. Cane igitur i his capitulis: tunc enim
utilior erit interrogatio: cum interrogaverit vir de se

metipso: aut miserit talem qui interroget pro ipso
qui sit sollicitus de re illius. Sciro ergo intentiones
hominum: quia consideratio et op^{us} fit fm sollicitudi
nem et intentionem interrogantis. Qui enim interro
gauerit et eius intentio fuerit i ipsa interrogatione in
toto tempore suo loca planerarum hora interrogatio
nia significant esse sui omni tempore suo. Similiter

si fuerit eius intentio interrogare de aliqua re in an

no suo vel in mense aut in die aut quolibet tali erit
ita. Intellige ergo eorum intentiones ante considera
tionez: quia omnis interrogator non interrogat nisi d
ego quod vincit in eo ex natura circuli eius esse suo de

eo quod pincit in eo ex natura circuli eius esse suu de

quo interrogat ex complexione scilicet circuli cuius est suo super aliqua fortuna vel malo. Sunt enim rami et partes. Cui ergo occurrit vel conuenit fortuna domini sui ascendens et lune fortunatur: et cui congruit eorum impedimentum impeditur: quia non interrogat inesse impedimenti significatoris id est lune: et domini ascendens in hora interrogationis aut natiuitatis nisi omnis vir impeditus et malus. i. infortunatus atque tribulatus: aut vir qui debet inuenire mala. Similiter fortuna nemo interrogat de ea nisi omnis fortunatus: et vir qui debet habere fortunam. Ne verearis si interrogatus fueris de diuersis interrogationibus sub ascendente vno quia res sunt diuersae: quod si plures ex eis conuenerint in esse vno hoc est in malo aut in bono: fortuna seu infortuna erit hoc illis. Nam videmus quosdam fortunatos. et alios consimiles fortunatos.

Questio de durabilitate rei et melioratione. **I**tem interrogatus fueris de aliqua re que debet proficere et meliorari et esse stabilis: aspice coniunctionem domini ascendens cum domino rei et receptionem recipientis planete scilicet planete qui recipit dispositionem siue dominus rei fuerit vel dominus ascendens illius scilicet qui fuerit ponderosior: et aspice libertatem eius ab his que dixi tibi de impedimentis planetarum.

Questio de instabilitate rei et eius mutabilitate. **I**tem fuerit interrogatio de instabilitate rei vel de motione: ut peregrinatio vel mutatio aut exitus in carcerem: aut euasio alicuius de tribulatione et tristitia: Aspice his rebus de loco instabilitatis. i. de cadentibus ab angulis ac recessionis.

Questio de re aliqua ad duodecim signa pertinet si fiet vel non.

Et si interrogatus fueris de aliqua re ex rebus que sunt in. i. z. signis da ascendens et dominus eius et lunam significatores illi viri qui te interrogat. signum rei quod sit: et dominus rei quod sit: post hoc aspice dominum ascendens et lunam et fortiores eorum. illum scilicet qui in angulo fuerit et qui aspexerit ascendens et ab eo incipe: Quod si aliquis eorum iunctus fuerit domino rei: perficietur illa res petitione interrogantis: et si inueneris dominum rei iunctum cum domino ascendens perficietur ipsa res cum leuitate ac studio interrogantis sine petitione et sine aliqua importunitate. Et si inueneris dominum ascendens aut lunam in loco rei aut inueneris dominum rei in ascendente perficietur res nisi sit ascendens impeditur et dominus eius in descensione sua. aut combustus in eo tunc non erit. Et si inueneris dominum ascendens aut lunam iungi alicui planete in loco cause aut dominum cause inueneris iunctum alicui planete in ascendente: et habuerit ipse planeta testimonium in eo de dono aut exaltatione vel triplicitate et cetera: perficietur: et si non fuerit aliquid de omnibus que diximus: aspice tunc in translatione luminis ad lunam vel ad aliquem planetarum leuium: quem si inueneris separatim a domino ascendens et iunctum domino rei: aut separatim a domino rei et iunctum domino ascendens: perficitur res per manus legatorum et eorum qui discurrunt inter: utrosque. Et si non inueneris inter eos planetam qui defert lumen vnius eorum ad socium suum: tunc aspice in collectione luminis: quod si inueneris dominum rei et dominum ascendens utrosque. i. iunctos vni plures se ponderosiori et ipse plures aspexerit locum rei: aut fuerit in ascendente aut in medio celi perficitur res per manus iudicis aut viri cui mittuntur. Ab his ergo tribus modis fit effectus omnium rerum.

Primo a coniunctione domini ascendens et lune ac domino rei. Secundo ut aliquis planeta deferat inter eos lumen: id est separatur ab vno eorum et coniungatur alteri: tunc fit res per manus legatorum. Tercio a collectione luminis: id est ut sint iuncti ambo alicui planete se ponderosiori qui coniungat lumen eorum accipiens fortitudinem utroque: eritque acceptabile inter eos eius iudicium: aut per virosque auxiliabitur in eadem re. Et his ergo tribus primis capitulis fit effectus rerum. Post hec aspice sicut predixi tibi ad receptorem dispositionis ab aliquo eorum qui est planeta ponderosior: siue dominus ascendens fuerit aut dominus rei: et planeta qui colligit lumen si fuerit a malis liber in angulis vel in sequentibus angulorum: et non fuerit retrogradus neque combustus: nec cadens ab angulis: perficietur ipsa res post ademptionem eius. et si fuerit receptor retrogradus: soluetur postquam putauerit se eam adeptum fuisse.

Questio si fiet res cum leuitate vel cum duritia.

Et si interrogatus fueris utrum adipiscetur eam cum leuitate aut cum duritia: Aspice si fuerit coniunctio a domino ascendens et domino rei ex trino vel ex sextili aspectu: erit adeptio cum leuitate. et si fuerit coniunctio ab aspectu quarti vel ab oppositione eorum: erit adeptio post duritiam et inoppositunitatem et prolongationem.

Questio si rem per petitionem adipiscetur an absque petitione habebit eam.

Et si interrogatus fueris utrum per petitionem eam adipiscetur an ultro sibi veniat absque aliqua petitione. Aspice dominum ascendens et lunam: si iunguntur ipsi domino rei: erit hoc cum petitione. Et si dominus rei iungitur domino ascendens: veniet ultro. Item si dominus ascendens aut luna fuerit in loco rei: erit cum petitione ac studio interrogantis. i. cum angustia eius: et cetera. Si vero dominus cause fuerit in ascendente: studebunt super eum in ipsa re: et dabitur ei sponte. Quod si fuerit interrogatio de ordinatione alicuius honoris: veniet ultro: et non veniet ad portam regum propter hoc. Et si fuerit effectus rei a translatione luminis: erit per legatos: et eos qui discurrunt inter eos. Si autem luna separata fuerit a domino ascendens et iuncta fuerit domino rei incipiet legatio ab interrogante. Si vero luna fuerit separata a domino rei et iuncta domino ascendens: veniet ei legatus: et studium erit super eum in hoc. Et si fuerit adeptio rei a collectione luminis: erit adeptio rei per aliquem iudicem qui ingreditur inter eos: aut per vnum qui intrat in re donec adeptio rei fiat. Et scito quod si dominus ascendens aut luna iungat planete ex descensione ipsius planete: significat detrimentum rei: veluti si iungeretur marti ex cancro aut ioui ex capricorno. Item enim destruunt res. Similiter si iuncti fuerint planete qui fuerint in descensione ipsorum qui non recipiat eos: significat malam dispositionem domini interrogationis in his que vult operari: et quod res non perficiatur: cuius exemplum est: ut iungatur luna alicui planete qui fuerit in tertio gradu scorpionis qui est descensio eiusdem lune: aut sit dominus ascendens maris et iungatur planete qui sit in fine canceri qui est descensio eius. Et scito quod malus si fuerit dominus rei: iunctus fuerit ei dominus ascendens aut luna ex quarto aspectu vel oppositione et non receperit eos: desiderat interrogationem ut ipsa res non fiat propter mala sententia tribulationes ac labores qui ingrediuntur super eum in eadem re. Si autem fuerit coniunctio a trio vel sextili aspectu minuetur ab hoc. Et si dominus ascendens aut dominus rei fuerit vni plures. i. si idem dominus ascendens fuit et dominus rei: et fuerit receptor: B e

Testimonia signorum in effectu rei.

¶ Testimonia planetarum i effectu rerum.

tationis interrogantis. et eius iter pro inquisitione substa-
tie ad locum in quo faceret moras: et non reciperet hoc
quia cum exierit de signo suo. iungetur marti: et ipse nō re-
cipiet. Significauit itaqz hoc qd faceret in exitu suo tale op^{us}
per quod igrederetur super eum detrimentum et tristitia:
et quia mars erat domus sexti ab ascendente: que est do-
mus seruorum et infirmitatum significauit quod hoc qd
dixi fieret ex parte seruorum ⁊ vilium personarum ⁊ ab in-
firmitate et quia iuppiter erat dominus rei qui volebat re-
trogradari ⁊ erat cum cauda significauit solutionem que i-
grederetur super virum a quo petebat res: et multitudinē
commixtionis et significauit sepatio mercurij a domo rei
quod interrogator esset ante diem: idest ante ipsum temp^{us}
i spe huius rei: idest sperabat quod perficeretur ei: et cu3 se-
paretetur a domino rei desperauit ab ea. Similiter in vni-
uersis rebus.

Capitulum coniunctionis ascendens.

L non oportet ut hoc deficiat ab eo in nativitatibus et quonibus similiter: et ipsum quod corrumptur quonibus et corrumptur vitam nati: mensura quod occulta ab his abscondens: et ut aspicias stellam lucetere vel vincentem in natiuitatibus et quonibus et stellam cum qua iunctas est dominus ascendens aut dominus rei: aut cui iuncta est luna: quando luna est particeps domini ascendens: aut est lucens vel vincens in questione super ascendens et dominum eius et dominum rei. Considera ergo stellam coniunctam ei cum quo coniungatur. Nam si coniungitur cum infortuna quod non recipiat eam: aut cum stella retrograda: aut cum cadente: aut cum stella combusta: aut cum stella infortunata absque luminis corruptione res. Et si coniungitur cum stella et stella illa est salua: et stelle illi est coniunctio: aspiciamus stellas cum qua iungitur illa stella donec minuantur coniunctiones: tunc aspiciamus ex coniunctis cum ea. et si est ei abscondens secundum quod narraui mus in primis: corrumptur res post rectificationem. Et si non est ei abscondens: tunc questio est completa. Et si coniungitur in principio rei cum infortuna: abscondit cum corruptione: quod si infortuna est receptio absque quadratura et sine oppositioe et sine parilitate: completur res quando est absque oppositioe et sine quadratura. et si coniungitur in principio rei cum fortuna et non est ei coniunctio cum infortuna: completur res: et si transferitur iter utraque stellam et lumen et stella ad quam transferitur lumen cadens fuerit super infortunatam non recepta: corrumptur res. et si aggregatur lumen duarum stellarum et aggregans inter utraque fuerit infortunata: corrumptur res. Et si est recipiens ynam earum et non recipiens aliam corrumptur.

Signum 2^m siue fa domus et quid i eo est de interrogatibus.

Cum interrogatus fueris de aliqua substantia que separatur utrum iueniat quod te interrogauerit substantiam an non: Aspice dominum ascendens et lunam qui sunt significatores interrogantis et signum substantie et domus eius qui sunt significatores substantie: si iungitur dominus ascendens et luna domus domus substantie: aut iunctus fuerit domus domus substantie domus ascendens: aut iueneris ascendens: aut a domo ascendens ad dominum domus substantie adipiscetur substantiam. Similiter si fuerit iuppiter aut venus qui sunt fortunae in domo substantie iueniet substantiam et si nihil fuerit de his quod dicitur: nihil iueniet. Si vero fuerit malus in domo subest quod est scda ab ascendente significat detrimentum in suba domus interrogantis. Et si luna fuerit cursu vacua tunc interrogator non cessabit talis esse donec moriatur.

Quod modo lucet.

Item interrogatus fueris quomodo erit lucrus: aspice receptorem disponis siue dominus ascendens fuerit: aut dominus rei ipsius. si quod potestior fuerit: qui si fuerit in ascendente vel in secundo iueniet et accret de opibus manu suarum. Et si fuerit in tertio a fratribus et ab amicis: et si fuerit in quarto a patre vel a parentibus vel a terris vel ab hereditatibus. Et si fuerit in quinto a filiis aut ab aliis in quibus habet fiduciam. Et si fuerit in sexto ab infirmitate et a suis vel a viliis personis: et si fuerit in septimo a mulieribus: si fuerit signum femininum aut ex bello vel contentione si fuerit masculinum. et si fuerit in 8. a reliquis mortuorum et rebus vetustis. Et si fuerit in 9. a pegratone et ex sectis seu oratoribus et si fuerit in 10. a regibus et magistratibus vel a nobilibus. Et si fuerit in 11. ab amicis et negociatione vel mercatione: Et si fuerit in 12. ab inimicis: Et si fuerit signum ex quadrupedibus et bestis: et si fuerit ex signis hominum. a carceribus: et eorum bitatoribus. De sunt nature. id est signorum quocumque iueneris fortunam ex substantia et natura illius signi erit acquisitio et quocumque malos iueneris idem erit detrimentum cum et confusio. Ita aspice in vniuersis rebus ut scias quali modo

erit leuitas et qualis erit dispositio.

Signum tertium siue tertia domus cum suis interrogationibus.

Um interrogatus fueris de esse fratris aspice signum tertium quod est signum fratris et dominus eius et aspectum fortune ac malorum planetarum ad eum: si iueneris dominum tertium ab ascendente in sexto: quod est domus infirmitatis aut iunctum domo sexti: dic quod frater eius infirmetur. Similiter si fuerit dominus sexti tertio et si iueneris dominum tertium in quinto aut in 11. frater eius erit absens: et si fuerit impeditus in 12. habebit frater eius infirmitatem et tristitiam. et si ingreditur in combustionem non euadet de hoc. Similiter annuncabis de substantia signorum: et si interrogaueris te de patre suo vel matre ex quarto: et de filio suo ex quinto ab ascendente et de feruis suis ex sexto: et de uxore sua ex septimo sicut dixi tibi si deus voluerit.

Signum quartum siue quarta domus et de suis interrogationibus.

Um interrogatus fueris de terra siue de domo sui hereditate quam aliquis petierit utrum adipiscetur eam an non: aspice dominum ascendens aut lunam qui sunt significatores interrogantis signum quartum ac domum eius qui sunt significatores terre. Si dominus ascendens vel luna iuncti fuerint domino quarto aut dominus quarto iunctus fuerit domino ascendens: aut si fuerit dominus ascendens vel luna in quarto: aut fuerit dominus quarti in ascendente adipiscetur eam: quod si luna deferat lumen ab uno eorum ad alium adipiscetur per manus legatorum. De hereditate quod patris quis sit et de edificio et de eo quod est in ea.

Interrogatus fueris de aliqua hereditate que comparatur qualis sit esse suum et esse eius edificij: et quicquid in ea est: ordinabis ascendens hora quod interrogatus fueris de eo: et pone eum significatores agricolarum: eorumque operantur in ea ex agricolis: et signum 4^m significat terram: et quod sit: et signum 7^m significat quicquid in ea fuerit ex sequentibus quod sunt infra arbores: et ex medio celi quicquid in ea est ex arboribus. Et si fuerit malus planeta in ascendente: ipsi agricolae erunt latrones ac seductores: et si fuerit directus remanebunt in terra. si vero retrogradus fuerit: fugient ab ea. et si in ascendente fuerit fortuna: erunt agricolae iustitiae fideles. et si fuerit ipsa fortuna directa: non exibunt de terra. si vero retrograda fuerit: exibunt. et si fuerit in medio celi fortuna: significat multitudinem arborum. et si directa fuerit: erunt arbores eius fortes et fructu abundantes. si vero fuerit retrograda: patietur impedimentum: et compariet emptor: et videret oves fructus arborum. Si vero in medio celi fuerit malus: significat paucitatem fructus arborum. et si fuerit retrogradus videret quod remaserit in eis. Et si non fuerit planeta in medio celi aspice dominum medij celi: si aspexerit medium celum: erunt in ea arbores. et si fuerit orientalis: erunt arbores nouiter plantate. Si vero fuerit occidentalis: erunt ipse arbores ex plantatione antiquorum. et si fuerit directus: remanebunt. Si vero retrogradus fuerit: non remanebunt quin destruantur. Et si dominus medij celi non aspexerit locum suum. id est si fuerit in secundo ab eo aut in 6. vel in 8. aut in 12. erit terra absque arboribus. Post hec aspice signum septimum: sicut dixi tibi in medio celi per substantiam aut terre aspice signum 4^m ab ascendente si fuerit aries: leo: aut sagittarius: ipsa terra mortuosa erit et fortis ad culturam. id est indigens multa cultura. et si fuerit taurus aut virgo: aut capricornus: erit terra plana. et si fuerint gemini aut libra vel aquarius: erit duobus modis. id est motana et capestria. et si fuerit cancer vel scorpio: aut piscis: erit aquosa vel iuxta aquas. et si signum 4^m fuerit coelestis. id est gemini aut virgo: sagittarius vel piscis: erit terra duobus modis: habet erunt in terra ipsa montes et campi. Et cum volueris adducere terram aut partes eius: aut volueris populare eam: vel tale aliquod eligere: aspice rem venditoris ab ascendente et emptoris a septimo et finem operis eius: et eius

ad ex medio celi: et ex signo. 4. finem illius rei. et si fortuna fuerit in ascendente: erit ipse venditor aptus: et studiosus erit. et si fuerit in eo malus: penitebit eum vendidisse: et remouebitur ab hoc: vel voluerit eam vendere cum calliditate et non perficiet ei. et si fuerit malus in septimo: ipse emptor reuertetur. i. penitebit et non tribuet ei: et si tribuerit ingredietur in rixam et abboiatōem: et non perficiet ei. et si fuerit in eo fortuna: erit ipse emptor utilis et aptus. et si inueneris malum in medio celi: aut aspererit eum aspectu inimicitie ipsius negotium non dirigetur. Si vero fuerit malus in quarto vel aspererit eum. i. quartum: erit finis in maximam malum. et si fuerit fortuna: bonus erit finis et laudabilis si deo voluerit.

C Signum quintum seu quinta domus cum suis interrogantibus. et primo utrum habeat filium ex illa muliere an non.

Si aliquis te interrogauerit utrum habeat filium de hac muliere an non: aspice dominum ascendentis et lunam si iuncti fuerint domino domus filiorum: aut dominus domus filiorum si iunctus fuerit domino ascendentis: aut fuerit dominus domus filiorum in ascendente: aut fuerit dominus ascendens: aut luna in domo filiorum: aut inueneris planetas qui reddat lumen inter dominum ascendentis et domum domus filiorum: erit ei filius: et si fuerit ibidem redditus luminis: erit dilatio in hoc. Post hec aspice receptorem dispositionis qui est planeta ponderosus: qui si fuerit liber a malis. i. si non fuerit eis iunctus: nec ipsi iuncti fuerint ei: et non fuerit cadens ab ascendente neque combustus: viuet filius. et si fuerit predictus planeta retrogradus vel combustus: aut cadens ab angulis erit post hec peribit. Et si inueneris iouem in bono loco ab ascendente: et non fuerit impeditus nec sub radijs solis: significat pregnationem. et si fuerit malus planeta cum venere non significat pregnationem. Si vero luna fuerit iuncta malis: scito quod non impregnabitur. Et si inueneris fortunam in. 5. que est domus filiorum: pregnabit mulier. et si fuerint in eo mali: vel aspererint eum ex oppōne vel ex quarto aspectu: non significat pregnationem.

C Utrum nascetur ei filius an non.

Si interrogauerit mulier aut vir utrum sit ei filius an non: aspice ascendens si fuerint in eo fortune vel aspererit dominum ascendentis in ascendente aut in. 10. vel in. 11. aut in. 5. et iuppiter si fuerit in optimo loco: nascetur filius. et si fuerit dominus ascendentis in. 4. aut in. 7. et iuppiter in bono loco: nascetur ei filius post dilationem ab interrogatione sua. Si vero inueneris malum in ascendente aut aspererit eum ex oppositōne vel a quarto aspectu: et dominus ascendentis fuerit in loco malo: fueritque iuppiter cadens vel in domo mortis aut sub radijs: significat paucitatem filiorum: et quod medicum durabunt si fuerint: et non dimittas aspicere quintum ab ascendente: quod est filiorum signum: in quo si fuerint fortune nascetur ei filius cito. et si fuerint in eo mali: et videris aliquid boni in interrogatiōe erit filius: sed cito videbit mortem eius. Si inuenerisque iouem orientalem in angulo: nascetur ei cito filius. Si vero fuerit occidentalis in angulo. i. si apparuerit vespere in occidentente: et fuerit dominus ascendentis in loco opportuno: nascetur ei tarde et post aliquam dilationem.

C Utrum mulier sit pregnans an non: et utrum pariet vel non.

Si interrogatus fueris de aliqua muliere utrum sit pregnans an non: et utrum pariet an non: vel perficiatur ei aut non: aspice dominum ascendentis et lunam que sunt significantes filios. Si inueneris dominum ascendentis et lunam in domo filiorum: et fuerit dominus domus filiorum in ascendente liber a malis: dic quod sit pregnans. et si pulsauerit dominus ascendentis et luna. i. si commiserit dispositionem suam alicui plane te in angulo: erit pregnatio: et eo melius si fuerit receptus.

et si iuncti fuerint planete cadenti ab ascendente: significat detrimentum et quod pregnatio sit frustra: et eo fortius si fuerit ascendens signum mobile aut fuerit malus in angulo: aut si fuerit luna iuncta malo quia hec omnia significant detrimentum. Receptor autem dispositionis. i. planeta ponderosior qui recipit dispositionem omnem a domino ascendentis vel lune cum fuerit liber a malis. i. si non fuerit iunctus eis nec ipsi fuerint ei iuncti et fuerit in bono loco pregnatio perficietur.

C Utrum pregnatio sit vera vel falsa.

Si interrogauerit de pregnatione utrum sit vera vel falsa. i. utrum veniat ad effectum: vel frustra. aspice dominum ascendentis qui si iunctus fuerit planete cadenti ab ascendente nec recipienti significat detrimentum. Si militer si fuerit iunctus planete retrogrado vel sit luna recepta vel fuerit dominus ascendentis in bono loco ab ascendente: quia tunc significat pregnationem.

C Utrum mulier pignas piet gemios vel non.

Si interrogatus fueris de muliere pregnante utrum pariat gemios vel non: aspice ascendens hora in qua interrogatus fueris si fuerit signum commune aut si fuerit in ascendente. aut in domo filiorum duo placent fortune erit pregnans cum geminis. i. portat gemios. Si si inueneris solem et lunam in signis communibus: et si non fuerit ascendens nec signum filiorum cōe neque fuerit in eis ex hoc quod dixi: nec fuerit lunaria in signis cōibus portat pregnans unum.

C Utrum piet masculū vel feminā.

Si interrogatus fueris utrum masculū piet vel feminā aspice dominum ascendentis et dominum domus filiorum si fuerint in signis masculinis erit in ventre eius masculus: et si fuerint in signis femininis erit femina in ventre eius: et si fuerit unus eorum in signo masculino et alter in signo feminino: aspice signum in quo fuerit luna et planetam cui iungitur luna. si fuerit luna in signo masculino: et iuncta fuerit planete masculino: pariet masculū: si vero fuerit luna in signo feminino aut iuncta fuerit planete feminino pariet feminam: et scito quod mercurius cum fuerit orientalis hoc est quando oritur ante solem erit masculus. et si fuerit occidentalis hoc est quando oritur post solem erit femina si deus voluerit.

C Signum sextum siue sexta domus cum suis interrogatiōibus et primo si infirmus sanabitur vel morietur.

Si interrogatus fueris de infirmo utrum sanetur vel morietur: aspice ascendens. Ascendens enim significat medicum: et medium celi significat infirmum: et signum septimum significat infirmitatem: quartum vero signum significat medicinam. si fuerit malus in ascendente non proficiet ei medicina medicorum. si vero fuerit fortuna in ascendente proficiet ei medicina medicorum et eorum cura: et si fuerit in medio celi malus non auxiliabitur sibi infirmus: sed magis excipiet super se infirmitatem. Si vero fortuna fuerit in. 10. curabit infirmus semetipsum cum quibus sibi proficiunt. et si fuerit malus in septimo vertetur ab infirmitate in infirmitatem: et si fuerit idem fortuna veniet super eum sanitas absque curatione aliqua qua possit curari. et si fuerit malus in quarto signo augebit ei medicina esse sui fortitudines. I. aggrauabit eum medicina: et si ibidem fuerit fortuna: proficiet ei sibi. Post hoc aspice dominum ascendentis. et lunam ab illo qui fuerit in angulo et aspererit ascendens si fuerit liber a malis et non fuerit in aspectu domini dominus mortis: et maxime in quarto vel in septimo que domus mortis est signum octauum

masculi

pa-
vi-
te

femina

no filij

med

ab ascendente: nec fuerit sub radys: significat sanitatem: et si iunctus fuerit fortunis: significat etiam sanitatem: sin autem ipsa fortuna fuerit retrograda: significat prolixitatem infirmitatis: sed sanabitur. et si non fuerit luna super terram sed fuerit iuncta planete qui sit super terram significat sanitatem: et si fuerit super terram: significat sanitatem: nisi planeta receptor disponis ingrediatur combustionem: quia tunc significat mortem. Et si fuerit luna super terram: et iuncta fuerit malo sub terra: significat mortem. et si iungitur luna domino ascendente: et hic fuerit auctus lumine et numero: significat celeritatem eius sanitatis et emendationem corporis. Et si fuerit dominus ascendens sub terra: et luna iuncta fuerit planete in .9. ab ascendente volenti cadere: significat mortem. Et si iunctus fuerit dominus ascendens domino domus mortis et luna impedita: significat mortem. et si potauerit lumen a domino ascendente ad dominum octauum erit timendum quod malum est. et si fuerit receptus plonabitur infirmitas. Si vero dominus ascendens iunctus fuerit domino octauum a trino aspectu: et fuerit dominus ascendens in angulo: quando peruenit dominus domus mortis ad gradum signi ascendens: significabit mortem. et si reddiderit lumen domini ascendens ad dominum octauum aliquis planeta et dominus ascendens fuerit cadens: et dominus octauum in angulo: significat mortem. Et si fuerit dominus domus mortis in ascendente: et dominus ascendens vel luna fuerit impedita: significat mortem. et si impeditus fuerit receptor disponis: significat fractionem. i. reciduationem post sanitatem. Presentia quoque domini octauum in angulis malum. et si non fuerit dominus ascendens super terram et iunctus fuerit domino octauum in quarto et in domo mortis: significat mortem. Et si non aspexerit dominus octauum dominum ascendens: sed reddiderit lumen eorum aliquis planeta: fueritque dominus ascendens cadens: et dominus octauum in angulo: significat mortem. Et si dominus ascendens ingreditur combustionem id est si fuerit inter eum et solem minus. i. gradibus morietur. Similiter si fuerit combustus et non fuerit receptus. Quod si planeta non pulsauerit dispositionem. i. si fuerit planeta recipiens: et fuerit liber a combustionem: et luna fuerit salua: significat euasione. Et si fuerit domus infirmitatum signum mobile: alienabitur infirmus quadam vice et aggrauabitur vice altera: et si fuerit cō: mutabitur ab vna infirmitate in aliam. et si fuerit fixum: durabit in vno esse. Et si luna separata fuerit a planeta orientali: hoc est in mane orienti in oriente: erit infirmitas noua et recens. Et si separata fuerit luna a planeta occidentali. i. in sero apparente: item plonata est eius infirmitas. et si iuncta fuerit planete orientali: significat celeritatem. Si vero iuncta fuerit luna planete occidentali: plonabitur eius infirmitas: et eo melius si aspexerint dominum ascendens fortune: et ipse fuerit in loco bono ab ascendente: et deterior erit aspectus malorum ad eum si fuerit a quarto aspectu aut ab oppositōe: vel fuerit cum eo in vno signo. Et si luna iuncta fuerit planete retrogrado: significat diuturnitatem morbi. et si iuncta fuerit planete tardiori: significat aggrauationem: et dubium eum reddit.

De diebus ceticis per locum lune.

Lito etiam locum lune in septimo die ex initio eius infirmitatis et interrogationis de ea: et in .14. et .21. et in .28. die. Nam luna qua die peruenit ad malos aut ad dominum domus infirmitatis: aggrauabitur infirmus in eadem die. et cum peruenit ad fortunas vel aspexerint eam: accidet ei salus et quies ab infirmitate: et ad sciendum esse infirmi die septimo addes super locum lune: .90. gradus et proficias a gradu lune quo peruenit numerus: ibi erit locus lune in .7. die: ad diem vero .14. adde super locum eius .18. gradus: et hec est oppositio loci eius in quo erat eadem

die qua incepit infirmitas aut interrogatio: ad diem quoque .21. adde super locum eius. et .70. gradus die vero .27. reuertitur luna ad locum suum id est ad signum: et ad gradum in quo erat in principio infirmitatis vel interrogatio: et quotiens iuncta fuerit luna in his diebus alicui fortue: totiens inuenietur infirmus quietem et emendationem: et quotiens iuncta fuerit malo totiens angetur eius dolor atque grauetur.

Utrum aliquis sit infirmus an non.

Si fueris interrogatus de aliquo viro. utrum sit infirmus an non: aspice dominum ascendens et lunam qui si fuerit in sexto ab ascendente que est domus infirmitatis aut fuerit iunctus domino sexti aut in descensione sua vel combustionem sub radys dic eum infirmum: sin autem non.

Utrum seruus liberabitur a seruitute an non.

Si interrogaueris seruus utrum liberetur a seruitute an non: aspice dominum ascendens et lunam. et si iunctis aliquem eorum separatim a domino medio celi vel a sole: aut a malis et non fuerit iunctus alicui eorum quos dixi dic fore eum liberum: sin autem non.

Questio si seruus liber ab vno fuerit alteri.

Si te interrogaueris seruus dicēs egrediar de manu domini mei ad alium an non: Aspice in hoc dominum ascendens si fuerit in angulo et non fuerit iunctus parte cadenti ab ascendente non exibat de manu eius: et si iunctus fuerit alicui planete in nono vel in .3. significat eum egressum. Si vero fuerit dominus ascendens in angulo impeditus ex oppositione aut ex coniunctione: vel a quarto aspectu: aut igne combustionem morietur antequam egrediar de domino suo.

Quod an dominus presens melior sit seruo an futurus.

Si seruus interrogauerit te dicēs est ne mihi dominus meus apud quem sum melior an ille quem volo vel apud quem proficiscor: aspice dominum ascendens si fuerit receptus in signo in quo est id est si iunctus fuerit domino domus eius vel exaltationis: dominus eius cum quo est: et locus in quo est illi melior. Si vero dominus septimi fuerit receptus ille ad quem vult ire erit ei melior. Deinde aspice planetam a quo separatur luna et planetam cui iungitur luna et si planeta a quo separatur luna fuerit fortuna: dominus eius cum quo est: est illi melior et si receperit lunam ipse cui iungitur ille quem petit erit illi melior. et si non iungitur alicui aspice dominum ascendens et lunam si aliquis eorum fuerit receptus in signo in quo est: aut fuerit signum in quo est dominus eius exaltatio aut triplicitas: et cetera. dominus eius cum quo est: est illi melior. Quod si fuerit receptus in secundo signo ab eo in quo est aut erit ei conueniens tunc ille ad quem venit erit ei melior domino suo: et deus melius nouit.

Questio vniuersalis de mutatione rerum de loco ad locum quis sit melior an in quo est an ad quem mutat.

Similiter iudicabitur viro peregrinanti de esse suo in terra in qua est: aut de esse suo in illa ad quam venturus est. i. cum quesierit que earum erit ei melior. Similiter aspice in reuolutione: hoc est in mutatione omnis rei quando. i. debet mutari a mansionem in mansionem et esse viri de domo in domum. et de terra in terram: et ab vno opere in alium. Et quotiens fueris interrogatus de duabus rebus que earum sit melior aspice in hoc sicut dixi tibi.

De seruo emendo si proficietur emptio vel non.

Quotienscumque interrogatus fueris de seruo comprando utrum perficiatur eius adeptio vel non. aspice dominum ascendens et lunam si fuerit iuncti domini sexti ab ascendente domino ascendens aut iunctus fuerit dominus sexti ab ascendente domino ascendens et plebis eius emptio. et si fuerit dominus ascendens aut luna in .7. ab ascendente vel fuerit dominus sexti ab ascendente aut iueneris planetam deferentem lumen iter dominum ascendens et dominum sexti: adipiscetur hoc de

relatus similis
legimus

quod
et
planeta

quod
et
planeta

quod
et
planeta

quo interrogat: et si nihil fuerit de his que dixi tibi: non adipiscetur hoc de quo interrogat.

C De petente ancillam an habebit eam vel non.

Et si interrogatus fueris a viro qui petit ancillā ab aliquo: ascendens: et dñs eius ac luna erūt interrogantis: et septim⁹ ac dñs ei⁹ illius a quo interrogat. Signū vero vñ decimū ab ascendente: erit ancille. Aspice ergo cōiunctionē dñi ascendentis: et lune cū eo vel cū translatione alicui⁹ planete inter eos: sicut p̄dixi tibi in hoc capi.

C Si dominus habebit substantiam sui mortui.

Et si interrogatus fueris de reliquis mortui sui vtrū adipiscatur eas dñs an non. Aspice dñz ascēdētis et lunam si cōiuncti fuerint dño septimi ab ascēdente qd ē scōz a domo seruozū adipiscetur eam. Si l̄r si dñs septimi iūct⁹ fuerit dño ascendētis: aut fuerit dominus septimi in ascendente aut dominus ascendētis: vel luna in septimo: aut iueneris p̄tam deferentem lumen ab vno corū ad socium suum: adipiscetur eam.

C Si interrogans habebit possessionē vñ nō. s. serui.

Et si interrogatus fueris de possessione vtrū pueniat ad eū q te interrogauerit an nō. Aspice signūz tertii ab ascēdente: qd est decima dom⁹ fuozū. Si iueneris dñz ascendētis vel lunā iunctū dño tertij ab ascendente: aut iueneris dñm tertij iunctum dño ascendētis: adipiscet eaz. Si l̄r si fuerit dñs ascendētis et luna in tertio: aut dñs tertij in ascendente: aut fuerit planeta trāfferens inter eos lumen: hoc est a domino ascendētis ad dñm tertij: aut a domino tertij ad dñm ascendētis: adipiscetur possessionez p̄dictam per manus legatorum.

C Signū 7^m siue dom⁹ 7ª cum suis interrogationibus: et p̄mo si cōiugium perficietur an non: et qualis erit conuenientia inter eos postq̄ perfectum fuerit.

Um interrogat⁹ fueris d cōiugio vtrū pficiat an nō: si pfectū fuerit quō erit p̄uētiō iter eos. Si vero nō fuerit pfectū a q̄ sit ei⁹ sep̄atio vel discidiū pone ascēns et dñz ei⁹ et lunā interrogat⁹: et signū septimū ac dñm ei⁹ mulieri. Si iūctus fuerit dñs ascendētis: aut luna domino. 7. aut fuerit in septimo: adipiscetur mulierē. Si l̄r si dñs septimi iūctus fuerit dño ascendētis: aut fuerit dñs. 7. i ascendente: sit res cū facilitate: et magis erit volūtas mulieris q̄ viri. Et si fuerit luna deferens lumen iter eos: discurrent iter eos legat⁹: et erit effectus rei p̄ manus eoz. Post hoc aspice receptorem dispōnis: hoc est planetam ponderosiorē si fuerit impeditus a malis ex q̄r to aspectu vñ oppōnis: aut fuerit cadens: destruetur res post q̄ fuerit directā.

C Qd de ipedimēto siue detrimēto quali modo erit.

Et si interrogat⁹ fueris q̄li mō erit detrimētū. Aspice ipm malū qd ipedit: si fuerit dñs. z. ab ascēdēte: aut s. erit detrimētū ex pte descriptōis dotis. Et si fuerit dñs. i. z. ab ascēdēte: erit detrimētū ex rep̄bensiōe generositatis mulieris. Si fuerit dñs sexti: erit ex pte generositatis viri. et si fuerit dñs q̄rti: erit ex pte p̄ris. et si fuerit dñs tertij: erit ex parte fratrū. Sic itellige de reliqs signis p̄m subas suas. et si fuerit planete abscindens coniunctionez inter eos: erit detrimētū ex suba dom⁹ ei⁹. Si fuerit dñs scōe dom⁹ aut 8^a ex pte descriptōis dotis: erit inolutio. et si fuerit dñs tertij erit ex pte fratrz: et 4^a ex pte p̄ris et parentū: et 5^a eo q̄ mlier fuerit nupta et beat filiū: h̄ erit occasio. et si fuerit dñs sexti: erit ex isirmitate: aut ex vitio sui corpis: aut ex pte seruoz. et si fuerit mal⁹ p̄ta qui deferat iter eos lumen erit ex parte legatorum.

C Questio de qualitate animi eorum.

Et q̄litate aī eoz aspice p̄iunctionē q̄ fuerit iter dñm ascēdētis et dñz rei questite: si aspexerit se a signo. 7. q̄ ē aspect⁹ oppōnis: significat maliciā animi et mlti

tudinē p̄tensionis. et si fuerit aspect⁹ ex q̄rto significat bonitatem aī sed aliqui erit ibi cōtentio: et si fuerit aspectus trin⁹ vel sextilis: significat dilectionē et bonā aī qualitatem et similr si fuerit lūa recepta et si fuerit domin⁹ ascēdētis i angulo et fuerit plāeta: ponderosus. i. receptor erit vir eleuat⁹ dñans et vicēs mulierē et qualēcūqz eoz iueneris cadēte aut p̄lā tē: ipse erit victus et subiectus dñs. s. ascēdētis aut domin⁹ rei: Si vero coniuncti fuerit i vno signo significat cōtēptio nes: et si fuerit lūa aspiciēs ascēdēs et fuerit ipedita erit iter eos cōiūcia: et si fuerit mal⁹ i ascēdēte: erit hoc ex pte viri: et de reliquis signis secundas substantias suas: sic itellige. et cū videris solē ipeditū erit ipedimētū sup virū: et si fuerit ipedita venus ipediat mulierē: cū vñ lūa ipedita fuerit ipediat vtrōsqz.

C Qd de muliere que aufugit a viro si reuertetur vel non.

Et si interrogatus fueris de muliere egressa de domo sua p̄ ira mariti sui: vtrū reuertatur ad domū suam. an nō: aspice venerē et solē qui sūt significatores viri et mulieris si fuerit ven⁹ sup terrā i loco optio ab ascēdēte: et sol sub terra renūciat reuersionē mulieris ad domū suā cū dilatiōe fortis ac duritiā. et si fuerit lūa hora q̄ exiit d domo sua aut hora interrogatōis iā trāsiēs p̄uētiōnē. i. post dimidiū mēsis: erit reuersio ei⁹ ad domū suā festinatē. et si fuerit lūa aucta lumie. i. i initio mēsis erit ei⁹ reuersio cū tarditate et si fuerit venus dum exiret de domo sua retrogada et occidētal erit reuersio eius ad domū suā spōtanea volūta te ac penitēs: et si fuerit oriētal is egrediēs de sub radys et retrogada reuertetur et erit vir ei⁹ penitēs de egressione eius sed nō penitebit eū de hoc qd fecit sicut penitet i primo ca. et ipam penitebit de reuersione sua sed non penitebit de h̄ quod fecit sicut penitet i p̄rio cap.

C Questio d muliere si sit virgo: vel corrupta.

Et si interrogat⁹ fueris de muliere. vtrū sit virgo vel corrupta aspice ascēdēns hora qua interrogatus fueris et domum eius ac lunam si fuerit i signis fixis: erit virgo ab oī vicio et libera ab eo de quo diffamata ē: et si fuerint in signis mobilib⁹ aut cōib⁹ erit corrupta. Jā eniz nupit et si mulier putauerit se virginē eē delusa est et accepta ē vgitas et si fuerit luna i signo cōi aut mobili: et ascēdēs ac dñs ei⁹ i signo fixo iā vexata ē ab aliquo et nō ē accepta vgitas bene: et si fuerit luna cum marte i signo mobili aut cōi iā vgitas ē accepta i amicitia viroz. et si fuerit saturn⁹ i ascendente cū lūa i cōi signo aut fixo: ille cui cōiūge bat vtebat ea extra naturā: et nō ē accepta vgitas eius. et si fuerit mars i angulo vel secūdo i quarto aspectu vel se p̄rio veneris et lūa ipedita a marte et venus in scorpiōe: aut i triplicitate eius non erit virgo: et si iueneris mercurium ante Jouem i triplicitate veneris aut in angulo eius et ceciderit mars ab ea proprie et nō aspexerit fueritqz i arie te mars: vel leone: vel sagittario erit virgo.

C Utrū mulier beat filiū an non.

Et si interrogatus fueris de muliere: vtrum habeat filium an non: aspice venerem si fuerit in aquario aut leone et fuerit cum ea mercurius nunquam perit. Si vero venus et mercurius fuerint in scorpiōe aut tauro habet filium: et si fuerit mars et luna aut venus in signo cōmuni preter sagittarium habet filium. Nam sagittarius significat qd mulier non habeat filium nec pariat in eternum Sed si et filium pepererit morietur. Si autē fuerint mali in signis mobilibus: erit eius filius ex iniustitia: id est ex fornicatione et amicitia. non enim seruat fidem marito suo: Si vero fortune fuerint in signis cōmūnibus erit eius fili⁹ ex iustitia: et si vtriqz fortune scilicet ac mali fuerint et mixti in signis mobilibus tristabitur causa filij sui.

Quod de pgnate si sit ex fornicatōe vel nō.

Si interrogatus fueris de muliere pgnate vtrum sit filius eius ex iusticia: aspice signum filiorū qd est quitū ab ascēdēte: si aspererit cū mars aut saturn nō vel mercuri erit eius fili' ex fornicatōe: si aspererit eū fortūe: erit filius ei' ex iustitia: et erit legitimus.

Utrum mulier bz virū quē diligit vel qui eā diligit.

Si interrogatus fueris de muliere vtrum bēant virū q eā diligit v' quē ipa diligit v'z et eā diligit aliq vir an nō: aspice dñs ascēdētis: et lunā si fuerit aliq eorū cū marte i vno gradu bz amicū secū i domo: et si fuerit i vno signo et nō i vno gradu ē ei vicini' ppe se: et si fuerit aliq eorū sepatus a marte bz amicū quē diligebat: sed iā dimisit eū: et si aliq eorū iungit marte: fueritqz i aliqua domorū eius iā dilexit virū qui petit eam et ipa vult vt bēat eā. Si vero aliquis eorū iūct' fuerit iōni iā oī dilexit v'z se altiorē et nobiliorē et adhuc diligit eū: et si iūct' fuerit mercurio diligit iuuenē marito suo priō pulchriorē: etate quoqz miorē et est scriptor ac negociator: et si aliq eorū iūct' fuerit venery diligit mulierē: et etiā occupata a mulierib'. Si aut' iuppler aspererit illū dimittet eum cā religionis q ei accidet. Si vero sol aspererit. iā eā iūct' ē quidā vir magnus et ob hoc dimisit eū. et si aspererit ven': iā bec pcep mulier. Similr vniuersi pte secū dū gen' suū. Et scito q mercuri' vel saturn' si fuerit i vno signo et aspererint lunā v' dominū ascēdētis iā pcepit bec iuuenis despōsatus siml iuuenib' et si eis iūgit luna: diligit virū effeminatuz talī si gura vt dixi.

De cōtēione duorū qz eorū vicet.

Si interrogat' fueris de cōtēione que fuerit iter duos qz eorū vicet et obtinebit victoriā. Pone ascēdens ac dominū ei' et lunā interrogatī qui te interrogat et 7. ac dominū ei' cōtētorū. post bec aspice si abo pte iūct' iūcti fuerit a sextili aspectu vel trio pacificabuntur an cōtētionē. et si fuerit iūcti a quarto aspectu vel ab oppō ne nō pacificabuntur nisi post guerrā et cōtētionē: et si vtri qz cōuenerit i vno signo erit iter eos paz absqz iūctiōne alteri' et absqz alio q igrediat' iter eos cā pacificadī: et si aspe xerit eos dñs medij celi et fuerit cū eo iūctiō antequā vñ eorū iūgatur alteri nō pacificabuntur donec veniāt coraz re ge: et si lūa trāstulerit iter eos lunē erit iūctiū pacis p man' legatorū: p' bec aspice locū vtrorūqz p'lapz dñi ascēdētis. scito dñi rei. i. domi septi et fortitudinē eorū: qz p' b' itelliges fortitudinē eorū q cōtēdūt. fortior. n. ē ille c' significator fue rit i agulo: et q fuerit recept' ex eis bēbit ples auxiliatores: et scito q iūctiū pacis erit a pla pulsati. i. ab eo q petit cōiūctiō nē qui ē leuior et a pla cadēti si fuerit leuior: et scito q dñs. 7. cū fuerit i ascēdente significat fortitudinē interrogatis. et dñs ascēdētis i. 7. significat fortitudinē ei' de quo interrogat qz simul ē victo et si vñ significator fuerit retrogad' significat debilitatē et fugā negociationē quoqz atqz mediaciū illi cuius fuerit significator. i. si fuerit dñs ascēdētis retrogadus erit debilitas interrogatis: si vero fuerit domin' septie retro gad' erit debilitas cōtētoris: Si at domin' medij celi aspe xerit eos et fuerit retrogad' significat iniustitiā iudiciū et cō tētio plogabiē: Si si vñ significatorū fuerit separatus ab alio: significatores dico dñm ascēdētis et dominū rei. et scito q lūinaria. i. sol et luna si vñ eorū iūcti fuerit vñ signi ficatorū: aut fuerit i domo eius erit fortior et dignior: et si dominus ascēdētis iunctus fuerit domio medij celi queret dominus interrogatōis auxiliū a rege. Si vero dominus me dy celi iūct' fuerit domio ascēdētis auxiliabi' ei rex absqz rogatu suo: et si dominus. 7. iūctus fuerit domino medij celi postulat auxiliū cōtēptor a rege. Si vero dominus medij celi iūct' fuerit domio septi auxiliabi' rex p'tori. Lūqz noueris fortitudinē vniuscuiusqz eorū ex altero: et no

ueris q non pacificabuntur. aspice regem vel iudicē qui iudicat iter eos a domino medij celi: deinde aspice quem eorū significatores aspiciat. i. vtrū dñm ascēdētis v' dñs sep timi aspiciat p'dictus dñs medij celi q est significatores regis vel iudicis: et scito q rex v' iudex sit cum eo quē aspiciat. et si fuerit i medio celi planeta peregrin' nō aspiciēs eos: et do minus medij celi nō aspererit eoa: ipi inter se constituunt qui iuste iudicet iter eos. Si fuerit saturn' i medio celi: et fuerit ipse dñs medij celi: iudex nō iudicabit iuste nec vere. et si mars impediērit saturnū: vituperabi' ppter hoc iudex et erit inde diffamatus. et si fuerit mars i medio celi: erit iudex lenis et mīte celeritatis acutus et velox. si vero iuppter fuerit: erit iudex iustus. et si fuerit ven': erit eius et boni ai: et leuiter suscipit. et si fuerit mercurius: erit visu acut'. et si si gnum medij celi cōmune fuerit: p'mus iudex nō finiet eorū iudiciū donec eant ad alium iudicem.

Questio de emptione et venditiōe qd erit de ea.

Si interrogatus fueris de emptiōe v' vē ditione alicuius rei: aspice in hoc ad domi num septimi et dñm ascēdētis si iuncti fu erint: erit cōuentio iter eos: et leuitas erit ex planeta pullanti qui est lenior. si autem nō fuerint iuncti et inueneris inter eos planetā reddentē lumen vñ eorum ad alterū: erit conuentio per manus alicuius viri qui ingredit' inter eos. et si fuerit dominus ascendentis i. 7. erit emptor sequēs vē ditorē. si vero dominus. 7. fuerit in ascēdente: erit ven ditor sequens emptorem. Et si fuerit in ascēdente fortūa: significat leuitatem vendentis et eius veritatem. si vero ma lus fuerit in eo: significabit eius duritiā et tarditatem at q mendaciū. si aut in septima fuerit fortuna: significat leui tatem emptoris et eius veritatem: et malus e contrario. et si luna non fuerit separata ab aliquo planeta: sed fuerit iun cta: vendet venditor possessionem seu rem quā non emit: sed possedit ab aliquo: sed si emit nōdum dedit de p'cio ei' quicqz. si vero fuerit separata et nō fuerit alicui planete lun cta: erit in emptiōe dilatio et placitū. si aut planeta a quo se parat luna ingreditur combustionem: morietur vēditor anteqz reuertatur ad eum substantia sua.

Questio de fugitiuo a suba vel alia re p'dita si inueniet'.

Si interrogatus fueris d fugitiuo et d sub stantia vel de aliqua re perditā: pone ascēns et dñm eius interroganti dñs. i. fugitiui siue fugitiuus fuerit seruus v' aliud. Septimū vero dñm eius ac lunāz suo: et rei perditē: deinde aspice si dñs ascendentis iungit' do mino. 7. adipiscetur interrogans fugitiuū p inquisitionem ac studiū suū. Si si fuerit dñs ascendentis in 7. et si dñs septimi iunct' fuerit dñs ascendentis: aut do min'. 7. fuerit i ascēdente: veniet spontanea volūtate anqz egrediatur de terra. Si autem inueneris lunā separatā a dñs ascendentis: et iūcta dñs. 7. veniet ad dñm p'diti q oñ det ei vbi sit seruus suus. et si fuerit separata a dñs. 7. et iun cta fuerit dñs ascendentis: mittet seruus ad dñm suū lega tū q sibi petat securitatē. et si post bec iūctus fuerit dñs. 7. domino ascēdētis: reuertet' suus ad dñm suū spontanea voluntate. Si aut dñs. 7. iunctus fuerit malo planetē i an gulo: capiet fugitiuus. sed si aspererit dñs ascēdētis ma lum aut dñm. 7. adipiscetur eū dñs suus: sed reddet p eo substantiā. et si aliq lūinariū iunctum fuerit dñs. 7. nō po terit abscondi locus fugitiui. si fuerit quoqz dñs. 7. sub ra dyz: significat inuentionem fugitiui. et si aspererit eū domi nus ascēdētis: capietur. si dñs. 7. iunctus fuerit malo: capietur idem fugitiuus: et si iunct' fuerit fortune non capiet' ni si ipsa fortuna ingrediatur sub radys vel retrogradat aut ipediatur qz si intraverit in combustionem significabit ei'

monte: et si iunctus fuerit malo et ipse ingredietur sub radys in
 combustione inuenietur cadauer eius: et si luna iuncta fuerit malo ad
 piscem fugitiuum. Si autem iuncta fuerit planeta retrogrado reuer
 tetur a seipso spontanea voluntate: et si iunctus fuerit planeta stans. i.
 g. fuerit in statione sua in angulo vel in sequenti angulo fugitiuus vel
 erras non mouetur a loco suo: donec capiat. Si si fuerit planeta in
 statione prima volens retrogradari capiet fugitiuus et stringet
 vinculis et reddet domino suo: et si fuerit in statione quarta vel in
 rigi capiet in parte et vinciet: post hec enadet de captiuitate
 illa et iterum poterit capi et si ipse planeta cui iungitur luna fue
 rit directus reddet absque vinculis. Si vero luna fuerit sub ra
 dys et fuerit iuncta marti cremabitur fugitiuus igne et si iuncta fue
 rit saturno morietur in aqua. Si vero luna aspexerit dominum domi
 sue capiet suba fugitiui: et scito quod malus cum fuerit in .9. fu
 gitiuus capiet et reducet: et si fuerit fortune ibidem non poterit
 capi: et si fuerit luna augmentata in numero tardabitur ei
 captio: et diminutio lune capietur citius.

Questio de loco fugitiui et rei prodite siue latrocinij.

Quod si interrogatus fueris de loco fugitiui et proditi aut de
 loco latrocinij: aspice locum lune: si fuerit in ascendente erit fu
 gitiuus in parte orientis et si fuerit in medio celi erit fu
 gitiuus in parte meridiana: et si fuerit in .7. erit in occidentali parte: et si
 fuerit in .4. erit in septentrionali: et si non fuerit in aliquo angulo
 aspice ad partem planete ad signum. scilicet in quo fuerit: et indi
 ca super partem loci lune et signi in quo fuerit.

**Questio si reuersio fugitiui ad locum unde aufugit sit ei
 melior quam ire quo vult.**

Quod si interrogaueris fugitiuum cui aspicias utrum reuer
 sit ei ad locum unde venit erit ei melior quam ire a quo venit: aspi
 ce lunam si separata fuerit a malis reuersio eius ad locum unde fuge
 rat erit ei mala: et si separata fuerit a fortibus reuersio eius erit
 melior. Si autem iuncta fuerit fortibus quo pergit erit ei melius: et
 si iuncta fuerit malis: quo pergit erit ei malum.

Quod de latrocinio utrum adipiscatur ipsum interrogans vel non.

Interrogatus fueris de latrocinio et utrum adipiscatur ei
 interrogas an non: pone ascendens ac dominus eius et lunam iter
 rogati. id est latrocinij et septimum ac dominus eius latronis: et
 medium celi latrocinio: angulus vero terre latrocinij loco: si fue
 rit dominus ascendens iunctus domino. 7. aut fuerit dominus ascendens in .7.
 adipiscetur ingitor: quod sit. i. latrone cum ingitione sua: et si fue
 rit cum hac coniunctione dominus se ab ascendente quod est domus sube sub
 radys: adipiscetur interrogator latrone cum ingitione sua: sed non
 adipiscetur latrocinium: et si iunctus fuerit domino. 7. dominus ascendens
 aut fuerit dominus. 7. ascendente reddet latro quod furat: et si fue
 rit cum hac coniunctione dominus se ab ascendente quod est domus sube sub
 radys inueniet latro: sed non inueniet latrocinium: et si fuerit
 egressus de combustione inueniet pars latrocinij: et si iunctus
 fuerit dominus ascendens planeta in angulo: et eo melius si fuerit in me
 dio celi adipiscetur interrogator latrone. Si vero iunctus fuerit
 planete cadenti non aspiciens ascendens significat ei fugitiu recel
 sione: et si fuerit planeta aspiciens ascendens sperat. i. poterit
 habere fiduciam: et si fuerit dominus septimi sub radys significat inue
 ntione latronis: et eo melius si aspexerit eum dominus ascendens: quod signi
 ficat hoc quod dominus habebit latrone: et si fuerit iunctus in hoc quod di
 xi dominus. 7. dominus ascendens cum domino medio celi reducet substantiam
 timore regis: et si iunctus fuerit dominus ascendens domino medio celi
 minabitur ei dominus sube per regem aut per alium timendum: et si non aspe
 rint se. scilicet dominus ascendens et dominus septimi accipiet rex substantiam
 aut alius: quod ille qui interrogauit per eum et si iunctus fuerit dominus. 7.
 cum domino medio celi auxiliabitur latroni. et si iunctus fuerit dominus
 ascendens cum domo medio celi auxiliabitur domino sube rex. Et
 si transulerit luna lumen iter utroque significatores. i. iter do
 minum ascendens et dominum. 7. significat inuentionem latronis et si
 iunctus fuerit dominus septimi ab ascendente domino tertio erit latro
 de regione: si autem fuerit in angulo ab ascendente non discedet a
 loco suo: et per aspectum malorum ad septimum aut ad dominum. 7. scito quod

occurret latroni: et si luna iuncta fuerit malis significat abla
 tionem sube: et si iuncta fuerit fortibus et fuerit ipsa fortibus sub ra
 dys et impedita significat ablationem sube: et si iuncta fuerit pla
 nete in ascendente aut in .7. et ipse planeta liber fuerit a malis: si
 gnificat inuentionem sube: et si se aspexerit luminaria a trino vel
 a sextili aspectu: significat inuentionem latrocinij et rei prodite. et c.
 Si fuerit aliquod luminarium. i. sol et luna in ascendente aut in me
 dio celi. Si vero aspexerit se ex .4. aspectu vel oppositio erit
 adeptio post desperationem et inuolutionem: et si aspexerit aliquod lu
 minarium parte fortibus aut fuerit cum eadem in vno signo inueniet
 latrocinium et eo citius si aspexerit sol. Si vero luna aspexerit
 parte fortibus aut iuncta fuerit ei in vno signo: erit in inuentione eius
 aliquod dilatio. Si autem non aspexerit aliquod luminarium parte for
 tune nec ascendens: et non se aspexerint luminaria: non inue
 nient latrocinium in eternum.

Quod de eo quod abijt siue perit suba ablatu inuenietur vel non.

Si volueris scire utrum inueniat quod abijt an non. Aspi
 ce dominus ascendens et lunam si iunctus fuerit aliquis eorum domino
 si ab ascendente aut reddiderit lumen ei ad eum aliquis
 planeta habet ut deferat inter eos lumen: significat adeptiones
 sube. Si si iuxerit lumen eorum aliquis planeta. i. iuncti fuerit
 ambo alicuius parte se poderosiori: quod si dominus si g. e. significator
 sube fuerit in ascendente: significat adeptiones et post modicum.
 Si si iunctus fuerit dominus si ab ascendente parte g. fuerit in fo si
 gno ab ascendente. Et si dominus si ab ascendente non aspexerit: pi
 bit suba. Si si iunctus fuerit dominus octani ab ascendente domino
 .7. g. est significator latronis: et dominus. 7. si iunctus fuerit domino si
 significat amissionem sube: quod si iunctus fuerit dominus. 8. g. e. signifi
 cator substantie latronis domino si g. e. significator sube interrogato
 ris et eorum qui amiserit inueniet subas et accipiet parres substantie
 latronis et eo melius si asperit eos dominus ascendens. Nam si dominus
 medij celi aspexerit rex accipiet quod dixi: et si iunctus fuerit do
 minus. 8. domino medio celi g. est significator regis: placabit la
 tro regem muneribus. Si autem dominus. 2. ab ascendente non aspe
 xerit ascendens vel dominum eius amittet. prius substantia et non
 erit de ea mentio. Si vero iunctus fuerit dominus si ab ascendente
 te domino tertio et noni aut alicui planete in eis aut fuerit dominus
 si in eis: significat exitum sube quas furatus est de regione: et
 scito quod cum luminaria fuerit vtraque sub terra fur ignozabit
 in eternum. Si autem fuerit luna in ascendente et dominus eius: aspe
 xerit eos sol: illud quod abijt aut perit aut furto ablatum fuerit
 inueniet et reuertetur cito: et eo leuius si fuerit aspectus trinus.

Questio de latrone an sit peregrinus vel non.

Si volueris scire utrum sit latro peregrinus an non:
 aspice luminaria: si vtrique ascendens erit latro ex do
 mo: et si aspexerit vnum eorum ascendens et alius non
 aspexerit erit eis commixtus et non erit ex domo. Simili
 ter si inueneris dominum ascendens in ascendente: aut dominus
 septimi fuerit cum domino ascendens erit latro ex habita
 toribus domus. et si fuerit luminaria in domibus suis: aut in domibus
 domini ascendens aspicientia ascendens: aut dominus ascendens
 erit latro ex habitatoribus domus: et si fuerit in triplicita
 tibus suis: erit latro ex propinquo eorum: sed non moratur cum
 eis in domo: et si fuerit in terminis suis vel faciebus erit fa
 miliaris ex habitatoribus domus: et putatur quod sit inter eos
 aliqua propinquitas et ipse frequentat eos. Et si fuerit duo
 luminaria in aliqua re eorum quas diximus et aspexerit vnum
 eorum ascendens et eius dominus ipse est familiaris dominibus il
 lius domus et frequentat eos. Si vero aspexerit ascendens aliquod lu
 minarium et non aspexerit. 7. non intravit domum aut eam vice qua
 furatus est nisi sit vnum luminarium in signo coniunctum
 intrauit eam iterum scientibus illis habitatoribus: quod signum
 commune significat iterationem. Si autem vnum luminarium aspe
 xerit dominum ascendens et non aspexerit ascendens erit
 notus habitatoribus domus: sed non intrauit domum suam.
 Et si domus ascendens iam cecidit a gradu ascendens

et fuerit cum eo alio planeta in eo signo in quo est gradus ascē
dentis propior erit latro ex quibusdam de habitatoribus do
mus. Si vero fuerit dominus septimi in nono a domo sua: non
erit latro de regione illa. Si autem fuerit in 6. aut in 8. a domo
sua erit seruus vel ancilla. Si autem fuerit in exaltatione sua: erit
latro nobilissimus. Si fuerit in domo sua: erit ex habitatoribus
domus notus inter eos: et si fuerit in triplicitate aut in termi
no: aut in facie sua non erit notus in regione sua. Sed tamen notus
erit in vico et in habitatione sua.

Ubi vero noueris quod latro sit ex domo et fuerit sol si
gnificator illius domus: erit pater eius. Si vero luna: erit
mater eius. At si fuerit venus: erit uxor sua. Si autem fue
rit saturnus: erit seruus aut peregrinus. Si vero iuppiter: erit
nobilior omnibus qui sunt in domo: et non sit notus in latrocinio
id est de quo nulla erit suspicio. Quod si fuerit mars erit filius vel fi
lia vel frater eius: et si fuerit mercurius: erit ex amicis familiari
bus. Si autem fuerit significator latrocinii peregrinus: aspice partem
fortune et si fuerit libera a malis latro ille autem habet vicem nihil
furatus erat. Si si fuerit dominus ascendens liber a malis: et si
fuerit mars separat a domino septimi non fuit in furto ab eis
autem hoc: et si luna saturnus aspexerit aut ascendens: latro ille
cum calliditate et ingenio furatus est. Si autem iuppiter significator
latrocinii est id est si fuerit dominus septimi non intravit ut furaretur: sed itra
uit cum alterius negotio: accidit ei latrocinium et furatus est. Si vero
mars fuerit significator: non peruenit ad latrocinium donec
profuerit domui: aut fodit parietem eius domus: aut fregit seram:
aut inuenit clauem. At si fuerit significatrix venus significat ami
citiā et dilectionem: societatem quoque et audaciā inter eos dum in
traret ad sermocinationem suscipiens ymaginem et similitudinē
amici visitantis et sic furatus est eis. Si autem fuerit mercurius
significator latrocinii intrauit domum calliditate ingenio: vel ar
te aliquā. Nam sol et luna cum aspexerit ascendens: erit latro ex ha
bitatoribus domus. Si autem significator latronis fuerit for
tuna: erit liber. Si vero malus erit seruus: et si venus aut mer
curius fuerit significator erit latro iuuenis vel puella: et mer
curius minoris etatis est quam venus. Et si fuerit mars significa
tor latronis erit iuuenis collectus id est perfecte iuuentutis plus
saturno id est plus iuuenis. Iuppiter vero maior est Marte: et si fue
rit saturnus erit senex decrepitus. Si autem fuerit orientalis:
erit perfecte etatis. Sed si luna fuerit significatrix et fuerit
in initio mensis: erit iuuenis: et si fuerit in medio mensis: erit
medie etatis id est perfectus vir: et si fuerit in fine mensis: erit se
nex. Si vero sol fuerit significator et fuerit inter ascendens
et medium celi erit latro etate iuuenis: et ita non cessabis augmen
tari donec puenias ad angulum terre: quod hic est locus finis vite.

Questio de loco in quo est latrocinium.

Si vero interrogatus fueris de loco latrocinii: aspice angu
lum terre si fuerit cancer aut eius triplicitas: erit latro
cinium prope aquas sepultum: tibi erit locus eius: et si fuerit
aries vel eius triplicitas: erit in loco bestiarum et in loco ignis. Si
vero fuerit taurus aut eius triplicitas erit in loco bouum aut vaccarum:
taurus enim significat locum vaccarum proprie. Et ergo significat locum
messium et annonae: et capricornus locum ouium. Et si fuerit gemini
vel eius triplicitas erit in domicilio vel in arca aut in loco
altiori a terra. Si autem fuerit in domo latrocinium et volueris
scire locum eius ex domo: aspice dominum quarti et planetam
qui fuerit ibidem. Si autem fuerit saturnus: erit in latrina domus:
et in loco longiori siue immundiori et profundiori ac tenebro
so. Et si fuerit iuppiter: significat locum nemorum et oratorum: et
mars significat cognomen aut locum ignis: et sol significat clau
strum domus et locum sessionis domini domus: venus vero signi
ficat locum sessionis mulierum: et mercurius significat locum edifi
cii picti et librorum: aut locum annonae et maxime in virgine.
Et si fuerit luna: erit iuxta puteum vel cisternam: seu lau
tozium: et scito quod fortius cum fuerint in quarto ab ascenden
te: erit latrocinium in loco mudo et pulcro: et iam commissum

est cuidam nobili. Si vero fuerit in eo malus: erit in loco hor
rido et fetido: et iam commissum est cuidam ignobili.

Questio an res furata sit una vel plures.

Et si interrogatus fueris de numero latrocinii si fue
rit substantia vel quodlibet aliud quod possidet aspi
ce signa que sunt inter lunam et mercurium: et si fue
rint paria illud de quo interrogatus eris: erit conglutinatio
aut plus uno. Si vero fuerint inter eos signa imparia: erit
res una.

Questio an ille de quo habetur suspitio sit latro vel non.

Si autem interrogatus fueris de homine capto in suspicio
ne utrum fuerit latro an non: aspice pro hoc sicut aspi
cis pro rumoribus utrum sint veri an non: ut vtere luna
etiā in testimoniis: que si cōiuncta fuerit malo: ipse erit latro.
Si interrogatus fueris de aliquo viro utrum furatus sit
aliquid an non: aspice dominum ascendens et lunam fortio
rez scilicet eorum: si acceperit aliquid a malis id est si fuerit separa
tus ab eis: furatus est: et eo verius si fuerit separatus a do
mino domus substantie: hoc est a domino secundi ab ascendente:
et si non acceperit a malis aliquid nihil furatus est.

Questio de re furata quid ipsa sit.

Si interrogatus fueris quid sit ipsa res que furata est:
aspice locum lune ex signis et terminis: si fuerit in
termino saturni erit de his que necessaria sunt ad
operationem terre. Si tamen fuerit saturnus in ascenden
te aut in decimo in tauro vel in eius triplicitate ut virgo: et
capricornus. Si vero fuerit in quarto ab ascendente aut in
septimo erit alia substantia: et si fuerit cadens ab ascenden
te: et non aspexerit eum aliquod luminarium: aut fuerit in
ariete: significat malignitatem illius rei et eius vilicetatem et
quod sit res horrida vel fetida. Si autem fuerit saturnus in geminis
aut in triplicitate eius erunt due substantie: et si fuerit iuppi
ter in medio celi: aspiciens saturnum: una ex ipsis substan
tijs erit aurum: et si fuerit in quarto vel in septimo ab ascen
dente: erit argentus. Si vero fuerit cadens ab angulo erit
plumbum vel tale huic simile. Si autem fuerit luna in ter
mino iouis: aspice esse suum et eius locum: et si quis aspiciat eas
si fuerit in ariete aut in triplicitate eius ut leo et sagittari
erit ipsa res aurum vel argentum: omne quod sit per ignem.
Sed si venus ioues aspexerit aut fuerit iuppiter in termino
eius: erit margarita: et si fuerit iuppiter in tauro aut in eius tri
plicitate res erit utilis diuitibus: aut vestimentum id est quicquid
fuerit aut erit ex vestimento: aut pertinet ad vestimentum.
Si vero fuerit in geminis vel triplicitate eius ut libra et aq
uius: erit substantia animata aut aliquid procedens ex ani
malibus. Si vero in cancro et eius triplicitate: ut scorpio et
pisces fuerit: erit extractum ex aqua: ut margarita et cetera.
Sed si fuerit luna in termino martis ipsa res iam trau
sit per ignem vel qualicunque modo tetigit ignis eam. Si
vero luna venerem aspexerit: iam operata fuit in ea tinctu
ra. Et si fuerit luna in termino veneris et in ariete vel in
triplicitate eius erit aurum vel argentum: et si fuerit in tau
ro et eius triplicitate: aut in cancro et eius triplicitate erit vestime
ntum ornatum aut vestimenti generis srici preciosi varij coloribus ac
diuersis picturis precti. Et scies bonitatem sube ac pulcritu
dinem eius a loco veneris in signis que si fuerit in geminis
et eius triplicitate non erit res illa ex substantijs animalium:
et si fuerit venus de subradys egressa erit res noua. Si vero
retrograda fuerit aut in fine cursus sui aut diminuta nume
ro erit res vetus et induta: et si fuerit in ariete et eius triplici
tate erunt nummi: et si fuerit in geminis et eius triplicitate erunt
ipsi nummi accepti de loculo vel de aliquo vase quod sit
coopertum corio rubeo. Post hec aspice locum lune: si
fuerit in ariete erit res que ponitur super caput: et faciem:
et si fuerit in tauro: erit ornamentum aut res que suspendit
in collo aut substantia preciosa: et si fuerit in geminis erunt

nūmī si aspererit eā mercuri? et si aspererit erit ex corpore: et si fuerit in cancro: erit res extracta ab aq̄ v̄l humida: aut madefacta: et si fuerit in leone et aspererit eam sol: erit aurū vel argentum: et si nō aspererit eam sol erit ferrum vel auri calcum. Si vero fuerit in virgine et aspererit eaz mercuri? erunt nummi: et si non aspererit erūt vestimenta: et si fuerit in libra et aspererit eam ven? erit res que venditur ponde re et est boni odoris: est quoq̄ de quibus ornāf mulieres: et si non aspererit eā: erit animal: et mercetur v̄l in ea sanguis sit: et si fuerit in scorpiōe et aspererit eam mars erit aurum vel argentum. et si nō aspererit: erit es: aut q̄ operatur per ignem: et est splendidum: et si fuerit in sagittario: et aspe- rit eam iuppiter: erit substantia non vna: aut res tincta: et si non aspererit eam erit res vilis: infra quam dixi et non erit preciosa: et si fuerit in capricorno erit res inueterata vel sor dida: et vilis et si aspererit eam saturnus erit de substantia terre et seminū. Si autem fuerit in aquario et aspererit eaz dominus eius: erit animal aut extractus de animalibus. Et si asperit eam iuppiter erit aurum vel argentum. Si vero sol et mercurius lunam erūt nūmī et erunt in cozio. Et si fue rit in pisce et aspererit eam iuppiter erūt margarite vel am brie vel aliquid productum ex aqua: et si non aspererit eam erit sericum et varij colores.

C De re ablata vel furata quid sit et de modo rei.

Et si interrogatus fueris de re ablata furtis quid sit et de modo rei. Qd si vis scire modum rei furtim ab late tunc considera: nāz si dominus termini gradus lune est iens ad venem et aspiciat eam sol tunc sunt dena- ry aut aurum in quo est sculptura aut imago aut purpura aut q̄ ei est simile ex pannis preciosis laudabilib? bone fa cturē: et si est venus et aspiciat eā luna tunc est res ex suo capi tulo in q̄ sunt forme et res bone facture ex pannis sicut sunt panni coccei et que sunt tincta ex canabe et herbis et que eis sunt similia: et si aspiciat eaz mercurius est illud ex rebus bo narum facturarum sicut panni facti ex eis que sunt in ani malibus sicut cucullum et sericum et lana: et que sunt ita: et que fuerint facta ex industria deceter et mensuratioe re- cta: et si aspiciens est eaz mars tūc est res in qua sunt forme fabricate aut que sit cū igne et ferro et que sunt eis similia: et si eam aspiciens est saturnus est res antiqua in qua sunt for me vel tincture vel lapis deceter factus et est ex eis que sūt ex luto aut lapidib? et que eis sunt similia: et si aspiciens eam est iuppiter sunt res in gbus sunt facte forme ex corpore ani malis et q̄ sūt filia illis. Et si est dominus termini lune mer curius tunc sunt libri: et si est aspiciens eum sol sunt de deco rationibus libri et trono regum et fortasse est in eis ex auro aliqd aut descriptio in aliq̄ re ex auro: et si est aspiciens ipm luna tunc sunt res in quibus sunt cartē vel calliditatis in- geniorū et acceptionis et donationis et agriculture et q̄ sunt eis similia: et fortasse est argentum aut inscriptiones in ar- gento. et si est aspiciens ipsum venus tunc sunt libri et res in gbus sūt sculptura et formatio bona: et fortasse sunt in eis ar- gentum et aurū similisue descriptio in argento et auro. q̄ si euz illo aspiciunt eum sol et iuppiter tūc est substantia precio sa ex eis que accipiūt vel faciūt reges et decorant cū eis mu lieres et fortasse ē cū eis aromaticas sublimis odoris qui est acut? sicut muscus et ambra et xilaloes et que sūt ita: et si est aspiciens ipsum iuppiter significat precium earum et li bros in gbus sūt laudatio et exaltatio et parabole de iustis. et si aspiciens est ipsum saturnus sunt libri in quib? sunt car mina et exorcismi et res in quibus non sunt veritates: et for- tasse sunt in eis fabricaciones ferri aut lapidis in gbus sūt descriptioes: et si aspiciūt venus et mars sunt instrumentūz ex instrumentis defectationis sicut sunt alochod et tripana et balmass et asclebz et psalteria et fistule: et que sunt taliter: instrumenta potius sicut vasa et sciphi et vasa magna et vasa q̄

conueniunt vino quecumq̄ sint aut vinū ipsum et que sunt ita. et si aspicientes ipsum sunt iuppiter et venus tunc est de coratio mulierum que sit mulieribus ad induendum et res facte ex instrumentis mulierum feminis et vasa aromati ca ad moralia et aromata: q̄ si aspiciat cum illo mars tunc sunt sic vasa erea ad diuinum cultum habentia formas ex eis que faciūt reges et que sunt regib? ex instrumento glo rie et que sunt illis similia: et si aspiciūt iuppiter et mars sunt ex eis que faciūt maiores et minores ad purificationes: et ar- ma ex ferro et ere et q̄ sunt euz ignib? ex eis q̄ sūt ad naues et similiter commisce virtutes aspicientiū ad compositum scilicet multitudinem: sū intentiones eorum in ipsoz sim plicibus. sū aspicientibus simplicibus: et si dominus termi ni est saturnus tunc est res terrena ex eis que sunt ex luto et lapidib? et ferro: et si aspiciat ipz luna tunc est sicut qddā qd sit ad aquā aut ad agriculturā et si aspiciens ipsum est sol: tūc est sicut quiddāz qd sit ex istis rebus regibus: et si aspiciens est iuppiter tūc est sicut quiddāz qd sit ex eis ad intensita tem hominū. et si aspiciat mars est illud ex instrumentis pug ne et refrenatione calumniatorū et erit ad iustitiā et eq̄lita tem: et si aspiciens est ven? tūc illud est ex instrumentis homi nis q̄ faciunt mulieres ad orationē et operationē bonā et res tam in fide de qb? fit ammiratio: et si est aspiciens mercuri? tunc est sicut instrumenta ex libris et ex eis ad q̄ sūt libri in le ge et que sūt illis similia: et si est terminus martis est illud ex instrumentis ferri et armis: aut ex eis que sūt euz ignibus. et si est aspiciens luna est ex armis vulgi et instrumento pugne et ex eis que accipiunt nuntij regum et si est aspiciens venus est illud bonū in quo sunt forme et imago bōa et sculptura. et si est aspiciens mercurius est illud ex instrumentis puellaz et ex operationibus castellaz et que sunt illis similia. et si est aspiciens saturnus est illud virge et saretre et sagitte et arcus. et si est aspiciens iuppiter est illud ex armis vulgi caput regē tibus sicut lorice clipei et flauī et que sunt similia illis. Et si omnis stella dominatrix. s. termini lune est aspiciens termi num eius est illa res ex substantia bona: et si est oriētalīs est noua: et si est occidentalis est vetusta: et si est in decēterione q̄ est ante retrogradationem aut post retrogradationem est media inter vetustatem et nouitatem: et si est directā est eq̄ lis figure sanē: et si est retrograda est tortuose figure aut in ea est fractura aut macula ex via tortuositatis. et si nō est p- pter conamē ex adherentia esse scōz diuersitates eius q̄ ex cusatur. et si est in angulo est ex substantia sua fortis: deceter facta: et si est cadēs est ex suba sua debilis et nō decēter facta et si est in succedēti angulo est iter fortitudinē et debilitatē et pueniētiā et icōueniētiā: et si est fortūata est sana et natura bo na: et si est ifortūata ē feda nociua et est ei macula: et si est i fi gura est pueniēs in bonitate sua: et si est i eo q̄ est extra figu rā est icōueniēs ex bonitate sua: et in ea est accēs qd phibet illā: et si ē fz diuersitatē ei? q̄ narraui ex aspectu dñi sui tē di uersifica iudiciū p qd indicasti apd aspectū dñi sui: et si testi fica ē rectitudo dñi boi et retrogradatō ei? sū illud q̄ testi fica ē sup illō dñi lūe et oia q̄ testificat ex ois pōib? dñi lūe.

C Qd de latrone vtrū sit masculus v̄l femina: aut de ibzione.

Et si interrogatus fueris de latrone an sit mascla an femina: aut de ibzione tunc considera illud qd ascēdit in facie ascendētis in q̄ fiat qd ex formis boiūz et dic fz i baz illaz fōmaz: et scias q̄ i pma facie arietis ascēdit forma boiis nigri inoluti i ki se albo: et ascendit i fa facie forma mlieris sup quā sūt pāni rubei. Et i tertia forma viri pallidi coloris rubeoz capillo rū: et ascēdit i pma facie tanri vir speculatoz et vir nudus: et ascēdit i fa facie viri nudus i cui? māu ē clauis: et i tertia vir i cui? māu ē serpens et sagitta: et ascēdit i pma facie geminorū in cuius manu est virga et alter seruiens. Et in fa vir i cuius ē manu fistula et alr curi? et i tertia vir q̄rēs arma. Et ascē

dit in pma facie leonis forma leonis et vir sup que sunt pani
elevatori. Et in fa ymago elevatoris bñs manus et vir sup cui
caput e corona. Et i tertia iuuenis i cui manu e scutica et vir
vehementis tristitie et fetide faciei. Et ascendit in pma facie
virgis forma puelle bñe et i 2 vir niger sup que sunt vestime
ta ex corio et vir bñs coronat et i tertia mlter surda alba. Et
ascendit i pma facie libze forma viri irati i cui manu e fistu
la. Et i fa duo viri fidentes et irati et i tertia vir i cui manu e
arcus et vir nudus. Et ascendit pma facie scorpionis forma
mulieris bñe faciei et corporis. Et i fa vir nudus et mulier nu
da et i tertia vir curuat sup genua sua. Et ascendit i pma facie
sagittarij forma viri sordide creature et in fa mlter sup qua
sunt pani et i tertia vir colozis filio colozis auri. Et ascendit in
prima facie capricorni forma mulieris et vir niger et in fa
duo mulieres et in tertia mulier nigra sapiens i ope. Et asce
dit i pma facie aqry forma viri et i fa forma viri alteri lon
ge barbe et in tertia vir niger irat. Et ascendit i pma facie pi
scium vir super que sunt idumenta bona et i fa mulier bone
faciei et in tertia vir nudus.

C Qd de societate duoz et quis erit finis eius.

Et si interrogat fueris de participatoe et societate ali
cui aspice interrogati ab ascendente et socio ei. a. 7. et
e eoz a medio celi et fini eozum ab angulo terre: si
fuerit dñs ascendens et luna i signis mobilib erit in partici
patoe eoz perturbatio: post hoc durabit. Et si fuerit in signis
fixis: erit eoz participatio durabilis. Si vo fuerit in signis
coib erit picipatio eoz cu lucro: et eoz societas erit cu se
curitate et fidelitate vniuscuiusq eoz adiuice. Et si fuerit
mali i ascendente: ab interrogate veiet iniuria et indacis acsepa
ratio. Si si fuerit mali in. 7. veniet iniuria a socio suo: et si
fuerit luna domino domus sue iuncta: separabunt eoz dile
ctoe et lucro. Si vo no aspererit ea separabunt p suspicōem
qua debuit adiuice. Si fuerit qz mali sub terra separabunt
pp mala extimationes qua debuit erga se. Et si fuerit fortu
ne i medio celi: multiplicabit lucz eoz. Si vero mali fuerit
ibide: minuet lucz eoz: et si fuerit lua iuncta domino domo
sue in vno signo: et iuncti fuerint ambo malo planete non se
parabuntur nisi per mortem.

C Qd volentis ire ad magnu viz si eum inueniat aut non.

Et cu voluerit ire vir ad magnu viz: interrogauerit
qz vtz inueniat eu an n. Aspice dñs septimi si fuerit i
agulis erit vir i loco i quo putat: et si fuerit i sequenti
angulo erit prope locum suum: si vero fuerit cadens: non
erit vir ille in loco suo.

C De duce pficiscete ad bellu: aut ali qñ p eo sollicit qrit.

Ite interrogauit dux pficiscens ad bellu aut interroga
uerit p eo aliq q sit sollicit de eo: qz si rex et regnuz
eius stabile fuerit: pot tñ fieri vt dux ille super et iter
ficiat et veniat alter: pone q ascendens et dñs ei et planetam
a quo separaf luna interrogati atqz iicipiet: et signu septimu
ac dñm eius: et planetā cui iungit luna inimico. Si aut non
fuerit lune separatio nec iunctio no imittas ea i hoc opere.
Et scito qz ple altiores fortiores sūt planetis inferioribus in
ea belli: aspice qz vtrosq significatores. i. dñs ascendens: et dñm
septimi. Si iuncti fuerit a trino vel a sextili aspectu vnusqz
eoz receperit altez erit pax et erit initiu a pulsate. i. a leuo
ri planeta. Si vero iuncti fuerit ex qrtro aspectu: vel oppo
ne: recepitq vn ex eis altez erit pax post pentione. Si ac
fuerit vnus eoz retrogradus: aut i loco ab eo q eu recipit. s.
icouentēti vt e descēso: aut. 6. aut. 8. aut. 12. tradet sociu suu
et opabit ei fm qatitate sube domus in q fuerit. Si fuerit
i scdo ab ascendente: dabit ei securitate post hoc accipiet subaz
ei: et si fuerit i. 6. aut i. 7. dabit ei securitate post hoc tenebit
eu et patiet ab eo districtoez: et si fuerit i. 8. interficiet eu: et de
struet: et si fuerit dñs septimi i hoc q dixi retrograd signi
ficat fugā eius post securitate: et si separatus fuerit vn signi

ficatoz ab alio durabit bellu i ter eos: et si fuerit vnus ex si
gnificatozib ex plāetis altioribus: fueritq i anglo recept?
dic q dñs illius significatozis vincet: nisi igrediat obustio
ne. Si et fuerit dñs ascendens ex supioribus et ipse fuerit ca
dens ab ascendente: et dñs. 7. in anglo et fuerit ex iferiorib?
no iudicabis interrogatozē vincendum donec aspicias cui
iungit dñs. 7. qz si iungit ple i angulo q eu recipiat inimicus
vincet: et adipiscet interrogatē et habebit super eu fortitudi
ne et victoria scōz quantitatem illi planete: cui iunctus est
dominus. 7. Si aut fuerit dñs. 7. fortis: et iunctus fuerit pla
nete cadenti q eu impediāt non cessabit dominus septimi
i. i. inimicus habere fortitudinez. qz diu durauerit i loco suo
optimo. Lūqz mutat fuerit ab eodem loco debilitat et non
cessabit esse debilis: donec impediāt a malis. i. dominus. 7.
aut comburat et tūc peribit inimicus. Si vero nulli planete
iungit in signo in quo e mutabit eu ad scōz signu: post h
aspice coniunctoez ei cu planetis et no iudices p fortitudi
nem planetaz inferiorz nisi p bonitate loci eius ab ascēde
te: et per liberationē eius a planetis impediētib: et per auxi
liu altioz planetarum erga eu. Et si fuerit dominus ascēde
tis in. 7. significat fortitudinem inimici: qz assimilat victo
re eo graui si aspererit eu dominus septimi: qz significat qz
adipiscat inimicus interrogantem. Et si fuerit dominus. 7.
in ascendente significat fortitudinē interrogantis: et si aspe
rerit eu dominus ascendens: interrogatoz adipiscet inimi
cum. Et si fuerit dominus ascendens in. 8. aut iunct? fue
rit domino. 8. vel dominus. 8. iunct? fuerit ei: significat mor
tem domini interrogantis. Similiter si dominus. 7. fuerit
in scdo ab ascendente aut iunctus fuerit domino secūdi vel
iunctus fuerit ei domi? secūdi significat mortem inimi
ci: et eo fortius si fuerit dominus huius dom? impeditus a
malis et non receperit pulsantē illum. s. q iungit: et si iunctus
fuerit dñs ascendens dño medij celi aut domi? medij ce
li iunctus fuerit domino celi ascendens: fueritq dominus
ascendens i medio celi significat fortitudinē interrogantis
i suo regno: et q adipiscat eum q secūdi cōtendit: et eo meli? si
fuerit recepto: in angulo: qz erit victus: nullus enī poterit
eu eonec habebit fiduciā i regno eius et adipiscet eu q secum
ptendit. Si si dñs. 7. ab ascendente fuerit i quarto aut iunct?
fuerit dño ei: aut dñs quarti iunct? fuerit ei fueritqz rece
ptor i anglo erit inimicus iunctus: nullusqz poterit cu eo: et
timef de regno interrogatis: et si iunct? fuerit vn ex significa
tozib? alci plenete i anglo vel dño anguli et eo meli? si ipe
fuerit i angulo: qz tūc significat fortitudinē dñi eiusdē signi
ficatozis: et si si fuerit vn? duob? ex significatozibus i angu
lo liber a malis recept? et eo meli? si fuerit i signo fixo et si si
fuerit liber a malis: et fuerit i signo mobili significat ei mortē
post adeptoez cito. Et dñs ascendens cu fuerit i. 12. ab ascē
dente significat fugā dñi interrogatois. Si dñs. 7. cu fuerit
i. 6. significat fugā inimici: et si fuerit vn? significatoz retro
gradus significat fractoez et debilitatez dñi eiusdē signifi
catozis: et si fuerit domi? decimi in ascendente significat qz
rex pbeat auxiliu interroganti. Si si fuerit i. 7. ab ascendē
te significat qz rex auxiliet inimico. Si vo pulsauerit aliq
luminariu dispōne suā vni significatoz. i. si iunctus fuerit
ei significat fortitudinē dñi eiusdē significatozis: et q ipse
habeat auxiliu a rege. Et si separata fuerit luna a domio
ascendens: et iuncta fuerit domino. vii. erit victoria inimi
co. Et scito qz saturnus cu fuerit i angulo hora interrogatio
nis: si nullus fuerit ei testimoniū significat plicitatē belli.
donec inde recedat: et eo fortius si fuerit retrogradus quia
bellu tūc sepe reiterabit. Et si fuerit luna cu Marte: et for
tune fuerit cadētes ab ea: tunc interrogatoz interficiet vel
capiet. et si fuerit sol cu capite aut cauda qñ incepit bellu
erit vtriusq exercitus irrefectio maria: et non erit iter eos
pax: qz si dñs ascendens et dñs septimi fuerit cu cauda no re

planis supioris pū fortioris

manebunt ex vtriusque exercitibus nisi pauci. Aspice quoque fortitudinem belli et eius terrorem a Marte et a loco eius: ab ascendente et ab eo qui aspiciunt eum et aspice paucitatem interfectionis et eius multitudinem a Luna et ab eo ei et a loco illius et aspice eum ducem et etati eorum a significatoribus duobus: et aspice planetam a quo separatur Mars: hunc posset significatorum interrogatoris et inceptoris et cui iungitur Mars significatorum inimici. post hunc aspice unum duorum significatorum: quod ille qui fuit in signo mobili erit debilior: et ab eo timeat fuga: et ille qui fuerit ex eis in signo communi significat quod dominus illius significatoris erit puerus in bello: et signum significabit stabilitatem rei quod stabilis est. De inde aspice fortitudinem eorum: puta dicat tibi. si fuerit unum significatorum in exaltatione sua erit fortior: et si fuerit in domo sua: et domus fortior est triplicitate: et triplicitas fortior est termino: et terminus fortior est facie. ex vtriusque planetis dignior est qui aspiciunt dominum domus sue: quod tunc duplicat fortitudinem suam: et tunc erit plura magis callidior cum fuerit in decessione sua. aut in loco inimicitatis sue: et non aspererit eum dominus domus sue: et si fuerit unum duorum significatorum in exaltatione sua: erit dominus illius significatoris rex: si vero fuerit in domo sua erit ex principibus vel domesticis regis: et si fuerit in triplicitate sua erit ex filiis nobilibus. Si autem fuerit in termino suo erit infra hunc: et si fuerit in facie sua erit infra istud: et si fuerit dominum domus significatoris aspiciens eum significat audaciam ducis et militum eius: et quod sit fidelis regi. Si vero non aspererit eum dominus domus sue erit non bene fidelis. Et quod significatorum fuerit retrogradus: et impeditur ipse provocat ad falsitates: et quod quis eorum fuerit directus et fortunatus ipse provocat ad veritatem et fidem. Aspice quoque Martem si fuerit in exaltatione sua aut in exaltatione solis bellum manifestabit: et erit nominatum. Si vero fuerit cum hunc in medio celi confortabit bellum donec audiat in oriente et occidente: et si fuerit in ascendente erit in fra quod dixi tibi. Et si fuerit in angulo occidentis erit ibi caliditas et stabilitas: et multiplicabitur plura. Si autem fuerit Mars in signo fixo et non fuerit in angulo erit bellum infra hunc. Et si fuerit in signo communi erit bellum sepe iteratum: et multiplicabitur si vero fuerit in signo mobili erit bellum forte: et si fuerit in domo sua aut triplicitate sua erit medium: et si in decessione sua fuerit non magnificabit bellum. Sed separabit in primo tempore et annuntia scilicet quod videris de fortitudine martis: et eius debilitate. Et scito quod Luna cum fuerit in ascendente et Mars in 7. aut e converso Mars in ascendente: Luna in 7. ille qui vadit ad plium qui incipit interficiendum. Et aspice multitudinem militum: et auxiliatorum ex aspectu planetarum ad significatores et ex presentia eorum in domibus suis: et pone signum scilicet: et dominus eius significatores militum interrogantis: et 8. et dominum eius significatores militum inimici: et signum. et 9. et dominus eius significatores auxiliatorum: et ministro regis. Quintum vero et dominum eius significatores esse civitatis: et eorum qui sunt in ea. Si vero fuerint fortune in signo secundo ab ascendente: aut aspererint illud fuerit dominus secundi in bono loco: significat fortitudinem militum interrogantis: et eorum fidelitatem atque auxilium eorum ei. Similiter. p. 8. ab ascendente significat fortitudinem militum inimici: et si fuerint fortune quod sunt in secundo vel 8. ab ascendente in signo communi: aut in signo multorum filiorum aut in mobili annuntia multitudinem militum eius: et si fuerit planeta orientalis in domo secunda: aut dominus secundi fuerit orientaliter milites interrogantis petunt veritatem. Si vero fuerit retrogradus inobediens ei: et si inveniatis malum in xi. ab ascendente dominum xi. retrogradum servientes regis: et eius auxiliatores sunt pedites maxime si fuerit in 8. a sole malus planeta aut Mercurius: et cauda cum sole: quod rex et cum focis suis est malefactor multum nocivus vel nocibilis. Cum vero noveris quod duo duces pacificabuntur aspice planetas qui hunc significat si fuerit in domo sua. ille qui ingreditur inter eos erit ex semet ipsis: et si non fuerit in domo sua erit peregrinus. Si vero fuerit

saturnus erit senex: et si fuerit Iuppiter erit nobilis et magnus. Si autem fuerit Mars erit dux ex ducibus eorum: et vult malum et sentiens mendacium: et si fuerit sol erit rex vel caput congregationis. Et si fuerit Venus erit getus vir non huius disciplinam neque ingenium malum: et si fuerit Mercurius erit doctus: et sapiens vel scriba. Et si fuerit Luna erit vir qui venit et inter eos cum bonitate et iustitia. Et aspice in pditione et calliditate ad mercurium si fuerit impeditur subradys ex vtriusque planetis erit peditio et calliditas ad invicem ab uno quoque eorum. sed socium suum: et si fuerit Mars cum Mercurio ipsa calliditas et peditio appebit. ppalabitur enim et non poterit regi. Testes sunt planete qui aspiciunt et qui sunt in uno signo: et si fuerit Luna et Saturnus testes ascendenti iudica quod peditio iam fuit aut erit. Similiter Iuppiter cum pberit testimonium lune: et ascendenti significat bonum. Si vero Venus pberit testimonium lune: et ascendenti non significat pditionem: et si aspererit Mercurium ascendens aut Luna significat calliditatem et pditionem neminem. et ille pacificator qui fuerit inter eos scilicet a Mercurio qui si fuerit sub radys: et Luna cum Marte aut cum planeta a quo separatur Mars: ipse pacificator capiet. et si fuerit ipse Mercurius orientalis inveniatur eum districtio et liberabitur ab ea et si fuerit Mercurius in signo communi ipse pacificator qui discurrit inter eos non erit vnus: et si fuerit malus planeta exaltatus super Mercurium inveniatur sententia gravis et affliget. et si exaltabitur super eum fortius: et si fuerit impeditur a Marte erit ipse qui affligit eum ex bellatoribus: et si fuerit sol erit rex vel caput exercitus. Scientia vero cause a qua excitatum est bellum: cum volueris scire aspice Martem: quod planeta a quo separatur Mars: significat incipientem bellum: et cui iungitur Mars significat adversarium: si fuerit separatus a fortunis incipiens et interrogator qui rit veritatem: et si separatus fuerit a malo non querit veritatem: et si iunctor fuerit Mars fortunis inimicus querit veritatem: si vero malus iunctus fuerit non querit veritatem: et si fuerit Mars in ascendente erit bellum causa victi: et si fuerit in 2. erit causa sube. et si fuerit in tertio causa fidei: et religionis: et si fuerit in 4. erit causa terre: si vero fuerit in 5. significat et quod bellum sit causa sube: et quod sit inter duces propinquitas: et fortassis pacificabitur: aut erit bellum causa mulieris aut civitatis: et maxime si inveniatur Luna iuncta Mercurio ex dilectione erit tunc bellum causa civitatis: ad quam perficiuntur volentes accipere eam: et si fuerit in 6. erit bellum causa rei debilis: et erit multa interfectio vel vulneratio. et si fuerit in 7. erit causa antique inimicitie: et non querit subam. et si fuerit in 8. erit causa rei antique inquisitione sanguinis. sed si aspererit Luna dominus medii celi: erit hoc causa sube regni: et multiplicabitur interfectio in vtriusque populis. et si fuerit in nono causa fidei. et si Luna fuerit in medio celi iuncta fuerit Marti a quarto aspectu aut ab oppone: aut fuerit cum eo in uno signo: erit bellum pro honore regis vel magnificatione regis: et inquisitione regni. et si fuerit in 1. erit p amicia et pro his qui sunt minores rege. et si fuerit in 12. erit bellum causa inimicitie antique: sed non erit bellum: quod Mars in 12. non significat bellum: quod e cadens ab angulo: audiet. n. et obedient ei qui perficiuntur ad eos si deus voluerit.

Questio vtrum exercitus sit magnus vel parvus.

Si interrogatus fueris de exercitu vtrum sit magnus vel modicus: accipe a Luna et Mercurio numerum signorum que sunt inter eos: que si fuerint paria erit exercitus magnus: si vero fuerint imparia erit exercitus parvus: post hoc aspice in universis rebus belli ad hoc capitulum: quod est vltimum universis rebus belli: hoc est ut scias quod ascendens sit significator incipientibus bellum et cause eius: et quod sit quod excitavit illud bellum: et vtrum cum veritate cepit aut cum mendacio. et scilicet ab ascendente: significat vtrum sit bellum an non: et vtrum sit pro profectu aut danno: et tertium ab ascendente significat arma et quod sunt: et quod generibus armorum erit victoria et adeptio: et que genera armorum non sunt necessaria in ipso bello. et quartum ab ascendente

dehilita planitia in pego multu.
qui Appian dnt co9 pnt foveat
et sepmo plm et caliditas pntia

re significat locū in quo erit bellū: vtrūq; .f. erit cāpestis: vñ
mōstrans: et si sit in litore maris maioris. .f. maris: aut parui
aut intra flumiū: aut si sunt in eodē loco arbores fructifere
aut nemus: gntū ab ascēdēte significat pbitatē ac facilitatē
militū: et eorū icellū: et audaciā vñ pigritiā: et .6. ab ascēte si
gnificat aīaliā militū: et q̄ sint. .i. vñz sint eg l'asini l'muli si
ue camelī: et .7. significat inimicū et opus almagenie. .i. instru
mentoz cū qbus pyciunt lapides: et vtrū sit bellū cū calli
ditate et ingenio: et edlo: et .8. significat plagas et captiones et
mortē fractōes quoq; et victozū fugā: et nomū significat op^o
exploratorū et sciam rerū inimici et eius rumores atq; calli
ditates: et .x. ab ascendente significat consuetudinē vñ accūm
ducia maioris ceterozūq; ducū q sunt sub eius impio: et .i. i.
significat ordinatōem eorū et q̄liter erit acies eorū et glo
bi et qualiter incedunt et ordinationes erga inimicū: et .iz. si
gnificat ciuitatē et eos q obsident et expugnant in ea. Aspi
ce ergo h. .iz. loca dominorū eorū et aspectū eorū qui
aspiciunt vñam quāq; domū ex eis ex malis. .f. et fortunis: et
qui sunt et in eis siue fortuna fuerit siue malus et quis aspi
cit dominūz vñusculūq; domus ex ipsis fortunis et mal
post b loquere scdm qd videris de aspectu fortunariū et in
fortunariū: et de fortitudine eorū atq; debilitate. qm̄ fortia
cū aspererit signū significat eidez signo fortunaz et bonū:
et malus cū aspererit ex quarto aspectu: vñ oppōne aut fue
rit in eodē signo imittit in illud impedimentū et malū in b. .f.
q̄ pertinet ad ipsū signū et significatōes suas de his que ex
posui tibi in hoc capitulo

C Signū octauūz siue octane domus cū suis interrogatio
nibus: et primo vñz absens vñ aliq; vir viuāt vñ nō. et .1. et .2.

Um interrogatus fueris de viro absēte vel de alio
aliquo viro vñz viuāt an sit mortuus. Aspice dñs
ascēdētis et lunā si fuerint in q̄tro ab ascēdēte aut
in domo mortis q̄ est. .8. ab ascendente aut fuerint cōbusti.
aut in descēsiōe sua. aut cū dñs domus mortis: aut cū do
mino quarte domus erit mortuus: et si inueneris aliqūe eo
rum ita: aspectum aspice maloz et fortunariū ad eos si fue
rit dñs ascēdētis in quarto retrogradus aut in descēsiōe
sua retrogradus. aut in domo mortis retrogradus aut sepa
tus a domino domus mortis: per retrogradationem: As
pice si reuertatur ad gradum combustionis erit mortuus:
et si iungitur luna planete sub terra erit mortuus: et si iungi
tur planete super terrā viuāt: et si inueneris dñm ascēden
tis in .iz. euz mal aut aspererint eū mali et aliquod lumina
rium fuerit ipeditū iudicabis ei mortē si fuerint quoq; ma
li in vno signo cū luminariū q̄ sunt sol et luna absq; aspectu
fortunariū significat mortem: et similiter si fuerit luna cum
marie in quarto et fortune nō aspererint eaz: similiter cum
fuerit pars fortune euz malis in quarto ab ascendente: aut
in .6. vñ .iz. et fortune nō aspererit eā significant mortē. Et sci
to qz qd est super terrā significat vitā: et qd est sub terra signi
ficat mortē. Cum ergo inueneris dñm ascēdētis cōbustū
sub radis nullaq; fortuna euz aspererit: et luna fuerit sub ter
ra cadens ab ascendente in .3. vel .6. scito qz ille de quo ē q̄
stio sit mortuus maxime si euenerit vt luna sit in scorpiōe
in .3. gradu eiusdē impedita a saturno qz naturaliter signifi
cat mortē tūc verificabis mortē illi^o de quo sit interrogatio
C Nonus signum siue nona domus cū suis interrogatiōi
bus: et primo vñz pegrinatio sit an non: et si perfici non po
test quid eam prohibet.

Uninterrogatus fueris de pegrinatione vñz
sit an nō: et si non potest pfici quid erit quod eā i
pediat vel pibeat. Aspice dñm ascēdētis et
lunam qui sunt significatores interrogantis: et si
gnū nonus et eius dñm q̄ sūt significatores pere
grinationis si fuerit dñs ascēdētis aut luna in .9. aut iun
ctus fuerit vnus eorū dñs .9. q̄renti pegrinatio a semetipso

non erit horribilis: et si fuerit dñs noni in ascēdēte aut iun
ctus fuerit dñs ascēdētis accidet ei iter qd oio nō poterit
frustrari. Si at nō fuerit de eē dñi ascētis et de eē dñi noni
qd predicti et reddiderit siue detulerit lumē eorū ad inui
ces aliquis planeta significat peregrinationē trāslatio. .f. lu
minis. Qd si b non fuerit et inueneris dñm ascēdētis. ac
dñs noni iunctos planete se pōderosiori. et ipe planeta aspe
rerit domum pegrinationis significat pegrinationē: et si nō
aspererit nō peregrinabit. item si fuerit dñs ascēdētis in
angulo et iunct^o fuerit planete q̄ sit i sinistra pte ascēdētis
i. inter ascēdēs et tertiū fueritq; lib a malis significat pe
grinationē. Si at iunctus fuerit dñs ascēdētis: et luna ali
cui planete in angulo nō pegrinabit et si iuncti fuerint signi
ficatores inuicem. .i. dñs ascētis: et dñs noni: et fuerit i ascē
dente malus pegrinus ipediens dñs ascēdētis: aut domi
nū noni nō erit pegrinatio: et b. accidet ex pte vñi. .i. ex pte in
terrogantis accidet ei aliqd qd turbet et pibeat eius pegrina
tionem: et si fuerit ipse malus in .7. veniet ei de eadez terra
ad quā volebat pficisci aut de re quaz petebat qz frustrer
eius pegrinatōem ac pibeat et si fuerit malus i medio ce
li veniet ei grauitas a rege vñ ab eo q sup eū ē aut pesti et si
dñs ascēdētis iunctus fuerit dñs domus itineris postea
iunctus fuerit malo ab oppōne. vel a iunctiōe. vel a quar
to aspectu aut fuerit cū eo i vno signo annūtia districtiōez
que occurrerit ei post peregrinationem secundum quantis
tatez inimicitatis illius planete sexti. .i. si fuerit dominus
ab ascēdēte erit infirmitas. et si fuerit dñs q̄ri erit carcer:
aut aliq; tristitia. et si fuerit dñs .8. erit mors. et si fuerit dñs
7. aut .iz. significat districtiōē a latronibus et inimicis. et si
aspererit ab ascēdēte timef ei interfectio. Si vero aspe
rerit a scdo ab ascēdēte: significat detrimētūz sube. Similr
quartus aspect^o ab ascēdēte significat ipedimētūz corpo
ris. et alter quartus aspectus scds .i. a decimo significat de
trimentū sube. et si inueneris dñs ascēdētis in .7. aut in .8.
significat laborē in pegrinatioē: et maxime si fuerit malus.
Qz si dñs ascēdētis iā icipit oriri de subradis: aut iā fue
rit solut^o ab ipedimēto suo in quo fuerat erit pegrinatio le
uis: et si ipsum dñm ascēdētis inueneris in ascēdēte aut in
domo sua altera nec iunctū dñs noni iam nō pegrinabitur:
maxime si fuerit signū fixū: qz signum fixū destruit iter. et
cuz inueneris lunā receptā significat leuitatē. si vero nō fue
rit recepta significat tarditatē et inuolutionē: et q in pegri
natione illa nihil adipiscet et erit odiosus et pōderosus apd
euz ad quē venit. Similr significat dñs ascēdētis si aspe
rerit eā ex oppositione: et scito qz ascēdēs significat pegrinā
tem et mediū celi res eius quesitas: vel querēdas: et .7ma ab
ascēdēte terrā ad quā vadit. Quartū vero ab ascēdēte
significat rei illius finē. si ergo fuerint fortune in ascēdēte
esse eius animi et corporis erit vtile: et si fuerit fortune i me
dio celi erunt res eius viles et pficue. si vero in .7° fuerint
fortune videbit in terra i quā venit qd voluerit et desidera
uerit. et si inueneris aliqūe maloz in ascēdēte aut in medio
celi: aut in .6° accidet ei infirmitas et labor inanis et diminut
io. si autē inueneris fortunas in q̄tro ab ascēdēte erit finis
rei illius fm̄ qd vult et desiderat. si infortunatas econtra. et si
videris que sit pegrinatio et volueris scire ad quē pficisci
pegrin^o: aspice lunā: si iuncta fuerit soli pgit ad nobiles: vel
ad regē. et si iuncta fuerit saturno: dic qz pficiscat ad ignobi
les ac viles. et si iuncta fuerit ioui dic qz pgit ad nobiles. et si
uenerit ad mulieres. et si mercurio ad scriptozes et mercato
res ac sapiētes. si vero fuerit luna cursu vacua exiit q̄rēs
notū: que si tūc separata fuerit a saturno exiit ppter debi
tū qz isestabat a creditorib^o suis. et si fuerit separata a mar
te: erit fugitiuus: aut simil^o fugitiui a rege. Deinde aspice pla
netā cui iungitur luna: si fuerit in domo sua: erit vir ille ad
quē pgit ex cinibus regionis. et si fuerit i triplicitate sua nō

indivisiū Quat

est ex ciuib⁹ illius: sed venit i ea ⁊ morat^r in ea. Et si dñs do-
mus planere cui iungit luna aspererit eū erit notus in regi-
one: ⁊ si nō aspererit eū erit ignot^r in ea. ⁊ si fuerit aspectus
ex q̄rtor: erit ex tadē regione: inter laudabilē ⁊ vituperabi-
lem: nec ex toto laudatur: nec ex toto vituperat^r: ⁊ si fuerit
aspect^r ex oppōe erit odiosus ⁊ p̄tentiosus. si autē sextilis ⁊
trinus fuerit aspect^r erit dilectus: ⁊ si fuerit ei p̄iunctus in
vno signo erit de his q̄ vi auferūt subas boiuz. Post h̄ aspi-
ce ipm malū qui impedit dñm ascendētis vel lunā si fue-
rit i humanis signis q̄ sūt gemini ⁊ ei⁹ triplicitas: amone eū
vt caneat a latronib⁹ ⁊ viarum abscissionibus. ⁊ si fuerit i si-
gnis aquaticis caueat a naufragio. Et si fuerit in signis ani-
maliz caueat a casu bestiarū aut ab earuz p̄cussione. si ve-
ro fuerit in signis sementū caueat ab arboribus ⁊ spinis: ⁊ a
loco altiori aut a cibo in quo fuerit venenuz. si vero malus
fuerit in leone p̄p̄e erit impedimentū ex lupo: ⁊ in scorpiōe
p̄p̄e ex reptilib⁹: ⁊ in pisce p̄p̄e ab his q̄ morant^r in aquis: ⁊
mars maioris impedimenti est in terra: ⁊ saturnus in ma-
ri plus impedit.

Quō de ingressu pegrinatōis i ciuitatē aliquā qd ei erit i ea.
Ingressu pegrinantis in ciuitatē. Aspice qñ ingredi-
tur pegrinus ciuitatē qd signū ascendat hora ingres-
sionis eius: si fuerit dñs scōe domus ab ascendēte re-
trogradus significat celeritatē reuersionis eius absq̄ p̄se-
ctione sui negocii. si vero fuerit in sua statōe s̄a qñ vult di-
rigi reuertetur inter celeritatē ⁊ tarditatē et pficiet negoci-
um suū post desperationē. et si fuerit in statione sua p̄ma qñ
vult retrogradari tardabit et reuertet^r absq̄ p̄fectione sui
negocii: et nō inueniet bonū et si fuerit dñs scōe in ascenden-
te vel in medio celi aut it̄i i erit pegrinatio sana et pficiat^r:
et si fuerit in .7. occurret ei in pegrinatōe sua districtō atq̄
contentio. si vero fuerit in nono vel tertio nō gescet in ipsa
terra donec pficiat^r ad aliā. si autē fuerit i .4. et aspererit
eam malus aut fuerit cū eo: h̄ erit vltima eius pegrinatio
et timetur ei mors in eadem regione: et nō reuertet^r aliquo
modo. si at iuncta fuerit lūa dñs scōi i vno signo aut asperit
eam aut iuncta fuerit mercurio in vno signo: vel aspererit
eam mars inueniet plagas ⁊ fractiōes ⁊ rez horribiles. q̄ si
tunc luna fuerit in angulo terre: mouet^r de h̄. si vero fuerit
in angulo extra hūc remanebit vestigiū illius districtiōis
ac fractionis in eo: ⁊ si aspererit luna martē ⁊ nulla fortuna
eū aspererit inueniet plagas s̄m istā substantiā signi illius
in quo ē. q̄ si tunc fortune aspererint lunaz erit ei de distric-
tione quā dixi liberatio ⁊ sanitas huic i firmitati: ⁊ fractiōi
ac plagis inueniet remediū. Si vero fortune nō aspererint
remanebunt in hoc donec moriatur ex eis.

Questio de esse itineris p̄ncipum vel regum ⁊ esse eorum
qui succedunt vel remanent.

Si interrogatus fueris de eē itineris p̄ncipū vel re-
gum: ⁊ esse eorū qui succedūt vel remanent. Aspice
ad scōz ab ascendēte si fuerit in eo malus qui nō ba-
beat testimoniū erit post exitum eius in his qui post eū re-
manent in p̄p̄inquis. si eius atq̄ regno eius aliquod detri-
mentū: si fuerit mars p̄tēio ⁊ bellū: ⁊ p̄bustio ignis. ⁊ si fue-
rit saturnus latrones aut infirmitas: vel naufragiū. si autē
fuerit ille malus receptus nō impedit h̄ et meliorabitur:
si vero fuerit in descensione sua perficietur: ac monstrabi-
tur: et eo fortius si fuerit retrogradus: qz tunc significabit
dissolutionē ac detrimentū: similiter dic de fortunis cum
fuerint in scōo ab ascendēte de p̄fectu et bona laude: et sci-
to qd dñs ascendētis vel luna cū ipediti fuerint significat
tristitiaz et districtiōez i via. q̄ si fuerit malus sup̄ terras in-
ter ascendēs: ⁊ io. accidet ei h̄ in reuersione sua: ⁊ si fuerit i
ter. ⁊ io. i descēsiōe sua: ⁊ si fuerit mal⁹ h̄ terra iter ascē-
dens ⁊ quartū in eis q̄ acq̄siuit in descēsiōe sua. si vero fue-
rit inter quartū: ⁊ .7. in eis q̄ acq̄siuit in reuersione sua.

Questio vtz terra i q̄ q̄s ē: melior: an ea ad quā ē itur⁹.
Um te interrogauerit aliquo dicēs terra in aqua sūz
ē mibi melior: an illa ad quā volo ire: aspice lunā si
fuerit sepata a malo egressio erit melior ei: si vō a
fortiis sepata fuerit manere ē ei vtilius. ⁊ si eē dñi ascēdē-
tis fuerit bonū manere ē ei vtilius. si vero esse dñi. 7. fuerit
melius: ire erit ei vtilius. Et si te interrogauerit vides mibi
bonū si egrediar ad hoc negociū aut faciā h̄ vllud. Aspi-
ce dñm ascendētis: ⁊ lunaz si fuerint separati a mal⁹ ⁊ iuncti
fuerit fortiis p̄cipe ei vt faciat quod vult. si vero separati
fuerit a fortunis ⁊ iuncti malis nō appropinquet illi operi.

Questio de victo quid erit de eo.

Interrogatus fueris de aliquo victo. Aspice in h̄
sicut aspicias i pegrinatōe qz aspicias vtrūq̄ in exitu
eor⁹ a loco suo: s̄ in capitulo victi cū fuerint dñi an-
guloz aut qdā eoruz i domibus suis in angulis significat
quozdā retentōez eorū in ipo anno. post h̄ aspicias a dñio
ascētis ⁊ ei⁹ loco. q̄ si fuerit i anglo significat p̄lōgōez carce-
ris ⁊ eo forti⁹ si fuerit angulus terre: quē si aspererit domi-
nus. iz. aut aliq̄s malozū inueniet districtiōem cū carcere. Si
vero dñs ascendētis fuerit cadēs ab ascendēte: s̄ iunct⁹
fuerit planete i angulo plonabit^r eius carcer post quā spa-
bat euadere. si autē fuerit i angulo ⁊ iunctus fuerit planete
cadenti significat liberationē eius post desperationē. sed si
iunctus fuerit planete malo q̄ sit i angulo terre qd est q̄rtuz
signū: aut fuerit dñs. 8. in ascēdente qd est signū mortis nō
exibit a carcere donec moriat^r. ⁊ si iunctus fuerit dñs ascēdē-
tis: aut luna alicui p̄te in .3. vll. 9. significat liberationē ⁊ eo
leuius si non fuerit dñs alicui⁹ anguli ex angulis ascēdē-
tis: ⁊ si vnus ex eis: idest dominus ascendētis: vel luna iū-
ctus fuerit domino terty vel noni vel receptori in sinistra
ascendentis significat ei⁹ liberationē: ⁊ erit hoc de opere
qd opabit^r per semetipsum: ⁊ nullus exorabit^r p̄ eo. si vero
dñs terty aut noni iunct⁹ fuerit dñio ascendētis operabitur
aliquis p̄o eo ⁊ liberabitur absq̄ petitione sua. si vero do-
minus ascendētis iunctus fuerit domino. iz. ⁊ fuerit in si-
nistro ascendētis significat fugam illius ex carcere. simili-
ter si fuerit dñs terty aut noni cum dñio. iz. si autē iunctus
fuerit dñs ascendētis dñio terty vel noni: sed receptor fue-
rit in angulo: idest ponderosus: nō exhibit donec egrediatur
receptor a signo ⁊ recedat ab angulis. ⁊ si iunctus fuerit dñs
dominus lune dñio ascendētis significat dilationē in exitu.

Post hoc aspice post q̄ cessasti aspiciere cum dñio ascen-
dētis ⁊ eius coniunctione cum stellis: ⁊ coniunctione stel-
larum cuz eo locū significatoris: idest lune si fuerit i signo
mobili significat celeritatē liberationis p̄ter cancrū qui
est tardus: eo qd sit dom⁹ ei⁹: ⁊ aries ⁊ libra velociores sūt
in liberatione a capricorno: ⁊ non tardabit i carcere: ⁊ inue-
niet ibidem multos auxiliatores. Capricornus vero signifi-
cat tarditatem ⁊ solitudinem ac tristitiam: ⁊ qñ inimici la-
borant vt retineatur in viculis: ⁊ si fuerit i signo fixo signi-
ficat tarditatē exitus ⁊ tardior oibus est aquarius. si autē
fuerit luna i signo cōmuni: ⁊ non fuerit liberatus antequā
egrediatur luna de eodē signo prolōgabitur eius carcer: et
eo fortius si fuerit domus iouis ⁊ ipse eaz nō aspererit. In
domib⁹ vō mercurij si fuerit ipositio in ipo carcere inueniet
bonū ⁊ gaudiū. deinde aspice eius coniunctionē si fuerit in
angulo: ⁊ iuncta fuerit planete i sinistro ascēdētis: ⁊ testifica-
tus fuerit dñs ascēdētis: s̄ si significat libationē. ⁊ si fuerit
luna cadēs ⁊ iuncta fuerit alicui planete i angulo significat
prolōgationē carceris nisi fuerit planeta dñs terty aut no-
ni: tūc liberabit^r cuz mutatus fuerit ipse planeta. ⁊ si fuerit
cadens: ⁊ iuncta fuerit planete cadētis: qui sit dñs alicui⁹ an-
guli erit i spe egrediēdi donec egrediat^r ipse planeta aliq̄
anguloz ascēdētis: ⁊ tē despabit^r: q̄ si fuerit ille cui iūgit^r
dñs anguli ⁊ fuerit i signo tertio aut .9. erit melius ⁊ leuius

ad exitū & si iuncta fuerit cū dño alienius anguloꝝ & pprie
cuz dño ascendētis significat tarditatē: & si dñs ascendētis
ingreditur sub radys: & fuerit malus in q̄rto: raro uiuit. Q̄
si fuerit ipe malus maris: interficiet post q̄ exibit de carce-
re. si aut dñs ascendētis iā transiit obustione, infirmabit
infirmitate forti: & cū fuerit aliquis malozū in aliquo angu-
lo: q̄to plus uideris eum a gradu sol' longiores: tāto erit le-
uior eius infirmitas: & eo citius liberabitur & si iunctus fue-
rit dño. s. ab ascendēte: vel malo i angulo terre morietur in
carcere & si fuerit cū saturno aut aspererit eū ex fortitudine.
significat plangitōez carceris & tristitiā atq; impedimentus
in substantia: & corpore: si vō fuerit cū marte significat ipe-
dimentū: & vincitōez: & si fuerit luna tūc ipedita. iueniet: eū
districtio & nō flagellabit: & si aspererit luna dñs dom' sue
erit leuius: si vero non aspererit erit durius. Post B aspice
esse illius interrogātis a dño ascendētis: & esse illius q̄ con-
tendit cuz eo a dño. 7. si se aspererint ex trino vel ex sextili
aspectu: ille qui puocat aliū cū leuitate petet eū. ac patietia
optans pacē & salutē: si vero aspererint se ab oppōne vel a
quarto aspectu: petet eum cuz grauitate ac importunitate:
& erit persequens multum in petitione iustitie sue.

¶ Questio de aduentu absentis.

Um interrogatus fueris de aduentu absentis. As-
pice dominum ascendētis & locum eius: si fuerit i
ascendente aut in .io. aut commiserit dispositionem
suam planete: qui sit in eis: significat eius aduentū: si fuerit
dominus ascendētis in nono. aut in medio celi aut commise-
rit dispositionem suaz planete in eis significat eius aduen-
tum: si vero fuerit dominus ascendētis in .7. ab ascenden-
te aut in angulo terre: erit in aduentu eius duricia: & dilatio
& significat q̄ abiens sit in terra in qua est nondum exi-
ens inde: & si fuerit dominus ascendētis in .9. vel in .3. ab
ascendente: & iunctus fuerit planete in ascendēte: erit in iti-
nere volēs redire. similiter si fuerit dñs ascendētis in .8.
ab ascendente. aut in scdo & iunctus fuerit planete in .io. si
est in medio celi: si aut dñs ascendētis fuerit cadens & nō
fuerit iunctus alicui planete in angulo: nec aspererit ascē-
dens erit malū q̄ significat tarditatē. & si iunctus fuerit dñs
ascendētis aut luna planete retrogrado aut fuerit domi-
nus ascendētis retrogradus: & aspererit ascendens: signifi-
cat eius aduentū: & si fuerit dominus ascendētis impedit
significat duritiā & prolongationem aduentus: si autem
non fuerit de domino ascendētis quod dixi: Aspice signi-
ficatricem que est luna que si commiserit dispositionem suā
domino ascendētis in ascendente aut prope ascendens. s.
per. i. i. gradus significat celeritatem aduentus: & si fuerit do-
minus ascendētis in .7. & in succedenti eum: prolongabit:
si autem separata fuerit luna a domino quarti aut .7. noni
quoq; vel terti et iuncta fuerit domino ascendētis signifi-
cat aduentus. item si separata fuerit a planeta qui fuerit
in sinistra ascendētis B est sub terra: et iuncta fuerit pla-
nete in dextera ascendētis: id est super terram significat
aduentum: si vero fuerit luna cadens & iuncta fuerit ad dex-
terā ascendētis planete in decimo significat aduentū tū
dilatione quia luna cum in dextera ascendētis fuerit im-
pedita: significat duriciā ac retentionem aduentus.

¶ Questio visionis vel somni.

Ognitio illi' ē vt consideres semp signū nonū tūc si
inuenies in eo stellā pone eas significatrices super
bonitatē vel malitiā visionis: si aut nō inuenis i eo
stellaz tunc considera decimū: & si inuenies in eo stellā tunc
ipsa est significatrix super bonitatē visionis. Q̄ si non inue-
nis in eo stellā tūc considera ascendens. & si nō inuenies in
eo stellā tunc considera. 7. & si nō fuerit in eo stellā tunc consi-
dera. 4. q̄ si nō inuenies in eo stellā tūc considera. 3. q̄ si nō

inuenies in hoc loco aliq; stellaz tunc visio nō est sana & ē
vanitas somni. vni: & non videt ipm aut oblitus ē eius. &
si inuenies in vno predictoz locoz aliq; ex stellis tūc scias
eam: q̄ si est saturnus aut cauda tunc ipe videt rem terribi-
lem ex eis que timorē inferunt. de inde aspice cui' domus
sit stella dñs tūc illud q̄ facit euz timere & terret ipm ē d.
genere domus illius ple. naz si ē dñs. i. z. domus tūc illd q̄
terret sūt inimici aut genera eoz: & similiter dicit in religi-
domibus: & si est significator sup visionē iuppiter tūc ipe vi-
dit fges: & ppositos aut sublimateos & maiores ex oibus & q̄
similant nature iouis. Si aut est mars tunc ipe videbit ve-
nationē aut duellū: aut ex lege cōiungi aut alterationē aut
pugnā aut carnē: aut sanguinē aut arma aut instrumentus
aut que similia sunt nature martis: & si est venus tunc vidit
vestimentū & pannos & rē bonā dilectā aut aromaticam &
delectabiles aut margaritas aut mulieres aut puellas aut
pueros sodomiticos & cetera q̄ conueniūt nature veneris.
¶ Si est mercurius tunc ipse vidit aromaticū aut mischitas
aut quosdā ozātes: aut denarios aut imagies aut voces: aut
q̄sdā emētes & vedētes & alterantes & que sūt filia nature
mercurij: & si ē sol tūc vidit q̄ ipe volabat iter celū & terrā
aut vidit lūmē: aut ignem: aut regem & que similia sint nāe
solis: & si est luna tunc ipse vidit mulierem: aut marem: aut
vetulas: aut fluuiū: & si est cauda tunc ipse vidit tenebro-
sitate: & puluerem: & suffurationem: & murmurationem.
¶ Si est cap: tunc ipse vidit viriditatem & redolentiam &
aurum & similia: & si signum in quo est significator est fe-
mininus: & significat stella aliquid timoris: tunc ipse vidit
locum altum eleuatum: aut rupem altam supereminētē
caute: aut quasi ipse cadat ex alto: aut eleuationem in locū
& oppressionē: aut ventum procellosū: & si est stella que si-
gnificat timorem in signo terreo: tunc ipse est quasi lapida-
tus aut obsessus: aut cadens in foueam: aut in loco tenebro-
so & stricto tamē iuenit exitum: & si est in signo igneo: tunc
ipse vidit suspensionem: aut cōbustionem: aut flāmaz: aut
ignem: aut caliginē: aut nigredinem: & si est in signo aquo-
so tunc vidit submersionē: aut diluuiū: aut refluxū aut ma-
re: aut periclitationem. ¶ Deinde aspice cū qua stella con-
iungatur dominus ascendētis: & significator visionis: naz
si coniunguntur ambo: aut vnus eorum cū fortuna tūc non
consequitur ipsum ex eo q̄ vidit nocumentus: & si coniun-
tur cū infortuna tūc consequitur ipsum ex ipsa visione nocu-
mentum fm genus domus cōiuncti. nam si est domin' cē-
sus consequitur ipsum nocumentum in censu suo. & si ē do-
minus septimi consequit ipsuz nocumentus in mulierib'.
& si est dominus quinti tūc in filijs: & similiter sit in religi-
domibus. & similiter si visio est conueniens tūc aspice gen'
domus coniuncti cum significator: & simile illius ex domi-
bus: & iudica iuuamentum ex genere dom' eius.

**¶ Decimum signum siue decima domus cum suis inter ro-
gationibus. Et primo de regno i quo quis habet fiduciā si
adipiscetur illud vel non.**

Iinterrogat' fueris de regno in quo bz qs fidu-
ciā. vtrū adipiscatur illd an nō. Aspice dominū
ascendētis & lunā: si iunctus fuerit dñs ascenden-
tis: vel luna dño. io. & receptor aspererit mediū
celi significat adeptionē cū profectu & studio: et
cum petitione interrogantis atq; inquisitione eius. Simi-
liter si fuerit dñs ascēdētis: aut luna in .io. nō impedita. Si
vero dñs medij celi fuerit in ascendente vel iunctus fuerit
dño ascendētis adipiscetur regnum absq; petitione & im-
portunitate. similiter erit si dominus medij celi iunct' fue-
rit fortune in ascendente. Q̄ si nihil fuerit de hoc quod di-
xi: & videris planetā reddētē lumen eozū. i. transferentem
ab vno in alium lumen: tunc interrogator non petit rem

Index 4
11 33 40

1. malha
Index

2 p 6

Sib
vib

3

1

3. 27
an 54

1. 309

per semetipsum. sed petit aliquem qui pro eo operetur in hoc: si autem aspexerit receptor dispositionis: ad medium celum et fuerit liber a malis adipiscet. Si vero fuerit impediat et non aspexerit medium celi soluet hoc opus post directionem. ¶ Et scito quod mali cum impederit a quarto vel ab oppositioe reuertet dominus interrogatiois a socio suo reuersione se de destruunt interrogatione: a trino autem vel a sextili aspectu reuertetur minus impedient: si coniuxerit lumen domini ascendentis: et lumen domini medij celi planetam aliquem. si iuncti fuerint ambo cum eo et fuerit ipse planeta in ascendente: vel in medio celi aspice tunc lunam: que si iuncta fuerit reuersione bona vel pulchra et domino ascendentis: aut domino decimi erit adeptio: si vero nulli eorum iuncta fuerit et fuerit libera a malis adipiscet et habebit auxilio multorum hominum. Si autem non fuerit luna sicut predicti: si fuerit planeta qui iunxerit lumen in medio celi: aut aspexerit eum: et non fuerit cadens: nec exierit ab eodem signo donec iungat ei dominus ascendens et dominus 10. et fuerit liber a malis adipiscetur oio.

¶ Questio de qualibet re si adipiscetur vel non.

Cum videris dñm ascendētis ⁊ dñm decimi pñm
ctos: aspice lunā si cōmiserit dispōnē suā ac fortitu
dinē vni eoz: fueritq; recepta: ac libera a malis: annūtia ex
toto ⁊ spera effectū: si vō nulli eoz cōmiserit dispōnē suam
s; fuerit recepta erit tardius. si autē non fuerit recepta nec
fuerit ipedita aspice receptos dispōitionis ex eis: si fuerit
liber a malis aspiciēs domuz suā adipiscet partē eoz q̄ pe
tierit. ⁊ si fuerit ipeditus scdm q̄ dixi de ipedimento lune
nō adipiscet: ⁊ si iunr⁹ fuerit dñs decimi dño quarti ⁊ dñi
quarti dño ascēdentis adipiscet: si vero dñs ascēdētis iun
ctus fuerit dño quarti: ⁊ dñs q̄rti iunctus fuerit dño medy
celli: adipiscet post desperationē: ⁊ cū receperit dñs ascen
dētis dispōitōem lune: leuior erit petitio regni: ⁊ scito: q̄
cum dñs ascēdentis fuerit i domo sua: stituet sup̄ terram
in qua ē: ⁊ si fuerit i exaltatiōe sua constituet super terras
miltas: ⁊ opus p̄cipue dignitatis. si vō in triplicitate sua fue
rit significat opus magnū: sed non erit i terra sua i qua est:
si autem nō habuerit testimoniū i loco suo: erit ignotus i
terra cui p̄erit. ¶ Et scito q̄ fortassis dñs ascēdētis ⁊
decimi erit vnus planeta: ac si esset ascēdēns virgo ⁊ deci
ma gemini. Qd si ita fuerit ⁊ fuerit ipse planeta receptus: ⁊
luna cōmiserit ei dispōitionē suā: ac fortitudinē ab anglo
adipiscetur: si vō fuerit planeta receptus: et luna si r fuerit
recepta et i bono loco: et aspexerit locū rei: vñ domos suas
adipiscet partē eoz q̄ petierit: si āt nō fuerit receptus et lu
na et fuerit ipedita: nō adipiscet q̄ petierit et fortassis nō
p̄ueniet vt dñs ascēdētis aspiciat dñz decimi: vt si esset leo
ascēdēs et anguli recti: tūc aspice locū solis: et veneris vnū
quēq; p̄ se: q̄ si fuerint recepti et aspexerit mediū celi: signi
ficat p̄fectū eoz: si vero fuerit vnus eoz receptus: et alter
nō: aspice lunā si cōmiserit dispōitionē suā: ac fortitudinē
illi q̄ nō est recept⁹ adipiscet: si āt nō fuerit recepti et luna
fuerit ipedita: et non recepta nec aspexerit aliquē eoz: et
ipse q̄ recipit dispōitionē aspexerit mediū celi: et nō fuerit
impeditus adipiscet partē eoz q̄ petierit. ⁊ si coniu
xerit lumen eozū planeta in angulo nec egrediēs fuerit de
loco suo donec iungatur ei significat p̄fectus ⁊ adptionē
eorum que petierit. Post b aspice lunam si fuerit recepta
⁊ aspexerit mediū celi: iam perfecta est fortitudo eius atq;
q̄ fortuna. Et si luna iuncta fuerit lumini dñi medy celi aut
transiret per eum iunctaq; fuerit cor̄pori eius atq; aspe
rit mediū celi adipiscetur: ⁊ si receperit eam dñs domus
in qua est luna aspexerintq; ambo. lo. adipiscetur: ⁊ si nō oc
currerit luna lumini alicuius planete: in signo i quo fuerit
anteq; egrediatur de eo petens ipsam rem non adipiscetur
rem suā nisi dñs ascēdētis ⁊ dñs rei habeat fortitudinē
⁊ testimoniū in locis: ⁊ aspexerint ambo locū rei. ⁊ scito

quod vitius lune ⁊ domini medij celi significat diminutio-
nem rei in opere: ⁊ eo deterius si fuerit receptor dispositio-
nis lune impeditus: quia significat detrimentum operis: ⁊
si iuncta fuerit luna domino ascendentis aut domino me-
dy celi auxiliabitur ad profectum. Si autem pulsauerit do-
minus medij celi fortitudinem atq; dispositionem planete
qui eos recipiat: ⁊ qui habeat fortitudinē in loco suo: ⁊ rei:
⁊ non aspererit medium celi: non perficietur res eodē mo-
do quo peti. Et cū significator inimicat domui sue: signifi-
cat duritiam ⁊ inuolutionem in petitione rei: ⁊ inimicitia
eius est: vt sit in duodecimo domus sue: aut in secundo: aut
in sexto: aut in octauo. Et si aspererit eum a septimo: signifi-
cat contrarietatem. Et scito q̃ dominus ascendentis est si
significator eorum que occurrunt domino regni ex laude vel
viruperatione: ac cetera que de eo sunt. Et dominus. 7. est
significator operis ciuium eius: ⁊ medium celi ac dñs eius
sunt significantores eorum que sunt in regno eius ex bono
vel malo. Et vndecimum ac dñs eius sunt significantores
eorum qui succedunt eum in opere suo. i. in regno: ⁊ nonnū
ac dñs eius sunt significantores eorum que fuerunt ante eum.
Et quartum ac dñs eius sunt significantores eius operis fi-
nis. Quere ergo significatores acquisitionis eius atq; sbe ei⁹
a signo scōo ac dño ei⁹: ⁊ a parte fortūe ac bonitate loci ei⁹: ⁊
scriptores a signo scōo ⁊ ei⁹ dño: ⁊ ab. i. ⁊ dño illi⁹ redit: il-
li⁹ atq; amicos: ⁊ fratres ei⁹ a signo tertio ⁊ dño ei⁹: ⁊ suos
ei⁹ a. 6. ⁊ dño ei⁹: inimicos vero illi⁹ a. i. ⁊ dño illi⁹. aspice
g aspectu fortunarū ⁊ malorū planetarū ad hec loca vbi
cūq; fuerit fortūa: ibi erit bonū gaudiū atq; lucrū: ⁊ quo-
q; cūq; inuenierit malū ibi erit impedimentū ⁊ timor ⁊ abla-
tio manū ab obedientia ⁊ bellū.

¶ Qd̄ in quo expendet substantiā quā collegit rex.

Tu iterum rogaris fueris in quo expedit subas quā colle-
git. aspice dñm domi sube si fuerit mars expedit eā
ac dispget in oi ope malo: vt guerra ⁊ luxuria ⁊ ebri-
etate ⁊ cetera talia. ⁊ si fuerit saturnus agitabit animū su-
um ⁊ duorabit subas suā ⁊ alienā. si vō iuppiter fuerit expē-
dit eā p amore dei ⁊ elemosynis vl' i oi ope bono. Et si fue-
rit sol dñabit eā cā parerit: ⁊ i acquitōne nobilitatis. ⁊ si fue-
rit ven' faciet aiūm suū vti oi delectatione. ⁊ si fuerit mer-
curi' i emptiōe vl' veditiōe q̄redo lucrū. si aut luna fuerit
operabit fīm nām planere cui iūgīf. et si fuerit vacua cur-
su expendet eam donec cōsumet. Et dñs quoq; ascendētis
significat esse finis fut: qz est q̄r' a. io. ⁊ eius depōne. Si in-
ueneris. s. dñm ascendētis: aut in. iz. vl' 6. vel. is. significat
turpitudinē depositionis eius: ⁊ eo turpi' si fuerit in. 6. aut
i. iz. tē significat qz irasceť sibi ⁊ suspicabit ⁊ execrabit' vt
insurgat in eū ille qui post eū constituetur. Si autez fuerit
dñs ascendētis receptus auferet malū. i. non patiet aliqđ
martiriū nec vinciet. Si vero nō fuerit receptus ⁊ fuerit i.
peditus cū hoc qđ dixit: erit qđ occurreret ei post depositionē
suā deterius sua depōne: ⁊ si iunct' fuerit dñs. iz. dñs ascē-
dētis: ⁊ ipse nō recepit eū: p̄fat' p̄positus vinciet: ⁊ eo forti-
tus si fuerit in aliquo anguloz: qz si fuerit i. io. vinciet i regno
suo in oculis oīum: ⁊ poneť corā eis. ⁊ si fuerit in ascendente
erit i fra hoc qđ dixi. Si vō in. 4. fuerit erit hoc i occulto: s.
in honore suo tñ. Si aut fuerit in. 7. cōmittet ciuib' ipi' ho-
noris: ⁊ iueniet ex ill' districtiōez. s. si fuerit cadēs ab āgul'
i dextera ascēdētis ⁊ fuerit cōmixt'. iz. nō vinciet in honore
suo donec pducāť ad terrā in qua retinēdus ē. si vō fuerit
in sinistro ascendētis vinciet in itinere. ⁊ si iunctus fuerit
domino. 8. post separationem eius a domino. iz. significat
mortem ei' in veneratione sua. si vero iunct' fuerit post dñm.
iz. dñs medij celi iueniet regnū post victiōe. ¶ Et scito qz
mars significat ēť victiōne quēadmodū significat dñs. 7.
si inimicat dño ascēdēt: B ē si fuerit dñs si aut. 8. aut. 6. vl'
7. feu. 4. ⁊ dñs. 8. ē calidior: qz significat mortē in victiōe.

C Et aspice malus q impedierit dñm ascendētis: si fuerit saturnus q dixi de districtione: et martirio erit ex carcere et pmissione lignoz. et si fuerit impediēs mars: erit ex viculis et penis ferri et pmissione flagellorum.

C Questio de esse regis ab eo qui eum constituerit.

Et si volueris scire esse illius ab eo q constituit eū. Aspice interroganti ab ascendēte et dño eius: et ei q constituit eum a septimo ac dño eius: si dñs. 7. receperit dñm ascendētis aut pulsauerit fortitudinē suā: ad eū ex trino: aut sextili aspectu: aut q̄rto erit res eozū optime iuncta. Et si luna portauerit lumē inter eos: erit eis q affecerit inter eos. i. g mittat p̄cordiā inter eos: cū cōmiserit luna receptori dispositionē ex loco dilectionis. Et mali sunt omnimō callidi: ex quarto aspectu vel oppositione: et fortune operant ex q̄rto aspectu et oppōne: q si duo significatores non fuerit iuncti ad iuicē: et nulla stella portauerit iter eos lumen: nō erit qd inter eos est sicut volunt.

C Questio de qua terra est dominus regni.

Et si volueris scire de q̄ terra est dñs illius regni. Aspice signū medij celi si fuerit ibi planeta et ipse i domo sua erit ex hoibus illius terre et ex mediocribus: et si exaltatione sua erit ex nobiliorib⁹ hoium. Si vō fuerit i triplicitate sua erit infra B. et si non fuerit in domo sua vel exaltatione: vel triplicitate sua: erit peregrinus. et si fuerit planeta orientalis: erit ex ciuib⁹ orientis. et si fuerit orientalis: erit ex ciuib⁹ occidentis. et si fuerit i quarto a sole erit ex ciuib⁹ septentriōis: si vero fuerit in .io. a sole: erit ex ciuib⁹ meridiei: si aut fuerit planeta peregrin⁹ i signo in quo est: et non aspererit domū suam neq exaltationē suā non erit generosus. et si non fuerit in signo medij celi planeta: narra de dño medij celi: sicut dixi tibi.

C Questio de ingressu eius in sede.

Et aspice horā ingressionis eius i sedē sui regni: dum sederit i sede ipery sui: et ceperit iperare: ac p̄hibere: si fuerit introitus ei⁹ i die: et fuerit sol cū saturno iudica ei celeritate deponis ab eodē ope. s. regno. et si aspererint fortune solē et inueneris dñm ascendētis: ac soles in loco optimo ab ascendēte: fueritq̄ i signo fixo: p̄ncipat⁹ eius prolongabit⁹ et videbit qd voluerit i eo: si vō mali aspererint solē: et fuerit ipse malus mars: et fuerit exaltatus super eum a medio celi: et fuerit sol i ascendēte i signo mobili: aduersabit⁹ aliq ex ciuib⁹ illius regni q̄ exterrebūt eū multotiens: aut finis eius erit per mortē et interfectionē: si aut inueneris iouē i medio celi et fuerit fortunatus: et fuerit sol i loco optimo: et forti: erit opus ei⁹ in exaltatione et augmento: et in memoria et collectiōe s̄barum: et si videris soles in .8. vel in .6. et dominus ascendētis fuerit in ascendente: aut in medio celi: et ipse fuerit fortuna: erit res illius principis optima: sed significat mortem eius qui constituit eum. et si regni eius introitus fuerit i nocte: aspice lunam sicut p̄dixi tibi de sole: et aspice saluationē lune a malis: que si mūda fuerit a malis et in bono loco: significat salutem eius corporis: si vero luna fuerit cum malis: aut iuncta eis: deponetur ab honore suo citius: et habebit querelam maximam et fortem. Et si fuerit luna cum capite vel cauda: et fuerint inter eos. 4. gradus et infra non proficiet in eodez opere: si aut fuerit inter eos pl. 4. gradibus: erit minus eius impedimentum: donec transeat. i. gradus ab hora liberationis eius a malis eozum. Aspice quoq̄ lunam et ascendens et dominos eozum domozum et aspectus fortunarum ac malozum: ad eas: si aspererint eos fortune: et dños eozum: fuerintq̄ dominus eozum in bonis locis: et fuerint mali cadentes et fortune in medio celi: videbit ipse princeps quod diligit. et si fuerit luna et dominus domus eius i malis locis inueniet malum i regione illa: post B aspice ascendens hora introitus eius si fuerit grad⁹ eius ex terminis maloz et mali aspe-

rit eūdem terminū ascendētis erit i opere illo debilis: et dicetur in eo crimen pessimū. si vero fuerit gradus ascendētis ex terminis bonoz: et aspererint eos fortune p̄ficietur opus illud et egrediet⁹ honoratus: et dicetur de eo omne bonū vna cū lucro qd inueniet ex ope suo. et si fuerit malus i ascendente erit opus ei⁹ malum: inueniet. n. i eo districtionem et mortē fortassis in ope suo: si aut fuerit i ascendēte fortuna: et malus in q̄rto erit initium illi⁹ opis laudabile et bonū: finis vero malus: et si fuerit malus i ascendēte et fortuna in q̄rto erit initium illius rei malum: et erit finis eius bonus. Et si i ueneris caudā i ascendēte fueritq̄ dñs ascendētis in loco malo: et fuerit malus in aliq angulo: luna quoq̄ fuerit impecta a mal⁹ erit ei ministri viles et ignobilib⁹ q̄ destruit eius imperiū et si cessabit tristis esse ac tribulatus: et i timore quam diu durauerit in ipso opere. Et si inueneris hora introitus i ascendente fortunā: aut inueneris dominū ascendētis i medio celi dñs quoq̄ medij celi fuerit i loco forti liber a malis: significat bonitatem esse eiusdē p̄ncipis: et p̄rogationē illius p̄ncipatus: si vero fuerit in ascendēte mal⁹ et dñs ascendētis malus ac dñs medij celi fuerit i loco malo iudica eū citius fore deponendū. et si inueneris dñm ascendētis et dñm medij celi in .iz. aut in .6. iudica eius casum fore festinanter: nisi iuppiter orientalis fuerit in ascendēte aut in medio celi: q̄ hoc tardare facit eius deponē aliquātulum. Post hoc aspice signū medij celi et dñz eius vbi sit et quis aspiciat eū et dñm medij celi: qui si fuerit in angulo et fortune aspererint eum: significat bonitatem sui eē: et si fuerit fortuna in medio celi perueniet in opere illo ad meliora ac digniora sue fiducie: ac voluntatis: et dignus habebit honore illo: et valens erit eius imperium et ei⁹ lucrum multiplicabitur. si vero mali fuerint ibidem inueniet districtionem magnam in eodem opere et quicquid lucratus fuerit auferet ab eo martirio et p̄uictione et depositione in ira regis sui quam habebit erga eum. et si aspererit fortuna mercurium celum: et non fuerit ibidem malus: erit opus illud getus et bonum. sed si aspererit malus destruet ei ipsius opus. Si aut aspererit fortuna et malus vide quis eozū sit plus gradibus et ipse vincit alterum: sed alter accipiet partē ab eo. et si fuerit mercurius cum ioue in medio celi habundabit eius opus per sapientiam et consilium et rationem atq̄ ingenium: et erit ei per hoc nomen et fama: et augebit operi suo cui p̄est opus et dilatationem in regionibus: et maxime si aspererit lunam. sed si fuerit sol in medio celi cū eis absq̄ aspectu malozum: significat prolongationem sonitus eius nominis et adeptionem operis eius in omni qui voluerit et longitudinem vite eius in eodez tēpore. Similiter erit cum fuerit iuppiter cum luna in medio celi: et fuerit venus in loco optimo: et quotiescūq̄ inueneris fortunā i medio celi minuet ei⁹ districtio et inueniet bonū. si vero fuerit mali ibidē: et dominus medij celi: ac dominus ascendētis fuerint cadentes durabit modicum in opere suo. et quotiescūq̄ inueneris mortem i. 7. ab ascendente: et non fuerit in ascendente fortuna: morietur in eodem opere. Qd si fuerit ibidem saturnus: et in ascendente: aut in. 7. fortuna non morietur neq̄ interficietur in eodem opere. si vero fuerit fortuna in 7. deponetur pulchre cū honore ac salute. et si fuerit in q̄rto fortuna erit sanus in corpore et erit finis eius s̄z q̄ voluerit. si vero fuerit ibidē malus inueniet malus et impedimentum postq̄ depositus fuerit ab opere suo cū carcere et martirio et districtione et in p̄lixo carcere. Si autē fortuna aspererit quartū euadet post tribulationem et districtionē quā inueniet. si vero fortuna non aspererit ipsius malū qui fuit in quarto vincietur et sustinebit penas: et morietur in ipso carcere. sed si fuerit dominus quarti in ascendēte aut i. io. aut in ceteris locis optimis mundus a malis: et dñs domus lune similiter significat bonum finem eiusdem operis.

Questio de stabilitate regis aut de recessione eius.

Et si interrogatus fueris de stabilitate regis: aut de recessione eius aspice dominum ascendentis et dominum. id est si coniuncti fuerint: et fuerit receptor dispositoris. id est pon derosior eorum in angulo non mouebit ipse rex: nec erit de regno suo. et si fuerit receptor dispositoris in sinistro ascendentis. id est sub terra erit ab eo: sed reuertetur: quod si receptor dispositoris fuerit receptor significat celeritatem eius reuersionis cum honore: si autem dominus ascendens et dominus decimus inter transierint lumen eorum ab iunctis. id est si separati fuerint a se iunctis significat discessionem regis: quod si luna pulsauerit dispositoris suam planete tardior cursus in angulo remanebit in regno suo: donec corroboratus ipse planeta aut impediat in loco suo: vel recedat: tunc significabit ablationem sui regni: et si iunctus fuerit dominus ascendens dominus descensionis sue opabitur opus in quo pibit. Si vero dominus descensionis sue dominus ascendens iunctus fuerit dicetur de eo mendacium: et quod si fecit quousque viuatur. Et si iunctus fuerit dominus medius celi dominus descensionis sue ipse propositus vel dux destruet regionem suam: si vero dominus domus descensionis dominus medius celi iunctus fuerit dominus medius celi destruet regionem eius. Et si dominus ascendens pulsauerit dispositoris suam planete in angulo: dominus illius regni durabit in regno suo: et eo melius si fuerit receptor dispositoris in aliquo angulo propter quartum quod est opposita de cime et ei tria. si vero dominus ascendens iunctus fuerit alicui planete in nono ab ascendente: vel in tertio: vel cum dominus eorum: non erit dubitatio in exitu eius a regno suo: quod si postea iunctus fuerit alicui planete in angulo reuertetur ad suum regnum post discessionem. et si fuerit dominus medius celi in loco suo rex ipse non recedet a regno suo: si iuncta fuerit ei luna. si fuerit quoque iuppiter in angulo: et habuerit in eo partem: vel receperit lunam aut dominus ascendens remanebit in regno suo donec occurrerit malo iuppiter vel corroboratur aut recedat a loco suo. Et scito quod dominus ascendens et dominus medius celi cum iuncti fuerint et fuerit receptor dispositoris in bono loco non corroboratus nec receptus: sed non aspererit medius celi ipse princeps constituitur super regnum non suum sed alienum: si vero aspererit medius celi significat stabilitatem eius in regno suo: et si fuerit dominus ascendens et luna in angulis in signis mobilibus: et luna non fuerit recepta discedet rex. Post hec aspice lunam si pulsauerit dispositionem suam alicui planete in angulo dominus regni non discedet a regno suo si aspererit dominus medius celi locum suum: si vero iuncta fuerit luna domino ascendens et ipse fuerit remotus ab angulis occurret dominus ascendens malum antequam separetur ab eo luna deponetur a regno suo. Item si iuncta fuerit luna planete peregrino in nono: vel tertio: aut dominus eorum in loco peregrinationis erit de regno suo: si autem fuerit in quarto signo mobili remouebitur ipse rex: et eo callidius si iungatur luna domino finis rei. id est dominus quarti ab ascendente: nisi sit eius dominus in domo sua: quod tunc erit illud ei melius: et eo magis erit luna calida si iuncta fuerit planete in descensione sua: vel fuerit in oppone domus sue: si vero fuerit luna fortis in loco suo: fueritque cursu vacua significat abscessionem illius regni.

Questio de eo qui recessit a regno suo vel rege absente utrum reuertatur.

Et si interrogatus fueris de viro qui recessit a regno suo: vel de rege absente utrum reuertatur ad regnum suum an non: Aspice in hoc sicut predicti tibi in primo capitulo in coniunctione domini ascendentis et domini medius celi ad iunctum: qui si iuncti fuerint et receptor dispositionis ex eis aspererit medium celum reuertetur ipse rex ad regnum suum: si vero non aspererit medium celum et luna iuncta fuerit planete in medio celi reuertetur: et si fuerit dominus ascendens retrogradus reuertetur iterum ad regnum suum. et si fuerit luna cum B quod dixi tibi in signo mobili erit velocius eis. Si vero non fuerit dominus ascendens

retrogradus: et luna iuncta fuerit planete in ascendente vel in medio celi reuertetur. Similiter si luna iuncta fuerit domino ascendens: et si iunctus fuerit domino domus peregrinationis. id est noni ab ascendente dominus ascendens petet recessionem a semetipso et si iunctus fuerit dominus medius celi domino descensionis sue: significat remotionem regis: etiam si fuerit in angulis: et si iunctus fuerit dominus ascendens domino descensionis sue significat etiam remotionem: si autem fuerit dominus medius celi in loco suo: reuertetur remotus ad regnum suum. Et si separatus fuerit dominus medius celi a lumine domini domus finis rei. quartus ab ascendente reuertetur: si autem iunctus ei fuerit remouebit: et si idem dominus quartus iunctus fuerit domino medius celi pulsauerit in regno suo et dabit ei aliud regnum. Si vero dominus quartus iunctus fuerit domino ascendens non remouebitur: et veniet ei regnum absque petitione. Et si separatus fuerit dominus ascendens a domino quartus significat firmitatem regni si fuerit rex remotus. Similiter si iunctus fuerit ei dominus quartus et si iuncti fuerint dominus ascendens et dominus medius celi et si aspererit dominus medius celi locum suum constituetur super aliam terram cui preest. Post hec aspice significatricem. id est lunam si iuncta fuerit dominus medius celi et dominus medius celi aspererit locum suum reuertetur: et eo melius si fuerit luna in signo mobili: et si pulsauerit dispositionem suam planete peregrino in loco suo in sinistro ascendens remouebit. si autem fuerit significator receptor redibit ad suum regnum. et si non fuerit receptor remouebit. et si iuncta fuerit luna planete in nono ab ascendente pronuncia recessionem ipsius regis. si autem fuerit ipse planeta fortuna fueritque in signo mobili vel fixo redibit ad regnum suum: si vero fuerit in signo communi ibit ad regnum suum ex terra regnum primum. et preerit tribus annis: eo quod receptor dispositionis lune non cadat donec veniat ad locum. id est ab ascendente: et erit anno secundo in meliori opere: et in nimia voluntatis sue expletio nisi prius occurrat medio celi malus: et si eo retro gradetur ante predictam horam. Quod si eodem loco occurrerit malus destruet eius regnum. Et si iuncta fuerit luna fortunis vel fuerit recepta erit laudabilis in regno suo. si vero malis iuncta fuerit vituperabitur. et si iuncta fuerit planete in io. non recedet et operabitur duobus annis. et si iuncta fuerit planete in ii. preerit anno vno. Si tamen non occurrerit malus in medio celi et ibi fuerit retrogradus. et si iuncta fuerit planete in v. ab ascendente preerit duobus annis et recedet in tertio anno. si vero iuncta fuerit planete in quarto perit vno anno et remouebit in secundo. et si in ieneris lunam et dominus medius celi ambo. si impeditos ex coniunctione corporali in angulo non reuertetur vnde ad suum opus: et deponetur et remanebit depositus secundum quantitatem loci operis. Si vero iueneris lunam et dominum medius celi infortunatos. et si fuerit in signis cibus augebitur operi eius aliud et fortis erit in opere suo et si egressus fuerit de opere suo reuertetur ad eum.

Questio si perueniet ad regnum vel non.

Et si te interrogauerit aliquis utrum perueniat ad regnum an non. Aspice dominum ascendens et eius significatorem: que est luna: si iuncti fuerint dominus medius celi aut soli vel fuerint in medio celi dic ita: si autem non.

Undecimum signum siue undecima domus cum suis interrogationibus. Et primo utrum adipiscetur rem quam sperat.

Um interrogatus fueris de re aliqua que speratur et in qua est fiducia ut de mansionibus a regibus vel honore: aspice dominum. id est ab ascendente: si iunctus fuerit dominus ascendens: aut dominus ascendens iunctus ei fuerit adipiscetur rem illam in qua habebat fiduciam. Si autem fuerit coniunctio ex trino vel ex sextili aspectu erit quod dixi cum lenitate. si vero fuerit ex quarto aspectu vel oppositio erit propter distractionem. et si fuerit dominus in angulo et luna recepta perficietur ipsa fiducia secundum quod vo

luerit: et si fuerit receptor dispositionis lune in signo comu-
ni adipiscetur de eo quod sperabat modicum: et si fuerit in signo
mobili erit in hoc quod dixi difficultas. si vero fuerit in signo
fixo adipiscetur quod sperabat perfecte. si autem inueneris re-
ceptor dispositionis lune impeditum: destruetur ipsa res
post adeptionem eius. et si fuerit receptor dispositionis eius
receptus adipiscet plus eo quod sperabat. et si fuerit dominus asce-
dentis eius receptus habebit omne quod voluerit.

Questio vtrum iungatur quis amico suo an non.

Respondeo: si te interrogauerit de vno quem dicit esse amicum
dixeritque vide vtrum ei iungatur an non. Aspice dominum
ascendentis et lunam si iuncti fuerint dominus. id est ab asce-
dente iungetur: et similiter si iungatur dominus. id est cum domi-
no ascendente. Si autem fuerit coniunctio ex trino aspe-
ctu vel sextili: erit in coniunctione illorum gaudium dilectio et leti-
tia. Si vero ex quarto aspectu: vel oppone fuerit: erit in coniunctio-
ne eorum trietas et contentio: et vniuscuiusque eorum erit prius socio-
suo: in oppone quoque fortior erit contentio.

Questio de spe non expressa vtrum quod secundum suam spem adipiscatur.

Respondeo: si interrogatus fueris de re quam non fuerit tibi expo-
sita: dixeritque tibi: re quam spero et in quam habeo fiduciam
vide: vtrum habeam eam an non. aspice dominum ascenden-
tis et lunam si iuncti fuerint fortis ex angulis vel ex sequenti-
bus angulorum adipiscetur. Si vero non fuerint iuncti dic non. et si
nominauerit rem quere eam a loco suo in circulo secundum quod ex-
posui tibi ex libris. id est significatorum.

Duodecim signum siue duodecima domus cum suis inter-
rogationibus et primo que bestia vincet brauium in cursu.

Respondeo: si interrogatus fueris de bestia quam bestia vincet
in cursu: fueritque interrogati bestia in brauium aut su-
spicatus fuerit de aliqua bestia. Aspice dominum illius ho-
re quem interrogatus fueris qui si fuerit in ascendente bestia de qua
suspiciatur vincet omnes bestias. et si fuerit in medio celi: veniet
secunda. id est veniet post primam et si in primo. et si fuerit in primo. ab ascen-
dente: erit media eorum. et si fuerit in quarto erit nouissima et
nulla bestia erit post illam. et si fuerit dominus hore in descensione
sua: currens eadem bestia terribilis ex illo modo et cadet ex ea: et
si cum hoc quod dixi aspererint eum mali frange pars corporis
ei: quam ipsum signum significauit. si vero aspererit eum malus
ex opposita vel fuerit cum eo in vno signo: et fuerit dominus asce-
dentis in octavo. domus sue. ille qui currit morietur ex eo casu et eo
callidius si fuerit dominus ipsius domus vel luna impeditus.

Questio quis sit color bestie vincentis.

Respondeo: si interrogauerit aliquis qui non habet bestiam inter
alias bestias. id est omnes que illam vincet. Aspice dominum ho-
re qui si fuerit in ascendente: vel inueneris alium planetam
in ascendente: aut in medio celi: vel in primo. ipse qui vincit eadem
die habet bestiam secundum colorem illius planete qui fuerit in aliquo ipso-
loco. et si fuerit significator victoris in domo sua aut in exal-
tatione sua vel in triplicitate sua: aut in termino vel facie sua
erit ipsa bestia qui vincit generosa ac nota et eo digni si fuerit
dominus: vel exaltatio: et quod ex hoc fuerit malum erit: si vero si fue-
rit in aliquo horum que diximus erit ignota: et si fuerit cum hoc
quod dixi tibi in descensione sua: habet consuetudinem malignam et pesti-
mus animus: et exaltatio sua ac domo erit generosa et in tripli-
citate non cognoscat in terra sua: et non erit generosa: in ter-
mino vero vel facie erit nota in terra: sed non generosa: nescit
enim de qua terra sit.

Questio de etate bestie vincentis.

Respondeo: si interrogatus fueris de etate eius aspice significa-
torem. Si fuerit orientaliter erit duorum dentium et si fuerit
occidentaliter erit perfecta: et si fuerit inter utroque erit
prima. id est quatuor dentium. Et si nihil inueneris de his que dixi ti-
bi aspice ascendens. Si fuerit domus sol erit vincens ex be-
stis regis: et si fuerit domus saturni erit bestia magne etatis
et forsitan non erit generosa: nisi sit saturnus in angulo: aut in loco

optimo. et si fuerit in domo iouis erit bestia bene vincens alieni
ius honorati: qui assistit regi. et si fuerit domus martis aial vin-
cens erit cuiusdam ducis: qui induit armis et bellatoris. et si fue-
rit veneris vel mercurij: erit aliquis nobilis aut regis aut mu-
lieris aut scriptoris. Si vero fuerit domus lune: erit cuiusdam
negotiatoris et eadem bestia ideo ostendit ut vendatur.

Questio de vniuersis inimicis quid erit inter eos.

Respondeo: si interrogatus fueris de vniuersis inimicis a do-
mo. id est a domo domini vel si noia fuerit tibi vnus vir
a. 7. et dominus eius. Aspice quid erit iter eos in coniunctio-
bus eorum sicut exposui tibi. id est non ex posui tibi res in interroga-
tionibus in. id est signis: et nunc exponas tibi que non sunt in. id est si-
gnis. ne forte erres: qui sapientes ias errauerunt in hoc: et quod non
fuerit in. id est signis accipe illud ex libris planetarum quod res
plus sunt quam possint comprehendere.

Questio de epistola vel legato.

Respondeo: si interrogatus fueris de epistola vel legato aspice ei
qui scripsit epistolam ab ascendente et ab illo a quo sepa-
tur luna: et a. 7. et dominus eius ei cui scribit: quicquid vo-
luerit vel timeat vel quicquid fuerit in animo utroque viro: et
esse eorum a domino ascendente: et a domino. 7. et a locis eorum secundum
aspectum fortunarum et malorum ad eos. Quisquis eorum fuerit in an-
gulis: aut in loco in quo recipit: et aspererit locum suum: erit
alio maior ac dignior: et si fuerit planeta a quo separata est luna
fortuna: aut fuerit in exaltatione sua: erit epistola ex domino regni.
Si vero fuerit ab angulis remotus: ias fuit ei regnum: sed iam re-
motum est ab eo. Si vero fuerit in domo sua: et fuerit in angulo
erit ex domesticis notis. Est quoque ex dignioribus domus sue:
et habet aliquam dignitatem: et triplicitas est in domo. sicut ter-
minus infra triplicitatem est: et facies infra terminum: si autem
fuerit in bono loco ab ascendente: et non fuerit receptus: habe-
bit dignitatem: sed non erit laudabilis: ingratus inter homi-
nes domus sue. Si vero fuerit in descensione sua: et fuerit
in angulo ille qui scripsit epistolam non erit generosus: sed
erit cum rege: et qui sit honoratus. Et si fuerit in descensio-
ne sua et fuerit eadens non erit generosus: nec erit notus in
hominibus. Si non aspererit ascendens nec dominus domus aut do-
minus epistole nihil potest. id est nihil habet propter quod comedat
cotidie: et si asperit eum tunc fortuna erit de his qui opera-
tur manu sua: et sic comedunt. si vero luna separata fuerit a
malis: et fuerit sicut predixi tibi erit cum hoc quod patitur ex
malo esse durus corde. et si luna fuerit separata ex quarto
aspectu: aut oppositione. vel ex coniunctione significat forti-
tudinem domini epistole: et eo fortius erit cum fuerit lu-
na in angulo in signo suo: quia significat quod ille qui scripsit
epistolam sit beniuolus in re sua: et quod sit in epistola quod solli-
citat eum. Post hoc aspice ei ad quem venit epistola: a planeta
cui iungitur luna: et annuntia esse suum secundum quod dixi tibi in pla-
neta a quo separata est luna. et scito quod luna cum separata fu-
erit a saturno et fuerit mercurius impeditus erit in epistola
labor: et res fortis. et si separata fuerit a ioue erit epistola ex
viro nobili. et si fuerit a marte erit vir bellator qui vitur
sanguine et qui vitur ferro. et si fuerit a sole erit a rege. et si
fuerit a venere erit a muliere. si vero fuerit a saturno erit in
ea aliquod vicius. si fuerit ex mercurio erit epistola ex scri-
ptore vel negotiatore.

Questio de eo viri ad quem venit epistola.

Respondeo: si interrogatus fueris de eo viri ad quem venit
epistola: aspice in hoc lunam et eius coniunctionem:
que si iungitur saturno erit epistola ad senem missa.
si vero iuppiter fuerit: ad nobilem. et si fuerit venus ad mu-
lierem: similiter de reliquis planetis secundum substantias suas.

Questio vtrum bonum vel malum sit in epistola.

Respondeo: si interrogatus fueris de epistola vniuersali vtrum
bonum vel malum sit in ea. aspice separationem mercurij: quod
in hoc erit epistola: scriptura enim omnis mercurij est. Rumor

res quoque lune. dñs quoque noni: et terti habent in hoc participationem modicam. Si ergo separatus fuerit mercurius a fortunis erit in epistola bonum. et si separatus fuerit a malis: erit in ea malum. post b° aspice planetam a quo separatur mercurius et ipsum mercurium fortiorē. scilicet eorum: et hunc constitue significatores: qui si fuerit in ascendente erit in ea salus ac proficuum: et retributio: et si fuerit in secundo ab ascendente erit epistola per substantiam in donatione. scilicet et acceptione. et eorum similia: que pertinent ad substantias. et si fuerint in tertio erit ex fratre: vel amico. Narravit in epistola de itinere pro quo esset sollicitus aut quesivit de esse eius. et si fuerit in quarto ab ascendente: erit in epistola mentio aliqua de terra aliq: aut erit fortassis epistola a quodā propinquo suo: et etate sit maior illo vel in re antiq. et si fuerit in quinto erit epistola in quibusdā q spar: et erit ex filio: vel amico. si vero fuerit in sexto erit epistola de seruo. Si autē aspererit eundem locū malus: erit epistola de infirmo vel cā infirmi. et si fuerit i. 7. erit epla de muliere: aut de re mulieris. et si fuerit i. 8. erit epla d mortuo: vñ de reliquis mortuorum. et si fuerit in. 9. erit in epla aliq ammonitio: vñ p dicitio et cōmemoratio de deo ac mēto de pegrinatōe: vñ de remotione regis. et si fuerit in. 10. erit epistola ex rege: et in ea mentio nobiliū ac procerū. et si fuerit in. 11. erit epla ex amico et ē in ea q sibi placeat: et eū redire faciat. et si fuerit in. 12. erit epistola in cōtentione: vel ex inimico.

¶ Questio quid sit in epistola respon:
sali si cupis scire.

¶ Si scripta fuerit epistola: et volueris scire quid sit responsum eius: Aspice b ex coniunctione secūda qz coniunctio prima est significatrix ei⁹ quod p̄cessit de epistola: et scia coniunctio est significatrix responsonis eiusdē epistole. **¶** Questio vtrū epistola sit pfecta vel nō. **¶** Si interrogat⁹ fueris de epistola: vtrū sit pfecta: vel non. aspice lunā si iuncta fuerit mercurio p̄ficiet: et si iam coniunctus ē ei et trāsiuit p quantitātē duorum graduum: vel triū: dic perficietur: sin aut non.

¶ Questio vtrum epistola sit sigillata an non.

¶ Si interrogat⁹ fueris de epistola vtrū sit sigillata vel non: aspice lunā si iuncta fuerit mercurio dic si sigillabit. et si separata fuerit ab eo transieritq eum per quantitātē duorum graduum: fere: et non euz trāserit per terminū: dic qz iaz sit sigillata. et si inueneris mercurium euz sole et aspererint ambo ascendens. dic sigillabitur. sin aut nō.

¶ Questio si epistola egredietur a rege vel non.

¶ Si interrogatus fueris de epistola vtrū egredietur a principe vel a rege: aspice mercurium si separatus fuerit a sole vñ a medio celi separatione modica. dic egredietur: sin autem non.

¶ Questio si epistola perueniat ad regem vel non.

¶ Si interrogat⁹ fueris de epistola vtrū perueniat ad regem vel non: aspice mercurium si iunctus fuerit domino medij celi vel soli. dic perueniet. sin aut nō.

¶ Questio de rumoribus: vtrum veri an falsi sint.

¶ Um interrogat⁹ fueris de rumorib⁹ vtrū sint veri: vel falsi. aspice dñm ascendens: vel lunā. illū. si q fuerit ex eis in angulo et incipe ab eo. Et si fuerit in angulo liber a malis: et nō fuerit iunctus planete cadeti: veri erūt rumores: si vñ fuerit in angulo: et iunct⁹ fuerit planete cadeti q si recepit eū: fuit de eis intētio: qz nō p̄tinuabunt nec p̄ficiet. et si nō fuerit dñs ascendens i angulo et fuerit iunct⁹ planete in angulo veri erūt rumores: et apparebūt: si fuerit fortuna. Si autē fuerit malus et nō receperit dñm ascendens: falsi erūt rumores. et si dñs ascendens iunctus fuerit planete cadenti falsi erunt rumores nisi ipse planeta recipiat dñm ascendens. Si vero iunctus fuerit dñs ascendens malo q cū non recipiat significat destructionē rumorum et

erit b ex pte dñi interrogatōis. Et si malus iunct⁹ fuerit dñs ascendens: veniet destructio rūoz ab alio: et destruet rumores. Post b aspice lunā et ei⁹ testimoniū cū dñs ascendens si fuerit dñs ascendens plus testimonio. vtere ei⁹ testimonio. Si vero luna fortior fuerit: vtere ei⁹ testimonio euz dñs ascendens si fuerit dñs ascendens in signo mobili aut fuerit ascendens mobile: aspererintq euz qdā maloz. erūt rumores mendaces. Similiter si fuerit luna cursu vacua. Si quoqz si iuncta fuerit luna planete retrograd: quāuis recipiat eā. similiter si iuncta fuerit luna planete cadenti: et eo callidius: si fuerit malus qz significat mendaciū etiā si fuerit receptus: si vñ fuerit i angulo impedita et ipse malus nō receperit eaz: erunt rumores falsi et si iuncta fuerit planete in angulo: q eā recipiat significat veritatē rumor: nō ergo queras cū eo aliquod aliud testimoniū: si vero iuncta fuerit fortune in angulo et eo melius si fuerit in medio celi: vel in ascendente: significat q rumores sint veri. Quod si tūc saluus fuerit receptor a malis: et a retrogradatiōe p̄ficiet rumores et meliorabunt: si vñ ipeditus fuerit a planeta q nō recipiat eū: vel a planeta retrogrado: significat destructionem rumor: post directionem. similiter si iuncta fuerit luna planete in angulo aut extra eū q eam non recipiat et fuerit luna impedita: vel fuerit iuncta planete retrogrado: significat destructionē post directionē. et si fuerit luna in angulo impedita: significat destructionē rumor. Et si iuncta fuerit planete cadenti: significat mendacium si non fueris receptus. et cū pulsauerit dispositionē suā planete in angulo: veri erūt rumores: si aut fuerit p̄lata i medio celi erūt rumores quos iaz nouerunt homines et apparuerunt. et si fuerit in ascendente iaz cepit apparere. et si fuerit in. 7. iam fuit et apparuit et est apparens: si vero fuerit in q̄rto erit secretū.

¶ Questio de re que timetur.

¶ Si interrogauerit vir de re quā timet: aspice dñs ascendens si fuerit i aliquo angulo: et fuerit liber a malis erunt ipsi rumores mendaces et nihil pueniet ad eum de b qd timet. et si fuerit dominus ascendens in locis malis. i. in. 10. 1. 6. 7. 8. 12. iam ingressus est ad euz timor de eadem re quam timet. si autem fuerit dñs ascendens i locis malis et testificati sunt mali: cadet in b qd timet: si vero non fuerint testificati remouebit et non augebit: supra id quod est in eo de timore. et si fuerint in angulo et aspererit euz mali ab angulis erit deterius esse suo. Quod si fuerit ipse malus dñs. 8. ab ascendente significat eius mortem: et destructionē. et si aliter fuerit inueniet euz districtiones. et si fuerit ipse malus dñs. 12. timebit penas et iunctōes. qz si fuerit dñs secundi capietur pro suba: si autem fuerit dñs ascendens in. 12. et non aspererit euz dñs. 7. vel. 12. fugiet et liberabitur et non poterit super euz. Similiter si cū b luna iuncta fuerit malo demonstrabit euz tibi nisi sit ipse malus dñs domus eius: significat. n. tunc: qz occurret ei labor et districtio in fuga sua. Si autē non fuerit dñs domus eius: ostendet eum.

¶ Questio si interfectus vindicetur vel non et si q passus ē iniuriā vindicabit vel nō restituēdo iniurias q̄s suscepit.

¶ Um interrogatus fueris de interfecto vtrū vindicetur: aut de eo qui passus fuit iniurias vtrum possit sup eū q sibi fecit iniurias: aut si restituet iniurias quas sibi fecit. aspice ascendens: et angulū finis rei: quod ē quartū ab ascendente: si fuerint signa mobilia: et luna fuerit in signo mobili nihil poterit agere: si autem aspererit dñs ascendens ascendens et dñs domus lune lunam: adipiscetur rez suam velociter: si vero fuerit sicut dixi: et aspererit dominus quarti. 7. adipiscetur rez suaz et fundet sanguinē interfectoris: nisi sit luna iuncta fortis si post b ipsa fortuna si fuerit iuncta malo: qz tūc interficiet post pacē et si iuncta fuerit fortuna malū interficiet: nisi sit p̄lata ex trino vñ ex sextili

aspectum: tunc significat qd sustinebit penas et vinciet ferro. Quod si fuerit malus in signo fixo: morietur in carcere. Si vero fuerit in signo mobili: et dominus eius signi fuerit cursu velocior: et ipse aspererit ipsum dimittere eum cito. et si fuerit ipse cui iungitur luna in signo mobili et ipse aspererit dominum domus sue aspectu amicitie: euadet gratis. et si fuerit aspectus ab oppositione vel a quarto aspectu: eua det prelio: aut per similitudinem prelii. si vero fuerit coniunctio in vno signo dimittere cito vel fugiet et abibit. et si inuenis fortunam in ascendente: ipsa ira exstinguitur ex parte dilectorum. et si luna cum b iuncta fuerit malo forti in loco suo eadez vindicta non erit a dilectis: vindicabit. n. de eo rex. et si fuerit in ascendente malus: et luna fuerit fortunata: dilecti. s. interfectores eius astringent eum: et auxiliabuntur ei rex: et studebit educere eum. Et si dominus ascendens aspererit ascendens adipiscetur eum dilecti post laborem in ira regis. si vero dominus ascendens non aspererit ascendens et aspererit dominum domus lune lunam: educet eum rex absqz voluntate dilectorum eius. Et scito qd omnis pena qua significauit mars erit i ferro et flagello: et saturnus per ligna: et per prolongationem carceris atqz angustiam.

Questio de aliqua re vtrum sit vera an falsa.

Respondeo si interrogatus fueris de aliqua re: vtrum sit vera vel falsa: aspice dominum ascendens et lunam qui si fuerint liberi a malis erit res vera in effectu et pfecta. Si vero impediti fuerint erit res falsa. et si fuerit aurum habeto testem solem: et pro argento lunam.

Questio que ex duabus vel tribus rebus sit dignior et que agretur.

Respondeo si interrogatus fueris de duabus vel tribus rebus que earum sit dignior: et que earu sit vera: vel falsa: vel pro duobus rumoribus quis eorum sit verus aut falsus: siue de vna re: siue de duabus rebus: que earum adipiscetur: aut de duabus bellis vel tribus que earu vincant: aut de duobus viris quis eorum adipiscetur res sua: Aspice dominum ascendens si fuerit in angulis liberi a malis et receptus: illud quod p nominatur est dignius et acquiratur. et si fuerit in angulis impeditus: illud qd prius nominatur erit: post b destruetur. et si dominus ascendens aspererit ascendens: et fuerit in succedentibus angulorum liberi a malis receptus: secundo nominatum acquiratur et est dignior. si at fuerit impeditus: aptabitur: postea destruetur: et si fuerit dominus ascendens cadens: liberi a malis: ac receptus: tertium ex nominatis erit dignius et acquiratur. si impeditus fuerit nihil erit de his que dixi: et destruetur interrogatio. Et similiter iudica de luna.

Questio si interrogatus fueris de multis rebus.

Respondeo si interrogatus fueris de multis rebus constitutis ea lunam significatricem interrogantis: et stelle. i. planete erunt res eius. considera ergo coniunctionem lune secundum numerum ipsarum rerum: quia coniunctio prima erit significatrix interrogationis prime: et secunda coniunctio erit significatrix interrogationis secunde. similiter ex rebus fin numeru quas nominauerit tibi. Aspice ergo fortitudinem vniuscuiusqz planete: in angulis: vel in succedentibus angulorum et in earum saluatione ex retrogradatione et a malis: deinde comisce vtrosqz planetas in fortitudine et loquere secundum illius quantitatem.

Questio de inquisitione venationis et qualis erit adeptio.

Respondeo si interrogatus fueris de inquisitione venationis et qualis erit adeptio aspice ascendens et dominus boze qd fortis est in venatione: et scito subam ascendens. vtrum sit ex signis quadrupedum et post b aspice et bham signi. vii. atqz ascendens dum pgis venatum: aut in interrogatis de eo cuiuscuqz signorum sit: et vbi sit locus dñi

eius a domino ascendens in eoz conuictio. et tunc si fuerint ex dilectione significat adeptiones ei qd petierit de venatione cum leuitate et si iuncti fuerint ex quarto aspectu: vel oppositione: adipiscet venationes cum labore et fatigatione. si vero non fuerint iuncti: nihil habebit nec adipiscet quod voluerit: et si inuenerit signu septimu ex quadrupedibus: fueritqz dominus eius vel dñs boze in eo aut in aliquo angulo rā fortunatus adipiscet venationem: et hora iouis: aut i aliquo anguloz habebit capreolos. Si autē dñs septimi fuerit malus et ceciderit ab eo fortis: cruciabit semetipsum in inquisitione et modicu venabit: et timebit ei viciu: vel aliqd impedimentu: in suo corpore: si fuerit saturnus dñs. vii. Si vero mars fuerit dñs. vii. fueritqz illi i eo fortitudo: habebit venationem et detrimentu ei faciet aliqz illoz qui cum eo sunt in labore: et liberabit: qd mare habet venationis bham. Si aut aspererit iuppiter martem: et fuerit dñs boze vel dñs ascendens saluabit ab omni qd timet et leniter venabit: et habebit rem suaz absqz labore et fatigatione et si fuerit signu septimu ex signis aeris aut ex signis terreis: et fuerit in eo fortuna: fueritqz dñs eius malus: aut dñs boze fuerit malus: saluabit in venatione sua et non pertinet ad omne qd voluerit: et terrebit ac fugiet ab eo venatio: et fortis erit ei inquisitio et cruciabit semetipsum in eo: nisi sit iuppiter aut mercurius cum malo: qui est dñs boze. b. n. frangit malitiam: mali et non prohibet venatione: qd mercurio maxima participatio est in venatione cum marte.

Questio vtrum multuz an paru venatores capiant.

Respondeo si interrogatus fueris de paucitate venationis: vel de multitudine ei aspice mediu celu cum ingredieris ad venationes: si fuerit mars dñs medii celi aut iueneris eu ibides: fueritqz in aspectu mercurii: vel iouis: aut in aspectu vnius eoz et fuerit vnus eoz dñs boze: vel dñs ascendens habebit venatione plurima et occurret ei: et poterit venari manibus suis et non habebit laborem nisi sit saturnus aspiciens martem ex angulo: aut fuerit saturnus in medio celi: vel sit dñs eius: mittit. n. super dñz venationis tristitia fortem in b qd sperabit. Si aut iuppiter ceciderit ab eo: et fuerit saturnus sicut dixi et mars fuerit in angulo inueniet dñs venationis impedimentu i corpore suo et tarditate in itinere suo: et cum b non accret venationes: qd saturnus destruit venationem: et tarditatem ingerit dño ei maxime si fuerit venatio in terra. In venatione autē maris aspice dñm ascendens et lunam et dñm signi septimi: si vero fuerit ascendens signus aquaticu: aut luna iuncta fuerit marti: aut dñs boze iunctus fuerit marti: cecideritqz venas ab aspectu lune: dimitte hanc venationem pro posse tuo: quia impedimentum lune a marte in venatione aque est res deterior et minoris proficui quia nullam habet fortitudinem nec vtilitatem nisi cum impedimento. si vero iuncta fuerit luna saturno: et aspererit lunam, venus multiplicabitur venatio et non impedit saturnus lunam in venatione aque: nisi sit mars aspiciens lunam: et cum b etiam debili tetur venus: quia mars inimicus est veneris: cum aspererit eam saturnus: tunc timebitur domino eius naufragiu: et cetera horum similia madefactio. s. aque humiditas.

Questio de conuiuio et quid comederunt conuiue.

Respondeo si interrogatus fueris ad conuiuium vel ad aliquam commestionem: aut fueris interrogatus de cibis aliquorum quot comederint: aspice ascendens si fuerit signum mobile comederunt plura pulmenta et si fuerit fixum comederunt vnum pulmentu: si vero comune fuerit duo comederunt. Et si fuerit luna in ascendente erit cibus eorum saluus. Et si fuerit mars in ascendente erit in eo aliqz amaritudo: et iuppiter significat dulcedine: Sol vero acuitatem: et venus ventositatem: b est saporem apu vel

erice: seu sinapis et cetera huiusmodi et vinctuosum. i. sapor
 rez sept vel carnis crasse. et h. et mercurius significat acrez
 saporem: et omne commixtus. Saturnus vero significat sa
 porem ferocem: et insipidum. Post h. aspice separationem
 lune: et eius coniunctionem si separata fuerit a malo: et fue
 rit iuncta fortune a quarto aspectu: vel oppositione: non
 pot fieri quin dominus illius cibi dederit eum causa cōi
 uiy: vt sit in nuptijs: vel in circūcisione: vel in ceteris talib⁹
 que exercent homines et accidunt eis. Et si fuerit ex trino
 aspectu: vel ex sextili erit causa collocutionis: vel retributio
 nis: et cetera. Si autem fuerit planeta cui iungitur luna in
 angulo: erit cōiuius eorum vna die. et si fuerit cōmune erit
 plus vna die. Et si dominus domus lune aspexerit eā: tur
 batur eoz cōiuiui: erit. n. in cōiuiui aliquis q. contur
 bet eos: deinde pacificabūtur: et postea reuertent ad cōi
 uiuiam. Et si iuncta fuerit luna ioui: significat nobilitatē cō
 uiui et multitudinem pulmentozū: et si iuncta fuerit soli si
 gnicat mundiciam: seu pulmentozū pulchritudinem aut
 multitudinez acutoz. et si iuncta fuerit veneri significat pul
 chritudinē ciboz: et multitudinez eoz dulcedinis cū ludis
 et auditione: et risu: ac suauitate odoris. et si iuncta fuerit mer
 curio significat pressuras hominū in eodez loco et q. ibi sit
 qui loquat sapientiam: et narret eam et multiplicabūtur ibi
 pulmenta: et nariationes hystoziarum seu fabularū: et yten
 tur in cibo carnibus auiz. Et si fuerit cōiunctio euz satur
 no significabit immundiciam cibozum eorum et q. multi
 plicentur ibidem pulmenta piscium et quicquid egreditur
 ex aqua. Si vero cum Marte fuerit coniunctio significa
 bit q. cadet inter eos rixa: et q. comedent omne cali
 dum. Et si fuerit in medio celi: significabit q. rixa cadet
 inter eos: et planeta qui ē in medio celi significabit q. erit
 inter eos rixa. Cum igitur inuitatus fueris ad cōiuiuium
 et fuerit luna euz Marte in vno signo: vel iuncta fuerit ei ex
 aliquo angulo: non eas ad ipsum cōiuiui: quia penitebis
 te in fine illius. Similiter cum fuerit cum Saturno: quia
 significat immundiciam cibozum: et eozū villitatem: et si iue
 ris: nō inuenies in illis cibis qui ibi fuerit suauitatē. Si ve
 ro fuerit cum Venere: aut cum Mercurio vade quia videb⁹
 qd placeat tibi: et si fuerit Iuppiter similis: et multiplicabun
 tur in eodem cōiuiui alozoz. i. quoddam genus annone:
 de quo sit optimum pulmentus et grana. Post h. aspice
 dominū hore si fuerit in ascendente vel in medio celi addu
 cetur cibus in primo sessionis eozū et si fuerit remotus ab
 his duobus locis comedent antequam afferatur: et non
 afferetur donec remoneatur: ab ascendente vel a medio ce
 li ista stella: et si fuerit in .7. vel in quarto nō afferetur cibū
 donec impleatur locus et quocienscūq. fuerit luna iuncta
 Marti erit cibus eozū calidus. Et si interrogatus fueris si
 ue inuitatus fueris: et luna fuerit i signo aquatico aspiciēs
 Saturnum ex trino vel sextili aspectu comedent trutas.
 Si vero luna fuerit i libra cōmedēt grana siue legumina et
 si fuerit in geminis: vel aquario comedent carnes autum. et
 si aspexerit Saturnus lunam ex quarto aspectu: vel opposi
 tione: comedent carnes frigidam. et si iunctus fuerit sol Mar
 ti: vniuersitas eius erit combusta: et si fuerit luna i libra: vel
 in quarto aspectu eius non comedas olera cocta vel cru
 da. et in vergine: vel libra non appropinques granis. et si fue
 rit in scorpione cum cauda: caue a pinguedine: et si fuerit in
 leone caue a comestione carnis. et si in sagittario non appro
 pinques carni ferarum id est leporum: vel visorum. et in pi
 sce non comedas trutas salvas: neq. recentes: caue ergo
 qd dixi tibi de locis lune cum malis in his signis que no
 minant tibi: quia impediunt corpus impedimento graui.
 Et scito q. ascendens significat cām cōiuiui: si fuerit dom⁹
 veneris erit causa nuptiaz: et si fuerit i domo mercurij erit
 b. propter filium vel causa filiozū. Si vero fuerit in do

mo iouis amicus preparat ei illam comestionem. Et se
 scdm ab ascendente significat vas i quo portantur suppel
 lectilia domus. Si fuerit signum scdm commune: erit vas
 eorum coloratum et si fuerit Mars in eodem signo: erit i eo
 dem vase es. et si fuerit Venus erit in eo argentus. et Iuppiter
 argentum et aurum: Luna vitreum: Saturnus vero lignea et
 testea. et si fuerint fortune i secūdo signo significat pulchri
 tudinem ornamentozum domus. Si autem fuerit fortuna
 peregrina: erunt aliena. et si fuerit ei in eo testimoniū: erunt
 de domo. et tertium significat eos qui intersunt cōiuiui.
 Quartum vero ab ascendente: significat locū vbi cōiuiui
 tur. Q. si fuerit signū commune erit eorum cōiuiuius in
 porticu: et si fuerit in eo sol: aut Iuppiter: erit eozū cōiuiui
 i claustro domus: vel in meridie. Et quintū ab ascendente si
 gnicat eorum potum. si fuerit signum commune erit po
 tus eozū diuersus. et si fuerit in eo Iuppiter aut mercurius
 erit potus eorum diuersus ex vino: et si fuerit Saturnus erit
 ex zuccaro. et si fuerit Mars est eo erit potus eorum acerri
 mus ex daptilis. Si autem fuerit Mars impeditus a satur
 no: iam eorum potus acer effectus est: et si fuerit sol: erit i eo
 amaritudo atq. acritudo. et si fuerit Venus potabunt mu
 lum daptilozū. Si vero fuerit Luna erit potus eozū aqua.
 Et sextus ab ascendente: significat ministros. Et septimum
 ab ascendente erit pincerne. Octauum vero pistozum et co
 quinatorū. Et nonum q. ministrat eius fercula. Decimū q. q.
 significat bonitatem cibozū: et vtrūz gaudeat euz inuitatis
 aut non quia fortune cum fuerint in medio celi gaudebit
 cum illis: et si fuerit in eo mali: erunt ei et amicis eius odiosi.
 Et vndecimum significat fratres et amicos. Duodecimum
 vero significat dominū domus: et vtrū desideret h. vel nō.
 Aspice ergo locum fortunarum: et malozū in his. i. locis
 in quocūq. signo fuerit fortuna et dominus eius fuerit for
 tunatus indica super eum qui pertinet ad ipsam domū bo
 num et gaudiū et in quocūq. fuerit malus vel eius domi
 nus fuerit impeditus: destruetur omne qd pertinet ad eam
 dem domum et omnes res eius.

De significationibus horarum plane tarum in interrogationibus.

Sunt tres partitiones horarum. Prima diuidit
 b. in tres partes. Qui venit i prima parte hore solis i
 terrogat pro rege vel domino vel homine vel ma
 gno malo vñ bz pauorez: in media vel pro pauore vel pro i
 firmo: in fine pro victu suo vel pro mercatando et capiēdo.
 In prima parte hore veneris interrogat te pro captiōe mu
 lieris vel pro curis mulierum. In medio pro vestimentis
 mulierum vel ornamento earū. In fine pro causa que na
 scitur vel amicitia que non potest fieri. In prima parte ho
 re mercurij pro causata vel auo: vel cā sculpta. In medio p
 vestimento apto vel pro anima interrogāis. In fine pro
 amissione. In prima parte hore lune pro motione de lo
 co ad locum vel pro infirmo: vel q. habet in ea aliqua ma
 cula. In media pro cā que exiit de manu sua et non reuer
 titur vel pro homine qui venit a via: vel bestia: vel pro ho
 mine qui moritur. In fine p. completura vel cā que nasci
 tur a terra. In prima parte hore saturni pro seruo fugiēte
 si fatigas pro eo reuertit. In medio pro homine forti vñ so
 cietate quā vult facere vel vult ābulare de loco in locū vñ
 a petitione aliqua. In fine pro causa mala vnde iaz enasit.
 In prima parte hore iouis venit te iterrogare proprio no
 mine vel aliq. forum. In medio pro aptatura vestimenri
 vel pro infirmo sanati. In fine pro homine qui lucrabat et
 mō perdit de auere suo. in prima parte hore martis pmo
 latrocinium rubeum vel aurum vel es vel vestimentum.
 in medio vñ pro infirmo maxime afflicto vel calore. In fi
 ne pro deceptione vel cā que operatur in igne.

Expletus est liber zabelis de interrogationibus.

Incipit liber de electionibus eiusdem zabelis.

Ones cōcordati sunt q̄ electiōes sint debiles nisi in regibus. hūc. q̄. isti licet debili tenē eoz electiones radices. i. natiuitates eoz que cōfortant oēm planetā debile in itinere. mulierib⁹ vō ⁊ mercatorib⁹ ⁊ his q̄ sequūtur si eligas aliqd nisi supra natiuitates eoz ⁊ reuolutiōes annoz illoz ⁊ super natiuitates eoz filioz: quozū āt ista ignorānt accipiātur eis interrogatōes: ⁊ sciať effect⁹ rei eoz ex eis: postea eligat eis scdm hoc: q̄ dū interrogauerit quis de semet ipso iā puenit ex natiuitate sua ad bonū vel malū. quare ipse te interrogaui ⁊ indica ei fm interrogationem suā. **C**auē ḡ ab h̄ electionibus. Quomodo enim eliges ei cuius radix distracta ē. maxime cū h̄ sit initiū primū ⁊ radix antiqua i qua est fiducia: caue igit eligere ei cui⁹ radix natiuitatis vel interrogationis significauerit aliqd horribile. ad quod cum puenit si posueris oēs fortūas i angulis: ⁊ cadere feceris oēs malos ab eo: nihil pficiet ei: ⁊ ois planeta q̄ nō ⁊gruit dñō ascēdētis eius nō proderit illi viro q̄quā ⁊ maxime illis q̄ sunt viles: vel mediocres: q̄ nescis vtrū eligas ascēdens vel stellā que sit ei in radice inimica. vñ fuerit i eodē signo ascēdente q̄d ei elegisti malū: nihil. n. admiramur i illis q̄ equitāt mare aut illis q̄ peregrinātur i vna hora quorum intētio est i vna peregrinatiōe. Sed q̄daz eoz naufragium patiūtur: q̄dā vero euadūt. ⁊ q̄daz eoz inueniunt sub stātiā. quidā vero nihil inueniunt. nō. n. assimilat eē quorūdam eoz aliozū esse: ⁊ iaz multotiēs probant h̄ collatio ne quozūdāz q̄ exierūt a loco in vna hora. ⁊ peruenērūt ad aliā regionē i hora vna. Sed q̄dā ex eis velocius reuerf sūt cuz optima sba: ⁊ q̄dā ibidez tardauerūt. Quidāz vero eoz perierūt ante quā redirēt ad domos suas. h̄. n. eis accidit ex natiuitatib⁹ suis: ⁊ ex diuersiōe eoz i ipsis annis. videmus ēt quosdā gaudere ⁊ potare i die malo. ⁊ i timendo die. s. multoz impedimētoz ⁊ cōgregat atq; igrediť super eos rixa i die bono ⁊ laudabili. ⁊ videbis forte significatorem iunctū malo ex quarto aspectu vel oppōne aut erit cū eo i vno signo. inueniet tñ in eo fortunā bonū. quare h̄ non est nisi q̄ mali fortassis ⁊gruerit ei magis q̄ erant dñi ascēdētis primi. vel dñi diuisiōis eius: aut dñi ascēdētis reuolutoris anni. **C**uz aut elegeris sup ascēdens interrogatio nis: aut natiuitatis quā nosti. vel sup dñm signi pfectiōis anni: erit electio tua dignior: q̄ scies qd ei sit ⁊gruū ex stellis. ⁊ qd sit eius affectus. Caue igit in h̄ capitulo ⁊ sit opus tuū simile electioni tue. **E**t scito q̄ omnipotēs ⁊ altissim⁹ creauit oēm creaturaz: mūdum. s. ⁊ quicqd in eo est ex q̄ttuoz naturis. i. ex quattuoz elemētis. ⁊ collocauit terras ⁊ oē qd sup eas ē ex rōnali. ⁊ irrōnali. ⁊ ex mobili ⁊ immobili in circulo. posuitq; iter h̄ ⁊ circulū rem subtilez: quā sciunt sapiētes. vt illa subtilis occasio quā posuit inter lapidē magnetis: ⁊ ferrū. ⁊ q̄ est inter patrē ⁊ filiu. ⁊ iter cōmedentē ⁊ cibū. Scito h̄ ⁊ itellige eum: a concordia ergo que ē inter vtrāsq; sbas: superiōrē. s. ⁊ inferiōrē ⁊ tēperatū res ⁊ aduersitate destruuntur. ⁊ fortune sunt eq̄les. i. tēperate nature. mali vō nocibilis nature. iōq; volūt impedire ⁊ si receperit: tñ oīo nō deerit eoz sba ⁊ caliditas eoz diuersitatis. ⁊ sūt quasi fures ⁊ ciues maloz ex hoibus ⁊ ab eis venit diuersitas ⁊ discordia commutatio quoq; ac rerum confusio. in tellige h̄ totum.

Ascēdens ⁊ qd i eo est de electionibus in scientia naturarum signorum quorum prima sunt mobilia.

Scito q̄ signa mobilia significant mobilitatē rerūz festinātē. ⁊ nihil durabile sit in eis nec prolongat tēpus illoz. bonum tñ est in eis seminare emere vendere ⁊ mulierem firmare. h̄ oīa sub eis proficiunt. ⁊ in firmus liberabit cito. cōtentio quoq; in eis nō prolōgatur

⁊ fugitiuus reuertetur cito. peregrinatio ēt vtilis est in eis ⁊ si q̄ pmissit in eis aliquid nō perficiet pmissus: locutio nes sōnia ⁊ rōres i eis falsi erūt: n̄ curret s̄b eis aliq̄ mecus. nec planctes sub eis aliq̄ planctatio ⁊ nō fundet in eis fundamētuz q̄ malū est. ⁊ omne qd icepis in eis cui⁹ stabilitatē volueris: nō erit stabile. omne aut opus instabile ⁊ festinationes q̄ volueris facere. icepe sub eis ⁊ velociora mobilitatē: libra vero ⁊ capricornus sūt fortiora ⁊ magis tpa ta. **P**orro fixa ⁊grua sunt omni operi: cuius stabilitas ⁊ plonatio tps querit. ⁊ q̄ vult auctor ei⁹ esse durabile bonumq; ⁊ vtile ē in eis edificare. ⁊ nuptias celebrare. postq̄ fuerit dispositio i mobili⁹. ⁊ si i eis dimissa fuerit mulier a marito si reuertet ad euz. i. incipit vero ⁊ iceptiōibus i eis non erit fiducia: nisi in eis multiplicentur testimonia fortunarum. ⁊ q̄ vincus fuerit i eis plōgabif eius carcer. ⁊ q̄ irascit i eis nō poterit cito mitigari. Cōdictōes vero ⁊ mercedes i eis viles sunt. bonūq; erit edificare ⁊ facere fūdamētuz. Scorpio aut leuior est oibus fixis. ⁊ leo magis fix⁹. Aquarius ē tardior ac deterior: taurus vero magis est planus. **S**igna communia in participatione ⁊ fraternitate sunt vilia. Et quicquid operatum fuerit i eis sepe erit iteratum. Emere vero. ⁊ nuptias celebrare in eis non erit vtile nec proficuum ⁊ erit in eis ingenium ⁊ deceptio. ⁊ cui obicitur aliquid i eis euadit ⁊ sanatur ex eo q̄ sibi obicit. ⁊ q̄ icarceratur i eis nō figitur nisi i timore p̄p̄e p̄paruitatem sue apparitiōis ⁊ exitus eius ⁊ q̄ egredit ex carcere redibit ad locū suū. ⁊ si capitur i eis fugitiuus redibit ad fugā suāz scdō. ⁊ q̄ vadit in eis ad indicē non firmat ei snia neq; iudiciū: neq; i eis vadit aliq̄ in nauī. Nā q̄ vadit permutatur ex ea ad aliā: cui p̄mittit aliqd i eis dissoluitur ⁊ nō complet ei aliqd de illo: ⁊ i firmus i eis sanat. deinde in currit recidinatōem: totūz ḡ qd aduenit hōi in eis ex bono ⁊ malo duplicat super euz: ⁊ si q̄ moztur i eis tūc moztur post euz i illo loco alius i proximo. Et pmutatio ⁊ ablutio capitis ⁊ barbe ⁊ purgatio auri ⁊ argēti i eis sunt puenientes ⁊ mittere pueros ad litteras. **S**i aut vis icipere ali quid ex eis q̄ dixi tibi tunc pōe lunā ascēdētē illarūz do moz puenientium ei qd vis ⁊ iunge lunā cū fortunis recipiētib⁹ illo signo: ⁊ signa qdem diei in cōparatione diei sunt fortiora: ⁊ pōe ascēdēs diurnum. **S**igna aerea cōueniunt venationi in terra ⁊ mari: ⁊ signa regalia conueniunt regibus: ⁊ signa quibus sunt voces conueniunt illis q̄ canūt fistula cum crudo ⁊ voci albook: ⁊ cantilene. ⁊ signa ignea cōueniunt omni qd sit cū igne. ⁊ signa eq̄litas i q̄b⁹ equatur nox ⁊ dies cōueniunt veritati ⁊ veriditōi ⁊ eis q̄ operatur cuz lancibus ⁊ signa mutabilia: sūt illa in q̄bus incipiunt mutari nox ⁊ dies cōueniunt mutatōi ⁊ ei q̄ vult pmutationē de re ad rē: ⁊ cōsidera ad oē opus qd tu vis icipere q̄ sit natura illius signi ex orbibus: ⁊ cōiunge lunā ⁊ dñm ascēdētis cū illa sba ⁊ radix illius nature ⁊ virtus cū illa hora. s. hora i ceptionis. q̄ si vis illd qd ē ex pte dñorum ⁊ p̄cipum ⁊ magnatū ⁊ p̄positozum sup ciuitates ⁊ spectabiliū ⁊ dñozum: pugne ⁊ langoz tunc tibi ē per soles ⁊ q̄ est ex parte sublimiū: tunc tibi est per iouē: ⁊ agricolaz ⁊ infimoz tunc tibi est p saturnum: ⁊ ducum ⁊ dñozum p̄gnarum: tunc tibi est per martem: ⁊ q̄ est ex parte muliez: tunc tibi est per venerē. Emptiones aut ⁊ venditiones: ac contentōes: ⁊ res scripte: ac negociatiōes: sunt mercurio ⁊ in comixtione reginarū ex mulieribus ⁊ ingstione eoz: que apud illas sunt per lunam.

Electio de inceptiōe alicuius operis: ⁊ de decem impedimentis lune.

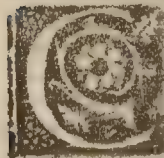
Um ergo volueris aliq̄ opus icipere: apta ascēdens ⁊ dñm eius: ac lunam: ⁊ dominum illius rei: ⁊ caue ab impedimēto lune sicut dixit dozortheus

et ceteri sapientes in initio operum et sunt decem modi.

Primus modus ut sit combusta infra solē p. i. z. gradus: et post ipsū similiter. Sed leuius ē post ipsū. **S**ecundus. ut sit i gradu descensiois sue. **T**ertius ut sit i oppōne sol. **Q**uartus. ut sit i iuncta malis aut i lumie quarti aspectus eorum aut oppōnis. **Q**uintus ut sit i capite vel cauda. a gradu in i. z. gradus qui est terminus eclipsis. **S**extus. ut sit in vltimis gradibus signorum qui sunt termini malorum. **S**eptimus ut sit cadens ab āgulis: aut i via cōbusta que ē finis libere: et initium scorpionis et hoc ē deterius quod sit ex vi impedimentis lune: et maxime si fuerit iceptio de cōiugio: vel aliquid de rebus mulierum. aut emptio vel veditio seu peregrinatio. **O**ctavus ut sit i septimo signo a domo sua. i. i. gemi cum malo vel fuerit in oppōne domus sue vel non aspiciens eā. **N**onus ut sit luna cursu tardior: et hoc ē quod vocat sapientes similitudinē cursus saturni quousque sit cursus eius in die minus duodecim gradibus et si eēt minus vnu minutū hoc ē cū fuerit cursus eius in die minus medio cursu eius in vna die qui scribitur in canone. i. in illo libro cursuum. **D**ecimus quem dixerunt mesballab: et sapientes temporis nostri ē cū fuerit luna vacua cursu: et apta lunā p. posse suo: et nō ponas eam in ascendente alicui quia hoc timendum est propter quod accidit domino eius et i firmitatibus i corpore nisi sit dominus ascendens vel fortuna aspiciens gradum ascendētem: quia planeta qui non aspiciat domū suā similis ē viro absentis a domo sua qui nō potest aliquid repellere ab ea nec prohibere. cū vero aspererit planeta domū suā similis ē domo domini qui custodit eā. Quicquid n. i. domo ē timet eū et quod foris ē timet venire ad eā. Et si fuerit dominus ascendens in alius fac eū aspiciere ex trino: vel ex sextili aspectu: et caue ne ponas lunā i angulis cū fuerit impedita: sed ponas fortunas i angulis ascendētes aut lunā cū fuerit due fortune aspicientes eā ex angulo et posueris eū in angulis ascendētis: nec cadere facias partē fortune i oibus initiis vel interrogatōibus ab aspectu lūe aut eius cōiunctiōe. et nō aspicias dominū partem fortune: nec cures si fuerit pars cadens ab ascendente: et si fuerit eadē pars: et si eadē pars aspererit ascendētem lunā. et stude ut pōas dñz ascendētem cū pte: quia hoc vtilius ē et maioris lucris et nunquā pōas lunā i secundo: vel sexto: aut octauo vel duo decimo ex parte: quia hoc horribile ē et cōstituit ascendētem sp. ac lunā i oibus iunctis i signis directe ascensionis: quia significat leuitatē et profectū: et nō ponas eos i signis tortuose ascensionis quia significat inuolutionē et tarditatē. Ascendēs quoque et quartū ab eo significat quod accidat illi electioni: aspice ergo fortunas et malos de locis: et fortēs ac debiles: et loquere super iitio eiusdem rei: et sine illi d. fortitudine: et debilitate: et Dorothi dixit cū videris lunā impeditā et affuerit res que omnino debet fieri et nō potest differri nō des lune i ascendēte parte: et fac eā cadere ab ascendēte: et pone i ascendēte fortunā: et conforta ascendētem et dominū eius.

Signū scōz siue scōda domus cū suis electōibus Et pmo i accipiēdo et accomodādo pecuniā.

Um volueris eligere horā i acceptōe: et accomodatōe pecunie: sit luna in leone vel i pisce aut i scorpiōe aut sagittario vel i aquario: sitque deficiēs lumine: et fortune vtreque sint deficiētes et aspiciētes lunā vel ascendēs et sit mercurius mūdus a Marte: et luna cū ioue vel mercurio: et caue ne luna sit impedita ab aliq malo: nec sit mercurius iunctus eis vel i quarto aspectu eo: et nec sint fortune cadētes: quia si fuerit luna cū Marte cadet in la bore et sollicitudine et negotiatiōe et aspirate: et si fuerit impedita a saturno vel cadet i plōgatōe et dilatōe: et exibat p. d. strictōe: et fatigatōe. Si aut volueris occultare ipas accomodatōem ut nullus possit percipere sit luna dñi hāc acceptis vel petieris i p. radio solis ad cōiunctōes fortunā p. separatōes

eius a sole. B. n. leuius oio ē eius: et nō publicaberis. nā si fuit luna i exitu eius a combustōe egrediēs ad iunctōes martis publicabitur B. et cades i hora boiuz et i hora eorum quos nō vis ut h. sciāt. Et caue ne sit luna i circulo signorum absque latitudine. i. i capite vel cauda: vel in via combusta. quia horribile ē et dicit Dorothi: nō accipias accomodatū: nec accomodes alicui aliquid dñi fuerit luna i pmo gra. leonis: aut geminoz vel sagittarioz: vel fuerint hec signa ascendētia: quia hoc odibile est accomodationi proprie. Scito hoc.

Electio in participatione cū aliq i suba vel aliquo ope.

Si volueris participare cum aliquo in substantia vel opere melius est ad hoc ut sit luna munda a malis: et iuncta fortunis: et sit i signis communibus: ut multiplicetur eorum lucrum: aut sit luna in leone: vel in tauro: et horrendū ē illis ut sit luna i signis inferioribus. et deterior ceteris est libra: quia est in ea via combusta. si militer horredus est aquarius et sit luna recepta ex trino vel sextili aspectu: ut sit bona eorum separatō: quia i quarto aspectu oppōne erit iter eos locutio. i. rixa i separatōe. Aspectus quoque dilectōis significat bonitatem seu honestatē separatōis eorum: et fidelitatē ac beniuolentiā eorum. Et caue a p. sentia maloz in angulis: quia ascendēs ē iceptiō participatiōis ex eis: vel eius qui fuerit maioris etatis. Septimum vero est participatio alteri: et decimū significat quod erit iter eos: et multitudinē vel paucitatē lucris. a quarto vero scit exitus rei eorum. Et caue ne dñs ascendētem nō aspiciat ascendens: aut dominus domus lune nō aspiciat lunam. quia cū fuerit ita deludet vnusquisque eorum sociū suū et deteriorabit eorum res i separatōe.

Electio p. suba mittēda ut lucret ex ea.

Si volueris mittere subam querens lucrū eius apta lunā et mercuriū et dominū domus sube: nec nō et dñm gradus domus fiducie: et sit luna iuncta mercurio: facque cadere martē ab vtriusque potueris: apta quoque mercuriū: purga eū a viris. Si aut fuerit mercurius retrogradus apta lunā et gradū dñz domus fiducie ac dñm eorum: et fac cadere mercuriū a lumine martis: et nō facias eū cadere ab aspectu veneris et a dño vndecimi: et sit fiducia tua sp. i directio ne sube et i gñitione lucris super mercuriū et lunā et gradū domus fiducie ac dños eorum: et fac cadere martē et lunā ab eis.

Electio pro emendo et vendendo.

Si volueris elligere horā emptiōis: apta partem fortune: et sit i domibus iouis iuncta fortunis: quia hoc melius erit ementi quā vendēti. Et luna cū fuerit i signis directe ascensionis augmentata lumine et nūero ac iuncta fortunis: quicquid emerit i eadē hora amittet i eo dñs eius: et melius est hoc ementi quā vendēti. Sitque mars cadens a luna et mercurio: quia mars i veditiōe et emptiōe impedit: et ipse ē qui significat laborē et cōtentionē. si sit et cauda: fac eam cadere a luna proprie: et est infra martē. Et si volueris vendere pone lunā i exaltatōe sua vel triplicitate separatam a fortunis et aspicientem malos: sed non sit eis iuncta.

Electio in operibus alchimie.

Si volueris opari alchimia vel opus quod volueris iterare fiat hoc: et sit luna i signis cōiunctis munda a malis: et sit ascensio solis: apta gēos. et si fuerit opus tuū in auro cōferta solē et apta eum in inceptiōe eius.

Tertium signū siue tertiam domus cū suis electionibus.

Quicquid i signo tertio de electionibus ceciderit pars eius in nono: et pars altera in domo amicorum: tunc dicemus id si dens voluerit.

Signū 4^m siue 4ª domus et quicquid est in eo ex electionibus: et primo pro domo edificanda.

Um volueris eligere vtedifices domus apta lunā et dñm eius et gradū ascendētem et dñm eius: partē quoque fortune ac mercuriū: et fac martē cadere ab his significatōibus quos noiaui tibi: et nūq. deo

ei partem aliquod de edificijs domorum. et si non potest fieri quoniam bene partem pone venerit forte in loco suo: et non pones ei fortitudinem super martem: et iunge eam sibi ex trio vel sextili aspectu quia mars non impedit rem veneris per multitudinem amicitatis erga eum: et fac cadere saturnum a veneris per posse tuo per limitatem eum cum Marte et cum luna cum se aspexerit ex dilectione et sit luna augmentata lumine numero: et iuncta ioui ex quarto aspectu: quia melius est quod de oppone et hoc significat pulchritudinem edificij et ei perfectio: et caue ne sit luna cum saturno vel cauda aut sit saturnus ascendente vel quarto: quia hoc significat tarditatem et duritiam in opere: et quia non erigetur vel quod si erectum fuerit vel fuerit habitatum non cessabunt habitatores eius pati in eo timores et infirmitates ac labores et tribulationes a morte et scidetur edificium et forsitan cadet et si aspexerit eum mars: et fuerit ascendens in circulo angulis vel breui tempore super eum comibus et cauis: et sit luna tunc augmentata lumine: quia erit tunc vti le domino suo. Sitque dominus domus lune aspiciens eum. Si vero dominus ascendens sit aspiciens ascendens et ipsi mundi a malis quia si non aspexerit non morabitur in eo dominus. **E**lectio per destruenda domo.

Ecum volueris destruere domum sit hoc cum descendit luna in circulo suo fueritque separata a malis et iuncta fortunis: sitque ipsa fortuna orientalis aut ascendens directa vel iungatur luna domino domus sue ex dilectione. id est ex trino vel sextili aspectu vti sit lenior ei destructio: quarto vero aspectu vel oppone gratior erit illis destructio.

Elo in emendo terram aut eam locam vti accipias redditum ex ea. **E**t si volueris emere terras et intrare cum aliquo in eis aut volueris habere terram vti accipias redditum ei ab aliquo sit saturnus in exaltatione sua aut in triplicitate vel termino suo. sitque iuppiter in aspectu ei ex angulo vel trino aspectu: et fac cadere martem ab eis: et sit luna in initio mensis aspiciens saturnum ex dilectione augmentata numero in aspectu quia iouis. hoc enim significat populationem illi terre et ei redditum. Quod si aspectu iouis cum saturno bene negueris: pone venerem in loco iouis: et fortunabis signa antiqua: quia cum fortunabis ea cum fortunis: erunt meliora signis aeris: et sit luna in exaltatione sua vel in medio celi: et dominus ascendens aspiciens eam: luna quoque ascendens sint mundi a malis: et a viris.

Electio in deducendo fontem vel puteum fodendo. **U**mque volueris deducere flumen: vel fodere puteum vel canales: sit hoc cum saturnus fuerit orientalis: et luna sub terra in tertio vel quinto libera a malis fortunata atque recepta: et caue ne sit aliquis malorum in medio celi. quia timendum est tunc ne puteus ruat vel canalis aut defluat flumen sitque saturnus in undecimo vel ascendente: et luna iungatur fortune in signo fixo: ascendens in circulo est melior fortis: et iuppiter. quod si hoc nequiveris facere pro fortuna in medio celi quia in durabili est flumen et stabili canale vel puteus. **E**lo in plantandis arboribus.

Et si volueris plantare palmas et ficulneas et ceteras arbores sit hoc cum luna fuerit in signo fixo et dominus domus ei aspexerit eam ex signis antiquis sitque ascendens signum fixum aut coe et dominus ascendens ascendens ac orientalis. quia si fuerit ascendens et non fuerit orientalis nascetur cito. **S**ed fructificandi faciet dilationem et si fuerit orientalis descendens nascetur tarde et fructificabit cito. et si fuerit occidentalis descendens tardabit uterque ortus. scilicet ortus ac fructus. et sit dominus ascendens et dominus domus lune aspiciens eos ipsique sint liberi a malis: et a combustione. **E**lectio in seminando semine.

Ecum volueris seminare semine quod ultra volueris exere sit ascendens signum coe: et dominus ei signum mobili aspiciens dominus domus sue et ipse liber a malis: quia si aspexerit eum malus inueniet ipsum semen impeditum. sit ergo luna augmentata lumine et numero: quia si fuerit luna sub radys et fuerit deficientis lumine et numero ipsum semine abibit et non nascetur ex eo aliqd: et si fuerit sicut dixi tibi luna augmentata numero: nascetur illud semine rapit per quantitatem illi quod seminatur.

Signum siue quita domus cum suis electioibus et primo in gitan do filius masculum vel feminam.

Um volueris eligere horam coniugendi. id est cum volueris iungi uxori tue vti gnes filium masculum sit ascendens et dominus ac luna et dominus domus filioz in signis masculinis: aut in quarta parte circuli masculina hora coniunctionis: et non ponas in ascendente eadem hora nec in signo filiorum nisi planetam masculinum. **E**t si vis vti sit femina: sint isti significantes in signis feminis et in parte circuli feminina. Quod si hoc non poteris facere et fuerint diversi isti significantes. id est si quidam eorum fuerit in signis masculinis quidam vero in femininis precipue dominus hore: et recepta lune eis qui fuerint plus testimonium in signis masculinis: si volueris hoc et in parte masculina: erit filius secundum hoc.

Electio in educendo partum mortuum de vtero.

Et si mortuus fuerit filius in vtero et volueris educere eum: sit hoc cum luna fuerit deficientis lumine et numero descendens a cingulo signorum ad signum septimum. id est a medio celi: ad septimum aspiciens fortunas a trino vel a quarto aspectu cum aspectu martis: et eo amplius ac melius ac dignius si fuerit signum lune: et ascendens de signis feminis que sunt directe ascensionis et non sit in signis tortuosis.

Electio si volueris filium tradere discipline vel mittere ad locum in quo doceatur aliquod magisterium.

Et si volueris filium tradere discipline: vel volueris eum mittere ad locum in quo doceatur aliquod magisterium vel misterium sit electio tua ad B: et luna aspiciens mercurium et ipsi sint liberi a malis: et sit ascendens gemini vel virgo. Sitque mercurius orientalis ascens et non sit descens nec retrogradus: neque staret sua prima: nec in descensione sua: nec sit impeditus et sit dominus domus mercurij sit: et non ponas lunam descendente ac lumine deficientem: quia tardare facit disciplinam: et sint domini domorum eorum aspicientes eos.

Signum sextus siue sexta domus cum suis electioibus: et primo in expellendo diabolos et fantasmata de aliquo loco.

Um fuerit in aliquo loco vel domo aliqui diaboli vel infestatio malorum habitantium: vel secuta fuerit earum aliqui res terribiles que fuerit timenda: vel aliqui fantasma apparens: et volueris removere eum a loco suo aut ab aliquo homine per carnem: aut aliqui infestio vel ingenio: caue ne sit luna vel ascens in aliquo horum signorum in leone. id est in cancro in scorpiione et aquario. sed sit luna in ceteris ex hoc separata a malis et iuncta fortunis.

Electio in accipiendo medicinam vel applicando emplastrum vel quodcumque aliud medicamentum et curacionem membro.

Ecum volueris eligere ad capiendam medicinam ad eos que fuerit mali. id est que passantur: vel ad capiendam medicinam ad dolorem vetricis: vel emplastrum facere: sit B cum ascens fuit libra vel luna in ea iuncta fortunis: et non ponas aliquem malorum in agilis lune: quod si non poterit fieri quoniam B fiat sit B ex trio vel sextili aspectu absque oppone et absque plectioe duorum radioz ex 4° vel ingressu sub radys. quia si ita fuerit faciet dolorem et ipse dimittit. **S**i aut volueris curam capiti et quod descendit ab eo veluti gargarismum: aut vomitum sit ascens aries: aut luna in arietem vel tauro: et sit luna deficientis lumine et iuncta fortunis: et caue ab aspectu solis ex quarto aspectu vel oppone in ariete proprie propter calorem solis. **A**d medicinas autem que pungiunt in nares vel suffumigationes et sternutamenta: et sit hoc cum luna fuerit in leone vel virgie iuncta fortunis: et non sit iuncta malis: neque planetas retrogrado neque impedito. **E**t si volueris curam corporis manuum. fac pedum sit ascens capricornus aut piscis vel aquarius: vel luna in eis iuncta fortunis. **E**t si volueris curam aliarum morbi antiqui: sit electio tua ad hoc agendum: cum luna fuerit in tauro et ei triplicitate: et melior illa est tauro: quia ex morbis terre sitque luna munda a malis: et sint fortune in agulis lune ex tauro: eritque fortius ac melius vti recedat antiqum infirmitas:

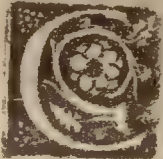
et non reuertat ad eum quod ea patitur: et caue ne iungat luna saturno
pprie: quod significat ploratōes infirmitatis. Et dixit Messa
ballach: Aspicere si oī curatōe quē voluerit ad locū infirmitatē i
corpore quod si fuerit i pte capitis aut gutturis ac pectoris: cu
ra ea cū fuerit luna i ariete et tauro: ac gemis quod est pars supe
rior: et si fuerit i parte ventris et iteri: i pectine cura ea cū
luna fuerit i cancro et leone et virgine. Si vero fuerit mor
bus in pte inferiori in ano. s. i. i parte inferiori corporis cura
eū cū luna fuerit in libra et scorpio: ac sagittario et sit luna iū
cta fortunā aucta lumie et nūero. Et si fuerit morbus a genu
et infra vsqz ad pedē cura eū cū fuerit luna i capricorno et aqrio
et pisce. et dicitur ē etiā quod omnis dolor qui fuerit a capite vs
qz ad pedē debz curari cū luna fuerit inter angulū terre et
mediū celū ascēdēs. s. ab āglo terre vsqz ad mediū celū p
bāc pte circuli: et si fuerit a pectine in inferiorē pte pedū cura
bis cū luna fuerit iter decimū angulū terre: a decio. s. descē
dēs ad āgulū terre: quod ē pte inferioris circuli. et sit ascēdēs for
tūatū: quod si fuerit significat quod sanet et pfaciat: et si i oculo fu
erit aliqua vesica vel aliqua res et necesse fuerit vt cōtigat
ferro vel scarificet: fuerit quoqz sup eū cooptoriū: aut fue
rit i aliquo loco corpis cui necesse sit vt cōtingat ferro vt
abscisso vene et cetera: sit hoc cū luna fuerit aucta lumie: et
nūero nisi i minutōe cū vērōstis: quod tūc pones lunā deficiē
tē lumie et nūero iūcta fortunā et sit iuppiter sup terrā i ascē
dētē sup terrā: vsqz. ii. aut i. io. vel nono. et caue a diuictōe eū
marte cū fuerit luna aucta lumie et nūero. Si aut nequies
ponere ionē i his locis sit aspiciēs ascēdēs: et caue ne luna sit
et ascēdēs i signis fixis: et gemis cōmixta marri. i. habēs cū
marte aliquā cōmunionē: et caue tūc i ortu lūe: hoc ē qn
trāsīt luna solē p. i. gradū: s. i. i pūctōe aut si sit mars i ascē
dente quando hoc acciderit. et similis saturni nisi sit i initio
mēsis et sit luna aucta lumie et nūero: quod si abscideris aliquid
a corpore aut pforaueris putrescent et mūitio vel pforatio
nō pficiet patienti infirmitatē. Et nō abscidas venā nec era
dices dētē luna i signo mobili vel coī: nisi sit luna mūda a ma
lis aut fuerit fortuna fortis cū luna vel iūgatur ei luna ex tri
no vel sextili aspectu: dolores aut qui fuerit i oculis et quod
tīgunt eis vt flegmō et albedo: et cetera infirmitates qui cu
rātur ferro: sit hoc in augmētatōe lune et eius nūeri fm quod
dixi tibi an hoc caput lūe: et sit luna mūda a marte i curatōe
oculi pprie: quod si aspexerit abstineas i hoc. si vō saturni as
pexerit tūc si luna fuerit aucta lumie et nūero i iūio mēsis
nō ipedit: cū at remotus fuerit a pūctōe fac lunā aspiciere
martē ex trino aspectu et ipsa sit iūcta fortunā: et nō des mar
ti fortitudiez i aliqua curatōe oculorū: quod sapiētes pūne
rūt sup ipedimētū martis i capite. et dixerūt ē oē quod curat
cū ferro aspice pūctē ei ex corpe et nō pōas lunā nec ascen
dēs i hoc sig^o nec pūgas aliquid cū ferro cū luna fuerit i signo
coī: nec i sig^o mobili. ¶ Et lo i radēdo caput cū medicamie.

¶ Uolueris radere caput cū ānora. i. cū quodā me
dicamie gñe auferre capillos: aut cetera: sit hoc cū
luna fuerit i signis feminis: deficiēs lumie. Quod si neg
uerit facere nō pōas eā i sigis pilosis vt ē aries et leo et cete
ra ex signis bestialib⁹: sitqz dominus ascēdētis descēdēs a me
dio celi ad āgulū terre. ¶ Electio i emptōe seruorum.

¶ Uolueris emptōem suoz facere caue ne iūga
tur luna malis aut sit sub terra malus. aut sit i signo
mobili: quod significat quod erit seruus ille infidelis dñō et nō
erit i vno eē stabilis: aut erit fugitiu⁹ si fuerit luna sepata a
malis: et iūgat fortunā. et ipsa i libra erit hoc vtile pter li
brā quod ē ad hoc vtilior. In signis at fixis erit patiens ac susti
nēs et honoratus a domio suo pter scorpiōem quod erit tūc
sufurro et accusator: ac vbo dñbi. In leone erit cupid⁹: et pp
ingluuiē vētris accidet ei dolor ventris. et erit latro: et sit
luna i signis coīb⁹: quod hoc erit laudabile pter pisce quod cogita
bit i aīo suo pditionem et infidelitatē erga dominos suos

et detrabet eis vbi non fuerit. Et timē cōiunctiōne lune cū
malis: quod cū iuncta fuerit malis: significat quod seru⁹ vendatur.
¶ Questio de danda ingenuitate.

¶ Uolueris suum ingenuū: caue a pñtia lune in
signo. i. sicut ē in lib. 5. Dorothy. Et cū volueris ige
nuū liberū reddere seruū: sit hoc: cū luna fuerit mun
da a vitis aucta lūne et nūero: et iūcta fortunā: sitqz ipsa
fortuna oriētal aucta: quod si fuerit occītal aucta: iueniet bo
nū. Sz accidet ei dolores: et nō cessabit deficere donec mo
riat⁹. In augmēto vero luminis lūe erit saturn⁹ i corpe et in
augmēto nūeri significabit inuentionē substantiez: s. sint sol
et signū medij celi mūdi a malis: quod si fuerit ipediti: iueniet
dñs aliqd ipedimētū fm nām signi: et sit hora liberatōis: cū
lunaria se aspexerit ex trio vl sextili aspectu: vt sit de cordia
ac dilectio iter suū et dñz: et iueniet ab eo bonū. Nā quart⁹
aspect⁹ medi⁹ est: et aspect⁹ oppōnis significat quod suus pten
det cū dñō suo. et q fecerit suū ingenuū cū luna fuerit ipedita
melior erit ei fuit⁹ quod ipsa libras: pone g lunā i signis fixis.
¶ Sig^o 7° siue 7° dom⁹ cū suis electōib⁹: et pmo i cōiugio.

¶ Uolueris electōes coniūgi: caue ne sit
luna in. i. et caue ne sit i signis quod nō sūt vtilia
ad hoc. quod sūt aries: cancer: libra: capricorn⁹: aq
rion⁹: et caue a signis i quibus fuerit mali et cau
da. Cū volueris firmare mulierē: sit hoc cū
luna fuerit iūcta fortunā et fuerit i signo mobi
li: cūctisqz illis meli⁹ ē sig^o libze: et caue i fir
matōe ne sit luna i signo fixo: i cōiunctōe at. i. qn igreditur
qz ad vxorē vt vtrā cū ea: caue ne sit i signo mobili: neqz in
coī. Sed sit hoc cū lūa et ascēs fuerit i signo fixo: et meliora
ceteris sūt leo et taur⁹: scorpio vō et aquari⁹ mulieri sūt vti
lia: et medietas tauri melior ē i initio ei⁹ quod i fine: medietas
vō geminorū p⁹ dterior ē et finis ē bon⁹. aries quoqz et cancer
sūt mali: leo vō laudabil⁹. nisi quod vnusqz eorū non cessabit
destruere subaz locū sui: et vō vtilis ē mulieri quod iā fuit nup
ta vginī aut nō: libra quoqz mala ē: initium scorpiōis vtile ē: et
finis ei⁹ malus: quod significat quod societas illoz nō plōgabit.
Sagittari⁹ quoqz mal⁹ ē: et sit i initium capricorni: medietas
ei⁹ ac finis bon⁹ est. aquari⁹ quoqz malus ē: et pisces sūt: nlla
quod vtilitas ē i cōiugio: cū venus aspexerit malos: sitqz pū
giū cū ven⁹ fuerit i domib⁹ fortunaz et terminis eorū iūcta
dñō dom⁹ fue. Si at fuerit malus dñs dom⁹ fuit sit sepata
abeo: et sit iuppiter eleuat⁹ sup eā: aut iūgat ppter ea ei ve
nus ex trino aspectu. sitqz luna et iuppiter ac ven⁹ aspiciētes
se iūcē a trino vel sextili aspectu bisqz melior ē aspect⁹ tri
nus: et maxie triplicitas aque: et sit luna aucta lumie et nume
ro libera a malis. et sit ven⁹ sp in exaltatōe sua aut triplicita
te vl gaudio suo: aut i cōiūctōe iouis vl mercurij: et mercuri
us fortunat⁹ ac fortis. Sit apta solē sicut pdixi tibi: quod ex
sole et ascēdētē scitur eē viri: et ex venere et luna et signo 7° sci
tur eē mulieris. caue g ab aspectu malorū ad eos ex diuictio
ne vl 4° aspectu aut ab oppōne. et si fuerit mulier nupta: sit lu
na in signis coībus et op⁹ fm quod pdixi tibi: et sit ascēs hora
diuigi ex signis quod pdixi tibi: aut sit luna i his: et nō pōas ali
quē malorū i ascēdente: nec aspiciat eū ex inimicitate: sitqz
aliqua fortunaz i medio celi. Et dixit Dorothy: quod tūc tri
buet eis fili⁹ in eodē anno quo iungunt. quod si fuerit in gra
medij celi fortuna: pregnabit mulier in pma cōiunctione.

¶ Electio in exitu ad bellum.

¶ Cientia horaz exitus ad bellū: opz vt ponas ascēs
i aliquā domorū ptoz altiorū quarū fortior ē domus
martis cum fuerit in sextili vel trino aspectu ascen
dentis. et sit dñs ascēdētis in ascēdētē vel in. ii. et caue a 4°
sexto. septimo et octauo: ac nono: et non sit combustus vl ca
dens aut iūgat pte cadētē quod nō recipi eū. et fac dñm ascē
dentis iūgi dñō septimū aut pone eū in ascēdētē vel i iūdo
cū marte. Et si volueris vt iungant fac eos cōiūgi i āglio

ut sibi obuiet: et cadet iter eos bellū. et pone cōtra mares fortunā habere i ascēdēte pte: vt phibeat eū ab ascēdēte. Et non eas ad bellū nisi sit mars i aspectu amicitie cū dñs ascēdētis: aut sit ipse dñs ascēdētis et sit fortis i bono loco et nō ipedit neqz cōbustus et sit i signis directe ascēdētis: et caue ne pōas eū nisi i hais ascēdētis vt sit ei⁹ auxiliū erga eu³ quē mittis ad bellū: apta quoqz lunā dñ milites mittis ad bellū qz liberabūt iussu dei: apta etiā secūdū: et dñz ei⁹ ad milites icipiētis: et octauū ac dñm ei⁹ ad milites inimici: et nō ponas dñm octauū i septimo nec i octauo sed pōe dñm. s. i secūdo vel i yndecimo: et pone pte fortis et dñm ei⁹ i ascēdēte vel i secūdo et nō pōas eos i octauo et septimo: et nō ponas ascēdēs ac dominū ei⁹ ipeditos cū iceperis hāc rē sūt dignitatē duodecime lune qz necesse ē i re belli aptare stel las belli. i. martē ac mercuriū lunā quoqz et dñm ei⁹ dom⁹ aspice ergo i aptatōe horū: et nō negligas i hoc nec tradas eos obliuioi. Et scito qz cū vtrosqz exercit⁹ sapiēter pdure ris ad bellū sicut pdixi adipiscet⁹ victoriā ipse qui ex eis na tus fuerit i nocte et i cui⁹ natitate būerit mars pte: qz mars ē dñs bellorū et illi cōmissa sūt bella et fortassis pacificabūt vel dimittēt bellū. i. cū bon⁹ fuerit loc⁹ exit⁹ eoz ad bellū. **E**lectio i emēdo vel mutuo accipiēdo aut restituēdo i nstrumenta belli et i dñstruēdo aliquē locū. v. i nstrumentū aliqđ. **E**t cū volueris emere arma et i nstrumenta belli sit hoc cū mars fuerit i domo sua aut i exaltatiōe vel tripli citate sua i fine mēsis. qz sapiētes cauēne sit lucā i initio mēsis cū marte et i fine ei⁹ ē vili⁹. et si volueris dirue re castra tua sit iceptio cū fuerit mars i fortunat⁹ nō habēs fortitudinē. Et cū volueris aliqđ i nstrumentū belli destruere icepe hoc cū fuerit mercuri⁹ ipedit⁹ et absqz fortitudie. et cū volueris destruere terrā icepe cū fuerit luna i fortunata nō habēs fortitudinē. Et cū volueris dñstruere oppōnē belli sit hoc cū mars fuerit ipedit⁹ et absqz fortitudine. Et cū volu eris destruere locū idolorū et locū i quo orat⁹ sit hoc cū ve n⁹ fuerit ipedita et absqz fortitudine.

Octauum signū siue octaua dom⁹ cū suis electiōibus. **U**m aliq s hō voluerit dispōere vel aliqđ p mēdare nō icipiat hoc cū ascēdēs ac signū lu ne fuerit mobilia qz hoc significat qz ipsa cō mēnatio ānullē: cōmēdēt autē cū lūa fuerit deficiēs nūero et aucta lūine et nō iungat luna pte sō radys qz hoc significat celeritatē mor tis et eo callidi⁹ cū fuerit luna cū marte vel i ei⁹ quarto v. i ei⁹ oppōito aut fuerit mars i ascēdēte: aut aspicias euz ex inimicitate qz hoc significat qz ipsa cōmēdatio non anullē et moriet⁹ i firm⁹ ex eadē i firmitate: et nō pficiet ipsa cōmēdatio post mortē ei⁹: et cū fuerit saturn⁹ cū luna sūt i ascēdēte: vi ta ipi⁹ viri plōgabūt et pficiet ipsa cōmēdatio p⁹ eū et nō anulla bit i vita ei⁹ neqz p⁹ mortē ipi⁹. et si fuerit iupr⁹ v. sili mō a lūa et ascēdēte dñs illi⁹ cōmēdatōis finiet vitā suā et seqt⁹ cōmendatio. **N**onū signū siue nona dom⁹ cū suis ele ctio nibus et primo in peregrinationibus.

On dimittas dirigere pegriatiōes sup natiuitatē eozū sup ascēdētis. i. ois natitatis. et ei⁹ āguloz et sit luna i ascēdēte ei⁹ v. i medio celi illi⁹. Et ap tadñm rei quē petis et apta dominū āni. i. signi p fectōis et dñz ascēdētis radice atqz āni. i. reuoluti qz si igno raueris qđ dixi aspice sibi ei⁹ qz venerit tibi a domio rei qz pe titur vbi sit loc⁹ ei⁹ a dñs ascēdētis: post hoc indica ei horā ei⁹ natitatis vel iterrogatōi cōsimilē. hoc ē si ponas ascēdēs iterrogationis et dominū ei⁹ cadere ab ascēdēte ei⁹ recessiōis: Sitqz ascēdēs recessiōis. i. o. ascēdēs iterrogatōis v. i natitatis si petieris regnū: et si petieris negōnem. i. ab as cēdēte iterrogatōis. sūt i oī re quā quēsieris pōe ipz signū ei ascēdēs: sitqz lūa i āgulis et i succedētib⁹ āguloz et si fu erit libera a malis sit aspiciēs ad ascēdēs: si vero ipedita fue

rit fac eā cadere ab ascēdēte et sit domin⁹ ascēdētis et dñs dom⁹ lune i āgulis. et lūa aspiciat dominū dom⁹ sue. Et ca ue ne ponas lunā cū malis aut i aspectu malotū ex quarto aspectu vel oppōne qz aspectus malozū ad ascēdēs leuior ē aspectu eozū ad lunā in pegriatiōe pme qz cōiunctiōes cū marte i initio mēsis significāt latronē v. i ignē: et caue ne po nas lunā i qrtō sp: sed pōe eā in gnto: qz si fuerit i hoc loco fortunata: erit min⁹ ad laborē illi⁹ peregrinatiōis: et magnū pficiat reb⁹ eius et plus ad pfectū illi⁹: min⁹ quoqz ad solu tiōē corpis illi⁹: et leui⁹ ad ei⁹ iter: et plus ad saluationē ei⁹: qđ cū ipō fuerit atqz pfectū: horribilē pntia ēt lūe i ascēte in itroitu atqz exitu: qz timef⁹ pegriatū i firmitas i suo itine re: v. i gravis labor i corpe. Si āt fuerit ad regē: pone lunam iunctā soli v. i dñs medy celi ex trino v. i sextili aspectu: et sit sol i bono loco i ascēdēte vel in. ii. vel in. io. qz si fuerit ita: inueniet ex eo bonū. et si fuerit i o⁹ aut i tertio et gnto: signi ficat laborē et modicū pfectū. Sūt āgulus occidat⁹ et qrt⁹ significat paucitatē boni cū labore et tarditatē. et si petieris nobiles et iudices v. i sectaz auctores. i. epos et ceteros ta les: sit iunctio lune cū ioue ex āgulis: aut i loco bono ab ascēdēte. Si vō fuerit exit⁹ tuus ad actores plioz: sit con iunctio lune cū marte ex trino v. i sextili asp. et caue ab ei⁹ pfectōe et ab āgulis: et sit i hais i sequētib⁹ āgulozū. Et si fuerit exit⁹ tuus ad eos qz sūt pfecte etatis v. i ad ignobiles: sit ei⁹ cōiunctio cū saturno ex amicitia: et sit saturn⁹ in succe dentib⁹ āguloz. Si vō fuerit exit⁹ tuus ad mulieres iūge lunā veneri et sit i signo masculino: et si potueris vt sit i locis qz pdixi tibi ad picipationē fac. Et si fuerit exitus tuus ad scriptozes et mercatores ac sapiētes: sit cōiunctio cū mercurio: et caue ne sit mercuri⁹ tūc sub radys aut retrograd⁹ aut aspiciat eū mali: qz quotiēs fuerit stella cui iungit luna: vel pta qz fuerit in opposito ascēdētis: aut dñs septimū tard⁹ vel retrograd⁹ v. i ipedit⁹: significat iuolutionē aut duriciā in ipsis modis. Si āt fuerit peregrinatio i aqua: sit luna i si gnis aque a malis libera et ascēdēs exitus et nō sit cū saturno: et caue i peregrinatiōe aqz a cōiunctiōe lune cū saturno ex angulo: et caue a saturno ne sit i signo aque: et ne sit fixus in ascēdēte exitus aut cū luna: qđ si nō pōt fieri qn ita sit lu na iuncta fortitūe vel i aspectu ei⁹ ex trino v. i sextili aspectu: aut ex angulo: vt auferat malignitatē saturni ex naufragio aut ipedimētovl tēpestate graui: in egtatōe ēt maris nō po nas lūinaria ipedita. qz si fuerit apta et salua a malis et si non fuerit fortunata a fortunis: significat salutē et pspertatem. Si vō ipedita fuerit: erit ipse vir mortu⁹ vel perdit⁹ i pegri natōe sua: et nō egtes mare cum luna fuerit interlunio sa turni: qz hoc horribile est. Si āt egtaueris mare pp negoci ationē apta mercuriū et lunā ppe et sit aspiciēs ioue ex can cro v. i pisce. Nā scorpio horribilē ē i egtatōe maris pp locū martis et i imicitia erga egtates mare. Et time terminos ma loz i egtatōe maris: qz i egtatōe littoris mi⁹ ipedimētū ē qđ i egtatōe maris. Et si fuerit pegriatio i terra: sit lūa non in si gnis aquaticis mūda a malis. Et caue ab aspectu martis in peregrinatiōe littoris: sūt āmonui te cauere a saturno i egtatōe maris. et caue ne sit peregrinatio qlicunqz mō fuerit lu na in scorpiōe. Et scito qz saniora sūt signa terrea ei qz volue rit egtare i terra: et aquatica ei qz voluerit egtare mare. et sa turn⁹ maioris ipedimētū est i mari. et eo forti⁹ si non aspe xe rit iouem. et caue a peregrinatiōe in terra et mari: cū luna fu erit i vltima parte signi libze. Scito hoc totum.

Electio p ingressu itinerantis regionē vel ciuitatem. **P**rtatio regiōis ad ingressū pegriatiōis: et scito qz oz te a cū volueri aptare regiōez ad quā igrederis: vt aptes z⁹ ab ascēte dñ igrederis qlicūqz regionē v. i citatē volueris. et cū hoc feceris iā aptasti regionē. Et debes apta re ascēte: et dñm ei⁹ et lunā: ac dñz scōi si potueris. Pone g eū fortunā: et sit super terrā i 9⁹ aut i. io. vel. ii. et nūqz ponas eū

sub terra i 4°. s. aut. s. vel. 6. qz hoc horribile ē i peregriatōe
 rī ope qd petis i ipa regiōe. r sit sup terrā siue fortuna sue
 rit seu malus: r studet vt sit dñs lūe cū dño scđi sup terras
 r non ponas sub terra: qz hoc nō est laudabile nisi sit illud
 qd petis in ipsa regiōe. res quā vis occultare vt nō appareat
 donec pficiat. Et sit luna tūc a sole ifra. iz. et. is. gradus. et
 caue ad hoc vt sit luna donec egrediat d sub radijs vsqz ad
 tres grad⁹ fortūata: hoc enī meli⁹ r laudabili⁹ ē oī quo in
 diges i occultatōe. Et si petieris reg⁹ i ipa regiōe apta me^m
 celi et dominū ei⁹ cū secūdo ab ascēdēte: r lunam. Post b
 aspice i pegriatōib⁹ qz qd dixit dorothi⁹ i pegriatōe aq locū
 lūe i sigis. q si fuerit in pñia facie arietis: aspererit vel nō
 aspererit plāte: significat facultatē ei⁹ rei: r si fuerit i tauro
 minus erit ei ipedimētū martis: Si āt aspererit saturn⁹ ipe
 diet eū r naufragiū ei faciet: et i secūda facie gemiorū sigi
 ficat tarditatē: post hoc salutē i cācro aut salutē ex oī ipedi
 mēto. i lede vō dic ipedimētū. r eo forti⁹ si aspererit malus.
 r i vgie dic pspitatē r tarditatem: atqz reuerfionē. r i libra
 cū trāsiet. io. gradus nō pegriabis i terra nec i mari: r i scor
 piōe dic tristitiā. et i sagittario dic aīquā pficiat iter reuer
 tat: Et i lūio cap corni aliquatū boni. r i aqrio dic tardita
 tē et salutē. r i pisce dic ipedimētū r dīstructōem: r si aspe
 rit malus augebit dētrimētū. Si vero fortūa aspererit me
 liorib⁹ ipedimētū r cōfortabit bonū: scito hoc.

¶ Decimū signū siue domus decia cū suis electōibus r p
 mo i eūdo cūz rege ad regiōē cui preest.

Uz volueris p pñfici cū rege vt pñcipe ad regiōē
 cui iaz perit sit b cū luppi fuerit i ascēdēte vlt. 9.
 qz hoc significat q ille q vadit ineniet i itinere illo
 bonū r gaudiū. r videbit qd sibi placebit: r cane ne pōas io
 nē i. 4. qz hoc horribile ē r testificet illi lūa ab aliq angulo
 rū r vena. r cane ne sit saturn⁹ r mars i ascēdēte vel i aliquo
 āgulozū aut ven⁹ nō pōas lunā sub radijs: et cane ne sit cū
 lūa vel cū malis qz i hoc nihil bōi ē. si enī pegriatus fuerit
 nō redibit: et si ifirmatus fuerit moriet: et si abierit ad bel
 lū iterficiet aut supabit. ¶ Elo p sublimatiōe ad reg⁹.

¶ Tū volueris sublimari et moueri ad regnū sit hoc
 cū ascēdēte leonis et sit sol i tauro i medio celi et sit
 lūa i ascēdēte iūcta fortūis aut domino medij celi.

¶ Electio p pñedo regem i sede imperij.

¶ Tū volueris iroducere regē i sedē imperij sui: sit
 ascēdēs signū fixū r quartū silr r domin⁹ medij cel
 liber a malis r domin⁹ ascēdētis i bono loco recept⁹ r dñs
 decim⁹ nō aspiciat. ii. ex iimicitia r sit lūa aspiciēs dominū
 dom⁹ sue ex amicitate. dñs quoqz quartū signū aspiciat for
 tunas. Si āt nequeris sup qd pñxi sit lūa recepta r dñs qñ
 ti i loca forti aspiciēs fortūas q si nequeris: fac eū cadere
 ab ascēdēte r aspectu ei⁹ r pone fortunas aspiciētes signū
 quartū et medium celum.

¶ Electio p facie
 do prepositū super redditus.

¶ Tū volueris eligere bonā vt sit pñcipit⁹ sup reddi
 t⁹ sit luna iūcta saturno in initio mēsis ex amicitate
 r sit in domo saturni r fortune aspiciētes eū: qz hoc
 significat stabilitatē r q op⁹ sit stabile: sitqz mediū celi sig^m
 fixū vt sit op⁹ vñū. ¶ Electio i firmādo principatū.

¶ Tū volueris firmare pñcipatū vel ducatū sit lūa
 i domib⁹ martis fortunata r sit aspiciēs martē ex oī
 lectōe cū fortūis i fine mēsis iūcta eis. et eo dignū erit ipa
 pñfirmatio ducat⁹ qz ifra regnū cū fuerit lūa mūda r nō fue
 rit i domib⁹ malozū neqz i cācro nisi sit lūa mūda i hoc ad
 dominū belli r sit hoc i domib⁹ martis: r melior ac vtilior
 illis ē scōpio ppter fortitudinē martis et ei⁹ stabilitatē
 i eo. ¶ Electio pro inimicando regi.

¶ Tū volueris iimicari regi: fuerisqz tu ipe q iimicat
 sit hoc cū fuerit lūa aucta lumie sintqz lūa et ascen
 dēs mūdi a malis: r dñs ascēdētis i loco optio ab al

cēdēte i aliqua digitatū suaz direct⁹ et salu⁹ a mal⁹ siue for
 tūa fuerit siue malus. et sit dñs. 7. i loco malo ab ascēdēte
 nō aspiciēs fortunā neqz luminaria.

¶ Electō pro mingādo regē iratum tibi.

¶ Tū vero tibi irat⁹ fuerit vel iimicatus nō appeas ei
 nisi cū fuerit lūa dñficiēs lumie atqz ascēdēs et dñs
 ei⁹ ac lūa impediti: et sit dñs septimi fortūatus i bo
 no loco ab ascēdēte: vt sit hoc fortius et ad res tuas.

¶ Signū vñdecimū siue domus vñdecia cū suis electōi
 bus et primo i faciendo amicitiam.

Uz volueris amicitiaz facere cū aliq: sit lūa mūn
 da ab angulis maloz: r sit dñs. ii. aspiciēs ascēs ex
 amicitia: r ponas lunā iūctā sube pñe que petieris
 vt venus ad mulieres: r mercurius ad scriptores
 r vñuersos circulos fm qz veniet ex hoc.

¶ Electio in petendo ab aliquo viro aliquam rem

¶ Tū volueris petere ab aliq viro aliq rez: sit dñs
 ascētis aspiciēs ascēs ex amicitate: sitqz ascēs signū
 fixū aut cōe: r sit dñs ascētis i eo vlt ei⁹ triplicitate:
 aut 4° aspēu. r caue ab oppōne: aut ne lūa sit iūcta mal⁹ aut
 nō aspiciat dñm dom⁹ sue. Si aut nō aspererit lūa dñz do
 mus sue: nō pficiet ipa res. pete q sp res cū fuerit lūa aucta
 lūne r nūero: r dñs ascētis direct⁹: r luna iūcta fortunis. si
 aut fuerit direct⁹ fortuna r luna iūcta fortunis angmēta
 tis: quia augebitur. r caue ne sit mercurius in malo cē: quia
 si fuerit ipedit⁹ r ipe fuerit recept⁹: significat iportunitatē
 vt tristitiā r duritiā r reuerfionē sedas i petitiōe. dimitte q
 feditatē r pone lunā iūctā pñe ad que pñnet res tua: vt sol
 p rege: r mars p dñcib⁹ r bellatorib⁹: silr de reliquis domi
 nis circulozū.

¶ Signum. iz. siue domus iz⁹ cū
 suis electionibus: r primo in emendo bestias.

Uz volueris emere bestia: sit hoc cū lūa iūcta fu
 erit fortunis: r ipa fuerit direct⁹ orientāl ascēs. r
 caue cōiūctiōne maloz: qz tūc timef d bestia. r si
 fuerit domita r iā egtata: eme illā cū fuerit ascēs
 signū cōe: r lūa i sig fixo pñer aquariū r scōpiōne: r sit ille
 cui iūgit direct⁹ ascēs vt addat bestia i pñio r corpore. qz si
 fuerit retrogradus ascēs: erit corpe bestie diminutio: iz au
 gebit pñiū. r si fuerit direct⁹ descēdēs: erit aucta corpe r nō
 cōuenit ei pñiū. Si vō idomita fuerit bestia: sit ascēs signū
 cōe: r lūa i signo mobili iūcta fortūe. Post hoc fac sicut pre
 dixi tibi i pmo caplo. ¶ Electio i exitu ad venationez.

¶ Tū volueris exire ad venatōez egredere sub signo
 cōi: r sit dñs. 7. deficiēs ac descēdēs: r sit i succedēti
 b⁹ anglo p. qz si fuerit cadēs: significat q euadet ve
 natio postqz adeptus fueris eā: r sit lūa i vñnario exitu ad
 venatōez sepata a marta fortūata i loco optimo ab ascēte:
 r nō excas ad venationē cū lūa fuerit i fine signo: nec va
 cna cursu neqz i sig mobili: r cane ne nō aspiciat eā dñs do
 mus sue. qz si aspererit eā: significabit ei volūtatē r facilita
 tē i eadē re: r pone mercuriū mūdū a mal⁹ i venatōe maris.
 Si āt volueris venatōem mōtis: sit lūa i arietē vlt eius tri
 plicitate. Si vō fuerit venatio aīuū: sit lūa in gemis r ei⁹ tri
 plicitate iūcta mercurio: vt sepata ab eodē mercurio: r ipe
 sit descēdēs: qz hoc meli⁹ ē. Et si volueris venatōez maris
 sit hoc r ascēs signū cōe: r dñs ei⁹ in sig aqñico. r caue ne sit
 ascēs signū igneū. Sitqz lūa aspiciēs dñm dom⁹ sue. r scito
 q ipedimētū lūe cū marte i venatōe maris deterius erit r
 paucioris pñect⁹. Caue igit ab ipedimēto martis i venatōe
 maris. r caue ab impedimento saturni in venatione litto
 ris. Et scito qz venus r lūa cū fuerint boni cē r mars nō im
 pedierit eas i venatōe maris: duplicabit venatio dñs suo.
 r multiplicabit r lucrabit dñs ei⁹ lucrū maximū: r pñpera
 bit venatio dñs suo. Sit g lūa iūcta veneri: r mercuri⁹ sit
 cū eis ē: sed si ipedit⁹ fuerit mercuri⁹ a saturno: nō pderit
 hoc. r caue ne sit mars in signo aqñico: r ne iūgat ei lūa aut

venatōe

separetur venus a marte.

Electio i fugiendo ⁊ qd volueris occulte faciedo.
 Iat volueris facere fugaz aut opari op' occultu tois
 q voluerit fugere vl' abscondi: sit B cu lūa fuerit iuncta
 fortius ⁊ separeta a malis: ⁊ sit lūa iuncta saturno sub radys
 ⁊ sit iuncta fortius tpe egressionis sue d sub radys: ⁊ lumia
 ria cu orta fuerit sup aliquā rē detegent eā ⁊ apparere eaz
 faciēt. Cane g ab aspectib' eoz in simili modo.

Electio in querendo fugientem.
 Cū quesieris fugientē sit in hoc luna iuncta malis
 aut egrediat de sub radys: ⁊ occurrat i ipso egressu
 suo malo ex qro aspēu vl' oppōne aut iunctōe: ⁊ nō ponas
 lunā nec planetam receptore dispōnis i quarto.

Electio i scribēdo cplaz: ⁊ ē d electōib' q n sst i. iz. signis.
 Um volueris scribere ep'am: sit hoc cū lūa fuerit iū
 cta mercurio munda a malis: ⁊ sit mercuri' fortis ⁊
 fortunat' non retrograd' nec impeditus: sitq' ipe ⁊
 luna mundi a malis.

Expletus est libellus zabelis de electionibus.

Incipit liber eiusdē de significatōe tps ad iudicia.

Scito q terra excitat mor'. sit igi iūiū mor'
 q sit i circulo vsq' i finē tps tps i quo aptat
 bora vnicuiq' motui icipiēti vsq' quo finiat
 cū p'plone sibi dgrua vl' incōgrua. Qd si B si
 gnū bonū vl' malū: ⁊ vniuersi mor' sūt f3 q
 tibi narrabo si d's voluerit. **S**cito q mu
 tatio figuraz: ⁊ d'structio vl' p'uersiō motuū
 i vniuerso circulo: sig' q stabilis i tpe ex bono vl' malo. Et
 cōuersio vl' mutatio figuraz ē mutatio p'taz ab oriēte in
 occidētē: ⁊ ab occidētē i oriētē: a septētrione quoq' i meridiēz. ⁊
 ecōuersio: ⁊ ex eo i latitudie ac lōgitudie. **M**or' at circuli q
 mouet ab oriēte i occidētē ē oi die ac nocte semel. i. vn' cir
 cuit'. **E**x pō vō eoz mor' i lōgitudie ē: qz vniuersi p'te exq'
 sepan' a sole ⁊ p'logant ab eo p. 180. gradus: hoc ē qn tran
 seunt corp' sol' tñ sūt oriētales ex hoc vsq' ad expletionem
 360. graduū sūt occidētales: ⁊ hic mor' quē dixi ab oriēte in
 occidētē: ē accūs nō subalis. Et oriēs p'taz ē ex pte mor'
 circuli: significat celeritatē: B ē vt sit iter ascūs ⁊ lo. ⁊ iter
 7. ⁊ 4. ⁊ eorum occūs: vt sit. f. p'ta iuter 4. ⁊ aicūs: qz B
 excedit: B ē qz iter. io. ⁊ 7. ⁊ h' loc' in circulo sign' ficat tardi
 tatē ⁊ dilationē f3 dca antiquoz. **M**essaballach at diuer
 sus ē ab eis. i. discordat ab eis i B: facit locū altiorē ex circu
 lo: qd icipit. f. eleuari ex circulo: ⁊ festinat ascendere ⁊ ap
 parere: ⁊ ex 4. retro ad io. ⁊ vocat' hec ps altior apta a
 p'n' motōis circuli i ascēdēdo. p' B qd fuerit iter 4. ⁊ ad io
 retro ad p'tē tardā ac descēdētē ad iūiū vocat' ps pp' iūiū
 descēssionis circuli ⁊ ei' iclinatōis ⁊ tarditatis ei' apparitio
 nis. Et h' snia verior ē ceteris fm pbatōez. porro pūct' oriē
 tis ē gradus ascūs: ⁊ pūct' occidētis ē gradus septimū: ⁊ pū
 ctus. io. ē celimediū. **Q**uart' vō pūct' ē angulus terre. **M**o
 tus latitudinis ē: vt sit p'ta ascūs i septētrione: ⁊ descēdēs in
 septētrione: vl' ascūs i meridiē: ⁊ descūs in meridiē. **M**uta
 tio quoq' figurarū p'taz est iūctio p'te cū sole vsq' ad ho
 ram ortus sui: ⁊ ex hoc i stationē suā p'mā ē tps. ⁊ a statione
 sua p'ma vsq' i finē retrogradatōis et iūiū statōis illi' scōe.
 ⁊ iūiū directōis ē mutatio tps: ⁊ ex directione ei' vsq' ad
 cōiunctionē sol' ē tps: ⁊ ex motu p'te a circulo supiori retro
 ad solē in ei' aduentū ad gradus planetaz ⁊ signoz ē tps.
 et ex motu circuli supioris qui ē ab oriēte in occidētē: et mu
 tatio eoz ad loca p'taz p corp' aut lumē: est tps. et ex dire
 ctione gradus ascēdētis aut alie' p'taz vnicuiq' gradui
 anū et mensē et diē vl' horā: an vel retro vsq' ad aliquēz
 planetaz ad eius radios et eorum: ⁊ ad gradus signoz ac
 ad partes ē tps. et iā p'dixit hoc **M**essaballach et **A**buabal
 gharat. i. sutor. dixerūt. n. dirige gradus i lōgitudie et la ti

tudine an et retro. vniuersi igi mor' circuli q' scilicet tpa fi
 unt ex his motibus. **C**ognitio tēporz p'cipua.

Scito q signa planetaz leuiū: et signa pōderosorum
 erūt i tpiib' leuiū dies et mēses: et signa p'taz pōde
 rosoz erūt anī: et vl' i signis fixis si fuerit significā
 tor tps significabit ānos. et cū fuerit i coib' significabit mē
 ses: i signis mobilib' significabit dies. **L**ocus qz velox ab
 ascēte sig' celeritatē tps. i. ps supior. et loc' tard' ex circulo
 q ē ps d'scūs: significat tāditatē i tpe. ascūs ē ⁊ io. significat
 velocitatem in tempore. et septimus significat mēses: et
 ē tard' agul' vero terre ē tard' et significat ānos ⁊ cū fuerit
 plāeta significator tēpis i signis cōibus duplicat tempus
Capitulū de inuētione significatoris tps.

Scito q te nō o3 accipe tps ex vno quoqz plāeta
 quānis sit fortis nisi sit significator eiusdē rei vel
 beat aliqz p'tē i significatōe rei p'ter lūnarīa: qz bñt
 nālīter significare tpa: qd nō bñt ceteri: accipies. n. tps a dño
 ascēdētis: vel a dño rei vel a receptore dispōnis eoz vel a
 p'ta cui iūgit aliqz eorū si se nō aspererit: vel a lūnaribus
 vel a receptore dispōnis eorū vel a p'ta cui iūgit aliqz eoz
 si se nō aspererit vel a lūnarib' vel a receptore dispōnis lu
 ne ab eo q fuerit fortior ac dignior i interrogatōe ⁊ qui plus
 vicit i ea hūc cōstitue significatore tps q si cōsimlario te
 decipit. i. si nequeris eligē significatore eo q sint mlti cōfēs
 i significatōe pōe sp significatore aliqz lūnarū: ipz. f. qd aspe
 xerit ascūs si at inueni' significatore tps h' dignior ē qz lu
 miaria. Si at accepis a lūnarib' accipe ab eo qd aspiciat
 cēdēs. Et scito q vniuersa tpa i interrogatōib' fiunt quīqz
 mōis: quoz p'm' ē vt aspicias grad' q sūt iter p'latōis: ⁊ re
 ceptore p' lūm: siue p corp' pōe qz vnicuiqz gradui anū aut
 mēse vel diē: seu borā secūdū quātitatē velocitatis foci: et
 e' tarditatē. scōs mod' ē vt aspicias qn pūet delator ad eū
 cui delatō vēit p corp' p grad' ⁊ p mūta. i. qn puenit p'ta
 leuius iad p'tā pōderosū p corp'. 3. mod' ē vt aspicias quot
 grad' lōgitudis fuerit iter eū q iūgit ⁊ eū cui iūgit ⁊ pones
 eos dies. 4. modus est vt numeres ab ascendente vsqz
 ad locum receptoris dispōnis vel a loco receptoris dispō
 nis vsqz ad ascēdēs vnicuiqz mēsi signū. 5. mod' vt aspici
 as quot sint āni significatoris tēporis miores eritqz tēpus
 secūdū quātitatē ex mētib' vel ānis. bi sūt quīqz modi. Et
 tēpus ex lūa ē mēsis aut duo mēses i nūero ⁊ re. ⁊ cū p'ue
 rit dispositōi. 25. mēses et tēp' veneris et mercuri i re ⁊ nu
 mero: res i venere. io. mēses ⁊ 8. ⁊ mercuri' qnqz mēses vl'
 3. etiā mēses. cū aut p'uerit dispōni i mercurio si fuerit su
 per eū abscessio significabit. 20. mēses: ⁊ venere. 8. ānos ⁊ i so
 le anū vnū et. 12. mēses ⁊ i marte. io. ⁊ 8. mēses aut. 15. ānos
 ⁊ i iuppiter. 12. mēses aut. 12. ānos: ⁊ saturn'. 30. mēses vel. 30.
 ānos. **S**cia cognitōis ēē tps. 5. mōz i celeritate ac tardi
 rate. i. q eorū sit tardior vel velocior: tarditas et velocitas
 ē fm q dico. **S**cito q p'ta p'tas aut receptor cū vterqz
 fuerit i pte oriētali ab ascēdēte o3 vt sint plāete a semetip
 sis oriētales velociore cursu. pōe ergo oēs gradus quē iue
 ner' iter eos borā ex diē: ⁊ si fuerit duo p'te iter mē' ce' vl'
 qz ad 7. significat mēses f3 q'ritatē graduū q fuerit iter eos
 ⁊ si fuerit vtriqz p'te iter 7. et 4. et ascūs significat ānos
 ⁊ mēses cū d'cordauerit duo p'te a semetip'i i illi' d'cordia
 eoz ab ascēdēte: si at diuersi fuerit ⁊ fuerit plāeta a se oriē
 tal' velox ⁊ ab ascēdēte occidētal' ⁊ tard' significat mediocrita
 tē: p'stue ergo tps ita: si fuerit tps graduū q fuerit iter eos
 vnicuiqz gradui diē pōe. q si trāserit pōe vnicuiqz gradui
 mēse: q dixi: p'misce ergo tpa fm q exposui tibi ex pte ascē
 dētis et ex substātia plāete secūdū signū i quo fuerit ⁊ figu
 ra plāete. p' hoc pba mēsurā i tarditate ⁊ velocitate ⁊ nō
 errā si de' voluerit. **E**t scito q h' p'ta sūt radices: et for
 tassī erit tps singulare sine his radicib' eo q lūa cū fuerit
 i loco rei q'ste aut aspererit locū rei: cūqz lūa iuncta fuerit

domino ascendit: aut domino rei aspererit: quod loci rei significat esse cum ipso rei in eadem die. Quod si fuerit interrogatio velocitatis significaverit dies: et fuerit dies tarditatis gradus primum plures tunc non ponas tempus menses donec transierit orbis lune: quod fortassis separabit ab uno duorum plures: ingredietur inter dominum ascendit et dominum rei: vel intrabit ascendit aut locum rei: et erit eadem hora: et eadem die adeptio rei. Et fortassis hora a gradu significato ris ad gradum ascendit per uno quocumque gradu: aut fortassis erit tempus ex itinere sol gradum ascendit aut locum rei: aut locum domini rei: movebitur res et veniet cum sua perfectione per opus eius in tempore domini ingredietur quartas: et id assimilaverit eum aie. Post hoc aspice tempus uniuersarum rerum in istis signis. Item quod tibi narrabo si deus voluerit.

Capitulum de vita hominis in ascensione:

Um interrogatus fueris de vita hominis ex dictis ante quos: aspice ascendens hora interrogatus et dominum eius: ac dominum constellationis seu puentis quod fuerit ante interrogationem. Et accipe fortior horum significatorum reus quod fuerit plus testimonio: quod ipse erit alimbutar quod est significator boze: hunc autem dirige quemadmodum dirigis albyleg ad coniunctionem malorum et eorum aspectus duas uniuersarum graduum ascendit ipse constellationis anni. Si autem non piecerit fortius radios suos ad ipsum terminum: morietur interrogatus in eodem anno. Fortior vero radioz et magis interfectus est ille quod fuerit a quarto aspectu vel oppositione: quod fortassis interfectus: cum fortius est piecerit radios suos ad ipsum terminum. Et si fuerit ipse alimbutar receptus: aut profuerit byleg: tunc si ipse quod pest fuerit in angulo orientalis: dabit annos suos maiores. Si fuerit in succedentibus anguloz: dabit annos medios. Si vero fuerit cadens ab angulis: significabit annos suos minores. Et dixit messaballach: aspice dominum ascendentis et lunam si fuerit iuncti malis: aut vero eorum: aut fuerit in combustione: accipe oes gradus quod fuerit iter eum et malos vel combustionem sua eos. Quod si fuerit dominus ascendit in signo fixo: accipe uniuersarum graduum annum. Et si fuerit in signo communi uniuersarum graduum mensem. Si vero fuerit in signo mobili: accipies uniuersarum graduum diem: quod ex erit a domino ascendit erit numerus vite: quod vero exierit iter lunam et malos vel combustionem: erit numerus passionum. Capitulum domus sube.

Empus vero interrogatus de suba: quod si inueniet vel adipi sciet ea: cum volueris scire: aspice numerum graduum quod sunt inter utrosque significatores. Et scito quod tempus illi erit finem numerum iporum graduum ex diebus vel mensibus seu annis finem velocitatem constellationis illi vel tarditatis. Aspice quocumque quod ingredietur dominum sube domum suam vel ascendit: aut ingredietur fortunis et tunc erit. Tempus vero 3^m et 4^m est infra cetera capita. Capitulum domus filioz.

Um interrogatus fueris de muliere pugnate quod pariet: aspice quot gradus sunt iter dominum domus filioz et angelus et signis et gradibus. Et pone uniuersarum signo mensem et uniuersarum graduum diem: et eadem hora pariet si deus voluerit.

Capitulum domus infirmitatis.

Intype autem sanitatis infirmi: non facias cadere lunam in cursu suo donec aspiciat locum suum. Quod si fuit ipedita ieno ad gradum malorum: aut gradum domus mortis: dirige eam ad gradum malorum: tunc si luna iungit malis angelis pueniat ad gradum domus mortis: timebit mors super eum angelis pueniat luna ad domum mortis. Qui si fuerit malus saturnus 3^m gradus quod fuerit iter eos: erit menses: et iter eam et marte die aut mensem finem constellationis fortitudinis et celeritatem loci et eius tarditatem: et non negligas gradum combustionis.

Capitulum signi. 7. ad tempus seu horas belli ex deis Theophili.

Um volueris scire tempus vel horam in qua fieri bellum:

aspice horam quod iungit luna soli: si fuerit oppositi festinabit bellum. Si vero fuerit iter luna et coniunctionem. 20. gradus: tardabit bellum. Et si fuerit luna cum quibusdam plures et domus sua: erit bellum festinanter: et maxime si aspererit sol. Et si fuerit dignitas duodecime lune in ascensione aut in io. aut cum sole simul cum domino domus sue: aut cum planeta quod iam oritur: significabit celeritatem belli. Et dixit etiam: cum volueris scire horam

plurimam et quando perficiet aspice lunaria: si se aspererit ex trino aspectu et aspererit ascendens efficiet bellum cito. Si vero se aspererit ex quarto aspectu non efficiet cito. et durabit prelium. et mutabit a loco suo in locum proprium recipiens et si se aspererit ex oppositione non perficiet prelium cito. Et cum fuerit per fortis in medio celi: efficiet bellum in ipsis quadrantibus. Et si fuerit sol hora interrogatus in quarto aspectu ascendens aut aspererit ab oppositione que dixi tibi erit effectus belli in ipsis oppositionibus et ex triplicitatibus et in triplicitatibus: et hoc fit cum fuerit in iuppiter: et luna aspiciens ascendit eo modo quo aspiciat sol hora interrogatus. et aspice etiam pre fidei: et placentia quod fuerit cum marte vel in suo. 4. aspectu si fuerit fortis efficiet cito. si fuerit mali non. figet bellum et grauabit ac plogabit. Si autem idute fuerit fortis domino prout faciet moras quando viciat unum exercitum 3^m quod videris de loco fortis ex parte. Et dixit hermes. aspice finem abscissionis belli et rerum omnium ad lunaria et ascendens et ultia graduum eorum ad fortunas et malos: tunc scies tempus rerum et abscissionem earum ex annis et mensibus seu diebus: et dixit et aspice et in tarditate victorie et in eius celeritate ad locum saturni et iouis. Si fuerit velocior cursu erit cito victoria ei et eius climate ex eis fuerit mars siue orientalis fuerit vel occidentalis. Si autem fuerit cursu tardus erit victoria tarda et plogabit eorum res. et non facile abscidet. Et si directus fuerit significator eorum per mare ex saturno et ioue erit percussus eius in terra que erit iter utrosque. Quod si fuerit in ligno communi erit bellum in terra tota et erit multoties: et si fuerit in signo fixo erit bellum modicum et leue: in signis vero inferioribus grauabit et destruet res mundi et uertetur res sicut fuerit per. et habet secretis dictorum hermetis. Capitulum octauum memoratio iam precessit in ca. vite.

Capitulum signi noni in pegrinatioibus ex dictis antiquorum.

Um volueris scire horam reuersionis pegrinantis ad proprios et ad domum suam aspice initio pegrinatiois dominum ascendentis et lunam: si videris malos in quarto aspectu vel oppositione eorum per longabatur eius pegrinatio et tardabit eius reuersionem. Iuncti fuerit fortis significat celeritatem reuersionis: si iuncti fuerit fortis post malos: inueniet malum in pegrinatioe sua. Post hoc euadet et reuertet ad proprios quos suos: et ipse cum fortis et malis sentit per eum reuersionem et moram. Et si inuenierit lunam in initio pegrinatiois ascendente mora eius in eadem pegrinatioe plogabit. et maxime si fuerit luna in domo saturni: aut in eius termino et cum inuenierit sol in initio pegrinatiois non ipeditum tunc quando venerit ad suum quantum aspectu aut suam oppositionem vel redierit ad locum suum in quo fuit significat ei quod pegrinatur reuersionem: et si non fuerit ipeditus in eodem signo hoc est quando dirigis sol in loco suo in radice et in trio aspectu loci eius vel quarto. Et si fuerit sol ipeditus in radice erit eius mora secundum exitum eius mali et aduersum alicuius fortis ad locum eiusdem mali. Si scito fortitudinem eorum prece inimicis: et die secundum hoc et eius circulo ex annis et mensibus: quod saturnus cum fuerit dominus ascendens: aut idem saturnus fuerit in domo pegrinatiois plogabit pegrinatio secundum quantitate orbis saturni. Si si inuenierit saturnum et iouem in angulo et fuerit retrogradus plogabit mora. ceteri vero planete in motu suo iuniores sunt his placentis.

De reuersione pegrinantis. Dixit messaballach.

Non horam aduersum pegrinatio aspice lunam et dominum bore quod eorum sit fortior et si fuerit fortior eorum iter. io. et quantum accipe quod fuerit iter eum et ascendens: Si autem fuerit dominus boze malus quod exierit in gradibus erit boze. et si fuerit luna fortior accipe de eo quod exierit tertiadecima eius et quod exierit erit dies. Et si ab illis non accepis significandem: et fuerit dominus ascendens in opposito quod dixi. fueritque luna domus boze accipe quod fuerit iter eam et ascendens et quod exierit erit dies et tunc veniet. It est si fuerit domus ascendens in medio celi aut reuertens ad ascendens et si fuerit luna plis testimonium et fuerit fortis fueritque domus ascendens non aspiciet ascendens nec dominum domus sue: erit eius reuersionem secundum hoc. Et si fuerit dominus

dom^o lūe i loco malo: et lūa i loco bono ab ascēdēte: nō al
pererit dominū domus sue: secūdū q^d fuerit iⁿter eā: et do
mū suā ex gradib^{us} erit tēp^{us} reuērsiōis si d^es voluerit.

¶ Caplū de eplā et rumorib^{us}.

Um iⁿterrogat^{ur} fueris de eplā v^{el} de rumorib^{us} q^{uā} ve
niet: aspice mercuriū si fuerit iⁿ ascēte aut iⁿ z^o vo
lēis iⁿtrare ad ascēns aut fuerit luna iūcta d^eno ascēdē
tis v^{el} fuerit d^ens ascēdēns iūct^{us} d^eno dom^o lune v^{el} d^ens do
m^o lūe iūct^{us} fuerit ei^{us}: aut fuerit mercuri^{us} domi^{us} ascēden
tis vēiet epistola: et si nō fuerit iⁿ ascēdēte hora iⁿtroit^{us} ei^{us} iⁿ as
cēdēs vēiet. Et si lūa iūct^{us} mercurio hora cōiūctiōis eor^{um} v^{el}
hora aduēt^{us} lūe ad ascēdēs vēiet eplā: et si fuerit lūa d^eferēs
a mercurio i gradu ascēdētis et domi^{us} ascēdētis erit tēp^{us}
cū puenerit d^elator ad eū cui defert. Et si iⁿterrogat^{ur} fueris
de epistola quādo fuerit scripta: Aspice grad^{us} q^{uā} si iⁿter lūnā
et plāetā q^{uā} sepat^{ur}: et dic q^{uā} secūdū nūerū iⁿtorū graduū scri
pta sit eadē eplā. sⁱlⁱtr aspice grad^{us} q^{uā} nos iūeneris iⁿter lūnā
et plāetā cui iūct^{us} et q^{uā} eos erit tēpus aduentus eplē.

¶ Capitulu signi decimi in rege ex dictis messaballach.

Spice horā recessiōis regis illi^{us} c^{on}uisti iⁿtroitū v^{el}
tēpus quo recepit regnū testamētū: aut ei^{us} iⁿterroga
tōem. et ex his scies quātitatē more illi^{us} iⁿ ope. et quid
elucidatū ei fuerit iⁿ eo. Et ex hora cōfirmatōis eius electio
nis scit^{ur} e^{ss}e bonor^{um} et victoria. Quotiescūq^{ue} at cōbust^{us} fuerit
iⁿte plāeta q^{uā} significat regnū iⁿ aliquo āgulo^{rum} ascēdētis re
mouebit^{ur} iⁿte rex: Et si nō fuerit iⁿ ascēdēte plāta. aspice do
mū regiā si iūeneris ibidē plāetā hēntē iⁿ ea testimoniū tūc
quādo retrograd^{us} fuerit ibidē mal^{us} aut domi^{us} descēdētis
domi^{us} dom^o regie: et aspexerit tūc plāetā a quo hūisti sigifi
cationē remoueb^{it} iⁿ rex. Si vero nō iūeneris iⁿ aliquo hor^{um}
locorū plāetam aspice cui iungitur sol. Si iunct^{us} fuerit sa
turno et marti tūc cū puenerit ad gradū illi^{us} cui iūct^{us} iⁿ āgu
lo remouebitur rex. et si iūct^{us} fuerit ioui erit recessio eius
cū puenerit saturn^{us} ad locū solis aut ad oppōnē ei^{us}. v^{el} ad
quartū aspectū ei^{us}. aut fuerit retrograd^{us} iⁿ eodē loco. sⁱlⁱtr
si iūcta fuerit ei^{us} vēus: et si fuerit sol remot^{us} sicut dixi et fu
erit i. ii. v^{el} 9. habēs testimoniū: tūc si retrograd^{us} fuerit sa
turn^{us} v^{el} mars i eodē loco aut iⁿ ei^{us} oppōnē remouebitur
rex. Et fac p^{er} noctē i lūa sicut fecisti iⁿ p^{er} diē i sole: non aut as
picias t^{em}p^{us} ex tēporib^{us} plāetarum: sed aspice vtrū iūct^{us}
lūa soli aut si iūcta fuerit ei^{us} v^{el} fuerit sepata ab eo v^{el} pote si
iūgeretur malo erit tēp^{us} ei^{us} reia sole sicut p^{er} dixi tibi i tēpe
e^{ss}e: et si nō fuerit sepata a sole nec ei^{us} iūcta fuerit: aspice iⁿ hoc
q^{uā} dixi tibi: q^{uā} nō explebit e^{ss}e regnū ānū: opare q^{uā} ei^{us}. et scito
q^{uā} d^ens ascēdētis et d^ens. io. cū cōbusti fuerit iⁿ āgulis sigifi
cat q^{uā} remotio iā aderit: et si fuerit domi^{us} exaltatōis sol
impeditus nō pficietur eius annus. Aspice ergo in hora
eius āte ānū i combustioe domi^{us} ascēdētis et domi^{us}. io. et ad
nē^{re} malorū i locis suis: et si nō fuerit lūa d^ena exaltatōis. as
pice cōiūctiōnē e^{ss}e cū plāetis q^{uā} si cōiūcta fuerit mercurio: et
fuerit i signo fixo aut cōi significabit. 20. mēses et si fuerit si
gnum mobile decem mēses: aspice ergo planetam cui iū
gitur qui si fuerit impeditus a malis v^{el} a combustione
aspice q^{uā} grad^{us} fuerit iⁿter eū et fortitudinē mali v^{el} cōbusti
onis et q^{uā} fuerit iⁿ p^{er}merit tēp^{us} Si at uō fuerit lūa recepta et
domi^{us} exaltatōis ei^{us} fuerit recept^{us} pficietur ei^{us} ān^{us} aspi
ce tūc ānū secūdū et reuolue sup^{er} eū annos et scito q^{uā} d^ens io
ei^{us} si fuerit liber a malis q^{uā} iⁿgrediē remāebit i regno suo
pl^{us} āno. Si vō fuerit lūa recepta aspice applicatōem mali
ad gradū plāete q^{uā} recipit lunā vel ānos d^ens ascēdētis mio
res et cōmisce iⁿter eos etiā reuolutionē āni et applicatio
nē: Et si fuerit ascēdēs iⁿgrediētis: aut ei^{us} iⁿ iūct^{us} ex domib^{us}
plāetarū altiorū. q^{uā} si retrograd^{us} mal^{us} i medio celi: v^{el}
i eodē medy celi d^ens aut cōbust^{us} fuerit d^ens ascēdētis i āgul^{is}
significat d^estructionē regni et si retrograd^{us} fuerit mal^{us} i ascēdē
te v^{el} cōbust^{us} d^ens ascēdētis i. io. pibit i regno suo et si fuerit re
trograd^{us} i scdo significat d^estructionē sube. et i. io. significat d^e
structionē opis. et i. ii. d^estructionē reddit^{us} et iⁿ ascēdēte d^estru

ctionē militū. Aspice quoq^{ue} plāetas q^{uā} p^{er}si^{us} si fuerit i angu
lis et habuerit fortitudinē dāt q^{uā} nūep^{er} ānorū suorū mior^{um}
mēses v^{el} ānos cūq^{ue} fuerit sat^{us} n^{on} iⁿ ascēdēte v^{el} io. et hūerit
testimoniū i eis et iⁿte p^{er} testimoniū plātar^{um} fuit recept^{us} signifi
bit 30. ānos et cū perfecti fuerit reuolue ānū. Si at d^ens ascē
dentis cōbustus fuerit: aut significat i angulis: d^estruet
res. Sⁱ si cōfortat^{us} fuerit saturnus et auxiliat^{us} fuerit ei^{us} d^ens
anni: nō cessabit eē figus: donec d^estruet reuelatio et remo
ueat testimoniū et ei^{us} fortitudo. q^{uā} si nō fuerit saturno tale
testimoniū: reuolue ei^{us} 30. mēsis q^{uā} tēp^{us} ē debile. post b^{ea}t^{us}
aspice d^estructionē āni ex iⁿpedimēto et cōbustiōe. q^{uā} si fuerit
ille q^{uā} p^{er}it d^espōnē: retrograd^{us} i sine alie^{us} angul^{is}: d^estrue
tur ipa res repēte et iⁿ p^{er}uolū. et si fuerit iⁿ p^{er}si^{us} i ascēte v^{el} iⁿ
io. et hūerit testimoniū: significabit. 12. ānos. si fuerit mars
i ascēte: et lūa i. 4. v^{el} oppōnē: v^{el} ecōuerso nisi fortūe aspi
ciant: significat iⁿpedimētū mortale. Et si fuerit ven^{us} i ascē
dente v^{el} io. hūeritq^{ue} testimoniū: notabis p^{er} eā. io. mēses.
Et cū cōbusta fuerit i angulo: recedet regnū ei^{us}. si vō fuerit
recepta et a malis libera: significat. 8. ānos: et reuolue ānos.
Sⁱ si obuauerit i reuolutōe anni. 8. malo. et fuerit retro
gradus malus i loco eius: significabit d^estructionē regni et
eius debilitatē et iⁿtroit^{us} iⁿpedimētū sup^{er} eū. et si fuerit mercu
rius i ascēte v^{el} i. io. et hūerit ibidē testimoniū et fuerit fortis
ac receptus: significat. 20. mēses: et reuolues ānū. si at fue
rit debilis et nō hūerit testimoniū: nūera ei^{us} 5. mēses: itez si
cōbustus fuerit i angulo: et occurret i angulo d^eno. io. malus
aut. lumē mali recedet. Et si fuerit mars i ascēdēte v^{el} iⁿ
io. aspice vtrū enuiat ei^{us} cōbustio iⁿfra. xx. mēses: q^{uā} si com
bustus fuerit i āgulo: recedet iⁿte rex: et reuolue ei^{us} ānū. Et
si fuerit lūa d^ena e^{ss}e et fuerit recepta: et a mal^{is} libera: hūeritq^{ue}
testimoniū: sig^{na}. 25. ānos: et si nō hūerit testimoniū. 25. mē
ses. Aut aspice p^{er} tam cui p^{er}mittet d^espōnē: si cōbustus fue
rit i āgulo recedet. si vō nō fuerit cōbustus i āgulo: et fuerit
recept^{us}: significabit ei^{us} dē pl^{us}te ānos atq^{ue} mēses. Et aspice
iⁿ hoc caplo: sⁱlⁱtr indicauit tibi i sole q^{uā} puenerit gradus ei^{us}
ad malos. si at p^{er} fuerit sol et recepit testimoniū stelle: sig^{na} ānū
si fuerit sol fortis et magni testionū: significat. 19. ānos: si nō
iⁿpedierit ei^{us} d^espōnē i p^{er} āno malus q^{uā} iⁿpediet d^ens d^espōnē:
aut ascēns v^{el} io^{is}. q^{uā} si fuerit iⁿpedit^{us}: dabit. 29. mēses. Et sci
to q^{uā} p^{er}ta cū significauerit nūep^{er} alie^{us} d^espōnē: postea iⁿpedi
e^{ss}e fuerit ān^{us} b^{ea}t^{us} i angulo: reuolue ei^{us} iⁿ p^{er} ānū si fuerit salu^{us} a
cōbustiōe et ab iⁿpedimēto: saluabit^{ur} res donec expleat nūe
rus: sⁱlⁱtrabit sup^{er} eā dānū et diminutio. Post b^{ea}t^{us} fac i reuolu
tione ānor^{um} regis i p^{er}iectōe radio^{rum} quēadmodū facis iⁿ na
tuitatib^{us} ad v^{el} nūquēq^{ue}. sⁱlⁱtr ānū sig^{na}. aspicias q^{uā} a d^eno. iⁿ p^{er}ius
signi: et q^{uā} sit loc^{us} ei^{us}. et q^{uā} sit eē suū: et q^{uā} sit i signis ex for
tunis v^{el} mal^{is}: et vbi sit loc^{us} d^eni signi ex signis: et q^{uā} sit eē suū
et loc^{us} ei^{us}. et si sit recept^{us} aut nō: et si sit iⁿpedit^{us} aut nō. q^{uā}le etiā
sit eē suū cū d^eno. io. erga ascēns āni: et sit reuolutio āni cui p^{er}
eq^{ue}les horas v^{el} nō d^estruat ascēns reuolutōis. post b^{ea}t^{us} aspice
d^enm ascēntis et d^ens. io. si iūct^{us} fuerit: significat stabilitatē
regis. et si fuerit lūa libera a malis et pulsauerit p^{er}te d^espōnē
suā i āglo: significat stabilitatē ei^{us}. sⁱlⁱtr i die sol et d^ens ascē
tis: et si cōbustus fuerit d^ens. io. i reuolutōe: aut fuerit retro
gradus: aut fuerit malus i. io. significat recessiōē regis. Si
militer d^ens ascēntis: et cū fuerit d^ens. io. reuolutōis oriētal^{is}:
significabit renouationē regni et stabilitatē ei^{us}. si vō fuerit
occītal^{is}: significabit e^{ss}e d^estructionē et ei^{us} finē. et cū iūct^{us} fuit
d^ens. io. reuolutōis d^eno q^{uā}rti: significabit recessiōē regis. si
vō d^ens quarti iunct^{us} fuerit ei^{us}: significabit stabilitatē regis:
et eo plus erit recessio regis: cum fuerit sol egresus ab an
galis et lūa iⁿ 6° aut i. 12. ab ascēte anni. et auxiliare i b^{ea}t^{us} capi.
p^{er} applicatōē āni ad signū i quo fuit fortuna: v^{el} malus et
cōmisce lūinare t^{em}p^{us} reuolutōis et p^{er} tam q^{uā} fuit i. io. et domi
num ascēdentis et d^enm. io. ad inuicem: et quere testimoniū
eor^{um} sⁱlⁱtr q^{uā} exposui tibi: et runc inuenies tēp^{us} et non errabis
iⁿ depositione regis: si deus voluerit.

¶ Explet^{ur} ē libellus zabelis d^e significatōe t^{em}p^{us} ad iudicia.

Cecipit liber messaballach dictus de receptioe p[ro]phetar[um]: et est de interrogationib[us] que tr[an]slulit Jo[ann]es b[is]palensis de arabi co in latinum.

Luenit g[ra]d[us] vir ex sapietib[us] lib[er] ex lib[ris] secretor[um] astro[rum] de illis quor[um] thesaurizauerant reges exposuitq[ue] eu[m] et patefecit ei[us] intentione[m] i[n] oib[us] q[ui]b[us] indigent boies i[n] reb[us] suis de interrogationibus. fuitq[ue] ex eo q[uo]d posuit et patefecit i[n] reb[us] interrogationu[m]: v[er]u[m] sit res an n[on]: et q[ua]n[do] erit si fieri debet: et q[ua]n[do] apparebit q[uo]d non sit: et si fieri n[on] debet et q[uo]d p[ro]hibet ea q[uo]d n[on] sit et p[er] que fit et v[er]u[m] fieri d[icitu]r: scia bui[us] rei et ei[us] expositio est i[n] p[ar]tis. v[er]u[m] et i[n] domibus eor[um]. x[iv]. et i[n] exaltationib[us] p[ar]tis. v[er]u[m] et i[n] eor[um] de scensionibus et i[n] co[n]iunctio[n]ibus eor[um]: i[n] separationibus quoq[ue] et i[n] receptio[n]ibus eor[um] adiuuic[em]: et i[n] reditu receptionis et p[er]pulsio[n]e eor[um] dispositio[n]is adiuuic[em]. Eritq[ue] ad que p[er]uenit dispositio significator iussu dei q[uo]d si fuerit i[n] e[ss]e effectus rei: significabit eius effectus: et si fuerit i[n] esse p[ro]hibiti[on]is significabit ei[us] p[ro]hibiti[on]e iussu dei.

C De receptioe et p[er]pulsio[n]e p[ar]tis. Lito q[uo]d receptio fit de exaltationib[us] et domibus t[er]ris in ca[sa] reru[m] v[er]u[m] sint an non: hoc e[st] v[er]u[m] sit aliq[ui]s p[ar]tis ex v[er]u[m] i[n] exaltationibus aliteri[us] p[ar]tis: aut i[n] domo eius: et ipe iungatur ei de aspectibus notis: aut sit v[er]u[m] q[ui] in vno si gno et aliq[ui]s eor[um]. i. vnus ex. v[er]u[m] sit i[n] exaltatione focu sui ei iunctus: tunc iungitur ei per corpus suu[m]. Cuius rei ex[em]plu[m] e[st]. v[er]u[m] sit saturnus i[n] ariete i. 20. gra. et mars i. 15. gra. eiusde[m] arietis: tunc mars iungit saturno p[er] corpus suu[m] et mars recipit saturnu[m] i[n] domo sua: s[ed] saturnus n[on] recipit martem. hoc fit cum n[on] fuerit i[n] aspectibus notis aliq[ui]s p[ar]tis q[uo]d sit p[ro]p[ri]o[rum] co[n]iunctio[n]i saturni gradu. i. p[er] gradu[m] a[n]t martem. Q[uo]d si fuerit i[n] aspectibus notis aut i[n] ariete p[ar]tis q[uo]d sit p[ro]p[ri]o[rum] co[n]iunctio[n]i saturni: erit ipe dignior co[n]iunctio[n]e saturni q[uam] mars. na[m] p[ro]iunctio va[e] gradu per gradu[m] ta[m] de co[n]iunctio[n]e q[uam] de aspectu: et aliq[ui]s ex[em]plar e[st] i[n] p[ro]iunctio[n]e et receptio[n]e: cu[m] fuerit saturnus i[n] ariete. i. 20. gra. et mars i[n] capricorno i. 10. gra. et nullus p[ar]tis sit p[ro]p[ri]o[rum] Marte p[ro]iunctio[n]i saturni gradu. i. p[er] gradu[m]. Cuiq[ue] iunctus fuerit mars saturno gradu p[er] gradu[m]: tunc recipiunt se adiuuic[em] p[er] domos. recipit eni[m] mars saturnu[m]: eo q[uo]d sit i[n] domo sua: et recipit saturnu[m] martem q[uo]d est i[n] domo sua. s[ed] et exaltationes sunt sicut domus: s[ed] exaltationes s[un]t maioris auctoritatis i[n] regno. i. si de rege agitur: fortior e[st] d[omi]n[us] exaltatio[n]is q[uam] d[omi]n[us] dom[us]. Cu[m] ergo fuerit sol i[n] ariete. i. 10. gradu. et mars i[n] capricorno i. 10. gra. sol tunc iungitur marte et mars recipit sole[m]. q[uo]d est i[n] domo sua: sed sol n[on] recipit martem: q[uo]d non est i[n] domo illius. Similiter ceteri planetar[um]. v[er]u[m] quicq[ue] eor[um] iunctus fuerit socio suo de domo vel exaltatione sua: de aspectibus notis: aut i[n] vno signo p[er] seceritq[ue]. i. co[m]miserit ei suam dispositionem si recipit eiu[m] ille cui co[m]mittitur p[er]ficat re[m] suam iussu dei: et sol i[n] hoc aspectu n[on] recipit martem: q[uo]d non est i[n] domo neq[ue] i[n] exaltatione sua: et ipe mars recipit sole[m] qui est i[n] domo sua. Et si fuerit sol i[n] libra i[n] primo gradu: et saturnus i[n] ariete i. 25. gradu: et nullus planeta fuerit i[n] ariete neq[ue] i[n] vniuersis aspectibus p[ro]p[ri]o[rum] sole co[n]iunctioni saturni: nec exierit saturnus de arietate donec iungatur ei sol gradu per gradu[m]: tunc cu[m] iunctus fuerit sol saturno gradu per gradu[m]: recipit sol saturnu[m]: et saturnus recipit solem. vnu[m]quisq[ue] enim recipit suum sociu[m] i[n] loco per exaltationes: et si fuerit i[n] oppo[n]e et q[ui]nto aspectu significat erro[re]s: laborem: sollicitudinem: et contrarietate[m] et i[n] trino aspectu et sextili co[n]iunctio[n]e leuitate[m] et subtilitate[m]. Cuiq[ue] iunctus fuerit sol saturno et receperit solem saturnus et ipe receptus fuerit a sole ex domibus. i. aut exaltationib[us] suis pacificabitur et p[er]ficetur causa iussu dei. Similiter vniuersi planet[ar]e fortune cum fortunis augent bonu[m] et mali cum malis fiunt boni p[ro]pter receptionem. i. faciunt bonum. et recedit eor[um] malum et impedimentum et fortune cum malis pacificantur et recedit eor[um] malum et p[er]fic

ci[us]: nisi a quarto aspectu: v[er]u[m] ab oppo[n]itione q[uo]d est i[n] hoc g[ra]d[us] labor atq[ue] error. si vero fuerit sol i[n] arietate: et saturnus i[n] libra sicut predixi tibi de co[n]iunctione: erunt inimicitie et co[n]trarietates et ignorantie et denegationes: et n[on] recipit vn[us] eor[um] sociu[m] suu[m] et vniuersi planet[ar]e faciunt sibi. na[m] co[n]iunctio fit ex aspectibus notis ab oppo[n]e. i. ex trino et quarto et sextili aspectu: et a co[n]iunctione: et hoc fit i[n] domib[us] notis: et quicq[ue] fuerit inter duo signa separatur a co[n]iunctione: hoc est cum intraverit planeta secundu[m] signu[m]: a[n]t q[uo]d iungatur ei planeta q[uo]d vadit ad eum n[on] iungitur ei. Et sci to q[uo]d co[n]iunctio fit hoc mo[do]. quicq[ue] fuerit ex. v[er]u[m] planetis. i. leuis iungitur p[ro]deroso et ponderosus n[on] iungitur leui: et leuis i[n]sequitur ponderosum: et ponderosus n[on] i[n]sequitur leuem. nam et co[n]iunctio fit a graduper gradu[m] cu[m] co[n]iungit. i. si leuis ponderoso a gradu per gradu[m] tunc iungit ei co[n]iunctio[n]e: ei dispositio[n]em suam: post hec separa[tur] ab eo et n[on] definit asp[er]cere eu[m] ex quo iungit ei donec sepe[ri]t ab eo. Co[n]iunctio vo[rum] est aspect[us]: q[uo]d q[ua]n[do] fuerit p[ar]tis iens ad p[ar]tis i[n] lumine suo et na[m] sua. erit aspiciens eu[m] donec p[er]iciat sup[er] eum lumē suu[m] a gradu p[er] gradu[m]: tunc erit co[n]iunctio va[rum] et p[er]mittit ei rem suam: post hec separa[tur] ab eo: et est finis aspectus illius hoc mo[do] indicabit planeta q[uo]d nondum e[st] cum fuerit iens ad co[n]iunctio[n]e: et cu[m] separa[tur] fuerit ab ea: indicabit q[uo]d tr[an]sierit et q[uo]d i[n] factu[m] est. indicabit. i. stella a stella a q[uo]d sepa[tur] q[uo]d p[er]terit[ur] est: et indicat a stella cui iungit q[uo]d futu[rum] est.

C Questiones ascendentis: et p[ri]mo de aliqua re: v[er]u[m] p[er]ficia tur vel n[on]: et de aliquo rumore v[er]u[m] sit aut n[on].

Um g[ra]d[us] interrogat[ur] fueris d[icitu]r aliq[ui]s re v[er]u[m] p[er]ficia[tur] an n[on]: v[er]u[m] de aliquo rumore v[er]u[m] sit an n[on]: accipies vmbra[m] statim: eade[m] s[ed] hora q[uo]d egredi[er]is v[er]u[m] de ore q[ui]rentis rem: et sit vir q[uo]d q[ui]t reinterrogans p[er] semetip[su]m v[er]u[m] scribat l[ite]ras p[er]pe man[us]: q[uo]d si ignorauerit scribere: mittat tibi tale q[uo]d sollicitus sit d[icitu]r re sua. et n[on] q[ui]as cu[m] ea alia re p[er]ter ea: donec ea p[er]cipias: et n[on] sit b[on]u[m] nisi de re d[icitu]r q[uo]d sit magna sollicitudo: aut i[n] re valde ne[ce]ssa. et n[on] co[n]gruit sapiet[i] asp[er]cere sibi met[um]: sed o[mn]i cu[m] i[n]terrogare aliu[m]. Cuiq[ue] patuerit tibi signu[m] asc[en]sis et gradus ei[us]: et signu[m] medij celi et gradus ei[us]: et notaueris. 7. p[ar]tis dispositio[n]es iussu dei i[n] gradib[us] suis: et i[n] domib[us] q[ui]b[us] i[n] minutis suis cu[m] nu[m]ero certissimo et puro a q[uo]d cadat nihil erigui nec plurimu[m]: aspice te d[omi]n[us] asc[en]detis et luna[m]: et quecu[m]q[ue] eor[um] iue neris fortior e[st] opare p[er] eu[m] et p[er]cipiet ei alter: b[on]u[m] e[st] i[n]cipias i[n]spicere d[omi]n[us] asc[en]dit: q[uo]d si aspexerit signu[m] asc[en]sis: erit b[on]u[m] ex fortitu die testio[n]y ei[us]: opare p[er] eu[m]: et p[er]cipiet ei luna d[icitu]r quocu[m]q[ue] loco fuerit. et si d[omi]n[us] asc[en]dit n[on] aspexerit asc[en]sis: aspices v[er]u[m] iungat p[ar]te q[uo]d de loco suo aspiciat signu[m] asc[en]sis: et reddat lumen suu[m] ad ip[su]m asc[en]sis: aut iungat p[ar]te cadet ab asc[en]te: et ipe planeta cadet iungat alij aspiciet signu[m] asc[en]sis: q[uo]d eleuet eu[m] et reddat lumē ei[us] ad signu[m] asc[en]dens. q[uo]d si d[omi]n[us] asc[en]detis iungit p[ar]te aspicienti signu[m] asc[en]sis: aut idem d[omi]n[us] asc[en]dit iungitur planet[ar]e: et ipe planeta iungitur alteri: q[uo]d reddat lumen suu[m] ad signu[m] asc[en]sis releuet eu[m]. et si iuerit co[n]iunctio a planeta i[n] 7. p[ar]tis: erit op[us] i[n] eis idē: vnus. i. reddat releuat lumē illius ad alte[r]u[m]: donec p[er]ueniat ad vltimu[m] eor[um]. Si at d[omi]n[us] asc[en]dit pulsat lumē suu[m] ad signu[m] asc[en]dens: opare p[er] eu[m]: et p[er]cipiet ei luna. et si d[omi]n[us] signu[m] asc[en]tis n[on] aspexerit asc[en]dens: nec iun cr[us] fuerit planet[ar]e aspicienti asc[en]dens et reddet lumē ei[us] ad eu[m] et pulsati: q[uo]d pulsus e[st] aspect[us] ei[us] ad asc[en]dens: et casus ei[us] e[st] quādo n[on] aspiciat asc[en]dens: nec reddit lumē p[ar]te aspicienti asc[en]sis. q[uo]d si d[omi]n[us] asc[en]tis n[on] aspexerit asc[en]sis: erit tunc ipe d[omi]n[us] et ma lus: te opare p[er] luna[m] que admodu[m] op[us] es p[er] d[omi]n[us] asc[en]tis. Et scito q[uo]d f[er]z q[ui]tate ipe d[omi]n[us] ipe q[uo]d igressu[m] e[st] sup[er] eu[m]. i. sup[er] d[omi]n[us] asc[en]detis: irabit sup[er] rem t[er]ra[m] opare ipe p[er] luna[m]: que si aspe xerit asc[en]dens aut reddiderit lumē ei[us] aliq[ui]s planet[ar]e ad asc[en]dens: opare p[er] eam et p[er]cipietur ei d[omi]n[us] asc[en]dens. aspice lunam: que si aspexerit signu[m] asc[en]dens opare

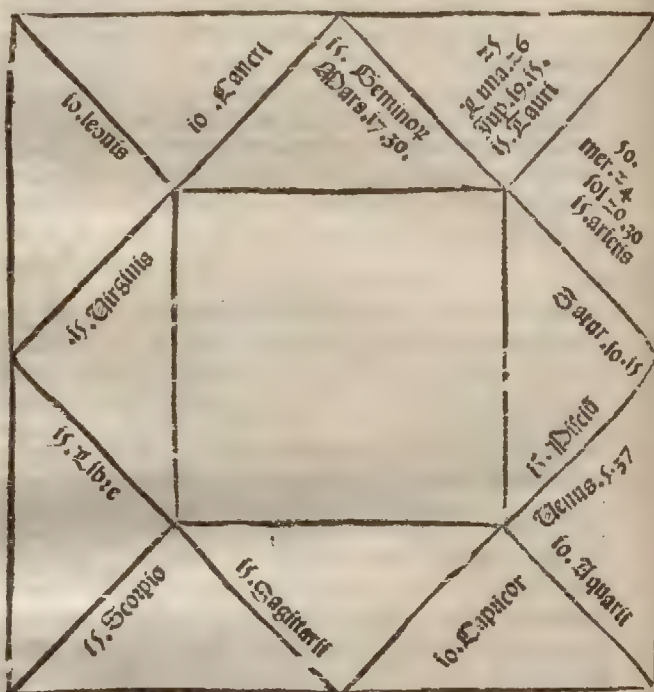

per eā: ꝛ participetur ei dñs ascēdētis: ea cōditiōe. i. si dñs
ascēdētis nō aspererit ascēdēs nec iunctus fuerit alicui
pl̄taz q reddat lumē suū ad ascēdēs: vide cui pl̄taz. vii. tē
iungit luna ꝛ opare p eā ꝛ p̄cipiet ei dñs ascēdētis: ꝛ si lūa
nō aspererit ascēdēs nec iuncta fuerit alicui pl̄te g reddat
lumē suū ad ascēdēs: aut fuerit luna aspiciēs ascēdēs: ꝛ nō
fuerit cōiuncta alicui pl̄te idest si fuerit vacua cursu: ꝛ dñs
ascēdētis non aspererit ascēdēs: ꝛ ip̄e ēt fuerit vacuus
cursu: tunc aspice q̄ eorum debet velocius egredi de signo
in quo est: ꝛ qui sit minus ī gradibus. i. g. babeat pauciores
gradus ad exēdū: ꝛ hūc mutabis ad signū secundum q lo
co suo. post hoc aspicias cui pl̄tarū iungitur p̄mum: ꝛ p hūc
iudica. Et vniuersi pl̄te mutant: sed leuior pl̄ta dignior est
mutatione q̄ p̄ponderosus: eo q̄ euacuatio cursus pl̄tarum
idicat nequitiam. i. malitias rei ꝛ tarditatem eius: ꝛ omnis
planeta cum euacuatio cursus sui idicat multitudinē tar
ditatis: paucitas quoq̄ graduū pl̄te quos d̄z perābulare ī si
gno ī quo fuerit ēt multitudo tarditatis post interrogatio
nem idicat tarditatē vel velocitatem effectus rei: qui ergo
velocius egreditur de signo in quo est velocior erit ī res: sed
levis ꝛ p̄onderosus cū fuerit cursu vacui idicāt tarditatem
rerū ꝛ earū nequitia. Cū iueneris ergo dñm ascendentis ꝛ
lunā cursu vacuos nemini te iungentes p̄nuntiat tarditatē
rei ꝛ eiꝝ p̄longationē: t̄m q̄ debeat postponi f̄m q̄ videris: ꝛ
vide cui iungit luna p̄mo egressiois eiꝝ a signo ī quo est: ꝛ
f̄m ip̄m iudica effectū rei iussu dei. ꝛ p̄cipiet ei dñs ascen
dētis f̄m fortitudinē illiꝝ: siue debilitatem ī loco ī quo fue
rit. p̄cipietur quoq̄ eis ī ope planeta q̄ fuerit ī ascēdente
nec nō ꝛ planeta qui fuerit ī domo rei quesite: q̄ si fuerit cō
sors signo in quo est ꝛ fuerit receptus idicat bonitates rei ꝛ
eius dignitatem. ꝛ si non fuerit eidem signo in quo est con
cor: nec fuerit receptus idicat īpedimentum eiusdeꝝ rei: ꝛ
eius vilitatem: effectus aut̄ rei ꝛ eius phibitio nō fit ex illo
q̄ ē ī ascēdente: sed fit ex parte dñi ascēdētis vel lune: ꝛ ex
stellis q̄bus iungunt ꝛ eoꝝ cōiunctiōe: ac receptione ꝛ red
ditu eoꝝ receptionis: ꝛ scito q̄ luna sit particeps dñi ascē
dētis semp̄ quocūq̄ loco fuerit iussu dei. Cū ergo inuene
ris dñm ascēdētis īpediū opare per lunam sicuti opera
ris per dñm ascendentis.

¶ Qd̃ de morte vel vita iſterrogātis i āno iſterrogatōis ſue.

¶ Clod si aspexeris viro qui te interrogauerit de vita
q vtrū videlz moriatur in anno illo vel non: aspicias
ei sicut aspiceres infirmo: aspice cui iungit dñs ascē
dentis: q si Dominus ascendentis iungitur planete fortu
ne ⁊ ipa fortuna fuerit dispositrix ad quā accessit dispositio
nec reddit eaz ad alterum: ⁊ non fuerit ipa fortuna dñs do
mus mortis dic q non morietur in eodē anno iussu dei. ⁊ si
dñs ascendentis fuerit coniunctus malo planete vel dño
dom⁹ mortis qualiscūq; fuerit siue malus fuerit seu fortu
na: ⁊ ipse dñs ascendentis non fuerit receptus nec recipit eū
planeta ipse malus vñ dom⁹ domus mortis malus fuerit
seu fortuna: aspice lunā si fuerit et mala morietur nutu dei
in eodem anno: tunc aspice qñ iungetur dñs ascendentis il
li malo planete: vel domino domus mortis q eum non re
cepit gradu per gradum ⁊ pone illō dies. Qz si tunc non fue
rit erit qñ cōmixtus ei fuerit per corpus suum ⁊ peruenerit
ad gradū eius: ⁊ coniunctus ei fuerit p corpus suū gradu p
gradū: tunc moriet⁹: si aut dñs ascendētis iungitur planete
q eū recipiat: tunc infirm⁹ vel interrogator euadet mortem
eodem āno iussu dei: ⁊ infirmus cōualefcet ab ifirmitate ius
su dei. Et si dñs ascēdētis fuerit ipeditus opare per lunā sic
predixi tibi de dño ascendentis: ⁊ iudica per eā sicut iudi
casti p dñm ascēdētis: q eum pperitas ⁊ sanitas ab ifir
mitate cōmitteret: aspice qñ iungitur dñs ascendentis plane
te q significauit eius sanitatem gradu per gradum ⁊ pone
eos dies gradus. s. coniunctionis q si tunc non fuerit: erit

quando iungetur ei per corpus suum in signo i quo est: iū
getur ei in aliquo loco vel in vno angulo: si iā remor⁹ fue
rit ab eo tunc euadet si deus voluerit. Si vero dñs ascēde
tis iūct⁹ fuerit dño domus mortis vel dñs dom⁹ mortis ei
iunctus fuerit morietur nutu dei ⁊ non cōsideret luna i β.
⁊ si dñs ascēdēdis fuerit fortis ⁊ non fuerit ipeditus: ⁊ lūa
iūcta fuerit dño dom⁹ mortis liberabit iussu dei: eo q^d dñs
dom⁹ ascēdēdis magis dñat sibi i vita ⁊ i morte q̄ luna
⁊ luna p̄cipua⁹ ei i oi re: ⁊ ecce constituo tibi i^{ter}rogationē
i hac re. de istirmo vtz libere⁹ de istirmitate sua an morie
tur iussu dei. Interrogatio cuius fuit ascēdēs signū virgis.
i. 5. gra. ⁊ medium celi. i. 5. gradus geminoz: ⁊ mars i geminis
in. i. 7. gra. ⁊ 30. minu. ⁊ luna i tauro in. 26. gra. ⁊ 25. minuto.
⁊ iuppiter in tauro i. in. i. 9. gra. ⁊ i. 5. minu. ⁊ sol i. 20. gra. ⁊ 30.
minuto. grieset: ⁊ saturnus i ariete i. i. 10. gra. et i. 5. minuto. et
mercurius i ariete in. 24. gra. ⁊ 50. minu. et ven⁹ i pisce in
quinto gradu. ⁊ 37. minu. vt patet in hac figura.

C Asperi nutu dei ascēdens hui⁹ interrogationis ⁊ dñm ei⁹ ⁊
lunā: ac ceteros septē: nec nō ⁊ angulos: ⁊ erat dñs ascēdē
tis vacuus cursu: ⁊ i domo mortis: significabat fortitudinē
doloris ⁊ timorē mortis: ⁊ erat mars dñs dom⁹ mortis i me
dio celi aspiciēs domū vite significās ēt fortitudinē dolo
ris ei⁹ ⁊ amissionē spei. Post hoc asperi lunā quā iueni etiā
vacuā cursu: s; aspiciēbat domū vite a 9° domo: eratq; lūa
fortior dño ascēti i significatōe: q; aspiciēbat signū ascen
dens: ⁊ ipa veloci⁹. i. pri⁹ debebat egredi d signo i quo erat:
significauerunt ig̃ per euacuationē cursus eoꝝ. plōgatio
nē ifirmitatis: ⁊ pōderositatē ei⁹: mutauitq; lunā a sig̃ in q̃
erat: q; ipa ples grad⁹ pābulauerat i sig̃ suo q̃ mercuri⁹: et
veloci⁹ erat egressura a sig̃ i q̃ erat: ⁊ fortior eo q; aspiceret
signū ascēdens ⁊ reciperet eum: iuncta q; ē veneri ad p̃maz
cōiunctionē suā pulsans. i. cōmittens ei dispōnem suā: ⁊ erat
venus iuncta ionī: ⁊ recipiebāt eū atq; recipiebatur ab eo
per domos ⁊ ex cōiunctionē: ⁊ erat iuppiter qñ puenit ad eū
dispositio nō cōmittens dispositionē suā alteri: q; nō iun

Se e' in A
Bigno

Watkins
1842

11

gebatur saturno qui est ponderosior omnibus p[lan]etis: et nulli planetarum iungit iuppiter nisi illi. Significauit igitur iuppiter quod puenit ad eum dispositio a venere quod ei committebat eam: recipiebat eum: ac recipiebat ab eo per domos et coniunctione quod ifirmus veniret ad salutem ac prosperitatem. Sed est infirmitas et augmentatione donec iungeretur venus ioui a gradu per gradum: et quando separaretur venus a ioue per unum minutum iuceret infirmitas minui iussu dei: veniret quod sanitas et liberatio. et fuit dominus interrogatio huius sic predictimus: non cessauit dolor eius esse et augmentatio et timore mortis: donec iuncta est venus gradu per gradum ioui. Cum ergo esset separata venus a ioue: icepit sanitas et quies et dolor minutus est iussu dei. Et si coniunctio veniret ad martem. si venus iungeret pro ioue marti qui erat dominus domus mortis: et non recipiet eam: diceret quod moreretur nutu dei: quod iungeretur venus marti et proiceret radios suos super eum: et lumen suum gradu per gradum que est coniunctio vera: quod mars est dominus domus mortis quod est res de qua interrogat interrogator. Itaque cum dominus ascendens et luna iuncti fuerint semper domino rei quesite ex omnibus rebus fit res illa de qua interrogatio agit iussu dei. quod mors non est vitæ ceteræ res: et cum fuerit mors non aspiciatur quod futurum sit postea sicut de ceteris rebus: quod quando iungitur dominus ascendens et luna dominus rei cui committit dispositionem suam post effectum eius quod si fuerit fortuna dicitur rem meliorari. Et si fuerit malus dicitur quod destruet res postquam fuerit. Cum autem aspexeris in morte et iueneris dominum ascendens et lunam iungi domino domus mortis: mortuus erit ifirmus ab infirmitate illa nutu dei: nisi recipiat eos dominus domus mortis quod est dominus eiusdem rei. et scito quod si dominus domus mortis iungatur domino ascendens indicabit et eum sibi moriturum ab infirmitate illa nutu dei. Et scito quod venus cui iuncta est luna si iungeret soli: et esset sol dominus domus vite: et ipse iungeret ioui ab aspectibus notis quod est debilius: aut per corpus suum quod est fortius. Si non esset inter eos receptio fortis. et non impediret esset sol per iouem in hac figura: eo quod sit dominus domus rei quod sit: et iuncta est venus soli: et sol iunctus est ioui: et iuppiter est fortuna: et sol fortuna: iungebaturque luna veneri: et venus iungebatur soli: et sol iungebatur ioui. Significauit sol igitur eam vite: et est significatio eius et detulit lumen suum ad iouem quod est alimbutar: hoc est quod habet dominum in hac figura: et fuit ei vita et non destruit semetipsum. quod fortune etiam habent naturam vite: nisi sint ipse fortune dominus domus mortis. Sed tunc destruit sol stellas per combustionem: quod non recipit eas receptione fortis per domos. sed atque exaltationes: et fuerint stelle iam cadentes in combustionem per coniunctiones: aut piecerit sol lumen suum super stellas ab aspectibus notis. si quod et oppositione absque receptione fortis: et non fuerit dominus ascendens. Cum impedierit aliquem planetam quod est per ceteris fuit prior in coniunctione vel aspectu: et non fuerit in uno gradu destruit eum: et opus cui perit nutu dei siue malus sit: seu fortuna: si non fuerit sol dominus domus vite: destruet eum et nisi recipiat eum. Et scito quod cum fuerit planeta in domo mortis et fuerit malus: fueritque dominus ascendens iunctus: et aut fuerit fortuna: et habuerit in domo mortis dignitatem: et inter ipsum et dominum ascendens nulla fuerit receptio: si significabit et mortem. Et coniunctio domini domus mortis cum planeta quod est in domo vite sibi. Significat quoque diuersitatem esse infirmi eius. scilicet salutem ac infirmationem multitudine coniunctionis planetarum et diuersitas naturarum eorum in bono et malo: et receptio atque non receptio: quod quando iungit dominus ascendens aut luna planeta fortune aut malo quod eum recipiat: non cessabit infirmus leuius habere: donec committat ei suam dispositionem a gradu per gradum: tunc si ipse planeta cui committit luna aut dominus ascendens nemini iungit: liberabit infirmus: et perficiet sanitas eius. et si ipse planeta commiserit dispositionem suam planeta malo quod eum

non recipiat: aut fortune eum non recipienti: quod sit dominus domus mortis: et dispositio fuerit eius et non alterius. id est commiserit et dispositionem et non alteri morietur: et si separatus fuerit dominus ascendens aut luna ab illo planeta qui eum recipit et ipse planeta commiserit dispositionem suam malo planeta qui eum non recipiat: aut fortune eum non recipienti: qui fuerit dominus domus mortis frangebit infirmus. id est infirmabitur et reuertetur ad infirmitatem suam. Cumque coniunctus fuerit ipse planeta eidem malo a gradu per gradum morietur nutu dei. Et si fuerit receptus prolongabitur ei infirmitas donec perueniat eius dispositio ad ipsum planetam: post hec liberabitur iussu dei. aspice ergo planetas ad quos peruenit coniunctio: quod ipse est dominus rei tue: et ipse p[er]est illi iussu dei: et fortuna planetarum et eorum malignitas aut impedimentum: receptio quoque eorum atque non receptio: indicabunt tibi leuitatem rei et eius ponderositatem: eius quoque effectum atque prohibitionem sed finis rei erit ubi finitur coniunctio et commissio dispositionis: quia ipse planeta apud quem perficitur dispositio: est dominus rei et eius auctor. sicut de vniuersis rebus quod puenit dispositio ad planetam quod recipit: meliorat res et perficit iussu dei. et quod puenit et ad fortunam perficit in dispositione eiusdem. Cumque perfecta fuerit eius dispositio et commiserit eam alteri: operabitur ipse dispositio per quantitatē nature eius: et esse illi nutu dei. Et iungebatur mercurio veneri post egressionem eius arietem quod recipiebat eum ex tauro: et ipsa veneri et iungebat ioui: et iuppiter recipiebat eam: et recipiebat ipse ab ea. Significauit et mercurio quod significauerat luna. **A**lia interrogatio cuius leo erat ascendens. 28. gradus: et medius celi taurus. 20. gradus. et saturnus in arietem. 4. gradus. et 45. mi. et luna in arietem. 28. gradus: et 27. mi. et iuppiter in tauro. 9. gradus. et 13. mi. et mars in tauro. 15. gradus. et 18. mi. et sol in aquario. 24. gradus. et 35. mi. et mercurio in aquario. 2. gradus. et 16. mi. directus et veneri in capricornum. 11. gradus. et 39. mi. sic per bac figura.

Aspexi hanc interrogationem iussu dei: ascendens erat leo: et erat sol in 7° signo: in domo. scilicet nuptiarum cursu vacuus. id est nemini iunctus. Asperi etiam lunam quam inueni cursu vacuam nemini. scilicet iunctam. Asperi igitur quis eorum erat loco fortior erantque ambo aspicientes ascendens. Sed sol erat in an-

gulo fortior ceteris. Asperi quoz qz eoz eēt plus gradib⁹ in signis in qb⁹ erat qz eoz veloci⁹ egredere⁹ a signo suo et erat lūa: opatusqz sū p eā pmiū et si eēt vtriqz conūcti: aut eēt sol cōiunctus alicui icipē a sole q erat i anglo: s3 erat cur su vacuus. Asperi aut lūa quā iueni ples gradus bñtez qz solē et ipa erat veloci⁹ egreslura a signo i quo erat. Epi g iū dicare p lūa deide p solē: post hoc asperi cui. vy. phtaz iungebat lūa pmo egressionis ei⁹ a signo i quo erat ad secundum signū. iungebat vero lūa a secūdo signo mercurio: cōmisitqz lūa dispōnem suā eidē mercurio. Jūctus ē aut sa turno mercurius: cōmisit quoqz mercuri⁹ saturno dispōnē suā: et recept⁹ est ab eo p locū: qz erat dñs loci illi⁹. Significauit igitur saturn⁹ sanitatē eius iussu dei: eo q recept⁹ saturnus mercuriū de domo sua: post hoc asperi cui iūgere⁹ sol pmiū qñ egredere⁹ ad secūdu signū iungebatqz sol ioni q est dñs domus mortis: sed recipiebat eū a domo sua. significauit quoqz sol sanitatē atqz pspitatē iussu dei ppter receptiōnē iouis q eū recipiebat: et si nō recepisset eū iuppiter eēt b testimonium mortis. eo q iuppiter eēt dñs dom⁹ mortis. et qñ iungit dñs dom⁹ mortis dñs domus vite: et cōmiserit si bi dispōnē suā significabit mortē nutu dei: nisi sit aliud qd dñs voluerit. Siue. n. fortuna fuerit dñs dom⁹ mortis seu infortuna: mortē significat: qz ē cōtrariū dñs vite nisi sit i ter eos receptio q pulsat mortē: vt dñs domus mortis. s. recipiat dñm domus vite: aut recipiat delatozē dispōnis sibi a dñs domus vite: qz tūc est receptio fortis. Et si dñs dom⁹ vite recept⁹ dñm domus mortis: b erit receptio debilis ve rūt nō destruit eū dñs domus mortis ex toto iussu dei. p hoc aspicie si inueneris dñs domus vite: et lūa significātes ābos sanitatē: icipe p eū qui velocius puenit ad pām q significauerit ei sanitatē: et fuerit fortior in loco suo: et picipet ei alter. Qd si inueneris aliquē eoz significatē vitaz: et alteruz mortē: significatio dñi vite erit fortior et dignior qz nō parietur vite detrimētū nisi p detrimentuz vtrozūqz: et dominus vite dñat hūc rei vtpote plus qz lūa. Sed sūt participes semp in oi remec ppte aliquis eoz: bz aliquam rem absqz socio suo: et iō cū pfecerit aliquis eoz et alter detrimētū passus fuerit intrabit sup eū q pfecerit: et sup rē ex necessitate fm quātitatē detrimēti loci sui. Et scito q cum aspereris i morte et infirmitate q p oibus phtis deter⁹ inimicat dñs vite dñs mortis et domin⁹ dom⁹ infirmitatis: nisi sit vnus idem dñs. s. domus vite: et dñs domus mortis: tūc nō ipediat semetipm: qz quis ē sit malus: sed ipediūt ei ceteri mali phte. Et scito qz ois phta ex. vy. quēcūqz iūeris dñs dom⁹ vite nō ipediat semetipz: si. i. qz quis fuerit malus. S3 ipedient eū ceteri mali. Et scito qz quālēcūqz phtam ex. vy. inueneris dñs domus vite: nō ipediat semetipz i hoc qd est malus. Et quālēcūqz phtam inueneris dñm domus mortis: ē inimicus domini dom⁹ vite: q licz sit fortuna: destruit tñ vitā si fuerit ipe dispositor: nisi recipiat aut sit receptus: tūc aufert hoc iussu dei. Itē dñs vite nō ipediat semetipz si fuerit fortuna aut malus: et si eēt dñs dom⁹ vite saturnus vel mars: et dñs domus mortis nō pacificabitur cū dñs vite al tero: nisi p receptiōnē qz mors inimica ē vite nisi sit dñs eaz vnus tūc aspicit cui cōmittit dispōnē suā dñs. s. domus mortis et dñs domus vite vel qz iūgit ei cōmittens sibi dispositionē suā: et indica s3 hoc si cōmiserit. s. dñs dom⁹ mortis: et dñs domus vite dispositionē suā malo phte eū non recipienti: significabit mortem eius si deus voluerit. Et si cōmiserit dispositionē suā malo phte: et ipe malus recepit euz liberabit iussu dei. et si cōmiserit dñs vite et dñs dom⁹ mortis dispositionem fortune liberabitur infirmus a morte iussu dei. et non ipediat eum fortuna si receperit aut non receperit eum. post hoc asperi in diminutione infirmitatis et in augmentatione eius: asperi scilicet dominum domus i

firmitatis a domo infirmitatis huius infirmi et erat satur nus qui non iungitur: nulli enim planetarum iungitur satur nus: nec ab aliquo eorum separatur eo q sit ponderosior omnibus. asperi ergo quis planetarum. vy. iungeretur ei: vel quis eorum separaretur ab eo a saturno. s. quierat in infirmitate dignior: inueniqz venerem separatam a saturno qui erat dominus domus infirmitatis. vy. diebus a domo infirmitatis qui erat venus in domo infirmitatis: significauit igitur venus diminutionem infirmitatis eo q separet a saturno qui erat dominus domus infirmitatis per. vy. gradus: et iungebatur marti qui eam recipit et ipsa recipit euz: recepit eam. s. ab exaltatione sua et ipsa recepit eum a domo sua: significauerunt ergo ambo lenitatem doloris et ad uerum salutis iussu dei. hoc mō aspicie in dolore et morte. **Questiones secundę domus et primo: de substantia inuenienda vel non et qualis sit.**

Uod si volueris scire de substantia qualis sit: et si interrogauerit te aliquis vtrum inueniat substantiam an non fueritqz interrogatio absoluta cuius locus scilicet ignoretur: et q ab aliquo non sit petenda. aspicie ei ab ascendente et luna: et a domo substantie que est secunda ab ascendente. Luz ergo statueris ascendens et eius gradus: aspicie dñm dom⁹ vite quē si inueneris aspicientē signū ascendēs vel reddiderit lumen suū aliqz planetarū ad ascendens operare p eū. Si vero ita non fuerit: et fuerit luna sicut predicti tibi dñs dom⁹ ascendens: operare per eam: Et si vtriqz non asperint ascendens: nec iuncti fuerint planete qui reddat eorum lumen ad ascendens: notabis illum qui plus gradibus fuerit in signo in quo est: et qui velocius debeat egredi ad 2^m signum: deinde operare per eum. Qz si fortior eorum iunctus fuerit domino domus sube: qui est domin⁹ secunde dom⁹: inueniet substantiam et adipiscetur eam: siue receptus fuerit a domino domus substantie: siue nō fuerit receptus: fortuna fuerit aut infortuna: qz iunctio dñi ascendens aut lune cum domino rei: ipsa ē adeptio per semetipz: et nihil vetat eius effectum si deus voluerit: nisi dominus domus substantie committat dispositiōem suam alteri planete: tunc aspicitur si fuerit malus et receperit dominus domus substantie: perficietur res: et si fuerit fortuna perficiet et inueniet substantiam: receperit eum aut non receperit. Si fuerit ipse dispositor in loco forti aut in angulis. naz receptio efficit res: et nullo modo poterit fieri quin fiat: siue p longata fuerit eadem res: seu abbreviata: idest siue longus fuerit tempus an breue. sed anguli festinant rē et pfortant. et domus scde vtilis sunt: domus autem cadentes que non aspiciūt ascendēs tardāt rē: et postponūt eam: atqz tardare faciunt. sed receptio non potest annullari etiā si tardauerit iussu dei. Qz si dominus ascendens aut luna: aliquis scilicet eoz iūctus fuerit domino domus sube aut fortune i domo sube: aut malo planete q habuerit partem. i. dignitates i domo substantie: quis nō recipiat dñm ascendēs: aut planete malo i domo substantie q nō hēat in eadē domo partes idest dignitates: et ipe receperit dñs ascendēs: erit res. Et si dñs scde dom⁹ q ē dom⁹ substantie: vt planeta q in eadē sit domo fuerit iūctus dñs ascēdis: sit res absqz aliqua granitate: et perficiet nutu dei. Cōiunctio dñi ascēdis cū planetis significat petitionē rei a domino interrogationis añqz detur. et cōiunctio domini dom⁹ sube cū dñs dom⁹ vite: significat qz veniet res absqz petitionē: et plus erit ex ea pte q speratur. qz si dñs ascendens et luna nō iungunt dñs secunde domus: nec alicui planete q sit in eius vice: hoc est qui sit descendens in eadem domo: aspicie tunc cui iungitur dominus ascendens vel luna: qui si fuerint ambo vel aliquis eorum iuncti fortunę ipse planeta dispositionem alteri

nō dimiserit: et fuerit in angulo: vel in loco forti perficiet res et inueniet subas: recepit eū ipa fortuna: aut non recepit. Et si dñs ascendens vel luna iuncti fuerint malo si euz receperit perficiet res: et si non receperit eum destruet: si fuerit ipe malus dispositio eius atq; auctor: q; malus psta detrimentum facit rerū si nō recepit: et fortune vtiliores reddēt eas iussu dei et si non receperit: nā si recipiūt maius erit bonū et si nō recipiūt operantur bonū et nō impediūt iussu dei. Qd si fortuna dimiserit dispōne snā malo q; eū nō recipit detrimentum patiet res eius cū puenerit dispō ad malum: sed si receperit eum perficietur res.

C Qd de pecunia accomodata vt restituatur vel vt detur tibi de sna.

I autem petieris ab aliquo subam quam accōmodasti vel q̄stieris vt det tibi de propria substātia: vel qualicūq; mō postulaueris eam dñs ascendens et luna erit q̄stitor: et a quo queritur erit dñs septimi: et dom⁹ sube querentis erit secūda dom⁹ ab ascēdēte: Domus quo q; sube illius a quo q̄rit erit scda et vii. i. actana ab ascēdente: q̄ est domus mortis: q; si dñs ascendens vel luna iunctus fuerit dñs domus mortis: q̄ est dñs domus sube illius a quo petitur aut pte q; fuerit in eadē domo sicut p̄dixi tibi i caplo p̄cedēti: acqret rem suā quā petierit. Et si nulla causa cōiunctionis fuerit iter eū et dñs dom⁹ sube p̄dicti debitoris: i. iter dñs ascendens: et domin⁹ domus mortis: nec iunctus fuerit alicui pte q; sit in eadem domo: sicut p̄dixi i lupi ori caplo: nec domin⁹ dom⁹ mortis q̄ est dñs domus sube q̄ sit iunctus fuerit dñs ascendens vel alicui pte q; fuerit i ascendente sibi cōueniēti: siue malus fuerit seu fortuna et cōueniētia ei⁹ ē receptio: et vt sit ei aliqua dignitas i ascēdēte: tunc aspice cui iungat domin⁹ ascēdētis: aut luna q; si aliquis eoz vel ambo iuncti fuerint malo pte q; eos recipiat: aut fortune q̄ sit i loco forti perficiet res et inueniet eā iussu di.

C Qd vtrū beat subas regis an nō.

E si interrogator interrogauerit te de suba q̄ sit in domo sube regis. vtrū beat eā an nō. aspice ei⁹ q; p aspe xisti ad domum sube ei⁹. i. interrogantis predicti: et ad domū sube p̄dicti q̄stiri. i. ab. xi. et iudica fm illō nutu di.

C Qd de tpe rei bñde. qñ. i. habebis res illa.

Quod si te interrogauerit qñ erit bñ aspice p̄tam cui iū gatur domin⁹ ascendens vel luna vel p̄ta q; iungit domino ascēdēti: aut fortunaz q̄ fuerit p̄ioris re ceptionis a domino ascēdēti vel luna siue malum qui receperit dominū ascēdēti vel lunā i domo rei significa te ipm. i. q; significauerit effectū rei. Tunc si fuerit effectus rei p cōiunctionē ex aspectibus notis: et non per corp⁹: aspi ce qñ p̄ciet dominus ascēdēti aut luna lumen suū sup significatoz gradu p gradum: et fac tps fm nūerū graduū qui fuerint inter eos. i. quot gradus fuerint: tot pone dies: q; si tunc nō fuerit: erit qñ puenerit domin⁹ ascēdēti: aut luna ad ipm significatoz et iunctus ei fuerit p corp⁹ suū i signo i quo fuerit gradu p gradum: aut quando puenerit si gnificatoz ad dominū ascēdēti: si fuerit cōiunctio iter eos i vno signo et fuerit dominus ascendens ponderosior tūc erit res iussu dei. Et erit hoc i loco forti: in angulis aut in lo co i quo dominus rei gaudet. Qd si eadē hora nō fuerit: erit quādo peruenerit auctor rei ad solē: et fuerit orientalis. i. cū ceperit oriri post egressionem suam de sub radys solis. tunc enī renouabit ipe et renouabit rē suā: si deus voluerit. Et si fuerit sub radys solis: erit quādo egredietur de sub radys. aspice diem quādo erit hoc per gradus q; fuerit iter vtros q; si fuerint stelle leuiores luna. i. et mercuri⁹: et ven⁹ ac sol: pone eis dies fm qd fuerit iter eos ex gradibus: donec p̄ciat lumen suū vnus sup alterū gradu p gradu q̄ est cōiun ctio va: tunc aspiciet gradus i quo fuerit auctor rei quādo iunct⁹ fuerit ei q̄rēs rē gradu p gradum. Cūq; puenerit ad

eum gradum dñs ascendens aut luna perficietur res iussu dei. Cuius rei exēplar ē. si aliquis vir pmitteret aly viro cām i aliquo loco: post hoc diceret: ponas eam tibi hic: et po neret eā: postea perficeret: dimitteretq; eā i eodē loco dñc v̄iret dñs ei⁹: et inueniret eā atq; acciperet. Si at nō fuerit in lo co noiato: q̄rat donec peruenerit ad eū. i. ad ipm pmittēte: et cum puenerit ad eū: si inuenit eū i loco fortitudinis sue: perficiet rem suam iussu dei. Sicut cū domino ascēdēti faci es si iungit ei domin⁹ rei. Et ponā tibi similitudinē p quas fa cies: et p quā dirigeris: si deus voluerit. **I**nterrogatio de reb⁹ cuiusdā mortui de relictis de quibus interrogat qdā eius p̄pinquus: vtrū bñt ex eis aliquid an non. Cuius stelle erāt bñ mō. Erat ascēdēs taurus. 28. gra. et mediū celi aq̄ri⁹ 13. gradus. et venus i aq̄rio. 16. gra. 24. i. minu. Et luna i leōe 28. gra. et 48. minu. et mercurius i pisce. 19. gra. et 15. minuta et sol i ariete. 1. gra. et 20. minu. et iuppiter i tauro. 14. gra. et 15. minu. et mars i gemis. 6. gra. et 30. mi. sic patet i hac figura.

C Asperi hāc interrogatiōē iussu dei: et erāt stelle sic p̄dixi tibi. Erat. i. dñs ascēdēs ven⁹: et erat vacua cursu nemini iun cta: sed erat separata a ioue qui erat dñs dom⁹ sube mortui q̄ est s⁹ dom⁹ ab ascēdēte: eratq; iuppiter i tauro i domo sua: et ipa erat separata ab eo ex receptione: et separatio a recep tione ē qdā feditas et res horribilis. Post hoc asperi lunam i eadē hora q̄ vacua cursu erat: sepabat ē a venere. asperi ergo loca eaz et inueni vtrāq; i āgulis aspiciētes ascēti: aspe ri at eū q̄ erat plus gradib⁹ i signo suo: et q̄ debebat veloci⁹ egredi ab eo. Erantq; ambo i angulis: i. lūa debebat velo ci⁹ egredi: et ipi erāt plus gradib⁹ i signo suo quā mutani ad scdm sig⁹ i loco suo iunctaq; ē pmo marti: et mars ē malus et non recipit eā: nec recepit est mars ab ea: nec fuit mars dñs dom⁹ sube mortui q̄ est locus cause q̄rētis: significauit ergo phibitionem cause. Post hoc mutani ēt venerē ad 2m signū: significauit quoq; venus id qd et luna significauerat: q; iuncta est primo marti. q; si esset mars dominus domus sube mortui: aut recepisset venerē aut lunā: et eēt stella for tuna: essetq; in angulo aut in loco fortitudinis sue: dicerem q; res perficeretur et acquireret de suba mortui eiusdē. Et si i domo sube mortui eēt aliqua fortuna et ven⁹ iūgeretur

ei eēt res aut malus: et haberet in eodē loco aliquam digni-
tatem reciperetq; venerē: aut nō recipet si iungeretur ei ve-
nus eē: aut esset p̄ta malus i eodē loco recipiēs venerē aut
lunā nullā hīs i eodē loco dignitatē eēt res si iūgeret ei ve-
nus: q; receptio nō peribit quocūq; mō fuerit iussu dei: cū
p̄fuerit rei p̄ta q; recipit et fuerit ei? dispositio: et puenerit ad
eū dispō: nō cōmiseritq; eā alteri: erit res: qd si eam cōmise-
rit alteri post receptionē suā significabit receptio effectum
rei: et cōmissio dispōis sue alteri significat finē rei et ad qd
veniet vltima ei? q; p̄fectio. i. effectus rei: cognoscit for-
tassis a p̄ta cui p̄mo iungitur dñs ascendētis a luna: aut ex
scdo q; recipit cōmissū: aut ex vltimo quocūq; videlz fuerit
receptio: ibi erit finis: aut ex dño rei quēsit: aut de fortuna
q; fuerit i bono loco absq; receptione: significauerunt itaq;
p̄te qd significauerūt i locis suis: et fuit desperatio ab eo q;
petierat dñs hui? interrogationis. Et hora in qua tā itelle-
xit q; non fieret. qñ egressa est ven? ab aquario ad signū se-
cūdu: a loco suo qd est signū piscis: et qñ iuncta ē luna veneri
p corpus suū: post hec sepata est a venere et iuncta est marti
ex pisce gradu p̄ gradu in eadē hora fuit illi desperatio d eo
qd petierat: q; luna est significatrix rerū: et ipa est iuncta mar-
ti aūq; venus hora interrogationis nonit: q; luna q; erat apd
martē anteq; iūgeret ei ven?. Cūq; puenisset rumor ad ve-
nerē indicauit luna rumorem veneri. post hec iuncta ē luna
marti p corpus: et ex hoc venit detrimētū rei et dissipata est
res tunc atq; soluta. Et scito q; anguli cōfortant res: et festi-
nat atq; firmat res tā bonas q; malas: q; ergo boni fue-
rit: signū dño suo et durabit: et q; ergo mali fuerit durabit sibi
parienti illud.

¶ Questiones decime domus. et primo
de regno si habebit ipm interrogas vel nō et qñ.
Uod si aspereris de regno interrogaueritq; te vir
verū perit an nō: et fuerit ei? interrogatio absoluta
i. non dixerit tibi vtrū pero i hoc anno: an i mense
hoc seu i hac ebdomoda: aspice si videris q; nō p̄-
erit. Scito qñ erit despacio de hoc: et qd p̄hibet eū p̄esse: et si
videris q; nō p̄erit et interrogauerit te absolute. i. non noia-
uerit die neq; annū: neq; mēse et notū siue ebdomoda aspice
ei: si videris q; p̄erit dixeritq; tibi qñ vides tibi B pos-
se fieri: cōstitues ei tps put videris i interrogatione sua. i. p̄di-
ces ei qñ erit hoc in vita sua: i pte. s. eiusdē vite: et vniuerse i
terrogatiōes hoc mō erūt i oibus reb?. q; si te interrogaue-
rit de anno vel mense: aut infra hoc aut plus et videris q; si
fiet notū fac sibi q; non sit i eodē tpe de quo interrogauit: et
si te interrogauerit qñ erit despacio ab hac re notū fac illi
qñ erit ab hora qua te interrogauit. Et si videris q; res fiet
indica ei qñ erit ex tpe de quo interrogauit i initio. i. vel i me-
dio: aut in fine eius: aut in quacūq; hora fuerit ex eo. Cui?
rei scias sic accipies: cōstitues. s. ascēdēs ac mediū celi et eo-
rum gradus p̄ ascēssiones ciuitatis tue i qua tunc fueris: et p
horas equales: et cū vniuersis que necessaria fuerit ei de q; i-
terrogat: apta ei igitur ascēdēs p horas equales: p̄ hec aspi-
ce dñs ascendētis et lunā q; sūt interrogātis semp ḡs q; fuerit
de vniuersis hoib? et vniuersis interrogationibus siue vir
fuerit interrogator: siue mulier paru? fuerit an magn?. p̄ B
aspice q; eoz sit fortior dñs ascendētis: aut luna: et vide
vtrū fortior eoz iūgat dño medij celi aut recipiat dñs me-
dy celi q; est dom? regis: et sit dñs domus regis nō cōmittēs
desperationē suā alteri: tūc adipiscetur q̄rens rē suā. i. inue-
niet regnū qd q̄siunt: siue recepit dñs medij celi dñm ascen-
dētis: an nō: fortuna fuerit an malus: tūc q̄rens rē et regnū
adeptus ē rem suā nutu dei. Si aut dñs medij celi recepit
dñm ascēdētis aut lunā: tūc bonū est q; melius erit et forti?
et magis cōmouebit res ad hoc vt fiat et stabilius erit ac du-
rabilius. Si vero dominus medij celi fuerit q; iungitur. i. si
ipse petat cōiunctionē dñi ascēdētis: tūc acget interrogas re-
gnū absq; petitiōe: vltro. n. veniet ei sedē in domo sua: et

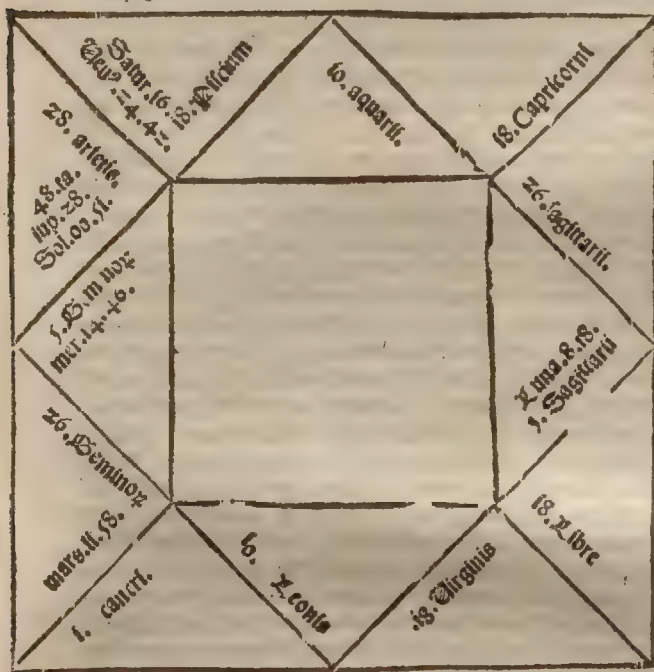
absq; labore. Nā si dñs ascendētis iūgat dño medij celi
nō pōt fieri qñ ipse petat eum: aut aliquis p eo q; cōiunctio
dñi ascendētis ipa est acq̄sitiō: et receptio ē dilectio: et si con-
iunctio fuerit ab oppōne vel a q̄rto aspectu: erit in re aliqua
duritia et dilatio vlt labor. Si vō fuerit cōiunctio ex trino
vel sextili aspectu: erit res absq; labore et absq; duritia. Si
militer sit i cōiunctione p corp?. Qd si dñs ascendētis aut lu-
na nō fuerit iūct? dño medij celi: neq; dñs medij celi iūct?
fuerit ei: nec fuerit inter eos aliqua p̄ta: cōmittēs dispositi-
onē donec pducatur eā ad eos. Aspice tūc dñs ascendētis aut
lunā: si fortior eoz iūgat alteri q; nō sit dñs regni. dñs me-
dy celi: et fuerit ipse p̄ta fortuna: aut fuerit i anglo aut i loco
forti p̄ficiet res iussu dei: recepit eū an nō recepit. et si fuerit
malus et recepit eū p̄ficiet res si deus voluerit. si vō fuerit
malus et nō fuerit dñs medij celi: nec recepit dñs ascēden-
tis: et ipse malus nō cōmiserit dispōis suā alteri molo q; re-
cipit dñs ascēdētis: et ipse malus nō dederit dispōis suā alte-
ri p̄te: tūc res nō p̄ficiet: q; malus ille destruit eā nutu dei
et si ipse malus cōmiserit dispōis suā alteri malo q; recipit
dñs ascēdētis p̄ficiet res iussu dei. et si cōmiserit dispōis for-
tune q; fuerit i loco forti p̄ficiet res iussu dei. p̄ B aspice
ips p̄tas q; fuerit i signo medij celi et i signo ascendētis
si fuerit i signo medij celi p̄ta malus: et nullā būerit i eodi-
gnitatē et recepit dñs ascēditis aut lunā p̄ficiet res: et si si rece-
pit eū nō p̄ficiet. Et si fuerit exaltatio eiusdē mali i signū me-
dy celi et fuerit i exaltatiōe sua: p̄ficiet res iussu dei recepit
dñm ascēdētis et lunā: an non receperit si dñs voluerit. Et
si fuerit i signo medij celi fortuna: et iuncta fuerit ei luna
aut dñs ascendētis: p̄ficiet res iussu dei: recepit eum ipsa
fortuna: an nō recepit: būerit ipa fortuna i signū medij celi digni-
tatē an nō. Aspice quoq; cōiunctionē dñi medij celi cū p̄tis q;
fuerint in ascendente quēadmodū asperisti i re dñi ascēde-
tis et eius iunctione in stellis q; fuerit i signo medij celi. Et
scito q; p̄te q; p̄sunt rei in angustia. 4. disponunt rem et festi-
nant et excitant atq; perficiunt res quēstas.

¶ Qd d bono aut malo i q; fuerit vlt postea futurū expectat.
Uod si te interrogauerit de bono aut malo i quo fu-
erit vlt postea futurū expectauerit: et inuenis p̄tas q;
p̄sūt rei i angustia: erit illd bonū seu malū durabile.
Et aspice cōiunctiōes p̄tas q; fuerit i angustia: et eoz recep-
tiōne: et auxiliare p hoc sup rem tuā si deus voluerit.

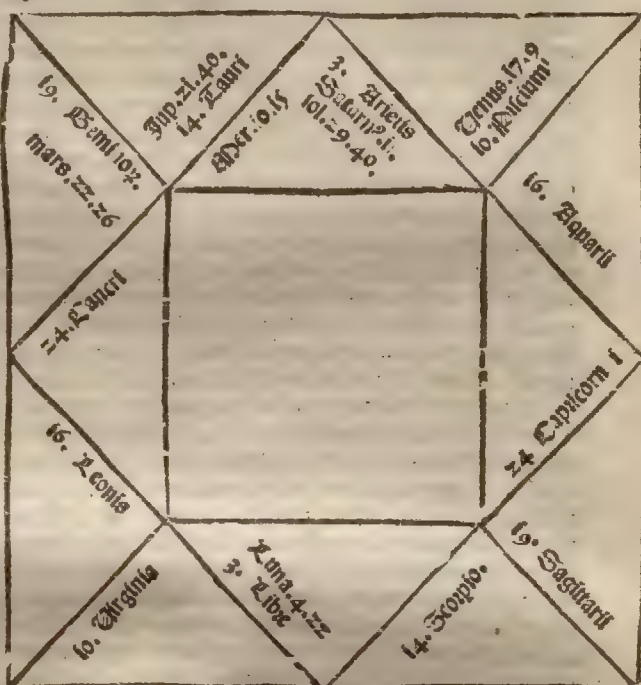
¶ Qd qñ q; regnum hēbit aut erit desperatus de eo.
T si te interrogauerit in quēis quādo erit B regnū.
Aspice dominum ascendētis et lunā quis eoz fortior
fuerit i significatiōe effectus rei: operare per eum.
Aspice. s. fortiozem eorum. i. eum qui fuerit inter dominū
ascēdētis et lunam fortior: et vide quot gradus sint inter
fortiozem eoz et planetam q; perficit rem eius quousq; iū-
gatur ei gradu per gradum. et pone eos dies: q; si tunc non
fuerit: erit quando puenerit ad eum dominus ascendētis:
aut luna et iunctus fuerit ei per corpus suū i vno gradu: aut
peruenerit domin? ascēdētis aut luna ad gradum i quo
erat domin? medij celi: et fuerit loco fortis. i. receptus i an-
gulis: aut in loco optimo in domibus medij. i. in sequenti-
bus angulorum: et fuerit illi in eodem aliq; dignitas: tunc
erit. Deinde scito q; fortitudo loci. i. loca fortia in qb? dele-
ctat aīus perficientis rem et pparatū eā: indicabit tibi quā-
do erit res d qua interrogaueris iussu dei: hoc ē vt aspicias
cui iungitur domin? ascēdētis aut luna gradu p gradum.
et scias in quo gradu sit auctor rei. Qd si quādoq; p̄icerit
sup eum radios suos gradu per gradum et nō fuerit: erit qñ
puenerit ad gradum in quo erat p̄dictus auctor. Si auctor
fuerit i loco forti et būerit i eo aliqū modū fortitudis quo
gaudet: q; si tunc etiā nō fuerit qñ puenerit ad eū dñs ascē-
dētis aut aspererit eū: et fuerit auctor ipse i loco forti: tunc
erit res iussu dei. Si vō nō fuerit hoc de quo interrogaueris

et videris quod non fiet aspice tunc planetas qui significantur impedimentum rei et desperationem illius: aspice itaque in eo: sicut asperisti in illo qui cum profecit: et qui erit: si videris quod fiet: tunc erit desperatio eiusdem iussu dei. Et si dominus ascendens aut luna iuncti fuerint auctori per corpus suum in signo vno et fuerit auctor in angulis: aspice quot gradus sint inter eos: et pone eos dies si fuerint stelle leues: et si fuerint ponderosae si pone iuxta numerum graduum menses: et finem eundem numerum erit si deus voluerit. Et scito quod stelle leues sint luna mercurius venus atque sol ponderosi vero saturnus iuppiter et mars. Et nunc constituam exemplum tibi quod debes scire. Quidam vir iter rogauit utrum proficeretur sibi regnum quod petierat an non. Quod etiam sibi promissum fuerat et nominatum cui fuerat ascendens signum geminorum. v. gradu. et medius celi aquarius. x. gra. Et mercurius in geminis. xliij. gradu. et xlii. minuto retrogradus. et luna in sagittario. viij. gra. et xviij. minu. et sol in geminis. si. minu. et iuppiter in tauro. xxvij. gra. et xliij. minu. Et saturnus in ariete. xvi. gra. et venus in ariete. xxliij. gra. et xli. minuto. et mars in cancro. xi. gra. et 58. minuto. sicut patet in hac figura

ipsi saturnus a gradu per gradus: eadem die fuit despatio de causa illa. Et scito quod luna cum fuerit in signo medij celi iuncta domino ascendens proficiet et causa iussu dei: quod est in loco cause et est significator rerum et est fortuna: proficiet causa iussu dei receperit an non: et si est dominus ascendens saturnus vel mars. Et scito quod effectus rerum fortassis fuerit in initio coniunctionis: aut in medio eius aut in fine quocumque. si fuerit concordia atque receptio. Et profectio rei est ex alimbutar: seu auctore ad quem perueniunt nouissima dispositionis atque coniunctio: et fuerit alimbutar: seu ipse auctor recipiens semper eum qui sibi committit dispositionem: et fuerit concordia cause: tunc proficiet causa et non patietur detrimentum: siue plangata fuerit: vel celeriter iussu dei acciderit. Quidam vir interrogauit utrum acquireret in eodem anno regnum an non fuitque ascendens cancer. xxliij. gradu: et medius celi aries. liij. gradu. et fuit luna in libra. liij. gradu: et xxij. minu. et saturnus in ariete. xi. gradu: et sol in ariete. xxix. gradu: et xl. minu. et venus in pisce. xvij. gradu. et ix. minu. et iuppiter in tauro. xxi. gra. et xl. mi. et mercurius in tauro. x. gra. et xv. minu. et mars in geminis. xxi. et. xxvi. mi. sic patet in hac figura.

Asperi hanc interrogationem nutu dei. Et erat mercurius dominus ascendens retrogradus: reuertebatur enim ad solem et iungebatur ei. et sol petebat coniunctionem saturni a sextili aspectu et mars ibat ad saturnum ut iungeret ei a quarto aspectu: et oes erant in aspectu idcirco habebant testimonia videlicet aut mars. i. venit ad saturnum prius et iunctus est ei gradu per gradum qui vera est coniunctio. absceditque coniunctionem solis a saturno: et destruxit rem: destruxitque eam mars: quod separauit solem et saturnum: et sol erat cui dominus ascendens et luna committebant dispositionem: et ipse erat medius inter dominum medij celi qui est dominus rei quem petebat: et dominum ascendens: et si non abscederet mars coniunctionem inter solem et saturnum et iungeret sol saturno antequam iungeret ei mars proficeret causa iussu dei: sed mars fuit in loco quo iungebat saturno et sol iunctus est ei: et destruxit mars rem qui separauit inter solem et saturnum et abscedit eorum coniunctionem: iunctus est ergo mars saturno et sol nulli iunctus est quod lumen martis separauit inter ipsos saturnum qui est dominus cause interrogantis. Volui quoque scire qui esset illi despatio. idcirco pateret ei quod non fieret quod postulauit: et hoc fuit qui iunctus est mars saturno: et proiecit lumen suum super

Asperi ergo in hac interrogatione nutu dei dominus ascendens: et erat luna quam inueni iunctam saturno a libra ab exaltatione. i. sua. Recepitque saturnus lunam ab exaltatione sua: et significauit effectum rei iussu dei: quod saturnus recepit lunam quem erat dominus ascendens: et saturnus erat in domo regia qui est locus rei: fuitque principatus eius a receptione saturni: quod recipiebat lunam: sed non erit hoc donec petat a domino interrogationis: eritque ibi aliquid duritia vel labor: quod recipit saturnus lunam ab oppositione et contrarietate: et anxietate animi petitis rem propter locum suum eo quod saturnus qui recipit lunam sit in descensione sua et imputeo et in vilitate sua: et saturnus angustiat in loco suo: propterea vidi mus quod vir iste angustabitur in opere suo: et odio habebit eum propter odium saturni quod habet erga locum suum: quod saturnus est qui tribuit ei regnum iussu dei: et est suus et eius natura est sic non saturni et est saturnus: et dominus interrogationis inueniet apud eum qui constituit locum receptionis et honorem ac dilectionem: quod saturnus est dominus septimi ab ascendente: et ipse recepit dominum ascendens: et dominus ascendens est interrogantis. dominus vero septimi est illi qui ordinauit in interrogante: quod ergo iunctus est ei et receptus ab eo: diximus

Zheffalach

¶ erit inter eos dilectio: ac receptio cū bono loco erit apud eū si deus voluerit. Et cum volueris scire qñ erit regnū istius viri: aspice quot gradus sint inter lunā et saturnū: donec iungat ei p lunē suū gradu per gradum: et atq; iter eos. vi. gradus diximus ergo qñ eēt. vi. dies: q si tunc nō fuerit erit qñ puenit luna ad ipm gradū i quo erat saturnus qñ recepit lunā gradu p gradu p lunem suum. Et si tunc nō fuerit erit qñ peruenit venus ad gradū ascendētis: q; venus est dñs domus lune: qd signum est libe in quo erat luna et luna erat dñs ascendētis. Et scito q dñs ascendētis et luna cum fuerit cadētes aut pfeceant opus suū: ac dispōem suā et adhuc res quā pteuidisti non fuerit: debes operari per dominiū signi in quo fuerit dominus ascendētis: fuit igit pncipatus istius viri ad .90. dies ex die qua facta fuit interrogatio. hoc est qñ primū peruenit venus in gradum ascendētem ex signo ascendēte: venit. n. in locū fortem et confortauit rem et facta est tunc iussu dei: et stelle tunc opantur natu dei bonū et malū: qñ fuerint i loco forti in locis altiorib⁹ et fixis q; bec sunt que figunt et confirmant res tā bonas q; malas natu dei: mouent quoq; eas tpe effectus sui: pone ergo cor tuum ad sciendū casū pta: ab angulis: et eoz erectione: vel eoz altitudine in ipis angulis: ad motionem rerum: ac recessione eaz: siue stabilitate illarū atq; cōfirmationē. Et si non fuisset pncipat⁹ huius viri: qñ puenit ven⁹ ad gradū ascendētem in oriente: dicerem q esset quādo veniret venus ad gradum quarti signi: aut ad gradum. vii. aut ad gradum i quo erat saturnus boza interrogatiōis: aut qñ confēretur sol saturnum: et fieret orientalis: et exiret de sub radijs solis: et renouaret: renouaretq; rē suā cui perat. Et peruenitio veneris ad gradū in quo erat luna est res fortis. Exiuit aut iste vir ad opus suū cui ptefuit quādo puenit venus ad gradū signi ascendētis et scito q iō accidit tarditas huius rei q; luna erat in quarto angulo et iungebat saturno a quo nouisti effectū rei: et saturnus erat in angulo. x. in loco. i. rei et in loco regni. et si eēt luna in. vii. angulo fieret vtiq; res velocius: et si eēt cū saturno in signo. x. eēt adhuc veloci⁹ et in signo ascendēte eēt velocius p ceteris locis: et scito q tarda re facit res atq; accelerare eas fortitudo dñi ascendētis: et fortitudo lune aut debilitas eoz si fuerint debiles. Si enī fuerint i angulis pte quibus iungunt sibi fuerit in angulū festinabit res iussu dei. et si fuerit vnus eoz cadēs et alter in loco forti. i. pta qui iungit: vel ille cui iungit sibi impedit hāc rē: et faciet eā tardare fm q̄ritatē eius casus et fm impedi mentū qd ingredit sup eū i loco qd ē. Et scito q pte cadētes ab angulis faciūt tardare oēm rē que nondū ē: et expectat vt faciat: et pte cadentes ab angulis sunt boni et optimi ad oēm rē bonā cui expectat recessio vt peregrinatio qñ aspiciat peregrino. i. viatori aut prefecto seu regi: cui aspiciat qñ cadet et recedet regnū ei⁹: et viro pfecto qñ recedet ab ordine suo: et oi bono seu malo qñ a dño suo recedet et auferetur ab eo: aspice hoc a recessione pstarū fortū: qui eleuant in āgulis quattuor. quib⁹ dignior et velocior est ascendēs in bonis agendis et in effectu seecūsus est mediū celi angulus. i. decimus: et tertius est septim⁹ dom⁹ cōiūgij vel nuptiaz. et qrtus est āgulus terre. i. domus patrū. Domibus vero medius dignior est dom⁹ spei: et est velocior domo nuptiaz et domo patrū ad agendas res: et ipa est domus. xi. et scda domus peregrinationis: et est nona et tertia dom⁹ filioz et ē. v. et qrtia domus ssum qd est tertia be sunt bone et laudabiles. Domus iō cadentes sunt omibus domibus deteriores domus. i. mortis que ē. viii. Et domus infirmitatis qd est sexta. Et domus inimicorum que est duodecia. Et domus substatie que ē secūda ab ascendente. be domus sunt inimice ascendētis que nō aspiciunt ascendens: suntq; exitus huius rei pauci proficui. non enī inuenit in eo nisi modicā rem: Re cepit tamen iussū et fuit mora ei⁹ donec reuerfus ē ad domū

suam. xv. diebus: et iō accidit stabilitas iuris eius: et fortitudo opis sui: q; fuit casus plāetarū ei⁹ i āgulis. Et venit paucitas proficui eius ideo q; saturnus qui dedit ei regnum iussu dei: erat in signo descensionis sue: et mali et vilitatis sue et putei: et in loco i quo nulla dignitas erat ei⁹: et fuit illud quod datum sibi fuit de eo odibile propter odiū quod habebat erga locum suū: sed fixit omnes res suas figuras stellarum eius in angulis.

¶ Cap. i scia vite nati.

¶ Um volueris scire vitam nati iussu dei. si natus fuerit in die: incipe a sole: si fuerit in ascendente aut in medio celi sol: aut in adir. hoc est in opposito quod est. vii. ab ascendente: aut in. xi. et non recesserit a gradu domus in qua fuerit plus. v. gradibus: et fuerit receptus a domino domus aut exaltationis signi in quo fuerit ex coniunctiōe tunc vtilis erit pro byleg. Et plana nota qui recepit erit alchoboden: et ipse ē q preerit natitatis significator. i. ac dator ānorum aut mensium: seu dierum et dirige diuisionē mensū aut annoz seu dierū a gradu. i. in quo est: et ipse est gradus byleg. Et si non fuerit sol i aliquo locorum que predicti tibi: aut fuerit in eis et fuerit remot⁹ a gradu loci in quo est plus decē gradibus: aut fuerit i eis et nō fuerit inter eum et dñm dom⁹: aut exaltationis i quo fuerit cōiunctio: q; si ita fuerit: nō erit vtilis vt sit byleg. Dimitte ergo eum et aspice lunam: que si fuerit in angulis. 4. et in sequentibus angulorū qd sūt domus. ii. et scda et qnta et octaua. bec sunt octo loca: et non fuerit remota a gradu domus in qua est plus qnq; gradibus et fuerit cōiuncta domino dom⁹ aut exaltationis in qua est: erit vtilis vt sit byleg. Dirige tunc diuisionē annoz aut mensū aut dierū iussu dei. q si tūc luna nō fuerit in his locis octo que nominavi tibi: aut fuerit remota a gradibus domus i qua est plus qnq; gradibus: aut fuerit in eis non remota: et nō fuerit iuncta domino domus aut exaltationis: q; si sic fuerit: nō erit vtilis vt fiat byleg. Aspice tūc gradum partis fortune si ceciderit in aliquo istorū locorum octo: et non fuerit remotus a gradu domus in qua est plus quinq; gradibus: et fuerit dominus termini gradus partis fortune: aut dominus domus eius iunctus ei. i. parti fortune: pars tñ fortune preerit: et ipsa erit yleg: et a domino eius scitur donatio annoz aut mensium vel dierū: et ex gradu partis fortune diriges ei diuisionē. i. mensium vel dierū seu annoz natu dei. Si vero non fuerit pars fortune in his octo locis: aut fuerit in eis: et fuerit remota a gradu loci in quo est plus quinq; gradibus: non erit vtilis: dimitte eā tunc. Et si fuerit gradus coniunctionis solis et lune ante natiuitatē nati in his octo locis non remotus a loco in quo est plus quinq; gradibus et dominus termini eius: aut dñs domus in qua est iunctus fuerit ei ipse preerit significatōi donationis annoz aut mensium vel dierum: et diriges diuisionem annoz aut mensium aut dierum a gradu coniunctionis: q; factus est iussu dei yleg. Si autem natus fuerit puer in coniunctione: et non fuerit gradus coniunctionis iunctus dominus termini eius: aut dominus domus in qua ē et ipsa coniunctio fuerit in predictis octo locis non remota a domo in qua est plus quinq; gradibus: gradus coniunctionis erit byleg: et dominus eius preerit et ipsa cōiunctio: abo. i. et ab ipis scitur donatio annoz aut mensū seu dierū Si vero gradus cōiunctiōis solis et lune non fuerit i predictis. viii. locis aut fuerit in eis: et fuerit remot⁹ a gradu domus i qua est plus. v. gradib⁹ non erit vtilis vt sit byleg: dimitte ergo eum. Sibi aspice in gradu preuentiōis q aliter

Canon alchoboden p pte

dicitur impletionis q fuerit añ natiuitatē si fuerit natiui-
tas in p̄dicta p̄uētiōe. Qui gradus: si fuerit i p̄fatis. 8. locis
nō remot⁹ a gradu in q̄ ē p̄f. 5. gradibus vtil erit p̄ hyle: 7
ab eo dirige diuifioez annoz: vñ mensū aut diez. q̄ si do-
min⁹ termini ei⁹ vñ oīs dom⁹ iuct⁹ fuerit ei ille eoz q̄ iuct⁹
fuerit et perit natiuitati: qui: 7 significabit donatiōem an-
noz aut mensū aut diez. Et si fuerit grad⁹ p̄uētiōis in p̄
dictis. 8. locis: si remot⁹ a gradu loci i q̄ ē p̄f. 5. ḡdib⁹: 5. oīs
termini eius vñ oīs dom⁹ illi⁹ nō iungit ei: gradus tñ p̄e-
uētiōis erit hyleg: 7 ipe perit. 7 a loco ei⁹ scit donatio annoz
aut mensūz aut diez: 7 ab eodē gradu dirigitur diuifio an-
nozum aut mensūz seu dierū nutu dei: 7 si fuerit gradus
p̄uētiōis in ipsis. 8. locis: sed fuerit remotus a gra-
du dom⁹: in q̄ est p̄f. 5. gradibus nō erit vtil hyleg: dimitte
tunc eum: 7 aspice gradus ascendētis quia ipse erit hyleg: 7
dominus termini eius: aut dominus domus qui iunctus
fuerit ei p̄eerit natiuitati: 7 ipse erit dator ac significator
annoꝝ: aut mensūz siue dierum: 7 a gradu ascendētis
dirigitur diuifio annoꝝ: seu mensūz aut dierum. Et
si dominus termini eius: aut dominus domus nō fuerit ei
iunctus. i. si aliquis istorum non fuerit iunct⁹ gradui signi-
fascendētis: ipse tamen gradus ascendētis erit hyleg: 7
p̄eerit ipse natiuitati: 7 ab ipso dirigitur diuifio annoꝝ
aut mensūz seu dierum: 7 ab eo scitur donatio annoꝝ aut
mensūz siue dierum: 7 opaberis in nocte: sicut operaris i
die equaliter in omnibus horis: sed incipies i die a sole po-
stea a luna. postea a parte fortūe postea a p̄uētiōe: vel p̄uē-
tiōe: si fuerit natiuitas in ea post 13 a gradu signi ascen-
dētis. Cūq; p̄iceris capitula p̄nominata: ab ipsis locis: 7 fue-
rit locus tuus a gradu ascendētis: 7 n̄ plōgabit vita pueri
nisi sit gradus ascendētis liber a p̄iectione luminis ma-
loꝝ super eum: saturni. i. 7 martis: 7 non dimittas eū 13
eū inueneris dominū natiuitatis: vt aspicias extensioez
radioꝝ planetarū ad hyleg: qz radz planetarū qdam
res est fortis nisi aspiciat eum eis soli: aut venus: aut iuppi-
ter: aut luna: qz aspectus horum frangit virtutez malozū:
si non fuerint mali p̄ gradibus quaz boni: nec dimittas eū
eū 13 iaculatōem malozū ad hyleg per radios suos: licz
eū fuerit ille qui p̄est natiuitati fortis non peribit dñs
natiuitatis iussu dei: si inueniēt eum districtiones 7 labo-
res 7 liberabitur ab eis iussu dei.

Capitulum in annis alchoboden.

Cum inueneris illum qui p̄est natiuitati
in ascēte aut i medio celi aut i auglo 7. egressū
de sub radz solis. i. nō fuerit sub radz solis
direct⁹ nec fuerit i descēsiōe sua: dabit annos
suos maiores. 7 si fuerit in q̄rto āgulo q̄ ē sub terra: 7 fuerit
i termino suo: aut i domo: aut i exaltatiōe: aut i triplicitate:
vel facie sua: 7 fuerit oriētalis: dabit ānos suos maiores. 7
si fuerit i. i. ab ascendēte aut in. 5. 7 fuerit oriētalis: 7 fuerit
i termino suo in domo: aut i exaltatiōe: aut triplicitate: aut
i facie sua dabit ānos suos maiores. 7 si fuerit in. i. i. ab ascē-
dente: aut in. 5. 7 fuerit oriētal⁹ nec fuerit i termino suo vel
in domo aut i exaltatiōe aut in triplicitate: vel in facie sua:
dabit ānos suos medios: 7 si fuerit i scbo ab ascendēte: vel
in. 8. 7 fuerit i termino suo: aut exaltatiōe: vñ i domo: aut tri-
plicitate: seu facie sua dabit ānos suos medios: 7 si non fue-
rit i termino suo neq; exaltatiōe vel domo: aut i triplici-
tate aut facie sua: nec ēt fuerit in descēsiōe sua: nec i puteo:
vel in loco in quo trista⁹ dabit s̄līr annos suos medios. 7 si
in nono ab ascendēte fuerit: 7 fuerit oriētal⁹ in termino suo:
vel in domo aut exaltatiōe: aut triplicitate seu facie sua: da-
bit ānos suos medios: si fuerit natiuitas diurna 7 ille qui
p̄est diurnus: aut fuerit natiuitas nocturna: 7 ille q̄ p̄est no-
cturnus. 7 si fuerit in. 6. ab ascendēte: aut in. 12. 7 nō fuerit i
descēsiōe sua dabit ānos suos minores. 7 si fuerit i descen-

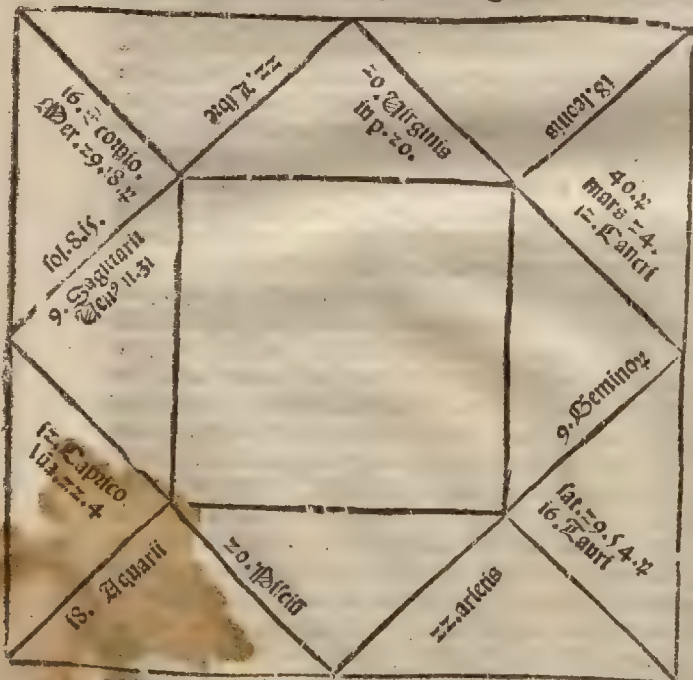
sione sua in. 12. aut in. 6. 7 fuerit retrogradus dabit menses
iuxta numez annoꝝ suoz minozū. i. i loco vñiuscuiusq; an-
ni dabit mēsem. 7 si fuerit sub radz solis retrogradus in
descēsiōe sua 7 fuerit i loco. i. ab ascendente: aut in. 6. da-
bit dies iuxta numez annoꝝ suoz minozū. i. i loco vñius-
cuiusq; anni dabit dies. Et si inueneris illū q̄ p̄est natiuita-
ti. i. in angulo retrogradum: aut sub radz solis dabit ānos
suos medios. Et si fuerit in sequentibus anguloꝝ retro-
gradus aut sub radz solis dabit annos suos minores. Et
si fuerit cadēs ab angulis 7 fuerit sub radz solis retrogra-
dus: non poterit dare annos minores: sed dabit in loco vñi-
us anni mēsem. Et cum dederit ille qui p̄est annos: 7 as-
pexerint eū omnes fortune a quarto aspectu: vel ab oppo-
sitione aut a sextili aspectu aut a trino: aut fuerint cum eo
in vno signo augent ei secundum quantitatem graduum
qui sunt in tempore horarum illius gradus in quo fuerit p̄
vno gradu annum: si non fuerit ille qui auget retrograd⁹:
aut sub radz solis 7 eū fuerint planete qui significāt aug-
mentū in. 6. ab ascendēte vñ i. i. z. nihil augent. Et si aliquis
malozū planetarum aspexerit illum qui p̄est ex omni-
bus aspectib⁹ a q̄rto. i. vel. 10. aut trino: vñ a. 7. aut a sextili:
aut fuerit cū eo: q̄cūq; fuerit: minuet illi scōz nūez graduū
q̄ sunt in tpe horaz illi⁹ grad⁹ in quo est in clinate: q̄ fuerit
natiuitas ad vñūq; gradus ex gradibus tempozū bo-
rarū: annū. Et inueni in quodā libro sed nō p̄bani. Quia
cū inueneris cum illo qui p̄est natiuitati caudā nō longe
ab eo. 8. gradus. minuet ei quartaz partes annoꝝ illius qui
p̄est. 7 si fuerit caput ita minuet similiter quartaz partes
annoꝝ. Et scito q̄ extensio radioꝝ planetarū sit a gra-
dibus equalibus. sed da annos ad hyleg per gradus ascen-
sionis: 7 non dimittas donationez annoꝝ ab ascendente per
gradus ascensionis. Et scito quia eū duxeris donationē an-
noꝝ: seu mensūz vel dierum. a gradu hyleg: vel a gradu
ascendentis ad vñūq; gradus: annū aut mēsem: aut
diez: quocūq; inueneris malus: aspiciat quo p̄uenit gra-
dus que deduxisti ad hyleg: vel ab ascendēte. Et scito q̄ gra-
dus ad quē peruenit donatio quā deduxisti ab hyleg: vel a
gradu ascendētis: si aliquis harum quattuor fortunarū:
aspexerit eū euadet 7 liberabitur a morte: nisi sint gradus
mali qui aspiciunt locū quo peruenit diuifio plus gradib⁹.
id est si fuerint gradus mali plus gradibus fortunarū. hoc
enī significat quia durabat natus donec trāseant gradus
quos direxisti ab hyleg gradus fortune: cūq; transierint
hec 7 peruenerint ad gradus malos significabit tunc mor-
tes. Et scito quia cum fuerit natiuitas: 7 fuerit ille qui p̄est
ei in loco forti si p̄olecerit malus radiaz suos super gradu
signi vite: vel super gradus solis: aut gradus lune: aut gra-
dum hyleg qualecūq; fuerit: nō subiacebit natus morti do-
nec perficiat ille qui p̄est natiuitati nūerū annoꝝ quē
significauit fin qualitatz loci illius in quo fuerit: ex ānis
scilicet maioribus: aut medijs aut minoribus: aut mensib⁹:
aut diebus seu horis: si deus voluerit. Et exponaz tibi ia-
ctu radioꝝ: intellige eū. Putant quidā iactu radioꝝ
ita esse planeta. i. qui est in. 10. recipit radios ab eo qui reci-
pit illum ex quarto ab illo. 7 ille qui est in quarto ab eo pro-
p̄cit radios suos ad eū qui est in. 10. ab eo. 7 ideo nomina-
tur iactus radioꝝ ad hos quattuor modos quos predixi:
qz ille q̄ ē añ eū in q̄rto p̄cit radios ad eū q̄ est postposit⁹
in. 10. ante istū q̄ ē in q̄rto: qz ille qui vadit ante eū p̄cit ra-
dios suos calidos ad partē postpositā s̄līr: qz ille qui est in
ariete aspiciat eū qui est in cancro: 7 ille qui est in cancro p̄-
cit radios suos ad eū q̄ est in ariete. Et cōuenit pars maria
sapientia vt ponerēt illos quinq; gradus: qui sunt ante gra-
dus ascēdētis de fortitudine ascēdētis: in quibus cū fuerit
sol: dicit eū vtilez esse vt sit hyleg cū fuerit recept⁹: 7 luna
s̄līr 7 cetera a gbus inuenit hyleg s̄līr. Illuz autē qui p̄est

Yahmatus

21 Messaballah

Cos d qda dnce q pñit affrice ex iussu regio alio dñicete.
 Interrogato cuiusdā dñcia quē pñit rex affrice:
 ⁊ erat ipe qui tñc pñat affrice in strarietate eozū:
 ⁊ eis rebeli dñgnus depositiōe: interrogantiq; dixit
 pñcere ē qb rex pñordinauerat ei dñcatu affrice:
 an non ⁊ qd eēt futura de eē eiū: ⁊ de eē illi q pñat ei iussu
 dei: aspexi hāc interrogatōz nutu dei: erat planete eius
 sicut tibi narro. Erat alciñs sagittarius. 9. gradus. Et soli iñ
 gittario. 8. gradus: ⁊ 15. minuta: ⁊ venus in sagittario. i. gradus.
 ⁊ 31. minuta: ⁊ luna in capreozno. 22. gra. ⁊ 43. minuta
 saturnus i tauro. 29. gradus. et. 54. minuta retrograd⁹. Et
 iuppiter in vigne. 20. gra. ⁊ 55. minuta: ⁊ mare i cācro. 24.
 gra. 40. minuta retrogradus. Et mercurius in scorpiōe.
 29. gra. ⁊ 8. minuta sicut pñ in hac figura.

E Asperi itaq; i hac iterrogatōe ascns z dn̄z ei⁹: z pletā a q̄
sep̄at luna: fuitq; ascns sagittari⁹: z in eo sol ac ven⁹ z dn̄s
ascēdētis iuppiter i āgulo inedy celi directi⁹: z ē ex pl̄tis al
tioribus: i ipe aspiciēbat vtrasq; domos suas: z vniuersos
angulos. 4. in loco superiori z altiori: z vniuersis anglis do
mino iterrogatōis digniori in loco. s. exaltationis dn̄i iter
rogatōis. z ei⁹ regnū: iōni iugebat sol: z ven⁹ a domo sua:
recipiebatq; eol a domo sua rceptōe forti: z sol recipiebat

ea p lūme sūū: iūctaq; sūt e restiōnia sup fortunā nutu dei:
 7 significauit b fortitudine dñi iterrogatōis sup inimicū su
 us: 7 firmitatē ei⁹ honoris: 7 q ad ipiscere regnū ei⁹: 7 q pti
 geret ad b qd sibi cōmissū fuerat ab ipatore suo: 7 eēt i māt
 sua: dessetq; nihil qd n ad ipiscere nutu dei. p. b aspecti ei q
 perat affricē: g suspicabat rebellis: ac pñi inobediēs ac de
 ponēd⁹ a nabir. i. ab opposito ascēdētis 7 a dño ei⁹: 7 a pla
 neta cui iūgebat luna: fuit ar nadir: signū geminor: 7 nullus
 7. planetarū erat i eo: 7 dñs eius erat mercuri⁹ ex planetis
 inferioribus: 7 ipse retrogradus erat 7 cadēs ad signū. i. z.
 ab ascite: 7 iungebat post directionē suā saturno ab oppo
 sitione: s; 7 saturnus erat cadēs in signū. 6^m. ab ascēdēte: 7
 erat retrogradus: significauit igit mercuri⁹ p retrograda
 tionē suā ac descēsiōnē: 7 p eius dñctionē cū planeta cadē
 te 7 retrogrado: annullatiōē eorū in q ingressus fuerit ille
 inimicus 7 pñius: b ē annullatōē ei⁹ sily: 7 solutōē ei⁹ im
 pery: 7 significauit casus ei⁹. i. z. ab ascite: 7 casus saturni
 in. i. z. a nadir debilitatē cadentē i inimicū 7 aduersariū. s.
 fortem: 7 dispōitiōem illi⁹ aggregatōis: 7 casū eius nois vñ ei⁹
 mēozie: 7 annullatōē eoz q aptauit: 7 q collegit 7 eoz dñstru
 etōē nutu di. p. b aspecti dño iterrogōis a pla ēt a q sepa
 tur luna: 7 separabat luna a ioue qui ē dñs ascēdētis: 7 in
 piter erat in angulo celi: 7 ipse est ex plis altioribus habēs
 locū altiorē post saturnū. Significauitq; iuppiter iussu dei
 per altitudinē ac bonitatez loci eius: fortitudinē dñi inter
 rogationis: 7 firmitatez eius honoris: 7 adeptiōē eius pñ
 cipatus: 7 eoz de gbus interrogauerat de honore. katq; bu
 catu: quez sibi cōmiserat iperatoz suus atq; ordinatoz iussu
 dei. ¶ Deinde aspecti illi q putabat rebellis 7 deponēdus
 qui 7 inobediēs fuerat a planeta: cui iungebat luna. Jūge
 batur quoq; luna marti: 7 mars erat cadens in descēsiōne
 sua 7 retrogradus. i. in octaua domo ab ascēdēte: q est secu
 da a nadir: 7 est locus auxiliatoz. i. militū illi⁹: g suspica
 tur rebellis 7 eius sube. Significauit etiā coniunctio lune
 7 marti: 7 retrogradatio martis atq; casus eius in descēsiō
 nem solutionē illius operis inimici: 7 aduersarij: 7 reuer
 sio nem eius a cōsilio qd ingressus fuerat: 7 penitētiaz eius sup
 per hoc qd mouerat: 7 eius subiectionē atq; honoris amif
 sionez iussu dei. ¶ Et significauit locus lune in scdo signi
 ascendētis qui est locus militūz iterrogātis: 7 auxiliatoz
 eius locus quoq; eius sube: 7 luna ē dña significatoz, mi
 nici 7 aduersarij: 7 est significatrix eius militum atq; auxi
 liatoz: 7 erat luna iuncta marti ab oppōne: 7 vnusq; eoz
 recipiebat locū suū receptione forti. Significauit igit nu
 tu dei introitus lune: que est significatrix auxiliatoz inimi
 ci 7 aduersarij in capricornū qui est locus auxiliatoz dñi
 iterrogatōis 7 locus sube petitionē militū inimici aduer
 santis sube: detitiōē. s. impletiōis spei sue de acq; sitionē sbe.
 7 q accipiat partē eoz que putauerūt nutu dei: 7 q ingre
 dian⁹ in obedientiā: 7 adiutorij dñi iterrogationis. Post
 acceptionem eorum: in gbus habebāt spem. i. dona que se
 sperabant accepturos nutu dei. Significauit quoq; locus
 lune a capricorno: 7 locus martis a cancro: qd nō acciperēt
 omne qd sperabāt accipe: vel sicut putabāt. Et significauit
 cōiunctio lune marti ab oppositiōe q milites aduersarij
 essent in petitionē sube in portū: hoc enī erat intētiō eoz: 7
 hoc petebāt nutu dei. ¶ Post b aspecti inimico aduersarij
 qd eēt de eē illi⁹ futuri: 7 de eē illi⁹ q eū succedebat, aspecti
 g mercurij g erat significatoz inimici: aspecti. s. cui iūgebat
 7 gs iūgebat ei: inueniq; eū iūgi saturno post directionē sūū
 ab oppōne: g ē aspect⁹ dñietatis 7 inimicitie: 7 saturn⁹ erat
 dñs fe dom⁹ iterrogatōis: 7 dñs. 3° eiusdē: q sūt loca militū
 ei⁹: 7 firmatq; auxiliatoz: 7 nlla erat iter eoz receptio. Signi
 ficauit b q ipse inimic⁹ inueniret qsdā sibi oppōitos q redde
 rēt sibi vicē 7 dimitterēt ei⁹ vñ. i. ei⁹ obediētā ex b frib⁹
 ac militib⁹ nutu dei. Post b aspecti qd illoz eēt victoria:
 ac regni adeptio ab ill. s. a dñis eaz domoz: eo q; signifi

Anores. p^{re}sent^{ur} inferioribus
 fortitudo et appetu suad fort^{itudo}
 fortitudo et appetu Angulodol

33. quod fuit sol ponit nō p g d u s zodiacari
qz infra orbem fuit p m i n g u i d u s
33. p d u s equat a g i o n i s o f f i n o
et p f u l p a t a d . 22 p m i g d u s

catores eorum erant cadentes ab angulis. Asperim⁹ quoq;
illis qui pugnabāt cōtra inimicū a mercurio ⁊ aduersantē
a saturno ⁊ a domino domus eius: ⁊ erat saturnus cadens
retrogradus ⁊ domina domus eius erat venus: ⁊ ven⁹ erat
in angulo ascēdēte cōbusta: sub radys solis: Significauitq;
locus eius in angulo in sagittario eo qd sit signū cōreitera-
tionē prely a b illis q aduersarent^r inimico. i. qd illi q aduer-
sarentur inimico iterarent ei prelum bis vel plus: ⁊ q ac-
ciderent zelo prely: ⁊ significauit cōbustio veneris: eorum
consumptionē atq; fugam ⁊ eorum destructionē nutu dei.
Post hoc asperi eidem inimico aduersanti que eēt eius
fortitudo atq; victoria erga eos qui aduersabantur ei. aspe-
xi itaq; ei a significatore suo: ⁊ a domino dom⁹ eius fuitq;
significator eius mercurius: ⁊ dominus domus eius mars:
⁊ mars in cācro in descensōe sua retrogradus: ⁊ hoc signi-
ficabat debilitatē i initio eius opis iussu dei. Asperi quoq;
vtrum iungeret mars alicui qui eū confortaret: aut si fuge-
ret ei aliquis planeta qui eum adiuuaret. Inueniq; lunas
sibi iunctā ab exaltatione martis: ⁊ vnusq; eorum recipie-
bat socium suum receptione forti. Significauit ergo h⁹ vi-
ctoriaz inimici aduersantis de inimicis suis ⁊ q subiceret
eos sibi ⁊ acciperet quicquid habebāt in manibus suis de
regno iussu dei. Deinde asperi quid esset de dño interroga-
tionis ⁊ inimico aduersanti ⁊ quomodo adipisceret domi-
n⁹ interrogationis regnum: ⁊ vtrum haberet eū per prelum
an per pacem. Asperi igitur iouem qui erat significator do-
mini interrogationis: ⁊ mercurius qui erat significator ini-
mici aduersantis qui suspicabatur rebellis: ex qua parte cir-
culi se aspicebant: inueni vnū quēq; eorum pycientē lumē
suum super socium suū a sexstili aspectu. i. pacis ac quietudi-
nis atq; concordie. Et hoc significauit q adeptio domini i
interrogationis in iplis quibus pceerat ⁊ eius exaltatio super
ipsum esset per pacē ⁊ per leuitatē: ⁊ q inimicus qui suspi-
cabatur rebellis: peteret securitatem ⁊ pacem: eo q mer-
curius redibat ad iouē ⁊ ipse erat leuior vtriusq; stellis. idq;
fungebatur ad hoc nutu dei.

Explicit liber messaballach de interrogationibus.

Incipit epistola eiusdem de coniunctionibus planetarum.

Incipit epistola messaballach i reb⁹ eclipsis lūe
et in coniunctionibus planetarum ac reuolu-
tionibus annorum breuiter elucidata: Et sūt i
ea duodecim capitula. Primū ca^m est de ra-
tione circuli et stellarum et qualiter operant^r
in hoc seculo. 2^m ca^m i diuersitate vestigi idest operis stel-
larum in plagis terre. 3^m ca^m i signis et naturis eorum cali-
dis. i. et frigidis: et que sūt ex eis fixa vel mobilia diurna si-
ue nocturna. 4^m ca^m i reuolutione annorū. 5^m ca^m in ecli-
psis lune et eius significatione. 6^m ca^m i mutatione tēpo-
ris per mutationē planetarū in signis planetarū. i. pōdēro
sum. 7^m ca^m in eclipsis solis: et eius significatione. 8^m ca^m
in coniunctione planetarum: et eius ope. 9^m ca^m in coniunctōe
planetarū altiorū. 10^m i coniunctione maiorum. 11^m in coniun-
ctione media. 12^m in coniunctione minorum.

Primū ca^m de rōe circuli ⁊ stellarū ⁊ qditer opā i b seculo.
Ite messaballach: quia dñs altissim⁹ fecit ter-
ram ad similitudinē spt: ⁊ fecit circuli altiorē
in circuitu eiusdē volubilē: ⁊ posuit terram fi-
xam ⁊ immobilem i medio circuli: non declinan-
tem ad dexterā neq; ad sinistram: ⁊ posuit 4.
elementa mobilia: ⁊ fecit ea moueri per motus. 7. planeta-
rum. Caput vero draconis ⁊ signa: ⁊ vniuerse stelle partici-
panē. 7. planetis in opibus suis atq; naturis. Sile est ergo
opus planetarū i hoc mūdo lapidi magnetis: ⁊ ferro. quia
sicut subtrahit ab hoc lapide ferr⁹ per notā longitudinem
ita ois creatura ⁊ vniuersa que sūt super terras efficiuntur

a motu planetarū: et vniuersorū que sūt super terrā: tam se-
mentis: q; aialius fortuna seu ipedimētū aptatio quoq; v⁹
destructio sit ex motibus planetarū ⁊ opibus eorū: cuius rei
maxima significatio est diuersitas boiū in eē suo. ⁊ i fortu-
nis atq; infortunis. Et quia videmus quosdā rationales
priuari bonis: quosdā vero stultos bonis perfrui: nūquid
hoc nō habet aliquā causā significātem: quod fortuna: ⁊
infortunia fiant absq; arbitrio: ⁊ voluntate eorū: qui patiū-
tur fortunatorū. i. ⁊ infortunatorū ⁊ hoc totum nutu dei est
opus plāetarum ⁊ eorum fortuna atq; infortuna.

Capitulum 2^m in diuersitate vestigi operis stellarum
in plagis terre.

Cito quod sit planetis opus diuersum: fm di-
uersitatez climatū: q; in quibsdā climatibus
fiunt quidā planete fortune: ⁊ quidā mali in
alio climate diuersis ordinibus: ⁊ iō debet om-
nis rational⁹ intelligere rationes climatū atq;
regionū: vt regio ethiopiā apud quas ē calor semp: et terra
sclauorū apud quos est frigus semp: cūq; significauerit pla-
nete ciuibus ethiopic frigus superfluū: tēpat eorū aer ⁊ cū
hoc significauerit sclauis corrupet^r eorū aer et peribit eo-
rum habitatio. Et ob hoc necessaria est scia rōnis climatū
et regionū atq; aerū et scito quod scia astroz sit grauis val-
de: et quod digni⁹ ex ea sciri potuit: est b omne scilicet vni-
uersale ac plurale: vt sunt reuolutiones annorum: et eclip-
ses et horum omnium significationes intellige: et hoc non
fit nisi per cognitionem naturarum signorum: et quicquid
significat vnūquodq; ⁊ ex regionibus ⁊ pūmcs ⁊ vniuer-
sis reb⁹: ⁊ iā pdixim⁹ b i libris nostris: s; nūc dicam⁹ ptem
baz rerū breuiuer: ⁊ mō incipimus cū deo auxilio.

Capitulum tertium de naturis signorum.

Igna sūt. i. in vno quoq; signo sūt. 3. o. gradus
⁊ in vno quoq; gradu. 60. minuta atq; in vno q;
q; minuto. 60. scda: ⁊ sic vlsq; ad quātitatē pūcti:
hoc ē vlsq; ad infinitū ⁊ b sūt noia eorum: aries:
taurus: ⁊ cetera: ⁊ sūt eis significatōes sup ignē
⁊ a erē aquā ⁊ terrā: naz tria ex eis sūt ignea: aries. i. leo ⁊ sa-
gitarius: ⁊ tria terrea: tauros: vgo: ⁊ capricorn⁹: ⁊ tria aeria.
Gemini: libra: aquari⁹: ⁊ tria aquatica cancer: scorpio: ⁊ pi-
sces. Signa. n. ignea sūt calida ⁊ aq; frigida: terrea quoz
sūt frigida ⁊ aeria calida. ⁊ scito q oia signa calida sūt ma-
sculina ⁊ frigida feminina. ⁊ omnia masculina sūt diurna:
⁊ feminina nocturna: sunt quoq; signorū. 4. mobilia: in qui-
b⁹. i. mouet tps q sūt: aries: cancer: libra ⁊ capcom⁹: et. 4. fixa i
quib⁹ figit tps: que sūt taur⁹: leo: scorpio: et aquari⁹: quatu-
or quoq; sūt bicorporea siue communia: i. gbus. v3. iungun-
tur duo tpa que sunt gemini: virgo: sagittarius. et pisces: be-
sunt nature signorum: intellige.

Capitulum quartum de reuolutione annorum.

Um volueris scire qd accadat in mūdo de plu-
uis et ventis et cetera. Cōstitue ascendēs ho-
ra introitus sol in pūctū arietis: et consti-
tue planetas. 7. ad eandē horā et facta figura
considera qd eorū pōt ei. Qui: si fuerit fortuna
aptabit tēpus: si vero fuerit malus vel impeditus: erit mū-
dus corruptus: et similiter fac in quartis anni et mensibus
eius. Et scito q planete cū plures iuncti fuerint in signis
aquaticis: in reuolutione anni: significabūt multitudinem
pluie: et in signis igneis significabūt superfluitatē caloris:
et siccitatis: vel terre sterilitatis et in aereis significabūt
multitudinē ventorū. ⁊ in terreis significabunt gelū: atq;
nives. ⁊ sūt i quartis āni cū fuerint pte in locis frigidis si
gnificabunt grauitatez frigidis ⁊ minutionē caloris. Scito
q; cū pferit ei mars ⁊ saturn⁹. ⁊ si asperit eos fortune si
gnificabūt mltitudinē guerre ⁊ dstructionē mūdi. ita ē cū
fuerit mās dñs qte estual: ⁊ fuerit i aliq; domoz mercury:
T 2

Messaballach

significabit multitudinē pluuiarū et pestilentiarum: et scito: quod granitas siccitatis: et terre sterilitatis l' penurie anone nō sit nisi ex coniunctiōe planetarū in signis igneis: intellige hoc: et proba f'm qd dicit tibi et inuenies.

Capitulum quintū de eclipsi lune et eius significatiōe.

Ixit messaballach. Oportet te cōsiderare eclipses anni tam lunares: quam solares: et scire ascēdens medie eclipsis: et cum qui p̄fuerit eidez ascendenti: et eius figure: qui si fuerit malus significabit impedimentum et destructiōem: si vero fuerit fortuna significat aptitudinem. Et scito quod eclipsis lune cū fuerit in signis frigidis: significat gravitatē frigoris: et aquaticis nimietatem pluuiarū: si adiuuerit tēpus. i. si fuerit hyems. si vero fuerit estas: significat tempamentū aeris: intellige et p̄ba sic cetera. intelligas et quia cū fortune aspererit lunā et receperit eā erit eius significatio in his que significauerit super bonum: et proficuum.

Capitulum. 6. i. mutatiōe tēporū per mutatiōes planetarū.

Ixit messaballach. Cū volueris p̄scire tēpis varietates super res diuersas mundi corruptibilis: scito signa planetarū ponderosorum vtrū sint scilicet calida v' frigida: q' si fuerit calida signi ficabit calorem et estate et tempamētū aeris i hyeme: et si fuerit in signis frigidis significabunt frigus in hyeme: et tēpamentū in estate: et similiter euz coniuncti fuerint plane te in signis aq'ticis: significat sup̄fluas pluuias: et aeris corruptiones per easdem pluuias in hyeme: et tempamētū aeris ac multitudines rois i estate: et scdm hoc p̄ba: q' non errabis plane te autē ponderosi sunt saturnus: iuppiter: et mars. debes quoq' copulare eis soles. Scito quod plane te pōderosi deniq' euz fuerint i directo alicuius regionis: significabunt siccitatem: necnō terre sterilitatē: euz vero elongati fuerint ab ea significat multitudinē pluuiarum. volo itelligi p̄ppingtatē cum sint i signis septentrionalibus: et p longitudinem i meridianis. scito quoq' quod plane te ponderosi cum fuerint omnes orientales significabunt siccitatem: et cum fuerint occidentales significabunt multitudinem pluuiarum i hyeme: et tempamentū aeris in estate. Et similiter in ortu significant aptationē aeris i hyeme: et nimiam siccitatem in estate.

Capitulum. 7. in eclipsi solis: et eius significatiōe.

Ixit messaballach. Scito quod in eclipsi sol nō pot fieri quā significet aliquod magnū accidēs scdm quantitātē eclipsis ipsius: hoc est v' sit ex quarta corpis solis: et supra. Scia aut eoz q' accidunt de eclipsi sol est: v' scias ascendens medie eclipsis: et plane tas vincentes sup figuris eclipsis. Q' si fuerint mali significabunt malū et detrimentū: et mortē regū atq' diuitum. et si fuerint fortune: significabunt fortunā et aptationes esse reū: et scias quod eclipsis solis cum fuerit in arietē: significabit interitū regū et diuitum: et siccitatem siue terre sterilitatem atq' famē: et ita in reliquis signis igneis. in aquaticis autem significabit multitudinē pluuiarum: et detrimentū ab eis: intellige quoq' quod fortune cū aspererint minuent malū: mali vero euz aspererint amplificabunt illū et inuident fortunā. Scito etiā quod cum sol vel luna fuerint biles v' alchochoden: alicuius et obsecrat' fuerit signi fiant ei cuius fuerit biles: vel alchochoden periculum magnū vel infirmitatem grauem: nisi aspererit fortune.

Capitulum. 8. in coniunctiōe oīū planetarū et eoz effectū.

Ixit messaballach. Coniunctio planetarum significat accidentia huius mundi et eius res: que sic considerantur tempo re coniunctionis planetarū altiorum et inferiorū: q' fortune signi fiant fortunā et bonum effectum: si vicerint super figuram coniunctionis: si vero mali vicerint significabunt malū: et

effectū malū. Noueris etiā quia cum coniuncti fuerint in aliquo signo: significabunt detrimentū multitudinē secundum substantiam eiusdem signi. hoc est: si fuerit coniunctio in signis aquaticis: significabit detrimentū pluuiarū: et sic in ceteris signis: si autem coniuncti fuerint i signis femininis: significabunt pestilentias et mortē femini sexus animalis: et idem dicitur de masculinis. Et scito quod coniunctio nes et eclipses luminariū euz fuerit i signis fixis significabunt durabilitatem mali: et eius detrimentū: et si fuerit i signis mobilibus significabunt paucitatem durabilitatis mali et illius detrimenti. si vero fuerit in signis cōmunibus si significabunt mediocre malum et hoc idem dic de bono.

Capitulum. 9. in coniunctiōe planetarū superiorū.

Ixit messaballach. Scito quod res maxime atq' mirande accidunt ex coniunctione planetarū superiorū: et hoc fit propter tarditatem motus eoz. Lunę coniuncti fuerint ipsi tres i vno termino vel facie: et aspererit eos sol significabunt destructiōem sectarū: et regnorum: et eoz mutationem et res maximas scdm quantitatem fortioris eoz: et vicē: tis super signa eoz: et hoc est coniunctio eoz maxima que significat prophetiā et destructiōes quorūdā climarū et res maximas: et maxime si auxiliatus fuerit eis aliq' planetarum inferiorum. Et scias quod fortior ceteris erit significator. Qui si fuerit fortuna significabit fortunā: et si fuerit malus significabit malū atq' tribulationē. Intellige etiā quod hi plane te cum cōiuncti fuerint in exaltationibus suis significabunt bonū et aptationes tēporis: et multitudinē cōmotionis belloz et demonstratiōem miraculoz. si v' cōiuncti fuerint i casibus suis significabunt detrimentū: et siccitatem: et sterilitatem terre atq' famē nisi sint fortunati. Et noueris quod euz iuncti fuerint i signo igneo significabunt etiam terre sterilitatē: et in signo aquatico pluuię multitudinem. In aereo quoq' significabunt fortitudinem ventoz: et in terreo superfluitatē frigoris atq' detrimentū: et cum cōiuncti fuerint in signis masculinis significabunt detrimentū aialium masculinorū: et sic de femininis.

Capitulum decimū in coniunctione maiorū.

Ixit messaballach. ita narraui quod res principales accidunt a cōiunctione maiorū q' est cōiunctio planetarū superiorū. Sed sunt his planetis superioribus alie cōiunctiones significantes et accidentia maiora. Cōiunctio namq' saturni et iouis est cōiunctio maxima: et hec significat accidentia et sectas. Scia aut accidentiū ex ea habet aspiciēdo ascēdēs et planetas hora cōiunctiōis eoz: et q' eoz dñat i figura. Qui si fuerit fortuna significabit bonū et aptationē tēporis. et si fuerit malus detrimentū et siccitatem necnō terre sterilitatē atq' guerras. Scito ergo quod cū iuppiter fuerit fortior saturno significabit locum in eadez coniunctione. Si vero saturnus p̄erit significabit detrimentū atq' tribulationē. Et scito quod cōiunctio eoz in signis igneis et aereis significet siccitatem: et terre sterilitatē: nec nō fori gravitatē. et in terreis destructiōem seminum et famē. In aquaticis vero significabit nimietatem pluuiarum ac pestilentie: tali conditione qd sint impediti. Si v' demum fuerint fortunati significabunt augmentatiōem bonoz in omnibus eoz significatis: et mali diminutionem. Itē scias quod coniunctio maior cum fuerit in aliquo angulorum et maxime in angulo medij celi significabit apparitionem regis vel prophete ex parte eiusdem signi. Si autem fuerit ipsum signū fortunatū: et dominus eius boni esse: significabit hoc illius triūphus atq' dominationes. si vero fuerit impeditum et dominus eius significabit eius interitū atq' deiectionem: et erit coniunctio metuenda post annos eiusdē coniunctiōis notos quos alibi cōmemorauimus.

Capitulum yndecimū in cōiunctione media.

*signus p̄tan
et signa*

*quid in dñis
regionū p̄tan*

*midpar
eclipsis*

Ixit messaballab coniunctio media est coniunctio maris et saturni. Et hoc significat accidentia bellorum: atque guerrarum contrarietates. Cuius volueris scire eadez accidentia scito dominantem in figura eorum coniunctionis qui si fuerit fortuna significabit bonum et aptationem esse. Et si fuerit malus significat malum: et eius impedimentum. Scias etiam quod coniunctio eorum in signis hominum significet multitudinem infirmitatum eorum et coniunctio eorum in aliquo angulo anni significet contrarietatem diuitum vel regum et guerrarum multitudinem: et durabit res donec iungantur alia vice. Et coniunctio eorum in igneis significat siccitatem: et terre sterilitatem: et in aëris ventos: in aquaticis vero multitudinem pluuiarum: et in terreis gelum et niuem et frigoris multitudinem. Scias etiam quod fortune cum aspexerint minuentur malus: et mali augebuntur: proba quemadmodum narraui tibi et inuenies si deus voluerit.

Capitulum. i. in coniunctione minor.

Ixit messaballab diuictio minor est coniunctio iouis et martis: et hoc significat accidentia que fiunt ex pluuiis et niuibz: et corruptiones aeris atque guerram: si autem vincit in eorum coniunctione ne fortuna significabit fortunam: et si malus malum. Et scito quod iuppiter et mars cum iuncti fuerint in ascendente anni vel in aliquo angulo: eius significabit commotiones et diuersitatem regum: nisi aspexerit fortune. Scito etiam quod quotiescumque iuncta fuerit fortuna cum malo: apparebit natura fortioria eorum. Et cum iunctus fuerit malus malo superabundabit malus: nisi is qui prefuerit coniunctioni sit fortuna: intelligit hoc est ultimum eorum que protulimus in hoc libro et ex seretis scire astrorum. Perfectus est liber messaballab translatus a iohanne bispalensi in limia ex arabico in latinum sub laude dei et eius auxilio.

Incipit liber messaballab in reuolutionibus annorum mundi.

Attendat te deus: et augeat tibi vitam patefaciat tibi sublimet te deus: reuolutionem annorum mundi. Cuius scia et dispo: ut scias quoniam in gredis sol primum minutum signi arietis: et cum bis scieris constitues ascendens: et angulos atque loca per gradus: et minuta: et constitues loca planetarum per gradus suos: et esse eorum: et secundum ordinem circum per directiorem: et per retrogradatorem et tarditatem: et transitus quorumdam per alios: et elevationem: et magnitudinem atque latitudinem: et projectionem suorum radio: rum: et scito quod planeta retrogradus nullam habet fortitudinem super bonum: donec dirigat. Post hoc aspice ascendens: et dominum exaltationis ascendens: si fuerit exaltatio planete et dominus termini ac dominum triplicitatis: et locum ubi bore ab ascendente: et qualia sint. Et loca eorum adinueniet: et qualia sint in loco inimicitie ascendens: vel qui loco amicitie quod si imicatur dominus ascendens ascendens: significat detrimentum eiusdem climatis secundum quantitatem inimicitie si non fuerit in 6. erit infirmitas: et si fuerit in 8. erit mors: et si fuerit in 12. erit inimicitia secundum substantiam domini signi in quo est dominus ascendens: similiter si fuerit dominus termini: et dominus exaltationis atque triplicitatis: sed erit infra hoc quod dixi tibi ex domino ascendens: post hoc aspice loca luminariarum ab ascendente: et a domino ascendens. Quia reuolutio eius fuerit in die: et aspexerit sol ascendens aut dominus eius fuerit: sol a malis liber: significat fortitudinem et adeptionem seu victoriam: cuiusmodi eiusdem climatis: et eo melius si pulsauerit sol dispoem domini ascendens: et si fuerit receptus in loco in quo fuerit. Quia si fuerit sicut diximus humiliabitur atque subicietur diuites ac potestates eiusdem climatis domino ipsius climatis: et tribuetur eis prosperitas: et pax atque sanitas: cuius bono esse nutu dei: et similiter erit de luna sicut diximus de so-

le: si fuerit reuolutio in nocte. Et cum fuerit dominus luminariarum: aut unus ex eis aspiciens eam: ex loco forti: et receperit eam: non erit in hominibus detrimentum neque ulla commotio: sed erunt securi: et quieti querentes iusticias: et iudicantes per eas: si vero fuerit econuerso dic edio. i. verte bona que diximus in malum: et aspice post hoc receptorem planetarum adinueniet: et eorum inimicitias in partibus: et preuentia secundum quod videris ex terris et plagis in quibus fuerit. Et scito quod signum significat partem mundi per naturas suas non per loca sua: quod si conuenierit pars nature signi: erit ei fortius. Aries et eius triplicitas ex signis orientis: si conueniunt ascendenti erit hoc fortius eorum significationi. Taurus et eius triplicitas ex signis meridiani: cum conuenierint signis medii celi erit fortius eorum significationi. Gemini et eius triplicitas ex signis occidentis: cum conuenierint signis anguli occidentis: erit fortius eorum significationi. Cancer et eius triplicitas et signa septentrionis: cum conuenierint angulo terre erit fortius eorum significationi. hoc. n. dicimus cum fuerit in hoc quod diximus planeta in his locis. Et scito quod terre sunt due diuisiones orientis et meridianus est una: quod conueniunt in calore: et occidentis ac septentrio in frigore. Post hoc diuisa est terra per 7. diuisiones. 7. planetarum in climatibus secundum ordinem circuloz. a circulo qui circumscribitur climata secundum ordinem circuloz ut dominus horarum. Nam primum clima est saturni. secundum iouis. tertium maris. quartum solis. quintum veneris. sextum mercurij. septimum lune. climata vero sunt secundum naturam circuli. Deinde est unicuique ex terris et ciuitatibus res nota. similis est in terminis: quod fortissimas erit ciuitas alicuius signi et vincet in ea ex eodem signo terminus alicuius planete. verbi gratia ut alirac que dicitur esse cancri: et eius planeta iuppiter: et ideo est eius planeta iuppiter: quod locus alirac est 2. 10. gradu versus in 27. cancri qui est terminus iouis. et descensio fortunarij in hoc locum significat optationem ciuium alirac proprie. et similis descensio malorum signi significat malum. Scies hoc similis ex descensione fortunarij et malorum in ceteris terminis et iam exposui tibi hoc. Scito igitur quemadmodum dixi tibi: quod cum hoc feceris non te latebit cuius signi erit ciuitas vel cuius termini. Post hoc aspice verum sit signum ascendens fixum vel mobile: aut commune. Aspice similiter dominus anni: quod ascendens anni cum fuerit signum mobile erit reuolutiones quattuor in anno necessarie: et eo plus si fuerit dominus anni in signo mobili. et si fuerit signum commune: oriuntur tamen due reuolutiones necessarie. In capite arietis et libree: et eo plus: si fuerit dominus anni in signo communi. Fac igitur in introitu anni primum minuta signi libree. et fac super mobilia omnes quattuor anni. Cum vero fuerit signum fixum ascendens erit reuolutio anni vincens omnes quattuor anni: et eo fortius erit si fuerit dominus in signo fixo. Cum autem fuerit dominus anni in signo mobili erit habundantia vel penuria quam significauerit in prima quarta anni. tamen: nisi sic et in quarta secunda: et tertia. et quarta distinctio tunc erit secundum quod significauerit eadem quarta ex abundantia et penuria.

Capitulum in scientia domini anni.

Um ergo volueris scire dominum anni: aspice horam reuolutionis planetarum qui fuerit fortior ceteris in loco suo: et plus testimonij: et pone eum dominum anni in climate in quo fueris. Post hoc da. 7. climatibus ex climate in quo fueris secundum quod dixi tibi ex planetis. 7. et ego exponam tibi partes planetarum et eorum testimonij: ut scias dominum anni. Scito quod fortior planeta est ille qui fuerit in ascendente non remotus neque cadens: vel fuerit in medio celi. In vadij vero: et in angulo terre erit infra hoc quod dixi tibi in fortitudine per quartam partem. et signum. i. est infra vadij et angulum terre: et 9. infra. i. et 5. infra. 9. et tertium infra quintum. Cum fuerit dominus ascendens in ascendente non cadens neque remotus ab angulo ascendente: non erit cum eo necesse aspici alium planetam. Similiter dominus exaltationis cum fuerit in gradibus exaltationis sue dominus vero triplicitas

3 hanc

3

4

Sig. qus V
for. hanc
m. m. 8

4

Tu d
R. L
plus

6

al. hanc
8

1

for. m. hanc
g. hanc
v. hanc
hanc

1

for. m. hanc
g. hanc
v. hanc
hanc

23

Desabalach

tis cum fuerit in ascendente vel in medio celi: habebit ter-
tiam partem fortitudinis domini ascendente domini quo-
q; termini habet quintam partem et hanc secundum quantitatē fortitudinis
eorum in signis: et dñs hore septimā habet partem. Et scito q
B sit cū fuerit in ascendente vel in medio celi: si aut fuerit i
occidēte vli angulo terre: minuet eius fortitudo similiter
cum fuerit in i. i. 2. 3. 4. 5. minuit eorum fortitudo. Et scito q
luminaria cū fuerint in aliquo angulo: erunt dñi anni ni-
si ipsuz qd fuerit in angulo sit impeditū. Quod si ita fuerit
significabit impedimentū et debilitatē eiusdem climatis: et
eo melius: si fuerit sol in die in angulo: et in nocte luna in an-
gulo. Et similiter nocturna viget in nocte: et diurna viget in die.
Cum igitur opatus fueris reuolutores annorū: incipe p for-
titudinem secundum quod dixi tibi.

Capitulum quādo dñs anni cōmittit dispōz suā alteri.
Um q; patuerit tibi dñs anni: vide si forte cōmit-
tat dispōz suā alteri. B est vt sit in domo pla-
nete et ipe planeta sit in optimo loco ab ascendē-
te. dominus quoq; anni iunctus fuerit ei. Quia
si ita fuerit. efficiet dñs anni dñs domi⁹ ei⁹ q; recipit eū ex ea
et eo melius: si aspexerit eū luminaria vel domini eorum do-
morū: si vero nō cōmiserit dispōz suā dñs domus sue: as-
pice vtz sit fortitudo ei⁹ in loco suo super dispōz. Et forti-
tudo eius est sicut designauit tibi i pmo capitulo. Cuz fuerit
planete iuncti dño anni: et cōmiserint dispōz suā ei veniet
ad ipsuz clima gaudiū ex omni parte super quantitates di-
spōis cū cōmiserint luminaria dispōz dño ascendētis. aut
vnus eorū nō erit tibi necesse aspicere cū hoc aliud quia ip-
se est dominus anni absq; dubio: aspicias aut rusticos: et esse
eorū ex dño anni et loco eius: et ex aspectu planetarū ad eius.

Capitulum in significatore regis et subditorum eius.
Aspicias regi climatis ex dño medij celi: et sole
ab vtriusq; scilicet ex cōiunctione ac separatione planeta-
rum ab eis. Et eliges ex sole et domino medij ce-
li fortiores scdm fortitudinē eorū ponesq; electū
significatorez regis: cūq; sciueris significatorez regis non
te latebit esse illius cū suis rusticis ex bono et malo: et q; qd
tueniet eum in eodē anno ex distributione distictōe et abū-
dancia: seu penuria natu dei: de omni re. scilicet ipery sui. de ru-
sticis suis: et de substantia sua: de filiis quoq; et mulieribus su-
is: et de sanitate atq; infirmitate eius: de pegrinatione: et de for-
titudine: ac debilitate ei⁹ et de eius interitu: et scito q; B ca-
pitulum. i. regis planius est capitulo dño anni et esse rustico-
ruz: q; aspicias regi singulariter: rusticis vniuersaliter. Cūq;
sciueris dñm anni: et significatorez regis eiusdē regionis: as-
pice quis euz aspiciet: et qualis sit fortitudo aspicientis eum
et vtrum sit in lumine suo. i. euz exierit de sub radys solis: et
nulli iuncti fuerit vel in lumine alterius: et vtz necesse sit vt
aspiciat eorū loca q; fortassis erit dñs anni fortis: nō indigēs:
et exponā tibi qualiter erit B euz fuerit domini⁹ anni cadēs
ab ascendēte: nō aspiciens ascendēs ex. 8. vli. 6. aut. 2. vli. 12.
tunc indiget: et iō accidit ei debilitas: q; cecidit i locū remo-
tum. Ideoq; indiget planeta cui iūgat q; reddat lumē suūz
ad mediū celū et confortet eū: q; planeta cū fuerit pluris testi-
mony fueritq; dñs anni: et fuerit in. 8. tunc indiget planeta
qui aspiciat eum ex medio celi. Et ois pla q; nō aspiciat ascē-
dens aspiciet mediū celū ex trino vli sextili aspectu: nisi qui
fuerit in tertio debilitatur et nō aspiciet. Et si pla qui ē in me-
dio celi fuerit fortis: et fuerit dñs domus dñi anni: cui iūcta
sunt testimonia: et ipe dñs anni iunctus fuerit ei recipiet di-
spōz anni et eius significatorez et erit dominus anni: et iam
exposui tibi hoc capitulum i initio huius libri: et quomodo cō-
fortabit in loco suo a domino domi⁹ sue: vli ab alio. post B as-
pice eū qui aspiciet dñs anni et pñuntia qd significet et quā-
titates loci ex bono vel malo si fuerit fortis forte: et si fuerit
debilis debile.

Capitulum in significationibus aspectuum: et dñi anni et reliq;

scito q; aspectus oppōis significat inimicitia-
tem et contentiones et q; r⁹ sili: trin⁹ et sextilis
aspect⁹ amicitatē cū aspexerit mali significatorez
āni significatorez regni ex oppōe erit ipz ipediū
eū ex inimiciis: et si aspexerit ex. 4. aspect⁹ erit ex qbusdā q
putant pacifici q; inimicitia pus latebat: et si fuerit ex tri-
no l⁹ sextili aspectu erit ex amicis. p⁹ B aspice vtz regredia-
tur ipz ipediū sup regē aut sup rusticos Quod si ita
uerit sup regē: aspice vtrū auxiliēt ei rustici aut non: si ve-
ro ita uerit sup rusticos: vide vtrū auxiliēt eis rex vel nō.
Post B aspice ipam domū i q; fuerit mal⁹. si significatorez re-
gis vli dñs anni habuerit i ea aliqd testimoniū erit inimici-
tia ex ei⁹ climate scdm quantitates sui testimoniū: aspice et si
forte dñs anni perit et significatorez regis si perit q; si ita fue-
rit erit inimicus ex eodē climate: et debilitat rex: et introdu-
citur loco ei⁹ alter. si vero significatorez regis pñuerit et dñs
anni nō pñuerit nō erit inimicus ex ei⁹ climate nō ex eius
regno: et rex introducet eos i domatōez suā: et stringabit eos.
Cum vō pñuerit B aspice locū mali ex qli pre sit: q; ipsa vi-
strictio ex eadē pte erit ex ciuitate vli climate: aut ex clima-
te eiusdē signi. Scit q; etas ducit: et principū ex loco ma-
li a sole: si fuerit orientā erit iuuenis: et si fuerit occidētal⁹ erit se-
nex. Et pñuntia in hoc qd est inter eos fm q; fuerit locus
planetarū: ex cōiunctione solis vsq; in cōbustionez eius. ma-
lus quoq; cum fuerit in medio celi: et ipediēt dñm anni i-
trabit hoc sup oēs hoies: et si fuerit in oriente erit ipsam ma-
lum ex parte orientis. et si fuerit in occidēte: erit ex parte oc-
cidētis: et similiter in septētrione: et meridie. Et scito q; de
terius esse nihil est ciuiū terre et ciuitatū que est eiusdē ge-
gni in quo fuerit malus: q; vt sit retrogradus in reuolutio-
ne anni: et eo fortius si fuerit malus in angulo. Post B aspi-
ce malū qui aspiciet dominū anni. aut significatorez regis: q;
si aspexerit ab ascendēte significat q; ipsuz ipediētūz sic
i corpore: et si fuit in scdo erit ex parte sube: et si fuerit in ter-
tio erit ex parte fratrū: et si fuerit in qarto erit ex pte patruz
et hereditatuz: et si in qnto ex parte filioz: et si fuerit in. 6. ex
parte infirmitatū: et si fuerit in. 7. ex bello et cōtentione: et si
fuerit in. 8. ex parte mortis: et si fuerit malus in signo cōi-
metur sup regē. si eius significatorez aspexerit eū sicut pñuntia
tibi: et si domini⁹ anni nō fuerit significatorez regis timef sup
rusticos qd dixi: q; erit in eis mortalis: et si fuerit i. 9. ex par-
te peregrinationis: et si fuerit in. 10. ex parte regis et eius do-
minatōis: et si fuerit in. 11. ex parte amicorū: et si fuerit in. 12.
ex parte inimicorū. et similr dic i bono qd significauerit nu-
tu dei. similr quoq; dic in reuolutione annorū nati quēad
moduz dixisti in reuolutōe annorū mūdi. Post hoc aspice
dñm anni in cuius domo recipit annū: vel in quali termino
vel in quali exaltatione vel triplicitate: deinde aspice qua-
lis sit locus eius ex his que dixi: q; cum aspexerint eum: et
repperint erit fortior. Post hoc aspice signū in quo fuerit
significatorez anni cuius climatis sit vel cuius ciuitatis: q;
eiusdē dñs climatis erit fortior: et plus adeptiois pñeris
climatis. Deinde pone vnicuiq; climati planetā: ne te late-
at natu dei qd eueniet regi eiusdē climatis. Et scito q; for-
tior regib⁹ erit ille cuius clima vel ciuitas fuerit dñs anni.
Deinde aspice qd sequit per successionē. Et ois qui nat⁹ fue-
rit sub eodē signo: in terra vel sub signo domini anni: habi-
lis erit ad bonū: et in eo erit fiducia nisi sit impeditus. Et cū
hoc feceris aspice qui pacificant vel inimicantur ex locis
planetarū et eorum aspectibus ex oppositione. scilicet quarto
trino ac sextili aspectu: et ex domib⁹ a quibus aspiciunt. Et
scito q; planeta qui est sub radys similis est patienti. Cum
enim ingreditur sub radys recedit fortitudo eius: et cum
exierit de sub radys significat augmentū et pñectū. Et scito

de dñs ipse

scito q; dñs ipse
scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

scito q; dñs ipse

In quo pñuntia qd significet et quā-
titates loci ex bono vel malo si fuerit fortis forte: et si fuerit
debilis debile.

q non sit ex 7. planetis qui fruatur fortuna vel infortuna
 velocius luna et mercurio: et hoc fit propter multitudinem
 diuersitatis eorum: et obustiois. qz planeta cui habundauerit ei
 combustio: significat malum: et maxime ois planeta q fuerit sub
 sole: cui fuerit vnus eorum dñs anni: significator regis: aspe
 xeritq eum alius maloz tunc esse anni et regis hoc modo:
 erit deterius q poterit fieri. Et sol cum fuerit sub radys su
 is in reuolutione diei: planeta diurnus: et in reuolutione no
 ctis planeta nocturnus: significat reges qz recipit tunc for
 titudinē pletaz. Et si fuerit dñs domus ascendens sub radys:
 erit sol dignior anno. Et optime aspice loca luminariū aspe
 ctus dñoz domoz suaz: ad ea et aspectus eorum adinuicem.
 Aspice quoqz vtrū sit aspectus eorum fortitudo qz eo fortior p
 aspectū erit planeta: cui aspexerit ex domo sua vlt exaltatōe
 aut triplicitate sua: vel termino: aut ex loco fortitudinis: aut
 fuerit dñs partis fortune: et fuerit cū b qz dixi oriētis: aut
 directus: tūc n. erit fortior qz poterit esse. Aspice quoqz par
 tem fortune: et dñs ei et loca eorum ex signis: qz bec pfortant
 dñs anni: et significator regis: qz si fuerit ipediti aspice eos:
 et loca eorum ex signis: qz pars fortune et fortitudo luminariū
 qz si fuerint apri in loco fortune: significat bonū et aptatio
 nes: et si ipediti fuerint sub radys significant detrimentū et
 amissionē scdm sbam signoz: in qbus fuerit. Post B aspice
 dñm anni: cui iūgit: qz ex hac pte erit fiducia et timor. Aspice
 quoqz si forte fuerit significator regis dñs anni: Et exponā
 tibi qualiter fuerit hoc: vt sit. f. dñs anni bñs testimonium
 in medio celi: aut fuerit dñs exaltatōis medij celi: aut dñs
 medij celi cōmiserit dispositionē ac fortitudinē suā: vel fue
 rit dñs medij celi i domo sua aspiciēs eum. Cū n. sic fuerit
 erit dñs anni significator regis: et cū b sciueris i reuolutiōe
 annoz: scito significator regis ex dño anni. Et scito esse il
 lius de esse rusticorum. Qz si fuerit sol dñs anni aspice sicut
 dixi tibi in primo capitulo. Aspice etiā dñs medij celi si fue
 rit sub radys igrediens i combustionē: significat B mortē
 regis. et si iaz exiit de combustionē: et non apparet: sol erit di
 gnior illo i significatione regis. Post B aspice cui iungitur
 significator regis: qz cum coniungitur dño anni: committit
 rem suam rusticis. Et si separatus fuerit a dño anni iunctusq
 fuerit malo vel planete inimicāti ascendēti suspicabit sup
 eos: et mittet sup eos impedimentū: et si iunctus fuerit signifi
 cator regis alicui planete in 8. aut 6. ex oppōne: aut quarto
 aspectu: timef sup reges i eodē anno mors. Si sit i iunctus
 fuerit dñs eorum extra b loca que tibi dixi: et eo forti si fue
 rint iuncti malis: et timebit sup euz i firmitas: si iuncti fue
 rit planete i tertio: vlt 6. sicut dixi i primo capitulo: aut dñs
 eorum. Si sit aspiciēs omni eē illi hoc modo: et hoc dixi si dñs
 medij celi cōmiserit dispositionē suā dño anni. Si vō nō cō
 miserit dñs medij celi erit dignior hoc quod dixi. Aspice et
 in 12. locis regioni: ex districtōe: et abundantia et ex timore:
 atq tristitia. Et aspice igit vniuersis regionib⁹ climatz: et
 partib⁹: post B aspice qz sit dñs domus dñi anni: qz si aspe
 xerit euz et recepit inueniet eos gaudium dñi: et securitas: et si
 non aspexerit eum inueniet eos timor et districtio: quod si cō
 miserit dñs anni dispositionē significator regis: immitter
 sup eos districtōes ppter acquisitionem substantie: cum fue
 rit eius commissio ex quarto aspectu: vel ex oppositione: si
 vero fuerit ex trino vel sextili aspectu significabit reddi
 tionem census absq ingressu districtionis super rusticos.
 Et si cōmiserit dispoñez suam absq aspectu: erit hoc absq
 scientia regis: et si aspexerit dñm domus eius: extrahet rex
 in eodē anno subas: et si non aspexerit extrahet sbam: absq
 mala voluntate sua. Post hoc aspice subas regis si fuerit si
 significator regis dominus medij celi: et i. Et si fuerit dñs
 anni ex secundo: et esse militum erga reges ex domino signi
 in quo fuerit: et ex domino termini vel faciet: et auxiliare in
 hoc per partes fortune: et eius dominos qui si aspexerit ea

significator regis: aut fuerit cum ea: significat fortunam re
 gis. Similiter aspice rusticis ex domino anni: et scito esse re
 gis ex significatore suo: potentum vero ac nobiliū: ex do
 mino anni: quia cum hoc feceris non te latebit esse eorum:
 et quid inueniet eos in anno ex bono vel malo: et quali mo
 do vel quali causa erit si dñs voluerit. Post B aspice dñm
 anni: et significatorem regis: si fuerint retrogradi: significat
 amissionem et debilitatem regis: et ciuium ei⁹ regni: si vō
 fuerint ambo retrogradi: aut vnus eorum: aspice in cuius ter
 mino sit retrogradus: vtrum sit. f. in termino fortune vel
 mali: et mitte in opere tuo similiter dominus domus quia
 si fuerit planeta retrogradus in domo fortune: erit melius
 qz i domo mali aut in termino mali: qz retrogradatio signi
 ficatoris regis significat debilitatem regis: et retrograda
 tio domini anni significat debilitatem illius dominationis.
 Post B aspice bellum ex parte qua fuerit mars si fuerit di
 rectus: erit ex boibus studiosis q nolūt fugere. et si fuerit re
 trogradus erit bellum cum latronibus q non quiescunt in
 vno loco: et non accedent ad bellum. Saturnus vero si
 gñificat districtionem ciuium plage in qua fuerit secundū
 sbam signi in quo fuerit et loci eius ex domibus per succes
 sionem: vt ascendens et domus substantie: donec pueniat
 ad 12. Cūq fuerit retrograd⁹ erit quēadmodū dixi tibi de
 Marte. Et erit hoc granius ex cōiunctione: et si iunctus fue
 rit domino anni erit granius regi ex terris in quibus fuerit
 et climate. Post hoc aspice adeptionē et victoriā ex fortiori
 planetarū: qz ipse significat multitudinē militū et eorum
 fortitudinem: sicut aspiciēs testimonium planetarū et fortitu
 dinem eorum in locis suis. Post hoc aspice celeritatem vi
 ctorie et eius tarditatē ex ioue et saturno: et testimonys cōi
 uctionis eorum et esse eorum profectionis in radice fm cursuz
 et in annis maioribus circuli in quibus sit cōiunctio media
 que mutatur a triplicitate in triplicitatem alteram: qua sit
 a pfectiōe eorum in radice mutatio sectaz et regnoz. Signifi
 catur eni hoc quod dixi tibi in cōiunctione eorum tribus
 modis: et patefaciam tibi hoc in sequenti capitulo. Cūq fe
 ceris super hoc: fac quēadmodum facis in reuolutione ano
 rum nati fm radicem natiuitatis. Quia accipies signifi
 cationes sectarū et regnoz ex cōiunctione saturni et iouis et
 mutatione eorum a triplicitate in triplicitatem. Aspice etiam
 presentia planetarū triuz qui sunt supra solem et eorum lo
 ca ex signis fixis: et mobilibus atqz cōmuni⁹: et mitte eam
 in hora destructionis reruz: et ego patefaciā tibi in cursu sa
 turni et martis: et exponam tibi bec oia. Scito qz cū fuerint
 mali saturn⁹. f. et mars in signo ad imaginez hominū: et iun
 ctus fuerit ei alter malus: fueritq direct⁹ vel retrogradus
 ex cōiunctione: aut quarto aspectu vel oppōne erit in boi
 bus pestilētie. Si vero fuerit retrogradus erit callidi⁹ atqz
 velocius. et oportet te aspicere vtrū sit aspectus et cōiunctio
 ex aliquo angulorum: qz si ita fuerit erit callidius et fortius
 aspice tunc in quali angulo sit. Si aut fuerit saturnus q est
 tardior in quarto aut in medio celi: et planeta retrogradus
 qui ei iungit in 7. veniet B maluz ex parte occidentis: et ma
 gnificabitur res et cōfortabit: et si fuerit tardior occidēte et
 retrogradus qui ei iūgit in quarto: incipiet hoc i plaga quā
 dixi tibi donec veniat ad occidentem. Post hoc aspice
 modus inceptionis ex parte velocioris planete qui iūgit
 pōderoso. Et scito qz perueniet scōz maluz ad locuz tardio
 ris et ponderos⁹: et scito qz retrogradus et cōiunctus. ille qui
 iūgit: euz fuerit in signo cōmuni: erit mors ex bello vel in
 terfectiones: et in fixis: et immobilibus erit B q significauerit
 fortior maloz in locis suis. si fuerit mars fortior: erit ex
 bello: aut ex infirmitate que fuerit calida. Qz si fuerit satur
 nus fortior erit mors ex oī infirmitate q fuerit ex stitidine
 saturni: et misce ei fortitudinē martis: et si fuerit qd dixi
 extra angulū: erit b⁹ modicū postea soluet si vō voluerit.

de transp
ptar

omnis
supra
pnt

et si fuerit dñs domus dñi anni: qz si aspe
 xerit euz et recepit inueniet eos gaudium dñi: et securitas: et si
 non aspexerit eum inueniet eos timor et districtio: quod si cō
 miserit dñs anni dispositionē significator regis: immitter
 sup eos districtōes ppter acquisitionem substantie: cum fue
 rit eius commissio ex quarto aspectu: vel ex oppositione: si
 vero fuerit ex trino vel sextili aspectu significabit reddi
 tionem census absq ingressu districtionis super rusticos.

Desabalach

Capitulum secundum in reuolutione annorum mundi de grauitate.

1. **U**m volueris reuoluere ānos mūdi: in gbus ti mendū ē: aspice vtrū sit i eodē āno pūctio satur ni: z iouis: qđ si fuerit erit mai⁹ malū: z si nō fue rit erit leui⁹: sīl^r dñs āni aut significatō regis cū trāsserit p planetā tarduz z malū i angulo: timebit tunc ex significatore ei⁹ quēadmodū dixi tibi i dīstricōe z morte: aspice qđ malos si fuerit in tali eē: qđ sup⁹ dixim⁹ i loco no ctis eoz vel diei eoz: qz saturnus i signo diurno z mascu lino minus ipedit: z mars i signo feminio z loco noctis mi noz ipedimenti est. **P**ost hoc aspice vtrū sint recepti i lo cis eorum vel non: qz si sperint recepti erit minus eoz im pedimentum: z si fuerit infirmitas i eodem anno non mo riantur nisi pauci: z si significauerint interfectionem erit vulnera z non interfectio nisi modica: z miserabuntur ho mines inuicem. **E**t scito quod caput d^r aconia congruit for tunis z cauda auxiliatur malis: aspice itaqz coniunctiones capitis z saturni: quia significat secundum subam signi in quo iungitur: sicut significat in eclipsibus luminarium: nā cum fuerit quēadmodum dixi tibi in arietē: z eius tri plicitate: erit in bestis z lupis scđm subam signi in quo cō iunguntur. et si fuerit in tauro et eius triplicitate: erit in ar boribus et herbis: et pauca erit pluuia: et annone: et si con iuncti fuerint in aereis: inuenient homines: z aues impedi mentum: z stabunt vtrūqz i aquaticis multiplicabit pluuia et aqua: ac pisces: atqz frigus: et multiplicabuntur locuste et repentia terre. **E**t aspice in quarto mali aspectu et cau de: et coniunctōe eorum: qz significabunt forte bellum: et famem: et multitudinē timoris: et erit magnū frig⁹ et mul titudo mali: et si fuerit saturnus iunctus cum cauda: signi ficat famem: et paucitatem boni: et fortitudinem frigidis: et destructionem arborum: et erit in parte in qua fuerit. **E**t si sol combusserit in ea planetas: fortius erit hoc in ea qz in ceteris partib⁹. **E**t scito quod planeta tardior significat bel lum: z retrogradus significat fugā: directus vō si significat pacem: z maxime si aspererit eum fortuna de medio celi: z si dominus domus eius aspererit planetam: aut dñs tripli citatis: vel dñs termini: seu dñs exaltationis sue: significat multitudinem auxiliorum ex propinqs z ceteris: scđm quantitatē eius quam dixi tibi: aspice et esse dñi exercit⁹ ex planetis a quibus accipitur significatio: qz cū fuerit i do mo sua erit ex domesticis regni: z ē notus: z si fuerit in ex altatione sua erit nobilis vtilis regno: z si fuerit in triplici tate sua infra quod dixi: sed erit notus: z est infra ipsos: z si non fuerit ex hoc quod dixi aliquid: non erit notus: nec ge nerosus: z fortassis dicetur de eo quod sit natus ex fornica tiōe. **E**t scito quod planete diurni sint sol: saturn⁹: iuppiter. suat etiam masculini in die: feminini in nocte: z planete no cturmi sunt luna: mars: z venus: mercurius autem cūz mas culinis est masculinus: z cum femininis: femininus: cūz no cturnis quoqz nocturnus z cum diurnis diurnus.

Capitulum in timore super regem.

Um in reuolutiōe anni ingreditur significator anni in combustionem: morietur rex eiusdes re gionis: z si fuerit in sumitate radiorum intrabit super eum meror z tristitia. Si autem aspererit eum for tuna euadet: et si fuerit super quod dixi tibi: z iam transie rit combustionem: intrabit super euz ira: z contentio post ea soluetur ab eo: z meliorabitur eius esse: nisi aspiciat eum malus: quia tunc significat prolongationem eorum que di xit et eorum dīstricōem: et timebitur de eo secunduz na turam signi: siue infirmitas fuerit vel mors: aspice ergo bo ram illius significationis ex tempore coniūctionis signifi catoris et mali. Et similiter malus cum aspererit significa torem regis ex oppositione vel quarto aspectu: aut ex diu

ctione: timebitur super eū cū fuerit euz b⁹ qđ dixi i angulo Et tēpus illius erit i cōbustione significatoris: z i aduentu eiusdē mali ad locū significatoris: aut ad mediū celuz: vel ad ascēdēns: nisi auxiliē ei fortuna p aspectū: z sit idēz ma lus auxiliator i natura: z quisquis fuerit malus ipse erit signi ficator regis: qz dīstricō i trahit sup hoies ex parte regis z eo fortius: si fuerit i angulo: tūc significat qđ non fatigabit ex dīstricōe eoz: z si fuerit in medio celi cum hoc qđ di xi tibi: erit dīstricō ex gbusdam alienis: z erit hoc in loco mali si fuerit i oriente: z si fuerit i occidente sīl^r. z si fuerit i medio celi erit vniuersal^r ceteria hoibus: z maxime in par te benethnas. i. vñse maioris p quā significat septētrio: ac si diceret i parte septentrional^r: z si fuerit i parte anguli terre erit i parte orientis: z accēden. i. nigrozum: z sīl^r fortunē: si sint retrograde: z i loco malo. i. in descensionibus suis: vñ in oppositib⁹ domoz suaruz: qz b⁹ loca inimicitie sunt ei⁹: q tunc debilitat. **S**crutare g partes in gbus fuerint: z aspice planetā quo significat rex z esse ei⁹: z pñuncia sup eē plane taz z pfectōem eoz p singulos dies: ex dīstricōe z penu ria vel abundantia: de bono seu malo. post b⁹ aspice in rece ptiōe lumis z ei⁹ pulsatiōe qz b⁹ significat qđ euēiet rusticis.

Cuestio de bello z quis de duobus vincet.

Si interrogatus fueris de bello vtrū sit: z qs eozz adipiscet victoria. **A**spice ei cui volueris aspicere q le sit esse eius in eodem anno: z qliter aspicit signifi cator regis z dñs anni eū: qui si fuerit loco fortis: z nō aspe xerit eū significator regis: z aspererit eū dñs anni sup dñz itrogationis erit rex grauis: z nō auxiliabit ei rex: z erit auxiliares ex domesticis regis. z si aspererit eū significa tor regis pñuncia an xiliū regis erga eū: scđz aspectū ex for titudie z debilitate qz si fuerint i natura inimici: dic euz in iuriari ab eo: z si fuerit pacificā diiudica f3 qđ videris: qz indicam hoc tibi vt mireris: z scias qliter aspicias eius capi tula: qz nō latebit te aliquid ex hoc mō in descriptione ei⁹. z scito rōnabiliter ex vicis ei⁹: sicut p dixi tibi i capitulo re uolutionis quousqz nō dimittas destructionē neqz apratio nem quin aspicias in ea: z videas cū hoc auxiliū planetarū erga eum fm substantiā deoz per longitudinem z breuita tem eorum dominorum.

Cū ipedimēti de mortalitate z in quāta parte morimur.

Et scito qz planeta q fuerit sub radia ipediet ciues eiusdē climatis: z destruet eē eoz z fatetur se subiu garī: z eo fortius si fuerit in reuolutiōe i angulo: aut aspererit eū malus: qz si fuerit quēadmodū dixi tibi sub ra dyz: z fuerit in fine signi in quo est z aspererit eū malus as se: alter malus post se: patiet hoc clima fm quāritatē aspec tus mali. **S**i eni fuerit cōiūctio in vno signo pbit vniuer sitas eoz: z si fuerit in oppositiōe medietas illoz. si vō fue rit ex quarto aspectu: qrtā pars eoz. si aut pcesserit saturn⁹ z mars fuerit post eū: captiuabunt: z non interficiē ex eis nisi pauci. si vō mars pcesserit: z fuerit saturn⁹ post eū iter ficiet vniuersitas eoz. **P**ost hoc aspice maluz q aspiciē significatore regis: si aspererit eū ex signo i quo fuerit regi testimoniū erit inimicus ex terra ei⁹ fm quātitatē ei⁹ testi mony. z si aspererit ex domo significatoris regis erit ex do mesticis suis. z si aspererit eū ab exaltatiōe sua erit ex nobi libus de his qui fuerint ei cōsiles z eiusdē ordinis. triplici tas vero z termin⁹ significat ciues dñationis eius. **E**t scito qz trinus z sextilis aspectus significat ppinquos: z opposi tio significat inimicos: z pñmus aspect⁹ quartus: significat domū patrū. qrtus vō scđs significat generosos: z bene na tos sibi cōsiles. de his qui apēi sunt regno. **I**n cōiūctione aspice ad signū de quo diximus: qz si fuerit ei in eo testimo niuz erit ex ppinquis: de his qui cū eo nutriti sunt. **E**t si nō fuerit ei testimoniū erit pgenies eozz vna: optime aspice bec capitula. **P**ost hoc aspice loca luminariū z fortitu

De revolutionibus annorum

diem eoz: & separatōem eozum: atq; coniunctionem qbus
 .i. iungunt: & q̃li modo separant: qz coniunctio sextilis: vel
 trini aspect⁹ debilis est: oppōnis vero & coniunctionis fortis.

*no h
platt* **C**Optime aspice hoc capitulū: qz significat quantitates for-
titudinis eoz: z indicabo tibi vniuersalr opus. 7. planetaz
z significatiōem eorum. Sol significat regē: luna significat
vniuersitatē vulgi. Iuppiter significat nobiles: mars signi-
ficat bellatores. Saturnus significat religiosos fidei. Ven⁹
significat mulieres. Mercurius significat negociatores: z
pueros. Aspice igit cū fuerit aligs illoz significatoz: vtrū
sit ei pars in eodē anno: quia si fuerit ei pars in eodem āno
intrabit super quod dixi tibi districtio z detrimentuz: z ps
illius est vt sit in ascendente: aut in medio celi per gradum
suum z signum: preter venerem: z lunam: quia iste cūz fue-
rit i domib⁹ suis i occidente: aut i angulo terre significant
impedimentū forte: qz h duo sunt patri: z mars filr: sed est
infra eas. Iuppiter aut: z saturnus: ac sol eo fortius erit eē

eoz: ut sit i domibus eoz ascendens: i mediū celum. Dis
 planetar masculin⁹ in oriente erit fortior: i filr domus eoz
 i filr cū fuerint planete feminini i occidente fortiores sit: i
 eo meli⁹ illis erit si fuerit meridiani: i similr domus eoz.
 Capiculum in diuisione mundi i climatum per substan
 tias planetarum i signorum.

Sciō q mundus diuisus ē in tres diuisiones
secundū sbas trium planetarū q sunt sup solem
fm videlicet eorum sbas ⁊ eorum cōplexiones.

¶ Para igit mundi superioꝝ eſt ſaturnꝝ: ⁊ pars mun
di media eſt ionis: ⁊ ipſa eſt pars temperata ſimilis ſub io
nis: pars vero inferioꝝ eſt martis: q̄ eſt ps caloris ⁊ eſt ſcōm
ſſam martis: ⁊ participat ſaturno luma i parte ſua: qz ſignū
eiꝝ opponitur ſigno ſuo: ex q̄litate igit anni ciuiū bꝝ partis
eſt paucitas ſapietie ⁊ certitudinis: ⁊ abſcilio pietatis ⁊ obli
tio. Colores quoqꝫ eozū ſunt rubri: ⁊ albi: ⁊ ſitꝛ eſt in eis al
bedo: ⁊ obliuio. Eſt. n. eoz cōpꝛo ex tenebris terre ⁊ aeris.

¶ Et participat ioui mercuri? qz domus eius opponit do
mui illi? Qualitas quoq; ai ciuiu b? partis e sapia: z certi
tudo ac religio z vitas: z iunctio pietatis: z acuitas ingeny:
z eoꝝ colores sunt diuerse coꝑlonis coꝑmixti. f. ex albedine
z nigredine atq; rubore: eo qz domus eoꝝ sint coꝑmixte ex
frigore terre: z calore aeris: illoꝝ g diuisio dignior e z pꝑio:
fior ceteris diuisioib? . z terra eoꝝ est melior ceteris terris
terra pꝑharus: z sapietuz. Et participat marti venus: qz do
mus ei? opponitur illius domui sic pdiximus: ex qlitate qz
animi ciuiu eiusde partis e turpitudine: z cupiditas veneris:
z potationis: ac ludis: scdm loca eiusde planetaz: z eoꝝ co
lores sunt coꝑusti ex calore terre z aeris: z participat solio
ui: z mercurio in partib? eoꝝ. ¶ Climata quoq; diuisa snt
secundm hos modos i qlitate seculari z colorib? coꝑoꝝ se
cundm ordinez circuli in latitudine ei? post b? sup. i. z. signa
sunt diuisa et: que sunt circuli porte vel partes z in his sunt
360. itinera diuisa p gradus solis: z sunt p. z. milia z 600.
porte vl ptes medic: miores at no snt necessarie nisi i reuo
lutoe mundi: z i reuolutione . lxxiii. annis i capitulis solis: vult in
celligi in equatoe solis: vt no te lateat gradus ascedentis: z
qꝛtarus. ¶ Item oriens z ei? vntus est calidus: siccus. Oc
cidens z ei? vntus est frigidus: hmidus. Meridies z ei? ven
tus est calidus hmidus. Septentrio z ei? ventus est frigid
sicc? . Et filr aries z ei? triplicitas e calida sicc. Taur? z ei?
triplicitas est frigida sicc. Gemini z ei? triplicitas: e calida
humida. Cancer z ei? triplicitas est frigida humida. Nar
rauerunt quoq; qd i climatib? . 7. q est mundus sunt ciuita
tes z castra: at velle scdm numeru signozꝝ celi. i. z. sicut. i. z.
signa q sunt ciuitates magne ex gbus sunt in vno quoq; cli
mate. z. saturni. z. iouis. z. martis. i. solis. z. veneris. z. mer
curij. z. lune. i. ¶ Et patefaci tibi quot narrauerunt esse ci
uitates: z castra: atq; villas in . 7. climatibus. Na in primo

climate dixerunt esse. 3 i 00. Et in secdo climate. 17 13. in ter
tio climate. 10 77. in quarto. 29 44. in gnto. 300 6. in sex
to. 3408. in septimo. 3300.

Capitulum in significatione dñi anni ⁊ vniuscuiusq; planete quando est dominus anni.

Spice ȝ renoulatiōē: si cōmittit sol dispōz lūe
 .i. si fuerit renoulatiō ī nocte **aspice lunas** ⁊ ei⁹ lo
 cum ab ascēdēte si ȝruerit vt sit dñā dispositiō:
aspice dñm dom⁹ ei⁹ ⁊ aspectū planetarū ad eū

z dic scdm qd videris de aspectu malozū z fortunariū atqz
coniunctiōe eozū aspice locū eius a saturno qūa sit vtrū. i.
iungat ei vel separet ab eo. Aspice i augmentatiōe vel dimi
nutione luminis eius. Aspice quoqz vtrū eueniat eclipsi
eodē anno. vñ nō. Post h aspice eclipsim lune: z locū eius: z
eclipsim solis: z locū ei: z aspectū planetarū ad eū. Et scito
qz cū fuerit oīs ascendēs i eodē anno ipedit^r immittet
detrimētū sup rusticos: z grauabit eozū esse scdm subam
eiusdē signi i eadē terra qd fuerit eiusdē signi. vñ libza cū fue
rit ascēdēs āni i fuerit ven^r cadēs aut retrograda: vñ sub
radius destruet terra libze: z accident ei infirmitates: z tristi
tie. Post h aspice oi signo scdm eē dñi sui et locū ei ab eo z

corū aptatio atq; detrimētū erit scōm aspectu plaz ad ips
z loquere sup B s; qđ videris cū de his expleueris: aspice
signū. z^o z dñz ei^o. deide. 3° z dñz ei^o quēadmōz dixi quosq;
pficias. iz. signa. z aspicias meli^o in signo anguloz: qz eis
fortitudo p̄ceteris signis. Et scito qđ mars cū fuerit boza re
uolutiōis i medio celi: significabit B qđ ponat rex aliq; in
patiblo. z si fuerit i ascendēte vl i āglo occitū abscidet man^o
aliqru sue dñatiōis z i angulo terre iterficiet. z cū fuerit sa
turnus i ascendēte significat famē z mortē: z i firmitates
z v̄etos vebemētes nocibiles. z cum fuerit dñs ascendētis
z dñs anni mercurius: z fuerit liber a malis: asperitq; eu
fortune erit annus bon^o: z vtilib; sapiētib; z mercatorib;: ac
pueris: z eo meli^o si fuerit receptus a dño domus in q̄ fue
rit. z si fuerit ecōtrario dic ecōuerio. Et cū fuerit luna i ascē
dēte dñā anni fueritq; liba a mal: multiplicabunt pluuie:
z frigus: z iundabūt flumina: z iueniet bonū z gaudiū: z eo
melius si fuerit recept^o. Et si fuerit iuppiter in ascēdēte erit
annus siccitatis z aprabūt res boiuz z diuitū z pficiēt. z si
fuerit recept^o iueniet vniuersitas vulgi a rege bonū: z dili
gent regē suū. Et si fuerit i ascendēte mars: erit terremot^o
in eadē terra: z pauca erit pluuia: z erit modicus bellū. z si
fuerit sol in ascendēte: aut fuerit dñs anni: z fuerit liber a
malis: gaudebūt diuites z abundabit bonū z pficiēt res. Si
vō fuerit ipeditus erit et qđ dixim^o ecōtrario. Et scito qđ etiā
anni grauant cū fuerit mali i supiori pte circuli z nō i par
te inferiori: z maxie si cōmiserit mars dispōnez suā saturno:
qz significat res graues z plōgatas: de apparitiōe detrimē
ti in terra: z debilitatē regis: z ablationē fidei: ac religiōis:
z multiplicabunt latrocinia z cōrētiōes: z maxime si fue
rit aliq; maloz i medio celi. Et aspice cū hoc lunā: qz cū cō
miserit dispōnez suā saturno ex inferiori pte circuli: sub terra si
gnificat tribulationē: z detrimētū z mutationē regni. z si lu
na pulsauerit lunē suū saturno: z fuerit cū eo: aut i. 4° aspe
ctu: aut i oppositione ei^o: erit deterius: z si r̄ aspice solē sicut
asperixisti lunā: qz si fuerit recept^o significat ablationē mali.
Et scito qđ fortune significat solutiōnē mali z ei^o ablationē
si fuerint fortes i loco suo: z boni testiony: z si fuerit directi
significāt bonū z aptationē. Et scito qđ p̄sta cū egreditur de
subradys de cōbustiōe: erit sic puer qđ pficit z angmētat: si
tū nō aspererint eū mali: z si r̄ cū igredit^o sub radiaō z cōbu
stione: erit vt senex defectiū. Cōsidera ḡ optime B caplm.
¶ Post hoc aspice itroitu vniuersalioz planete i exaltatio
nez suā z ppe saturni: qz tūc fit fortior: z cū hoc qđ fuerit ei
erit testimonio z fortitudie aspice si recipit testimoniū dispo
sitionē: qz significabit tūc res magis: z si r̄ iuppiter z ceteri

Confession
of sins

Ergebnisse

dog

四

27

5

卅

3

4.

2

五

1

1

20

;

12

planete. Et aspice dñz retoluit annus fortunas et malos: si aspexerit ex signo fixo: plonabit qđ significauerint ex bo no vel malo. et si aspexerit ex signo mobili erit B modicus. si vo aspexerit ex signo cōmuni: erit media. Post B aspice i capitulo eclipsis scđz quātitatē sube ascēdētis cū scieris qđ erit i eodē anno eclipsis: Aspice ita qđ dñm signi in quo erit eclipsis: qđ sit eē ei: et qđ sit loc⁹ eius: et eē eius ex dño ascēdētis eclipsis: et qđ sit eē eius ex dño ani: et significato re regis: et qualr aspiciat euz fortune vñ mali. Quia si fuerit ipeditus ab aspectu maloz: qđ significauerit aggravabit: et multiplicabit: et eo forti⁹ si fuerit dñs domus eclipsis signi ficator regis: qđ si fuerit significator regis et fuerit mali aspi cientes eū: timebit de eo cū puenerit sol ad mediū celum eclipsis: et si fuerit dñs anni: timebit sup rusticos cū puene rit sol ad ascēdēns eclipsis: scđz quātitatē sube ascēdētis: si fuerit sup ymaginē hoīum: erit ipeditū sup hoībus: et si fuerit sup subam aīaliū: erit in aīalib⁹: et si fuerit super subam aq: erit i aqz scđz quātitatē sube signi ascēdētis. Et scito qđ ad vñam qđ horā ex horis eclipsis lune: erit distan ctio ad vñā quāqđ horāz. s. mēsis vñus: et ad eclipsis sol: vñā quāqđ horā: annus. Post B aspice malos: si fuerit i ascēden te: vel ascēdēti piores: erit ipeditū in pte media quā dixim⁹ eē ionis et mercuri: et si fuerit mali i medio celi vel medio celi piores: erit i supiori pte quā dixim⁹ eē saturni et lune. Si vo fuerit i occidēte: vel occidēti piores: erit i in feriozi pte qđ est martis et veneris. et si fuerit sol dñs ascēdē tis i reuolutōe: qđ ven⁹ est dñs medij celi: et fuerit ven⁹ sub radys ei⁹: ipe erit significator regis: aspice tūc eē regis p lo cū ei⁹ ex malis et fortis: et ex fortitudine ei⁹ i loco suo: et aspe ctu dñoz domoz ad euz scōm qđ exposui tibi ex testimo nio eoz: et aspectib⁹: donec expleas. i. z. signa/aspice igit qđ planetaz sit i optimo loco: et qđ eoz sit ipedit⁹: et qđ cōbu stus: vel qđ remot⁹ ab angulo: vñ a domo: et pñuntia a mal⁹ fortitudinē mali: si fuerit septentrional⁹ i altitudine sua: vñ cō miserit dispōnez suā malo septentrionali ex oppōne: aut cō iunctōe: vel qđto aspectu: aut trino: vel sextili: qđ te nō late bit ei⁹ significatio: et si sit cōmifit malus dispōnez suā pla nete i. 6. significabit infirmitatē: et si sit in 8. significabit mor te: et i. 12. victionē et angustia: et captiōē atqz inimicitiam: si vo fuerit ven⁹ egressa de subradys soli i suo lumine ipsa di gnio erit i significatōe regis: et eo meli⁹ si fuerit i domo sua.

Capitulum in scientia eē regis p significatore suum.
Um scieris p B qđ dixi tibi et patefactū ē tibi significatore regis: et nobiliū ac rusticoz: aspice qđ erit de esse regis i eodē anno: vñuz liberabit vñ nō: et qđle erit eē ei⁹ cū suis rusticis. Et si erit ei pegrinatio lōginq vñ ppinq: aut bellū: aut qđ erit de re ei⁹: aspicias. n. B a dño dom⁹ pegrinatōis hora reuolutōis: et a loco ei⁹ ex circulo. Qđ si fuerit direct⁹ vñ recept⁹ in loco suo: ibit spaciātū: et vagādō: et si fuerit tard⁹ et i statōe sua: signifi cat tarditatē in pegrinatōe sua: et si fuerit retrograd⁹ et recep tus: erit ibi et reuertet cito: et si fuerit retrograd⁹ absqz rece ptiōe: significat detrimētuz i pegrinatōe sua: et nō pficietur. Post B aspice dñm dom⁹ pegrinatōis: si fuerit dñs eius re trograd⁹ aspiciēs domū suāz ex qđto aspectu vñ oppōne: ibit ad plū inimici: et si aspexerit ex trino: vñ sextili aspectu: ibit ad aptatiōez. Post B aspice saluatōez eius i pegrinatōe sua et eē corporis ei⁹ ab ei⁹ significatore si fuerit liber a malis: et ab inimicis ei⁹ ex planetis: et nō fuerit dñs domus pegrina tōis i domo infirmitatis: aut i loco ipeditū saluabit i pe grinatōe sua: qđ si fuerit significator liber ab his qđ dixi: et dñs domus pegrinatōis ipedit⁹ significat districtionem et merore atqz infirmitatē: scđz quātitatē sube signi. et si fuerit dñs domus pegrinatōis liber a malis et eius significator ipedi t⁹: accidet ei ex districtōe qđ metuet: et ex infirmitate. Post B aspice dñm domus pegrinatōis: si fuerit i secūdo: erit ibi

ad agregandū substantiā. Et si fuerit i tertio qđ ē i oppō domus sue: erit ibi ad pteritōne bellū: et si fuerit i qđto signifi cat bit qđ erit pegrinatio mala: et timebit sup eū i eodē āno: et si aspexerit eū malus ex qđto aspectu vñ oppōne aut pñuntia: erit graui⁹ rei ei⁹: et timebit sup eū. Et si fuerit significator regis hora reuolutōis i ascēdēte: significat trāgilitatē et nō pegrinabit: si vo fuerit remot⁹ ab ascēdēte: et alter plet⁹ cū eo i ascēdēte: si remot⁹: aspice qđ sit ipe plet⁹: qđ si fuerit inimi c⁹ significatoris erit ibi sup eū qđ qđrar regnū ei⁹: et pñd at cū eo i eo: et si fuerit amic⁹ tradet regnū viro cui⁹ erit signi ficator ipe planeta: et erit ipe pposit⁹ i regno illi⁹. Et si fuerit significator regis: et i scdo ab ascēdēte: i eodē anno queret sbaz: si vo fuerit cū eo mal⁹: vñ aspexerit eū ex qđto aspectu: vñ oppōne: vñ pñuntia: disperget sbaz suā: et exbet suos thesau ros: et si fuerit i tertio multiplicabit egatōez: et dñderabit pegrinatōez et si fuerit i qđto nō pegrinabit et dñderabit ge tudinē: et si fuerit i 5. hēbit filiū: et desiderabit eū: et si fue rit i 6. accidet ei infirmitas: et si fuerit in 7. multiplicabit ei⁹ coit⁹: et si fuerit i 8. timebit sup eū mors. et si fuerit i 9. pe griabit: et si fuerit i 10. pfortabit i regno suo: et scit B de eē suo i directione sua: et retrogradatiōe: et statōe: qđ directio significat aptatiōez: et retrogradatio significat detrimētū et statio ei⁹ pñd sit retrogradatio: et statio ei⁹ fa ē sit directio. et si fuerit in i. i. significat aptatiōē: et dilectionē et pietatē: et expelas: qđ ē scdo a domo regis: et si fuerit i 12. significat igfi tionē inimic⁹ suoz et causaz ei⁹ in hoc: qđ si aspexerit dñs dom⁹ adipiscet eos si dñs voluerit. Et si sit cū cōmifit signifi cator regis dispōne dñs barū domoz qđ dixi: significabit eni idē qđ si eēt i domib⁹ eoz. Et si iunct⁹ fuerit significator regis planete in 9. et 12. significat pegrinationes: et si sit cōiun ctio cū dño dom⁹ infirmitatis: aut cū dño domus mortis. Et cū fuerit significator regis sub radys aut ppe eos p. 12. gra dus timebit sup regē hora cōbustionis. et si sit dñs noni cūz fuerit cadēs: aut i loco malo timebit sup eū i pegrinatione sua. et si cōbustus fuerit dñs ascēdētis i angulo intrabit ipe dimētū sup rusticos. et si cōbustus fuerit in medio celi erit hoc ipeditū ex parte regis. et si fuerit dñs medij celi sol: et dñs ascēdētis cōbustus: qđ ē sub radys. iueniet hoīes di strictionē a rege. Si vo fuerit cōbustio in angulo. 4. qui est angulus terre: significat qđ mors cadet sup hoīes. Qđ si fue rit ascēdēs signū femininū: erit B i mulierib⁹: et si fuerit ma sculinū erit in viris. et si fuerit mercuri⁹ dñs ascēdētis erit B in pueris. et si fuerit ven⁹ aut luna erit plus i mulierib⁹: et si fuerit iuppiter: aut saturn⁹ erit i mediocrib⁹. et si fuerit sol aut mars significabit iuuenes. et si fuerit oriētalis erit i iu uenib⁹ et pueris. et si fuerit occidētalis: erit in senib⁹ et decre pitis. Et aspice regi hora reuolutōis anni a sole: que si aspe xerit mars. aut iunctus fuerit ei: timebit sup eū iterfectio. et si iunct⁹ fuerit saturno timebit sup eū angustia: et venenus. et si cōbustus fuerit i medio celi dñs ascēdētis anni: timebi tur qđ dixi eis dē modis quos dixi: et erit i regiōe sua in qua est: et nō erit extra ipsaz terrā. et si fuerit cōbustio in angulo terre: aut in opposito ascēdētis. s. in 7. erit qđ dixi ab aliq qui venit extra terrā in qua ē. et oppō maloz atqz qđto aspe ctus eoz grauior ē eoz cōiunctiōe in hoc caplo. Et cū fue rit sol significator regis et aspexerit iouez ex oppōne inimi cabit rex domesticis suis: et suspicabit eos et grauabit eos. et similiter cūz fuerit oppositus dño ascēdētis inimicabit rusticis: et suspicabit eos: et impediet eos.

Capitulum in significationibus duarum infortunarum.
Einde scito receptionē planetarū adiuices: atqz pñectionē luminū suoz: et scito amicitiam atqz inimicitatē ascēdētis et dñi ei⁹: et scito qđ vñiqz mali soli: saturnus. s. et mars: cūz fuerit vñ eoz in reuolutione anni in angulo. et fuerit in signis terreis direct⁹ significat destructionē arborz et mortē aīali

De reuolutionibus annorum

152

Si aspererit mars significator regis: et fuerit mars co-
lumi: et saturni: significat contumelias et effusionem sangui-
nis: et si fuerit in signo igneo: significat iniurias et inimicitias.
Si non fuerit in angulo et aspererit ascendens: et fuerit dire-
ctus significat infirmitatem: ex vetis et sanguine: et grani in
terra: et eius signo fuerit ei lumen vel oppo: aut quartus aspe-
rit. Si fuerit retrogradus significat pestilentiam: et si fuerit in
signo quod non aspicit ascendens: et fuerit directus significabit in-
firmitatem: et detritum seminum: si vero fuerit retrogradus signi-
ficabit mortem: et sanguinem et infirmitatem: et si fuerit mars dominus
et fuerit in signis igneis: fueritque in angulo directus: significat
firmitatem calidam siccam: et tendet potentes ad iniuriam: et si fue-
rit retrogradus: erit et grauius: et multiplicabuntur destructiones:
et rudes: si vero fuerit in signis igneis ex angulo et si aspererit ascen-
dens: iniuriabuntur homines sibi iniuriam: et erit et grauius in signo in quo
aperit ei quartus aspectus vel oppo: et erit impedimentum quod dixi tibi
de istis signis eiusdem signi: et eius nature. i. planete. Et si fuerit sa-
turnus dominus anni: et fuerit in ariete et ei triplicitate: et fuerit dire-
ctus in angulo: significabit multas pluias et contumelias diuitum: et eo
fortius. si recepit dispositionem martis: et ei fortitudine quod signi-
ficat quod rustici contumeliam cum rege: et si fuerit retrogradus graui-
bit et homines: et si fuerit remotus ab angulo: aspiciens ascendens: intra-
bit super nobiles districtio si fuerit directus: si vero fuerit retro-
gradus destruet domos suas: et si recepit dispositionem a marte: et lu-
na significat graue frigus: et mortem aialium cum si dixi tibi ex
bellis: et guerris: et si fuerit cadens et non aspererit ascendens: et fue-
rit directus grauiabit frigus hyemis: si vero fuerit retrogradus:
erit contumelia in rusticis et bellio. Et si fuerit saturnus dominus anni: et
fuerit in signis terreis in angulo directus: significat contumelias et
bellum: et mortem aialium in terra cum signum fuerit ppe: et si fue-
rit retrogradus destruet messes et semina et morientur iuvenes:
et eo fortius si fuerit in medio celi: et si fuerit remotus ab angulo
aspiciens ascendens: destruet semina et morientur iuvenes: et pauce-
erunt messes. Si vero non aspererit ascendens: modicum erit malum

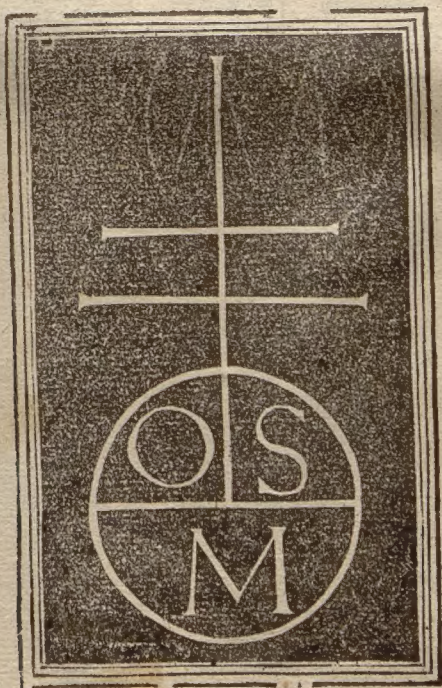
Et cum fuerit saturnus dominus anni: et fuerit in gemis et ei triplici-
tate: et fuerit in angulo ascensum anni: generabuntur veteri septemtrio-
nales et erunt validi et nocentes: et accidet rusticis ex suba sa-
turni: et erit bellum in hominibus: et contumelia et effusio sanguinis: et si fue-
rit retrogradus: significat contumeliam diuitum: et nobilitatem: et si fue-
rit remotus ab angulo: et fuerit directus: grauiabit frigus hye-
mis et vetus: et si fuerit retrogradus remotus: significat veteri
et infirmitatem: et si fuerit cadens et non aspererit ascendens: fue-
ritque directus multiplicabuntur veteri meridiani: et infirmitates
et erit vniuersalis in viliis personis. Et si fuerit in angulo terre:
fueritque dominus anni in hac triplicitate significat terremotum. et
si non fuerit dominus: et receperit dispositionem domini ascenden-
tis: et ipse fuerit in hoc loco morientur homines in terremoto: et si
recepit dispositionem domini medii celi: significat contumelias et guer-
ram in acquisitione regni: et si fuerit saturnus dominus anni: et fue-
rit in signis aëticis: fueritque in angulo grauiabit frigus: et locu-
ste multiplicabuntur: et si fuerit retrogradus erit guerra maxima
et mors valida: si vero fuerit remotus multiplicabuntur plu-
uie: et aque: et si fuerit cadens: et non aspiciens ascendens signifi-
cat infirmitatem ciuium signi in quo est: si vero fuerit retro-
gradus grauiabitur frigus: et multiplicabuntur locustae: et si
ei iunctus fuerit planeta fortuna minuetur ex grauitate eius.

Explicit messaballab: in reuolutione annorum mundi.

Venetis per Bonerum locatellum: impensis nobilis viri
Octauiani scoti ciuis Modocetensis.
M.CCCC.LXXXIII. 13. kalendas Ianuarias.

Registrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T
Et quibus B est quinternus: T vero ternus: reliqui autem
quaterni.

and time is

o s x

[illegible]

320
12

